

**СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ТЪРГОВИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ, ОТ ЕДНА СТРАНА, И ОБЕДИНЕНОТО
КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ, ОТ ДРУГА СТРАНА**

ПРЕАМБЮЛ	20
ПЪРВА ЧАСТ: ОБЩИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ	23
Дял I: Общи разпоредби	23
Дял II: Принципи на тълкуване и определения	23
Дял III: Институционална рамка	25
ВТОРА ЧАСТ: ТЪРГОВИЯ, ТРАНСПОРТ, РИБАРСТВО И ДРУГИ ДОГОВОРЕНОСТИ	33
ПЪРВА ПОЗИЦИЯ: ТЪРГОВИЯ.....	33
Дял I: Търговия със стоки.....	33
Дял II: Услуги и инвестиции	96
Дял III: Електронна търговия	144
Дял IV: Движение на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки	151
Дял V: Интелектуална собственост	154
Дял VI: Обществени поръчки.....	179
Дял VII: Малки и средни предприятия	186
Дял VIII: Енергетика	189
Дял IX: Прозрачност	207
Дял X: Добри регулаторни практики и регулаторно сътрудничество	208
Дял XI: Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие	215
Дял XII: ИЗКЛЮЧЕНИЯ	258
ВТОРА ПОЗИЦИЯ: ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ.....	263
Дял I: ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ	263
Дял II: БЕЗОПАСНОСТ НА ВЪЗДУХОПЛАВАНЕТО.....	286
ТРЕТА ПОЗИЦИЯ: АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ	293
Дял I: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ.....	293
Дял II: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА ПЪТНИЦИ	299
ЧЕТВЪРТА ПОЗИЦИЯ: КООРДИНАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ И ВИЗИ ЗА КРАТКОСРОЧНИ ПОСЕЩЕНИЯ	309
Дял I: КООРДИНАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ	309
Дял II: ВИЗИ ЗА КРАТКОСРОЧНИ ПОСЕЩЕНИЯ	309
ПЕТА ПОЗИЦИЯ: РИБАРСТВО	311
ШЕСТА ПОЗИЦИЯ: ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ	326
ТРЕТА ЧАСТ: ПРАВОПРИЛАГАНЕ И СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ	333
Дял I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ.....	333
Дял II: ОБМЕН НА ДАННИ ЗА ДНК, ЗА ПРЪСТОВИ ОТПЕЧАТЪЦИ И ЗА РЕГИСТРАЦИЯТА НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА.....	336
Дял III: ПРЕДАВАНЕ И ОБРАБОТВАНЕ НА РЕЗЕРВАЦИОННИ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ	343

ДЯЛ IV: СЪТРУДНИЧЕСТВО ОТНОСНО ОПЕРАТИВНАТА ИНФОРМАЦИЯ	355
ДЯЛ V: СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПОЛ	356
ДЯЛ VI: СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОЮСТ	363
ДЯЛ VII: ПРЕДАВАНЕ	367
ДЯЛ VIII: ВЗАИМОПОМОЩ	386
ДЯЛ IX: ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ РЕГИСТРИТЕ ЗА СЪДИМОСТ	390
ДЯЛ X: БОРБА С ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И С ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА.....	394
ДЯЛ XI: ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ	397
ДЯЛ XII: ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ.....	413
ДЯЛ XIII: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ	418
ЧЕТВЪРТА ЧАСТ: ТЕМАТИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	422
ДЯЛ I: ЗДРАВНА СИГУРНОСТ	422
ДЯЛ II: КИБЕРСИГУРНОСТ	423
ПЕТА ЧАСТ: УЧАСТИЕ В ПРОГРАМИТЕ НА СЪЮЗА, ДОБРО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ	426
ШЕСТА ЧАСТ: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ И ХОРИЗОНТАЛНИ РАЗПОРЕДБИ	446
ДЯЛ I: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ	446
ДЯЛ II: ОСНОВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	461
Дял III: Изпълнение на задължения и предпазни мерки	464
СЕДМА ЧАСТ: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	467
ПРИЛОЖЕНИЯ	479
ПРИЛОЖЕНИЕ INST: ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК НА СЪВЕТА ЗА ПАРТНЬОРСТВО И НА КОМИТЕТИТЕ	479
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-1: УВОДНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД	484
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2: СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД..	493
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2A: КВОТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОИЗХОДА И АЛТЕРНАТИВИ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД В ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД].....	543
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2B: Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили.....	547
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-3: ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИКА	551
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-4: ТЕКСТ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ПРОИЗХОД.....	555
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-5: СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО КНЯЖЕСТВО АНДОРА	557
ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-6: СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО РЕПУБЛИКА САН МАРИНО.....	558
ПРИЛОЖЕНИЕ SPS-1: КРИТЕРИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН SPS.19, БУКВА б).....	559
ПРИЛОЖЕНИЕ TBT-1: МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ОБОРУДВАНЕ И ТЕХНИТЕ ЧАСТИ ..	560
ПРИЛОЖЕНИЕ TBT-2: ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ	566
ПРИЛОЖЕНИЕ TBT-3: ХИМИКАЛИ	579

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-4: БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ.....	582
ПРИЛОЖЕНИЕ-ТВТ-5: ТЪРГОВИЯ С ВИНО	591
ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-XX — ДОГОВОРЕНОСТ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 4, ЗА РЕДОВЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С БЕЗОПАСНОСТТА НА НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И СВЪРЗАНИТЕ С ТОВА ПРЕВАНТИВНИ, ОГРАНИЧИТЕЛНИ И КОРИГИРАЩИ МЕРКИ	600
ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-ZZ — ДОГОВОРЕНОСТ ПО ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 5 ЗА РЕДОВЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО МЕРКИ, ПРЕДПРИЕТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВАЩИ НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ОБХВАНАТИТЕ ОТ ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 4	601
ПРИЛОЖЕНИЕ CUSTMS-1: ОДОБРЕНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОПЕРАТОРИ	602
ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-1:СЪЩЕСТВУВАЩИ МЕРКИ	607
ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-2: БЪДЕЩИ МЕРКИ	734
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-3: ЛИЦА НА ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА УСТАНОВЯВАНЕТО, ЛИЦА, ПРЕМЕСТЕНИ ПРИ ВЪТРЕШНОКОРПОРАТИВЕН ТРАНСФЕР, И ЛИЦА НА КРАТКОСРОЧНО ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ.....</i>	<i>839</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-4: ДОСТАВЧИЦИ НА УСЛУГИ ПО ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИ СПЕЦИАЛИСТИ.....</i>	<i>846</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-5: ДВИЖЕНИЕ НА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА.....</i>	<i>868</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-6: НАСОКИ ОТНОСНО МЕХАНИЗМИТЕ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ КВАЛИФИКАЦИИ .....</i>	<i>870</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ PPROC-1: ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ .....</i>	<i>875</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-1: СПИСЪЦИ НА ЕНЕРГИЙНИ СТОКИ, ВЪГЛЕВОДОРОДИ И СУРОВИНИ ..</i>	<i>881</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-2: ЕНЕРГИЙНИ СУБСИДИИ И СУБСИДИИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА .....</i>	<i>883</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-3: НЕПРИЛАГАНЕ НА ДОСТЪП НА ТРЕТИ ЛИЦА И ОТДЕЛЯНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА .....</i>	<i>885</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-4: РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРЕНОСНАТА СПОСОБНОСТ НА МЕЖДУСИСТЕМНИТЕ ЕЛЕКТРОПРОВОДИ В РАМКИТЕ НА ПАЗАРНИЯ ВРЕМЕВИ ИНТЕРВАЛ „ДЕН НАПРЕД“ .....</i>	<i>886</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ AVSAF-1: ЛЕТАТЕЛНА ГОДНОСТ И ЕКОЛОГИЧНО СЕРТИФИЦИРАНЕ.....</i>	<i>888</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-1: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ .....</i>	<i>904</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-2: ОБРАЗЕЦ НА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДНИ РЕДОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ РЕДОВНИ ПРЕВОЗИ.....</i>	<i>1000</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-3: ОБРАЗЕЦ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДЕН РЕДОВЕН И СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕДОВЕН ПРЕВОЗ .....</i>	<i>1004</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-4: ОБРАЗЕЦ НА ПЪТЕН ФОРМУЛЯР ЗА СЛУЧАЙНИ ПРЕВОЗИ .....</i>	<i>1007</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.1 .....</i>	<i>1009</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.2 .....</i>	<i>1015</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.3 .....</i>	<i>1019</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.4: ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ВОДИТЕ .....</i>	<i>1021</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-1: ОБМЕН НА ДАННИ ЗА ДНК, ЗА ПРЪСТОВИ ОТПЕЧАТЪЦИ И ЗА РЕГИСТРАЦИЯТА НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА .....</i>	<i>1022</i>
<i>ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-2: РЕЗЕРВАЦИОННИ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ (PNR) .....</i>	<i>1121</i>

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-3: ФОРМИ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗА КОИТО Е КОМПЕТЕНТЕН ЕВРОПОЛ	1123
ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-4: ФОРМИ НА ТЕЖКО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, ЗА КОИТО ЕВРОЮСТ Е КОМПЕТЕНТНА.....	1125
ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-5: ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ	1127
ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-6: ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ РЕГИСТРИТЕ ЗА СЪДИМОСТ — ТЕХНИЧЕСКИ И ПРОЦЕДУРНИ СПЕЦИФИКАЦИИ.....	1135
ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7: ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЕРОРИЗЪМ	1160
ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-8: ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ	1165
ПРИЛОЖЕНИЕ UNPRO-1: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ	1183
ПРИЛОЖЕНИЕ INST:ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК ЗА УРЕЖДАНЕТО НА СПОРОВЕ	1186
ПРИЛОЖЕНИЕ INST: КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА АРБИТРИТЕ.....	1193
ПРОТОКОЛ ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОБЛАСТТА НА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ И ЗА ВЗАИМНАТА ПОМОЩ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЦИ И МИТА	1196
дяс I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	1196
дяс II: АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБА С ИЗМАМИТЕ С ДДС	1200
дяс III: ПОМОЩ ПРИ СЪБИРАНЕТО НА ВЗЕМАНИЯ.....	1206
дяс IV: ПРИВЕЖДАНЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЛАГАНЕ.....	1215
дяс V: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	1216
ПРОТОКОЛ ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОБЛАСТТА НА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ И ЗА ВЗАИМОПОМОЩТА ПРИ СЪБИРАНЕТО НА ВЗЕМАНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЦИ И МИТА	1218
ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ВЗАИМНАТА АДМИНИСТРАТИВНА ВЗАИМОПОМОЩ ПО МИТНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ	1265
ПРОТОКОЛ ОТНОСНО КООРДИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ	1272
дяс I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	1272
дяс II: ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	1278
дяс III: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ	1283
дяс IV: ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ	1301
дяс V: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	1305
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-1: НЯКОИ ПАРИЧНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ, ЗА КОИТО ПРОТОКОЛЪТ НЕ СЕ ПРИЛАГА.....	1307
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-2: ОГРАНИЧЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ В НАТУРА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЕМЕЙСТВОТО НА ПОГРАНИЧЕН РАБОТНИК.....	1324
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-3: ПОВЕЧЕ ПРАВА ЗА ПЕНСИОНЕРИ, ЗАВЪРНАЛИ СЕ В КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА	1325
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-4: СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ПРОПОРЦИОНАЛНОТО ИЗЧИСЛЕНИЕ СЕ ОТКАЗВА ИЛИ НЕ СЕ ПРИЛАГА.....	1326
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-5: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И СПОРАЗУМЕНИЯ, КОИТО ПОЗВОЛЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид]	1331

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-6: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО	1334
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-7: ЧАСТ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО	1348
ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-8: ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.11 [Командировани работници]	1397

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ТЪРГОВИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И
ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ, ОТ ЕДНА СТРАНА, И ОБЕДИНЕНОТО
КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ, ОТ ДРУГА СТРАНА

ПРЕАМБЮЛ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ И ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

И

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ своя ангажимент към демократичните принципи, принципите на правовата държава, правата на човека, както и към борбата с разпространението на оръжия за масово унищожение и борбата с изменението на климата, които представляват съществени елементи на настоящото и допълващите споразумения,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на сътрудничеството в световен мащаб за решаването на въпросите от общ интерес,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на прозрачността в международната търговия и международните инвестиции в полза на всички заинтересовани страни;

КАТО СЕ СТРЕМЯТ да установят ясни и взаимноизгодни правила, уреждащи търговията и инвестициите между страните,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да се гарантира ефективното управление и правилното тълкуване и прилагане на настоящото споразумение и на всяко допълващо споразумение, както и спазването на произтичащите от тези споразумения задължения, от съществено значение е да се определят разпоредби, гарантиращи цялостно уреждане, по-специално правила за уреждане на спорове и за прилагане, които изцяло зачитат автономността на съответните правни системи на Съюза и на Обединеното кралство, както и статуса на Обединеното кралство като държава извън Европейския съюз,

КАТО СЕ ОСНОВАВАТ на съответните си права и задължения съгласно Маракешкото споразумение за създаване на Световната търговска организация, сключено на 15 април 1994 г., и други многостранни и двустранни инструменти за сътрудничество,

КАТО ПРИЗНАВАТ съответната автономност и право на регулиране на страните в рамките на своите територии, за да постигнат легитимни цели на обществената политика, като например закрилата и насърчаването на общественото здраве, социалните услуги, общественото образование, безопасността, околната среда, включително изменението на климата, общественя морал, социалната защита или защитата на потребителите, хуманното отношение към животните, неприкосновеността на личния живот и защитата на данните, както и насърчаването и закрилата на културното многообразие, като същевременно се стремят да подобрят съответните си високи равнища на защита,

КАТО ВЯРВАТ в ползите от предвидима търговска среда, която насърчава търговията и инвестициите между тях и предотвратява нарушаването на търговията и нелоялните

конкурентни предимства по начин, който благоприятства устойчивото развитие в неговото икономическо, социално и екологично измерение,

Като ПРИЗНАВАТ необходимостта от амбициозно, широкообхватно и балансирано икономическо партньорство, което да се основава на равнопоставени условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие, чрез ефективни и стабилни рамки за субсидии и конкуренция и ангажимент за поддържане на съответните им високи равнища на защита в областта на трудовите и социалните стандарти, околната среда, борбата с изменението на климата и данъчното облагане,

Като ПРИЗНАВАТ необходимостта да се гарантира отворен и сигурен пазар за предприятията, включително средните предприятия, и техните стоки и услуги чрез преодоляване на необоснованите пречки пред търговията и инвестициите,

Като ОТБЕЛЯЗВАТ, че е важно да се улеснят новите възможности за предприятията и потребителите чрез цифрова търговия и да се преодолеят необоснованите пречки пред потоците от данни и търговията, осъществявана чрез електронни средства, като същевременно се спазват правилата за защита на личните данни на страните,

КАТО ЖЕЛАЯТ настоящото споразумение да допринесе за благосъстоянието на потребителите посредством политики, с които се гарантира високо равнище на защита на потребителите и икономическо благополучие,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД значението на трансграничната свързаност по въздух, по земя и по море за пътниците и за стоките, както и необходимостта да се гарантират високи стандарти при предоставянето на транспортни услуги между страните,

КАТО ПРИЗНАВАТ ползите от търговията и инвестициите в енергия и суровини и значението на подкрепата за осигуряването на икономически ефективни, чисти и сигурни енергийни доставки за Съюза и Обединеното кралство,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ интереса на страните да създадат рамка за улесняване на техническото сътрудничество и да разработят нови търговски споразумения за междусистемни връзки, които осигуряват стабилни и ефикасни резултати във всички периоди,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че сътрудничеството и търговията между страните в тези области следва да се основават на лоялна конкуренция на енергийните пазари и недискриминационен достъп до мрежите,

КАТО ПРИЗНАВАТ ползите от устойчивата енергия, енергията от възобновяеми източници, особено разположените в Северно море, и енергийната ефективност,

КАТО ЖЕЛАЯТ да насърчават мирното използване на водите, прилежащи към техните брегове, и оптималното и справедливо използване на живите морски ресурси в тези води, включително продължаващото устойчиво управление на споделените запаси,

Като ОТБЕЛЯЗВАТ, че Обединеното кралство се оттегли от Европейския съюз и че считано от 1 януари 2021 г., Обединеното кралство е независима крайбрежна държава със съответните права и задължения съгласно националното законодателство,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ, че суверенните права на крайбрежните държави, упражнявани от страните с цел проучване, експлоатация, опазване и управление на живите ресурси в техните води, следва да се упражняват съгласно и в съответствие с принципите на международното право, включително Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г.,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на координацията на социалноосигурителните права, с които се ползват лицата, които се местят между страните с цел работа, престой или пребиваване, както и правата, с които се ползват членовете на техните семейства и преживелите ги лица,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че сътрудничеството в области от общ интерес, като науката, научните изследвания и иновациите, ядрените изследвания, образованието или космическото пространство, под формата на участие на Обединеното кралство в съответните програми на Съюза при справедливи и подходящи условия, ще бъде от полза и за двете страни,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че сътрудничеството между Обединеното кралство и Съюза във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления и изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване, ще даде възможност за укрепване на сигурността на Обединеното кралство и на Съюза,

КАТО ЖЕЛАЯТ да сключат споразумение между Обединеното кралство и Съюза за осигуряването на правна основа за такова сътрудничество,

Като ПРИЗНАВАТ, че страните могат да допълнят настоящото споразумение с други споразумения, които са неразделна част от цялостните им двустранни отношения, уредени с настоящото споразумение, и че Споразумението относно процедурите за сигурност при обмен и защита на класифицирана информация се сключва като такова допълващо споразумение и дава възможност за обмен на класифицирана информация между страните съгласно настоящото споразумение или всяко друго допълващо споразумение,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ПЪРВА ЧАСТ: ОБЩИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДЯЛ I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член COMPROV.1: Цел

Настоящото споразумение създава основата за широки отношения между страните в рамките на пространство на благосъстояние и добросъседство, характеризиращо се с близки и мирни отношения, основани на сътрудничество, зачитане автономността и суверенитета на страните

Член COMPROV.2: Допълващи споразумения

1. Когато Съюзът и Обединеното кралство сключват други двустранни споразумения помежду си, тези споразумения представляват допълващи споразумения към настоящото споразумение, освен ако в тях е предвидено друго. Тези допълващи споразумения представляват неразделна част от цялостните двустранни отношения, уредени с настоящото споразумение, и са част от цялостната правна рамка.

2. Параграф 1 се прилага и по отношение на:

- (a) споразуменията между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна; и
- (b) споразуменията между Евратом, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна.

Член COMPROV.3: Добросъвестност

1. Страните се подпомагат при пълно взаимно зачитане и добросъвестност в изпълнението на задачите, произтичащи от настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение.

2. Те предприемат всички съответни мерки, общи или конкретни, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящото споразумение и от всяко допълващо споразумение, и се въздържат от всякакви мерки, които биха застрашили постигането на целите на настоящото споразумение или на допълващо споразумение.

ДЯЛ II: ПРИНЦИПИ НА ТЪЛКУВАНЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член COMPROV.13: Международно публично право

1. Разпоредбите на настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение се тълкуват добросъвестно в съответствие с тяхното обичайно значение в техния контекст, както и в светлината на предмета и целта на споразумението в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право, включително правилата, кодифицирани във Виенската конвенция за правото на договорите, съставена във Виена на 23 май 1969 г.

2. От съображения за правна сигурност се уточнява, че нито настоящото споразумение, нито което и да било допълващо споразумение създава задължение за тълкуване на техните разпоредби в съответствие с вътрешното право на която и да е от страните.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че тълкуването на настоящото споразумение или допълващо споразумение, дадено от съдилищата на някоя от страните, няма да бъде обвързващо за съдилищата на другата страна.

Член COMPROV.16: Частни права

1. Без да се засяга член MOBI.SSC.67 [Защита на индивидуалните права] и с изключение, по отношение на Европейския съюз, на част трета [Правоприлагане и съдебно сътрудничество], никоя от разпоредбите на настоящото споразумение или на допълващо споразумение не може да се тълкува като предоставяща права или налагаща задължения на лица, различни от създадените между страните по силата на международното публично право, нито като позволяваща пряко позоваване на настоящото споразумение или на допълващо споразумение във вътрешните правни системи на страните.

2. Никоя от страните не може да предвижда право на иск по реда на своето право срещу другата страна на основание, че другата страна е действала в нарушение на настоящото споразумение или допълващо споразумение.

Член COMPROV.17: Определения

1. За целите на настоящото споразумение и на всяко допълващо споразумение и освен ако е посочено друго, се прилагат следните определения:

- (a) „субект на данни“ означава физическо лице, чиято самоличност е установена или може да бъде установена; лице, чиято самоличност може да бъде установена, е лице, чиято самоличност може да бъде установена пряко или косвено, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или един или повече фактори, специфични за физическата, физиологическата, генетичната, психическата, икономическата, културната или социалната идентичност на това физическо лице;
- (b) „ден“ означава един календарен ден;
- (c) „държава членка“ означава държава — членка на Европейския съюз;
- (d) „лични данни“ означава всяка информация, свързана със субект на данни;
- (e) „държава“ означава държава членка или Обединеното кралство, в зависимост от контекста;
- (f) „територия“ на една от страните означава по отношение на всяка страна териториите, за които се прилага споразумението в съответствие с член FINPROV.1 [Териториален обхват];
- (g) „преходният период“ означава переходният период, предвиден в член 126 от Споразумението за оттегляне; и
- (h) „Споразумение за оттегляне“ означава Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, включително протоколите към него.

2. Всяко позоваване на „Съюза“, „страна“ или „страни“ в настоящото споразумение или в допълващото споразумение се разбира като невключващо Европейската общност за атомна енергия, освен ако е посочено друго или когато контекстът изисква друго.

ДЯЛ III: ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

Член INST.1: Съвет за партньорство

1. Създава се Съвет за партньорство. Той се състои от представители на Съюза и на Обединеното кралство. Съветът за партньорство може да заседава в различни конфигурации в зависимост от обсъжданите въпроси.

2. Съветът за партньорство се председателства съвместно от член на Европейската комисия и от представител на Обединеното кралство на министерско равнище. Той заседава по искане на Съюза или Обединеното кралство и във всички случаи поне веднъж годишно и определя графика и дневния ред на заседанията си по взаимно съгласие.

3. Съветът за партньорство наблюдава постигането на целите на настоящото споразумение и на всяко допълващо споразумение. Той упражнява надзор и улеснява изпълнението и прилагането на настоящото споразумение и на всяко допълващо споразумение. Всяка страна може да отнася до Съвета за партньорство всякакви въпроси, свързани с изпълнението, прилагането и тълкуването на настоящото споразумение или на допълващо споразумение.

4. Съветът за партньорство има право:

- (a) да приема решения по всички въпроси, за които настоящото споразумение или допълващо споразумение предвижда това;
- (b) да прави препоръки до страните относно изпълнението и прилагането на настоящото споразумение или на допълващо споразумение;
- (c) да приема с решение изменения в настоящото споразумение или в допълващо споразумение в случаите, предвидени в настоящото споразумение или в допълващо споразумение;
- (d) с изключение на дял III [Институционална рамка] от първа част [Общи и институционални разпоредби], до края на четвъртата година след влизането в сила на настоящото споразумение, да приема решения за изменение на настоящото споразумение или на допълващо споразумение, при условие че тези изменения са необходими за коригиране на грешки, отстраняване на пропуски или други недостатъци;
- (e) да обсъжда всякакви въпроси, свързани с областите, обхванати от настоящото споразумение или от допълващо споразумение;
- (f) да делегира някои от своите правомощия на Комитета за търговско партньорство или на специализиран комитет [с изключение на правомощията и отговорностите, посочени в буква ж от член INST.1, параграф 4 [Съвет за партньорство];
- (g) с решение да сформира специализирани търговски комитети и специализирани комитети, различни от упоменатите в член INST.2, параграф 1 [Комитети], да закрие

специализиран търговски комитет или специализиран комитет или да промени възложените им задачи; и

- (h) Отправя препоръки към страните относно предаването на лични данни в конкретни области, обхванати от настоящото споразумение или от допълващото споразумение.

5. Работата на Съвета за партньорство се урежда от процедурния правилник, установен в ПРИЛОЖЕНИЕ INST-1 [Процедурен правилник на Съвета за партньорство и на комитетите]. Съветът за партньорство може да изменя посоченото приложение.

Член INST.2: Комитети

1. Създават се следните специализирани комитети:

- (a) Комитетът за търговско партньорство, който разглежда въпроси, попадащи в обхвата на дялове I-VII, глава 4 [Енергийни стоки и суровини] от дял VIII, дялове IX — XII на функция първа [Търговия] от втора част, функция шеста [Други разпоредби] от част втора и приложение ЕНЕР-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА];
- (b) Специализираният търговски комитет по стоките, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял I, първа глава, както и дял VIII, четвърта глава [Енергийни стоки и суровини];
- (c) Специализираният търговски комитет по митническото сътрудничество и правилата за произход, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял I, глави 2 и 5, Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси и разпоредбите относно прилагането, осъществявано от митническите органи по отношение на правата върху интелектуална собственост, таксите и налозите, митническото остойносттаване и ремонтираните стоки;
- (d) Специализираният търговски комитет по санитарните и фитосанитарните мерки, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял I, глава 3;
- (e) Специализираният търговски комитет по техническите пречки пред търговията, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял I, глава 4 и обхванати във втора част, първа позиция, дял VIII [Енергетика], член ENER.25 [Сътрудничество във връзка със стандартите];
- (f) Специализираният търговски комитет по услугите, инвестициите и цифровата търговия, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дялове II—IV и дял VIII, глава 4 [Енергийни стоки и суровини];
- (g) Специализираният търговски комитет по интелектуалната собственост, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял V;
- (h) Специализираният търговски комитет по обществените поръчки, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял VI;
- (i) Специализираният търговски комитет по сътрудничеството по регулаторни въпроси, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял X;

- (j) Специализираният търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял XI и приложение ENER-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА];
- (k) Специализираният търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита, който се занимава с въпросите, обхванати в Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита;
- (l) Специализираният комитет по енергетиката,
  - (i) който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, първа позиция, дял VIII, с изключение на глава 4 [Енергийни стоки и суровини], член ENER.25 [Сътрудничество във връзка със стандартите] и приложение ENER-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА], и
  - (ii) която може да обсъжда и предоставя експертен опит на съответния специализиран търговски комитет по въпроси, отнасящи се до втора част, първа позиция, дял VIII, четвърта глава [Енергийни стоки и суровини] и член ENER.25 [Сътрудничество във връзка със стандартите];
- (m) Специализираният комитет по въздушния транспорт, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, втора позиция, дял I;
- (n) Специализирания комитет по авиационната безопасност, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, втора позиция, дял II;
- (o) Специализираният комитет по автомобилния превоз, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, трета позиция [Автомобилен превоз];
- (p) Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, четвърта позиция и Протокола за координация на социалната сигурност;
- (q) Специализираният комитет по рибарството, който се занимава с въпросите, обхванати във втора част, пета позиция [Рибарство];
- (r) Специализираният комитет по правоприлагането и съдебното сътрудничество, който се занимава с въпросите, обхванати в трета част [Правоприлагане и съдебно сътрудничество]; и
- (s) Специализираният комитет по участието в програмите на Съюза, който се занимава с въпросите, обхванати в пета част [Програми на Съюза].

2. Що се отнася до въпросите, свързани с дялове I—VII, глава 4 [Енергийни стоки и суровини] от дял VIII, дялове IX—XII от първа позиция [Търговия] от втора част, шеста позиция [Други разпоредби] от втора част и приложение ENER-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА И ОКОЛНАТА СРЕДА], Комитетът за търговско партньорство, посочен в параграф 1 от настоящия член, има правомощията:

- (a) да подпомага Съвета за партньорство в изпълнението на неговите задачи и, по-специално, да докладва на Съвета за партньорство и да изпълнява всякакви задачи, възложени му от него;
- (b) да упражнява надзор върху прилагането на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение;
- (c) да приема решения или да прави препоръки, както е предвидено в настоящото споразумение или когато това право му е делегирано от Съвета за партньорство;
- (d) да упражнява надзор върху работата на специализираните търговски комитети, посочени в параграф 1 от настоящия член;
- (e) да проучва най-подходящия начин за предотвратяване или отстраняване на трудности, които могат да възникнат във връзка с тълкуването и прилагането на настоящото споразумение, без да се засяга шеста част, дял I [Уреждане на спорове];
- (f) да упражнява правата, делегирани му от Съвета за партньорство съгласно буква е) от член INST.1, параграф 4 [Съвет за партньорство];
- (g) да създава с решение специализирани търговски комитети, различни от упоменатите в параграф 1 от настоящия член, да закрие такъв специализиран търговски комитет или да промени възложените им задачи; и
- (h) да създава, наблюдава, координира и закрива работни групи или да делегира надзора върху тях на специализиран търговски комитет.

3. По отношение на въпросите, свързани с техните сфери на компетентност, специализираните търговски комитети имат правомощията:

- (a) наблюдават и правят преглед на прилагането, както и гарантират правилното функциониране на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение;
- (b) да подпомагат Комитета за търговско партньорство в изпълнението на неговите задачи и, по-специално, да докладват на Комитета за търговско партньорство и да изпълняват всякакви задачи, възложени им от него,
- (c) да извършват подготвителната техническа работа, необходима за подпомагане на функциите на Съвета за партньорство и Комитета за търговско партньорство, включително когато тези органи трябва да приемат решения или препоръки,
- (d) да приемат решения по всички въпроси, когато настоящото споразумение или допълващо споразумение предвижда това;
- (e) да обсъждат технически въпроси, произтичащи от изпълнението на настоящото споразумение или на допълващо споразумение, без да се засяга шеста част, дял I [Уреждане на спорове]; и
- (f) да действат като форум на страните за обмен на информация, обсъждане на най-добри практики и споделяне на опит в прилагането.

4. По отношение на въпросите, свързани с техните сфери на компетентност, специализираните комитети имат правомощията да:

- (a) наблюдават и правят преглед на прилагането, както и гарантират правилното функциониране на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение;
- (b) подпомагат Съвета за партньорство в изпълнението на неговите задачи и, по-специално, докладват на Съвета за партньорство и изпълняват всякакви задачи, възложени им от него,
- (c) приемат решения, включително изменения, и препоръки по всички въпроси, когато настоящото споразумение или допълващо споразумение предвижда това или когато Съветът за партньорство е делегирал правомощията си на специализиран комитет в съответствие с буква е) от член INST.1, параграф 4 [Съвет за партньорство];
- (d) обсъждат технически въпроси, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение или допълващо споразумение;
- (e) действат като форум за страните за обмен на информация, обсъждане на най-добри практики и споделяне на опит в прилагането;
- (f) създават, наблюдават, координират и закриват работни групи; и
- (g) действат като форум за консултации съгласно шеста част, дял I [Уреждане на спорове], член INST.13 [Консултации], параграф 7.

5. Комитетите включват представители на всяка страна. Всяка страна гарантира, че представителите ѝ в комитетите притежават необходимия експертен опит по отношение на обсъжданите въпроси.

6. Комитетът за търговско партньорство се председателства съвместно от представител на Съюза и от представител на Обединеното кралство, отговарящи за въпросите, свързани с търговията, или от съответните техни представители. Той заседава по искане на Съюза или Обединеното кралство и във всички случаи поне веднъж годишно и определя графика и дневния ред на заседанията си по взаимно съгласие.

7. Специализираните търговски комитети и специализираните комитети се председателстват съвместно от представител на Съюза и от представител на Обединеното кралство. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго или ако съпредседателите решат друго, те заседават поне веднъж годишно.

8. Комитетите определят графика и дневния ред на своите заседания по взаимно съгласие.

9. Работата на комитетите се урежда от процедурния правилник, установен в ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Процедурен правилник на Съвета за партньорство и комитетите] .

10. Чрез дерогация от параграф 9 даден комитет може да приеме и впоследствие да измени свои собствени правила, които уреждат неговата работа.

Член INST.3: Работни групи

1. Създават се следните работни групи:
  - а) Работната група по продуктите на биологичното земеделие под надзора на Специализирания комитет по техническите пречки пред търговията;
  - б) Работната група по моторните превозни средства и частите под надзора на Специализирания комитет по техническите пречки пред търговията;
  - в) Работната група по лекарствените продукти под надзора на Специализирания търговски комитет по техническите пречки пред търговията;
  - г) Работната група по координация в областта на социалната сигурност под надзора на Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност;
2. Работните групи, които са под наблюдението на комитетите, подпомагат тези комитети в изпълнението на задълженията им и, по-специално, подготвят работата на комитетите и изпълняват задачите, възложени им от тях.
3. Работните групи включват представители на Съюза и на Обединеното кралство и се председателстват съвместно от представител на Съюза и представител на Обединеното кралство.
4. Работните групи определят своите процедурни правилници, график и дневен ред на заседанията по взаимно съгласие.

Член INST.4: Решения и препоръки

1. Решенията, приети от Съвета за партньорство или, според конкретния случай, от комитет, са обвързващи за страните и за всички органи, създадени по настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение, включително за арбитражния съд, посочен в шеста част, дял I [Уреждане на спорове]. Препоръките нямат задължителен характер.
2. Съветът за партньорство или, според конкретния случай, комитетът приема решения и дава препоръки по взаимно съгласие.

Член INST.5: Парламентарно сътрудничество

1. Европейският парламент и парламентът на Обединеното кралство могат да създадат Асамблея за парламентарно партньорство, която се състои от членове на Европейския парламент и на парламента на Обединеното кралство, като форум за обмен на мнения относно партньорството.
2. При създаването си Асамблеята за парламентарно партньорство:
  - (а) може да поиска съответна информация относно изпълнението на настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение от Съвета за партньорство, който тогава предоставя на Асамблеята исканата информация;
  - (б) бива информирана за решенията и препоръките на Съвета за партньорство; и

- (с) може да отправя препоръки към Съвета за партньорство;

Член INST.6: Участие на гражданското общество

Страните се консултират с гражданското общество относно прилагането на настоящото споразумение и на всяко допълващо споразумение, по-специално чрез взаимодействие с вътрешните консултативни групи и Форума на гражданското общество, посочени в членове INST.7 [Вътрешни консултативни групи] и INST.8 [Форум на гражданското общество].

Член INST.7: Вътрешни консултативни групи

1. Всяка от страните провежда консултации по въпроси, обхванати от настоящото споразумение, както и по всяко допълващо споразумение, нейната новосъздадена или съществуваща вътрешна консултативна група или групи, състояща се от представители на независими организации на гражданското общество, включително неправителствени организации, стопански организации и организации на работодателите, както и профсъюзи, действащи в областта на икономиката, устойчивото развитие, социалните въпроси, правата на човека, околната среда и други въпроси. Всяка от страните може да свика своята вътрешна консултативна група или групи в различни състави за обсъждане на прилагането на различните разпоредби на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение.
2. Всяка страна разглежда становищата или препоръките, представени от нейната вътрешна консултативна група или групи. Представителите на всяка от страните се стремят да се консултират със съответната(ите) вътрешна(и) консултативна(и) група(и) най-малко веднъж годишно. Заседанията могат да се провеждат с виртуални средства.
3. С цел повишаване на обществената осведоменост относно вътрешните консултативни групи всяка от страните се стреми да публикува списъка на организациите, участващи във вътрешната(ите) консултативна(и) група(и), както и звеното за контакт за тази или тези групи.
4. Страните насърчават взаимодействието между съответните си вътрешни консултативни групи, включително чрез обмен, когато е възможно, на координатите за връзка на членовете на своите вътрешни консултативни групи.

Член INST.8: Форум на гражданското общество

1. Страните улесняват организирането на форум на гражданското общество за провеждане на диалог относно изпълнението на втора част от настоящото споразумение. Съветът за партньорство приема работни указания за провеждането на форума.
2. Форумът на гражданското общество се свиква най-малко веднъж годишно, освен ако е договорено друго между страните. Форумът на гражданското общество може да заседава виртуално.
3. Форумът на гражданското общество е отворен за участие на независими организации на гражданското общество, създадени на териториите на страните, включително членове на вътрешните консултативни групи, посочени в член INST.7 [Национални консултативни групи]. Всяка страна насърчава балансирано представителство, включително на неправителствени организации, браншови организации и организации на работодателите, както и професионални съюзи, занимаващи се с въпроси, свързани с икономиката, устойчивото развитие, социалната политика, правата на човека, околната среда и други.

ВТОРА ЧАСТ: ТЪРГОВИЯ, ТРАНСПОРТ, РИБАРСТВО И ДРУГИ ДОГОВОРЕНОСТИ

ПЪРВА ПОЗИЦИЯ: ТЪРГОВИЯ

ДЯЛ I: ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

Глава 1: Национално третиране и достъп на стоки до пазара (включително средства за търговска защита)

Член GOODS.1: Цел

Целта на настоящата глава е да се улесни търговията със стоки между страните и да се запази либерализираната търговия със стоки в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение.

Член GOODS.2: Обхват

Освен ако е предвидено друго, настоящата глава се прилага по отношение на търговията със стоки на всяка от страните.

Член GOODS.3: Определения

За целите на настоящата глава се прилагат следните определения:

- (a) „консулски операции“ означава процедурата за получаване от консул на страната вносител на територията на страната износител или на територията на трета страна на консулска фактура или консулска виза за търговска фактура, сертификат за произход, манифест, декларация за износ от изпращача или всякакви други митнически документи във връзка с вноса на съответната стока;
- (b) „споразумение за митническо остойностяване“ означава Споразумението за прилагане на член VII от ГАТТ от 1994 г.;
- (c) „процедура по лицензиране на износа“ означава административна процедура, независимо дали е наричана лицензиране, използвана от някоя от страните за прилагането на режими за лицензиране на износа, които изискват подаването на съответния административен орган на заявление или друга документация, различна от обичайно изискваната за целите на митническото оформяне, като предварително условие за износ от тази страна;
- (d) „процедура по лицензиране на вноса“ означава административна процедура, без значение дали се нарича лицензиране, използвана от някоя от страните за прилагането на режимите за лицензиране на вноса, изискваща подаване на заявление или на други документи, различни от изискваните обикновено за целите на митническото оформяне, пред съответния административен орган или органи като предварително условие за внос на територията на страната вносител;
- (e) „стоки с произход“ означава, освен ако е предвидено друго, стока, отговаряща на условията на правилата за произход, установени в глава 2 [Правила за произход] от настоящия дял;
- (f) „изискване за постигнати резултати“ означава изискване:

- (i) съгласно което трябва да бъде изнесен определен обем стоки в количествено, стойностно или процентно изражение;
  - (ii) съгласно което със стоки от страната, издала лиценз за внос, трябва да се заменят внасяни стоки;
  - (iii) съгласно което лице, което разполага с лиценз за внос, трябва да закупува други стоки на територията на страната, издала лиценз за внос, или да отдава предпочитание на стоки местно производство;
  - (iv) по силата на което лице, разполагащо с лицензия за внос, трябва да произвежда на територията на страната, издала лицензията за внос, стоки с определено местно съдържание в количествено, стойностно или процентно изражение; или
  - (v) с свързано под каквато и да е форма с обема или стойността на вноса, с обема или стойността на износа или със сумата на валутните потоци;
- (g) „стока, преминала заводска преработка“ означава стока, класирана в глави 32, 40, 84—90, 94 или 95 от ХС, която:
- (i) е изцяло или частично съставена от части втора употреба;
  - (ii) чиито характеристики и срок на експлоатация са сходни на тези на същите стоки в ново състояние; и
  - (iii) е получила заводска гаранция, еднаква на приложимата за същите стоки в ново състояние; и
- (h) „ремонт“ означава всяка операция по обработване, предприета по отношение на стока с цел отстраняване на функционални дефекти или материални щети и водеща до възстановяване на първоначалната функция на дадена стока, или с цел осигуряване на съответствието ѝ с техническите изисквания за нейната експлоатация. Ремонтът на стока включва възстановяване и поддръжка, с възможно увеличение на стойността на стоката чрез възстановяване на първоначалната функционалност на посочената стока, но не включва операция или процес, които:
- (i) водят до унищожаване на съществените характеристики на дадена стока или до създаване на нова или различна от търговска гледна точка стока;
  - (ii) водят до превръщане на незавършена стока в завършена стока; или
  - (iii) се използват за подобряване или осъвременяване на техническите характеристики на стока.

Член GOODS.3A: Класиране на стоките

Класирането на стоките, които са предмет на търговия между страните по настоящото споразумение, е установено в съответната митническа номенклатура на всяка страна в съответствие с Хармонизираната система.

Член GOODS.4: Национално третиране по отношение на вътрешното облагане и нормативната уредба

Всяка страна предоставя национално третиране по отношение на стоките на другата страна в съответствие с член III от ГАТТ от 1994 г., включително забележките и допълнителните разпоредби към него. За тази цел член III от ГАТТ от 1994 г. и забележките и допълнителните разпоредби към него се включва в настоящото споразумение и стават част от него *mutatis mutandis*.

Член GOODS.4A: Свобода на транзита

Всяка страна осигурява свободен транзит през своята територия, по най-удобните маршрути за международно транзитно преминаване, за транзитния трафик до или от територията на другата страна или на трета държава. За тази цел член V от ГАТТ от 1994 г. и забележките и допълнителните разпоредби към него се включват в настоящото споразумение и стават неразделна част от него *mutatis mutandis*. Страните приемат, че член V от ГАТТ от 1994 г. включва наред с другото движението на енергийни стоки чрез тръбопроводи или електропреносни мрежи.

Член GOODS.5: Забрана на мита

Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, митата върху всички стоки с произход от другата страна се забраняват.

Член GOODS.6: Износни мита, данъци или други налози

1. Никая от страните не може да приема или запазва в сила каквото и да е мито, данък или друг налог от каквото и да било естество, налагани върху или във връзка с износа на стока за другата страна; нито каквото и да е вътрешен данък или друг налог върху стока, изнасяна за другата страна, които надвишават данъка или налога, с който биха били обложени подобни стоки, когато са предназначени за местно потребление.

2. За целите на настоящия член под „други налози от каквото и да било естество“ не се включват такси или други налози, които са разрешени съгласно член GOODS.7 [Такси и формалности].

Член GOODS.7: Такси и формалности

1. Таксите и другите налози, налагани от някоя от страните върху или във връзка с вноса или износа на стока на другата страна, са ограничени до размера на приблизителната стойност на предоставените услуги и не представляват косвен начин за закрила на местните продукти, нито облагане на вноса или износа за данъчни цели. Никая от страните не може да събира такси или други налози върху или във връзка с внос или износ на адвалорна основа.

2. Всяка страна може да налага такси или да си възстановява направените разходи единствено когато се предоставят специфични услуги, по-специално, но не само, следното:

- (a) присъствие на митнически служители извън официалното работно време или на място извън митническите учреждения — при поискване;
- (b) анализи или експертни доклади относно стоки и пощенски такси за връщането на стоки на заявителя, по-специално във връзка с решения, отнасящи се до обвързваща

информация, или предоставянето на информация относно прилагането на митническите законови и подзаконови актове;

- (с) проверка на стоки или вземане на проби от тях с цел потвърждаване на данните или унищожаване на стоки, когато са направени разходи, различни от тези за ангажиране на митнически служители; и
- (d) извънредни мерки за контрол, когато такива се налагат поради характера на стоките или потенциален риск.

3. Всяка страна публикува своевременно чрез официален уебсайт всички такси и налози, които налага във връзка с вноса или износа, по такъв начин, че да се даде възможност на правителствата, търговците и други заинтересовани страни да се запознаят с тях. Тази информация съдържа основанията за налагането на таксата или налога за предоставената услуга, отговорния орган, таксите или налозите, които следва да бъдат приложени, както и къде и как следва да бъде извършено плащането. Новите или изменените такси и налози не се налагат, докато не бъде публикувана и предоставена информацията в съответствие с настоящия параграф.

4. Някоя от страните не може да изисква извършването на консулски операции, нито свързани с тях такси и налози, във връзка с вноса на каквато и да било стока от другата страна.

Член GOODS.8: Ремонтирани стоки

1. Някоя от страните не може да прилага мито за стока — без значение какъв е произходът на тази стока — която се въвежда повторно на нейната територия, след като е била временно изнесена от територията ѝ към територията на другата страна за ремонт.

2. Параграф 1 не се прилага за стока, която се внася под гаранция в зони за свободна търговия, или се внася с подобен статут, и след това се изнася за ремонт и не се внася повторно под гаранция в зони за свободна търговия или с подобен статут.

3. Някоя от страните не може да прилага мито за стока, без значение какъв е произходът ѝ, която е внесена временно от територията на другата страна с цел ремонт.

Член GOODS.9: Стоки, преминали заводска преработка

1. Някоя от страните не предоставя на стоки, преминали заводска преработка, на другата страна третиране, което е по-неблагоприятно от третирането, което предоставя на еквивалентни стоки в ново състояние.

2. Член GOODS.10 [Ограничения на вноса и износа] се прилага по отношение на забраните или ограниченията върху вноса и износа на стоки, преминали заводска преработка. Ако някоя от страните приеме или запази в сила забрани или ограничения върху вноса и износа на употребявани стоки, тези мерки не се прилагат за стоките, преминали заводска преработка.

3. Всяка страна може да изисква стоките, преминали заводска преработка, да бъдат идентифицирани като такива за целите на разпространението или продажбата на нейна територия и да отговарят на всички приложими технически изисквания, които се прилагат към еквивалентни стоки в ново състояние.

Член GOODS.10: Ограничения на вноса и износа

1. Никоя от страните не може да приема или запазва в сила каквито и да било забрани или ограничения върху вноса на каквато и да било стока на другата страна или върху износа или продажбата за износ на каквато и да било стока, предназначена за територията на другата страна, освен когато това става в съответствие с член XI от ГАТТ от 1994 г., включително забележките и допълнителните разпоредби към него. За тази цел член III от ГАТТ от 1994 г. и забележките и допълнителните разпоредби към него се включва в настоящото споразумение и стават част от него *mutatis mutandis*.
2. Никоя от страните не приема, нито запазва в сила:
  - (a) изисквания за износни и вносни цени, с изключение на разрешените при изпълнението на заповеди за изравнителни и антидъмпингови мита и ангажименти; или
  - (b) лицензи за внос, обвързани с изпълнението на изискване за постигане на конкретен резултат.

Член GOODS.11: Монополи върху вноса и износа

Никоя от страните не може да определя или запазва в сила монопол върху вноса или износа. За целите на настоящия член монопол върху вноса или износа означава предоставянето от някоя от страните на изключително право или изключително правомощие на даден субект да внася стока от другата страна или да я изнася за нея.

Член GOODS. 13: Процедури по лицензиране на вноса

1. Всяка страна гарантира, че всички процедури по лицензиране на вноса, приложими към търговията със стоки между страните, се прилагат неутрално и се администрират по коректен, справедлив, недискриминационен и прозрачен начин.
2. Страна може да приема или запазва в сила процедури по лицензиране като условие за внос на нейна територия от територията на другата страна единствено ако не може разумно да се използват други подходящи процедури за постигане на дадена административна цел.
3. Никоя от страните не може да приема или запазва в сила процедура по неавтоматично лицензиране на вноса, освен ако това е необходимо за прилагане на мярка, която е съвместима с настоящото споразумение. Страна, която приема процедура по неавтоматично лицензиране на вноса, посочва ясно мярката, която се прилага чрез тази процедура.
4. Всяка страна въвежда и администрира всяка една процедура по лицензиране на вноса в съответствие с членове 1—3 от Споразумението на СТО за процедурите по лицензиране на вноса (наричано по-долу „Споразумението за лицензиране на вноса“). За тази цел членове 1—3 от Споразумението за лицензиране на вноса се включват в настоящото споразумение и стават неразделна част от него *mutatis mutandis*.
5. Всяка страна, която въвежда или променя процедура по лицензиране на вноса, публикува онлайн цялата относима информация на официален уебсайт. Тази информация се предоставя, когато е осъществимо, поне 21 дни преди датата на прилагане на новата или променената процедура за лицензиране и във всеки случай не по-късно от датата на прилагане. Посочената информацията съдържа данните, изисквани по член 5 от Споразумението за лицензиране на вноса.

6. По искане на другата страна, всяка страна предоставя своевременно всяка съответна информация относно процедурите по лицензиране на вноса, които възнамерява да приеме или които запазва в сила, включително информацията, посочена в членове 1—3 от Споразумението за лицензиране на вноса.

7. От съображения за правна сигурност се уточнява, че нищо в настоящия член не изисква от някоя страна да издаде лиценз за внос, нито възпрепятства дадена страна да изпълнява своите задължения или ангажименти съгласно резолюции на Съвета за сигурност на ООН, или съгласно многостранни режими за неразпространение и договорености за контрол на вноса.

Член GOODS. 14: Процедури по лицензиране на износа

1. Всяка страна публикува всяка нова процедура по лицензиране на износа или всяко изменение на съществуваща процедура по лицензиране на износа по такъв начин, че да даде възможност на правителствата, търговците и другите заинтересовани страни да се запознаят с тях. Това публикуване се извършва, когато е осъществимо, 45 дни преди влизането в сила на процедурата или изменението и във всеки случай не по-късно от датата, на която тази процедура или изменение влиза в сила, като, когато е целесъобразно, публикуването се извършва на съответните правителствени уебсайтове.

2. Публикуването на процедурите по лицензиране на износа включва следната информация:

- (a) текста на процедурите по лицензиране на износа на страната или текста на измененията, които тя внася в такива процедури;
- (b) стоките, които подлежат на всяка една процедура по лицензиране;
- (c) за всяка процедура, описание на процеса за кандидатстване за лиценз и всички критерии, на които кандидатът трябва да отговаря, за да отговаря на условията за кандидатстване за лиценз, като например притежаване на лиценз за дейност, установяване или поддържане на инвестиция или извършване на дейност чрез определена форма на установяване на територията на някоя от страните;
- (d) звено или звена за контакт, от които заинтересованите лица могат да получат допълнителна информация относно условията за получаване на лиценз за износ;
- (e) административния орган или органи, до които трябва да се подадат заявленията или другите относими документи;
- (f) описание на всяка мярка или мерки, които се прилагат чрез процедурата по лицензиране на износа;
- (g) периода, през който всяка процедура по лицензиране на износа ще бъде в сила, освен ако процедурата остава в сила, докато бъде оттеглена или изменена в нова публикация;
- (h) ако страната възнамерява да използва процедура по лицензиране във връзка с управлението на конкретна квота за износ — общото количество, и ако е приложимо — стойността на квотата и датите на отваряне и затваряне на квотата; и

- (i) освобождаванията или изключенията, които заменят изискването за получаване на лиценз за износ, как да бъдат поискани или използвани тези освобождавания или изключения, както и критериите за предоставянето им.

3. В срок от 45 дни след датата на влизане в сила на настоящото споразумение всяка страна уведомява другата за своите действащи процедури по лицензиране на износа. Всяка страна уведомява другата страна за всички нови процедури по лицензиране на износа и всички промени на действащите процедури по лицензиране на износа в срок от 60 дни от публикуването. Уведомлението включва препратка към източниците, в които е публикувана информацията, изисквана съгласно параграф 2, и включва, когато е целесъобразно, адресите на съответните уебсайтове на правителството.

4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че нищо в настоящия член не изисква от някоя страна да издаде лиценз за износ, нито възпрепятства дадена страна да изпълнява своите задължения или ангажименти съгласно резолюции на Съвета за сигурност на ООН, или съгласно многостранни режими за неразпространение и договорености за контрол на износа, включително Васенаарската договореност за контрол на износа на конвенционални оръжия и стоки и технологии с двойна употреба, Австралийската група, Групата на ядрените доставчици и Режима за контрол на ракетните технологии, или да приема, запазва в сила или прилага независими режими на санкции.

Член GOODS.15: Определяне на митническата стойност

Всяка страна определя митническата стойност на стоките на другата страна, внесени на нейна територия, в съответствие с член VII от ГАТТ от 1994 г. и със Споразумението за митническо остойностяване. За тази цел член VII от ГАТТ от 1994 г., включително забележките и допълнителните разпоредби към него, и членове 1—17 от Споразумението за митническо остойностяване, включително тълкувателните бележки към него, се включват в настоящото споразумение и стават неразделна част от него *mutatis mutandis*.

Член GOODS.16: Използване на преференции

1. За целите на мониторинга на действието на настоящото споразумение и изчисляването на степента на използване на преференции страните обменят ежегодно статистически данни за вноса в продължение на период от 10 години, започвайки една година след влизането в сила на настоящото споразумение. Освен ако Комитетът за търговско партньорство реши друго, този срок се удължава автоматично с пет години, като след това Комитетът за търговско партньорство може да реши да го удължи допълнително.

2. Обменът на статистически данни за вноса обхваща данните за последната налична година, включително стойността и, когато е приложимо, обема, на равнище тарифна линия относно вноса на стоки от другата страна, ползващи се от преференциално митническо третиране съгласно настоящото споразумение, както и на тези, които се ползват от непреференциално третиране.

Член GOODS.17: Средства за търговска защита

1. Страните потвърждават своите права и задължения съгласно член VI от ГАТТ от 1994 г., Антидъмпинговото споразумение, Споразумението на СТО за субсидиите и изравнителните мерки, член XIX от ГАТТ от 1994 г., Споразумението на защитните мерки, както и член 5 от Споразумението за селското стопанство.

2. Глава 2 [Правила за произход] от настоящия дял не се прилага за антидъмпингови, изравнителни и защитни разследвания и мерки.
3. Всяка страна прилага антидъмпингови и изравнителни мерки в съответствие с изискванията на Антидъмпинговото споразумение и Споразумението за СИМ и в съгласно справедлив и прозрачен процес.
4. При условие че това не забавя излишно провеждането на разследването, на всяка от заинтересованите страни в антидъмпингово или изравнително разследване¹ се предоставя пълна възможност да защити интересите си.
5. Разследващият орган на всяка от страните може, в съответствие със законодателството на страната, да прецени дали размерът на антидъмпинговото мито, което ще бъде наложено, е пълният дъмпингов марж или по-малък размер.
6. Разследващият орган на всяка от страните може, в съответствие със законодателството на страната, разглежда предоставената информация относно това дали налагането на антидъмпингово или изравнително мито не би било в обществен интерес.
7. Никоя от страните не може да прилага или запазва в сила по отношение на една и съща стока и по едно и също време:
  - (a) мярка съгласно член 5 от Споразумението за селското стопанство; и
  - (b) мярка съгласно член XIX от ГАТТ от 1994 г. и Споразумението за защитните мерки.
8. Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част не се прилага за параграфи 1—6 от настоящия член.

Член GOODS.18: Използване на съществуващи тарифни квоти на СТО

1. Продуктите с произход от една от страните не могат да бъдат внасяни в другата страна съгласно съществуващите тарифни квоти на СТО, определени в параграф 2. Това включва тарифните квоти, разпределени между страните съгласно преговорите по член XXVIII от ГАТТ, започнати от Европейския съюз в документ G/SECRET/42/Add.2 на СТО и от Обединеното кралство в документ G/SECRET/44 на СТО, и както е определено в съответното вътрешно законодателство на всяка страна. За целите на настоящия член статусът на продуктите като на продукти с произход се определя въз основа на непреференциалните правила за произход, приложими в страната вносител.
2. За целите на параграф 1 „съществуващи тарифни квоти на СТО“ означава тарифните квоти, които представляват отстъпки на Европейския съюз в рамките на СТО, включени в проекта на списък на отстъпките и задълженията на ЕС—28 съгласно ГАТТ от 1994 г., представен на СТО в документ G/MA/TAR/RS/506, изменен с документи G/MA/TAR/RS/506/Add.1 и G/MA/TAR/RS/506/Add.2.

---

¹ За целите на настоящия член заинтересованите страни се определят съгласно член 5, параграф 11 от Антидъмпинговото споразумение и член 12, параграф 8 от Споразумението за СИМ.

Член GOODS.19: Мерки в случай на нарушения или заобикаляне на митническото законодателство

1. Страните си сътрудничат при предотвратяването, разкриването и борбата с нарушенията или заобикалянето на митническото законодателство в съответствие със своите задължения съгласно глава 2 [Правила за произход] от настоящия дял и Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси. Всяка страна предприема съответни и сравними мерки за защита на собствените си финансови интереси и на финансовите интереси на другата страна по отношение на събирането на мита върху стоки, въвеждани на митническите територии на Обединеното кралство или на Съюза.

2. При спазване на възможността за освобождаване на спазващите изискванията търговци съгласно параграф 7, всяка страна може в съответствие с определената в параграфи 3 и 4 процедура да спре съответното преференциално третиране на съответния продукт или продукти, ако:

а) страната е констатирала въз основа на обективна, неоспорима и проверима информация, че са извършени системни и широкомащабни нарушения или заобикаляне на митническото законодателство, и

б) другата страна многократно и необосновано отказва или по друг начин не спазва задълженията си по параграф 1.

3. Страната, която е направила констатацията, посочена в параграф 2, уведомява Комитета за търговско партньорство и започва консултации с другата страна в рамките на Комитета за търговско партньорство с цел постигане на взаимноприемливо решение.

4. Ако страните не успеят да се споразумеят за взаимноприемливо решение в срок от три месеца след датата на уведомлението, страната, която е направила констатацията, може да реши да спре временно съответното преференциално третиране на съответния продукт или продукти. В този случай страната, която е направила констатацията, уведомява незабавно Комитета за търговско партньорство за спирането, включително за срока, през който възнамерява да го прилага.

5. Временното спиране се прилага само за срок, необходим за противодействие на нарушенията или заобикалянето и за защита на финансовите интереси на засегнатата страна, и при всички случаи не по-дълго от шест месеца. Засегнатата страна прави преглед на положението и когато прецени, че спирането вече не е необходимо, тя го прекратява преди изтичането на срока, за който е уведомен Комитетът за търговско партньорство. Когато условията, довели до временното спиране, продължават да съществуват при изтичането на срока, за който е уведомен Комитетът за търговско партньорство, страната може да реши да поднови спирането. Всяко решение за спиране подлежи на периодични консултации в рамките на Комитета за търговско партньорство.

6. Всяка страна публикува в съответствие с вътрешните си процедури известия до вносителите във връзка с всяко решение, отнасящо се до спиране по параграфи 4 и 5.

7. Независимо от параграф 4, ако вносител е в състояние да убеди митническия орган по вноса, че тези продукти са в пълно съответствие с митническото законодателство на страната вносител, с изискванията на настоящото споразумение и с всички други съответни свързани със спирането условия, установени от страната вносител в съответствие с нейните закони и подзаконни нормативни актове, страната вносител позволява на вносителя да подаде

заявление за преференциално третиране и да си възстанови всички платени мита, надвишаващи приложимите преференциални тарифни ставки, когато продуктите са били внесени.

Член GOODS.20: Отстраняване на административни грешки

В случай на системни грешки на компетентните органи или проблеми относно правилното управление на преференциалната система при износ, отнасящи се по-специално до прилагането на разпоредбите на глава 2 от настоящия дял или прилагането на Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси, и ако тази грешки или проблеми водят до последици по отношение на вносите мита, страната, изправена пред такива последици, може да поиска от Комитета за търговско партньорство да разгледа възможността за приемане на подходящи мерки за справяне с възникналата ситуация.

Член GOODS.21: Културни ценности

1. Страните си сътрудничат за улесняване на връщането на културни ценности, които са незаконно изнесени от територията на една от страните, като вземат предвид принципите, залегнали в Конвенцията на ЮНЕСКО относно мерките за забрана и предотвратяване на незаконен внос, износ и прехвърляне на правото на собственост на културни ценности, подписана в Париж на 17 ноември 1970 г.

2. За целите на настоящия член:

(a) „културна ценност“ означава обект, класифициран или определен като част от националните богатства, с художествена, историческа или археологическа стойност съгласно съответните правила и процедури на всяка страна; и

(b) „незаконно изнесен от територията на някоя от страните“ означава:

i) изнесен от територията на някоя от страните на или след 1 януари 1993 г. в нарушение на правилата на страната за опазване на националното богатство или в нарушение на нейните правила относно износа на културни ценности; или

ii) не е върнат след края на срока за законно временно изнасяне или в нарушение на друго условие, уреждащо такова временно изнасяне, на или след 1 януари 1993 г.

3. Компетентните органи на страните си сътрудничат, по-специално чрез:

a) уведомяване на другата страна, когато на тяхна територия е намерена културна ценност и са налице основателни причини да се смята, че културната ценност е незаконно изнесена от територията на другата страна;

б) разглеждане на исканията на другата страна за връщане на културни ценности, които са незаконно изнесени от територията на тази страна;

в) предотвратяване на всякакви действия за избягване на връщането на такива културни ценности чрез всякакви необходими временни мерки; и

г) предприемане на всички необходими мерки за физическото опазване на културните ценности, които са незаконно изнесени от територията на другата страна.

4. Всяка страна определя звено за контакт, отговарящо за комуникацията със звеното за контакт на другата страна по отношение на всички въпроси, произтичащи от настоящия член, включително по отношение на уведомленията и исканията, посочени в параграф 3, букви а) и б).

5. Предвиденото сътрудничество между страните включва митническите органи на страните, които отговарят за управлението на процедурите за износ на културни ценности, както е целесъобразно и необходимо.

6. Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част не се прилага за настоящия член.

Глава 2: Правила за произход

Раздел 1: Правила за произход

Член ORIG.1: Цел

Целта на настоящата глава е да установи разпоредбите, определящи произхода на стоките за целите на прилагането на преференциално тарифно третиране съгласно настоящото споразумение, както и да определи процедурите, свързани с произхода.

Член ORIG.2: Определения

За целите на настоящата глава се прилагат следните определения:

- (a) „класиране“ означава класирането на продукт или материал в определена глава, позиция или подпозиция на Хармонизираната система;
- (b) „пратка“ означава продукти, които са изпратени едновременно от един износител до един получател или са обхванати от един-единствен транспортен документ, обхващащ техния превоз от износителя до получателя, или — при липса на такъв документ — от една-единствена фактура;
- (c) „износител“ означава намиращо се в някоя от страните лице, което в съответствие с изискванията, установени в законовите и подзаконовите актове на тази страна, изнася или произвежда продукта с произход и изготвя изявление за произход;
- (d) „вносител“ означава лице, което внася продукта с произход и иска за него преференциално тарифно третиране;
- (e) „материал“ означава всяко вещество, използвано при производството на продукт, включително всякакви компоненти, съставки, суровини или части;
- (f) „материал без произход“ означава материал, който не отговаря на условията за притежаване на статус на материал с произход съгласно настоящата глава, включително материал, чийто произход не може да бъде определен;
- (g) „продукт“ означава продуктът в резултат от производството, дори когато той е предназначен за употреба като материал в производството на друг продукт;

- (h) „производство“ означава всякакъв вид обработка или преработка, включително сглобяване.

Член ORIG.3: Общи изисквания

1. За целите на прилагането на преференциалното тарифно третиране от някоя от страните по отношение на стоките с произход от другата страна в съответствие с настоящото споразумение, при условие че продуктите отговарят на всички други приложими изисквания на настоящата глава, за продукти с произход от другата страна се смятат следните продукти:

- (a) продукти, изцяло получени в посочената страна по смисъла на член ORIG.5 [Изцяло получени продукти];
- (b) продукти, произведени в посочената страна изключително от материали с произход от посочената страна; и
- (c) продукти, произведени в посочената страна, включващи материали без произход, при условие че отговарят на изискванията, определени в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

2. Ако даден продукт е придобил статус на продукт с произход, използваните в неговото производство материали без произход не се считат за материали без произход, когато този продукт е вложен като материал в друг продукт.

3. Придобиването на статус на продукт с произход се осъществява без прекъсване в Обединеното кралство или Съюза.

Член ORIG.4: Кумулация на произход

1. Продукт с произход от някоя от страните се счита за продукт с произход от другата страна, ако този продукт се използва като материал в производството на друг продукт в тази друга страна.

2. Производство, което се осъществява в някоя от страните по отношение на материал без произход, може да бъде взето предвид за целите на определянето на това дали даден продукт е с произход от другата страна.

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат, ако производството, извършено в другата страна, не надхвърля операциите, посочени в член ORIG.7 [Недостатъчно производство].

4. За да може даден износител да попълни изявлението за произход, посочено в член ORIG.18, параграф 2 [Искане за преференциално тарифно третиране], посочено в параграф 2 от настоящия член, износителят получава от своя доставчик декларация на доставчика, както е предвидено в приложение ORIG-3 [Декларация на доставчика], или равностоен документ, който съдържа същата информация, описваща въпросните материали без произход достатъчно подробно, за да могат те да бъдат идентифицирани.

Член ORIG.5: Изцяло получени продукти

1. Следните продукти се считат за изцяло получени в една от страните:

- (a) минералните продукти, добити или извлечени от нейните почви или от нейното морско дъно;
- (b) растения и растителни продукти, отгледани или прибрани там;
- (c) живите животни, родени и отгледани там;
- (d) продукти, получени от живи животни, отгледани там;
- (e) продукти, получени от заклани животни, родени и отгледани там;
- (f) продуктите, получени чрез лов или риболов, извършен там;
- (g) продуктите, получени от аквакултури там, ако водни организми, включително риби, мекотели, ракообразни, други водни безгръбначни и водни растения са родени или отгледани от запаси от яйца, хайвер от риби, новоизлюпени рибки, млади съомгови риби, ларви, млади съомги преди миграция към морето, млади съомги в процес на миграция към морето или други недостигнали полова зрялост риби след ларвен стадий чрез намеса в процесите на отглеждане или растеж с цел подобряване на производството, като например редовно попълване на рибния запас, хранене или защита от хищници;
- (h) продукти от морски риболов и други продукти, уловени от плавателен съд на една от страните в морето извън което и да било териториално море;
- (i) продукти, произведени на борда на кораб фабрика на една от страните изключително от продуктите, посочени в буква з);
- (j) продукти, извлечени от морското дъно или неговите недра извън което и да е териториално море, при условие че страната има право да експлоатира или обработва това морско дъно или недра;
- (k) отпадъци и скрап, които са резултат от производствени операции, извършвани там;
- (l) отпадъци и скрап, получени от събрани там употребявани продукти, при условие че тези продукти са годни единствено за извличане на суровините;
- (m) продукти, произведени там изключително от продуктите, посочени в букви от а)—л).

2. Понятията „плавателен съд на една от страните“ и „кораб фабрика на една от страните“ в параграф 1, букви з) и и) означават плавателен съд и кораб фабрика, който:

- а) е регистриран в държава членка или в [Обединеното кралство];
- б) плава под флага на държава членка или на [Обединеното кралство]; и
- в) отговаря на едно от посочените по-долу условия:
  - (i) поне 50 % от него са собственост на граждани на държава членка или на Обединеното кралство; или
  - (ii) е собственост на юридически лица, всяко от които:

А) има адрес на управление и основно място на стопанска дейност в Съюза или в [Обединеното кралство]; и

Б) е поне 50 % собственост на публичноправни субекти, граждани или юридически лица на държава членка или на Обединеното кралство.

Член ORIG.6: Допустими отклонения

1. Ако даден продукт не отговаря на изискванията, определени в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2I [Специфични за отделните продукти правила за произход], поради използването на материал без произход в производството му, този продукт се счита независимо от това за продукт с произход от някоя от страните, при условие че:

- а) общото тегло на материалите без произход, използвани в производството на продуктите, класирани в глави 2 и 4—24 от Хармонизираната система, различни от преработените продукти от риболов от глава 16, не надвишава 15 % от теглото на продукта;
- б) общата стойност на материалите без произход за всички други продукти, с изключение на продуктите, класирани в глави 50—63 от Хармонизираната система, не надвишава 10 % от цената на продукта франко завода; или
- в) за продукт, класиран в глави 50—63 от Хармонизираната система, се прилагат допустимите отклонения, посочени в бележки 7 и 8 от ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-1 [Уводни бележки към специфичните за отделните продукти правила за произход].

2. Параграф 1 не се прилага, ако стойността или теглото на материалите без произход, използвани в производството на даден продукт, надвишава някой от процентите за максималната стойност или тегло на материалите без произход, посочени в изискванията, определени в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

3. Параграф 1 от настоящия член не се прилага за продукти, които са изцяло получени в някоя от страните по смисъла на член ORIG.5 [Изцяло получени продукти]. Ако в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] се изисква материалите, използвани за производството на даден продукт, да са изцяло получени, се прилагат параграфи 1 и 2 от настоящия член.

Член ORIG.7: Недостатъчно производство

1. Независимо от член ORIG.3 [Общи изисквания], параграф 1, буква в), даден продукт не се счита с произход от някоя от страните, ако производството на продукта в някоя от страните се състои само от една или повече от следните операции, извършени върху материали без произход:

- а) операции по съхранение, като например сушене, замразяване, съхраняване в саламура и други подобни операции, единствената цел на които е да се гарантира запазването на продуктите в добро състояние по време на транспортиране и складиране²;

---

² Операции по съхранение, като охлаждане, замразяване или проветряване, се считат за недостатъчни по смисъла на буква а), докато операции като Мариноване, изсушаване или опушване, които са

- б) разделяне или събиране на пакети;
- в) измиване, почистване; отстраняване на прах, оксиди, масла, боя или други покрития;
- г) гладене на текстил и изделия от текстил с ютия или гладачна преса;
- д) прости операции по боядисване и полиране;
- е) лющене и частично или цялостно бланширане на ориз; полиране и гланциране на зърнени култури и ориз; белене на ориз;
- ж) операции по оцветяване или ароматизиране на захар или оформянето ѝ на бучки; частично или цялостно смилане на захар в твърдо състояние;
- з) белене, премахване на костилките и черупките на плодове, черупкови плодове и зеленчуци;
- и) подостряне, просто стриване или просто нарязване;
- й) пресяване, отделяне, сортиране, класиране, категоризиране, съчетаване, включително окомплектоването на изделия;
- к) простото поставяне в бутилки, метални кутии, флакони, торби, каси, кутии, закрепването върху подложки или плочи и всички други прости операции по опаковане;
- л) поставяне или отпечатване на маркировки, етикети, емблеми и други подобни отличителни знаци върху продуктите или техните опаковки;
- м) простото смесване на продукти, дори и от различни видове; смесването на захар с какъвто и да било материал;
- н) простото добавяне на вода или разреждане с вода или друго вещество, което не променя съществено характеристиките на продукта, дехидратиране или денатуриране на продуктите;
- о) простото сглобяване на частите на изделия, така че да се получи завършено изделие, или разглобяването на продукти на частите им;
- п) клането на животни.

2. За целите на параграф 1 операциите се считат за прости, ако за тяхното извършване не са необходими нито специални умения, нито специално произведени или монтирани машини, апаратура или оборудване.

Член ORIG.8: Единица за оценка

1. За целите на настоящата глава единицата за оценка е конкретният продукт, който се счита за основна единица при класирането на продукта по Хармонизираната система.

предназначени да придадат на даден продукт специални или различни характеристики, не се считат за недостатъчни.

2. При пратка, състояща се от определен брой идентични продукти, класирани в една и съща позиция по Хармонизираната система, всеки от тези продукти се взема предвид при прилагането на разпоредбите на настоящата глава.

Член ORIG.9: Транспортни опаковъчни материали и опаковки

Транспортните опаковъчни материали и опаковки, които се използват за предпазване на продукта по време на транспорт, не се вземат под внимание при определянето дали един продукт е с произход.

Член ORIG.10: Опаковъчни материали и опаковки за продажба на дребно

Опаковъчните материали и опаковките, използвани при продажбата на дребно на продукта, ако са класирани заедно с продукта, не се вземат предвид при определянето на произхода на продукта, освен за целите на изчисляването на стойността на материалите без произход, ако за продукта се изисква изчисляване на максималната стойност на материалите без произход в съответствие с ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

Член ORIG.11: Принадлежности, резервни части и инструменти

1. Принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали се считат за един продукт със съответното оборудване, машина, апарат или превозно средство, ако те:

- (a) са класирани и се доставят с продукта, но не се фактурират отделно от него; и
- (b) са от видовете, количествата и на стойност, които са обичайни за този продукт.

2. Принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали, посочени в параграф 1, не се вземат предвид при произхода на продукта, освен за целите на изчисляването на стойността на материалите без произход, ако за продукта се изисква изчисляване на максималната стойност на материалите без произход, както е определено в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

Член ORIG.12: Комплекти

Комплектите съгласно определението в общо правило 3 за тълкуване на Хармонизираната система се считат, че са с произход в една от страните, ако всички съставлящи ги компоненти са с произход. Ако даден комплект е съставен от компоненти с произход и компоненти без произход, комплектът в неговата цялост се счита за комплект с произход, ако стойността на компонентите без произход не надвишава 15 % от цената на комплекта франко завода.

Член ORIG.13: Неутрални елементи

За да се определи дали един продукт е с произход в някоя от страните, не е необходимо да се определя произходът на следните елементи, които могат да се използват за неговото производство:

- a) гориво, енергия, катализатори и разтворители;

- б) завод, оборудване, резервните части и материали, използвани за поддръжката на оборудване и сгради;
- в) машините, инструментите, пресформи и леярски форми;
- г) смазочните материали, мазнините, материалите за смесване и другите материали, използвани в производството или за експлоатация на оборудване и сгради;
- д) ръкавиците, стъклата, обувките, дрехите, оборудването и материалите за безопасност;
- е) оборудването, устройствата и материалите, използвани за изпитване или проверка на продукта; и
- ж) други материали, използвани в производството, които не влизат и не са предназначени да влязат в крайния състав на продукта.

Член ORIG.14: Счетоводно разделяне

1. Взаимозаменяемите материали или „взаимозаменяемите продукти“ с произход и тези без произход трябва да бъдат физически разделени по време на складиране, за да се запази техният статус на материали с произход или без произход.
2. За целите на параграф 1 „взаимозаменяеми материали“ или „взаимозаменяеми продукти“ означава материали или продукти, които са от един и същ вид и с едно и също търговско качество, с еднакви технически и физически характеристики и които не могат да бъдат разграничени едни от други за целите на определянето на произхода.
3. Независимо от параграф 1, в производството на даден продукт могат да се използват взаимозаменяеми материали с произход и такива без произход, без те да бъдат физически разделени по време на складиране, ако се използва метод на счетоводно разделяне.
4. Независимо от параграф 1, взаимозаменяеми продукти с произход и без произход, класирани в глави 10, 15, 27, 28, 29, позиции 32.01—32.07 или позиции 39.01—39.14 от Хармонизираната система, могат да бъдат складирани в една от страните преди износа за другата страна, без те да бъдат физически разделени, при условие че се използва метод на счетоводно разделяне.
5. Посоченият в параграфи 3 и 4 метод на счетоводно разделяне се прилага в съответствие с метод за управление на стоково-материалните запаси съгласно общоприети в страната счетоводни принципи.
6. Метод на счетоводно разделяне е всеки метод, чрез който се гарантира, че по всяко време броят на материалите или продуктите, които получават статус на продукти с произход, не би превишил броя на материалите или продуктите в случай на физическо разделяне на материалите.
7. Всяка от страните може да изисква, съгласно условия, определени в нейните законови или подзаконови актове, метод на счетоводно разделяне да може да се използва само след получаването на предварително разрешение от митническите органи на съответната страна. Митническите органи на страната следят как се използват тези разрешения и могат да оттеглят разрешение, ако получателят му използва метода на счетоводно разделяне по неправилен начин или не изпълнява някое от другите условия, определени в настоящата глава.

Член ORIG.15: Върнати продукти

Когато продукт с произход от някоя от страните, изнесен от тази страна за трета държава, бъде върнат в тази страна, той се разглежда като продукт без произход, освен ако може да бъде доказано по удовлетворителен за митническия орган на тази страна начин, че върнатият продукт:

- (a) е същият като изнесенния продукт; и
- (b) не е претърпял каквито и да било операции, освен необходимите за запазването му в добро състояние, докато е бил в тази трета държава или докато е бил изнесен.

Член ORIG.16: Забрана за промяна

1. Продукт с произход, деклариран за вътрешно потребление в страната вносител, не може след износа му и преди декларирането му за вътрешно потребление да бъде преправян или трансформиран по какъвто и да било начин, нито подлаган на операции, различни от операциите, предназначени да го съхранят в добро състояние, или различни от добавяне или поставяне на маркировки, етикети, пломби или всякакви други документи, с цел да се осигури съответствие със специфичните национални изисквания на страната вносител.

2. Допуска се складирането или излагането на продукт в трета държава, при условие че продуктът остава под митнически надзор в тази трета държава.

3. Разделянето на пратки в трета държава се допуска, ако се извършва от износителя или на негова отговорност и при условие че пратките останат под митнически надзор в тази трета държава.

4. В случай на съмнение дали изискванията по параграфи 1—3 са спазени, митническите органи на страната вносител могат да поискат от вносителя да представи доказателства за изпълнение на посочените изисквания, които могат да бъдат дадени под всякаква форма, включително чрез транспортни документи, издадени въз основа на сключен договор, като например товарителници, или фактически или конкретни доказателства, основаващи се на маркировката или номерирането на опаковките, или всякакви доказателства, свързани със самия продукт.

Член ORIG.17: Преглед на възстановяването на или освобождаването от мита

Не по-рано от 2 години от влизането в сила на настоящото споразумение, по искане на една от страните специализираният комитет по митническо сътрудничество и правила за произход прави преглед на съответните схеми на страните за възстановяване на мита и активно усъвършенстване. За тази цел, по искане на една от страните, не по-късно от 60 дни от това искане другата страна предоставя на отправилата искането страна наличната информация и подробни статистически данни, обхващащи периода от влизането в сила на настоящото споразумение или от предходните 5 години, ако той е по-кратък, относно функционирането на своята схема за възстановяване на мита и активно усъвършенстване. В светлината на този преглед специализираният комитет по митническо сътрудничество и правила за произход може да отправя препоръки към Съвета за партньорство за изменение на разпоредбите на настоящата глава и приложенията към нея с оглед на въвеждането на ограничения по отношение на възстановяването или освобождаването от мита.

Раздел 2: Процедури, свързани с произхода

Член ORIG.18: Искане за преференциално тарифно третиране

1. Страната вносител предоставя при внос преференциално тарифно третиране за продукт с произход от другата страна по смисъла на настоящата глава въз основа на искане от вносителя за преференциално тарифно третиране. Вносителят отговаря за верността на искането за преференциално тарифно третиране и за спазването на изискванията по настоящата глава.
2. Искането за преференциално тарифно третиране се основава на:
  - (a) изготвено от вносителя изявление за произход, с което се потвърждава, че продуктът е с произход; или
  - (b) информираността на вносителя, че продуктът е с произход.
3. Вносителите, които представят искането за преференциално тарифно третиране въз основа на изявление за произход по параграф 2, буква а), съхраняват изявлението за произход и при поискване от митническия орган на страната вносител му предоставят копие на този документ.

Член ORIG.18a: Момент на подаване на искането за преференциално тарифно третиране

1. Искането за преференциално тарифно третиране и неговото основание, както е посочено в член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], параграф 2, се посочват в митническата декларация за внос в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната вносител.
2. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член, когато вносителят не е подал искане за преференциално тарифно третиране в момента на вноса, страната вносител предоставя преференциално тарифно третиране и възстановява или опрощава всяко надплатено мито, при условие че:
  - (a) искането за преференциално тарифно третиране е подадено до три години след датата на вноса или в по-дълъг срок, посочен в законовите и подзаконовите нормативни актове на страната вносител;
  - (b) вносителят е посочил основанията за искането съгласно предвиденото в член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], параграф 2; и
  - (c) продуктът е щял да се счита за продукт с произход и би отговарял на всички други приложими изисквания по смисъла на раздел 1 [Правила за произход] от настоящата глава, ако искането е било подадено от вносителя в момента на вноса.

Останалите задължения, приложими по отношение на вносителя в съответствие с член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], остават непроменени.

Член ORIG.19: Изявление за произход

1. Изявление за произход се изготвя от вносител на даден продукт въз основа на информация, доказваща, че продуктът е с произход, включително информация за статуса на материали с произход на използваните в производството на продукта материали. Вносителят отговаря за верността на изявлението за произход и предоставената информация.

2. Изявлението за произход се изготвя, като се използва една от езиковите версии на текста в ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-4 [Текст на изявлението за произход] във фактура или който и да било друг документ, съдържащ достатъчно подробно описание на продукта с произход, за да може този продукт да бъде идентифициран. Износителят отговаря за предоставянето на достатъчно подробно описание, за да може продуктът с произход да бъде идентифициран. Страната вносител не може да изиска от вносителя да представи превод на изявлението за произход.

3. Изявлението за произход е валидно за срок от 12 месеца от датата на изготвянето му или за по-дълъг срок, предоставен от страната вносител, който не надхвърля 24 месеца.

4. Изявлението за произход може да се отнася до:

- (a) една пратка на един или няколко продукта, внасяни в някоя от страните; или
- (b) повече на брой пратки с идентични продукти, внасяни в някоя от страните в рамките на произволен посочен в изявлението за произход период, не по-дълъг 12 месеца.

5. Ако по искане на вносителя продукти в немонтирано или демонтирано състояние по смисъла на общо правило 2, буква а) от Общите правила за тълкуване на Хармонизираната система, които попадат в обхвата на раздели XV—XXI от Хармонизираната система, се внасят чрез поредица от доставки, за тези продукти може да се използва едно изявление за произход в съответствие с изискванията, определени от митническият орган на страната вносител.

Член ORIG.20: Несъответствия

Митническият орган на страната вносител не отхвърля искане за преференциално тарифно третиране поради незначителни грешки или несъответствия в изявлението за произход, или по причина единствено, че някоя фактура е била издадена в трета държава.

Член ORIG.21: Информираност на вносителя

1. За целите на искане за преференциално тарифно третиране, направено съгласно член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], параграф 2, буква б), информираността на вносителя, че даден продукт е с произход от страната износител, трябва да се основава на информация, която доказва, че продуктът е с произход и отговаря на предвидените в настоящата глава изисквания.

2. Преди да поиска преференциално третиране, в случай че вносител не може да получи информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, в резултат на това, че износителят я счита за поверителна информация, или по някаква друга причина, износителят може да представи изявление за произход, така че вносителят да може да поиска преференциално тарифно третиране въз основа на член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], параграф 2, буква а).

Член ORIG.22: Изисквания за съхранение на документацията

1. Вносител, който представя искане за преференциално тарифно третиране за внасян в страната вносител продукт, трябва за период от най-малко три години след датата на внос на продукта да съхранява:

- (a) ако искането е било основано на изявление за произход — изготвеното от износителя изявление за произход; или
  - (b) ако искането е било основано на информираността на вносителя — всички документи, които доказват, че продуктът отговаря на изискванията за получаване на статус на продукт с произход.
2. Износител, представил изявление за произход, трябва за срок от най-малко четири години след представянето на това изявление за произход да съхранява негово копие и всички други документи, които доказват, че продуктът отговаря на изискванията за получаване на статус на продукт с произход.
3. Документите, които трябва да се съхраняват в съответствие с настоящия член, могат да бъдат в електронен формат.

Член ORIG.23: Малки пратки

1. Чрез дерогация от членове ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране] — ORIG.21 [Познания на вносителя], при условие че продуктът е деклариран като отговарящ на изискванията на настоящата глава и митническият орган на страната вносител няма съмнения относно верността на тази декларация, страната вносител предоставя преференциално тарифно третиране на:
- (a) продукт, изпратен в малка опаковка от частни лица на частни лица;
  - (b) продукт, който представлява част от личния багаж на пътника; и
  - (c) за Обединеното кралство, в допълнение към букви а) и б), други пратки с ниска стойност.
2. От прилагането на параграф 1 от настоящия член се изключват следните продукти:
- (a) продукти, чийто внос е част от поредица от операции по внос, за които може обосновано да се приеме, че са предприети поотделно с цел да се избегне спазването на изискванията на член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране];
  - (b) за Съюза:
    - (i) продукт, внесен с търговска цел; внос, който е със случаен характер и се състои единствено от продукти за лична употреба на получателите или на пътниците или на техните семейства, не се счита за внос с търговска цел, ако от естеството и количеството на продуктите е видно, че те не са предназначени за търговия; и
    - (ii) продукти, чиято обща стойност надвишава 500 EUR при продукти, изпращани в малки пакети, или 1200 EUR при продукти, които представляват част от личния багаж на пътника. Сумите, които следва да се използват в дадена национална валута, представляват равностойността в тази валута на сумите, изразени в евро към първия работен ден на месец октомври. Обменните курсове на сумите трябва да съответстват на публикуваните за същия ден от Европейската централна банка, освен ако до 15 октомври на Европейската комисия бъде съобщена различна сума, и се прилагат от 1 януари следващата година. Европейската комисия уведомява Обединеното кралство за съответните суми;

Съюзът може да определи други пределните стойности, които ще съобщи на Обединеното кралство; и

- (с) за Обединеното кралство — продукти, чиято обща стойност надвишава пределните стойности, определени във вътрешното законодателство на Обединеното кралство. Обединеното кралство ще съобщи тези пределни стойности на Съюза.

3. Вносителят отговаря за верността на изявлението и за спазването на изискванията по настоящата глава. Изискванията за съхранение на документацията, предвидени в член ORIG.22 [Изисквания за съхранение на документацията], не се прилагат за вносителя по настоящия член.

Член ORIG.24: Проверка

1. Митническият орган на страната вносител има право да извърши проверка дали даден продукт е с произход или дали са удовлетворени другите изисквания по настоящата глава въз основа на методи за оценка на риска, които може да включват случаен подбор. Тази проверка може да се извърши чрез искане за информация от вносителя, подал искането, посочено в член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране], при подаване на декларацията за внос, преди освобождаването на продуктите или след освобождаването на продуктите.

2. Поисканата по силата на параграф 1 информация обхваща най-много следните елементи:

- (а) ако искането е било основано на изявление за произход — това изявление за произход; и
- (b) информация, отнасяща се до изпълнението на критериите за произход, която е;
- (i) когато критерият за определяне на произхода е „изцяло получен“ — приложимата категория (като например добив, минно дело, риболов) и мястото на производство;
- (ii) когато критерият за определяне на произхода се основава на промяна на тарифното класиране — списък на всички материали без произход, включително тяхното тарифно класиране (във формат от две, четири или шест цифри в зависимост от критериите за определяне на произхода);
- (iii) когато критерият за определяне на произхода се основава на метод на стойността — стойността на крайния продукт, както и стойността на всички материали без произход, използвани в производството на продукта;
- (iv) когато критерият за определяне на произхода се основава на теглото — теглото на крайния продукт, както и теглото на съответните материали без произход, използвани в крайния продукт;
- (v) когато критерият за определяне на произхода се основава на конкретен производствен процес — описание на този процес.

3. При предоставянето на исканата информация вносителят може да добави всяка друга информация, която сметне за значима за целите на проверката.

4. Ако искането за преференциално тарифно третиране се основава на изявление за произход, вносителят предоставя това изявление за произход, но може да отговори на митническия орган на страната вносител, че вносителят не е в състояние да предостави информацията, посочена в параграф 2, буква б).

5. Ако искането за преференциално тарифно третиране е основано на информираността на вносителя, извършващият проверката митнически орган на страната вносител, след като първо е поискал информация в съответствие с параграф 1, може да поиска от вносителя допълнителна информация, ако сметне, че такава информация е необходима, за да бъде проверен статусът на продукта по отношение на произхода или дали са изпълнени другите изисквания по настоящата глава. Митническият орган на страната вносител може да поиска от вносителя конкретни документи и информация, ако счете това за уместно.

6. Ако митническият орган на страната вносител реши временно да спре предоставянето на преференциално тарифно третиране на съответния продукт в очакване на резултатите от проверката, на вносителя се предлага освобождаване на продуктите след вземането на подходящи обезпечителни мерки, включително гаранции. Всяко спиране на преференциалното тарифно третиране се прекратява възможно най-бързо, след като митническият орган на страната вносител потвърди, че съответният продукт има статус на продукт с произход или че са изпълнени останалите изисквания по настоящата глава.

Член ORIG.25: Административно сътрудничество

1. С цел да се осигури правилното прилагане на настоящата глава страните си сътрудничат посредством митническия орган на всяка от тях при проверката на това дали даден продукт е с произход и отговаря на другите изисквания по настоящата глава.

2. Ако искането за преференциално тарифно третиране е основано на изявление за произход, извършващият проверката митнически орган на страната вносител, след като съответно първо е поискал информация в съответствие с член ORIG.24 [Проверка], параграф 1 и въз основа на отговора на вносителя, може също така в срок от две години от извършването на вноса на продуктите, или от момента на подаване на искането съгласно член ORIG.18a [Момент на подаване на искането за преференциално третиране], параграф 2, буква а), да поиска от митническия орган на страната износител допълнителна информация, ако извършващият проверката митнически орган на страната вносител смята, че такава информация е необходима, за да бъде проверен статусът на продукта по отношение на произхода или дали са изпълнени другите изисквания, предвидени в настоящата глава. Искането за информация включва следните елементи:

- (a) изявлението за произход;
- (b) идентификационните данни на отправилia искането митнически орган;
- (c) наименованието на износителя;
- (d) предмета и обхвата на проверката; и
- (e) всеки относим документ.

Освен това митническият орган на страната вносител може да поиска от митническия орган на страната износител да предостави конкретни документи и информация, ако счете това за уместно.

3. Митническият орган на страната износител може в съответствие със своите законови и подзаконовни разпоредби да поиска документи или извършване на преглед, като потърси всякакви доказателства или извърши посещение в помещенията на износителя, за да прегледа документите и да огледа използваните в производството на продукта съоръжения.

4. Без да се засяга параграф 5, митническият орган на страната износител, която получава искането по параграф 2, предоставя на митническия орган на страната вносител следната информация:

- (a) поисканите документи, когато са налични;
- (b) становище за статуса на продукта по отношение на произхода;
- (c) описанието на продукта, предмет на проучването, и тарифното класиране за целите на прилагането на настоящата глава;
- (d) описание и обяснение на производствения процес, които са достатъчни, за да докажат статуса на продукт по отношение на произхода;
- (e) информация относно начина, по който е извършено проучването на продукта; и
- (f) удостоверителни документи, когато е целесъобразно.

5. Митническият орган на страната износител не предоставя на митническия орган на страната вносител информацията по параграф 4, букви а), г) и е), ако износителят счита тази информация за поверителна.

6. Всяка страна уведомява другата страна за данните за връзка на митническите органи и уведомява другата страна за всяка промяна в тази информация в срок от 30 дни след датата на промяната.

Член ORIG.26: Отказ за предоставяне на преференциално тарифно третиране

1. Без да се засяга параграф 3, митническият орган на страната вносител може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране, ако:

- (a) в срок от три месеца след датата на искане за информация по член ORIG.24 [Проверка], параграф 1:
  - (i) не е предоставен отговор от вносителя;
  - (ii) когато искането за преференциално тарифно третиране се основава на изявление за произход — не е предоставено изявление за произход; или
  - (iii) когато искането за преференциално тарифно третиране се основава на информираността на вносителя, предоставената от вносителя информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът има статус на продукт с произход;
- (b) в срок от три месеца след датата на искане за допълнителна информация по член ORIG.24 [Проверка], параграф 5:
  - (i) не е предоставен отговор от вносителя; или

(ii) предоставената от вносителя информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът има статус на продукт с произход;

в) в срок от 10 месеца³ след датата на искане за информация по член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 2:

(i) не е предоставен отговор от митническия орган на страната износител; или

(ii) предоставената от митническия орган на страната износител информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът има статус на продукт с произход.

2. Митническият орган на страната вносител може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране на даден продукт, за който вносител иска преференциално тарифно третиране, когато вносителят не изпълнява изисквания по настоящата глава, различни от свързаните със статуса на продуктите по отношение на произхода.

3. Ако митническият орган на страната вносител има достатъчно основание да откаже да предостави преференциално тарифно третиране по параграф 1 от настоящия член, в случаите, когато митническият орган на страната износител е представил становище по член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 4, буква б), с което потвърждава, че продуктите имат статус на продукти с произход, в срок от два месеца след датата на получаване на това становище митническият орган на страната вносител уведомява митническия орган на страната износител за намерението си да откаже да предостави преференциално тарифно третиране.

Ако бъде направено такова уведомление, по искане на някоя от страните се провежда консултация в срок от три месеца след датата, на която е извършено уведомяването. Срокът за консултациите може да бъде удължаван по взаимно съгласие между митническите органи на страните в зависимост от конкретния случай. Консултацията може да бъде проведена в съответствие с процедурата, определена от Специализирания търговски комитет по митническо сътрудничество и правилата за произход.

При изтичането на периода за консултация, ако митническият орган на страната вносител не може да потвърди, че продуктът е с произход, той може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране, ако има достатъчно аргументи за отказ и след като е предоставил на вносителя правото да бъде изслушан. Когато обаче митническият орган на страната износител потвърди статуса на продукти с произход и представи аргументи за това заключение, митническият орган на страната вносител не може да откаже преференциалното тарифно третиране на даден продукт единствено на основание, че е бил приложен член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 5.

4. Във всички случаи уреждането на разногласията между вносителя и митническия орган на страната вносител се извършва съгласно законодателството на страната вносител.

---

³ За искания за информация съгласно член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 2, отправени до митнически орган на страната износител през първите три месеци от прилагането на настоящото споразумение, срокът е 12 месеца.

Член ORIG.27: Поверителност

1. Всяка страна запазва в съответствие със своите закони и подзаконови актове поверителността на всяка информация, предоставена ѝ от другата страна по силата на настоящата глава, и осигурява защита на тази информация от разгласяване.
2. Независимо от член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 5, когато митническият орган на страната износител или на страната вносител е получил от износителя поверителна търговска информация при прилагането на членове ORIG.24 [Проверка] и ORIG.25 [Административно сътрудничество], тази информация не може да се разгласява.
3. Всяка страна гарантира, че поверителната информация, събрана в съответствие с настоящата глава, не се използва за цели, различни от администрирането и прилагането на решения и определения във връзка с произхода и митнически въпроси, освен с разрешение на лицето или страната, които са предоставили поверителната информация.
4. Независимо от параграф 3, всяка страна може да разреши информацията, събрана в съответствие с настоящата глава, да се използва при всякакви административни, съдебни или квазисъдебни производства, образувани поради неспазване на свързаното с митническата област законодателство за прилагане на настоящата глава. Съответната страна уведомява предварително за това използване лицето или страната, предоставили информацията.

Член ORIG.28: Административни мерки и санкции

Всяка страна гарантира ефективното прилагане на настоящата глава. Всяка страна гарантира, че компетентните органи са в състояние да налагат в съответствие със своите закони и подзаконови актове административни мерки и когато е уместно — наказания, на всяко лице, което изготви документ или е причина да бъде изготвен документ, съдържащ невярна информация, предоставена с цел получаване на преференциално тарифно третиране на даден продукт, или което не изпълнява изискванията на член ORIG.22 [Изисквания за съхранение на документацията], или което не предостави доказателствата или откаже да позволи посещенията, както е посочено в член ORIG.25 [Административно сътрудничество], параграф 3.

Раздел 3: Други разпоредби

Член ORIG.29: Сеута и Мелила

1. За целите на настоящата глава, в случая на Европейския съюз терминът „страна“ не обхваща Сеута и Мелила.
2. При внасянето в Сеута и Мелила на продукти с произход от Обединеното кралство за тях се прилага във всяко едно отношение същото митническо третиране по настоящото споразумение като прилагането за продукти с произход от митническата територия на Европейския съюз съгласно Протокол 2 към Акта за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република към Европейския съюз. Обединеното кралство прилага спрямо вноса на продукти, попадащи в обхвата на настоящото споразумение и с произход от Сеута и Мелила, същото митническо третиране като това, което прилага към продуктите, внесени от Европейския съюз и с произход от него.
3. Правилата за произход и процедурите, свързани с произхода, посочени в настоящата глава, се прилагат *mutatis mutandis* за продуктите, изнасяни от Обединеното кралство за Сеута и Мелила, и за продуктите, изнасяни от Сеута и Мелила за Обединеното кралство.

4. Сеута и Мелила се считат за една територия.
5. Член ORIG.4 [Кумулация на произход] се прилага за вноса и износа на продукти между Европейския съюз, Обединеното кралство и Сеута и Мелила.
6. Износителите вписват „Обединено кралство“ или „Сеута и Мелила“ в поле 3 от текста на изявлението за произход в зависимост от произхода на продукта.
7. Митническият орган на Кралство Испания отговаря за прилагането и изпълнението на настоящата глава в Сеута и Мелила.

Член ORIG.30: Преходни разпоредби за продукти в транзит или продукти на склад

Разпоредбите на настоящото споразумение могат да бъдат прилагани по отношение на продукти, за които са изпълнени разпоредбите на настоящата глава и които към датата на влизане в сила на настоящото споразумение се намират или в транзит от страната износител за страната вносител, или под митнически контрол в страната вносител без плащане на вносни мита и такси, при условие че в срок от 12 месеца от тази дата към митническия орган на страната вносител бъде отправено искане за преференциално тарифно третиране по член ORIG.18 [Искане за преференциално тарифно третиране].

Член ORIG.31: Изменяне на настоящата глава и приложенията към нея

Съветът за партньорство може да изменя настоящата глава и приложенията към нея.

Глава 3: Санитарни и фитосанитарни мерки

Член SPS.1: Цели

Целите на настоящата глава са, както следва:

- а) да се опазват животът или здравето на хората, животните и растенията на териториите на страните, като същевременно се улеснява търговията между страните;
- б) да се насърчава прилагането на Споразумението за СФС;
- в) да се гарантира, че санитарните и фитосанитарните (СФС) мерки на страните не създават ненужни пречки пред търговията;
- г) да се способства за постигането на по-голяма прозрачност и по-добро разбиране при прилагането на СФС мерки на всяка от страните;
- д) да се засили сътрудничеството между страните в борбата срещу антимикробната резистентност, за насърчаване на устойчивите продоволствени системи, в областта на запазването на хуманното отношение към животните и по отношение на електронното сертифициране;
- е) да се засили сътрудничеството в съответните международни организации за разработване на международни стандарти, насоки и препоръки относно здравето на животните, безопасността на храните и здравето на растенията; и

ж) да се насърчава прилагането на международните стандарти, насоки и препоръки от всяка от страните.

Член SPS.2: Обхват

1. Настоящата глава се прилага по отношение на всички СФС мерки на някоя страна, които могат пряко или косвено да засегнат търговията между страните.

2. Освен това в настоящата глава се установяват отделни разпоредби във връзка със сътрудничеството в областта на хуманното отношение към животните, антимикробната резистентност и устойчивите продоволствени системи.

Член SPS.3: Определения

1. За целите на настоящата глава се прилагат следните определения:

- (a) определенията, съдържащи се в приложение А към Споразумението за СФС;
- (b) определенията, приети под егидата на Комисията по Кодекс алиментариус (Кодекс);
- (c) определенията, приети под егидата на Световната организация за здравеопазване на животните (СОЗЖ); и
- (d) определенията, приети под егидата на Международната конвенция по растителна защита (МКРЗ).

2. За целите на настоящата глава:

- (a) „условия за внос“ означава всички СФС мерки, които трябва да бъдат изпълнени за осъществяване на внос на продукти; и
- (b) „защитена зона“ за определен регулиран вредител по растенията означава официално определен географски район, в който този вредител не е установен въпреки благоприятните условия и присъствието му в други части от територията на страната и в който въвеждането на този вредител не е разрешено.

3. Специализираният търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки може да приема други определения за целите на настоящата глава, като взема предвид речниците и определенията на съответните международни организации като Кодекса, СОЗЖ и МКРЗ.

4. Доколкото е налице несъответствие между определенията, приети от Специализирания търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки или под егидата на Кодекса, СОЗЖ и МКРЗ, и определенията съгласно Споразумението за СФС, определенията съгласно Споразумението за СФС се ползват с предимство. В случай на несъответствие между определенията, приети от Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки, и определенията съгласно Кодекса, СОЗЖ или МКРЗ предимство имат определенията съгласно Кодекса, СОЗЖ или МКРЗ.

Член SPS.4: Права и задължения

Страните потвърждават отново своите права и задължения съгласно Споразумението за СФСМ. Това включва правото да се приемат мерки в съответствие с член 5, параграф 7 от Споразумението за СФСМ.

Член SPS.5: Общи принципи

1. Страните прилагат СФС мерки за постигане на подходящо равнище на защита, които се основават на оценки на риска в съответствие с приложимите разпоредби, включително член 5 от Споразумението за СФС.
2. Страните няма да използват СФС мерки, за да създават необосновани пречки пред търговията.
3. По отношение на свързаните с търговията процедури за СФС мерки и одобрения, които са установени според настоящата глава, всяка от страните гарантира, че тези процедури и свързаните с тях СФС мерки:
  - (a) се предприемат и изпълняват своевременно;
  - (b) не включват ненужни, научно и технически необосновани или неоправдано обременяващи искания за информация, които биха могли да забавят достъпа до пазарите на другата страна;
  - (c) не се прилагат по начин, който би представлявал произволна или неоправдана дискриминация спрямо цялата територия или части от територията на другата страна, където съществуват идентични или сходни СФС условия; и
  - (d) са пропорционални на установените рискове и не са по-ограничителни по отношение на търговията от необходимото за постигане на съответното ниво на защита на страната вносител.
4. Страните не използват без наличието на научна и техническа обосновка процедурите, посочени в параграф 3, или искания за допълнителна информация с цел забавяне на достъпа до техните пазари.
5. Всяка страна гарантира, че изискваните от нейна страна административни процедури по отношение на условията за внос във връзка с безопасността на храните, здравето на животните или здравето на растенията не са по-обременяващи или по-ограничителни по отношение на търговията от необходимото за осигуряване на достатъчна увереност на страната вносител, че тези условия са изпълнени. Всяка страна гарантира, че отрицателното въздействие на административните процедури върху търговията е сведено до минимум и че се поддържат лесни и бързи процеси на митническо оформяне, които същевременно отговарят на условията на страната вносител.
6. Страната вносител не въвежда допълнителна административна система или процедури, които ненужно възпрепятстват търговията.

Член SPS.6: Официално сертифициране

1. Когато в страната вносител се изискват официални сертификати, образците на сертификатите са:

- (a) приведени в съответствие с принципите, определени в международните стандарти на Кодекса, МКРЗ и СОЗЖ; и
- (b) приложими при внос от всички части от територията на страната износител.

2. Специализираният търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки може да се споразумее относно специални случаи, в които образците на сертификатите, посочени в параграф 1, биват въведени само за част или части от територията на страната износител. Страните насърчават прилагането на електронно сертифициране и други технологии за улесняване на търговията.

Член SPS.7: Условия и процедури за внос

1. Без да се засягат правата и задълженията на всяка от страните по Споразумението за СФС и настоящата глава, условията за внос на страната вносител се прилагат последователно за цялата територия на страната износител.
2. Страната износител гарантира, че продуктите, изнасяни за другата страна, като например животни и животински продукти, растения и растителни продукти или други свързани предмети, отговарят на всички СФС изисквания на страната вносител.
3. Страната вносител може да изиска вносът на определени продукти да подлежи на разрешителен режим. Такова разрешение се предоставя, когато е отправено искане от съответния компетентен орган на страната износител, което обективно доказва по удовлетворителен за страната вносител начин, че са изпълнени изискванията за разрешение на страната вносител. Съответният компетентен орган на страната износител може да отправи искане за разрешение за цялата територия на страната износител. Страната вносител одобрява искания с посочения обхват, когато те отговарят на изискванията за разрешение на страната вносител, посочени в настоящия параграф.
4. Страната вносител не въвежда изисквания за разрешение, които са допълнителни на изискванията, приложими в края на преходния период, освен ако прилагането на тези изисквания към допълнителни продукти е оправдано за смекчаване на значителен риск за здравето на хората, животните или хората.
5. Страната вносител определя за всички продукти условия за внос и ги съобщава на другата страна. Страната вносител гарантира, че нейните условия за внос се прилагат пропорционално и недискриминационно.
6. Без да се засягат временните мерки по член 5, параграф 7 от Споразумението за СФС, по отношение на продукти или други свързани предмети, във връзка с които са налице фитосанитарни проблеми, условията за внос се ограничават до мерки на страната вносител за защита срещу регулирани вредители и се прилагат за цялата територия на страната износител.
7. Независимо от параграфи 1 и 3, в случай на искания за разрешение за внос на конкретен продукт, в които страната износител е поискала разглеждане само за част или за определени части от нейната територия (в случая на Съюза — за отделни държави членки), страната вносител незабавно пристъпва към разглеждане на съответното искане. Когато страната вносител получи искания по отношение на конкретния продукт от повече от една част от страната износител или когато са получени допълнителни искания по отношение на продукт, който вече е получил разрешение, страната вносител ускорява приключването на

разрешителната процедура, като взема предвид идентичния или сходен СФС режим, приложим в различните части на страната износител.

8. Всяка от страните гарантира, че всички процедури за санитарни и фитосанитарни контрол, инспекция и одобрение започват и приключват без неоправдано забавяне. Изискванията за предоставяне на информация се ограничават до необходимото за процеса на одобрение, за да се вземе предвид информацията, която вече е налична в страната вносител, като например законодателната уредба и одиторските доклади на страната износител.
9. Освен при надлежно обосновани обстоятелства, свързани с нейното равнище на защита, всяка от страните осигурява преходен период между публикуването на каквито и да било промени в своите процедури за одобрение и тяхното прилагане, за да позволи на другата страна да се запознае с тези промени и да се приспособи към тях. Никоя от страните не удължава неоснователно процеса на одобрение на заявленията, подадени преди публикуването на промените.
10. Във връзка с процеса, описан в параграфи 3—8, се предприемат следните действия:
  - (a) веднага след като даде положителен отговор вследствие на извършената оценка, страната вносител незабавно предприема всички необходими законодателни и административни мерки, за да позволи своевременно извършване на търговските операции;
  - (b) страната износител:
    - (i) предоставя цялата относима информация, изисквана от страната вносител; и
    - (ii) предоставя разумен достъп на страната вносител, за да може тя да извършва одити и да осъществява други подходящи процедури.
  - (c) страната вносител съставя списък на регулираните вредители за продуктите, или за други свързани предмети, във връзка с които са налице фитосанитарни проблеми. Този списък съдържа:
    - (i) вредителите, за които няма данни, че се срещат в която и да било част от нейната територия;
    - (ii) вредителите, за които има данни, че се срещат на нейната територия и които са предмет на официален контрол;
    - (iii) вредителите, за които има данни, че се срещат в части от нейната територия и за които са установени зони без вредители или защитени зони; и
    - (iv) некарантинни вредители, за които има данни, че се срещат на нейната територия и които са предмет на официален контрол за определен вид посадъчен материал.
11. Страната вносител приема пратки, без да изисква страната вносител да проверява съответствието на тези пратки на територията на страната износител преди заминаването им.

12. Всяка страна може да събира такси за покриване на разходите, направени за извършване на специални гранични проверки във връзка със СФС мерки, като таксите не трябва да надвишават необходимото за възстановяване на направените разходи.
13. Страната вносител има право да извършва проверки при внос на продукти, внесени от страната износител, за да се гарантира спазването на своите СФС изисквания за внос.
14. Проверките при внос, извършени за продукти, които са внесени от страната износител, се основават на свързания със съответния внос СФС риск. Проверките при внос се извършват само до степента, необходима за защита на живота и здравето на хората, животните или растенията, своевременно и с минимално въздействие върху търговията между страните.
15. Информацията за дела на продуктите от страната износител, които са били проверени при внос, се предоставя от страната вносител при поискване от страната износител.
16. Ако при проверките при внос се установи несъответствие с относимите условия за внос, предприетото действие от страната вносител трябва да се основава на оценка на свързания риск и да не е по-ограничително по отношение на търговията, отколкото е необходимо за постигане на подходящото за страната равнище на СФС защита.

Член SPS.8 Списъци на одобрените предприятия

1. Когато е оправдано, страната вносител може да поддържа списък на одобрените предприятия, отговарящи на нейните изисквания за внос, като условие за разрешаване на вноса на животински продукти от тези предприятия.
2. Освен ако е оправдано за смекчаване на значителен риск за здравето на хората или животните, списъци на одобрените предприятия се изискват само за категориите продукти, за които е имало такова изискване в края на преходния период.
3. Страната износител информира страната вносител за своя списък с предприятия, отговарящи на условията на страната вносител, които се основават на гаранции, предоставени от страната износител.
4. По искане на страната износител страната вносител одобрява предприятия, които се намират на територията на страната износител, въз основа на гаранции, предоставени от страната износител, без извършване на предварителна проверка на отделните предприятия.
5. Освен ако страната вносител поиска допълнителна информация и при условие че се предоставят гаранции от страната износител, страната вносител предприема необходимите законодателни или административни мерки в съответствие със своите приложими правни процедури, за да позволи извършването на внос от тези предприятия без ненужно забавяне.
6. Списъкът с одобрените предприятия се прави публично достъпен от страната вносител.
7. Когато страната вносител реши да отхвърли искането на страната износител да приеме добавянето на дадено предприятие в списъка на одобрените предприятия, тя информира незабавно страната износител и предоставя отговор, който съдържа информация за несъответствията, довели до отхвърлянето на искането за одобрение на предприятието.

Член SPS.9: Прозрачност и обмен на информация

1. Всяка страна се стреми към прозрачност по отношение на приложимите за търговията СФС мерки, като за тази цел предприема следните действия:
  - а) незабавно съобщава на другата страна всички промени в своите СФС мерки и в процедурите за одобрение, включително промените, които могат да окажат влияние върху капацитета ѝ да изпълнява СФС изисквания на другата страна за внос на определени продукти;
  - б) подобрява взаимното разбиране на СФС мерките и тяхното прилагане;
  - в) обменя информация с другата страна по въпроси, свързани с разработването и прилагането на СФС мерки, включително за напредъка по отношение на нови налични научни доказателства, които засягат или могат да засегнат търговията между страните с оглед на свеждането до минимум на отрицателните последици за търговията;
  - г) при поискване от другата страна съобщава в рамките на 20 работни дни условията, приложими за вноса на конкретни продукти;
  - д) при поискване от другата страна съобщава в рамките на 20 работни дни актуалното състояние на процедурата за получаване на разрешение за конкретни продукти;
  - е) съобщава на другата страна за всяка значителна промяна в структурата или организацията на компетентния орган на страната;
  - ж) при поискване — съобщава резултатите от извършения от страната официален контрол и представя доклада относно резултатите от извършения контрол;
  - з) при поискване — съобщава резултатите от проверката на вноса, предвидена в случай на отхвърлена или неотговаряща на изискванията пратка; и
  - и) при поискване — съобщава своевременно оценката на риска или научното становище, изготвени от страната, които имат отношение към настоящата глава.
2. Когато някоя страна е предоставила информацията съгласно параграф 1 чрез уведомление, изпратено до централната регистратура по уведомленията на СТО или до съответния международен орган за определяне на стандарти в съответствие с приложимите правила, изискванията на параграф 1, доколкото са приложими за тази информация, са изпълнени.

Член SPS.10: Приспособяване към регионалните условия

1. Страните признават концепцията за зонироване, включително за свободни от заболявания или вредители зони, защитени зони и зони със слабо разпространение на заболявания или вредители, и я прилагат в търговията между страните в съответствие със Споразумението за СФС, включително с Насоките за насърчаване на практическото прилагане на член 6 от Споразумението за СФС (Решение G/SPS/48 на Комитета по СФС мерки/СТО) и с приложимите препоръки, стандарти и насоки на СОЗЖ и МКРЗ. Специализираният търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки може да определи допълнителни подробности за тези процедури, като вземе предвид всяко съответно Споразумение за СФС, както и стандартите, насоките или препоръките на СОЗЖ и МКРЗ.

2. Страните могат също да се споразумеят да си сътрудничат във връзка с концепцията за компартиментализация, посочена в глави 4.4 и 4.5 Здравния кодекс за сухоземните животни на ОІЕ и глави 4.1 и 4.2 от Здравния кодекс за водните животни на ОІЕ.
3. При създаването или поддържането на зоните, посочени в параграф 1 , страните вземат предвид фактори като географско разположение, екосистеми, епидемиологично наблюдение и ефективност на санитарните и фитосанитарните проверки.
4. Що се отнася до животните и животинските продукти, когато се определят или запазват условия за внос по искане на страната износител, страната вносител признава свободните от заболявания зони, определени от страната износител, като основа на съображенията си при вземане на решението за разрешаване или запазване на вноса, без да се засягат параграфи 8 и 9.
5. Страната износител идентифицира частите от своята територия, посочени в параграф 4, и при поискване предоставя изчерпателно обяснение и подкрепящи данни, основани на стандартите на СОЗЖ, или по други начини, определени от Специализирания търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки, въз основа на знания, придобити чрез опит от съответните органи на страната износител.
6. Що се отнася до растенията, растителните продукти и други свързани предмети, когато се определят или запазват фитосанитарни условия за внос по искане на страната износител, страната вносител признава свободните от вредители зони, свободните от вредители места на производство, свободните от вредители производствени обекти, зоните със слабо разпространение на вредители и защитените зони, определени от страната износител, като основа на съображенията си при вземане на решение за разрешаване или запазване на вноса, без да се засяга параграфи 8 и 9.
7. Страната износител определя своите свободни от вредители зони, свободни от вредители места на производство, свободни от вредители производствени обекти, зони със слабо разпространение на вредители или защитени зони. Ако това бъде поискано от страната вносител, страната износител предоставя изчерпателно обяснение и подкрепящи данни, основани на разработените от МКРЗ международни стандарти за фитосанитарни мерки, или по други начини, определени от Специализирания търговски комитет по санитарни и фитосанитарни мерки, въз основа на опитно придобити знания от съответните фитосанитарни органи на страната износител.
8. Страните признават свободните от заболявания или вредители зони и защитени зони, които са налице в края на преходния период.
9. Параграф 8 се прилага също и за последващите приспособявания на тези свободни от заболявания зони и защитени зони (в случая на Обединеното кралство — свободните от вредители зони), с изключение на случаите на големи промени в състоянието на заболяванията или вредителите.
10. С цел прилагане на параграфи 4— 9 от настоящия член страните могат да извършват одити и проверки съгласно член 11.
11. Страните установяват тясно сътрудничество с цел поддържане на доверие в процедурите във връзка с определянето на свободни от заболявания или вредители зони, свободни от вредители места на производство, свободни от вредители производствени обекти, зони със

слабо разпространение на вредители или заболявания и защитени зони, чрез което смущаването на търговията да се сведе до минимум.

12. Страната вносител основава своето определяне на здравния статус на животните или растенията в страната износител или части от нея на информацията, предоставена от страната износител в съответствие със стандартите на Споразумението за СФС, СОЗЖ и МКРЗ, и взема предвид определянето, направено от страната износител.
13. Когато страната вносител не приеме определянето, направено от страната износител, както е посочено в параграф 12 от настоящия член, страната вносител предоставя обективна обосновка и обяснява на страната износител причините за това отхвърляне и при поискване провежда консултации в съответствие с член SPS 12, параграф 2.
14. Всяка страна гарантира, че задълженията определени в параграфи 4—9, 12 и 13, се изпълняват своевременно. Страната вносител ускорява признаването на статуса по отношение на болестта или вредителя, когато статусът е възстановен след появата на огнище.
15. Когато някоя страна счита, че определен регион има специален статус по отношение на конкретна болест и отговаря на критериите, определени в глава 1.2 от Здравния кодекс за сухоземните животни на OIE или в глава 1.2 от Здравния кодекс за водните животни на OIE, тя може да поиска този статус да бъде признат. Страната вносител може да изисква допълнителни гаранции по отношение на вноса на живи животни и животински продукти, съответстващи на договорения статус.

Член SPS.11: Одити и проверки

1. Страната вносител може да извършва одити и проверки на следното:
  - (a) на цялата система за инспекции и сертифициране на органите на другата страна или на част от тази система;
  - (b) на резултатите от проверките, извършени съгласно системата за инспекции и сертифициране на страната износител.
2. Страните извършват тези одити и проверки в съответствие с разпоредбите на Споразумението за СФС, като вземат предвид съответните международни стандарти, насоки и препоръки на Кодекс алиментариус, СОЗЖ или МКРЗ.
3. За целите на извършването на тези одити и проверки страната вносител може да извършва одити и проверки чрез искания за информация от страната износител или чрез посещения в страната износител за одити и проверки, които могат да включват:
  - (a) оценка на цялата програма за контрол на отговорния орган или на част от нея, включително, когато е целесъобразно, преглеждане на дейностите, свързани с извършването на регулаторни одити и инспекции;
  - (b) проверки на място; и
  - (c) събиране на информация и данни за оценка на причините за наличие на повтарящи се или нововъзникващи проблеми във връзка с износа на продукти.

4. Страната вносител съобщава на страната износител резултатите и заключенията от одитите и проверките, извършени съгласно параграф 1. Страната вносител може да направи тези резултати публично достъпни.
5. Преди започването на одит или проверка страните обсъждат целите и обхвата на одита или проверката, критериите или изискванията, спрямо които ще бъде оценявана страната износител, както и маршрута и процедурите за провеждане на одита или проверката, които се определят в план за одит или проверка. Освен ако е договорено друго между страните, страната вносител предоставя на страната износител план за одит или проверка най-малко 30 дни преди началото на одита или проверката.
6. Страната вносител предоставя на страната износител възможност за коментари по проекта на доклада от одита или проверката. Страната вносител представя на страната износител окончателен писмен доклад, обикновено в срок от два месеца от датата на получаване на тези коментари.
7. Всяка страна поема разходите си, свързани с такъв одит или проверка.

Член SPS.12: Уведомяване и консултации

1. Всяка страна своевременно уведомява другата страна за:
  - а) значителна промяна в състоянието на вредителите или заболяванията;
  - б) появата на нова болест по животните;
  - в) констатация от епидемиологично значение относно болест по животните;
  - г) значим проблем, свързан с безопасността на храните, открит от някоя страна;
  - д) всички допълнителни мерки извън основните изисквания на съответните СФС мерки, прилагани за контрол или изкореняване на заболяванията по животните или за опазване на здравето на хората, както и всички промени в политиката за профилактика, включително правилата за ваксиниране;
  - е) при поискване — резултатите от извършения от някоя от страните официален контрол и доклад относно резултатите от извършения контрол; и
  - ж) всички значителни промени във функциите на система или база данни.
2. Ако някоя от страните има сериозни опасения по отношение на безопасността на храните, здравето на растенията или здравето на животните, или по отношение на СФС мярка, предложена или прилагана от другата страна, първата страна може да поиска провеждането на технически консултации с втората страна. Получилата искането страна следва да отговори своевременно. Всяка страна се стреми да предостави необходимата информация, за да се избегне евентуално нарушаване на търговията и, според случая, да се постигне взаимноприемливо решение.
3. Консултациите, посочени в параграф 2, могат да се провеждат чрез телеконферентна или видеоконферентна връзка или чрез други средства за комуникация, които са били одобрени от страните по взаимно съгласие.

Член SPS.13: Спешни мерки

1. Ако страната вносител счита, че съществува сериозен риск за живота и здравето на хората, животните или растенията, тя може да предприеме необходимите мерки за опазване на живота и здравето на хората, животните или растенията без предварително уведомление. За пратки, които са в етап транспортиране между страните, страната вносител взема предвид най-подходящото и най-пропорционалното решение с цел да се избегне ненужно нарушаване на търговията.
2. Страната, която предприема мерките, уведомява другата страна за спешната СФС мярка възможно най-скоро след решението си за прилагане на мярката и не по-късно от 24 часа след вземането на решението. Ако някоя страна поиска технически консултации във връзка с тази спешна СФС мярка, те трябва да се проведат в срок от 10 дни от уведомяването за спешната СФС мярка. Страните вземат предвид всяка информация, предоставена в рамките на техническите консултации. Тези консултации се провеждат, за да се избегнат ненужни смущения на търговията. Страните могат да разглеждат възможности за улесняване на прилагането или за замяната на мерките.
3. Страната вносител разглежда своевременно информацията, предоставена от страната износител, когато взема решение по отношение на пратки, които към момента на приемане на спешната СФС мярка се транспортират между страните, за да се избегнат ненужни смущения в търговията.
4. Страната вносител гарантира, че всяка спешна мярка, предприета на основанията, посочени в параграф 1 от настоящия член, не се запазва в сила без научни доказателства или в случаите, когато научните доказателства са недостатъчни, е приета в съответствие с член 5, параграф 7 от Споразумението за СФС.

Член SPS.14: Многостранни международни форуми

Страните се договарят да си сътрудничат в многостранни международни форуми за разработването на международни стандарти, насоки и препоръки в областите, попадащи в обхвата на настоящата глава.

Член SPS.15: Прилагане и компетентни органи

1. За целите на прилагането на настоящата глава всяка страна взема предвид всяко едно от следните:
  - (a) решенията на Комитета по СФС мерки на СТО;
  - (b) работата на съответните международни органи за определяне на стандарти;
  - (c) всякакви познания и предишен опит в областта на търговията със страната износител; и
  - (d) информацията, предоставена от другата страна.
2. За прилагането на настоящата глава всяка страна незабавно предоставя на другата страна описание на компетентните си органи. Всяка страна уведомява другата страна за всяка съществена промяна, свързана с тези компетентни органи.

3. Всяка страна гарантира, че компетентните ѝ органи разполагат с необходимите ресурси за ефективно прилагане на настоящата глава.

Член SPS.16: Сътрудничество в областта на хуманното отношение към животните

1. Страните признават, че животните са същества с усещания. Те също така признават връзката между подобряването на хуманното отношение към животните и устойчивите системи за производство на храни.

2. Страните поемат ангажимента да си сътрудничат в международни форуми за насърчаване на развитието на най-добрите възможни практики за хуманно отношение към животните и на прилагането на тези практики. По-конкретно страните си сътрудничат във връзка със засилване и разширяване на обхвата на стандартите на СОЗЖ за хуманно отношение към животните, както и във връзка с тяхното прилагане, при което се отделя специално внимание на селскостопанските животни.

3. Страните обменят информация, експертни познания и опит в областта на хуманното отношение към животните, по-специално във връзка с развъждането, отглеждането, третирането, транспортирането и клането на животни, отглеждани за производство на храни.

4. Страните засилват сътрудничеството си при провеждане на научни изследвания в областта на хуманното отношение към животните, свързано с отглеждането на животни и третирането им във фермите, по време на транспорт и при клане.

Член SPS.17: Сътрудничество в областта на антимикробната резистентност

1. Страните предоставят рамка за диалог и сътрудничество с оглед засилване на борбата срещу развиването на антимикробна резистентност.

2. Страните признават, че антимикробната резистентност представлява сериозна заплаха за здравето на хората и животните. Възможно е неправилната употреба на антимикробни средства в животновъдството, включително нетерапевтичната им употреба, да допринесе за развиването на антимикробна резистентност, която може да представлява риск за човешкия живот. Страните признават, че естеството на заплахата изисква транснационален подход, съответстващ на инициативата One Health („Общо здраве“).

3. С оглед на борбата с антимикробната резистентност страните се стремят да си сътрудничат в международен план с регионални или многостранни работни програми за намаляване на ненужната употреба на антибиотици в животновъдството и за забрана на международното им използване като стимулатори на растежа с цел борба с антимикробната резистентност съгласно подхода One Health и в съответствие с Глобалния план за действие.

4. Страните си сътрудничат в рамките на съответните международни организации при разработването на международни насоки, стандарти, препоръки и действия, целящи да насърчат разумната и отговорна употреба на антибиотиците в животновъдството и във ветеринарните практики.

5. Диалогът, посочен в параграф 1, обхваща, *inter alia*:

- (а) сътрудничество за следване на действащите и бъдещите насоки, стандарти, препоръки и действия, разработени от съответните международни организации, и действащите и бъдещите инициативи и национални планове, целящи да насърчат разумната и

отговорна употреба на антибиотиците и свързани с животновъдството и ветеринарните практики;

- (b) сътрудничество при изпълнението на препоръките на СОЗЖ, СЗО и Кодекс, по-специално на CAC-RCP61/2005;
- (c) обмен на информация относно добрите селскостопански практики;
- (d) насърчаване на научните изследвания, иновациите и развитието;
- (e) насърчаване на мултидисциплинарните подходи за борба с антимикробната резистентност, включително на подхода One Health на СЗО, СОЗЖ и Кодекс алиментариус.

Член SPS.18: Устойчиви продоволствени системи

Всяка страна насърчава своите служби по безопасност на храните, фитосанитарни служби и ветеринарномедицински служби да си сътрудничат със съответните служби на другата страна с цел насърчаване на устойчивите методи за производство на храни и на устойчивите продоволствени системи.

Член SPS.19: Специализиран търговски комитет по санитарните и фитосанитарните мерки

Специализираният търговски комитет по санитарните и фитосанитарните мерки наблюдава прилагането и функционирането на разпоредбите на настоящата глава и има следните функции:

- а) незабавно изясняване и по възможност разрешаване на всеки повдигнат от някоя от страните въпрос, свързан със разработването, приемането или прилагането на санитарни и фитосанитарни изисквания, стандарти и препоръки съгласно настоящата глава или Споразумението за СФС;
- б) обсъждане на текущите процеси при разработването на нови разпоредби;
- в) обсъждане възможно най-бързо на опасенията, изразени от някоя от страните по отношение на санитарните и фитосанитарните условия и процедури за внос, прилагани от другата страна;
- г) редовен преглед на СФС мерките на страните, включително изискванията за сертифициране и процедурите за митническо оформяне на границите, както и тяхното прилагане, за да се улесни търговията между страните, в съответствие с принципите, целите и процедурите, определени в член 5 от Споразумението за СФС. Всяка страна определя всички подходящи действия, които ще предприеме, включително по отношение на честотата на проверките на самоличността и физическите проверки, като взема предвид резултатите от този преглед и въз основа на критериите, определени в ПРИЛОЖЕНИЕ SPS-1. Критерии, посочени в член SPS.19, буква г).
- д) обмен на мнения, информация и опит по отношение на дейностите за сътрудничество в областта на защитата на хуманното отношение към животните и борбата срещу антимикробната резистентност, провеждани в рамките на санитарните и фитосанитарните мерки. 16 и 17;

е) по искане на някоя от страните — разглежда какво представлява съществена промяна в ситуацията по отношение на болестта, посочена в член SPS 10, параграф 9;

ж) приема решения за:

- (i) добавя определенията, посочени в член SPS 3, параграф 3;
- (ii) определя специалните случаи, посочени в член SPS 6, параграф 2;
- (iii) определя подробностите за процедурите, посочени в член SPS 10, параграф 1;
- (iv) установява други начини в подкрепа на обясненията, посочени в член SPS 10, параграфи 5 и 7.

Глава 4: Технически пречки пред търговията

Член TBT.1: Цел

Целта на настоящата глава е да се улесни търговията със стоки между страните чрез предотвратяване, откриване и премахване на ненужните технически пречки пред търговията.

Член TBT.2: Обхват

1. Настоящата глава се прилага за подготвянето, приемането и прилагането на всички стандарти, технически правила и процедури за оценяване на съответствието, които могат да засегнат търговията със стоки между страните.
2. Настоящата глава не се прилага за:
  - (a) спецификации за покупка, изготвени от правителствени организации за производствени или потребителски изисквания на такива органи; или
  - (b) СФС мерки, попадащи в приложното поле на глава 3 [Санитарни и фитосанитарни мерки].
3. Приложенията към настоящата глава се прилагат по отношение на продуктите, попадащи в техния обхват, в допълнение към настоящата глава. Всяка разпоредба в приложение към настоящата глава, че даден международен стандарт или орган или организация трябва да се разглежда или признава за съответен, не възпрепятства стандарт, разработен от друг орган или организация, да бъде считан за съответен международен стандарт съгласно член TBT.4, параграфи 4 и 5.

Член TBT.3: Връзка със Споразумението за ТПТ

1. Членове 2—9 от Споразумението за ТПТ и приложения 1 и 3 към него се включват в настоящото споразумение и стават част от него *mutatis mutandis*.
2. Термините, посочени в настоящата глава и в приложенията към настоящата глава, имат същото значение, каквото имат в Споразумението за ТПТ.

Член ТВТ.4: Технически правила

1. Всяка страна извършва оценки на въздействието на планираните технически правила съгласно съответните си правила и процедури. Правилата и процедурите, посочени в настоящия параграф и в параграф 8, могат да предвиждат изключения.
2. Всяка страна извършва оценка на наличните регулаторни и нерегулаторни алтернативи на предложеното техническо правило, чрез които могат да се постигнат законните цели на страната в съответствие с член 2, параграф 2 от Споразумението за ТПТ.
3. Всяка страна използва съответните международни стандарти като основа за своите технически правила, освен когато може да докаже, че тези международни стандарти биха били неефективно или неподходящо средство за постигането на поставените законни цели.
4. Международните стандарти, разработени от Международната организация по стандартизация (ISO), Международната електротехническа комисия (IEC), Международния съюз по далекосъобщения (ITU) и Комисията по Кодекс алиментариус (Codex Alimentarius), са съответните международни стандарти по смисъла на член 2, член 5 и приложение 3 към Споразумението за ТПТ.
5. Стандарт, разработен от други международни организации, също може да се счита за съответен международен стандарт по смисъла на член 2, член 5 и приложение 3 към Споразумението за ТПТ, при условие че:
  - а) тя е разработена от орган по стандартизация, който се стреми да постигне консенсус:
    - (i) между националните делегации на участващите членове на СТО, представляващи всички национални органи по стандартизация на тяхна територия, които са приели или очакват да приемат стандарти за предмета, за който се отнася международната дейност по стандартизация, или
    - (ii) между правителствените органи на участващите членове на СТО, и
  - б) тя е разработена в съответствие с решението на Комитета по техническите пречки пред търговията към СТО относно принципите за разработване на международни стандарти, ръководства и препоръки във връзка с членове 2 и 5 и приложение 3 към Споразумението за ТПТ⁴.
6. Когато някоя страна не е използвала международните стандарти като основа за конкретно техническо правило, по искане на другата страна тя определя всяко съществено отклонение от съответния международен стандарт, обяснява причините, поради които тези стандарти са били преценени като неподходящи или неефективни за преследваната цел, и предоставя научните или техническите доказателства, на които се основава тази оценка.
7. Всяка страна преглежда своите технически правила, за да увеличи сближаването им със съответните международни стандарти, като взема предвид, *inter alia*, всяка нова разработка в областта на съответните международни стандарти или всяка промяна в обстоятелствата, породили отклонения от съответните международни стандарти.

---

⁴ G/TBT/9, 13 ноември 2000 г., приложение 4.

8. Съгласно съответните си правила и процедури и без да се засяга дял X [Добри регулаторни практики и регулаторно сътрудничество], всяка страна гарантира, при разработването на важни технически правила, които могат да окажат значително въздействие върху търговията, че съществуват процедури, позволяващи на различни лица да изразят мнението си в обществена консултация, освен когато възникнат или е налице заплаха от възникване на спешни проблеми, свързани с безопасността, здравето, околната среда или националната сигурност. Всяка страна разрешава на лица от другата страна да участват в тези консултации при условия, които не са по-неблагоприятни от предоставените на собствените ѝ граждани, и прави резултатите от този процес на консултация публично достъпни.

Член ТВТ.5: Стандарти

1. Всяка от страните насърчава органите по стандартизация, установени на нейната територия, както и регионалните органи по стандартизация, в които членуват дадена страна или органите по стандартизация, установени на нейната територия:

- (a) да вземат участие в рамките на своите ресурси при подготвянето на международни стандарти от съответните международни органи по стандартизация;
- (b) да използват съответните международни стандарти като основа за стандартите, които те разработват, освен когато тези международни стандарти биха били неефективни или неподходящи, например поради недостатъчно равнище на защита или фундаментални климатични или географски фактори или фундаментални технологични проблеми;
- (c) да избягват дублирането или припокриването с работата на международни органи по стандартизация;
- (d) да извършват на редовни интервали преглед на националните и регионалните стандарти, които не се основават на относимите международни стандарти, с цел тяхното по-тясно сближаване с относимите международни стандарти;
- (e) да си сътрудничи със съответните органи по стандартизация на другата страна в международни дейности по стандартизация, включително чрез сътрудничество в международните органи по стандартизация или на регионално равнище;
- (f) да насърчават двустранното сътрудничество с органите по стандартизация на другата страна; и
- (g) да осъществяват обмен на информация между органите по стандартизация.

2. Страните обменят информация относно:

- (a) съответния начин, по който използват стандартите в подкрепа на техническите регламенти; и
- (b) своите съответни процедури за стандартизация, и степента на използване на международни, регионални или подрегионални стандарти като основа за своите национални стандарти.

3. Когато стандартите са направени задължителни чрез включване или позоваване в проект на техническо правило или в процедура за оценка на съответствието, се прилагат

задълженията за прозрачност, посочени в член ТВТ.7 [Прозрачност] и в членове 2 или 5 от Споразумението за ТПТ.

Член ТВТ.6: Оценяване на съответствието

1. Член ТВТ.4 [Технически правила] относно изготвянето, приемането и прилагането на техническите правила се прилага и за процедурите за оценяване на съответствието *mutatis mutandis*.
2. Когато дадена страна изисква оценяване на съответствието като достатъчна гаранция, че конкретен продукт е в съответствие с определено техническо правило, тя:
  - (a) избира процедури за оценяване на съответствието, които са пропорционални на свързаните рискове, които са определени въз основа на извършеното оценяване на риска;
  - (b) счита като доказателство за съответствието с техническите правила използването на декларацията за съответствие на доставчика, т.е. декларация за съответствие, издадена от производителя на негова собствена отговорност без задължително оценяване от трето лице, като гаранция за съответствие редом с останалите възможности за доказване на съответствие с техническите правила;
  - (c) предоставя информация, при поискване от другата страна, относно критериите, използвани при избора на процедури за оценяване на съответствието за конкретни продукти.
3. Когато някоя страна изисква оценяване на съответствието от трето лице като достатъчна гаранция, че конкретен продукт е в съответствие с определено техническо правило, и не е запазила тази задача за държавен орган, както е посочено в параграф 4, тя:
  - (a) използва акредитация, според случая, като средство за доказване на техническата компетентност за квалифициране на органите за оценяване на съответствието. Без да се засяга правото ѝ да установява изисквания за органите за оценка на съответствието, всяка страна признава ценната роля, която може да играе акредитацията, извършвана с предоставено от държавни органи правомощие и на нетърговска основа, за квалифициране на органите за оценяване на съответствието;
  - (b) използва приложимите международни стандарти за акредитация и оценяване на съответствието;
  - (c) насърчава органите по акредитация и органите за оценяване на съответствието, разположени на нейна територия, да се присъединят към съответните действащи международни споразумения или договорености за хармонизиране или улесняване на приемането на резултатите от оценяването на съответствието;
  - (d) ако два или повече органа за оценяване на съответствието са упълномощени от дадена страна да извършват процедурите за оценяване на съответствието, необходими за пускането на даден продукт на пазара, гарантира, че икономическите оператори имат избор между органите за оценяване на съответствието, определени от органите на дадена страна за определен продукт или набор от продукти;

- (e) гарантира, че органите за оценяване на съответствието са независими от производителите, вносителите и икономическите оператори като цяло и че няма конфликт на интереси между органите по акредитацията и органите за оценяване на съответствието;
- (f) дава възможност на органите за оценяване на съответствието да използват подизпълнители за извършване на изпитвания или инспекции във връзка с оценяването на съответствието, включително подизпълнители, разположени на територията на другата страна, и може да изисква от подизпълнителите да отговарят на същите изисквания, които органът за оценяване на съответствието трябва да изпълни, за да извърши такова изпитване или инспекции; и
- (g) публикува на единен уебсайт списък на органите, които е определил за извършване на такова оценяване на съответствието, и съответната информация за обхвата на определянето на всеки такъв орган.

4. В настоящия член не се съдържа никаква пречка за дадена страна да изисква оценяването на съответствието по отношение на конкретни продукти да се извършва от посочените от нея държавни органи. Ако някоя страна изисква оценката на съответствието да се извършва от посочените от нея държавни органи, тази страна:

- (a) ограничава таксите за оценяване на съответствието до приблизителните разходи за предоставените услуги и, по искане на заявител за оценяване на съответствието, предоставя обяснение относно начина, по който налага ограничението на всички такси за това оценяване на съответствието до приблизителните разходи за предоставените услуги; и
- (b) прави таксите за оценяване на съответствието публично достъпни.

- 5. Независимо от разпоредбите на параграфи 2—4, всяка страна приема декларацията за съответствие като доказателство за съответствие с нейните технически правила в тези продуктови области, в които прави това на датата на влизане в сила на настоящото споразумение.
- 6. Всяка страна публикува и поддържа с информационна цел списък на продуктовете области, посочени в параграф 5, заедно с препратките към приложимите технически правила.
- 7. Независимо от разпоредбите на параграф 5, всяка страна може да въведе изисквания за задължителното изпитване или сертифициране от трети лица на продуктовете области, посочени в този параграф, при условие че тези изисквания са оправдани на основание на легитимни цели и са пропорционални на целта за осигуряване на достатъчна увереност на страната вносител, че продуктите съответстват на приложимите технически правила или стандарти, като се вземат предвид рисковете, които несъответствието би създавало.
- 8. Страната, която предлага да въведе процедурите за оценяване на съответствието, посочени в параграф 7, уведомява другата страна на ранен етап и взема предвид коментарите ѝ при изготвянето на всяка такава процедура за оценяване на съответствието.

Член ТВТ.7: Прозрачност

- 1. Освен когато възникват или е налице заплаха от възникване на спешни проблеми, свързани с безопасността, здравето, опазването на околната среда или националната сигурност, всяка

страна позволява на другата страна да предостави писмени коментари към нотифицираните предложения за технически правила и процедури за оценяване на съответствието в рамките на период от най-малко 60 дни от датата на изпращането на уведомлението за тези правила или процедури до централната регистратура по уведомленията на СТО. Страната се отзовава положително на разумно обосновано искане за удължаване на този срок за представяне на коментари.

2. Всяка страна предоставя електронна версия на пълния съобщен текст заедно с уведомлението. В случай че нотифицираният текст не е на един от официалните езици на СТО, уведомяващата страна предоставя подробно и пълно описание на съдържанието на мярката във формата на СТО за уведомяване.
3. Ако дадена страна получи писмени коментари по предложението си за техническо правило или процедура за оценяване на съответствието от другата страна, тя:
  - (a) ако е поискано от другата страна, обсъжда писмените коментари по искане на другата страна с участието на своя компетентен регулаторен орган и в момент, когато могат да бъдат взети под внимание; и
  - (b) изпраща писмен отговор на коментарите не по-късно от датата на публикуване на техническото правило или на процедурата за оценяване на съответствието.
4. Всяка страна се стреми да публикува на уебсайт своите отговори на коментарите, които е получила след уведомлението, посочено в параграф 1, не по-късно от датата на публикуване на приетото техническо правило или на приетата процедура за оценяване на съответствието.
5. Всяка страна предоставя, по искане на другата страна, информация относно целите, правното основание и обосновката във връзка с техническо правило или с процедура за оценяване на съответствието, които страната е приела или предлага да приеме.
6. Всяка страна гарантира, че приетите от нея технически правила и процедури за оценяване на съответствието се публикуват на уебсайт, който е с безплатен достъп.
7. Всяка страна предоставя информация за приемането и влизането в сила на техническите правила или на процедурите за оценяване на съответствието и за приетите окончателни текстове чрез допълнение към първоначалното уведомление до СТО.
8. Всяка страна осигурява изминаване на разумен срок между публикуването на техническите правила и влизането им в сила, за да се даде време за приспособяване на икономическите оператори на другата страна. „Разумен срок“ означава период от най-малко шест месеца, освен ако това би било неефективно за изпълнението на поставените законни цели.
9. Всяка от страните дава положителен отговор на разумно искане на другата страна, получено преди края на срока за представяне на коментари, посочен в параграф 1, за удължаване на периода между приемането на техническото правило и влизането му в сила, с изключение на случаите, при които закъснението би било неефективно за постигането на поставените законни цели.
10. Всяка страна гарантира, че информационните центрове, създадени в съответствие с член 10 от Споразумението за ТПТ, предоставят информация и отговори на един от официалните езици на СТО на основателни запитвания от другата страна или от заинтересовани лица от другата страна относно приетите технически правила и процедури за оценяване на съответствието.

Член ТВТ.8: Маркиране и етикетиране

1. Техническите правила на дадена страна могат да включват изключително задължителни изисквания за маркиране или етикетиране или да се отнасят до тях. В такива случаи към тези технически правила се прилагат принципите на член 2, параграф 2 от Споразумението за ТПТ.
2. Когато дадена страна изисква задължително маркиране или етикетиране на продуктите, се прилагат всички условия, които следват:
  - (a) страната изисква само информация, която е от полза за потребителите или ползвателите на продукта, или информация, която указва, че продуктът съответства на задължителните технически изисквания;
  - (b) страната не изисква каквото и да било предварително одобрение, регистрация или сертифициране на етикетите или на маркировките на продуктите, нито заплащане на такси като предварително условие за пускането на своя пазар на продукти, които иначе отговарят на задължителните и технически изисквания, освен ако това е необходимо с оглед на легитимни цели;
  - (c) в случаите, в които някоя страна изисква от икономическите оператори да използват уникален идентификационен номер, тя издава такъв номер на икономическите оператори на другата страна съвременно и на основата на недискриминационни принципи;
  - (d) освен ако информацията, изброена по-долу в подточки i), ii) или iii), е подвеждаща, противоречива или объркваща по отношение на информацията, изисквана от страната вносител по отношение на стоките, страната вносител разрешава:
    - (i) информация на други езици, освен езика, изискван в страната вносител на стоките;
    - (ii) международно признати номенклатури, пиктограми, символи или графики; и
    - (iii) допълнителна информация, освен изискваната в страната вносител на стоките;
  - (e) страната приема, че етикетирането, включително допълнителното етикетиране или корекциите на етикетирането, се извършват в митническите складове или в други определени зони в държавата вносител вместо етикетирането в държавата на произход, освен ако се изисква да се извърши от одобрени лица поради съображения, свързани с общественото здраве или безопасността; и
  - (f) освен ако прецени, че с това може да се накърнява постигането на легитимни цели, страната се стреми да приема непостоянни или сменяеми етикети или по-скоро такава маркировка или етикетировка, която е включена в придружаващата документация, отколкото физически прикрепена към продукта.

Член ТВТ.9: Сътрудничество в областта на надзора на пазара на нехранителни продукти и на безопасността и съответствието им

1. Страните признават значението на сътрудничеството в областта на надзора на пазара на нехранителни продукти и на безопасността и съответствието им с цел улесняване на

търговията и защита на потребителите и останалите ползватели, както и значението на изграждане на взаимно доверие на основата на споделяне на информация.

2. За да гарантират независимото и безпристрастно функциониране на надзора на пазара, страните осигуряват:
  - (a) разделянето на функциите за надзор на пазара от функциите за оценяване на съответствието; и
  - (b) липсата на каквито и да било интереси, които биха засегнали безпристрастността на органите за надзор на пазара при извършването от тях на контрол или надзор на икономически оператори.
3. Страните си сътрудничат и обменят информация в областта на безопасността и съответствието на нехранителните продукти, която може да включва по-конкретно следното:
  - (a) дейности и мерки за надзор на пазара и за правоприлагане;
  - (b) методи за оценка на риска и изпитване на продукти;
  - (c) координираното изземване на продукти или други подобни действия;
  - (d) научна, техническа и регулаторна информация с цел подобряване на безопасността и съответствието на нехранителните продукти;
  - (e) възникващи въпроси от съществено значение за здравето и безопасността;
  - (f) дейности, свързани със стандартизацията;
  - (g) обмен на длъжностни лица.
4. Съветът за партньорство полага всички усилия да установи в приложение ТВТ-XX, във възможно най-кратък срок и за предпочитане до шест месеца след влизането в сила на настоящото споразумение, договореност за редовен обмен на информация между системата за бързо предупреждение за нехранителни потребителски продукти (RAPEX), или неин правоприемник, и базата данни, свързана с надзора на пазара и безопасността на продуктите, създадена съгласно правилата за обща безопасност на продуктите от 2005 г. (General Product Safety Regulations 2005), или неин правоприемник, по отношение на безопасността на нехранителните потребителски продукти и свързаните с това превантивни, ограничителни и коригиращи мерки.

В тази договореност се определят условията, при които:

а) Съюзът предоставя на Обединеното кралство избрана информация от своята система за предупреждение RAPEX или неин правоприемник съгласно посоченото в Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите или неин правоприемник;

б) Обединеното кралство предоставя на Европейския съюз избрана информация от своята база данни, свързана с надзора на пазара и безопасността на продуктите, създадена съгласно правилата за обща безопасност на продуктите от 2005 г., или неин правоприемник; и

в) страните се информират взаимно за всички последващи действия и мерки, предприети в отговор на обменяната информация.

5. Съветът за партньорство може да установи в приложение ТВТ-ZZ договореност за редовен обмен на информация, включително обмен на информация по електронен път, във връзка с предприетите относно нехранителни продукти с установено несъответствие мерки, които се различават от предвидените в параграф 4.
6. Всяка страна използва информацията, получена съгласно параграфи 3, 4 и 5, единствено с цел защита на потребителите, здравето, безопасността или околната среда.
7. Всяка от страните третира информацията, получена съгласно параграфи 3, 4 и 5, като поверителна.
8. В договореностите, посочени в параграфи 4 и 5, се уточняват видът на информацията, която следва да се обменя, редът и условията за осъществяването на обмена, както и прилагането на правилата за поверителност и защита на личните данни. Съветът за партньорство разполага с правомощието да приема решения за определяне или изменение на договореностите, установени в приложения ТВТ-XX и ТВТ-ZZ.
9. За целите на настоящия член „надзор на пазара“ означава предприетите дейности и взетите мерки от органите за надзор на пазара и правоприлагане, включително предприетите дейности и взетите мерки в сътрудничество с икономическите оператори, въз основа на процедурите на някоя от страните, за да се даде възможност на тази страна да наблюдава или да действа в областта на безопасността на продуктите и тяхното съответствие с изискванията, определени в нейните закони и подзаконови нормативни актове.
10. Всяка страна гарантира, че всяка мярка, предприета от нейните надзорни или правоприлагащи органи за изтегляне или изземване от нейния пазар или за забрана или ограничаване на предоставянето на нейния пазар на продукт, внесен от територията на другата страна, по причини, свързани с неспазване на приложимото законодателство, е пропорционална, че се посочват точните основания, на които се основава мярката, и че тя се съобщава незабавно на съответния икономически оператор.

Член ТВТ.10: Технически обсъждания

1. Ако някоя страна счита, че определен проект или предложение за техническо правило или процедура за оценяване на съответствието на другата страна могат да окажат значително влияние върху търговията между страните, тя може да поиска технически обсъждания по този въпрос. Искането се отправя в писмена форма до другата страна, като в него се посочват:

- (a) мярката, която е предмет на спора;
- (b) разпоредбите на настоящата глава или на приложение към настоящата глава, за които се отнасят опасенията; и
- (c) причините за искането, включително описание на опасенията на отправилата искането страна по отношение на мярката.

2. Страната изпраща искането си до звеното за контакт на другата страна, определено съгласно член ТВТ.12 [Звена за контакт].

3. По искане на която и да било от страните се осъществяват срещи между тях в рамките на 60 дни от датата на искането с цел обсъждане на изразените в искането опасения, лично или чрез видеоконферентна или телеконферентна връзка, и се полагат усилия за възможно най-бързо разрешаване на въпроса. Ако отправилата искането страна счита, че въпросът е спешен, може да поиска срещите да се проведат в по-кратък срок. В такива случаи страната отговорник дава положителен отговор на това искане.

Член ТВТ.11: Сътрудничество

1. Страните си сътрудничат в областта на техническите правила, стандарти и процедури за оценяване на съответствието, когато това е в техен взаимен интерес, без това да засяга автономността на собственото им вземане на решения и съответния им правен ред. Специализираният търговски комитет по техническите пречки пред търговията може да обменя мнения по отношение на дейностите по сътрудничество, извършвани съгласно настоящия член или приложенията към настоящата глава.

2. За целите на параграф 1 страните се стремят да определят, разработват и насърчават инициативи от взаимен интерес. Тези дейности могат да са свързани по-специално със следното:

- (a) обмен на информация, опит и данни, свързани с техническите правила, стандарти и процедури за оценяване на съответствието;
- (b) осигуряване на ефективно взаимодействие и сътрудничество между съответните регулаторни органи на страните на международно, регионално или национално равнище;
- (c) обмен на информация, доколкото е възможно, за международни споразумения и договорености относно техническите пречки пред търговията, по които едната или и двете страни са страна; и
- (d) създаване на инициативи за улесняване на търговията или участие в такива инициативи.

3. За целите на настоящия член и на разпоредбите относно сътрудничеството съгласно приложенията към настоящата глава Европейската комисия действа от името на Европейския съюз.

Член ТВТ.12: Звена за контакт

1. След влизането в сила на настоящото споразумение всяка страна определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящата глава и уведомява другата страна за координатите за връзка на звеното за контакт, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се уведомяват взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

2. Звеното за контакт предоставя всяка информация или обяснение, поискано от звеното за контакт на другата страна във връзка с настоящата глава, в разумен срок, който по възможност не превишава 60 дни от датата на получаване на искането.

Член ТВТ.13: Специализиран търговски комитет по техническите пречки пред търговията

Специализираният търговски комитет по техническите пречки пред търговията наблюдава изпълнението и функционирането на разпоредбите на настоящата глава и приложенията към настоящата глава и своевременно уточнява и изяснява, когато това е възможно, всеки въпрос, повдигнат от дадена страна, който е свързан с разработването, приемането или прилагането на технически правила, стандарти и процедури за оценка на съответствието съгласно настоящата глава или Споразумението за ТПТ.

Глава 5: Митници и улесняване на търговията

Член CUSTMS.1: Цел

Целите на настоящата глава са:

- а) да се засили сътрудничеството между страните в областта на митниците и улесняването на търговията и да се подкрепя или поддържа, когато е подходящо, целесъобразно равнище на съвместимост на тяхното митническо законодателство и на практиките им с оглед гарантиране на съответствието на приложимото законодателство и на съответните процедури, както и на административния капацитет на съответните администрации, с целите за стимулиране на улесняването на търговската дейност при едновременно осигуряване на ефективен митнически контрол и на ефективно правоприлагане в областта на митническото законодателство и на свързаните с търговията закони и разпоредби, на правилна защита на сигурността и безопасността на гражданите, както и на зачитане на забраните, ограниченията и финансовите интереси на страните;
- б) да се засили административното сътрудничество между страните в областта на ДДС и взаимопомощта при вземания, свързани с данъци и такси;
- в) да се гарантира, че законодателството на всяка от страните е недискриминационно и че митническите процедури се основават на използването на съвременни методи и ефикасни проверки за борба с измамите и насърчаване на законната търговия; и
- г) да се гарантира, че легитимните цели на политиката, свързани с общественения ред, включително по отношение на сигурността, безопасността и борбата с измамите, не са нарушени по никакъв начин.

Член CUSTMS.1а: Определения

За целите на настоящата глава и ПРИЛОЖЕНИЕ CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори] и Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси и Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита, се прилагат следните определения:

- (а) „Споразумение за предекспедиционна проверка“ означава Споразумението за предекспедиционна проверка, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;

- (b) „Конвенция АТА и Истанбулска конвенция“ означава Митническата конвенция относно карнета АТА за временен внос на стоки, съставена в Брюксел на 6 декември 1961 г., и Истанбулската конвенция за временен внос, сключена на 26 юни 1990 г.;
- (c) „Конвенция за общ транзитен режим“ означава Конвенцията от 20 май 1987 г. за общ транзитен режим.
- (d) „Образец за митнически данни на СМО“ означава библиотека от компоненти на данни и електронни шаблони за обмен на бизнес данни и компилиране на международните стандарти в областта на данните и информацията, използвани при прилагане на регулаторни улеснения и контрол в глобалната търговия, която библиотека е периодично публикувана от екипа на проекта на образца за данни на СМО;
- (e) „митническо законодателство“ означава всички закони или подзаконови нормативни актове, приложими на територията на съответната страна, които уреждат влизането или вноса на стоки, излизането или износа на стоки и транзита на стоки и поставянето на стоки под всякакъв друг митнически режим или процедура, включително мерките за забрана, ограничение и контрол;
- (f) „информация“ означава данни, документ, изображение, доклад, съобщение или заверено копие в какъвто и да било формат, включително електронен формат, независимо дали са обработени, или не;
- (g) „лице“ означава всяко лице съгласно определението в дял XVII [ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ], член ОТН.1 [Определения], буква м)⁵;
- (h) „Рамка от стандарти SAFE“ означава Рамката от стандарти SAFE за сигурност и улесняване на глобалната търговия, приета на сесията на Световната митническа организация през юни 2005 г. в Брюксел и актуализирана периодично; и
- (i) „Споразумение на СТО за улесняване на търговията“ означава Споразумението за улесняване на търговията, приложено към протокола за изменение на Споразумението за създаване на Световната търговска организация (решение от 27 ноември 2014 г.)

Член CUSTMS.2: Митническо сътрудничество

1. Съответните органи на страните си сътрудничат по митническите въпроси в подкрепа на целите, посочени в член CUSTMS.1 [Цел], като се вземат предвид ресурсите на съответните органи. За целите на настоящия дял [Търговия със стоки] се прилага Конвенцията от 20 май 1987 г. за опростяване на формалностите при търговията със стоки.
2. Страните развиват сътрудничество, включително в следните области:
  - (a) обмен на информация относно митническото законодателство, прилагането на митническото законодателство и митническите процедури; особено в следните области:

---

⁵ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за целите по-специално на настоящата глава, понятието „лице“ включва всяко сдружение на лица, което не е юридическо лице, но е с призната правоспособност да извършва правни действия съгласно приложимото право.

- (i) опростяването и модернизирането на митническите процедури,
  - (ii) улесняването на транзитното движение и претоварването;
  - (iii) отношения с деловите среди; и
  - (iv) сигурност на веригата на доставки и управление на риска;
- (b) съвместна работа по свързаните с митниците аспекти на осигуряването и улесняването на международната търговска верига на доставките в съответствие с Рамката от стандарти SAFE;
  - (c) обмисляне на разработването на съвместни инициативи, свързани с внос, износ и други митнически процедури, включително техническа помощ, както и за осигуряване на ефективно обслужване на деловите среди;
  - (d) засилване на сътрудничеството в областта на митническото обслужване в рамките на международните организации, като например СТО и СМО, както и осигуряване на обмен на информация или провеждане на обсъждания с оглед установяване, където е възможно, на общи позиции в тези международни организации и в Конференцията на ООН за търговия и развитие (UNCTAD) и ИКЕ на ООН;
  - (e) стремеж към хармонизиране на изискванията за данни при внос, износ и други митнически процедури чрез прилагане на общи стандарти и елементи от данни в съответствие с модела на данни на СМО;
  - (f) засилване на сътрудничеството в областта на прилаганите от тях техники за управление на риска, включително обмен на най-добри практики и, където е уместно, на информация за риска и на резултати от проверките. Когато е уместно и целесъобразно, страните могат да обмислят също взаимното признаване на техниките за управление на риска, стандартите и контрола на риска и мерките за митническа сигурност; страните могат също така да обмислят, когато е уместно и целесъобразно, разработването на съвместими критерии и стандарти, свързани с риска, мерки за контрол и приоритетни области на контрол;
  - (g) определяне на взаимно признаване на програмите за одобрени икономически оператори с цел сигурност и улесняване на търговията;
  - (h) насърчаване на сътрудничеството между митниците и други държавни органи или агенции във връзка с програмите за одобрени икономически оператори, което може да бъде постигнато, *inter alia*, чрез споразумяване относно най-високите стандарти, улесняване на достъпа до предимствата и свеждане до минимум на ненужното дублиране;
  - (i) прилагане на правата върху интелектуалната собственост от митническите органи, включително чрез обмен на информация и на най-добри практики в митническите операции, насочени по-конкретно към правоприлагането във връзка с правата върху интелектуалната собственост;
  - (j) поддържане на съвместими митнически процедури, когато това е целесъобразно и осъществимо, включително прилагането на единен административен документ за митническа декларация; и

(k) когато е уместно и целесъобразно и съобразно договореностите, които ще бъдат установени, обмен на определени категории информация, свързана с митническото обслужване, посредством структурирана и периодична комуникация между митническите органи на страните за целите на подобряването на управлението на риска и на ефективността на митническия контрол, определянето на рисковите стоки по отношение на събирането на приходи и на безопасността и улесняването на законната търговия; този обмен може да включва данни от декларациите за износ и внос относно търговията между страните, с възможност за проучване чрез пилотни инициативи на разработването на оперативно съвместими механизми с цел да се избегне дублирането при предоставянето на такава информация. Обменът по настоящата буква не засяга обмена на информация, който може да се осъществява между страните съгласно Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси.

3. Без да се засягат другите форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, митническите органи на страните си оказват административна взаимопомощ по въпросите, попадащи в приложното поле на настоящата глава, в съответствие с Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси.

4. Всеки обмен на информация между страните съгласно настоящата глава се извършва *mutatis mutandis* при спазване на изискванията за поверителност и защита на информацията, посочени в член 12 от Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси [Обмен на информация и поверителност], както и на всички изисквания за поверителност и неприкосновеност на личния живот, залегнали в законодателството на страните.

Член CUSTMS.3: Митническо и друго законодателство и процедури, свързани с търговията

1. Всяка страна гарантира, че нейните митнически разпоредби и процедури:

(a) са в съответствие с международните инструменти и стандарти, приложими в областта на митниците и търговията, включително Споразумението на СТО за улесняване на търговията, съществените елементи на Ревизираната конвенция от Киото за опростяване и хармонизация на митническите процедури, Международна конвенция по Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, както и Рамката от стандарти SAFE и Образеца за митнически данни на СМО;

(b) осигуряват защита и улесняване на законната търговия, като вземат предвид развитието на търговските практики чрез ефективно правоприлагане, включително в случай на нарушаване на законите и разпоредбите на страната, укриване на мита и контрабанда, както и чрез осигуряване на спазването на законодателните изисквания;

(c) се основават на пропорционално и недискриминационно законодателство, в което се избягва ненужно обременяване на икономическите оператори, предвижда се допълнително улесняване на операторите, демонстриращи високи нива на съответствие, включително и чрез благоприятно третиране по отношение на митническия контрол преди вдигането на стоките, и се осигурява прилагането на защитни мерки срещу измами и незаконни или увреждащи дейности, като същевременно се гарантира високо равнище на защита на сигурността и безопасността на гражданите, както и зачитане на забраните и ограниченията и на финансовите интереси на страните; и

- (d) съдържат правила, които гарантират, че всяка санкция, наложена за нарушения на митнически разпоредби или процедурни изисквания, е пропорционална и недискриминационна и че прилагането на тези правила не води до необосновано забавяне.

Всяка страна следва периодично да преразглежда своето законодателство и митническите си процедури. Освен това митническите процедури следва да се прилагат предсказуемо, последователно и прозрачно.

2. С цел да се подобрят методите на работа, както и да се гарантира недискриминационният характер, прозрачността, ефикасността, целостта и отчетността на операциите, всяка страна по споразумението:

- (a) когато е възможно, опростява и преразглежда изискванията и формалностите с оглед бързото вдигане и митническо оформяне на стоките;
- (b) работи за допълнително опростяване и стандартизация на данните и документацията, изисквани от митниците и другите агенции; и
- (c) насърчава сътрудничеството между всички гранични служби, както вътрешно, така и през границите, с цел улесняване на процесите при преминаване на границата и повишаване на контрола, като взема предвид възможността за съвместни гранични проверки, когато е осъществимо и целесъобразно;

Член CUSTMS.4: Вдигане на стоки

1. Всяка страна приема или запазва в сила митнически процедури, с които:

- a) се предвижда бързо вдигане на стоките в срок, който не е по-дълъг от необходимия за осигуряване на спазването на нейните законови и подзаконови актове;
- б) предвиждат предварително електронно подаване и обработка на документацията и всяка друга необходима информация преди пристигането на стоките, за да се даде възможност за вдигането на стоките незабавно при пристигането им, ако не е установен риск чрез анализ на риска или ако не се извършват проверки на случаен принцип или други проверки;
- в) предвиждат възможността, когато е целесъобразно и ако са изпълнени необходимите условия, стоките да бъдат вдигнати за свободно обращение на първия пункт на пристигане; и
- г) позволяват вдигането на стоките преди окончателното определяне на митата, данъците, таксите и налозите, ако такова определяне не е направено преди или при пристигането, или възможно най-бързо след пристигането и при условие че са спазени всички други регулаторни изисквания.

2. Като условие за вдигането всяка страна може да поиска гаранция под формата на обезпечение, депозит или друг подходящ инструмент, предвиден в нейните законови и подзаконови нормативни актове. Тази гаранция не трябва да надхвърля размера на средствата, изисквани от страната, за да гарантира заплащането на митата, данъците, таксите и налозите, които в крайна сметка се дължат за обезпечени с гаранцията стоки. Гаранцията се освобождава, когато вече не се изисква.

3. Страните гарантират, че техните органи и служби, отговарящи за граничния контрол и процедурите във връзка с внос, износ и транзит на стоки, си сътрудничат помежду си и координират своите дейности с цел улесняване на търговията и ускоряване вдигането на стоки.

Член CUSTMS.5: Опростени митнически процедури

1. Всяка страна полага усилия за опростяване на своите изисквания и формалности за митническите процедури с цел намаляване на свързаните с тях време и разходи за търговците или операторите, включително за малките и средните предприятия.

2. Всяка страна приема или запазва в сила мерки, които позволяват на търговците или операторите да изпълнят критериите, определени в нейните законови и подзаконови актове, за да могат да се ползват от допълнително опростяване на митническите процедури. Тези мерки могат да включват *inter alia*:

- (a) митнически декларации, съдържащи намален набор от данни или подкрепящи документи;
- (b) периодично деклариране за определянето и плащането на мита и данъци, обхващащо многократен внос в рамките на определен период, след вдигането на тези внесени стоки;
- (c) собствена оценка и отсрочено плащане на мита и такси едва след вдигането на тези внесени стоки; и
- (d) използването на обезпечение с намален размер или разрешение за освобождаване от задължението за обезпечение.

3. Когато някоя страна реши да приеме една от тези мерки, тя ще предложи, когато това се счита за целесъобразно и осъществимо от тази страна и в съответствие с нейните законови и подзаконови нормативни актове, тези опростявания на всички търговци, които отговарят на съответните критерии.

Член CUSTMS.6: Транзит и претоварване

1. За целите на член GOODS.4a [Свобода на транзита] се прилага Конвенцията за общ транзитен режим.

2. Всяка страна гарантира улесняването и ефективния контрол на операциите по претоварване и транзитно преминаване на стоки през съответната си територия.

3. Всяка страна насърчава и прилага регионални транзитни търговски дейности с оглед на улесняване на търговията в съответствие с Конвенцията за общ транзитен режим.

4. Всяка страна осигурява сътрудничеството и координирането между всички съответни органи и агенции на своята територия с цел улесняване на транзитния трафик.

5. Всяка страна позволява преместване на стоките, предназначени за внос, в рамките на нейната територия, което се осъществява под митнически контрол от митническото учреждение на влизане в друго митническо учреждение, намиращо се на нейната територия, откъдето стоките ще бъдат вдигнати или оформени.

Член CUSTMS.7: Управление на риска

1. Всяка страна приема или поддържа система за управление на риска за митнически контрол с оглед намаляването на вероятността от възникване на определено събитие и намаляване на въздействието му, което би попречило на правилното прилагане на митническото законодателство, би нарушило финансовия интерес на страните и би представлявало заплаха за сигурността и безопасността на страните и техните жители, за здравето на хората, животните или растенията, за околната среда или за потребителите.
2. Митническият контрол, различен от случайните проверки, се основава предимно на анализ на риска, при който се използват средства за електронна обработка на данни.
3. Всяка страна определя и прилага система за управление на риска по такъв начин, че да се избягват произволната или неоправдана дискриминация или прикритите ограничения на международната търговия.
4. Всяка страна насочва митническият контрол и останалите приложими гранични проверки към високорисковите пратки и ускорява вдигането на пратките с нисък риск. Всяка страна също така може да подбира на случаен принцип пратки за такива проверки като част от своето управление на риска.
5. Всяка страна основава управлението на риска на оценка на риска чрез подходящи критерии за подбор.

Член CUSTMS.8: Одит след митническо оформяне

1. С цел да се ускори вдигането на стоките всяка от страните приема или поддържа последващ контрол, за да се гарантира спазването на митническите и другите свързани с тях закони и подзаконови разпоредби.
2. Всяка страна избира лица или пратки за извършване на одити след митническото оформяне въз основа на риска, което може да включва използването на подходящи критерии за подбор. Всяка страна извършва одити след митническото оформяне по прозрачен начин. Когато дадено лице е включено в одита и са постигнати окончателни резултати, страната незабавно уведомява лицето, чиито документи са подложени на одит, за резултатите, за неговите права и задължения и за основанията за резултатите.
3. Информацията, получената при одити след митническото оформяне, може да се използва за последващи административни или съдебни процедури.
4. Страните използват, когато е осъществимо, резултата от одита след митническо оформяне за целите на управлението на риска.

Член CUSTMS.9: Одобрени икономически оператори

1. Всяка страна поддържа партньорска програма за оператори, които отговарят на критериите, посочени в приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори].
2. Страните признават съответните си програми за одобрени икономически оператори в съответствие с приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори].

Член CUSTMS.10: Публикуване и наличност на информацията

1. Всяка страна гарантира, че нейното митническо законодателство и другите свързани с търговията закони и подзаконовни нормативни актове, както и свързаните с търговията общи административни процедури и относима информация с общо приложение, се публикуват и са леснодостъпни за всяко заинтересовано лице, включително, ако е уместно, в интернет.

2. Всяка страна публикува незабавно новото законодателство и общите процедури по въпроси, свързани с митниците и улесняването на търговията, възможно най-рано преди влизането им в сила, като същото се отнася и до промени и тълкувания на законодателството и процедурите. Това публикуване включва:

- (a) приложимите известия от административен характер;
- (b) процедури за внос, износ и транзит (включително процедури на пристанища, летища и други входни пунктове) и изискуемите формуляри и документи;
- (c) прилаганите ставки на мита и данъци от всякакъв вид, които се начисляват върху или във връзка с внос или износ;
- (d) такси и налози, които се начисляват от или за правителствени агенции върху или във връзка с внос, износ или транзит;
- (e) правила за класиране или определяне на стойността на продукти за митнически цели;
- (f) общоприложими закони и подзаконовни разпоредби и административни решения във връзка с правилата за произход;
- (g) ограничения или забрани за внос, износ или транзит;
- (h) разпоредби за санкциониране при нарушения на правилата за внос, износ или транзит;
- (i) процедури по обжалване;
- (j) споразумения или части от споразумения с която и да е държава или държави във връзка с вноса, износа или транзита;
- (k) процедури във връзка с управление на тарифните квоти;
- (l) работно време и оперативни процедури за митническите учреждения в пристанищата и на граничните контролно-пропускателни пунктове; и
- (m) звена за контакт във връзка със запитвания за информация.

3. Всяка страна гарантира, че между публикуването на нови или изменени законодателни актове, процедури и налози или такси и тяхното влизане в сила изминава разумен период от време.

4. Всяка страна предоставя на разположение в интернет следното:

- (a) описание на процедурите за внос, износ и транзит, включително на процедурите по обжалване, както и информация за практическите стъпки, необходими при внос, износ и транзит;

- (b) изискуемите формуляри и документи при внос в тази страна, износ от нея или транзит през територията ѝ; и
- (c) информация за връзка с информационните центрове.

Всяка страна гарантира, че описанията, формулярите, документите и информацията, посочени в първа алинея, букви а), б) и в), се актуализират.

5. Всяка страна създава или поддържа един или повече информационни центъра, които в разумен срок да отговарят на запитвания от страна на правителства, търговци и други заинтересовани страни по въпроси, свързани с митническото обслужване и с търговията. Страните не изискват заплащане на такса за отговор на запитвания.

Член CUSTMS.11: Предварителни данъчни становища

1. Всяка страна, чрез своите митнически органи, издава предварителни данъчни становища по заявления, подадени от икономически оператори, с които се определя режимът на третиране на съответните стоки. Тези решения се издават в писмена форма или в електронен формат в рамките на определен срок и съдържат цялата необходима информация в съответствие със законодателството на издаващата страна.

2. Предварителните данъчни становища са валидни за период от поне три години от началната дата на валидността им, освен ако становището вече не съответства на закона или ако фактите или обстоятелствата в подкрепа на първоначалното становище са се променили.

3. Дадена страна може да откаже да издаде предварително данъчно становище, ако въпросът, повдигнат в заявлението, подлежи на административно или съдебно разглеждане или ако заявлението не се отнася до каквото и да било предназначение на предварителното данъчно становище или на определен митнически режим. Ако дадена страна откаже да издаде предварително данъчно становище, тя трябва незабавно да уведоми заявителя в писмена форма за това, като посочи съответните факти и основанието за своето решение.

4. Всяка страна публикува най-малко:

- (a) изискванията за подаване на заявление за предварително данъчно становище, включително каква информация трябва да се представи и в какъв формат;
- (b) срока, в който се издава предварително данъчно становище; и
- (c) срока на валидност на предварителното данъчно становище.

5. Когато някоя страна отменя, изменя, обявява за недействително или анулира предварително данъчно становище, тя трябва да изпрати писмено уведомление на заявителя, като посочи съответните факти и основанието за своето решение. Дадена страна отменя, изменя, обявява за недействително или анулира предварително данъчно становище с обратен действие, само ако становището е било основано на непълна, невярна, погрешна или подвеждаща информация.

6. Предварително данъчно становище, издадено от дадена страна, е обвързващо за тази страна по отношение на поискалия решението заявител. Страната може да включи клауза, съгласно която предварителното данъчно становище е обвързващо за заявителя.

7. Всяка страна предоставя при писмено искане от страна на притежателя преглед на предварителното данъчно становище или на решението за неговата отмяна, изменение или обявяване за недействително.

8. Всяка страна предоставя публично достъпна информация относно предварителните данъчни становища, като взема предвид необходимостта от защита на личната и на поверителната търговска информация.

9. Предварителни данъчни становища се издават по отношение на:

а) тарифното класиране на стоки;

б) произхода на стоките; и

в) всеки друг въпрос, по който страните могат да се споразумеят.

Член CUSTMS.12: Митнически агенти

Митническите разпоредби и процедури на страните не могат да изискват задължително използване на услугите на митнически агенти или друг вид посредници. Всяка страна уведомява за своите мерки относно използването на митнически агенти и публикува тези мерки. Всяка страна прилага прозрачни, недискриминационни и пропорционални правила, в случай че и когато лицензира митнически агенти.

Член CUSTMS.13: Предекспедиционни проверки

Страните не изискват задължителни предекспедиционни проверки, съгласно определението в Споразумението на СТО за предекспедиционна проверка, или всякакви други дейности по проверка, извършвани на местоназначението от страна на частни дружества, преди митническото оформяне.

Член CUSTMS.14: Контрол и обжалване

1. Всяка страна осигурява ефективни, бързи, недискриминиращи и леснодостъпни процедури, които да гарантират възможността за обжалване на административните действия, актовете и решенията на митническите или други компетентни органи, засягащи вноса или износа на стоки или транзитното преминаване на стоки.

2. Процедурите, посочени в параграф 1, включват:

(а) административно обжалване или преразглеждане от административен орган, който е по-високостоящ или независим от длъжностното лице или службата, издало/издала решението; и

(б) обжалване или преразглеждане на решението по съдебен ред.

3. Всяка страна гарантира, че в случаите, в които решението, подлежащо на обжалване или преразглеждане съгласно алинея 2, буква а), не бъде произнесено в рамките на срока, предвиден в нейните закони и подзаконови актове, или не бъде произнесено без неоправдано забавяне, молителят има право на допълнително административно или съдебно обжалване или преразглеждане или на друг вид отнасяне към съдебен орган съгласно законодателството на страните.

4. Всяка страна гарантира, че молителят бива уведомен за основанията на административното решение, за да може при необходимост това лице да прибегне до процедури по обжалване или преразглеждане.

Член CUSTMS.15: Отношения с деловите среди

1. Всяка страна провежда навременни и редовни консултации с представители на търговските среди във връзка със законодателни предложения и общи процедури по въпроси, свързани с митниците и улесняването на търговията. За тази цел всяка страна установява подходящи консултации между администрациите и деловите среди.

2. Всяка страна гарантира, че нейните митнически изисквания, както и свързаните с тях изисквания и процедури продължават да отговарят на потребностите на търговските среди, следват най-добрите практики и ограничават търговият във възможно най-ниска степен.

Член CUSTMS.16: Временен внос

1. За целите на настоящия член „временен внос“ означава митническата процедура, при която определени стоки (включително превозни средства), могат да бъдат въведени на митническа територия, условно освободени от заплащане на вносни мита и такси и без прилагане на забранителни мерки и ограничения от икономически характер върху вноса, при условие че стоките са внесени със специфична цел и са предназначени за реекспорт в рамките на определен срок, без да са претърпели никаква промяна, освен нормалната амортизация поради употребата на тези стоки.

2. Всяка страна предоставя временен внос с пълно условно освобождаване от вносни мита и данъци и без прилагане на забранителни мерки и ограничения от икономически характер върху вноса, както е предвидено в нейните закони и разпоредби, на следните видове стоки:

- (a) стоки за излагане или използване по време на изложби, панаири, срещи или подобни събития (стоки, предназначени за излагане или демонстрация по време на събитие; стоки, предназначени за използване във връзка с излагането на чуждестранни продукти по време на събитие; оборудване, включително оборудване за превод, апаратура за звукозапис и запис на изображения и филми с образователен, научен или културен характер, предназначени за използване по време на международни срещи, конференции или конгреси); продукти, получени случайно по време на събитието вследствие на демонстрация на изложени машини или апаратура и представляващи временно внесени стоки;
- (b) професионално оборудване (оборудване, предназначено за пресата, за предаване на звук или за телевизионно излъчване, което е необходимо на представителите на пресата и на медии за излъчване или телевизионни организации, посещаващи територията на друга държава с цел отразяване на новини, за да могат да предават или да записват материали за определени програми; кинематографско оборудване, необходимо за лице, което посещава територията на друга държава, за да заснеме конкретен филм или филми; всяко друго оборудване, необходимо за упражняване на призванието, търговската дейност или професията на лице, което посещава територията на друга държава, за да изпълни определена задача, доколкото това оборудване не трябва да се използва за промишлено производство или опаковане на стоки или (освен в случай на ръчни инструменти) за експлоатация на природни ресурси, за изграждане, ремонт или

поддръжка на сгради или за земни работи и подобни проекти; спомагателна апаратура за гореспоменатото оборудване и принадлежности към него); компоненти, внесени за ремонт на временно внесено професионално оборудване;

- (c) стоки, внесени във връзка с търговска операция, но чийто внос сам по себе си не представлява търговска операция (опаковки, които се внасят пълни и ще бъдат реекспортирани празни или пълни или които се внасят празни и ще бъдат реекспортирани пълни; контейнери, независимо дали празни, или пълни със стоки, както и принадлежности и оборудване за временно внесени контейнери, като тези принадлежности или оборудване или се внасят с контейнер, който да бъде реекспортиран отделно, или с друг контейнер, или се внасят отделно, за да бъдат реекспортирани с контейнер и части на компоненти, предназначени за ремонт на контейнери, за които е получено разрешение за временен внос; палети; проби; рекламни филми; други стоки, внесени във връзка с търговска операция);
- (d) стоки, внесени във връзка с производствена операция (матрици, блокове, плочи, форми, чертежи, планове, модели и други подобни изделия; инструменти за измерване, контрол и проверка и други подобни изделия; специални средства и инструменти, внесени за употреба по време на производствен процес); заместващи средства за производство (инструменти, апарати и машини, предоставени на клиента от доставчик или сервиз, докато очаква доставката или ремонта на подобни стоки);
- (e) стоки, внесени изключително за образователни, научни или културни цели (научно оборудване, педагогически материали, материали за бита на моряци и всякакви други стоки, внесени във връзка с образователни, научни или културни дейности); резервни части за научно оборудване и педагогически материали, за които е получено разрешение за временен внос; инструменти, които са специално проектирани за поддръжка, проверка, измерване или ремонт на такова оборудване;
- (f) лични вещи (всички предмети, нови или употребявани, от които пътникът може нормално да се нуждае по време на пътуването си, като се вземат предвид всички обстоятелства на пътуването, с изключение на стоките, внесени с търговска цел); стоки, внесени със спортна цел (спортни принадлежности и други предмети, които пътниците използват в спортни състезания, демонстрации или тренировки на територията, предвидена в разрешението за временен внос);
- (g) рекламни туристически материали (стоки, внесени с цел да се насърчи обществеността да посети чужда държава, в частност за участие в културни, религиозни, туристически, спортни или професионални събирания или демонстрации, провеждани там);
- (h) стоки, внесени за хуманитарни цели (медицинско, хирургично и лабораторно оборудване и пратки за оказване на помощ, като например превозни средства и други транспортни средства, одеяла, палатки, сглобяеми къщи или други стоки от първа необходимост, изпратени във вид на помощ за засегнатите от природно бедствие и подобни катастрофи); и
- (i) животни, внесени за специални цели (обязване, обучение, разплод, подковаване или претегляне, ветеринарно лечение, тестване (например с цел покупка), участие в представления, изложби, състезания, надпреварвания или демонстрации, развлечения (циркови животни и т.н.), обиколки (включително домашни любимци на пътници), упражняване на функции (полицейски кучета или коне; следови кучета, кучета за

незрящи и т.н.), спасителни операции, при миграция или за пасища, изпълнение на работа или транспорт, медицински цели (доставка на змийска отрова и т.н.).

3. За временния внос на стоките, посочени в параграф 2, и независимо от техния произход, всяка страна приема карнети за временен внос (ATA) и разрешения, издадени в съответствие с Истанбулската конвенция в другата страна, одобрени там и гарантирани от сдружение, което е част от международна гаранционна верига, като карнетите или разрешенията се заверяват от компетентните органи и са валидни на митническата територия на страната вносител.

Член CUSTMS.17: Обслужване на едно гише

Всяка страна се стреми да въведе система за обслужване на едно гише, което позволява на търговците да представят изискуемите документи или данни във връзка с внос, износ или транзит на стоки през единна входна точка за участващите органи или агенции.

Член CUSTMS 18: Улесняване на трафика ро-ро

1. С оглед на големия обем на прекосяванията по море, и по-специално на големия обем на трафика ро-ро между съответните им митнически територии, страните се споразумяват да си сътрудничат с цел улесняването на този трафик, както и на други алтернативни видове трафик.

2. Страните признават:

- (a) правото на всяка страна да приема улесняващи търговията митнически формалности и процедури за трафика между страните в рамките на съответните си правни уредби; и
- (b) правото на пристанищата, пристанищните органи и операторите да действат, в рамките на правния ред на съответните им страни, в съответствие със своите правила и със своите оперативни и бизнес модели.

3. За тази цел страните:

- a) приемат или запазват в сила процедури, които позволяват предаването на документите за внос и на другата изискуема информация, включително манифести, с оглед стартиране на обработката преди пристигането на стоките, за да се ускори тяхното вдигане, когато пристигнат; и
- б) поемат ангажимент да улеснят операторите при използването на транзитен режим, включително опростявания на транзитния режим, предвидени в Конвенцията за общ транзитен режим.

4. Страните се споразумяват да насърчават сътрудничеството между съответните си митнически органи по двустранните маршрути за прекосяване по море и да обменят информация относно функционирането на пристанищата, обработващи трафика между тях, както и относно приложимите правила и процедури. Те оповестяват публично и разпространяват сред операторите информация относно въведените от тях мерки, както и процедурите, установени от пристанищата за улесняването на този трафик.

Член CUSTMS.19: Административно сътрудничество в областта на ДДС и взаимна помощ при събирането на данъци и мита

Компетентните органи на страните си сътрудничат с цел да се гарантира спазването на законодателството в областта на ДДС и при събирането на вземания във връзка с данъци и мита в съответствие с Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимната помощ при събирането на вземания във връзка с данъци и мита.

Член CUSTMS. 20: Специализиран търговски комитет по митническото сътрудничество и правилата за произход

1. Специализираният търговски комитет по митническото сътрудничество и правилата за произход:
  - а) провежда редовни консултации; и
  - б) във връзка с преразглеждането на разпоредбите на приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори]:
    - (i) валидира съвместно участниците в програмата, за да се установят силните и слабите страни при прилагането на приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори]; и
    - (ii) обменя мнения относно данните, които трябва да бъдат споделени, и третирането на операторите.
2. Специализираният търговски комитет по митническото сътрудничество и правилата за произход може да приема решения или препоръки:
  - а) относно обмена на свързана с митниците информация, взаимното признаване на техники за управление на риска, стандарти и проверки на риска, митническите мерки за сигурност, както и относно предварителните решения, общите подходи към митническото остойностяване и други въпроси, свързани с прилагането на настоящата глава;
  - б) относно договореностите, свързани с автоматичния обмен на информация, посочен в член 10 [Автоматичен обмен на информация] от Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси, както и по други въпроси, свързани с прилагането на този протокол;
  - в) по всички въпроси, свързани с прилагането на приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори]; и
  - г) относно процедурите за консултация, установени в член ORIG.26 [Отказ за преференциално тарифно третиране] по технически или административни въпроси, свързани с прилагането на глава 2 [Правила за произход] от настоящия дял , включително относно тълкувателните бележки, насочени към осигуряване на еднакво управление на правилата за произход.

Член CUSTMS.21: Изменения

1. Съветът за партньорство може да изменя:
  - а) приложение CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори], Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси и списъка на стоките, съдържащ се в член 16 [Временен внос], параграф 2; и
  - б) Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита.
2. Специализираният търговски комитет по административно сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяване на данъци и мита може да изменя стойността, посочена в член 33, параграф 4 от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита.

ДЯЛ II: УСЛУГИ И ИНВЕСТИЦИИ

Глава 1: Общи разпоредби

Член SERVIN.1.1: Цел и обхват

1. Страните потвърждават своя ангажимент да създадат благоприятен климат за развитието на търговията и инвестициите помежду си.
2. Страните потвърждават отново правото си да приемат регулаторни мерки в рамките на своите територии за постигане на легитимни цели на политиката в области като общественото здраве, безопасността, околната среда или обществения морал, социалната закрила или защитата на потребителите, защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни, както и насърчаването и опазването на културното многообразие.
3. Настоящият дял не се прилага по отношение на мерки, които засягат физически лица от някоя от страните, търсещи достъп до пазара на труда на другата страна, нито по отношение на мерки, касаещи национална принадлежност или гражданство, пребиваване или трудова заетост с безсрочен характер.
4. Настоящият дял не може да бъде пречка за някоя от страните да прилага мерки за регулиране на влизането или временния престой на физически лица на територията на страната, в това число мерки, необходими за опазване неприкосновеността на границите ѝ и за гарантиране на нормалното придвижване през тях на физически лица, при условие че подобни мерки не се прилагат по такъв начин, че да заличават или накърняват ползите за другата страна съгласно условията на настоящия дял. Самият факт, че се изисква виза за физически лица от някои държави, но не и за физически лица от други държави, не се разглежда като премахване или накърняване на ползите по настоящия дял.
5. Настоящият дял не се прилага за:

- (a) въздухоплавателни услуги или свързани услуги в подкрепа на въздухоплавателните услуги⁶, различни от:
- (i) услуги по ремонт и поддръжка на въздухоплавателни средства;
  - (ii) услуги, свързани с компютризирана система за резервация;
  - (iii) услуги по наземно обслужване;
  - (iv) следните услуги, предоставяни с пилотирани въздухоплавателни средства, при спазване на съответните закони и подзаконови разпоредби на страните, уреждащи допускането, излитането и експлоатацията на въздухоплавателни средства в рамките на тяхната територия: въздушно гасене на пожари; летателно обучение; пръскане; земемерство; картографиране; фотография; и други въздушни селскостопански, промишлени и инспекционни услуги; и
  - (v) продажба и маркетинг на услуги за въздушен транспорт;
- (b) аудио-визуални услуги;
- (c) национален морски каботаж⁷; и
- (d) транспорт по вътрешните водни пътища

6. Настоящият дял не се прилага за никоя мярка на дадена страна по отношение на възлагане на обществени поръчки за стоки или услуги, закупувани за целите на правителството, а не за търговска препродажба или с оглед използването им при доставката или предоставянето на стока или услуга за търговска продажба, независимо дали тези поръчки са „попадащи в обхвата поръчки“ по смисъла на член PPROC.2 [Включване на някои разпоредби на СДП и попадащи в обхвата обществени поръчки].

---

⁶ Въздухоплавателни услуги или свързани услуги в подкрепа на въздухоплавателните услуги включват, без това изброяване да е изчерпателно, следните услуги: въздушен транспорт; услуги, предоставяни чрез използване на въздухоплавателно средство, чиято основна цел не е превоз на стоки или пътници, например въздушно обучение за борба с пожари, разглеждане на забележителности, пръскане, земемерство, картографиране, фотография, скачане с парашут, теглене на планери, вдигане с хеликоптер за дърводобив и строителство и други въздушни селскостопански, промишлени и инспекционни услуги; отдаване под наем на самолети с екипаж; и услуги по експлоатация на летища.

⁷ Националният морски каботаж обхваща: за Съюза, без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, националният морски каботаж по настоящата глава обхваща пътническия или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава членка, и друго пристанище или пункт, разположен в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е предвидено в Конвенцията на ООН по морско право, съставена в Монтего Бей, Ямайка, на 10 декември 1982 г., както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава членка; за Обединеното кралство, пътническия или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство, и друго пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство, включително върху нейния континентален шелф, както е предвидено в Конвенцията на ООН по морско право, съставена в Монтего Бей, Ямайка, на 10 декември 1982 г., както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство.

7. С изключение на член SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност], настоящият дял не се прилага за субсидии или безвъзмездни средства, отпуснати от някоя от страните, включително гарантирани от държавата заеми, гаранции и застраховки.

Член SERVIN.1.2: Определения

За целите на настоящия дял:

- (a) „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“ означава дейности, които не са извършвани, включително услуги, които не са доставени нито на търговска основа, нито в конкуренция с един или повече икономически оператори⁸;
- (b) „услуги по ремонт и поддръжка на летателни апарати“ означава такива дейности, когато се извършват по отношение на въздухоплавателно средство или на негова част, по време на които въздухоплавателното средство е извадено от експлоатация, и не включват така нареченото линейно техническо обслужване;
- (c) „услуги, свързани с компютризиращи системи за резервация“ означава услуги, предоставяни чрез компютризиращи системи, които съдържат информация за разписанията на въздушните превозвачи, наличните свободни места, тарифите и тарифните правила, чрез които могат да се правят резервации или да се издават билети;
- (d) „попадащо в обхвата предприятие“ означава предприятие на територията на някоя от страните, установено в съответствие с буква з) от инвеститор на другата страна, в съответствие с приложимото право, съществуващо към датата на влизане в сила на настоящото споразумение или установено след това;
- (e) „трансгранична търговия с услуги“ означава предоставянето на услуги:
  - (i) от територията на една от страните на територията на другата страна; или
  - (ii) на територията на една от страните за потребител на услугата от другата страна;
- (f) „стопанска дейност“ означава всяка дейност с промишлен, търговски или професионален характер или занаятчийска дейност, включително предоставяне на услуги, с изключение на дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт;
- (g) „предприятие“ означава юридическо лице или клон или представителство на юридическо лице;
- (h) „установяване“ означава учредяването или придобиването на юридическо лице, включително чрез капиталово участие, или създаването на клон или представителство на територията на някоя от страните с оглед създаване или поддържане на трайни икономически връзки;

---

⁸ От съображения за правна сигурност се уточнява, че терминът „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“, когато се използва във връзка с мерки на някоя от страните, засягащи предоставянето на услуги, включва „услуги, предоставяни в процеса на държавна власт“ съгласно определението в член SERVIN.1.2 [Определения], буква п).

- (i) „услуги по наземно обслужване“ означава предоставяне на следните услуги в летище срещу заплащане или по договор: представителство на авиолинии, административно обслужване и надзор; обслужване на пътници; обработка на багаж; перонно обслужване; кетъринг; обработка на въздушни товари и поща; зареждане на въздухоплателни средства; обслужване и почистване на въздухоплателни средства; наземен транспорт; и изпълнение на полети, административно обслужване на екипажи и планиране на полети; услугите по наземно обслужване не включват: самообслужване; сигурност; ремонт и поддръжка на въздухоплателни средства; или управление или експлоатация на основна централизирана летищна инфраструктура, като например антиобледенителни съоръжения, системи за зареждане с гориво, системи за обработка на багажите и фиксирани транспортни системи в рамките на летището;
- (j) „инвеститор от някоя от страните“ означава физическо или юридическо лице от някоя от страните, което цели да установи, установява или е установило предприятие на територията на другата страна в съответствие с буква з);
- (k) „юридическо лице от някоя от страните“⁹ означава:
- (i) за Съюза:
- А) юридическо лице, учредено или организирано съгласно правото на Съюза или поне на една от неговите държави членки и осъществяващо на територията на Съюза съществена стопанска дейност, разбирано от Съюза, в съответствие с неговата нотификация на Договора за създаване на Европейската общност пред СТО (WT/REG39/1), като еквивалентно на понятието „ефективна и непрекъсната връзка“ с икономиката на държава — членка на Европейския съюз, залегнало в член 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС); и
- Б) корабоплателни дружества, установени извън Съюза и контролирани от физически лица от държава — членка на Европейския съюз, чиито плателни съдове са регистрирани във и плават под флага на държава — членка на Европейския съюз;
- (ii) за Обединеното кралство:
- А) юридическо лице, учредено или организирано съгласно законодателството на Обединеното кралство и осъществяващо съществена стопанска дейност на територията на Обединеното кралство; и
- Б) корабоплателни дружества, установени извън Обединеното кралство и контролирани от физически лица от Обединеното кралство, чиито

---

⁹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че морските превозвачи, посочени в настоящата буква, се считат за юридически лица на дадена страна само по отношение на тяхната дейност, свързана с доставката на услуги за морски транспорт.

плавателни съдове са регистрирани във и плават под флага на Обединеното кралство;

- (l) „експлоатация“ означава ръководство, управление, поддържане, използване, владение или продажба или друга форма на разпореждането с предприятие;
- (m) „професионална квалификация“ означава квалификация, удостоверена с доказателство за формална квалификация, професионален опит или други свидетелства за компетентност;
- (n) „продажба и маркетинг на услуги, свързани с въздушния транспорт“, означава възможности за съответния въздушен превозвач да продава и предлага свободно на пазара своите услуги, свързани с въздушния транспорт, включително всички аспекти на маркетинга, като проучване на пазара, реклама и разпространение, без включване обаче на ценообразуването на услугите, свързани с въздушния транспорт, нито с приложимите условия;
- (o) „услуги“ означава всяка услуга във всеки сектор, с изключение на услугите, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт;
- (p) „услуга, предоставена в процеса на упражняване на държавна власт“ означава всяка услуга, която не се предоставя нито на търговска основа, нито в конкуренция с един или повече доставчици на услуги;
- (q) „доставчик на услуга“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя или цели предоставянето на услуга;
- (r) „доставчик на услуга от някоя от страните“ означава физическо или юридическо лице от някоя от страните, което цели да предоставя или предоставя услуга.

Член SERVIN.1.3: Отказ за предоставяне на предимства

1. Страните могат да откажат предимства по настоящия дял и дял VIII [Движения на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки] от настоящата позиция на инвеститор или на доставчик на услуги от другата страна или на попадащо в обхвата предприятие, ако отказващата страна приеме или запазва в сила мерки, свързани с поддържането на международния мир и сигурност, включително защита на правата на човека, които:

- (a) забраняват сделки с този инвеститор, доставчик на услуги или попадащо в обхвата предприятие; или
- (b) биха били нарушени или заобиколени, ако ползите от настоящия дял и дял VIII [Движения на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки] от настоящата позиция се предоставят на този инвеститор, доставчик на услуги или попадащо в обхвата предприятие, включително когато мерките забраняват сделки с физическо или юридическо лице, което притежава или контролира някое от тях.

2. От съображения за правна сигурност се уточнява, че параграф 1 се прилага по отношение на дял VIII [Движения на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки] от настоящата позиция, доколкото той се отнася до услуги или инвестиции, по отношение на които някоя от страните е отказала да се възползва от настоящия дял.

Член SERVIN.1.4: Преглед

1. С цел въвеждане на евентуални подобрения на разпоредбите на настоящия дял и в съответствие с поетите от тях ангажименти по международни споразумения страните извършват преглед на своята правна рамка относно търговията с услуги и инвестициите, либерализирането на инвестициите, включително настоящото споразумение, в съответствие с член FINPROV.3[Преглед].
2. Страните се стремят, когато е целесъобразно, да извършват преглед на несъответстващите на изискванията мерки и резерви, посочени в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки], приложение SERVIN-2 [Бъдещи мерки], приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение] и приложение SERVIN-4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти], както и дейностите на лицата на краткосрочно делово посещение, посочени в приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение] с цел постигането на съгласие за евентуални подобрения от общ интерес.
3. Настоящият член не се прилага по отношение на финансовите услуги.

Глава 2: Либерализиране на инвестициите

Член SERVIN.2.1: Обхват

Настоящата глава се прилага за мерки на някоя от страните, които засягат учредяването на предприятие за извършване на икономически дейности и функционирането на такова предприятие чрез:

- (a) инвеститор от другата страна;
- (b) попадащи в обхвата предприятия; и
- (c) за целите на член SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност], всяко предприятие на територията на страната, която приема или запазва в сила мярката.

Член SERVIN.2.2: Достъп до пазара

Някоя от страните няма да приема или поддържа по отношение учредяването на предприятие от инвеститор на другата страна или от попадащо в обхвата предприятие, или експлоатация на попадащо в обхвата предприятие, нито на цялата си територия, нито на териториално подразделяне, мерки които:

- (a) налагат ограничения по отношение на:
  - (i) броя на предприятията, които могат да осъществяват определена стопанска дейност, независимо дали под формата на количествени квоти, монополи, изключителни права или на изискване за тест за икономическа необходимост;
  - (ii) общата стойност на сделките или активите, под формата на количествени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост;

- (iii) общия брой на операциите или общото количество на продукцията, изразени като определени количествени единици, под формата на квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост¹⁰; ¹¹
  - (iv) участието на чуждестранен капитал по отношение на максимални процентни ограничения на чуждестранното акционерно участие или общата стойност на отделна или съвкупна чуждестранна инвестиция; или
  - (v) общия брой физически лица, които могат да бъдат наети в рамките на определен сектор или които дадено предприятие може да наеме и които са необходими за извършването на стопанска дейност и са пряко свързани с нейното извършване, под формата на числени квоти или изискване за тест за икономическа необходимост; или
- (b) ограничават или изискват специфични видове правен субект или съвместно предприятие, чрез които инвеститор от другата страна може да извършва стопанска дейност.

Член SERVIN.2.3: Национално третиране

1. Всяка страна предоставя на инвеститорите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на своите собствени инвеститори и техните предприятия по отношение на тяхното установяване и дейност на нейна територия.
2. Третирането, предоставено от някоя страна по параграф 1, означава:
  - (a) по отношение на регионално или местно равнище на управление на Обединеното кралство, третиране, не по-малко благоприятно от най-благоприятното третиране, предоставено в подобни ситуации от това равнище на управление на инвеститорите от Обединеното кралство и на техните предприятия на негова територия; и
  - (b) по отношение на управлението на централно равнище или в държава членка, третиране, не по-неблагоприятно от най-благоприятното третиране, предоставено в сходни ситуации от въпросното управление на инвеститорите от тази държава.

Член SERVIN.2.4: Третиране като най-облагодетелствана нация

1. Всяка страна предоставя на инвеститорите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на установяването в рамките на нейната територия, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на инвеститори от трета държава и на техните предприятия.
2. Всяка страна предоставя на инвеститорите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на експлоатацията в рамките на нейната територия, не

---

¹⁰ Буква а), подточки i)–iii) от член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара] не обхващат мерките, предприети с цел ограничаване на производството на селскостопански или рибни продукти.

¹¹ Буква а), подточка iii) от член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара] не обхваща мерки на някоя от страните, които ограничават вложените средства за предоставяне на услуги.

по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на инвеститори от трета държава и на техните предприятия.

3. Параграфи 1 и 2 не може да се тълкуват като задължаващи някоя от страните да предостави на инвеститорите от другата страна или на попадащите в обхвата предприятия предимствата от което и да е третиране, произтичащо от:

- (a) международно споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане; или
- (b) мерки, предвиждащи признаване, включително признаването на стандартите или критериите за разрешение, лицензиране или сертифициране на физическо лице или предприятие за осъществяване на икономическа дейност, или признаването на пруденциални мерки, посочени в параграф 3 от приложението към ГАТС относно финансовите услуги.

4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че посоченото в параграфи 1 и 2 „третиране“ не включва процедури за уреждане на спорове между инвеститор и държава, предвидени в други международни споразумения.

5. От съображения за правна сигурност се уточнява, че съществуването на материалноправни разпоредби в други международни споразумения, сключени от някоя от страните с трета държава, или самото формално транспониране на тези разпоредби във вътрешното законодателство, доколкото това е необходимо за включването им във вътрешния правен ред, не съставляват сами по себе си „третирането“, посочено в параграфи 1 и 2. Мерките на някоя от страните съгласно тези разпоредби могат да съставляват такова третиране и по този начин да доведат до нарушение на настоящия член.

Член SERVIN.2.5: Висше ръководство и управителни съвети

Някоя от страните не може да изисква дадено попадащо в обхвата предприятие да назначава лица от която и да е конкретна националност като ръководни кадри, управители или членове на управителния съвет.

Член SERVIN.2.6: Изисквания за ефективност

1. Някоя от страните не може да налага или да изисква изпълнението на изискване, нито да налага принудително изпълнението на задължение или ангажимент във връзка с установяването или експлоатацията на предприятие на нейната територия:

- (a) за износ на определен обем или процент стоки или услуги;
- (b) за достигане на определен дял или процент на местно съдържание;
- (c) за закупуване, използване или отдаване на предпочитание на стоки или услуги, съответно произведени или предоставяни на нейна територия, или за закупуване на стоки или услуги от физически лица или предприятия на нейна територия;
- (d) за обвързване по какъвто и да е начин на обема или стойността на вноса с обема или стойността на износа или с размера на постъпленията на чуждестранна валута, свързани с такова предприятие;

- (e) за ограничаване на нейната територия на продажбите на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни от такова предприятие, като се обвързват тези продажби по какъвто и да е начин с обема или стойността на нейния износ или с постъпленията на чуждестранна валута;
- (f) за осъществяване на трансфер на технологии, производствен процес или друго, представляващо нечия собственост познание, към физическо лице или предприятия на нейна територия¹²;
- (g) снабдяването на конкретен регионален или световен пазар с произведена от предприятието стока или предоставяна от предприятието услуга да бъде изключително от територията на тази страна;
- (h) да се разположи седалището за конкретен регион на света, който е по-широк от територията на страната, или за световния пазар, на нейна територия;
- (i) да наема определен брой или процент физически лица от тази страна;
- (j) да се постигне определена степен или стойност по отношение на научноизследователската и развойната дейност на нейната територия;
- (k) да се ограничава износът или продажбата за износ; или
- (l) по отношение на всеки лицензионен договор, съществуващ към момента на налагане или привеждане в изпълнение на изискването, или към момента на привеждане в изпълнение на всяко задължение или всеки ангажимент, или по отношение на всеки бъдещ лицензионен договор, свободно сключен между предприятието и физическо или юридическо лице или всеки друг субект на нейната територия, ако изискването е наложено или приведено в изпълнение, или задължението или ангажиментът е приведен(о) в изпълнение по начин, който представлява пряка намеса по отношение на този лицензионен договор посредством упражняване на извънсъдебни държавна правомощия от някоя от страните, да се приема:
  - (i) ставка или размер на лицензионното възнаграждение под определено ниво; или
  - (ii) дадена продължителност на срока на лицензионен договор;

Настоящата подточка не се прилага, когато лицензионният договор е сключен между предприятието и страната. За целите на настоящата подточка „лицензионен договор“ означава всеки договор относно лицензирането на технология, производствен процес или други, представляващи нечия собственост познания.

2. Някоя от страните не може да поставя като условие за получаването или запазването на предимство във връзка с установяването или експлоатацията на предприятие на нейната територия това да е спазено някое от следните изисквания:

- (a) да се постига определена степен или процент на вътрешно съдържание;

---

¹² От съображения за правна сигурност се уточнява, че член SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност] параграф 1, буква е) не засяга разпоредбите на член DIGIT.12 [Прехвърляне или достъп до изходен код].

- (b) да се купуват, да се използват или да се отдава предпочитание на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни на нейна територия, или да се купуват стоки или услуги от физически или юридически лица или който и да е друг субект на нейната територия;
- (c) да се обвързва по какъвто и да е начин обемът или стойността на вноса с обема или стойността на износа или с размера на постъпленията на чуждестранна валута, свързани с въпросното предприятие;
- (d) да се ограничават на нейната територия продажбите на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни от такова предприятие, като се обвързват тези продажби по какъвто и да е начин с обема или стойността на нейния износ или с постъпленията на чуждестранна валута; или
- (e) да се ограничават износът или продажбата за износ.

3. Параграф 2 не може да се тълкува като пречатващ някоя страна да постави като условие за получаването или запазването на предимство — във връзка с установяването или експлоатацията на предприятие на нейна територия — спазването на изискване за разполагане на производството на определено място, за предоставяне на услуга, за обучение или наемане на работници, за изграждане или разширяване на определени съоръжения, или за извършване на научноизследователска и развойна дейност на нейна територия.

4. Параграф 1, букви е) и л) не се прилагат, когато:

- (a) изискването е наложено или се привежда в изпълнение, или ангажиментът или задължението се привеждат в изпълнение от съд или административен правораздавателен орган, или от орган за защита на конкуренцията съгласно конкурентното право на съответната страна, за да се предотврати или се отстрани ограничение или нарушение на конкуренцията; или
- (b) някоя от страните разрешава използването на право върху интелектуална собственост в съответствие с член 31 или член 31а от Споразумението ТРИПС или приема или запазва в сила мерки, изискващи разгласяването на данни или защитена информация, които попадат в обхвата на член 39, параграф 3 от Споразумението ТРИПС и са в съответствие с него.

5. Параграф 1, букви а)—в), и параграф 2, букви а) и б) не се прилагат за квалификационни изисквания за стоки или услуги по отношение на участието в програми за насърчаване на износа и чуждестранна помощ.

6. От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член не изключва привеждането в изпълнение от компетентните органи на някоя от страните на задължение или ангажимент, поети между лица, различни от някоя от страните, които не са били пряко или косвено наложени или изисквани от въпросната страна.

7. От съображения за правна сигурност се уточнява, че параграф 2, букви а) и б) не се прилагат по отношение на наложени от страна вносител изисквания във връзка със съдържанието, което е необходимо да имат стоките, за да могат да се ползват от преференциални мита или от преференциални квоти.

8. Параграф 1, буква л) не се прилага, ако изискването е наложено или приведено в изпълнение, или задължението или ангажиментът е приведено в изпълнение от съдебен орган като справедливо възнаграждение по силата на законодателството на съответната страна в областта на авторското право.

9. Някоя от страните не може да налага, нито да прилага мерки, несъвместими със задълженията ѝ по Споразумението за свързаните с търговията инвестиционни мерки (TRIM), дори когато тази мярка е посочена от тази страна в ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-1 [Съществуващи мерки] или ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-2 [Бъдещи мерки].

10. От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член не може да се тълкува като изискващ дадена страна да разреши предоставянето на конкретна услуга на трансгранична основа, когато тази страна приема или запазва в сила ограничения или забрани за такова предоставяне на услуги, които са в съответствие с резервите, условията или квалификациите, посочени по отношение на даден сектор, подсектор или дейност, изброени в ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-1 [Съществуващи мерки] или ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-2 [Бъдещи мерки].

11. Посочено в параграф 2 условие за получаването или запазването на предимство не представлява изискване или задължение или ангажимент за целите на параграф 1.

Член SERVIN.2.7: Несъответстващи на изискванията мерки и изключения

1. Членове SERVIN.2.2 [Достъп до пазара], 2.3 [Национално третиране], 2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация], 2.5 [Висше ръководство и управителни съвети] и 2.6 [Изисквания за ефективност] не се прилагат за:

(а) съществуваща несъответстваща на изискванията мярка на някоя от страните на равнище:

(i) за Съюза:

А) Съюзът, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN.1 [Съществуващи мерки];

Б) централното държавно управление на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN.1 [Съществуващи мерки];

В) регионално правителство на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN.1 [Съществуващи мерки]; или

Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В); и

(ii) за Обединеното кралство:

А) централното държавно управление, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN.1 [Съществуващи мерки];

Б) регионално правителство, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN.1 [Съществуващи мерки];

или

В) управление на местно равнище;

- (b) продължаването или незабавното подновяване на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а); или
- (c) промяна на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), при условие че това не намалява съответствието на мярката, както е съществувала непосредствено преди промяната, с член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара], член SERVIN.2.3 [Национално третиране], член SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация], член SERVIN.2.5 [Висше ръководство и управителни съвети] или член SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност].

2. Членове SERVIN.2.2 [Достъп до пазара], SERVIN.2.3 [Национално третиране], SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация], SERVIN.2.5 [Висше ръководство и управителни съвети] и SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност] не се прилагат за мярка на някоя от страните, която е в съответствие с резервите, условията или квалификациите, посочени по отношение на сектор, подсектор или дейност, изброени в приложение SERVIN.2 [Бъдещи мерки].

3. Членове SERVIN.2.3 [Национално третиране] и SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация] не се прилагат за мерки, които представляват изключение или дерогация от членове 3 или 4 от Споразумението ТРИПС, както е изрично предвидено в членове 3—5 от посоченото споразумение.

4. От съображения за правна сигурност членове SERVIN.2.3 [Национално третиране] и SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация] не трябва да се тълкуват като препятстващи някоя от страните да предвижда изисквания за информация, включително за статистически цели, във връзка с установяването или дейността на инвеститорите на другата Страна или на попадащи в обхвата предприятия, при условие че това не представлява средство за заобикаляне на задълженията на тази страна по настоящите членове.

Глава 3: Трансгранична търговия с услуги

Член SERVIN.3.1: Обхват

Настоящата глава се прилага за мерки на някоя от страните, засягащи трансграничната търговия с услуги, осъществявана от доставчици на услуги от другата страна.

Член SERVIN.3.2: Достъп до пазара

Някоя от страните не приема или запазва в сила на цялата си територия или на основата на териториално подразделение мерки, които:

- (a) налагат ограничения по отношение на:
  - (i) броя на доставчици на услуги, които могат да доставят конкретна услуга, независимо дали под формата на числени квоти, монополи, доставчици на изключителни услуги или на изискване за тест за икономическа необходимост;
  - (ii) общата стойност на сделките в областта на услугите или на активите, под формата на числени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост; или

- (iii) общия брой на операциите в областта на услугите или върху общото количество на произведените услуги, изразени като определени количествени единици, под формата на квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост¹³; или

б) се ограничават или се изискват определени видове юридически лица или съвместни предприятия, посредством които доставчик на услуги може да предоставя дадена услуга.

Член SERVIN.3.3: Местно присъствие

Никоя от страните не може да изиска от доставчик на услуги от другата страна като условие за трансграничното предоставяне на услуга да установи или поддържа предприятие или да пребивава на нейна територия.

Член SERVIN.3.4: Национално третиране

1. Всяка страна предоставя на услугите и на доставчиците на услуги от другата страна третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на своите собствени услуги и доставчици на услуги.

2. Всяка страна може да изпълни изискването по параграф 1, като предостави на услугите и на доставчиците на услуги от другата страна третиране, формално еднакво или формално различно от това, което тя предоставя на собствените си услуги и доставчици на услуги.

3. Формално еднаквото или формално различното третиране се счита за по-неблагоприятно, ако променя условията на конкуренция в полза на услуги или доставчици на услуги от въпросната страна в сравнение с услуги или доставчици на услуги от другата страна.

4. Никоя от разпоредбите в настоящия член не може да се тълкува по начин, който да изисква от която е да е от страните да компенсират присъщи конкурентни недостатъци, произтичащи от чуждестранния характер на съответните услуги или доставчици на услуги.

Член SERVIN.3.5: Третиране като най-облагодетелствана нация

1. Всяка страна предоставя за услугите и за доставчиците на услуги от другата страна третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на услуги и на доставчици на услуги от трета държава.

2. Параграф 1 не може да се тълкува като задължаващ някоя от страните да предостави на инвеститорите от другата страна или на попадащите в обхвата предприятия предимствата от третиране, произтичащо от:

- (а) международно споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане; или
- (б) мерки, предвиждащи признаване, включително на стандартите или критериите за разрешение, лицензиране или сертифициране на физическо лице или предприятие за

---

¹³ Буква а), подточка iii) от член SERVIN.3.2 [Достъп до пазара] не обхваща мерки на някоя от страните, които ограничават вложените средства за предоставяне на услуги.

осъществяване на икономическа дейност, или на пруденциални мерки, посочени в параграф 3 от приложението към ГАТС относно финансовите услуги.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че съществуването на материалноправни разпоредби в други международни споразумения, сключени от някоя от страните с трета държава, или самото формално транспониране на тези разпоредби във вътрешното законодателство, доколкото това е необходимо за включването им във вътрешния правен ред, не съставляват сами по себе си „третирането“, посочено в параграф 1. Мерките на някоя от страните съгласно тези разпоредби могат да съставляват такова третиране и по този начин да доведат до нарушение на настоящия член.

Член SERVIN.3.6: Несъответстващи на изискванията мерки

1. Членове SERVIN.3.2 [Достъп до пазара], SERVIN.3.3 [Местно присъствие], SERVIN.3.4 [Национално третиране] и SERVIN.3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация] не се прилагат за:

(a) съществуваща несъответстваща на изискванията мярка на някоя от страните на равнище:

(i) за Съюза:

А) Съюзът, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];

Б) централното държавно управление на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];

В) регионално правителство на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или

Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В); и

(ii) за Обединеното кралство:

А) централното държавно управление, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];

Б) регионално правителство, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или

В) управление на местно равнище;

(b) продължаването или незабавното подновяване на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а); или

(c) промяна на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), доколкото тя не намалява съответствието на мярката, както е съществувала непосредствено преди промяната, с членове 3.2 [Достъп до пазара], SERVIN.3.3 [Местно присъствие], SERVIN.3.4 [Национално третиране] и SERVIN.3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация].

2. Членове 3.2 [Достъп до пазара], SERVIN.3.3 [Местно присъствие], SERVIN.3.4 [Национално третиране] и SERVIN.3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация] не се прилагат за мярка на някоя от страните, която е в съответствие с резервите, условията или квалификациите, посочени по отношение на сектор, подсектор или дейност, изброени в ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-2 [Бъдещи мерки].

Глава 4: Влизане и временен престой на физически лица със стопанска цел

Член SERVIN.4.1: Приложно поле и определения

1. Настоящата глава се прилага за мерки на някоя от страните, засягащи извършването на икономическа дейност чрез влизане и временен престой на нейна територия на физически лица от другата страна, които са лица на делово посещение за целите на установяването, доставчици на услуги по договор, независими специалисти, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение.
2. Доколкото не биват поети ангажименти по настоящата глава, продължават да се прилагат всички изисквания, предвидени в законодателството на всяка от страните, отнасящи се до влизането и временния престой на физически лица, включително законовите и подзаконовите разпоредби, отнасящи се до срока на престоя.
3. Независимо от разпоредбите на настоящата глава, всички изисквания, предвидени в законодателството на всяка от страните, отнасящи се до трудовите мерки и мерките за социална сигурност, продължават да се прилагат, включително законовите и подзаконовите актове, отнасящи се до минималната работна заплата и колективните трудови договори.
4. Ангажиментите относно влизането и временния престой на физически лица със стопанска цел не се прилагат в случаите, когато влизането и временният престой се осъществяват с намерението — или ефектът от тях е — да повлияят или по друг начин да се отразят на изхода от който и да било трудов или управленски спор или които и да било преговори, или на наемането на което и да било физическо лице, което участва в този спор.
5. За целите на настоящата глава:
  - (a) „лица на делово посещение за целите на установяването“ означава физически лица, работещи на ръководна длъжност в юридическо лице на някоя от страните, които:
    - (i) са отговорни за създаването на предприятие на такова юридическо лице на територията на другата страна;
    - (ii) не предлагат или предоставят услуги или се занимават с каквато и да е икономическа дейност, различна от тази, която се изисква за целите на установяването на това предприятие; и
    - (iii) не получават възнаграждение от източник, намиращ се в другата страна;
  - (b) „доставчици на услуги по договор“ означава физически лица, наети от юридическо лице от някоя от страните (не чрез агенция за трудово посредничество и за услуги по намиране на персонал), което не е установено на територията на другата страна и е сключило добросъвестен договор, за не повече от 12 месеца, за предоставяне на услуги на краен потребител в другата страна, изискващ временно присъствие на негови служители, които:

- (i) са предлагали същия вид услуги като служители на юридическото лице за срок не по-кратък от една година, непосредствено предхождаща датата на заявлението им за влизане и временен престой;
  - (ii) притежават на тази дата най-малко три години професионален опит, придобит след навършване на пълнолетие, в сектора на дейност, предмет на поръчката, образователна степен или квалификация, демонстрираща знания на еквивалентно ниво, и професионална квалификация, изисквана по закон за упражняване на тази дейност в другата страна¹⁴; и
  - (iii) не получават възнаграждение от източник, намиращ се в другата страна;
- (с) „независими специалисти“ означава физически лица, занимаващи се с предоставянето на услуга и установени като самостоятелно заети на територията на някоя от страните, които:
- (i) не са се установили на територията на другата страна;
  - (ii) са сключили добросъвестен договор (не чрез агенция за трудово посредничество и за услуги по намиране на персонал) за срок не по-дълъг от 12 месеца за предоставяне на услуги на краен потребител в другата страна, изискващ тяхното временно присъствие; и
  - (iii) притежават към датата на тяхното заявление за влизане и временен престой най-малко шест години професионален опит в съответната дейност, образователна степен или професионална квалификация, демонстрираща знания на еквивалентно ниво, и професионална квалификация, изисквана по закон за упражняване на тази дейност в другата страна¹⁵;
- (д) „лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер“ означава физически лица, които:
- (i) са били наети от юридическо лице от някоя от страните или са били негови партньори за срок, непосредствено предхождащ датата на вътрешнокорпоративния трансфер, не по-кратък от една година в случай на ръководни служители и специалисти и не по-кратък от шест месеца в случай на стажанти;
  - (ii) по време на подаване на заявлението пребивават извън територията на другата страна;
  - (iii) временно са прехвърлени в предприятие на юридическото лице на територията на другата страна, което е член на същата група като първоначалното

---

¹⁴ В случаите, когато образователната или квалификационната степен не е придобита в съответната страна, на чиято територия се предоставя услугата, тази страна може да прецени дали степента е равностойна на образователната степен, изисквана на нейна територия.

¹⁵ В случаите, когато образователната или квалификационната степен не е придобита в съответната страна, на чиято територия се предоставя услугата, тази страна може да прецени дали степента е равностойна на образователната степен, изисквана на нейна територия.

юридическо лице, включително негово представителство, дъщерно дружество, клон или дружество—майка¹⁶; и

(iv) принадлежат към една от следните категории:

- A) ръководители¹⁷;
- Б) специалисти; или
- В) стажанти;

(e) „ръководител“ означава физическо лице на ръководна длъжност, който основно ръководи управлението на предприятието в другата страна и е под общия надзор или ръководство главно от управителния съвет или от акционерите/съдружниците в предприятието или от техни еквиваленти, като задълженията му включват:

- (i) управляване на предприятието или негов отдел или подразделение;
- (ii) упражняване на надзор и контрол върху работата на други служители с надзорни, професионални или управленски функции; и
- (iii) притежаване на пълномощия да препоръчват назначаване, освобождаване от длъжност или други действия по отношение на персонала;

(f) „специалист“ означава физическо лице, който притежава специализирани познания от съществено значение за областите на дейност, техниките или управлението, като при оценката на тези познания се отчитат не само специфичните за предприятието познания, но и това дали лицето има високо ниво на квалификация, включително подходящ професионален опит за даден вид работа или дейност, изискващи специфични технически познания, включително евентуална принадлежност към акредитирана професия; и

(g) „служител стажант“ означава физическо лице, което притежава диплома за завършено висше образование и е временно прехвърлено за целите на професионалното развитие или за да бъде обучен на определени бизнес техники или методи и което получава заплащане по време на трансфера¹⁸.

6. Договорът за услуги, посочен в параграф 5, букви б) и в), трябва да отговаря на изискванията на законодателството на страната, в която се изпълнява договорът.

---

¹⁶ От ръководните служители и специалистите може да се изисква да докажат, че притежават професионалната квалификация и опит, необходими на юридическото лице, в което са прехвърлени.

¹⁷ При все че ръководителите не изпълняват пряко задачи, касаещи действителното предоставяне на услугите, това не им пречи при изпълнението на задълженията си, описани по-горе, да изпълняват такива задачи, които може да са необходими за предоставянето на услугите.

¹⁸ Приемащото предприятие може да бъде задължено да представи за предварително одобрение програмата на обучението, обхващаща продължителността на престоя, от която да бъде видно, че престоят е с цел обучение. За AT, CZ, DE, FR, ES, HU and LT обучението трябва да бъде свързано с получената университетска диплома.

Член SERVIN.4.2: Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването

1. В зависимост от съответните условия и професионални квалификации, посочени в Приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица на делово посещение за целите на установяването и лица на краткосрочно делово посещение]:

- (a) всяка от страните разрешава:
  - (i) влизането и временния престой на лица, преместени по вътрешнокорпоративен трансфер;
  - (ii) влизането и временния престой на лица на делово посещение за целите на установяването, без да изисква разрешително за работа или друга процедура за предварително одобрение на подобно намерение; и
  - (iii) трудова заетост на своята територия на лица, преместени по вътрешнокорпоративен трансфер, на другата страна;
- (b) никоя от страните не запазва в сила или приема ограничения под формата на числени квоти или тестове за икономическа необходимост относно общия брой физически лица, които в конкретен сектор имат право да влизат като лица на делово посещение за целите на установяването, или за това инвеститор от другата страна да може да използва лица, преместени по вътрешнокорпоративен трансфер, нито на основата на териториално подразделение, нито на цялата си територия; и
- (c) всяка страна предоставя на лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и на лицата на делово посещение за целите на установяването от другата страна, по време на техния временен престой на нейна територия, третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което предоставя в сходни ситуации на собствените си физически лица.

2. Допустимата продължителност на престоя е до три години за ръководители и специалисти, до една година за служителите стажанти и до 90 дни в рамките на всеки шестмесечен период за лица на делово посещение за целите на установяването.

Член SERVIN.4.3: Лица на краткосрочно делово посещение

1. В зависимост от съответните условия и квалификации, посочени в Приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение], всяка страна позволява влизането и временния престой на лица на краткосрочно делово посещение от другата страна за целите на осъществяване на дейностите, изброени в Приложение SERVIN 3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение], при спазване на следните условия:

- (a) лицата на краткосрочно делово посещение не продават свои стоки, нито предоставят услуги на масовия потребител;
- (b) лицата на краткосрочно делово посещение не получават възнаграждение от източник, намиращ се в страната на временния им престой; и

(с) лицата на краткосрочно делово посещение не се занимават с предоставянето на услуга в рамките на договор, сключен между юридическо лице, което не е установено на територията на страната на временния им престой, и намиращ се там потребител, с изключение на предвиденото в Приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение].

2. Освен ако е посочено друго в Приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение] към настоящия дял, всяка от страните предоставя право за влизане на лица на краткосрочно делово посещение, без да изисква разрешително за работа, тест за икономическа необходимост или други процедури за предварително одобрение с подобна цел.

3. Ако лица на краткосрочно делово посещение от някоя от страните се занимават с предоставянето на услуга на потребител на територията на страната, в която пребивават временно в съответствие с Приложение SERVIN-3 [Лица на делово посещение за целите на установяването, лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на краткосрочно делово посещение] към настоящия дял, тази страна им предоставя, по отношение на предоставянето на тази услуга, третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на собствените си доставчици на услуги.

4. Допустимата продължителност на престоя е за срок до 90 дни през който и да е шестмесечен период.

Член SERVIN.4.4: Доставчици на услуги по договор и независими специалисти

1. В секторите, подсекторите и дейностите, посочени в Приложение SERVIN-4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти] и в зависимост от съответните условия и квалификации, посочени в него:

(а) всяка страна предоставя право за влизане и временен престой на доставчици на услуги по договор и на независими специалисти на своята територия;

(б) никоя от страните не приема или запазва в сила ограничения върху общия брой на доставчиците на услуги по договор и на независимите професионалисти от другата страна с разрешено влизане и временен престой под формата на числени квоти или тест за икономически нужди; и

(с) всяка страна предоставя на доставчиците на услуги по договор и на независимите специалисти от другата страна третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на своите собствени доставчици на услуги.

2. Достъпът, предоставен по настоящия член, се отнася само до услугата, която е предмет на договора и не предоставя право на използване на професионалното звание на съответната страна, в която се предоставя услугата.

3. Броят на лицата, попадащи в обхвата на договора за услуги, не трябва да бъде по-голям от необходимото за изпълнение на договора, както може да се изисква от законодателството на страната, на чиято територия се предоставя услугата.

4. Допустимата продължителност на престоя трябва да бъде за кумулативен срок от 12 месеца или за продължителността на договора, в зависимост от това коя от двете е по-малка.

Член SERVIN.4.5: Несъответстващи на изискванията мерки

Доколкото съответната мярка засяга временния престой на физически лица със стопанска цел, букви б) и в) от член SERVIN.4.2, параграф 1 [Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването], член SERVIN.4.3, параграф 3 [Лица на делово посещение за целите на установяването] и букви б) и в) от член SERVIN.4.4, параграф 1 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти] не се прилагат за:

- (a) съществуваща несъответстваща на изискванията мярка на някоя от страните на равнище:
  - (i) за Съюза:
    - А) Съюзът, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
    - Б) централното държавно управление на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
    - В) регионално правителство на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или
    - Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В); и
  - (ii) за Обединеното кралство:
    - А) централното държавно управление, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
    - Б) регионално подразделение, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или
    - В) управление на местно равнище;
- (b) продължаването или незабавното подновяване на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а);
- (c) промяна на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), доколкото тя не намалява съответствието на мярката, както е съществувала непосредствено преди промяната, с член SERVIN.4.2 [Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването], параграф 1, букви б) и в), член SERVIN.4.3 [Лица на краткосрочно делово посещение], параграф 3 и член SERVIN.4.4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти], параграф 1, букви б) и в); или

- (d) мярка на някоя от страните, съответстваща на условие или квалификация, посочени в Приложение SERVIN-2 [Бъдещи мерки].

Член SERVIN.4.6: Прозрачност

1. Всяка страна прави публично достъпна информацията за съответните мерки, свързани с влизането и временното пребиваване на физически лица от другата страна, посочени в член SERVIN.4.1 [Приложно поле и определения], параграф 1.

2. Информацията, посочена в параграф 1, включва, доколкото е възможно, следната информация, свързана с влизането и временния престой на физически лица:

- (a) категории визи, разрешителни и всякакви сходни видове разрешения по отношение на влизането и временния престой;
- (b) изисквани документи и условия, които трябва да бъдат изпълнени;
- (c) метод за подаване на заявление и варианти за мястото на подаването, като например в консулски служби или онлайн;
- (d) такси за заявление и ориентировъчен срок за обработка на заявление;
- (e) максимална продължителност на престоя при всеки от видовете разрешения, посочени в буква а);
- (f) условия за всяко възможно удължаване или подновяване;
- (g) правила относно придружаващите лица на издръжка;
- (h) налични процедури за преразглеждане или обжалване; и
- (i) съответните законови актове с общо приложение, отнасящи се до влизането и временния престой на физически лица със стопанска цел.

3. По отношение на посочената в параграфи 1 и 2 информация всяка страна се стреми незабавно да информира другата страна за въвеждането на каквито и да било нови изисквания и процедури или за промените в които и да било изисквания и процедури, които засягат ефективното прилагане на предоставянето на право за влизане и временен престой и ако е приложимо, на разрешение за работа в първата страна.

Глава 5: Нормативна уредба

Раздел 1: Вътрешна нормативна уредба

Член SERVIN.5.1: Приложно поле и определения

1. Настоящият раздел се прилага за мерките на страните, свързани с изисквания и процедури за лицензиране, изисквания и процедури за квалификация, формалности и технически стандарти, които засягат:

- (a) трансгранична търговия с услуги;
- (b) установяване или функциониране; или

- (с) предоставянето на услуга чрез присъствието на физическо лице от някоя страна на територията на другата страна, както е определено в член SERVIN.4.1 [Приложно поле и определения].

Що се отнася до свързаните с технически стандарти мерки, настоящият раздел се прилага само за мерките, които засягат търговията с услуги. За целите на настоящия раздел терминът „технически стандарти“ не включва нормативни или прилагащи технически стандарти за финансови услуги.

2. Настоящият раздел не се прилага за изисквания и процедури за лицензиране, изисквания и процедури за квалификация, както и формалности и технически стандарти съгласно мярка:

- (а) която не е в съответствие с член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара] или 2.3 [Национално третиране] и е посочена в член SERVIN.2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки и изключения], параграф 1, букви а)—в), или с член SERVIN.3.2 [Достъп до пазара], член SERVIN 3.3 [Местно присъствие] или член SERVIN 3.4 [Национално третиране] и е посочена в член SERVIN.3.6 [Несъответстващи на изискванията мерки], параграф 1, букви а)—в), или с член SERVIN.4.2 [Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването], параграф 1, букви б) и в) или с член SERVIN.4.3 [член SERVIN.4.3], параграф 3 или с член SERVIN.4.4 (Доставчици на услуги по договор и независими професионалисти) и е посочена в член SERVIN.4.5 [Несъответстващи на изискванията мерки], параграф 1; или
- (б) е посочена в член SERVIN.2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки и изключения], параграф 2 или член SERVIN.3.6 [Несъответстващи на изискванията мерки], параграф 2.

3. За целите на настоящия раздел:

- (а) „разрешение“ означава позволение за извършване на дейност, посочена в параграф 1, букви а)—в), в резултат на процедура, към която физическо или юридическо лице трябва да се придържа, за да докаже съответствие с изискванията за лицензиране, изискванията за квалификация, техническите стандарти или формалности за целите на получаването, запазването или подновяването на посоченото позволение; и
- (б) „компетентен орган“ означава орган на централната власт или регионален или местен орган на управление или неправителствена организация, упражняваща правомощия, делегирани ѝ от органи на централната власт или регионални или местни органи на управление, които имат право да вземат решение относно разрешението, посочено в буква а).

Член SERVIN.5.2: Подаване на заявления

Всяка страна, доколкото е осъществимо, избягва да изисква от заявителя да се обръща към повече от един компетентен орган за всяко заявление за разрешение. Ако дадена дейност, за която се иска разрешение, е в юрисдикцията на няколко компетентни органи, може да се изискват няколко заявления за разрешение.

Член SERVIN.5.3: Срокове за подаване на заявления

Ако някоя от страните изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи, доколкото е осъществимо, позволяват подаването на заявление по всяко време през годината.

Ако съществува конкретен срок за подаване на заявление за разрешение, страната гарантира, че компетентните органи предоставят разумен срок за подаване на заявление.

Член SERVIN.5.4: Електронни заявления и приемане на копия

Ако някоя страна изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи:

- (a) доколкото е възможно, предвиждат заявленията да се попълват по електронен път, включително от територията на другата страна; и
- (b) приемат копия на документи, които са заверени в съответствие с вътрешното законодателство на страната, вместо оригинални документи, освен ако компетентните органи не изискват оригинални документи, за да защитят целостта на процеса на разрешаване.

Член SERVIN.5.5: Обработване на заявления

1. Ако някоя страна изисква разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи:

- (a) обработват заявления през цялата година. Когато това не е възможно, тази информация следва да бъде предварително оповестена публично, доколкото това е възможно;
- (b) доколкото е осъществимо, посочват примерен срок за обработка на заявлението. Този срок следва да бъде разумен, доколкото е възможно;
- (c) по искане на заявителя предоставят своевременно информация относно статуса на заявлението;
- (d) доколкото е осъществимо, без неоправдано забавяне установяват пълнотата на заявлението за обработка в съответствие с вътрешните закони и подзаконови нормативни актове на страната;
- (e) ако смятат заявлението за пълно за целите на обработката в съответствие с вътрешните закони и подзаконови нормативни актове на страната¹⁹, гарантират в разумен срок след подаването на заявлението, че:
  - (i) обработката на заявлението е завършена; и
  - (ii) заявителят се информира за решението относно заявлението, доколкото е възможно, писмено²⁰;

---

¹⁹ Като се стремят да балансират ограниченията на ресурсите спрямо потенциалната тежест за предприятията, в случаите, когато това е разумно, компетентните органи могат да изискат цялата информация да бъде представена в определен формат, за да се счита за „пълна за целите на обработването“.

²⁰ Компетентните органи могат да изпълнят изискването, посочено в подточка ii), като информират предварително заявителя в писмена форма, включително чрез публикувана мярка, че липсата на отговор след определен срок от датата на подаване на заявлението указва приемане на заявлението. Уточнението „писмено“ би трябвало да се разбира като включващо и електронен формат.

(f) ако смятат заявлението за непълно за целите на обработката в съответствие с вътрешните закони и подзаконови разпоредби на страната, в разумен срок, доколкото е осъществимо:

(i) заявителят се информира, че заявлението е непълно;

(ii) по искане на заявителя се указва допълнителната информация, необходима за попълване на заявлението или по друг начин се дават насоки защо заявлението се счита за непълно; и

(iii) на заявителя се предоставя възможност да представи допълнителната информация, необходима за допълване на заявлението²¹;

ако обаче нищо от горното не е осъществимо и заявлението е отхвърлено поради непълнота, компетентните органи гарантират, че заявителят е информиран в разумен срок; и

(g) ако дадено заявление бъде отхвърлено или по собствена инициатива на компетентния орган, или по искане на заявителя, заявителят се информира за причините за отхвърлянето и за сроковете за обжалване на това решение и ако е приложимо — за процедурите за повторно подаване на заявление; заявителят не бива възпрепятстван да подаде друго заявление само въз основа на отхвърлено предходно заявление.

2. Страните гарантират, че техните компетентни органи издават разрешение, веднага щом бъде установено въз основа на съответна проверка, че заявителят отговаря на условията за неговото получаване.

3. Страните гарантират, че след като бъде издадено разрешение, то влиза в сила без необосновано забавяне в зависимост от приложимите срокове и условия²².

Член SERVIN.5.6: Такси

1. За всички икономически дейности, различни от финансовите услуги, всяка страна гарантира, че таксите за разрешения, начислявани от нейните компетентни органи, са разумни и прозрачни и сами по себе си не ограничават предоставянето на съответната услуга или осъществяването на друга икономическа дейност. Като се имат предвид разходите и административната тежест, всяка от страните се насърчава да приема плащането на таксите за разрешение по електронен път.

2. Във връзка с финансовите услуги всяка от страните гарантира, че нейните компетентни органи по отношение на таксите за разрешения, които те начисляват, предоставят на заявителите информация за таксите или за начина на определянето на размера им и няма да използват таксите като средство за заобикаляне на ангажменти или задължения на съответната страна.

3. Таксите за разрешение не включват такси за използване на природни ресурси, плащания за търгове, процедури за възлагане на обществени поръчки или други

---

²¹ Такава „възможност“ не изисква от компетентния орган да предоставя удължаване на сроковете.

²² Компетентните органи не носят отговорност за забавянето поради причини извън тяхната компетентност.

недискриминационни начини за възлагане на концесии или задължителни вноски по предоставяне на универсални услуги.

Член SERVIN.5.7: Оценка на квалификациите

Ако някоя от страните изисква изпит за оценка на квалификацията на заявител за получаване на разрешение, тя гарантира, че нейните компетентни органи планират такъв изпит на разумно чести интервали и осигуряват разумен срок, за да могат заявителите да поискат да положат изпита. Доколкото е осъществимо, всяка страна приема молби в електронен формат за полагането на тези изпити и разглежда възможността за използване на електронни средства в други аспекти на изпитните процеси.

Член SERVIN.5.8: Публикуване и налична информация

1. Ако някоя страна изисква разрешение, страната незабавно публикува информацията, необходима за лицата, извършващи или стремящи се да извършват дейностите, посочени в член SERVIN.5.1 [Приложно поле и определения], параграф 1, за които разрешението се изисква, за да бъдат спазени изискванията, техническите стандарти и процедурите за получаване, запазване, изменение и подновяване на това разрешение. Тази информация следва да включва, доколкото тя съществува:

- (a) изискванията, както и процедурите и формалностите за лицензиране и за квалификация;
- (b) информация за контакт със съответните компетентни органи;
- (c) такси за разрешителното;
- (d) приложими технически стандарти;
- (e) процедури за обжалване или преразглеждане на решенията относно заявленията;
- (f) процедури за наблюдение или налагане на спазването на реда и условията на лицензите или квалификациите;
- (g) възможности за обществено участие, например чрез изслушвания или коментари; и
- (h) примерни срокове за обработка на заявленията.

За целите на настоящия раздел „публикуване“ означава включване в официална публикация, като например официален вестник или на официален уебсайт. Страните консолидират електронните публикации в единен онлайн портал или гарантират по друг начин, че компетентните органи ги правят лесно достъпни чрез алтернативни електронни средства.

2. Всяка страна изисква от всеки от своите компетентни органи да отговори на всяко искане за информация или помощ, доколкото това е осъществимо.

Член SERVIN.5.9: Технически стандарти

Всяка страна насърчава своите компетентни органи, когато приемат технически стандарти, да приемат технически стандарти, разработени чрез открити и прозрачни процедури, както и насърчава всеки орган, включително съответните международни организации, на който е

възложено разработването на технически стандарти, да използва открити и прозрачни процедури.

Член SERVIN.5.10: Условия за издаване на разрешение

1. Всяка страна гарантира, че мерките, свързани с издаването на разрешение, се основават на критерии, които възпрепятстват компетентните органи да упражняват правомощията си за оценка по произволен начин, и могат да включват, *inter alia*, компетентност и способност за предоставяне на услуга или друга стопанска дейност, включително в съответствие с регулаторните изисквания на дадена страна, като например здравни и екологични изисквания. За да се избегнат съмнения, страните приемат, че при вземането на решения компетентният орган може да използва балансирано критериите.

2. Критериите по параграф 1 следва да бъдат:

- (a) ясни и недвусмислени;
- (b) обективни и прозрачни;
- (c) предварително установени;
- (d) предварително публично оповестени;
- (e) безпристрастен; и
- (f) леснодостъпни.

3. Ако някоя страна приеме или запазва в сила мярка, отнасяща се до издаване на разрешение, тя гарантира, че:

- (a) съответният компетентен орган обработва заявлението, взема и администрира своите решения обективно и безпристрастно и по начин, независим от неправомерното влияние на което и да е лице, осъществяващо икономическата дейност, за която се иска разрешение; и
- (b) процедурите сами по себе си не препятстват изпълнението на изискванията.

Член SERVIN.5.11: Ограничен брой лицензи

Ако броят на наличните лицензи за дадена дейност е ограничен поради недостиг на наличните природни ресурси или технически капацитет, страните следва да прилагат процедура за подбор на потенциални кандидати, с която се предоставят пълни гаранции за безпристрастност, обективност и прозрачност, включително, по-специално, подходящо оповестяване относно започването, провеждането и приключването на процедурата. При установяването на правилата за процедурата за подбор страните могат да вземат предвид легитимните цели на политиката, включително съображения за здраве, безопасност, опазване на околната среда и опазване на културното наследство.

Раздел 2: Разпоредби с общо приложение

Член SERVIN.5.12: Процедури за контрол на административни решения

Всяка страна следва да поддържа съдебни, арбитражни или административни съдилища или процедури, които при поискване от засегнат инвеститор или доставчик на услуги от другата страна осигуряват незабавен контрол и, когато има основания за това, съответни средства за правна защита по отношение на административни решения, които засягат установяването или дейността, трансграничната търговия с услуги или предоставяне на услуги чрез присъствието на физическо лице от някоя от страните на територията на другата страна. За целите на настоящия раздел „административно решение“ означава решение или действие, порождащо правни последици, което се прилага за определено лице, стока или услуга в отделен случай и включва бездействието да се издаде административно решение или да се предприеме такова действие, когато това се изисква съгласно законодателството на съответната страна. Ако тези процедури не са независими от компетентния орган, на който е възложено въпросното административно решение, всяка от страните гарантира, че процедурите действително позволяват обективно и безпристрастно преразглеждане.

Член SERVIN.5.13: Професионални квалификации

1. Някоя от разпоредбите на настоящия раздел не може да възпрепятства която и да било от страните да изисква физическите лица да притежават необходимите квалификации, определени за територията, на която се предоставя услугата, за съответния сектор на дейност²³.
2. Професионалните организации или органи, които имат отношение към съответния сектор на дейност на съответните им територии, могат да разработват и предоставят на Съвета за партньорство съвместни препоръки относно признаването на професионалните квалификации. Тези съвместни препоръки се подкрепят от основана на доказателства оценка на:
  - (a) икономическата стойност на предвидено споразумение относно признаването на професионалните квалификации; и
  - (b) съвместимостта на съответните режими, т.е. степента, до която изискванията, прилагани от всяка страна по отношение на разрешаването, лицензирането, експлоатацията и сертифицирането, са съвместими.
3. При получаването на съвместна препоръка Съветът за партньорство прави преглед на нейната съгласуваност с настоящия дял в разумен срок. След този преглед Съветът за партньорство може да разработи и да приеме, с решение, договореност относно условията за признаване на професионалните квалификации като приложение към настоящото споразумение, което се счита за неразделна част от настоящия дял²⁴.

---

²³ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член не може да се тълкува по начин, който възпрепятства договарянето и сключването на едно или повече споразумения между страните относно признаването на професионалните квалификации при условия и изисквания, различни от предвидените в настоящия член.

²⁴ От съображения за правна сигурност се уточнява, че тези договорености не водят до автоматично признаване на квалификациите, а определят, в интерес и на двете страни, условията за компетентните органи, предоставящи признаване.

4. Договореностите, посочени в параграф 3 , предвиждат условията за признаване на професионалните квалификации, придобити в Съюза, и професионалните квалификации, придобити в Обединеното кралство, във връзка с дейност, обхваната от настоящия дял и дял III [Цифрова търговия] от първа позиция.

5. Насоките относно договореностите относно признаването на професионалните квалификации, изложени в Приложение SERVIN-6 [Насоки относно механизмите за признаване на професионални квалификации], се вземат предвид при разработването на съвместните препоръки, посочени в точка 2 от настоящия член, и от Съвета за партньорство, когато се преценява дали да бъде приета договореност, както е посочено в точка 3 от настоящия член.

Раздел 3: Услуги за доставка

Член SERVIN.5.14: Приложно поле и определения

1. Настоящият раздел се прилага по отношение на мерките на някоя от страните, засягащи предоставянето на услуги за доставка, в допълнение към глави 1, 2, 3 и 4 от настоящия дял, както и към раздели 1 и 2 от настоящата глава.

2. За целите на настоящия раздел:

- (a) „услуги за доставка“ означава пощенски, куриерски, експресни доставки или експресни пощенски услуги, които включват следните дейности: събирането, сортирането, транспортирането и доставката на пощенски пратки;
- (b) „експресни услуги за доставка“ означава събирането, сортирането, транспортирането и доставката на пощенски пратки с повишена скорост и надеждност и могат да включват елементи с добавена стойност, като вземане на пратките от първоначалния пункт, доставка лично на получателя, проследяване на пратката, възможност за промяна на местоназначението и получателя по време на транспорта и изпращане на обратна разписка;
- (c) „експресни пощенски услуги“ означава международни експресни услуги за доставка, предоставяни чрез EMS Кооператива, който е доброволното сдружение на определени пощенски оператори в рамките на Всемирния пощенски съюз (ВПС);
- (d) „лиценз“ означава разрешение, което регулаторен орган на някоя от страните може да изиска от отделен доставчик, за да може този доставчик да предлага пощенски и куриерски услуги;
- (e) „пощенска пратка“ означава пратка до 31,5 kg, адресирана в окончателната форма, в която тя следва да бъде пренесена от какъвто и да е вид доставчик на услуги за доставка, независимо дали е публичен или частен, като може да включва пратки като писмо, колет, вестник или каталог;
- (f) „пощенски монопол“ означава изключителното право за предоставяне на определени услуги за доставка на територията или на териториално подразделение на някоя от страните съгласно законодателството на тази страна;
- (g) „универсална услуга“ означава постоянното предоставяне на пощенска услуга с уточнено качество във всички точки от територията на съответната страна на достъпни цени за всички потребители.

Член SERVIN.5.15: Универсална услуга

1. Всяка страна има право да определи вида на задължението за универсална услуга, която желае да поддържа, и да вземе решение за нейния мащаб и изпълнение. Всяко задължение за универсална услуга следва да се осъществява по прозрачен, недискриминационен и неутрален начин по отношение на всички доставчици, които са обвързани със задължението.
2. Ако някоя страна изисква входящите експресни пощенски услуги да се предоставят на основата на универсални услуги, тя не предоставя преференциално третиране на тези услуги пред други международни експресни услуги за доставка.

Член SERVIN.5.16: Финансиране на универсални услуги

Страните не налагат такси или други налози върху предоставянето на услуга, която не е универсална, с цел финансиране на предоставянето на универсална услуга. Настоящият член не се прилага за общоприложимите данъчни мерки или административни такси.

Член SERVIN.5.17: Предотвратяване на практики, нарушаващи функционирането на пазарите

Всяка страна гарантира, че никой доставчик на услуги за доставка, обвързан със задължението за универсална услуга или пощенски монопол, не участва в практики, нарушаващи функционирането на пазара, като например:

- (a) използване на приходи, получени от доставката на услугата, предмет на задължение за универсална услуга, или от пощенски монопол, за кръстосано субсидиране на предоставянето на услуги за експресна доставка или друга услуга за доставка, която не е предмет на задължение за универсална услуга, или
- (b) необосновано разграничаване между потребителите по отношение на тарифите или други срокове и условия за предоставянето на услуга, дължима поради универсална услуга или пощенски монопол.

Член SERVIN.5.18: Лицензи

1. Ако някоя от страните изисква лиценз за предоставяне на услуги за доставка, тя прави публично достъпни:
  - (a) всички изисквания за издаване на лиценз и срока, който обикновено е необходим за приемане на решение по заявлението за лиценз; и
  - (b) реда и условията за издаване на лицензи.
2. Процедурите, задълженията и изискванията на лиценза трябва да бъдат прозрачни, недискриминационни и основани на обективни критерии.
3. Ако заявление за лиценз бъде отхвърлено от компетентния орган, той уведомява заявителя за причините за отказа в писмена форма. Всяка от страните установява процедура за обжалване чрез независим орган, която заявителите, на които е отказан лиценз, могат да използват. Този орган може да бъде и съд.

Член SERVIN.5.19: Независимост на регулаторния орган

1. Всяка страна създава или поддържа регулаторен орган, който е юридически самостоятелен и функционално независим от който и да е доставчик на услуги за доставка. Ако някоя страна притежава или контролира доставчик на услуги за доставка, тя гарантира ефективното структурно разделение на регулаторната функция от дейностите, свързани със собствеността или контрола.
2. Регулаторните органи изпълняват задачите си прозрачно и своевременно и разполагат с достатъчно финансови и човешки ресурси за изпълнение на възложената им задача. Техните решения са безпристрастни по отношение на всички участници на пазара.

Раздел 4: Далекосъобщителни услуги

Член SERVIN.5.20: Обхват

Настоящият раздел се прилага по отношение на мерките на някоя от страните, засягащи предоставянето на далекосъобщителни услуги, в допълнение към глави 1, 2, 3 и 4 от настоящия дял, както и към раздели 1 и 2 от настоящата глава.

Член SERVIN.5.21: Определения

За целите на настоящия раздел:

- (a) „свързани съоръжения“ означава услуги, физическа инфраструктура и други съоръжения или елементи, свързани с електронна съобщителна мрежа или услуга, които правят възможно или позволяват предоставянето на услуги посредством тази мрежа или услуга или имат потенциал да извършват това;
- (b) „краен потребител“ означава краен потребител или абонат на обществена далекосъобщителна услуга, включително доставчик на услуга, различен от доставчик на обществени далекосъобщителни услуги;
- (c) „основни съоръжения“ означава съоръжения от обществена далекосъобщителна мрежа или обществена далекосъобщителна услуга, които:
  - (i) се предоставят изключително или основно от един или от ограничен брой доставчици; и
  - (ii) не могат в икономически или технически аспект да бъдат заменени по приемлив начин за предоставянето на услуга;
- (d) „взаимосвързаност“ означава свързването на обществени далекосъобщителни мрежи, използвани от едни и същи или от различни доставчици на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги, с цел да се даде възможност на потребителите на даден доставчик да осъществяват комуникация с потребителите на друг доставчик и да имат достъп до услугите, предоставяни от друг доставчик, независимо дали тези услуги се предоставят от участващите доставчици или всеки друг доставчик, който има достъп до мрежата;
- (e) „услуга за международен мобилен роуминг“ означава търговска мобилна услуга, предоставяна по силата на търговски договор между доставчици на обществени

далекосъобщителни услуги, която дава възможност на краен потребител да използва националното си мобилно устройство или друго устройство за услуги за пренос на глас, данни или текстови съобщения, докато е извън територията, на която се намира националната обществена далекосъобщителна мрежа на крайния потребител;

- (f) „услуга за достъп до интернет“ означава обществена далекосъобщителна услуга, която предоставя достъп до интернет и съответно връзка с практически всички крайни точки на интернет, независимо от използваната мрежова технология и използваните крайни устройства;
- (g) „наети мрежи“ означава далекосъобщителни услуги или съоръжения, включително тези от виртуално естество, които заделят капацитет за специално използване от или за достъп за потребител между две или повече определени точки;
- (h) „основен доставчик“ означава доставчик на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги, който е в състояние съществено да влияе на условията за участие, по отношение на цената и предлагането, на съответния пазар на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги вследствие на осъществявания от него контрол върху основни съоръжения или възползване от позицията си на пазара;
- (i) „мрежов елемент“ означава съоръжение или оборудване, използвано за предоставяне на далекосъобщителна услуга, включително характеристики, функции и възможности, предоставени чрез това съоръжение или оборудване;
- (j) „преносимост на номерата“ означава възможността абонати, които желаят да запазят същите телефонни номера на същата територия, в случай на фиксирана линия, без влошаване на качеството, надеждността или удобството, при преминаването си от един доставчик на обществени далекосъобщителни услуги към друг такъв от същата категория;
- (k) „обществена далекосъобщителна мрежа“ означава електронна съобщителна мрежа, която се използва изцяло или главно за предоставяне на електронни съобщителни услуги, достъпни за обществеността, и която позволява пренос на информация между крайни точки на мрежата;
- (l) „обществена далекосъобщителна услуга“ означава всяка далекосъобщителна услуга, която предлага на обществеността на общо основание;
- (m) „абонат“ означава всяко физическо или юридическо лице, което е страна по договор с доставчик на обществени далекосъобщителни услуги за доставка на такива услуги;
- (n) „далекосъобщения“ означава предаването и получаването на сигнали чрез всякакви електромагнитни средства;
- (o) „далекосъобщителна мрежа“ означава преносните системи, а когато е приложимо — комутационното или маршрутизиращо оборудване и други ресурси, включително неактивните мрежови елементи, които позволяват предаване и получаване на сигнали чрез проводник, радиовълни, оптични или други електромагнитни способности;

- (p) „регулаторен орган в областта на далекосъобщенията“ означава орган или органи, натоварени от някоя от страните с регулирането на далекосъобщителните мрежи и далекосъобщителните услуги, попадащи в обхвата на настоящия раздел;
- (q) „далекосъобщителна услуга“ означава услуга, която се състои изцяло или главно в предаване и приемане на сигнали, включително излъчващи сигнали, по далекосъобщителни мрежи, включително тези, използвани за излъчване, но не услуга, предоставяща или упражняваща редакционен контрол върху съдържанието, предавано чрез далекосъобщителните мрежи и далекосъобщителните услуги;
- (r) „универсална услуга“ означава минималният набор от услуги с определено качество, които трябва да бъдат предлагани на всички ползватели или на група ползватели на територията на страна или на нейно подразделение, независимо от тяхното географско положение и на достъпна цена; и
- (s) „ползвател“ означава всяко физическо или юридическо лице, което използва обществена далекосъобщителна услуга.

Член SERVIN.5.22: Регулаторен орган в областта на далекосъобщенията

1. Всяка страна създава или поддържа регулаторен орган в областта на далекосъобщенията, който:

- (a) е юридически самостоятелен и функционално независим от доставчик на далекосъобщителни мрежи, далекосъобщителни услуги или далекосъобщително оборудване;
- (b) използва процедури и се произнася с решения, които са безпристрастни по отношение на всички участници на пазара;
- (c) действа независимо и не търси, нито приема указания от който и да е друг орган във връзка с изпълнението на задачите, възложени му по закон за изпълнение на задълженията, посочени в членове SERVIN.5.24 [Взаимно свързване], SERVIN.5.25 [Достъп и използване], SERVIN.5.26 [Разрешаване на спорове в областта на далекосъобщенията], SERVIN.5.28 [Взаимно свързване с основни доставчици] и SERVIN.5.29 [Достъп до основните съоръжения на основните доставчици];
- (d) има регулаторни правомощия, както и съответстващи финансови и човешки ресурси за изпълнение на задачите, посочени в буква в);
- (e) има правомощието да гарантира, че доставчиците на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги му предоставят незабавно при поискване цялата информация²⁵, включително финансова информация, която е необходима за изпълнението на задачите, посочени в буква в); и
- (f) упражнява своите правомощия прозрачно и своевременно.

---

²⁵ Поисканата информацията се обработва в съответствие с правилата за поверителност.

2. Всяка страна гарантира, че задачите, възложени на регулаторния орган в областта на далекосъобщенията, се публикуват в леснодостъпна и ясна форма, особено когато тези задачи са възложени на повече от един орган.

3. Страна, която запазва собствеността или контрола върху доставчици на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги, гарантира ефективното структурно отделяне на регулаторната функция от дейностите, свързани със собствеността или контрола.

4. Всяка страна гарантира, че ползвател или доставчик на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги, засегнат от решение на регулаторния орган в областта на далекосъобщения, има право на обжалване пред апелативен орган, който е независим от регулаторния орган и от други засегнати страни. В очакване на резултата от обжалването решението остава в сила, освен ако не бъдат предвидени временни мерки в съответствие със законодателството на страната.

Член SERVIN.5.23: Разрешение за предоставяне на далекосъобщителни мрежи или услуги

1. Всяка от страните разрешава предоставянето на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги без предварително официално разрешение.

2. Всяка от страните прави публично достъпни всички критерии, приложими процедури, както и сроковете и условията, при които доставчиците имат право да предоставят далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги.

3. Всички критерии за разрешения и приложимите процедури трябва да бъдат възможно най-прости, обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални. Всички задължения и условия, наложени на или свързани с разрешение, трябва да бъдат недискриминационни, прозрачни и пропорционални и да се отнасят до предоставяните услуги или мрежи.

4. Всяка страна гарантира, че заявителят за разрешение получава в писмена форма причините за отказ, за отнемане на разрешението или за налагане на конкретни условия за доставчика. В тези случаи заявителят има право да обжалва пред апелативен орган.

5. Административните такси, налагани на доставчиците, трябва да бъдат обективни, прозрачни, недискриминационни и съизмерими с административни разходи в разумен размер, понесени при управлението, контрола и изпълнението на задълженията, съдържащи се в настоящия раздел²⁶.

Член SERVIN.5.24: Взаимно свързване

Всяка страна гарантира, че доставчикът на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги има правото и, при поискване от друг доставчик на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги, задължението да води преговори за взаимно свързване с цел предоставянето на обществени далекосъобщителни мрежи или на обществени далекосъобщителни услуги.

---

²⁶ Административните такси не включват плащания за права за използване на ограничени ресурси и задължителни вноски за предоставяне на универсални услуги.

Член SERVIN.5.25: Достъп и използване

1. Всяка страна гарантира, че на всяко попадащо в приложното поле предприятие или доставчик на услуги на другата страна се предоставя достъп и използване на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги при разумни и недискриминационни²⁷ условия. Това задължение следва да се прилага, *inter alia*, за параграфи 2—5.

2. Всяка страна гарантира, че попадащите в обхвата предприятия или доставчици на услуги от другата страна имат достъп и използване на която и да е обществена далекосъобщителна мрежа или обществена далекосъобщителна услуга, предлагана в рамките на или отвъд нейната граница, включително частни линии под наем, и за тази цел осигурява, в зависимост от разпоредбите на параграф 5, че на такива предприятия и доставчици е разрешено:

- (a) да закупват или наемат и да свържат терминал или друго оборудване, съвместимо с мрежата и което е необходимо за осъществяване на техните операции;
- (b) да свързват частните наети или собствени канали с държавните далекосъобщителни мрежи или с канали, наети или притежавани от друго попадащо в обхвата предприятие или доставчик на услуги; и
- (c) да използват избрани от тях експлоатационни протоколи, различни от онези, за които е необходимо да се осигури наличието на телекомуникационни мрежи и услуги за обществото като цяло.

3. Всяка страна гарантира, че попадащите в обхвата предприятия или доставчици услуги от другата страна могат да използват обществените далекосъобщителни мрежи и обществените далекосъобщителни услуги за пренос на информация на нейна територия или отвъд нейните граници, включително за вътрешнофирмени комуникации и за достъп до информацията, съдържаща се в бази данни или съхранена под друга форма за разчитане чрез машина, на територията на всяка от страните.

4. Независимо от разпоредбите на параграф 3, някоя страна може да предприеме такива мерки, каквито са необходими за гарантиране на сигурността и поверителността на комуникациите, при условие че тези мерки няма да се прилагат по начин, който би представлявал или прикрито ограничение на търговията с услуги, или средство за произволна или неоправдана дискриминация или отмяна или намаляване на предимствата по настоящия дял.

5. Всяка страна гарантира, че не се налагат други условия относно достъпа до обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги и използването им, освен необходимите за:

---

²⁷ По смисъла на настоящия член „недискриминационно“ означава третиране като най-облагодетелствана нация и национално третиране съгласно дефинициите в членове SERVIN.2.3 [Национално третиране], SERVIN.3.3 [Местно присъствие], SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация] и SERVIN.3.4 [Национално третиране], както и при срокове и условия не по-малко благоприятни от тези, предоставяни на който и да е друг ползвател на подобни обществени далекосъобщителни мрежи или услуги в аналогични ситуации.

- (a) да се обезпечат отговорностите на доставчиците на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги и в частност тяхната способност да направят услугите си достъпни до населението като цяло; или
- (b) за защита на техническата цялост на обществените далекосъобщителни мрежи и услуги.

Член SERVIN.5.26: Решаване на спорове в областта на далекосъобщенията

1. Всяка от страните гарантира, че в случай на спор, възникнал между доставчици на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги във връзка с права и задължения, произтичащи от настоящия раздел, и при поискване от която и да е страна, участваща в спора, регулаторният орган в областта на далекосъобщенията издава задължително решение в разумен срок за уреждане на спора.

2. Решението на регулаторния орган в областта на далекосъобщенията се оповестява публично, като се вземат предвид изискванията за спазване на търговската тайна. На засегнатите страни се предоставя пълно изложение на мотивите за решението, както и правото да обжалват това решение съгласно член SERVIN.5.22 [Регулаторен орган в областта на далекосъобщенията], параграф 4.

3. Посочената в параграфи 1 и 2 процедура не изключва възможността за която и да е от засегнатите страни да предяви иск пред съдебен орган.

Член SERVIN.5.27: Защитни мерки в областта на конкуренцията спрямо основните доставчици

Всяка страна въвежда или запазва в сила подходящи мерки с цел да попречат на доставчиците на далекосъобщителни мрежи или на далекосъобщителни услуги, които самостоятелно или заедно се явяват основен доставчик, да възприемат или да продължават антиконкурентни практики. Антиконкурентните практики включват по-специално:

- (a) участие в антиконкурентно кръстосано субсидиране;
- (b) използване на получена от конкурентите информация с последици, които водят до нарушение на конкуренцията; и
- (c) несвоевременно предоставяне на други доставчици на услуги на основна техническа информация за основни съоръжения и на информация с търговски характер, която им е необходима, за да предоставят услуги.

Член SERVIN.5.28: Взаимно свързване с основните доставчици

1. Всяка страна гарантира, че основните доставчици на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги осигуряват взаимно свързване във всяка технически осъществима точка в мрежата. Това взаимно свързване се осъществява:

- (a) при недискриминационни ред и условия (включително по отношение на цените, техническите стандарти, спецификациите, качеството и поддръжката) и при качество, което е не по-лошо от осигуряваното за собствените подобни услуги на този основен доставчик или за подобни услуги за собствените му дъщерни дружества или други свързани лица;

- (b) своевременно, при ред и условия (включително по отношение на цените, техническите стандарти, спецификациите, качеството и поддръжката), които са прозрачни, разумни, вземат предвид икономическата изпълнимост и са необвързани в достатъчна степен, така че доставчикът да не трябва да заплаща за мрежови елементи или съоръжения, които не са му необходими за предоставяната услуга; и
- (c) при поискване, в допълнителни точки освен крайните точки на мрежата, предлагани на мнозинството ползватели, като се заплащат такси, които отразяват разходите за изграждане на необходимите допълнителни съоръжения.

2. Процедурите, приложими за взаимно свързване с основен доставчик, се оповестяват публично.

3. Основните доставчици оповестяват публично своите споразумения за взаимно свързване или своите типови оферти за взаимно свързване, когато е целесъобразно.

Член SERVIN.5.29: Достъп до основните съоръжения на основните доставчици

Всяка страна гарантира, че основните доставчици на нейна територия предоставят своите основни съоръжения на доставчиците на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги при разумни, прозрачни и недискриминационни условия за целите на предоставянето на обществени далекосъобщителни услуги, освен когато това не е необходимо за постигане на ефективна конкуренция, като се изхожда от основа на събраните факти и оценката на пазара, извършена от регулаторния орган в областта на далекосъобщенията. Основните съоръжения на основния доставчик могат да включват мрежови елементи, услуги от линии под наем и свързани с тях съоръжения.

Член SERVIN.5.30: Ограничени ресурси

1. Всяка страна гарантира, че разпределението и предоставянето на права за използването на ограничени ресурси, включително радиочестотния спектър, номерата и правата на ползване, се извършват по открит, обективен, навременен, прозрачен, недискриминационен и пропорционален начин и като се вземат предвид целите от общ интерес. Процедурите, условията и задълженията, свързани с правата на ползване, се основават на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии.

2. Текущото използване на разпределените честотни ленти се оповестява публично, но не се изисква подробно посочване на радиочестотния спектър, разпределен за специално ползване от държавните органи.

3. За предоставянето на радиочестотен спектър за търговско ползване страните могат да разчитат на пазарно ориентирани подходи, като например тръжни процедури.

4. Страните приемат, че мерките на някоя страна, с които се разпределя и предоставя радиочестотен спектър и се управляват честоти, сами по себе си не са несъвместими с членове SERVIN.2.2 [Достъп до пазара] и SERVIN.3.2 [Достъп до пазара]. Всяка страна си запазва правото да установява и прилага мерки за управлението на радиочестотния спектър и на честотите, при които може да се ограничава броят на доставчиците на далекосъобщителни преносни услуги, при условие че тя прави това по начин, който е съвместим с настоящото споразумение. Това включва възможността за разпределяне на честотните ленти, като се вземат предвид актуалните и бъдещите нужди и наличният радиочестотен спектър.

Член SERVIN.5.31: Универсална услуга

1. Всяка страна има право да определя вида на задълженията за универсалната услуга, която тя желае да поддържа и да приема решение за техния обем и изпълнение.
2. Всяка от страните изпълнява задълженията за универсална услуга по пропорционален, прозрачен, обективен и недискриминационен начин, който е неутрален по отношение на конкуренцията и не е по-обременителен от необходимото за вида универсална услуга, определен от страната.
3. Всяка от страните гарантира, че процедурите за определяне на доставчици на универсални услуги са отворени за всички доставчици на обществени далекосъобщителни мрежи или обществени далекосъобщителни услуги. Това определяне се извършва по ефективен, прозрачен и недискриминационен начин.
4. Ако някоя от страните реши да компенсира доставчиците на универсална услуга, тя следва да гарантира, че такава компенсация няма да надвишава нетните разходи, причинени от задължението за универсална услуга.

Член SERVIN.5.32: Преносимост на номерата

Всяка страна гарантира, че доставчиците на обществени далекосъобщителни услуги предоставят преносимост на номерата при разумни условия и ред.

Член SERVIN.5.33: Достъп до отворен интернет

1. Всяка страна гарантира, че в зависимост от нейните законови и подзаконови нормативни актове доставчиците на услуги за достъп до интернет позволяват на ползвателите на тези услуги:
  - (a) достъп и разпространение на информация и съдържание, използване и предоставяне на приложения и услуги по техен избор, в зависимост от недискриминационно, разумно, прозрачно и пропорционално управление на мрежата; и
  - (b) използване на устройства по техен избор, при условие че такива устройства не увреждат сигурността на други устройства, мрежата или услугите, предоставяни по мрежата.
2. От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите на настоящия член не възпрепятства страните да приемат мерки с цел защита на обществената безопасност във връзка с потребителите онлайн.

Член SERVIN.5.34: Поверителност на информацията

1. Всяка страна гарантира, че доставчиците придобили информация от друг доставчик в процеса на договаряне на условията съгласно членове SERVIN.5.24 (Взаимно свързване), SERVIN.5.25 (Достъп и използване), SERVIN.5.28 (Взаимно свързване с основните доставчици) и SERVIN.5.29 [Достъп до основните съоръжения на основните доставчици] използват тази информация единствено за целите, за които тя е предоставена, и зачитат във всеки един момент поверителността на предаваната или съхраняваната информация.
2. Всяка страна гарантира поверителността на съобщенията и свързаните с тях данни за трафика, предавани при използването на обществени далекосъобщителни мрежи или

обществени далекосъобщителни услуги, при условие че мерките, прилагани за тази цел, не представляват средство за произволна или необоснована дискриминация или прикрито ограничаване на търговия с услуги.

Член SERVIN.5.35: Чуждестранно акционерно участие

По отношение предоставянето на далекосъобщителни мрежи или далекосъобщителни услуги чрез установяване и независимо от разпоредбите на член SERVIN.2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки и изключения], никоя от страните не налага изисквания за съвместно предприятие или ограничава участието на чуждестранен капитал по отношение на максимални процентни ограничения на чуждестранното акционерно участие или общата стойност на отделна или съвкупна чуждестранна инвестиция.

Член SERVIN.5.36: Международен мобилен роуминг²⁸

1. Всяка страна се стреми да сътрудничи за насърчаването на прозрачни и разумни цени на услугите за международен мобилен роуминг с цел подпомагане на растежа на търговията между страните и повишаване на благосъстоянието на потребителите.
2. Страните могат да решат да предприемат стъпки за повишаване на прозрачността и конкуренцията по отношение на цените на международния мобилен роуминг и на технологичните алтернативи на услугите за роуминг, като например:
  - (a) гарантиране на улеснен достъп на потребителите до информация за цените на дребно; и
  - (b) свеждане до минимум на пречките за използването на технологични алтернативи на роуминга, така че при посещаване на територията на някоя от страните, придвижвайки се от територията на другата страна, крайните потребители да имат достъп до далекосъобщителни услуги, като използват устройство по свой избор.
3. Всяка страна насърчава доставчиците на обществени далекосъобщителни услуги на своята територия да оповестяват публично информация за предлаганите на техните крайни потребители цени на дребно на услугите за международен мобилен роуминг за пренос на глас, данни и текстови съобщения при посещаване на територията на другата страна.
4. С никоя от разпоредбите на настоящия член не може да се изисква от някоя от страните да регулира цените или условията за предоставяне на услуги за международен мобилен роуминг.

Раздел 5: Финансови услуги

Член SERVIN.5.37 Обхват

---

²⁸ Настоящият член не се прилага за услугите за роуминг в рамките на Европейския съюз, които представляват търговски мобилни услуги, предоставяни по силата на търговски договор между доставчици на обществени далекосъобщителни преносни услуги, които дават възможност на краен потребител да използва националното си мобилно устройство или друго устройство за услуги за пренос на глас, данни или текстови съобщения в държава членка, различна от държавата, в която се намира националната обществена далекосъобщителна преносна мрежа на крайния потребител.

1. Настоящият раздел се прилага по отношение на мерките на някоя от страните, засягащи предоставянето на финансови услуги, в допълнение към глави 1, 2, 3 и 4 от настоящия дял, както и към раздели 1 и 2 от настоящата глава.

2. За целите на настоящия раздел терминът „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“, посочен в член SERVIN.1.2 [Определения], буква е), означава следното²⁹:

- (а) дейности, извършвани от централна банка или монетарна институция, или от друг публичноправен субект, за целите на осъществяване на паричната или свързана с валутния курс политика;
- (б) дейности, представляващи част от основаваща се на закона система за социално осигуряване и държавни пенсионни планове; и
- (с) други дейности, извършвани от публичноправен субект за сметка на или с гаранцията, или с използването на финансовите ресурси на някоя от страните или на нейни публичноправни субекти.

3. За целите на прилагането на член SERVIN.1.2 [Определения], буква ж) за настоящия раздел, ако някоя страна разреши извършването на някоя от дейностите, посочени в параграф 2, буква б) или в), от нейни доставчици на финансови услуги в конкуренция с публичноправен субект или доставчик на финансови услуги, „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“ не включва тези дейности.

4. Член SERVIN.1.2 [Определения], буква а) не се прилага за услугите, попадащи в обхвата на настоящия раздел.

Член SERVIN.5.38: Определения

За целите на настоящия дял:

- (а) „финансова услуга“ означава всяка услуга от финансов характер, предлагана от доставчик на финансови услуги от някоя от страните и включва следните дейности:
  - (i) застрахователни и свързани със застраховането услуги:
    - А) пряко застраховане (включително съзастраховане):
      - аа) животозастраховане;
      - бб) общо застраховане;
    - Б) презастраховане и ретроцесия;

---

²⁹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че това изменение се прилага за „услуги, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт“ в член SERVIN.1.2 [Определения], буква о), както то се прилага за „дейности, извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“ в член SERVIN.1.2 [Определения], буква е).

- В) застрахователно посредничество, като например брокерство и агентство; и
  - Г) услуги, съпътстващи застраховането, например консултантски услуги, актюерски услуги, услуги по оценка на риска и услуги по уреждане на претенции;
- (ii) банкови и други финансови услуги (с изключение на застрахователните):
- А) приемане на депозити и други възстановими средства на граждани;
  - Б) предоставяне на заеми от всякакъв вид, включително потребителски кредити, ипотечни кредити, факторинг и финансиране на търговски сделки;
  - В) Финансов лизинг;
  - Г) всички услуги по плащания и парични преводи, включително кредитни, разплащателни и дебитни карти, пътнически чекове и банкови ордери;
  - Д) Гаранции и задължения;
  - Е) търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсов пазар или по друг начин със следното:
    - аа) инструменти на паричния пазар (включително чекове, полици, депозитни сертификати);
    - бб) чуждестранна валута;
    - вв) деривати, включително, но не само, фючърси и опции;
    - гг) валутни и лихвени инструменти, включително продукти като суапове и форуърдни договори;
    - дд) прехвърляеми ценни книжа; и
    - ее) други прехвърлими финансови инструменти и финансови активи, включително благородни метали;
  - Ж) участие в емитирането на всички видове ценни книжа, включително при записване и поемане (независимо дали държавно или частно) и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
  - З) парично брокерство;
  - И) управление на активи, като управление на пари в брой или портфейл от ценни книжа, управление на всички форми на колективно инвестиране, управление на пенсионни фондове, попечителски, депозитарни и доверителни услуги;

- Й) услуги по сетълмент и клирингови услуги за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми инструменти;
  - К) предоставяне и предаване на финансова информация, обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване; и
  - Л) консултантски, посреднически и други спомагателни финансови услуги, отнасящи се до всички дейности, изброени в букви А)–К), включително кредитни справки и анализи, проучвания на инвестиции и портфейли от ценни книжа и консултации относно тях, както и консултации във връзка с придобиването и с корпоративното реструктуриране и стратегия;
- (b) „доставчик на финансови услуги“ означава всяко физическо или юридическо лице от някоя от страните, желаещо да предоставя или предоставящо финансови услуги, но не обхваща публичноправни субекти;
- (c) „нова финансова услуга“ означава услуга с финансов характер, включително услуги, свързани със съществуващи и нови продукти или с начина, по който се доставя продуктът, която не се предоставя от доставчик на финансови услуги на територията на някоя от страните, но се предоставя на територията на другата страна;
- (d) „публичноправен субект“ означава:
- (i) орган на публичната власт, централна банка или монетарна институция на някоя от страните, или субект, собственост на някоя от страните или контролиран от нея, който участва главно в упражняването на функции на държавно управление или дейности за целите на държавното управление, с изключение на субектите, чиято дейност обхваща главно предоставянето на финансови услуги при търговски условия; или
  - (ii) частноправен субект, изпълняващ функции, обичайно изпълнявани от централна банка или монетарна институция, при упражняването на тези функции;
- (e) „саморегулираща се организация“ означава всяка неправителствена организация, включително борса или пазар на ценни книжа или на фючърси, клирингова агенция или друга организация или сдружение, които упражняват регулаторни правомощия или правомощия за надзор над доставчиците на финансови услуги, предоставени им по закон или делегирани от органи на централната власт или регионални или местни органи на управление, когато е приложимо.

Член SERVIN.5.39: Пруденциални мерки

1. Разпоредбите на настоящото споразумение не възпрепятстват по никакъв начин някоя от страните да приема или да запазва в сила мерки от пруденциални съображения³⁰, като например:

---

³⁰ От съображения за правна сигурност се уточнява, че тази разпоредба не възпрепятства никоя от страните да приема или да запазва в сила мерки от пруденциални съображения по отношение на

- (a) закрила на инвеститорите, вложителите, титулярите на полици или лицата, към които доставчикът на финансови услуги има фидуциарно задължение; или
  - (b) гарантиране на целостта и стабилността на финансовата система на някоя от страните.
2. Когато тези мерки не са съобразени с разпоредбите на настоящото споразумение, те не се използват за неизпълнение на задълженията на страната по споразумението.

Член SERVIN.5.40: Поверителна информация

Без да се засяга трета част [Правоприлагане и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси], никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като изискваща някоя страна да разкрива информация относно деловата дейност и сметките на отделни потребители или поверителна или представляваща изключителна собственост информация, с която разполагат публичноправните субекти.

Член SERVIN.5.41: Международни стандарти

Страните полагат всички усилия да гарантират, че на тяхна територия се прилагат и изпълняват международно договорените стандарти в сектора на финансовите услуги за регулиране и контрол, за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и за борба с укриването и избягването на данъци. Такива международни договорени стандарти са, *inter alia*, тези, приети от Г-20, Съвета за финансова стабилност (СФС), Базелския комитет по банков надзор (БКБН), по-специално неговия „Основен принцип за ефективен банков надзор“, Международната асоциация на органите за застрахователен надзор (МАОЗН), по-специално нейните „Основни принципи на застраховането“, Международната организация на комисиите по ценни книжа (МОКЦК), по-специално нейните „Цели и принципи на регулацията на ценните книжа“, Работната група за финансови действия (РГФД) и Глобалния форум за прозрачност и обмен на информация за данъчни цели.

Член SERVIN.5.42: Нови за територията на някоя от страните финансови услуги

1. Всяка страна разрешава на доставчик на финансови услуги от другата страна, установил се на нейна територия, да предоставя каквато и да е нова финансова услуга, която тя би разрешила да бъде предоставяна от нейните собствени доставчици на финансови услуги в съответствие със своето законодателство при сходни обстоятелства, при условие че въвеждането на новата финансова услуга не изисква приемането на ново законодателство или изменението на действащо законодателство. Това не се прилага за клонове на другата страна, установени на територията на някоя от страните.
2. Всяка страна може да определи институционалната и правната форма, под която услугата може да бъде предоставяна и да изисква разрешение за предоставянето на услугата. Когато се изисква подобно разрешение, се взема решение в разумен срок, като разрешението може да бъде отказано само по съображения от пруденциален характер.

Член SERVIN.5.43: Саморегулиращи се организации

Когато дадена страна изисква от доставчиците на финансови услуги от другата страна членство или участие във или достъп до саморегулиращи се организации, за да могат те да предоставят

клонове, установени на нейна територия от юридически лица в другата страна.

финансови услуги на нейна територия, тя гарантира спазването на задълженията по членове SERVIN.2.3 [Национално третиране], SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация] и SERVIN.3.4 [Национално третиране] и SERVIN.3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация].

Член SERVIN.5.44: Клирингови и платежни системи

По реда и условията за предоставяне на национално третиране всяка страна предоставя на доставчиците на финансови услуги на другата страна, установени на нейна територия, достъп до клиринговите и платежните системи, управлявани от публичноправни субекти, както и до официалните механизми за финансиране и рефинансиране, които са на разположение в хода на обичайната дейност. Настоящият член не предоставя достъп до инструментите на краен кредитор на съответната страна.

Раздел 6: Услуги по международен морски транспорт

Член SERVIN.5.45: Приложно поле и определения

1. Настоящият раздел се прилага за мерки на някоя от страните, засягащи предоставянето на услуги по международен морски транспорт, в допълнение към глави 1, 2, 3 и 4 и раздел 1 от настоящата глава.
2. За целите на настоящия раздел и на глави 1, 2, 3 и 4 от настоящия дял:
  - (a) „услуги по международен морски транспорт“ означава превоз на пътници или товари с морски плавателни съдове между пристанище на едната страна и пристанище на другата страна или на трета държава, или между пристанища на различни държави членки, включително прякото сключване на договори с доставчици на други транспортни услуги с оглед обхващане на транспортни операции от врата до врата или мултимодални превози по един транспортен документ, но не включва правото да се предоставят такива други транспортни услуги;
  - (b) „много модални или „от врата до врата“ транспортни операции“ означава превозване на международни товари с единен транспортен документ при използване на повече от един вид транспорт, включващо международна отсечка по море;
  - (c) „международен товар“ означава товар, транспортиран между пристанище на едната страна и пристанище на другата страна или на трета държава, или между пристанища на различни държави членки;
  - (d) „спомагателни морски услуги“ означава услуги по обработка на товари за морски превоз, услуги по митническо оформяне, услуги по съхранение и складиране на контейнери, услуги по корабно агентиране, морски спедиторски услуги и услуги по съхранение и складиране;
  - (e) „услуги по обработка на товари за морски транспорт“ означава дейности, упражнявани от пристанищни дружества, включително от оператори на терминали, но не включващи преките дейности на докерите, ако работната сила е организирана независимо от пристанищното дружество или дружеството оператор на терминал; обхванатите дейности включват организацията и надзора на:
    - (i) товаренето или разтоварването на товари на или от кораб;

- (ii) закрепването или освобождаването на товари; и
  - (iii) приемането или предаването и съхраняването на товари преди изпращането им или след разтоварването им;
- (f) „услуги по митническо оформяне“ означава дейности, които се състоят в изпълняването от името на друга страна на митническите формалности във връзка с вноса, износа или транзитния превоз на товари, независимо дали тази услуга представлява основната дейност на доставчика на услуги, или е обичайно допълнение на основната му дейност;
- (g) „услуги по поддръждане и складиране на контейнери“ означава дейности, които се състоят в съхраняване на контейнери в пристанищните райони или на сушата с цел пълнене, разтоварване, поправка и предоставянето им за превоз на товари;
- (h) „услуги на морски агенции“ означава дейности, които се състоят в представяване, в рамките на дадена географска зона, в качеството на агент на търговските интереси на една или няколко морски линии или морски превозвачи за следните цели:
  - (i) маркетинг и продажба на услуги за морски транспорт и на свързани услуги, от оформяне на офертата до фактурирането, издаване на коносаменти от името на дружествата, покупка и препродажба на необходимите свързани услуги, подготовка на документите и предоставяне на необходимата търговска информация; и
  - (ii) организиране, от името на дружествата, на временния престой на кораба или поемането на товари при необходимост;
- (i) „услуги за фидерни превози“ означава, без да се засяга обхватът на дейностите, които могат да бъдат счети за каботаж съгласно съответното национално законодателство, предварителното и последващо транспортиране по море на международни товари, включително като товари на части и сухи или течни насипни товари, между пристанища, намиращи се на територията на някоя от страните, при условие че тези международни товари са „по маршрут“, т.е. насочени към дадено местоназначение или идват от пристанище на натоварване извън територията на тази страна;
- (j) „морски спедиторски услуги“ означава дейност, които се състоят се в организирането и контрола на дейностите по превоз от името на изпращачите, посредством уреждането на транспортни и спомагателни услуги, изготвянето на документи и предоставянето на търговска информация;
- (k) „пристанищни услуги“ означават услуги, предоставяни в район на морско пристанище или по воден път, водещ към такъв район, от управляващия пристанището орган, негови подизпълнители или други доставчици на услуги за подпомагане превоза на товари или пътници; и
- (l) „услуги по съхранение и складиране“ означава услуги по съхранение на замразени или охладени стоки, услуги по складирането на течности или газове в резервоари, както и други услуги по съхранение и складиране.

Член SERVIN.5.46: Задължения

1. Без да се засягат несъответстващите на изискванията мерки или други мерки, посочени в членове SERVIN.2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки и изключения] и SERVIN.3.6 [Несъответстващи на изискванията мерки], всяка страна прилага принципа на неограничен достъп до международните морски пазари и търгува на комерсиална и недискриминационна основа:

- (a) за кораби, плаващи под флага на другата страна, или експлоатирани от доставчици на услуги от другата страна — третиране, не по-неблагоприятно от това, предоставено на собствените ѝ кораби, по отношение на, *inter alia*:
  - (i) достъпа до пристанища;
  - (ii) използването на пристанищна инфраструктура;
  - (iii) използването на морски спомагателни услуги; и
  - (iv) митнически съоръжения и определяне на кейове и съоръжения за товарене и разтоварване; включително свързани такси и налози;
- (b) предоставяне на доставчиците на услуги по международен морски транспорт от другата страна на срокове и условия, които са както разумни, така и не по-неблагоприятни от тези, прилагани за нейните собствени доставчици или плавателни съдове или за плавателни съдове или доставчици от трета държава (включително такси и налози, спецификации и качество на предоставяната услуга), следните пристанищни услуги: пилотиране, теглене на буксир и помощ от влекач, зареждане с провизии, зареждане с гориво и вода, събиране на отпадъци и унищожаване на баласта, услуги на пристанищната управа, навигационно осигуряване, съоръжения за ремонт при извънредни обстоятелства, услуги по пускане на котва, престой на пристанище, довеждане до и отвеждане от котвена стоянка и оперативни наземни услуги, необходими за експлоатацията на корабите, включително комуникации и снабдяване с вода и електричество;
- (c) разрешаване на доставчиците на услуги за международен морски транспорт от другата страна, при условие че е разрешено от компетентния орган, когато е приложимо, да преместват притежавани или наети празни контейнери, които не се превозват като товар срещу заплащане, между пристанищата на Обединеното кралство или между пристанища на държава членка; и
- (d) разрешаване на доставчиците на услуги за международен морски транспорт от другата страна да предоставят услуги за фидерни превози между пристанищата на Обединеното кралство или между пристанища на държава членка, при условие че е разрешено от компетентния орган, когато е приложимо.

2. Когато прилага принципите, посочени в параграф 1, всяка страна:

- (a) не въвежда клаузи за разпределяне на превоза на товари в бъдещи споразумения с трети държави относно международните услуги по морски транспорт, включително отнасящи се до търговията със сухи и течни насипни товари и редовните търговски линии, и прекратява в разумен срок действието на подобни клаузи за разпределяне на превоза на товари, в случай че такива са включени в предходни споразумения;

- (b) не приема или запазва в сила мерки, с които се изисква всички или част от каквито и да са международни товари да бъдат превозвани изключително от плавателни съдове, регистрирани в съответната страна или притежавани или контролирани от физически лица на съответната страна;
- (c) премахва и се въздържа от въвеждане на едностранни мерки или административни, технически и други пречки, които биха представлявали скрити ограничения или биха имали дискриминационен ефект върху свободното предоставяне на услуги в международния морски транспорт; и
- (d) не възпрепятства доставчиците на услуги по международен морски транспорт от другата страна да се договарят пряко с други доставчици на транспортни услуги за много модални или „от врата до врата“ транспортни операции.

Раздел 7: Правни услуги

Член SERVIN.5.47: Обхват

1. Настоящият раздел се прилага по отношение на мерките на някоя от страните, засягащи предоставянето на определени правни услуги, в допълнение към глави 1, 2, 3 и 4 от настоящия дял, както и към раздели 1 и 2 от настоящата глава.
2. Настоящият раздел по никакъв начин не засяга правото на някоя от страните да регулира и контролира предоставянето на определени правни услуги на нейна територия по недискриминационен начин.

Член SERVIN.5.48: Определения

За целите на настоящия раздел:

- а) „определени правни услуги“ означава правни услуги във връзка с правото на националната юрисдикция и международното публично право, с изключение на правото на Съюза;
- б) „местна юрисдикция“ означава юрисдикцията (или част от юрисдикцията) на държавата членка, или на Обединеното кралство, в която адвокат е придобил своето национално професионално звание или, в случай на адвокат, който е придобил национално професионално звание в повече от една юрисдикция, която и да е от тези юрисдикции;
- в) „право на националната юрисдикция“ означава правото на националната юрисдикция на адвоката³¹;
- г) „професионално звание в националната юрисдикция“ означава:
  - (i) за адвокат от Съюза — професионално звание, придобито в държава членка, което разрешава предоставянето на правни услуги в тази държава членка; или
  - (ii) за адвокат от Обединеното кралство — званието адвокат, баристър или солиситър, което разрешава предоставянето на правни услуги в която и да е част от юрисдикцията на Обединеното кралство;
- д) „адвокат“ означава:

---

³¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за целите на настоящия дял правото на Европейския съюз е част от правото на националната юрисдикция на адвокатите, посочени в буква д), подточка i) от член 5.48 [Определения].

- (i) физическо лице от Съюза, което е получило разрешение в държава членка, да предоставя правни услуги под професионално звание в националната юрисдикция; или
  - (ii) физическо лице от Обединеното кралство, което е получило разрешение в която и да е част от юрисдикцията на Обединеното кралство да предоставя правни услуги под професионално звание в националната юрисдикция;
- е) „адвокат от другата страна“ означава:
- (i) когато „другата страна“ е Съюзът — адвокат, посочен в буква д), подточка i); или
  - (ii) когато „другата страна“ е Обединеното кралство — адвокат, посочен в буква д), подточка ii); и
- ж) „правни услуги“ означава следните услуги:
- i) правни консултации; и
  - ii) услуги по арбитраж, помирение и медиация (но с изключение на тези услуги, предоставяни от физически лица, както е посочено в член SERVIN 4.1 [Приложно поле и определения]³².

„Правни услуги“ не включва процесуално представителство пред административни агенции, съдилища и други надлежно учредени официални съдилища на някоя от страните, правни консултации и правни услуги по разрешения, документиране и сертифициране, предоставяни от юристи, на които са възложени публични функции в правораздаването, като например нотариуси, „huissiers de justice“ или други „officiers publics et ministériels“, както и услуги, предоставяни от съдебни изпълнители, които са назначени с официален правителствен акт.

Член SERVIN.5.49: Задължения

1. Всяка страна позволява на адвокат от другата страна да предоставя на нейна територия определени правни услуги под професионалното звание на националната юрисдикцията на този адвокат в съответствие с членове SERVIN 2.2 [Достъп до пазара], SERVIN 2.3. [Национално третиране], SERVIN 3.2 [Достъп до пазара] и SERVIN 3.4. [Национално третиране] и SERVIN 4.4. [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти].
2. Когато някоя страна (приемащата юрисдикция) изисква вписване на нейна територия като условие за предоставянето на определени правни услуги от адвокат от другата страна съгласно параграф 1, изискванията и процедурата за това вписване не трябва:
  - (а) да са по-неблагоприятни от тези, които се прилагат за физическо лице от трета държава, което предоставя правни услуги във връзка с правото на трета държава или

---

³² Услуги по арбитраж, помирение и медиация“ означава изготвянето на документи, които трябва да бъдат представени, подготовката за явяване и явяването пред арбитър, помирител или медиатор по спор, свързан с прилагането и тълкуването на закона. Това не включва услуги по арбитраж, помирение и медиация при спорове, които не включват прилагането и тълкуването на правото, съпътстващи консултантските услуги в областта на управлението. Това не включва и дейността като арбитър, помирител или медиатор. Като подкатегория услугите по международен правен арбитраж, помирение или медиация се отнасят до едни и същи услуги, когато в спора участват страни от две или повече държави.

- международното публично право съгласно професионалното звание на това лице в трета държава на територията на приемащата юрисдикция; и
- (b) да представляват или да са равностойни на всяко изискване за преквалификация или допускане до юридическата професия на приемащата юрисдикция.

3. Параграф 4 се прилага за предоставянето на определени правни услуги съгласно параграф 1 чрез установяване.

4. Всяка страна позволява на юридическо лице от другата страна да установи клон на нейна територия, чрез който се предоставят определени правни услуги³³ съгласно параграф 1, в съответствие със и при условията, определени в глава 2 [Либерализация на инвестициите] от настоящия дял. Това не засяга изискванията определен процент от акционерите, собствениците, съдружниците или директорите на юридическо лице да притежават квалификация или да упражняват определена професия, като например адвокати или счетоводители.

Член SERVIN.5.50: Несъответстващи на изискванията мерки

1. Член 5.49 [Задължения] не се прилага за:

а) съществуваща несъответстваща на изискванията мярка на някоя от страните на равнище:

(i) за Съюза:

- А) Съюзът, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
- Б) централното държавно управление на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
- В) регионално правителство на държава членка, както е посочено в списъка на Съюза в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или
- Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В); и

(ii) за Обединеното кралство:

- А) централното държавно управление, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки];
- Б) регионално правителство, както е посочено в списъка на Обединеното кралство в приложение SERVIN-1 [Съществуващи мерки]; или
- В) управление на местно равнище;

б) продължаването или незабавното подновяване на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а); или

в) изменение на несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), доколкото това не намалява съответствието на мярката, както е съществувала непосредствено преди изменението, с член SERVIN.5.49 [Задължения].

---

³³ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за целите на настоящия параграф „определени правни услуги“ означава, за услуги, предоставяни в Съюза, правни услуги във връзка с правото на Обединеното кралство или която и да е част от него и международното публично право (с изключение на правото на Съюза), а за услуги, предоставяни в Обединеното кралство — правни услуги във връзка с правото на държавите членки (включително правото на Съюза) и международното публично право (с изключение на правото на Съюза).

2. Член SERVIN.5.49 [Задължения] не се прилага за мярка на някоя от страните, която е в съответствие с резервите, условията или квалификациите, посочени по отношение на сектор, подсектор или дейност, изброени в приложение SERVIN.2 [Бъдещи мерки].

3. Настоящият раздел се прилага без да засяга приложение SERVIN-4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти].

ДЯЛ III: ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

Глава 1: Общи разпоредби

Член DIGIT.1 Цел

Целта на настоящия дял е да се улесни електронната търговия, да се преодолеят неоснователните пречки пред търговията по електронен път и да се осигури отворена, сигурна и надеждна онлайн среда за предприятията и потребителите.

Член DIGIT.2 Обхват

1. Настоящият дял се прилага за мерки на страна, засягащи търговията по електронен път.
2. Настоящият дял не се прилага за аудио-визуалните услуги.

Член DIGIT.3 Право на регулиране

Страните потвърждават отново правото си да приемат регулаторни мерки в рамките на своите територии за постигане на легитимни цели на политиката в области като общественото здраве, безопасността, околната среда или обществения морал, социалната закрила или защитата на потребителите, защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни, както и насърчаването и опазването на културното многообразие.

Член DIGIT.4 Изключения

От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящия дял по никакъв начин не възпрепятства страните да приемат или да запазват в сила мерки в съответствие с член EXC.1 [Общи изключения], член EXC.4 [Изключения за сигурност] и член SERVIN.5.39 [Пруденциални мерки] по посочените в тях причини от обществен интерес.

Член DIGIT.5 Определения

1. Определенията в дял II [Услуги и инвестиции], член SERVIN.1.2 [Определения] от настоящата позиция се прилагат към настоящия дял.
2. За целите на настоящия дял:
  - (a) „потребител“ означава всяко физическо лице, което използва обществена далекосъобщителна услуга не за професионални цели;
  - (b) „съобщения за целите на директния маркетинг“ означава всяка форма на търговска реклама, чрез която физическо или юридическо лице предава маркетингови съобщения директно на ползвател чрез обществена далекосъобщителна услуга и обхваща като минимум електронна поща и текстови и мултимедийни съобщения (SMS и MMS);

- (c) „електронна автентификация“ означава електронен процес, който позволява потвърждаването на:
- (i) електронната идентификация на физическо или юридическо лице, или
  - (ii) произхода и целостта на данните в електронна форма;
- (d) „услуга за електронна препоръчана поща“ означава услуга, която позволява предаването на данни между трети лица по електронен път, предоставя доказателство във връзка с обработката на предаваните данни, включително доказателство за изпращането и получаването на данните, и защитава предаваните данни срещу риск от загуба, кражба, повреда или непозволенни изменения;
- (e) „електронен печат“ означава данни в електронна форма, използвани от юридическо лице, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, за да се гарантират произходът и целостта на последните;
- (f) „електронен подпис“ означава данни в електронна форма, които се добавят към или са логически свързани с други данни в електронна форма и който:
- (i) се използва от физическо лице за съгласуване на данните в електронна форма, за които се отнася; и
  - (ii) е свързан с данните в електронна форма, за които се отнася по такъв начин, че всяко последващо изменение в данните да може да бъде открито;
- (g) „електронен времеви печат“ означава данни в електронна форма, които свързват други данни в електронна форма с конкретен момент във времето и представляват доказателство, че последните данни са съществували в съответния момент;
- (h) „електронна удостоверителна услуга“ означава електронна услуга, състояща се от:
- (i) създаването, проверката и валидирането на електронни подписи, електронни печати, електронни времеви печати, електронно регистрирани услуги за доставка, както и удостоверения, свързани с тези услуги;
  - (ii) създаването, проверката и валидирането на удостоверения за автентичност на уебсайт; или
  - (iii) съхраняването на електронни подписи, печати или удостоверения, свързани с тези услуги;
- (i) „публични данни“ означава данни, притежавани или държани от което и да е равнище на управление и от неправителствени органи при упражняване на правомощията, предоставени им от всяко равнище на управление;
- (j) „обществена далекосъобщителна услуга“ означава всяка далекосъобщителна услуга, която предлага на обществеността на общо основание;
- (k) „ползвател“ означава всяко физическо или юридическо лице, което използва обществена далекосъобщителна услуга.

Глава 2: Потоци от данни и защита на личните данни

Член DIGIT.6 Трансгранични потоци от данни

1. Страните се ангажират да гарантират трансграничните потоци от данни с цел улесняване на търговията в цифровата икономика. За тази цел трансграничните потоци от данни между страните не се ограничават от някоя от страните, като:

- (a) изисква използването на компютърни съоръжения или мрежови елементи на територията на страната с цел обработка, включително като налага използването на компютърни съоръжения или мрежови елементи, които са сертифицирани или одобрени на територията на някоя от страните;
- (b) изисква локализирането на данните на територията на страната с цел съхранение или обработка;
- (c) забранява съхранението или обработката на територията на другата страна; или
- (d) обвързва трансграничното прехвърляне на данни с използването на изчислителни съоръжения или мрежови елементи на територията на страните или с изискванията за локализиране на територията на страните.

2. Страните правят преглед на прилагането на настоящата разпоредба и оценяват нейното функциониране в срок от три години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Всяка страна може по всяко време да предложи на другата страна да преразгледа списъка на ограниченията, изброени в параграф 1. Такова искане се разглежда добронамерено.

Член DIGIT.7 Защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот

1. Всяка от страните признава, че физическите лица имат право на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот и че високите стандарти в това отношение допринасят за доверието в цифровата икономика и за развитието на търговията.

2. Разпоредбите на настоящото споразумение не възпрепятстват по никакъв начин някоя от страните да приема или запазва в сила мерки за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, включително по отношение на трансграничното предаване на данни, при условие че законодателството на страната предвижда инструменти, позволяващи предаване при условия с общо приложение³⁴ за защита на предаваните данни.

3. Всяка страна информира другата страна за всяка мярка, посочена в параграф 2, която приема или запазва в сила.

Глава 3: Специални разпоредби

---

³⁴ От съображения за правна сигурност се уточнява, че „условия с общо приложение“ се отнася до условия, формулирани по обективен начин, които се прилагат хоризонтално за неидентифициран брой икономически оператори и по този начин обхващат редица ситуации и случаи.

Член DIGIT.8 Мита върху предаваните по електронен път данни

1. Предаваните по електронен път данни се считат за предоставянето на услуга по смисъла на дял II [Услуги и инвестиции] от настоящата позиция.
2. Страните не налагат мита върху предаваните по електронен път данни.

Член DIGIT.9 Без предварително разрешение

1. Никоя от страните не изисква предварително разрешение за предоставяне на услуга по електронен път единствено на основание, че услугата се предоставя онлайн, и не приема или запазва в сила други изисквания с равностоен ефект.

Услуга се предоставя онлайн, когато се предоставя по електронен път и без едновременно присъствие на страните.

2. Параграф 1 не се прилага за далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване, хазартни услуги, услуги за процесуално представителство или за услуги на нотариуси или еквивалентни професии, доколкото съдържат пряко и специфично участие в упражняването на държавна власт.

Член DIGIT.10: Сключване на договори по електронен път

1. Всяка страна гарантира, че договори могат да се сключват по електронен път и че нейното законодателство нито създава пречки за използването на електронни договори, нито води до лишаване от правно действие и валидност само на основание, че договорот е сключен по електронен път.
2. Параграф 1 не се прилага по отношение на:
  - (a) услуги за радио- и телевизионно излъчване;
  - (b) услуги, свързани с хазартни игри;
  - (c) услуги по процесуално представителство;
  - (d) услуги на нотариуси или еквивалентни професии, съдържащи пряко и специфично участие в упражняването на държавна власт;
  - (e) договори, които изискват лично присъствие;
  - (f) договори, които установяват или прехвърлят права върху недвижими имоти;
  - (g) договори, които изискват по закон участието на съдилища, държавни органи или професионални организации, които упражняват държавна власт;
  - (h) договори за гаранции, обезпечения, предоставени от лица, които действат извън рамките на собствената им търговска, икономическа или професионална дейност; или
  - (i) договори, уреждани от семейното или наследственото право.

Член DIGIT.11 Електронна автентификация и електронна удостоверителна услуга

1. Някоя от страните не отрича правното действие и допустимостта като доказателство в съдебно производство на електронен документ, електронен подпис, електронен печат или електронен времеви печат или на данни, изпратени и получени с използването на услуга за електронна препоръчана поща единствено на основание, че са в електронна форма.
2. Някоя от страните не приема или запазва в сила мерки, с които:
  - (a) се забранява на страните по дадена електронна трансакция съвместно да определят подходящи методи за електронна автентификация на техните трансакции; или
  - (b) не се позволява на страните по електронна трансакция да могат да докажат на съдебните и административните органи, че използването на електронна автентификация или на електронна удостоверителна услуга в тази трансакция е в съответствие с приложимите законови изисквания.
3. Независимо от параграф 2, страна може да изиска начинът за електронна автентификация или удостоверителната услуга да бъдат сертифицирани от орган, акредитиран в съответствие с нейното законодателство или да отговаря на определени стандарти за ефективност, които да бъдат обективни, прозрачни и недискриминационни и да се отнасят само до специфичните характеристики на съответната категория сделки.

Член DIGIT.12: Прехвърляне или достъп до изходния код

1. Някоя от страните не изисква прехвърляне или достъп до изходния код на софтуер, притежаван от физическо или юридическо лице на другата страна.
2. От съображения за правна сигурност се уточнява, че:
  - (a) общите изключения, изключенията по отношение на сигурността и пруденциалните мерки, посочени в член DIGIT.4 [Изключения], се прилагат за мерки на страна, приети или поддържани в контекста на процедура по сертифициране; и
  - (b) параграф 1 от настоящия член не се прилага за доброволно прехвърляне или предоставяне на достъп до изходен код на търговска основа от физическо или юридическо лице на другата страна, като например в контекста на сделка за обществена поръчка или свободно сключен договор.
3. Настоящият член не засяга по никакъв начин:
  - (a) изискване на съд или административен правораздавателен орган или изискване на орган за защита на конкуренцията съгласно конкурентното право на съответната страна, за да се предотврати или се отстрани ограничение или нарушение на конкуренцията;
  - (b) изискване от регулаторен орган съгласно законовите или подзаконовите нормативни актове на някоя страна, свързани със защитата на обществената безопасност по отношение на потребителите онлайн, при спазването на гаранции срещу неразрешено разкриване;
  - (c) защита и осигуряване съблюдаването на права върху интелектуална собственост; и

- (d) правото на дадена страна да предприема мерки в съответствие с член III от СДП, включено в дял VI [Обществени поръчки], член PPROC.2 [Включване на някои разпоредби на СДП и попадащи в обхвата обществени поръчки] от настоящата позиция.

Член DIGIT.13 Доверие на потребителите в онлайн услугите

1. Като признава значението на повишаването на доверието на потребителите в електронната търговия, всяка страна приема или запазва в сила мерки за осигуряване на ефективна защита на потребителите, участващи в трансакции с електронна търговия, включително, но не ограничено до, мерки, които да:

- (a) забраняват измамни и подвеждащи търговски практики;
- (b) изискват от доставчиците на стоки и услуги добросъвестни действия и съблюдаване на справедливите търговски практики, в това число чрез забраната да таксуват потребителите за непоискани стоки и услуги;
- (c) изискват от доставчиците на стоки или услуги да предоставят на потребителите ясна и изчерпателна информация, включително когато действат чрез доставчици на посреднически услуги, относно тяхната самоличност и данни за контакт, за съответната трансакция, включително основните характеристики на стоките или услугите и пълната цена, включително всички приложими такси и приложимите права на потребителите (в случай на доставчици на посреднически услуги, това включва възможността за предоставяне на такава информация от доставчика на стоки или услуги); и
- (d) предоставят на потребителите достъп до обезщетение за нарушаване на техните права, включително право на средства за правна защита, ако стоките или услугите се заплащат и не са доставени или предоставени в съответствие с договореностите.

2. Страните признават важноста от възлагането на техните агенции за защита на потребителите или други съответни органи на адекватни правоприлагащи правомощия и значението на сътрудничеството между тези агенции с цел защита на потребителите повишаване на доверието на онлайн потребителите.

Член DIGIT.14 Нежелани съобщения за целите на директния маркетинг

1. Всяка страна гарантира ефективна защита на ползвателите срещу нежелани съобщения за целите на директния маркетинг.

2. Всяка страна гарантира, че съобщенията за директен маркетинг няма да се изпращат до ползватели, които са физически лица, освен ако не са дали съгласието си в съответствие със законодателството на всяка страна за получаване на такива съобщения.

3. Независимо от параграф 2, дадена страна позволява на физическите или юридическите лица, които са събрали, в съответствие с условията, определени в законодателството на тази страна, данните за контакт на ползвател в контекста на доставката на стоки или услуги, да изпращат директни маркетингови съобщения до този ползвател за своите подобни стоки или услуги.

4. Всяка страна гарантира, че директните маркетингови съобщения са ясно разпознаваеми като такива, ясно разкриват от чие име са направени и съдържат необходимата

информация, позволяваща на ползвателите по всяко време да поискат да бъде преустановено тяхното безплатно изпращане.

5. Всяка страна предоставя на ползвателите достъп до правна защита срещу доставчиците на директни маркетингови съобщения, които не отговарят на мерките, приети или запазени в сила в съответствие с параграфи 1—4.

Член DIGIT.15 Отворени публични данни

1. Страните признават, че улесняването на публичния достъп до публичните данни и на тяхното използване допринася за стимулиране на икономическото и социалното развитие, конкурентоспособността, производителността и иновациите.

2. Доколкото някоя страна реши да направи публичните данни достъпни за обществеността, тя се стреми да гарантира, доколкото е осъществимо, че данните:

- (a) са във формат, който позволява лесно търсене, извличане, използване, повторно използване и преразпределение;
- (b) са в машинночетим и пространствено активиран формат;
- (c) съдържат описателни метаданни, които са възможно най-стандартни;
- (d) се предоставят чрез надеждни, лесни за ползване и свободно достъпни приложно-програмни интерфейси;
- (e) се актуализират редовно;
- (f) не подлежат на условия за употреба, които са дискриминационни или ненужно ограничават повторната употреба; и
- (g) се предоставят за повторна употреба при пълно спазване на съответните правила на страните за защита на личните данни.

3. Страните се стремят да си сътрудничат, за да набележат начини, по които всяка от страните може да разшири достъпа и използването на публичните данни, които страната е оповестила публично, с цел увеличаване и създаване на възможности за стопанска дейност извън използването им от публичния сектор.

Член DIGIT.16 Сътрудничество по регулаторни въпроси във връзка с цифровата търговия

1. Страните обменят информация по регулаторни въпроси в контекста на цифровата търговия, която се отнася до следното:

- (a) признаването и улесняването на оперативно съвместими електронни удостоверителни услуги и услуги за електронна автентификация;
- (b) третирането на за директните маркетингови съобщения;
- (c) защитата на потребителите; и
- (d) всякакви други въпроси от значение за развитието на цифровата търговия, включително нововъзникващите технологии.

2. Параграф 1 не се прилага по отношение на правилата и гаранциите на някоя от страните за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, включително по отношение на трансграничното предаване на лични данни.

Член DIGIT.17 — Договорености относно компютърните услуги

1. Страните се споразумяват, че за целите на либерализирането на търговията с услуги и инвестициите в съответствие с дял II [Услуги и инвестиции] от настоящата позиция следните услуги се считат за компютърни и свързани услуги, независимо дали се предоставят чрез мрежа, включително интернет:

- (a) консултантска дейност, разработване на стратегии, анализ, планиране, изготвяне на спецификации, проектиране, развойна дейност, инсталиране, внедряване, интегриране, изпитване, откриване и отстраняване на неизправности, актуализиране, техническа поддръжка, техническа помощ или управление на или за компютри или компютърни системи;
- (b) компютърни програми, определени като наборите от инструкции, необходими за осигуряване на функционирането и взаимодействието между компютрите (в отделните компютри и между тях), както и консултантска дейност, разработване на стратегии, анализ, планиране, изготвяне на спецификации, проектиране, развойна дейност, инсталиране, внедряване, интегриране, изпитване, откриване и отстраняване на неизправности, актуализиране, техническа поддръжка, техническа помощ, управление или употреба на или за компютърни програми;
- (c) услуги за обработка, съхранение, хостинг на данни или поддържане на бази данни;
- (d) техническо обслужване и ремонт на офис техника и оборудване, включително на компютри; и
- (e) услуги по обучение на персонала на клиенти във връзка с компютърни програми, компютри или компютърни системи, некласифицирани другаде.

От съображения за правна сигурност се уточнява, че услугите, които са възможни в резултат на компютърни и свързани услуги, различни от изброените в параграф 1, не се считат за компютърни и свързани услуги сами по себе си.

ДЯЛ IV: ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ, ПЛАЩАНИЯ, ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ И ВРЕМЕННИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ

Член CAP.1: Цели

Целта на настоящия дял е да направи възможно свободното движение на капитали и плащания, свързани с трансакции, либерализирани съгласно настоящото споразумение.

Член CAP.2: Текуща сметка

Всяка страна позволява, в свободно конвертируема валута и в съответствие с Учредителния договор на Международния валутен фонд, всички плащания и парични преводи по отношение на трансакции по текущата сметка на платежния баланс, които попадат в обхвата на настоящото споразумение.

Член САР.3: Движение на капитали

1. Всяка страна позволява, по отношение на трансакции по капиталовата и финансовата сметка на платежния баланс, свободното движение на капитали за целите на либерализиране на инвестициите и други трансакции, както е предвидено в дял II [Услуги и инвестиции] от настоящата позиция.
2. Страните се консултират помежду си в Специализирания комитет по услугите, за да улеснят движението на капитали помежду си с цел насърчаване на търговията и инвестициите.

Член САР.4: Мерки, засягащи движението на капитали, плащания или паричните преводи

1. Членове САР.2 [Текуща сметка] и САР.3 [Движение на капитали] не могат да се тълкуват като препятстващи страните да прилагат своите законови и подзаконовни нормативни актове, свързани с:
  - (a) несъстоятелността, неплатежоспособността или защитата на правата на кредиторите;
  - (b) емитирането, търговията или сделките с ценни книжа, или фючърси, опции и други финансови инструменти;
  - (c) финансовото отчитане или документирането на движението на капитали, плащания или парични преводи, когато това е необходимо за подпомагане на правоприлагащите или финансовите регулаторни органи;
  - (d) престъпленията или наказуемите деяния, или заблуждаващите или измамните практики;
  - (e) гарантиране на изпълнението на определения или решения в съдебни или административни производства; или
  - (f) социалната сигурност, обществените пенсионни схеми или задължителните спестовни схеми.
2. Законите и подзаконовите нормативни актове, посочени в параграф 1, не се прилагат по своеволен или дискриминационен начин, нито могат по друг начин да представляват прикрито ограничение на движението на капитали, плащанията или паричните преводи.

Член САР.5: Временни защитни мерки

1. При извънредни обстоятелства на сериозни затруднения за функционирането на икономическия и паричен съюз на Съюза, или опасност от възникване на такива, Съюзът може да приеме или да запази в сила защитни мерки по отношение на движението на капитали, плащанията или паричните преводи за период, който не надвишава шест месеца.
2. Мерките, посочени в параграф 1, са ограничени до степента, която е строго необходима.

Член САР.6: Ограничения в случай на затруднения във връзка с платежния баланс или външното финансиране

1. Ако някоя страна изпитва сериозни затруднения, свързани с платежния баланс или с външната финансова позиция, или е изправена пред заплахата от такива, тя може да приеме

или да запази в сила ограничителни мерки по отношение движението на капитали, плащанията или паричните преводи³⁵.

2. Мерките по параграф 1 следва:

- (a) да са съвместими с Учредителния договор на Международния валутен фонд;
- (b) да не надхвърлят ограниченията, необходими за справяне с обстоятелствата, посочени в параграф 1;
- (c) да са временни и с подобряване на описаната в параграф 1 ситуация поетапно отпадат;
- (d) избягват ненужно засягане на търговските, икономическите и финансовите интереси на другата страна; и
- (e) да са недискриминационни спрямо трети държави в сходни ситуации.

3. По отношение на търговията със стоки всяка от страните може да приема ограничителни мерки, за да защити външното си финансиране или платежния си баланс. Тези мерки трябва да са в съответствие с ГАТТ от 1994 г. и Договореността относно разпоредбите за платежния баланс на Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г.

4. В случай на търговия с услуги всяка от страните може да приема ограничителни мерки, за да защити външното си финансиране или платежния си баланс. Тези мерки следва да са в съответствие с член XII от ГАТС.

5. Всеки път, когато някоя от страните запазва в сила или приема мерки, посочени в параграфи 1 и 2, тя своевременно уведомява за тях другата страна.

6. Ако някоя от страните приеме или запазва в сила ограничения съгласно настоящия член, страните незабавно провеждат консултации в Специализирания търговски комитет по услугите, инвестициите и дигиталната търговия, освен ако се провеждат консултации в други форуми. Комитетът прави оценка на затрудненията, свързани с платежния баланс или с външното финансиране, които са довели до съответните мерки, като взема предвид, наред с друго, фактори като:

- (a) естеството и сериозността на затрудненията;
- (b) външната икономическа и търговска конюнктура; и
- (c) други възможни коригиращи мерки, които може да са на разположение.

7. При консултациите по параграф 6 се подлага на оценка съответствието на всякакви ограничителни мерки с параграфи 1 и 2. Всички констатации от статистическо или фактическо естество, представени от Международния валутен фонд, се приемат и при заключенията се

---

³⁵ От съображения за правна сигурност се уточнява, че сериозни затруднения, свързани с платежния баланс или с външната финансова позиция, или заплахата от такива, могат да бъдат причинени от, наред с други фактори, сериозни затруднения, свързани с паричната или свързаната с валутния курс политика, или от заплахата от такива.

взема предвид оценката на Международния валутен фонд за платежния баланс и за външната финансова позиция на засегнатата страна.

ДЯЛ V: ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Глава 1: Общи разпоредби

Член IP.1: Цели

Целите на настоящия дял са:

- а) улесняване на създаването, производството и пазарната реализация на иновативни и творчески продукти между страните чрез намаляване на нарушенията и пречките за такава търговия, като по този начин се допринася за по-устойчива и приобщаваща икономика; и
- б) гарантиране на адекватно и ефективно равнище на закрила и защита на правата върху интелектуална собственост.

Член IP.2: Обхват

1. Настоящият дял допълва и допълнително уточнява правата и задълженията на всяка страна по Споразумението ТРИПС и други международни договори в областта на интелектуалната собственост, по които те са страна.
2. Настоящият дял не препятства никоя от страните да въведе по-широки закрила и защита на правата върху интелектуална собственост, отколкото се изисква по настоящия дял, при условие че тези закрила и защита не противоречат на настоящия дял.

Член IP.3: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- а) „Парижка конвенция“ означава Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост от 20 март 1883 г., последно преразгледана в Стокхолм на 14 юли 1967 г.;
- б) „Бернска конвенция“ означава Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения от 9 септември 1886 г., преразгледана в Париж на 24 юли 1971 г. и изменена на 28 септември 1979 г.;
- в) „Римска конвенция“ означава Международната конвенция за закрила на артистите — изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации, съставена в Рим на 26 октомври 1961 г.;
- г) „СОИС“ означава Световната организация за интелектуална собственост;
- д) „права върху интелектуална собственост“ означава всички категории интелектуална собственост, попадащи в обхвата на членове IP.7 [Автори]—IP.37 [Сортове растения] от настоящия дял и част II, раздели 1—7 от Споразумението по ТРИПС. Закрилата на интелектуалната собственост включва закрила срещу нелоялната конкуренция по смисъла на член 10а от Парижката конвенция ;

- е) „гражданин“ означава, по отношение на съответното право върху интелектуална собственост, лице от някоя от страните, което отговаря на критериите за допустимост за закрила, предвидени в Споразумението ТРИПС и многостранни споразумения, сключени и администрирани под егидата на СОИС, по което някоя от страните е договаряща страна.

Член IP.4: Международни споразумения

1. Страните потвърждават своя ангажимент за спазване на международните споразумения, по които са страна:

- а) Споразумението ТРИПС;
- б) Римската конвенция;
- в) Бернската конвенция;
- г) Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право, приет в Женева на 20 декември 1996 г.;
- д) Договора на СОИС за изпълненията и звукозаписите, приет в Женева на 20 декември 1996 г.;
- е) Протокола относно Мадридското споразумение по отношение на международната регистрация на марки, приет в Мадрид на 27 юни 1989 г., изменен на 3 октомври 2006 г. и на 12 ноември 2007 г.;
- ж) Договора относно правото на търговските марки, подписан в Женева на 27 октомври 1994 г.
- з) Маракешкия договор за улесняване на достъпа до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, приет в Маракеш на 27 юни 2013 г.;
- и) Женевският акт към Хагското споразумение относно международната регистрация на промишлените дизайни от 2 юли 1999 г.

2. Всяка страна полага всички разумни усилия за ратифициране или присъединяване към следните международни споразумения:

- а) Договора относно аудиовизуалните изпълнения, приет в Пекин на 24 юни 2012 г.;
- б) Сингапурския договор за правото в областта на търговските марки, подписан в Сингапур на 27 март 2006 г.;

Член IP.5: Изчерпване на правата

Настоящият дял не засяга свободата на страните да определят дали и при какви условия се прилага изчерпването на правата върху интелектуална собственост.

Член IP.6: Национално третиране

1. По отношение на всички категории интелектуална собственост, попадащи в обхвата на настоящия дял, всяка страна следва да предостави на лицата с национална принадлежност към другата страна третиране, не по-неблагоприятно от третирането, което предоставя на лицата с национална принадлежност към самата нея, що се отнася до закрилата на интелектуалната собственост, когато се отнася до вече предвидените изключения съответно в Парижката конвенция, Бернската конвенция, Римската конвенция и Споразумението относно интелектуална собственост върху интегралните схеми, сключено във Вашингтон на 26 май 1989 г. Относно артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации това задължение се отнася само за правата, предвидени в настоящото споразумение.

2. За целите на параграф 1 от настоящия член „закрила“ включва въпросите, засягащи наличността, придобиването, обхвата, запазването в сила и прилагането на права върху интелектуална собственост, както и въпросите, засягащи използването на права върху интелектуална собственост, специално уредени в настоящия дял, включително мерки за предотвратяване заобикалянето на ефективните технологични мерки, посочени в член IP.16 [Защита на технологичните мерки] и мерките относно информацията за управление на правата, посочена в член IP.17 [Задължения във връзка с информацията за управление на правата].

3. Страните могат да се възползват от изключенията, разрешени съгласно параграф 1, във връзка със свои съдебни и административни процедури, включително да изискват от гражданин на другата страна да посочи адрес за призоваване на нейна територия или да назначи представител на нейна територия, ако тези изключения са:

- а) необходими за осигуряване на спазването на закони или подзаконови разпоредби на съответната страна, които не са в противоречие с настоящия дял; или
- б) не се прилагат по начин, който би представлявал прикрито ограничение за търговията.

4. Параграф 1 не се прилага за процедури, предвидени в многостранни споразумения, сключени под егидата на СОИС по отношение на придобиването или запазването в сила на права на интелектуална собственост.

Глава 2: Стандарти за правата върху интелектуална собственост

Раздел 1: Авторско право и сродни права

Член IP.7: Автори

Всяка страна предоставя на авторите изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквата и да е форма, изцяло или отчасти, на техните произведения;
- б) всяка форма на публично разпространение, чрез продажба или по друг начин, на оригинала на техните произведения или на копия от него;

- в) всяко публично съобщаване на техните произведения по кабел или по безжичен път, включително публичното разпространение на техни произведения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор;
- г) отдаването под наем с търговска цел на неограничен кръг от лица на оригиналите или на копия от тях; всяка от страните може да предвиди, че настоящата буква не се прилага за сгради или произведения на приложните изкуства.

Член IP.8: Артисти-изпълнители

Всяка страна предоставя на артистите-изпълнители изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записването на техните изпълнения;
- б) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти, на записите на техните изпълнения;
- в) публичното разпространение, чрез продажба или по друг начин, на записите на техните изпълнения;
- г) публичното разпространение по кабел или по безжичен път на записи на техните изпълнения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор;
- д) излъчването по безжичен път и публичното разпространение на техните изпълнения, освен ако самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено чрез записване;
- е) отдаването под наем с търговска цел на неограничен кръг от лица на записи на техни произведения.

Член IP.9: Продуценти на звукозаписи

Всяка страна предоставя на продуцентите на звукозаписи изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти, на техните звукозаписи;
- б) публичното разпространение, чрез продажба или по друг начин, на техни звукозаписи, включително копия;
- в) публичното разпространение по кабел или по безжичен път на техните звукозаписи по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор;
- г) отдаването под наем с търговска цел на неограничен кръг от лица на техни звукозаписи.

Член IP.10: Излъчващи организации

Всяка страна предоставя на излъчващите организации изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записите на техните предавания, независимо от това дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник;
- б) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти, на записи на техните предавания, независимо от това дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник;
- в) публичното разпространение по жичен или безжичен път на записи на техните предавания, независимо дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или сателит, по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор;
- г) публичното разпространение чрез продажба или по друг начин, на записи, включително копия от тях, на техни предавания, независимо дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или сателит;
- д) повторното излъчване на техните предавания по безжичен път и публичното разпространение на техните предавания, ако това съобщаване се извършва на места, достъпни за обществеността срещу заплащането на входна такса.

Член IP.11: Излъчване и публично съобщаване на звукозаписи, публикувани с търговска цел

1. Всяка страна предоставя право на еднократно справедливо възнаграждение, което ползвателят заплаща на артистите-изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, ако публикуван с търговска цел звукозапис или възпроизвеждането на такъв звукозапис се използва за излъчване или за публично съобщаване.
2. Всяка страна гарантира, че еднократното справедливо възнаграждение се разпределя между съответните артисти-изпълнители и продуценти на звукозаписи. Всяка страна може да въвежда законодателство, което, в случай че отношенията между артистите-изпълнители и продуцентите не подлежат на уреждане по реда на договор, урежда разпределянето на еднократното справедливо възнаграждение между артистите-изпълнители и продуцентите.
3. Всяка страна може да предостави по-широки права по отношение на публичното излъчване и съобщаване на звукозаписи, публикувани с търговска цел, на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи.

Член IP.12: Срок на действие на закрилата

1. Правата на автор върху произведение се закрилят докато авторът е жив и 70 години след неговата смърт, независимо от датата, когато произведението е направено публично достояние по законен начин.
2. За целите на прилагането на параграф 1 всяка страна може да предвиди специални правила за изчисляване на срока на закрила на музикална композиция с думи, произведения на съавторство, както и на кинематографични или аудио-визуални произведения. Всяка страна

може да предвиди специални правила за изчисляване на срока на закрила на анонимни произведения или произведения под псевдоним.

3. Правата на излъчващите организации изтичат 50 години след първото излъчване на дадено предаване, независимо дали това предаване е излъчено по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник.

4. Правата на артистите-изпълнители за техните изпълнения по начин, различен от звукозапис, изтичат 50 години след датата на записа на изпълнението или, ако са законно публикувани или законно публично съобщени през този период, 50 години след първото публикуване или публично съобщаване, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

5. Правата на артистите изпълнители за техните изпълнения, записани под формата на звукозаписи, изтичат 50 години след датата на записа на изпълнението или, ако са законно публикувани или законно публично съобщени през този период, 70 години след това действие, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

6. Правата на продуцентите на звукозаписи изтичат 50 години, след като е направен записът, или, ако е законно публикуван публично през този период, 70 години след публикуването. При липса на законно публикуване, ако звукозаписът е бил законно публично съобщен през този период, срокът на закрила е 70 години от този акт на съобщаване. Всяка страна предвижда ефективни мерки, за да гарантира, че реализираните приходи през 20-те години закрила отвъд 50-те години, се разпределят справедливо между артистите-изпълнители и продуцентите на звукозаписите.

7. Сроковете, определени в настоящия член, започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

8. Всяка страна може да предвиди по-дълги срокове на закрила от предвидените в настоящия член.

Член IP.13: Право на препродажба

1. Всяка страна предвижда в полза на автора на оригинално произведение на графично или пластично изкуство право на препродажба, което е неотчуждаемо и от което той не може да се откаже дори предварително, за получаването на възнаграждение въз основа на продажната цена, получена при всяка препродажба на произведението след първото прехвърляне на произведението от автора.

2. Правото, посочено в параграф 1, се прилага към всички актове на препродажба, в която участват като продавачи, купувачи или посредници професионалисти на пазара на изкуство като зали за продажба, художествени галерии и, най-общо, всеки търговец на произведения на изкуството.

3. Всяка страна може да предвиди правото, посочено в параграф 1, да не се прилага към актове на препродажба, когато продавачът е придобил произведението директно от автора по-малко от три години преди тази препродажба и когато продажната цена не превишава определен минимален размер.

4. Процедурата за събиране на възнаграждението и неговия размер се определят от законодателството на всяка от страните.

Член IP.14: Колективно управление на права

1. Страните насърчават сътрудничеството между своите съответни организации за колективно управление с цел насърчаване на достъпността до произведения и други закриляни обекти на съответните си територии и трансфера на приходи от права между съответните организации за колективно управление за използването на тези произведения или други закриляни обекти.
2. Страните следва да насърчават прозрачността на организациите за колективно управление, по-специално по отношение на приходите от права, които те събират, приспаданията, които прилагат към приходите от права, които събират, използването на събраните приходи от права, политиката на разпределение и техния репертоар.
3. Страните се стремят да улесняват договореностите между съответните си организации за колективно управление на авторски права относно недискриминационното третиране на носителите на права, чиито права се управляват от тези организации съгласно споразумения за представителство.
4. Страните си сътрудничат с цел подкрепа на организациите за колективно управление, установени на тяхна територия и представляващи друга организация за колективно управление, установена на територията на другата страна, чрез споразумение за представителство, с оглед на това да се гарантира, че те точно, редовно и добросъвестно изплащат дължимите суми на представляваните организации за колективно управление, както и че предоставят на представляваната организация за колективно управление на информация за размера на приходите от права, събрани от нейно име, и всички приспадания, направени от тези приходи от права.

Член IP.15 Изключения и ограничения

Всяка страна ограничава изключенията и ограниченията на правата, съдържащи се в членове IP.7 [Автори]—IP.11 [Излъчване и публично съобщаване на звукозаписи, публикувани с търговска цел], единствено до определени специални случаи, които не противоречат на нормалното използване на произведенията или на другите закриляни обекти и не засягат по необоснован начин законните интереси на носителите на правата.

Член IP.16: Защита на технологичните мерки

1. Всяка страна осигурява подходяща правна защита срещу заобикалянето на всички ефективни технологични мерки, което съответното лице извършва със знанието или когато има достатъчно основания да предполага, че действа с тази цел. Всяка страна може да предвиди специален режим за правна защита на технологичните мерки, използвани за защита на компютърните програми.
2. Всяка страна осигурява подходяща правна защита срещу производството, вноса, разпространението, продажбата, наема, рекламата с цел продажба или наем или притежаването за търговски цели на устройства, продукти или компоненти, или предоставянето на услуги, които:
  - а) се популяризират, рекламират или продават с цел заобикаляне на;
  - б) имат само ограничена търговско значима цел или използване, различно от заобикаляне на;

в) са предимно проектирани, произведени, адаптирани или осъществени с цел да позволят или улеснят заобикалянето на всички ефективни технологични мерки за защита.

3. За целите на настоящия раздел „технологични мерки“ означава технологии, устройства или компоненти, които в нормалния ход на работата си са предназначени да предотвратят или ограничат по отношение на произведения или други обекти действия, които не са разрешени от носителя на авторското право или на сродно право, обхванато от настоящия раздел. Технологичните мерки за защита се считат за ефективни, когато закриляното произведение или друг закрилян обект е контролиран от носителите на права чрез прилагането на контрол на достъпа или на защитен процес като кодиране, смущаване (заглушаване) или друго преобразуване на произведението или на друг закрилян обект, или механизъм за контрол върху копирането, с който се постига целта за защита.

4. Независимо от правната защита, предвидена в параграф 1 от настоящия член, всяка страна може да предприеме подходящи мерки, ако е необходимо, за да гарантира, че адекватната правна защита срещу заобикалянето на ефективни технологични мерки, предвидени в съответствие с настоящия член, не пречатства бенефициерите на изключенията или ограниченията, предвидени в съответствие с член IP.15 [Изключения и ограничения], да се ползват от тези изключения или ограничения.

Член IP.17: Задължения във връзка с информацията за режима на правата

1. Всяка от страните осигурява адекватна правна защита срещу всяко лице, което извършва съзнателно и без разрешение някое от следните действия:

- а) премахване или промяна на представена в електронна форма информация за режима на правата;
- б) разпространение, внос с цел разпространение, излъчване, публично съобщаване или разпространение на произведения или на други обекти, защитени съгласно настоящия раздел, от които без разрешение е била премахната или изменена представената в електронна форма информация за режима на правата;

ако това лице знае или има достатъчно основания да предполага, че с действията си подбужда, позволява, улеснява или прикрива нарушение на авторското право или на сродните му права съгласно законодателството на някоя от страните.

2. За целите на настоящия член „информация за режима на правата“ означава всяка информация, предоставена от носителите на правата, която идентифицира произведението или друг обект, посочен в настоящия член, автор или друг носител на правата, или информация за реда и условията за използване на произведението или друг обект, както и номера или кодове, представляващи такава информация.

3. Параграф 2 се прилага, ако някой от тези елементи на информация е приложен към копие или се извежда във връзка с публичното съобщаване на произведение или друг обект, посочен в настоящия член.

Раздел 2: Марки

Член IP.18: Класификация на марките

Всяка от страните поддържа система за класификация на марки, която е в съответствие със Споразумението от Ница относно международната класификация на стоките и услугите за целите на регистрирането на марки от 15 юни 1957 г., изменена и преразгледана.

Член IP.19: Знаци, от които може да се състои марката

Марката може да се състои от всякакви знаци, по-специално думи, включително лични имена, или рисунки, букви, цифри, цветове, формата на стоката или нейната опаковка, или звуци, при условие че тези знаци могат:

- а) да отличат стоките или услугите на едно предприятие от тези на други предприятия;
- б) да бъдат представени в съответния регистър на марки на всяка от страните по начин, който дава възможност на компетентните органи и на обществеността да определят ясни и точен предмет на защитата, която се предоставя на техния притежател.

Член IP.20: Права, предоставени от марката

1. Всяка страна предвижда, че регистрацията на марка предоставя на притежателя изключителни права върху нея. Притежателят има право да забрани на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие:

- а) всеки знак, идентичен с регистрираната марка, по отношение на стоки или услуги, идентични с тези, за които марката е регистрирана;
- б) всеки знак, при който поради идентичността или сходството му с регистрираната марка и идентичността или сходството на стоките или услугите, защитени от тази марка и от знака, съществува вероятност от объркване на част от обществеността, което включва вероятността от свързване на знака с регистрираната марка.

2. Притежателят на регистрирана марка има право да попречи на всички трети лица да внасят в процеса на търговия стоки в съответната страна, където марката е регистрирана, без да ги освобождават за свободно обращение на тази територия, когато тези стоки, включително опаковки, идват от трети държави и или другата страна и върху тях е поставено без разрешение други държави или другата страна върху тях е поставена без разрешение марка, която е идентична с регистрираната по отношение на такива стоки марка или която не може да бъде отличена в основните си аспекти от тази марка.

3. Правото на притежателя на марка съгласно параграф 2 изтича, ако в хода на производство по установяване на нарушение на марката, деклараторът или държателят на стоките представи доказателства, че притежателят няма право да забрани пускането на стоките на пазара в държавата на крайно местоназначение.

Член IP.21: Процедура по регистрация

1. Всяка страна предвижда система за регистрация на марки, при които всяко окончателно отрицателно решение, взето от съответната администрация по марките, включително частичните откази на регистрация, следва да се съобщава писмено на съответното лице, да бъде надлежно мотивирано и да подлежи на обжалване.

2. Всяка страна предвижда възможността трети лица да възразяват срещу заявки за регистрация на марка или, при необходимост, срещу регистрациите на марки. Това производство по възражение е състезателно.

3. Всяка страна осигурява публично достъпна електронна база данни на заявките за регистрация на марки и на регистрациите на марки.

4. Всяка страна полага всички усилия за осигуряване на система за електронно подаване на заявки и обработка, регистрация и поддръжка на марки.

Член IP.22: Общоизвестна марка

За целите на осигуряване на защитата на общоизвестни марки, както е посочено в член 6а от Парижката конвенция и член 16, параграфи 2 и 3 от Споразумението ТРИПС, всяка от страните прилага Общата препоръка за разпоредби, касаещи закрилата на общоизвестните марки, приета от Асамблеята на страните от Парижкия съюз за защита на индустриалната собственост и Генералната асамблея на СОИС по време на тридесет и четвъртата сесия на асамблеите на държавите членки на СОИС, проведена от 20 до 29 септември 1999 г.

Член IP.23: Изключения от правата, предоставяни от марката

1. Всяка страна предвижда ограничени изключения от правата, предоставяни от марката, като например справедливата употреба на описателни понятия, включително географски указания, и може да предвиди други ограничени изключения, при условие че тези изключения вземат предвид законните интереси на притежателя на марката и на трети лица.

2. Марката не дава право на притежателя да забранява на трети лица да използват, в процеса на търговия:

- а) името или адреса на третото лице — когато третото лице е физическо лице;
- б) знаци или указания за вида, качеството, количеството, предназначението, стойността, географския произход, времето на производство на стоките или на предоставяне на услугите, или други характеристики на стоките или услугите; или
- в) марката с цел идентифициране или посочване на стоки или услуги като такива на притежателя на тази марка, по-специално когато използването на тази марка е необходимо, за да се означа предназначението на продукт или услуга, най-вече като принадлежности или резервни части;

при условие че третото лице ги използва в съответствие с почтените практики в областта на производството или търговията.

3. Марката не дава право на притежателя да забрани на трето лице да използва в процеса на търговия по-ранно право, което важи само по отношение на конкретен район, доколкото това право е признато от законите на засегнатата страна и се използва в границите на територията, за която е признато.

Член IP.24: Основания за отмяна на регистрацията

1. Всяка страна предвижда, че марка може да бъде отменена, ако през непрекъснат период от пет години марката не е била реално използвана в съответната територия на

страната във връзка със стоките или услугите, за които е регистрирана, и не съществуват основателни причини за неизползването.

2. Всяка страна предвижда възможност за отмяна на регистрацията на марка, ако в срок от пет години след датата на приключване на процедурата по регистрация тя не е била реално използвана на съответната територия от нейния притежател или с негово съгласие във връзка със стоките или услугите, за които е регистрирана, без основателни причини за неизползване.

3. Въпреки това никое лице не може да претендира, че правата на притежателя върху марката следва да бъдат отменени, ако през интервала между изтичането на този период и подаването на искането за отмяна, реалното използване на марката е започнато или възобновено. Започването или възобновяването на използването в трите месеца, предхождащи подаването на искането за отмяна, и най-рано при изтичането на непрекъснат период на неизползване от пет години, не се взема предвид, когато подготовката за започването или възобновяването е извършена, след като притежателят е узнал, че може да бъде подадено искане за отмяна.

4. Марката подлежи на отмяна и когато след датата, на която е регистрирана:

- а) вследствие на действията или бездействието на притежателя марката се е превърнала в обичайно търговско наименование на стока или услуга, за които е регистрирана;
- б) в резултат на използването ѝ от притежателя на марката или с негово съгласие за стоките или услугите за които е регистрирана, тя може да въведе обществеността в заблуждение, по-специално по отношение на естеството, качеството или географския произход на тези стоки или услуги.

Член IP.25: Правото да се забранят подготвителните действия във връзка с използването на опаковки или други средства

Когато има риск опаковките, етикетите, маркировките, елементите или устройствата за защита или автентичност или другите средства, върху които е поставена марката, биха могли да се използват за стоки или услуги, и тази употреба би представлявала нарушение на правата на притежателя на марка на ЕС по член 9, параграфи 2 и 3, притежателят на тази марка има право да забрани следните действия, извършвани в хода на търговията:

- а) поставянето на знак, идентичен или сходен с марката, върху опаковки, етикети, маркировки, елементи или устройства за защита или автентичност, или всякакви други средства, върху които може да бъде поставяна марката; или
- б) предлагането или пускането на пазара или складирането за тези цели, или вноса или износа на опаковки, етикети, маркировки, елементи или устройства за защита или автентичност, или всякакви други средства, върху които се поставя марката.

Член IP.26: Заявки, подадени недобросъвестно

Марка подлежи на обявяване за недействителна, когато заявката за регистрация на марката е подадена недобросъвестно от заявителя. Всяка от страните може да предвиди, че такава марка няма да бъде регистрирана.

Раздел 3: Промислен дизайн

Член IP.27: Закрила на регистрирани промишлени дизайни

1. Всяка страна предоставя закрита на независимо създадени промишлени дизайни, които са нови и оригинални. Тази закрита се осигурява чрез регистрация и предоставя изключителни права на притежателите на дизайни в съответствие с настоящия раздел.

За целите на настоящия член всяка от страните може да счита, че дизайн с индивидуален характер е оригинален дизайн.

2. Притежателят на регистриран промишлен дизайн има право да възпрепятства трети страни, които нямат съгласието на притежателя най-малко да правят, предлагат за продажба, продават, внасят, изнасят, складираат продукта, носещ и олицетворяващ защитения дизайн или използването на изделия, носещи или въплъщаващи защитения дизайн, когато тези действия се предприемат за търговски цели.

3. Когато дизайнът е приложен към или включен в продукт, който е част от съставен продукт, той се смята за нов и оригинален само:

- a) веднъж включена в съставния продукт, съставната част остава видима при обичайна употреба на продукта; и
- b) доколкото видимите особености на частта отговарят на изискванията за новост и оригиналност.

4. За целите на параграф 3, буква а) „обичайна употреба“ означава употреба от крайния потребител, с изключение на дейностите по поддръжка, сервизно обслужване или ремонт.

Член IP.28: Продължителност на закрилата

Продължителността на закрилата, предоставена за регистрирани промишлени дизайни, включително подновяването на регистрирани дизайни, възлиза на общ срок от 25 години от датата на подаване на заявката³⁶.

Член IP.29: Закрила на нерегистрирани промишлени дизайни

1. Всяка страна предоставя на притежателите на нерегистриран промишлен образец правото да предотвратяват използването на нерегистрирания промишлен дизайн от трето лице, което няма съгласието на притежателя, само когато оспорената употреба е резултат от копиране на нерегистрирания промишлен дизайн на съответната им територия³⁷. Тази употреба включва най-малкото предлагането за продажба, пускането на пазара, вноса или износа на продукта.

2. Продължителността на закрилата, която се предоставя за нерегистриран промишлен дизайн, е най-малко три години от датата, на която промишленият дизайн за първи път е станал общодостъпен на територията на съответната страна.

---

³⁶ Всяка страна може да определи съответната дата на подаване на заявката в съответствие със собственото си законодателство.

³⁷ Този раздел не се прилага за закрилата, позната в Обединеното кралство като право върху промишлен дизайн.

Член IP.30: Изключение и изключване

1. Всяка от страните може да предвиди ограничени изключения по отношение закрилата на промишлените дизайни, включително нерегистриран промишлен дизайн, при условие че тези изключения не противоречат в неразумна степен на обичайната употреба на промишлени дизайни и не нарушават в неразумна степен законните интереси на притежателите на промишлени дизайни, като се отчитат законните интереси на трети лица.
2. Закрилата не се прилага за промишлени дизайни, разработени основно по технически или функционални съображения. Правото върху промишлен дизайн не поражда права върху характеристики на външния вид на продукт, които трябва да бъдат възпроизведени по необходимост в точната им форма и измерения, за да може продуктът, в който е включен или към който е приложен дизайнът, да бъде механически свързан или поставен във, около или до друг продукт, така че и двата продукта да могат да изпълняват своите функции
3. Чрез дерогация от параграф 2, промишленият дизайн, в съответствие с условията, определени в член IP.27 [Закрила на регистрирани промишлени дизайни], параграф 1, се състои в промишлен дизайн, чиято цел е да направи възможно многократно сглобяване или свързване на взаимно заменяеми продукти в модулна система.

Член IP.31: Връзка с авторското право

Всяка страна следва да гарантира, че промишлените дизайни, включително нерегистрираните промишлени дизайни, подлежат на закрила и съгласно законодателството за авторското право на тази страна от датата, на която промишленият дизайн е бил създаден или записан в каквато и да било форма. Степента, до която се предоставя такава закрила, както и условията за това, включително изискваната степен на оригиналност, се определят от всяка страна.

Раздел 4: Патенти

Член IP.32: Патенти и обществено здраве

1. Страните по споразумението потвърждават значението на Декларацията относно Споразумението ТРИПС и общественото здраве, приета на 14 ноември 2001 г. от Конференцията на министрите на СТО в Доха („Декларацията от Доха“). При тълкуването и прилагането на правата и задълженията по силата на настоящия раздел, всяка страна следва да гарантира съответствие с Декларацията от Доха.
2. Всяка страна прилага член 31а от Споразумението ТРИПС, както и приложението към Споразумението ТРИПС и допълнението към приложението към Споразумението ТРИПС.

Член IP.33: Удължаване на срока на предоставената с патент закрила на лекарствени продукти и на продукти за растителна защита

1. Страните отчитат, че за лекарствените продукти и продуктите за растителна защита³⁸, защитени с патент на съответните им територии, може да се прилага административна процедура за разрешаване, преди да бъдат пуснати на техните съответни пазари. Страните признават, че периодът, който изминава между подаването на заявка за патент и първото

---

³⁸ За целите на настоящия дел терминът „продукт за растителна защита“ се определя за всяка страна от съответното законодателство на страните.

разрешение за пускане на продукта на съответния им пазар, както е определено за тази цел в съответното им законодателство, може да съкрати срока на действителна закрила съгласно патента.

2. Всяка страна предвижда допълнителна закрила в съответствие със своите закони и подзаконови нормативни актове за продукт, който е защитен с патент и който е бил предмет на административна процедура за издаване на разрешение, посочена в параграф 1, за да компенсира притежателя на даден патент за намаляването на ефективната патентна защита. Редът и условията за предоставяне на тази допълнителна закрила, включително нейната продължителност, се определят в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на страните.

3. За целите на настоящия дял „лекарствен продукт“ означава:

- a) всяко вещество или комбинация от вещества, представени като притежаващи свойства за лекуване или профилактика на болести по човека или по животните; или
- b) всяко вещество или комбинация от вещества, което може да бъде използвано или предписвано на хора или животни или с цел възстановяване, корекция или промяна на физиологичните функции чрез упражняване на фармакологично, имунологично или метаболитно действие, или с цел поставяне на медицинска диагноза.

Раздел 5: Защита на неразгласена информация

Член IP.34: Защита на търговските тайни

1. Всяка страните предвижда подходящи съдебни производства и средства за защита от гражданскоправен характер в полза на притежателите на търговска тайна с цел предотвратяване на придобиването, използването или разкриването на търговска тайна и получаване на правна защита, когато това придобиване, използване или разкриване се извършва по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики.

2. За целите на настоящия раздел:

- a) „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на всички посочени по-долу изисквания:
  - i) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;
  - ii) да има търговска стойност поради това, че е тайна; и
  - iii) да е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна;
- b) „Притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо търговска тайна.

3. За целите на настоящия раздел за противоречащи на добросъвестните търговски практики се смятат най-малко посочените по-долу търговски практики:

- а) придобиването на търговска тайна без съгласието на притежателя на търговската тайна, когато това придобиване е извършено посредством неразрешен достъп до или присвояване или копиране на документи, предмети, материали, вещества или електронни документи, които са под законния контрол на притежателя на търговската тайна и съдържат търговската тайна или от които тя може да бъде извлечена;
- б) използването или разгласяването на търговска тайна, когато се извършва без съгласието на притежателя на търговската тайна от лице, за което е установено, че отговаря на едно от следните условия:
  - (i) придобило е търговската тайна по начин, посочен в буква а);
  - (ii) нарушило е споразумение за поверителност или друго задължение да не разкрива търговската тайна; или
  - (iii) нарушило е договорно или друго задължение за ограничаване на използването на търговската тайна;
- в) придобиването, използването или разкриването когато и да е извършено то от лице, което към момента на придобиването, използването или разкриването, е знаело или е трябвало да знае при тези обстоятелствата, че търговската тайна е била получена пряко или непряко от друго лице, което е използвало или разкрило незаконно търговската тайна по смисъла на буква б).

4. Някоя от разпоредбите на настоящия раздел не се разбира като изискване към някоя от страните да смята посочените по-долу действия за противоречащи на добросъвестните търговски практики:

- а) независимо откритие или създаване;
- б) обратния инженеринг на продукт, предоставен на разположение на обществеността или от лице, което притежава този продукт законно и за което няма правнообвързващо задължение да ограничава придобиването на съответната информация;
- в) придобиването, използването или разкриването на търговска тайна, изисквани или разрешавани от законодателството на всяка от страните;
- г) упражняване на правото на служителите или на представителите на служителите на информация и консултации в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на съответната страна.

5. Нищо в настоящия раздел не трябва да се разбира като засягащо упражняването на свободата на изразяване на мнение и информация, включително свободата и плурализма на медиите, защитени във всяка страна, като ограничаващо мобилността на служителите или като засягащо автономията на социалните партньори и техните права да сключват колективни трудови договори в съответствие с законовите и подзаконовите нормативни актове на страните.

Член IP.35: Защита на данни, предоставени с цел получаване на разрешение за пускане на лекарствени продукти на пазара

1. Всяка страна защитава търговската информация с поверителен характер, представена с цел получаване на разрешение за пускане на пазара на лекарствени продукти (наричано по-долу „разрешение за пускане на пазара“), срещу разкриването ѝ пред трети лица, освен ако са предприети мерки за осигуряване защитата на данните срещу нелоялна търговска употреба или освен когато разкриването е необходимо в името на по-висш обществен интерес.
2. Всяка страна гарантира, че за ограничен срок, определен съгласно нейното вътрешно законодателство и в съответствие с условията, определени във вътрешното ѝ законодателство, органът, отговарящ за предоставянето на разрешение за пускане на пазара, не приема последващи заявления за разрешение за пускане на пазара, които се основават на резултатите от предклинични изследвания или клинични изпитвания, представени в заявлението до този орган за първото разрешение за пускане на пазара, без изричното съгласие на притежателя на първото разрешение за пускане на пазара, освен ако в международни споразумения, по които и двете страни са страни, е предвидено друго.
3. Всяка страна гарантира, че за ограничен срок, определен съгласно нейното вътрешно законодателство и в съответствие с условията, определени във вътрешното ѝ законодателство, лекарствен продукт, разрешен впоследствие въз основа на резултатите от предклиничните и клиничните изпитвания, посочени в параграф 2, не се пуска на пазара без изричното съгласие на притежателя на първото разрешение за пускане на пазара, освен ако в международни споразумения, по които и двете страни са страни, е предвидено друго.
4. Настоящият член не засяга допълнителните срокове за закрила, които всяка страна може да предвиди в законодателството си.

Член IP.36: Защита на данните, предоставени за получаване на разрешение за пускане на пазара на продукти за растителна защита или биоциди

1. Всяка страна признава временно право на собственика на доклад за изпитване или проучване, представен за първи път с цел получаване на разрешение за пускане на пазара, относно безопасността и ефикасността на активно вещество, продукт за растителна защита или биоциден продукт. По време на този срок докладът за изпитване или изследване не се използва в полза на друго лице, целящо получаване на разрешение за пускане на пазара на активно вещество, продукт за растителна защита или биоцид, освен когато е доказано изричното съгласие на първия собственик. За целите на настоящия член това право се нарича защита на данните.
2. Докладът от изпитването или проучването, представен за разрешение за пускане на пазара на активно вещество или продукт за растителна защита, трябва да отговаря на следните условия:
  - а) да бъде необходим за издаването на разрешението или за изменението на разрешение с цел да се допусне използването на други култури; и
  - б) сертифициран е като съответстващ на принципите за добра лабораторна практика или за добра експериментална практика.
3. Срокът за защита на данните е най-малко 10 години от даването на първото разрешение от съответния орган на територията на страната.

4. Всяка от страните гарантира, че публичните органи, отговорни за издаването на разрешение за пускане на пазара, няма да използват информацията, посочена в параграфи 1 и 2, в полза на следващ заявител за каквото и да е последващо разрешение за пускане на пазара, независимо дали е била публично разгласена или не.

5. Всяка от страните изготвя правила с цел избягване на дублиращи се изпитвания върху гръбначни животни.

Раздел 6: Сортове растения

Член IP.37: Закрила на правата върху сортове растения

Всяка страна защитава правата върху сортовете растения в съответствие с Международната конвенция за закрила на новите сортове растения (UPOV), последно преразгледана в Женева на 19 март 1991 г. Страните си сътрудничат за насърчаване и обезпечаване на съблюдаването на тези права.

Глава 3: Защита на правата върху интелектуална собственост

Раздел 1: Общи разпоредби

Член IP.38: Общи задължения

1. Всяка от страните предвижда съгласно съответното си законодателство мерки, процедури и средства за правна защита, необходими, за да се гарантира прилагането на правата върху интелектуална собственост.

За целите на раздели 1, 2 и 4 от настоящата глава терминът „права върху интелектуална собственост“ не включва правата, обхванати от глава 2 [Защита на неразгласена информация], раздел 5.

2. Мерките, процедурите и средствата за правна защита, посочени в параграф 1:

- а) са справедливи и безпристрастни;
- б) не са ненужно сложни или скъпи, както и не налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния;
- в) са ефективни, пропорционални и възпиращи;
- г) прилагат се по такъв начин, че да се избегне създаването на пречки пред законната търговия и предвиждат предпазни механизми срещу злоупотреба с тях.

Член IP.39: Лица, които имат право да подадат заявление за прилагане на мерките, процедурите и средствата за защита

Всяка страна признава като лица, имащи право да изискват прилагането на мерките, процедурите и средствата за правна защита, посочени в раздели 3 и 4 от настоящата глава:

- а) носителите на права върху интелектуална собственост в съответствие с правото на дадена страна;

- б) всички други лица, упълномощени да ползват тези права, по-специално притежателите на лицензии, доколкото това е позволено от правото на дадена страна и е в съответствие с него; и
- в) федерации и сдружения³⁹, доколкото това е позволено от правото на съответната страна и е в съответствие с него.

Раздел 2: Защита по гражданскоправен и административен ред

Член IP.40: Мерки за съхраняване на доказателствата

1. Всяка страна гарантира, че дори преди започване на производство по съществото на спора, въз основа на подадено искане от страна по спора, представила разумни налични доказателства в подкрепа на твърдението си, че принадлежащото ѝ право върху интелектуална собственост е било нарушено или предстои да бъде нарушено, компетентните съдебни органи могат да разпоредят незабавни и ефективни временни мерки за обезпечаване на съответните доказателства по отношение на предполагаемото нарушение, при спазване на принципите за защита на поверителната информация.
2. Такива мерки могат да включват подробното описание, със или без вземане на моистри, или физическото изземване на стоките, обект на предполагаемото нарушение, и, когато е целесъобразно, на материалите и средствата, използвани за производството или разпространението на тези стоки, и свързаните с това документи.

Член IP.41: Доказателства

1. Всяка страна предприема мерки, за да даде възможност, по искане на страна по спора, която е представила разумно достъпни доказателства, достатъчни, за да подкрепят нейните твърдения, и която при обосновката на тези твърдения е посочила доказателства, които са под контрола на противната страна, компетентните съдебни органи да разпоредят противната страна да представи тези доказателства, при спазване на принципите за защита на поверителната информация.
2. Всяка страна също така предприема необходимите мерки, за да се даде възможност на компетентните съдебни органи да разпоредят, когато е целесъобразно, в случаи на нарушаване на право върху интелектуална собственост, извършено в търговски мащаб, и при същите условия като в параграф 1, съобщаването на банкови, финансови или търговски документи под контрола на противната страна, при спазване на принципите за защита на поверителната информация.

Член IP.42: Право на информация

1. Всяка страна гарантира, че при гражданско производство относно нарушение на право върху интелектуална собственост и в отговор на обосновано и съразмерно искане от страна на ищеца, компетентните съдебни органи могат да разпоредят нарушителят или което и да е

---

³⁹ От съображения за правна сигурност, и доколкото се допуска от законодателството на съответната страна, се уточнява, че терминът „федерации и асоциации“ включва поне органи за колективно управление на права и органи за професионална защита, които са признати по надлежния ред като имащи право да представляват носители на права върху интелектуална собственост.

друго лице да предостави информация относно произхода и дистрибуторските мрежи на стоките или услугите, с които се нарушава правото върху интелектуална собственост.

2. За целите на параграф 1 „всяко друго лице“ означава лице, което:

- а) е установено, че притежава стоките, обект на нарушението, в търговски мащаб;
- б) е установено, че използва услугите, обект на нарушението, в търговски мащаб;
- в) е установено, че предоставя в търговски мащаб услугите, използвани при действията по извършване на нарушение; или
- г) е било посочено от лицето, упоменато в букви а), б) или в), като участник в производството, изработването или дистрибуцията на стоките или в предоставянето на услугите.

3. Информацията, посочена в параграф 1, включва по целесъобразност следното:

- а) имената и адресите на производителите, фабрикантите, дистрибуторите, доставчиците и други предходни собственици на стоките или услугите, както и предполагаемите търговци на едро и на дребно;
- б) информация за произведените, изработените, доставените, получените или поръчаните количества, както и цената, получена за въпросните стоки или услуги.

4. Параграфи 1 и 2 се прилагат, без да се засягат други закони на някоя от страните, с които:

- а) на носителите на права се дава правото да получат по-пълна информация;
- б) се урежда използването в граждански производства на информацията, съобщена съгласно настоящия член;
- в) се урежда отговорността за злоупотреба с правото на информация;
- г) се дава възможност за отказ да се предостави информация, която би принудила лицето, посочено в параграф 1, да признае собственото си участие или това на свои близки роднини в нарушаването на право върху интелектуална собственост;
- д) се урежда защитата на поверителността на източниците на информация или обработката на лични данни.

Член IP.43: Временни и обезпечителни мерки

1. Всяка страна гарантира, че по молба на ищеца съдебните органи могат да постановят привременна мярка срещу предполагаемия нарушител, чието предназначение е да се предотврати евентуално непосредствено предстоящо нарушение на право върху интелектуална собственост или да се забрани — временно, а когато е приложимо, и под условие за налагане на периодична имуществена санкция, когато това е предвидено от законодателството на тази страна — продължаването на твърдените нарушения на това право или тяхното продължаване да се обвърже с условие за внасяне на обезпечение с цел да се гарантира обезщетение за носителя на правото. Привременната мярка може също така да се

постанови при същите условия срещу посредник, чиито услуги се използват от трето лице за нарушаване на право върху интелектуална собственост.

2. Всяка страна гарантира, че нейните съдебни органи могат, по искане на ищеца, да разпоредят изземването или предаването на стоките, за които има съмнение, че нарушават право върху интелектуална собственост, така че да се предотврати тяхното навлизане или движение по търговските канали.

3. В случай на твърдяно нарушение, извършено в търговски мащаб, всяка страна гарантира, че ако ищецът докаже, че са налице обстоятелства, поради които е вероятно да бъде възпрепятстван да получи обезщетение за вреди, съдебните органи могат да разпоредят, като обезпечителна мярка, налагането на запор или възбрана върху движимите и недвижимите вещи на предполагаемия нарушител, включително върху банковите му сметки и други активи. За тази цел компетентните органи могат да разпоредят да се съобщи за банкови, финансови или търговски документи или да се даде подходящ достъп до съответната информация.

4. Всяка страна гарантира, че по отношение на мерките, посочени в параграфи 1, 2 и 3, нейните съдебни органи са упълномощени да изискват от заявителя да предостави всички разумно достъпни доказателства, за да се уверят в достатъчна степен в това, че заявителят е притежател на правото и че правото на заявителя се нарушава или че това нарушение непосредствено предстои.

Член IP.44: Коригиращи мерки

1. Всяка страна гарантира, че нейните съдебни органи могат да разпоредят, по искане на ищеца и без да се засягат обезщетенията, евентуално дължими на притежателя на правото по причина на нарушението, и без никаква компенсация, унищожаването или поне окончателното изтегляне от търговските канали на стоките, за които е установено, че нарушават право върху интелектуална собственост. Когато е целесъобразно, при същите условия, съдебните органи могат да разпоредят също унищожаването на материали и средства, използвани предимно за създаването или производството на такива стоки.

2. Съдебните органи на всяка страна разполагат с правомощието да разпоредят изпълнението на тези мерки да бъде за сметка на нарушителя, освен ако са посочени особени причини за отклонение от това правило.

Член IP.45: Съдебни разпореждания

Всяка страна гарантира, че когато със съдебно решение е установено нарушение на право върху интелектуална собственост, съдебните органи могат да постановят съдебно разпореждане срещу нарушителя, целящо да забрани по-нататъшно извършване на нарушението. Всяка страна също така гарантира, че съдебните власти могат да издадат разпореждане срещу посредници, чиито услуги се използват от трето лице за нарушаване на право върху интелектуална собственост.

Член IP.46: Алтернативни мерки

Всяка страна може да предвиди, че в необходимите случаи и по молба на лицето, което може да подлежи на мерките, предвидени в член IP.44 [Коригиращи мерки] и/или член IP.45 [Съдебни разпореждания], компетентните съдебни органи могат да постановят заплащане на парично обезщетение на засегнатата страна вместо прилагане на мерките, предвидени в

посочените два члена, в случай че лицето е действало непреднамерено и без небрежност, ако изпълнението на въпросните мерки би му причинило несъразмерни вреди и ако паричното обезщетение за потърпевшата страна се прецени за разумно удовлетворително.

Член IP.47: Обезщетение за вреди

1. Всяка страна гарантира, че по молба на увредената страна нейните съдебни органи нареждат на нарушителя, който е знаел или е имал разумни основания да знае, че участва в действие, с което се нарушават права, да заплати на носителя на правата обезщетение съобразно действително претърпените от него вреди в резултат на нарушението.

2. Всяка страна гарантира, че при определянето на обезщетенията нейните съдебни органи:

- a) вземат предвид всички относими аспекти, като например отрицателните икономически последици, в това число пропуснатите ползи, които увредената страна е претърпяла, всички неправомерно получени от нарушителя облаги и когато е целесъобразно, обстоятелства, различни от икономическите фактори, като например неимуществените вреди, причинени на носителя на правото вследствие на нарушението;
- б) като алтернатива на посоченото в буква а) те могат, когато е уместно, да определят обезщетението като еднократна сума въз основа на елементи, като най-малкото размера на лицензионните и авторските възнаграждения и хонорари, които биха били дължими, в случаи че нарушителят е поискал официално разрешение да ползва въпросното право върху интелектуална собственост.

3. Когато нарушителят неосъзнато или без да има разумни основания да знае е извършил действия, с които е нарушил права, всяка страна може да предвиди, че съдебните органи могат да постановят възстановяване на ползите или плащане на предварително определено обезщетение за вреди.

Член IP.48: Съдебни разноски

Всяка страна гарантира, че разумните и съразмерни съдебни разноски и другите разходи, направени от спечелилата страна по спора, като правило се поемат от загубилата страна по спора, освен ако това противоречи на справедливостта.

Член IP.49: Публикуване на съдебните решения

Всяка страна гарантира, че при съдебни производства, образувани за нарушение на право върху интелектуална собственост, съдебните органи могат да разпоредят по искане на ищеца и за сметка на нарушителя подходящи мерки за разпространение на информацията във връзка с постановеното решение, в това число излагането му и неговото цялостно или частично публикуване.

Член IP.50: Презумпция за авторство или собственост

За целите на прилагането на мерките, процедурите и средствата за правна защита, предвидени в глава 3 [Защита на правата върху интелектуална собственост]:

- a) за да може авторът на литературно или художествено произведение, при липса на доказателства за обратното, да се счита за такъв и следователно да бъде упълномощен

да образува производство за нарушени права, е достатъчно името на автора да фигурира върху произведението по обичайния начин; и

- б) разпоредбата по буква а) се прилага *mutatis mutandis* спрямо носителите на права, сродни на авторското право, по отношение на техния обект на закрила.

Член IP.51: Административни производства

Доколкото административните производства по съществуващото на спора са предпоставка за постановяването на защитни мерки в гражданския процес, тези производства трябва да съответстват на принципи, които по същество са равностойни на установените в съответните разпоредби от настоящия раздел.

Раздел 3: Гражданскоправни съдебни производства и средства за правна защита на търговските тайни

Член IP.52: Гражданскоправни съдебни производства и средства за правна защита на търговските тайни

1. Всяка страна гарантира, че на лице, което участва в съдебните производства от гражданскоправен характер, посочени в член IP.34 (Обхват на защита на търговските тайни), параграф 1, или което има достъп до документи, които са част от тези производства, не се разрешава да използва или разкрива търговска тайна или предполагаема търговска тайна, която компетентните съдебни органи, в отговор на надлежно обосновано заявление от заинтересована страна, са определили като поверителна информация и която им е станала известна в резултат на това участие или достъп.
2. Всяка страна гарантира, че задължението, посочено в параграф 1, остава в сила след приключване на гражданскоправното съдебно производство, докато това е целесъобразно.
3. В съдебните производства от гражданскоправен характер, посочени в член IP.34 [Обхват на защита на търговските тайни], параграф 1, всяка от страните предвижда нейните съдебни органи да имат правомощия най-малко:
  - а) да разпоредят временни мерки в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, както и да прекратяват и забраняват използването или разкриването на търговската тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики;
  - б) да разпореждат мерки, в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, постановяващи прекратяване или, в зависимост от случая, забрана за използване или разкриване на търговската тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики;
  - в) да разпоредят, в съответствие със своите законови и подзаконови нормативни актове, всяко лице, което е придобило, използвало или разкрило търговска тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики, и което е знаело или е трябвало да знае, че то е придобило, използвало или разкрило търговска тайна по начин, противоречащи на добросъвестните търговски практики, да заплати на притежателя на търговската тайна на обезщетение съобразно действителните вреди, понесени в резултат от това придобиване, използване или разкриване на търговската тайна;

- г) да предприемат специални мерки, необходими за запазване на поверителността на всяка търговска тайна или твърдяна търговска тайна, използвана или споменавана в производствата, посочени в член IP.34 [Обхват на защита на търговските тайни], параграф 1. Тези специални мерки могат да включват, в съответствие със съответните закони и подзаконови нормативни актове на всяка страна, включително правото на защита, възможността за пълно или частично ограничаване на достъпа до определени документи; за ограничаване на достъпа до изслушвания и до съответните записи или протоколи от тях; както и за предоставяне на неповерителна версия на съдебно решение, в която пасажите, съдържащи търговски тайни, са заличени или редактирани.
- д) да налагат санкции на всяко лице, участващо в съдебното производство, което не изпълни или откаже да изпълни съдебните разпореждания относно защитата на търговската тайна или предполагаемата търговска тайна.

4. Всяка страна гарантира, че заявление за мярката, процедурите или средствата за правна защита, предвидени в настоящия член, се отхвърля, когато твърдяното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, противоречащо на добросъвестните търговски практики, е било осъществено в съответствие с нейните закони и подзаконови нормативни актове:

- а) за разкриване на неправомерно поведение, неправомерни действия или незаконна дейност с цел защита на обществения интерес;
- б) за разкриване от служители на представители на страните като част от законното упражняване от тези представители на техните функции, както и като необходимо за тази цел;
- в) за защита на законен интерес, признат от законите и подзаконовите нормативни актове на съответната страна.

Раздел 4: Мерки за защита от страна на митническите органи

Член IP.53: Гранични мерки

1. По отношение на стоките под митнически контрол всяка страна приема или запазва в сила процедури, съгласно които носител на права може да подаде заявление до компетентен орган⁴⁰ да спре вдигането на — или да задържи — стоки, за които има съмнение. За целите на настоящия подраздел „стоки, за които има съмнение“ означава стоки, за които има съмнение, че нарушават марки, авторски права и сродни права, географски указания, патенти, полезни модели, промишлени дизайни, топографии на интегрални схеми и права върху сортове растения.

2. Всяка страна разполага с електронни системи, с помощта на които митниците управляват предоставените или регистрираните заявления.

3. Всяка страна гарантира, че нейните компетентни органи не начисляват такса за покриване на административните разходи, произтичащи от обработката на заявление или регистрация.

---

⁴⁰ За Европейския съюз компетентният орган означава митническите органи.

4. Всяка страна гарантира, че нейните компетентни органи вземат решение за одобряване или регистриране на заявление в рамките на разумен срок.
5. Всяка страна предвижда заявленията, посочени в параграф 1, да се прилагат по отношение на многократни доставки.
6. По отношение на стоките под митнически контрол всяка страна гарантира, че нейните митнически органи могат да действат по собствена инициатива за спиране на вдигането или задържането на стоки, за които има съмнения.
7. Всяка страна гарантира, че нейните митнически органи използват анализ на риска за идентифициране на съмнителни стоки.
8. Всяка страна може да оправомощи своя митнически орган да предостави на носителя на права, при поискване, информация за стоките, включително тяхното описание и действителни или приблизителни количества, а ако са известни — името и адреса на изпращача, вносителя, износителя или получателя, както и за страната на произход или мястото, от което идват стоките, чието вдигане е преустановено или които са задържани.
9. Всяка страна разполага с процедури, които позволяват унищожаването на съмнителни стоки, без да е необходимо предварително административно или съдебно производство за формално установяване на нарушенията, когато засегнатите лица се съгласят или не се противопоставят на унищожаването. В случаите, в които такива стоки не биват унищожавани, всяка от страните гарантира, че освен при извънредни обстоятелства, тези стоки се извеждат извън търговските канали, така че да се предотврати нанасянето на щети на притежателя на правата.
10. Всяка страна следва да разполага с процедури, позволяващи бързо унищожаване на фалшиви марки и пиратски стоки, изпратени в пощенски или експресни куриерски пратки.
11. Всяка страна предвижда, че при поискване от митническите органи притежателят на одобреното или регистрираното заявление е длъжен да възстанови разходите, понесени от митническите органи или от други лица, действащи от името на митническите органи, от момента на задържане или спиране на вдигането на стоките, включително складиране, обработка и всякакви разходи, свързани с унищожаването на стоките или разпореждането с тях.
12. Всяка страна може да реши да не прилага настоящия член за вноса на стоки, предлагани на пазара в друга държава от носителите на правото или с тяхно съгласие. Всяка страна може да изключи от прилагането на настоящия член стоки с нетърговски характер, съдържащи се в личния багаж на пътниците.
13. Всяка страна позволява на своите митнически органи да поддържат редовен диалог и да насърчават сътрудничеството със съответните заинтересовани страни и с други органи, участващи в защитата на правата върху интелектуална собственост.
14. Страните си сътрудничат по отношение на международната търговия със съмнителни стоки. По-специално страните споделят, доколкото е възможно, съответна информация за търговия със съмнителни стоки, засягаща другата страна.
15. Без да се засягат други форми на сътрудничество, Протоколът относно административната взаимопомощ по митнически въпроси се прилага по отношение на

нарушения на законодателството относно правата върху интелектуална собственост, за прилагането на които митническите органи на съответната страна са компетентни в съответствие с настоящия член.

Член IP.54: Съответствие с ГАТТ и споразумението ТРИПС

При прилагането на мерките за граничен контрол с оглед на ефективното прилагане на правата върху интелектуална собственост от митниците, независимо дали са обхванати от настоящия раздел или не, страните гарантират съответствие с техните задължения по ГАТТ от 1994 г. и по споразумението ТРИПС, и по-специално с член V от ГАТТ от 1994 г. и с част III, член 41 и раздел 4 от споразумението ТРИПС.

Глава 4: Други разпоредби

Член IP.55: Сътрудничество

1. Страните си сътрудничат с оглед подпомагане изпълнението на ангажиментите и задълженията, поети в съответствие с настоящия дял.
2. Областите на сътрудничество включват, но не са ограничени до следните дейности:
  - а) обмен на информация относно правната уредба, свързана с правата върху интелектуална собственост и съответните правила за защита и прилагане;
  - б) обмен на опит относно напредъка в законодателството, прилагането на правата върху интелектуална собственост и прилагането на централно и местно ниво от митнически, полицейски, административни и съдебни органи;
  - в) координация за предотвратяване на износа на фалшифицирани стоки, включително с други държави;
  - г) техническа помощ, изграждане на капацитет, обмен и обучение на персонал;
  - д) закрила и защита на правата върху интелектуална собственост и разпространение на информация в това отношение сред бизнес кръговете и гражданското общество, наред с други;
  - е) повишаване на обществената осведоменост на потребителите и носителите на права;
  - ж) засилване на институционалното сътрудничество, особено между службите по интелектуална собственост на двете страни;
  - з) повишаване на информираността и осведомеността на широката общественост относно политиките, свързани със закрилата и прилагането на правата върху интелектуална собственост;
  - и) насърчаването на защитата и прилагането на правата върху интелектуална собственост с публично-частно сътрудничество с участието на малки и средни предприятия;
  - й) изготвяне на ефективни стратегии за идентифициране на адресати и програми за осведомяване с цел повишаване на информираността на потребителите и на медиите относно въздействието на нарушенията на правата върху интелектуална собственост,

включително относно рисковете за здравето и безопасността, както и връзката с организираната престъпност.

3. Страните, пряко или чрез Специализирания комитет по интелектуалната собственост, поддържат контакт по всички въпроси, отнасящи се до прилагането и функционирането на настоящия дял.

Член IP.56: Доброволни инициативи на заинтересовани страни

Всяка страна се стреми да улесни доброволните инициативи на заинтересовани страни за намаляване на нарушенията на правата върху интелектуална собственост, включително онлайн и на други пазари, фокусирани върху конкретни проблеми и търсещи практически решения, които са реалистични, балансирани, пропорционални и справедливи за всички заинтересовани страни, включително по следните начини:

- а) всяка страна се стреми да свиква на консенсусна основа заинтересовани страни на нейна територия, за да улеснява доброволни инициативи за намиране на решения и разрешаване на разногласия по отношение на защитата и осигуряването на съблюдаване на правата върху интелектуална собственост и намаляване на нарушенията;
- б) страните се стремят да обменят информация помежду си относно усилията за улесняване на доброволни инициативи на заинтересованите страни на техните съответни територии; и
- в) страните се стремят да насърчават открит диалог и сътрудничество между заинтересованите страни на страните, както и да насърчават заинтересованите страни на страните да намират заедно решения и да отстраняват разногласията по отношение на защитата и осигуряването на съблюдаване на правата върху интелектуална собственост и намаляване на нарушенията.

Член IP.57: Преглед във връзка с географските указания

Като отбелязват съответните разпоредби на всяко по-ранно двустранно споразумение между Обединеното кралство, от една страна, и Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от друга страна, страните могат съвместно да положат разумни усилия, за да договорят правила за закрила и ефективно прилагане на техните географски указания на вътрешно равнище.

ДЯЛ VI: ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

Глава 1: Обхват

Член PPROC.1: Цел

Целта на настоящия дял е да гарантира достъпа на доставчиците от всяка страна до разширени възможности за участие в процедурите за възлагане на обществени поръчки и да повиши прозрачността на процедурите за възлагане на обществени поръчки.

Член PPROC.2: Включване на някои разпоредби на СДП и попадащи в обхвата обществени поръчки

1. Разпоредбите на СДП, посочени в приложение PPROC-1, раздел А, включително приложенията на всяка страна към допълнение I към СДП, са включени в настоящия дял.
2. За целите на настоящия дял „попадащи в обхвата обществени поръчки“ означава обществени поръчки, за които се прилага член II от СДП и освен това обществените поръчки, изброени в раздел Б от приложение PPROC-1.
3. По отношение на попадащите в обхвата обществени поръчки всяка страна прилага, *mutatis mutandis*, разпоредбите на СДП, съдържащи се в раздел А от приложение PPROC-1, относно доставчици, стоки или услуги от другата страна.

Глава 2: Допълнителни правила за попадащите в обхвата обществени поръчки

Член PPROC.3: Използване на електронни средства при възлагането на обществени поръчки

1. Всяка страна гарантира, че нейните възложители провеждат попадащи в обхвата обществени поръчки по електронен път, доколкото е възможно.
2. Възложителят се счита, че провежда попадащи в обхвата обществени поръчки по електронен път, ако използва електронни средства за информация и комуникация за:
  - а) публикуването на обявления и тръжна документация в процедурите за възлагане на обществени поръчки; и
  - б) подаването на заявки за участие и на оферти.
3. Освен в специални случаи, тези електронни средства за информация и комуникация трябва да бъдат недискриминационни, общодостъпни и оперативно съвместими с продуктите на информационните и комуникационни технологии в обща употреба, както и да не ограничават достъпа до процедурата за възлагане на обществени поръчки.
4. Всяка страна гарантира, че нейните възложители получават и обработват електронни фактури в съответствие с нейното законодателство.

Член PPROC.4: Електронно публикуване

По отношение на попадащите в обхвата обществени поръчки всички обявления за обществени поръчки, включително обявленията за предполагаеми поръчки, обобщените обявления, обявленията за планирани обществени поръчки и обявленията за възлагане на договори следва да са директно достъпни по електронен път, безплатно, чрез една точка за достъп в интернет.

Член PPROC.5: Подкрепящи доказателства

Всяка страна гарантира, че при подаването на заявленията за участие или при подаването на офертите възложителите не изискват от доставчиците да представят всички или част от подкрепящите доказателства, така че да не бъдат в някоя от ситуациите, в които даден доставчик може да бъде отстранен, и така че да отговарят на условията за участие, освен ако това е необходимо, за да се гарантира правилното провеждане на поръчката.

Член PPROC.6: Условия за участие

Всяка страна гарантира, че когато нейните възложители изискват като условие за участие в попадаща в обхвата обществена поръчка даден доставчик да докаже предишен опит, те не изискват доставчикът да има такъв опит на територията на тази страна.

Член PPROC.7: Системи за регистрация и квалификационни процедури

Страна, която поддържа система за регистрация на доставчиците, гарантира, че заинтересованите доставчици могат да поискат регистрация по всяко време. Всеки заинтересован доставчик, който е отправил искане, трябва да бъде информиран в разумен срок за решението дали искането е удовлетворено или не.

Член PPROC.8: Селективна тръжна процедура

Всяка страна гарантира, че когато възложителят използва селективна тръжна процедура, той отправя покани за представяне на оферти до определен брой доставчици, достатъчен, за да се гарантира реална конкуренция, без да се засяга оперативната ефективност на системата за възлагане на обществени поръчки.

Член PPROC.9: Необичайно ниски цени

В допълнение към член XV, параграф 6 от СДП, ако възложителят получи оферта с цена, която е необичайно ниска в сравнение с цените в другите подадени оферти, той разполага също така с възможността да провери с помощта на доставчика дали при определянето на цената се взема предвид предоставянето на субсидии.

Член PPROC.10: Екологични, социални и трудови съображения

Всяка страна гарантира, че възложителите могат в хода на процедурата за възлагане на обществена поръчка да вземат предвид екологични, трудови и социални съображения, при условие че тези съображения са съвместими с правилата, предвидени в глави 1 и 2, и са посочени в обявлението за планираната поръчка или в друго обявление, използвано като обявление за планираната поръчка, или в документацията за поръчката.

Член PPROC.11: Вътрешни процедури за обжалване

1. Когато по реда на член XVIII, параграф 4 от СДП е определен безпристрастен административен орган от някоя от страните, тази страна гарантира, че:

- (a) членовете на определения орган са независими, безпристрастни и свободни от външно влияние за срока на назначението си;
- (b) членовете на определения орган не се освобождават от длъжност против волята им, докато са на служба, освен ако тяхното освобождаване се изисква по силата на разпоредбите, регламентиращи дейността на въпросния орган; и
- (c) председателят или поне един друг член на съответния определен орган притежава правна и професионална квалификация, равностойна на необходимата за съдии, адвокати или юристи, получена по реда на законовите и подзаконовите нормативни актове на страната

2. Всяка страна приема или запазва в сила процедури, които предвиждат бързи временни мерки за запазване на възможността за доставчика да участва в процедурата за възлагане на поръчката. Такива временни мерки, предвидени в член XVIII, параграф 7, буква а) от СДП, могат да доведат до спиране на процедурата по възлагане на поръчката или — ако конкретен договор е сключен от възложителя и ако страната е предвидила това — до спиране на изпълнението на договора. Процедурите могат да предвиждат, че при вземането на решение за това, дали да се приложат такива мерки, могат да бъдат взети под внимание императивни съображения, свързани с неблагоприятни последици за засегнатите интереси, включително за обществения интерес. В писмена форма се предоставят основателни причини за непредприемането на действия.

3. В случай че заинтересован или участващ доставчик е подал жалба пред определения орган, посочен в параграф 1, всяка страна гарантира по принцип, че възложителят няма да може да сключи договора, преди същият орган да излезе с решение или с препоръка по жалбата по отношение на евентуални временни мерки, корективно действие или обезщетение за претърпените щети или вреди, както е посочено в параграфи 2, 5 и 6, в съответствие с неговите правила, нормативни разпоредби и процедури. Всяка страна може да предвиди, че в случай на неизбежни и надлежно обосновани обстоятелства договорът все пак може да бъде сключен.

4. Всяка страна може да предвиди:

- (а) период на запазване на статуквото между решението за възлагане на поръчка и сключването на договор, с цел да се предостави на неодобрените доставчици достатъчно време, за да преценят дали е целесъобразно да започнат процедура за преразглеждане; или
- (б) достатъчен период за заинтересования доставчик да подаде жалба, която може да послужи като основание за спирането на изпълнението на договора.

5. Корективното действие съгласно член XVIII, параграф 7, буква б) от СДП може да включва една или повече от следните мерки:

- (а) премахване на дискриминационните технически, икономически или финансови спецификации от поканата за представяне на оферти, от документите за възлагане на поръчка или от всеки друг документ, свързан с процедурата за възлагане на поръчка, и провеждане на нови процедури за възлагане на поръчки;
- (б) повторно провеждане на процедурата за възлагане на поръчката, без да се променят условията;
- (с) отмяна на решението за възлагане на поръчката и приемане на ново решение за възлагане на поръчката;
- (д) прекратяване на договор или обявяване на неговата недействителност; или
- (е) приемане на други мерки с цел отстраняване на нарушение на глави 1 и 2, например разпореждане за плащане на определена сума, докато нарушението не бъде ефективно отстранено.

6. В съответствие с член XVIII, параграф 7, буква б) от СДП, всяка от страните може да предвиди присъждането на обезщетение за претърпените щети или вреди. В тази връзка, ако

определеният от страната орган за целите на преразглеждането не е съд, а доставчикът счита, че е налице нарушение на национални закони и подзаконови разпоредби за прилагане на предвидените в глави 1 и 2 задължения, доставчикът може да отнесе въпроса пред съд, включително за да претендира обезщетение, в съответствие със съдебните процедури на страната.

7. Всяка страна приема или запазва в сила необходимите процедури, чрез които се изпълняват ефективно решенията или препоръките на органите, натоварени с преразглеждането, или се подлагат на ефективно принудително изпълнение решенията на органите за съдебен контрол.

Глава 3: Национално третиране извън попадащите в обхвата обществени поръчки

Член PPROC.12: Определения

1. За целите на настоящата глава третирането, предоставяно от дадена страна по настоящата глава, означава:

- а) по отношение на Обединеното кралство — третиране, не по-неблагоприятно от най-благоприятното третиране, предоставяно в сходни ситуации на доставчици от Обединеното кралство; и
- б) по отношение на държава членка — третиране, не по-неблагоприятно от най-благоприятното третиране, предоставено в сходни ситуации от тази държава членка на доставчици от тази държава членка.

2. За целите на настоящата глава доставчик от някоя от страните, който е юридическо лице, означава:

- а) за Съюза — юридическо лице, учредено или организирано съгласно правото на Съюза или поне една от неговите държави членки и извършващо съществена стопанска дейност, разбирано от Съюза в съответствие с неговата нотификация до СТО относно Договора за създаване на Европейската общност (WT/REG39/1), като равностойно на понятието „действителна и непрекъсната връзка“ с икономиката на държава членка, залегнало в член 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз, на територията на Съюза; и
- б) за Обединеното кралство — юридическо лице, учредено или организирано съгласно правото на Обединеното кралство и извършващо съществена стопанска дейност на територията на Обединеното кралство.

Член PPROC.13: Национално третиране на местни доставчици

1. По отношение на която и да е обществена поръчка, никоя мярка на някоя от страните не може да води до това, че доставчици от другата страна, установени на нейна територия чрез учредяването, придобиването или поддръжката на юридическо лице, получават

третиране, по-неблагоприятно от третирането, което тази страна предоставя на собствените си подобни доставчици⁴¹.

2. Изпълнението на задължението за национално третиране, предвидено в настоящия член, остава предмет на изключенията във връзка със сигурността и общите изключения, определени в член III от СДП, дори ако обществените поръчки не са попадащи в обхвата обществени поръчки в съответствие с настоящия дял.

Глава 4: Други разпоредби

Член PPROC.14: Промени и корекции на ангажиментите във връзка с достъпа до пазара

Всяка страна може да промени или коригира своите ангажименти за достъп до пазара в съответния си подраздел на раздел Б от приложение PPROC-.1 в съответствие с процедурите, определени в членове PPROC.15 [Промени] — PPROC .18 [Изменение на раздел от приложение PROC-1].

Член PPROC.15: Промени

1. Страна, която възнамерява да промени подраздел на раздел Б от приложение PPROC-1:

- (a) уведомява другата страна писмено за това; и
- (b) включва в уведомлението предложение за подходящи компенсаторни корекции до другата страна с цел запазване ниво на ангажиментите за достъп до пазара, сравнимо със съществуващото преди изменението равнище.

2. Независимо от параграф 3, буква б), не е необходимо дадена страна да предоставя компенсаторни корекции на другата страна, ако промяната касае възложител, спрямо чието възлагане на поръчки тази страна действително е премахнала своя контрол или влияние.

Контролът или влиянието на дадена страна върху попадащите в обхвата обществени поръчки на възложители се считат за действително премахнати, ако възложителят е изложен на конкуренция на пазари, до които достъпът не е ограничен.

3. Другата страна може да възрази срещу промяната, посочена в параграф 1, буква а), ако оспори, че:

- (a) компенсаторната корекция, предложена съгласно параграф 1, буква б), е достатъчна, за да се запази сравнимо равнище на взаимно договорени ангажименти за достъп до пазара; или
- (b) промяната обхваща възложител, върху който страната действително е премахнала своя контрол или влияние, както е предвидено в параграф 2.

---

⁴¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че прилагането на задължението за национално третиране, предвидено в настоящия член, подлежи на изключенията, посочени в ПРИЛОЖЕНИЕ PPROC-1 [Обществени поръчки], подраздели Б1 и Б2, бележка 3.

Другата страна следва да възрази писмено в срок от 45 дни от получаването на уведомлението, посочено в параграф 1, буква а), или ще се смята, че приема компенсаторната корекция или промяната, включително за целите на шеста част, дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби].

Член PPROC.16: Корекции

1. Страна, която възнамерява да коригира подраздел на раздел Б от приложение PPROC-1, уведомява писмено другата страна.

При условие че не засягат взаимно договорените ангажименти за достъп до пазара, предвидени в настоящия дял, за корекция се считат следните промени на подраздел на раздел Б от приложение PPROC-1:

- (а) промяна в наименованието на възложител;
- (б) сливане на два или повече възложители, изброени в този подраздел; и
- (в) разделянето на възложител, посочен в този подраздел, на два или повече възложители, които се добавят към възложителите, изброени в същия подраздел.

2. Всяка страна може да уведоми другата страна, че възразява срещу предложена корекция в срок от 45 дни от получаване на уведомлението. Страната, подаваща възражение, следва да изложи основанията си да не счита предложената корекция като промяна, предвидена в параграф 1, и описва ефекта от предложената корекция върху взаимно договорените ангажименти за достъп до пазара, предвидени в настоящия дял. Ако в срок от 45 дни след получаване на уведомлението не бъде подадено такова писмено възражение, се счита, че страната е съгласна с предложената корекция.

Член PPROC.17: Консултации и уреждане на спорове

Ако някоя страна възрази срещу предложената промяна или предложените компенсаторни корекции, посочени в член PPROC.15 [Промени], или срещу предложената корекция, посочена в член PPROC.16 [Корекции], страните се стремят да разрешат въпроса чрез консултации. Ако в срок от 60 дни от получаване на възражението не бъде постигнато съгласие, страната, която иска да измени или коригира своя подраздел на раздел Б от приложение PPROC-1, може да отнесе въпроса за уреждане на спора в съответствие с шеста част, дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби] с цел да се определи дали възражението е основателно.

Член PPROC.18: Изменение на раздел Б от приложение PPROC-1

Ако съответната страна не възрази срещу промяната съгласно член PPROC.15 [Промени], параграф 3 или срещу корекцията съгласно член PPROC.16 [Корекции], параграф 2, или промените или корекциите се договорят между страните чрез консултациите, посочени в член PPROC.17 [Консултации и уреждане на спорове], или има окончателно уреждане на въпроса съгласно шеста част, дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], Съветът за партньорство изменя съответния подраздел на раздел Б от приложение PPROC-1, за да отразява съответните промени, корекции или компенсаторни корекции.

Член PPROC.19: Сътрудничество

1. Страните потвърждават ползите, които могат да произтекат в резултат от сътрудничество в международното насърчаване на взаимната либерализация на пазарите на обществени поръчки.
2. Страните си предоставят взаимно годишни статистически данни за попадащите в обхвата обществени поръчки, в зависимост от наличните технически средства.

ДЯЛ VII: МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Член SME.1: Цел

Целта на настоящия дял е да разшири възможностите за малките и средните предприятия да се възползват от първа позиция [Търговия].

Член SME.2: Обмен на информация

1. Всяка страна създава или поддържа свой публично достъпен уебсайт за малки и средни предприятия с информация относно първа позиция [Търговия], който съдържа:
  - а) обобщение на първа позиция [Търговия];
  - б) описание на разпоредбите на първа позиция [Търговия], за които всяка страна счита, че имат отношение към малките и средните предприятия на двете страни; и
  - в) всяка допълнителна информация, която всяка страна счита за полезна за малките и средните предприятия, имащи интерес да се възползват от първа позиция [Търговия].
2. Всяка страна включва интернет връзка в уебсайта, предвиден в параграф 1, към:
  - а) текста на първа позиция [Търговия];
  - б) еквивалентния уебсайт на другата страна; и
  - в) уебсайтове на собствените си органи, които страната счита, че биха предоставили полезна информация на лицата, интересувани се от извършването на търговия и бизнес на нейна територия.
3. Всяка страна включва интернет връзка в уебсайта, предвиден в параграф 1, към уебсайтове на собствените си органи с информация, отнасяща се до следното:
  - а) митническите законови и подзаконови нормативни актове, процедури за внос, износ и транзит, както и съответните формуляри, документи и друга необходима информация;
  - б) законовите и подзаконовите нормативни актове и процедурите във връзка с правата на интелектуална собственост, включително географските указания;
  - в) техническите законови и подзаконови нормативни актове, включително, когато е необходимо, задължителните процедури за оценяване на съответствието, както и връзки към списъци на органите за оценка на съответствието, в случаите, когато

оценката на съответствието от трето лице е задължителна, както е предвидено в настоящата позиция, дял I [Търговия със стоки], глава 4 [Технически пречки пред търговията];

- г) законовите и подзаконовни нормативни актове относно санитарните и фитосанитарните мерки, свързани с вноса и износа, както е предвидено в настоящата позиция, дял I [Търговия със стоки], глава 3 [Санитарни и фитосанитарни въпроси];
- д) законовите и подзаконовни нормативни актове относно обществените поръчки, единна точка за достъп в интернет до обявленията за обществени поръчки, както е предвидено в настоящия дял, дял VI [Обществени поръчки] и други относими разпоредби, съдържащи се в посочения дял;
- е) процедурите за регистрация на дружество; и
- ж) друга информация, която страната счита, че може да бъде в помощ на малките и средните предприятия.

4. Всяка страна включва интернет връзка в уебсайта, предвиден в параграф 1, към база данни, която позволява търсенето онлайн по код от тарифната номенклатура и включва следната информация по отношение на достъпа до пазара на тази страна:

- а) по отношение на тарифните мерки и свързаната с тарифите информация:
  - (i) ставките на митата и квотите, включително клаузата за най-облагодетелствана нация, ставките за държави, за които не се прилага клаузата за най-облагодетелствана нация, както и преференциалните ставки и тарифните квоти;
  - (ii) акцизите;
  - (iii) данъците (данъка върху добавената стойност/данъка върху продажбите);
  - (iv) митническите или други такси, включително други такси, свързани с конкретен продукт;
  - (v) правилата за произход, предвидени в настоящата позиция, дял I [Търговия със стоки], глава 2 [Правила за произход];
  - (vi) връщането, отсроченото плащане или други видове освобождаване от мита, водещи до намаляване, възстановяване или неналагане на мита;
  - (vii) критериите, използвани за определяне на митническата стойност на стоката; и
  - (viii) другите тарифни мерки;
- б) по отношение на нетарифни мерки, свързани с тарифната номенклатура:
  - (i) информацията, необходима за процедури за внос; и
  - (ii) информацията, свързана с нетарифни мерки.

5. Всяка страна редовно, или ако е поискано от другата страна, актуализира поддържаните на своя уебсайт информация и връзки, които са посочени в параграфи 1—4, за да гарантира, че информацията и връзките са актуални и точни.

6. Всяка страна гарантира, че информацията и връзките, посочени в параграфи 1—4, са представени по подходящ начин с цел използване от малките и средните предприятия. Всяка страна полага усилия информацията да бъде достъпна на английски език.

7. За достъпа до информацията, предоставяна съгласно параграфи 1—4, няма да се налага такса на лицата от някоя от страните.

Член SME.3: Звена за контакт за малките и средни предприятия

1. След влизането в сила на Споразумението всяка страна определя звено за контакт, което да изпълнява функциите, изброени в настоящия член, и уведомява другата страна за неговите координати за връзка. Страните своевременно се уведомяват взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

2. Звената за контакт за малките и средните предприятия на страните:

а) се стремят да гарантират, че при прилагането на първа позиция [Търговия] се вземат предвид потребностите на малките и средните предприятия, както и че малките и средни предприятия от двете страни могат да извлекат полза от първа позиция [Търговия];

б) обмислят начини за задълбочаване на сътрудничеството между страните по въпроси от значение за малките и средни предприятия с оглед разширяване на възможностите пред малките и средни предприятия за търговия и инвестиции;

в) гарантират, че информацията по член SME.2 е актуална, точна и от значение за малките и средните предприятия. Всяка страна може, чрез звеното за контакт за малките и средните предприятия, да предложи допълнителна информация за евентуално включване от другата страна на нейните уебсайтове, които тя следва да поддържа в съответствие с член SME.2;

г) разглеждат всеки въпрос, от значение за малките и средните предприятия, във връзка с прилагането на първа позиция [Търговия], включително:

(i) обмен на информация с цел подпомагане на Съвета за партньорство в неговата задача по наблюдение и изпълнение на свързаните с малките и средните предприятия аспекти на първа позиция [Търговия];

(ii) подпомагане на специализирани комитети, съвместни работни групи и звена за контакт, създадени с настоящото споразумение, при разглеждане на въпроси от значение за малките и средните предприятия;

д) периодично докладват, съвместно или поотделно, на Съвета за партньорство за своите дейности с цел обсъждането им; и

е) разглеждат всеки друг въпрос, възникващ по настоящото споразумение във връзка с малките и средните предприятия, за който страните могат да се споразумеят.

3. Звената за контакт за малките и средните предприятия на страните осъществяват своята работа чрез комуникационните канали, определени от страните, които могат да включват електронна поща, видеоконферентни връзки или други средства. При необходимост те могат също така да провеждат срещи.

4. При осъществяване на своите дейности звената за контакт за малките и средните предприятия могат да търсят сътрудничеството на експерти и външни организации, според случая.

Член SME.4: Връзка с шеста част

Шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], дял I [Уреждане на спорове] не се прилага по отношение на настоящия дял.

ДЯЛ VIII: ЕНЕРГЕТИКА

Глава 1: Общи разпоредби

Член ENER.1: Цели

Целите на настоящия дял е да се улеснят търговията и инвестициите между страните в областта на енергетиката и суровините и да се подпомогнат сигурността на доставките и екологичната устойчивост, особено като се допринесе за борбата с изменението на климата в тези области.

Член ENER.2: Определения

1. За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:
  - (a) „Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия“ означава Агенцията, създадена с Регламент (ЕС) № 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия⁴²;
  - (b) „разрешение“ означава разрешително, лиценз, концесия или подобен административен или договорен инструмент, с който компетентният орган на една от страните дава право на даден субект да упражнява определена стопанска дейност на нейната територия;
  - (c) „балансиране“ означава:
    - (i) що се отнася до електроенергийните системи, всички действия и процеси, във всички срокове, чрез които операторите на преносни системи за електроенергия гарантират непрекъснатото поддържане на честотата в системата в предварително определен интервал на устойчивост в съответствие с размера на резервите, които са необходими с оглед на изискваното качество;

---

⁴² ОВ ЕС L 158, 14.6.2019 г., стр. 22.

- (ii) що се отнася до газопреносните системи, действията, които се предприемат от операторите на газопреносни системи за промяна на входящите или изходящите потоци на газ във или от преносната мрежа, с изключение на действията, свързани с газ, който не е отчетен като изтеглен от системата, и газ, използван от оператора на газопреносна система с цел експлоатация на системата;
- (d) „разпределение“ означава:
  - (i) във връзка с електроенергия означава преноса на електроенергия по разпределителни системи с високо, средно и ниско напрежение с цел осъществяване на доставка до клиенти, като не се включва доставката;
  - (ii) във връзка с газ означава преноса на природен газ по местни или регионални мрежи от газопроводи с оглед доставянето му до клиентите, като не се включва доставката;
- (e) „оператор на разпределителна система“ означава физическо или юридическо лице, отговорно за функционирането на разпределителната система, за нейната поддръжка и ако това е необходимо — за развитието на разпределителната система на електроенергия или на природен газ на дадена територия, а ако е приложимо — и за междусистемните връзки с други системи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на системата да отговаря на разумни искания за разпределяне на електроенергия или газ;
- (f) „междусистемен електропровод“ означава електропровод:
  - (i) между страните, с изключение на всеки такъв електропровод изцяло в рамките на единния пазар на електроенергия в Ирландия и Северна Ирландия;
  - (ii) между Великобритания и единния пазар на електроенергия в Ирландия и Северна Ирландия, който е извън обхвата на подточка i);
- (g) „енергийни стоки“ означава стоките, от които се произвежда енергия, изброени със съответния код по Хармонизираната система (ХС) в приложение ENER-1;
- (h) „субект“ означава всяко физическо лице, юридическо лице или предприятие или група от такива;
- (i) „междусистемен газопровод“ означава газопровод, който пресича или следва границата между страните;
- (j) „производство“ означава производството на електроенергия;
- (k) „въглеводороди“ означава стоките, изброени със съответния код по ХС в приложение ENER-1;
- (l) „точка на междусистемно свързване“ означава, що се отнася до природния газ, физическа или виртуална точка между входно-изходните системи на Съюза и Обединеното кралство или свързване на входно-изходна система с междусистемен

газопровод, доколкото тези точки подлежат на резервиране от ползвателите на мрежата;

- (m) „суровини“ означава стоките, изброени със съответната глава от ХС в приложение ENER-1;
- (n) „енергия от възобновяеми източници“ означава вид енергия, включително електроенергия, произведена от възобновяеми неизкопаеми източници;
- (o) „стандартен продукт за капацитет“ означава, що се отнася до природния газ, определено количество транспортен капацитет за определен период от време в конкретна точка на междусистемно свързване;
- (p) „пренос“ означава:
  - (i) що се отнася до електроенергията, транспортирането на електроенергия по система за свръхвисоко и високо напрежение с цел снабдяване на клиенти или разпределители, като не се включва доставката;
  - (ii) що се отнася до природния газ, транспортирането на природен газ по мрежа, съставена предимно от тръбопроводи с високо налягане, различна от добивна тръбопроводна мрежа и различна от частта от тръбопроводите с високо налягане, използвана предимно в контекста на местното разпределение на природен газ, с оглед на доставката му до клиенти, но невключващо самата доставка;
- (q) „оператор на преносна система“ означава физическо или юридическо лице, което извършва дейността по пренос или отговаря за експлоатацията, осигурява поддръжката и при необходимост развива преносната система за електроенергия или природен газ в даден район, и където е приложимо, междусистемните връзки с другите системи, осигурява дългосрочната способност на системата да посреща разумните искания за пренос на газ или електроенергия според случая;
- (r) „добивна тръбопроводна мрежа“ означава всеки тръбопровод или мрежа от тръбопроводи, експлоатирани и/или изградени като част от проект за добив на нефт или газ, или използвани за пренос на природен газ от един или повече такива проекти до преработвателно предприятие, терминал или краен брегови терминал.

2. За целите на настоящия дял позоваванията на „недискриминационно“ „и „недискриминация“ означават третиране като най-облагодетелствана нация, както е определено в членове SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация] и 3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация], и национално третиране, както е определено в членове SERVIN. 2.3 [Национално третиране] и 3.4 [Национално третиране], както и третиране при ред и условия, не по-малко благоприятни от предоставените на всеки друг подобен субект в подобни ситуации.

Член ENER.3: Връзка с други дялове

1. Глави 2 [Либерализиране на инвестициите] и 3 [Трансгранична търговия с услуги] от дял II се прилагат за енергетиката и суровините. В случай на несъответствие между настоящия дял и Дял II [Услуги и инвестиции] и приложения SERVIN-1—SERVIN-6, предимство имат Дял II [Услуги и инвестиции] и приложения SERVIN-1—SERVIN-6.

2. За целите на член GOODS.4A [Свобода на транзита], когато дадена страна поддържа или прилага система за виртуална търговия с природен газ или електроенергия чрез тръбопроводи или електроенергийни мрежи, т.е. система, която не изисква физическо идентифициране на транзитирания природен газ или електроенергия, а се основава на система за нетиране на входящите и изходящите количества, се счита, че най-подходящите маршрути за международен транзит, посочени в същия член, включват такава виртуална търговия.

3. Когато се прилага глава 3 [Контрол на субсидиите] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие], се прилага и приложение ENER-2. Глава 3 [Контрол на субсидиите] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] се прилага по отношение на приложение ENER-2. Член 3.13 [Уреждане на спорове] от дял XI, глава 3 [Равни условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] се прилага по отношение на спорове, възникващи между страните във връзка с тълкуването и прилагането на приложение ENER-2.

Член ENER.4: Принципи

Всяка от страните си запазва правото да приема, поддържа и прилага мерки, необходими за постигане на легитимните цели на обществената политика, като гарантиране на доставките на енергийни стоки и суровини, защита на обществото, околната среда, включително борбата срещу изменението на климата, общественото здраве и потребителите и насърчаване на сигурността и безопасността, в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение.

Глава 2: Електроенергия и природен газ

Раздел 1: Конкуренция на пазарите на електроенергия и природен газ

Член ENER.5: Конкуренция на пазарите и недискриминация

1. С цел осигуряване на лоялна конкуренция всяка от страните гарантира, че нейната регулаторна рамка за производството, генерирането, преноса, разпределението или доставката на електроенергия или природен газ е недискриминационна по отношение на правилата, таксите и третирането.

2. Всяка от страните гарантира, че клиентите са свободни да изберат или да се прехвърлят към доставчика на електроенергия или природен газ по техен избор в рамките на съответните им пазари на дребно в съответствие с приложимите законови и подзаконови актове.

3. Без да се засяга правото на всяка от страните да определя изисквания за качество, разпоредбите на настоящата глава, свързани с природния газ, се прилагат и за биогаз и газ от

биомаса или други видове газ, доколкото такъв газ може технически и безопасно да бъде подаван и транспортиран в системата за природен газ.

4. Настоящият член не се прилага по отношение на трансграничната търговия и не засяга правото на всяка от страните да извършва регулаторна дейност, за да постигне легитимните цели на обществената политика въз основа на обективни и недискриминационни критерии.

Член ENER.6: Разпоредби относно пазарите на едро на електроенергия и газ

1. Всяка от страните гарантира, че цените на едро на електроенергията и природния газ отразяват действителното търсене и предлагане. За тази цел всяка от страните гарантира, че правилата на пазарите на едро за електроенергия и природен газ:

- (a) насърчават свободното ценообразуване;
- (b) не определят технически ограничения за ценообразуването, които ограничават търговията;
- (c) позволяват ефикасно диспечерско управление на генериращите мощности, съхраняването на енергия и оптимизацията на потреблението, както и ефективното използване на електроенергийната система;
- (d) дават възможност за ефикасно използване на системата за природен газ; и
- (e) дават възможност за интегриране на електроенергията от възобновяеми енергийни източници и гарантират ефикасната и сигурна експлоатация и развитие на електроенергийната система.

2. Всяка от страните гарантира, че балансиращите пазари са организирани по такъв начин, че да осигурят:

- (a) недискриминация между участниците и недискриминационен достъп за участниците;
- (b) че услугите са определени по прозрачен начин;
- (c) че услугите се възлагат по прозрачен, основан на пазара начин, като се взема предвид появата на нови технологии; и
- (d) че на производителите на енергия от възобновяеми източници се предоставят разумни и недискриминационни условия при възлагането на поръчки за продукти и услуги.

Дадена страна може да реши да не прилага буква в), ако на пазара за услуги по балансиране липсва конкуренция.

3. Всяка от страните гарантира, че всеки механизъм за осигуряване на капацитет на пазарите на електроенергия е ясно определен, прозрачен, пропорционален и недискриминационен. Никоя от страните не е длъжна да разрешава на капацитет, разположен

на територията на другата страна, да участва в който и да е механизъм за осигуряване на капацитет на нейните пазари на електроенергия.

4. Всяка страна оценява необходимите действия за улесняване на интегрирането на газ от възобновяеми източници.

5. Настоящият член не засяга правото на всяка от страните да извършва регулаторна дейност, за да постигне легитимните цели на обществената политика въз основа на обективни и недискриминационни критерии.

Член ENER.7: Забрана на пазарните злоупотреби на пазарите на едро на електроенергия и газ

1. Всяка от страните забранява манипулирането на пазара и злоупотребата с вътрешна информация на пазарите на едро за електроенергия и природен газ, включително извънборсовите пазари, борсите за електроенергия и природен газ и пазарите за търговия с електроенергия, капацитет, услуги по балансиране и спомагателни услуги във всички времеви интервали, включително форуърдните пазари, пазарите „ден напред“ и пазарите в рамките на деня.

2. Всяка от страните наблюдава търговската дейност на тези пазари с цел разкриване и предотвратяване на търговия, основана на вътрешна информация и манипулиране на пазара.

3. Страните си сътрудничат, включително в съответствие с член ENER.20 [Сътрудничество между регулаторните органи], с цел откриване и предотвратяване на търговия въз основа на вътрешна информация и манипулиране на пазара и когато е целесъобразно, могат да обменят информация, включително относно дейностите по наблюдение на пазара и правоприлагане.

Член ENER.8: Достъп на трети страни до преносни и разпределителни мрежи

1. Всяка от страните осигурява прилагането на система за достъп на трети страни до своите преносни и разпределителни мрежи въз основа на публикувани тарифи, които се прилагат обективно и без дискриминация.

2. Без да се засягат разпоредбите на член ENER.4 [Принципи], всяка от страните гарантира, че операторите на преносните и разпределителните системи на нейна територия предоставят достъп до своите преносни или разпределителни системи на субекти на пазара на тази страна в рамките на разумен срок от датата на искането за достъп.

Всяка от страните гарантира, че операторите на преносни системи третират производителите на енергия от възобновяеми източници при разумни и недискриминационни условия по отношение на свързването и използването на електроенергийната мрежа.

Операторът на преносна или разпределителна система може да откаже достъп, когато липсва необходимият капацитет. Всеки такъв отказ се мотивира надлежно.

3. Без да се засягат легитимните цели на обществената политика, всяка от страните гарантира, че таксите, налагани на субектите на пазара на тази страна от операторите на

преносни и разпределителни системи за достъп, свързване или използване на мрежите и когато е приложимо, таксите за съответното укрепване на мрежата, отразяват по подходящ начин разходите и са прозрачни. Всяка от страните осигурява публикуването на реда, условията, тарифите и цялата информация, която може да е необходима за ефективното упражняване на правото за достъп и използване на преносните и разпределителните системи.

4. Всяка от страните гарантира, че тарифите и таксите, посочени в параграфи 1 и 3, се прилагат по недискриминационен начин по отношение на субектите на пазара на съответната страна.

Член ENER.9: Експлоатация на системата и отделяне на операторите на преносни системи

1. Всяка от страните гарантира, че операторите на преносни системи изпълняват своите функции по прозрачен и недискриминационен начин.

2. Всяка от страните въвежда правила за операторите на преносни системи, които са ефективни за отстраняване на всички конфликти на интереси, произтичащи от упражняването на контрол от едно и също лице върху оператор на преносна система и върху производител или доставчик.

Член ENER.10: Цели на обществената политика за достъп на трети страни и отделяне на собствеността

1. Когато е необходимо да се изпълни легитимна цел на обществената политика и въз основа на обективни критерии, всяка от страните може да реши да не прилага членове ENER.8 [Достъп на трети страни до преносни и разпределителни мрежи] и ENER.9 [Експлоатация на системата и отделяне на операторите на преносни системи] по отношение на следното:

(a) възникващи или изолирани пазари или системи;

(b) инфраструктура, която отговаря на условията, посочени в приложение ENER-3.

2. Когато е необходимо да се изпълни легитимна цел на обществената политика и въз основа на обективни критерии, всяка от страните може да реши да не прилага членове ENER.5 [Конкуренция на пазарите и недискриминация] и ENER.6 [Разпоредби относно пазарите на едро на електроенергия и газ] по отношение на:

(a) малки или изолирани пазари или системи на електроенергия;

(b) малки, възникващи или изолирани пазари или системи на природен газ.

Член ENER.11: Съществуващи освобождавания за междусистемни връзки

Всяка от страните гарантира, че освобождаванията, предоставени за междусистемни връзки между Съюза и Обединеното кралство съгласно член 63 от Регламент (ЕС) 2019/943 на

Европейския парламент и на Съвета⁴³ и член 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴ в съответните им юрисдикции, чиито ред и условия са приложими и след преходния период, продължават да се прилагат в съответствие с правото на съответните им юрисдикции и приложимите условия.

Член ENER.12: Независим регулаторен орган

1. Всяка от страните осигурява определянето и поддържането на оперативно независим регулаторен орган или органи за електроенергия и газ със следните правомощия и задължения:

- (a) определяне или одобряване на тарифите, таксите и условията за достъп до мрежите, посочени в член ENER.8 [Достъп на трети страни до преносни и разпределителни мрежи], или на методиките, на които те се основават;
- (b) осигуряване на съответствие с разпоредбите, посочени в членове ENER.9 [Експлоатация на системата и отделяне на операторите на преносни системи] и ENER.10 [Цели на обществената политика и достъп на трети страни и отделяне на собствеността];
- (c) издаване на обвързващи решения най-малко във връзка с букви а) и б);
- (d) налагане на ефективни средства за правна защита.

2. При изпълнението на тези задължения и упражняването на тези правомощия независимият регулаторен орган или органи действат безпристрастно и прозрачно.

Раздел 2: Търговия през междусистемни връзки

Член ENER.13: Ефикасно използване на междусистемните електропроводи

1. С цел осигуряване на ефикасно използване на междусистемните електропроводи и намаляване на пречките пред търговията между Съюза и Обединеното кралство, всяка от страните гарантира, че:

- (a) разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването на междусистемните електропроводи се основават на пазара и са прозрачни и недискриминационни;
- (b) се предоставя максималното равнище на преносната способност на междусистемните електропроводи, като се спазва:

---

⁴³ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ ЕС L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

⁴⁴ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ (ОВ ЕС L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

- (i) необходимостта да се гарантира сигурна експлоатация на системата; и
  - (ii) най-ефикасното използване на системите;
- (c) преносната способност на междусистемните електропроводи може да бъде намалена само при извънредни ситуации и всяко такова намаляване се извършва по недискриминационен начин;
- (d) информацията относно изчисляването на преносната способност се публикува в подкрепа на целите на настоящия член;
- (e) няма такси за мрежата за отделни сделки и няма минимални цени за използването на междусистемните електропроводи;
- (f) разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването на междусистемните електропроводи се координират между съответните оператори на преносни системи от Съюза и операторите на преносни системи от Обединеното кралство; тази координация включва разработването на механизми за постигане на стабилни и ефективни резултати за всички съответни времеви интервали, а именно форуърд, ден напред, в рамките на деня и балансиране; и
- (g) разпоредбите за разпределяне на преносната способност и управление на претоварването допринасят за създаването на благоприятни условия за развитието и инвестициите в икономически ефективна междусистемна електроенергийна свързаност.

2. Координацията и разпоредбите, посочени в параграф 1, буква е), не включват и не предполагат участие на оператори на преносни системи от Обединеното кралство в процедурите на Съюза за разпределяне на преносна способност и управление на претоварването.

3. Всяка страна предприема необходимите стъпки, за да гарантира сключването във възможно най-кратък срок на многостранно споразумение относно компенсацията за разходите за преминаване на трансгранични потоци от електроенергия между:

- (a) Операторите на преносни системи, участващи в механизма за компенсиране между операторите на преносни системи, създаден с Регламент (ЕС) № 838/2010 на Комисията⁴⁵; и
- (b) операторите на преносни системи от Обединеното кралство.

4. Многостранното споразумение по параграф 3 има за цел да гарантира, че:

---

⁴⁵ Регламент (ЕС) № 838/2010 на Комисията от 23 септември 2010 г. за определяне на указания относно механизма за компенсиране между операторите на преносни мрежи и на общ регулаторен подход по отношение на таксите за пренос (ОВ ЕС L 250, 24.9.2010 г., стр. 5).

- (a) операторите на преносни системи от Обединеното кралство се третираат равностойно с оператор на преносна система в държава, участваща в механизма за компенсиране между операторите на преносни системи; и
  - (b) третирането на операторите на преносни системи от Обединеното кралство не е по-благоприятно в сравнение с третирането, което би се прилагало за оператор на преносна система, участващ в механизма за компенсиране между операторите на преносни системи.
5. Независимо от параграф 1, буква д), до сключването на многостранното споразумение, посочено в параграф 3, може да се събира такса за използване на преносната система за планирания внос и износ между Съюза и Обединеното кралство.

Член 14: Договорености за търговия с електроенергия във всички времеви интервали

1. За разпределяне на преносна способност и управление на претоварването на етапа „ден напред“ Специализираният комитет по енергетика приоритетно предприема необходимите стъпки в съответствие с член ENER.19 [Сътрудничество между операторите на преносни системи], за да гарантира, че операторите на преносни системи разработват договорености за определяне на технически процедури в съответствие с приложение ENER-4 в рамките на конкретен график.
2. Ако Специализираният комитет по енергетика не препоръча на страните да прилагат такива технически процедури в съответствие с член ENER.19 [Сътрудничество между операторите на преносни системи], параграф 4, той взема решения и отправя необходимите препоръки за разпределяне на преносната способност на междусистемните електропроводи в рамките на пазарния времеви интервал „ден напред“ в съответствие с приложение ENER-4.
3. Специализираният комитет по енергетика разглежда договореностите за всички времеви интервали, и по-специално за времевите интервали за балансиране и „ден напред“, и може да препоръча всяка страна да поиска от своите оператори на преносни системи да подготвят технически процедури в съответствие с член ENER.19 [Сътрудничество между операторите на преносни системи] за подобряване на договореностите за определен времеви интервал.
4. Специализираният комитет по енергетика разглежда дали техническите процедури, разработени в съответствие с параграф 1, продължават да отговарят на изискванията на приложение ENER-4 и незабавно решава всички установени проблеми.

Член ENER.15: Ефикасно използване на междусистемните газопроводи

1. С цел осигуряване на ефикасно използване на междусистемните газопроводи и намаляване на пречките пред търговията между Съюза и Обединеното кралство, всяка от страните гарантира, че:
  - (a) се предоставя максималното равнище на преносната способност на междусистемните газопроводи, като се спазва принципът на недискриминация и като се вземе предвид:
    - (i) необходимостта да се гарантира сигурна експлоатация на системата; и

- (ii) най-ефикасното използване на системите.
  - (b) механизмите за разпределяне на преносна способност и управление на претоварването за междусистемните газопроводи са пазарно ориентирани, прозрачни и недискриминационни и че търговете обикновено се използват за разпределяне на преносна способност в точките на междусистемно свързване.
2. Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да гарантира, че:
- (a) операторите на преносни системи се стремят да предлагат съвместно стандартни продукти за преносна способност, които се състоят от съответен входен и изходен капацитет от двете страни на дадена точка на междусистемно свързване;
  - (b) операторите на преносни системи координират процедурите, свързани с използването на междусистемните газопроводи между съответните оператори на преносни системи от Съюза и оператори на преносни системи от Обединеното кралство.
3. Координацията, посочена в параграф 2, буква б), не включва и не предполага участие на оператори на преносни системи от Обединеното кралство в процедурите на Съюза, свързани с използването на междусистемни газопроводи.

Раздел 3: Развитие на мрежата и сигурност на доставките

Член ENER.16: Развитие на мрежата

1. Страните си сътрудничат за улесняване на навременното развитие и оперативната съвместимост на енергийната инфраструктура, свързваща техните територии.
2. Всяка от страните осигурява изготвянето, публикуването и редовното актуализиране на планове за развитие на електропреносните и газопреносните системи.

Член ENER.17: Сътрудничество във връзка със сигурността на доставките

1. Страните си сътрудничат в областта на сигурността на доставките на електроенергия и природен газ.
2. Страните своевременно обменят информация относно всички рискове, идентифицирани съгласно член ENER.18 [Готовност за справяне с рискове и планове за действие при извънредни ситуации].
3. Страните споделят плановете, посочени в член ENER.18 [Готовност за справяне с рискове и планове за действие при извънредни ситуации]. За Съюза тези планове могат да бъдат на равнище държава членка или на регионално равнище.
4. Страните се информират взаимно без ненужно забавяне, когато има надеждна информация, че може да настъпи прекъсване или друга криза, свързана с доставките на електроенергия или природен газ, както и за планираните или предприетите мерки.

5. Страните се информират взаимно без забавяне в случай на действително прекъсване или друга криза с оглед на евентуални координирани мерки за смекчаване и възстановяване.
6. Страните обменят най-добри практики, що се отнася до краткосрочните и сезонните оценки на адекватността.
7. Страните разработват подходящи рамки за сътрудничество в областта на сигурността на доставките на електроенергия и природен газ.

Член ENER.18: Готовност за справяне с рискове и планове за действие при извънредни ситуации

1. Всяка от страните оценява рисковете, засягащи сигурността на доставките на електроенергия или природен газ, включително вероятността и въздействието на такива рискове и трансграничните рискове.
2. Всяка от страните изготвя и редовно актуализира плановете с цел справяне с установените рискове, засягащи сигурността на доставките на електроенергия или природен газ. Такива планове съдържат мерките, необходими за отстраняване или смекчаване на вероятността и въздействието на всеки риск, установен съгласно параграф 1, както и необходимите мерки за подготовка и смекчаване на въздействието на криза в електроснабдяването или газоснабдяването.
3. Мерките, съдържащи се в плановете, посочени в параграф 2:
  - (a) са ясно определени, прозрачни, пропорционални, недискриминационни и проверими;
  - (b) не нарушават значително търговията между страните; и
  - (c) не застрашават сигурността на доставките на електроенергия или природен газ на другата страна.

В случай на криза страните задействат непазарни мерки само като крайна мярка.

Раздел 4: Техническо сътрудничество

Член ENER.19: Сътрудничество между операторите на преносни системи

1. Всяка от страните гарантира, че операторите на преносни системи разработват работни договорености, които са ефикасни и приобщаващи, за да подпомагат планирането и оперативните задачи, свързани с постигането на целите на настоящия дял, включително по препоръка на Специализираният комитет по енергетика, подготовката на технически процедури за ефективно прилагане на разпоредбите на:
  - (a) Член ENER.13 [Ефикасно използване на междусистемните електропроводи];
  - (b) Член ENER.14 [Договорености за търговия с електроенергия във всички времеви интервали];

- (c) Член ENER.15 [Ефикасно използване на междусистемните газопроводи];
- (d) Член ENER.16 [Развитие на мрежата]; и
- (e) Член ENER.17 [Сътрудничество във връзка със сигурността на доставките].

Работните договорености, посочени в първа алинея, включват рамки за сътрудничество между Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия („ENTSO-E“), създадена в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/943, и Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ („ENTSO-G“), създадена в съответствие с Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶, от една страна, и операторите на преносни системи за електроенергия и газ в Обединеното кралство, от друга страна. Тези рамки обхващат най-малко следните области:

- (a) пазарите на електроенергия и газ;
- (b) достъпа до мрежите;
- (c) сигурността на доставките на електроенергия и газ;
- (d) енергията от разположени в морето инсталации;
- (e) планиране на инфраструктурата;
- (f) ефикасното използване на междусистемните електропроводи и газопроводи; и
- (g) декарбонизацията на газа и неговото качество;

Специализираният комитет по енергетика договаря насоки относно работните договорености и рамките за сътрудничество, които да се разпространят сред операторите на преносни системи възможно най-бързо.

Рамката за сътрудничество, посочена във втора алинея, не включва членство в ENTSO-E или ENTSO-G, нито дава статус, сравним с подобно членство, на операторите на преносни системи от Обединеното кралство.

2. Специализираният комитет по енергетика може да препоръча на всяка страна да поиска от своите оператори на преносни системи да подготвят техническите процедури, посочени в параграф 1, първа алинея.

3. Всяка от страните гарантира, че съответните ѝ оператори на преносни системи изискват становищата съответно на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия и на

---

⁴⁶ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ ЕС L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

регулаторния орган в Обединеното кралство, определен в съответствие с член ENER.12 [Независим регулаторен орган], относно техническите процедури в случай на разногласие и винаги преди окончателното изготвяне на тези технически процедури. Съответните оператори на преносни системи на страните подават тези становища заедно с проектите на технически процедури до Специализирания комитет по енергетика.

4. Специализираният комитет по енергетика прави преглед на проектите на технически процедури и може да препоръча на страните да въведат такива процедури в съответните си вътрешни разпоредби, като надлежно вземат предвид становищата на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия и на регулаторния орган в Обединеното кралство, определен в съответствие с член ENER.12 [Независим регулаторен орган]. Специализираният комитет по енергетика наблюдава ефективното действие на тези технически процедури и може да препоръча те да бъдат актуализирани.

Член ENER.20: Сътрудничество между регулаторните органи

1. Страните гарантират, че Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия и регулаторният орган в Обединеното кралство, определен в съответствие с член ENER.12 [Независим регулаторен орган], осъществяват контакти и сключват административни договорености възможно най-бързо, за да улеснят постигането на целите на настоящото споразумение. Контактите и административните договорености обхващат най-малко следните области:

- (a) пазарите на електроенергия и газ;
- (b) достъпа до мрежите;
- (c) предотвратяването на пазарните злоупотреби на пазарите на едро на електроенергия и газ;
- (d) сигурността на доставките на електроенергия и газ;
- (e) планиране на инфраструктурата;
- (f) енергията от разположени в морето инсталации;
- (g) ефикасното използване на междусистемните електропроводи и газопроводи;
- (h) сътрудничеството между операторите на преносни системи; и
- (i) декарбонизацията на газа и неговото качество;

Специализираният комитет по енергетика договаря насоки относно административните договорености и рамките за такова сътрудничество, които да се разпространят възможно най-бързо сред регулаторните органи.

2. Административните договорености, посочени в параграф 1, не включват участие в Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, нито дават статус, сравним с

подобно членство, на регулаторния орган на Обединеното кралство, определен в съответствие с член ENER.12 [Независим регулаторен орган].

Глава 3: Безопасна и устойчива енергия

Член ENER.21: Енергия от възобновяеми източници и енергийна ефективност

1. Всяка от страните насърчава енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници.

Всяка от страните гарантира, че правилата ѝ, които се прилагат към лицензирането или еквивалентни мерки, приложими за енергията от възобновяеми източници, са необходими и пропорционални.

2. Съюзът потвърждава отново целта за дела на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми енергийни източници през 2030 г., определена в Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷.

Съюзът потвърждава отново своите цели за енергийна ефективност за 2030 г., определени в Директива (ЕС) 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁸.

3. Обединеното кралство потвърждава отново:

- (a) амбицията си за дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г., както е определено в неговия национален план в областта на енергетиката и климата;
- (b) амбицията си за абсолютното равнище на първичното и крайното енергийно потребление през 2030 г., както е определено в неговия национален план в областта на енергетиката и климата.

4. Страните се информират взаимно във връзка с въпросите по параграфи 2 и 3.

Член ENER.22: Подкрепа за енергията от възобновяеми източници

1. Всяка от страните гарантира, че подпомагането за електроенергия от възобновяеми източници улеснява интегрирането на електроенергията от възобновяеми източници на пазара на електроенергия.

2. Биогоривата, течните горива от биомаса и биомасата се подпомагат като енергия от възобновяеми източници само ако отговарят на строги критерии за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове, които подлежат на проверка.

---

⁴⁷ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ ЕС L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁴⁸ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност (ОВ ЕС L 315, 14.11.2012 г.).

3. Всяка от страните определя ясно всички технически спецификации, които трябва да бъдат спазени от съоръженията и системите за енергия от възобновяеми източници, за да се ползват от схемите за подпомагане. Тези технически спецификации вземат предвид сътрудничеството, изградено съгласно член ENER.25 [Сътрудничество в областта на стандартите], член TBT.4 [Технически регламенти] и член TBT.5 [Стандарти].

Член ENER.23: Сътрудничество при разработването на енергия от възобновяеми източници в морето

1. Страните си сътрудничат при разработването на енергия от възобновяеми източници в морето чрез споделяне на най-добри практики и, когато е целесъобразно, чрез улесняване на разработването на конкретни проекти.

2. Въз основа на енергийното сътрудничество в северните морета страните дават възможност за създаването на специален форум за технически дискусии между Комисията, министерствата и публичните органи на държавите членки, министерствата и публичните органи на Обединеното кралство, операторите на преносни системи, морската енергийна промишленост и заинтересованите страни в по-широк план, във връзка с развитието на мрежи в морето и на големия потенциал за енергия от възобновяеми източници в региона на северните морета. Това сътрудничество включва най-малко следните области:

- (a) хибридни и съвместни проекти;
- (b) морско пространствено планиране;
- (c) рамка за подкрепа и финансиране;
- (d) най-добри практики за планиране на съответните електроенергийни мрежи на сушата и в морето;
- (e) обмен на информация относно новите технологии; и
- (f) обмен на най-добри практики във връзка със съответните правила, регламенти и технически стандарти.

Член ENER.24: Риск и безопасност в крайбрежни води

1. Страните си сътрудничат и обменят информация с цел поддържане на високи нива на безопасност и опазване на околната среда за всички свързани с нефт и газ дейности в крайбрежни води.

2. Страните предприемат подходящи мерки за предотвратяване на големи аварии при свързани с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за ограничаване на последиците от такива аварии.

3. Страните насърчават обмена на най-добри практики сред своите органи, които са компетентни в областта на безопасността и опазването на околната среда при свързаните с

нефт и газ дейности в крайбрежни води. Регулирането на безопасността и опазването на околната среда при свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води е независимо от всички функции, свързани с лицензиране на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води.

Член ENER.25: Сътрудничество в областта на стандартите

В съответствие с член ТВТ.5 [Стандарти] и член ТВТ.11 [Сътрудничество] страните насърчават сътрудничеството между регулаторите и органите по стандартизация, намиращи се в съответните им територии, за да улеснят разработването на международните стандарти във връзка с енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници с оглед да се допринесе за устойчивата енергетика и политиката в областта на климата.

Член ENER.26: Научноизследователска и развойна дейност и иновации

Страните насърчават научните изследвания, развойната дейност и иновациите в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници.

Глава 4: Енергийни стоки и суровини

Член ENER.27: Експортна цена

Никоя от страните не може да налага цена за износ на енергийни стоки или суровини за другата страна, която е по-висока от цената на тези енергийни стоки или суровини, когато те са предназначени за вътрешния пазар, посредством каквито и да било мерки, като например лицензи или изисквания за минимална цена.

Член ENER.28: Регулирани цени

Ако една от страните реши да регулира цената на вътрешните доставки за потребителите на електроенергия или природен газ, тя може да направи това само за постигане на цел на обществената политика и само чрез налагане на регулирана цена, която е ясно определена, прозрачна, недискриминационна и пропорционална.

Член ENER.29: Разрешение за проучване и добив на въгледороди и генериране на електроенергия

1. Ако някоя от страните изисква разрешение за проучване или добив на въгледороди или генериране на електроенергия, тя предоставя такива разрешения въз основа на обективни и недискриминационни критерии, които са изготвени и публикувани преди началото на периода за подаване на заявления в съответствие с общите условия и процедури, определени в раздел 1 [Вътрешна нормативна уредба] на глава 5 [Нормативна уредба] от дял II [Услуги и инвестиции].

2. Независимо от параграф 1 от настоящия член и член ENER.3 [Връзка с други дялове], всяка от страните може да издава разрешения, свързани с проучване или добив на въгледороди, без да спазва условията и процедурите, свързани с публикуването,

определено в член SERVIN.5.8 [Публикуване и налична информация], въз основа на надлежно обосновани освобождавания, както е предвидено в приложимото законодателство.

3. Финансовите вноски или вноските в натура, изисквани от субектите, на които е предоставено разрешение, не оказват влияние на процеса на управление и вземане на решения на такива субекти.

4. Всяка от страните предвижда, че заявителят за разрешение има право да обжалва всяко решение относно разрешението пред орган, който е по-висш или е независим от органа, издал решението, или да поиска от такъв по-висш или независим орган да преразгледа това решение. Всяка от страните гарантира, че на заявителя са предоставени мотивите за административното решение, така че на заявителя да бъде дадена възможност да прибегне до процедурите за обжалване или преразглеждане, ако е необходимо. Приложимите правила за обжалване или преразглеждане се публикуват.

Член ENER.30: Безопасност и цялост на енергийното оборудване и инфраструктура

Настоящият дял не се тълкува като възпрепятстващ някоя от страните да приема временни мерки, необходими за защита на безопасността и за запазване на целостта на енергийното оборудване или инфраструктура, при условие че тези мерки не се прилагат по начин, който би представлявал прикрито ограничение на търговията или инвестициите между страните.

Глава 5: Заключителни разпоредби

Член ENER.31: Ефективно прилагане и изменения

1. Съветът за партньорство може да изменя приложение ENER-1 и приложение ENER-3. Съветът за партньорство може да актуализира приложение ENER-2, когато това е необходимо, за да се гарантира действието на това приложение във времето.

2. Специализираният комитет по енергетика може да изменя приложение ENER-4.

3. Специализираният комитет по енергетика отправя препоръки, когато е необходимо, за да се гарантира ефективното прилагане на главите от настоящия дял, за които отговаря той.

Член ENER.32: Диалог

Страните установяват редовен диалог, за да улеснят постигането на целите на настоящия дял.

Член ENER.33: Прекратяване на настоящия дял

1. Настоящият дял престава да се прилага от 30 юни 2026 г.

2. Независимо от параграф 1, между 1 юли 2026 г. и 31 декември 2026 г. Съветът за партньорство може да реши настоящият дял да се прилага до 31 март 2027 г. Между 1 април 2027 г. и 31 декември 2027 г., както и по всяко време на всяка следваща година, Съветът за партньорство може да реши настоящият дял да се прилага до 31 март на следващата година.

3. Настоящият член се прилага, без да се засягат членове FISH.17 [Прекратяване], FINPROV.8 [Прекратяване] и OTH.10 [Прекратяване на втора част].

ДЯЛ IX: ПРОЗРАЧНОСТ

Член TRNSY.1: Цел

1. Като признават въздействието, което съответната им регулаторна среда може да оказва върху търговията и инвестициите помежду им, страните имат за цел да осигурят предвидима регулаторна среда и ефикасни процедури за икономическите оператори, особено за малките и средните предприятия.
2. Страните потвърждават своите ангажименти по отношение на прозрачността, произтичащи от Споразумението за СТО, и се основават на тези ангажименти в разпоредбите, предвидени в настоящия дял.

Член TRNSY.2: Определение

За целите на настоящия дял „административно решение“ означава решение или действие, пораждащо правни последици, което се прилага за определено лице, стока или услуга в отделен случай и включва бездействието да се вземе решение или да се предприеме такова действие, когато това се изисква съгласно правото на някоя от страните.

Член TRNSY.3: Обхват

Настоящият дял се прилага по отношение на дялове I—VIII, дялове X—XII и шеста позиция [Други разпоредби].

Член TRNSY.4: Публикуване

1. Всяка страна гарантира, че нейните законови и подзаконовни нормативни актове, процедури и административни актове с общо приложение се публикуват в кратки срокове чрез официално предназначено за тази цел средство, а когато това е осъществимо, по електронен път или се предоставят на разположение по друг начин, така че да се даде възможност на всички лица да се запознаят с тях.
2. Доколкото е уместно, всяка страна предоставя обяснение за целта на мерките, посочени в параграф 1, и мотивите за тях.
3. Всяка страна предоставя разумен срок между публикуването и влизането в сила на своите законови и подзаконовни нормативни актове, освен когато това не е възможно по съображения за спешност.

Член TRNSY.5: Запитвания

1. Всяка страна въвежда или запазва в сила подходящи и пропорционални механизми за предоставяне на отговор на въпроси от всякакви лица във връзка с всички законови или подзаконовни нормативни актове.
2. Всяка страна своевременно предоставя информация и отговаря на въпросите на другата страна, отнасящи се до законови или подзаконовни нормативни актове, независимо дали те са в сила или планирани, освен ако съгласно друга разпоредба на настоящото споразумение е създаден специален механизъм.

Член TRNSY.6: Администриране на мерките с общо приложение

1. Всяка страна администрира обективно, безпристрастно и разумно своите закони и подзаконови нормативни актове, процедури и административни актове с общо приложение.
2. При образуване на административно производство, свързано с лица, стоки или услуги на другата страна, във връзка с прилагането на закони или подзаконови нормативни актове, всяка страна:
  - (a) се стреми да предостави на лицата, които са пряко засегнати от административното производство, разумно предизвестие в съответствие със своите закони и подзаконови нормативни разпоредби, включително и описание на естеството на производството, посочване на правното основание, по силата на което е започнато производството, и общо описание на всички спорни въпроси; и
  - (b) предоставя на такива лица разумна възможност за представяне на факти и доводи в подкрепа на техните позиции преди приемането на окончателно административно решение, доколкото времето, естеството на производството и общественият интерес позволяват това.

Член TRNSY.7: Контрол и обжалване

1. Всяка страна създава или поддържа общи, арбитражни или административни съдилища или процедури с цел своевременен контрол, а когато има основание за това — и коригиране на административните решения. Всяка страна гарантира, че процедурите по обжалване или контрол пред нейните съдилища се провеждат без дискриминация и безпристрастно. Тези съдилища са безпристрастни и независими от органа, оправомощен да извършва административното правоприлагане.
2. Всяка страна гарантира, че на страните по производството, както е посочено в параграф 1, се предоставя разумна възможност за подкрепа или защита на техните съответни позиции.
3. В съответствие със своето право всяка страна гарантира, че всички решения, приети по реда на производствата по параграф 1, се основават на доказателствата и представената документация или, когато е приложимо, на документацията, събрана от компетентния административен орган.
4. Всяка страна гарантира, че в зависимост от изхода на процедурата за обжалване или последващо преразглеждане, предвидена в нейното право, решенията по параграф 3 се прилагат от органа, оправомощен да извършва административно правоприлагане.

Член TRNSY.8: Връзка с други дялове

Разпоредбите на настоящия дял допълват специалните правила относно прозрачността, уредени в тези дялове от настоящата част, по отношение на които се прилага настоящият дял.

ДЯЛ X: ДОБРИ РЕГУЛАТОРНИ ПРАКТИКИ И РЕГУЛАТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член GRP.1: Общи принципи

1. Всяка страна е свободна да определя своя подход към добрите регулаторни практики съгласно настоящото споразумение по начин, който е в съответствие със собствената ѝ правна уредба, практики, процедури и основни принципи⁴⁹, залегнали в основата на нейната регулаторна система.

2. Някоя от разпоредбите на настоящия дял не може да се тълкува като изискваща от някоя от страните:

- (a) да се отклони от вътрешните си процедури за изготвяне и приемане на регулаторни мерки;
- (b) да предприеме действия, които биха затруднили или попречили на своевременното приемане на регулаторни мерки, насочени към постигане на целите на публичната политика; или
- (c) да постигне конкретен регулаторен резултат.

3. Настоящият раздел по никакъв начин не засяга правото на някоя от страните да определя или регламентира свои собствени равнища на закрила в преследване или в стремеж да постигне допълнителен напредък в осъществяването на целите си, свързани с обществената политика в такива области, като:

- (a) общественото здраве;
- (b) живота и здравето на хората, животните или растенията, както и хуманното отношение към животните;
- (c) здравословните и безопасни условия на труд;
- (d) условията на труд;
- (e) околната среда, включително изменението на климата;
- (f) защитата на потребителите;
- (g) социалната закрила и социалната сигурност;
- (h) защитата на данните и киберсигурността;
- (i) културното многообразие;
- (j) целостта и стабилността на финансовата система, както и защитата на инвеститорите;
- (k) енергийната сигурност; и
- (l) борбата срещу изпирането на пари.

---

⁴⁹ За Съюза тези принципи включват принципа на предпазните мерки.

По съображения за по-голяма правна сигурност, за целите по-специално на първата алинея, букви в) и г) различните модели на колективни трудови правоотношения, включително ролята и автономността на социалните партньори, както са уредени от правото или националните практики на страните, продължават да се прилагат, включително законодателството и практиките относно колективното договаряне и прилагането на колективните трудови договори.

4. Регулаторните мерки не могат да представляват прикрита пречка пред търговията.

Член GRP.2: Определения

За целите на настоящия дял:

(а) „регулаторен орган“ означава:

- (i) за Съюза — Европейската комисия; и
- (ii) за Обединеното кралство — правителството на Нейно Величество на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и децентрализираните администрации на Обединеното кралство.

б) „регулаторни мерки“ означава:

- (i) за Съюза:
  - А) регламентите и директивите по член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС); и
  - Б) актовете за изпълнение и делегираните актове, съответно предмет на разпоредбите на членове 290 и 291 от ДФЕС; и
- (ii) за Обединеното кралство:
  - А) първичното законодателство; и
  - Б) вторичното законодателство.

Член GRP.3: Обхват

1. Настоящият дял се прилага за регулаторни мерки, предложени или издадени, според случая, от регулаторния орган на всяка от страните по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на дялове I-IX, дял XI и дял XII и шеста позиция [Други разпоредби].

2. Членове GRP.12 [Дейности по регулаторно сътрудничество] и GRP.13 [Специализиран търговски комитет по регулаторно сътрудничество] се прилагат и за другите мерки с общо приложение, приети или предложени от регулаторния орган на някоя от страните във връзка с въпросите, попадащи в обхвата на дяловете, посочени в параграф 1, които са от значение за дейностите по регулаторно сътрудничество, като например насоки, политически документи или препоръки.

3. Настоящият дял не се прилага за регулаторните органи и регулаторните мерки, регулаторните практики или подходи на държавите членки.

4. Всички специални разпоредби, съдържащи се в дяловете, посочени в параграф 1, се ползват с предимство пред разпоредбите на настоящия дял, доколкото това е необходимо за прилагането на специалните разпоредби.

Член GRP.4: Вътрешна координация

Всяка страна разполага с процеси или механизми за вътрешна координация или преглед във връзка с регулаторните мерки, подготвяни от нейния регулаторен орган. Тези процеси или механизми следва да имат за цел наред с другото:

- (a) да се способства за добрите регулаторни практики, включително посочените в настоящия дял;
- (b) да се откриват и избягват ненужно дублиране и непоследователни изисквания в различните регулаторни мерки на съответната страна;
- (c) да се гарантира спазването на международните задължения на съответната страна в областта на търговията и инвестициите; и
- (d) да се насърчава отчитането на въздействието на подготвяните регулаторни мерки, включително въздействието върху малките и средните предприятия⁵⁰, съгласно съответните правила и процедури на страната.

Член GRP.5: Описание на процесите и механизмите

Всяка страна прави публично достояние описанията на процесите и механизмите, по които нейният регулаторен орган подготвя, оценява и прави преглед на своите регулаторни мерки. Тези описания съдържат позоваване на съответните правила, насоки или процедури, включително онези от тях, които са свързани с възможности за обществеността да представя коментари.

Член GRP.6: Ранно информиране за планираните регулаторни мерки

1. Всяка страна прави публично достояние, в съответствие със съответните си правила и процедури, поне веднъж годишно списък на планираните важни⁵¹ регулаторни мерки, които нейният регулаторен орган очаква с основание да предложи или приеме в рамките на една година. Регулаторният орган на всяка страна може да определи какво точно представляват „важна“ регулаторна мярка за целите на неговите задължения по настоящия дял.

2. Във връзка с всяка важна регулаторна мярка, включена в списъка по параграф 1, всяка страна следва също така да направи публично достояние възможно най-рано:

- (a) кратко описание на обхвата и целите на мярката; и

---

⁵⁰ За Обединеното кралство „малки и средни предприятия“ означава „малки и микро- предприятия“.

⁵¹ В случая на Обединеното кралство за важни регулаторни мерки се считат значимите регулаторни мерки съгласно определението за такива мерки в правилата и процедурите на Обединеното кралство.

- (b) ориентировъчния график за нейното приемане, при наличие на такъв, включително всички възможности за обществена консултация.

Член GRP.7: Обществена консултация

1. При изготвянето на важна регулаторна мярка всяка страна гарантира съгласно съответните свои правила и процедури, че нейният регулаторен орган:

- (a) публикува проекта на регулаторната мярка или документите за консултацията, предоставящи достатъчно подробности относно подготвяната регулаторна мярка, за да се даде възможност на всяко лице да прецени дали и по какъв начин интересите му могат да бъдат значително засегнати;
- (b) предоставя на недискриминационна основа разумни възможности за всяко лице да представи своите коментари; и
- (c) разглежда получените коментари.

2. Всяка страна гарантира, че нейният регулаторен орган използва електронни средства за комуникация и се стреми да поддържа онлайн услуги, които са на разположение на обществеността безплатно, за целите на публикуването на съответните регулаторни мерки или документи от вида, посочен в параграф 1, буква а), и на получаването на коментари, свързани с обществени консултации.

3. Всяка страна гарантира, че нейният регулаторен орган прави публично достояние, съгласно съответните си правила и процедури, обобщение на резултатите от обществените консултации по настоящия член.

Член GRP.8: Оценка на въздействието

1. Всяка страна потвърждава намерението си да гарантира, че нейният регулаторен орган извършва в съответствие със своите правила и процедури оценки на въздействието на всяка важна регулаторна мярка, която подготвя. В тези правила и процедури може да бъдат предвидени изключения.

2. При извършването на оценка на въздействието всяка страна гарантира, че нейният регулаторен орган разполага с процеси и механизми, които насърчават отчитането на следните фактори:

- (a) необходимостта от регулаторната мярка, включително естеството и значимостта на проблема, чието решаване се цели с регулаторната мярка;
- (b) всички осъществими и подходящи регулаторни и нерегулаторни варианти, включително вариантът въпросът да не се регулира, чрез които би могло да се постигнат целите на публичната политика на страната;
- (c) доколкото е възможно и относимо — потенциалното социално, икономическо и екологично въздействие на тези варианти, включително въздействието върху международната търговия и международните инвестиции и, съгласно съответните правила и процедури на страната, въздействието върху малките и средните предприятия; и

(d) ако е целесъобразно — по какъв начин разглежданите варианти се съотнасят към релевантните международни стандарти, включително причините за евентуалните отклонения.

3. Във връзка с оценката на въздействието, извършвана от регулаторния орган за регулаторна мярка, всяка страна гарантира, че нейният регулаторен орган изготвя окончателен доклад, в който подробно описва факторите, които е взел под внимание при своята оценка, както и съответните си констатации. Доколкото е възможно, всяка страна прави публично достояние тези доклади най-късно при оповестяването на предложението за регулаторна мярка по член GRP.2 [Определения], буква б), точка i), подточка А) или точка ii), подточка Б), или за регулаторна мярка по член GRP.2 [Определения], буква б), точка i), подточка Б) или точка ii), подточка Б).

Член GRP.9: Ретроспективна оценка

1. Всяка страна гарантира, че регулаторният ѝ орган разполага с процеси или механизми за целта на извършване на периодични ретроспективни оценки на действащите регулаторни мерки, когато това е подходящо.

2. При извършването на периодична ретроспективна оценка всяка страна се стреми да прецени дали съществуват възможности за по-ефективно постигане на целите на своята публична политика и за намаляване на ненужната регулаторна тежест, включително върху малките и средните предприятия.

3. Всяка страна гарантира, че нейният регулаторен орган прави публично достояние всички съществуващи планове за ретроспективни оценки, като и резултатите от ретроспективните оценки.

Член GRP.10: Регулаторен регистър

Всяка страна гарантира, че регулаторните мерки, които са в сила, се публикуват в определен за целта регистър, в който те са обозначени и който е публично достъпен онлайн безплатно. Регистърът следва да дава възможност за търсене на регулаторни мерки по цитати или по дума. Всяка страна актуализира периодично своя регистър.

Член GRP.11: Обмен на информация относно добрите регулаторни практики

Страните се стремят да обменят информация относно своите добри регулаторни практики съгласно предвиденото в настоящия дял, включително в рамките на Специализирания търговски комитет по регулаторно сътрудничество.

Член GRP.12: Дейности по регулаторно сътрудничество

1. Страните могат да участват в дейности по регулаторно сътрудничество на доброволни начала, без това да засяга автономността на собственото им вземане на решения и съответния им правен ред. Всяка страна може да откаже да участва в дейности по регулаторно сътрудничество или може да се оттегли от подобни дейности. Страната, която отказва да участва в дейности по регулаторно сътрудничество или се оттегля от подобни дейности, следва да обясни на другата страна причините за своето решение.

2. Всяка страна може да предложи на другата страна конкретна дейност за регулаторно сътрудничество. Тя представя предложението си чрез звеното за контакт, определено в съответствие с член GRP.14 [Звена за контакт]. Другата страна разглежда предложението в

разумен срок с и уведомява страната, от която то изхожда, за това дали счита предложената дейност за подходяща за регулаторно сътрудничество.

3. С цел да се идентифицират дейности, подходящи за регулаторно сътрудничество, всяка страна взема под внимание:

- (a) списъка по член GRP.6 [Ранно информиране за планираните регулаторни мерки], параграф 1; и
- (b) предложенията за дейности по регулаторно сътрудничество, постъпили от лица от някоя от страните, които са обосновани и придружени от съответна информация.

4. Ако страните решат да започнат дейност по регулаторно сътрудничество, регулаторният орган на всяка страна полага усилия, доколкото е целесъобразно:

- (a) да информира регулаторния орган на другата страна за подготовката на нови или за преразглеждането на действащи регулаторни мерки и други мерки с общо приложение по член GRP.3 [Обхват], параграф 2, които се отнасят до дейността по регулаторно сътрудничество;
- (b) при поискване да предоставя информация и да обсъжда регулаторни мерки и други мерки с общо приложение по член GRP.3 [Обхват], параграф 2, които се отнасят до дейността по регулаторно сътрудничество; и
- (c) когато подготвя нови или преразглежда действащи регулаторни мерки или други мерки с общо приложение по член GRP.3 [Обхват], параграф 2, да взема под внимание, доколкото е възможно, всеки регулаторен подход на другата страна по същия или свързан с него въпрос.

Член GRP.13: Специализиран търговски комитет по регулаторно сътрудничество

1. Специализираният търговски комитет по регулаторно сътрудничество има следните функции:

- (a) укрепва и насърчава добрите регулаторни практики и регулаторното сътрудничество между страните;
- (b) обменя мнения във връзка с дейностите по сътрудничество, предложени или осъществявани съгласно член GRP.12 [Дейности по регулаторно сътрудничество];
- (c) насърчава регулаторното сътрудничество и координация в рамките на международни форуми, включително, когато е целесъобразно, периодичния двустранен обмен на информация относно текущи или планирани дейности.

2. Специализираният търговски комитет по регулаторно сътрудничество може да кани заинтересовани лица да участват в заседанията му.

Член GRP.14: Звена за контакт

В срок от един месец след влизането в сила на настоящото споразумение всяка страна определя звено за контакт, което да улеснява обмена на информация между страните.

Член GRP.15: Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част не се прилага за спорове относно тълкуването и прилагането на настоящия дял.

ДЯЛ XI: ЕДНАКВИ УСЛОВИЯ ЗА ОТКРИТА И ЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Първа глава: Общи разпоредби

Член 1,1: Принципи и цели

1. Страните признават, че създаването на условия, гарантиращи еднакви условия на конкуренция между тях, е необходимо, за да могат търговията и инвестициите между Съюза и Обединеното кралство, при условията, определени в настоящото споразумение, да се осъществяват в среда на открита и лоялна конкуренция и по начин, който благоприятства устойчивото развитие.

2. Страните признават, че устойчивото развитие обхваща икономическото развитие, социалното развитие и опазването на околната среда, като тези три елемента са взаимозависими и взаимно се подсилват, и потвърждават ангажимента си да насърчават развитието на международната търговия и международните инвестиции по начин, който допринася за постигането на целта за устойчиво развитие.

3. Всяка страна потвърждава отново амбицията си за постигане до 2050 г. на неутралност на цялата икономика по отношение на климата.

4. Страните потвърждават общото си разбиране, че икономическото им партньорство може да доведе до взаимни изгоди само ако ангажиментите, свързани с еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция, устоят на проверката на времето, като предотвратяват нарушаването на търговията или инвестициите и като допринасят за устойчивото развитие. Страните признават обаче, че настоящият дял няма за цел хармонизирането на стандартите на страните. Страните са решени да запазят и да подобрят съответните си високи стандарти в областите, обхванати от настоящия дял,

Член 1.2: Право на регулиране, подход на предпазливост⁵² и научна и техническа информация

1. Страните потвърждават правото на всяка страна да определя политиките и приоритетите си в областите, обхванати от настоящия дял, да определя равнищата на защита, които счита за целесъобразни, и да приема или изменя съответното си законодателство и политики по начин, съобразени с международните ангажименти на всяка страна, включително нейните ангажименти съгласно настоящия дял.

2. Страните признават, че в съответствие с подхода на предпазливост, когато има основателни причини за опасения, че е налице потенциална заплаха за нанасяне на сериозни или непоправими вреди на околната среда или здравето на хората, липсата на пълна научна сигурност не може да се използва като основание за възпрепятстване на съответната страна да вземе подходящи мерки за предотвратяването на тези вреди.

---

⁵² От съображения за правна сигурност се уточнява, че във връзка с прилагането на настоящото Споразумение на територията на Съюза при позоваването на „подхода на предпазливост“ се има предвид „принципът на предпазливост“.

3. При изготвянето или прилагането на насочени към защита на околната среда или на условията на труд мерки, които могат да засегнат търговията или инвестициите, страните вземат предвид съответните налични научна и техническа информация, международни стандарти, насоки и препоръки.

Член 1.3 Уреждане на спорове

Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби] не се прилага за настоящата глава, с изключение на член 1.2 [Право на регулиране, подход на предпазливост и научна и техническа информация], параграф 2. Членове 9.1 [Консултации] и 9.2 [Експертна група] се прилагат за член 1.1 [Принципи и цели], параграф 3.

Втора глава: Политика в областта на конкуренцията

Член 2.1: Принципи и определения

1. Страните признават значението на свободната и ненарушена конкуренция за своите търговски и инвестиционни отношения. Страните признават, че антиконкурентните стопански практики могат да нарушат правилното функциониране на пазарите и да намалят ползите от либерализацията на търговията.

2. За целите на настоящата глава „икономически оператор“ означава субект или група субекти, съставляващи един стопански субект, независимо от правния му статус, който извършва стопанска дейност, като предлага стоки или услуги на пазара.

Член 2.2: Конкурентно право

1. В признание на принципите в член 2.1 [Принципи и определения], всяка страна поддържа конкурентно право, с което ефективно се преодоляват следните антиконкурентни стопански практики:

- a) споразумения между икономически дейци, решения на сдружения на икономически дейци и съгласувани практики, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията;
- b) злоупотреба с господстващо положение от страна на един или повече икономически дейци; и
- c) за Обединеното кралство — сливания или придобивания, а за Съюза — концентрация между икономически дейци, които могат да имат значителни антиконкурентни последици.

2. Конкурентното право по параграф 1 се прилага за всички икономически дейци, независимо от тяхната национална принадлежност или техния режим на собственост.

3. Всяка страна може с оглед постигането на легитимни цели на обществената политика да предвиди някои изключения от своето конкурентно право, при условие че тези изключения са прозрачни и пропорционални на съответните цели.

Член 2.3: Правоприлагане

1. Всяка страна предприема съответни мерки за прилагането на своето конкурентно право на своята територия.
2. Всяка страна поддържа функционално независим орган или органи, които са компетентни за ефективното правоприлагане на нейното конкурентно право.
3. Всяка страна прилага своето конкурентно право по прозрачен и недискриминационен начин, като спазва принципите на процесуална справедливост, включително правото на защита на засегнатите икономически дейци, независимо от тяхната национална принадлежност или техния режим на собственост.

Член 2.4: Сътрудничество

1. За да постигнат целите на настоящата глава и да засилят ефективното правоприлагане на съответното си конкурентно право, страните признават значението на сътрудничеството между съответните свои органи за защита на конкуренцията по отношение на новостите в политиката в областта на конкуренцията и дейностите по правоприлагане.
2. За целите на параграф 1 Европейската комисия или органите за защита на конкуренцията на държавите членки, от една страна, и органът или органите за защита на конкуренцията на Обединеното кралство, от друга страна, се стремят към сътрудничество и координация по отношение на своите дейности по правоприлагане във връзка с идентични или свързани поведение или трансакции, когато подобни действия са възможни и целесъобразни.
3. За улесняване на сътрудничество и координацията, посочени в параграфи 1 и 2, Европейската комисия или органите за защита на конкуренцията на държавите членки, от една страна, и органът или органите за защита на конкуренцията на Обединеното кралство, от друга страна, могат да разменят информация, доколкото това е разрешено от законодателството на всяка страна.
4. За да постигнат целите на настоящия член, страните могат да сключат отделно споразумение за сътрудничество и координация между Европейската комисия, органите за защита на конкуренцията на държавите членки и органа или органите за защита на конкуренцията на Обединеното кралство, което може да включва условия за обмена и използването на поверителна информация.

Член 2.5: Уреждане на спорове

Настоящата глава не е предмет на уреждане на спорове съгласно дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби].

Трета глава: Контрол на субсидиите

Член 3.1: Определения

1. За целите на настоящата глава:

- a) „икономически оператор“ означава субект или група субекти, съставляващи един стопански субект, независимо от правния му статус, който извършва стопанска дейност, като предлага стоки или услуги на пазара;
- b) „субсидия“ означава финансова помощ, която:
- (i) произхожда от ресурсите на страните, включително:
    - A) пряко или условно прехвърляне на средства, като например преки безвъзмездни средства, заеми или гаранции по заеми;
    - Б) отказ от приходи, които иначе са дължими; или
    - В) предоставянето на стоки или услуги или закупуването на стоки или услуги;
  - (ii) предоставя икономическо предимство на един или повече икономически дейци;
  - (iii) е специфична, доколкото предоставя правни или фактически предимства на определени икономически дейци за сметка на други във връзка с производството на определени стоки или услуги; и
  - (iv) оказва или би могло да окаже въздействие върху търговията или инвестициите между страните.
2. За целите на параграф 1, буква б), подточка iii):
- (a) дадена данъчна мярка не се счита за специфична, освен ако:
- (i) някои икономически дейци получават намаление на данъчните задължения, които иначе биха платили при режима на обичайно данъчно облагане; и
  - (ii) тези икономически дейци се третират по-благоприятно от други, намиращи се в сходно положение, в рамките на режима на обичайно данъчно облагане; за целите на настоящата подточка обичайното данъчно облагане се определя от вътрешната си цел, от характеристиките си (като данъчна основа, данъчнозадължено лице, данъчно събитие или данъчна ставка) и от орган, който е институционално, процесуално, икономически и финансово автономен и е компетентен да определя характеристиките на данъчния режим.
- (b) Независимо от буква а), субсидията не се счита за специфична, ако е обоснована от принципи, присъщи на замисъла на общата система. При данъчните мерки примери за такива присъщи принципи са необходимостта от борба с измамите или отклонението от данъчно облагане, възможността за административно управление, избягването на двойното данъчно облагане, принципа на данъчен неутралитет, прогресивния характер на данъка върху доходите и неговата преразпределителна цел или необходимостта да се зачита платежоспособността на данъкоплатците;
- (c) независимо от буква а), налозите със специална цел не се считат за специфични, ако замисълът им се изисква от неикономически цели на обществената политика, като например необходимостта от ограничаване на отрицателното въздействие на

определени дейности или продукти върху околната среда или човешкото здраве, доколкото целите на обществената политика не са дискриминационни⁵³.

Член 3.2: Обхват и изключения

1. Член 3.4 [Принципи], член 3.5 [Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия] и член 3.12 [Коригиращи мерки] не се прилагат за субсидии, предоставени за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни неикономически събития.
2. Нищо в настоящата глава не възпрепятства страните да отпускат субсидии със социален характер, насочени към крайните потребители.
3. Субсидиите, които са предоставени на временна основа в отговор на извънредна ситуация в национален или световен мащаб, са целенасочени, пропорционални и ефективни с оглед преодоляването на тази извънредна ситуация. Членове 3.5 [Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия] и 3.12 [Коригиращи мерки] не се прилагат за такива субсидии.
4. Настоящата глава не се прилага за субсидии, при които общата сума, предоставена на един и същ икономически деец, е под 325 000 специални права на тираж за период от три данъчни години. Съветът за партньорство може да изменя този праг.
5. Настоящата глава не се прилага за субсидиите, които са предмет на разпоредбите на част IV или приложение 2 към Споразумението за селското стопанство, и субсидиите, свързани с търговията с риба и рибни продукти.
6. Настоящата глава не се прилага за субсидии, свързани с аудио-визуалния сектор.
7. Член 3.9 [Независим орган или структура и сътрудничество] не се прилага за субсидии, финансирани със средства на страните на наднационално равнище.
8. За целите на субсидиите за въздушните превозвачи, за всяко позоваване на „засягане на търговията или инвестициите между страните „в настоящата глава се заменя позоваването на „въздействие върху конкуренцията между въздушните превозвачи на страните при предоставянето на въздухоплавателни транспортни услуги“, включително услугите за въздушен транспорт, които не попадат в обхвата на дял I [Въздушен транспорт] от позиция 2 [Въздухоплаване].

Член 3.3: Услуги от общ икономически интерес

1. Субсидиите, предоставени на икономически дейци, на които са възложени конкретни задачи от обществен интерес, включително задължения за обществена услуга, са предмет на член 3.4 [Принципите], доколкото прилагането на посочените в този член принципи не възпрепятства правно или фактически изпълнението на конкретната задача, възложена на съответния икономически деец. Задачата се възлага предварително по прозрачен начин.

---

⁵³ За тази цел дискриминацията означава, че е налице по-неблагоприятно третиране на икономически участник в сравнение с други в сходни ситуации и че това различно третиране не е обосновано от обективни критерии.

2. Страните гарантират, че размерът на компенсацията, предоставена на икономически деец, на който е възложена задача от обществен интерес, е ограничен до необходимото за покриване на всички или част от разходите, направени при изпълнението на тази задача, като се вземат предвид съответните приходи и разумна печалба за изпълнението на задачата. Страните гарантират, че предоставената компенсация не се използва за кръстосано субсидиране на дейности, попадащи извън обхвата на възложената задача. Прямо компенсация под 15 милиона специални права на тираж на задача не се прилагат задълженията по член 3.7 [Прозрачност]. Съветът за партньорство може да изменя този праг.

3. Настоящата глава не се прилага, когато общата компенсация на икономически участник, изпълняващ задачи от обществен интерес, е под 750 000 специални права на тираж за период от три бюджетни години. Съветът за партньорство може да изменя този праг.

Член 3.4: Принципи

1. С цел да се гарантира, че субсидиите не се предоставят, когато имат или биха могли да имат съществено въздействие върху търговията или инвестициите между страните, всяка страна разполага със и поддържа ефективна система за контрол на субсидиите, която гарантира, че предоставянето на субсидия спазва следните принципи:

- a) субсидиите преследват специфична цел на обществената политика за преодоляване на установена пазарна неефективност или за решаване на въпроси от съображения за справедливост, като например социални трудности или опасения, свързани с разпределението („целта“);
- b) субсидиите са пропорционални и ограничени до необходимото за постигане на целта;
- c) субсидиите са предназначени да доведат до промяна в икономическото поведение на бенефициера, която благоприятства постигането на целта и която не би могла да бъде постигната, ако субсидиите не бъдат предоставени;
- d) субсидиите обикновено не следва да компенсират разходите, които бенефициерът би финансирал при липсата на субсидия;
- e) субсидиите са подходящ инструмент на политиката за постигане на цел на обществената политика и тази цел не може да бъде постигната чрез други средства, нарушаващи конкуренцията в по-малка степен;
- f) положителният принос на субсидиите за постигането на целта надвишава евентуалните отрицателни последици, по-специално отрицателните последици за търговията или инвестициите между страните.

2. Без да се засяга параграф 1, всяка от страните прилага условията, определени в член 3.5 [Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия], когато е приложимо, ако съответните субсидии имат или биха могли да имат съществено въздействие върху търговията или инвестициите между страните.

3. Всяка от страните определя как нейните задължения по параграфи 1 и 2 се изпълняват в структурата на нейната система за контрол на субсидиите в нейното вътрешно законодателство, при условие че всяка от страните гарантира, че задълженията по параграфи 1 и 2 се прилагат в нейното законодателство по такъв начин, че законността на индивидуалната субсидия ще се определя от принципите.

Член 3.5 Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия

1. Категориите субсидии, посочени в член 3.4 [Принципи], параграф 2 и условията, които следва да се прилагат към тях, са следните. Съветът за партньорство може да актуализира тези разпоредби, когато това е необходимо, за да се гарантира действието на настоящия член във времето.

Неограничени държавни гаранции

2. Забраняват се субсидиите под формата на гаранция за дългове или задължения на икономически дейци без никакво ограничение по отношение на размера на тези дългове и задължения или срока на гаранцията.

Оздравяване и реструктуриране

3. Забраняват се субсидиите за реструктуриране на икономически деец, намиращ се в затруднено положение или в неплатежоспособност, без същият да е изготвил надежден план за реструктуриране. Планът за реструктуриране се основава на реалистични допускания с оглед гарантиране на възстановяването в разумен срок на дългосрочната жизнеспособност на намиращия се в затруднено положение или в неплатежоспособност икономически деец. По време на изготвянето на плана за реструктуриране икономическият деец може да получи временна подкрепа за ликвидността под формата на заеми или гаранции по заеми. С изключение на малките и средните предприятия, икономическият деец или неговите собственици, кредитори или нови инвеститори допринасят със значителни средства или активи за покриване на разходите за реструктуриране. За целите на настоящия параграф икономическият деец в затруднено положение или в неплатежоспособност е такъв, който почти сигурно би прекратил дейността си в краткосрочен до средносрочен план без субсидията.

4. При други, освен при изключителни обстоятелства, субсидии за оздравяване и реструктуриране на икономически дейци в затруднено положение или в неплатежоспособност следва да бъдат разрешавани само ако допринасят за постигането на цел от обществен интерес чрез избягване на социални затруднения или предотвратяване на сериозна пазарна неефективност, по-специално по отношение на загубата на работни места или прекъсването на важна услуга, която трудно може да бъде възпроизведена. Освен в случай на непредвидими обстоятелства, които не са причинени от бенефициера, те не следва да се предоставят повече от веднъж в рамките на всеки петгодишен период.

5. Параграфи 3 и 4 не се прилагат за субсидии за банки, кредитни институции и застрахователни дружества в затруднено положение или в несъстоятелност.

Банки, кредитни институции и застрахователни дружества

6. Без да се засяга член SERVIN 5.39 [Пруденциални мерки], субсидиите за реструктуриране на банки, кредитни институции и застрахователни дружества може да се предоставят само въз основа на надежден план за реструктуриране, който възстановява дългосрочната жизнеспособност. Ако възвръщането на дългосрочната жизнеспособност не може да бъде надеждно доказано, всяка субсидия за банките, кредитните институции и застрахователните дружества се ограничава до това, което е необходимо, за да се гарантира тяхната организирана ликвидация и излизане от пазара, като същевременно размерът на субсидията и отрицателното въздействие върху търговията и инвестициите между страните се свеждат до минимум.

7. Гарантира се, че предоставящият орган получава подходящо възнаграждение за субсидията за реструктуриране и че бенефициерът, неговите акционери, неговите кредитори или бизнес групата, към която принадлежи бенефициерът, допринасят значително за разходите за реструктуриране или ликвидация със свои собствени ресурси. Субсидиите в подкрепа на предоставянето на ликвидност трябва да са временни, не могат да се използват за покриване на загуби и не могат да се превръщат в капиталова подкрепа. На предоставящия орган се изплаща подходящо възнаграждение за субсидиите, предоставени в подкрепа на осигуряването на ликвидност.

Експортни субсидии

8. Субсидиите, които зависят, правно или фактически⁵⁴, само или като едно от няколко други условия от извършването на износ на стоки или услуги, се забраняват, освен по отношение на:

- (a) краткосрочно кредитно застраховане за непродаваеми рискове; или
- (b) експортни кредити и гаранции за експортни кредити или застрахователни програми, които са допустими в съответствие със Споразумението за СИМ, четени с необходимите корекции в контекста.

9. За целите на параграф 8, буква а) „продаваеми рискове“ означава търговските и политически рискове с максимален период на риска под две години относно публични и частни купувачи в държавите с продаваеми рискове⁵⁵. Може да се счита, че дадена държава е временно извадена от групата на държавите с продаваеми рискове, ако липсва достатъчен частен пазарен капацитет поради:

- (a) значително свиване на капацитета за частно кредитно застраховане;
- (b) значително влошаване на рейтинга на държавния сектор; или
- (c) значително влошаване на резултатите на корпоративния сектор.

10. Такова временно отстраняване на държава с продаваеми рискове поражда действие, доколкото е засегната една от страните, в съответствие с решение на тази страна въз основа на критериите в параграф 9 и само ако тази страна приеме такова решение. Публикуването на това решение се счита за нотификация до другата страна за такова временно отстраняване, доколкото е засегната първата страна.

11. Ако субсидиран застраховател предоставя застраховане на експортни кредити, всяка застраховка за продаваеми рискове се предоставя на търговска основа. В такъв случай

---

⁵⁴ От съображения за правна сигурност се уточнява, че този стандарт е изпълнен, когато фактите показват, че предоставянето на субсидия, без да е обвързано с осъществяването на износ, действително е обвързано с действителен или очакван износ или приходи от износ. Самият факт, че субсидията е предоставена на стопански субекти, които изнасят, не може само по тази причина да се счита за експортна субсидия по смисъла на настоящата разпоредба.

⁵⁵ Държавите с продаваеми рискове са Обединеното кралство, държавите — членки на Съюза, Австралия, Канада, Исландия, Япония, Нова Зеландия, Норвегия, Швейцария и Съединените американски щати.

застрахователят не може пряко или косвено да се възползва от субсидии за предоставянето на застраховки за продаваеми рискове.

Субсидии в зависимост от използването на местно съдържание

12. Без да се засягат разпоредбите на член SERVIN 2.6 [Изисквания за постигнати резултати] и член SERVIN 2.7 [Несъответстващи мерки и изключения], субсидиите, зависещи единствено или като едно от няколко други условия, от използването на местни за сметка на вносни стоки или услуги, се забраняват.

Големи трансгранични или международни проекти за сътрудничество

13. Субсидии могат да се отпускат в контекста на големи трансгранични или международни проекти за сътрудничество, като например проекти за транспорт, енергетика, околна среда, научноизследователска и развойна дейност, както и проекти за първоначално внедряване с цел стимулиране на появата и внедряването на нови технологии (с изключение на производството). Ползите от такива трансгранични или международни проекти за сътрудничество не трябва да се ограничават до икономическите участници или сектора или участващите държави, а трябва да имат по-широка полза и значимост чрез странични ефекти, които не се натрупват изключително в полза на държавата, която отпуска субсидията, съответния сектор и бенефициер.

Околна среда и енергетика

14. Страните признават значението на сигурната, достъпна и устойчива енергийна система и на устойчивостта на околната среда, по-специално във връзка с борбата срещу изменението на климата, което представлява екзистенциална заплаха за човечеството. Поради това, без да се засяга член 3.4 [Принципи], субсидиите във връзка с енергетиката и околната среда трябва да бъдат насочени към и да стимулират бенефициера за осигуряването на сигурна, достъпна и устойчива енергийна система и добре функциониращ и конкурентен енергиен пазар или към повишаването на равнището на опазване на околната среда в сравнение с равнището, което би било постигнато при липса на субсидия. Такива субсидии не може да освобождават бенефициера от отговорност, произтичаща от неговите отговорности като замърсител съгласно правото на съответната страна.

Субсидии за въздушните превозвачи за обслужване на маршрути

15. Субсидии не се отпускат на въздушен превозвач⁵⁶ за обслужване на маршрути, с изключение на:

- (a) Когато е налице задължение за обществена услуга, в съответствие с член 3.3 [Услуги от обществен икономически интерес];
- (b) в специални случаи, когато това финансиране носи ползи за обществото като цяло; или
- (c) като субсидии за започване на стопанска дейност за откриване на нови маршрути до регионални летища, при условие че тя увеличава мобилността на гражданите и стимулира регионалното развитие.

---

⁵⁶ От съображения за правна сигурност се уточнява, че това не засяга член 3.2 [Приложно поле и изключения], параграфи 1 и 2.

Член 3.6: Използване на субсидиите

Всяка страна гарантира, че икономическите дейци използват субсидиите единствено за специфичната цел, за която са предоставени.

Член 3.7: Прозрачност

1. По отношение на всяка субсидия, предоставена или запазена в сила на нейна територия, в срок от шест месеца от предоставянето на субсидията всяка страна прави публично достояние, чрез официален уебсайт или публична база данни, следната информация:
  - (a) правното основание и целта на политиката или целта на субсидията;
  - (b) името на получателя на субсидията, когато то е налично;
  - (c) датата на предоставяне на субсидията, продължителността на субсидията, и всякакви други срокове, свързани с нея; и
  - (d) размера на субсидията или сумата, предвидена за субсидията в бюджета.
2. За субсидии под формата на данъчни мерки публичен достъп до информацията се предоставя в срок до една година от датата, на която трябва да се подаде данъчната декларация. Задълженията за прозрачност при субсидии под формата на данъчни мерки се отнасят до същата информация като посочената в параграф 1, с изключение на информацията, изисквана съгласно буква г) от посочения параграф, която може да бъде предоставена чрез посочване на горна и долна граница.
3. В допълнение към задължението, посочено в параграф 1, страните предоставят информация за субсидиите в съответствие с параграфи 4 или 5 по-долу.
4. За Съюза спазването на параграф 3 означава, че по отношение на всяка субсидия, предоставена или поддържана на неговата територия, в срок от шест месеца от предоставянето на субсидията информацията се оповестява публично на официален уебсайт или публична база данни, която позволява на заинтересованите страни да оценят съответствието с принципите, посочени в член 3.4 [Принципи].
5. За Обединеното кралство спазването на параграф 3 означава, че Обединеното кралство гарантира, че:
  - (a) ако заинтересована страна уведоми предоставящия орган, че може да поиска преразглеждане от съд или правораздавателен орган на i) предоставянето на субсидия от предоставящия орган или ii) всяко съответно решение на предоставящия орган или на независимата структура или орган;
  - (b) След това, в срок от 28 дни от писменото искане, предоставящият орган, независимият орган или орган предоставят на заинтересованата страна информацията, която му позволява да оцени прилагането на принципите, посочени в член 3.4 [Принципи], при спазване на всички пропорционални ограничения, които преследват легитимна цел, като например търговска чувствителност, поверителност или правно призната привилегия.

Информацията, посочена в първа алинея, буква б), се предоставя на заинтересованата страна, за да ѝ се даде възможност да вземе информирано решение дали да предяви иск или да разбере и надлежно да определи спорните въпроси в предложената претенция.

6. За целите на настоящия член , член 3.10 [Съдилища и правораздавателни органи] и член 3.11 [Събиране] „заинтересована страна“ означава всяко физическо или юридическо лице, икономически участник или сдружение на икономически субекти, чийто интерес може да бъде засегнат от предоставянето на субсидия, по-специално бенефициерът, икономическите субекти, конкуриращи се с бенефициера, или съответните търговски сдружения.

7. Задълженията по настоящия член не засягат задълженията на страните съгласно съответното им законодателство относно свободата на информация или достъпа до документи.

Член 3.8: Консултации относно контрола на субсидиите

1. Ако някоя от страните счита, че другата страна е предоставила субсидия или че са налице ясни доказателства, че другата страна възнамерява да предостави субсидия и че предоставянето на субсидията е имало или би могло да има отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните, тя може да поиска от другата страна да представи обяснение за начина, по който принципите, посочени в член 3.4 [Принципи], са били спазени по отношение на тази субсидия.

2. Някоя от страните може също така да поиска информацията, изброена в член 3.7 [Прозрачност], параграф 1, доколкото тази информация все още не е била направена публично достояние чрез официален уебсайт или публична база данни, както е посочено в член 3.7 [Прозрачност], параграф 1, или доколкото тази информация не е била предоставена по леснодостъпен начин.

3. Другата страна представя писмено поисканата информация не по-късно от 60 дни от получаването на искането. Ако част от поисканата информация не може да бъде предоставена, съответната страна обяснява липсата на тази информация в писмения си отговор.

4. Ако след получаване на поисканата информация молещата страна продължава да счита, че субсидията, предоставена или предвидена да бъде предоставена от другата страна, има или би могла да има отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните, отправилата искането страна може да поиска консултации в рамките на Специализирания комитет по търговия по въпросите на равнопоставеността и конкуренцията и устойчивото развитие. Искане трябва да е в писмена форма и да включва обяснение на причините, поради които отправилата искането страна иска консултация.

5. Специализираният търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие полага всички усилия за постигане на взаимно удовлетворяващо решение на въпроса. Той провежда първото си заседание в срок от 30 дни от датата на искането за консултация.

6. Сроковете на консултациите, посочени в параграфи 3 и 5 по-горе, могат да бъдат удължени по споразумение между страните.

Член 3.9: Независим орган или структура и сътрудничество

1. Всяка от страните създава или поддържа оперативно независим орган или орган с подходяща роля в своя режим за контрол на субсидиите. Този независим орган или структура разполага с необходимите гаранции за независимост при изпълнението на оперативните си функции и действия безпристрастно.
2. Страните насърчават съответните си независими органи или структури да си сътрудничат по въпроси от общ интерес в рамките на съответните си функции, включително прилагането на членове 3.1 [Определения] до 3.7 [Прозрачност], според случая, в рамките, установени от съответните им правни уредби. Страните или съответните им независими органи или структури могат да се споразумеят за отделна уредба, посветена на сътрудничеството между тези независими органи.

Член 3.10: Съдилища и правораздавателни органи

1. Всяка страна гарантира, в съответствие със своите общи и конституционни закони и процедури, че нейните съдилища или правораздавателни органи са компетентни да:
  - а) контролират решенията за субсидии, взети от предоставящ орган или структура, когато е приложимо, от независимия орган, за съответствие с нормативните разпоредби на съответната страна за въвеждане на член 3.4 [Принципи];
  - б) контролират всички други съответни решения на независимия орган или структура и всяко относимо бездействие;
  - в) налагат ефективни коригиращи мерки във връзка с букви а) и б), включително спиране на действието, забрана или изискване за предприемане на действия от предоставящия орган, присъждане на обезщетение за вреди и събиране на субсидия от нейния бенефициер, ако и доколкото тези мерки са налични съгласно съответните закони на датата на влизане в сила на настоящото споразумение;
  - г) разглеждане на искове от заинтересованите страни във връзка със субсидии, които са предмет на настоящата глава, когато заинтересованата страна има процесуална легитимация да предяви иск във връзка със субсидия съгласно правото на съответната страна.
2. С разрешението, ако е необходимо, на съответния съд или правораздавателен орган, всяка страна има право да участва в съответствие с общите закони и процедури на другата страна в случаите по параграф 1.
3. Без да се засягат задълженията за запазване или, когато е необходимо, за създаване на компетенциите, средствата за правна защита и правата на намеса, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член и в член 3.11 [Събиране], нищо в настоящия член не изисква от която и да е от страните да създава права на действие, средства за правна защита, процедури или обхвата или основанията за преразглеждане на решенията на съответните им публични органи, извън тези, които съществуват съгласно нейното законодателство към датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

Никоя от разпоредбите на настоящия член не изисква от която и да е от страните да разширява обхвата или основанията за контрол от страна на нейните съдилища и трибунали на актове на Парламента на Обединеното кралство, на актове на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз или на актове на Съвета на Европейския съюз извън тези, които съществуват

съгласно нейното законодателство към датата на влизане в сила на настоящото споразумение⁵⁷.

Член 3.11: Събиране

1. Всяка от страните разполага с ефективен механизъм за възстановяване на субсидиите в съответствие със следните разпоредби, без да се засягат другите средства за правна защита, които съществуват в нейното законодателство⁵⁸.

2. Всяка от страните гарантира, че при условие че заинтересованата страна по смисъла на член 3.7 [Прозрачност], параграф 6 е обжалвала решение за отпускане на субсидия пред съд или трибунал в определения срок, както е определено в параграф 3 от настоящия член, може да бъде разпоредено събиране, ако съд или трибунал на една от страните установи материална грешка при прилагане на правото, тъй като:

- (a) предоставящият субсидията не е третирал като субсидия мярка, представляваща субсидия;
- (b) Предоставящият субсидията не е приложил принципите, определени в член 3.4 [Принципи], така както са въведени в законодателството на тази страна, или ги е приложил по начин, който е под стандарта за преразглеждане, приложим в законодателството на тази страна; или
- (c) Като е решил да предостави субсидията, предоставящият я е действал извън обхвата на своите правомощия или е злоупотребил с тези правомощия във връзка с принципите, посочени в член 3.4 [Принципи], както са въведени в законодателството на тази страна.

3. За целите на настоящия член определеният срок се определя, както следва:

- (a) За Съюза тя започва от датата, на която информацията, посочена в член 3.7 [Прозрачност], параграфи 1, 2 и 4 е предоставена на разположение на официалния уебсайт или публичната база данни и не е по-кратка от един месец.
- (b) за Обединеното кралство:
  - (i) започва да тече от датата, на която информацията, посочена в член 3.7 [Прозрачност], параграфи 1 и 2 е била предоставена на разположение на официалния уебсайт или публичната база данни;

---

⁵⁷ От съображения за правна сигурност се уточнява, че правото на Обединеното кралство за целите на настоящия член не включва никой закон [i], който има действие по силата на член 2, параграф 1 от Закона за Европейските общности от 1972 г. (*European Communities Act 1972*), запазен с член 1A от Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. (*European Union (Withdrawal) Act 2018*), или [ii] приет или създаден съгласно член 2, параграф 2 от Закона за Европейските общности от 1972 г. или с цел, посочена в тази разпоредба.

⁵⁸ За Обединеното кралство настоящият член изисква нов способ за събиране, който би бил на разположение в края на успешен съдебен контрол в съответствие със стандарта за контрол съгласно националното право, започнат в рамките на определения срок; този контрол не се разширява по друг начин, в съответствие с член 3.10 [Съдилища и правораздавателни органи], параграф 3. Никой бенефициер не би могъл да породи оправдани правни очаквания да се противопостави на такова събиране.

- (ii) действието се прекратява един месец по-късно, освен ако преди тази дата заинтересованата страна не е поискала информация в рамките на процедурата, посочена в член 3.7, параграф 5;
- (iii) след като заинтересованата страна е получила информацията, посочена в член 3.7, параграф 5, буква б), достатъчна за целите, посочени в същия параграф, има допълнителен едномесечен срок, в края на който посоченият срок се прекратява;
- (iv) датата на получаване на информацията по подточка iii) е датата, на която предоставящият орган удостовери, че е предоставил информацията, посочена в член 3.7 [Прозрачност], параграф 5, буква б), достатъчна за тези цели, независимо от по-нататъшна или обяснителна кореспонденция след тази дата;
- (v) сроковете, посочени в подточки i)–iii), могат да бъдат удължени със законодателство.

4. За целите на параграф 3, буква б), по отношение на схемите, определеният срок започва да тече от момента на публикуване на информацията по буква б) , а не от момента на извършване на последващи плащания, когато:

- (a) субсидията се отпуска привидно в съответствие с условията на схемата;
- (b) съзателят на схемата е предоставил публичен достъп до информацията, която се изисква да бъде публикувана съгласно член 3.7 [Прозрачност], параграфи 1 и 2 по отношение на схемата; и
- (c) информацията, предоставена относно схемата по буква б), съдържа информация за субсидията, която би позволила на заинтересованата страна да определи дали тя може да бъде засегната от схемата, която обхваща най-малко целта на субсидията, категориите бенефициери, реда и условията за получаване на субсидията и основата за изчисляване на субсидията (включително всички съответни условия, свързани със съотношенията или размерите на субсидията).

5. За целите на настоящия член не се изисква възстановяване на субсидия, когато субсидията се отпуска въз основа на акт на парламента на Обединеното кралство, на акт на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз или на акт на Съвета на Европейския съюз.

6. Нищо в настоящия член не възпрепятства някоя от страните да реши да предвиди допълнителни ситуации, при които възстановяването е средство за правна защита, освен посочените в настоящия член, в съответствие с нейното законодателство.

7. Страните признават, че възстановяването е важен инструмент за коригиране във всяка система за контрол на субсидиите. По искане на една от страните, страните, в рамките на Съвета за партньорство, разглеждат допълнителни или алтернативни механизми за събиране на вземания, както и съответните изменения на настоящия член. В рамките на Съвета за партньорство всяка от страните може да предложи изменения, които да позволят различни договорености за съответните им механизми за събиране на вземания. Една от страните трябва да разгледа предложение, направено от другата страна добросъвестно и да се съгласи с него, при условие че тази страна счита, че то съдържа договорености, които представляват поне също толкова ефективно средство за възстановяване, колкото съществуващите

механизми на другата страна. След това Съветът за партньорство може да внесе съответните изменения в настоящия член⁵⁹.

Член 3.12: Коригиращи мерки

1. Всяка от страните може да отправи до другата страна писмено искане за информация и консултации относно субсидия, за която счита, че причинява или съществува сериозен риск да причини значително отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните. В искането си молещата страна следва да предостави цялата необходима информация, за да могат страните да намерят взаимноприемливо решение, включително описание на субсидията и опасенията на отправилата искането страна по отношение на нейното въздействие върху търговията или инвестициите.

2. Не по-късно от 30 дни от датата на предаване на искането получилата искането страна предоставя писмен отговор, предоставящ исканата информация, на отправилата искането страна, а страните започват консултации, които се считат за приключени след изтичане на 60 дни от датата на предаване на искането, освен ако страните не се споразумеят за друго. Тези консултации, и по-специално цялата информация, означена като поверителна, и становищата, изразени от страните по време на консултациите, са с поверителен характер и не засягат правата на никоя от страните във всякакви по-нататъшни процедури.

3. Не по-рано от 60 дни от датата на предаване на искането, посочено в параграф 1, отправилата искането страна може едностранно да предприеме подходящи коригиращи мерки, ако са налице доказателства, че субсидията от получилата искането страна причинява или съществува сериозен риск тя да окаже значително отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните.

4. Не по-рано от 45 дни от датата на предаване на искането, посочено в параграф 1, отправилата искането страна уведомява получилата искането страна за коригиращите мерки, които възнамерява да предприеме в съответствие с параграф 3. Отправилата искането страна предоставя цялата необходима информация във връзка с мерките, които възнамерява да предприеме, за да даде възможност на страните да намерят взаимноприемливо решение. Отправилата искането страна не може да предприеме тези коригиращи мерки по-рано от 15 дни от датата на предаване на уведомлението за тези мерки на получилата искането страна.

5. Оценката на някоя от страните за наличието на сериозен риск от значително отрицателно въздействие се основава на факти, а не само на твърдения, предположения или далечна възможност. Промяната в обстоятелствата, която би създавала ситуация, при която субсидията би причинила значителни отрицателни последици, трябва да бъде ясно предсказуема.

6. Оценката на някоя от страните за наличието на субсидия или на значително отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните, причинена от субсидията, се основава на надеждни доказателства, а не само на предположения или далечна възможност, и се отнася до стоки, доставчици на услуги или други икономически субекти, които могат да бъдат идентифицирани, включително, ако е приложимо, в случай на схеми за субсидиране.

---

⁵⁹ Страните отбелязват, че Обединеното кралство ще въведе нова система за контрол на субсидиите след влизането в сила на настоящото споразумение.

7. Съветът за партньорство може да поддържа примерен списък на това какво би представлявало значително отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните по смисъла на параграфи 1 и 3. Това не засяга правото на страните да предприемат коригиращи мерки.

8. Коригиращите мерки, предприети съгласно параграф 3, се ограничават до това, което е строго необходимо и пропорционално за коригиране на причинените значителни отрицателни последици или за справяне със сериозния риск от такива последици. Приоритет се дава на мерки, които нарушават в най-малка степен функционирането на настоящото споразумение.

9. В срок от пет дни от датата на влизане в сила на коригиращите мерки, посочени в параграф 3, и без да се прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации], нотифицираната страна може да поиска, в съответствие с член INST.14 [Арбитражна процедура], параграф 2, създаването на арбитражен съд посредством писмено искане, отправено до отправилата искането страна, за да може арбитражният съд да реши дали:

- (a) коригираща мярка, предприета от отправилата искането страна, е несъвместима с параграф 3 или 8;
- (b) отправилата искането страна не е участвала в консултациите, след като получила искането страна е предоставила исканата информация и се е съгласила с провеждането на такива консултации; или
- (c) не е предприето или съобщено за коригираща мярка в съответствие със сроковете, посочени съответно в параграф 3 или 4.

Това искане няма суспензивно действие по отношение на коригиращите мерки. Освен това арбитражният съд не оценява прилагането от страните на членове 3.4 [Принципи] и 3.5 [Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия].

10. Арбитражният съд, създаден вследствие на искането, посочено в параграф 9, провежда производството в съответствие с член INST.34B [Специални процедури за коригиращи мерки и възстановяване на баланса] и се произнася с окончателно решение в срок от 30 дни от своето сформиране.

11. В случай на констатация срещу ответната страна, най-късно 30 дни от датата на обявяване на решението на арбитражния съд ответната страна уведомява страната ищец за всяка мярка, която е предприела за изпълнение на това решение.

12. След констатация срещу ответната страна по споразумението в рамките на процедурата, посочена в параграф 10, страната ищец може да поиска от арбитражния съд, в срок от 30 дни от постановяването на решението му, да определи степен на спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение или на допълващо споразумение, която не надвишава равнището, равностойно на анулирането или увреждането, причинено от прилагането на коригиращите мерки, ако прецени, че несъответствието на коригиращите мерки с параграфи 3 или 8 е значително. В искането се предлага равнище на спиране на изпълнението на задължения в съответствие с принципите, изложени в член INST.34C [Спиране на задълженията за целите на член LPFS.3.12, параграф 12 [Коригиращи мерки], член FISH.9, параграф 5 и член FISH.14, параграф 6]. Страната ищец може да спре изпълнението на задълженията по настоящото споразумение или по допълващо споразумение в съответствие със степента на спиране на изпълнението на задълженията, определена от

арбитражния съд. Такова спиране не може да бъде приложено по-рано от 15 дни след постановяването на такова решение.

13. Никоя от страните не може да се позовава на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение, за да попречи на другата страна да предприеме мерки съгласно настоящия член, включително когато тези мерки се състоят в спиране на изпълнението на задължения по настоящото споразумение или по допълващо споразумение.

14. За целите на оценката дали налагането или запазването в сила на коригиращи мерки върху вноса на същия продукт е ограничено до това, което е строго необходимо или пропорционално за целите на настоящия член, дадена страна:

- а) вземат предвид изравнителните мерки, прилагани или запазени в сила съгласно член GOODS.17 [Средства за търговска защита], параграф 3 от дял IV [Търговия със стоки]; и
- б) може да вземе предвид антидъмпинговите мерки, прилагани или запазени в сила в съответствие с член GOODS.17 [Средства за търговска защита], параграф 3 от дял IV [Търговия със стоки].

15. Никоя от страните не прилага едновременно коригираща мярка по настоящия член и мярка за възстановяване на баланса съгласно член 9.4 [Възстановяване на баланса] за коригиране на въздействието върху търговията или инвестициите, причинено пряко от същата субсидия.

16. Ако страната, срещу която са били предприети коригиращи мерки, не подаде искане съгласно параграф 9 от настоящия член в срока, определен в същия параграф, тази страна може да започне арбитражната процедура, посочена в член INST.14 [Арбитражна процедура], за да оспори коригираща мярка на основанията, посочени в параграф 9 от настоящия член, без предварително да прибягва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Спешно производство].

17. За целите на производствата по параграфи 9 и 16, когато преценява дали дадена коригираща мярка е строго необходима или пропорционална, арбитражният съд взема надлежно предвид принципите, установени в параграфи 5 и 6, както и параграфи 13, 14 и 15.

Член 3.13: Уреждане на спорове

1. При спазване на параграфи 2 и 3, дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби] се прилага за спорове между страните относно тълкуването и прилагането на настоящата глава, с изключение на член 3.9 [Независим орган или орган и сътрудничество] и член 3.10 [Съдилища и трибунали].

2. Арбитражният съд не е компетентен по отношение на:

- а) индивидуална субсидия, включително дали тази субсидия е спазила принципите, посочени в член 3.4 [Принципи], параграф 1, различна от тази по отношение на условията, посочени в член 3.5, параграф 2 [Неограничени държавни гаранции], параграфи 3—5 [Оздравяване и реструктуриране], параграфи 8—11 [Експортни субсидии] и параграф 12 [Субсидии, зависещи от използването на местно съдържание];

- (b) дали средството за възстановяване по смисъла на член 3.11 [Събиране] е било приложено правилно във всеки отделен случай.

3. Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби] се прилага по отношение на член 3.12 [Коригиращи мерки] в съответствие с посочения член и член INST.34Б [Специални процедури за коригиращи мерки и възстановяване на баланса].

Четвърта глава: Държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, и определени монополи

Член 4.1: Определения

1. За целите на настоящата глава се прилагат следните определения:
- (a) „договореност“ означава Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити, изготвено в рамката на ОИСР, или последващ ангажимент, независимо дали е изготвен в рамката на ОИСР или извън нея, който е бил поет от поне 12 от първоначалните членове на СТО — участници в Договореността към 1 януари 1979 г.;
- (b) „търговски дейности“ означава дейности, чийто краен резултат е производството на стока или предоставянето на услуга, която да бъде продавана на съответния пазар в количества и по цени, определени от предприятие в зависимост от условията на предлагане и търсене, и които са насочени към реализирането на печалба; дейностите на предприятие, което извършва дейност с нестопанска цел или такава на принципа на покриване на разходите, не са дейности, насочени към реализирането на печалба;
- (c) „търговски съображения“ означава съображения, свързани с цената, качеството, наличността, възможността за пазарна реализация, транспортирането и други условия и ред за закупуване или продажба, или други фактори, които обичайно биха били отчетени при вземането на търговски решения от частно предприятие, действащо съобразно принципите на пазарната икономика в съответния икономически сектор или отрасъл;
- (d) „попадащ в обхвата субект“ означава:
- (i) определен монопол;
  - (ii) предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии; или
  - (iii) държавно предприятие.
- (e) „определен монопол“ означава субект, в т.ч. консорциум или държавен орган, който за съответния пазар на територията на някоя от страните е определен за единствен доставчик или купувач на стока или услуга, като това понятие не включва субекти, на които е предоставено изключително право на интелектуална собственост, само на основание на това предоставяне; в този контекст „определен“ означава да се установи или разреши монопол или да се разшири обхватът на монопол така, че да обхваща допълнителна стока или услуга.
- (f) „предприятие“ означава предприятие съгласно определението в член SERVIN.1.2 [Определения], буква ж).

- (g) „предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии“ означава всяко публично или частно предприятие, на което някоя от страните е предоставила юридически или фактически специални права или привилегии;
- (h) „услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт“ означава услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт така, както е определена в ГАТС;
- (i) „специални права или привилегии“ означава права или привилегии, с които някоя от страните определя или ограничава до две или повече броя на предприятията, на които е разрешено да доставят стока или услуга по критерии, които не са обективни, пропорционални и недискриминационни, съществено засягайки способността на всяко друго предприятие да доставя същата стока или услуга на същата територия или същия продуктов пазар при еквивалентни по същество условия;
- (j) „държавно предприятие“ означава предприятие, в което някоя от страните:
  - (i) пряко притежава повече от 50 % от дяловия капитал;
  - (ii) контролира — пряко или косвено — упражняването на повече от 50 % от правата на глас;
  - (iii) има правомощието да назначава мнозинството от членовете на управителния съвет или на друг еквивалентен управителен орган; или
  - (iv) има правомощието да упражнява контрол върху предприятието. За констатирането на контрола се вземат предвид всички относими правни и фактически елементи за всеки отделен случай.

Член 4.2: Обхват

1. Настоящата глава се прилага за попадащите в обхвата субекти, на всички равнища на управление, които извършват търговски дейности. Ако попадащ в обхвата субект извършва както търговски, така и нетърговски дейности, само търговските дейности попадат в обхвата на настоящата глава.
2. Настоящата глава не се прилага за:
  - (a) обхванати субекти, когато действат като възложители, както са определени в приложения 1—3 на всяка от страните към допълнение 1 към СДП и параграф 1 на всяка от страните от съответните им подраздели в раздел Б2 от ПРИЛОЖЕНИЕ PPROC-1: ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ от дял Х [Обществени поръчки], провеждане на попадаща в обхвата поръчка, както е определено в член PPROC.2 [Въвеждане на някои разпоредби на СДП и попадащи в обхвата поръчки], параграф 2 от дял Х [Обществени поръчки];
  - (b) услуги, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт;
3. Настоящата глава не се прилага за попадащ в обхвата субект, ако през някоя от предходните три последователни данъчни години годишните приходи от търговските дейности на съответното предприятие или монопол са били под 100 милиона специални права на тираж.

4. Член 4.5 [Недискриминационно третиране и търговски съображения] не се прилага за предоставянето на финансови услуги, по силата на възложен от държавната власт мандат, от попадащ в обхвата субект, ако това предоставяне на финансови услуги:

- (a) подкрепя износа или вноса, при условие че тези услуги:
  - i. не е предназначено да измести търговското финансиране; или
  - ii. се предлага при условия, които не са по-благоприятни от тези, които биха могли да бъдат получени за сравними финансови услуги на търговския пазар; или
- (b) подкрепя частни инвестиции извън територията на страната, при условие че тези услуги:
  - i. не е предназначено да измести търговското финансиране; или
  - ii. се предлага при условия, които не са по-благоприятни от тези, които биха могли да бъдат получени за сравними финансови услуги на търговския пазар; или
- (c) се предлага при условия, съобразени с договореността, при условие че предоставянето на финансови услуги попада в обхвата на договореността.

5. Без да се засяга параграф 3 от настоящия член, член 4.5 [Недискриминационно третиране и търговски съображения] не се прилага за следните сектори: аудио-визуални услуги; национален морски каботаж⁶⁰; и транспорт по вътрешни водни пътища, както е посочено в член SERVIN 1.1, параграф 5 [Цел и обхват].

6. Член 4.5 [Недискриминация и търговски съображения] не се прилага, доколкото попадащ в обхвата субект на някоя от страните извършва покупки или продажби на стоки или услуги съгласно:

- (a) всяка съществуваща несъответстваща на изискванията мярка, която страната поддържа, продължава, подновява или изменя в съответствие с [член SERVIN 2.7 [Несъответстващи мерки и изключения], параграф 1 или член SERVIN.3.6 [Несъответстващи мерки], параграф 1, както е посочено в нейните списъци към ПРИЛОЖЕНИЯ SERVIN-1 и SERVIN-2, според случая]; или
- (b) несъответстваща на изискванията мярка, която страната приема или запазва в сила по отношение на сектори, подсектори или дейности в съответствие с [член SERVIN.2.7

---

⁶⁰ Националният морски каботаж обхваща: за Съюза, без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, националният морски каботаж по настоящата глава обхваща пътническият или товарният транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Съюза, и друго пристанище или пункт, разположен в същата държава — членка на Съюза, включително върху нейния континентален шелф, както е предвидено в Конвенцията на ООН по морско право, съставена в Монтего Бей, на 10 декември 1982 г. („Конвенция на Организацията на обединените нации по морско право“), както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Съюза; за Обединеното кралство, пътническият или товарният транспорт между пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство, и друго пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство, включително върху нейния континентален шелф, както е предвидено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в Обединеното кралство.

[Несъответстващи мерки и изключения], параграф 2 или член SERVIN.3.6 [Несъответстващи мерки], параграф 2, както е посочено в нейните списъци към ПРИЛОЖЕНИЯ SERVIN-1 и SERVIN—2], според случая.

Член 4.3: Връзка със Споразумението за СТО

Страните потвърждават своите права и задължения по силата на разпоредбите на член XVII, параграфи 1—3 от ГАТТ от 1994 г., на Договореността относно тълкуването на член XVII от ГАТТ от 1994 г., както и на разпоредбите на член VIII, параграфи 1, 2 и 5 от ГАТС.

Член 4.4: Общи разпоредби

1. Без да се засягат правата и задълженията на всяка страна съгласно настоящата глава, никоя от нейните разпоредби не възпрепятства някоя от страните да създаде или запази попадащ в обхвата субект.
2. Страните не могат да изискват попадащ в обхвата субект да действа по начин, който противоречи на настоящата глава, нито да го насърчават да действа по такъв начин.

Член 4.5: Недискриминационно третиране и търговски съображения

1. Всяка страна гарантира, че всеки от нейните попадащи в обхвата субекти, когато извършва търговска дейност:
  - (a) се ръководи от търговски съображения при закупуването или продажбата от него на стока или услуга, с изключение на случаите, в които по силата на възложен му мандат изпълнява задължения за предоставяне на обществена услуга, които не са в противоречие с разпоредбите на буква б) или в);
  - (b) при закупуването от него на стока или услуга:
    - i. предоставя на стока или услуга, доставяна от предприятие на другата страна, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятията на самата страна; и
    - ii. предоставя на стока или услуга, доставяна на територията на страната от попадащо в обхвата предприятие, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятията на самата страна на съответния пазар на нейна територия; и
  - (c) при продажбата от него на стока или услуга:
    - i. предоставя на предприятие на другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятията на самата страна; и

- ii. предоставя на попадащ в обхвата субект на територията на страната третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятия на самата страна на съответния пазар на нейна територия⁶¹.
2. Параграф 1, букви б) и в) не възпрепятстват попадащ в обхвата субект:
- (a) да закупува или да доставя стоки или услуги при различни ред или условия, включително такива, свързани с цената, при условие че тези различни ред или условия са продиктувани от търговски съображения; или
  - (b) да откаже да закупи или да достави стоки или услуги, при условие че този отказ е продиктуван от търговски съображения.

Член 4.6: Нормативна уредба

1. Всяка страна спазва и използва по най-добрия начин относимите международни стандарти, в т.ч. Насоките на ОИСР за корпоративно управление на държавните предприятия.
2. Всяка страна гарантира, че всеки регулаторен орган или всеки друг орган, упражняващ регулаторна функция, който страната учредява или запазва в сила:
- (a) е независим от предприятията, регулирани от този орган, и не се отчита пред никое от тях; и
  - (b) при сходни обстоятелства действа безпристрастно по отношение на всички предприятия, регулирани от този орган, в т.ч. попадащи в обхвата субекти; безпристрастността, с която органът упражнява регулаторните си функции, трябва да се оценява в контекста на общовъзприетата методика или практика от съответния регулаторен орган.

За секторите, за които страните са се споразумели за специфични задължения, свързани с такъв орган в контекста на настоящото споразумение, предимство имат относимите разпоредби на настоящото споразумение.

3. Всяка страна прилага своите законови и подзаконови нормативни актове спрямо попадащите в обхвата субекти по последователен и недискриминационен начин.

Член 4.7: Обмен на информация

1. Страна, която има основание да смята, че нейните интереси по настоящата глава се засягат неблагоприятно от търговските дейности на субект на другата страна, може да поиска писмено от другата страна да предостави информация за търговските дейности на този субект, свързани с изпълнението на разпоредбите на настоящата глава в съответствие с параграф 2.
2. При условие че искането, посочено в параграф 1, включва пояснение за това по какъв начин дейностите на субекта могат да засегнат интересите на отправилата искането страна по настоящата глава и посочва кои от посочените по-долу категории информация следва да бъдат предоставени, получилата искането страна предоставя така поисканата информация:

---

⁶¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият параграф не се прилага по отношение на покупката или продажбата на дялове, акции или други форми на собствен капитал от попадащ в обхвата субект като негова капиталова инвестиция в друго предприятие.

- (a) чия собственост е и каква е структурата на гласуване на субекта, като се посочват кумулативният процент на акциите/дяловете и процентът на правата на глас, които получила страна и нейните попадащи в обхвата субекти притежават сумарно в субекта;
- (b) описание на всички специални акции/дялове или специални права на глас или други права на глас, които притежават получила страна или нейните попадащи в обхвата субекти, доколкото тези права са различни от правата, произтичащи от обикновените акции/дялове на субекта;
- (c) описание на организационната структура на субекта и на състава на неговия управителен съвет или на еквивалентен орган;
- (d) описание на държавните ведомства или публичните органи, които регулират или осъществяват надзор върху субекта, описание на изискванията за докладване, наложени му от тези държавни ведомства или публични органи, и на правата и практиките на тези държавни ведомства или публични органи във връзка с назначаването, уволняването или възнагражденията на висшите ръководни кадри и членовете на неговия управителен съвет или на еквивалентен орган;
- (e) годишните приходи и общите активи на субекта през последните три години, за които има налична информация;
- (f) всякакви освобождавания, имунитети и свързани с това мерки, от които се ползва субектът по силата на законовите и подзаконовите нормативни актове на получила страна;
- (g) всякаква допълнителна информация за субекта, която е публично достъпна, в т.ч. годишните финансови отчети и извършените одити от трети лица.

3. Параграфи 1 и 2 не задължават страните да разкриват поверителна информация, чието разкриване би било в противоречие с техните закони и подзаконови нормативни актове, би попречило на правоприлагането или по друг начин би противоречало на обществения интерес, или би накърнило законните търговски интереси на определени предприятия.

4. Ако исканата информация не е налична, получила страна предоставя на отправилата искането страна в писмен вид причините, поради които тази информация не е налична.

Пета глава: Данъчно облагане

Член 5.1: Добро управление

Страните признават принципите на доброто управление в областта на данъчното облагане, по-специално световните стандарти за прозрачност и обмен на информация, справедливо данъчно облагане, и се ангажират с тяхното прилагане. Страните потвърждават своята подкрепа за стандартите на ОИСР срещу свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (BEPS) и повторно заявяват ангажимента си за прилагане на минималните стандарти на ОИСР за борба с BEPS. Страните насърчават доброто управление по данъчни въпроси, подобряват международното сътрудничество в областта на данъчното облагане и улесняват събирането на данъчните приходи.

Член 5.2: Данъчни стандарти

1. След изтичането на преходния период никоя от страните не отслабва, нито намалява равнището на закрила, предвидено в нейното законодателство, под равнището, предвидено в стандартите и правилата, договорени в ОИСР в края на преходния период, по отношение на:

- (a) спонтанния или автоматичен обмен на информация при поискване относно финансовите сметки, данъчните становища във връзка с трансгранични сделки, отчетите по държави между данъчните администрации и потенциалните трансгранични договорености за данъчно планиране;
- (b) правила за ограничаване на лихвите, контролирани чуждестранни дружества и несъответствия при хибридни образувания и инструменти.

2. Никоя от страните не отслабва или намалява след изтичането на преходния период равнището на защита, предвидено в нейното законодателство, по отношение на публичното отчитане по държави от страна на кредитните институции и инвестиционните посредници, различни от малките и невзаимосвързани инвестиционни посредници.

Член 5.3: Уреждане на спорове

Настоящата глава не е предмет на уреждане на спорове съгласно дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби].

Шеста глава: Трудови и социални стандарти

Член 6.1: Определение

1. За целите на настоящия раздел „трудови и социални равнища на закрила“ означава равнищата на закрила като цяло в правото и стандартите⁶² на дадена страна във всяка от следните области:

- (a) основните права на работното място;
- (b) стандарти за здравословни и безопасни условия на труд;
- (c) справедливите условия на труд и трудовите стандарти;
- (d) правата на информация и консултации на равнище предприятие; или
- (e) реструктурирането на предприятията.

2. За Съюза „трудови и социални равнища на закрила“ означава трудови и социални равнища на закрила, които са приложими към и във всички държави членки и са общи за всички тях.

---

⁶² От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящата глава и член 9.4 [Възстановяване на баланса] не се прилагат по отношение на правото и стандартите на страните, свързани със социалната сигурност и пенсиите.

Член 6.2: Недопускане на понижаване на равнищата на закрила

1. Страните потвърждават правото на всяка страна да определя политиките и приоритетите си в областите, обхванати от настоящата глава, да определя трудовите и социалните равнища на закрила, които счита за подходящи, и да приема или изменя съответното си право и политики по начин, съобразен с международните ангажименти на всяка страна, включително тези съгласно настоящата глава.
2. Страните не отслабват, нито понижават по начин, който засяга търговията или инвестициите между страните, трудовите и социалните си равнища на закрила под тези, които са в сила в края на преходния период, включително като не прилагат ефективно законите и стандартите си.
3. Страните признават, че всяка от страните си запазва правото да упражнява разумна дискретност и да взема добросъвестни решения относно разпределението на ресурси за правоприлагане в областта на трудовото право по отношение на други трудови закони, за които е определено, че имат по-висок приоритет, при условие че упражняването на това право на преценка и тези решения не са несъвместими със задълженията ѝ по настоящата глава.
4. Страните продължават да полагат усилия за повишаване на съответните си равнища на трудова и социална закрила, посочени в настоящата глава.

Член 6.3: Правоприлагане

За целите на правоприлагането по член 6.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила] всяка страна въвежда или запазва в сила система за ефективно правоприлагане на вътрешно равнище, и по-специално ефективна система за инспекции по труда в съответствие с международните си ангажименти, свързани с условията на труд и защитата на работниците; осигурява наличието на административни и съдебни производства, които да позволяват на публичните органи и лицата с процесуална легитимация да търсят своевременно правна защита по процесуален ред срещу нарушения на трудовите и социалните стандарти; и предвижда подходящи и ефективни средства за правна защита, включително временни коригиращи мерки, както и пропорционални и възпиращи санкции. При въвеждането и прилагането на вътрешно равнище на член 6.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила] всяка страна зачита ролята и автономността на социалните партньори на национално равнище, когато е уместно, в съответствие с приложимото право и практика.

Член 6.4: Уреждане на спорове

1. Страните полагат всички усилия чрез диалог, консултации, обмен на информация и сътрудничество за разрешаването на възможни разногласия относно прилагането на настоящата глава.
2. Чрез дерогация от дял I [Уреждане на спорове] от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], в случай на спор между страните относно прилагането на настоящата глава, страните използват изключително процедурите, установени съгласно член 9.1 [Консултации], член 9.2 [Експертна група] и член 9.3 [Експертна група за областите, в които не се допуска понижаване на равнищата на закрила] от настоящия дял.

Седма глава: Околна среда и климат

Член 7.1: Определения

1. За целите на настоящата глава „равнища на закрила на околната среда“ означава равнищата на закрила, предвидени като цяло в правото на някоя от страните, които имат за цел опазване на околната среда, включително предотвратяване на опасност за живота или здравето на човека от въздействия върху околната среда, във всяка от следните области:

- (a) емисии от промишлеността;
- (b) емисии в атмосферата и качество на въздуха;
- (c) опазване на природата и на биологичното разнообразие;
- (d) управление на отпадъците;
- (e) защита и опазване на водната среда;
- (f) защита и опазване на морската среда;
- (g) предотвратяване, намаляване и премахване на рисковете за здравето на човека или за околната среда, произтичащи от производството, употребата, разпространението или обезвреждането на химически вещества; или
- (h) управление на въздействието върху околната среда от селскостопанското производство или производството на храни, по-специално чрез използването на антибиотици и обеззаразители.

2. За Съюза „равнища на закрила на околната среда“ означава равнища на закрила на околната среда, които са приложими към и във всички държави членки и са общи за всички тях.

3. За целите на настоящата глава „равнище на закрила на климата“ означава равнището на закрила по отношение на емисиите и поглъщанията на парникови газове и поетапно извеждане от употреба на озоноразрушаващите вещества. По отношение на парниковите газове това означава:

- (a) за Съюза — целта за 2030 г. от 40 % от цялата икономика, включително системата на Съюза за ценообразуване на въглеродните емисии;
- (b) за Обединеното кралство — делът на икономиката на Обединеното кралство от тази цел за 2030 г., включително системата на Обединеното кралство за ценообразуване на въглеродните емисии.

Член 7.2: Недопускане на понижаване на равнищата на закрила

1. Страните потвърждават правото на всяка страна да определя политиките и приоритетите си в областите, обхванати от настоящата глава, да определя равнищата на закрила на околната среда и равнището на закрила на климата, които счита за подходящи, и да приема или изменя съответното си право и политики по начин, съобразен с международните ангажименти на всяка страна, включително тези съгласно настоящата глава.

2. Страните не отслабват, нито понижават по начин, който засяга търговията или инвестициите между страните, своите равнищата на закрила на околната среда и равнището на закрила на климата под тези, които са в сила в края на преходния период, включително като не прилагат ефективно правото си в областта на околната среда или равнището на закрила на климата.

3. Страните признават, че всяка от страните си запазва правото да упражнява разумна дискретност и да взема добросъвестни решения относно разпределението на ресурси за правоприлагане в областта на околната среда по отношение на други закони в областта на околната среда и политики в областта на климата, за които е определено, че имат по-висок приоритет, при условие че упражняването на това право на преценка и тези решения не са несъвместими със задълженията ѝ по настоящата глава.

4. За целите на настоящата глава, доколкото в правото на някоя от страните са предвидени цели в областите, изброени в член 7.1 [Определения], те са част от равнищата на закрила на околната среда на страната в края на преходния период. Целите включват такива, чието постигане се предвижда за дата след края на преходния период. Настоящият параграф се прилага и за озоноразрушаващите вещества.

5. Страните продължават да полагат усилия за повишаване на съответните си равнища на закрила на околната среда или на съответното си равнище на закрила на климата, посочени в настоящата глава.

Член 7.3: Ценообразуване на въглеродните емисии

1. От 1 януари 2021 г. всяка страна разполага с ефективна система за ценообразуване на въглеродните емисии.

2. Всяка система обхваща емисиите на парникови газове от производството на електроенергия, производството на топлинна енергия, промишлеността и въздухоплаването.

3. Ефективността на съответните системи на страните за ценообразуване на въглеродните емисии запазва равнището на закрила, предвидено в член 7.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила].

4. Чрез дерогация от параграф 2 въздухоплаването се включва най-късно в срок от две години, ако вече не е било включено. Обхватът на системата на Съюза за ценообразуване на въглеродните емисии обхваща заминаващите полети от Европейското икономическо пространство до Обединеното кралство.

5. Всяка страна запазва в сила своята система за ценообразуване на въглеродните емисии, доколкото тя е ефективен инструмент за нея в борбата срещу изменението на климата, и при всички случаи запазва равнището на закрила, предвидено в член 7.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила].

6. Страните си сътрудничат в областта на ценообразуването на въглеродните емисии. Те обръщат сериозно внимание на свързването на съответните си системи за ценообразуване на въглеродните емисии по начин, който запазва целостта на тези системи и дава възможност за увеличаване на ефективността им.

Член 7.4: Принципи по отношение на околната среда и климата

1. Като се отчита фактът, че Съюзът и Обединеното кралство споделят обща биосфера по отношение на трансграничното замърсяване, всяка страна се ангажира да спазва международно признатите принципи в областта на околната среда, с които се е ангажирала, като например Декларацията от Рио де Жанейро за околната среда и развитието, приета в Рио де Жанейро на 14 юни 1992 г. („Декларацията от Рио де Жанейро от 1992 г. за околната среда и развитието“) и в многостранните споразумения в областта на околната среда, включително Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, съставена в Ню Йорк на 9 май 1992 г. („РКООНИК“), и Конвенцията за биологичното разнообразие, съставена в Рио де Жанейро на 5 юни 1992 г. („Конвенцията за биологичното разнообразие“), и по-специално:

- (a) принципа, че опазване на околната среда следва да бъде интегрирано при изготвянето на политиките, включително чрез оценки на въздействието;
- (b) принципа на превантивни действия с цел предотвратяване на вреди за околната среда.
- (c) подхода на предпазливост, посочен в член 1.2 [Право на регулиране, подход на предпазливост и научна и техническа информация], параграф 2;
- (d) принципа, че вредите за околната среда трябва да се отстраняват предимствено още при източника; и
- (e) принципа „замърсителят плаща“.

2. Страните потвърждават отново съответните си ангажименти за процедури за оценка на вероятното въздействие на всяка предложена дейност върху околната среда и когато има вероятност определени проекти, планове и програми да окажат значително въздействие върху околната среда, включително върху здравето, да включват оценка на въздействието върху околната среда или стратегическа екологична оценка, според случая.

3. Тези процедури включват, когато е целесъобразно и в съответствие със законодателството на страната, определяне на обхвата на екологичния доклад и неговата подготовка, организиране на участие на обществеността и провеждане на консултации и вземане под внимание в одобрения проект или приетия план или програма на екологичния доклад и на резултатите от участието на обществеността и консултациите.

Член 7.5: Правоприлагане

1. За целите на правоприлагането, както е посочено в член 7.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила], всяка страна гарантира, в съответствие със законодателството си, че:

- (a) националните органи, компетентни да прилагат съответното законодателство в областта на околната среда и климата, надлежно вземат предвид предполагаемите нарушения на това право, които са им станали известни; тези органи разполагат с адекватни и ефективни средства за правна защита, включително разпореждания за преустановяване на нарушения, както и пропорционални и възпиращи санкции, ако е целесъобразно; и
- (b) физическите и юридическите лица, които имат достатъчен интерес, разполагат с национални административни или съдебни производства, за да предявяват иски срещу нарушения на това право и да търсят ефективни правни средства за защита,

включително разпореждания за преустановяване на нарушенията, и че производствата не са прекомерно скъпи и се провеждат по честен, справедлив и прозрачен начин.

Член 7.6: Сътрудничество в областта на мониторинга и правоприлагането

Страните гарантират, че Европейската комисия и надзорните органи на Обединеното кралство се срещат редовно и си сътрудничат за ефективния мониторинг и прилагане на правото по отношение на околната среда и климата, както е посочено в член 7.2 [Недопускане на понижаване на равнищата на закрила].

Член 7.7: Уреждане на спорове

1. Страните полагат всички усилия чрез диалог, консултации, обмен на информация и сътрудничество за разрешаването на възможни разногласия относно прилагането на настоящата глава.

2. Чрез дерогация от дял I от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], в случай на спор между страните относно прилагането на настоящата глава, страните използват изключително процедурите, установени съгласно член 9.1 [Консултации], член 9.2 [Експертна група] и член 9.3 [Експертна група за областите, в които не се допуска понижаване на равнището на закрила] от настоящия дял.

Осма глава: Други инструменти за търговия и устойчиво развитие

Член 8.1: Контекст и цели

1. Страните припомнят Дневен ред 21 и Декларацията от Рио де Жанейро от 1992 г. за околната среда и развитието, Плана за изпълнение от Йоханесбург, приет на Световната среща на върха за устойчиво развитие от 2002 г., Декларацията на Международната организация на труда (МОТ) относно социалната справедливост за справедлива глобализация, приета в Женева на 10 юни 2008 г. от Международната конференция по труда на нейната 97-а сесия („Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация“), Заключителния документ на Конференцията на ООН от 2012 г. по въпросите на устойчивото развитие, озаглавен „Бъдещето, което искаме“, одобрен с Резолюция 66/288 на Общото събрание на ООН, приета на 27 юли 2012 г., и Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, приета на 25 септември 2015 г. с Резолюция 70/1 на Общото събрание на ООН, и нейните цели за устойчиво развитие.

2. С оглед на параграф 1 целта на настоящата глава е да се засили интегрирането на устойчивото развитие, по-специално на неговите трудови и екологични измерения, в търговските и инвестиционните отношения на страните и в това отношение да се допълнят ангажиментите на страните съгласно глава 6 [Трудови и социални стандарти] и глава 7 [Околна среда и климат].

Член 8.2: Прозрачност

1. Страните подчертават значението на това да се осигури прозрачност, в качеството ѝ на елемент, необходим за насърчаване участието на обществеността и предоставянето на обществено достъпна информация в контекста на настоящата глава. В съответствие със своите законови и подзаконови нормативни актове, разпоредбите на настоящата глава, глава IX [Прозрачност] и глава X [Добри регулаторни практики] всяка страна:

- (a) гарантира, че всяка мярка с общо приложение, насочена към постигане на целите на настоящата глава, се администрира по прозрачен начин, включително като предоставя на обществеността разумни възможности и достатъчно време да сподели мнението си и като публикува тези мерки;
- (b) гарантира достъп на широката общественост до съответната информация за околната среда, съхранявана от или за публичните органи, както и гарантира активното разпространение на тази информация сред широката общественост по електронен път;
- (c) насърчава обществения дебат със и сред недържавните участници по отношение на разработването и определянето на политики, които могат да доведат до приемането от публичните органи на законодателство, свързано с настоящата глава; това включва, по отношение на околната среда, участие на обществеността в проекти, планове и програми; и
- (d) насърчава обществената осведоменост за своите закони и стандарти, свързани с настоящата глава, както и за процедурите за прилагане и спазване, като предприема стъпки за задълбочаване на познанията и разбирането на обществеността; по отношение на трудовото законодателство и стандарти това включва работниците, работодателите и техните представители.

Член 8.3: Многостранни трудови и социални стандарти и споразумения

1. Страните потвърждават ангажимента си да насърчават развитието на международната търговия по начин, който благоприятства достойните условия на труд за всички, както е посочено в Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация.
2. В съответствие с Устава на МОТ и Декларацията на МОТ за основните принципи и права в областта на труда и механизма за нейното прилагане, приети в Женева на 18 юни 1998 г. от Международната конференция по труда на нейната 86-а сесия, всяка страна се ангажира да зачита, насърчава и ефективно да прилага международно признатите основни трудови стандарти, определени в основните конвенции на МОТ, които са:
  - (a) свобода на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно трудово договаряне;
  - (b) премахване на всички форми на принудителен или задължителен труд;
  - (c) ефективно премахване на детския труд; и
  - (d) премахване на дискриминацията в областта на заетостта и упражняването на професия.
3. Всяка страна полага непрестанни и трайни усилия за ратифициране на основните конвенции на МОТ, ако все още не са ги ратифицирали.
4. Страните редовно и по целесъобразност обменят информация относно съответните ситуации и напредък на държавите членки и на Обединеното кралство по отношение на ратифицирането на конвенциите или протоколите на МОТ, които МОТ категоризира като актуални, и на другите относими международни инструменти.

5. Всяка страна се ангажира да прилага всички конвенции на МОТ, ратифицирани съответно от Обединеното кралство и от държавите — членки на Съюза, и различните разпоредби на Европейската социална харта, приети⁶³ съответно от държавите — членки на Съюза, и от Обединеното кралство като членове на Съвета на Европа.

6. Всяка страна продължава да насърчава, чрез правото и практиките си и съгласно съответните конвенции на МОТ, Програмата на МОТ за достоен труд, изложена в Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация („Програмата на МОТ за достоен труд“), както и в съответствие със съответните конвенции на МОТ и други международни ангажименти, по-специално по отношение на:

- (a) достойните условия на труд за всички по отношение, наред с другото, на надниците и заплатите, работното време, отпуска по майчинство и другите условия на труд;
- (b) здравословни и безопасни условия на труд, включително предотвратяване на трудовите злополуки и професионалните заболявания и обезщетяване в случай на такива злополуки или заболявания; и
- (c) недопускане на дискриминация по отношение на условията на труд, включително за работниците мигранти.

7. Всяка страна защитава и насърчава социалния диалог по трудови въпроси, воден между работниците и работодателите и съответните им организации, както и със съответните държавни органи.

8. Страните работят съвместно по свързани с търговията въпроси от значение за настоящия член, включително в рамките на многостранни форуми като МОТ, когато е целесъобразно. Това сътрудничество може да обхваща, наред с другото:

- (a) свързаните с търговията аспекти на прилагането на основни, приоритетни и други актуални конвенции на МОТ;
- (b) свързаните с търговията аспекти на Програмата на МОТ за достоен труд, включително относно взаимовръзките между търговията и пълната и продуктивна заетост, адаптирането на пазара на труда, основните трудови стандарти, достойните условия на труд в световните вериги за доставки, социалната закрила и социалното приобщаване, социалния диалог и равенството между половете;
- (c) въздействието на трудовото право и стандарти върху търговията и инвестициите или въздействието на търговското и инвестиционното право върху труда;

---

⁶³ Всяка от страните запазва правото си да определя своите приоритети, политики и разпределение на ресурсите за ефективното прилагане на конвенциите на МОТ и съответните разпоредби на Европейската социална харта по начин, съвместим с нейните международни ангажименти, включително тези по настоящия дял. Съветът на Европа, създаден през 1949 г., прие Европейската социална харта през 1961 г., като тя бе изменена през 1996 г. Всички държави членки са ратифицирали Европейската социална харта в първоначалната или преразгледаната ѝ версия. В случая на Обединеното кралство позоваването на Европейската социална харта в параграф 5 се отнася до първоначалната версия от 1961 г.

(d) диалога и обмена на информация относно разпоредби в областта на труда в контекста на съответните за страните търговски споразумения и относно прилагането на тези разпоредби; и

(e) всяка друга форма на сътрудничество, която бъде сметена за целесъобразна.

9. Страните вземат предвид всички становища, изразени от представители на работниците, на работодателите и на организациите на гражданското общество, когато определят областите на сътрудничество и когато осъществяват съвместни дейности.

Член 8.4: Многостранни споразумения в областта на околната среда

1. Страните признават значението на Асамблеята на ООН по околната среда (UNEA) на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) и на многостранното управление и споразумения в областта на околната среда като отговор на международната общност на глобалните или регионалните предизвикателства в областта на околната среда и подчертават необходимостта от засилване на взаимното допълване между политиките, правилата и мерките в областта на търговията и околната среда.

2. В светлината на параграф 1 всяка страна се ангажира да прилага ефективно многостранните споразумения, протоколи и техните изменения в областта на околната среда, които е ратифицирала и прилага в своето право и практики.

3. Страните обменят редовно и по целесъобразност информация относно:

(a) съответното си положение по отношение на ратифицирането и прилагането на многостранни споразумения в областта на околната среда, включително на техните протоколи и изменения;

(b) текущи преговори по нови многостранни споразумения в областта на околната среда; и

(c) съответното становище на всяка страна във връзка с присъединяването ѝ към допълнителни многостранни споразумения в областта на околната среда.

4. Страните потвърждават отново правото на всяка страна да приема или запазва в сила мерки за постигане на целите на многостранните споразумения в областта на околната среда, по които тя е страна. Страните припомнят, че мерките, приети или приведени в изпълнение за изпълнението на такива многостранни споразумения в областта на околната среда, могат да бъдат обосновани съгласно дял XII [Изключения], член ЕХС.1 [Общи изключения].

5. Страните работят заедно по свързаните с търговията аспекти на политиките и мерките в областта на околната среда, включително на международни форуми като Политическия форум на високо равнище на ООН за устойчиво развитие, Програмата на ООН за околната среда, многостранните споразумения в областта на околната среда, Асамблеята на ООН по околната среда, Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) или СТО. Това сътрудничество може да обхваща, наред с другото:

(a) инициативи за устойчиво производство и потребление, включително инициативи, насочени към насърчаване на кръгова икономика и екологосъобразен растеж и намаляване на замърсяването;

- (b) инициативи за насърчаване на екологичните стоки и услуги, включително чрез преодоляване на свързаните с тях тарифни и нетарифни бариери;
- (c) въздействието на законодателството и стандартите в областта на околната среда върху търговията и инвестициите; или въздействието на търговското и инвестиционното право върху околната среда;
- (d) прилагането на приложение 16 към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, подписана в Чикаго на 7 декември 1944 г., и други мерки за намаляване на въздействието на въздухоплаването върху околната среда, включително в областта на управлението на въздушното движение; и
- (e) други свързани с търговията аспекти на многостранните споразумения в областта на околната среда, включително техните протоколи, изменения и изпълнение.

6. Сътрудничеството по параграф 5 може да включва технически обмен, обмен на информация и най-добри практики, научноизследователски проекти, проучвания, доклади, конференции и семинари.

7. Когато определят и прилагат своите дейности по сътрудничество, страните ще вземат предвид мненията или приноса от страна на обществеността и на заинтересованите страни и могат да привличат такива заинтересовани страни за по-нататъшно участие в тези дейности, по целесъобразност.

Член 8.5: Търговия и изменение на климата

1. Страните признават значението на предприемането на спешни действия за борба с изменението на климата и последиците от него, както и ролята на търговията и инвестициите за постигането на тази цел, в съответствие с Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, целите на Парижкото споразумение, прието в Париж на 12 декември 2015 г. от Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата на нейната 21-ва сесия („Парижкото споразумение“), както и с други многостранни споразумения в областта на околната среда и многостранни инструменти в областта на изменението на климата.

2. В светлината на параграф 1 всяка страна:

- (a) се ангажира да прилага ефективно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Парижкото споразумение, прието на тяхно основание, съгласно които една от основните цели е засилването на глобалните действия в отговор на изменението на климата и задържане на покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2 °C над равнищата от прединдустриалния период и продължаване на усилията за ограничаване на повишаването на температурата до 1,5 °C над нивата от прединдустриалния период;
- (b) насърчава взаимното допълване на политиките и мерките в областта на търговията и климата, като по този начин допринася за прехода към икономика с ниски емисии на парникови газове, ефикасно използване на ресурсите и устойчиво на климатичните изменения развитие;
- (c) улеснява премахването на пречките пред търговията и инвестициите в стоки и услуги от особено значение за смекчаването на последиците от изменението на климата и

адаптирането към него, като например енергия от възобновяеми източници, енергийно ефективни продукти и услуги, например чрез премахване на тарифните и нетарифните бариери или чрез приемане на рамки на политиката, благоприятстващи внедряването на най-добрите налични решения.

3. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с търговията аспекти на политиките и мерките в областта на изменението на климата, в зависимост от случая на двустранно и регионално равнище и в рамките на международни форуми, включително в рамките на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, СТО, Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой, подписан в Монреал на 26 август 1987 г. („Монреалският протокол“), Международната морска организация (ММО) и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО). Това сътрудничество може да обхваща, наред с другото:

- (a) политически диалог и сътрудничество във връзка с изпълнението на Парижкото споразумение, като например относно средствата за насърчаване на устойчивостта спрямо изменението на климата, енергията от възобновяеми източници, нисковъглеродните технологии, енергийната ефективност, устойчивия транспорт, устойчиво развиващата се и устойчивата на изменението на климата инфраструктура, мониторинга на емисиите, международните пазари на въглеродни емисии;
- (b) подкрепа за разработването и приемането от ММО на амбициозни и ефективни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове, които да бъдат изпълнени от корабите, извършващи международна търговия;
- (c) подкрепа за разработването и приемането от ИКАО на амбициозни и ефективни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове;
- (d) подкрепа за амбициозно поетапно извеждане от употреба на озоноразрушаващите вещества и поетапно намаляване на употребата на флуоровъглеродните съгласно Монреалския протокол, чрез мерки за контрол на тяхното производство, потребление и търговия; въвеждането на техни екологосъобразни алтернативи; актуализиране на стандартите за безопасност и други приложими стандарти, както и посредством борба с незаконната търговия с вещества, регулирани от Монреалския протокол.

Член 8.6: Търговия и биологично разнообразие

1. Страните признават значението на опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие и ролята на търговията за постигането на тези цели, включително чрез насърчаване на устойчивата търговия или контролиране или ограничаване на търговията със застрашени видове, в съответствие със съответните многостранни споразумения в областта на околната среда, по които те са страна, и решенията, приети съгласно тях, по-специално Конвенцията за биологичното разнообразие и протоколите към нея, както и Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора („CITES“), подписана във Вашингтон на 3 март 1973 г.

2. В светлината на параграф 1 всяка страна:

- (a) прилага ефективни мерки за борба с незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна, включително по отношение на трети държави, когато е целесъобразно;

- (b) насърчава използването на CITES като инструмент за опазване и устойчиво управление на биологичното разнообразие, включително чрез включването на животински и растителни видове в допълнения към CITES, когато природозащитният статус на съответния вид се счита за застрашен поради международната търговия;
- (c) насърчава търговията с продукти, получени от устойчиво използване на биологични ресурси и допринасящи за опазването на биологичното разнообразие;
- (d) продължава да предприема мерки за опазване на биологичното разнообразие, когато то е подложено на натиск, свързан с търговията и инвестициите, по-специално чрез мерки за предотвратяване на разпространението на инвазивни чужди видове.

3. Страните работят съвместно по свързани с търговията въпроси от значение за настоящия член, включително в рамките на многостранни форуми като CITES и Конвенцията за биологичното разнообразие, когато е целесъобразно. Това сътрудничество може да обхваща, наред с другото: търговията с екземпляри от дивата флора и фауна и продукти, основани на природни ресурси, остойностяването и оценката на екосистемите и свързаните с тях услуги, както и достъпа до генетични ресурси и справедливото и равноправно споделяне на ползите, произтичащи от тяхното използване, в съответствие с Протокола от Нагоя за достъп до генетични ресурси и справедливо и равноправно разпределение на ползите, произтичащи от тяхното използване, към Конвенцията за биологичното разнообразие, приет в Нагоя на 29 октомври 2010 г.

Член 8.7: Търговия и гори

1. Страните признават значението на опазването и устойчивото управление на горите, за подсигуряване на екологични функции и на икономически и социални възможности за сегашните и бъдещите поколения, както и ролята на търговията за постигането на тази цел.

2. В светлината на параграф 1 и по начин, съвместим с международните ѝ задължения, всяка страна:

- (a) продължава да прилага ефективни мерки за борба с незаконната сеч и свързаната с нея търговия, включително по отношение на трети държави, когато е целесъобразно, и насърчава търговията с изделия от законно добит дървен материал;
- (b) насърчава опазването и устойчивото управление на горите и търговията и потреблението на дървен материал и изделия от дървен материал, добит в съответствие с правото на държавата на дърводобив и от устойчиво управлявани гори; и
- (c) обменя информация с другата страна относно свързани с търговията инициативи за устойчиво управление на горите, управление на горите и опазване на горското покритие и сътрудничество за постигане на максимално въздействие и взаимно допълване на съответните политики на страните от взаимен интерес.

3. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с търговията аспекти на устойчивото управление на горите, опазването на горското покритие, както и незаконната сеч, включително в рамките на многостранни форуми, когато е целесъобразно.

Член 8.8: Търговия и устойчиво управление на морските биологични ресурси и аквакултурите

1. Страните признават значението на опазването и устойчивото управление на морските биологични ресурси и екосистеми, както и на насърчаването на отговорни и устойчиви аквакултури, а също и ролята на търговията за постигането на тези цели.
2. В светлината на параграф 1 всяка страна:
  - (a) се ангажира да действа последователно и да спазва, както е уместно, съответните конвенции на ООН и Организацията за прехрана и земеделие („ФАО“), Конвенцията на ООН по морско право, Споразумението относно прилагането на разпоредби на Конвенцията на ООН по морско право от 10 декември 1982 г., свързани с опазването и управлението на трансгранично преминаващите и далекотриращите рибни запаси, подписано в Ню Йорк на 4 август 1995 г., Споразумението на ФАО за насърчаване на спазването на международните мерки за опазване и управление от риболовните кораби в открито море, подписано в Рим на 24 ноември 1993 г., Кодекса на ФАО за поведение за отговорно рибарство, Споразумението на ФАО за мерките на пристанищната държава с цел предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов, одобрено в Рим на 22 ноември 2009 г. на 36-та сесия на Конференцията на ФАО, и участие в инициативата на ФАО за глобалния списък на риболовните кораби, корабите за хладилен транспорт и снабдителните кораби;
  - (b) насърчава устойчивото рибарство и доброто управление на рибарството чрез активно участие в работата на съответните международни организации или органи, в които членува, има ролята на наблюдател или сътрудническа недоговаряща се страна, включително регионалните организации за управление на рибарството (РОУР), посредством, когато е приложимо, ефективно наблюдение, контрол или изпълнение на резолюциите, препоръките или мерките на РОУР; прилагането на техните схеми за документиране или сертифициране на улова и мерките на пристанищната държава;
  - (c) приема и запазва в сила съответните си ефективни инструменти за борба с ННН риболов, включително мерки за изключване на продуктите от ННН риболов от търговските потоци, и да сътрудничи за тази цел;
  - (d) насърчава развитието на устойчива и отговорна аквакултура, включително по отношение на изпълнението на целите и принципите, съдържащи се в Кодекса на ФАО за поведение за отговорно рибарство, според случая.
3. Страните работят съвместно по въпросите на опазването и свързаните с търговията аспекти на политиките и мерките в областта на рибарството и аквакултурите, включително в рамките на СТО, РОУР и други многостранни форуми, когато е целесъобразно, с цел насърчаване на практиките за устойчив риболов и аквакултури и търговията с рибни продукти от устойчиво управлявани операции в областта на рибарството и аквакултурите.
4. Настоящият член не засяга разпоредбите на позиция V [Рибарство] от втора част.

Член 8.9: Търговия и инвестиции, насърчаващи устойчивото развитие

1. Страните потвърждават своя ангажимент за повишаване на приноса на търговията и инвестициите за устойчивото развитие в неговите икономически, социални и екологични измерения.

2. Съгласно параграф 1 страните продължават да насърчават:
  - (a) търговски и инвестиционни политики, които подкрепят четирите стратегически цели на Програмата за достоен труд на МОТ, в съответствие с Декларацията на МОТ от 2008 г. относно социалната справедливост за справедлива глобализация, включително минималната заплата, гарантираща жизнен минимум, здравословните и безопасни условия на труд и други аспекти, свързани с условията на труд;
  - (b) търговия и инвестиции в екологични стоки и услуги, като например енергия от възобновяеми източници, енергийноефективни продукти и услуги, включително чрез премахване на свързаните с тях нетарифни бариери или чрез приемането на рамки на политиката, които спомагат за внедряването на най-добрите налични решения;
  - (c) търговия със стоки и услуги, които допринасят за подобряване на социалните условия и на екологосъобразните практики, включително тези, които са предмет на доброволни схеми за гарантиране на устойчивост, като например схеми за справедлива и етична търговия и екомаркировки; и
  - (d) сътрудничество в рамките на многостранни форуми по въпроси от настоящия член.
3. Страните признават значението на разглеждането на специфични въпроси, свързани с устойчивото развитие, чрез преглед, мониторинг и оценяване на потенциалните икономически, социални и екологични въздействия на възнамеряваните действия, като отчитат гледната точка на заинтересованите страни.

Член 8.10: Търговия и отговорно управление на веригата на доставки

1. Страните признават значението на отговорното управление на веригите на доставки чрез отговорно бизнес поведение и практики за корпоративна социална отговорност и ролята на търговията за постигането на тази цел.
2. В светлината на параграф 1 всяка страна:
  - (a) поощрява корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение, включително чрез предоставяне на подкрепящи политически рамки, които насърчават възприемането на съответните практики от страна на предприятията; и
  - (b) подкрепя спазването, изпълнението, последващите действия и разпространението на съответните международни инструменти, като например Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, Тристранната декларация на МОТ относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика, Глобалния договор на ООН и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека.
3. Страните признават полезността на международните специфични за отделните сектори насоки в областта на корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение и поощряват съвместната работа в това отношение. По отношение на Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони и допълненията към тях страните също така трябва да прилагат мерки за насърчаване на възприемането на посочените насоки.
4. Страните работят заедно за засилване на сътрудничеството си по свързаните с търговията аспекти на въпроси, обхванати от настоящия член, включително в рамките на

международни форуми, когато е целесъобразно, наред с другото посредством обмена на информация, най-добри практики и инициативи за популяризиране.

Член 8.11: Уреждане на спорове

1. Страните полагат всички усилия чрез диалог, консултации, обмен на информация и сътрудничество за разрешаването на възможни разногласия относно прилагането на настоящата глава.
2. Чрез дерогация от шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], дял I [Уреждане на спорове], в случай на спор между страните относно прилагането на настоящата глава, страните използват изключително процедурите, установени съгласно член 9.1 [Консултации] и член 9.2 [Експертна група].

Девета глава: Хоризонтални и институционални разпоредби

Член 9.1: Консултации

1. Всяка от страните може да поиска консултации с другата страна по всеки въпрос, произтичащ от глава 1 [Общи разпоредби], член 1.1 [Принципи и цели], параграф 3 и глава 6 [Трудови и социални стандарти], глава 7 [Околна среда и климат] и глава 8 [Други инструменти за търговия и устойчиво развитие], като изпрати писмено искане до другата страна. В писменото си искане страната ищец посочва причините и основанието за искането, в т.ч. посочва оспорваните мерки, като уточнява кои разпоредби смята за приложими. Консултациите трябва да започнат веднага след като някоя от страните отправи искане за консултации и във всеки случай не по-късно от 30 дни след датата на предаване на искането, освен ако страните се споразумеят за по-дълъг срок.
2. Страните започват консултации с цел постигане на взаимноприемливо решение на въпроса. По време на консултациите всяка страна предоставя на другата страна достатъчно от информацията, с която разполага, така че да даде възможност за пълно проучване на повдигнатите въпроси. Всяка страна се стреми да осигури участието на служители от своите компетентни органи, които имат експертни познания по въпроса — предмет на консултациите.
3. По въпроси, свързани с многостранните споразумения или инструменти по член 1.1 [Принципи и цели], параграф 3, глава 6 [Трудови и социални стандарти], глава 7 [Околна среда и климат] и глава 8 [Други инструменти за търговия и устойчиво развитие], страните вземат предвид наличната информация от МОТ или съответните органи или организации, създадени по силата на многостранни споразумения в областта на околната среда. Когато е целесъобразно, страните се консултират съвместно с тези организации или с техните органи, или с всеки друг експерт или орган, който считат за подходящ.
4. Когато е целесъобразно, всяка страна може да потърси становищата на вътрешните консултативни групи по член INST.7 [Вътрешни консултативни групи] или други експертни съвети.
5. Всяко решение на въпрос, постигнато от страните, се оповестява публично.

Член 9.2: Експертна група

1. По всеки въпрос, по който не е постигнато удовлетворително решение чрез консултации съгласно член 9.1 [Консултации], дадена страна може, 90 дни след получаване на

искането за консултации съгласно посочения член, да отправи писмено искане до другата страна за свикване на експертна група, която да разгледа въпроса. В искането се посочва спорната мярка, уточнява се и се обяснява как тази мярка не съответства на разпоредбите на съответната глава или глави по начин, достатъчен за ясно представяне на жалбата.

2. Експертната група се състои от трима членове.

3. На първото си заседание след влизането в сила на настоящото споразумение Специализираният търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие съставя списък с най-малко 15 лица, които желаят и са способни да изпълняват функциите на членове на експертната група. Всяка страна посочва поименно най-малко пет физически лица за списъка на лицата, които да изпълняват функциите на членове. Страните също така посочват поименно най-малко пет лица, които не са граждани на нито една от страните и които желаят и са способни да изпълняват функциите на председател на експертна група. Специализираният търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие гарантира, че списъкът се актуализира и че броят на експертите се поддържа най-малко 15 души.

4. Експертите, предложени за членове, трябва да имат специализирани познания или експертен опит по трудово право или правото в областта на околната среда, по други застъпени в съответната глава или глави въпроси или във връзка с разрешаването на спорове, възникващи по международни споразумения. Те трябва да служат в качеството си на частни лица и да не приемат инструкции от никоя организация или правителство по въпроси, свързани със спора. Те трябва да не са свързани със страните, нито да приемат указания от някоя от тях; Те не са лица, които са членове, длъжностни лица или други служители на институциите на Съюза, на правителството на държава членка, на правителството на Обединеното кралство.

5. Освен ако страните не се договорят за друго, в срок от пет дни от датата на сформиране на експертната група, нейният мандат е:

„да разгледа, в светлината на относимите разпоредби, въпроса, посочен в искането за сформиране на експертната група, и да излезе с доклад в съответствие с настоящия член, в който се правят констатации за съответствието на мярката с релевантните разпоредби“.

6. По отношение на въпроси, свързани с многостранни стандарти или споразумения, обхванати в настоящия дял, експертната група следва да потърси информация от МОТ или съответните органи, създадени съгласно тези споразумения, включително всички съответни налични тълкувателни насоки, констатации или решения, приети от МОТ и тези органи.

7. Експертната група може да поиска и да получи писмени изявления или всякаква друга информация от лица, които притежават информация или специализирани познания по въпроса.

8. Експертната група предоставя тази информация на всяка от страните, като им позволява да представят своите коментари в срок от 20 дни от получаването ѝ.

9. Експертната група изготвя за страните междинен и окончателен доклад, съдържащи фактическите констатации, нейните заключения по въпроса, включително дали ответната страна е изпълнила задълженията си съгласно съответната глава или глави и мотивите за всички направени от групата констатации и заключения. От съображения за правна сигурност

се уточнява, че страните споделят разбирането, че ако експертната група отправи препоръки в своя доклад, не е необходимо ответната страна да следва тези препоръки в процеса на гарантиране на съответствие със споразумението.

10. Експертната група представя на страните междинния доклад в срок от 100 дни след датата на сформирването си. Когато експертната група счита, че този краен срок не може да бъде спазен, председателят на експертната група уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която експертната група планира да представи своя междинен доклад. При никакви обстоятелства експертната група не представя междинния си доклад по-късно от 125 дни след датата на сформирването си.

11. В срок от 25 дни от представянето на доклада всяка страна може да отправи до експертната група мотивирано искане за преразглеждане на конкретни аспекти от междинния доклад. Всяка страна може да коментира искането на другата страна в срок от 15 дни от получаване на искането.

12. След като разгледа тези коментари, експертната група изготвя окончателния доклад. Ако в срока по параграф 11 не постъпи искане за преразглеждане на конкретни аспекти от междинния доклад, междинният доклад става окончателният доклад на експертната група.

13. Експертната група представя окончателния си доклад на страните в срок от 175 дни от датата на сформирването си. Когато експертната група счита, че този срок не може да бъде спазен, нейният председател уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която експертната група планира да представи своя окончателен доклад. При никакви обстоятелства експертната група не представя окончателния си доклад по-късно от 195 дни след датата на сформирването си.

14. В окончателния доклад се обсъждат евентуалните писмени искания на страните във връзка с междинния доклад и се заема ясна позиция спрямо коментарите на страните.

15. Страните правят публично достояние окончателния доклад на експертната група в срок от 15 дни от представянето му от експертната група.

16. Ако в окончателния доклад на експертната група се установи, че някоя страна не е изпълнила задълженията си по съответната глава или глави, в срок от 90 дни от представянето на окончателния доклад страните обсъждат мерките, които е целесъобразно да бъдат приложени, като се има предвид докладът на експертната група. Не по-късно от 105 дни след представянето на доклада на страните, ответната страна информира своите вътрешни консултативни групи, създадени съгласно член INST.7 [Вътрешни консултативни групи], и страната ищец за своето решение относно мерките, които трябва да бъдат приложени.

17. Специализираният търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие наблюдава последващите действия във връзка с доклада на експертната група. Вътрешните консултативни групи на страните, създадени съгласно член INST.7 [Вътрешни консултативни групи], може да представят коментари в това отношение на Специализирания търговски комитет по еднаквите условия за открита и лоялна конкуренция и устойчивото развитие.

18. Когато между страните няма съгласие за съществуването или съответствието с релевантните разпоредби на мярка, приета за справяне с липсата на съответствие, страната ищец може да отправи писмено искане до първоначалния състав на експертната група да вземе решение по въпроса. В искането се посочва всяка оспорвана мярка и се обяснява как тя

се отклонява от релевантните разпоредби по начин, който е достатъчен, за да се представи ясно правното основание за жалбата. Експертната група представя констатациите си на страните в срок от 45 дни след датата на постъпване на искането.

19. Освен ако в настоящия член не е предвидено друго, разпоредбите в член INST.14 [Арбитражна процедура], параграф 1, член INST.29 [Решения и постановления на арбитражния съд], член INST.30 [Спиране и прекратяване на арбитражното производство], член INST.31 [Решение по взаимно съгласие], член INST.32 [Срокове], член INST.34 [Разноски], член INST.15 [Сформиране на арбитражен съд] или член INST.28 [Замяна на арбитрите], както и ПРИЛОЖЕНИЕ INST [Процедурен правилник за уреждане на спорове] и ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Кодекс за поведение за арбитри], се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 9.3: Експертна група за областите, в които не се допуска понижаване на равнището на
закрила

1. Член 9.2 [Експертна група] се прилага при спорове между страните относно тълкуването и прилагането на глава 6 [Трудови и социални стандарти] и глава 7 [Околна среда и климат].

2. За целите на такива спорове, освен членовете, изброени в член 9.2 [Експертна група], параграф 19, член INST.24 [Временни средства за правна защита] и член INST.25 [Преглед на мерки, приложени за изпълнение на решението след приемане на временни средства за правна защита] се прилагат *mutatis mutandis*.

3. Страните приемат, че когато ответната страна реши да не предприема никакви действия, за да се съобрази с доклада на експертната група и настоящото споразумение, страната ищец може да прилага всички средства за правна защита, допустими по член INST.24 [Временни средства за правна защита].

Член 9.4: Възстановяване на баланса

1. Страните признават правото на всяка страна да определя своите бъдещи политики и приоритети по отношение на трудовата заетост и социалната сфера, опазването на околната среда или климата, или по отношение на контрола на субсидиите, по начин, съвместим с международните ангажименти на всяка от страните, включително тези по настоящото споразумение. Същевременно страните признават, че значителните различия в тези области могат да имат последици за търговията или инвестициите между страните по начин, който променя обстоятелствата, които са послужили за основа за сключването на настоящото споразумение.

2. Ако в резултат на значителни различия между страните в областите по параграф 1 възникне съществено въздействие върху търговията или инвестициите между страните, всяка от страните може да предприеме подходящи мерки за възстановяване на баланса, за да се справи със ситуацията. Обхватът и продължителността на подобни мерки се ограничават до това, което е строго необходимо и пропорционално за коригиране на ситуацията. Приоритет се дава на мерки, които най-малко биха нарушили функционирането на настоящото споразумение. Оценката на страните за тези въздействия се основава на надеждни доказателства, а не само на предположения или далечни възможности.

3. За мерките за възстановяване на баланса, предприети по параграф 2, се прилагат следните процедури:

- (a) Съответната страна уведомява незабавно другата страна чрез Съвета за партньорство за мерките за възстановяване на баланса, които възнамерява да предприеме, като предоставя цялата съответна информация. Страните започват незабавно консултации. Консултациите се считат за приключени след изтичане на 14 дни от датата на постъпване на уведомлението, освен ако не са приключили съвместно преди изтичането на този срок.
- (b) Ако не бъде намерено взаимноприемливо решение, засегнатата страна може да приеме мерки за възстановяване на баланса не по-рано от пет дни от приключването на консултациите, освен ако уведомената страна поиска в същия петдневен срок, в съответствие с член INST.14 [Арбитражна процедура]⁶⁴, параграф 2, сформиранието на арбитражен съд посредством писмено искане, отправено до другата страна, за да може арбитражният съд да реши дали съобщените мерки за възстановяване на баланса са в съответствие с параграф 2 от настоящия член.
- (c) Арбитражният съд постановява окончателното си решение в срок от 30 дни от сформиранието си. Ако арбитражният съд не постанови окончателното си решение в рамките на този срок, засегнатата страна може да приеме мерките за възстановяване на баланса не по-рано от три дни след изтичането на този 30-дневен срок. В този случай другата страна може да предприеме мерки за противодействие, пропорционални на приетите мерки за възстановяване на баланса, докато арбитражният съд постанови решението си. Приоритет се дава на мерки за противодействие, които най-малко биха нарушили функционирането на настоящото споразумение. Буква а) се прилага *mutatis mutandis* към такива мерки за противодействие, които могат да бъдат приети не по-рано от три дни след приключването на консултациите.
- (d) Ако арбитражният съд установи, че мерките за възстановяване на баланса са в съответствие с параграф 2, засегнатата страна може да приеме мерките за възстановяване на баланса, съобщени на другата страна.
- (e) Ако арбитражният съд установи, че мерките за възстановяване на баланса са несъвместими с параграф 2, в срок от три дни от обявяването на решението съответната страна уведомява страната ищец за мерките⁶⁵, които възнамерява да предприеме, за да изпълни решението на арбитражния съд. Членове INST.23 [Контрол на изпълнението на решението], параграф 2, INST.24 [Временни средства за правна защита]⁶⁶ и INST.25 [Преглед на мерки, приложени за изпълнение на решението след приемане на временни средства за правна защита] се прилагат *mutatis mutandis*, ако страната ищец счита, че съобщените мерки не са в съответствие с решението на арбитражния съд. Процедурите по членове INST.23 [Контрол на изпълнението на решението], параграф 2, INST.24 [Временни мерки] и INST.25 [Преглед на мерки, приложени за изпълнение на решението след приемане на временни средства за правна защита] нямат суспензивно действие по отношение на прилагането на съобщените мерки съгласно настоящия параграф.

---

⁶⁴ От съображения за правна сигурност страната не прибегва предварително до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации].

⁶⁵ Такива мерки могат да включват според случая оттегляне или коригиране на мерките за възстановяване на баланса.

⁶⁶ Спирането на изпълнението на задълженията съгласно член INST.24 [Временни средства за правна защита] може да се използва само ако мерките за възстановяване на баланса действително са били приложени.

- (f) Ако мерките за възстановяване на баланса са приети преди арбитражното решение в съответствие с буква в), всички мерки за противодействие, приети съгласно посочената буква, се оттеглят незабавно и в никакъв случай не по-късно от пет дни след постановяване на решението на арбитражния съд.
- (g) Никоя от страните не може да се позовава на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение, за да попречи на другата страна да предприеме мерки съгласно параграфи 2 и 3, включително когато тези мерки се състоят в спиране на изпълнението на задължения по настоящото споразумение.
- (h) Ако уведомената страна не представи искане съгласно буква б) в определения в нея срок, тази страна може, без предварително да прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации], да започне арбитражната процедура по член INST.14 [Арбитражна процедура]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Производства при спешни случаи].

4. С цел да се осигури подходящ баланс между ангажиментите, поети от страните по настоящото споразумение на по-трайна основа, всяка от страните може да поиска, не по-рано от четири години след влизането в сила на настоящото споразумение, преглед на функционирането на първа позиция [Търговия] от настоящото споразумение. Страните могат да се споразумеят, че други позиции от настоящото споразумение могат да бъдат добавени към прегледа.

5. Такъв преглед започва по искане на една от страните, ако тази страна счита, че мерките по параграф 2 или 3 са били предприети често от едната или от двете страни, или ако мярка, която има съществено въздействие върху търговията или инвестициите между страните, е била прилагана за период от 12 месеца. За целите на настоящия параграф въпросните мерки са тези, които не са били оспорени или за които арбитражният съд не е установил, че са абсолютно ненужни съгласно параграф 3, буква г) или з). Този преглед може да започне по-рано от четири години след влизането в сила на настоящото споразумение.

6. Прегледът, поискан съгласно параграф 4 или 5, започва в рамките на три месеца от искането и приключва в рамките на шест месеца.

7. Преглед въз основа на параграф 4 или 5 може да бъде повторен на последващи интервали от не по-малко от четири години след приключването на предишния преглед. Ако някоя от страните е поискала преглед съгласно параграф 4 или 5, тя не може да поиска допълнителен преглед съгласно параграф 4 или 5 за поне четири години от приключването на предходния преглед или, ако е приложимо, от влизането в сила на всяко споразумение за изменение.

8. В прегледа се разглежда въпросът дали споразумението постига подходящ баланс между правата и задълженията между страните, по-специално по отношение на функционирането на първа позиция [Търговия], и дали в резултат от това е необходимо изменение на условията на настоящото споразумение.

9. Съветът за партньорство може да реши, че не са необходими действия в резултат на прегледа. Въпреки това, ако след прегледа страна счита, че е необходимо изменение на настоящото споразумение, страните полагат всички усилия, за да договорят и сключат споразумение с необходимите изменения. Тези преговори се ограничават до въпросите, посочени в прегледа.

10. Ако споразумението за изменение по параграф 9 не бъде сключено в срок от една година от датата, на която страните са започнали преговорите, всяка от страните може да отправи предизвестие за прекратяване на първа позиция [Търговия] или на която и да е друга позиция от споразумението, която е била добавена към прегледа, или страните могат да решат да продължат преговорите. Ако някоя от страните прекрати първа позиция [Търговия], трета позиция [Автомобилен транспорт] се прекратява на същата дата. Прекратяването влиза в сила три месеца след датата на такова предизвестие.

11. Ако първа позиция [Търговия] бъде прекратена съгласно параграф 10, втора позиция [Въздухоплаване] се прекратява на същата дата, освен ако страните не се споразумеят да включат съответните части от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] във втора позиция [Въздухоплаване].

12. Шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби], дял I [Уреждане на спорове] не се прилага към параграфи 4—9.

ДЯЛ XII: ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Член ЕХС.1: Общи изключения

1. Някоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дял I, първа глава [Национално третиране и достъп на стоки до пазара] и пета глава [Митници и улесняване на търговията], на втора част, първа позиция, дял VIII [Енергия и суровини], на втора част, първа позиция, дял XI, четвърта глава [Държавни предприятия], на втора част, първа позиция, дял III [Електронна търговия] и на втора част, първа позиция, дял II, втора глава [Либерализиране на инвестициите] не може да се тълкува по начин, който възпрепятства някоя от страните да приема или запазва в сила мерки, съвместими с член XX от ГАТТ от 1994 г. За тази цел член XX от ГАТТ от 1994 г., включително забележките и допълнителните разпоредби към него, е включен в настоящото споразумение, като става част от него, *mutatis mutandis*.

2. В зависимост от изискването подобни мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или необоснована дискриминация между държави, в които преобладават сходни условия, или прикрито ограничение на либерализирането на инвестициите или търговията с услуги, някоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дял VIII [Енергия и суровини], на втора част, първа позиция, дял XI, четвърта глава [Държавни предприятия], на втора част, първа позиция, дял III [Електронна търговия], на втора част, първа позиция, дял II [Услуги и инвестиции] и на втора част, първа позиция, дял IV [Движение на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки] не може да се тълкува по начин, който възпрепятства приемането или прилагането от някоя от страните на мерки:

- (a) необходими за защита на обществената сигурност или обществения морал или за поддържане на обществения ред⁶⁷;
- (b) необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията;

---

⁶⁷ Изключенията за обществената сигурност и обществения ред могат да бъдат посочвани като основание само когато съществува реална и достатъчно сериозна заплаха за някой от основните интереси на обществото.

(с) необходими, за да се осигури съответствието със законовите или подзаконовите нормативни актове, които не са в противоречие с разпоредбите на настоящото споразумение, включително тези, отнасящи се до:

- (i) предотвратяването на заблуждаващи и измамни практики или справянето с последиците от неизпълнение на договори;
- (ii) защитата на неприкосновеността на личния живот на лицата във връзка с обработването и разпространението на лични данни и защитата на поверителността на личните досиета и сметки; и
- (iii) безопасността.

3. От съображения за правна сигурност страните приемат, че доколкото тези мерки иначе са в противоречие с разпоредбите на горепосочените глави, раздели или дялове:

- (а) мерките по член XX, буква б) от ГАТТ от 1994 г. и параграф 2, буква б) от настоящия член включват мерки за опазване на околната среда, които са необходими за защита на живота и здравето на хората, животните или растенията;
- (б) член XX, буква ж) от ГАТТ от 1994 г. се прилага за мерки, свързани с опазването на живите и неживите изчерпаеми природни ресурси; и
- (с) мерките, предприети за изпълнение на многостранни споразумения в областта на околната среда, могат да попаднат в обхвата на член XX, буква б) или ж) от ГАТТ от 1994 г. или в обхвата на параграф 2, буква б) от настоящия член.

4. Преди някоя от страните да предприеме мерки, предвидени в член XX, букви и) и й) от ГАТТ от 1994 г., тази страна предоставя на другата страна цялата релевантна информация с оглед търсенето на приемливо за страните решение. Ако в срок от 30 дни от предоставянето на информацията не бъде постигнато съгласие, страната може да приложи съответните мерки. Когато предварителното предоставяне на информацията или нейното проучване е невъзможно поради наличието на извънредни и критични обстоятелства, налагащи предприемането на незабавни действия, страната, която възнамерява да предприеме мерките, може незабавно да приложи необходимите за справяне със ситуацията обезпечителни мерки. Тази страна незабавно информира другата страна за това.

Член ЕХС.2: Данъчно облагане

1. Някоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дялове I—VII, дял VIII, четвърта глава [Енергия и суровини], дялове IX—XII или втора част, шеста позиция [Други разпоредби] не засяга правата и задълженията на Съюза или на неговите държави членки и на Обединеното кралство по данъчните спогодби. В случай на несъответствие между настоящото споразумение и такава данъчна спогодба, данъчната спогодба има предимство до степеня на несъответствието. По отношение на данъчна спогодба между Съюза или неговите държави членки и Обединеното кралство съответните компетентни органи по настоящото споразумение и тази данъчна спогодба определят съвместно дали съществува несъответствие между настоящото споразумение и данъчната спогодба⁶⁸.

---

⁶⁸ От съображения за правна сигурност се уточнява, че такова определяне не засяга разпоредбите на шеста част, дял I [Уреждане на спорове].

2. Втора част, първа позиция, дял II, втора глава, член SERVIN.2.4 [Либерализиране на инвестициите] и втора част, първа позиция, дял II, трета глава, член SERVIN.3.4 [Трансгранична търговия с услуги] не се прилагат за предимства, предоставени по данъчна спогодба.

3. В зависимост от изискването данъчните мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или необоснована дискриминация между държави, в които преобладават сходни условия, или прикрито ограничение на търговията и инвестициите, никоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дялове I—VII, дял VIII, четвърта глава [Енергия и суровини], дялове IX—XII или втора част, шеста позиция [Други разпоредби] не може да се тълкува по начин, който възпрепятства приемането, запазването в сила или прилагането от някоя от страните на мярка, която:

- (a) цели да осигури справедливото или ефективно⁶⁹ облагане с преки данъци или събирането на такива данъци; или
- (b) разграничава между данъкоплатци, които не се намират в едно и също положение, особено с оглед на мястото им на пребиваване или на мястото, в което е инвестиран капиталът им.

4. За целите на настоящия член:

- (a) „пребиваване“ означава пребиваване за данъчни цели;

---

⁶⁹ Мерките, целящи да осигурят справедливото или ефективно облагане с преки данъци или събирането на такива данъци, включват мерки, приети от някоя от страните съгласно данъчната ѝ система, които:

- (i) се прилага спрямо доставчици на услуги, които не са местни лица, с което се признава фактът, че данъчното задължение на субектите, които не са местни лица, се определя във връзка с облагаеми единици от източници на територията на страната или които се намират на нейна територия; или
- (ii) се прилага към субекти, които не са местни лица, с цел да се гарантира облагането или събирането на данъци на територията на страната; или
- (iii) се прилага към субекти, които не са местни лица, или към местни лица с цел да се предотврати избягването на данъци или отклонението от данъчно облагане, включително мерки за изпълнение на данъчните задължения; или
- (iv) се прилага към потребители на услуги, предоставяни на или от територията на другата страна или на трета държава, с цел да се гарантира облагането или събирането от такива потребители на данъци от източници на територията на страната; или
- (v) разграничава доставчици на услуги, които подлежат на облагане за облагаеми в целия свят данъчни единици, от други доставчици на услуги, с което се признава разликата в естеството на данъчната основа между тях; или
- (vi) определя, насочва или разпределя доходите, печалбите, приходите, загубите, удържките или кредитите на местните лица или клонове или между свързани лица или клонове на едно и също лице с цел да се защити данъчната основа на страната.

- (b) „данъчна спогодба“ означава спогодба за избягване на двойното данъчно облагане или друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или предимно до данъчно облагане; и
- (c) „преки данъци“ включват всички данъци върху дохода или капитала, включително данъците върху приходи от отчуждаване на собственост, данъците върху недвижимо имущество, наследство и дарения, данъците върху възнагражденията или заплатите, плащани от предприятията, и данъците върху капитала.

Член ЕХС.3: Освобождаване от задължения в рамките на СТО

Ако задължение във втора част, първа позиция, дялове I—XII или втора част, шеста позиция [Други разпоредби] от настоящото споразумение е по същество еквивалентно на задължение, съдържащо се в Споразумението за СТО, всяка мярка, предприета в съответствие с освобождаване от задължения, прието съгласно член IX от Споразумението за СТО, се счита, че отговаря на изискванията на еквивалентната по същество разпоредба в настоящото споразумение.

Член ЕХС.4: Изключения във връзка със сигурността

Никоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дялове I—XII или втора част, шеста позиция [Други разпоредби] от настоящото споразумение не може да се тълкува по начин, който:

- (a) изисква от някоя от страните да предостави или да позволи достъп до информация, чието разкриване според нея е в противоречие с нейни основни интереси в областта на сигурността; или
- (b) възпрепятства някоя от страните да предприеме действие, което счита за необходимо за защитата на свои основни интереси в областта на сигурността:
  - (i) свързано с производството или с трафика на оръжие, боеприпаси и военна техника и с подобно производство, трафик и сделки с други стоки и материали, услуги и технологии, и с икономически дейности, осъществявани пряко или косвено с цел снабдяване на военен обект;
  - (ii) отнасящо се до материали, свързани с ядреното делене и ядрения синтез, или до материали, от които те се получават; или
  - (iii) предприето по време на война или друго извънредно положение в международните отношения; или
- (c) възпрепятства някоя от страните да предприеме действия в изпълнение на своите задължения по Устава на ООН с цел поддържането на международния мир и сигурност.

Член ЕХС.5: Поверителна информация

1. Никоя от разпоредбите на втора част, първа позиция, дялове I—X, дял XI, с изключение на дял XI, член LPFS.2.26 [Данъчни стандарти], и дял XII или втора част, шеста позиция [Други разпоредби] от настоящото споразумение не може да се тълкува по начин, който изисква някоя от страните да предостави поверителна информация, чието разкриване би попречило на правоприлагането или би противоречало по друг начин на обществен интерес, или което би накърнило законните търговски интереси на определени предприятия, публични или частни, с

изключение на случаите, когато арбитражен съд изисква такава поверителна информация в производството по уреждане на спорове по шеста част, дял I [Уреждане на спорове] или експертна група изисква такава поверителна информация в производството по член LPFS.9.2 [Експертна група] или член LPFS.9.3 [Експертна група за областите, в които не се допуска понижаване на равнището на закрила]. В такива случаи арбитражният съд или, в зависимост от случая, експертната група гарантира, че поверителността е напълно защитена в съответствие с ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Процедурен правилник].

2. Когато някоя от страните предостави на Съвета за партньорство или на някой от комитетите информация, която се счита за поверителна съгласно нейните законови и подзаконови нормативни актове, другата страна третира информацията като поверителна, освен ако предоставящата информацията страна не поиска друго.

ВТОРА ПОЗИЦИЯ: ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ

ДЯЛ I: ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

Член AIRTRN.1: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- а) „въздушен превозвач“ означава предприятие за въздушен превоз, притежаващо валиден оперативен лиценз или еквивалентен документ;
- б) „въздушен превозвач на Съюза“ означава въздушен превозвач, който отговаря на условията, предвидени в член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения], параграф 1, буква б);
- в) „въздушен превозвач на Обединеното кралство“ означава въздушен превозвач, който отговаря на условията, предвидени в член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения], параграф 1, буква а) или параграф 2;
- г) „аеронавигационно обслужване“ означава различни видове обслужване на въздушното движение; комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обзор; метеорологично обслужване за въздухоплаването; аеронавигационно информационно обслужване;
- д) „свидетелство за авиационен оператор“ означава документ, издаден на въздушен превозвач, който потвърждава, че въпросният въздушен превозвач има професионалните способности и организация да осигури безопасната експлоатация на въздухоплавателното средство за авиационните дейности, посочени в свидетелството;
- е) „управление на въздушното движение“ означава съвкупност от бордни и наземни функции (обслужване на въздушното движение, управление на въздушното пространство и ръководство на потоците на въздушното движение), необходими за осигуряване на безопасност и ефикасност на движението на въздухоплавателните средства във всеки етап на полета;
- ж) „въздушен транспорт“ означава превоз с въздухоплавателно средство на пътници, багажи, товари и поща, поотделно или в комбинация, предлаган на обществеността срещу възнаграждение или под наем;
- з) „определяне на националната принадлежност“ означава констатация, че въздушният превозвач, който предлага да извършва въздухоплавателни услуги по настоящия дял, отговаря на изискванията на член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения] по отношение на собствеността, ефективния контрол и основното място на стопанска дейност;
- и) „компетентни органи“ означава, за Обединеното кралство, органите на Обединеното кралство, отговорни за регулаторните и административните функции, възложени на Обединеното кралство съгласно настоящия дял; и за Съюза — органите на Съюза и на държавите членки, отговорни за регулаторните и административните функции, възложени на Съюза съгласно настоящия дял;

- й) „Конвенцията“ означава Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, подписана в Чикаго на 7 декември 1944 г.:
- i) всяко изменение, което е влязло в сила съгласно член 94, буква а) от Конвенцията и е ратифицирано от Обединеното кралство и от засегнатата държава членка или държави членки в зависимост от разглеждания въпрос; и
  - ii) всяко приложение към нея или всяко нейно изменение, прието съгласно член 90 от Конвенцията, доколкото даденото приложение или изменение е в сила във всеки даден момент за Обединеното кралство и за засегнатата държава членка или държави членки в зависимост от разглеждания въпрос;
- к) „дискриминация“ означава различно третиране по какъвто и да било признак, което не е обективно обосновано, по отношение на доставката на стоки или услуги, включително обществени услуги, използвани за извършването на услуги за въздушен транспорт, или по отношение на тяхното третиране от страна на публичните органи, имащи отношение към тези услуги;
- л) „ефективен контрол“ означава отношение, установено в резултат на упражняване на права, въз основа на договори или по друг начин, които заедно или поотделно и с оглед на съществуващите фактически обстоятелства или приложимото право дават възможност за пряко или непряко упражняване на решаващо влияние върху дадено предприятие, по-специално чрез:
- i) право на ползване на всички или част от активите на предприятието;
  - ii) права или договори, с които се предоставя решаващо влияние върху състава, гласуването или решенията на органите на предприятието или които по друг начин предоставят решаващо влияние върху управлението на дейността на предприятието;
- м) „определяне на пригодността“ означава да се установи, че въздушният превозвач, желаещ да предоставя въздухоплавателни услуги съгласно настоящия дял, има достатъчен финансов капацитет и адекватен управленски опит, за да извършва такива услуги, и че е готов да спазва законите, разпоредбите и изискванията, които уреждат предлагането на такива услуги;
- н) „пълна стойност“ означава разходите за предоставената услуга, които могат да включват съответни суми за капиталови разходи и амортизация на активи, както и разходите за поддръжка, експлоатация, управление и администрация;
- о) „ИКАО“ означава Международната организация за гражданско въздухоплаване на ООН;
- п) „основно място на стопанска дейност“ означава мястото на централата или седалището на въздушния превозвач, където се упражняват основните финансови функции и оперативен контрол на въздушния превозвач, включително постоянно управление на поддържането на летателната годност;
- р) „наземна инспекция“ означава проверка от компетентния орган на дадена страна или негови определени представители на борда и около въздухоплавателно средство на другата страна, за да се провери както валидността на съответните документи на

въздухоплавателното средство, така и тези на членовете на неговия екипаж и видимото състояние на самолета и неговото оборудване;

- с) „самообслужване“ означава извършването на операции по наземно обслужване от въздушен превозвач директно за себе си или за друг въздушен превозвач, когато:
  - i) една от тях притежава мажоритарен дял в другата; или
  - ii) една единствена структура има мажоритарен дял във всяка една от тях;
- т) „редовни въздушни линии“ означава въздухоплавателни услуги, които са планирани и се изпълняват срещу възнаграждение в съответствие с публикуван график или са толкова редовни или чести, че представляват разпознаваема систематична поредица, и които са открити за директни резервации от обществеността; и допълнителни полети поради свръхголям трафик за редовните полети;
- у) „спиране с нетърговска цел“ означава кацане с всякаква цел, различна от тази за качване или сваляне на пътници, багажи, товари и/или поща при въздушния транспорт;
- ф) „тарифа“ означава всяка тарифа, ставка или такса за превоз на пътници, багаж или товар (с изключение на поща) във въздушния транспорт (включително всеки друг вид транспорт във връзка с това), начислявани от въздушните превозвачи, включително техните представители и условията, уреждащи наличието на такава тарифа, ставка или такса;
- х) „такса за използване на летищата“ означава такса, наложена на въздушните превозвачи за предоставяне на летище, аеронавигация (включително прелитания), съоръжения или услуги за сигурност на въздухоплаването, включително свързани услуги и съоръжения, или такси, свързани с околната среда, включително свързани с шума, и такси за решаване на местни проблеми с качеството на въздуха на или около летищата.

Член AIRTRN.2: Разписание на маршрутите

1. При спазване на член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение] Съюзът предоставя на Обединеното кралство правото на въздушните превозвачи на Обединеното кралство, докато извършват въздушен транспорт, да изпълняват полети по посочените по-долу маршрути:

Точки на територията на Обединеното кралство — Междинни точки — Точки на територията на Съюза — Точки извън пределите.

2. При спазване на член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение] Обединеното кралство предоставя на Съюза правото на въздушните превозвачи на Съюза, докато извършват въздушен транспорт, да изпълняват полети по посочените по-долу маршрути:

Точки на територията на Съюза — Междинни точки — Точки на територията на Обединеното кралство — Точки извън пределите.

Член AIRTRN.3: Права на въздушно движение

1. Всяка страна предоставя на другата страна правото на съответните нейни въздушни превозвачи, за целите на извършването на въздушен транспорт по маршрутите, предвидени в член AIRTRN.2 [Разписание на маршрутите]:

- а) да прелитат през нейна територия без кацане;
- б) да осъществяват спиране на нейна територия с нетърговска цел.

2. Обединеното кралство се ползва с правото на своите въздушни превозвачи да спират на територията на Съюза, за да предоставят услуги за редовен и чартърен въздушен транспорт между всички точки, разположени на територията на Обединеното кралство, и всички точки, разположени на територията на Съюза (права на въздушно движение по трета и четвърта свобода).

3. Съюзът се ползва с правото на своите въздушни превозвачи да спират на територията на Обединеното кралство, за да предоставят услуги за редовен и чартърен въздушен транспорт между всички точки, разположени на територията на Съюза, и всички точки, разположени на територията на Обединеното кралство (права на въздушно движение по трета и четвърта свобода).

4. Независимо от параграфи 1, 2 и 3 и без да се засяга параграф 9, държавите членки и Обединеното кралство, при спазване на съответните вътрешни правила и процедури на страните, могат да сключват двустранни договорености, с които, в рамките на настоящото споразумение, си предоставят следните права:

- а) за Обединеното кралство — правото на неговите въздушни превозвачи да спират на територията на съответната държава членка, за да предоставят услуги за редовен и чартърен изцяло товарен въздушен транспорт между точки, разположени на територията на тази държава членка, и точки, разположени в трета държава, като част от услуга с отправна точка или с местоназначение на територията на Обединеното кралство (права на въздушно движение по пета свобода);
- б) за съответната държава членка — правото на въздушните превозвачи на Съюза да спират на територията на Обединеното кралство, за да предоставят услуги за редовен и чартърен изцяло товарен въздушен транспорт между точки, разположени на територията на Обединеното кралство, и точки, разположени в трета държава, като част от услуга с отправна точка или с местоназначение на територията на държавата членка (права на въздушно движение по пета свобода).

5. Взаимно предоставените в съответствие с параграф 4 права се уреждат от разпоредбите на настоящия дял.

6. Страните не ограничават едностранно обема на трафика, капацитета, честотата, редовността, маршрутите, отправната точка или местоназначението на услугите за въздушен транспорт, извършвани в съответствие с параграфи 2, 3 и 4, или вида или видовете въздухоплавателни средства, експлоатирани за тази цел от въздушните превозвачи на другата страна, освен ако това не се изисква по митнически, технически, оперативни съображения, съображения, свързани с управлението на въздушното движение, съображения за безопасност, опазване на околната среда или здравето, по недискриминационен начин, или освен ако в настоящия дял не е предвидено друго.

7. Някоя от разпоредбите на настоящия дял не може да се разглежда като предоставяща на Обединеното кралство правото неговите въздушни превозвачи, когато се намират на територията на някоя държава членка, да приемат на борда пътници, багаж, товари или поща, превозвани срещу възнаграждение и предназначени за друга точка на територията на същата държава членка или на някоя друга държава членка.

8. Никоя от разпоредбите на настоящия дял не може да се разглежда като предоставяща на Съюза правото неговите въздушни превозвачи, когато се намират на територията на Обединеното кралство, да приемат на борда пътници, багаж, товари и/или поща, превозвани срещу възнаграждение и предназначени за друга точка на територията на Обединеното кралство.

9. При спазване на вътрешните правила и процедури на страните, компетентните органи на Обединеното кралство и на държавите членки могат да разрешат услуги за чартърен въздушен транспорт извън правата, предвидени в настоящия член, при условие че те не представляват прикрита форма на редовни услуги, и могат да установят двустранни договорености относно процедурите, които трябва да се следват при обработването на заявленията на въздушните превозвачи и вземането на решения по тях.

Член AIRTRN.4: Договорености за съвместно използване на кодове и за осигуряване на блок-места

1. Услугите за въздушен транспорт в съответствие с член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение] могат да се предоставят чрез договорености за съвместно използване на кодове и за осигуряване на блок-места, както следва:

- а) въздушен превозвач на Обединеното кралство може да действа в качеството на търговски превозвач по отношение на всеки опериращ превозвач, който е въздушен превозвач на Съюза или въздушен превозвач на Обединеното кралство, или по отношение на всеки опериращ превозвач от трета държава, която съгласно правото на Съюза или, според случая, съгласно правото на съответната държава членка или съответните държави членки, разполага с необходимите права за въздушни превози, както и правото неговите въздушни превозвачи да упражняват посочените права посредством въпросната договореност;
- б) въздушен превозвач на Съюза може да действа в качеството на търговски превозвач по отношение на всеки опериращ превозвач, който е въздушен превозвач на Съюза или въздушен превозвач на Обединеното кралство, или по отношение на всеки опериращ превозвач от трета държава, която съгласно правото на Обединеното кралство разполага с необходимите права за въздушни превози, както и правото неговите въздушни превозвачи да упражняват посочените права посредством въпросната договореност;
- в) въздушен превозвач на Обединеното кралство може да действа като опериращ превозвач по отношение на всеки търговски превозвач, който е въздушен превозвач на Съюза или въздушен превозвач на Обединеното кралство, или по отношение на всеки търговски превозвач от трета държава, която съгласно правото на Съюза или, според случая, съгласно правото на съответната държава членка или съответните държави членки, разполага с необходимите права да сключва въпросната договореност;
- г) въздушен превозвач на Съюза може да действа като опериращ превозвач по отношение на всеки търговски превозвач, който е въздушен превозвач на Съюза или въздушен превозвач на Обединеното кралство, или по отношение на всеки търговски превозвач от трета държава, която съгласно правото на Обединеното кралство разполага с необходимите права да сключва въпросната договореност;
- д) в контекста на договореностите, предвидени в букви а)–г), въздушен превозвач на една от страните може да действа като търговски превозвач по договорености за съвместно

използване на кодове и за осигуряване на блок-места при обслужване между всяка двойка точки, при които както отправната точка, така и местоназначението се намират на територията на другата страна, при условие че са изпълнени следните условия:

- i) условията по буква а) или б), зависимост от случая, по отношение на опериращия превозвач; и
- ii) въпросната транспортна услуга представлява част от превоз от търговския превозвач между точка на територията на неговата страна и тази точка на местоназначение на територията на другата страна.

2. Въздушен превозвач на една от страните може да действа като търговски превозвач по договорености за съвместно използване на кодове и за осигуряване на блок-места при обслужване между всяка двойка точки, от които едната се намира на територията на другата страна, а другата се намира в трета държава, при условие че са изпълнени следните условия:

- а) условията по параграф 1, буква а) или б), зависимост от случая, по отношение на опериращия превозвач; и
- б) въпросната транспортна услуга представлява част от превоз от търговския превозвач между точка на територията на неговата страна и тази точка на територията на трета държава.

3. По отношение на всеки продаден билет, включващ договореностите по настоящия член, при резервацията купувачът бива информиран кой въздушен превозвач ще действа във всеки сектор на услугата. Когато това е невъзможно или в случай на промяна след резервацията, идентичността на опериращия превозвач се съобщава на пътника веднага след като тя бъде уточнена. Във всички случаи идентичността на опериращия превозвач или превозвачи се съобщава на пътника при регистрацията или преди качване, когато не се изисква регистрацията за свързващ полет.

4. Страните могат да поискат договореностите по настоящия член да бъдат одобрени от техните компетентни органи с цел проверка на съответствието с условията, предвидени в тях, и с други изисквания, предвидени в настоящото споразумение, по-специално по отношение на конкуренцията, безопасността и сигурността.

5. В никакъв случай прибягването до договорености за съвместно използване на кодове и за осигуряване на блок-места не води до това въздушните превозвачи на страните да упражняват права на въздушно движение въз основа на настоящото споразумение, различни от предвидените в член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение].

Член AIRTRN.5: Оперативна гъвкавост

Правата, взаимно предоставени от страните в съответствие с член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение], параграфи 2, 3 и 4, включват, в определените в него рамки, следните прерогативи:

- а) да извършват полети в една или в двете посоки;
- б) да комбинират полети с различни номера в едно въздухоплавателно средство;

- в) да обслужват точки в разписанието по маршрута в каквато и да е комбинация и в произволен ред;
- г) да прехвърлят превози между въздухоплавателни средства на един и същи въздушен превозвач във всяка точка (*change of gauge* — смяна на самолета под един полетен номер);
- д) да осъществяват превоз с междинно кацане през които и да е точки, независимо дали на територията или извън територията на която и да е от страните;
- е) да извършват транзитен превоз през територията на другата страна;
- ж) да комбинират превози на едно и също въздухоплавателно средство, независимо откъде произхождат тези превози;
- з) да обслужват повече от една точка в рамките един полет (co-terminalisation).

Член AIRTRN.б: Оперативни лицензи и технически разрешения

1. При получаване на заявление за оперативен лиценз от въздушен превозвач на някоя от страните, под формата и начина, предписани за извършване на услуги за въздушен транспорт в съответствие с настоящия дял, другата страна предоставя съответните лицензи и/или технически разрешения с минимално процедурно забавяне, при условие че са изпълнени следните условия:

- а) в случай на въздушен превозвач на Обединеното кралство:
  - i) въздушният превозвач е собственост, пряко или чрез мажоритарна собственост, и е ефективно контролирана от Обединеното кралство, негови граждани или и двете;
  - ii) въздушният превозвач има основно място на дейност на територията на Обединеното кралство и е лицензиран в съответствие с правото на Обединеното кралство; и
  - iii) въздушният превозвач притежава свидетелство за авиационен оператор, издадено от компетентния орган на Обединеното кралство, който е ясно определен, и този орган упражнява и поддържа ефективен регулаторен контрол над въздушния превозвач.
- б) в случай на въздушен превозвач на Съюза:
  - i) въздушният превозвач е притежаван пряко или чрез мажоритарно участие и е ефективно контролиран от една или повече държави членки, от други държави — членки на Европейското икономическо пространство, от Швейцария, от граждани на тези държави или от съчетание от тях;
  - ii) основното място на дейност на въздушния превозвач се намира на територията на Съюза и въздушният превозвач притежава валиден оперативен лиценз в съответствие с правото на Съюза; и

- iii) въздушният превозвач притежава свидетелство за авиационен оператор, издадено от компетентния орган на Съюза или на държава членка, който е ясно посочен, и този орган упражнява и поддържа ефективен регулаторен контрол над въздушния превозвач;
- в) спазват се членове AIRTRN.18 [Безопасност на въздухоплаването] и AIRTRN.19 [Сигурност на въздухоплаването]; и
- г) въздушният превозвач е отговаря на условията, предвидени в законовите и подзаконовите нормативни актове, които се прилагат по принцип към извършване на международен въздушен транспорт от страната, която разглежда заявлението или заявленията;
2. Независимо от параграф 1, буква а), подточка i), на въздушните превозвачи на Обединеното кралство се предоставят съответните оперативни лицензи и разрешения, при условие че са изпълнени следните условия:
- а) спазват се условията, предвидени в параграф 1, буква а), подточки ii) и iii), букви в) и г);
  - б) въздушният превозвач е притежаван пряко или чрез мажоритарно участие и е ефективно контролиран от една или повече държави членки, от други държави — членки на Европейското икономическо пространство, от Швейцария, от граждани на тези държави или от съчетание от тях, независимо дали самостоятелно или заедно с Обединеното кралство и/или граждани на Обединеното кралство;
  - в) в деня, в който преходният период е приключил, въздушният превозвач е притежавал валиден оперативен лиценз в съответствие с правото на Съюза.
3. За целите на параграфи 1 и 2 доказателствата за ефективен регулаторен контрол включват, но не се ограничават до това:
- а) съответният въздушен превозвач да притежава валиден оперативен лиценз или разрешение, издаден от компетентния орган и отговарящ на критериите на страната, която издава оперативния лиценз или разрешение за извършване на международни въздухоплавателни услуги; и
  - б) и тази страна да има и да поддържа програми за надзор на безопасността и сигурността за този въздушен превозвач в съответствие със стандартите на ИКАО.
4. При издаването на оперативни лицензи и технически разрешения всяка страна се отнася към всички въздушни превозвачи на другата страна без дискриминация.
5. При получаване на заявление за оперативен лиценз от въздушен превозвач на едната страна, другата страна признава всяко определяне на пригодността или определяне на националната принадлежност, или и на двете, направено от първата страна за този въздушен превозвач, така, както би признала такова определяне, извършено от нейните собствени компетентни органи, и не предприема допълнителни проверки по тези въпроси, освен в случаите, предвидени в член AIRTRN.8 [Отказ, отмяна, спиране на действието или ограничаване на оперативен лиценз], параграф 3.

Член AIRTRN.7: Оперативни планове, програми и разписания

Уведомяване за оперативни планове, програми или разписания за въздухоплавателни услуги, извършвани съгласно настоящия дял, може да бъде поискано от дадена страна само за сведение. Когато дадена страна изисква такова уведомяване, тя свежда до минимум административната тежест, свързана с нейните изисквания и процедури по уведомяване, която се поема от посредниците в областта на въздушния транспорт и въздушните превозвачи на другата страна.

Член AIRTRN.8: Отказ, отмяна, спиране на действието или ограничаване на оперативен лиценз

1. Съюзът може да предприеме действия срещу въздушен превозвач на Обединеното кралство в съответствие с параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член във всеки от следните случаи:

- а) в случай на лицензи и разрешения, предоставени в съответствие с член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения], параграф 1, буква а), някое от съдържащите се там условията не е изпълнено;
- б) в случай на лицензи и разрешения, предоставени в съответствие с член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения], параграф 2, някое от съдържащите се там условията не е изпълнено;
- в) въздушният превозвач не спазва законовите и подзаконовите нормативни актове, посочени в член AIRTRN.10 [Спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове]; или
- г) такива действия са необходими, за да се предотврати, защити или контролира разпространението на болест или за да се защити по друг начин общественото здраве.

2. Обединеното кралство може да предприеме действия срещу въздушен превозвач на Съюза в съответствие с параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член във всеки от следните случаи:

- а) някое от условията, съдържащите се в член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения], параграф 1, буква б), не е изпълнено;
- б) въздушният превозвач не спазва законовите и подзаконовите нормативни актове, посочени в член AIRTRN.10 [Спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове] от настоящия дял; или
- в) такива действия са необходими, за да се предотврати, защити или контролира разпространението на болест или за да се защити по друг начин общественото здраве.

3. Когато някоя от страните има разумни основания да предположи, че въздушен превозвач на другата страна се намира в някоя от ситуациите по параграф 1 или 2, в зависимост от случая, и че в това отношение трябва да се предприемат действия, тази страна уведомява другата страна писмено възможно най-скоро за причините за планирания отказ, спиране на действието или ограничаване на оперативния лиценз или техническото разрешение и иска провеждането на консултации.

4. Такива консултации започват в най-кратки срокове, но не по-късно от 30 дни след получаването на искането за консултации. Ако в срок от 30 дни или в уговорен срок от началната дата на такива консултации не бъде постигнато удовлетворително споразумение

или ако не бъде предприето договореното коригиращо действие, това представлява основание за страната, поискала консултациите, да предприеме действия по отказ, отмяна, спиране на действието, налагане на условия или ограничаване на оперативния лиценз или техническите разрешения на съответния въздушен превозвач или въздушни превозвачи, за да гарантира спазването на членове AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения] и AIRTRN.10 [Спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове]. Когато са предприети мерки за отказ, отмяна, спиране на действието или ограничаване на оперативния лиценз или техническото разрешение на въздушен превозвач, страната може да се отнесе до арбитраж в съответствие с член INST.14 [Арбитражна процедура], без предварително да прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Производства при спешни случаи]. По искане на страна съдът може, до произнасяне на окончателното си решение, да разпреди приемането на временни коригиращи мерки, включително изменение или спиране на мерките, предприети от някоя от страните съгласно настоящия член.

5. Независимо от разпоредбите на параграфи 3 и 4, в случаите по параграф 1, букви в) и г) и параграф 2, букви б) и в) всяка страна може да предприеме незабавни или спешни действия, ако извънредна ситуация изисква това или за предотвратяване на по-нататъшно неспазване. За целите на настоящия параграф „по-нататъшно неспазване“ означава, че въпросът за неспазването вече е бил повдигнат между компетентните органи на страните.

6. Настоящият член не засяга разпоредбите на първа позиция, дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие], член AIRTRN 11 [Недискриминация], параграф 4, член AIRTRN 18 [Безопасност на въздухоплаването], параграфи 4, 6 и 8 и член AIRTRN 19 [Сигурност на въздухоплаването], параграф 12, както и процедурата за уреждане на спорове, предвидена в шеста част, дял I [Уреждане на спорове], нито произтичащите от тях мерки.

Член AIRTRN.9: Собственост и контрол над въздушните превозвачи

Страните признават потенциалните ползи от по-нататъшното либерализиране на собствеността и контрола над съответните си въздушни превозвачи. Страните се договарят да проучат в Специализирания комитет по въздушен транспорт възможностите за реципрочно либерализиране на собствеността и контрола над въздушните си превозвачи в срок от 12 месеца от влизането в сила на настоящото споразумение и след това в срок от 12 месеца от получаването на искане за това от една от страните. В резултат на това разглеждане страните могат да решат да изменят настоящия дял.

Член AIRTRN.10: Спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове

1. Законовите и подзаконовите нормативни актове на едната страна, свързани с достъпа до нейна територия, дейността на нея или отпътуването от нейна територия на въздухоплавателни средства, извършващи международен въздушен транспорт, се спазват от въздушните превозвачи на другата страна съответно при влизане, извършване на дейност или напускане на територията на тази страна.

2. Законовите и подзаконовите нормативни актове на едната страна, свързани с достъпа до нейна територия, дейността на нея или отпътуването от нейна територия на пътници, екипажи, багажи, товари или поща във въздухоплавателни средства (включително подзаконовите нормативни актове, свързани с влизане, пропускателен режим, имиграция, паспорти, митници и карантина или, когато става дума за поща — подзаконовите нормативни актове за пощите) се спазват от самите пътници, екипажи, багажи, товари и поща, превозвани

от въздушните превозвачи на другата страна, или от тяхно име, съответно при влизане, извършване на дейност или напускане на територията на тази страна.

3. Страните разрешават на съответната си територия на въздушните превозвачи на другата страна да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че се превозват само лица с пътните документи, които се изискват за влизане на територията на другата страна или транзит през нея.

Член AIRTRN.11: Недискриминация

1. Без да се засяга първа позиция, дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие], страните премахват в рамките на съответните си юрисдикции всички форми на дискриминация, които биха оказали неблагоприятно въздействие върху справедливите и равни възможности за въздушните превозвачи на другата страна да се конкурират при упражняването на правата, предвидени в настоящия дял.

2. Всяка страна („инициращата страна“) може да действа в съответствие с параграфи 3—6, когато счита, че справедливите и равни възможности за нейните въздушни превозвачи да се конкурират при упражняването на правата, предвидени в настоящия дял, са неблагоприятно засегнати от дискриминация, забранена с параграф 1.

3. Инициращата страна подава писмено искане за консултации до другата страна („ответната страна“). Консултациите започват в срок от 30 дни от получаването на искането, освен ако страните не са договорили друго.

4. Когато инициращата страна и ответната страна не успеят да постигнат съгласие по въпроса в срок от 60 дни от получаването на искането за консултации по параграф 3, инициращата страна може да предприеме мерки срещу всички или част от въздушните превозвачи, които са се възползвали от забранена с параграф 1 дискриминация, включително действия по отказ, отмяна, спиране на действието, налагане на условия или ограничаване на оперативните лицензи или техническите разрешения на съответните въздушни превозвачи.

5. Мерките, предприети съгласно параграф 4, са подходящи, пропорционални и ограничени по своя обхват и продължителност до строго необходимото за смекчаване на вредите за въздушните превозвачи на инициращата страна и за премахване на неправомерното предимство, получено от въздушните превозвачи, срещу които са насочени.

6. Когато консултациите не са уредили въпроса или когато са взети мерки съгласно параграф 4, всяка страна може да се отнесе до арбитраж в съответствие с член INST.14 [Арбитражна процедура], без предварително да прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Производства при спешни случаи]. По искане на страна съдът може, до произнасяне на окончателното си решение, да разпорежи приемането на временни коригиращи мерки, включително изменение или спиране на мерките, предприети от някоя от страните съгласно настоящия член.

7. Независимо от параграф 2, страните не предприемат действия по параграфи 3—6 във връзка с поведение, попадащо в обхвата на първа позиция, дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие].

Член AIRTRN.12: Упражняване на стопанска дейност

1. Страните се съгласяват, че пречките пред упражняването на стопанска дейност, на които се натъкват въздушните превозвачи, биха възпрепятствали ползите по настоящия дял. Страните се договарят да си сътрудничат за премахване на пречките пред упражняването на стопанска дейност от въздушните превозвачи на двете страни, когато такива пречки могат да възпрепятстват търговските операции, да създадат нарушения на конкуренцията или да засегнат равните възможности да се конкурират.
2. Специализираният комитет по въздушен транспорт наблюдава напредъка на ефективното разглеждане на въпросите, свързани с пречките пред упражняването на стопанска дейност от въздушните превозвачи.

Член AIRTRN.13: Търговски операции

1. Страните си предоставят взаимно правата, залегнали в параграфи 2—7. За целите на упражняването на тези права въздушните превозвачи на всяка страна не са длъжни да имат местен организатор.
2. По отношение представителите на въздушните превозвачи:
  - а) установяването на представителства и изграждането на съоръжения от въздушните превозвачи на едната страна на територията на другата страна, необходими за предоставянето на услуги по настоящия дял, се разрешава без ограничения или дискриминация;
  - б) без да се засягат разпоредбите за безопасност и сигурност, когато такива представителства и съоръжения се намират на летище, на тях могат да бъдат наложени ограничения поради разполагаемото пространство;
  - в) всяка страна, в съответствие със своите законови и подзаконови нормативни актове, свързани с влизането, пребиваването и трудовата заетост, разрешава на въздушните превозвачи на другата страна да доведат и поддържат на територията на разрешаващата страна свой собствен управленски, търговски, технически, оперативен и друг специализиран персонал, който въздушният превозвач разумно счита за необходим за предоставянето на услуги за въздушен транспорт съгласно настоящия дял. Когато се изискват разрешения за работа за персонала по настоящия параграф, включително този, който изпълнява определени временни задължения, страните обработват експедитивно заявленията за такива разрешения при спазване на съответните законови и подзаконови нормативни актове.
3. По отношение на наземното обслужване:
  - а) всяка страна разрешава на въздушните превозвачи на другата страна да извършват самообслужване на нейна територия без други ограничения, освен такива, основани на съображения за безопасност или сигурност или произтичащи по друг начин от физически или оперативни ограничения;
  - б) всяка страна няма да налага на въздушните превозвачи на другата страна избора на един или повече доставчици на наземно обслужване измежду тези, които присъстват на пазара в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове на страната, където се предоставят услугите;

- в) без да се засяга буква а), когато законите и подзаконовите нормативни актове на някоя от страните ограничават или стесняват по някакъв начин свободната конкуренция между доставчиците на наземни услуги, тази страна гарантира, че всички необходими наземни услуги са на разположение на въздушните превозвачи на другата страна и че те се предоставят при не по-малко благоприятни условия от тези, при които се предоставят на всеки друг въздушен превозвач.
4. Що се отнася до разпределянето на слотовете на летищата, всяка страна гарантира, че нейните разпоредби, насоки и процедури за разпределяне на слотовете на летищата на нейна територия се прилагат по прозрачен, ефективен, недискриминационен и своевременен начин.
5. По отношение на местните разходи и прехвърлянето на средства и печалби:
- а) разпоредбите на първа позиция, дял IV [Движение на капитали, плащания, парични преводи и временни защитни мерки] се прилагат към въпросите, уредени от настоящия дял, без да се засяга член AIRTRN.6 [Оперативни лицензи и технически разрешения];
- б) страните си предоставят взаимно предимствата по букви в)–д);
- в) по преценка на въздушния превозвач е възможно продажбата и покупката на транспортни и свързани с тях услуги от въздушните превозвачи на страните да бъдат деноминирани в лири стерлинги, ако продажбата или покупката се извършва на територията на Обединеното кралство, или, ако продажбата или покупката се извършва на територията на държава членка — да бъде деноминирана във валутата на тази държава членка;
- г) за местни разходи, на въздушните превозвачи на всяка страна се разрешава да плащат, по своя преценка, в местна валута;
- д) на въздушните превозвачи на всяка страна се разрешава при поискване да превеждат приходи, получени на територията на другата страна от продажбата на услуги за въздушен транспорт и свързаните с тях дейности, пряко свързани с въздушния транспорт, след приспадане на извършените на място разходи, по всяко време и по всеки начин в страна по техен избор. Бързият обмен на валута и бързите преводи се разрешават без ограничения или облагане с данъци по пазарния обменен курс, приложим за текущи трансакции и превод на валута на датата, на която превозвачът е подал първоначална заявка за извършване на превода, и не подлежат на други такси, освен обичайните такси, начислявани от банките за обмен на валута и преводи.
6. По отношение на интермодалния транспорт:
- а) във връзка с превода на пътници страните не налагат на доставчиците на наземен транспорт спазването на законите и подзаконовите нормативни актове, уреждащи въздушния транспорт, на единственото основание, че такъв наземен транспорт се предлага от въздушен превозвач от негово собствено име;
- б) при спазване на условията и ограниченията, установени в първа позиция, дял II [УСЛУГИ И ИНВЕСТИЦИИ] и приложенията към него, както и в трета позиция, дял I [Автомобилен превоз на стоки] и приложението към него, на въздушните превозвачи на всяка страна се разрешава да използват без ограничения във връзка с международния въздушен транспорт всякакъв вид наземен транспорт за товари към и от всяка точка на

териториите на страните или в трети държави, включително транспорт към и от всички летища с митници и включително, където е приложимо, правото да превозват товари под митнически надзор съгласно приложимите законови и подзаконовни нормативни актове. Такива товари, превозвани наземно или по въздуха, имат достъп до летищна митническа обработка и до помещенията, в която тя се извършва. Въздушните превозвачи могат да изберат да извършват собствен наземен транспорт или да го осигурят чрез договорености, включително за съвместно използване на кодове, с други доставчици на наземен транспорт, включително наземен транспорт, извършван от други въздушни превозвачи и непреки доставчици на въздушен транспорт на товари. Такива интермодални товарни услуги могат да бъдат предлагани като пряка услуга и на една цена за комбинирания въздушен и наземен транспорт, при условие че спедиторите са информирани за доставчиците на съответния транспорт.

7. По отношение на лизинга:

- a) страните си предоставят правото за своите въздушни превозвачи да предоставят услуги за въздушен транспорт в съответствие с член AIRTRN 3 [Права на въздушно движение] по всички от следните начини:
  - i) чрез използване на въздухоплавателни средства, взети на лизинг без екипаж от който и да е лизингодател;
  - ii) в случая на въздушни превозвачи на Обединеното кралство — чрез използване на въздухоплавателни средства, взети на лизинг с екипаж от други въздушни превозвачи на страните;
  - iii) в случая на въздушни превозвачи на Съюза — чрез използване на въздухоплавателни средства, взети на лизинг с екипаж от други въздушни превозвачи на Съюза;
  - iv) чрез използване на въздухоплавателни средства, взети на лизинг с екипаж от въздушни превозвачи, различни от тези съответно по подточки ii) и iii), при условие че лизингът е оправдан въз основа на извънредни нужди, сезонния капацитет или оперативни затруднения на лизингополучателя, а продължителността на лизинга не надхвърля срока, който е строго необходим за удовлетворяване на тези нужди или преодоляване на тези затруднения;
- б) страните могат да поискат лизинговите договорености да бъдат одобрени от техните компетентни органи с цел да се удостовери съответствието с условията, определени в настоящия параграф, и с приложимите изисквания за безопасност и сигурност;
- в) ако обаче някоя от страните изисква такова одобрение, тя полага усилия да ускори процедурите за одобрение и да сведе до минимум административната тежест за съответните въздушни превозвачи;
- г) разпоредбите на настоящия параграф не засягат законите и подзаконовите нормативни актове на страните по отношение на лизинга на въздухоплавателни средства от въздушните превозвачи на съответната страна.

Член AIRTRN.14: Данъчни разпоредби

1. При пристигане на територията на едната страна на въздухоплавателните средства, експлоатирани за международен въздушен транспорт от въздушните превозвачи на другата страна, обичайното им оборудване, гориво, смазочни материали, консумативи за техническа поддръжка, наземно оборудване, резервни части (включително двигатели), безмитни стоки и провизии за бордна продажба (включително, но не само, храни, безалкохолни и алкохолни напитки, тютюн и други продукти, предназначени за продажба или използване от пътниците в ограничени количества по време на полет), както и други артикули, предназначени или използвани единствено във връзка с експлоатирането или обслужването на въздухоплавателни средства, които извършват международен въздушен транспорт, се освобождават, на реципрочна основа и при условие че това оборудване и запаси остават на борда на въздухоплавателното средство, от всички ограничения за внос, данъци върху имуществото и капитала, мита, акцизи, такси за инспекции, данък върху добавената стойност или други сходни косвени данъци, и сходни такси и тежести, налагани от националните или местните органи или от Съюза.

2. Следните стоки също се освобождават на реципрочна основа от данъците, налозите, митата, таксите и тежестите по параграф 1:

- а) безмитните стоки и провизии за бордна продажба, внесени или доставени на територията на една от страните и взети на борда, в разумни количества, за използване на борда на напускащи тази територия въздухоплавателни средства на въздушен превозвач на другата страна, използвани за международен въздушен транспорт, дори ако тези безмитни стоки и провизии за бордна продажба са предназначени за използване през част от пътуването, извършвано над тази територия;
- б) наземното оборудване и резервните части (включително двигатели), внесени на територията на едната страна с цел обслужване, поддържане или ремонт на въздухоплавателни средства на въздушен превозвач на другата страна, използвани за международен въздушен транспорт;
- в) смазочни материали и консумативи за техническа поддръжка, различни от гориво, внесени или доставени на територията на една от страните за използване във въздухоплавателни средства на въздушен превозвач на другата страна, използвани за международен въздушен транспорт, дори ако тези консумативи са предназначени за използване през част от пътуването, извършвано над тази територия; и
- г) печатни материали, съгласно предвиденото в митническото законодателство на всяка страна, внесени или доставени на територията на едната страна и взети на борда за използване на напускащи тази територия въздухоплавателни средства на въздушен превозвач на другата страна, използвани за международен въздушен транспорт, дори ако тези материали са предназначени за използване през част от пътуването, извършвано над тази територия.

3. Обичайното бордово оборудване, както и материалите, запасите и резервните части по параграф 1, обичайно държани на борда на въздухоплавателното средство, използвано от въздушен превозвач на една от страните, могат да бъдат разтоварвани на територията на другата страна само с одобрението на митническите органи на тази страна и може да се наложи да бъдат съхранявани под надзора или контрола на тези органи до момента, в който

не бъдат реекспортирани или с тях не бъде разпоредено по друг начин съгласно приложимите нормативни актове.

4. Освобождаването от мита, национални акцизи и сходни национални такси, предвидено в настоящия член, се предоставя и в случаите, когато въздушният превозвач или въздушните превозвачи на едната страна са сключили договорености с друг въздушен превозвач или въздушни превозвачи за наемане или прехвърляне на територията на другата страна на артикулите, посочени в параграфи 1 и 2, при условие че другият въздушен превозвач или въздушни превозвачи се ползват по сходен начин от такова освобождаване, предоставено от тази друга страна.

5. Някоя от разпоредбите на настоящия дял не възпрепятства някоя от страните да налага данъци, налози, мита, такси и тежести на стоки, продавани с цел различна от потребяване от пътниците на борда през част от въздухоплавателна услуга между две точки на нейна територия, на които е разрешено качване или слизване.

6. Багажът и товарите, които се намират под режим директен транзит през територията на някоя от страните, са освободени от данъци, мита, такси и други сходни тежести.

7. Може да се изиска оборудването и запасите по параграф 2 от настоящия член да бъдат съхранявани под надзора или контрола на компетентните органи.

8. С настоящия дял не се изменят разпоредбите на съответните спогодби за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и капиталите, които са в сила между Обединеното кралство и държави членки.

9. Освобождаването от мита, национални акцизи и сходни национални такси не обхваща и тежестите, основани на разходите за услуги, предоставяни на въздушния превозвач на някоя от страните на територията на другата страна.

Член AIRTRN.15: Такси за използване на летищата

1. Таксите за използване на летищата, които едната страна може да наложи на въздушните превозвачи на другата страна за аеронавигационно обслужване и за контрол на въздушното движение, са свързани с разходите и са недискриминационни. Във всеки случай всички тези такси за използване на летищата се определят за въздушните превозвачи на другата страна при условия, които не са по-неблагоприятни от най-благоприятните условия, предоставени на всеки друг въздушен превозвач при сходни обстоятелства по време на определянето на таксите.

2. Без да се засяга член AIRTRN.13 [Търговски операции], параграф 5, всяка страна гарантира, че таксите за използване на летищата, различни от посочените в параграф 1, които могат да бъдат наложени на въздушните превозвачи на другата страна, са справедливи, разумни, не са несправедливо дискриминационни и са разпределени безпристрастно между категориите ползватели. Таксите за използване на летищата, наложени на въздушните превозвачи на другата страна, могат да отразяват, но не и да надвишават, пълната стойност за предоставяне на подходящо летище, летищни съоръжения и услуги, свързани с околната среда и със сигурността на въздухоплаването, на летището или в системата на летището. Такива такси могат да включват разумна възвръщаемост на активите след амортизация. Съоръженията и услугите, за които се налагат такси за използване на летищата, се предоставят на принципа на ефикасността и икономичността. Във всеки случай всички тези такси за използване на летищата се определят за въздушния превозвач на другата страна при условия,

които не са по-неблагоприятни от най-благоприятните условия, предоставени на всеки друг въздушен превозвач при сходни обстоятелства по време на определянето на таксите.

3. За да се осигури правилното прилагане на принципите, посочени в параграфи 1 и 2, всяка страна гарантира провеждането на консултации между компетентните органи или структури, налагащи таксите на нейна територия, и въздушните превозвачи, използващи съответните услуги и съоръжения, и обмена на необходимата информация между компетентните органи или структури, налагащи таксите, и въздушните превозвачи. Всяка страна гарантира, че компетентните органи, налагащи таксите, уведомяват в разумен срок ползвателите относно предложения за промени в таксите за използване на летищата, за да даде възможност на ползвателите да изразят своите становища, преди да бъдат направени промените.

Член AIRTRN.16: Тарифи

1. Страните разрешават тарифите да се определят свободно от въздушните превозвачи на страните въз основа на лоялна конкуренция в съответствие с настоящия дял.

2. Страните няма да подлагат тарифите на въздушните превозвачи на другата страна на одобрение.

Член AIRTRN.17: Статистика

1. Страните си сътрудничат в рамките на Специализирания комитет по въздушен транспорт за улесняване на обмена на статистическа информация, свързана с въздушния транспорт по настоящия дял.

2. При поискване всяка страна предоставя на другата страна наличните неупотребени и нечувствителни от търговска гледна точка статистически данни във връзка с въздушния транспорт съгласно настоящия дял, както е предвидено в съответните закони и подзаконови нормативни актове на страните, на недискриминационна основа и в разумни рамки.

Член AIRTRN.18: Безопасност на въздухоплаването

1. Страните потвърждават отново значението на тясното сътрудничество в областта на безопасността на въздухоплаването.

2. Удостоверения за летателна годност, удостоверения за правоспособност и лицензи, издадени или признати за валидни от една от страните и все още в сила, се признават за валидни от другата страна и нейните компетентни органи за целите на извършването на въздухоплавателни услуги по настоящия дял, при условие че такива удостоверения или лицензи са издадени или признати за валидни по силата на и при спазване най-малко на съответните международни стандарти, установени съгласно Конвенцията.

3. Всяка страна може по всяко време да поиска консултации относно стандартите за безопасност, поддържани и управлявани от другата страна в области, свързани с аеронавигационните съоръжения, полетните екипажи, въздухоплавателните средства и експлоатацията на въздухоплавателни средства. Такива консултации се провеждат в срок от 30 дни от датата на искането.

4. Ако след такива консултации едната страна констатира, че другата страна не поддържа и не управлява ефективно стандарти за безопасност в областите по параграф 2, които са поне

равностойни на минималните стандарти, установени към този момент съгласно Конвенцията, първата страна уведомява другата страна за тези констатации и за мерките, които се считат за необходими за осигуряване на съответствие с тези минимални стандарти, а другата страна предприема подходящите коригиращи действия. Ако другата страна не предприеме подходящи действия в срок от 15 дни или в друг уговорен срок, това представлява основание за отправилата искането страна да откаже, отмени, спре действието, наложи условия или ограничи оперативните лицензи или техническите разрешения или по друг начин да откаже, отмени, спре действието, наложи условия или ограничи операциите на въздушния превозвач, които са под надзор за безопасност на другата страна.

5. Всяко въздухоплавателно средство, експлоатирано от въздушен превозвач или въздушни превозвачи на едната страна или, съгласно договореност за наем — от името на въздушен превозвач или въздушни превозвачи на едната страна, докато е на територията на другата страна, може да бъде подложено на наземна инспекция, при условие че това не води до необосновано забавяне на експлоатацията на въздухоплавателното средство.

6. Наземната инспекция или поредицата от наземни инспекции може да предизвика:

- а) сериозни опасения, че въздухоплавателно средство или експлоатацията на въздухоплавателно средство не отговаря на минималните стандарти, установени към този момент съгласно Конвенцията; или
- б) сериозни опасения, че липсва ефективно поддържане и управление на стандартите за безопасност, установени към този момент съгласно Конвенцията.

В случай, че страната, която е извършила наземната инспекция или инспекции, установи наличието на сериозни опасения по буква а) или б), тя уведомява компетентните органи на другата страна, които отговарят за надзора за безопасност на въздушния превозвач, експлоатиращ въздухоплавателното средство, за тези констатации и ги информира за мерките, които се считат за необходими за осигуряване на съответствие с тези минимални стандарти. Ако не бъдат предприети подходящи коригиращи действия в срок от 15 дни или в друг уговорен срок, това представлява основание за първата страна да откаже, отмени, спре действието, наложи условия или ограничи оперативните лицензи или техническите разрешения или по друг начин да откаже, отмени, спре действието, наложи условия или ограничи операциите на въздушния превозвач, експлоатиращ въздухоплавателното средство.

7. В случай че бъде отказан достъп за извършването на наземна инспекция на въздухоплавателно средство, експлоатирано от въздушен превозвач или въздушни превозвачи на едната страна в съответствие с параграф 5, другата страна има право да направи извода, че това предизвиква сериозни опасения по параграф б) и да действа в съответствие с параграф б).

8. Всяка страна си запазва правото незабавно да отмени, спре действието или ограничи оперативните лицензи или технически разрешения или по друг начин да спре или ограничи операциите на въздушен превозвач или въздушни превозвачи на другата страна, ако първата страна заключи в резултат от наземна инспекция, поредица от наземни инспекции, отказ на достъп за наземна инспекция, консултация или по друг начин, че незабавните действия са от съществено значение за безопасността на експлоатацията на даден въздушен превозвач. Страната, която предприема такива мерки, своевременно информира другата страна, като посочва мотивите за действията си.

9. Всяко действие на една от страните в съответствие с параграфи 4, 6 или 8 се преустановява веднага след като основанийето за предприемането му престане да съществува.

10. Когато са предприети мерки от някоя от страните съгласно параграфи 4, 6 или 8, в случай на спор страната може да се отнесе до арбитраж в съответствие с член INST.14 [Арбитражна процедура], без предварително да прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Производства при спешни случаи]. По искане на страната ищецът съдът може, до произнасяне на окончателното си решение, да разпорежи приемането на временни коригиращи мерки, включително изменение или спиране на мерките, предприети от някоя от страните съгласно настоящия член.

Член AIRTRN.19: Сигурност на въздухоплаването

1. При поискване страните си оказват взаимно цялото необходимо съдействие за отстраняване на всяка заплаха за сигурността на гражданското въздухоплаване, включително предотвратяването на действия за незаконно завладяване на граждански въздухоплавателни средства и други незаконни действия срещу безопасността на такива въздухоплавателни средства, техните пътници и екипаж, летищата и аеронавигационните съоръжения, както и всяка друга заплаха за сигурността на гражданското въздухоплаване.

2. В своите взаимоотношения страните действат в съответствие със стандартите за сигурност на въздухоплаването, установени от ИКАО. Те изискват операторите на въздухоплавателни средства в техните регистри и операторите на летищата на тяхна територия да действат най-малко в съответствие с тези стандарти за сигурност на въздухоплаването. При поискване всяка страна отправя до другата страна уведомление за всяко различие между нейните закони, подзаконовни актове и практики и стандартите за сигурност на въздухоплаването по настоящия параграф. Всяка страна може по всяко време да поиска незабавни консултации с другата страна, за да обсъдят тези различия.

3. Всяка страна гарантира, че са взети ефективни мерки в рамките на нейната територия за защита на гражданското въздухоплаване от актове на незаконна намеса, включително, но не само, проверка на пътниците и техния ръчен багаж, проверка на регистрирания багаж, проверка за сигурност на лицата, които не са пътници, включително на екипажа, и носените от тях вещи, проверка за сигурност на товарите, пощата, доставките на стоки, предназначени за полета и за летището, и контрол на достъпа до съоръженията за излитане и кацане и зоните с ограничен достъп. Всяка от страните е съгласна, че разпоредбите за сигурност на другата страна във връзка с допускането до, дейността във и напускането на нейната територия на въздухоплавателни средства трябва да бъдат спазвани.

4. Страните се стремят да си сътрудничат по въпросите на сигурността на въздухоплаването във възможно най-голяма степен, да обменят информация за заплахите, уязвимостта и риска при условията на взаимно съгласие по съответни договорености за сигурно предаване, използване, съхраняване и унищожаване на класифицирана информация, да обсъждат и обменят най-добри практики, стандарти за ефективност и откриване по отношение на оборудването за сигурност, най-добри практики и резултати по отношение на мониторинга на спазването, както и във всяка друга област, която страните могат да определят. По-специално страните се стремят да разработват и поддържат договорености за сътрудничество между техническите експерти относно разработването и признаването на стандарти за сигурност на въздухоплаването с цел улесняване на такова сътрудничество,

намаляване на административното дублиране и насърчаване на ранното уведомяване и предварителното обсъждане на нови инициативи и изисквания в областта на сигурността.

5. При поискване всяка страна предоставя на другата страна резултатите от одитите, извършени от ИКАО, и коригиращите действия, предприети от държавния одит, при условие че се постигне взаимно съгласие за съответни договорености за сигурно предаване, използване, съхраняване и унищожаване на такава информация.

6. Страните се договарят да си сътрудничат при инспекции за сигурност, предприети от тях на територията на всяка от страните, чрез установяването на механизми, включително административни договорености, за взаимния обмен на информация за резултатите от такива инспекции за сигурност. Страните се договарят да разглеждат благоразположено искания за участие като наблюдатели в инспекциите за сигурност, провеждани от другата страна.

7. При спазване на параграф 9 и при пълно и взаимно зачитане на суверенитета на другата страна, всяка страна може да приеме мерки за сигурност за влизане на нейна територия. Когато е възможно, тази страна взема предвид мерките за сигурност, които вече се прилагат от другата страна, както и всички мнения, които може да изложи другата страна. Всяка страна признава, че никоя от разпоредбите на настоящия член не ограничава правото на другата страна да откаже влизане на своя територия на полет или полети, които тя счита за заплаха за сигурността ѝ.

8. Всяка страна може да предприеме спешни мерки, за да реагира на конкретна заплаха за сигурността. Другата страна се уведомява незабавно за тези мерки. Без да се засяга необходимостта от предприемане на незабавни действия за защита на сигурността на въздухоплаването, при обмисляне на мерки за сигурност всяка страна преценява евентуалните им неблагоприятни последици за международния въздушен транспорт и, при липса на законови ограничения, взема тези последици предвид, когато определя какви мерки е необходимо и целесъобразно да бъдат предприети в интерес на сигурността.

9. По отношение на въздухоплавателните услуги, предназначени за нейната територия, никоя страна не може да изисква прилагането на мерки за сигурност на територията на другата страна. Когато някоя от страните счита, че конкретна заплаха спешно изисква прилагането на временни мерки в допълнение към вече действащите мерки на територията на другата страна, тя информира другата страна за подробностите за тази заплаха, доколкото това е съвместимо с необходимостта от защита на информацията за сигурността, както и за предлаганите мерки. Другата страна разглежда благоразположено такова предложение и може да реши да приложи допълнителни мерки, ако сметне това за необходимо. Тези мерки трябва да бъдат пропорционални и ограничени във времето.

10. В случай че възникне инцидент или опасност от инцидент за незаконно завладяване на граждански въздухоплавателни средства или други незаконни действия срещу безопасността на въздухоплавателни средства, пътници, екипажи, летища или аеронавигационни съоръжения, страните си сътрудничат, като улесняват комуникациите и предприемат други целесъобразни мерки, предназначени за бързото и безопасно приключване на такъв инцидент или на такава опасност.

11. Всяка от страните взема всички мерки, които сметне за нужни, за да гарантира, че въздухоплавателно средство, намиращо се на земята на нейна територия, което е станало обект на незаконно завладяване или други действия на незаконна намеса, бива задържано на земята, освен ако неговото отпътуване се окаже необходимо в името на първостепенния дълг

за защита на човешки живот. Когато е възможно, такива мерки се предприемат на основата на консултации между страните.

12. Ако някоя от страните има достатъчно основания да смята, че другата страна не спазва разпоредбите на настоящия член, тя може да поиска незабавни консултации с другата страна. Такива консултации започват в срок от 30 дни от получаването на такова искане. Ако в срок от 15 дни или в друг уговорен срок от датата на такова искане не бъде постигнато удовлетворително споразумение, това представлява основание за страната, поискала консултациите, да предприеме действия по отказ, отмяна, спиране на действието, налагане на условия или ограничаване на оперативния лиценз и техническите разрешения на въздушен превозвач или въздушни превозвачи на другата страна, за да гарантира спазването на разпоредбите на настоящия член. Ако извънредна ситуация изисква това или за предотвратяване на по-нататъшно неспазване на настоящия член, всяка страна може да предприеме временни действия преди изтичането на 15-дневния срок по настоящия параграф.

13. Всяко действие, предприето в съответствие с параграф 8, се прекратява, когато въпросната страна прецени, че действието вече не е необходимо или е било заменено от други мерки за намаляване на заплахата. Всяко действие, предприето в съответствие с параграф 12, се прекратява, когато другата страна започне да спазва настоящия член. В случай на действие, предприето в съответствие с параграф 8 или 12, то може да бъде прекратено по взаимно съгласие на страните.

14. Когато мерки или действия са предприети в съответствие с параграфи 7, 8, 9 или 12, всяка страна може да се отнесе до разпоредбите за уреждане на спорове на шеста част, дял I [Уреждане на спорове]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на член INST.19 [Производства при спешни случаи].

Член AIRTRN.20: Управление на въздушното движение

1. Страните и техните съответни компетентни органи и доставчиците на аеронавигационно обслужване си сътрудничат по такъв начин, че да повишават безопасността и ефикасността на функционирането на въздушното движение в европейския регион. Страните се стремят към оперативна съвместимост между доставчиците си на услуги.

2. Страните се договарят да си сътрудничат по въпроси, отнасящи се до ефективността и таксуването на аеронавигационното обслужване и мрежовите функции с цел оптимизация на общата ефикасност на полетите, намаляване на разходите, минимизиране на въздействието върху околната среда и повишаване на безопасността и пропускателната способност на потоците на въздушно движение между съществуващите системи за управление на въздушното движение на страните.

3. Страните се договарят да насърчават сътрудничеството между доставчиците си на аеронавигационно обслужване с цел обмен на полетни данни и координиране на потоците на въздушно движение, за да се оптимизира ефикасността на полетите с цел постигане на по-голяма предвидимост, точност и непрекъснатост на обслужването на въздушното движение.

4. Страните се договарят да си сътрудничат по своите програми за модернизация на управлението на въздушното движение, включително по дейностите на научно изследване, разработване и внедряване, и да насърчават участието на разменни начала в дейностите по валидиране и демонстриране с цел осигуряване на глобална оперативна съвместимост.

Член AIRTRN.21: Отговорност на въздушните превозвачи

Страните потвърждават отново задълженията си съгласно Конвенцията за уеднаквяване на някои правила за международния въздушен превоз, приета в Монреал на 28 май 1999 г. (Конвенцията от Монреал).

Член AIRTRN.22: Защита на потребителите

1. Страните споделят целта за постигане на високо равнище на защита на потребителите и си сътрудничат в тази посока.
2. Страните гарантират, че се предприемат ефективни и недискриминационни мерки за защита на интересите на потребителите във въздушния транспорт. Тези мерки включват подходящ достъп до информация, помощ, включително за лица с увреждания и намалена подвижност, възстановяване на разходите и, ако е приложимо, обезщетение в случай на отказан достъп на борда, отмяна или закъснение, и ефикасни процедури за разглеждане на жалбите.
3. Страните се консултират помежду си по всички въпроси, свързани със защитата на потребителите, включително планираните от тях мерки в това отношение.

Член AIRTRN.23: Връзка с други споразумения

1. Предишни споразумения и договорености, отнасящи се до предмета на настоящия дял, между Обединеното кралство и държавите членки, доколкото не са били заменени от правото на Съюза, се заменят с настоящото споразумение.
2. Обединеното кралство и държава членка не могат да си предоставят взаимно никакви права във връзка с въздушния транспорт до, от или в рамките на съответните си територии, различни от изрично посочените в настоящия дял, както е предвидено в член AIRTRN.3 [Права на въздушно движение], параграфи 4 и 9.
3. Ако страните станат страни по многостранно споразумение или одобрят решение, прието от ИКАО или от друга международна организация, в което се разглеждат въпроси, обхванати от настоящия дял, те се консултират в Специализирания комитет по въздушен транспорт, за да установят дали настоящият дял следва да бъде преразгледан, за да бъдат взети предвид тези обстоятелства.
4. Никая от разпоредбите на настоящия дял не засяга валидността и прилагането на съществуващи и бъдещи споразумения между държавите членки и Обединеното кралство по отношение на територии под съответния им суверенитет, които не са обхванати от член FINPROV.1 [Териториален обхват].
5. Никая от разпоредбите на настоящия дял не засяга правата, предоставени на Обединеното кралство и на държавите членки по силата на Многостранното споразумение за търговските права по чартърните въздухоплавателни услуги в Европа, подписано в Париж на 30 април 1956 г., доколкото тези права надхвърлят правата, предвидени в настоящия дял.

Член AIRTRN.24: Спиране на действието и прекратяване

1. Спирането на действието на настоящия дял, изцяло или частично, съгласно член INST.24 [Временни средства за правна защита] може да бъде приложено не по-рано от първия

ден на летателния сезон на Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) след сезона, в течение на който е било уведомено за спирането на действието.

2. При прекратяване на настоящото споразумение съгласно член FINPROV.8 [Прекратяване] или при прекратяване на настоящия дял съгласно член AIRTRN.25 [Прекратяване на настоящия дял] или член OTH.10 [Прекратяване на втора част] или член FISH.17 [Прекратяване], разпоредбите, уреждащи въпросите, попадащи в обхвата на настоящия дял, продължават да се прилагат и след датата на прекратяване по член FINPROV.8 [Прекратяване] или член AIRTRN.25 [Прекратяване на настоящия дял] или член OTH.10 [Прекратяване на втора част] или член FISH.17 [Прекратяване], до края на летателния сезон на IATA, който е в ход на тази дата.

3. Страната, която спира действието на настоящия дял, изцяло или частично, или прекратява настоящото споразумение или настоящия дял, информира ИКАО за това.

Член AIRTRN.25: Прекратяване на настоящия дял

Без да се засягат разпоредбите на член FINPROV.8 [Прекратяване], член OTH.10 [Прекратяване на втора част] и член FISH.17 [Прекратяване], всяка от страните може по всяко време да прекрати настоящия дял чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящият дял престават да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

Член AIRTRN.26: Регистрация на споразумението

В съответствие с член 83 от Конвенцията настоящото споразумение и всички негови изменения се регистрират, доколкото са релевантни, в ИКАО.

ДЯЛ II: БЕЗОПАСНОСТ НА ВЪЗДУХОПЛАВАНЕТО

Член AVSAF.1: Цели

Целите на настоящия дял са:

- (a) да осигурява взаимното приемане, както това е предвидено в приложенията към настоящия дял, на констатации за съответствие и удостоверения, издадени от компетентните органи или одобрените организации на всяка от страните;
- (b) да насърчава сътрудничеството за постигане на висока степен на безопасност и екологична съвместимост на гражданското въздухоплаване;
- (c) да способства международното измерение на сектора на гражданското въздухоплаване;
- (d) да улеснява и насърчава свободното движение на граждански въздухоплавателни продукти и услуги.

Член AVSAF.2: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „одобрена организация“ означава всяко юридическо лице, сертифицирано от компетентните органи на някоя от страните да упражнява прерогативи, попадащи в обхвата на настоящия дял;
- (b) „сертификат“ означава всяко одобрение, лиценз или друг документ, издаден като акт на признаване на съответствието на даден граждански въздухоплавателен продукт, организация или юридическо или физическо лице с приложимите изисквания, предвидени в законовите и подзаконовите нормативни актове на някоя от страните;
- (c) „граждански въздухоплавателен продукт“ означава всяко гражданско въздухоплавателно средство, двигател на въздухоплавателно средство или витло или възел, устройство, част или компонент, който е монтиран или трябва да бъде монтиран на същото;
- (d) „компетентен орган“ означава съюзна или правителствена агенция или съюзна или правителствена структура, отговорна за безопасността на гражданското въздухоплаване, която е определена от някоя от страните за целите на настоящия дял да изпълнява следните функции:
  - (i) да оценява съответствието на гражданските въздухоплавателни продукти, организации, съоръжения, операции и услуги, намиращи се под неин надзор, с приложимите изисквания, предвидени в законовите, подзаконовите и административните разпоредби на съответната страна;
  - (ii) да извършва мониторинг на тяхното продължаващо съответствие с тези изисквания; и
  - (iii) да предприема мерки за правоприлагане, за да гарантира тяхното съответствие с тези изисквания;

- (e) „констатации за съответствие“ означава определяне на съответствието с приложимите изисквания, предвидени в законовите и подзаконовите нормативни актове на някоя от страните, в резултат от действия като например изпитвания, инспекции, квалификации, одобрения и мониторинг;
- (f) „мониторинг“ означава редовно наблюдение от компетентен орган на една от страните с цел установяване на постоянно съответствие с приложимите изисквания, предвидени в законовите и подзаконовите нормативни разпоредби на тази страна;
- (g) „технически агент“ означава, за Съюза, Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз (ЕААБ) или нейния правопреемник и, за Обединеното кралство, Органа за гражданско въздухоплаване на Обединеното кралство (CAA) или неговия правопреемник; и
- (h) „Конвенцията“ означава Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, подписана в Чикаго на 7 декември 1944 г.:
  - (i) всяко изменение, което е влязло в сила съгласно член 94, буква а) от Конвенцията и е ратифицирано от Обединеното кралство и от засегнатата държава членка или държави членки в зависимост от разглеждания въпрос; и
  - (ii) всяко приложение към нея или всяко нейно изменение, прието съгласно член 90 от Конвенцията, доколкото даденото приложение или изменение е в сила във всеки даден момент за Обединеното кралство и за засегнатата държава членка или държави членки в зависимост от разглеждания въпрос.

Член AVSAF.3: Обхват и транспониране

1. Страните могат да си сътрудничат в следните области:
  - (a) удостоверенията за летателна годност и мониторинга на граждански въздухоплавателни продукти;
  - (b) екологичните сертификати и изпитванията на граждански въздухоплавателни продукти;
  - (c) сертификатите за проект и за производство и мониторинга на проектантски и производствени организации;
  - (d) сертификатите и мониторинга на организации за техническо обслужване;
  - (e) лицензирането и обучението на персонала;
  - (f) оценката на квалификацията за полетен тренажор;
  - (g) експлоатацията на въздухоплавателни средства;
  - (h) управлението на въздушното движение и аеронавигационното обслужване и
  - (i) други области, свързани с безопасността на въздухоплаването, предмет на приложенията към Конвенцията.

2. Обхватът на настоящия дял се определя чрез приложения, обхващащи всяка област на сътрудничество, посочена в параграф 1.

3. Специализираният комитет по авиационната безопасност може да приема приложения по параграф 2 само когато всяка страна е установила, че стандартите, правилата, практиките, процедурите и системите в областта на гражданското въздухоплаване на другата страна осигуряват достатъчна еквивалентност по отношение на равнището на безопасност, за да допускат приемане на констатации за съответствие, направени, и сертификати, издадени от нейните компетентни органи или от организации, одобрени от тези компетентни органи.

4. Всяко приложение по параграф 2 описва условията и методите за взаимно приемане на констатации за съответствие и сертификати и при необходимост — на преходни договорености.

5. Техническите агенти могат да разработят процедури за транспониране на всяко отделно приложение. Техническите различия в стандартите, правилата, практиките, процедурите и системите в областта на гражданското въздухоплаване на страните се разглеждат в приложенията по параграф 2 и процедурите за транспониране.

Член AVSAF.4: Общи задължения

1. Всяка страна приема констатации за съответствие, направени, и сертификати, издадени от компетентните органи на другата страна или одобрени организации, в съответствие с условията, посочени в приложенията по член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 2.

2. Никоя от разпоредбите на настоящия дял не предполага взаимното приемане на стандартите или техническите правила на страните.

3. Всяка страна гарантира, че съответните ѝ компетентни органи поддържат капацитета си за изпълнение на своите задължения по настоящия дял.

Член AVSAF.5: Запазване на нормативната власт

Никоя от разпоредбите на настоящия дял не може да се тълкува като ограничаваща властта на някоя от страните да определя посредством свои закони, подзаконови и административни мерки равнището на закрила, което тя смята за подходящо за безопасността и околната среда.

Член AVSAF.6: Защитни мерки

1. Всяка страна може да предприеме всички целесъобразни и незабавни мерки, когато прецени, че съществува основателен риск даден граждански въздухоплавателни продукти, услуга или всяка дейност в обхвата на настоящия дял да застраши безопасността или околната среда, да не отговаря на нейните приложимите закони, подзаконови или административни мерки или да не отговаря по друг начин на някое от изискванията в обхвата на съответното приложение към настоящия дял.

2. Ако някоя от страните предприеме мерки съгласно параграф 1, тя информира писмено другата страна в срок от 15 работни дни от предприемането на такива мерки, като посочва причините за това.

Член AVSAF.7: Комуникация

1. Страните определят и се уведомяват взаимно относно звеното за контакт за комуникацията във връзка с транспонирането на настоящия дял. Цялата комуникация се осъществява на английски език.
2. Страните се уведомяват взаимно за списък на компетентните органи, а след това за актуализиран списък всеки път, когато това е необходимо.

Член AVSAF.8: Прозрачност, регулаторно сътрудничество и взаимопомощ

1. Всяка страна гарантира, че ще информира надлежно другата страна за своите законови и подзаконовни нормативни актове, свързани с настоящия дял, и за всички съществени промени в тези законови и подзаконовни нормативни актове.
2. Доколкото е възможно, страните взаимно се информират за предложените съществени изменения в съответните си законови и подзаконовни нормативни актове, стандарти и изисквания, и в системите си за сертифициране, доколкото тези изменения могат да имат отражение върху настоящия дял. Доколкото е възможно, те взаимно си предоставят възможност за коментар по подобни изменения и надлежно разглеждат такива коментари.
3. За целите на разследването и разрешаването на специфични проблеми с безопасността, компетентните органи на едната страна могат да позволят на компетентните органи на другата страна да участват като наблюдатели в техните надзорни дейности, както е посочено в съответното приложение към настоящия дял.
4. За целите на мониторинга и инспекциите, компетентните органи на едната страна при необходимост съдействат на компетентните органи на другата страна с цел да им предоставят безпрепятствен достъп до регулираните субекти, намиращи се под техен надзор.
5. За да се осигури трайно доверие на всяка страна в надеждността на процедурите за констатации на съответствие на другата страна, всеки технически агент може да участва като наблюдател в надзорните дейности на другата страна съгласно процедурите, съдържащи се в приложенията към настоящия дял. Това участие не означава системно участие в надзорната дейност на другата страна.

Член AVSAF.9: Обмен на информация за безопасността

Без да се засяга член AVSAF.11 [Поверителност и защита на данни и информация] и в зависимост от приложимото им законодателство, страните:

- (a) си предоставят при поискване и своевременно информацията, с която разполагат техническите им агенти, във връзка с произшествия, сериозни инциденти или събития, свързани с граждански въздухоплавателни продукти, услуги или дейности, обхванати от приложенията към настоящия дял; и
- (b) обменят друга информация, свързана с безопасността, за каквато техническите агенти могат да се договорят.

Член AVSAF.10: Сътрудничество в дейностите по правоприлагането

Чрез своите технически агенти или компетентни органи и при спазване на приложимите закони и подзаконовни нормативни актове, при поискване и според наличието на поисканите ресурси, страните си сътрудничат и се подпомагат при дейности по разследване или правоприлагане във връзка с всяко твърдяно или подозирано нарушение на закони или подзаконовни нормативни актове, които попадат в обхвата на настоящия дял. Освен това, всяка страна своевременно уведомява другата страна за всяко разследване, което засяга общите им интереси.

Член AVSAF.11: Поверителност и защита на данни и информация

1. В съответствие със своите закони и подзаконовни нормативни актове, всяка страна спазва поверителността на данните и информацията, получени от другата страна съгласно настоящия дял. Такива данни и информация могат да бъдат използвани от получаващата ги страна само за целите на настоящия дял.
2. По-конкретно, при спазване на съответните си закони и подзаконовни нормативни актове, страните нито разкриват на трети лица, включително обществеността, нито позволяват на своите компетентни органи да разкриват на трети лица, включително обществеността, данни и информация, получени от другата страна съгласно настоящия дял, които представляват търговска тайна, интелектуална собственост, поверителна търговска или финансова информация, собственически данни или информация, свързана с текущо разследване. За целта такива данни и информация се смятат за поверителни.
3. Една от страните или компетентен орган на една от страните може, при предоставяне на данни или информация на другата страна или на компетентен орган на другата страна, да определи данни или информация, които счита за поверителни и които не трябва да бъдат разкривани. В този случай страната или нейният компетентен орган ясно обозначава тези данни или информация като поверителни.
4. Ако една от страните не е съгласна с определянето, направено от другата страна или от компетентен орган на другата страна в съответствие с параграф 3, първата страна може да поиска консултации с другата страна за решаване на въпроса.
5. Всяка страна предприема всички разумни предпазни мерки, необходими за защита от неразрешено разкриване на данните и информацията, получени съгласно настоящия дял.
6. Страната, получаваща данни и информация от другата страна съгласно настоящия дял, не придобива права на собственост върху такива данни и информация поради това, че ги е получила от другата страна.

Член AVSAF.12: Приемане и изменение на приложения към настоящия дял

Специализираният комитет по авиационната безопасност може да изменя ПРИЛОЖЕНИЕ AVSAF-1 [Летателна годност и екологично сертифициране] към настоящата глава, да приема или изменя приложения, както е предвидено в член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 2, и да заличава всяко приложение.

Член AVSAF.13: Събиране на разходи

Всяка страна се стреми да гарантира, че таксите или тежестите, наложени от нея или от неин технически агент на юридическо или физическо лице, чиито дейности са обхванати от настоящия дял, са справедливи, разумни и пропорционални на предоставените услуги и че не създават пречка за търговията.

Член AVSAF.14: Други споразумения и предишни договорености

1. С влизането в сила на настоящото споразумение, настоящият дял заменя всички двустранни споразумения или договорености в областта на безопасността на въздухоплаването между Обединеното кралство и държавите членки по отношение на всички въпроси, обхванати от настоящия дял, които са били транспонирани в съответствие с член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение].
2. Техническите агенти предприемат необходимите мерки за изменение или прекратяване, според случая, на предишни договорености между тях.
3. При спазване на параграфи 1 и 2, никоя от разпоредбите на настоящия дял не засяга правата и задълженията на страните по всяко друго международно споразумение.

Член AVSAF.15: Спиране на изпълнението на задълженията за взаимно приемане

1. Всяка страна има правото да спре да изпълнява, изцяло или частично, задълженията си за взаимно приемане по член AVSAF.4 [Общи задължения], параграф 1, когато другата страна съществено нарушава задълженията си съгласно настоящия дял.
2. Преди да упражни правото си да спре да изпълнява задълженията си за взаимно приемане, страната иска провеждането на консултации с цел да поиска коригиращи мерки от другата страна. По време на консултациите страните разглеждат, когато е целесъобразно, последиците от спирането на изпълнението на задълженията.
3. Правата по настоящия член се упражняват само ако другата страна не успее да предприеме коригиращи мерки в подходящ срок след приключване на консултациите. Ако някоя от страните упражни право по настоящия член, тя уведомява писмено другата страна за своето намерение да спре да изпълнява задълженията си за взаимно приемане, като представя причините за това.
4. Такова спиране на изпълнението поражда действие 30 дни след датата на уведомлението, освен ако преди изтичане на този срок страната, която е предприела стъпки за спиране на изпълнението, не уведоми писмено другата страна, че оттегля своето предходно уведомление.
5. Такова спиране на изпълнението не засяга валидността на констатациите за съответствие, направени, и сертификатите, издадени от компетентните органи или одобрените организации на другата страна преди датата, на която спирането на изпълнението поражда действие. Всяко ефективно спиране на изпълнението може да бъде незабавно отменено чрез размяната между страните на дипломатически ноти в този смисъл.

Член AVSAF.16: Прекратяване на настоящия дял

Без да се засягат разпоредбите на член FINPROV.8 [Прекратяване], член ОТН.10 [Прекратяване на втора част] и член FISH.17 [Прекратяване], всяка от страните може по всяко време да прекрати настоящия дял чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящият дял престава да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

ТРЕТА ПОЗИЦИЯ: АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ

ДЯЛ I: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ

Член ROAD.1: Цел

1. Целта на настоящия дял е да осигури, по отношение на автомобилния превоз на стоки, непрекъснатата връзка между, през и в рамките на териториите на страните и да установи правилата, приложими за такъв превоз.
2. Страните се договарят да не предприемат дискриминационни мерки при прилагането на настоящия дял.
3. Някоя от разпоредбите на настоящия дял не засяга автомобилния превоз на стоки на територията на някоя от страните от автомобилен превозвач на товари, установен на тази територия.

Член ROAD.2: Обхват

1. Настоящият дял се прилага за автомобилен превоз на стоки с търговска цел между, през и в рамките на териториите на страните и не засяга прилагането на правилата, установени от Международния транспортен форум.
2. Всеки автомобилен превоз на стоки, за който не се получава пряко или непряко възнаграждение и който не генерира пряко или непряко доходи за водача на превозното средство или за други и който не е свързан с професионална дейност, се счита за превоз на стоки с нетърговска цел.

Член ROAD.3: Определения

За целите на настоящия дял и в допълнение към определенията, съдържащи се във втора част [Услуги и инвестиции], първа позиция, дял II, първа глава, член [SERVIN 1.2] [Определения], се прилагат следните определения:

- (a) „превозно средство“ означава моторно превозно средство, регистрирано на територията на една от страните, или свързана комбинация от превозни средства, от което моторното превозно средство е регистрирано на територията на една от страните и което се използва изключително за превоз на стоки;
- (b) „автомобилен превозвач на товари“ означава всяко физическо или юридическо лице, което се занимава с превоз на стоки с търговска цел с помощта на превозно средство;
- (c) „автомобилен превозвач на товари на дадена страна“ означава автомобилен превозвач на товари, който е юридическо лице, установено на територията на дадена страна, или физическо лице от дадена страна;
- (d) „страна по установяване“ означава страната, в която е установен даден автомобилен превозвач на товари;
- (e) „водач“ означава всяко лице, което управлява превозно средство, дори за кратък период, или което пътува в превозно средство като част от задълженията си, за да бъде на разположение при необходимост да управлява превозното средство;

(f) „транзит“ означава движение на превозни средства през територията на дадена страна без товарене или разтоварване на стоки;

(g) „регулаторни мерки“ означава:

(i) за Съюза:

(A) регламентите и директивите, както е предвидено в член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС); и

(B) актовете за изпълнение и делегираните актове, както е предвидено съответно в членове 290 и 291 от ДФЕС; и

ii) за Обединеното кралство:

(A) първичното законодателство; и

(B) вторичното законодателство

Член ROAD.4 Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните

1. Ако са изпълнени условията на параграф 2, автомобилните превозвачи на товари на дадена страна могат да извършват:

(a) пътувания с товар с помощта на превозно средство от територията на страната по установяване до територията на другата страна, и обратното, със или без транзит през територията на трета държава;

(b) пътувания с товар с помощта на превозно средство от територията на страната по установяване до територията на същата страна с транзит през територията на другата страна;

(c) пътувания с товар с помощта на превозно средство до или от територията на страната по установяване с транзит през територията на другата страна;

(d) пътувания без товар с помощта на превозно средство във връзка с пътуванията по букви а)–в).

2. Автомобилните превозвачи на товари на дадена страна могат да извършат пътуване по параграф 1 само ако:

(a) притежават валиден лиценз, издаден в съответствие с член ROAD.5 [Изисквания за превозвачите], с изключение на случаите по член ROAD.6 [Изключения от изискването за лицензиране]; и

(b) пътуването се осъществява от водачи, притежаващи удостоверение за професионална компетентност в съответствие с член ROAD.7 [Изисквания за водачите], параграф 1.

3. При спазване на параграф 6 и ако са изпълнени условията на параграф 2, автомобилните превозвачи на товари на Обединеното кралство могат да извършват до две пътувания с товар от една държава членка до друга държава членка, без да се връщат до

територията на Обединеното кралство, при условие че такива пътувания следват пътуване от територията на Обединеното кралство, допустимо съгласно параграф 1, буква а).

4. Без да се засяга параграф 5, при спазване на параграф 6 и ако са изпълнени условията на параграф 2, автомобилните превозвачи на товари на Обединеното кралство могат да извършват едно пътуване с товар в рамките на територията на държава членка, при условие че този превоз:

- (а) следва пътуване от територията на Обединеното кралство, допустимо съгласно параграф 1, буква а); и
- (б) се извършва в срок от седем дни от разтоварването на територията на тази държава членка на стоки, превозвани по време на пътуването по буква а).

5. При спазване на параграф 6 и ако са изпълнени условията на параграф 2, автомобилните превозвачи на товари на Обединеното кралство, установени в Северна Ирландия, могат да извършват до две пътувания с товар в рамките на територията на Ирландия, при условие че такива превози:

- (а) следват пътуване от територията на Северна Ирландия, допустимо съгласно параграф 1, буква а); и
- (б) се извършват в срок от седем дни от разтоварването на територията на Ирландия на стоки, превозвани по време на пътуването по буква а).

6. Автомобилните превозвачи на товари на Обединеното кралство се ограничават до максимум две пътувания на територията на Съюза съгласно параграфи 3, 4 и 5, преди да се върнат на територията на Обединеното кралство.

7. Ако са изпълнени условията на параграф 2, автомобилните превозвачи на товари на Съюза могат да извършват до две пътувания с товар в рамките на територията на Обединеното кралство, при условие че такива превози:

- (а) следват пътуване от територията на Съюза, допустимо съгласно параграф 1, буква а); и
- (б) се извършват в срок от седем дни от разтоварването на територията на Обединеното кралство на стоки, превозвани по време на пътуването по буква а).

Член ROAD.5: Изисквания за превозвачите

1. Автомобилните превозвачи на товари на дадена страна, извършващи пътуване по член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните], трябва да притежават валиден лиценз, издаден в съответствие с параграф 2 от настоящия член.

2. В съответствие с правото на страните лицензите се издават само на автомобилни превозвачи на товари, които отговарят на изискванията по приложение ROAD-1, част А, раздел 1, уреждащ допускането до професията на автомобилен превозвач на товари и упражняването на тази професия.

3. На борда на превозното средство се съхранява заверено копие на лиценза, което се представя при поискване от служителя, оправомощен от всяка страна да извършва проверка.

Лицензът и заверените копия съответстват на някой от образците по приложение ROAD-1, част А, допълнение ROAD.A.1.3, което съдържа също така условията, регламентиращи използването му. Лицензът съдържа най-малко два от защитните елементи, изброени в приложение ROAD-1, част А, допълнение ROAD.A.1.4.

4. Автомобилните превозвачи на товари трябва да спазват изискванията, предвидени в приложение ROAD-1, част А, раздел 2, в който се определят изискванията за командироването на водачи, когато извършват пътуване по член ROAD.4 [Превоз на товари между, през и в рамките на териториите на страните], параграфи 3—7.

Член ROAD.6: Изключения от изискването за лицензиране

Следните видове превоз на товари и пътувания без товар, извършени заедно с такъв превоз, могат да се извършват без валиден лиценз, както се изисква по член ROAD.5 [Изисквания за превозвачите]:

- (a) превоз на поща като универсална услуга;
- (b) превоз на повредени или аварирали превозни средства;
- (c) до 20 февруари 2022 г., превоз на товари в моторни превозни средства, чиято допустима маса в натоварено състояние, включително тази на ремаркета, не надвишава 3,5 тона;
- (d) от 21 февруари 2022 г., превоз на товари в моторни превозни средства, чиято допустима маса в натоварено състояние, включително тази на ремаркета, не надвишава 2,5 тона;
- (e) превоз на лекарствени продукти, уреди, оборудване и други предмети, необходими за оказване на медицинска помощ при извънредни ситуации, по-специално при природни бедствия и хуманитарна помощ;
- (f) превоз на товари в превозни средства, ако са изпълнени следните условия:
  - (i) превозваните стоки са собственост на автомобилния превозвач на товари или са продадени, закупени, отдадени под наем или наети, произведени, извлечени, обработени или ремонтирани от превозвача;
  - (ii) целта на пътуването е да превози стоките до или от помещенията на автомобилния превозвач на товари или да ги премести вътре или извън помещенията на превозвача за собствени нужди;
  - (iii) превозните средства, използвани за такъв превоз, се управляват от персонал, нает от или предоставен на разположение на автомобилния превозвач на товари по договор;
  - (iv) превозните средства, превозващи стоките, са собственост на автомобилния превозвач на товари, закупени са от него на изплащане или са наети; и
  - (v) такъв превоз е само спомагателен за цялостната дейност на автомобилния превозвач на товари;

- (g) превоз на стоки с помощта на моторни превозни средства с максимална разрешена скорост непревишаваща 40 км/ч.

Член ROAD.7: Изисквания за водачите

1 Водачите на превозните средства, извършващи пътувания, както е посочено в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] трябва:

- (a) да притежават удостоверение за професионална компетентност, издадено в съответствие с приложение ROAD-1, част Б, раздел 1; и
- (b) да спазват правилата за времето на управление, почивките и прекъсванията и използването на тахографи в съответствие с приложение ROAD-1, част Б, раздели 2—4.

2. При международни автомобилни превози, част от които се извършват извън територията на страните, вместо параграф 1, буква б) за цялото пътуване се прилага Европейската спогодба за работата на екипажите на превозните средства, извършващи международни автомобилни превози (AETR), подписана в Женева на 1 юли 1970 г.

Член ROAD.8: Изисквания за превозните средства

1. Страните не отхвърлят, нито забраняват използването на тяхна територия на превозно средство, извършващо пътуване по член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните], ако превозното средство отговаря на изискванията по приложение ROAD-1, част В, раздел 1.

2. Превозните средства, извършващи пътувания по член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните], трябва да бъдат оборудвани с тахограф, който е конструиран, монтиран, използван, изпитан и контролиран в съответствие с приложение ROAD-1, част В, раздел 2.

Член ROAD.9: Правила за движение по пътищата

Когато са на територията на другата страна, водачите на превозни средства, извършващи превоз на стоки съгласно настоящия дял, трябва да спазват действащите на тази територия национални закони и подзаконови нормативни актове за движението по пътищата.

Член ROAD.10: Разработване на закони и Специализиран комитет по автомобилен транспорт

1. Когато една от страните предлага нова регулаторна мярка в област, обхваната от приложение ROAD-1, тя:

- (a) уведомява другата страна за предложената регулаторна мярка във възможно най-кратък срок; и
- (b) информира надлежно другата страна за напредъка по регулаторната мярка.

2. По искане на една от страните и не по-късно от два месеца след подаването на искането, в рамките на Специализирания комитет по автомобилен транспорт се провежда обмен на мнения относно това дали предложената нова регулаторна мярка ще се прилага за пътуванията по член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] или не.

3. Когато една от страните приеме нова регулаторна мярка по параграф 1, тя уведомява другата страна и предоставя текста на новата регулаторна мярка в срок от една седмица от публикуването ѝ.

4. По искане на някоя от страните и в срок от два месеца от подаването на искането, Специализираният комитет по автомобилен транспорт заседава, за да обсъди всяка новоприета регулаторна мярка, независимо дали е било направено уведомление в съответствие с параграф 1 или 3, нито дали е било проведено обсъждане в съответствие с параграф 2.

5. Специализираният комитет по автомобилен транспорт може:

- (a) да изменя приложение ROAD-1, за да се вземат предвид регулаторните и/или технологичните промени или за да се гарантира задоволителното транспониране на настоящия дял;
- (b) да потвърди, че измененията, внесени с новата регулаторна мярка, са съвместими с приложение ROAD-1; или
- (c) решава за приемане на всяка друга мярка, която цели защитата на правилното функциониране на настоящия дял.

Член ROAD.11: Коригиращи мерки

1 Ако една от страните счита, че другата страна е приела нова регулаторна мярка, която не съответства на изискванията на приложение ROAD-1, по-специално в случаите, когато Специализираният комитет по автомобилен транспорт не е стигнал до решение съгласно член 10 [Разработване на закони и Специализиран комитет по автомобилен транспорт], параграф 5, а другата страна въпреки всичко е приложила разпоредбите на новата регулаторна мярка спрямо автомобилните превозвачи на товари, водачите или превозните средства на първата страна, след като уведоми другата страна, първата страна може да приеме подходящи коригиращи мерки, в т.ч. спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение или по всяко допълващо споразумение, при условие че такива мерки:

- (a) не надвишават равнище, еквивалентно на пропуснатите ползи или причинените вреди, дължащи се на новата регулаторна мярка, приета от другата страна, която не отговаря на изискванията на приложение ROAD-1; и
- (b) влизат в сила най-рано 7 дни след като страната, която възнамерява да предприеме такива мерки, е уведомила другата страна съгласно настоящия параграф.

2. Подходящите коригиращи мерки спират да се прилагат:

- (a) когато страната, предприела такива мерки, е удовлетворена от факта, че другата страна спазва задълженията си по настоящия дял; или
- (b) в съответствие с решение на арбитражния съд.

3. Някоя от страните не може да се позовава на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение, за да възпрепятства другата страна да спре изпълнението на задължения съгласно настоящия член.

Член ROAD.12: Данъчно облагане

1. Превозните средства, използвани за превоз на стоки в съответствие с настоящия дял, се освобождават от данъците и таксите, с които се облага притежаването или движението на превозни средства на територията на другата страна.
2. Освобождаването по параграф 1 не се прилага по отношение на:
  - (a) данък или такса върху потреблението на гориво;
  - (b) такса за използването на път или пътна мрежа; или
  - (c) такса за използването на определени мостове, тунели или фериботи.
3. Горивото, съдържащо се в стандартните резервоари на превозните средства и в специалните контейнери, допуснати временно, което се използва пряко за задвижването и, когато е уместно, за функционирането по време на превоза на хладилни системи и на други системи, както и смазочните материали, намиращи се в моторните превозни средства и необходими за нормалното им функциониране по време на пътуването, са освободени от мита и други данъци и налози, като ДДС и акцизи, и не подлежат на никакви ограничения по отношение на вноса.
4. Резервните части, внесени на територията на една от страните за ремонт на превозно средство, което е било регистрирано или пуснато в движение в другата страна, се допускат под покритието на временен безмитен внос и без забрана или ограничение по отношение на вноса. Заменените части подлежат на облагане с мита и други данъци (ДДС) и се реекспортират или унищожават под контрола на митническите органи на другата страна.

Член ROAD.13: Задължения в други дялове

Втора част, първа позиция, дял II, трета глава, членове SERVIN 3.2 [Достъп до пазара] и SERVIN 3.4 [Национално третиране] се включват в настоящия дял и стават неразделна част от него и се прилагат за третирането на автомобилните превозвачи на товари, извършващи пътувания в съответствие с член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните].

Член ROAD.14: Прекратяване на настоящия дял

5. Без да се засягат разпоредбите на член FINPROV.8 [Прекратяване], член OTH.10 [Прекратяване на втора част] и член FISH.17 [Прекратяване], всяка от страните може по всяко време да прекрати настоящия дял чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящият дял преставя да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

ДЯЛ II: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА ПЪТНИЦИ

Член X: Обхват

1. Целта на настоящия дял е да осигури, по отношение на автомобилния превоз на пътници, непрекъсната връзка между, през и в рамките на териториите на страните и да установи правилата, приложими за такъв превоз. Той се прилага за случайния, редовния и

специалния редовен превоз на пътници с автобус между, през и в рамките на териториите на страните.

2. Страните се договарят да не предприемат дискриминационни мерки при прилагането на настоящия дял.

3. Някоя от разпоредбите на настоящия дял не засяга превоза на пътници на територията на някоя от страните от автомобилен превозвач на пътници, установен на тази територия.

Член X+1: Определения

За целите на настоящия дял и в допълнение към определенията, съдържащи се във втора част [Услуги и инвестиции], първа позиция, дял II, първа глава, член [SERVIN 1.2] [Определения], се прилагат следните определения:

- (a) „автобуси“ означава превозни средства, които по своята конструкция и оборудване са подходящи за превозване на повече от девет души, включително водача, и са предназначени за тази цел;
- (b) „услуги за пътнически превоз“ означава услуги за автомобилен пътнически превоз за населението или за специфични категории ползватели, предоставяни срещу заплащане от превозваното лице или от организатора на превоза, с помощта на автобуси;
- (c) „автомобилен превозвач на пътници“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо дали самото то е юридическо лице или е зависимо от орган, който е юридическо лице, което предоставя услуги за пътнически превоз;
- (d) „автомобилен превозвач на пътници на дадена страна“ означава автомобилен превозвач на пътници, който е установен на територията на дадена страна или е физическо лице от дадена страна;
- (e) „редовни превози“ означава услуги за пътнически превоз, предоставяни с определена честота по определени маршрути, при което пътниците могат да бъдат качвани и сваляни на предварително определени спирки;
- (f) „специализирани редовни превози“ означава превози, независимо от организатора им, извършвани само по отношение на определени категории пътници, с изключение на всички останали пътници, доколкото такива превози се изпълняват при спазване на изискванията, предвидени за редовните превози. Специализираните редовни превози включват:
  - (i) превоза на работници между дома и работата, и
  - (ii) превоза на ученици и студенти до и от образователната институция.

Обстоятелството, че специализираният редовен превоз се променя в зависимост от нуждите на ползвателите, не се отразява върху определянето му като редовен превоз;

(g) „група“ означава всяко от следните:

- (i) едно или повече свързани физически или юридически лица и техните родители — физическо или юридическо лице или лица;

- (ii) едно или повече свързани физически или юридически лица, които имат един и същи родител — физическо или юридическо лице или лица;
- (h) „Спогодба Интербус“ означава Спогодбата за международни случайни превози на пътници, извършвани с автобуси, с последващите ѝ изменения, влязла в сила на 1 януари 2003 г.;
- (i) „транзит“ означава движението на автобуси през територията на дадена страна без качване или слизване на пътници;
- (j) „случайни превози“ означава превози, които не са редовни превози или специализирани редовни превози и които се характеризират най-вече с това, че с тях се превозват групи пътници, събрани по инициатива на ползвателя или на автомобилния превозвач на пътници.

Член X+2: Пътнически превоз с автобус между, през и в рамките на териториите на страните

1. Когато извършват редовни и специализирани редовни превози, автомобилните превозвачи на пътници на дадена страна могат да извършват пътувания с товар от територията на една от страните до територията на другата страна, със или без транзит през територията на трета държава, и пътувания без товар, свързани с такива пътувания.
2. Когато извършват редовни и специализирани редовни превози, автомобилните превозвачи на пътници от дадена страна могат да извършват пътувания с товар от територията на страната, на която автомобилният превозвач на пътници е установен, до територията на същата страна с транзит през територията на другата страна, и пътувания без товар, свързани с такива пътувания.
3. Автомобилният превозвач на пътници на дадена страна не може да извършва редовни или специализирани редовни превози, при които както отправната точка, така и местоназначението се намират на територията на другата страна.
4. Когато услугата за пътнически превоз по параграф 1 е част от услуга до или от територията на страната, където автомобилният превозвач на пътници е установен, пътниците могат да бъдат качвани или сваляни на територията на другата страна по маршрута, при условие че спирката е разрешена в съответствие с правилата, приложими на тази територия.
5. Когато пътническият превоз по настоящия член е част от международен редовен или специализиран редовен превоз между Ирландия и Обединеното кралство по отношение на Северна Ирландия, пътниците могат да бъдат качвани и сваляни в едната страна от автомобилен превозвач на пътници, установен в другата страна.
6. Автомобилните превозвачи на пътници, установени на територията на някоя от страните, могат временно да извършват случайни превози на остров Ирландия, които качват и свалят пътници на територията на другата страна.
7. Когато извършват случайни превози, автомобилните превозвачи на пътници могат да предприемат пътуване с товар от територията на една от страните през територията на другата страна до територията на държава, която не е договаряща страна по Спогодбата Интербус, включително свързано пътуване без товар.

8. Пътническият превоз по настоящия член се извършват с помощта на автобуси, регистрирани в страната, където автомобилният превозвач на пътници е установен или пребивава. Тези автобуси трябва да отговарят на техническите стандарти, установени в приложение 2 към Спогодбата Интербус.

Член X+3: Условия за предоставянето на услугите по член X+2

1. Редовните превози са открити за всички автомобилни превозвачи на пътници на дадена страна, в зависимост от задължителна резервация, когато е необходимо.
2. Редовните и специализираните редовни превози подлежат на издаване на разрешително в съответствие с член X+4 и параграф 6.
3. Редовният характер на превоза не се засяга от адаптирането на условията за експлоатация.
4. Организирането на паралелни или временни превози, които обслужват същите ползватели, обслужвани от съществуващи редовни превози, необслужването на определени спирки и обслужването на допълнителни спирки в рамките на съществуващи редовни превози се уреждат от същите правила, като приложимите за съществуващите редовни превози.
5. За тях се прилагат раздели V (Социални разпоредби) и VI (Митнически и фискални разпоредби) от Спогодбата Интербус, както и приложения I (Изисквания към автомобилните превозвачи, извършващи превоз на пътници) и II (Технически изисквания към автобусите).
6. За срок от шест месеца от датата на влизане в сила на настоящото споразумение за специализираните редовни превози не се изисква разрешително, когато те са обхванати от договор, сключен между организатора и автомобилния превозвач на пътници.
7. За случайните превози, обхванати от настоящия дял в съответствие с член X+(2), не се изисква разрешително. За организирането на паралелни или временни превози, които са сравними със съществуващи редовни превози и обслужват същите ползватели като тях, обаче се изисква разрешително в съответствие с раздел VIII от Спогодбата Интербус.

Член X+4: Разрешително

1. Разрешителните за превози по член X+2 се издават от компетентния орган на страната, на чиято територия е установен автомобилният превозвач на пътници („разрешаващият орган“).
2. По отношение на автомобилен превозвач на пътници, установен в Съюза, разрешаващият орган е компетентният орган на държавата членка, в която е отправната точка или местоназначението на превоза.
3. По отношение на група автомобилни превозвачи на пътници, които възнамеряват да извършват превоз по член X+2, разрешаващият орган е компетентният орган, до който е адресирано заявлението в съответствие с втората част на член X+5, параграф 1.
4. Разрешителните се издават на името на автомобилния превозвач на пътници и не могат да бъдат прехвърляни. Автомобилен превозвач на пътници на дадена страна, получил разрешително, обаче може, със съгласието на разрешаващия орган, да извършва превоза чрез подизпълнител, ако тази възможност е в съответствие със правото на страната. В този случай

името на подизпълнителя и неговата роля се посочват в разрешителното. Подизпълнителят трябва да бъде автомобилен превозвач на пътници на дадена страна и да спазва всички разпоредби на настоящия дял.

В случай на група автомобилни превозвачи на пътници, които възнамеряват да извършват превози по член X+2, разрешителното се издава на имената на всички автомобилни превозвачи на пътници от групата, като се посочват имената на всички тези превозвачи. То се предоставя на автомобилните превозвачи на пътници, упълномощени от другите автомобилни превозвачи на пътници за тази цел и които са го поискали, а на другите автомобилни превозвачи на пътници се предоставят заверени копия.

5. Без да се засягат разпоредбите на член X+6, параграф 3, срокът на валидност на разрешителното е не по-дълъг от пет години. По-кратък срок може да се определя или по искане на заявителя, или по взаимно съгласие на компетентните органи на страните, на територията на които се качват или слизат пътници.

6. В разрешителните се посочва следното:

- (a) видът на превоза;
- (b) маршрутът на превоза, като се посочва по-специално точката на отпътуване и точката на пристигане;
- (c) срокът на валидност на разрешителното; и
- (d) спирките и разписанието.

7. Разрешителните трябва да съответстват на образца, съдържащ се в приложение ROAD-2.

8. Автомобилният превозвач на пътници на дадена страна, извършващ превоз по член X+2, може да използва допълнителни превозни средства, за да се справи с временни и извънредни ситуации. Такива допълнителни превозни средства може да бъдат използвани само съгласно същите условия, като установените в разрешителното по параграф 6.

В този случай, в допълнение към документите по член X+10, параграфи 1 и 2, автомобилният превозвач на пътници гарантира, че копие от договора между автомобилния превозвач на пътници, извършващ редовния или специализирания редовен превоз, и предприятието, предоставящо допълнителните превозни средства, или еквивалентен документ се държи в превозното средство и се представя при поискване от служител, оправомощен да извършва проверки.

Член X+5: Подаване на заявление за разрешително

1. Заявленията за разрешително се подават от автомобилния превозвач на пътници на дадена страна до разрешаващия орган по член X+4, параграф 1.

За всеки превоз се подава само едно заявление. В случаите по член X+4, параграф 3 заявлението се подава от превозвача, упълномощен от другите превозвачи за тази цел. Заявлението се адресира до разрешаващия орган на страната, в която е установен подаващият заявлението автомобилен превозвач на пътници.

2. Заявленията за разрешително се подават въз основа на образеца, съдържащ се в приложение ROAD-3.

3. Автомобилния превозвач на пътници, кандидатстващ за разрешително, предоставя всякаква допълнителна информация, която счита за уместна или която се изисква от разрешаващия орган, по-специално документите, изброени в приложение ROAD-3.

Член X+6: Процедура по издаване на разрешително

1. Разрешителните се издават със съгласието на компетентните органи на страните, на чиято територия се качват или слизат пътниците. Разрешаващият орган предоставя на тези компетентни органи, както и на компетентните органи, през чиито територии се преминава, без да се качват или да слизат пътници, копие от заявлението, заедно с копия на всякаква друга съответна документация, и своята преценка.

По отношение на Съюза компетентните органи по първата част от настоящия параграф са органите на държавите членки, на чиито територии се качват или слизат пътници и през чиито територии се преминава, без да се качват или да слизат пътници.

2. Компетентните органи, чието съгласие е било поискано, уведомяват разрешаващия орган за своето решение по заявлението в срок от четири месеца. Този срок се изчислява от датата на получаване на искането на съгласие, която фигурира в потвърждението за получаване. Ако решението, получено от компетентните органи, чието съгласие е било поискано, съдържа отказ, в него се посочват мотивите за това. Ако разрешаващият орган не получи отговор в срок от четири месеца, се счита, че запитаните компетентни органи са дали своето съгласие и разрешаващият орган може да издаде разрешителното.

Компетентните органи, през чиято територия се преминава, без да се качват или слизат пътници, могат да уведомят разрешаващия орган за своите коментари в срок от четири месеца.

3. По отношение на превозите, допустими съгласно Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁷⁰ преди края на преходния период, и по отношение на които разрешителното изтича в края на преходния период, се прилага следното:

(а) когато, в зависимост от промените, необходими за спазване на член X+2, условията за експлоатация са същите като тези, определени в разрешителното, издадено съгласно Регламент (ЕО) № 1073/2009, съответният разрешаващ орган съгласно настоящия дял може, при поискване или по друг начин, да издаде на автомобилния превозвач съответното разрешително, издавано съгласно настоящия дял. Когато се издава такова разрешително, се счита, че е налице съгласието на компетентните органи, на чиито територии се качват или слизат пътници, както е посочено в параграф 2. Тези компетентни органи и компетентните органи, през чиято територия се преминава, без да се качват или слизат пътници, могат по всяко време да уведомят разрешаващия орган за своите евентуални коментари;

---

⁷⁰ Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006 (преработен) (ОВ ЕС L 300, 14.11.2009 г., стр. 88).

(b) когато се прилага буква а), срокът на валидност на съответното разрешително, издадено съгласно настоящия дял, не е по-дълъг от последния ден от срока на валидност, посочен в разрешителното, издадено по-рано съгласно Регламент (ЕО) № 1073/2009.

4. Разрешаващият орган взема решение по заявлението не по-късно от шест месеца от датата на подаване на заявлението от автомобилния превозвач на пътници.

5. Разрешителното се издава, освен ако:

(a) заявителят не е в състояние да извършва превоза, предмет на заявлението, с оборудването, с което непосредствено разполага;

(b) заявителят е нарушил националното или международното законодателство в областта на автомобилния транспорт, и по-специално условията и изискванията, отнасящи се до разрешителните за международни автомобилни пътнически превози, или е извършил тежки нарушения на законодателството на дадена страна в областта на автомобилния транспорт, по-специално по отношение на правилата, приложими за превозните средства и периодите на управление на превозното средство и почивка на водачите;

(c) в случай на заявление за подновяване на разрешително, не са били спазени условията за издаване на разрешително;

(d) въз основа на подробен анализ, дадена страна реши, че съответният превоз ще засегне сериозно жизнеспособността на сравним превоз, обхванат от един или повече договори за обществени услуги съгласно правото на страната за съответните преки участъци. В такива случаи страната установява критерии, на недискриминационна основа, за да се определи дали превозът, за който е подадено заявление, би застрашил сериозно жизнеспособността на посочената по-горе сравнима услуга, и съобщава тези критерии на другата страна, посочена в параграф 1; или

(e) въз основа на подробен анализ, дадена страна реши, че основното предназначение на превоза не е да превозва пътници между спирки, разположени на териториите на страните.

В случаите, когато съществуващ превоз засяга сериозно жизнеспособността на сравним превоз, обхванат от един или повече договори за обществени услуги, съответстващи на правото на дадена страна за съответните преки участъци, по изключителни причини, които не са могли да бъдат предвидени към момента на издаване на разрешителното, страната може, със съгласието на другата страна, да спре или да отнеме разрешителното за предоставяне на международната автобусна услуга, след като отправи шестмесечно предизвестие на автомобилния превозвач на пътници.

Фактът, че автомобилен превозвач на пътници на дадена страна предлага по-ниски цени от тези, предлагани от други автомобилни превозвачи на пътници, или фактът, че въпросната връзка вече се експлоатира от други автомобилни превозвачи на пътници, сам по себе си не представлява основание за отхвърляне на заявлението.

6. След като приключи процедурата, предвидена в параграфи 1—5, разрешаващият орган издава разрешителното или официално отхвърля заявлението.

Решенията за отхвърляне на заявлението се обосновават. Страните осигуряват на предприятията за превози възможност да представят мнението си в случай на отхвърляне на заявлението.

Разрешаващият орган информира компетентните органи на другата страна за своето решение и им изпраща копие от разрешителното.

Член X+7: Подновяване и изменение на разрешително

1. Член X+6 се прилага *mutatis mutandis* по отношение на заявленията за подновяване на разрешителни или за изменение на условията, при които трябва да се извършват превозите, подлежащи на издаване на разрешително.
2. Когато съществуващото разрешително изтича в срок от шест месеца от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, срокът, в който компетентните органи по член X+6, параграф 2 уведомяват разрешаващия орган за съгласието си или за коментари по заявлението в съответствие с този член, е два месеца.
3. При незначителни изменения в условията за експлоатация, по-специално при адаптиране на интервали, тарифи и разписания, е необходимо разрешаващият орган само да предостави на компетентните органи на другата страна информацията, отнасяща се до изменението. Промяна на разписанията или интервалите по начин, засягащ времето, когато се извършва контролът на границите между страните или на границите на трети държави, не се счита за незначително изменение.

Член X+8: Прекратяване на действието на разрешително

1. Без да се засягат разпоредбите на член X+6, параграф 3, разрешителното за превоз по член X+2 изтича с изтичането на срока на неговата валидност или три месеца, след като разрешаващият орган е получил от титуляря на разрешителното предизвестие за намерението му да преустанови извършването на превоза. В предизвестieto се посочват причините за това.
2. Ако вече няма търсене за превоза, предвиденият в параграф 1 срок за предизвестие е един месец.
3. Разрешаващият орган информира компетентните органи на другата заинтересована страна за прекратяването на действието на разрешителното.
4. Титулярят на разрешителното информира ползвателите на съответния превоз за неговото преустановяване един месец предварително чрез разгласяване с подходящи средства.

Член X+9: Задължения на превозвачите

1. Освен в случай на непреодолима сила, автомобилният превозвач на пътници на дадена страна, извършващ превоз по член X+2, започва превоза незабавно и до изтичане на разрешителното предприема всички мерки, за да гарантира превозна услуга, която отговаря на стандартите за непрекъснатост, редовност и капацитет и изпълнява условията, посочени в съответствие с член X+4, параграф 6 и приложение ROAD-2.

2. Автомобилният превозвач на пътници на дадена страна посочва маршрута на услугата, автобусните спирки, разписанието, тарифите и условията на превоза по такъв начин, че да гарантира, че тази информация е лесно достъпна за всички ползватели.

3. Страните могат да внасят изменения в условията за експлоатация, уреждащи превоза по член X+2, по общо съгласие и със съгласието на титуляря на разрешителното.

Член X+10: Документи, които трябва да се държат в автобуса

1. Без да се засягат разпоредбите на член X+4, параграф 8, разрешителното за извършване на превози по член X+2 или заверено копие от него и лицензът на автомобилния превозвач на пътници за извършване на международни автомобилни пътнически превози, издаден съгласно националното право или правото на Съюза, или заверено копие от него се държат на борда на автобуса и се представят при поискване от служител, оправомощен да извършва проверки.

2. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, както и на член X+4, параграф 8, в случаите на специализиран редовен превоз договорът между организатора и автомобилния превозвач на пътници или заверено копие от него, както и документ, удостоверяващ, че пътниците са специфична категория, изключвайки други пътници за целите на специализиран редовен превоз, също служат за контролни документи, държат се в превозното средство и се представят при поискване от служител, оправомощен да извършва проверки.

3. Автомобилните превозвачи на пътници, извършващи случайни превози по член X+2, параграфи 6 и 7, носят попълнен пътен лист по образца в приложение ROAD-4. Кочанът с пътни листове се предоставя от компетентния орган на територията, на която превозвачът е регистриран, или от структури, определени от компетентния орган.

Член X+11: Правила за движение по пътищата

Когато са на територията на другата страна, водачите на автобуси, извършващи превоз на пътници съгласно настоящия дял, трябва да спазват действащите на тази територия национални закони и подзаконови нормативни актове за движението по пътищата.

Член X+12: Прилагане

Разпоредбите на настоящия дял престават да се прилагат от датата, на която Протоколът към Спогодбата Интербус относно международните редовни и специализирани редовни автобусни превози на пътници влезе в сила за Обединеното кралство или шест месеца след влизането в сила на този Протокол за Съюза, което от двете събития настъпи по-рано, освен за целите на операции по член X+2, параграф 2; член X+2, параграф 5; Член X+2, параграфи 6 и 7.

Член X+13: Задължения в други дялове

Втора част, първа позиция, дял II, трета глава, членове SERVIN 3.2 [Достъп до пазара] и SERVIN 3.4 [Национално третиране] се включват в настоящия дял и стават неразделна част от него и се прилагат за третирането на автомобилните превозвачи, извършващи пътувания в съответствие с член X+2 от настоящия дял.

Член X+14: Специализиран комитет

Специализираният комитет по автомобилен транспорт може да изменя приложения ROAD-2, ROAD-3 и ROAD-4, за да се вземат предвид регулаторните промени. Той може да приема мерки относно транспонирането на настоящия дял.

ЧЕТВЪРТА ПОЗИЦИЯ: КООРДИНАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ И ВИЗИ ЗА КРАТКОСРОЧНИ ПОСЕЩЕНИЯ

ДЯЛ I: КООРДИНАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ

Ch.SSC.1: Обзор

Държавите членки и Обединеното кралство координират своите системи за социална сигурност в съответствие с Протокола за координация на социалната сигурност, за да гарантират социалноосигурителните права на лицата, обхванати в тях.

Ch.SSC.2: Законно пребиваващ

1. Протоколът за координация на социалната сигурност се прилага за лицата, законно пребиваващи в държава членка или в Обединеното кралство.
2. Параграф 1 от настоящия член не засяга правото на парични обезщетения, свързани с предходни периоди на законно пребиваване на лицата, обхванати от член SSC.2 [Персонален обхват] от Протокола за координация на социалната сигурност..

Ch.SSC.3: Трансгранични ситуации

1. Протоколът за координация на социалната сигурност се прилага само за ситуации, възникнали между една или повече държави — членки на Съюза, и Обединеното кралство.
2. Протоколът за координация на социалната сигурност не се прилага за лица, чието положение е ограничено във всяко едно отношение до Обединеното кралство или до държавите членки.

Ch.SSC.4: Имиграционни приложения

Протоколът за координация на социалната сигурност се прилага, без да се засяга правото на държава членка или на Обединеното кралство да събира здравна такса съгласно националното законодателство във връзка със заявление за разрешение за влизане, престой, работа или пребиваване в тази държава.

ДЯЛ II: ВИЗИ ЗА КРАТКОСРОЧНИ ПОСЕЩЕНИЯ

Член VSTV.1: Визи за краткосрочни посещения

1. Страните отбелязват, че към датата на влизане в сила на настоящото споразумение и двете страни предвиждат безвизово пътуване за краткосрочни посещения по отношение на своите граждани в съответствие с вътрешното си законодателство. Всяка страна уведомява другата за всяко намерение да наложи изискване за виза за краткосрочни посещения на граждани на другата страна своевременно и ако е възможно, най-малко три месеца преди това изискване да влезе в сила.
2. При спазване на параграф 3 и на член FINPROV.10 [Бъдещи присъединявания към Съюза] в случай че Обединеното кралство реши да наложи изискване за виза за краткосрочни посещения на граждани на държава членка, това изискване се прилага за гражданите на всички държави членки.

3. Настоящият член не засяга договореностите, сключени между Обединеното кралство и Ирландия относно общата зона за пътуване.

ПЕТА ПОЗИЦИЯ: РИБАРСТВО

Първа глава: Уводни разпоредби

Член FISH.1: Суверенни права на крайбрежните държави, упражнявани от страните

Страните потвърждават, че суверенните права на крайбрежните държави, упражнявани от страните с цел проучване, експлоатация, опазване и управление на живите ресурси в техни води, следва да се упражняват съгласно и в съответствие с принципите на международното право, включително Конвенцията на ООН по морско право от 10 декември 1982 г.

Член FISH.2: Цели и принципи

1. Страните си сътрудничат, за да гарантират, че риболовните дейности за споделените запаси в техните води са екологично устойчиви в дългосрочен план и допринасят за постигане на икономически и социални ползи при пълно зачитане на правата и задълженията на независими крайбрежни държави, упражнявани от страните.
2. Страните споделят целта за експлоатиране на споделените запаси при количества, които са предвидени, така че да поддържат и постепенно възстановяват популациите на улавяните видове над равнищата на биомаса, при които може да се постигне максимален устойчив улов.
3. Страните се съобразяват със следните принципи:
  - (a) прилагане на подхода на предпазливост към управлението на риболовните дейности;
  - (b) насърчаване на дългосрочната устойчивост (екологична, социална и икономическа) и оптимално използване на споделените запаси;
  - (c) основаване на решенията за опазване и управление на рибарството на най-добрите налични научни становища, главно тези, предоставяни от Международния съвет за изследване на морето (ICES);
  - (d) гарантиране на селективност на рибарството с цел защита на младите екземпляри и струпванията на хвърляща хайвер риба, както и избягване и намаляване на нежелания прилов;
  - (e) надлежно отчитане и свеждане до минимум на вредното въздействие на риболова върху морската екосистема и надлежно отчитане на необходимостта от опазване на морското биологично разнообразие;
  - (f) прилагане на пропорционални и недискриминационни мерки за опазването на живите морски ресурси и управлението на рибните ресурси, като същевременно се запазва регулаторната автономност на страните;
  - (g) гарантиране на събирането и навременното споделяне на пълни и точни данни, които са от значение за опазването на споделените запаси и за управлението на риболовните дейности;
  - (h) гарантиране на спазването на мерките за опазване и управление на риболовните дейности и борба с незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов; и

- (i) осигуряване на своевременното прилагане на всички договорени мерки в нормативните уредби на страните.

Член FISH.3: Определения

1. За целите на настоящата позиция се прилагат следните определения:
  - (a) „ИИЗ“ (на една от страните) означава, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г.:
    - (i) в случая на Съюза — изключителните икономически зони, установени от неговите държави членки в съседство с техните европейски територии;
    - (ii) изключителната икономическа зона, установена от Обединеното кралство;
  - (b) „подход на предпазливост при управлението на рибарството“ означава подход, съгласно който липсата на подходяща научна информация не оправдава отлагането или невземането на мерки за управление, целящи опазването на видовете, които са обект на риболов, на свързаните или зависещи от тях видове, на останалите видове и на тяхната околна среда;
  - (c) „споделени запаси“ означава риби, в т.ч. черупкови организми от всякакъв вид, които се намират във водите на страните, което включва мекотели и ракообразни;
  - (d) „ОДУ“ означава общия допустим улов, т.е. максималното количество от запас (или запаси), отговарящ на конкретно описание, които могат да бъдат уловени за определен период;
  - (e) „запаси извън квотите“ означава запаси, които не се управляват чрез ОДУ;
  - (f) „териториално море“ (на една от страните) означава, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г.:
    - (i) в случая на Съюза, чрез дерогация от член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 1, териториалното море, установено от неговите държави членки в съседство с техните европейски територии;
    - (ii) териториалното море, установено от Обединеното кралство;
  - (g) „води“ (на една от страните) означава:
    - (i) по отношение на Съюза, чрез дерогация от член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 1, ИИЗ на държавите членки и техните териториални морета;
    - (ii) по отношение на Обединеното кралство, неговата ИИЗ и териториалното му море, с изключение за целите на членове FISH.8 [Достъп до водите], FISH.9 [Компенсаторни мерки в случай на прекратяване или намаляване на достъпа] и приложение FISH.4 [Протокол за достъп до водите] на териториалното море в съседство с Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман;
  - (h) „кораб“ (на една от страните) означава:

- (i) в случая на Обединеното кралство — риболовен кораб, плаващ под знамето на Обединеното кралство, регистриран в Обединеното кралство, Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, получил лиценз от органа за управление на рибарството на Обединеното кралство;
- (ii) в случая на Съюза — риболовен кораб, плаващ под знамето на държава членка и регистриран в Съюза.

Втора глава: Опазване и устойчива експлоатация

Член FISH.4: Управление на рибарството

1. Всяка страна взема решение за мерки, приложими за нейните води, като се стреми към постигане на целите, определени в член FISH.2 [Цели и принципи], параграфи 1 и 2, и като взема предвид принципите по член FISH.2 [Цели и принципи], параграф 3.
2. Всяка страна основава мерките, посочени в параграф 1, на най-добрите налични научни становища.

Страните не прилагат мерките по параграф 1 за корабите на другата страна в свои води, освен ако не прилагат същите мерки и за собствените си кораби.

Втората алинея не засяга задълженията на страните по Споразумението за мерките на пристанищната държава, схемата за контрол и изпълнение на Комисията по риболова в североизточната част на Атлантическия океан, мерките за опазване и изпълнение на Организацията за риболов в северозападната част на Атлантическия океан и Препоръка 18-09 на Международната комисия за опазване на рибата тон в Атлантическия океан относно мерките на пристанищната държава за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов.

Специализираният комитет по рибарството може да изменя списъка на вече съществуващите международни задължения по трета алинея.

3. Всяка страна уведомява другата страна за нови мерки, посочени в параграф 1, които има вероятност да засегнат корабите на другата страна, като, преди тези мерки да бъдат приложени, предоставя достатъчно време на другата страна да представи коментари или да поиска разяснения.

Член FISH.5: Разрешения, съответствие и правоприлагане

1. Когато корабите имат достъп до риболов във водите на другата страна съгласно член FISH.8 [Достъп до водите] и член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман]:
  - (a) всяка страна предоставя своевременно на другата страна списък на корабите, за които желае да получи разрешения или лицензи за риболов; и
  - (b) другата страна издава разрешения или лицензи за риболов.
2. Всяка страна предприема всички необходими мерки, за да гарантира спазването от нейните кораби на правилата, приложими за тези кораби във водите на другата страна, включително условията за издаване на разрешения или лицензи.

Трета глава: Договорености относно достъпа до водите и ресурсите

Член FISH.6: Възможности за риболов

1. До 31 януари всяка година страните си сътрудничат за определяне на графика за консултации с цел договаряне на ОДУ за запасите, изброени в приложение FISH.1, за следващата година или години. Посоченият график взема предвид други годишни консултации между крайбрежни държави, които засягат едната или и двете страни.
2. Страните провеждат ежегодни консултации, за да договорят –до 10 декември на всяка година – ОДУ за следващата година за запасите, изброени в приложение FISH.1. Това включва ранен обмен на мнения относно приоритетите, веднага след получаване на становище относно равнището на ОДУ. Страните договарят тези ОДУ:
  - (a) въз основа на най-добрите налични научни становища, както и други значими фактори, включително социално-икономически аспекти. и
  - (b) в съответствие с приложимите многогодишни стратегии за опазване и управление, договорени между страните;
3. Дяловете на страните от ОДУ за запасите, изброени в приложение FISH.1, се разпределят между страните в съответствие с дяловете от квотата, определени в същото приложение.
4. Годишните консултации могат също така да обхващат, *inter alia*:
  - (a) прехвърляне на части от дяловете от ОДУ на една страна на другата страна;
  - (b) списък на запасите, за които риболовът е забранен;
  - (c) определянето на ОДУ за всеки запас, който не е посочен в приложение FISH.1 или приложение FISH.2, и съответните дялове на страните в тези запаси;
  - (d) мерки за управление на риболовните дейности, включително, когато е целесъобразно, ограничения на риболовното усилие.
  - (e) запаси от взаимен интерес за страните, различни от изброените в приложенията към настоящата позиция.
5. Страните могат да провеждат консултации с цел договаряне на изменените ОДУ, ако някоя от страните поиска това.
6. Ръководителите на делегациите на страните изготвят и подписват писмен протокол, в който се документират договореностите, постигнати между страните в резултат на консултациите по настоящия член.
7. Всяка страна уведомява с достатъчно предизвестие другата страна, преди да определи или измени ОДУ за запасите, посочени в приложение FISH.3.
8. Страните се договарят да създадат механизъм за доброволно прехвърляне през годината на възможностите за риболов между тях, което да се извършва ежегодно. Този механизъм се определят по-подробно от Специализирания комитет по рибарството. Страните

разглеждат възможността за прехвърляне по пазарна стойност на възможности за риболов за запаси, които са или се очаква да бъдат недостатъчно експлоатирани, чрез този механизъм.

Член FISH.7: Временни ОДУ

1. Ако страните не са договорили ОДУ за запас, изброен в приложение FISH.1 или приложение FISH.2A или Б, до 10 декември, те незабавно възобновяват консултациите с продължаващата цел за договаряне на ОДУ. Страните си взаимодействат често с цел проучване на всички възможни варианти за постигане на съгласие във възможно най-кратък срок.
2. Ако на 20 декември запас, изброен в приложение FISH.1 или приложение FISH.2A и Б, остане без договорен ОДУ, всяка страна определя временен ОДУ, отговарящ на равнището, препоръчано от ICES, който се прилага от 1 януари.
3. Чрез дерогация от параграф 2, ОДУ за специалните запаси се определя в съответствие с насоките, приети съгласно параграф 5.
4. За целите на настоящия член „специални запаси“ означава:
  - (a) запаси, за които становището на ICES е за нулев ОДУ;
  - (b) запаси, уловени при смесен риболов, ако този запас или друг запас при същия риболов е уязвим; или
  - (c) други запаси, за които страните считат, че се нуждаят от специално третиране.
5. До 1 юли 2021 г. Специализираният комитет по рибарството приема насоки за определяне на временни ОДУ за специални запаси.
6. Всяка година, когато становището относно ОДУ бъде получено от ICES, страните обсъждат приоритетно специалните запаси и прилагането на насоките, изготвени съгласно параграф 5, за определяне на временни ОДУ от всяка страна.
7. Всяка страна определя своя дял за всеки от временните ОДУ, който не надвишава нейния дял, както е определен в съответното приложение.
8. Временните ОДУ и дялове по параграфи 2, 3 и 7 се прилагат до постигането на съгласие съгласно параграф 1.
9. Всяка страна незабавно уведомява другата страна за своите временни ОДУ съгласно параграфи 2 и 3 и за своя временен дял от всеки от тези ОДУ съгласно параграф 7.

Член FISH.8: Достъп до водите

1. При условие че е договорен ОДУ, всяка страна предоставя на корабите на другата страна достъп до риболов в своите води в съответните подзони на ICES през същата година. Достъпът се предоставя на равнище и при условия, определени по време на тези годишни консултации.
2. В рамките на годишни консултации страните могат да се споразумеят за допълнителни специфични условия за достъп по отношение на:

- (a) договорените възможности за риболов;
- (b) всякакви многогодишни стратегии за запаси извън квотите, разработени съгласно член FISH.16 [Специализиран комитет по рибарството], параграф 1, буква в); и
- (c) всякакви технически мерки и мерки за опазване, договорени между страните, без да се засяга член FISH.4 [Управление на рибарството].

3. Страните провеждат годишните консултации, включително относно равнището и условията за достъп по параграф 1 от настоящия член, добросъвестно и с цел осигуряване на взаимно удовлетворителен баланс между интересите на двете страни.

4. По-специално, резултатът от консултациите обикновено следва да доведе до това всяка страна да предостави:

- (a) достъп до риболов на запасите, изброени в приложение FISH.1 и приложение FISH.2.A, Б и Е, в ИИЗ на другата страна (или ако е предоставен достъп съгласно буква в), в ИИЗ и в посочените в същата буква участъци) на равнище, което е разумно съизмеримо със съответните дялове на страните от ОДУ;
- (b) достъп до риболов на запаси извън квотите в ИИЗ на другата страна (или ако е предоставен достъп съгласно буква в), в ИИЗ и в посочените в същата буква участъци), на равнище, което поне се равнява на средния тонаж, уловен от тази страна във водите на другата страна през периода 2012—2016 г.; и
- (c) достъп до водите на страните на разстояние между шест и дванадесет морски мили от изходната линия в участъци 4с и 7d-g на ICES за отговарящи на условията кораби до степента, до която риболовните кораби на Съюза и риболовните кораби на Обединеното кралство са имали достъп до тези води към 31 декември 2020 г.

За целите на буква в) „отговарящ на условията кораб“ означава кораб на една от страните, който е извършвал риболов в зоната, посочена в предходното изречение, през четири от годините между 2012 и 2016 г. или неговата пряка подмяна.

Годишните консултации по буква в) могат да включват подходящи финансови задължения и прехвърляния на квоти между страните.

5. По време на прилагането на временен ОДУ и до договарянето на ОДУ страните предоставят временен достъп за риболов в съответните подзони на ICES, както следва:

- (a) за запасите, изброени в приложение FISH.1, и запасите извън квотите — от 1 януари до 31 март на равнищата, предвидени в параграф 4, букви а) и б);
- (b) за запасите, изброени в приложение FISH.2, от 1 януари до 14 февруари на равнищата, предвидени в параграф 4, буква а); и
- (c) По отношение на достъпа до риба в зоната от шест до дванадесет морски мили — достъп в съответствие с параграф 4, буква в) от 1 януари до 31 януари на равнище, еквивалентно на средния месечен тонаж, уловен в тази зона през предходните 3 месеца.

Такъв достъп за всеки от съответните запаси по букви а) и б) е пропорционален на средния процент на дела на дадена страна от годишния ОДУ, който корабите на тази страна са уловили

във водите на другата страна в съответните подзони на ICES през същия период на предходните три календарни години; същото се прилага *mutatis mutandis* за достъпа до рибни запаси извън квотите.

До 15 януари във връзка със ситуацията по буква в) от настоящия параграф, до 31 януари по отношение на запасите, изброени в приложение FISH.2, и до 15 март по отношение на всички останали запаси, всяка страна уведомява другата страна за промяната в равнището и условията за достъп до водите, която ще се прилага от 1 февруари във връзка със ситуацията по буква в), от 15 февруари по отношение на запасите, изброени в приложение FISH.2, и от 1 април във връзка с всички останали запаси за съответните подзони на ICES.

6. Без да се засягат член FISH.7 [Временни ОДУ], параграфи 1 и 8, след периода от един месец във връзка със ситуацията по параграф 5, буква в), един месец и половина по отношение на запасите, изброени в приложение FISH.2 и три месеца по отношение на всички останали запаси, страните се стремят да договорят допълнителни временни договорености за достъп на подходящото географско равнище с цел свеждане до минимум на смущенията в риболовните дейности.

7. При предоставянето на достъп по параграф 1 дадена страна може да вземе предвид съответствието на отделни кораби или групи кораби с приложимите правила в своите води през предходната година, както и мерките, предприети от другата страна съгласно член FISH.5 [Разрешения, съответствие и правоприлагане], параграф 2 през предходната година.

8. Настоящият член се прилага при спазване на приложение FISH.4 [Протокол за достъп до водите].

Член FISH.9: Компенсаторни мерки в случай на прекратяване или намаляване на достъпа

1. След уведомление от страна („страна домакин“) съгласно член FISH.8 [Достъп до водите], параграф 5 другата страна („риболовната страна“) може да предприеме компенсаторни мерки, съизмерими с икономическото и социалното въздействие на промяната в равнището и условията за достъп до водите. Това въздействие се измерва въз основа на надеждни доказателства, а не само на предположения и далечни възможности. Като дава приоритет на компенсаторните мерки, които в най-малка степен биха нарушили функционирането на настоящото споразумение, риболовната страна може да спре, изцяло или частично, достъпа до своите води и преференциалното тарифно третиране, предоставено на продуктите от риболов съгласно член GOODS.5 [Забрана и мита].

2. Компенсаторната мярка по параграф 1 може да влезе в сила най-рано седем дни след като риболовната страна е уведомила страната домакин за планираното спиране съгласно параграф 1 и във всеки случай не по-рано от 1 февруари във връзка със ситуацията по член 8 [Достъп до водите], параграф 5, буква в), 15 февруари във връзка с приложение FISH.2 и 1 април във връзка с останалите запаси. Страните провеждат консултации в рамките на Специализирания комитет с цел постигане на взаимноприемливо решение. В предизвестие то се посочва:

- (а) датата, на която риболовната страна възнамерява да спре изпълнението; и
- (б) задълженията, чието изпълнение ще да бъде спряно, както и равнището на предвиденото спиране.

3. След уведомлението за компенсаторните мерки в съответствие с параграф 2 страната домакин може да поиска сформирането на арбитражен съд в съответствие с шеста част, дял I [Уреждане на спорове], член INST.14 [Арбитражна процедура], без да прибегва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд може да преразглежда единствено съответствието на компенсаторните мерки с параграф 1. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на шеста част, дял I [Уреждане на спорове], член INST.19 [Производства при спешни случаи].

4. Когато условията за предприемане на компенсаторните мерки по параграф 1 вече не са изпълнени, такива мерки се оттеглят незабавно.

5. След решение срещу риболовната страна в рамките на процедурата по параграф 3 страната домакин може да поиска от арбитражния съд, в срок от 30 дни от постановяването на решението му, да определи степен на спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение, която не надвишава равнището, еквивалентно на пропуснатите ползи или причинените вреди вследствие на прилагането на компенсаторните мерки, ако прецени, че несъответствието на компенсаторните мерки с параграф 1 е значително. В искането се предлага равнище на спиране в съответствие с принципите, определени в параграф 1, и съответните принципи, определени в член INST.34B [Спиране на изпълнението на задължения за целите на член LPFS.3.12, параграф 12, член FISH.9, параграф 5 и член FISH.14, параграф 7]. Страната домакин може да приложи равнището на спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение в съответствие със равнището на спиране, определено от арбитражния съд, не по-рано от 15 дни след постановяването на такова решение.

6. Никоя от страните не може да се позовава на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение, за да възпрепятства другата страна да спре изпълнението на задължения съгласно настоящия член.

Член FISH.10: Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман

1. Чрез дерогация от член FISH.8 [Достъп до водите], параграфи 1 и 3—7, член FISH.9 [Компенсаторни мерки в случай на прекратяване или намаляване на достъпа] и приложение FISH.4 [Протокол за достъп до водите] всяка страна предоставя на корабите на другата страна достъп до риболов в своите води, отразяващ действителния обхват и естество на риболовната дейност, която може да бъде доказана, че е била извършена през периода, започващ на 1 февруари 2017 г. и завършващ на 31 януари 2020 г., от отговарящи на условията кораби на другата страна във водите и съгласно които и да са договорености, съществували на 31 януари 2020 г.

2. За целите на настоящия член и доколкото останалите членове от настоящата позиция се прилагат във връзка с договореностите за достъп, установени съгласно настоящия член:

(а) „отговарящ на условията кораб“ означава, по отношение на риболовната дейност, извършвана във водите, прилежащи на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси, остров Ман или държава членка, всеки кораб, който е извършвал риболов в териториалното море, прилежащо към тази територия или тази държава членка, за повече от 10 дни през който и да е от трите периода от 12 месеца, приключващи на 31 януари на или между 1 февруари 2017 г. и 31 януари 2020 г.;

(b) „кораб“ (на една от страните) означава, по отношение на Обединеното кралство — риболовен кораб, плаващ под знамето на Обединеното кралство и регистриран в Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, получил лиценз от органа за управление на рибарството на Обединеното кралство;

(c) „води“ (на една от страните) означава:

- (i) по отношение на Съюза — териториалните води, прилежащи на държава членка; и
- (ii) по отношение на Обединеното кралство — териториалните води, прилежащи на всеки от Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман.

3. По искане на една от страните Съветът за партньорство решава в срок от 90 дни от влизането в сила на настоящото споразумение, че настоящият член, член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] и всички други разпоредби на настоящата позиция, доколкото те се отнасят до договореностите, предвидени в посочените членове, както и член ОН.9 [Географско прилагане], параграфи 3—5, престават да се прилагат по отношение на един или повече от Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман, в срок от 30 дни след това решение.

4. Съветът за партньорство може да реши да измени настоящия член, член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] и всички други разпоредби на настоящата позиция, доколкото те се отнасят до договореностите, предвидени в посочените членове.

Член FISH.11: Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов

1. Съюзът прилага следните срокове за уведомяване по отношение на продуктите от риболов, уловени от кораби, плаващи под знамето на Обединеното кралство и регистрирани в Департамент Гърнзи или Департамент Джърси в териториалното море, прилежащо към тези територии, или в териториалното море, прилежащо към държава членка:

- (a) предварително уведомление между три и пет часа преди разтоварването на пресни продукти от риболов на територията на Съюза;
- (b) предварително уведомление между един и три часа за заверения сертификат за улов за директното движение на пратки от продукти от риболов по море преди очакваното време на пристигане на мястото на влизане на територията на Съюза.

2. За целите на настоящия член „продукти от риболов“ означава всички видове морска риба, мекотели и ракообразни.

Член FISH.12: Съгласуване на областите на управление

1. До 1 юли 2021 г. страните искат становище от ICES относно съгласуването на зоните на управление и единиците за оценка, използвани от ICES за запасите, отбелязани със звездичка в приложение FISH.1.

2. В срок от шест месеца след получаване на становището по параграф 1, страните съвместно преразглеждат това становище и съвместно обмислят адаптациите в зоните на

управление на съответните запаси с цел договаряне на последващите промени в списъка на запасите и дяловете, определени в приложение FISH.1.

Член FISH.13: Дялове от ОДУ за някои други запаси

1. Съответните дялове на страните от ОДУ за някои други запаси са определени в приложение FISH.2.
2. Всяка страна уведомява съответните държави и международни организации за своите дялове в съответствие със споразумението за споделяне, съдържащо се в приложения FISH.2A—FISH.2Г.
3. Всички последващи промени на тези дялове в приложения FISH.2B и Г са от компетентността на съответните многостранни форуми.
4. Без да се засягат правомощията на Съвета за партньорство по член 16 [Специализиран комитет по рибарството], параграф 3, всяка последваща промяна на дяловете в приложения FISH.2A и Б след 30 юни 2026 г. е въпрос от компетентността на съответните многостранни форуми.
5. Двете страни подхождат към управлението на тези запаси в приложения FISH.2A—FISH.2Г в съответствие с целите и принципите, определени в член FISH.2 [Цели и принципи].

Четвърта глава: Правила за управление

Член FISH.14: Коригиращи мерки и уреждане на спорове

1. Във връзка с предполагаемо неспазване от една от страните („ответната страна“) на настоящата позиция (освен във връзка с предполагаеми неспазвания, разгледани в параграф 2), другата страна („страната ищец“) може, след като е уведомила ответната страна:
  - (a) да спре изцяло или частично достъпа до своите води и преференциалното тарифно третиране, предоставено на продуктите от риболов съгласно член GOODS.5 [Забрана на мита]; и
  - (b) ако счита, че посоченото в буква а) спиране не е съизмеримо с икономическото и общественото въздействие на предполагаемото неспазване, тя може да спре изцяло или частично преференциалното тарифно третиране на други стоки съгласно член GOODS.5 [Забрана на мита]; и
  - (c) ако счита, че спирането, посочено в букви а) и б), не е съизмеримо с икономическото и социалното въздействие на предполагаемото неспазване, тя може да спре изцяло или частично изпълнението на задълженията по втора част [Икономическо партньорство], първа позиция [Търговия], с изключение на дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие]. Ако изпълнението на първа позиция [Търговия] бъде спряно изцяло, изпълнението на трета позиция [Автомобилен транспорт] също се спира.
2. Във връзка с предполагаемо неспазване от една от страните („ответната страна“) на член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от настоящата позиция, доколкото тя се отнася до

договореностите, предвидени в посочените членове, другата страна („страната ищец“), след като е уведомила ответната страна,:

- (a) може да спре изцяло или частично достъпа до своите води по смисъла на член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман];
- (b) ако счита, че посоченото в буква а) спиране не е съизмеримо с икономическото и общественото въздействие на предполагаемото неспазване, тя може да спре изцяло или частично преференциалното тарифно третиране, предоставено на продукти от риболов съгласно член GOODS.5 [Забрана на мита];
- (c) ако счита, че посоченото в букви а) и б) спиране не е съизмеримо с икономическото и общественото въздействие на предполагаемото неспазване, тя може да спре изцяло или частично преференциалното тарифно третиране на други стоки съгласно член GOODS.5 [Забрана на мита]; и

чрез дерогация от параграф 1 коригиращите мерки, засягащи договореностите, установени в член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от настоящата позиция, доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, не могат да бъдат предприети в резултат на предполагаемо неспазване от някоя от страните на разпоредбите на позицията, които не са свързани с тези договорености.

3. Мерките по параграфи 1 и 2 са пропорционални на предполагаемото неспазване на ответната страна и на неговото икономическо и социално въздействие.

4. Мярка по параграфи 1 и 2 може да породи действие най-рано седем дни, след като страната ищец е изпратила на ответната страна уведомление за предложеното спиране. Страните провеждат консултации в рамките на Специализирания комитет по рибарството с цел постигане на взаимноприемливо решение. В уведомлението се посочва:

- (a) начина по който страната ищец счита, че ответната страна не е изпълнила задълженията си;
- (b) датата, на която страната ищец възнамерява да спре изпълнението; и
- (c) равнището на планираното спиране.

5. В срок от 14 дни от уведомлението по параграф 4 страната ищец трябва да оспори предполагаемото неспазване от ответната страна на настоящата позиция, както е посочено в параграфи 1 и 2, като поиска сформиранието на арбитражен съд съгласно шеста част, дял I [Уреждане на спорове], член INST.14 [Арбитражна процедура]. Отнасянето до арбитраж по настоящия член става, без предварително да се прибягва до консултации в съответствие с член INST.13 [Консултации]. Арбитражният съд разглежда въпроса като спешен случай за целите на шеста част, дял I [Уреждане на спорове], член INST.19 [Производства при спешни случаи].

6. Спирането на действието повече не се прилага, когато:

- (a) страната ищец е удовлетворена от факта, че ответната страна спазва съответните си задължения съгласно настоящата позиция; или

- (b) арбитражният съд реши, че ответната страна не е нарушила съответните си задължения съгласно настоящата позиция.

7. След решение срещу страната ищец в рамките на процедурата по параграф 5 ответната страна може да поиска от арбитражния съд, в срок от 30 дни от постановяването на решението му, да определи степен на спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение, която не надвишава равнището, еквивалентно на пропуснатите ползи или причинените вреди вследствие на прилагането на компенсаторните мерки, ако прецени, че несъответствието на компенсаторните мерки с параграфи 1 или 2 е значително. В искането се предлага равнище на спиране в съответствие с параграфи 1 или 2 и съответните принципи, определени в член INST.34B [Спиране на изпълнението на задължения за целите на член OTHS.3.12, параграф 12, член FISH.9, параграф 5 и член FISH.14, параграф 7]. Ответната страна може да приложи равнището на спиране на изпълнението на задълженията по настоящото споразумение в съответствие със равнището на спиране, определено от арбитражния съд, не по-рано от 15 дни след постановяването на такова решение.

8. Никоя от страните не може да се позовава на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение, за да възпрепятства другата страна да спре изпълнението на задължения съгласно настоящия член.

Член FISH.15: Обмен на данни

Страните обменят информацията, необходима за подпомагане на изпълнението на настоящата позиция, при спазване на законодателството на всяка страна.

Член FISH.16: Специализиран комитет по рибарството

1. Специализираният комитет по рибарството може по-специално:

- (a) да осигури форум за обсъждане и сътрудничество във връзка с устойчивото управление на риболовните дейности;
- (b) да разглежда разработването на многогодишни стратегии за опазване и управление като основа за определяне на ОДУ и други мерки за управление;
- (c) да разработва многогодишни стратегии за опазването и управлението на запаси извън квотите по член FISH.8 [Достъп до водите], параграф 2, буква б);
- (d) да разглежда мерки за управление и опазване на риболовните дейности, включително спешни мерки и мерки за гарантиране на селективността на риболова;
- (e) да обмисля подходи за събиране на данни за целите на науката и управлението на рибарството, за споделяне на такива данни (включително на информация, свързана с мониторинга, контрола и налагането на спазване), и за консултации с научни структури във връзка с най-добрите налични научни становища;
- (f) да обмисля мерки за осигуряване на съответствие с приложимите правила, включително съвместни програми за контрол, мониторинг и надзор, и за обмен на данни, за да се улеснят мониторингът на използването на възможностите за риболов и контролът и изпълнението;

- (g) да разработва насоките за определяне на ОДУ, посочени в член FISH.7 [Временни ОДУ], параграф 5;
- (h) да подготвя годишните консултации;
- (i) да разглежда въпроси, свързани с определянето на пристанища за разтоварване, включително улесняването на своевременното уведомяване от страните за тези определяния и за всякакви промени в тях;
- (j) да определя графици за уведомяване за мерките по член FISH.3 [Управление на рибарството], параграф 3, за съобщаване на списъците на корабите по член FISH.5 [Разрешения, съответствие и изпълнение], параграф 1 и уведомлението по член FISH.6 [Възможности за риболов], параграф 7;
- (k) да действа като форум за консултации съгласно член FISH.9 [Компенсаторни мерки], параграф 2 и член FISH.14 [Коригиращи мерки], параграф 4;
- (l) да разработи насоки в подкрепа на практическото прилагане на член FISH.8 [Достъп до водите];
- (m) да разработи механизъм за доброволно прехвърляне през годината на възможности за риболов между страните, както е посочено в член FISH.6 [Възможности за риболов], параграф 8; и
- (n) да обмисля прилагането и изпълнението на член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман] и член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов].

2. Специализираният комитет по рибарството може да приема мерки, включително решения и препоръки:

- (a) за записване на въпроси, договорени между страните след консултации съгласно член FISH.6 [Възможности за риболов];
- (b) по отношение на всеки от въпросите по параграф 1, букви б), в), г), д), е), ж), и), й), л), м) и н) от настоящия член;
- (c) за изменение на списъка на вече съществуващите международни задължения по член FISH.4 [Управление на рибарството], параграф 2;
- (d) във връзка с всеки друг аспект на сътрудничеството за устойчиво управление на рибарството съгласно настоящата позиция; и
- (e) относно реда и условията за преглед по член FISH.18 [Преглед].

3. Съветът за партньорство има правомощието да изменя приложения FISH.1, FISH.2 и FISH.3.

Член FISH.17: Прекратяване

1. Без да се засягат разпоредбите на член FINPROV.8 [Прекратяване] или член OTH.10 [Прекратяване на втора част], всяка от страните може по всяко време да прекрати настоящата

позиция чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай първа позиция [Търговия], втора позиция [Въздухоплаване], трета позиция [Автомобилен транспорт] и настоящата позиция [Рибарство] престават да бъдат в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

2. В случай на прекратяване на настоящата позиция съгласно параграф 1, член FINPROV.8 [Прекратяване] или член OTH.10 [Прекратяване на втора част] задълженията, поети от страните съгласно настоящата позиция за текущата година към момента, в който позицията престава да бъде в сила, продължават да се прилагат до края на годината.

3. Независимо от параграф 1, втора позиция [Въздухоплаване] може да остане в сила, ако страните се споразумеят да включат съответните части от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие].

4. Чрез дерогация от параграфи 1—3 и без да се засяга член FINPROV.8 [Прекратяване] или член OTH.10 [Прекратяване на втора част]:

а) освен ако не е договорено друго между страните, член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от настоящата позиция, доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, другата страна („страната ищец“), остават в сила, докато:

(i) не бъдат прекратени от някоя от страните, като на другата страна се даде писмено предизвестие за прекратяване от три години; или

(ii) ако е по-ранна — датата, на която член [OTH.9] [Географско прилагане], параграфи [3]—[5] престанат да бъдат в сила;

б) За целите на параграф 4, буква а), подточка i) предизвестие за прекратяване може да бъде дадено във връзка с един или повече от следните — Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, а член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от настоящата позиция, доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, продължават да бъдат в сила на тези територии, по отношение на които не е било дадено предизвестие за прекратяване; и

в) за целите на параграф 4, буква а), подточка ii), ако параграфи 3—5 от член OTH.9 [Географско прилагане] от Споразумението престанат да бъдат в сила по отношение на един или повече (но не всички) от Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от настоящата позиция, доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, продължава да е в сила на тези територии, по отношение на които параграфи 3—5 от член OTH.9 [Географско прилагане] остават в сила.

Член FISH.18: Клауза за преглед

1. Страните, в рамките на Съвета за партньорство, правят съвместен преглед на изпълнението на настоящата позиция четири години след края на срока на корекция по член 1 от приложение

FISH.4 [Протокол за достъп до водите] с цел да се прецени дали договореностите, включително по отношение на достъпа до водите, могат да бъдат допълнително кодифицирани и укрепени.

2. Този преглед може да бъде повторен на последващи интервали от четири години след приключването на първия преглед.
3. Страните вземат предварително решение относно реда и условията на прегледа чрез Специализирания комитет по рибарството.
4. Прегледът позволява по-специално оценка по отношение на предходните години на:
  - (a) разпоредбите за взаимен достъп до водите съгласно член FISH.8 [Достъп до водите];
  - (b) дяловете от ОДУ, определени в приложения FISH.1, 2 и 3;
  - (c) броя и степента на прехвърляния като част от годишните консултации по член FISH.6 [Възможности за риболов], параграф 4 и всички прехвърляния по член FISH.6 [Възможности за риболов], параграф 8;
  - (d) колебанията в годишните ОДУ;
  - (e) спазването от двете страни на разпоредбите на настоящата позиция и спазването от страна на корабите на всяка страна на правилата, приложими за тези кораби, когато се намират във водите на другата страна;
  - (f) естеството и степента на сътрудничество по настоящата позиция; и
  - (g) всеки друг елемент, за който страните вземат предварително решение чрез Специализирания комитет по рибарството.

Член FISH.19: Връзка с други споразумения

1. При спазване на параграф 2 настоящата позиция не засяга други съществуващи споразумения относно риболова от кораби, плаващи под знамето на някоя от страните, на територията под юрисдикция на другата страна.
2. Настоящата позиция заменя и замества всички съществуващи споразумения или договорености по отношение на риболова от страна на риболовни кораби на Съюза в териториалното море, прилежащо към Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, и по отношение на риболова от риболовни кораби на Обединеното кралство, регистрирани в Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, в териториалното море, прилежащо към държава членка. Въпреки това, в случай че Съветът за партньорство е взел решение в съответствие с член 10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], параграф 3 Споразумението да престане да се прилага по отношение на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, съответните споразумения или договорености не се заменят и заместват по отношение на територията или териториите, за които е взето такова решение.

ШЕСТА ПОЗИЦИЯ: ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член ОТН.1: Определения

Освен ако не е посочено друго, за целите на втора част от настоящото споразумение, Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси и Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита, се прилагат следните определения:

- (a) „селскостопанска стока“ означава продукт, посочен в приложение 1 към Споразумението за селското стопанство;
- (b) „митнически орган“ означава:
  - (i) по отношение на Съюза — службите на Европейската комисия, отговарящи за митническите въпроси, или по целесъобразност митническите администрации и всички други органи, оправомощени от държавите членки да прилагат и налагат спазването на митническото законодателство, и
  - (ii) по отношение на Обединеното кралство — Her Majesty's Revenue and Customs и всеки друг орган, отговарящ за митническите въпроси;
- (c) „мито“ означава всички мита или налози от каквото и да било естество, налагани върху или във връзка с вноса на дадена стока, с изключение на:
  - (i) налог, еквивалентен на вътрешен данък, налаган в съответствие с член GOODS.4 [Национално третиране по отношение на вътрешното облагане и нормативната уредба] от втора част, първа позиция, дял I;
  - (ii) антидъмпингово, специално защитно, изравнително или защитно мито, прилагано съответно съгласно ГАТТ от 1994 г., Антидъмпинговото споразумение, Споразумението за селското стопанство, Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки или Споразумението за защитните мерки; или
  - (iii) такса или друг налог, налагани върху вноса или във връзка с него, които са ограничени като сума до приблизителния размер на разходите за предоставените услуги;
- (d) „СРС“ означава Централната класификация на продуктите (Statistical Papers Series M No. 77, Отдел „Международни икономически и социални въпроси“, Статистическа служба на Организацията на обединените нации, Ню Йорк, 1991 г.);
- (e) „съществуващ“ означава действащ към датата на влизане в сила на настоящото споразумение;
- (f) „стоки на някоя от страните“ означава местни продукти по смисъла на ГАТТ от 1994 г. и включва стоките с произход от тази страна;
- (g) „Хармонизирана система“ или „ХС“ означава Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, включително всички правни забележки и изменения към нея, разработена от Световната митническа организация;

- (h) „позиция“ означава първите четири цифри в номера на тарифното класиране по Хармонизираната система;
- (i) „юридическо лице“ означава всеки правен субект, надлежно учреден или организиран по друг начин съгласно приложимото право с цел печалба или с друга цел, който е частна или държавна собственост, включително дружество, доверителен фонд, съдружие, съвместно предприятие, еднолично предприятие или сдружение;
- (j) „мярка“ означава всяка мярка, приета от някоя от страните, независимо дали във вид на закон, подзаконен акт, разпоредба, процедура, решение, административно действие, изискване или практика или под каквато и да било друга форма⁷¹;
- (k) „мерки на някоя от страните“ означава мерки, приети или запазени в сила от:
- (i) органи на централната власт или регионални или местни органи на управление; и
  - (ii) неправителствени организации, упражняващи правомощия, които са им делегирани от органи на централната власт или регионални или местни органи на управление;
- „мерки на някоя от страните“ включва мерки, приети или поддържани от структури, изброени в подточки i) и ii) чрез указване, ръководене или контролиране, пряко или непряко, на поведението на други структури по отношение на тези мерки;
- (l) „физическо лице от някоя от страните“ означава⁷²:
- (i) за Европейския съюз — гражданин на държава членка съгласно нейното законодателство⁷³; и
  - (ii) за Обединеното кралство — британски гражданин;
- (m) „лице“ означава физическо или юридическо лице;
- (n) „санитарна или фитосанитарна мярка“ означава всяка мярка по параграф 1 от приложение А към Споразумението за СФС;
- (o) „трета държава“ означава държава или територия извън териториалния обхват на прилагане на настоящото споразумение;
- (p) „Виенска конвенция за правото на договорите“ означава Виенската конвенция за правото на договорите, подписана във Виена на 23 май 1969 г.; и
- (q) „СТО“ означава Световната търговска организация.

---

⁷¹ От съображения за правна сигурност терминът „мярка“ включва и бездействие.

⁷² Тук не се включват физическите лица, пребиваващи на територията по член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 3.

⁷³ Определението за физическо лице включва също така лица, постоянно пребиваващи в Република Латвия, които не са граждани на Република Латвия или на която и да е друга държава, но които имат право, съгласно законодателството на Република Латвия, да получат паспорт, който не е национален.

Член ОТН.2: Споразумения в рамките на СТО

За целите на настоящото споразумение споразуменията на СТО са посочени, както следва:

- (a) „Споразумение за селското стопанство“ означава Споразумението за селското стопанство, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (b) „Антидъмпингово споразумение“ означава Споразумението за прилагане на член VI от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г.;
- (c) „ГАТС“ означава Общото споразумение по търговията с услуги, съдържащо се в приложение 1Б към Споразумението за СТО;
- (d) „ГАТТ от 1994 г.“ означава Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г., съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (e) „СДП“ означава Споразумението за държавните поръчки в приложение 4 към Споразумението за СТО⁷⁴;
- (f) „Споразумение за защитни мерки“ означава Споразумението за защитни мерки, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (g) „Споразумение за СИМ“ означава Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (h) „Споразумение за СФС“ означава Споразумението за санитарните и фитосанитарните мерки, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (i) „Споразумение за ТПТ“ означава Споразумението за техническите пречки пред търговията, съдържащо се в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- (j) „Споразумение ТРИПС“ означава Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост, съдържащо се в приложение 1В към Споразумението за СТО; и
- (k) „Споразумение за СТО“ означава Споразумението от Маракеш за създаване на Световната търговска организация, подписано в Маракеш на 15 април 1994 г.

Член ОТН.3: Създаване на зона за свободна търговия

Страните създават зона за свободна търговия в съответствие с член XXIV от ГАТТ от 1994 г. и член V от ГАТС.

Член ОТН.4: Връзка със Споразумението за СТО

Страните потвърждават своите права и задължения, произтичащи от Споразумението за СТО и други споразумения, по които те са страни.

---

⁷⁴ От съображения за правна сигурност „СДП“ се разбира като СДП, изменено с Протокола за изменение на Споразумението за държавните поръчки, подписан в Женева на 30 март 2012 г.

Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като задължаваща някоя от страните да действа по начин, който е несъвместим със задълженията ѝ по Споразумението за СТО.

Член ОТН.4а: Съдебна практика на СТО

Тълкуването и прилагането на разпоредбите на настоящата част вземат предвид съответните тълкувания в докладите на комисиите на СТО и на Апелативния орган, приети от органа за уреждане на спорове на СТО, както и в арбитражните решения съгласно Споразумението за уреждане на спорове.

Член ОТН.5: Изпълнение на задълженията

1. Всяка страна приема каквито и да било общи или конкретни мерки, необходими за изпълнение на задълженията ѝ по настоящата част, включително тези, необходими за осигуряване на спазването им от централни, регионални или местни правителства и власти, както и от неправителствени органи при упражняване на делегирани им правомощия.

Член ОТН.7: Препращане към закони и други споразумения

1. Освен ако не е посочено друго, когато в настоящата част се препраща към законовите и подзаконовите нормативни актове на някоя от страните, се разбира, че в тези закони и подзаконови нормативни актове се включват и измененията към тях.

2. Освен ако не е посочено друго, когато към международни споразумения се препраща или са включени в настоящата част, изцяло или частично, се приема, че тези споразумения включват измененията към тях или техните последващи споразумения, които влизат в сила и за двете страни по споразумението на датата на подписване на настоящото споразумение или след нея. Ако възникнат каквито и да било въпроси по прилагането на разпоредбите на настоящата част в резултат на такива изменения или последващи споразумения, страните по споразумението могат при необходимост и по искане на всяка от тях да се консултират помежду си с цел намиране на взаимноприемливо решение по въпроса.

Член ОТН.8: Задачи на Съвета за партньорство във втора част

Съветът за партньорство може:

(а) да приема решения за изменение на:

- (i) втора част, първа позиция, дял I, втора глава [Правила за произход] и приложенията към нея, в съответствие с член ORIG.31 [Изменение на настоящата глава и приложенията към нея];
- (ii) договореностите, определени в приложения ТВТ-[XX] и ТВТ-[ZZ], в съответствие с член ТВТ.9 [Сътрудничество в областта на надзора над пазара на нехранителните продукти и на безопасността и съответствието им], параграф 8;
- (iii) допълнения А и Б, в съответствие с член 2 [Определения на продукти, енологични практики и обработки], параграф 3 от приложение ТВТ-5 [ТЪРГОВИЯ С ВИНО];

- (iv) допълнение В в съответствие с член 3 [Изисквания за сертифициране при внос на съответните територии на страните], параграф 3 от приложение ТВТ-5 [ТЪРГОВИЯ С ВИНО];
  - (v) допълнения А, Б, В и Г, в съответствие с член 1 [Цел и обхват] от приложение ТВТ-4 [БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ];
  - (vi) допълнения 1—3, в съответствие с член 1 [Определения] и член 2 [Продуктов обхват] от приложение ТВТ-2 [ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ];
  - (vii) приложението относно одобрените икономически оператори, Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси, Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита, и списъка на стоките по член CUSTMS.16 [Временен внос], параграф 2 в съответствие с член CUSTMS.21 [Изменения];
  - (viii) съответния подраздел съгласно раздел Б от ANNEX.PPROC-1 в съответствие с член PPROC.18 [Изменение на раздел Б от ANNEX.PPROC-1];
  - (ix) приложение ENER-1 [СПИСЪК НА ЕНЕРГИЙНИ ПРОДУКТИ, ВЪГЛЕВОДОРОДИ И СУРОВИНИ], приложение ENER-2 [ЕНЕРГИЙНИ СУБСИДИИ И СУБСИДИИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА] и приложение ENER-3 [НЕПРИЛАГАНЕ НА ДОСТЪП НА ТРЕТИ ЛИЦА И ОТДЕЛЯНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА], в съответствие с член ENER.31 [Ефективно прилагане и изменения];
  - (x) параграф 4 от член LPFS.3.2 [Обхват и изключения] в съответствие с посочения параграф, член LPFS.3.3 [Услуги от общ икономически интерес], параграф 2 в съответствие с четвъртото изречение от същия параграф, член LPFS.3.3 [Услуги от общ икономически интерес], параграф 3 в съответствие с посочения параграф, член LPFS.3.5 [Забранени субсидии и субсидии, подчинени на условия] в съответствие с параграф 1 от посочения член и член LPFS.3.11 [Събиране на вземания] в съответствие с параграф 7 от посочения член от глава 3 [Контрол на субсидиите];
  - (xi) член FISH.10 [Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] и всяка друга разпоредба на пета позиция [Рибарство] в съответствие с член FISH.10 [Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], параграф 4;
  - (xii) приложения FISH.1, FISH.2 и FISH.3 в съответствие с член FISH.16 [Специализиран комитет по рибарството], параграф 3;
  - (xiii) всяка друга разпоредба, протокол, допълнение или приложение, за които възможността за такова решение е изрично предвидена във втора част от настоящото споразумение.
- (b) да приема решения за тълкуване на разпоредбите на втора част от настоящото споразумение.

Член ОТН.9: Географско прилагане

1. Разпоредбите на настоящото споразумение относно тарифния режим на стоките, включително правилата за произход и временното спиране на прилагането на този режим, се прилагат и по отношение на Съюза към тези зони на митническата територия на Съюза, както е определена в член 4 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁷⁵, които не са обхванати от седма част [Заклучителни разпоредби], член FINPROV.1 [Териториален обхват], буква а).
2. Без да се засяга член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграфи 2, 3 и 4, правата и задълженията на страните съгласно настоящата част се прилагат и за всички райони отвъд териториалните води на всяка от страните, включително морското и океанското дъно и неговите недра, върху които съответната страна упражнява суверенни права или които са под нейна юрисдикция в съответствие с международното право, включително Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, сключена в Монтего Бей на 10 декември 1982 г., както и нейните закони и подзаконови актове, които са в съответствие с международното право⁷⁶.
3. При спазване на изключенията, съдържащи се в параграф 4, глава 1 [NTMA], глава 2 [Правила за произход] и глава 5 [Митници и улесняване на търговията] от дял IV [Търговия със стоки] и протоколите и приложенията към тези глави се прилагат и по отношение на Обединеното кралство към териториите, посочени в член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 2. За тази цел териториите, посочени в член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 2, се смятат за част от митническата територия на Обединеното кралство. Митническите органи на териториите по член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 2 отговарят за прилагането и изпълнението на тези глави и протоколите и приложенията към тези глави на съответните им територии. Позоваванията на „митнически орган“ в тези разпоредби се четат съответно. Въпреки това исканията и съобщенията, направени съгласно тези глави и протоколите и приложенията към тези глави, се управляват от митническия орган на Обединеното кралство.
4. Член CUSTMS.9 [Одобрени икономически оператори] от глава 5 [Митници и улесняване на търговията] на втора част, първа позиция, дял IV [Търговия със стоки], ПРИЛОЖЕНИЕ CUSTMS-1 [Одобрени икономически оператори] и Протоколът относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита не се прилагат към Департамент Гърнзи или Департамент Джърси.
5. Глава 3 [СФС] и глава 4 [ТПТ] от дял IV [Търговия със стоки] на втора част, първа позиция и приложенията към тези глави се прилагат също, по отношение на Обединеното кралство, към териториите, посочени в член FINPROV. [Териториален обхват], параграф 2. Органите на териториите по член FINPROV.1 [Териториален обхват], параграф 2 отговарят за прилагането и

---

⁷⁵ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (преработен текст) (ОВ ЕС L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

⁷⁶ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз „райони отвъд териториалните води на всяка от страните“ се разбира като съответните райони на държавите — членки на Европейския съюз.

изпълнението на тези глави и приложенията към тези глави на съответните им територии и релевантните позования се четат съответно. Въпреки това исканията и съобщенията, направени съгласно тези глави и приложенията към тези глави, се управляват от органите на Обединеното кралство.

6. Без да се засягат член FINPROV.8 [Прекратяване] и член ОТН.10 [Прекратяване на втора част], и освен ако не е договорено друго между страните, параграфи 3—5 от настоящия член остават в сила до по-ранната от следните дати:

- (a) изтичане на период от три години след изпращането на писмено уведомление за прекратяване до другата страна; или
- (b) датата, на която член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от пета позиция пт [Рибарство], доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, престанат да бъдат в сила.

7. За целите на параграф 6, буква а) уведомление за прекратяване може да бъде изпратено във връзка с един или повече от Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, а параграфи 3—5 от настоящия член продължават да бъдат в сила за териториите, за които не е изпратено уведомление за прекратяване.

8. За целите на параграф 6, буква б), ако член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], член FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] и всички други разпоредби на пета позиция [Рибарство], доколкото се отнасят до договореностите, предвидени в посочените членове, престават да бъдат в сила по отношение на един или повече (но не всички) от Департамент Гърнзи, Департамент Джърси или остров Ман, параграфи 3—5 от настоящия член продължават да бъдат в сила за тези територии, по отношение на които член FISH.10 [Достъп до водите на Департамент Гърнзи, Департамент Джърси и остров Ман], FISH.11 [Срокове за уведомяване във връзка с вноса и директното разтоварване на продукти от риболов] или всяка друга разпоредба от пета позиция [Рибарство], доколкото тя се отнася до договореностите, предвидени в посочените членове, остават в сила.

Член ОТН.10: Прекратяване на втора част

Без да се засяга член FINPROV.8 [Прекратяване], всяка страна може да прекрати прилагането на настоящата част във всеки един момент чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящата част престава да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението. Четвърта позиция [Координация на социалната сигурност и визи за краткосрочни посещения] и Протоколът за координация на социалната сигурност не се прекратяват съгласно настоящия член.

ТРЕТА ЧАСТ: ПРАВОПРИЛАГАНЕ И СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДЯЛ I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член LAW.GEN.1: Цел

1. Целта на настоящата част е да се предвидят правоприлагане и съдебно сътрудничество между държавите членки и институции, органи, служби и агенции на Съюза, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления, както и с предотвратяването и борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

2. Настоящата част се прилага единствено към правоприлагането и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, които се осъществяват изключително между Обединеното кралство, от една страна, и Съюза и държавите членки, от друга страна. Тя не се прилага към ситуации, възникващи между държавите членки или между държави членки и институции, органи, служби и агенции на Съюза, нито към органи, отговарящи за опазването на националната сигурност, когато действат в тази сфера.

Член LAW.GEN.2: Определения

За целите на настоящата част се прилагат следните определения:

- (a) „трета държава“ означава държава, която не е нито държава членка, нито Обединеното кралство;
- (b) „специални категории лични данни“ означава лични данни, разкриващи расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения или членство в синдикални организации, генетични данни, биометрични данни, обработвани единствено за целите на идентифицирането на физическо лице, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот или сексуалната ориентация на физическо лице;
- (c) „генетични данни“ означава всички лични данни, свързани с генетичните белези на физическо лице, наследени или придобити, които дават уникална информация за физиологията или здравето на това физическо лице и са получени, по-специално, от анализ на биологична проба от въпросното физическо лице;
- (d) „биометрични данни“ означава лични данни, получени в резултат на специфично техническо обработване, които са свързани с физическите, физиологичните или поведенческите характеристики на дадено физическо лице и които позволяват или потвърждават уникалната идентификация на това физическо лице, като лицеви изображения или дактилоскопични данни;
- (e) „обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване;

- (f) „нарушение на сигурността на лични данни“ означава нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин;
- (g) „регистър с лични данни“ означава всеки структуриран набор от лични данни, достъпът до които се осъществява съгласно определени критерии, независимо дали е централизиран, децентрализиран или разпределен съгласно функционален или географски принцип;
- (h) „Специализиран комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество“ означава комитетът с това име, създаден с член INST.2. [Комитети].

Член LAW.GEN.3: Защита на правата на човека и основните свободи

1. Предвиденото в настоящата част сътрудничество се основава на дългогодишното зачитане от страните и държавите членки на демокрацията, върховенството на закона и основните права и свободи на лицата, включително както са посочени във Всеобщата декларация за правата на човека и Европейската конвенция за правата на човека, както и на значението да се осигури упражняването на правата и свободите съгласно тази конвенцията на местно равнище.
2. Нищо в настоящата част не променя задължението за зачитане на основните права и правните принципи, както са отразени по-специално в Европейската конвенция за правата на човека и, в случая на Съюза и неговите държави членки, в Хартата на основните права на Европейския съюз.

Член LAW.GEN.4: Защита на личните данни

8. Предвиденото в тази част сътрудничество се основава на дългосрочния ангажимент на страните да гарантират високо равнище на защита на личните данни.
9. За да отразят това високо равнище на защита, страните гарантират, че личните данни, обработвани съгласно тази част, подлежат на ефективни защитни мерки в съответните режими за защита на данните на страните, включително че:
  - (a) личните данни се обработват законосъобразно, безпристрастно и в съответствие с принципите за свеждане на данните до минимум, ограничаване в рамките на целта, точност и ограничение на съхранението;
  - (b) обработването на специални категории лични данни се разрешава единствено доколкото то е необходимо и при условие че се прилагат целесъобразни защитни мерки, съобразени с конкретните рискове от обработването;
  - (c) се прилага ниво на сигурност, съобразено с риска от обработването, като се предприемат съответните технически и организационни мерки, особено по отношение на обработването на специални категории лични данни;
  - (d) на субектите на данни се предоставя юридически упражняемо право на достъп, коригиране и заличаване при спазването на евентуални ограничения, които са предвидени в законодателството и които представляват необходими и пропорционални мерки в едно демократично общество, за да бъдат защитени важни цели от обществен интерес;

- (e) в случай на нарушение на сигурността на данните, създаващо риск за правата и свободите на физически лица, компетентният надзорен орган се уведомява без необосновано забавяне за нарушението; когато има вероятност нарушението да създаде висок риск за правата и свободите на физически лица, субектите на данните също се уведомяват при спазването на евентуални ограничения, които са предвидени в законодателството и които представляват необходими и пропорционални мерки в едно демократично общество, за да бъдат защитени важни цели от обществен интерес;
- (f) по-нататъшното предаване на трета държава е разрешено единствено при спазването на подходящи за това предаване условия и защитни мерки, които гарантират, че нивото на сигурност не се нарушава;
- (g) контролирането на спазването на мерките за защита на данните и принудителното изпълнение на тези мерки се извършва от независими органи; и
- (h) на субектите на данни се предоставя юридически упражняемо право на ефективна административна и съдебна защита в случай на нарушение на мерките за защита на данните.

10. Обединеното кралство, от една страна, и Съюзът, включително от името на всяка от своите държави членки, от друга страна, уведомяват Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество за надзорните органи, отговарящи за надзора на изпълнението и гарантирането на спазването на правилата за защита на данните, приложими към сътрудничеството съгласно тази част. Надзорните органи си сътрудничат, за да гарантират спазването на тази част.

11. Разпоредбите относно защитата на личните данни, съдържащи се в тази част, се прилагат за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или са предназначени да бъдат част от регистър с лични данни.

12. Настоящият член не засяга прилагането на специални разпоредби в тази част, свързана с обработването на лични данни.

Член LAW.GEN.5: Обхват на сътрудничеството, когато държава членка вече не участва в аналогични мерки съгласно правото на Съюза

1. Настоящият член се прилага, ако държава членка престане да участва в или да се ползва с права съгласно разпоредби от правото на Съюза, свързани с правоприлагането и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, които са аналогични с някои от съответните разпоредби от настоящата част.

2. Обединеното кралство може да уведоми писмено Съюза за намерението си да прекрати прилагането на съответните разпоредби от настоящата част по отношение на тази държава членка.

3. Уведомление, дадено съгласно параграф 2, влиза в сила на посочената в него дата, която не трябва да бъде по-рано от датата, на която държавата членка престава да участва в или да се ползва с права съгласно разпоредбите в правото на Съюза по параграф 1.

4. Ако Обединеното кралство даде уведомление съгласно настоящия член, че възнамерява да прекрати прилагането на съответните разпоредби от настоящата част,

Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите мерки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящата част и засегнато от прекратяването, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество съгласно съответните разпоредби от настоящата част преди прекратяването на тяхното прилагане, страните гарантират, че след влизането в сила на прекратяването нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

5. Съюзът уведомява писмено Обединеното кралство по дипломатически път за датата, на която държавата членка ще възобнови участието си в или ползването си с права съгласно съответните разпоредби от правото на Съюза. Прилагането на съответните разпоредби от настоящата част се възобновява на тази дата или, в случай че това стане по-късно, на първия ден от месеца след датата, на която е дадено уведомлението.

6. С цел улесняване на прилагането на настоящия член, Съюзът уведомява Обединеното кралство, ако държава членка престане да участва в или да се ползва с права съгласно разпоредби от правото на Съюза, свързани с правоприлагането и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, които са аналогични със съответните разпоредби от настоящата част.

ДЯЛ II: ОБМЕН НА ДАННИ ЗА ДНК, ЗА ПРЪСТОВИ ОТПЕЧАТЪЦИ И ЗА РЕГИСТРАЦИЯТА НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Член LAW.PRUM.5: Цел

Целта на настоящия дял е въвеждането на реципрочно сътрудничество между компетентните правоприлагащи органи на Обединеното кралство, от една страна, и държавите членки, от друга страна, във връзка с автоматизираното предаване на ДНК профили, на дактилоскопични данни и на някои национални данни за регистрацията на превозни средства.

Член LAW.PRUM.6: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „компетентен правоприлагащ орган“ означава национален полицейски, митнически или друг орган, оправомощен съгласно националното право да разкрива, предотвратява и разследва престъпления или престъпни дейности и да упражнява власт и да прилага принудителни мерки в контекста на подобни дейности; агенции, органи или други звена, които се занимават изключително с въпроси на националната сигурност, не са компетентни правоприлагащи органи за целите на настоящия дял;
- (b) „търсене“ и „сравняване“, както са използвани в членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили], LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни] и LAW.PRUM.17 [Мерки за прилагане], означават процедурите, с които се установява дали има съвпадение между, съответно ДНК данни или дактилоскопични данни, които са съобщени от една държава, и ДНК данни или дактилоскопични данни, съхранявани в базите данни на една, няколко или всички останали държави;
- (c) „автоматизирано търсене“, както е използвано в член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства], означава процедура за

онлайн достъп с цел извършване на справка в базите данни на една, няколко или всички останали държави;

- (d) „некодираща част от ДНК“ означава хромозомни сектори, които нямат генетичен израз, т.е. за тях не е известно да осигуряват функционални свойства на даден организъм;
- (e) „ДНК профил“ означава буквен или цифров код, който представлява набор от идентификационни характеристики на некодиращата част на анализирана проба човешка ДНК, т.е. определена молекулярна структура в различните части на ДНК (локуси);
- (f) „референтни ДНК данни“ означава ДНК профил и референтен номер; референтните ДНК данни включват само ДНК профили, създадени от некодиращата част на ДНК, и референтен номер; референтните ДНК данни не съдържат никакви данни, от които субектът им може да бъде пряко идентифициран; референтни ДНК данни, които не принадлежат на никое физическо лице (неидентифицирани ДНК профили), следва да бъдат разпознаваеми като такива;
- (g) „референтен ДНК профил“ означава ДНК профил на идентифицирано лице;
- (h) „неидентифициран ДНК профил“ означава ДНК профил, получен от следи, събрани по време на разследване на престъпления и принадлежащи на лице, което все още не е идентифицирано;
- (i) „забележка“ означава маркиране на ДНК профил от държава в нейната национална база данни, посочващо, че вече е имало съвпадение на този ДНК профил при търсене или сравняване от друга държава;
- (j) „дактилоскопични данни“ означава образи на пръстови отпечатащи, образи на следи от пръстови отпечатащи, отпечатащи на длани, следи на отпечатащи от длани, както и модели на такива образи (кодирани признаци (minutiae), когато те се съхраняват и обработват чрез автоматизирана база данни);
- (k) „дактилоскопични референтни данни“ означава дактилоскопични данни и референтен номер; дактилоскопичните референтни данни не съдържат никакви данни, от които субектът им може да бъде пряко идентифициран; дактилоскопичните референтни данни, които не принадлежат на никое физическо лице (неидентифицирани дактилоскопични данни), следва да бъдат разпознаваеми като такива;
- (l) „данни за регистрацията на превозни средства“ означава съвкупността от данни, посочени в глава 3 от ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-1;
- (m) „отделен случай“, както е използвано в член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], параграф 1, второ изречение, в член LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни], параграф 1, второ изречение и в член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства], параграф 1, означава отделна преписка по разследване или привличане към наказателна отговорност; в случай че такава преписка съдържа повече от един ДНК профил или повече от един елемент от дактилоскопични данни или данни за регистрацията на превозно средство, те могат да бъдат изпратени заедно като едно искане;

- (n) „лабораторна дейност“ означава мярка, предприета в лаборатория за откриване или събиране на следи по предмети, както и разработка, анализ и разчитане на доказателства, получени в рамките на криминалистични анализи, относно ДНК профили и дактилоскопични данни, с цел предоставяне на експертизи или обмен на доказателства, получени в рамките на криминалистични анализи;
- (o) „резултати от лабораторни дейности“ означава всякакви аналитични резултати и пряко свързаното с тях тълкуване;
- (p) „структура, предоставяща услуги във връзка с криминалистичните анализи“ означава всяка организация, публична или частна, която извършва лабораторни дейности в областта на криминалистичните анализи по искане на компетентните правоприлагащи или съдебни органи;
- (q) „национален орган по акредитация“ означава единственият орган в дадена държава, упълномощен от държавата да извършва акредитация.

Член LAW.PRUM.7: Създаване на национални файлове с ДНК анализи

1. Държавите създават и поддържат национални файлове с ДНК анализи за разследване на престъпления.
2. За целите на прилагането на настоящия дял държавите осигуряват наличието на референтни ДНК данни от своите национални файлове с ДНК анализи, както е упоменато в параграф 1.
3. Държавите декларират националните файлове с ДНК анализи, към които са приложими членовете от LAW.PRUM.7 [Създаване на национални файлове с ДНК анализи] до LAW.PRUM.10 [Събиране на клетъчен материал и предоставяне на ДНК профили] и членове LAW.PRUM.13 [Национални звена за контакт], LAW.PRUM.14 [Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация] и LAW.PRUM.17 [Мерки за прилагане], и условията за автоматизирано търсене, както са посочени в член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], параграф 1.

Член LAW.PRUM.8: Автоматизирано търсене на ДНК профили

1. При разследването на престъпления държавите разрешават на националните звена за контакт на други държави, посочени в член LAW.PRUM.13 [Национални звена за контакт], достъп до референтни ДНК данни от техните файлове с ДНК анализи, с правомощието да провеждат автоматизирано търсене чрез сравняване на ДНК профили. Търсенето може да се осъществява само в отделни случаи и в съответствие с националното право на молещата държава.
2. Ако автоматизирано търсене покаже, че предоставен ДНК профил съвпада с ДНК профилите, въведени в претърсвания от помолената държава файл, тогава националното звено за контакт на молещата държава получава по автоматизиран път референтните ДНК данни, за които е намерено съвпадение. Ако не може да бъде установено съвпадение, това се съобщава автоматично.

Член LAW.PRUM.9: Автоматизирано сравняване на ДНК профили

1. При разследването на престъпления държавите, чрез своите национални звена за контакт, сравняват ДНК профилите от своите неидентифицирани ДНК профили с всички ДНК профили от референтните данни на другите национални файлове с ДНК анализи в съответствие с взаимноприемливи практически договорености между засегнатите държави. ДНК профилите се предоставят и сравняват в автоматизирана форма. Неидентифицираните ДНК профили се предоставят само за сравнение, когато това е предвидено в националното законодателство на молещата държава.

2. Ако в резултат на сравнението, посочено в параграф 1, държава открие, че някои предоставени от друга държава ДНК профили съвпадат с профили от собствените ѝ файлове с ДНК анализи, тя незабавно предоставя на националното звено за контакт на другата държава референтните ДНК данни, за които е намерено съвпадение.

Член LAW.PRUM.10: Събиране на клетъчен материал и предоставяне на ДНК профили

Когато в текущо разследване или наказателно производство няма наличен ДНК профил за дадено физическо лице на територията на помолената държава, същата осигурява правна помощ, като събира и изследва клетъчен материал от това физическо лице и предоставя получения ДНК профил на молещата държава, при условие че:

- (a) молещата държава посочи причината, поради която изисква това;
- (b) молещата държава представи заповед за разследване или изложение на компетентния орган, както е предвидено в националното законодателство на тази държава, в което се посочва, че изискванията за събиране и изследване на клетъчен материал биха били изпълнени, ако съответното физическо лице се намира на територията на молещата държава; и
- (c) съгласно законодателството на замолената държава са изпълнени изискванията за събиране и изследване на клетъчен материал и за предоставяне на получения ДНК профил.

Член LAW.PRUM.11: Дактилоскопични данни

За прилагането на настоящия дял държавите осигуряват наличието на дактилоскопични референтни данни от файла за националните автоматизирани системи за идентификация на пръстови отпечатьци, създадени за предотвратяване и разследване на престъпления.

Член LAW.PRUM.12: Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни

1. За целите на предотвратяването и разследването на престъпления държавите разрешават на националните звена за контакт на други държави, както е посочено в член LAW.PRUM.13 [Национални звена за контакт], достъп до референтните данни в създадените от тях за тази цел автоматизирани системи за идентификация на пръстови отпечатьци, като им предоставят правомощията да провеждат автоматизирано търсене чрез сравняване на дактилоскопични данни. Търсенето може да се осъществява само в отделни случаи и в съответствие с националното законодателство на молещата държава.

2. Потвърждаването на съвпадение на дактилоскопични данни с референтните данни, съхранявани от помолената държава, се осъществява от националното звено за контакт на

молещата държава посредством автоматизирано предоставяне на референтните данни, необходими за ясно съвпадение.

Член LAW.PRUM.13: Национални звена за контакт

1. За целите на предоставянето на данни, както е посочено в членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни], държавите определят национални звена за контакт.
2. По отношение на държавите членки националните звена за контакт, определени за сходен обмен на данни в рамките на Съюза, се разглеждат като национални звена за контакт за целите на настоящия дял.
3. Правомощията на националните звена за контакт се уреждат от приложимото национално право.

Член LAW.PRUM.14: Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация

Ако процедурата, упомената в членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни], покаже съвпадение между ДНК профили или дактилоскопични данни, предоставянето на допълнителни съществуващи лични данни и друга информация относно референтните данни, се урежда от националното право, в т.ч. правилата за правна помощ, на помолената държава, без да се накърнява член LAW.PRUM.17 [Мерки за прилагане], параграф 1.

Член LAW.PRUM.15: Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства

1. За предотвратяване и разследване на престъпления и в работата си по други нарушения, попадащи в юрисдикцията на съдилищата или на прокуратурата на молещата държава, както и за поддържане на обществената сигурност, държавите предоставят на националните звена за контакт на други държави, както е посочено в параграф 2, достъп до следните национални данни за регистрация на превозните средства, с правомощието да провеждат автоматизирано търсене в отделни случаи:
  - (a) данни, свързани с притежатели или държатели; и
  - (b) данни, свързани с превозни средства.
2. Търсене по силата на параграф 1 може да се прави само по пълен номер на шасито или пълен регистрационен номер и в съответствие с националното право на молещата държава.
3. За целите на предоставянето на данни, предвидено в параграф 1, държавите определят национално звено за контакт относно постъпващите искания от други държави. Правомощията на националните звена за контакт се уреждат от приложимото национално право.

Член LAW.PRUM.16: Акредитация на структурите, предоставящи услуги във връзка с криминалистичните анализи и извършващи лабораторни дейности

1. Държавите гарантират, че техните структури, предоставящи услуги във връзка с криминалистичните анализи и извършващи лабораторни дейности, са акредитирани от национален орган по акредитация като съответстващи на EN ISO/IEC 17025.
2. Всяка държава гарантира, че резултатите от работата на акредитирани структури, предоставящи услуги във връзка с криминалистичните анализи и извършващи лабораторни дейности в други държави, се признават от нейните органи отговорни за превенцията, разкриването и разследването на престъпления, за еднакво надеждни с резултатите от работата на националните структури, предоставящи услуги във връзка с криминалистичните анализи и извършващи лабораторни дейности, които са акредитирани по EN ISO/IEC 17025.
3. Компетентните правоприлагащи органи на Обединеното кралство нямат право да извършват търсене и автоматизирано сравняване съгласно членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни], преди Обединеното кралство да е въвело и приложило мерките, упоменати в параграф 1 от настоящия член.
4. Параграфи 1 и 2 не засягат националните правила за оценка на доказателствата от съда.
5. Обединеното кралство уведомява Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество за текста на основните разпоредби, приети за въвеждане и прилагане на разпоредбите на настоящия член.

Член LAW.PRUM.17: Мерки за прилагане

1. За целите на настоящия дял държавите предоставят на компетентните органи на други държави достъп до всички категории съществуващи данни с цел търсене и сравняване при същите условия, при които те са налични с цел търсене и сравняване от националните компетентни правоприлагащи органи. Държавите предоставят допълнителни съществуващи лични данни и друга информация относно референтните данни, както е посочено в член LAW.PRUM.14 [Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация], на компетентните органи на други държави за целите, обхванати от настоящия дял, при същите условия, при които те биха били предоставени на национални органи.
2. Техническите и процедурните спецификации за прилагането на процедурите, упоменати в членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили], LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни] и LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозните средства], са определени в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-1.

3. Декларациите, направени от държавите членки в съответствие с Решения 2008/615/ПВР⁷⁷ и 2008/616/ПВР⁷⁸ на Съвета, са приложими и в техните отношения с Обединеното кралство.

Член LAW.PRUM.18: Предварителна оценка

1. За да бъде проверено доколко Обединеното кралство е изпълнило задълженията, определени в член LAW.PRUM.17 [Мерки за прилагане] и ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-1, ще бъдат проведени посещения с цел оценка и пилотно изпитание по отношение на Обединеното кралство и при условия и организация, приемливи за него, доколкото това се изисква съгласно приложение LAW-1. При всички положения ще бъде проведено пилотно изпитание по отношение на търсенето на данни по силата на член LAW.PRUM.15 [Атоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства].

2. Въз основа на доклад за цялостна оценка от посещението и, когато е приложимо, от пилотното изпитание, както са посочени в параграф 1, Съюзът определя датата или датите, от които държавите членки могат да предоставят лични данни на Обединеното кралство съгласно настоящия дял.

3. До приключването на оценката, упомената в параграф 1, държавите членки могат да предоставят на Обединеното кралство лични данни, както е упоменато в членове LAW.PRUM.8 [Атоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Атоматизирано сравняване на ДНК профили], LAW.PRUM.12 [Атоматизирано търсене на дактилоскопични данни] и LAW.PRUM.14 [Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация], от датата на влизане в сила на настоящото споразумение до датата или датите, определени от Съюза в съответствие с параграф 2 от настоящия член, но не по-късно от девет месеца след влизането в сила на настоящото споразумение. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество може да удължи този период веднъж с не повече от десет месеца.

Член LAW.PRUM.19: Спиране или прекратяване на прилагането

1. В случай че Съюзът реши да измени настоящия дял поради това, че неговото право, третиращо предмета, уреден от този дял, е изменено или е в процес да бъде изменено съществено, той може да уведоми съответно Обединеното кралство с цел съгласуване на официално изменение на настоящото споразумение по отношение на настоящия дял. След такова уведомление страните започват консултации.

2. Ако до девет месеца от това уведомление страните не сключат споразумение за изменение на настоящия дял, Съюзът може да реши да спре прилагането на настоящия дял за период до девет месеца. Преди изтичането на този период страните могат да се договорят да удължат спирането на прилагането за допълнителен период до девет месеца. Ако до края на периода на спирането страните не сключат споразумение за изменение на настоящия дял,

---

⁷⁷ Решение 2008/615/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г. относно засилването на трансграничното сътрудничество, по-специално в борбата срещу тероризма и трансграничната престъпност (ОВ ЕС L 210, 6.8.2008 г., стр.1).

⁷⁸ Решение 2008/616/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г. за изпълнение на Решение 2008/615/ПВР относно засилването на трансграничното сътрудничество, по-специално в борбата срещу тероризма и трансграничната престъпност (ОВ ЕС L 210, 6.8.2008 г., стр. 12).

разпоредбите му спират да се прилагат на първия ден от месеца след изтичането на периода на спирането, освен ако Съюзът не уведоми Обединеното кралство, че вече не желае изменение на настоящия дял. В такъв случай действието на разпоредбите на настоящия дял, чието прилагане е било спряно, се възстановява.

3. Ако прилагането на някоя от разпоредбите на настоящия дял е спряно по силата на настоящия член, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите стъпки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящия дял и засегнато от спирането, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество по силата на настоящия дял преди спирането на прилагането на съответните разпоредби, страните гарантират, че след влизането в сила на спирането нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

ДЯЛ III: ПРЕДАВАНЕ И ОБРАБОТВАНЕ НА РЕЗЕРВАЦИОННИ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ

Член LAW.PNR.18: Обхват

1. Настоящият дял определя правилата, съгласно които резервационните данни на пътниците могат да бъдат предавани на, обработвани и използвани от компетентните органи на Обединеното кралство при полети между Съюза и Обединеното кралство, и установява конкретни предпазни мерки в тази връзка.

2. Настоящият дял е приложим към въздушни превозвачи, които изпълняват пътнически полети между Съюза и Обединеното кралство.

3. Настоящият дял е приложим също към въздушни превозвачи, учредени или съхраняващи данни в Съюза и изпълняващи пътнически полети до и от Обединеното кралство.

4. Настоящият дял също предвижда полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси между Обединеното кралство и Съюза във връзка с PNR данните.

Член LAW.PNR.19: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „въздушен превозвач“ означава предприятие за въздушен транспорт с валиден лиценз за дейност или еквивалентен документ, който позволява извършването на превози по въздух на пътници между Обединеното кралство и Съюза;
- (b) „резервационни данни на пътниците (PNR)“ означава запис на изискванията за пътуването на всеки пътник, в който се съдържа цялата информация, необходима за обработване и контролиране на резервацията от въздушните превозвачи, извършващи резервацията, и от участващите въздушни превозвачи за всяко пътуване, резервирано от пътник или от негово име, без значение дали записът се съдържа в системи за резервации, системи за контрол на излитанията, използвани за регистрация на пътниците преди полета, или сходни системи със същите функционални възможности; по-конкретно, както се използва в настоящия дял, PNR данните съдържат елементите, описани в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-2;
- (c) „компетентен орган в Обединеното кралство“ означава органът от Обединеното кралство, който е натоварен с получаването и обработването на PNR данните по

настоящото споразумение; ако Обединеното кралство има повече от един компетентен орган, то предвижда система за обслужване на едно гише за данни на пътниците, която позволява на въздушните превозвачи да предават PNR данни на единна входна точка за предаване на данни, и определя единно звено за контакт за получаването и отправянето на искания съгласно член LAW.PNR.22 [Полицейско и съдебно сътрудничество];

- (d) „звена за данни за пътниците (ЗДП)“ означава създадените или посочените от държавите членки звена, които отговарят за получаването и обработването на PNR данните;
- (e) „тероризъм“ означава всяко престъпление, изброено в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7;
- (f) „тежко престъпление“ означава престъпление, което е наказуемо с лишаване от свобода или с мярка за задържане за максимален срок от най-малко три години съгласно националното право на Обединеното кралство.

Член LAW.PNR.20: Цели на използването на PNR данните

1. Обединеното кралство осигурява PNR данните, получени съгласно настоящия дял, да бъдат обработвани само с цел предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на терористични престъпления или тежки престъпления и, за извършването на контрол върху обработването на PNR данните, при условията, определени в настоящото споразумение.
2. В изключителни случаи PNR данните могат да бъдат обработвани от компетентния орган в Обединеното кралство, когато това е необходимо за защитата на жизнените интереси на физическо лице като:
  - (a) риск от смърт или сериозна телесна повреда; или
  - (b) значителен риск за общественото здраве, по-специално според международно признати стандарти.
3. Компетентният орган в Обединеното кралство може също да обработва PNR данни в отделни случаи, когато разкриването на съответни PNR данни е наредено от съд или административен трибунал в Обединеното кралство в производство, пряко свързано с някоя от целите съгласно параграф 1.

Член LAW.PNR.21: Гарантиране предоставянето на PNR данни

1. Съюзът гарантира, че въздушните превозвачи не са възпрепятствани да предават PNR данни на компетентния орган в Обединеното кралство съгласно настоящия дял.
2. Съюзът гарантира, че въздушните превозвачи могат да предават PNR данни на компетентния орган в Обединеното кралство чрез упълномощени агенти, които действат от името и под ръководството на въздушен превозвач, съгласно настоящия дял.
3. Обединеното кралство не изисква от въздушните превозвачи да предоставят елементи от PNR данни, които още не са събрани или не са държани от въздушния превозвач с цел резервиране.

4. Обединеното кралство заличава при получаването им данни, които са му били предадени от въздушен превозвач съгласно настоящия дял, ако този елемент на данните не е упоменат в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-2.

Член LAW.PNR.22: Полицейско и съдебно сътрудничество

1. Компетентният орган в Обединеното кралство обменя с Европол или Евроюст в рамките на съответните им мандати или със ЗДП на държавите членки цялата необходима и целесъобразна аналитична информация, съдържаща PNR данни, възможно най-скоро в конкретни случаи, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на тероризъм или тежко престъпление.
2. По искане на Европол или Евроюст в рамките на съответните им мандати или на ЗДП на държава членка компетентният орган в Обединеното кралство обменя PNR данни, резултатите от обработването на тези данни или аналитична информация, съдържаща PNR данни, в конкретни случаи, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на тероризъм или тежко престъпление.
3. ЗДП на държавите членки обменят с компетентния орган в Обединеното кралство цялата необходима и целесъобразна аналитична информация, съдържаща PNR данни, възможно най-скоро в конкретни случаи, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на тероризъм или тежко престъпление.
4. По искане на компетентния орган в Обединеното кралство ЗДП на държавите членки обменят PNR данни, резултатите от обработването на тези данни или аналитична информация, съдържаща PNR данни, в конкретни случаи, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на тероризъм или тежко престъпление.
5. Страните гарантират, че информацията, посочена в параграфи 1—4, се обменя в съответствие със споразуменията и договореностите в областта на правоприлагането или обмена на информация между Обединеното кралство и Европол, Евроюст или съответната държава членка. По-конкретно, обменът на информация с Европол по настоящия член се осъществява по сигурната линия за връзка, създадена за обмен на информация чрез Европол.
6. Компетентният орган в Обединеното кралство и ЗДП на държавите членки гарантират, че се обменя само минималният обем PNR данни по силата на параграфи 1—4.

Член LAW.PNR.23: Недискриминация

Обединеното кралство гарантира, че защитните мерки, прилагани при обработването на PNR данните, важат за всички физически лица при равни условия без незаконна дискриминация.

Член LAW.PNR.24: Използване на специални категории лични данни

По силата на настоящия дял се забранява всякакво обработване на специални категории лични данни. Доколкото PNR данните, които се предават на компетентния орган в Обединеното кралство, съдържат специални категории лични данни, същият изтрива подобни данни.

Член LAW.PNR.25: Сигурност и цялост на данните

1. Обединеното кралство въвежда регулаторни, процедурни или технически мерки, за да защити PNR данните срещу непреднамерен, незаконен или неразрешен достъп, обработване или загуба.
2. Обединеното кралство гарантира проверка на съответствието и защитата, сигурността, поверителността и цялостта на данните. В тази връзка Обединеното кралство:
  - (a) прилага към PNR данните процедури за криптиране, разрешаване и документиране;
  - (b) ограничава достъпа до PNR данни до кръга на упълномощените служители;
  - (c) държи PNR данните в сигурна физическа среда, която е защитена с контрол на достъпа; и
  - (d) въвежда механизъм, който осигурява запитванията за PNR данни да се извършват по начин, съответстващ на член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни].
3. Ако е осъществен достъп или разкриване на PNR данните на физическо лице без разрешение, Обединеното кралство предприема мерки, за да уведоми това лице, да намали риска от вреди и да предприеме коригиращи действия.
4. Компетентният орган в Обединеното кралство без отлагане уведомява Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество за евентуални съществени случаи на непреднамерен, незаконен или неразрешен достъп, обработване или загуба на PNR данни.
5. Обединеното кралство гарантира, че всяко нарушение на сигурността на данните, по-специално водещо до непреднамерено или незаконно унищожаване или непреднамерена загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп, или всяка незаконна форма на обработване подлежи на ефективни и възпиращи коригиращи мерки, които могат да включват санкции.

Член LAW.PNR.26: Прозрачност и осведомяване на пътниците

1. Компетентният орган в Обединеното кралство публикува на своя уебсайт следната информация:
  - (a) списък на законодателството, разрешаващо събирането на PNR данни;
  - (b) целите на събирането на PNR данни;
  - (c) начина за защита на PNR данните;
  - (d) начина и степента, до която могат да бъдат разкрити PNR данни;
  - (e) информация относно правата на достъп, коригиране, добавяне на бележки и средствата за правна защита; и
  - (f) информация за контакт с цел отправяне на запитвания.
2. Страните работят със заинтересовани трети страни, напр. браншовете на авиацията и пътуванията по въздух, за насърчаване на прозрачността в момента на резервация за целите

на събирането, обработването и използването на PNR данните и за това как може да се поискат достъп, корекция и средства за правна защита. Въздушните превозвачи предоставят на пътниците ясна и съдържателна информация относно предаването на PNR данни по настоящия дял, в т.ч. подробности за получаващия орган, целта на предаването и правото да се изиска от получаващия орган достъп до и корекция на личните данни на пътника, които са били предадени.

3. Ако PNR данните, съхранявани в съответствие с член LAW.PNR.28 [Съхраняване на PNR данни] са били използвани съгласно условията, описани в член LAW.PNR.29 [Условия за използването на PNR данни] или са били разкрити съгласно член LAW.PNR.31 [Разкриване в Обединеното кралство] или член LAW.PNR.32 [Разкриване извън Обединеното кралство], Обединеното кралство писмено уведомява съответните пътници, индивидуално и в разумен срок, след като вече няма опасност това уведомление да попречи на разследванията от съответните държавни органи и доколкото имащата отношение информация за връзка с пътниците е на разположение или може да бъде изтеглена чрез полагане на разумни усилия. Уведомлението включва информация за това как физическото лице може да търси защита по административен или съдебен ред.

Член LAW.PNR.27: Автоматична обработка на PNR данните

1. Компетентният орган в Обединеното кралство гарантира, че автоматичната обработка на PNR данните се основава на недискриминационни, конкретни и надеждни предварително възприети модели и критерии, които да му позволят:

- (a) да постигне резултати в установяването на физически лица, за които има основателно подозрение за замесеност или участие в тероризъм или тежко престъпление; или
- (b) при изключителни обстоятелства, да защити жизнените интереси на което и да било физическо лице, както е описано в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни].

2. Компетентният орган в Обединеното кралство гарантира, че базите данни, с които ще се сравняват PNR данните, са надеждни, актуални и ограничени до тези, които се използват от него във връзка с целите, описани в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни].

3. Обединеното кралство не взема никакви решения, които оказват значително неблагоприятно въздействие върху физическо лице, единствено въз основа на автоматична обработка на PNR данни.

Член LAW.PNR.28: Съхраняване на PNR данни

1. Обединеното кралство не съхранява PNR данни в продължение на повече от пет години от датата, на която е получило PNR данните.

2. Не по-късно от шест месеца от посоченото в параграф 1 предаване на PNR данни всички PNR данни се деперсонализират чрез прикриване на следните елементи, които могат да послужат за непосредствено идентифициране на пътника, за когото се отнасят, или на друго физическо лице:

- (a) имена, включително имената на други пътници, съдържащи се в PNR данните, и броят пътниците, пътуващи заедно, съдържащ се в PNR данните;

- (b) адреси, телефонни номера и информация за електронна връзка с пътника, лицата, направили резервацията за полета на пътника, лицата, чрез които може да се осъществи връзка с пътника, използващ въздушен транспорт, и лицата, които трябва да бъдат уведомени в случай на извънредна ситуация;
- (c) цялата налична информация за плащането и фактурирането, доколкото тя съдържа данни, които биха могли да послужат за идентифицирането на физическо лице;
- (d) информация за редовни пътници;
- (e) друга допълнителна информация (OSI), специална служебна информация (SSI) и специална информация във връзка със служебно запитване, доколкото тя съдържа данни, които биха могли да послужат за идентифицирането на физическо лице; и
- (f) данни от предварителна информация за пътниците (API), които са били събрани.

3. Компетентният орган в Обединеното кралство може да разкрие PNR данни само ако това е необходимо за извършването на разследвания на целите, посочени в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данните]. Достъп до тези неприкрити PNR данни имат само ограничен брой специално упълномощени служители.

4. Независимо от параграф 1, Обединеното кралство заличава PNR данните на пътниците след отпътуването им от страната, освен ако от оценка на риска не е явно, че тези данни е необходимо да бъдат съхранени. За да се установи такава нужда, Обединеното кралство посочва обективни доказателства, от които може да се направи извод, че някои пътници са рискови от гледна точка на борбата с тероризма и тежките престъпления.

5. За целите на параграф 4, освен ако не е налице информация за точната дата на отпътуването, за дата на отпътуването следва да се приеме последният ден от срока на максималния законен престой на съответния пътник в Обединеното кралство.

6. Използването на данните, съхранени съгласно настоящия член, е в зависимост от условията, определени в член LAW.PNR.29 [Условия за използването на PNR].

7. Независим административен орган в Обединеното кралство оценява ежегодно възприетия от Обединеното кралство необходимостта от съхраняване на PNR данните съгласно параграф 4.

8. Независимо от параграфи 1, 2 и 4 Обединеното кралство има право да съхранява PNR данните, изисквани за конкретно действие, преглед, разследване, принудителна мярка, съдебно производство, наказателно преследване или налагане на санкции, до приключването им.

9. Обединеното кралство заличава PNR данните в края на периода на съхраняване на PNR данните.

10. Параграф 11 се прилага към специалните обстоятелства, които възпрепятстват Обединеното кралство да извърши техническите адаптации, необходими за трансформирането на системите за обработване на PNR, които Обединеното кралство използваше, докато към него се прилагаше правото на Съюза, в системи, които ще позволяват заличаването на PNR данни в съответствие с параграф 4.

11. Обединеното кралство може да предвиди временни дерогации от параграф 4 за преходен период, чиято продължителност е предвидена в параграф 13, докато Обединеното кралство извърши техническите адаптации възможно най-скоро. По време на преходния период компетентният орган в Обединеното кралство предотвратява използването на PNR данните, които трябва да бъдат заличени в съответствие с параграф 4, чрез прилагането на следните допълнителни защитни мерки към тези PNR данни:

- (a) PNR данните са достъпни само за ограничен брой упълномощени длъжностни лица и само когато този достъп е необходим, за да се определи дали PNR данните следва да бъдат заличени в съответствие с параграф 4;
- (b) искането за използване на PNR данните се отхвърля, когато данните трябва да бъдат заличени в съответствие с параграф 4, и вече не се предоставя достъп до тези данни, когато документацията, посочена в буква г) от настоящия параграф, сочи, че има по-ранно искане за използване, което е било отхвърлено;
- (c) заличаването на PNR данните се извършва възможно най-скоро, като се полагат най-големите усилия за това и се вземат под внимание специалните обстоятелства, посочени в параграф 10; и
- (d) в съответствие с член LAW.PNR.30 [Регистриране и документиране на обработването на PNR данни] посоченото по-долу се документира и тази документация се предоставя на независимия административен орган, посочен в параграф 7 от настоящия член:
  - (i) искания за използване на PNR данните;
  - (ii) датата и часът на достъпа до PNR данните с цел да се прецени дали PNR данните трябва да се заличат;
  - (iii) отхвърлянето на искането за използване на PNR данните въз основа на това, че PNR данните е трябвало да бъдат заличени съгласно параграф 4, включително датата и часът на отхвърлянето; и
  - (iv) датата и часът на заличаване на PNR данните в съответствие с буква в) от настоящия параграф.

12. Девет месеца след влизането в сила на настоящото споразумение и една година след това, ако преходният период бъде удължен с една година, Обединеното кралство предоставя на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество:

- (a) доклад от независимия административен орган, посочен в параграф 7 от настоящия член, който съдържа становището на надзорния орган на Обединеното кралство, посочен в член LAW.GEN.4 [Защита на личните данни], параграф 3, дали защитните мерки, предвидени в параграф 11 от настоящия член, са били ефективно приложени; и
- (b) оценката на Обединеното кралство дали специалните обстоятелства, посочени в параграф 10 от настоящия член, продължават да са налице, заедно с описание на положените усилия за трансформиране на системите на Обединеното кралство за обработване на PNR в системи, които ще позволят PNR данните да бъдат заличени в съответствие с параграф 4 от настоящия член.

13. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество провежда заседание в рамките на една година от влизането в сила на настоящото споразумение, за да разгледа доклада и оценката, предоставени по параграф 12. Когато специалните обстоятелства, посочени в параграф 10, продължават да са налице, Съветът за партньорство удължава с една година преходния период, посочен в параграф 11. Съветът за партньорство удължава преходния период с още една, последна година при същите условия и съгласно същата процедура като за първото удължаване, при което е бил отбелязан значителен напредък, въпреки че все още не е било възможно системите на Обединеното кралство за обработване на PNR да бъдат трансформирани в системи, които ще позволят PNR данните да бъдат заличени в съответствие с параграф 4.

14. Ако Обединеното кралство смята, че отказът на Съвета за партньорство да предостави някое от тези удължавания, не е обоснован, то може да спре прилагането на настоящия дял с едномесечно предизвестие.

15. На третата година от датата на влизане в сила на настоящото споразумение параграфи 10—14 спират да се прилагат.

Член LAW.PNR.29: Условия за използването на PNR данни

1. Компетентният орган в Обединеното кралство може да използва PNR данните, съхранени съгласно член LAW.PNR.28 [Съхраняване на PNR данни], за цели, различни от проверки по сигурността и граничния контрол, в т.ч. за разкриване съгласно член LAW.PNR.31 [Разкриване в Обединеното кралство] и член LAW.PNR.32 [Разкриване извън Обединеното кралство], само когато нови обстоятелства, базирани на обективни основания, сочат, че PNR данните на един или повече пътници биха могли да дадат ефикасен принос за постигането на целите, описани в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни].
2. Използването на PNR данни от компетентния орган в Обединеното кралство съгласно параграф 1 подлежи на предварителен преглед от съд или от независим административен орган в Обединеното кралство въз основа на мотивирано искане от компетентния орган в Обединеното кралство, подадено съгласно националната правна рамка на процедурите по предотвратяване, разкриване или наказателно преследване на престъпления, със следните изключения:
  - (a) в случаи на убедително доказана срочност; или
  - (b) за доказване на надеждността и актуалността на предварително въведените модели и критерии, на които се основава автоматичната обработка на PNR данните или за определяне на нови модели и критерии за такова обработване.

Член LAW.PNR.30: Регистриране и документиране на обработването на PNR данни

Компетентният орган в Обединеното кралство регистрира и документира обработването на PNR данни. Той използва това регистриране и документиране единствено:

- (a) за да извършва самоконтрол и да проверява законността на обработването на данни;
- (b) за да се гарантира целостта на данните;
- (c) за да гарантира сигурността на обработването на данните; и

- (d) за да гарантира контрол.

Член LAW.PNR.31: Разкриване в Обединеното кралство

1. Компетентният орган в Обединеното кралство не разкрива PNR данни пред други публични органи в Обединеното кралство, освен когато са изпълнени следните условия:

- (a) PNR данните се разкриват пред публични органи, чиито функции са пряко свързани с целите, изброени в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни];
- (b) PNR данните се разкриват само при разглеждане на всеки случай поотделно;
- (c) разкриването е необходимо при особени обстоятелства и за целите, описани в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни];
- (d) разкрива се само минималният обем PNR данни;
- (e) получаващият публичен орган осигурява защита, равностойна на защитните мерки, описани в настоящия дял; и
- (f) получаващият публичен орган не разкрива PNR данните на друго образувание освен ако разкриването не е разрешено от компетентния орган в Обединеното кралство в съответствие с условията, определени в настоящия параграф.

2. Когато се предава аналитична информация, съдържаща PNR данни, получени по силата на настоящия дял, се спазват защитните мерки, описани в настоящия член.

Член LAW.PNR.32: Разкриване извън Обединеното кралство

1. Обединеното кралство гарантира, че компетентният орган в Обединеното кралство не разкрива PNR данни пред публични органи в трети държави, освен когато са изпълнени всички следни условия:

- (a) PNR данните се разкриват пред публични органи, чиито функции са пряко свързани с целите, изброени в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни];
- (b) PNR данните се разкриват само при разглеждане на всеки случай поотделно;
- (c) PNR данните се разкриват само ако се налага за целите, изброени в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни];
- (d) разкрива се само минималният обем PNR данни; и
- (e) третата държава, пред която се разкриват данните, е сключила споразумение със Съюза, предвиждащо защита на личните данни съпоставима с настоящото споразумение, или е обект на решение на Европейската комисия съгласно законодателството на Съюза, с което се установява, че третата държава осигурява достатъчно равнище на защита на данните по смисъла на законодателството на Съюза.

2. Като изключение от параграф 1, буква д) компетентният орган в Обединеното кралство може да предава PNR данни на трета държава, ако:

- (a) ръководителят на този орган или високопоставен служител, специално упълномощен от органа, смята, че разкриването е необходимо за предотвратяването и разследването на сериозна и непосредствена заплаха за обществената сигурност или за защитата на жизнените интереси на физическо лице; и
- (b) третата държава предоставя писмено уверение съгласно договореност, споразумение или друго, че информацията се защитава в съответствие със защитните мерки, приложими съгласно правото на Обединеното кралство към обработването на PNR данни, получени от Съюза, включително защитните мерки, определени в настоящия дял.

3. Предаването в съответствие с параграф 2 от настоящия член се документира. Тази документация се предоставя на надзорния орган, посочен в член LAW.GEN.4 [Защита на личните данни], параграф 3, при поискване, включително датата и часа на предаването, информацията относно получаващия орган, обосноваване на предаването и предадените PNR данни.

4. Ако в съответствие с параграф 1 или параграф 2, компетентният орган в Обединеното кралство разкрива PNR данни, събрани съгласно настоящия дял и с произход от държава членка, компетентният орган в Обединеното кралство възможно най-скоро уведомява властите на въпросната държава членка за разкриването. Обединеното кралство извършва това уведомяване в съответствие със споразуменията или договореностите в областта на правоприлагането или предоставянето на информация между Обединеното кралство и тази държава членка.

5. Когато се предава аналитична информация, съдържаща PNR данни, получени по силата на настоящия дял, се спазват защитните мерки, описани в настоящия член.

Член LAW.PNR.33: Метод на предаване

Въздушните превозвачи предават PNR данните на компетентния орган в Обединеното кралство изключително въз основа на метода за предаване „push“, чрез който въздушните превозвачи предават PNR данните в базата данни на компетентния орган в Обединеното кралство, и в съответствие със следните процедури, които трябва да бъдат спазени от въздушните превозвачи, с които те:

- (a) да предават PNR данните по електронен път в съответствие с техническите изисквания на компетентния орган в Обединеното кралство или в случай на технически проблем — по всякакъв друг подходящ начин, който осигурява подходяща степен на сигурност на данните;
- (b) да предават PNR данните, като използват договорен формат на съобщенията; и
- (c) да предават PNR данните по сигурен начин, като използват широко достъпни протоколи, изисквани от компетентния орган в Обединеното кралство.

Член LAW.PNR.34: Честота на предаване

1. Компетентният орган в Обединеното кралство изисква от въздушните превозвачи да предават PNR данните:

- (a) първоначално не по-рано от 96 часа преди обявения час на излитане; и

- (b) не повече от пет пъти, както е посочено от компетентния орган в Обединеното кралство.
2. Компетентният орган в Обединеното кралство разрешава на въздушните превозвачи да ограничат предаването на данни, посочено в буква б) от параграф 1, до актуализиране на PNR данните, предадени съгласно буква а) от същия параграф.
  3. Компетентният орган в Обединеното кралство уведомява въздушните превозвачи за определените часове за предаване.
  4. В конкретни случаи когато има сведения, че е необходим допълнителен достъп до PNR данни, за да се реагира на конкретна заплаха, свързана с целите, описани в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни], компетентният орган в Обединеното кралство може да изиска от въздушен превозвач да предостави PNR данни преди, между или след плановите предавания. При упражняването на тази преценка компетентният орган в Обединеното кралство действа премерено и пропорционално и използва метода на предаване, описан в член LAW.PNR.33 [Метод на предаване].

Член LAW.PNR.35: Сътрудничество

Компетентният орган в Обединеното кралство и ЗДП в държавите членки си сътрудничат за осигуряване на съгласуваност на режимите си за обработване на PNR данни по начин, който допълнително укрепва сигурността на гражданите на Обединеното кралство, на Съюза и на други места.

Член LAW.PNR.36: Изключване на дерогация

Настоящият дял не трябва да се тълкува като дерогация от задължение между Обединеното кралство и държавите членки или трети държави за отправяне или отговаряне на искане в рамките на инструмент за взаимопомощ.

Член LAW.PNR.37: Консултации и преглед

1. Страните се уведомяват взаимно за всички мерки, които могат да бъдат приведени в действие и да засегнат настоящия дял.
2. При извършването на съвместни прегледи по настоящия дял, както е упоменато в член LAW.OTHER.135 [Преглед и оценка], параграф 1, страните отделят особено внимание на необходимостта и пропорционалността на обработването и съхранението на PNR данни за всяка от целите, описани в член LAW.PNR.20 [Цели на използването на PNR данни]. Съвместните прегледи включват също проверка на това как компетентният орган в Обединеното кралство е гарантира, че предварително възприетите модели, критерии и бази данни, упоменати в член LAW.PNR.27 [Автоматична обработка на PNR данните] са надеждни, относими и актуални, имайки предвид статистическите данни.

Член LAW.PNR 38: Спиране на сътрудничеството по настоящия дял

1. Ако някоя от страните смята, че продължаването на сътрудничеството по настоящия дял вече не е целесъобразно, тя може да уведоми другата страна, че възнамерява да спре прилагането на настоящия дял. След такова уведомление страните започват консултации.
2. Ако до шест месеца от това уведомление страните не постигнат договореност, всяка от страните може да реши да спре прилагането на настоящия дял за период до шест месеца.

Преди изтичането на този период страните могат да се договорят да удължат спирането на прилагането за допълнителен период до шест месеца. Ако до края на периода на спирането страните не постигнат договореност относно настоящия дял, той престава да се прилага на първия ден от месеца след изтичането на периода на спирането, освен ако уведомяващата страна не информира другата страна, че желае да оттегли уведомлението. В такъв случай действието разпоредбите на настоящия дял се възстановява.

3. Ако прилагането на настоящия дял е спряно по силата на настоящия член, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите стъпки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящия дял и засегнато от спирането, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество по силата на настоящия дял преди спирането на прилагането на съответните разпоредби, страните гарантират, че след влизането в сила на спирането нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

ДЯЛ IV: СЪТРУДНИЧЕСТВО ОТНОСНО ОПЕРАТИВНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Член LAW.OPCO.1: Сътрудничество относно оперативната информация

1. Целта на настоящия дял е страните да гарантират, че компетентните органи в Обединеното кралство и в държавите членки са в състояние, при спазване на условията на националното си право, в рамките на правомощията си и доколкото това не е предвидено в други дялове на настоящата част, да си оказват взаимно съдействие чрез предоставянето на нужна информация за целите на:
  - (a) предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления;
  - (b) изпълнението на наказания за престъпления;
  - (c) защитата от и предотвратяването на заплахи за обществената безопасност; и
  - (d) предотвратяването и борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма.
2. За целите на настоящия дял „компетентен орган“ означава национален полицейски, митнически или друг орган, оправомощен съгласно националното право да предприема дейности за целите, посочени в параграф 1.
3. Информация, включително информация за издирвани или изчезнали лица или предмети, може да бъде поискана от компетентен орган в Обединеното кралство или в държава членка или да бъде спонтанно предоставена на компетентен орган в Обединеното кралство или в държава членка. Информация може да бъде предоставена в отговор на искане или спонтанно при спазване на условията на националното право, което се прилага към предоставящия компетентен орган, и в рамките на правомощията му.
4. Информация може да бъде поискана и предоставена, доколкото условията съгласно националното право, което се прилага към молещия или предоставящия компетентен орган, не изискват искането или предоставянето на информация да се извършва или изпраща посредством съдебни органи.
5. При спешни случаи предоставящият компетентен орган отговаря на искане или предоставя спонтанно информацията възможно най-скоро.
6. Към момента на отправяне на искането или на по-късен етап компетентен орган на молещата държава може, в съответствие с приложимото национално право, да поиска съгласието на предоставящата държава информацията да бъде използвана за доказателствени цели в производства пред съдебен орган. Предоставящата държава може, при спазване на условията в дял VIII [Правна взаимопомощ] и на условията съгласно националното право, което се прилага към нея, да даде съгласие информацията да бъде използвана за доказателствени цели пред съдебен орган в молещата държава. По същия начин, когато информацията се предоставя спонтанно, предоставящата държава може да даде съгласие информацията да бъде използвана за доказателствени цели пред съдебен орган в получаващата държава. Когато не е дадено съгласие съгласно настоящия параграф, получената информация не се използва за доказателствени цели в производства пред съдебен орган.
7. Предоставящият компетентен орган може, съгласно съответното национално право, да постави условия относно използването на предоставената информация.

8. По силата на настоящия дял компетентен орган може да предостави всякаква информация, с която разполага, при спазване на условията на националното право, което се прилага към него, и в рамките на правомощията му. Това може да включва информация от други източници единствено ако по-нататъшното предаване на тази информация е разрешено в рамката, съгласно която информацията е била получена от предоставящия компетентен орган.
9. Информация съгласно настоящия дял може да се предоставя чрез всякакви подходящи канали за връзка, включително сигурната линия за връзка, която служи за предоставянето на информация чрез Европол.
10. Настоящият член не засяга действието или сключването на двустранни споразумения между Обединеното кралство и държавите членки, при условие че държавите членки действат в съответствие с правото на Съюза. Той не засяга също така други правомощия на компетентните органи в Обединеното кралство или в държавите членки съгласно приложимото национално или международно право за предоставяне на съдействие чрез споделяне на информация за целите, определени в параграф 1.

ДЯЛ V: СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПОЛ

Член LAW.EUROPOL.46: Цел

Целта на настоящия дял е да бъдат установени отношения на сътрудничество между Европол и компетентните органи на Обединеното кралство, за да бъдат подпомогнати и засилени действията на държавите членки и на Обединеното кралство, както и взаимното им сътрудничество по предотвратяване и борба с тежките престъпления, тероризма и видовете престъпления, които засягат общ интерес обхванат от политика на Съюза, както е упоменато в член LAW.EUROPOL.48 [Видове престъпления].

Член LAW.EUROPOL.47: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „Европол“ означава Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането, създадена с Регламент (ЕС) 2016/79479 („Регламентът за Европол“);
- (b) „компетентен орган“ означава за Съюза — Европол, а за Обединеното кралство — правоприлагащ орган съгласно националното законодателство, отговарящ по националното законодателство за предотвратяване и борба с престъпленията.

Член LAW.EUROPOL.48: Видове престъпления

1. Сътрудничеството, както е установено по настоящия дял, е свързано с видовете престъпления от компетентността на Европол, както са изброени в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-3, включително свързаните престъпления.

---

⁷⁹ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ ЕС L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

2. Свързани престъпления са престъпленията, извършени с цел набавяне на средства за извършване на видовете престъпления, упоменати в параграф 1, престъпленията, извършени с цел подпомагане или извършване на такива деяния, и престъпленията, извършени за осигуряване на безнаказаност на такива деяния.
3. При промяна в списъка на видовете престъпления, за които Европол е компетентна съгласно законодателството на Съюза, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество може, по предложение от Съюза, да измени съответно ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-3 от датата на влизане в сила на промяната в компетентността на Европол.

Член LAW.EUROPOL.49: Обхват на сътрудничеството

В допълнение към обмена на лични данни при условията, посочени в настоящия дял, и в съответствие със задачите на Европол, описани в Регламента за Европол, сътрудничеството може да включва по-специално:

- (a) обмен на информация като специализирани познания;
- (b) общи ситуационни доклади;
- (c) резултати от стратегически анализ;
- (d) информация за процедури по наказателно разследване;
- (e) информация за методите за предотвратяване на престъпления;
- (f) участие в дейности по обучение; и
- (g) предоставяне на съвети и съдействие в отделни наказателни разследвания, както и оперативно сътрудничество.

Член LAW.EUROPOL.50: Национални звена за контакт и служители за връзка

1. Обединеното кралство определя национално звено за контакт, което да действа като централно звено за контакт между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство.
2. Обменът на информация между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство се извършва между Европол и националното звено за контакт, посочено в параграф 1. Това обаче не изключва прекия обмен на информация между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство, ако бъде сметено за целесъобразно както от Европол, така и от съответния компетентни органи.
3. Националното звено за контакт ще бъде също централното звено за контакт във връзка с прегледа, поправките и изтриването на личните данни.
4. За улесняване на сътрудничеството, установено съгласно настоящия дял, Обединеното кралство командирова един или повече служители за връзка в Европол. Европол може да командирова един или повече служители за връзка в Обединеното кралство.
5. Обединеното кралство осигурява неговите служители за връзка да имат бърз и, когато е технически възможно, пряк достъп до съответните национални бази данни в Обединеното кралство, които са им необходими за изпълнение на задълженията им.

6. Броят на служителите за връзка, подробностите за задачите им, техните права и задължения и свързаните с тях разходи се уреждат с работни договорености, сключени между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство, както е упоменато в член LAW.EUROPOL.59 [Работни и административни договорености].
7. Служителите за връзка от Обединеното кралство и представителите на компетентните органи в Обединеното кралство могат да бъдат канени на работни съвещания. Служителите за връзка от държавите членки и служителите за връзка от трети държави, представителите на компетентните органи от държавите членки и трети държави, персоналът на Европол и други заинтересовани страни могат да присъстват на заседания, организирани от служителите за връзка или от компетентните органи в Обединеното кралство.

Член LAW.EUROPOL.51: Обмен на информация

1. Обменът на информация между компетентните органи се извършва в съответствие с целта и разпоредбите на настоящия дял. Лични данни се обработват само за конкретните цели, посочени в параграф 2.
2. Компетентните органи ясно посочват, най-късно в момента на предаване на лични данни, конкретната цел или цели, за които се предават личните данни. При предаване на Европол целта или целите на подобно предаване се определят в съответствие с конкретните цели на обработването, описани в Регламента за Европол. Ако предаващият компетентен орган не е направил това, получаващият компетентен орган, в съгласие с предаващия орган, обработва личните данни, за да определи тяхната значимост и целта или целите, за които обработването на личните данни следва да продължи. Компетентните органи могат да обработват лични данни за цел, различна от тази, за която те са били предоставени, само ако това им бъде разрешено от предаващия компетентен орган.
3. Компетентните органи, които получават личните данни, поемат ангажимент в смисъл, че тези данни ще бъдат обработвани само за целта, за която са били предадени. Личните данни се изтриват веднага след като престанат да бъдат необходими за целта, за която са били предадени.
4. Европол и компетентните органи в Обединеното кралство определят, без неоправдано забавяне и не по-късно от шест месеца след получаването на личните данни, дали и до каква степен тези лични данни са необходими за целта, за която са били предадени, и уведомяват за това предаващия орган.

Член LAW.EUROPOL.52: Ограничения на достъпа до и по-нататъшното използване на предадените лични данни

1. В момента на предаване на лични данни предаващият компетентен орган може да постави ограничения върху достъпа до тях или върху по-нататъшното им използване при общи или специални условия, включително що се отнася до тяхното по-нататъшно предаване, заличаване или унищожаване след определен период от време или по-нататъшното им обработване. Ако необходимостта от подобни ограничения стане ясна след като личните данни са били предадени, предаващият компетентен орган уведомява съответно получаващия компетентен орган.
2. Получаващият компетентен орган спазва всички ограничения на достъпа до или по-нататъшното използване на личните данни, означени от предаващия компетентен орган както е описано в параграф 1.

3. Всяка страна гарантира, че информацията, предадена съгласно настоящия дял, е била събрана, съхранявана и предадена съгласно съответната ѝ правна рамка. Всяка страна гарантира, доколкото е възможно, че тази информация не е била получена в нарушение на правата на човека. Тази информация не се предава, ако, доколкото е разумно предвидимо, тя би могла да се използва за искане, произнасяне или изпълнение на смъртна присъда или на каквато и да било форма на жестоко или нехуманно отношение.

Член LAW.EUROPOL.53: Различни категории субекти на данни

1. Предаването на лични данни по отношение на пострадали от престъпления, свидетели или други лица, които могат да предоставят информация относно престъпления, или по отношение на лица под осемнадесетгодишна възраст се забранява, освен ако това предаване е строго необходимо и пропорционално в отделни случаи за предотвратяване или борба с престъпления.
2. Обединеното кралство и Европол гарантират поотделно, че обработването на лични данни съгласно параграф 1 подлежи на допълнителни защитни мерки, в т.ч. ограничения на достъпа, допълнителни мерки за защита и ограничения на по-нататъшните предавания.

Член LAW.EUROPOL.54: Улесняване на движението на лични данни между Обединеното кралство и Европол

В интерес на постигането на взаимни ползи страните полагат усилия да си сътрудничат в бъдеще с цел да гарантират, че обменът на данни между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство се извършва възможно най-бързо, и да обмислят включването на нови процеси и технически развития, които могат да спомогнат за тази цел, като едновременно с това отчитат факта, че Обединеното кралство не е държава членка.

Член LAW.EUROPOL.55: Оценка на надеждността на източника и точността на информацията

1. Компетентните органи посочват доколкото е възможно, най-късно в момента на предаване на информацията, надеждността на източника на информацията въз основа на следните критерии:
  - (a) когато няма съмнение относно достоверността, надеждността и компетентността на източника или ако информацията е предоставена от източник, който в миналото се е доказал като надежден във всички случаи;
  - (b) когато информацията е предоставена от източник, който в повечето случаи се е доказал като надежден;
  - (c) когато информацията е предоставена от източник, който в повечето случаи се е доказал като ненадежден;
  - (d) когато надеждността на източника не може да бъде оценена.
2. Компетентните органи посочват доколкото е възможно, най-късно в момента на предаване на информацията, точността на информацията въз основа на следните критерии:
  - (a) информация, чиято точност е несъмнена;

- (b) информация, която е известна лично на източника, но не е известна лично на служителя, който я предава;
  - (c) информация, която не е известна лично на източника, но е потвърдена от друга, вече записана информация;
  - (d) информация, която не е известна лично на източника и не може да бъде потвърдена.
3. Ако въз основа на информацията, с която вече разполага, получаващият компетентен орган стигне до заключението, че оценката на информацията или на нейния източник, предоставена от предаващия компетентен орган съгласно параграфи 1 и 2, следва да бъде коригирана, той уведомява този компетентен орган и прави опит да договори изменение на оценката. Получаващият компетентен орган не променя оценката на получената информация или на нейния източник без такава договореност.
  4. Ако компетентен орган получи информация без оценка, той прави опит, доколкото е осъществимо и по възможност съгласувано с предаващия компетентен орган, да оцени надеждността на източника или точността на информацията въз основа на информация, с която вече разполага.
  5. Ако не може да се направи надеждна оценка, информацията се оценява, както е посочено в параграф 1, буква г) и параграф 2, буква г).

Член LAW.EUROPOL.56: Сигурност на обмена на информация

1. Техническите и организационните мерки, въведени за гарантиране на сигурността на обмена на информация по настоящия дял, се определят в административни договорености между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство, както е упоменато в член LAW.EUROPOL.59 [Работни и административни договорености].
2. Страните се договарят относно установяването, внедряването и експлоатацията на сигурна линия за връзка за целите на обмена на информация между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство.
3. Административните договорености между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство, както са посочени в член LAW.EUROPOL.58 [Обмен на чувствителна неклаифицирана и на класифицирана информация], уреждат сроковете и условията на използване на сигурната линия за връзка.

Член LAW.EUROPOL.57: Отговорност за неразрешено или неправилно обработване на лични данни

1. Компетентните органи носят отговорност, съгласно своите съответни правни рамки, за евентуални вреди, причинени на физически лица поради правни или фактически грешки в обменяната информация. За да се избегне отговорност съгласно техните съответни правни рамки към ощетена трета страна, нито Европол, нито компетентните органи в Обединеното кралство могат да претендират, че съответният друг компетентен орган е предал неточна информация.
2. Ако срещу Европол или компетентните органи в Обединеното кралство бъдат присъдени щети поради използване от тях на информация, която е била погрешно предадена от насрещната страна или предадена в резултат на неизпълнение от насрещната страна на нейни

задължения, сумата, платена като компенсация по параграф 1 от Европол или от компетентните органи в Обединеното кралство, се възстановява от насрещната страна, освен ако информацията не е била използвана в разрез с настоящия дял.

3. Европол и компетентните органи в Обединеното кралство не изискват от насрещната страна заплащане за наказателни или некомпенсационни обезщетения съгласно параграфи 1 и 2.

Член LAW.EUROPOL.58: Обмен на класифицирана и на чувствителна неклассифицирана информация

Обменът и защитата на класифицирана и на чувствителна неклассифицирана информация, ако е необходимо съгласно настоящия дял, се уреждат с работни и административни договорености, както е упоменато в член LAW.EUROPOL.59 [Работни и административни договорености], между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство.

Член LAW.EUROPOL.59: Работни и административни договорености

1. Подробностите за сътрудничеството между Обединеното кралство и Европол, както е подходящо с цел допълване и изпълнение на разпоредбите на настоящия дял, са предмет на работни договорености в съответствие с член 23, параграф 4 от Регламента за Европол и на административни договорености в съответствие с член 25, параграф 1 от Регламента за Европол, сключени между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство.
2. Без да се засягат разпоредбите на настоящия дял и отразявайки статута на Обединеното кралство, което не е държава членка, Европол и компетентните органи в Обединеното кралство включват, с решение на управителния съвет на Европол, в работните договорености или в административните договорености, според конкретния случай, разпоредби за допълване или изпълнение на настоящия дял, позволяващи по-специално:
  - (a) консултации между Европол и един или повече представители на националното звено за контакт в Обединеното кралство по въпроси на политиката и теми от общ интерес за постигане на техните цели, съгласуване на съответните им дейности и задълбочаване на сътрудничеството между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство;
  - (b) участие на един или повече представители на Обединеното кралство в качеството на наблюдател или наблюдатели в конкретни заседания на началниците на отдели в Европол, в съответствие с процедурните правила за подобни заседания;
  - (c) приобщаване на един или повече представители на Обединеното кралство към проекти за оперативен анализ в съответствие с правилата, въведени от съответните ръководни органи на Европол;
  - (d) уточняване на задачите на служителите за връзка, техните права и задължения и свързани с това разходи; или
  - (e) сътрудничество между компетентните органи в Обединеното кралство и Европол в случай на нарушения на неприкосновеността или сигурността.
3. Същността на работните и административните договорености може да бъде описана в един документ.

Член LAW.EUROPOL.60: Уведомяване за изпълнението

1. Обединеното кралство и Европол публикуват свои документи, които определят в разбираема форма разпоредбите относно обработването на лични данни, предавани по настоящия дял, в т.ч. средствата, с които субектите на данни разполагат, за да упражняват правата си, и гарантират, че копие от този документ се предоставя на насрещната страна.
2. Ако вече не са въведени такива, Обединеното кралство и Европол приемат правила, определящи как съответствието с разпоредбите относно обработването на лични данни ще бъде осигурявано на практика. Обединеното кралство и Европол изпращат копие от тези правила на насрещната страна и на съответните надзорни органи.

Член LAW.EUROPOL.61: Правомощия на Европол

Нищо от настоящия дял не се тълкува като налагащо задължение на Европол да сътрудничи с компетентните органи в Обединеното кралство извън компетентността на Европол, както е определена в съответното законодателство на Съюза.

ДЯЛ VI: СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОЮСТ

Член LAW.EUROJUST.61: Цел

Целта на настоящия дял е да бъдат установени отношения на сътрудничество между Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство за борба с тежките престъпления, както е упоменато в член LAW.EUROJUST.63 [Видове престъпления].

Член LAW.EUROJUST.62: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „Евроюст“ означава Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1727⁸⁰ („Регламентът за Евроюст“);
- (b) „компетентен орган“ означава за Съюза — Евроюст, представлявана от колегията или от национален член, а за Обединеното кралство — вътрешен орган, който има отговорности съгласно националното право във връзка с разследването и наказателното преследване на престъпления;
- (c) „колегия“ означава колегията на Евроюст, както е упоменато в Регламента за Евроюст;
- (d) „национален член“ означава националният член, командирован от всяка държава членка в Евроюст, както е посочени в Регламента за Евроюст;
- (e) „помощник“ означава лице, което може да подпомага национален член и заместника на националния член или прокурора за връзка, както е посочено съответно в Регламента за Евроюст и в член LAW.EUROJUST.66 [Прокурор за връзка], параграф 3;
- (f) „прокурор за връзка“ означава прокурор, командирован от Обединеното кралство в Евроюст и подлежащ на националното законодателство на Обединеното кралство по отношение на неговия статут;
- (g) „магистрат за връзка“ означава магистрат, назначен от Евроюст в Обединеното кралство в съответствие с член LAW.EUROJUST.67 [Магистрат за връзка];
- (h) „национален кореспондент по въпросите на тероризма“ означава звеното за контакт, определено от Обединеното кралство в съответствие с член LAW.EUROJUST.65 [Звено за контакт с Евроюст] и отговарящо за обработката на кореспонденцията по въпросите на тероризма.

Член LAW.EUROJUST.63: Видове престъпления

1. Сътрудничеството, установено по настоящия дял, е свързано с видовете тежки престъпления от компетентността на Евроюст, както са изброени в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-4, включително свързаните престъпления.

---

⁸⁰ Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ ЕС L 295, 21.11.2018 г., стр. 138).

2. Свързани престъпления са престъпленията, извършени с цел набавяне на средства за извършване на видовете тежки престъпления, упоменати в параграф 1, престъпленията, извършени с цел подпомагане или извършване на такива тежки престъпления, и престъпленията, извършени за осигуряване на безнаказаност на такива тежки престъпления.

3. При промяна в списъка на видовете тежки престъпления, за които Евроюст е компетентна съгласно законодателството на Съюза, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество може, по предложение от Съюза, да измени съответно ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-4 от датата на влизане в сила на промяната в компетентността на Европол.

Член LAW.EUROJUST.64: Обхват на сътрудничеството

Страните гарантират, че Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство си сътрудничат в областите на дейност, определени в членове 2 и 54 от Регламента за Евроюст и в настоящия дял.

Член LAW.EUROJUST.65: Звена за контакт с Евроюст

1. Обединеното кралство сформира или назначава поне едно звено за контакт с Евроюст в рамките на компетентните органи в Обединеното кралство.

2. Обединеното кралство определя едно от своите звена за контакт за национален кореспондент на Обединеното кралство по въпросите на тероризма.

Член LAW.EUROJUST.66: Прокурор за връзка

1. За улесняване на сътрудничеството, установено съгласно настоящия дял, Обединеното кралство командирова прокурор за връзка в Евроюст.

2. Мандатът и срокът на командироването се определят от Обединеното кралство.

3. Прокурорът за връзка може да бъде подпомаган от до петима помощници, което отразява мащаба на сътрудничеството. При необходимост помощниците могат да заместят прокурора за връзка или да действат от негово име.

4. Обединеното кралство уведомява Евроюст за естеството и обхвата на съдебните правомощия на прокурора за връзка и неговите помощници, в рамките на Обединеното кралство, за изпълнение на неговите задачи в съответствие с настоящия дял. Обединеното кралство определя компетентността на своя прокурор за връзка и неговите помощници да действат по отношение на чуждестранни съдебни органи.

5. Прокурорът за връзка и неговите помощници имат достъп до информацията, съдържаща се във вътрешните регистър за съдимост или в други регистри на Обединеното кралство, съгласно националното право, когато става въпрос за прокурор или друго лице с равностойни правомощия.

6. Прокурорът за връзка и неговите помощници имат право да се свързват пряко с компетентните органи в Обединеното кралство.

7. Броят на помощниците, упоменати в параграф 3 от настоящия член, подробностите за задачите на прокурора за връзка и неговите помощници, техните права и задължения и

свързаните с тях разноски се уреждат с работни договорености, сключени между Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство, както е посочено в член LAW.EUROJUST.75 [Работни договорености].

8. Работните документи на прокурора за връзка и неговите помощници се съхраняват надеждно от Евроюст.

Член LAW.EUROJUST.67: Магистрат за връзка

1. За улесняване на съдебното сътрудничество с Обединеното кралство в случаите, в които Евроюст оказва съдействие, Евроюст може да командирова магистрат за връзка в Обединеното кралство в съответствие с член 53 от Регламента за Евроюст.

2. Подробното описание на задачите на магистрата за връзка по параграф 1 от настоящия член, неговите права и задължения и свързаните с тях разноски се уреждат с работни договорености, сключени между Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство, както е посочено в член LAW.EUROJUST.75 [Работни договорености].

Член LAW.EUROJUST.68: Оперативни и стратегически заседания

1. Прокурорът за връзка, неговите помощници и представители на други компетентни органи в Обединеното кралство, в т.ч. звеното за контакт с Евроюст, могат да участват в заседания по стратегически въпроси по покана на председателя на Евроюст и в заседания по оперативни въпроси с одобрението на заинтересованите национални членове.

2. Националните членове, техните заместници и помощници, административният директор на Евроюст и персоналът на Евроюст могат да участват в заседания, организирани от прокурора за връзка, неговите помощници или други компетентни органи в Обединеното кралство, в т.ч. звеното за контакт с Евроюст.

Член LAW.EUROJUST.69: Обмен на нелични данни

Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство могат да обменят нелични данни, доколкото тези данни са важни за сътрудничеството по този дял, и при спазване на ограниченията съгласно член LAW.EUROJUST.74 [Обмен на класифицирана и на чувствителна неклассифицирана информация].

Член LAW.EUROJUST.70: Обмен на лични данни

1. Личните данни, поискани и получени от компетентни органи съгласно настоящия дял, се обработват от тях само за целите, описани в член LAW.EUROJUST.61 [Цел], за конкретните предназначения, упоменати в параграф 2, и при спазване на ограниченията върху достъпа или по-нататъшното ползване, упоменати в параграф 3 от настоящия член.

2. Предаващият компетентен орган ясно посочва, най-късно в момента на предаване на личните данни, конкретната цел или цели, за които се предават данните.

3. В момента на предаване на лични данни предаващият компетентен орган може да постави ограничения върху достъпа до тях или върху по-нататъшното им използване при общи или специални условия, включително що се отнася до тяхното по-нататъшно предаване, заличаване или унищожаване след определен период от време или по-нататъшното им обработване. Ако необходимостта от подобни ограничения стане ясна след като личните

данни са били предадени, предаващият компетентен орган уведомява съответно получаващия компетентен орган.

4. Получаващият компетентен орган спазва евентуални ограничения върху достъпа или по-нататъшното ползване на личните данни, поставени от предаващия компетентен орган, както е предвидено в параграф 3.

Член LAW.EUROJUST.71: Канали за предаване

1. Информация се обменя:

- (a) между прокурора за връзка или неговите помощници или ако такъв не е назначен или по друга причина не е наличен, звеното за контакт с Евроюст в Обединеното кралство и заинтересованите национални членове или колегията;
- (b) ако Евроюст е назначила магистрат за връзка в Обединеното кралство — между магистрата за връзка и компетентен орган в Обединеното кралство; в този случай прокурорът за връзка се уведомява такива обмени на информация; или
- (c) пряко между компетентен орган в Обединеното кралство и заинтересованите национални членове или колегията; в този случай прокурорът за връзка и, ако е приложимо, магистратът за връзка се уведомяват за такива обмени на информация.

2. Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство могат да се договорят за използване на други канали за обмяна на информация в конкретни случаи.

3. Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство гарантират, че техните съответни представители са упълномощени да обменят информация на подходящо равнище и в съответствие с правото на Обединеното кралство и Регламента за Евроюст съответно и са преминали адекватно лично проучване.

Член LAW.EUROJUST.72: По-нататъшни предавания

Компетентните органи в Обединеното кралство и Евроюст не съобщават информация, предоставена от насрещната страна, на трета държава или международна организация без съгласието на компетентните органи в Обединеното кралство или на Евроюст, които са предоставили информацията, и без подходящи защитни мерки относно защитата на личните данни.

Член LAW.EUROJUST.73: Отговорност за неразрешено или неправилно обработване на лични данни

1. Компетентните органи носят отговорност, съгласно своите съответни правни рамки, за евентуални вреди, причинени на физически лица поради правни или фактически грешки в обменяната информация. За да се избегне отговорност съгласно техните съответни правни рамки към ощетената трета страна нито Евроюст, нито компетентните органи в Обединеното кралство могат да претендират, че съответният друг компетентен орган е предал неточна информация.

2. Ако срещу компетентен орган бъдат присъдени щети поради използване от него на информация, която е била погрешно предадена от насрещната страна или е била предадена в резултат на неизпълнение от насрещната страна на нейни задължения, сумата, платена като

компенсация по параграф 1 от компетентния орган, се възстановява от насрещната страна, освен ако информацията не е била използвана в разрез с настоящия дял.

3. Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство не изискват от насрещната страна заплащане за наказателни или некомпенсационни обезщетения съгласно параграфи 1 и 2 по-горе.

Член LAW.EUROJUST.74: Обмен на класифицирана и на чувствителна неклассифицирана информация

Обменът и защитата на класифицирана и на чувствителна неклассифицирана информация, ако е необходимо съгласно настоящия дял, се уреждат с работна договореност, както е упоменато в член LAW.EUROJUST.75 [Работен механизъм], между Европол и компетентните органи в Обединеното кралство.

Член LAW.EUROJUST.75: Работен механизъм

Редът и условията за сътрудничеството между страните, както е подходящо за прилагането на настоящия дял, са предмет на работен механизъм между Евроюст и компетентните органи в Обединеното кралство в съответствие с член 47, параграф 3 и член 56, параграф 3 от Регламента за Евроюст.

Член LAW.EUROJUST.76: Правомощия на Евроюст

Нищо от настоящия дял не трябва да се тълкува като налагащо задължение на Евроюст да сътрудничи с компетентните органи в Обединеното кралство извън компетентността на Евроюст, както е определена в съответното законодателство на Съюза.

ДЯЛ VII: ПРЕДАВАНЕ

Член LAW.SURR.76: Цел

Целта на настоящия дял е да се гарантира, че системата за екстрадиция между държавите членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, се основава на механизъм на предаване въз основа на заповед за арест в съответствие с условията на настоящия дял.

Член LAW.SURR.77: Принцип на пропорционалност

Сътрудничеството посредством заповедта за арест е в рамките на необходимото и пропорционалното, вземайки предвид правата на исканото лице и интересите на жертвите, отчитайки сериозността на деянието, вероятното наказание, което би било наложено, и възможността държава да вземе по-леки принудителни мерки от предаването на исканото лице, особено с оглед избягване на ненужно продължителни срокове на задържане под стража.

Член LAW.SURR.78: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

(а) „заповед за арест“ означава съдебно решение, издадено от държава с цел арест и предаване от друга държава на искано лице за целите на провеждането на наказателно

преследване или изпълнението на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане;

- (b) „съдебен орган“ означава орган, който съгласно национално законодателство е съдия, съд или прокурор. Прокурор се разглежда като съдебен орган само доколкото национално законодателство предвижда това;
- (c) „изпълняващ съдебен орган“ означава съдебният орган на изпълняващата държава, който е компетентен да изпълни заповедта за арест по силата на националното право на тази държава;
- (d) „издаващ съдебен орган“ означава съдебният орган на издаващата държава, който е компетентен да издава заповед за арест по силата на националното право на тази държава.

Член LAW.SURR.79: Обхват

1. Заповед за арест може да бъде издадена за деяния, които са наказуеми съгласно правото на издаващата държава с присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за максимален срок от най-малко 12 месеца или, когато е била произнесена присъда или е била предприета мярка, изискваща задържане, за присъди или мерки, изискващи задържане, със срок най-малко четири месеца.

2. Без да се засягат разпоредбите на параграфи 3 и 4, предаването се извършва при условие, че действията, за които е била издадена заповедта за арест, съставляват престъпление съгласно законите на изпълняващата държава, независимо от състава и описанието му.

3. При условията на член LAW.SURR.80 [Основания, при които не се допуска изпълнение на заповед за арест], член LAW.SURR.81 [Други основания за неизпълнение на заповед за арест], параграф 1, букви б—з), член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], член LAW.SURR.83 [Изключение за националност] и член LAW.SURR.84 [Гаранции, които следва да бъдат давани от издаващата държава в определени случаи], държава не отказва да изпълни заповед за арест, издадена по отношение на следното поведение, когато това поведение подлежи на наказание с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане, за максимум от поне 12 месеца:

- (a) поведението на лице, което подпомага извършването от група лица, които действат с обща цел, на едно или повече престъпления в областта на тероризма, упоменати в членове 1 и 2 от Европейската конвенция за борба с тероризма, подписана в Страсбург на 27 януари 1977 г., или във връзка с незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества или убийство, тежка телесна повреда, отвличане, противозаконно лишаване от свобода, вземане на зложници или изнасилване, дори когато това лице не участва в действителното извършване на съответното престъпление или престъпления; такова подпомагане трябва да е било умишлено и осъществено със съзнанието, че участието ще спомогне за извършването на престъпните деяния на групата; или
- (b) тероризъм съгласно определението в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7.

4. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че на основата на реципрочност условието за двойна наказуемост, упоменато

в параграф 2, няма да се прилага, при условие че престъплението, във връзка с което е издадена заповедта, е:

- (a) едно от престъпленията изброени в параграф 5, както са определени в законодателството на издаващата държава, и
- (b) наказуемо в издаващата държава с присъда за лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок от най-малко 3 години.

5. Престъпленията, посочени в параграф 4, са:

- участие в престъпна организация;
- тероризъм съгласно определението в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7;
- трафик на хора;
- сексуална експлоатация на деца и детска порнография;
- незаконен трафик на наркотици и психотропни вещества;
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;
- корупция, включително подкуп;
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Обединеното кралство, на държава членка или на Съюза;
- изпирание на имущество, придобито от престъпление;
- подправяне на парични знаци;
- престъпления, свързани с компютри;
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински и растителни видове и разновидности;
- улесняване на неразрешено влизане и пребиваване;
- убийство;
- тежка телесна повреда;
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани;
- отвличане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложници;
- расизъм и ксенофобия;

- организиран или въоръжен грабеж;
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;
- мошеничество;
- рекет и изнудване;
- подправяне и пиратство на изделия;
- подправяне на административни документи и търговия с тях;
- подправяне на платежни средства;
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;
- трафик на противозаконно отнети превозни средства;
- изнасилване;
- палаж;
- престъпления от компетентността на Международния наказателен съд;
- незаконно отвлечане на въздухоплавателни средства, кораби или космически летателни апарати; и
- саботаж.

Член LAW.SURR.80: Основания, при които не се допуска изпълнение на заповед за арест

Изпълнението на заповед за арест не се допуска:

- (a) ако престъплението, във връзка с което е издадена заповедта за арест, е амнистирано в изпълняващата държава, когато тази държава е компетентна да преследва престъплението съгласно своето наказателно право;
- (b) ако изпълняващият съдебен орган е уведомен, че исканото лице е осъдено с влязла в сила присъда в друга държава за същите деяния, при условие че ако е наложено наказание, то е изтърпяно или е в процес на изтърпяване, или вече не може да бъде изтърпяно съгласно правото на осъждащата държава; или
- (c) ако лицето, за което има издадена заповед за арест, не може поради своята възраст да бъде подведено под отговорност за деянията, във връзка с които е издадена заповедта за арест, съгласно правото на изпълняващата държава.

Член LAW.SURR.81: Други основания за неизпълнение на заповед за арест

1. Изпълнението на заповед за арест може да бъде отказано:
  - (a) ако в някои от случаите, посочени в член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 2, деянието, във връзка с което е издадена заповедта за арест, не представлява престъпление съгласно правото на изпълняващата държава; въпреки това по отношение на данъчни, митнически и борсови задължения изпълнението на заповед за арест не се отказва на основание, че законодателството на изпълняващата държава не налага същия вид данъци или такси или не предвижда същите правила по отношение на данъците, таксите, митниците и борсите като законодателството на издаващата държава;
  - (b) ако лицето, за което е издадена заповедта за арест, е съдебно преследвано в изпълняващата държава за същото деяние, във връзка с което е издадена заповедта за арест;
  - (c) ако съдебните органи на изпълняващата държава са взели решение да не преследват по наказателен ред деянието, във връзка с което е издадена заповедта за арест, или да спрат наказателното производство или когато в дадена държава е издадена окончателна присъда на исканото лице за същите деяния, която възпрепятства по-нататъшното наказателно преследване;
  - (d) ако наказателното преследване или наказанието на исканото лице е погасено по давност съгласно правото на изпълняващата държава и деянията попадат под юрисдикцията на тази държава съгласно нейното наказателно право;
  - (e) ако изпълняващият съдебен орган е уведомен, че исканото лице е осъдено с влязла в сила присъда в трета държава за същите деяния, при условие че ако е наложено наказание, то е изтърпяно или е в процес на изтърпяване, или вече не може да бъде изтърпяно съгласно правото на осъждащата държава;
  - (f) ако заповедта за арест е била издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, когато исканото лице престоява или е гражданин, или пребивава в изпълняващата държава, и тази държава се задължава да изпълни присъдата или мярката, изискваща задържане, съгласно своето национално право; ако за прехвърлянето на присъдата или мярката, изискваща задържане, към изпълняващата държава е необходимо съгласието на исканото лице, изпълняващата държава може да откаже да изпълни заповедта за арест само след като исканото лице даде съгласието си за прехвърлянето на присъдата или на мярката, изискваща задържане;
  - (g) ако заповедта за арест е издадена във връзка с престъпления, които:
    - (i) се смятат от законодателството на изпълняващата държава за извършени изцяло или частично на територията на изпълняващата държава или на място, третирано като такова или
    - (ii) са били извършени извън територията на издаващата държава и законодателството на изпълняващата държава не допуска преследването на престъпления от същия вид, ако са извършени извън нейната територия;

- (h) ако има основания да се смята въз основа на обективни признаци, че посочената заповед за арест е издадена с цел преследване или наказание на лице на база на неговия пол, раса, изповедание, етнически произход, националност, език, политически убеждения или сексуална ориентация или че положението на това лице може да бъде засегнато от някоя от изброените причини;
- (i) ако заповедта за арест е издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, и исканото лице не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен когато в заповедта за арест се посочва, че лицето, в съответствие с други процедурни изисквания, определени в законодателството на издаващата държава:

(iii) своевременно:

(A) или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е знаело за датата и мястото на насрочения съдебен процес;

и

(B) е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

или

след като е било знаело за датата и мястото на насрочения съдебен процес, е упълномощило адвокат, посочен от заинтересованото лице или от държавата, да го представлява на съдебния процес и действително е било представлявано от този адвокат на процеса;

или

след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение:

(A) изрично е заявило, че не обжалва решението;

или

(B) не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

или

решението не му е било връчено лично, но:

(А) решението ще му бъде връчено лично незабавно след предаването и ще бъде изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение;

и

(В) ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване, както е посочено в съответната заповед за арест.

2. В случай че заповедта за арест е издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, съгласно условията на параграф 1, буква и), подточка iv), и до този момент заинтересованото лице не е получило никаква официална информация за съществуването на наказателно производство срещу него, то може да поиска, в момента на получаване на информацията за съдържанието на заповедта за арест, да получи копие от съдебното решение, преди да бъде предадено. Веднага след като бъде информиран за искането, издаващият орган предоставя копие от съдебното решение на заинтересованото лице чрез изпълняващия орган. Искането на заинтересованото лице не води до забавяне на процедурата по предаване, нито до забавяне на вземането на решението за изпълнение на заповедта за арест. Съдебното решение се предоставя на заинтересованото лице само за сведение; предоставянето му не се счита за официално връчване на съдебното решение, нито поставя началото на срокове за подаване на искане за повторно разглеждане или за обжалване.

3. Когато дадено лице е предадено съгласно условията на параграф 1, буква и), подточка iv) и е поискало повторно разглеждане или обжалване, до окончателното приключване на производството задържането на такова лице, на което предстои такова разглеждане или обжалване, подлежи на преразглеждане на редовни интервали от време или по искане на заинтересованото лице съгласно националното правото на издаващата държава. Такава проверка включва по-специално възможността за временно или окончателно прекратяване на задържането. Повторното разглеждане или обжалване започва своевременно след предаването.

Член LAW.SURR.82: Изключение за политическо престъпление

1. Изпълнението на заповед за арест не може да бъде отказано на основание, че престъплението може да бъде разглеждано от изпълняващата държава като политическо престъпление, като престъпление, свързано с политическо престъпление, или като престъпление по политически подбуди.

2. Въпреки това Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че параграф 1 ще се прилага само по отношение на:

- (a) престъпленията, посочени в членове 1 и 2 от Европейската конвенция за борба с тероризма;
- (b) престъпен заговор или конспирация за извършване на едно или повече от престъпленията, посочени в членове 1 и 2 от Европейската конвенция за борба с тероризма, ако този престъпен заговор или конспирация отговаря на описанието на поведение, посочено в член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 3 от настоящото споразумение; и
- (c) тероризъм съгласно определението в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7 към настоящото споразумение.

3. Когато е издадена заповед за арест от държава, която е направила уведомление, както е посочено в параграф 2, или от държава, от името на която е направено такова уведомление, държавата, изпълняваща заповедта за арест, може да приложи реципрочни действия.

Член LAW.SURR.83: Изключение за националност

1. Изпълнението на заповед за арест не може да бъде отказано на основание, че исканото лице е гражданин на изпълняващата държава.

2. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят поотделно Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че техни граждани няма да бъдат предавани или че предаването на техни граждани се разрешава само при някои определени условия. Уведомлението се основава на съображения, свързани с основните принципи или практики във вътрешния правов ред на Обединеното кралство или на държавата, от чието име е направено уведомление. В такъв случай Съюзът, от името на всяка от своите държави членки, или Обединеното кралство, според случая, може да уведоми Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество в подходящ срок след получаване на уведомлението от другата страна, че изпълняващите съдебни органи на държавата членка или на Обединеното кралство, според случая, могат да откажат да предадат свои граждани на тази държава или че предаването се разрешава само при някои определени условия.

3. Когато държава откаже да изпълни заповед за арест на основание, че, в случая на Обединеното кралство, то е направило уведомление или, в случая на държава членка, Съюзът е направил е уведомление от нейно име, както е посочено в параграф 2, тази държава обмисли възможността да заведе производство срещу своя гражданин, което да е съразмерно с предмета на заповедта, вземайки предвид мнението на издаващата държава. Когато съдебен орган реши да не завежда такова производство, жертвата на престъплението, във връзка с което е издадена заповедта за арест, трябва да може да получи информация относно решението в съответствие с приложимото национално право.

4. Когато компетентните органи на държава заведат производство срещу свой гражданин в съответствие с параграф 3, тази държава гарантира, че нейните компетентни органи ще могат да вземат подходящи мерки за подпомагане на жертвите и евентуални свидетели при обстоятелства, при които жертвата и свидетелят са постоянно пребиваващи в друга държава, особено по отношение на начина, по който се води производството.

Член LAW.SURR.84: Гаранции, които следва да бъдат давани от издаващата държава в
определени случаи

Изпълнителната съдебна власт може да изпълни заповед за арест при следните гаранции:

- (a) ако престъплението, във връзка с което е издадена заповедта за арест, се наказва с доживотен затвор или мярка, изискваща доживотно задържане, в издаващата държава, изпълняващата държава може да обвърже изпълнението на заповедта за арест с условието издаващата държава да даде уверение, считано за достатъчно от изпълняващата държава, че ще преразгледа наложеното наказание или мярка при поискване или най-късно след 20 години или ще насърчи прилагането на мерки за намаляване на присъдата, на които лицето има право съгласно законодателството или практиката на издаващата държава, имащи за цел да не се стигне до изпълнението на такова наказание или мярка;
- (b) ако лицето, за което е издадена заповед за арест с цел наказателно преследване, е гражданин на изпълняващата държава или постоянно пребивава в нея, предаването му може да се извърши, при условие че лицето, след като бъде изслушано, бъде върнато на изпълняващата държава, за да изтърпи присъдата за лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, произнесени срещу него в издаващата държава; ако се изисква исканото лице да даде съгласието си за прехвърлянето на присъдата или на мярката, изискваща задържане, към изпълняващата държава, гаранцията, че лицето ще бъде върнато на изпълняващата държава, за да изтърпи присъдата, подлежи на условието исканото лице, след като бъде изслушано, да даде съгласието си да бъде върнато на изпълняващата държава;
- (c) ако са налице съществени основания да се смята, че има реален риск за защитата на основните права на исканото лице, изпълняващият съдебен орган може, когато е целесъобразно, преди да вземе решение дали да изпълни заповедта за арест, да изиска допълнителни гаранции за третирането на исканото лице след неговото предаване.

Член LAW.SURR.85: Сезиране на централния орган

1. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, в случая на Обединеното кралство, за неговия централния орган, а в случая на Съюза, за централния орган във всяка държава, след като бъде определен такъв орган, или когато правната система на съответната държава предвижда това, за повече от един централен орган, който да подпомага компетентните съдебни органи.
2. Когато уведомяват Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество съгласно параграф 1, Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да посочат, че вследствие на устройството на вътрешната съдебна система на съответните държави централният орган или централните органи отговарят за административното предаване и приемане на заповедите за арест, както и за цялата официална кореспонденция във връзка с административното предаване и получаване на заповедите за арест. Това посочване е обвързващо за всички органи в издаващата държава.

Член LAW.SURR.86: Съдържание и форма на заповедта за арест

1. Заповедта за арест съдържа следната информация в съответствие с формуляра в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-5:

- (a) самоличност и гражданство на исканото лице;
- (b) трите имена, адреса, телефона, факса и електронната поща на издаващия съдебен орган;
- (c) доказателства за влязла в сила присъда, заповед за арест или друго подлежащо на принудително изпълнение съдебно решение със същото действие, което попада под действието на член LAW.SURR.79 [Обхват];
- (d) характерът и правната квалификация на престъплението, особено във връзка с член LAW.SURR.79 [Обхват];
- (e) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето, мястото и степента на участие на исканото лице в престъплението;
- (f) наложената санкция, ако има окончателна присъда, или предвидената скала от санкции за престъплението съгласно законодателството на издаващата държава; и
- (g) когато е възможно, описание на други последици от престъплението.

2. Заповедта за арест се превежда на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че ще бъде приет преводът на един или на повече от един от официалните езици на държавата.

Член LAW.SURR.87: Предаване на заповед за арест

Ако местонахождението на исканото лице е известно, издаващият съдебен орган може да предаде заповедта за арест директно на изпълняващия съдебен орган.

Член LAW.SURR.88: Подробно описание на процедурите за предаване на заповед за арест

1. Ако издаващият съдебен орган не е уведомен за компетентния изпълняващ съдебен орган, той прави необходимите проучвания, за да получи тази информация от изпълняващата държава.

2. Издаващият съдебен орган може да поиска от Международната организация на криминалната полиция (Интерпол) да предаде заповед за арест.

3. Издаващият съдебен орган може да предаде заповедта за арест по всички сигурни начини, които дават възможност да се получат официални писмени документи при условия, позволяващи на изпълняващата държава да установи автентичност на заповедта за арест.

4. Всички трудности, свързани с предаването или истинността на всеки документ, необходим за изпълнението на заповед за арест, се разрешават в преки контакти между замесените съдебни органи или, когато е възможно, с включване на централните власти на държавите.

5. Ако органът, който получава заповед за арест, не е компетентен да предприема действия по нея, той автоматично препраща заповедта за арест на компетентния орган в своята държава и съответно информира съдебния орган, издал заповедта.

Член LAW.SURR.89: Права на исканото лице

1. Ако искано лице е арестувано с цел изпълнение на заповед за арест, изпълняващият съдебен орган, в съответствие с националното си законодателство, уведомява това лице за заповедта за арест и нейното съдържание, както и за възможността да даде съгласието си да бъде предадено на издаващата държава.

2. Искано лице, което е арестувано с цел изпълнение на заповед за арест и което не говори или не разбира езика на производството по заповедта за арест, има право да получи съдействие от устен преводач и да му бъде предоставен писмен превод на родния му език на исканото лице или на друг език, което то говори или разбира, в съответствие с националното законодателство на изпълняващата държава.

3. При ареста исканото лице има право на помощ от адвокат в съответствие с националното законодателство на изпълняващата държава.

4. Исканото лице се уведомява за правото си да посочи адвокат в издаващата държава, който да оказва съдействие на адвоката в изпълняващата държава в производството по заповедта за арест. Този параграф не засяга сроковете, определени в член LAW.SURR.101 [Срокове за предаване на лицето].

5. Искано лице, което е арестувано, има правото консулските власти на държавата, на която това лице е гражданин, или ако лицето е без гражданство, консулските власти на държавата, в която лицето обикновено пребивава, да бъдат уведомени за ареста му без излишно забавяне и да комуникира с тези власти, ако желае това.

Член LAW.SURR.90: Задържане на лицето

Когато лице е арестувано на основание на заповед за арест, изпълняващият съдебен орган взема решение дали исканото лице трябва да остане задържано, в съответствие със законодателството на изпълняващата държава. Лицето може да бъде освободено условно по всяко време съгласно националното законодателство на изпълняващата държава, при условие че компетентният орган на тази държава вземе всички мерки, които смята за необходими за предотвратяване на укриването на лицето.

Член LAW.SURR.91: Съгласие за предаване

1. Ако арестуваното лице даде съгласие за предаването си, това съгласие и, ако е подходящо, изричният отказ от правото на „специалното правило“, посочено в член LAW.SURR.105 [Възможност за наказателно преследване за други престъпления], параграф 2, трябва да бъдат дадени пред изпълняващия съдебен орган в съответствие с националното право на изпълняващата държава.

2. Всяка държава приема необходимите мерки, за да гарантира, че това съгласие и, когато е целесъобразно, отказът съгласно параграф 1 се дават по начин, който да показва, че засегнатото лице ги е изразило доброволно и с пълно съзнание за последствията. За тази цел исканото лице има право на адвокат.

3. Съгласието и, когато е целесъобразно, отказът съгласно параграф 1 се регистрират официално в съответствие с процедурата, предвидена в националното законодателство на изпълняващата държава.

4. По принцип съгласие не може да бъде оттегляно. Всяка държава може да предвиди възможност за оттегляне на съгласието и, ако е целесъобразно, на отказа съгласно параграф 1 от настоящия член в съответствие с действащите разпоредби на своето национално законодателство. В такъв случай периодът между датата на съгласието и датата на отмяната му не се вземат под внимание при определянето на сроковете, посочени в член LAW.SURR.101 [Срокове за предаване на лицето]. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят поотделно Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че желаят да се възползват от тази възможност, уточнявайки процедурите, при които е възможно оттегляне на съгласие, и евентуални изменения в тези процедури.

Член LAW.SURR.92: Разпит на исканото лице

Когато арестуваното лице не е съгласно да бъде предадено, както е посочено в член LAW.SURR.91 [Съгласие за предаване], то има право да бъде изслушано от изпълняващия съдебен орган в съответствие със законодателството на изпълняващата държава.

Член LAW.SURR.93: Решение за предаване

1. Изпълняващият съдебен орган взема решение дали лицето да бъде предадено в срока и съгласно условията, определени в настоящия дял, по-специално принципа на пропорционалност, както е посочен в член LAW.SURR.77 [Принцип на пропорционалност].

2. Ако изпълняващият съдебен орган смята, че информацията, съобщена от издаващата държава, е недостатъчна за вземане на решение относно предаването, той изисква необходимата допълнителна информация, по конкретно по отношение на член LAW.SURR. 77 [Принцип на пропорционалност], от член LAW.SURR.80 [Основания, при които не се допуска изпълнение на заповед за арест] до член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], член LAW.SURR.84 [Гаранции, които следва да бъдат давани от издаващата държава в определени случаи] и член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], да бъде предоставена спешно и може да определи срок за нейното получаване, вземайки предвид необходимостта от спазване на сроковете в член LAW.SURR.95 [Срокове и процедури за вземане на решение за изпълнение на заповед за арест].

3. Издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща допълнителна полезна информация на изпълняващия съдебен орган.

Член LAW.SURR.94: Решение при конкуренция на искания

1. Ако две или повече държави са издали европейска заповед за арест или заповед за арест за едно и също лице, решението коя от тези заповеди да бъде изпълнена, се взема от изпълняващия съдебен орган при надлежно отчитане на всички обстоятелства и особено на относителната тежест и мястото на престъпленията, съответните дати на заповедите за арест или на европейските заповеди за арест и дали те са били издадени с цел наказателно преследване или за изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, както и на правните задължения на държавите членки, произтичащи от законодателството на Съюза относно, по-конкретно, принципите на свободно движение и недискриминация на основание националност.

2. Изпълняващият съдебен орган на държава членка може да потърси съвета на Евроюст, когато се прави изборът съгласно параграф 1.
3. При наличието на конфликт между заповед за арест и искане за екстрадиция, представени от трета държава, решението дали заповедта за арест или искането за екстрадиция има предимство, се взема от компетентния орган в изпълняващата държава след внимателно разглеждане на всички обстоятелства, по-специално тези по параграф 1 и тези, упоменати в приложимата конвенция.
4. Настоящият член не засяга задълженията на държавите съгласно устава на Международния наказателен съд.

Член LAW.SURR.95: Срокове и процедури за вземане на решение за изпълнение на заповед за арест

1. Заповед за арест се изпълнява във възможно най-кратки срокове.
2. Когато исканото лице се съгласи да бъде предадено, окончателното решение за изпълнението на заповедта за арест се взема в срок до десет дни след даването на съгласието.
3. В други случаи окончателното решение за изпълнението на заповедта за арест се взема в срок до 60 дни след арестуването на исканото лице.
4. Когато в определени случаи заповедта за арест не може да бъде изпълнена в сроковете, установени в параграфи 2 или 3, изпълняващият съдебен орган незабавно информира за това издаващия съдебния орган, като посочва причините за забавянето. В тези случаи сроковете могат да бъдат удължени с 30 дни.
5. Докато изпълняващият съдебен орган не вземе окончателно решение по заповедта за арест, той гарантира, че съществените условия, необходими за действителното предаване на лицето, остават изпълнени.
6. Трябва да бъдат представени основания за всеки отказ да се изпълни заповед за арест.

Член LAW.SURR.96: Процес на взимане на решение

1. Когато заповедта за арест е била издадена за целите на наказателно преследване, изпълняващият съдебен орган:
  - (a) дава съгласие исканото лице да бъде изслушано съгласно член LAW.SURR.97 [Изслушване на лицето в процеса на взимане на решение]; или
  - (b) дава съгласие за временно предаване на исканото лице.
2. Условието и срокът на временното предаване се определят по взаимно съгласие между издаващия и изпълняващия съдебен орган.
3. В случай на временно предаване лицето трябва да може да се върне в изпълняващата държава, за да присъства на изслушванията, отнасящи се до него, като част от процедурата по предаване.

Член LAW.SURR.97: Изслушване на лицето в процеса на взимане на решение

1. Исканото лице се изслушва от съдебен орган. За целта исканото лице се подпомага от адвокат, посочен в съответствие със законодателството на издаващата държава.
2. Исканото лице се изслушва в съответствие със законодателството на изпълняващата държава и с условията, определени по взаимна договореност между издаващия съдебен орган и изпълняващия съдебен орган.
3. Компетентният изпълняващ съдебен орган може да посочи друг съдебен орган от своята държава, който да вземе участие в изслушването на исканото лице, за да се гарантира правилното прилагане на настоящия член.

Член LAW.SURR.98: Привилегии и имунитети

1. Ако исканото лице се ползва с привилегия или имунитет срещу юрисдикция или изпълнение в изпълняващата държава, сроковете, посочени в член LAW.SURR.95 [Срокове и процедури за вземане на решение за изпълнение на заповед за арест], започват да текат, когато или ако изпълняващият съдебен орган бъде уведомен за факта, че привилегията или имунитетът са отменени.
2. Изпълняващата държава гарантира, че съществените условия, необходими за действително предаване, са изпълнени, когато лицето престане да се ползва с такава привилегия или имунитет.
3. Когато правомощието за отнемане на привилегия или имунитет принадлежи на орган на изпълняващата държава, изпълняващият съдебен орган изисква този орган да упражни това правомощие незабавно. Когато отнемането на привилегията или имунитета е от компетентността на орган на друга държава, трета държава или международна организация, издаващият съдебен орган изисква този орган да упражни това правомощие.

Член LAW.SURR.99: Конкуренция на международни задължения

1. Настоящото споразумение не засяга задълженията на изпълняващата държава, ако исканото лице е било екстрадирано в нея от трета държава и ако то е защитено от разпоредбите на споразумението, съгласно което то е екстрадирано, относно специалното правило. Изпълняващата държава взема всички необходими мерки за незабавно изискване на съгласието на третата държава, от която е било екстрадирано исканото лице, за да може то да бъде предадено на държавата, издала заповедта за арест. Сроковете, посочени в член LAW.SURR.95 [Срокове и процедури за вземане на решение за изпълнение на заповед за арест], не започват да текат до деня, на който специалното правило спира да се прилага.
2. До вземането на решението на третата държава, от която е било екстрадирано исканото лице, изпълняващата държава гарантира, че съществените условия, необходими за действително предаване, остават изпълнени.

Член LAW.SURR.100: Съобщаване на решението

Изпълняващият съдебен орган информира незабавно издаващия съдебен орган за решението си за действията, които ще бъдат предприети по заповедта за арест.

Член LAW.SURR.101: Срокове за предаване на лицето

1. Исканото лице се предава възможно най-скоро, на дата, договорена между съответните органи.
2. Исканото лице се предава не по-късно от десет дни след окончателното решение относно изпълнението на заповедта за арест.
3. Ако предаването на исканото лице в срока, установен в параграф 2, е възпрепятствано от обстоятелства извън контрола на някоя от държавите, изпълняващият съдебен орган и издаващият съдебен орган незабавно установяват връзка и се договарят за нова дата на предаване. В този случай предаването се извършва в десетдневен срок от така договорената дата.
4. По изключение предаването може да бъде временно отложено заради сериозни причини от хуманитарно естество, например когато има съществени основания да се счита, че предаването явно ще застраши живота или здравето на исканото лице. Изпълнението на заповедта за арест се извършва веднага щом тези основания престанат да съществуват. Изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми издаващия съдебен орган и заедно да насрочат нова дата за предаване. В този случай предаването се извършва в десетдневен срок от новата договорена дата.
5. След изтичане на посочените в параграфи 2—4 срокове, ако исканото лице продължава да е задържано, то се освобождава. Изпълняващият съдебен орган и издаващият съдебен орган установяват връзка веднага щом стане ясно, че предстои освобождаването на лице по този параграф, и се договарят за условията за предаването на това лице.

Член LAW.SURR.102: Отложено предаване или предаване под условие

1. След като е взел решение да изпълни заповедта за арест, изпълняващият съдебен орган може да отложи предаването на исканото лице, за да може то да бъде съдено в изпълняващата държава или, ако то вече е осъдено, да може да излежи на присъдата, произнесена за деяние, различно от посоченото в заповедта за арест, на територията на изпълняващата държава.
2. Вместо отсрочване на предаването, изпълняващият съдебен орган може временно да предаде исканото лице в издаващата държава при условия, които трябва да бъдат определени по взаимна договореност между изпълняващите съдебни органи и издаващите съдебни органи. Споразумението се изготвя в писмен вид и условията са обвързващи за всички органи в издаващата държава.

Член LAW.SURR.103: Преминаване

1. Всяка държава разрешава преминаване през нейната територия на искано лице, което се екстрадира, при условие че е получила информация за:
  - (a) самоличността и националността на лицето, обект на заповед за арест;
  - (b) наличието на заповед за арест;
  - (c) характер и правна квалификация на престъплението; и

(d) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето и мястото.

2. Държавата, от името на която е издадено уведомление съгласно член LAW.SURR.83 [Исключение за националност], параграф 2, в смисъл, че нейни граждани няма да бъдат предавани или че предаването ще бъде разрешено само при някои определени условия, може при същите условия да откаже преминаване на свои граждани през своята територия или да го обвърже със същите условия.

3. Държавата посочва орган, който отговаря за получаването на исканията за преминаване и необходимите документи, както и всяка друга официална кореспонденция, свързана с исканията за преминаване.

4. Искането за преминаване и посочената в параграф 1 информация могат да бъдат отправени към органа, определен съгласно параграф 3, чрез всяко средство, позволяващо възпроизвеждане на писмен текст. Държавата на преминаване използва същата процедура, за да уведоми за своето решение.

5. Настоящият член не се прилага при транспортиране по въздух без планиран престой. Въпреки това, в случай на непланирано кацане издаващата държава предоставя на органа, посочен съгласно параграф 3, информацията, предвидена в параграф 1.

6. Когато преминаването се отнася за лице, което трябва да бъде екстрадирано от трета държава до държава, настоящият член се прилага *mutatis mutandis*. По-специално препратките към „заповед за арест“ се третираат като препратки към „искане за екстрадиране“.

Член LAW.SURR.104: Приспадане на срока на задържане в изпълняващата държава

1. Издаващата държава приспада всички срокове на задържане, произтичащи от изпълнението на заповед за арест, от целия срок на задържане, който трябва да бъде изтърпан в издаващата държава, вследствие на издаване на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

2. Цялата информация, отнасяща се до времетраенето на задържането на исканото лице на базата на заповедта за арест, се предава от изпълняващия съдебен орган или централния орган, посочен по член LAW.SURR.85 [Сезиране на централния орган], на издаващия съдебен орган при предаването.

Член LAW.SURR.105: Възможност за наказателно преследване за други престъпления

1. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят поотделно Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че във взаимоотношенията с други държави, за които се прилага същото уведомление, се приема, че е било дадено съгласие за наказателно преследване, осъждане или задържане на лице с оглед изпълнението на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за престъпление, извършено преди предаването на лицето, различно от това, за което е било предадено, освен ако в конкретен случай изпълняващият съдебен орган не постанови друго в своето решение за предаване.

2. С изключение на посочените в параграфи 1 и 3 случаи лицето, което се предава, не може да бъде наказателно преследвано, осъдено или по друг начин лишено от свобода за

престъпление, извършено преди предаването на лицето и различно от това, за което то е било предадено.

3. Параграф 2 от настоящия член не се прилага в следните случаи:

- (a) лицето, което е имало възможност да напусне територията на държавата, на която е било предадено, не е направило това в срок от 45 дни от неговото окончателно освобождаване, или се е върнало на тази територия след напускането ѝ;
- (b) за престъплението не се предвижда наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане;
- (c) наказателното производство не изисква прилагане на мерки, свързани с ограничаване на личната свобода;
- (d) на лицето може да бъде наложено наказание или мярка, която не е свързана с лишаване от свобода, а именно глоба или свързана с нея мярка, дори когато глобата или мярката може да доведе до ограничаване на неговата лична свобода;
- (e) лицето е дало съгласие да бъде предадено, ако е подходящо по същото време, когато то се е отказало от специалното правило, в съответствие с член LAW.SURR.91 [Съгласие за предаване];
- (f) лицето, след като е било предадено, изрично се е отказало от прилагането на специалното правило във връзка с определени престъпления, предхождащи предаването на лицето; отказът се дава пред компетентния съдебен орган на издаващата държава и се регистрира официално съгласно националното законодателство на тази държава; от начина на формулирането на отказа трябва да става ясно, че лицето го е дало доброволно и при пълно осъзнаване на последиците; за тази цел лицето има право на адвокат; и
- (g) изпълняващият съдебен орган, извършил предаване на лицето, дава своето съгласие съгласно параграф 4 от настоящия член.

4. Искането за съгласие се подава до изпълняващия съдебен орган, придружено от информацията, придружено от информацията, посочена в член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 1, и писмен превод, както е упоменато в член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 2. Съгласието се дава, когато престъплението, за което то е поискано, само по себе си е основание за предаване в съответствие с разпоредбите на настоящия дял. Съгласие се отказва на основанията, упоменати в член LAW.SURR.80 [Основания, при които не се допуска изпълнение на заповед за арест], и иначе може да бъде отказано само на основанията, посочени в член LAW.SURR.81 [Други основания за неизпълнение на заповед за арест] или член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2 и член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2. Решение следва да се вземе до 30 дни от получаване на искането. За случаите, посочени в член LAW.SURR.84 [Гаранции, които следва да бъдат давани от издаващата държава в определени случаи], издаващата държава трябва да дава гаранциите, предвидени в него.

Член LAW.SURR.106: Предаване или последваща екстрадиция

1. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че във взаимоотношенията с други държави, за които се прилага същото уведомление, се приема, че е било дадено съгласие за предаване на лице на държава, различна от изпълняващата държава, съгласно заповед за арест или европейска заповед за арест, издадена за престъпление, извършено преди предаването на това лице, освен ако в конкретен случай изпълняващият съдебен орган не постанови друго в своето решение за предаването.
2. При всички случаи лице, което е било предадено на издаващата държава съгласно заповед за арест или европейска заповед за арест, може да бъде предадено на държава, различна от изпълняващата държава, съгласно заповед за арест или европейска заповед за арест, издадена за престъпление, извършено преди неговото предаване, без съгласието на изпълняващата държава в следните случаи:
  - (a) исканото лице, което е имало възможност да напусне територията на държавата, на която е било предадено, не е направило това в срок от 45 дни от неговото окончателно освобождаване, или се е върнало на тази територия след напускането ѝ;
  - (b) исканото лице дава съгласието си да бъде предадено на държава, различна от изпълняващата държава, съгласно заповед за арест или европейска заповед за арест; съгласието се дава пред компетентните съдебни органи на издаващата държава и се регистрира официално съгласно националното законодателство на държавата; от начина на формулирането му следва да личи, че лицето го е дало доброволно и при пълно съзнаване на неговите последици; за тази цел исканото лице има право на адвокат; и
  - (c) към исканото лице не се прилага специалното правило в съответствие с член LAW.SURR.105 [Възможност за наказателно преследване за други престъпления], параграф 3, букви а), д), е) или ж).
3. Изпълняващият съдебен орган дава съгласието си за предаване на друга държава в съответствие със следните правила:
  - (a) искането за съгласие се подава в съответствие с член LAW.SURR.87 [Предаване на заповед за арест], придружено от информацията, посочена в член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 1, и превод, както е упоменато в член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 2;
  - (b) съгласието се дава, когато престъплението, за което то е поискано, само по себе си е основание за предаване в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение;
  - (c) решение следва да се вземе не по-късно от 30 дни от получаване на искането; и
  - (d) съгласие се отказва на основанията, упоменати в член LAW.SURR.80 [Основания, при които не се допуска изпълнение на заповед за арест], и иначе може да бъде отказано само на основанията, посочени в член LAW.SURR.81 [Други основания за неизпълнение на заповед за арест], член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2 и член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2.

4. За случаите, посочени в член LAW.SURR.84 [Гаранции, които следва да бъдат давани от издаващата държава в определени случаи], издаващата държава дава гаранциите, предвидени в него.

5. Независимо от разпоредбите на параграф 1 лице, което е било предадено по силата на заповед за арест, не се екстрадира в трета страна без съгласието на компетентния орган на държавата, която е предала лицето. Такова съгласие се дава в съответствие с конвенциите, по които тази държава има задължения, както и с националното ѝ законодателство.

Член LAW.SURR.107: Предаване на имущество

1. По искане на издаващия съдебен орган или по негова собствена инициатива изпълняващият съдебен орган следва в съответствие с националното си законодателство да изземе и предаде имущество, което:

- (a) може да се изиска като доказателство; или
- (b) е придобита от исканото лице в резултат от престъпление.

2. Имуществото, посочено в параграф 1, се предава дори ако заповедта за арест не е била изпълнена поради смърт или бягство на лице.

3. Ако имуществото по параграф 1 подлежи на изземване или конфискация на територията на изпълняващата държава, тази държава може, ако имуществото е необходимо за предстоящо наказателно производство, временно да го задържи или да го предаде на издаващата държавата, при условие да бъде върнато.

4. Всички права, които изпълняващата държава или трети страни са придобили върху имуществото, посочено в параграф 1, се запазват. Когато такива права съществуват, издаващата държава връща имуществото без заплащане от изпълняващата държава, веднага след прекратяване на наказателното производство.

Член LAW.SURR.108: Разноски

1. Разноските, направени на територията на изпълняващата държава за изпълнение на заповедта за арест, са за сметка на тази държава.

2. Всички останали разноски са за сметка на издаващата държава.

Член LAW.SURR.109: Отношение с други правни актове

1. Без да се засяга прилагането им в отношенията между държавите и трети държави, настоящият дял от датата на влизането си в сила на настоящото споразумение заменя съответните разпоредби от следните конвенции, действащи в сферата на екстрадицията, в отношенията между Обединеното кралство, от една страна и държавите членки, от друга страна:

- (a) Европейската конвенция за екстрадиция, приета в Париж на 13 декември 1957 г., и нейните допълнителни протоколи; и
- (b) Европейската конвенция за борба с тероризма, доколкото засяга екстрадицията.

2. Когато конвенциите, посочени в параграф 1, се прилагат към териториите на държави или към територии, за чиито външни отношения отговорност носи дадена държава, към която настоящият дял не се прилага, тези конвенции продължават да уреждат взаимоотношенията между тези територии и другите държави.

Член LAW.SURR.110: Преглед на уведомленията

При извършването на съвместни прегледи по настоящия дял, както е упоменато в член LAW.OTHER.135 [Преглед и оценка], параграф 1, страните разглеждат нуждата от запазване на уведомленията, направени съгласно член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 4, член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2 и член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2. Ако уведомленията по член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2 не бъдат подновени, техният срок на действие изтича пет години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Уведомленията, посочени в член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2, могат да бъдат подновени или да се направят нови единствено в тримесечния период преди петата годишнина от влизането в сила на настоящото споразумение и на всеки пет години след това, при положение че към съответния момент са изпълнени условията, посочени в член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2.

Член LAW.SURR.111: Заповеди за арест, които са в ход при прекратяване на прилагането

Без да се засягат член LAW.GEN.5 [Обхват на сътрудничеството, когато държава членка вече не участва в аналогични мерки съгласно правото на Съюза] член LAW.OTHER.136 [Прекратяване] и член LAW.OTHER.137 [Спиране], разпоредбите на настоящия дял се прилагат по отношение на заповеди за арест, когато исканото лице е задържано преди прекратяването на прилагането на настоящия дял с цел изпълнение на заповед за арест, независимо от решението на изпълняващия съдебен орган за това дали исканото лице трябва да остане задържано или да бъде временно освободено.

Член LAW.SURR.112: Прилагане по отношение на заварени европейски заповеди за арест

Настоящият дял се прилага към европейски заповеди за арест, издадени в съответствие с Рамково решение на Съвета 2002/584/ПВР⁸¹ от държава преди края на преходния период, ако исканото лице не е било арестувано с цел нейното изпълнение преди края на преходния период.

ДЯЛ VIII: ВЗАИМОПОМОЩ

Член LAW.MUTAS.113: Цел

1. Целта на настоящия дял е да бъдат допълнени разпоредбите и да се улесни прилагането между държавите членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, на:

- (а) Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, подписана в Страсбург на 20 април 1959 г. („Европейската конвенция за взаимопомощ“);

---

⁸¹ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

- (b) Допълнителния протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ, подписан в Страсбург на 17 март 1978 г.; и
- (c) Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ, подписан в Страсбург на 8 ноември 2001 г.

2. Настоящият дял не засяга разпоредбите на дял IX [Обмен на информация, получена от регистрите за съдимост], който има предимство пред настоящия дял.

Член LAW.MUTAS.114: Определение за компетентен орган

За целите на настоящия дял „компетентен орган“ означава орган, който е компетентен да изпраща или получава искания за взаимопомощ в съответствие с разпоредбите на Европейската конвенция за взаимопомощ и протоколите към нея и както е определено от държавите в техните съответни декларации, адресирани до генералния секретар на Съвета на Европа. „Компетентен орган“ включва също органите на Съюза, уведомявани в съответствие с член LAW.OTHER.134 [Уведомления], параграф 7, буква в); по отношение на такива органи на Съюза се прилагат съответно разпоредбите на настоящия дял.

Член LAW.MUTAS.115: Формуляр за искане за взаимопомощ

1. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество въвежда стандартен формуляр за исканията за взаимопомощ, като приеме приложение към настоящото споразумение.
2. Ако Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество е приел решение съгласно параграф 1, исканията за взаимопомощ се подават, като се използва стандартният образец.
3. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество може да измени стандартния формуляр за исканията за взаимопомощ според необходимото.

Член LAW.MUTAS.116 Условия за искане за взаимопомощ

1. Компетентният орган на молещата държава може да подаде искане за взаимопомощ само след като се е уверил, че са изпълнени следните условия:
  - (a) искането е необходимо и пропорционално за целта на производството, вземайки предвид правата на заподозряното или обвиняемото лице; и
  - (b) процесуално-следственото действие или процесуално-следствените действия, посочени в искането, биха могли да бъдат разпоредени при същите условия в сходен национален случай.
2. Замолената държава може да се допита до молещата държава, ако компетентният орган на замолената държава е на мнение, че условията в параграф 1 не са изпълнени. След допитването компетентният орган на молещата държава може да реши да оттегли искането за взаимопомощ.

Член LAW.MUTAS.117: Избор на друг вид процесуално-следствено действие

1. Когато е възможно, компетентният орган на замолената държава обмисля дали да използва процесуално-следствено действие, различно от предвиденото в искането за взаимопомощ, когато:
  - (a) процесуално-следственото действие, посочено в искането, не съществува според правото на замолената държава; или
  - (b) процесуално-следственото действие, посочено в искането, не би могло да се използва в сходен национален случай.
2. Без да се засягат основанията за отказ, съществуващи съгласно Европейската конвенция за взаимопомощ и протоколите към нея, както и съгласно *член LAW.MUTAS.119 [Ne bis in idem]*, параграф 1 от настоящия член не се прилага към следните процесуално-следствени действия, които винаги трябва да бъдат на разположение съгласно законодателството на замолената държава:
  - (a) получаване на информация, съдържаща се в базите данни на полицейски или съдебни органи и до която компетентният орган на замолената държава има пряк достъп в рамките на наказателно производство;
  - (b) разпит на свидетел, вещо лице, пострадали, заподозряно или обвиняемо лице или трета страна на територията на замолената държава;
  - (c) всяко не принудително процесуално-следствено действие, определено в правото на замолената държава; и
  - (d) установяване на самоличността на лица, притежаващи абонамент за даден телефонен номер или IP адрес.
3. Компетентният орган на замолената държава може също да избере процесуално-следствено действие, различно от посоченото в искането за взаимопомощ, когато процесуално-следственото действие, избрано от компетентния орган на замолената държава, би постигнало същия резултат със средства, представляващи по-малко вмешателство от процесуално-следственото действие, посочено в искането.
4. Ако компетентният орган на замолената държава реши да избере процесуално-следствено действие, различно от посоченото в искането за взаимопомощ, както е посочено в параграф 1 или параграф 3, той първо уведомява компетентния орган на молещата държава, който може да реши да оттегли или допълни искането.
5. Когато посоченото в искането процесуално-следствено действие не съществува в правото на замолената държава или не би било на разположение в сходен национален случай и когато не е налице никакво друго процесуално-следствено действие, с което би бил постигнат същият резултат, както с исканото процесуално-следствено действие, компетентният орган на замолената държава уведомява компетентния орган на молещата държава, че не е възможно да бъде оказана исканата помощ.

Член LAW.MUTAS.118: Задължение за информиране

Компетентният орган на замолената държава уведомява компетентния орган на молещата държава по всякакъв начин и незабавно, ако:

- (a) не е възможно да бъде изпълнено искането за взаимопомощ поради факта, че искането е непълно или съдържа явни грешки; или
- (b) компетентният орган на замолената държава, в процеса на изпълнение на искането за взаимопомощ, прецени без допълнителни проучвания, че може да е подходящо да се проведат процесуално-следствени действия, които не са били предвидено първоначално или които не е могло да бъдат уточнени, когато е подадено искането за взаимопомощ, за да се позволи на компетентния орган на молещата държава да предприеме по-нататъшни действия в конкретния случай.

Член LAW.MUTAS.119: *Ne bis in idem*

Взаимопомощ може да бъде отказана, в допълнение към основанията за отказ, изброени в Европейската конвенция за взаимопомощ и протоколите към нея, ако лицето, във връзка с което се иска помощ и срещу което се води наказателно разследване, преследване или друго производство, включително съдебно, в молещата държава, е осъдено с влязла в сила присъда в друга държава за същите деяния, при условие че ако е наложено наказание, то е изтърпяно или е в процес на изтърпяване, или вече не може да бъде изтърпяно съгласно законите на осъждащата държава.

Член LAW.MUTAS.120: Срокове

1. Замолената държава решава дали да изпълни искането за взаимопомощ, при първа възможност и във всички случаи не по-късно от 45 дни от постъпването му и уведомява молещата държава за решението си.
2. Искане за взаимопомощ се изпълнява при първа възможност и във всички случаи не по-късно от 90 дни след решението, упоменато в параграф 1 от настоящия член, или след провеждането на консултацията, посочена в член LAW.MUTAS.116 [Условия за искане за взаимопомощ], параграф 2.
3. Когато в искането за взаимопомощ е посочено, че поради процесуалните срокове, тежестта на престъплението или други особено спешни обстоятелства е необходим по-кратък срок от предвидения в параграф 1 или параграф 2, или ако в искането е посочено, че мярката за взаимопомощ трябва да бъде изпълнена на конкретна дата, замолената държава се съобразява с това изискване във възможно най-голяма степен.
4. Ако е отправено искане за взаимопомощ за предприемане на временни мерки съгласно член 24 от Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ, компетентният орган на замолената държава взема решение относно временната мярка и го съобщава на компетентния орган на молещата държава при първа възможност след получаването на искането. Преди да отмени временна мярка, въведена по настоящия член, компетентният орган на замолената държава, когато е възможно, дава на компетентния орган на молещата държава възможност да представи съображенията си в полза на запазването на мярката в сила.

5. Ако в конкретен случай срокът, посочен в параграф 1 или параграф 2, или срокът или конкретната дата, посочени в параграф 3, не могат да бъдат спазени или решението за прилагане на временни мерки съгласно параграф 4 бъде забавено, компетентният орган на замолената държава незабавно и по всякакъв начин уведомява компетентния орган на молещата държава, като посочва причините за забавянето и се допитва до компетентния орган на молещата държава за подходящия срок за изпълнение на искането за взаимопомощ.

6. Сроковете, посочени в настоящия член, не се прилагат, ако искането за взаимопомощ е направено във връзка с някое от следните престъпления и нарушения, попадащи в обхвата на Европейската конвенция за взаимопомощ и нейните протоколи, както е посочено в правото на молещата държава:

- (a) шофиране с превишена скорост, ако не е било причинено нараняване или смърт на друго лице и ако превишаната скорост не е била твърде висока;
- (b) неизползване на предпазен колан;
- (c) неспиране на червен светофар или на друг сигнал за задължително спиране;
- (d) неизползване на предпазна каска; или
- (e) използване на забранена лента (например забранено използване на аварийна лента, на лента, запазена за обществения транспорт, или на лента, която е затворена заради пътни ремонтни дейности).

7. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество преразглежда функционирането на параграф 6. Той се ангажира да определя срокове за исканията, към които се прилага параграф 6, в срок от три години от влизането в сила на настоящото споразумение, като взема под внимание обема на исканията. Той може също така да реши, че параграф 6 вече не се прилага.

Член LAW.MUTAS.121: Предаване на исканията за взаимопомощ

1. В допълнение към каналите за комуникация, предвидени по Европейската конвенция за взаимопомощ и протоколите към нея, когато разпоредбите им предвиждат пряко изпращане, исканията за взаимопомощ могат също да бъдат изпращани пряко от прокурори в Обединеното кралство до компетентните органи в държавите членки.

2. В допълнение към каналите за комуникация, предвидени по Европейската конвенция за взаимопомощ и протоколите към нея, исканията за взаимопомощ и информацията, предадена без поискване, могат, в спешни случаи, да бъдат изпращани чрез Европол или Евроюст съгласно разпоредбите на съответните дялове от настоящото споразумение.

Член LAW.MUTAS.122: Съвместни екипи за разследване

Ако компетентните органи на държави формират съвместен екип за разследване, отношенията между държавите членки в рамките на Съвместния екип за разследване се уреждат от законодателството на Съюза, независимо от правното основание, посочено в споразумението за създаване на съвместния екип за разследване.

ДЯЛ IX: ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ РЕГИСТРИТЕ ЗА СЪДИМОСТ

Член LAW.EXINF.120: Цел

1. Целта на настоящия дял е да се позволи обмен на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна.
2. В отношенията между Обединеното кралство и държавите членки разпоредбите на настоящия дял:
  - (a) допълват член 13 и член 22, параграф 2 от Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и допълнителните протоколи към нея от 17 март 1978 г. и 8 ноември 2001 г.; и
  - (b) заменят член 22, параграф 1 от Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, както е допълнен от член 4 от Допълнителния протокол към нея от 17 март 1978 г.
3. В отношенията между държава членка, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, те се отказват от правото да се позовават на резервите си във връзка с член 13 от Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и във връзка с член 4 от Допълнителния протокол към нея от 17 март 1978 г.

Член LAW.EXINF.121: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „присъда“ означава окончателно решение на наказателен съд, постановено срещу физическо лице във връзка с престъпление, доколкото това решение е вписано в регистъра за съдимост на осъждащата държава;
- (b) „наказателно производство“ означава досъдебната фаза, съдебната фаза и изпълнението на присъдата;
- (c) „регистър за съдимост“ означава национален регистър или регистри, в които се вписват присъди в съответствие с националното законодателство.

Член LAW.EXINF.122: Централни органи

Всяка държава определя един или повече централни органи, компетентни за обмена на информация, получена от регистрите за съдимост съгласно настоящия дял, и за обмените, упоменати в член 22, параграф 2 от Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси.

Член LAW.EXINF.123: Уведомления

1. Всяка държава предприема необходимите мерки, за да гарантира, че при предоставянето им в регистъра ѝ за съдимост всички постановени на нейна територия присъди се придружават от информация за гражданството или гражданствата на осъденото лице, ако то е гражданин на друга държава.
2. Централният орган на всяка държава уведомява централния орган на всяка друга държава за всички постановени на нейна територия осъдителни присъди по отношение на

граждани на другата държава, както и за последващите промени или заличавания на информация в регистъра и за съдимост, както е въведена в регистъра за съдимост. Централните органи на държавите си съобщават взаимно подобна информация най-малко веднъж месечно.

3. Ако централен орган на държава научи за факта, че осъдено лице е гражданин на две или повече други държави, той предава съответната информация на всяка от тези държави, дори и осъденото лице да е гражданин на държавата, на чиято територия то е осъдено.

Член LAW.EXINF.124: Съхранение на информация за осъдителни присъди

1. Централният орган на всяка държава съхранява цялата информация, съобщена съгласно член LAW.EXINF.123 [Уведомления].

2. Централният орган на всяка държава гарантира, че ако бъде уведомен за последваща промяна или заличаване съгласно член LAW.EXINF.123 [Уведомления], параграф 2, идентична промяна или заличаване ще се направи в информацията, съхранявана съгласно параграф 1 от настоящия член.

3. Централният орган на всяка държава гарантира, че само информация, която е актуализирана съгласно параграф 2 от настоящия член, се предоставя в отговор на искания, подадени съгласно член LAW.EXINF.125 [Искания за информация].

Член LAW.EXINF.125: Искания за информация

1. Ако на национално равнище се иска информация от регистъра за съдимост на държава за целите на наказателно производство срещу дадено лице или за други цели, различни от тези на наказателното производство, централният орган на тази държава може, в съответствие с нейното национално законодателство, да подаде до централния орган на друга държава искане за информация и свързани данни, които да бъдат взети от регистъра за съдимост.

2. Ако лице поиска от централния орган на държава, различна от държавата на гражданството му, информация за собственото си досие за съдимост, този централен орган подава до централния орган на държавата на гражданството на лицето искане за получаване на информация и свързани данни, които да бъдат взети от регистъра за съдимост, за да включи тази информация и свързани данни в извлечението, което ще бъде предоставено на въпросното лице.

Член LAW.EXINF.126: Отговори на искания

1. Отговорите на искания за информация се изпращат от централния орган на замолената държава до централния орган на молещата държава при първа възможност и във всички случаи в срок от 20 работни дни от датата на получаването на искането.

2. Централният орган на всяка държава дава отговор на исканията, изпратени за цели, различни от тези на наказателно производство, в съответствие с националното си законодателство.

3. Без да се засяга параграф 2, когато отговарят на искания, изпратени с цел набиране на персонал за професионални или организирани доброволни дейности, включващи преки и редовни контакти с деца, държавите включват информация за наличието на осъдителни присъди за престъпления, свързани със сексуално насилие или сексуална експлоатация на

деца, детска порнография, установяване на контакт с деца за сексуални цели, включително подбuditелство, помагачество или опит за извършване на някое от тези престъпления, както и информацията относно съществуването на лишаване от права за упражняване на дейности, включващи преки и редовни контакти с деца, произтичащи от тези осъдителни присъди.

Член LAW.EXINF.127: Канали за комуникация

Обменът между държавите на информацията, получена от регистрите за съдимост, се извършва по електронен път в съответствие с техническите и процедурните спецификации, посочени в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-6.

Член LAW.EXINF.128: Условия за използване на лични данни

1. Всяка държава може да използва лични данни, получени в отговор на нейно искане по член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания], единствено за целите, за които те са поискани.
2. Ако информацията е поискана за цели, различни от тези на наказателните производства, личните данни, получени по член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания], могат да се използват от молещата държава в съответствие с нейното национално право само в границите, определени от замолената държава във формуляра в глава 2 на ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-6.
3. Без да се засягат параграфи 1 и 2 от настоящия член, личните данни, предоставени от държава в отговор на искане по член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания], могат да се използват от молещата държава за предотвратяване на непосредствена и сериозна заплаха за обществената сигурност.
4. Всяка държава гарантира, че нейните централни органи не разкриват лични данни, за които са уведомяни съгласно член LAW.EXINF.123 [Уведомления], пред органи в трети държави, освен когато са изпълнени следните условия:
  - (a) личните данни се разкриват само при разглеждане на всеки случай поотделно;
  - (b) личните данни се разкриват пред органи, чиито функции са пряко свързани с целите, за които са разкрити личните данни съгласно буква в) от настоящия параграф;
  - (c) личните данни се разкриват само ако е необходимо:
    - (iv) за целите на наказателни производства;
за цели, различни от тези на наказателните производства; или
за предотвратяване на непосредствена и сериозна заплаха за обществената сигурност;
  - (d) личните данни могат да се използват от молещата трета държава само за целите, за които информацията е била поискана, и в границите, поставени от държавата, уведомяла за личните данни съгласно член LAW.EXINF.123 [Уведомления]; и
  - (e) личните данни се разкриват само ако централният орган, след като прецени всички обстоятелства около предаването на личните данни на третата държава, стигне до извода, че са налице подходящи защитни мерки за защитата на личните данни.

5. Настоящият член не се прилага към лични данни, които са получени от държава съгласно настоящия дял и са с произход от тази държава.

ДЯЛ X: БОРБА С ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И С ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Член LAW.AML.127: Цел

Целта на настоящия дял е да се подпомогнат и засилят действията на Съюза и на Обединеното кралство за предотвратяване и борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма.

Член LAW.AML.128: Мерки за предотвратяване и борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма

1. Страните се споразумяват да подкрепят международните усилия за предотвратяване и борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма. Страните признават нуждата от сътрудничество за предотвратяване на използването на финансовите им системи за изпиране на облаги от всякакви престъпни дейности, включително трафик на наркотици и корупция, както и за борба с финансирането на тероризма.

2. Страните обменят съответна информация при спазване на изискванията на своите правни уредби.

3. Всяка страна поддържа цялостен режим за борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма и редовно преразглежда необходимостта от засилването на този режим, като взема под внимание принципите и целите в препоръките на Специалната група за финансови действия.

Член LAW.AML.129 Прозрачност на действителната собственост при корпоративни и други юридически лица

1. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:

(а) „действителен собственик“ означава всяко лице по отношение на корпоративно юридическо лице, което в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на страната:

(v) упражнява или има правото да упражнява краен контрол върху управлението на юридическото лице;

притежава или контролира пряко или непряко повече от 25 % от правата на глас, дяловете или други участия в собствеността на юридическото лице, без да се засяга правото на страната да определи по-малък процент; или

по друг начин контролира или има правото да контролира юридическото лице.

По отношение на юридически лица като фондации, тръстове (Anstalt) и партньорства с ограничена отговорност, всяка страна има право да определя подобни критерии за установяване на действителния собственик или да избере да прилага определението в член AML.130 [Прозрачност на действителната собственост при други видове правни форми], параграф 1, буква а), като взема предвид формата и структурата на такива юридически лица.

По отношение на други юридически лица, които не са посочени по-горе, всяка страна взема под внимание различните форми и структури на тези юридически лица и нивата на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързан с такива юридически лица, за да вземе решение относно подходящите нива на прозрачност на действителната собственост.

- (b) „основна информация за действителен собственик“ означава името, месецът и датата на раждане и държавата на пребиваване и гражданство на действителния собственик, както и естеството и мащабът на дяловото участие или упражнявания контрол на действителния собственик в юридическото лице;
- (c) „компетентни органи“ означава:
  - (vi) публични органи, включително звена за финансово разузнаване, на които са възложени отговорности за борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма;

публични органи, които има функцията за разследване или наказателно преследване на изпирането на пари, съответните предикатни престъпления или финансирането на тероризма, или които имат функцията за проследяване, изземване или обезпечаване и конфискация на активи от престъпна дейност;

публични органи, които имат отговорности за надзор или наблюдение, чиято цел е да се гарантира спазването на изискванията, свързани с борбата с изпирането на пари и с финансирането на тероризма.

Това определение не засяга правото на всяка от страните да определи допълнителни компетентни органи, които могат да имат достъп до информацията относно действителните собственици.

2. Всяка страна гарантира, че юридическите лица на нейната територия поддържат адекватна, точна и актуална информация относно действителните собственици. Всяка страна въвежда механизми, с които гарантира, че нейните компетентни органи имат своевременен достъп до такава информация.

3. Всяка страна създава или поддържа централен регистър, съдържащ адекватна, актуална и точна информация относно действителните собственици. В случая на Съюза централните регистри се създават на равнището на държавите членки. Това задължение не се прилага за юридически лица, които се търгуват на борсата и към които се прилагат изисквания за разкриване относно адекватно равнище на прозрачност. Когато не е установен действителен собственик по отношение на юридическо лице, регистърът съдържа алтернативна информация, като например се посочва, че не е установен действителен собственик или се посочват подробности за физическото лице или физическите лица, които заемат висша ръководна позиция в юридическото лице.

4. Всяка страна гарантира, че информацията в нейния централен регистър или регистри се предоставя на компетентните ѝ органи без ограничения и своевременно.

5. Всяка страна гарантира, че основната информация относно действителните собственици се предоставя на всеки представител на обществеността. Ограничени изключения могат да бъдат направени за обществено достъпната информация по настоящия параграф в

случаи, в които публичният достъп би изложил действителния собственик на непропорционално големи рискове, като рискове от измама, отвличане, шантаж, изнудване, тормоз, насилие или сплашване, или когато действителният собственик е непълнолетен или неправопособен по други причини.

6. Всяка страна гарантира, че са налице ефективни, пропорционални и възпиращи санкции срещу юридически или физически лица, които не спазват наложените им изисквания във връзка с въпросите, посочени в настоящия член.

7. Всяка страна гарантира, че компетентните органи са в състояние да предоставят информацията по параграфи 2 и 3 на компетентните органи на другата страна своевременно, ефективно и безплатно. За тази цел страните обмислят начини за осигуряване на защитения обмен на информацията.

Член LAW.AML.130 Прозрачност на действителната собственост при правни форми

1. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:

(а) „действителен собственик“ означава учредителят, пазителят (ако има такъв), бенефициерът или класът бенефициери, всяко лице, заемащо равностойна позиция във връзка с правна форма в структура или изпълняващо функция, подобна на доверителна собственост, и всяко друго физическо лице, което упражнява окончателен действителен контрол над тръст или над подобна правна форма;

(b) „компетентни органи“ означава:

(vii) публични органи, включително звена за финансово разузнаване, на които са възложени отговорности за борба с изпирането на пари и с финансирането на тероризма;

публични органи, които има функцията за разследване или наказателно преследване на изпирането на пари, съответните предикатни престъпления или финансирането на тероризма, или функцията за проследяване, изземване или обезпечаване и конфискация на активи от престъпна дейност;

публични органи, които имат отговорности за надзор или наблюдение, чиято цел е да се гарантира спазването на изискванията, свързани с борбата с изпирането на пари и с финансирането на тероризма.

Това определение не засяга правото на всяка от страните да определи допълнителни компетентни органи, които могат да имат достъп до информацията относно действителните собственици.

2. Всяка страна гарантира, че доверениците на доверителна собственост поддържат адекватна, точна и актуална информация относно действителните собственици. Тези мерки се прилагат и към други правни форми, идентифицирани от всяка страна като имащи структура или функция, сходна на тръстовете.

3. Всяка страна въвежда механизми, с които гарантира, че нейните компетентни органи имат своевременен достъп до адекватна, точна и актуална информация относно действителните собственици на доверена собственост и други правни форми, чиято структура или функция е сходна на тръстовете, на нейната територия.

4. Ако информацията относно действителната собственост за тръстовете или сходни правни форми се държи в централен регистър, съответната държава гарантира, че информацията е адекватна, точна и актуална и че компетентните органи имат своевременен и неограничен достъп до такава информация. Страните полагат всички усилия за разглеждане на начини за предоставяне на достъп до информацията относно действителната собственост за тръстовете и сходни правни форми на отделни лица и организации, които могат да докажат основателен интерес за търсенето на такава информация.

5. Всяка страна гарантира, че са налице ефективни, пропорционални и възпиращи санкции срещу юридически или физически лица, които не спазват наложените им изисквания във връзка с въпросите, посочени в настоящия член.

6. Всяка страна гарантира, че компетентните органи са в състояние да предоставят информацията по параграф 3 на компетентните органи на другата страна своевременно, ефективно и безплатно. За тази цел страните обмислят начини за осигуряване на защитения обмен на информацията.

ДЯЛ XI: ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ

Член LAW.CONFISC.1: Цели и принципи на сътрудничеството

1. Целта на настоящия дял е да се осигури сътрудничество между Обединеното кралство, от една страна, и държавите членки, от друга страна, във възможно най-голяма степен за целите на разследвания и производства, насочени към обезпечаване на имущество с оглед на неговата последваща конфискация, и за целите на разследвания и производства, насочени към конфискация на имущество в рамките на наказателни производства. Това не изключва друго сътрудничество съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграфи 5 и 6. Настоящият дял предвижда също сътрудничество с органи на Съюза, които Съюзът е посочил за целите на настоящия дял.

2. Всяка държава изпълнява, при условията, предвидени в настоящия дял, искания от друга държава:

- а) за конфискацията на конкретно имущество, както и за конфискацията на облиги, изразяващи се в изискване за плащане на парична сума, съответстваща на стойността на облигите;
- б) за помощ при разследване и временни мерки с оглед на която и да било форма на конфискация, посочена в буква а).

3. Помощта при разследване и временните мерки, искани съгласно параграф 2, буква б), се осъществяват, както е разрешено от националното право на замолената държава и в съответствие с него. Когато искането, засягащо една от тези мерки, уточнява формалности или процедури, които са необходими съгласно националното право на молещата държава, дори ако са непознати за замолената държава, замолената държава изпълнява такива искания доколкото исканото действие не противоречи на основните принципи на националното ѝ право.

4. Замолената държава гарантира, че исканията от друга държава за идентифициране, проследяване, обезпечаване или изземване на облиги и средства на престъплението, се третират със същия приоритет като исканията, отправени в рамките на национални процедури.

5. Когато иска конфискация, помощ при разследване и временни мерки за целите на конфискация, молещата държава гарантира, че се спазват принципите на необходимост и пропорционалност.

6. Разпоредбите на настоящия дял се прилагат на мястото на главите относно международното сътрудничество от Конвенцията на Съвета на Европа относно изпирание, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма, съставена във Варшава на 16 май 2005 г. („Конвенцията от 2005 г.“), и Конвенцията относно изпирание, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление, съставена в Страсбург на 8 ноември 1990 г. („Конвенцията от 1990 г.“). Член LAW.CONFISC.2 [Определения] от настоящото споразумение заменя съответните определения в член 1 от Конвенцията от 2005 г. и член 1 от Конвенцията от 1990 г. Разпоредбите на настоящия дял не засягат задълженията на държавите съгласно другите разпоредби на Конвенцията от 2005 г. и на Конвенцията от 1990 г.

Член LAW.CONFISC.2: Определения

За целите на настоящия дял се прилагат следните определения:

- (a) „конфискация“ означава наказание или мярка, постановени от съда след производство във връзка с престъпление или престъпления, които водят до окончателно отнемане на имущество;
- (b) „обезпечаване“ или „изземване“ означава временна забрана за прехвърляне, унищожаване, преобразуване, разпореждане или преместване на имущество или временно поемане на попечителството или контрола над имуществото въз основа на разпореждане, издадено от съд или друг компетентен орган;
- (c) „средства на престъплението“ означава всяко имущество, което е използвано или се е предвиждало да бъде използвано по какъвто и да е начин, изцяло или частично, за извършване на престъпление или престъпления;
- (d) „съдебен орган“ означава орган, който съгласно национално законодателство е съдия, съд или прокурор; прокурорът се разглежда като съдебен орган само доколкото националното законодателство предвижда това;
- (e) „облаги“ означава всяка икономическа полза, произтичаща или получена пряко или непряко от престъпление, или всяка сума пари, равностойна на такава икономическа полза; те могат да се състоят от имущество съгласно определението в настоящия член;
- (f) „имущество“ означава всякаква форма на имущество, материална или нематериална, движима или недвижима, както и правни документи или инструменти, доказващи право върху такова имущество или интерес от такова имущество, за което молещата държава счита:
  - (viii) че представлява облага от престъпление или е равностойно на облага от престъпление, било то на пълната стойност или само на част от стойността на такава облага;

че представлява средство на престъплението или неговата равностойност;

че подлежи на конфискация съгласно други разпоредби, свързани с правомощия за конфискация съгласно правото на молещата държава, в резултат на производство, свързано с престъпление, включително конфискация на трети страни, разширена конфискация и конфискация без окончателна присъда.

Член LAW.CONFISC.3: Задължение за оказване на помощ

Държавите предоставят една на друга, при поискване, възможно най-голямата помощ за идентифицирането и проследяването на средствата на престъплението, облагите и друго имущество, подлежащо на конфискация. Тази помощ включва всякакви мерки за предоставяне и обезпечаване на доказателства за съществуването, местоположението или движението, естеството, правния статут или стойността на тези средства на престъплението, облаги или друго имущество.

Член LAW.CONFISC.4: Молби за информация за банкови сметки и банкови сейфове

1. При условията, посочени в настоящия член, замолената държава, в отговор на молба, изпратена от друга държава, предприема необходимите мерки, за да определи дали физическо или юридическо лице, срещу което се води наказателно разследване, държи или контролира една или повече сметки, независимо от техния характер, в която и да било банка, разположена на нейната територия, и ако е така, предоставя подробна информация за установените сметки. Тази подробна информация включва по-специално името на титуляра на сметката и номерът IBAN, а в случая на сейфове — името на наемателя или уникален идентификационен номер.

2. Задължението, посочено в параграф 1, се прилага само доколкото информацията е на разположение на банката, която поддържа сметката.

3. В допълнение към изискванията по член LAW.CONFISC.25 [Съдържание на молбата], в своята молба молещата държава:

- (a) посочва защо смята, че исканата информация би могла да бъде от значителна стойност за целите на наказателното разследване на престъплението;
- (b) посочва основанията, на които предполага, че сметката се намира в банки в замолената държава, и уточнява възможно най-подробно банките и сметките, които може да са засегнати; и
- (c) включва цялата налична допълнителна информация, която може да улесни изпълнението на молбата.

4. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че настоящият член ще бъде разширен, за да бъдат включени и сметки в небанкови финансови институции. Това уведомяване може да подлежи на принципа на реципрочност.

Член LAW.CONFISC.5: Молби за информация за банкови трансакции

1. По молба на друга държава замолената държава предоставя информация за конкретни банкови сметки и за банкови операции, извършени през конкретен период чрез една или

повече сметки, посочени в молбата, включително информация за сметки на наредители или на получатели.

2. Задължението, посочено в параграф 1, се прилага само доколкото информацията е на разположение на банката, която поддържа сметката.

3. В допълнение към изискванията по член LAW.CONFISC.25 [Съдържание на молбата], в своята молба молещата държава посочва защо смята, че исканата информация би могла да бъде от значение за целите на наказателното разследване на престъплението.

4. За изпълнението на такава молба замолената държава може да въведе същите условия, които прилага по отношение на молби за издирване и изземване.

5. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че настоящият член ще бъде разширен, за да бъдат включени и сметки в небанкови финансови институции. Това уведомяване може да подлежи на принципа на реципрочност.

Член LAW.CONFISC.6: Молби за наблюдение на банкови трансакции

1. Замолената държава гарантира, че по молба на друга държава тя е в състояние да наблюдава, за определен период, банковите операции, извършвани през една или повече сметки, посочени в искането, и да съобщава на молещата държава резултатите от наблюдението.

2. В допълнение към изискванията по член LAW.CONFISC.25 [Съдържание на молбата], в своята молба молещата държава посочва защо смята, че исканата информация би могла да бъде от значение за целите на наказателното разследване на престъплението.

3. Решението за наблюдение се взема за всеки случай поотделно от компетентните органи в замолената държава в съответствие с нейното национално право.

4. Компетентните органи на молещата и замолената държава договарят помежду си практическите подробности във връзка с наблюдението.

5. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че настоящият член ще бъде разширен, за да бъдат включени и сметки в небанкови финансови институции. Това уведомяване може да подлежи на принципа на реципрочност.

Член LAW.CONFISC.7: Предаване на информация без поискване

Без да се засягат нейните собствени разследвания или производства, държава може, без предварителна молба, да предаде на друга държава информация относно средствата на престъплението, облагите и друго имущество, подлежащо на конфискация, когато смята, че разкриването на тази информация може да помогне на получаващата държава да започне или да проведе разследвания или производства или може да доведе до молба от страна на тази държава съгласно настоящия дял.

Член LAW.CONFISC.8: Задължение за предприемане на временни мерки

1. По молба на друга държава, която е започнала наказателно разследване или производство или разследване или производство за целите на конфискация, замолената държава предприема необходимите временни мерки, като обезпечаване или изземване, за да предотврати занимаването, прехвърлянето или разпореждането с имущество, което на по-късен етап може да бъде предмет на молба за конфискация или да удовлетвори молбата.
2. Държава, която е получила молба за конфискация съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], предприема мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, по отношение на имущество, което е предмет на молбата или може да удовлетвори молбата, ако това се иска от нея.
3. Когато е получена молба съгласно настоящия член, замолената държава предприема всички необходими мерки за изпълнение на молбата без забавяне и със същата бързина и степен на приоритет, както при сходни национални случаи, и без забавяне изпраща на молещата държава потвърждение чрез всяко средство, позволяващо възпроизвеждане на писмен текст.
4. Когато молещата държава заяви, че е необходимо незабавно обезпечаване, тъй като са налице основателни причини да се смята, че въпросното имущество ще бъде незабавно премахнато или унищожено, замолената държава предприема всички необходими мерки за изпълнение на молбата в срок от 96 часа от нейното получаване и изпраща на молещата държава потвърждение чрез всяко средство, позволяващо възпроизвеждане на писмен текст.
5. Когато замолената държава не е в състояние да изпълни молбата в срока по параграф 4, тя незабавно уведомява молещата държава и се консултира с нея относно целесъобразните следващи стъпки.
6. Изтичането на срока по параграф 4 не погасява изискванията към замолената държава съгласно настоящия член.

Член LAW.CONFISC.9: Изпълнение на временните мерки

1. След изпълнението на временните мерки, поискани в съответствие с член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки], параграф 1, молещата държава предоставя без поискване и възможно най-скоро на замолената държава цялата информация, която може да оспори или измени обхвата на тези мерки. Молещата държава незабавно предоставя цялата допълнителна информация, искана от замолената държава и необходима за изпълнението на временните мерки и предприемането на последващи действия във връзка с тях.
2. Преди да отмени временна мярка, въведена съгласно член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки], замолената държава, когато е възможно, дава на молещата държава възможност да представи съображенията си в полза на оставянето на мярката в сила.

Член LAW.CONFISC.10: Задължение за конфискация

1. Държава, която е получила молба за конфискация на имущество, разположено на нейната територия:

- (a) изпълнява решение за конфискация, издадено във връзка с това имущество от съд в молещата държава; или
- (b) предава молбата на компетентните си органи с цел получаването на решение за конфискация и, ако такова решение бъде дадено, го изпълнява.
2. За целите на параграф 1, буква б) държавите, когато е необходимо, имат компетентност да заведат иск за конфискация съгласно националното си право.
3. Параграф 1 се прилага също към конфискация, изразяваща се в изискване за плащане на парична сума, съответстваща на стойността на облагите, ако имуществото, срещу което може да бъде изпълнена конфискацията, е разположена в замолената държава. В такива случаи, когато изпълнява конфискация съгласно параграф 1 и ако плащането не е получено, замолената държава реализира вземането по отношение на което и да било имущество, налично за целта.
4. Ако искането за конфискация е свързано с конкретно имущество, молещата държава и замолената държава могат да се договорят, че замолената държава може да изпълни конфискацията под формата на плащане на парична сума, съответстваща на стойността на облагите.
5. Държава сътрудничи във възможно най-голяма степен съгласно националното си право с държава, която иска изпълнението на мерки, равностойни на конфискация на имущество, когато искането не е било отправено в рамките на наказателно производство, доколкото такива мерки са разпоредени от съдебен орган в молещата държава във връзка с наказателно престъпление, при условие че е установено, че имуществото представлява облаги или:
- (a) друго имущество, в което облагите са били преобразувани или превърнати;
- (b) имущество, придобито от законни източници, ако облагите са били смесени, изцяло или частично, с такова имущество, до стойността, на която се оценяват смесените облаги; или
- (c) доход или друга полза, произтичащи от облаги, от имущество, в което облагите от престъпление са били преобразувани или превърнати, или от имущество, с което облагите от престъпление са били смесени, до стойността, на която се оценяват смесените облаги, по същия начин и в същата степен като облаги.
6. Мерките, посочени в параграф 5, включват мерки, позволяващи изземването, задържането и лишаването от имущество и активи чрез подаване на иски към граждански съдилища.
7. Замолената държава решава относно изпълнението на решението за конфискация без забавяне и, без да се засяга параграф 8 от настоящия член, не по-късно от 45 дни след получаването на искането. Замолената държава изпраща потвърждение на молещата държава чрез всяко средство, позволяващо възпроизвеждане на писмен текст, и без забавяне. Освен ако не са налице основания за отлагане по член LAW.CONFISC.17 [Отлагане] , замолената държава предприема конкретни мерки, необходими за изпълнение на решението за конфискация без забавяне и най-малко със същата бързина и степен на приоритет, както при сходен национален случай.

8. Когато замолената държава не е в състояние да изпълни искането в срока по параграф 7, тя незабавно уведомява молещата държава и се консултира с нея относно целесъобразните следващи стъпки.

9. Изтичането на срока по параграф 7 не погасява изискванията към замолената държава съгласно настоящия член.

Член LAW.CONFISC.11: Изпълнение на конфискацията

1. Процедурите за получаването и изпълнението на конфискация съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] се уреждат от националното право на замолената държава.

2. Замолената държава е обвързана с фактическите констатации, доколкото те са посочени в присъдата или съдебното решение, издадени от съд на молещата държава, или доколкото тази присъда или съдебно решение се основават негласно на тях.

3. Ако конфискацията се изразява в изискване за плащане на парична сума, компетентният орган на замолената държава преобразува размера на сумата в паричната единица на тази държава при обменния курс, приложим към момента на вземане на решението за изпълнение на конфискацията.

Член LAW.CONFISC.12: Конфискувано имущество

1. При спазване на параграфи 2 и 3 от настоящия член замолената държава разполага с имущество, конфискувано съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] и член LAW.CONFISC.11 [Изпълнение на конфискацията], в съответствие с националното си право и административни процедури.

2. Когато действа по молба на друга държава съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], замолената държава, доколкото се разрешава от нейното национално право и ако това е поискано, дава приоритет на връщането на конфискувано имущество на молещата държава, за да може тя да обезщети жертвите на престъплението, или връща такова имущество на законните му собственици.

3. Когато действа по молба на друга държава съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] и след като е взела под внимание правото на жертва на връщане на имущество или на обезщетение за имущество съгласно параграф 2 от настоящия член, замолената държава се разпорежда с паричната сума, получена в резултат на изпълнението на решение за конфискация, както следва:

- (a) ако сумата е равна на или по-малка от 10 000 EUR, тя остава за замолената държава; или
- (b) ако сумата е по-голяма от 10 000 EUR, замолената държава прехвърля 50 % от събраната сума на молещата държава.

4. Без да се засяга параграф 3, молещата държава и замолената държава могат, разглеждайки всеки случай поотделно, да отделят специално внимание на сключването на други такива споразумения или договорености относно разпореждането със собственост, както смятат за целесъобразно.

Член LAW.CONFISC.13: Право на изпълнение и максимален размер на конфискацията

1. Искане за конфискация, подадено по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], не засяга правото на молещата държава самостоятелно да изпълни решението за конфискация.
2. Нищо в настоящия дял не трябва да се тълкува като разрешение общата стойност на конфискацията да надхвърля размера на паричната сума, посочен в решението за конфискация. Ако държава установи, че това би могло да се случи, засегнатите държави започват консултации помежду си, за да се избегне такъв ефект.

Член LAW.CONFISC.14: Заместващо наказание лишаване от свобода

Замолената държава не налага заместващо наказание лишаване от свобода или друга мярка, ограничаваща свободата на лице, вследствие на искане по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] без съгласието на молещата държава.

Член LAW.CONFISC.15: Основания за отказ

1. Сътрудничество по настоящия дял може да бъде отказано, ако:
  - (a) замолената държава смята, че изпълнението на молбата ще противоречи на принципа *ne bis in idem*; или
  - (b) престъплението, с което е свързано искането, не представлява престъпление съгласно националното право на замолената държава, ако е извършено в нейната юрисдикция; това основание за отказ се прилага към сътрудничество съгласно член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — член LAW.CONFISC.7 [Предаване на информация без поискване] само доколкото исканата помощ е свързана с принудителни действия.
2. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат да уведомят поотделно Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че на основата на реципрочност условието за двойна наказуемост, упоменато в параграф 1, буква б) от настоящия член, няма да се прилага, при условие че престъплението, във връзка с което е издадена молбата, е:
  - (a) едно от престъпленията, изброени в член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 4, както са определени в законодателството на молещата държава, и
  - (b) наказуемо в молещата държава с присъда за лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок от най-малко 3 години.
3. Сътрудничество по член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — LAW.CONFISC.7 [Предаване на информация без поискване], доколкото исканата помощ е свързана с принудителни действия, и по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] и член LAW.CONFISC.9 [Изпълнение на временните мерки] също може да бъде отказано, ако исканите мерки не биха могли да бъдат предприети съгласно националното право на замолената държава за целите на разследване или производство в сходен национален случай.

4. Когато това е изискване съгласно националното право на замолената държава, сътрудничеството по член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — LAW.CONFISC.7 [Предаване на информация без поискване], доколкото исканата помощ е свързана с принудителни действия, и по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] и член LAW.CONFISC.9 [Изпълнение на временните мерки] може да бъде отказано и ако исканите мерки или други мерки със сходно действие няма да бъдат разрешени съгласно националното право на молещата държава или, що се отнася до компетентните органи на молещата държава, ако молбата не е разрешена от съдебен орган, действащ във връзка с наказателно престъпление.

5. Сътрудничество по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] — член LAW.CONFISC.14 [Заместващо наказание лишаване от свобода] може също да бъде отказано, ако:

- (a) националното право на замолената държава не предвижда конфискация за вида престъпление, с който е свързано искането;
- (b) без да се засяга задължението съгласно член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграф 3, то би противоречало на принципите на националното право на замолената държава относно ограниченията на конфискацията по отношение на връзката между престъпление и:
  - (ix) икономическа изгода, която би могла да се определи като облаги от него; или имуществото, което би могло да се определи като средства на престъплението;
- (c) съгласно националното право на замолената държава конфискация вече не може да бъде наложена или изпълнена заради давностните срокове;
- (d) без да се засяга член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграфи 5 и 6, молбата не е свързана с предишна присъда или решение от съдебен характер, или с изложение в такова решение, че е извършено престъпление или няколко престъпления, въз основа на които е издадена или се иска конфискацията;
- (e) конфискацията не подлежи на принудително изпълнение в молещата държава или все още подлежи на обичайните средства за обжалване; или
- (f) молбата е свързана с решение за конфискация вследствие на решение, постановено в отсъствието на лицето, срещу което е постановено решението за конфискация, и според замолената държава производството на молещата държава, довело до това решение, не удовлетворява минималните стандарти за защита, на които има право всяко лице, срещу което е повдигнато обвинение за извършено престъпление.

6. За целите на параграф 5, буква е) едно решение не се счита за постановено в отсъствието на лицето, ако:

- (a) е било потвърдено или поставено след противопоставяне от страна на засегнатото лице; или
- (b) е било произнесено при обжалване, при положение че обжалването е било подадено от засегнатото лице.

7. Когато за целите на параграф 5, буква е) замолената държава преценява дали са били удовлетворени минималните стандарти за защита, тя взема под внимание факта, че засегнатото лице умишлено се е опитало да се укрие от правосъдието, или факта, че лицето е имало възможност да предяви правно средство за защита срещу решението, постановено в негово отсъствие, но е избрало да не направи това. Същото се прилага, когато засегнатото лице, след като надлежно е било получило призовка да се яви в съда, е избрало да не направи това и да не поиска отлагане.

8. Държавите не се позовават на банковата тайна като основание за отказ на сътрудничество по настоящия дял. Когато това е изискване съгласно националното право, замолената държава може да поиска разрешение за молбата за сътрудничество, свързано с отменяне на банкова тайна, от съдебен орган, действащ във връзка с наказателни престъпления.

9. Замолената държава не се позовава на факта, че:

- (a) лицето, за което се отнася разследването или решението за конфискация от органите на молещата държава, е юридическо лице, като пречка пред оказването на сътрудничество съгласно настоящия дял;
- (b) физическото лице, срещу което е издадено решение за конфискация на облаги, е починало или юридическото лице, срещу което е издадено решение за конфискация на облаги, впоследствие е било разформирано, като пречка пред оказването на помощ в съответствие с член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграф 1, буква а); или
- (c) лицето, за което се отнася разследването или решението за конфискация от органите на молещата държава, е посочено в молбата едновременно като извършител на основното престъпление и на престъплението за изпиране на пари, като пречка пред оказването на сътрудничество съгласно настоящия дял.

Член LAW.CONFISC.16: Консултации и информиране

Когато има съществени основания да се счита, че изпълнението на решение за обезпечаване или конфискация ще създаде реален риск за защитата на основните права, замолената държава, преди да реши дали да изпълни решението за обезпечаване или конфискация, се консултира с молещата държава и може да поиска предоставянето на необходима информация.

Член LAW.CONFISC.17: Отлагане

Замолената държава може да отложи предприемането на действие относно молба, ако това действие ще засегне разследвания или производство на нейните органи.

Член LAW.CONFISC.18: Частично или условно удовлетворяване на молба

Преди да откаже или отложи сътрудничество по настоящия дял, замолената държава, когато е целесъобразно и след консултации с молещата държава, разглежда дали молбата може да бъде частично или условно удовлетворена при условията, които счита за необходими.

Член LAW.CONFISC.19: Връчване на документи

1. Държавите си оказват възможно най-голямата степен на взаимопомощ във връзка с връчването на съдебни документи на лица, засегнати от временни мерки и конфискация.
2. Нищо в настоящия член няма за цел да попречи на:
  - (a) възможността за изпращане по пощата на съдебни документи директно на лица, намиращи се в чужбина; и
  - (b) възможността съдебни изпълнители, длъжностни лица или други компетентни органи от държавата на произход да връчват директно съдебни документи чрез консулските служби на тази държава или чрез съдебните органи, включително съдебни изпълнители и длъжностни лица, или други компетентни органи на държавата, за която са предназначени съдебните документи.
3. При връчването на съдебни документи на лица, които се намират в чужбина и са засегнати от решения за временни мерки или за конфискация, издадени в изпращащата държава, тази държава посочва средствата за правна защита, с които разполагат тези лица съгласно нейното национално право.

Член LAW.CONFISC.20: Признаване на чуждестранни решения

1. При разглеждането на молба за сътрудничество съгласно член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] — член LAW.CONFISC.14 [Заместващо наказание лишаване от свобода] замолената държава признава всяко решение, издадено от съдебен орган в молещата държава относно права, предявени от трети страни.
2. Признаването може да бъде отказано, ако:
  - (a) третите страни не разполагат с адекватна възможност да отстояват правата си;
  - (b) решението е несъвместимо с решение, което вече е постановено в замолената държава по същия случай;
  - (c) то е несъвместимо с обществения ред на замолената държава; или
  - (d) решението е постановено в разрез с разпоредбите относно изключителната компетентност, предвидени в националното право на замолената държава.

Член LAW.CONFISC.21: Органи

1. Всяка държава определя централен орган, който отговаря за изпращането и отговарянето на молби съгласно настоящия дял, за изпълнението на тези молби или за предаването им на компетентните органи с цел изпълнението им.
2. Съюзът може да посочи орган на Съюза, който, в допълнение към компетентните органи на държавите членки, подава и, ако е целесъобразно, изпълнява молби по настоящия дял. За целите на настоящия дял всяка такава молба се счита за молба от държава членка. Съюзът може също да определи този орган на Съюза за централен орган, който отговаря за изпращането и отговарянето на молби, подадени по настоящия дял от този орган или към него.

Член LAW.CONFISC.22: Пряка връзка

1. Централните органи комуникират пряко помежду си.
2. В спешни случаи молби или съобщения по настоящия дял могат да бъдат изпратени директно от съдебните органи на молещата държава към съдебните органи на замолената държава. В тези случаи чрез централния орган на молещата държава се изпраща едновременно копие до централния орган на замолената държава.
3. Когато е отправена молба съгласно параграф 2 и органът не е компетентен за нейното разглеждане, той предава молбата на компетентния национален орган и директно уведомява молещата държава, че е направил това.
4. Молби или съобщения съгласно член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — член LAW.CONFISC.7 [Предаване на информация без поискване], които не са свързани с принудителни действия, могат да бъдат директно предадени от компетентните органи на молещата държава на компетентните органи на замолената държава.
5. Проекти на молби или на съобщения по настоящия дял могат да бъдат изпратени директно от съдебните органи на молещата държава на съдебните органи на замолената държава преди официална молба, за да се гарантира, че официалната молба може да бъде ефикасно разгледана при нейното получаване и че съдържа достатъчно информация и придружаващи документи, за да изпълни изискванията съгласно правото на замолената държава.

Член LAW.CONFISC.23: Формуляр и езици на молбата

1. Всички молби по настоящия дял се отправят в писмен вид. Те могат да бъдат предадени по електронен път или чрез всякакво друго далекосъобщително средство, при условие че молещата държава е подготвена, при поискване, да представи писмен запис на такова съобщение и на оригинала по всяко време.
2. Молбите по параграф 1 се отправят на един от официалните езици на замолената държава или на друг език, за който замолената държава е уведомила или е било уведомено от нейно име, в съответствие с параграф 3.
3. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество за езика или езиците, които ще се използват за отправяне на молби по настоящия дял, в допълнение към официалния език или езици на тази държава.
4. Молбите по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] за временни мерки се отправят чрез използване на предвидения за целта формуляр в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-8.
5. Молбите по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] за конфискация се отправят чрез използване на предвидения за целта формуляр в ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-8.
6. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество може да измени формулярите, посочени в параграфи 4 и 5, според необходимото.

7. Обединеното кралство и Съюзът, действащ от името на всяка от своите държави членки, могат поотделно да уведомят Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че изискват писмен превод на някои придружаващи документи на един от официалните езици на замолената държава или на всеки друг език, посочен в съответствие с параграф 3 от настоящия член. В случай на молби съгласно член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки], параграф 4 такъв превод на придружаващи документи може да бъде предоставен на замолената държава в срок от 48 часа след предаването на молба, без да се засяга срокът, предвиден в член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки], параграф 4.

Член LAW.CONFISC.24: Легализиране

Документите, предадени в прилагане на настоящия дял, се освобождават от всички формалности, свързани с легализацията им.

Член LAW.CONFISC.25: Съдържание на молбата

1. Всяка молба за сътрудничество по настоящия дял уточнява:
- (a) органа, отправящ молбата, и органа, водещ разследванията или производството;
  - (b) предмета и основанията за отправяне на молбата;
  - (c) въпросите, включително съответните факти (като дата, място и обстоятелства на престъплението), за които се отнасят разследванията или производството, с изключение на случаите, свързани с молба за уведомяване;
  - (d) доколкото сътрудничеството е свързано с принудителни действия:
    - (x) текста на законовите разпоредби или, когато това не е възможно, посочване на съответното приложимо право; и
посочване, че исканата мярка или всякакви други мерки със сходен ефект биха могли да бъдат взети на територията на молещата държава съгласно нейното национално право;
  - (e) когато е необходимо и доколкото е възможно:
    - (xi) подробни данни за засегнатото лице или лица, включително име, дата и място на раждане, националност и местоположение, и в случай на юридическо лице, неговото седалище; и
имуществото, във връзка с което се търси сътрудничество, неговото местоположение, връзката му със засегнатото лице или лица, връзка с престъплението, както и всяка налична информация за други лица и участие в имуществото; и
  - (f) всяка специфична процедура, която молещата държава иска да бъде следвана.
2. Молбата за временни мерки по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] във връзка с изземване на имущество, за което може да бъде изпълнено решение за конфискация, изразяваща се в изискване за плащане на парична сума, посочва също максималния размер на сумата, чието събиране се иска чрез това имущество.

3. В допълнение към информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, всяка молба по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] съдържа:

- (a) в случай на член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграф 1, буква а):
  - (xii) заверено копие от решението за конфискация, постановено от съда на молещата държава, и изложение на основанията, на които е било постановено решението, ако те не са посочени в самото решение;

удостоверение от компетентния орган на молещата държава, че решението за конфискация подлежи на изпълнение и не подлежи на обичайните средства за обжалване;

информация относно степента, до която се изисква изпълнението на решението; и

информация относно необходимостта от вземане на временни мерки;
- (b) в случая на член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], параграф 1, буква б), изложение на фактите, които според молещата държава са достатъчни, за да може замолената държава да разпорежи изпълнение на решението съгласно националното си право;
- (c) когато трети страни са имали възможност да предявят права, документите, показващи, че това е било направено.

Член LAW.CONFISC.26: Пропуски в молбите

1. Ако молбата не изпълнява разпоредбите на настоящия дял или предоставената информация не е достатъчна, за да може замолената държава да обработи молбата, тази държава може да поиска от молещата държава да промени молбата или да включи допълнителна информация в нея.
2. Замолената държава може да определи срок за получаването на тези промени или информация.
3. В очакване да получи исканите промени или информация във връзка с молба по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация], замолената държава може да предприеме всяка от мерките, посочени в член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — член LAW.CONFISC.9 [Изпълнение на временните мерки].

Член LAW.CONFISC.27: Множество молби

1. Когато замолената държава получи повече от една молба по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за приемане на временни мерки] или член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] за едно и също лице или имущество, това множество молби не възпрепятства обработването им от тази държава, включващо предприемането на временни мерки.
2. В случай на множество молби по член LAW.CONFISC.10 [Задължение за конфискация] замолената държава обмисля консултации с молещите държави.

Член LAW.CONFISC.28: Задължение за обосноваване

Замолената държава обосновава всяко решение за отказ или отлагане на сътрудничеството по настоящия дял или за определяне на условия във връзка с него.

Член LAW.CONFISC.29: Информация

1. Замолената държава незабавно уведомява молещата държава за:
  - (a) действието, предприето въз основа на молба по настоящия дял;
  - (b) окончателния резултат от действието, извършено въз основа на молба по настоящия дял;
  - (c) решение за отказ или отлагане на сътрудничеството по настоящия дял или за определяне на условия във връзка с него, изцяло ил частично;
  - (d) всякакви обстоятелства, заради които е невъзможно исканото действие да бъде извършено или които могат да го забавят значително; и
  - (e) в случая на временни мерки, предприети съгласно молба по член LAW.CONFISC.3 [Задължение за оказване на помощ] — член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки], тези разпоредби от националното право, които автоматично биха довели до премахване на временната мярка.
2. Молещата държава незабавно уведомява замолената държава за:
  - (a) всяко преразглеждане, решение или друг факт, които са основания решението за конфискация вече да не подлежи на изпълнение, изцяло или частично; и
  - (b) всяко развитие, фактологическо или правно, заради което всяко действие по настоящия дял вече не е обосовано.
3. Когато държава, въз основа на същото решение за конфискация, иска конфискация в повече от една държава, тя уведомява за молбата всички държави, засегнати от изпълнението на решението.

Член LAW.CONFISC.30: Ограничаване на използването

1. Замолената държава може да изпълни молбата, при условието че получената информация или доказателства няма да бъдат използвани от или предадени на органите на молещата държава за разследвания или производства, различни от посочените в молбата, без нейното предварително съгласие.
2. Без предварителното съгласие на замолената държава информация или доказателства, които тя е предоставила съгласно настоящия дял, не се използват или предават от органите на молещата държава за разследвания или производства, различни от посочените в молбата.
3. Лични данни, съобщени по настоящия дял, могат да бъдат използвани от държавата, на която са били предадени:
  - (a) за целите на производството, към което се прилага настоящият дял;

- (b) за други съдебни и административни производства, пряко свързани с производството, посочено в буква а);
  - (c) за предотвратяване на непосредствена и сериозна заплаха за обществената сигурност; или
  - (d) за всяка друга цел само с предварителното съгласие на съобщаващата държава, освен ако засегнатата държава не получи съгласието на субекта на данните.
4. Настоящият член се прилага към лични данни, които не са били съобщени, а са били получени по друг начин съгласно настоящия дял.
5. Настоящият член не се прилага към лични данни, получени от Обединеното кралство или държава членка съгласно настоящия дял и с произход от тази държава.

Член LAW.CONFISC.31: Поверителност

1. Молещата държава може да поиска от замолената държава да запази поверителни фактите и съдържанието на молбата, с изключение на необходимото за изпълнение на молбата. Ако замолената държава не може да спазва изискването за поверителност, тя незабавно информира молещата страна.
2. Ако това не противоречи на основни принципи на нейното национално право и така се изисква, молещата държава запазва поверителни доказателствата и информацията, предоставени от замолената държава, с изключение на необходимото за разследванията или производствата, описани в молбата.
3. При спазване на разпоредбите на националното право държава, на която е била предадена информация без поискване по член LAW.CONFISC.7 [Предаване на информация без поискване], спазва всички изискванията за поверителност, както иска държавата, предоставила информацията. Ако получаващата държава не може да спазва такова изискване, тя незабавно информира предаващата държава.

Член LAW.CONFISC.32: Разноски

Обичайните разноски за изпълнението на молба се поемат от замолената държава. Когато за изпълнението на молба са необходими значителни разноски или разноски от извънреден характер, молещата и замолената държава извършват консултации, за да се договорят за условията, при които ще се изпълни молбата и как ще се поемат разноските.

Член LAW.CONFISC.33: Обезщетение за вреди

1. Когато лице е завело съдебно дело за отговорност за вреди вследствие на действие или бездействие във връзка със сътрудничество по настоящия дял, засегнатите държави обмислят консултации помежду си, когато това е целесъобразно, за да определят как да бъде разпределена дължимата сума за вреди.
2. Държава, която е предмет на съдебно спор за вреди, полага всички усилия да информира другата държава за този спор, в случай че тази държава може да има интерес към делото.

Член LAW.CONFISC.34: Средства за правна защита

1. Всяка държава гарантира, че лицата, засегнати от мерки по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] — LAW.CONFISC.11 [Изпълнение на конфискацията], разполагат с ефективни средства за правна защита, за да защитят правата си.
2. Мотивите за съществуване на исканите мерки по член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] — член LAW.CONFISC.11 [Изпълнение на конфискацията] не се оспорват пред съд на замолената държава.

ДЯЛ XII: ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член LAW.OTHER.134: Уведомления

1. До датата на влизане в сила на настоящото споразумение Съюзът и Обединеното кралство извършват всяко от уведомленията, предвидени в член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2, член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2 и член LAW.SURR.91 [Съгласие за предаване], параграф 4, и доколкото е възможно, посочват дали не е необходимо да се извърши такова уведомление.

Доколкото такова уведомление или указание не е било направено във връзка с дадена държава към момента, посочен в първа алинея, уведомленията във връзка с тази държава могат да се направят във възможно най-кратък срок и най-късно два месеца след влизането в сила на настоящото споразумение.

По време на този преходен период всяка държава, във връзка с която не е било направено уведомление по член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2, член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2 и член LAW.SURR.91 [Съгласие за предаване], параграф 4, и която не е получила указание, че не трябва да се извършва такова уведомление, може да се възползва от възможностите, предвидени в посочения член, както ако такова уведомление е било направено по отношение на тази държава. В случая на член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2 държавата може да се възползва от възможностите, предвидени в посочения член, само доколкото това е съвместимо с критериите за уведомяване.

2. Уведомленията, посочени в Член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 4, член LAW.SURR.85 [Сезиране на централния орган], параграф 1, член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 2, член LAW.SURR.105 [Възможност за наказателно преследване за други престъпления], параграф 1, член LAW.SURR.106 [Предаване или последваща екстрадиция], параграф 1, член LAW.CONFISC.4 [Молби за информация за банкови сметки и банкови сейфове], параграф 4, член LAW.CONFISC.5 [Молби за информация за банкови трансакции], параграф 5, член LAW.CONFISC.6 [Молби за наблюдение на банкови трансакции], параграф 5, член LAW.CONFISC.15 [Основания за отказ], параграф 2, и член LAW.CONFISC.23 [Формуляр и езици на молбата], параграфи 3 и 7, могат да бъдат направени по всяко време.
3. Уведомленията, посочени в член LAW.SURR.85 [Сезиране на централния орган], параграф 1, член LAW.SURR.86 [Съдържание и форма на заповедта за арест], параграф 2 и член LAW.CONFISC.23 [Формуляр и езици на молбата], параграфи 3 и 7, могат да бъдат изменени по всяко време.

4. Уведомленията, посочени в член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2, член LAW.SURR.83 [Изключение за националност], параграф 2, член LAW.SURR.85 [Сезиране на централния орган], параграф 1, член LAW.SURR.91 [Съгласие за предаване], член 4, член LAW.CONFISC.4 [Молби за информация за банкови сметки и банкови сейфове], параграф 4, член LAW.CONFISC.5 [Молби за наблюдение на банкови трансакции], параграф 5 и член LAW.CONFISC.6 [Молби за наблюдение на банкови трансакции], параграф 5, могат да бъдат оттеглени по всяко време.

5. Съюзът публикува информация относно уведомленията на Обединеното кралство, посочени в член LAW.SURR.85 [Сезиране на централния орган], параграф 1, в Официален вестник на Европейския съюз.

6. До датата на влизане в сила на настоящото споразумение Обединеното кралство уведомява Съюза за следните органи:

- (a) органа, отговарящ за получаването и обработването на PNR данни по дял III [Предаване и обработване на резервационни данни на пътниците (PNR)];
- (b) органа, считан за компетентния правоприлагащ орган за целите на дял V [Сътрудничество с Европол] и кратко описание на правомощията му;
- (c) националното звено за контакт, посочено по член LAW.EUROPOL 50 [Национални звена за контакт и служители за връзка], параграф 1;
- (d) органа, считан за компетентен орган за целите на дял VI [Сътрудничество с Евроюст], и кратко описание на неговите правомощия;
- (e) звеното за контакт, посочено по член LAW.EUROJUST.65 [Звена за контакт с Евроюст], параграф 1;
- (f) националният кореспондент по въпросите на тероризма на Обединеното кралство, посочен по член LAW.EUROJUST.65 [Звена за контакт с Евроюст], параграф 2;
- (g) органа, компетентен по силата на националното право на Обединеното кралство да изпълни заповед за арест, както е посочено в буква в) от член LAW.SURR.78 [Определения], и органа, компетентен по силата на националното право на Обединеното кралство да издаде заповед за арест, както е посочено в буква г) от член LAW.SURR.78 [Определения];
- (h) органа, посочен от Обединеното кралство по член LAW.SURR.103 [Преминаване], параграф 3;
- (i) централния орган, посочен от Обединеното кралство по член LAW.EXINF.122 [Централни органи];
- (j) централния орган, посочен от Обединеното кралство по член LAW.CONFISC.21 [Органи], параграф 1;

Съюзът публикува информация относно органите, посочени в първата алинея, в Официален вестник на Европейския съюз.

7. До датата на влизане в сила на настоящото споразумение Съюзът, от свое име или от името на своите държави членки в зависимост от случая, уведомява Обединеното кралство за следните органи:

- (a) звената за данни за пътниците, създадени или посочени от всяка държава членка за целите на получаването и обработването на PNR данни по дял III [Предаване и обработване на резервационни данни на пътниците (PNR)];
- (b) органа, компетентен по силата на националното право на всяка държава членка да изпълни заповед за арест, както е посочено в буква в) от член LAW.SURR.78 [Определения], и органа, компетентен по силата на националното право на всяка държава членка да издаде заповед за арест, както е посочено в буква г) от член LAW.SURR.78 [Определения];
- (c) органа, посочен от всяка държава членка по член LAW.SURR.103 [Преминаване], параграф 3;
- (d) органа на Съюза, посочен в член LAW.MUTAS.114 [Определяне на компетентен орган];
- (e) централния орган, посочен от всяка държава членка по член LAW.EXINF.122 [Централни органи];
- (f) централния орган, посочен от всяка държава членка по член LAW.CONFISC.21 [Органи], параграф 1;
- (g) всеки орган на Съюза, посочен съгласно първото изречение на член LAW.CONFISC.21 [Органи], параграф 2, и дали е посочен и като централен орган съгласно последното изречение на същия параграф.

8. Уведомленията, направени по параграф 6 или параграф 7, могат да бъдат изменени по всяко време. Тези промени се съобщават на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество.

9. Обединеното кралство и Съюзът могат да уведомят повече от един орган във връзка с параграф 6, букви а), б), г), д), ж), з), и) и й) и във връзка с параграф 7 съответно и могат да ограничат тези уведомления само до специални цели.

10. Когато Съюзът прави уведомленията, посочени в настоящия член, той посочва своите държави членки, към които се прилага уведомлението, или дали прави уведомлението от свое име.

Член LAW.OTHER.135: Преглед и оценка

1. Настоящата част се преразглежда в съответствие с член FINPROV.3 [Преглед] или при искане на една от страните, когато искането е съвместно договорено.

2. Страните решават предварително как да бъде извършен прегледът и се информират взаимно за състава на своите екипи за преглед. Екипите за преглед се състоят от лица, които притежават необходимия експертен опит по отношение на разглежданите въпроси. При спазване на приложимите закони от всички участници в прегледа се изисква да зачитат поверителността на дискусиите и да са преминали съответните проучвания за надеждност. За

целите на тези прегледи Обединеното кралство и Съюзът сключват договорености за подходящ достъп до съответната документация, системи и персонал.

3. Без да се засяга параграф 2, прегледът се отнася по-специално до практическото изпълнение, тълкуванието и развиването на настоящата част.

Член LAW.OTHER.136: Прекратяване

1. Без да се засяга член FINPROV.8 [Прекратяване], всяка страна може да прекрати прилагането на настоящата част във всеки един момент чрез писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящата част престава да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

2. Въпреки това ако настоящата част бъде прекратена заради Обединеното кралство или държава членка, които денонсират Европейската конвенция за правата на човека или протоколи 1, 6 или 13 към нея, настоящата част престава да бъде в сила от датата, на която денонсирането става ефективно, или ако уведомлението за прекратяването е направено след тази дата, на петнадесетия ден след такова уведомление.

3. Ако някоя от страните извести за прекратяване съгласно настоящия член, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите мерки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящата част, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество по настоящата част, преди тя да престане да бъде в сила, страните гарантират, че след влизането в сила на прекратяването нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

Член LAW.OTHER.137: Спиране на прилагането

1. В случай на сериозни и системни недостатъци при една от страните във връзка със защитата на основните права или принципа на върховенство на закона, другата страна може да спре прилагането на настоящата част или на дялове от нея чрез писмено уведомление по дипломатически път. В това уведомление се уточняват сериозните и системни недостатъци, на които се основава спирането на прилагането.

2. В случай на сериозни и системни недостатъци при една от страните във връзка със защитата на личните данни, включително когато тези недостатъци са довели до прекратяване на прилагането на съответно решение относно адекватното ниво на защита, другата страна може да спре прилагането на настоящата част или на дялове от нея чрез писмено уведомление по дипломатически път. В това уведомление се уточняват сериозните и системни недостатъци, на които се основава спирането на прилагането.

3. За целите на параграф 2 „съответно решение относно адекватното ниво на защита“ означава:

(a) по отношение на Обединеното кралство, решение, прието от Европейската комисия в съответствие с член 36 от Директива (ЕС) 2016/680⁸² или сходно последващо законодателство, удостоверяващо адекватното ниво на защита;

(b) по отношение на Съюза, решение, прието от Обединеното кралство и удостоверяващо адекватното ниво на защита за целите на предаването, попадащо в обхвата на част 3 от Закона за защита на данните от 2018 г.⁸³ или сходно последващо законодателство.

4. Във връзка със спирането на прилагането на дял III [Предаване и обработване на резервационни данни на пътниците (PNR)] или Title X [Борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма], препратките към „съответно решение относно адекватното ниво на защита“ включват също:

(a) по отношение на Обединеното кралство, решение, прието от Европейската комисия в съответствие с член 45 от Общия регламент относно защитата на данните (ЕС) 2016/679⁸⁴ или сходно последващо законодателство, удостоверяващо адекватното ниво на защита;

(b) по отношение на Съюза, решение, прието от Обединеното кралство и удостоверяващо адекватното ниво на защита за целите на предаването, попадащо в обхвата на част 2 от Закона за защита на данните от 2018 г. или сходно последващо законодателство.

5. Засегнатите от спирането дялове временно престават да се прилагат на първия ден от третия месец след датата на уведомлението, посочено в параграф 1 или 2, освен ако не покъсно от две седмици преди изтичането на този период, който може да бъде удължен според случая в съответствие с параграф 7, буква г), страната, която е уведомила за спирането, дава писмено уведомление на другата страна по дипломатически път за оттегляне на първото уведомление или за намаляване на обхвата на спирането. Във втория случай временно престават да се прилагат само дяловете, посочени във второто уведомление.

6. Ако една от страните уведоми за спирането на прилагането на един или няколко дяла от настоящата част съгласно параграф 1 или 2, другата страна може да спре прилагането на всички останали дялове чрез писмено уведомление по дипломатически път, като направи тримесечно известие.

7. При уведомяване относно спиране на прилагане съгласно параграф 1 или 2, Съветът за партньорство незабавно се сезира по въпроса. Съветът за партньорство проучва възможни начини, които да позволят на страната, уведомила за спирането на прилагането, да отложи влизането му в сила, да намали обхвата му или да го оттегли. За тази цел, по препоръка на

---

⁸² Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ ЕС L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

⁸³ 2018 г., глава 12.

⁸⁴ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (текст от значение за ЕИП) (ОВ ЕС L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, Съветът за партньорство може:

- (a) да договори съвместно тълкуване на разпоредби на настоящата част;
- (b) да препоръча подходящо действие на страните;
- (c) да приеме целесъобразни адаптации на настоящата част, необходими, за да се отстранят основанията за спирането на прилагането, с максимален срок на валидност 12 месеца; и
- (d) да удължи посочения в параграф 5 период с до три месеца.

8. Ако някоя от страните извести за спирането на прилагането съгласно настоящия член, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите мерки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящата част, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество по силата на настоящата част, преди засегнатите от спирането дялове временно да престанат да се прилагат, страните гарантират, че след влизането в сила на спирането нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

9. Прилагането на засегнатите от спирането дялове се възстановява на първия ден от месеца след деня, на който страната, уведомила за спирането на прилагането съгласно параграф 1 или 2, писмено е уведомила другата страна по дипломатически път за намерението си да възстанови прилагането на засегнатите от спирането дялове. Страната, уведомила за спирането на прилагането съгласно параграф 1 или 2, незабавно прави това, след като сериозните и системни недостатъци във връзка с другата страна, на които се основава спирането на прилагането, са престанали да съществуват.

10. След уведомлението за намерението да се възстанови прилагането на засегнатите от спирането дялове в съответствие с параграф 9, прилагането на останалите дялове, спряно съгласно параграф 6, се възстановява едновременно с прилагането на дяловете, спряно съгласно параграф 1 или 2.

Член LAW.OTHER.138: Разноски

Страните и държавите членки, включително институции, органи, служби и агенции на страните или държавите членки, поемат собствените си разходи, които възникват в хода на изпълнението на настоящата част, освен ако не е предвидено друго в настоящото споразумение.

ДЯЛ XIII: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Член LAW.DS.1: Цел

Целта на настоящия дял е да се установи бърз, ефективен и ефикасен механизъм за предотвратяване и уреждане на спорове между страните относно настоящата част, включително спорове във връзка с настоящата част, когато се прилага към ситуации, уредени с други разпоредби на настоящото споразумение, с оглед постигане на решение по взаимно съгласие, когато това е възможно.

Член LAW.DS.2: Обхват

1. Настоящият дял се прилага към спорове между страните относно настоящата част („обхванати разпоредби“).
2. Обхванатите разпоредби включват всички разпоредби на настоящата част, с изключение на:
  - (a) член LAW.GEN.5 [Обхват на сътрудничеството, когато държава членка вече не участва в аналогични мерки съгласно правото на Съюза];
  - (b) член LAW.PRUM.19 [Спиране или прекратяване на прилагането];
  - (c) член LAW.PNR.28 [Съхраняване на PNR данни], параграф 14;
  - (d) член LAW.PNR.38 [Спиране на сътрудничеството по настоящия дял];
  - (e) член LAW.OTHER.136 [Прекратяване];
  - (f) член LAW.OTHER.137 [Спиране]; и
  - (g) член LAW.DS.6 [Спиране].

Член LAW.DS.3: Изключителност

Страните поемат ангажимента да не отнасят спор помежду си относно настоящата част до механизъм за уреждане, различен от предвидените в настоящия дял.

Член LAW.DS.4: Консултации

1. Ако страна („страната ищец“) смята, че другата страна („страната ответник“) е нарушила задължение по настоящата част, страните полагат усилия да уредят въпроса, като пристъпят към добросъвестни консултации с цел постигане на решение по взаимно съгласие.
2. Страната ищец може да потърси консултации с писмено искане, предадено на страната ответник. В писменото си искане страната ищец посочва причините за искането, в т.ч. уточнява действията или бездействията, които според нея представляват нарушение на задължение от страната ответник, както и обхванатите разпоредби, които смята за приложими.
3. Страната ответник отговаря на искането без отлагане и не по-късно от два дни след датата на постъпването му. Консултациите се провеждат редовно в рамките на период от три месеца от датата на предаване на искането лично или по друг начин на комуникация, съгласуван от страните.
4. Консултациите приключват в срок от три месеца от датата на предаване на искането, освен ако страните не решат да ги продължат.
5. Страната ищец може да поиска консултациите да се провеждат в рамките на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество или в рамките на Съвета за партньорство. Първото заседание се провежда в срок от един месец от искането за консултации, посочено в параграф 2 от настоящия член. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество и Съветът за партньорство могат по всяко време да

решат да отнесат въпроса до Съвета за партньорство. Съветът за партньорство може също да се самосезира по въпроса. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество или, според конкретния случай, Съветът за партньорство може да уреди спора с решение. Такова решение се счита за решение по взаимно съгласие по смисъла на член LAW.DS.5 [Решение по взаимно съгласие].

6. Страната ищец може по всяко време едностранно да оттегли искането си за консултации. В такъв случай консултациите се прекратяват незабавно.

7. Консултациите, и по-специално цялата информация, означена като поверителна, и становищата, изразени от страните по време на консултациите, са с поверителен характер.

Член LAW.DS.5: Решение по взаимно съгласие

1. Страните могат по всяко време да постигнат решение по взаимно съгласие във връзка с всеки спор, упоменат в член LAW.DS.2 [Обхват].

2. Решението по взаимно съгласие може да бъде прието с решение на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество или на Съвета за партньорство. Когато решението по взаимно съгласие се изразява в споразумение относно съвместното тълкуване на разпоредби на настоящата част от страните, това решение по взаимно съгласие се приема с решение на Съвета за партньорство.

3. Всяка страна предприема необходимите мерки, за да изпълни решението по взаимно съгласие в уговорения срок.

4. Не по-късно от датата, на която изтича уговореният срок, изпълняващата страна писмено уведомява другата страна за предприетите от нея мерки за изпълнение на решението по взаимно съгласие.

Член LAW.DS.6: Спиране

1. Когато консултациите по член LAW.DS.4 [Консултации] не са довели до решение по взаимно съгласие по смисъла на член LAW.DS.5 [Решение по взаимно съгласие], при условие че страната ищец не е оттеглила искането си за консултации в съответствие с член LAW.DS.4 [Консултации], параграф 6 и когато тя смята, че страната ответник сериозно нарушава задълженията си в обхванатите разпоредби, посочени в член LAW.DS.4 [Консултации], параграф 2, страната ищец може да спре прилагането на дяловете от настоящата част, за които се отнася сериозното нарушение, чрез писмено уведомление по дипломатически път. В това уведомление се уточнява сериозното нарушение на задълженията, извършено от страната ответник, на което се основава спирането на прилагането.

2. Засегнатите от спирането дялове временно престават да се прилагат на първия ден от третия месец след датата на уведомлението, посочено в параграф 1, или на друга дата, договорена между страните, освен ако не по-късно от две седмици преди изтичането на този период страната ищец уведоми писмено страната ответник по дипломатически път за оттегляне на първото уведомление или за намаляване на обхвата на спирането. Във втория случай временно престават да се прилагат само дяловете, посочени във второто уведомление.

3. Ако страната ищец уведоми за спирането на прилагането на един или няколко дяла от настоящата част съгласно параграф 1, страната ответник може да спре прилагането на всички

останали дялове чрез писмено уведомление по дипломатически път, като направи тримесечно известие.

4. Ако бъде уведомено за спиране на прилагането съгласно настоящия член, Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество заседава, за да вземе решение относно необходимите мерки, за да се гарантира, че всяко сътрудничество, започнато съгласно настоящия дял, се приключва по целесъобразен начин. Във всеки случай, що се отнася до всички лични данни, получени чрез сътрудничество по силата на настоящата част, преди засегнатите от спирането дялове временно да престанат да се прилагат, страните гарантират, че след влизането в сила на спирането нивото на защита при предаването на личните данни се запазва.

5. Прилагането на засегнатите от спирането дялове се възстановява на първия ден от месеца след датата, на която страната ищец писмено е уведомила страната ответник по дипломатически път за намерението си да възстанови прилагането на засегнатите от спирането дялове. Страната ищец незабавно прави това, когато счита, че сериозното нарушение на задълженията, на което се основава спирането на прилагането, е престанало да съществува.

6. След уведомлението на страната ищец за нейното намерение да възстанови прилагането на засегнатите от спирането дялове в съответствие с параграф 5, прилагането на останалите дялове, спряно от страната ответник съгласно параграф 3, се възстановява едновременно с прилагането на дяловете, спряно от страната ответник съгласно параграф 1.

Член LAW.DS.7: Срокове

1. Всички срокове, определени в настоящия дял, се пресмятат в седмици или месеци според случая, от деня след акта, за който се отнасят.

2. Всеки срок, посочен в настоящия дял, може да бъде изменен по взаимно съгласие на страните.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ: ТЕМАТИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ДЯЛ I: ЗДРАВНА СИГУРНОСТ

Член HS.1: Сътрудничество в областта на здравната сигурност

1. За целите на настоящия член „сериозна трансгранична заплаха за здравето“ означава животозастрашаваща или друга сериозна опасност за здравето с биологичен, химичен, екологичен или неизвестен произход, която се разпространява или е свързана със значителен риск от разпространение отвъд границите на държавите членки и на Обединеното кралство.

2. Страните се уведомяват взаимно в случай на сериозна трансгранична заплаха за здравето, засягаща другата страна, и полагат усилия да правят това своевременно.

3. В случай на сериозна трансгранична заплаха за здравето Съюзът, след писмено искане от страна на Обединеното кралство, може да предостави на Обединеното кралство извънреден достъп до Системата за ранно предупреждение и реагиране (СРПР) по отношение на тази конкретна заплаха, за да могат страните и компетентните органи на държавите членки да обменят нужната информация, да оценяват рисковете за общественото здраве и да координират мерките, които могат да бъдат необходими за защита на общественото здраве. Съюзът полага усилия да отговори своевременно на писменото искане на Обединеното кралство.

Освен това Съюзът може да покани Обединеното кралство да участва в комитет, сформиран в рамките на Съюза и състоящ се от представители на държавите членки, за подпомагане на обмена на информация и за координация във връзка със сериозната трансгранична заплаха за здравето.

И двете договорености са на временна основа и във всеки случай за срок, не е по-дълъг от това, което всяка от страните смята за необходимо, след като се е консултирала с другата страна, във връзка със съответната сериозна трансгранична заплаха за здравето

4. За целите на обмена на информация, упоменат в параграф 2, и евентуални искания, отправени съгласно параграф 3, всяка страна определя координационно звено и уведомява за това другата страна. Координационното звено също:

- (a) полага всички усилия за улесняване на разбирателството между страните относно това дали една заплаха е сериозна трансгранична заплаха за здравето;
- (b) търси взаимноприемливи решения на всеки технически въпрос, който възниква вследствие на изпълнението на настоящия дял.

5. Обединеното кралство спазва всички приложими условия за използването на СРПР, както и процедурните правила на комитета, упоменат в параграф 3, относно периода на достъп, предоставен във връзка със сериозна трансгранична заплаха за здравето. Ако след обмена на пояснения между страните:

- (a) Съюзът смята, че Обединеното кралство не е спазило посочените по-горе условия или процедурни правила, той може да прекрати достъпа на Обединеното кралство до СРПР или участието му в комитета, според случая, по отношение на тази заплаха;
- (b) Обединеното кралство смята, че не може да приеме условията или процедурните правила, то може да оттегли участието си от СРПР или от комитета, според случая, по отношение на тази заплаха.
6. Когато е в техен взаимен интерес, страните си сътрудничат в международните форуми в областта на предотвратяването, установяването, подготовката и реагирането на установени и възникващи заплахи за здравната сигурност.
7. Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията и съответният орган в Обединеното кралство, отговарящ за надзора, епидемиологичното разузнаване и научните препоръки относно заразните болести, си сътрудничат по технически и научни въпроси от общ интерес за страните и могат да сключат меморандум за разбирателство за целта.

ДЯЛ II: КИБЕРСИГУРНОСТ

Член СУВ.1: Диалог по въпроси на кибернетичното пространство

Страните полагат всички усилия за установяването на редовен диалог с цел обмен на информация относно развитието на политиките, в т.ч. във връзка с международната сигурност, сигурността на новите технологии, управлението на интернет, киберсигурността, киберотбраната и киберпрестъпността.

Член СУВ.2: Сътрудничество по въпроси на кибернетичното пространство

1. Когато е в техен взаимен интерес, страните си сътрудничат по въпроси на кибернетичното пространство чрез обмен на най-добри практики и чрез общи практически действия, имащи за цел насърчаването и защитата на отворено, свободно, стабилно и сигурно киберпространство, основано върху прилагането на съществуващото международно право и други съответни норми за отговорно поведение на държавите и на регионални мерки за укрепване на доверието в кибернетичното пространство.
2. Страните полагат всички усилия, за да си сътрудничат в съответните международни органи и форуми, и за укрепване на глобалната отбранителна способност срещу кибератаки и подобряване на способността на трети държави ефективно да се борят с киберпрестъпността.

Член СУВ.3: Сътрудничество с Екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти — Европейски съюз

С предварителното одобрение на управителния съвет на екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти — Европейски съюз (CERT-EU), CERT-EU и националният екип за незабавно реагиране при компютърни инциденти в Обединеното кралство си сътрудничат на доброволна, своевременна и реципрочна основа за обмен на информация за средства и

методи, като например техники, тактики, процедури и най-добри практики във връзка с общите заплахи и уязвими места.

Член СУВ.4: Участие в конкретни дейности на групата за сътрудничество, сформирани съгласно Директива (ЕС) 2016/1148

1. С оглед на насърчаването на сътрудничеството в областта на киберсигурността, като в същото време се гарантира автономността на процеса на вземане на решения от Съюза, съответните национални органи в Обединеното кралство могат да участват, след покана, която Обединеното кралство също може да поиска, от председателя на групата за сътрудничество в консултации с Комисията, в следните дейности на групата за сътрудничество:

- (a) обмен на най-добри практики при изграждането на капацитет за осигуряване на мрежова и информационна сигурност;
- (b) обмен на информация във връзка с ученията, свързани с мрежовата и информационна сигурност;
- (c) обмен на информация, опит и най-добри практики относно рискове и инциденти;
- (d) обмен на информация и най-добри практики по въпросите на повишаването на осведомеността и обучението; и
- (e) обмен на информация и най-добри практики в областта на научноизследователската и развойната дейност в областта на мрежовата и информационна сигурност.

2. Целият обмен на информация, опит и най-добри практики между групата за сътрудничество и съответните национални органи в Обединеното кралство е на доброволна и, където е подходящо, на реципрочна основа.

Член СУВ.5: Сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA)

1. За насърчаване на сътрудничеството по киберсигурността, като в същото време се гарантира автономността на процеса на вземане на решения от Съюза, Обединеното кралство може да участва по покана, която Обединеното кралство може също да поиска, от управителния съвет на Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA), в следните дейности на ENISA:

- (a) изграждане на капацитет;
- (b) познания и информация; и
- (c) повишаване на осведомеността и образование.

2. Условието за участието на Обединеното кралство в дейностите на ENISA, упоменати в параграф 1, в т.ч. адекватна финансова вноска, се определят в работни договорености, приети от управителния съвет на ENISA, при условие че бъдат предварително одобрени от Комисията и договорени с Обединеното кралство.

3. Обменът на информация, опит и най-добри практики между ENISA и Обединеното кралство е доброволен и, където е подходящо, на реципрочна основа.

ПЕТА ЧАСТ: УЧАСТИЕ В ПРОГРАМИТЕ НА СЪЮЗА, ДОБРО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

Член UNPRO.0.1: Обхват

1. Настоящата част се прилага към участието на Обединеното кралство в програми и дейности на Съюза и в предоставяне на свързани с тях услуги, за които страните са се договорили, че Обединеното кралство участва.
2. Настоящата част не се прилага за участието на Обединеното кралство в програми за сближаване по цел „Европейско териториално сътрудничество“ или подобни програми със същата цел, което се осъществява въз основа на основните актове на една или повече институции на Съюза, приложими за тези програми.

Приложимите условия за участие в програмите, упоменати в първата алинея, се посочват в приложимия основен акт и в сключеното съгласно него споразумение за финансиране. Страните договарят разпоредби с действие, подобно на това във втора глава [Добро финансово управление], относно участието на Обединеното кралство в тези програми.

Член UNPRO.0.2: Определения

За целите на настоящата част се прилагат следните определения:

- (a) „основен акт“ означава:
  - (i) акт на една или повече институции на Съюза, с който се създава програма или дейност и който предоставя правно основание за дадено действие и за изпълнението на съответния разход, записан в бюджета на Съюза, или на бюджетната гаранция, подкрепена от бюджета на Съюза, включително всички изменения и включително всички съответни актове на институцията на Съюза, които допълват или изпълняват този акт, с изключение на тези, с които се приемат работни програми; или
  - (ii) акт на една или повече институции на Съюза, с който се установява финансирана от бюджета на Съюза дейност, различна от програми;
- (b) „споразумение за финансиране“ означава споразумения, свързани с програми и дейности на Съюза съгласно Протокол I, с които се изпълняват средства на Съюза, като например споразумения за безвъзмездни средства, споразумения за финансов принос, споразумения за финансово рамково партньорство, споразумения за финансиране и гаранционни споразумения;
- (c) „други правила, отнасящи се до изпълнението на програмата и дейността на Съюза“ означава правилата, определени в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁸⁵ („Финансовия регламент“) и приложими за общия бюджет на

---

⁸⁵ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ ЕС L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

Съюза и в работната програма или в поканите за представяне на предложения или други процедури за предоставяне на средства от Съюза;

- (d) „Съюз“ означава Съюза или Европейската общност за атомна енергия или и двете, в зависимост от контекста;
- (e) „процедура за предоставяне на средства от Съюза“ означава процедура за предоставяне на финансиране от Съюза, предприета от Съюза или от лица или субекти, на които е възложено изпълнението на средства на Съюза;
- (f) „субект от Обединеното кралство“ означава всеки вид субект, независимо дали става въпрос за физическо лице, юридическо лице или друг субект, който може да участва в дейности по програма или дейност на Съюза в съответствие с основния акт и който пребивава или е установен в Обединеното кралство.

Глава 1: Участие на Обединеното кралство в програмите и дейностите на Съюза

Раздел 1: Общи условия за участие в програмите и дейностите на Съюза

Член UNPRO.1.3: Установяване на участието

1. Обединеното кралство участва в и допринася за програмите и дейностите на Съюза или, в изключителни случаи, за частта от програмите или дейностите на Съюза, в които може да участва и които са изброени в Протокол I [Програми и дейности, в които Обединеното кралство участва].
2. Протокол I се договаря между страните. Той се приема и може да бъде изменян от Специализирания комитет за участие в програмите на Съюза.
3. В протокол I:
  - (a) се посочват програмите и дейностите на Съюза или, в изключителни случаи, частта от програми или дейности на Съюза, в които Обединеното кралство участва;
  - (b) се определя продължителността на участието, като се посочва периодът от време, през който Обединеното кралство и субектите от Обединеното кралство могат да кандидатстват за финансиране от Съюза или през който може да им бъде възложено изпълнението на средства на Съюза;
  - (c) се определят специални условия за участието на Обединеното кралство и на субекти от Обединеното кралство, включително специални процедури за изпълнението на финансовите условия, определени в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], специални процедури за корекционния механизъм, определен в член UNPRO.2.2 [Програми, за които може да се прилага автоматичен корекционен механизъм], и условия за участие в структури, създадени за целите на изпълнението на тези програми или дейности на Съюза. Тези условия са в съответствие с настоящото споразумение, основните актове и актовете на една или повече институции на Съюза, с които се създават такива структури;
  - (d) когато е приложимо, се определят размерът на приноса на Обединеното кралство към програма на Съюза, изпълнявана чрез финансов инструмент или бюджетна гаранция, и когато е целесъобразно, специалните процедури, посочени в член UNPRO.2.3

[Финансиране във връзка с програми, изпълнявани чрез финансови инструменти или бюджетни гаранции].

Член UNPRO.1.4: Съответствие с правилата на програмите

1. Обединеното кралство участва в програмите и дейностите на Съюза или части от тях, посочени в протокол I, съгласно реда и условията, определени в настоящото споразумение, основните актове и други правила, отнасящи се до изпълнението на програмите и дейностите на Съюза.
2. Редът и условията, посочени в параграф 1, включват:
  - (a) допустимостта за участие на субектите от Обединеното кралство и всички други условия за допустимост, свързани с Обединеното кралство, по-специално с произхода, мястото на дейност или гражданството;
  - (b) реда и условията, приложими за кандидатстването, оценката и подбора на кандидатурите и за изпълнението на действията от страна на допустимите за участие субекти от Обединеното кралство.
3. Редът и условията, посочени в параграф 2, буква б), са равностойни на условията, приложими за допустимите за участие субекти от държавите членки, с изключение на надлежно обосновани изключителни случаи, предвидени в реда и условията, посочени в параграф 1. Всяка от страните може да изтъкне пред Специализирания комитет за участие в програмите на Съюза необходимостта от обсъждане на надлежно обосновани изключителни случаи.

Член UNPRO.1.5: Условия за участие

1. Участието на Обединеното кралство в програма или дейност на Съюза или в части от тях, както е посочено в член UNPRO.0.1 [Обхват], зависи от това Обединеното кралство:
  - (a) да положи всички усилия в рамките на националното си право за улесняване на влизането и пребиваването на лица, участващи в изпълнението на тези програми и дейности или на части от тях, включително студенти, научни работници, стажанти или доброволци;
  - (b) да гарантира, доколкото това е под контрола на органите на Обединеното кралство, че условията за лицата, посочени в буква а), за достъп до услуги в Обединеното кралство, които са пряко свързани с изпълнението на програми или дейности, са същите като за граждани на Обединеното кралство, включително що се отнася до таксите;
  - (c) що се отнася до участие, свързано с обмен на или достъп до класифицирана и чувствителна неклассифицирана информация, да е сключило необходимите споразумения в съответствие с член FINPROV.6 [Класифицирана и чувствителна неклассифицирана информация].
2. Във връзка с участието на Обединеното кралство в програма или дейност на Съюза или в части от тях, както е посочено в член UNPRO.0.1 [Обхват], Съюзът и неговите държави членки:
  - (a) полагат всички усилия, в рамките на правото на Съюза или правото на държавите

членки, за улесняване на влизането и пребиваването на граждани на Обединеното кралство, участващи в изпълнението на тези програми и дейности или на части от тях, включително студенти, научни работници, стажанти или доброволци;

(b) гарантират, доколкото това е под контрола на органите на Съюза и на държавите членки, че условията за гражданите на Обединеното кралство, посочени в буква а), за достъп до услуги в Съюза, които са пряко свързани с изпълнението на програми или дейности, са същите като за граждани на Съюза, включително що се отнася до таксите.

3. Протокол I може да съдържа допълнителни специфични условия, препращащи към настоящия член, които са необходими за участието на Обединеното кралство в програма или дейност на Съюза или в части от тях.
4. Настоящият член не се засяга член UNPRO.1.4 [Спазване на правилата на програмите].
5. Настоящият член и член UNPRO 3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство в програма на Съюза от страна на Съюза] също така не засягат договореностите, сключени между Обединеното кралство и Ирландия относно общата зона за пътуване.

Член UNPRO.1.6: Участие на Обединеното кралство в управлението на програми или дейности

1. Освен в случай на въпроси, отнасящи се само за държавите членки или за програма или дейност, в която Обединеното кралство не участва, представители или експерти от Обединеното кралство или експерти, определени от Обединеното кралство, имат право да участват като наблюдатели в заседанията на комитетите, експертните групи или други подобни заседания, в които участват представители или експерти от държавите членки или експерти, определени от държавите членки, и които подпомагат Европейската комисия при изпълнението и управлението на програмите, дейностите или части от тях, в които Обединеното кралство участва в съответствие с член UNPRO.0.1 [Обхват], или са установени от Европейската комисия във връзка с прилагането на правото на Съюза във връзка с тези програми, дейности или части от тях. Представителите или експертите от Обединеното кралство или експертите, определени от Обединеното кралство, не присъстват при гласуването. Резултатът от гласуването се съобщава на Обединеното кралство

2. Когато експертите или оценителите не са назначени въз основа на гражданство, гражданството не е основание за изключване на граждани на Обединеното кралство.

3. При спазване на условията по параграф 1 участието на представители на Обединеното кралство в заседанията, посочени в параграф 1, или в други заседания във връзка с изпълнението на програмите или дейностите, се урежда от същите правила и процедури като приложимите за представителите на държавите членки, включително по-специално правото на изказване, получаването на информация и документация, освен ако те не се отнасят до въпроси, запазени единствено за държавите членки, или до програма или дейност, в които Обединеното кралство не участва, и възстановяването на разноски за път и престой.

4. В протокол I могат да бъдат определени допълнителни условия относно участието на експерти, както и относно участието на Обединеното кралство в управителните съвети и структури, създадени за целите на изпълнението на програмите или дейностите на Съюза, определени в протокол I.

Раздел 2: Правила за финансиране на участието в програми и дейности на Съюза

Член UNPRO.2.1: Финансови условия

1. Участието на Обединеното кралство или на субекти от Обединеното кралство в програми и дейности на Съюза или в части от тях се обуславя от финансов принос на Обединеното кралство към съответното финансиране от бюджета на Съюза.
2. Финансовият принос се изразява в сума за:
  - (a) такса за участие; и
  - (b) оперативен принос.
3. Финансовият принос е под формата на годишно плащане на една или повече вноски.
4. Без да се засягат разпоредбите на член UNPRO.8 [Такса за участие през годините от 2021 г. до 2026 г.], таксата за участие е в размер на 4 % от годишния оперативен принос и не подлежи на корекции със задна дата, освен във връзка със спиране съгласно член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство в програма на Съюза от страна на Съюза], параграф 7, буква б) и прекратяване съгласно член UNPRO.3.3 [Прекратяване на участието в програма или дейност в случай на съществено изменение на програми на Съюза], параграф 6, буква в). От 2028 г. размерът на таксата за участие може да бъде коригиран от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза.
5. Оперативният принос покрива оперативните разходи и разходите за подкрепа и допълва, по отношение както на бюджетните кредити за поети задължения, така и на бюджетните кредити за плащания, сумите, записани в бюджета на Съюза и окончателно приети за програми или дейности, или по изключение за части от тях, увеличени, когато е целесъобразно, с външни целеви приходи, които не произтичат от финансов принос към програми и дейности на Съюза от други донори, както е определено в протокол I.
6. Оперативният принос се основава на алгоритъм за приноса, определен като съотношението на brutния вътрешен продукт (БВП) на Обединеното кралство по пазарни цени спрямо БВП на Съюза по пазарни цени. Данните за БВП по пазарни цени, които се прилагат, са последните налични към 1 януари на годината, през която се извършва годишното плащане, както е предвидено от Статистическата служба на ЕС (ЕВРОСТАТ), веднага щом договореността, посочена в член UNPRO.5.2 [Сътрудничество в областта на статистиката], се приложи и съгласно правилата на тази договореност. Преди прилагането на тази договореност БВП на Обединеното кралство е определеният въз основа на данните, осигурени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).
7. Оперативният принос се основава на прилагането на алгоритъма за приноса към първоначалните бюджетни кредити за поети задължения, увеличени, както е описано в параграф 5, записани в окончателно приетия бюджет на Съюза за съответната година за финансирането на програми или дейности или по изключение на части от тях, в които Обединеното кралство участва.
8. Оперативният принос за програма, дейност или част от тях за дадена година N може да бъде коригиран в посока увеличение или намаление със задна дата през една или повече следващи години въз основа на бюджетните задължения, направени за бюджетните кредити

за поети задължения за съответната година, изпълнението им като правни задължения и отмяната им.

Първата корекция се прави през година N+1, когато първоначалният принос се коригира в посока увеличение или намаление с разликата между първоначалния принос и коригиран принос, изчислен след прилагането на алгоритъма за приноса на година N към сумата от:

- (a) размера на бюджетните задължения, направени за бюджетните кредити за поети задължения, разрешени през година N съгласно гласувания бюджет на Европейския съюз, и за бюджетните кредити за поети задължения, съответстващи на отмяната на бюджетни задължения, които отново са били предоставени; и
- (b) бюджетни кредити за външни целеви приходи, които не идват от финансови приноси към програми и дейности на Съюза от други донори, както е посочено в протокол I, и които са били налични към края на година N.

Всяка следваща година, докато всички бюджетни задължения, финансирани съгласно бюджетни кредити за поети задължения от година N, бъдат платени или отменени, и най-късно три години след края на програмата или след края на многогодишната финансова рамка, съответстваща на година N, в зависимост от това кое от двете по-рано, Съюзът изчислява корекция на приноса за година N, като намалява приноса на Обединеното кралство с размера, получен чрез прилагане на алгоритъма за приноса на година N към отменените бюджетни кредити за година N, финансирани съгласно бюджета на Съюза или от отменени бюджетни кредити, които са били предоставени отново.

Ако бъдат отменени бюджетни кредити за външни целеви приходи, които не идват от финансови приноси на други донори към програми и дейности на Съюза, както е посочено в протокол I, приносът на Обединеното кралство се намалява с размера, получен чрез прилагане на алгоритъма за приноса на година N към отменения размер.

През година N+2 или последващи години, след като бъдат направени корекциите, посочени във втората, третата и четвъртата алинея, приносът на Обединеното кралство за година N също се намалява с размера, получен чрез умножаване на приноса на Обединеното кралство за година N и съотношението на

- (a) правните задължения за година N, финансирани съгласно бюджетните кредити за поети задължения, налични за година N, и произтичащи от състезателни процедури за предоставяне на средства,
  - (i) от които Обединеното кралство и субектите от Обединеното кралство са били изключени или
  - (ii) за които Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза е взел решение в съответствие с процедурата, установена с член UNPRO.2.1a [Квази-изключване от състезателна процедура за предоставяне на средства], че е налице квази-изключване на Обединеното кралство или на субекти от Обединеното кралство, или
  - (iii) за които крайният срок за подаване на кандидатурите е изтекъл по време на спирането, посочено в член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство в програма на Съюза от страна на Европейския съюз], или след

прекрътяването, посочено в член UNPRO.3.3 [Прекрътяване на участието в програма в случай на съществено изменение на програма на Съюза], е влязло в сила, или

- (iv) за които участието на Обединеното кралство и на субекти от Обединеното кралство е било ограничено в съответствие с член UNPRO.3.5 [Преглед на увеличението на финансовите средства]; и
- (b) общия размер на правните задължения, финансирани съгласно бюджетните кредити за поети задължения за година N.

Този размер на правните задължения се изчислява, като се вземат всички бюджетни задължения, поети през година N, и се приспадат отменените бюджетни кредити, които са били направени за тези задължения през година N+1.

9. При поискване Съюзът предоставя на Обединеното кралство информация за неговото финансово участие, която е включена в информацията за бюджета, отчетността, изпълнението и оценката, предоставяна на органите на Съюза по бюджета и по освобождаването от отговорност във връзка с програмите и дейностите на Съюза, в които Обединеното кралство участва. Тази информация се предоставя при надлежно спазване на правилата на Съюза и на Обединеното кралство за поверителност и защита на данните и не засяга информацията, която Обединеното кралство има право да получи съгласно втората глава [Добро финансово управление] от настоящата част.

10. Всеки принос на Обединеното кралство или плащания от Европейския съюз и изчисляването на дължимите или подлежащите на получаване суми се извършват в евро.

11. При спазване на параграф 5 и параграф 8, втора алинея от настоящия член подробните разпоредби за прилагането на настоящия член се съдържат в приложение UNPRO-1 [Изпълнение на финансовите условия]. Приложение UNPRO-1 може да бъде изменено от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза.

Член UNPRO.2.1a: Квази-изключване от състезателна процедура за предоставяне на средства

1. Когато Обединеното кралство счита, че някои условия, посочени в състезателна процедура за предоставяне на средства, се равнява на квази-изключване на субекти от Обединеното кралство, Обединеното кралство уведомява Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза преди срока за подаване на кандидатурите за съответната процедура и предоставя обосновка. В рамките на три месеца след срока за подаване на кандидатурите в съответната процедура за предоставяне на средства, Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза разглежда уведомлението, посочено в параграф 1, при условие че процентът на участие на субекти от Обединеното кралство в съответната процедура за предоставяне на средства е с най-малко 25 % по-нисък в сравнение с:

- (a) средния процент на участие на субекти от Обединеното кралство в сходни състезателни процедури за предоставяне на средства, които не съдържат такова условие и които са били стартирани в рамките на трите години, предшестващи уведомлението; или,
- (b) ако няма сходни състезателни процедури за предоставяне на средства, средния процент на участие на субекти от Обединеното кралство във всички състезателни процедури за

предоставяне на средства, стартирани по програмата или по предходната програма, в зависимост от случая, в рамките на трите години, предшестващи уведомлението.

3. До края на периода, посочен в параграф 2, Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза решава дали е било налице квази-изключване на субекти от Обединеното кралство от съответната процедура за предоставяне на средства в контекста на обосновката, предоставена от Обединеното кралство съгласно параграф 1, и на процента на ефективно участие в съответната процедура за предоставяне на средства.

4. За целите на параграфи 2 и 3 процентът на участие е съотношението между броя подадени кандидатури от субекти от Обединеното кралство и общия брой подадени кандидатури в рамките на една и съща процедура за предоставяне на средства.

Член UNPRO.2.2: Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм

1. По отношение на тези програми и дейности на Съюза или на части от тях, за които в протокол I е предвидено да се прилага автоматичен корекционен механизъм, се прилага автоматичен корекционен механизъм. Прилагането на този автоматичен корекционен механизъм може да бъде ограничено до части от програмата или дейността, посочени в протокол I, които се изпълняват чрез безвъзмездни средства, за които се организират състезателни процедури. Подробни правила за определяне на частите от програмата или дейността, за които се прилага или не се прилага автоматичният корекционен механизъм, могат да бъдат установени в протокол I.

2. Размерът на автоматичната корекция за програма или дейност или за части от тях е разликата между първоначалните размери на правните задължения, действително поети от Обединеното кралство или субекти от Обединеното кралство, финансирани от бюджетни кредити за поети задължения през въпросната календарна година, и съответния оперативен принос, платен от Обединеното кралство след корекцията съгласно член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 8, с изключение на разходите за подкрепа, за същия период, ако този размер е положителен.

3. Всяка сума, посочена в параграф 2 от настоящия член, която за всяка от две последователни години надхвърля 8 % от съответстващия принос на Обединеното кралство към програмата, коригиран съгласно член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 8, е дължима от Обединеното кралство като допълнителен принос по автоматичния корекционен механизъм за всяка от тези две години.

4. Подробни правила за определянето на съответния размер на правните задължения, посочени в параграф 2 от настоящия член, включително в случай на консорциуми, и за изчисляването на автоматичната корекция могат да бъдат определени в протокол I.

Член UNPRO.2.3: Финансиране по програми, изпълнявани чрез финансови инструменти или бюджетни гаранции

1. Когато Обединеното кралство участва в програма или дейност на Съюза или в части от тях, изпълнявани чрез финансов инструмент или бюджетна гаранция, приносът на Обединеното кралство към програми, изпълнявани чрез финансови инструменти или бюджетни гаранции в рамките на бюджета на Съюза, изпълняван съгласно дял X от Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейския съюз, се предоставя под формата на парични средства. Сумата, предоставена под формата на

парични средства, увеличава бюджетната гаранция на Съюза или финансовия пакет на финансовия инструмент.

2. Когато Обединеното кралство участва в програма по параграф 1, изпълнявана от групата на Европейската инвестиционна банка, в случай че групата на Европейската инвестиционна банка трябва да покрие загуби, непокрита от предоставената от бюджета на Съюза гаранция, Обединеното кралство плаща на групата на Европейската инвестиционна банка процент от тези загуби, равняващ се на съотношението между брутния вътрешен продукт на Обединеното кралство по пазарни цени и сумата на брутния вътрешен продукт по пазарни цени на държавите членки, Обединеното кралство и всяка друга участваща в програмата трета държава. Данните за брутния вътрешен продукт по пазарни цени, които се прилагат, са последните налични към 1 януари на годината, през която е дължимо плащането, както е предвидено от ЕВРОСТАТ, веднага щом договореността, посочена в член UNPRO.5.2 [Сътрудничество в областта на статистиката], се приложи и съгласно правилата на тази договореност. Преди прилагането на тази договореност БВП на Обединеното кралство е определеният въз основа на данните, осигурени от ОИСП.
3. Когато е целесъобразно, условията за прилагане на настоящия член, по-специално гарантирането, че Обединеното кралство получава своя дял от неизползвания принос към бюджетните гаранции и финансовите инструменти, се уточняват по-подробно в протокол I.

Раздел 3: Спиране и прекратяване на участието в програми на Съюза

Член UNPRO.3.1: Спиране на участието на Обединеното кралство в програма на Съюза от страна на Съюза

1. Съюзът може едностранно да спре прилагането на протокол I във връзка с една или повече програми или дейности на Съюза, или по изключение на части от тях, в съответствие с настоящия член, ако Обединеното кралство не плаща финансовия си принос в съответствие с раздел 2 [Правила за финансиране на участието в програми на Съюза] от настоящата глава или ако Обединеното кралство въведе значителни промени в едно от посочените по-долу условия, които са съществували, когато е било договорено участието на Обединеното кралство в програмата или дейността, или по изключение в части от тях, и са били включени в протокол I, и ако тези промени имат значително въздействие върху изпълнението им:
  - (a) условията за влизане и пребиваване в Обединеното кралство на лицата, които участват в изпълнението на тези програми и дейности, или части от тях, включително студенти, научни работници, стажанти или доброволци, са променени. Това се прилага по-специално, ако Обединеното кралство извърши промяна в националното си право относно условията за влизане и пребиваване в Обединеното кралство за тези лица, която дискриминира между държави членки.
  - (b) настъпи промяна във финансовите разходи, включително таксите, които се прилагат към лицата, посочени в буква а) от настоящия параграф, за да извършват дейностите, които трябва да извършват за изпълнението на програмата;
  - (c) условията по член UNPRO.1.5 [Условия за участие], параграф 3 се променят.

2. Съюзът уведомява Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза за намерението си да спре участието на Обединеното кралство в съответната програма или дейност на Съюза. Съюзът определя обхвата на спирането и представя надлежна обосновка. Освен ако Съюзът не оттегли уведомлението си, спирането влиза в сила 45 дни след датата на уведомлението, направено от Съюза. Датата, на която спирането влиза в сила, представлява референтната дата на спирането за целите на настоящия член.

Преди уведомлението и спирането и по време на периода на спиране Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза може да обсъди целесъобразни мерки за предотвратяване или премахване на спирането. Ако Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза стигне до споразумение за предотвратяване на спирането в рамките на периода, посочен в първата алинея, спирането не влиза в сила.

Във всеки случай Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза заседава в рамките на периода от 45 дни, за да обсъди въпроса.

3. Считано от референтната дата на спирането, Обединеното кралство не се третира като държава, участваща в програмата или дейността на Съюза, или в части от тях, засегнати от спирането, и по-специално Обединеното кралство или субектите от Обединеното кралство вече не са допустими за участие съгласно определените в член UNPRO.1.4 [Съответствие с правилата на програмите] и протокол I условия по отношение на процедурите за предоставяне на средства от Съюза, които все още не са приключили към тази дата. Процедурата за предоставяне на средства от Съюза се счита за приключена, когато в резултат на тази процедура са поети правни задължения.

4. Спирането не засяга правните задължения, поети преди референтната дата на спирането. Настоящото споразумение продължава да се прилага за такива правни задължения.

5. Обединеното кралство уведомява Съюз веднага щом прецени, че е възстановено изпълнението на условията за участие, и представя на Съюза всички съответни доказателства за тази цел.

В срок от 30 дни от уведомлението Съюзът оценява ситуацията и за целта може да поиска от Обединеното кралство да представи допълнителни доказателства. Времето, необходимо за предоставяне на такива допълнителни доказателства, не се взема предвид в общия срок за оценката.

Ако Европейският съюз установи, че изпълнението на условията за участие е възстановено, той уведомява без необосновано забавяне Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза, че спирането се премахва. Премахването влиза в сила на следващия ден след датата на уведомлението.

Ако Съюзът установи, че изпълнението на условията за участие не е възстановено, спирането се запазва в сила.

6. Обединеното кралство отново се третира като държава, участваща в съответната програма или дейност на Съюза, и по-специално Обединеното кралство и субектите от Обединеното кралство отново са допустими за участие съгласно условията, определени в член UNPRO.1.4 [Съответствие с правилата на програмите] и протокол I по отношение на процедурите за предоставяне на средства от Съюза по тази програма или дейност на Съюза,

започнала след датата, на която премахването на спирането влиза в сила, или започнала преди тази дата, ако крайният срок за подаване на кандидатурите не е изтекъл.

7. В случай че участието на Обединеното кралство в програмата или дейността, или в част от тях, е спряно, финансовият принос на Обединеното кралство, дължим за периода на спиране, се определя, както следва:

- (a) Съюзът преизчислява оперативния принос, като използва процедурата, описана в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 8, пета алинея, буква а), подточка iii);
- (b) таксата за участие се коригира в съответствие с корекцията на оперативния принос.

Член UNPRO.3.2 — Прекратяване на участието на Обединеното кралство в програмата на Съюза от страна на Съюза

1. Ако до една година след референтната дата, посочена в член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство в програмата на Съюза от страна на Европейския съюз], параграф 2, Съюзът не премахне спирането по член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство], Съюзът:
  - (a) извършва преоценка на условията, при които може да предложи на Обединеното кралство да продължи да участва в съответните програми или дейности на Съюза, или в части от тях, и представя тези условия на Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза в срок от 45 дни от изтичането на периода на едногодишното спиране с цел да се измени протокол I. Ако няма споразумение относно тези мерки от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза в рамките на допълнителен период от 45 дни, прекратяването влиза в сила, както е посочено в буква б) от настоящия параграф; или
  - (b) прекратява едностранно прилагането на протокол I във връзка със съответните програми или дейности на Съюза, или на части от тях, в съответствие с настоящия член, като взема под внимание въздействието на промяната, посочена в член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство], върху изпълнението на програмата или дейността, или по изключение на части от тях, или размера на неплатения принос.
2. Съюзът уведомява Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза за намерението си да прекрати участието на Обединеното кралство в една или повече програми или дейности на Съюза съгласно параграф 1, буква б). Съюзът определя обхвата на прекратяването и представя надлежна обосновка. Освен ако Съюзът не оттегли уведомлението си, прекратяването влиза в сила 45 дни след датата на уведомлението, направено от Съюза. Датата, на която прекратяването влиза в сила, представлява референтната дата на прекратяването за целите на настоящия член.
3. Считано от референтната дата на прекратяването, Обединеното кралство не се третира като държава, участваща в програмата или дейността на Съюза, засегната от прекратяването, и по-специално Обединеното кралство или субекти от Обединеното кралство вече не са допустими за участие съгласно условията, определени в член UNPRO.1.4 [Съответствие с правилата на програмата] и в протокол I, по отношение на процедурите за предоставяне на средства от Съюза, които все още не са приключили към тази дата. Процедурата за предоставяне на средства от Съюза се счита за приключена, когато в резултат на тази процедура са поети правни задължения.

4. Прекратяването не засяга правните задължения, поети преди референтната дата на спирането, посочена в член UNPRO.3.1 [Спиране на участието на Обединеното кралство], параграф 2. Настоящото споразумение продължава да се прилага за такива правни задължения.
5. Когато прилагането на протокол I или на част от него се прекратява по отношение на съответните програми или дейности, или по изключение на части от тях;
  - (a) оперативният принос, покриващ съпътстващите разходи, свързани с вече поети правни задължения, продължава да се дължи до приключването на тези правни задължения или до края на многогодишната финансова рамка, по която е финансирано правното задължение;
  - (b) през следващите години не се прави принос, с изключение на приноса, посочен по буква а) от настоящия параграф.

Член UNPRO.3.3: Прекратяване на участието в програма или дейност в случай на съществено изменение на програми на Съюза

1. Обединеното кралство може едностранно да прекрати участието си в програма или дейност на Съюза или част от тях, посочени в протокол I, когато:
  - (a) основният акт на тази програма или дейност на Съюза се изменя дотолкова, че условията за участие на Обединеното кралство или на субекти от Обединеното кралство в тази програма или дейност се изменят съществено в резултат на промяна на целите на програмата или дейността и на съответните действия; или
  - (b) общият размер на бюджетните кредити за поети задължения, посочени в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], се увеличава с над 15 % в сравнение с първоначалния финансов пакет за тази програма или дейност или част от тях, в която Обединеното кралство участва и или съответстващият таван на многогодишната финансова рамка се увеличава, или се увеличава размерът на външните приходи, посочени в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 5, за целия период на участие; или
  - (c) Обединеното кралство или субекти от Обединеното кралство са изключени от участие в част от програма или дейност поради надлежно обосновани причини и това изключване се отнася до бюджетни кредити за поети задължения, надвишаващи 10 % от бюджетните кредити за поети задължения в бюджета на Съюза, окончателно приет за година n за тази програма или дейност.
2. За тази цел Обединеното кралство уведомява Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза за своето намерение да прекрати протокол I във връзка със съответната програма или дейност на Съюза най-късно 60 дни след публикуването на изменението или на приетия годишен бюджет, или на изменение към него в Официален вестник на Европейския съюз. Обединеното кралство излага причините, поради които смята, че изменението променя съществено условията за участие. Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза заседава в срок от 45 дни от получаването на уведомлението, за да обсъди въпроса.

3. Освен ако Обединеното кралство не оттегли уведомлението си, прекратяването влиза в сила 45 дни след датата на уведомлението, направено от Обединеното кралство. Датата, на която прекратяването влиза в сила, представлява референтната дата за целите на настоящия член.
4. Считано от референтната дата, Обединеното кралство не се третира като държава, участваща в програмата или дейността на Съюза, засегната от прекратяването, и по-специално Обединеното кралство или субекти от Обединеното кралство вече не са допустими за участие съгласно условията, определени в член UNPRO.1.4 [Съответствие с правилата на програмата] и в протокол I, по отношение на процедурите за предоставяне на средства от Съюза, които все още не са приключили към тази дата. Процедурата за предоставяне на средства от Съюза се счита за приключена, когато в резултат на тази процедура са поети правни задължения.
5. Прекратяването не засяга правните задължения, поети преди референтната дата. Настоящото споразумение продължава да се прилага за такива правни задължения.
6. В случай на прекратяване съгласно настоящия член по отношение на съответните програми или дейности:
  - (a) оперативният принос, покриващ съпътстващите разходи, свързани с вече поети правни задължения, продължава да се дължи до приключването на тези правни задължения или до края на многогодишната финансова рамка, по която е финансирано правното задължение;
  - (b) Съюзът преизчислява оперативния принос за годината, когато настъпва прекратяването, като използва процедурата, описана в параграф 8, пета алинея, буква а), подточка iii) от член UNPRO.2.1 [Финансови условия]. През следващите години не се прави принос, с изключение на приноса, посочен по буква а) от настоящия член;
  - (c) таксата за участие се коригира в съответствие с корекцията на оперативния принос.

Раздел 4: Преглед на изпълнението и увеличение на финансовите средства

Член UNPRO.3.4: Преглед на изпълнението

1. По отношение на частите от програмата или дейността на Съюза, за които се прилага корекционният механизъм, посочен в член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм], се прилага процедура за преглед на изпълнението в съответствие с условията, определени в настоящия член.
2. Обединеното кралство може да поиска от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза да започне процедура за преглед на изпълнението, когато сумата, изчислена в съответствие с метода, посочен в параграф 2 от член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм], е отрицателна и когато тази сума е по-голяма от 12 % от съответните приноси на Обединеното кралство за програмата или дейността, както е коригирана съгласно параграф 8 от член UNPRO.2.1 [Финансови условия].
3. В срок от три месеца от датата на искането, посочено в параграф 2, Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза анализира съответните данни, свързани с

изпълнението, и приема доклад, в който предлага подходящи мерки за решаване на въпроси, свързани с изпълнението.

Мерките, посочени в първата алинея, се прилагат за период от дванадесет месеца след приемането на доклада. След прилагането на мерките данните за изпълнението през въпросния период се използват за изчисляване на разликата между първоначалните суми, дължими по правните задължения, действително поети с Обединеното кралство или субекти от Обединеното кралство през тази календарна година, и съответния оперативен принос, направен от Обединеното кралство за същата година.

Ако разликата, посочена във втората алинея, е отрицателна и надвишава 16 % от съответния оперативен принос, Обединеното кралство може:

- (a) да уведоми за намерението си да прекрати своето участие в програмата на Съюза или в част от съответна програма, като даде известие 45 дни преди планираната дата на прекратяване, и може да прекрати участието си в съответствие с параграфи 3—6 от член UNPRO.3.3 [Прекратяване на участието в програма в случай на съществено изменение от страна на Съюза]; или
- (b) да поиска от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза да приеме допълнителни мерки за справяне с незадоволителното изпълнение, включително като адаптира участието на Обединеното кралство в съответната програма на Съюза и коригира бъдещите финансови приноси на Обединеното кралство по отношение на тази програма.

Член UNPRO.3.5: Преглед на увеличението на финансовите средства

1. Обединеното кралство може да уведоми Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза, че възразява срещу размера на своя принос към програма или дейност на Съюза, ако общият размер на бюджетните кредити за поети задължения, посочени в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], се увеличава с над 5 % в сравнение с първоначалния финансов пакет за тази програма или дейност на Съюза и или съответстващият таван се увеличава, или се увеличава размерът на външните приходи, посочен в параграф 5 от член UNPRO.2.1 [Финансови условия], за целия период на участие.

2. Уведомлението по параграф 1 се извършва в срок от 60 дни от датата на публикуването на приетия годишен бюджет или на негово изменение в Официален вестник на Европейския съюз. Уведомлението не засяга задължението на Обединеното кралство да плаща своя принос, нито прилагането на корекционния механизъм, посочен в параграф 8 от член UNPRO 2.1 [Финансови условия].

3. Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза изготвя доклад и предлага и решава за приемането на целесъобразни мерки в срок от три месеца от датата на уведомлението, посочено в параграф 2 от настоящия член. Тези мерки могат да включват ограничаване на участието на Обединеното кралство и на субекти от Обединеното кралство в определени видове действия или процедури за предоставяне на средства или, когато е целесъобразно, изменение на протокол I. Ограничаването на участието на Обединеното кралство ще се разглежда като изключение за целите на корекционния механизъм, посочен в параграф 8 от член UNPRO.2.1 [Финансови условия].

4. Когато условията, посочени в параграф 1, буква б) от член UNPRO.3.3 [Прекратяване на участието в програма в случай на съществено изменение на програмата на Съюза], са

изпълнени, Обединеното кралство може да прекрати участието си в програма ли дейност на Съюза, посочена в протокол I, в съответствие с параграфи 2—6 от член UNPRO.3.3 [Прекратяване на участието в програма в случай на съществено изменение на програмата на Съюза].

Глава 2: Добро финансово управление

Член UNPRO.4.X-1: Обхват

Настоящата глава се прилага по отношение на програмите и дейностите на Съюза и предоставянето на свързани с тях услуги по програмите на Съюза, посочени в протоколи I и II.

Раздел 1: Защита на финансовите интереси и събиране на вземания

Член UNPRO.4.X: Извършване на дейност за целите на доброто финансово управление

За целите на прилагането на настоящата глава органите на Обединеното кралство и на Съюза, посочени в настоящата глава, си сътрудничат тясно съгласно своите съответни закони и подзаконови разпоредби.

Когато изпълняват задълженията си на територията на Обединеното кралство, представителите и разследващите органи на Съюза действат при спазване на правото на Обединеното кралство.

Член UNPRO.4.1: Прегледи и одити

1. Съгласно предвиденото в съответните споразумения или договори за финансиране и в съответствие с приложимите актове на една или повече институции на Съюза, Съюзът има право да извършва технически, научни, финансови или други видове прегледи и одити в помещенията на всяко физическо лице, пребиваващо в Обединеното кралство, или юридическо лице, установено в Обединеното кралство, които получават финансиране от Съюза, както и във всяка трета страна, пребиваваща или установена в Обединеното кралство, която участва в изпълнението на финансиране от Съюза. Тези прегледи и одити могат да се извършват от представители на институциите и органите на Съюза, по-специално на Европейската комисия и Европейската сметна палата, или от други лица, упълномощени от Европейската комисия в съответствие с правото на Съюза.

2. Представителите на институциите и органите на Съюза, по-специално представителите на Европейската комисия и Европейската сметна палата, както и други лица, упълномощени от Европейската комисия, получават подходящ достъп до обекти, дейности и документи (на електронен или на хартиен носител, или на двата) и до цялата информация, необходима за извършването на такива прегледи и одити, както е посочено в параграф 1. Този достъп включва правото на получаване на физически или електронни копия и извлечения от всеки документ или от съдържанието на всякакви носители на данни, които се държат от одитираните физически или юридически лица или от одитираната трета страна.

3. Обединеното кралство не възпрепятства, нито поставя конкретни пречки пред правото на представителите и други лица, посочени в параграф 2, на влизане в Обединеното кралство и на достъп до помещенията на одитираните лица във връзка с изпълнението на техните задължения по настоящия член.

4. Независимо от спирането или прекратяването на участието на Обединеното кралство в програма или дейност, от спирането на прилагането на част или на всички разпоредби на настоящата част и/или протокол I или от прекратяването на настоящото споразумение, прегледите и одитите могат да се извършват и след датата на влизане в сила на съответното спиране или прекратяване при условията, определени в приложимите актове на една или повече институции на Съюза и съгласно предвиденото в съответните споразумения или договори за финансиране във връзка с правно задължение за изпълнение на бюджета на Съюза, поето от Съюза преди датата на влизане в сила на съответното спиране или прекратяване.

Член UNPRO.4.2: Борба с нередностите, измамите и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза

1. Европейската комисия и Европейската служба за борба с измамите (OLAF) се оправомощават да провеждат административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, на територията на Обединеното кралство. Европейската комисия и OLAF действат в съответствие с актовете на Съюза, уреждащи тези проверки, инспекции и разследвания.
2. Компетентните органи на Обединеното кралство информират Европейската комисия или OLAF в разумен срок за всеки станал им известен факт или подозрение за нередност, измама или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.
3. Проверки и инспекции на място могат да се извършват в помещенията на всяко физическо лице, пребиваващо в Обединеното кралство, или юридическо лице, установено в Обединеното кралство, които получават финансиране от Съюза по силата на споразумение за финансиране или договор, както и в помещенията на всяка трета страна, пребиваваща или установена в Обединеното кралство, която участва в изпълнението на такова финансиране от Съюза. Такива проверки и инспекции се подготвят и извършват от Европейската комисия или OLAF в тясно сътрудничество с компетентния орган на Обединеното кралство, определен от Обединеното кралство. В разумен срок преди проверките и инспекциите определеният орган се уведомява за предмета, целта и правното основание на тези проверки и инспекции, за да може да окаже съдействие. За целта длъжностните лица на компетентните органи на Обединеното кралство могат да участват в проверките и инспекциите на място.
4. Представителите на Европейската комисия и OLAF имат достъп до цялата информация и документация (на електронен или на хартиен носител, или на двата) за операциите, посочени в параграф 3, които са необходими за правилното извършване на проверките и инспекциите на място. В частност представителите на Европейската комисия и OLAF могат да правят копия на съответните документи.
5. Европейската комисия или OLAF и компетентните органи на Обединеното кралство решават за всеки отделен случай дали да проведат съвместно проверки и инспекции на място, включително когато и двете страни са компетентни да провеждат разследвания.

6. В случай че лицето, субектът или друга трета страна, която подлежи на проверка или инспекция на място, се противопостави на проверка или инспекция на място, органите на Обединеното кралство, действайки в съответствие с националните правила и разпоредби, оказват съдействие на Европейската комисия или OLAF, за да могат те да изпълнят задълженията си за извършване на проверка или инспекция на място. Такава помощ включва предприемането на подходящи предпазни мерки съгласно националното право, включително за опазване на доказателства.
7. Европейската комисия или OLAF информират компетентните органи на Обединеното кралство за резултатите от тези проверки и инспекции. Поспециално Европейската комисия или OLAF съобщава във възможно най-кратък срок на компетентния орган на Обединеното кралство за всеки факт или подозрение за нередност, станали известни в хода на проверката или инспекцията на място.
8. Без да се засяга прилагането на правото на Обединеното кралство, Европейската комисия може да налага административни мерки и санкции на юридически или физически лица, участващи в изпълнението на програма или дейност, в съответствие със законодателството на Съюза.
9. За целите на правилното прилагане на настоящия член Европейската комисия или OLAF и компетентните органи на Обединеното кралство редовно обменят информация и, по искане на една от страните по настоящото споразумение, се консултират помежду си, освен ако това не е забранено от законодателството на Съюза или от законови и подзаконови актове на Обединеното кралство.
10. За да се улесни ефективното сътрудничество и обмен на информация с OLAF, Обединеното кралство определя звено за контакт.
11. При обмена на информация между Европейската комисия или OLAF и компетентните органи на Обединеното кралство се спазват действащите изисквания за поверителност. Личните данни, включени в обмена на информация, са защитени в съответствие с приложимите правила.
12. Без да се засяга приложимостта на член LAW.MUTAS.114 [Определяне на компетентен орган], когато гражданин или физическо лице, пребиваващи в Обединеното кралство, или правни субекти, установени в Обединеното кралство, получат финансиране от Съюза по програми и дейности на Съюза, изброени в протокол I, пряко или непряко, включително във връзка с трета страна, участваща в изпълнението на такова финансиране от Съюза, органите на Обединеното кралство си сътрудничат с органите на Съюза или органите на държавите — членки на Съюза, отговарящи за разследването, наказателното преследване и предаването на съд на извършителите и съучастниците в престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза във връзка с такова финансиране, в съответствие с приложимото законодателство и международни инструменти, за да могат те да изпълняват задълженията си.

Член UNPRO.4.3: Изменения на член UNPRO.0.1, член UNPRO.4.X-1, член UNPRO.4.1 [Прегледи и одити] и член UNPRO.4.2 [Борба с нередностите, измамите и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза]

Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза може да изменя член UNPRO.4.1 [Прегледи и одити] и член UNPRO.4.2 [Борба с нередностите, измамите и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза], в частност, за да се вземат под внимание промените в актове на една или няколко институции на Съюза.

Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза може да измени член UNPRO.0.1 [Обхват] и член UNPRO.4.X-1 [Обхват] с цел разширяване на прилагането на настоящата глава към други програми и дейности на Съюза и предоставяне на свързани с тях услуги.

Член UNPRO.4.4: Събиране на вземания и изпълнение

1. Приетите от Европейската комисия решения за налагане на парично задължение на юридически или физически лица, различни от държави, във връзка с вземания, произтичащи от програми, дейности, действия или проекти на Съюза, подлежат на изпълнение в Обединеното кралство. Редът за изпълнението им се прилага към решението без други формалности освен проверка на автентичността на решението от националния орган, определен за тази цел от Обединеното кралство. Обединеното кралство съобщава на Комисията и Съда на Европейския съюз кой е определеният национален орган. В съответствие с член UNPRO.5.1 [Комуникация и обмен на информация] Европейската комисия има право пряко да уведомява за такива подлежащи на изпълнение решения физически лица, пребиваващи в Обединеното кралство, и юридически лица, установени в Обединеното кралство. Изпълнението на тези решения се извършва в съответствие с правото на Обединеното кралство.
2. Съдебните решения и определенията на Съда на Европейския съюз, постановени по силата на арбитражна клауза, съдържаща се в договор или споразумение във връзка с програми или дейности на Съюза, или части от тях съгласно протокол I, подлежат на изпълнение в Обединеното кралство по същия начин, както решенията на Европейската комисия, посочени в параграф 1 от настоящия член.
3. Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася по законосъобразността на решенията на Комисията, посочени в параграф 1, и да спира изпълнението на такива решения. Произнасянето по жалби относно правомерността на изпълнението обаче е от компетентността на съдилищата на Обединеното кралство.

Раздел 2: Други правила за изпълнение на програмите на Съюза

Член UNPRO.5.1: Комуникация и обмен на информация

Институциите и органите на Съюза, участващи в изпълнението на програми или дейности на Съюза или в контрола над такива програми или дейности, имат право да контактуват пряко, включително чрез системи за електронен обмен, с всяко физическо лице, пребиваващо в Обединеното кралство, или юридическо лице, установено в Обединеното кралство, които получават финансиране от Съюза, както и с всяка трета страна, пребиваваща или установена в Обединеното кралство, която участва в изпълнението на финансиране от Съюза. Тези лица, субекти и трети страни могат да предават пряко на институциите и органите на Съюза цялата

съответна информация и документация, която се изисква да представят въз основа на законодателството на Съюза, приложимо към програмата или дейността на Съюза, или въз основа на договорите или споразуменията за финансиране, сключени за изпълнението на тази програма или дейност.

Член UNPRO.5.2: Сътрудничество в областта на статистиката

ЕВРОСТАТ и статистическият орган на Обединеното кралство могат да установят договореност, позволяваща сътрудничество по важни статистически въпроси и посочваща, че ЕВРОСТАТ, със съгласието на статистическия орган на Обединеното кралство, предоставя статистически данни относно Обединеното кралство за целите на настоящата част, включително, в частност, данни относно БВП на Обединеното кралство.

Глава 3: Достъп на Обединеното кралство до услуги по програми на Съюза

Член UNPRO.6: Правила относно достъпа до услуги

1. Когато Обединеното кралство не участва в програма или дейност на Съюза в съответствие с глава 1 [Участие на Обединеното кралство в програмите на Съюза] от настоящата част, то може все пак да има достъп до услуги, предоставяни по програми и дейности на Съюза, при реда и условията, установени в настоящото споразумение, основните актове и всички други правила, свързани с изпълнението на програми и дейности на Съюза.
2. Протокол II [Достъп на Обединеното кралство до услуги, установено по някои програми и дейности], когато е целесъобразно:
  - (a) определя услугите по програмите и дейностите на Съюза, до които Обединеното кралство и субекти от Обединеното кралство имат достъп;
  - (b) определя конкретни условия за достъп на Обединеното кралство и субекти от Обединеното кралство. Тези условия са в съответствие с условията, определени в настоящото споразумение и в основните актове;
  - (c) когато е приложимо, се определят финансовият принос и/или приносът в натура на Обединеното кралство за услуга, предоставяна по програми и дейности на Съюза.
3. Протокол II се приема и може да бъде изменен от Специализирания комитет по участие в програмите на Съюза.
4. Обединеното кралство и собствениците и операторите на публични и частни космически летателни апарати, извършващи дейност в Обединеното кралство или от неговата територия, имат достъп до услугите, предоставяни съгласно член 5.1 от Решение № 541/2014 в съответствие с член 5.2 от настоящото решение, до включването на разпоредби за подобен достъп в Протокол II или до 31 декември 2021 г.

Глава 4: [Прегледи]

Член UNPRO.7: [Клауза за преглед]

Четири години след като протоколи I и II започват да се прилагат, Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза прави преглед на изпълнението им въз основа на данните

за участието на субекти от Обединеното кралство в непреки и преки действия по програмата, части от програмата, дейностите и услугите, обхванати от протоколи I и II.

По искане на някоя от страните Специализираният комитет по участие в програмите на Съюза ще обсъди промени или предложени промени, засягащи условията за участие на Обединеното кралство в програмите или части от програмите или части от програмите, дейностите и услугите, изброени в протоколи I и II, и при необходимост може да предложи подходящи мерки в рамките на обхвата на настоящото споразумение.

Глава 5: Такса за участие през годините от 2021 г. до 2026 г.

Член UNPRO.8: Такса за участие през годините от 2021 г. до 2026 г.

Таксата за участие по член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 4 е в следния размер през годините от 2021 г. до 2026 г.:

- през 2021 г.: 0,5 %;
- през 2022 г.: 1 %;
- през 2023 г.: 1,5 %;
- през 2024 г.: 2 %;
- през 2025 г.: 2,5 %;
- през 2026 г.: 3 %.

ШЕСТА ЧАСТ: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ И ХОРИЗОНТАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ДЯЛ I: УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Глава 1: Общи разпоредби

Член INST.9: Цел

Целта на настоящия дял е да се установи ефективен и ефикасен механизъм за предотвратяване и уреждане на спорове между страните относно тълкуването и прилагането на настоящото споразумение и допълващи споразумения с оглед постигане на решение по взаимно съгласие, когато това е възможно.

Член INST.10: Обхват

1. Настоящият дял е приложим, при спазване на параграфи 2, 3, 4 и 5, към спорове между страните относно тълкуването и прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение или на евентуално допълващо споразумение („обхванати разпоредби“).
2. Обхванатите разпоредби включват всички разпоредби на настоящото споразумение или на евентуално допълващо споразумение, с изключение на:
  - (a) втора част, първа позиция, дял I, член GOODS.17 [Средства за търговска защита], параграфи 1—6 и член GOODS.21 [Културни ценности];
  - (b) приложение ТВТ-Х [Лекарствени продукти];
  - (c) втора част, първа позиция, дял VII [Малки и средни предприятия];
  - (d) втора част, първа позиция, дял X [Добри регулаторни практики и регулаторно сътрудничество];
  - (e) параграфи 1, 2 и 4 от член LPFS.1.1 [Принципи и цели] и параграфи 1 и 3 от член LPFS.1.2 [Право на регулиране, подход на предпазливост и научна и техническа информация] от глава 1 [Общи разпоредби], глава 2 [Политика в областта на конкуренцията], членове LPFS.3.9 [Независим орган или структура и сътрудничество] и LPFS.3.10 [Съдилища и правораздавателни органи] от глава 2 [Контрол на субсидиите]; и глава 5 [Данъчно облагане] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] от първа позиция от втора част и параграфи 4—9 от член LPFS.9.4 [Възстановяване на баланса] от глава 9 [Хоризонтални и институционални разпоредби] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] от първа позиция от втора част;
  - (f) трета част [Правоприлагане и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси], включително когато се прилага във връзка със ситуации, уредени от други разпоредби на настоящото споразумение;
  - (g) четвърта част [Тематично сътрудничество];
  - (h) дял II [Основа на сътрудничеството] на шеста част [Уреждане на спорове и хоризонтални разпоредби];

- (i) член FINPROV.10A [Временни разпоредби за предаване на лични данни на Обединеното кралство] от седма част; и
  - (j) Споразумението относно процедурите за сигурност при обмен и защита на класифицирана информация;
3. Съветът за партньорство може да бъде сезиран от страна с цел уреждане на спор относно задължения, произтичащи от разпоредбите, посочени в параграф 2.
4. Към разпоредбите, упоменати в параграф 2, е приложим член INST.11 [Изключителност].
5. Без да се засягат параграфи 1 и 2, настоящият дял не се прилага към спорове относно тълкуването и прилагането на разпоредбите на Протокола за координация на социалната сигурност или неговите приложения в отделни случаи.

Член INST.11: Изключителност

Страните се задължават да не отнасят спор помежду си относно тълкуването или прилагането на разпоредби на настоящото споразумение или на евентуално допълващо споразумение до механизъм за уреждане, различен от тези предвидени в настоящото споразумение.

Член INST.12: Избор на съд за случаи на равностойно по своята същност задължение по друго международно споразумение

1. Ако възникне спор във връзка с мярка, за която се твърди, че нарушава задължение по настоящото споразумение или евентуално допълващо споразумение, или равностойно по своята същност задължение по друго международно споразумение, по което и двете страни са страни, включително Споразумението за СТО, търсещата правна защита страна избира съда, пред който да се уреди спорът.
2. След като една от страните е избрала съда и е започнала процедура за уреждане на спора или по настоящия дял, или по друго международно споразумение, тази страна не може да завежда подобни процедури за уреждане на спор по другото международно споразумение по отношение на конкретната мярка по параграф 1, освен ако първоначално избраният съд не може да се произнесе по причини от процесуален характер или такива, свързани с компетентността.
3. За целите на настоящия член:
- (a) производствата за уреждане на спорове по настоящия дял се считат за образувани, когато някоя от страните поиска сформиранието на арбитражен съд съгласно член INST.14 [Арбитражни процедури];
  - (b) процедурите за уреждане на спорове по Споразумението за СТО се смятат за започнати, когато някоя от страните поиска сформиранието на специализирана група по член 6 от Договorenостта на СТО относно правилата и процедурите за уреждане на спорове; и
  - (c) процедурите за уреждане на спорове по всяко друго споразумение се смятат за започнати съгласно съответните разпоредби на въпросното споразумение.

4. Без да се засяга параграф 2, нищо от настоящото споразумение не възпрепятства страна да спре изпълнението на задълженията, одобрени от Органа за уреждане на спорове на СТО или одобрени съгласно процедурите за уреждане на спорове по друго международно споразумение, по което страните са страни. Споразумението за СТО или друго международно споразумение между страните не може да се цитира като аргумент за възпрепятстване на страна да спре изпълнението на задължения по настоящия дял.

Глава 2: Процедура

Член INST.13: Консултации

1. Ако страна („страната ищец“) сметне, че другата страна („страната ответник“) е нарушила задължение по настоящото споразумение или евентуално допълващо споразумение, страните полагат усилия да уредят въпроса, като пристъпят към добросъвестни консултации с цел постигане на решение по взаимно съгласие.

2. Страната ищец може да потърси консултации с писмено искане, предадено на страната ответник. В писменото си искане страната ищец посочва причините за искането, в т.ч. оспорваните мерки и правното основание за искането, както и обхванатите разпоредби, които смята за приложими.

3. Страната ответник отговаря на искането без отлагане и във всеки случай не по-късно от 10 дни след датата на постъпването му. Консултациите се провеждат до 30 дни от датата на предаване на искането лично или по друг начин на предаване, съгласуван от страните. Ако консултациите се провеждат лице в лице, те се провеждат на територията на страната ответник, освен ако страните не се договорят за друго.

4. Консултациите се считат за приключени след изтичане на 30 дни от датата на предаване на искането, освен ако двете страни не решат да ги продължат.

5. Консултациите по въпроси от особена спешност, включително относно бързо развалящи се стоки или сезонни стоки или услуги, се провеждат до 20 дни от датата на предаването на искането. Консултациите се считат за приключени след изтичане на тези 20 дни, освен ако двете страни не решат да ги продължат.

6. Всяка от страните предоставя достатъчна фактологическа информация, за да позволи пълно проучване на въпросната мярка, включително за това как мярката би могла да повлияе на изпълнението на настоящото споразумение или на евентуално допълващо споразумение. Всяка страна се стреми да осигури участието на служители от своите компетентни органи, които имат експертни познания по въпроса — предмет на консултациите.

7. За спорове засягащи области, различни от дялове I—VII, четвърта глава [Енергия и суровини] от дял VIII, дялове IX—XII от първа позиция или шеста позиция на втора част, при поискване от страната ищец консултациите, посочени в параграф 3 от настоящия член, се провеждат в рамките на специализиран комитет или на Съвета за партньорство. Специализираният комитет може по всяко време да реши да отнесе въпроса до Съвета за партньорство. Съветът за партньорство може също да се самосезира по въпроса. Специализираният комитет или, според конкретния случай, Съветът за партньорство може да уреди спора с решение. Прилагат се сроковете по параграф 3 от настоящия член.

Местоположението на заседанията се определя от процедурния правилник на Специализирания комитет или, според конкретния случай, на Съвета за партньорство.

8. Консултациите, и по-специално цялата информация, означена като поверителна, и становищата, изразени от страните по време на консултациите, са с поверителен характер и не засягат правата на никоя от страните във всякакви по-нататъшни процедури.

Член INST.14: Арбитражна процедура

1. Страната ищец може да поиска създаването на арбитражен съд, ако:
  - (a) страната ответник не отговори на искането за провеждане на консултации в срок от 10 дни от датата на получаването му;
  - (b) консултациите не се проведат в сроковете, посочени в член INST.13, параграфи 3, 4 или 5 [Консултации];
  - (c) страните се споразумеят да не провеждат консултации; или
  - (d) консултациите приключат, без да бъде постигнато решение по взаимно съгласие.
2. Искането за сформирането на арбитражния съд се извършва с писмено известие, предадено на страната ответник. В известието си страната ищец изрично посочва оспорваната мярка и обяснява как тя съставлява нарушение на обхванатите разпоредби по начин, който е достатъчен, за да се представи ясно правното основание за жалбата.

Член INST.15: Сформиране на арбитражен съд

1. Арбитражният съд се състои от трима арбитри.
2. Не по-късно от 10 дни след датата на постъпване на искането за формиране на арбитражен съд страните се консултират с цел да се договорят за състава на арбитражния съд.
3. В случай че страните не постигнат съгласие по състава на арбитражния съд в срока, предвиден в параграф 2, всяка от страните назначава арбитър от подписъка на тази страна, съставен в съответствие с член INST.27 [Списъци с арбитри], не по-късно от пет дни след изтичането на предвидения в параграф 2 от настоящия член срок. В случай че някоя от страните не назначи арбитър от своя подписък в този срок, съпредседателят на Съвета за партньорство, който представлява страната ищец, избира до пет дни след изтичането на въпросния срок и чрез теглене на жребий арбитър от подписъка на страната, която не е назначила арбитър. Съпредседателят на Съвета за партньорство, който представлява страната ищец, може да делегира този избор на арбитър чрез теглене на жребий.
4. В случай че страните не постигнат съгласие за председателя на арбитражния съд в срока, предвиден в параграф 2 от настоящия член, съпредседателят на Съвета за партньорство, който представлява страната ищец, избира до пет дни след изтичането на въпросния срок и чрез теглене на жребий председателя на арбитражния съд от подписъка на председателите, съставен в съответствие с член INST.27 [Списъци с арбитри].

Съпредседателят на Съвета за партньорство, който представлява страната ищец, може да делегира този избор на председателя на арбитражния съд чрез теглене на жребий.

5. Ако някой от списъците по член INST.27 [Списъци с арбитри] не е съставен или не съдържа достатъчен брой имена към момента на извършване на избора съгласно параграф 3 или 4 от настоящия член, арбитрите се избират чрез жребий измежду лицата, които са официално предложени от едната страна или от двете страни в съответствие с приложение INST-X [Процедурен правилник].

6. За дата на сформирание на арбитражния съд се счита датата, на която последният от тримата избрани арбитри е уведомил страните за приемането на своето назначение в съответствие с приложение INST-X [Процедурен правилник].

Член INST.16: Изисквания към арбитрите

1. Всички арбитри трябва:

- (a) да имат доказани експертни познания по право и международна търговия, включително по конкретни въпроси, обхванати от дялове I—VII, четвърта глава [Енергия и суровини] от дял VIII, дялове IX—XII от първа позиция [Търговия] на втора част или шеста позиция [Други разпоредби] на втора част, или по право и други въпроси, обхванати от настоящото споразумение или от евентуално допълващо споразумение и, за случаите на председател, да имат и опит в процедури по уреждане на спорове;
- (b) да не са свързани със страните, нито да приемат указания от някоя от тях;
- (c) да действат в личното си качество и да не приемат указания от никоя организация или правителство по въпроси, свързани със спора; и
- (d) да спазват приложение INST-X [Кодекс за поведение].]

2. Всички арбитри са лица, чиято независимост е извън съмнение, които притежават всички квалификации, изисквани в техните съответни държави за заемане на висши съдебни длъжности, или които са юристи с призната компетентност.

3. Предвид предмета на конкретен спор страните могат да се договорят за прилагане на дерогация от изискванията, изброени в параграф 1, буква а).

Член INST.17: Функции на арбитражния съд

Арбитражният съд:

- (a) подлага на обективна оценка отнесения до него въпрос, включително обективна оценка на фактите по случая и на приложимостта на обхванатите разпоредби, както и на съответствието на мерките, предмет на спора, с тези разпоредби;
- (b) излага в решенията си фактическите и правни констатации, заедно с обосновката на всички свои констатации; и
- (c) се консултира редовно със страните и осигурява адекватни възможности за постигане на решение по взаимно съгласие.

Член INST.18: Мандат

1. Освен ако страните не се договорят друго до пет дни след датата на сформирание на арбитражния съд, мандатът на арбитражния съд е:

„да проучи, в светлината на съответните обхванати разпоредби от настоящото споразумение или от евентуално допълващо споразумение, въпроса, посочен в искането за сформирание на арбитражния съд, да направи констатации за съответствието на оспорваната мярка с разпоредбите, посочени в член INST.10 [Обхват], и да постанови решение в съответствие с член INST.20 [Решение на арбитражния съд]“.

2. Ако страните договорят мандат, различен от посочения в параграф 1, те уведомяват арбитражния съд за договорения мандат в срока, посочен в параграф 1.

Член INST.19: Производства при спешни случаи

1. Ако страна поиска това, арбитражният съд решава до 10 дни след датата на сформирането си дали случаят е свързан със спешни въпроси.

2. При спешни въпроси приложимите времеви периоди, определени в член INST.20 [Решение на арбитражния съд], съставляват половината от времето, определено в този член.

Член INST.20: Решение на арбитражния съд

1. Арбитражният съд представя на страните междинен доклад в срок от 100 дни след датата на сформирането си. Когато арбитражният съд счита, че този срок не може да бъде спазен, неговият председател уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която арбитражният съд предвижда да представи своя междинен доклад. При никакви обстоятелства арбитражният съд не може да представи своя междинен доклад по-късно от 130 дни след датата на сформирането си.

2. В срок от 14 дни от представянето на доклада всяка страна може да отправи писмено искане до арбитражния съд за преразглеждане на конкретни аспекти от междинния доклад. В срок от шест дни от постъпването на искането всяка страна може да представи коментарите си по искането на другата страна.

3. Ако в срока по параграф 2 не постъпи искане за преразглеждане на конкретни аспекти от междинния доклад, междинният доклад става решение на арбитражния съд.

4. Арбитражният съд представя на страните решението си в срок от 130 дни след датата на сформирането си. Когато арбитражният съд счита, че този срок не може да бъде спазен, неговият председател уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която арбитражният съд предвижда да представи своето решение. При никакви обстоятелства арбитражният съд не може да представи своето решение по-късно от 160 дни след датата на сформирането си.

5. В решението се съдържа обсъждането на всяко писмено искане на страните по междинния доклад и се дава ясен отговор на коментарите на страните.

6. От съображения за правна сигурност „решение“ или „решения“ по членове INST.17 [Функции на арбитражния съд], INST.18 [Мандат], INST.28 [Замяна на арбитражите] и член INST.29 [Решения на арбитражния съд], параграфи 1, 3, 4 и 6 се разбира като отнасящо се и за междинния доклад на арбитражния съд.

Глава 3: Изпълнение на решението

Член INST.21: Мерки за изпълнение на решението

1. Ако в решението си по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1 арбитражният съд установи, че страната ответник е нарушила задължение по настоящото споразумение или по някое допълващо споразумение, тази страна взема нужните мерки, за да изпълни незабавно решението на арбитражния съд с цел да постигне съответствие с обхванатите разпоредби.
2. В срок от 30 дни след представяне на решението страната ответник изпраща уведомление до страната ищец за мерките, които е предприела или предвижда да предприеме за изпълнение на решението.

Член INST.22: Разумен срок

1. Ако не е възможно решението да бъде изпълнено незабавно, не по-късно от 30 дни след представянето на решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1 страната ответник изпраща уведомление до страната ищец за продължителността на разумния срок, който ще ѝ бъде необходим, за да изпълни решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1. Страните полагат усилия да се споразумеят за разумния срок, необходим за изпълнение на решението.
2. Ако страните не са се споразумели за продължителността на разумния срок, най-рано 20 дни след получаване на уведомлението по параграф 1 страната ищец може да отправи писмено искане първоначалният арбитражен съд да определи продължителността на разумния срок. Арбитражният съд представя на страните решението си в срок от 20 дни след датата на постъпване на искането.
3. Най-малко един месец преди изтичане на разумния срок страната ответник изпраща писмено уведомление до страната ищец за напредъка си по изпълнението на решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1.
4. Страните могат да се споразумеят за удължаване на разумния срок.

Член INST.23: Контрол на изпълнението на решението

1. Не по-късно от датата на изтичане на разумния срок страната ответник изпраща уведомление до страната ищец за всяка мярка, която е предприела, за да изпълни решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1.
2. Когато между страните няма съгласие за съществуването или съответствието с обхванатите разпоредби на мярка, приета за изпълнение на решението, страната ищец може да отправи писмено искане до първоначалния състав на арбитражния съд да вземе решение

по въпроса. В искането се посочва оспорваната мярка и се обяснява как тя съставлява нарушение на обхванатите разпоредби по начин, който е достатъчен, за да се представи ясно правното основание за жалбата. Арбитражният съд представя на страните решението си в срок от 45 дни след датата на постъпване на искането.

Член INST.24: Временни средства за правна защита

1. При поискване от страната ищец и след консултации с нея страната ответник отправя предложение за временна компенсация, ако:

а) страната ответник изпрати уведомление до страната ищец, че не е възможно да се изпълни решението, упоменато в член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1; или

б) страната ответник не изпрати уведомление за мярка, предприета за спазване на срока, упоменат в член INST.21 [Мерки за изпълнение на решението], или преди датата на изтичане на разумния срок; или

в) арбитражният съд установи, че не е предприета мярка за изпълнение на решението или че мярката, предприета за изпълнение на решението, не съответства на обхванатите разпоредби.

2. Ако е изпълнено някое от условията, упоменати в параграф 1, букви а), б) и в), страната ищец може да отправи писмено уведомление до страната ответник, че възнамерява да спре изпълнението на задълженията по обхванатите разпоредби, ако:

а) страната ищец реши да не отправя искане по параграф 1; или

б) страните не се договорят за временна компенсация до 20 дни след изтичане на разумен срок от време или постановяване на решението на арбитражния съд съгласно член INST.23 [Преглед на изпълнението на решението], когато е отправено искане по параграф 1.

В уведомлението се уточнява нивото, до което се предвижда спирането на изпълнението на задълженията.

3. Спирането на изпълнението на задълженията подлежи на следните условия:

а) задълженията съгласно четвърта позиция [Координация на социалната сигурност и визи за краткосрочни посещения] и Протокола за координация на социалната сигурност или приложенията към него или пета част [Програми на Съюза] не могат да бъдат спирани съгласно настоящия член;

б) чрез дерогация от буква а) задълженията съгласно пета част [Програми на Съюза] могат да бъдат спирани само когато решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд] параграф 1 се отнася до тълкуването и прилагането на пета част [Програми на Съюза];

в) задълженията извън рамките на пета част [Програми на Съюза] не могат да бъдат спирани, когато решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1 се отнася до тълкуването и прилагането на пета част [Програми на Съюза]; и

г) задълженията съгласно дял II [Услуги и инвестиции] от първа позиция на втора част по отношение на финансовите услуги не могат да бъдат спирани съгласно настоящия член, освен ако решението по член INST.20 [Решение на арбитражния съд], параграф 1 се отнася до тълкуването и прилагането на задълженията съгласно дял II [Услуги и инвестиции] от първа позиция на втора част по отношение на финансовите услуги.

4. Когато една от страните продължава да не спазва решение на арбитражен комитет, сформирани по силата на предходно споразумение, сключено между страните, другата страна може да спре изпълнението на задълженията съгласно обхванатите разпоредби по член INST.10 [Обхват]. С изключение на правилото в параграф 3, буква а), всички правила, свързани с временните средства за правна защита в случай на неспазване и с прегледа на такива мерки, се уреждат от предходното споразумение.

5. Спирането на изпълнението на задълженията не превишава ниво, равностойно на недействителността или на щетите, причинени от нарушението.

6. Ако арбитражният съд е установил нарушение по първа позиция [Търговия] или трета позиция [Автомобилен транспорт] от втора част, спирането може да се приложи в друг дял от същата позиция като тази, по която арбитражният съд е установил нарушението, по-специално ако страната ищец е на мнение, че това спиране е ефективно за насърчаване на спазването.

7. Ако арбитражният съд е установил нарушението по втора позиция [Въздухоплаване]:

а) страната ищец следва първо да се опита да спре изпълнението на задължения по същия дял, по който арбитражният съд е установил нарушението;

б) ако страната ищец счита, че спирането на изпълнението на задължения по отношение на същия дял като този, по който съдът е установил нарушението, не е практически осъществимо или ефективно, тя може да се опита да спре изпълнението на задълженията по другия дял от същата позиция.

8. Ако арбитражният съд установи нарушение по първа позиция [Търговия], втора позиция [Въздухоплаване], трета позиция [Автомобилен транспорт] или пета позиция [Рибарство] от втора част и ако страната ищец счита, че не е практически осъществимо или ефективно да спре изпълнението на задълженията по същата позиция като тази, по която арбитражният съд е установил нарушението, и че обстоятелствата са достатъчно сериозни, тя може да се опита да спре изпълнението на задълженията по други обхванати разпоредби.

9. В случая на параграф 7, буква б) и параграф 8 страната ищец посочва причините за своето решение.

10. Страната ищец може да спре изпълнението на задълженията 10 дни след предаване на уведомлението по параграф 2, освен ако страната ответник не е отправила искане по параграф 11.

11. Ако страната ответник счита, че нивото на спиране на изпълнението на задължения, за което е постъпило уведомление, надвишава нивото, еквивалентно на пропуснатите ползи или вреди, причинени от нарушението или че не са спазени принципите и процедурите, определени в параграф 7, буква б), параграф 8 или параграф 9, тя може да отправи писмено искане до първоначалния арбитражен съд преди изтичането на 10-дневния срок, определен в

параграф 10, за да вземе решение по въпроса. Арбитражният съд представя решението си за нивото на спиране на изпълнението на задълженията на страните до 30 дни след датата на искането. Изпълнението на задължения не се спира до постановяване на решението на арбитражния съд. Спирането на изпълнението на задълженията е в съответствие с това решение.

12. Арбитражният съд, действащ съгласно параграф 11, не разглежда естеството на задълженията, които трябва да бъдат спрени, а определя дали нивото на това спиране надвишава нивото, еквивалентно на пропуснатите ползи или вреди, причинени от нарушението. Ако обаче въпросът, отнесен до арбитраж, включва иск, че принципите и процедурите, определени в параграф 7, буква б), параграф 8 или параграф 9, не са спазени, арбитражният съд разглежда този иск. В случай че арбитражният съд установи, че посочените принципи и процедури не са спазени, страната ищец ги прилага в съответствие с параграф 7, буква б), параграф 8 и параграф 9. Страните приемат решението на арбитражния съд за окончателно и не търсят втора арбитражна процедура. Настоящият параграф при никакви обстоятелства не забавя датата, от която страната ищец има право да спре изпълнението на задълженията съгласно настоящия член.

13. Спирането на изпълнението на задълженията или обезщетението, посочени в настоящия член, е временно и не се прилага:

а) след като страните са постигнали решение по взаимно съгласие в съответствие с член INST.31 [Решение по взаимно съгласие];

б) след като страните са се съгласили, че мярката, приложена за изпълнение на решението, е привела страната ответник в съответствие с обхванатите разпоредби; или

в) след като мерки, които са приложени за изпълнение на решението на арбитражния съд и са установени за несъвместими с обхванатите разпоредби, са отменени или изменени така, че страната ответник да бъде приведена в съответствие с тези разпоредби.

Член INST.25: Преглед на мерки, приложени за изпълнение на решението след приемане на временни средства за правна защита

1. Страната ответник изпраща уведомление до страната ищец за мерките, които е приложила за изпълнение на решението след спиране на изпълнението на задълженията или след прилагане на временното обезщетение, според конкретния случай. С изключение на случаите по параграф 2 страната ищец прекратява спирането на изпълнението на задълженията в срок от 30 дни от постъпването на уведомлението. В случаите, в които е приложено обезщетение, с изключение на случаите по параграф 2, страната ответник може да прекрати прилагането на подобно обезщетение до 30 дни след предаване на уведомлението от страната ответник, че е изпълнила решението.

2. Ако в срок от 30 дни от датата на предаване на уведомлението страните не постигнат съгласие относно това дали посредством мярката, за която е направено уведомлението, страната ответник е постигнала съответствие с обхванатите разпоредби, страната ищец отправя писмено искане до първоначалния състав на арбитражния съд да вземе решение по

въпроса. Арбитражният съд предава решението си на страните до 46 дни след датата на постъпване на искането. Ако арбитражният съд установи, че мярката, предприета за изпълнение, е в съответствие с обхванатите разпоредби, спирането на изпълнението на задълженията или плащането на обезщетението, в зависимост от случая, се отменя. Когато е приложимо, нивото на спиране на изпълнението на задълженията или на обезщетението се адаптира съобразно решението на арбитражния съд.

Глава 4: Общи процесуални разпоредби

Член INST.26: Получаване на информация

1. По искане на една от страните или по собствена инициатива арбитражният съд може да потърси от страните съответна информация, която той счита за необходима и подходяща. Страните трябва да отговорят бързо и изчерпателно на всяко искане за такава информация от страна на арбитражния съд.
2. По искане на една от страните или по собствена инициатива арбитражният съд може да потърси от всеки източник информация, която смята за подходяща. Арбитражният съд може също да потърси мнението на експерти, както прецени за подходящо и при спазване на срокове и условия, договорени от страните, когато е приложимо.
3. Арбитражният съд разглежда свидетелства на *amicus curiae* от физически лица на някоя от страните или юридически лица, установени в някоя от страните, в съответствие с приложение INST-X [Процедурен правилник].
4. Информацията, получена от арбитражния съд по настоящия член, се предоставя на страните и те могат да предоставят бележките си по нея на арбитражния съд.

Член INST.27: Списъци с арбитри

1. Не по-късно от 180 дни след датата на влизане в сила на настоящото споразумение Съветът за партньорство съставя списък от физически лица с експертни познания в конкретни сектори, обхванати от настоящото споразумение или от евентуални допълващи споразумения, които имат желание и са в състояние да работят като членове на арбитражен съд. Списъкът включва най-малко 15 лица и се състои от три подсписъка:
  - (a) един подсписък от физически лица, съставен въз основа на предложения от Съюза;
  - (b) един подсписък от физически лица, съставен въз основа на предложения от Обединеното кралство; и
  - (c) един подсписък с лица, които не са граждани на нито една от страните и могат да изпълняват функциите на председател на арбитражния съд.

Всеки подсписък трябва да съдържа най-малко пет лица. Съветът за партньорство следи за това броят на включените в списъка лица никога да не спада под този минимален брой.

2. Съветът за партньорство може да съставя допълнителни списъци от физически лица с експертни познания в конкретни сектори, обхванати от настоящото споразумение или от евентуално допълващо споразумение. При условие че страните дадат съгласието си за това,

тези допълнителни списъци могат да се използват за съставяне на арбитражния съд съгласно процедурата, описана в член INST.15 [Сформиране на арбитражния съд], параграфи 3 и 5. Допълнителните списъци се състоят от два подписа:

- (a) един подписък от физически лица, съставен въз основа на предложения от Съюза; и
- (b) един подписък от физически лица, съставен въз основа на предложения от Обединеното кралство.

3. Списъците, упоменати в параграфи 1 и 2, не включват лица, които са членове, длъжностни лица или други служители на институциите на Съюза, на правителството на държава членка или на правителството на Обединеното кралство.

Член INST.28: Замяна на арбитражите

Ако в хода на процедурите по уреждане на спорове по настоящия дял арбитър не е в състояние да участва, оттегли се или се налага да бъде сменен, тъй като не отговаря на изискванията на Кодекса за поведение, се прилага процедурата, описана в член INST.15 [Сформиране на арбитражния съд]. Времевият период за произнасянето на постановлението или решението се продължава за времето, необходимо за назначаването на новия арбитър.

Член INST.29: Решения и постановления на арбитражния съд

1. Разискванията на арбитражния съд са поверителни. Арбитражният съд полага всички усилия за изготвянето на постановления и вземането на решения с консенсус. Ако това не бъде възможно, арбитражният съд решава въпросите с мнозинство на гласовете. Мненията на отделните арбитражи не се оповестяват в никакъв случай.

2. Решенията на арбитражния съд имат задължителна сила за Съюза и за Обединеното кралство. Те не пораждаат никакви права или задължения по отношение на физически или юридически лица.

3. Решенията на арбитражния съд не могат да разширяват или да стесняват правата и задълженията на страните по настоящото споразумение или по всяко допълващо споразумение.

4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че, арбитражният съд не е компетентен да определя законността съгласно вътрешното право на някоя страна на мярка, за която се твърди, че съставлява нарушение на настоящото споразумение или на някое допълващо споразумение. Някоя констатация на арбитражния съд, когато се произнася по спор между страните, няма задължителна сила за вътрешните съдилища или правораздавателни органи на някоя от страните във връзка с тълкуването на вътрешното право на тази страна.

4A. От съображения за правна сигурност се уточнява, че съдилищата на страните не са компетентни за разрешаването на спорове между страните по настоящото споразумение.

5. Страните правят обществено достояние решенията на арбитражния съд в тяхната цялост при спазване на условията за защита на поверителната информация.

6. Информацията, предоставена от страните на арбитражния съд, се обработва в съответствие с правилата за поверителност, предвидени в ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Процедурен правилник].

Член INST.30: Спиране и прекратяване на арбитражното производство

По съвместно искане на страните арбитражният съд спира работата си по всяко време за уговорен от страните срок, ненадвишаващ 12 последователни месеца. Арбитражният съд възобновява работата си преди края на срока на спирането при писмено поискване от двете страни или в края на срока на спирането при писмено поискване от някоя от страните. Страната, отправила искането, изпраща съответно уведомление до другата страна. Ако никоя от страните не поиска да се възобнови работата на арбитражния съд при изтичане на договорения срок на спиране, правомощията на арбитражния съд губят сила и процедурата по уреждане на спора се прекратява. В случай на спиране на работата на арбитражния съд съответните срокове се продължават с времето, през което е била спряна работата на арбитражния съд.

Член INST.31: Решение по взаимно съгласие

5. Страните могат по всяко време да постигнат решение по взаимно съгласие във връзка с всеки спор, упоменат в член INST.10 [Обхват].

6. В случай че в рамките на производство пред арбитражния съд се стигне до решение по взаимно съгласие, страните съвместно уведомяват за това решение председателя на арбитражния съд. След това уведомление производството пред арбитражния съд се прекратява.

7. Решението може да бъде прието с решение на Съвета за партньорство. Решенията по взаимно съгласие се правят обществено достояние. Публично оповестеният вариант не съдържа информация, която някоя от страните е определила като поверителна.

8. Всяка страна предприема необходимите мерки, за да изпълни решението по взаимно съгласие в уговорения срок.

9. Не по-късно от датата, на която изтича уговореният срок, изпълняващата страна писмено уведомява другата страна за предприетите от нея мерки за изпълнение на решението по взаимно съгласие.

Член INST.32: Срокове

1. Всички срокове, определени в настоящия дял, се пресмятат в дни от деня след акта, за който се отнасят.

2. Всеки срок, посочен в настоящия дял, може да бъде изменен по взаимно съгласие на страните.

3. Арбитражният съд може по всяко време да предложи на страните да променят всеки срок, посочен в настоящия дял, като изложи причините за предложението.

Член INST.34: Разноски

1. Всяка от страните поема разноските си, свързани с участието ѝ в процедурата с арбитражния съд.
2. Страните си поделят поравно разноските, свързани с организационни въпроси, включително възнаграждението и разноските на членовете на арбитражния съд. Възнаграждението на арбитрите е в съответствие с ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Процедурен правилник].

Член INST.34A: Приложения

1. Процедурите по уреждане на спорове по настоящия дял се уреждат от процедурния правилник, съдържащ се в ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Процедурен правилник] и се провеждат в съответствие с ПРИЛОЖЕНИЕ INST-X [Кодекс за поведение].
2. Съветът за партньорство може да изменя ПРИЛОЖЕНИЯ INST-X [Процедурен правилник] и INST-X [Кодекс за поведение].

Глава 5: Специфични договорености за едностранни мерки

Член INST.34B: Специални процедури за коригиращи мерки и възстановяване на баланса

1. За целите на глава 3 [Контрол на субсидиите], член 3.12 [Коригиращи мерки] и втора част, първа позиция, дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие], глава 9 [Институционални разпоредби], член 9.4 [Възстановяване на баланса], параграфи 2 и 3, настоящият дял се прилага с измененията, определени в настоящия член.
2. Чрез дерогация от член INST.15 [Сформиране на арбитражен съд] и приложение INST-X [Процедурен правилник за уреждане на спорове], ако страните не постигнат съгласие по състава на арбитражния съд в срок от два дни, съпредседателят на Съвета за партньорство от страната ищец избира, не по-късно от един ден след изтичането на двудневния срок, чрез теглене на жребий арбитър от подписъка на всяка от страните и избира чрез теглене на жребий председателя на арбитражния съд от подписъка на председателите, съставен съгласно член INST.27 [Списъци с арбитри]. Съпредседателят на Съвета за партньорство, който представлява страната ищец, може да делегира този избор на арбитър или председател чрез теглене на жребий. В рамките на два дни, считано от датата, на която е било уведомено за своето назначение, това лице потвърждава и на двете страни готовността си да изпълнява тези функции. Организационната среща по правило 10 от приложение INST-X [Процедурен правилник за уреждане на спорове] се провежда в срок от 2 дни от формирането на арбитражния съд.
3. Чрез дерогация от правило 11 от приложение INST-X [Процедурен правилник за уреждане на спорове] страната ищец представя писменото си становище не по-късно от седем дни след датата на формиране на арбитражния съд. Страната ответник представя своето писмено становище не по-късно от седем дни след датата на предаване на писменото становище на страната ищец. Арбитражният съд коригира всички други съответни срокове на процедурата за уреждане на спорове, когато това е необходимо, за да се осигури своевременното представяне на доклада.

4. Член INST.20 [Решение на арбитражния съд] не се прилага и позоваванията на решението в настоящия дял се считат за позовавания на решението по

(а) дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие], глава 3 [Контрол на субсидиите], член 3.12 [Коригиращи мерки], параграф 10; или

(b) член 9.4 [Възстановяване на баланса], параграф 3, буква в).

5. Чрез дерогация от член INST.23 [Контрол на изпълнението на решението], параграф 2 Арбитражният съд представя на страните решението си в срок от 30 дни от датата на постъпване на искането.

Член INST.34C: Спиране на изпълнението на задължения за целите на член LPFS.3.12, параграф 12, член FISH.9, параграф 5 и член FISH.14, параграф 7

1. Нивото на спиране на изпълнението на задълженията не надвишава равнището, равностойно на отмяната или намаляването на ползите по настоящото споразумение или по допълващо споразумение, което е пряко причинено от коригиращите мерки от датата на влизане в сила на коригиращите мерки до датата на постановяване на арбитражното решение.

2. Нивото на спиране на изпълнението на задълженията, поискано от страната ищец, и определянето на нивото на спиране на изпълнението на задълженията от арбитражния съд се основават на факти, които доказват, че отмяната или намаляването произтича пряко от прилагането на коригиращата мярка и засяга конкретни стоки, доставчици на услуги, инвеститори или други икономически дейци, а не е само твърдение, предположение или далечна възможност.

3. Нивото на отменените или намалените ползи, поискано от страната ищец или определено от арбитражния съд:

(а) не включва наказателни обезщетения, лихви или хипотетични загуби на печалби или бизнес възможности;

(b) се намалява с всички предходни възстановявания на мита, обезщетения за вреди или други форми на компенсация, които вече са получени от съответните дейци или от съответната страна; и

(c) не включва приноса за отмяната или намаляването чрез преднамерено или небрежно действие или бездействие на съответната страна или на което и да е лице или субект, по отношение на който са потърсени средства за правна защита вследствие на планираното спиране на изпълнението на задълженията.

Член INST.34D: Условия за възстановяване на баланса, коригиращи, компенсаторни и защитни мерки

Когато една от страните предприеме мярка съгласно член 3.12 [Коригиращи мерки] от трета глава [Контрол на субсидиите] или член 9.4 [Възстановяване на баланса] от девета глава [Институционални разпоредби] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] от първа позиция [Търговия], член ROAD.11 [Коригиращи мерки] от трета позиция [Автомобилен транспорт], член FISH.9 [Компенсаторни мерки в случай на прекратяване или намаляване на достъпа] или член FISH.14 [Коригиращи мерки и уреждане на спорове] от пета позиция от втора част или член INST.36 [Защитни мерки] от дял III от шеста част, тази мярка се прилага само спрямо обхванатите разпоредби по смисъла на член INST.10

[Обхват] и съответства *mutatis mutandis* на условията, определени в член INST.24 [Временни средства за правна защита], параграф 3.

ДЯЛ II: ОСНОВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член COMPROV.4: Демокрация, принципи на правовата държава и права на човека

1. Страните продължават да отстояват споделените ценности и принципи на демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека, които стоят в основата на техните вътрешни и международни политики. Във връзка с това страните потвърждават, че зачитат Всеобщата декларация за правата на човека и международните договори в областта на правата на човека, по които са страни.

2. Страните утвърждават тези споделени ценности и принципи в рамките на международните форуми. Страните си сътрудничат в действията си за утвърждаване на тези ценности и принципи, включително със или в трети държави.

Член COMPROV.5: Борба с изменението на климата

1. Страните смятат, че изменението на климата представлява екзистенциална заплаха за човечеството, и потвърждават ангажимента си за засилване на глобалния отговор на тази заплаха. Борбата срещу причиненото от човека изменение на климата, предвидена по процеса на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК), и по-специално в Парижкото споразумение, прието от Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата на нейната 21-ва сесия (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), служи за вдъхновение във вътрешните и външните политики на Съюза и на Обединеното кралство. В съответствие с това всяка страна спазва Парижкото споразумение и процеса по РКООНИК и се въздържа от действия или бездействия, които биха били в съществено противоречие с предмета и целите на Парижкото споразумение.

2. Страните се застъпват на международните форуми в полза на борбата с изменението на климата, включително като се ангажират с други държави и региони, за да повишат степента на своите амбиции за намаляване на емисиите на парникови газове.

Член COMPROV.6: Борба с разпространението на оръжия за масово унищожение

1. Страните считат, че разпространението на оръжия за масово унищожение (ОМУ) и техните носители, както за държавни, така и за недържавни образувания, представлява една от най-сериозните заплахи за международната стабилност и сигурност. Ето защо страните се споразумяват да си сътрудничат и да допринасят за борбата с срещу разпространението на оръжия за масово унищожение и средствата за доставянето им в пълно съответствие със съществуващите задължения по международни договори и споразумения за разоръжаване и неразпространение и други съответни международни задължения.

2. Освен това страните се споразумяват да си сътрудничат и да допринасят за борбата с разпространението на оръжия за масово унищожение и средствата за тяхната доставка като:

(а) предприемат стъпки за подписване, ратифициране или присъединяване, както е уместно, към всички други съответни международни инструменти и за цялостното им изпълнение; и

- (b) установяват ефективна система за национален контрол върху износа, чрез която да се контролират износет и транзитът на стоки, свързани с ОМУ, включително за контрол, свързан с ОМУ, упражняван спрямо крайната употреба на технологиите с възможна двойна употреба, и която съдържа ефективни санкции за нарушаване на контрола върху износа.
3. Страните се споразумяват да установят редовен диалог по тези въпроси.

Член COMPROV.7: Малки оръжия и леки въоръжения и други конвенционални оръжия

1. Страните признават, че незаконното производство, прехвърляне и движение на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ), включително боеприпасите за тях, прекаленото им натрупване, лошото им управление, недостатъчно обезопасените запаси и неконтролираното им разпространение продължават да представляват сериозна заплаха за мира и международната сигурност.
2. Страните се споразумяват да спазват и изцяло да изпълняват съответните си задължения за справяне с незаконната търговия с МОЛВ, включително боеприпасите за тях, съгласно действащите международни споразумения и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, както и своите ангажименти в рамките на други международни инструменти, приложими в тази област, като Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с МОЛВ във всичките ѝ аспекти.
3. Страните признават значението на националните системи за контрол на трансфера на конвенционални оръжия в съответствие със съществуващите международни стандарти. Страните признават значението на прилагането на този контрол по отговорен начин като принос за мира, сигурността и стабилността в международен и регионален план и за намаляване на човешкото страдание, както и за предотвратяване на отклоняването на конвенционални оръжия.
4. В това отношение страните поемат задължение да прилагат изцяло Договора за търговията с оръжие и да си сътрудничат в рамките на този договор, включително за насърчаване на всеобщото му приемане и на пълното му прилагане от всички държави — членки на ООН.
5. Ето защо страните се ангажират да си сътрудничат в усилията си за регулиране или подобряване на регулирането на международната търговия с конвенционални оръжия и за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с оръжие.

6. Страните се споразумяват да установят редовен диалог по тези въпроси.

Член COMPROV.8: Най-тежки престъпления, предизвикващи безпокойството на международната общност

1. Страните потвърждават, че най-тежките престъпления, предизвикващи безпокойството на международната общност като цяло, не трябва да остават ненаказани и че тяхното ефективно наказателно преследване трябва да се осигури чрез предприемане на мерки на национално равнище и чрез засилване на международното сътрудничество, включително чрез Международния наказателен съд. Страните се споразумяват да подкрепят изцяло универсалния характер и целостта на Римския статут на Международния наказателен съд и свързаните с него инструменти.

2. Страните се споразумяват да установят редовен диалог по тези въпроси.

Член COMPROV.9: Борба с тероризма

1. Страните си сътрудничат на двустранно, регионално и международно равнище с цел предотвратяване и борба с актовете на тероризъм във всички негови форми и проявления в съответствие с международното право, включително, когато е приложимо, международните споразумения, свързани с борбата с тероризма, международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека, както и в съответствие с принципите на Устава на ООН.
2. Страните засилват сътрудничеството в областта на борбата с тероризма, включително предотвратяването и противодействието на насилническия екстремизъм и финансирането на тероризма, с цел постигане на напредък по отношение на общите си интереси в областта на сигурността, като вземат предвид Глобалната стратегия на ООН за борба с тероризма и съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН, без да се засяга правоприлагането и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и обмена на разузнавателни данни.
3. Страните се споразумяват да установят редовен диалог по тези въпроси. Този диалог ще има за цел, наред с другото, да насърчава и улеснява:
  - (a) споделянето на оценки на терористичната заплаха;
  - (b) обмена на най-добри практики и експертен опит в борбата с тероризма;
  - (c) оперативното сътрудничество и обмена на информация, и
  - (d) обмена на мнения във връзка със сътрудничеството в рамките на многостранни организации.

Член COMPROV.10: Защита на личните данни

1. Страните потвърждават ангажимента си да гарантират високо равнище на защита на личните данни. Те се стремят да работят съвместно за насърчаване на високи международни стандарти.
2. Страните признават, че физическите лица имат право на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот и че високите стандарти в това отношение допринасят за доверието в цифровата икономика и за развитието на търговията, и са ключов фактор за ефективно сътрудничеството в областта на правоприлагането. За тази цел страните се задължават да спазват, всеки в рамките на съответните си закони и подзаконови актове, ангажиментите, които са поели в настоящото споразумение във връзка с това право.
3. Страните си сътрудничат на двустранно и многостранно равнище при спазване на съответните си закони и подзаконови нормативни актове. Това сътрудничество може да включва диалог, обмен на експертен опит и сътрудничество в областта на правоприлагането, по целесъобразност, във връзка със защитата на личните данни.
4. Когато в настоящото споразумение или в някое допълващо споразумение е предвидено предаване на лични данни, това предаване се извършва в съответствие с правилата на предаващата страна относно международното предаване на лични данни. От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият параграф не засяга прилагането

на специалните разпоредби на настоящото споразумение, свързани с предаването на лични данни, по-специално член DIGIT.7 [Защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот] и член LAWGEN.4 [Защита на личните данни], както и дял I от шеста част [Уреждане на спорове]. Когато е необходимо, всяка страна полага максимални усилия, като спазва своите правила за международно предаване на лични данни, за да установи ограниченията за предаването на лични данни, като взема предвид всички препоръки на Съвета за партньорство съгласно член INST.1, параграф 4, буква з) [Съвет за партньорство].

Член COMPROV.11: Сътрудничество в световен мащаб по въпроси от съвместен интерес в областта на икономиката, околната среда и социалната политика

1. Страните признават значението на сътрудничеството в световен мащаб за решаването на въпросите от съвместен интерес в областта на икономиката, околната среда и социалната политика. Когато това е в техен взаимен интерес, те насърчават намирането на многостранни решения на общите проблеми.

2. Като запазват автономността си при вземането на решения и без да се засягат другите разпоредби на настоящото споразумение или на което и да е допълващо споразумение, страните се стремят да си сътрудничат по текущи и нововъзникващи глобални въпроси от общ интерес, като мира и сигурността, изменението на климата, устойчивото развитие, трансграничното замърсяване, опазването на околната среда, цифровизацията, общественото здраве и защитата на потребителите, данъчното облагане, финансовата стабилност и свободната и справедлива търговия и инвестиции. За тази цел страните се стремят да поддържат постоянен и ефективен диалог и да координират позициите си в многостранните организации и форуми, в които участват, като Организацията на обединените нации, Групата на седемте (Г-7) и Групата на двадесетте (Г-20), Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, Международния валутен фонд, Световната банка и Световната търговска организация.

Член COMPROV.12: Съществени елементи

Член COMPROV.4 (1) [Демокрация, правова държава и права на човека], член COMPROV.5 (1) [Борба с изменението на климата] и член COMPROV.6 (1) [Борба срещу разпространението на оръжия за масово унищожение] представляват основни елементи на партньорството, установено с настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение.

ДЯЛ III: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ

Член INST.35: Изпълнение на задълженията, описани като съществени елементи

1. В случай че някоя от страните счита, че е налице сериозно и съществено неизпълнение от другата страна на някое от задълженията, описани като съществени елементи в член COMPROV.12 [Съществени елементи], тя може да реши да прекрати или суспендира действието на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение изцяло или частично.

2. Преди да направи това, страната, която се позовава на прилагането на настоящия член, отправя искане към Съвета за партньорство за незабавно заседание, за да се потърси своевременно и взаимноприемливо решение. Ако в срок от 30 дни от датата на искането към Съвета за партньорство не бъде намерено приемливо за всички решение, страната предприема мерките, посочени в параграф 1.

3. Мерките, упоменати в параграф 1 по-горе, се прилагат при пълно спазване на международното право и са пропорционални. Предимство се дава на мерките, които в най-малка степен засягат функционирането на настоящото споразумение и на евентуални допълващи споразумения.

4. Страните считат, че за да представлява дадена ситуация сериозно и съществено неизпълнение на някое от задълженията, описани като съществени елементи в член COMPROV.12 [Съществени елементи], тежестта и естеството ѝ трябва да бъдат от изключителен характер, който застрашава мира и сигурността или има международни последици. От съображения за правна сигурност се уточнява, че действие или бездействие, което по същество противоречи на предмета и целта на Парижкото споразумение, винаги се счита за сериозно и съществено неизпълнение на задълженията за целите на настоящия член.

Член INST.36: Предпазни мерки

1. Ако възникнат сериозни икономически, обществени или екологични затруднения от секторно или регионално естество, включително във връзка с риболовните дейности и зависимите от тях общности, които могат да продължат да съществуват, засегнатата страна може едностранно да предприеме подходящи предпазни мерки. Обхватът и продължителността на подобни защитни мерки се ограничават до това, което е строго необходимо за коригиране на ситуацията. Приоритет се дава на мерки, които нарушават в най-малка степен функционирането на настоящото споразумение.

2. Съответната страна уведомява незабавно другата страна чрез Съвета за партньорство и предоставя цялата релевантна информация. Страните започват веднага консултации в рамките на Съвета за партньорство с цел постигане на приемливо за всички решение.

3. Съответната страна не може да предприема защитни мерки преди изтичането на един месец, считано от датата на уведомяването, посочено в параграф 2, освен ако процедурата по консултация по параграф 2 не е приключила по взаимно съгласие преди изтичане на посочения срок. Когато изключителни обстоятелства, изискващи незабавни действия, изключват предварителното разглеждане, засегнатата страна може да приложи незабавно защитните мерки, които са строго необходими за овладяване на ситуацията.

Съответната страна уведомява незабавно Съвета за партньорство за предприетите мерки и предоставя цялата релевантна информация.

4. Ако предпазна мярка, предприета от засегнатата страна, създава дисбаланс между правата и задълженията по настоящото споразумение или по някое допълващо споразумение, другата страна може да предприеме такива пропорционални мерки за възстановяване на баланса, каквито са строго необходими за отстраняване на дисбаланса. Приоритет се дава на мерки, които нарушават в най-малка степен функционирането на настоящото споразумение. Параграфи 2—4 се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на подобни мерки за възстановяване на баланса.

5. Всяка страна може, без преди това да е прибягвала до консултации по член INST.13 [Консултации], да започне арбитражната процедура, посочена в член INST.14 [Арбитражна процедура] с цел оспорване на мярка, предприета от другата страна при прилагането на параграфи 1—5.

6. Защитните мерки, посочени в параграф 1, и мерките за възстановяване на баланса по параграф 5 могат да бъдат предприети и във връзка с допълващо споразумение, освен ако в него не е предвидено друго.

СЕДМА ЧАСТ: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член FINPROV.1: Териториален обхват

1. Настоящото споразумение се прилага в:
  - (a) териториите , в които се прилагат Договорът за Европейския съюз, Договорът за функционирането на Европейския съюз и Договорът за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и при условията, предвидени в тези договори; и
  - (b) територията на Обединеното кралство.
2. Настоящото споразумение се прилага също така в департамент Гърнзи, департамент Джърси и остров Ман в степента, определена в позиция пета [Рибарство] и член ОТН.9 [Географско приложение] от позиция шеста [Други разпоредби] от втора част от настоящото споразумение.
3. Настоящото споразумение нито се прилага спрямо Гибралтар, нито има каквото и да е действие по отношение на тази територия.
4. Настоящото споразумение не се прилага в отвъдморските територии, които имат специални отношения с Обединеното кралство: Ангила; Бермуда; Британската антарктическа територия; Британски територии в Индийския океан; Британски Вирджински острови; Кайманови острови; Фолкландски острови; Монтсерат; острови Питкерн, Хендерсън, Дюсие и Оено Света Елена, Възнесение и Тристан да Куня Южна Джорджия и Южните Сандвичеви острови; острови Търкс и Кайкос

Член FINPROV.2: Връзка с други споразумения

Настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение се прилагат, без да се засягат по-ранни двустранни споразумения между Обединеното кралство, от една страна, и Съюза и Европейската общност за атомна енергия, от друга страна. Страните потвърждават задълженията си за изпълнението на всяко такова споразумение.

Член FINPROV.3: Преглед

Страните съвместно извършват преглед на изпълнението на настоящото споразумение и на допълващите го споразумения, както и на всички свързани с тях въпроси пет години след влизането на настоящото споразумение в сила и на всеки пет години след това.

Член FINPROV.6: Класифицирана информация и чувствителна неклассифицирана информация

Никоя от разпоредбите на настоящото споразумение или на което и да е допълващо споразумение не може да се тълкува като задължаваща някоя от страните да предоставя класифицирана информация.

Класифицираната информация или материали, предоставени или обменени между страните по настоящото споразумение или всяко допълващо споразумение, се обработват и защитават в съответствие със Споразумението относно процедурите за сигурност за обмен и защита на класифицирана информация и всички договорености за изпълнение, сключени по него.

Страните се договарят относно инструкциите за обработване, за да осигурят защитата на чувствителната неklasифицирана информация, която обменят помежду си.

Член FINPROV.7: Неразделни части от настоящото споразумение

1. Протоколите, приложенията, допълненията и бележките под линия към настоящото споразумение съставляват неразделна част от настоящото споразумение.
2. Всяко от приложенията към настоящото споразумение, включително допълненията към него, представлява неразделна част от раздел, глава, дял, заглавие или протокол, които се отнасят до това приложение или към които се прави позоваване в същото приложение. От съображения за правна сигурност се уточнява, че:
  - (a) приложение INST-X [ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК НА СЪВЕТА ЗА ПАРТНЬОРСТВО И КОМИТЕТИТЕ] е неразделна част от дял III [Институционални разпоредби] от първа част;
  - (b) приложения ORIG-1 [УВОДНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД], ORIG-2 [СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД], ORIG-2A [КВОТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОИЗХОДА И АЛТЕРНАТИВИ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2], ORIG-2B [ПРЕХОДНИ СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ АКУМУЛАТОРИ И ЕЛЕКТРИЧЕСКИ АВТОМОБИЛИ], ORIG-3 [ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИКА], ORIG-4 [ТЕКСТ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ПРОИЗХОД], ORIG-5 [СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО КНЯЖЕСТВО АНДОРА] и ORIG-6 [СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО РЕПУБЛИКА САН МАРИНО] представляват неразделна част от глава втора [Правила за произход] от дял I от позиция едно от втора част;
  - (c) приложение SPS-1 [КРИТЕРИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН SPS.19, БУКВА Г] е неразделна част от глава трета [Санитарни и фитосанитарни мерки] от дял I от позиция едно от втора част;
  - (d) приложение TBT-XX [ДОГОВОРЕНОСТ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН TBT.9, ПАРАГРАФ 4 ЗА РЕДОВНИЯ ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С БЕЗОПАСНОСТТА НА НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И СВЪРЗАНИТЕ ПРЕВАНТИВНИ, ОГРАНИЧИТЕЛНИ И КОРИГИРАЩИ МЕРКИ], приложение TBT-ZZ [ДОГОВОРЕНОСТ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН 9, ПАРАГРАФ 5 ОТНОСНО РЕГУЛАТОРНИЯ ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С МЕРКИТЕ, ВЗЕТИ СПРЯМО НЕСЪОТВЕТСТВАЩИ НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ОБХВАНАТИТЕ ОТ ЧЛЕН TBT.9, ПАРАГРАФ 4], приложение TBT-1 [МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ОБОРУДВАНЕ И ТЕХНИТЕ ЧАСТИ], приложение TBT-2 [МЕДИЦИНСКИ ПРОДУКТИ], приложение TBT-3 [ХИМИКАЛИ], приложение TBT-4 [БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ] и приложение TBT-5 [ТЪРГОВИЯ С ВИНО] представляват неразделна част от глава четвърта [Технически пречки пред търговията] от дял I от позиция едно от втора част;
  - (e) приложение CUSTMS-1 [ЛИЦЕНЗИРАНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОПЕРАТОРИ] представлява неразделна част от глава пета [Митници и улесняване на търговията] от дял I от позиция едно от втора част;
  - (f) приложения SERVIN-1 [СЪЩЕСТВУВАЩИ МЕРКИ], SERVIN-2 [БЪДЕЩИ МЕРКИ], SERVIN-3 [ЛИЦА НА ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА УСТАНОВЯВАНЕ, ЛИЦА, ПРЕМЕСТЕНИ ПРИ ВЪТРЕШНОКОРПОРАТИВЕН ТРАНСФЕР И ЛИЦА НА КРАТКОСРОЧНО ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ], SERVIN-4 [ДОСТАВЧИЦИ НА УСЛУГИ ПО ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИ СПЕЦИАЛИСТИ], SERVIN-5 [ДВИЖЕНИЕ НА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА] и SERVIN-6 [НАСОКИ ОТНОСНО МЕХАНИЗМИТЕ ЗА

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ КВАЛИФИКАЦИИ] представляват неразделна част от дял II [Услуги и инвестиции] от позиция едно от глава втора;

- (g) приложение PPROC-1 [ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ] представлява неразделна част от дял VI [Възлагане на обществени поръчки] от позиция едно от втора част;
- (h) приложения ENER-1 [СПИСЪЦИ НА ЕНЕРГИЙНИ СТОКИ, ВЪГЛЕВОДОРОДИ И СУРОВИНИ], ENER-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОКОЛНА СРЕДА], ENER-3 [НЕПРИЛАГАНЕ НА ДОСТЪП НА ТРЕТИ ЛИЦА И ОТДЕЛЯНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА] и ENER-4 [РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРЕНОСНАТА СПОСОБНОСТ НА МЕЖДУСИСТЕМНИТЕ ЕЛЕКТРОПРОВОДИ В РАМКИТЕ НА ПАЗАРНИЯ ВРЕМЕВИ ИНТЕРВАЛ „ДЕН НАПРЕД“] представляват неразделна част от дял VIII [Енергетика] от позиция едно от глава втора;
- (i) приложение ENER-2 [СУБСИДИИ ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОКОЛНА СРЕДА] представлява неразделна част от дял XI [LPFOFCSD] от позиция едно от втора част;
- (j) Приложение AVSAF-1 [ЛЕТАТЕЛНА ГОДНОСТ И ЕКОЛОГИЧНО СЕРТИФИЦИРАНЕ] и всяко приложение, прието в съответствие с член AVSAF.12 [Приемане и изменения на приложенията към настоящия дял] представляват неразделна част от дял втори [Авиационна безопасност] от позиция едно от втора част;
- (k) приложение ROAD-1 [Автомобилен превоз на стоки] е неразделна част от дял I [автомобилен превоз на стоки] от позиция три от втора част;
- (l) приложения ROAD-2 [ОБРАЗЕЦ НА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДЕН РЕДОВЕН И СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕДОВЕН ПРЕВОЗ], ROAD-3 [ОБРАЗЕЦ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДЕН РЕДОВЕН И СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕДОВЕН ПРЕВОЗ] ROAD-4 [ОБРАЗЕЦ НА ПЪТЕН ФОРМУЛЯР ЗА СЛУЧАЙНИ ПРЕВОЗИ] представляват неразделна част от дял II [Автомобилен превоз на пътници] от позиция три от втора част;
- (m) [приложения FISH.1, FISH.2, FISH.3 и FISH.4 [ПРОТОКОЛ ЗА ДОСТЪПА ДО ВОДИ] представляват неразделна част от позиция пет [Рибарство] от втора част];
- (n) приложение LAW-1 [ОБМЕН НА ДНК ДАННИ, ДАКТИЛОСКОПИЧНИ ОТПЕЧАТЪЦИ И ДАННИ ЗА РЕГИСТРАЦИЯТА НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА] представлява неразделна част от дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатьци и данни за регистрацията на превозни средства] от трета част;
- (o) приложение Law-2 [РЕЗЕРВАЦИОННИ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ] представлява неразделна част от дял III [Предаване и обработване на резервационни данни на пътниците] от трета част;
- (p) приложение LAW-3 [ФОРМИ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, ЗА КОИТО ЕВРОПОЛ Е КОМПЕТЕНТЕН] представлява неразделна част от дял V [Сътрудничество с Европол] от трета част;
- (q) приложение LAW-4 [ФОРМИ НА ТЕЖКО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, ЗА КОИТО ЕВРОЮСТ Е КОМПЕТЕНТНА] представлява неразделна част от дял VI [Сътрудничество с Евроюст] от трета част;
- (r) приложение LAW-5 [ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ] представлява неразделна част от дял VII [Предаване] от трета част;

- (s) приложение LAW-6 [ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ РЕГИСТРИТЕ ЗА СЪДИМОСТ — ТЕХНИЧЕСКИ И ПРОЦЕДУРНИ СПЕЦИФИКАЦИИ] представлява неразделна част от дял IX [Обмен на информация от регистрите за съдимост] от трета част;
- (t) приложение LAW-7 [ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЕРОРИЗЪМ] представлява неразделна част от дял III [Предаване и обработване на резервационни данни на пътниците], дял VII [Предаване] и дял XI [Обезпечаване и конфискация] от трета част;
- (u) приложение LAW-8 [ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ] представлява неразделна част от дял XI [Обезпечаване и конфискация] от трета част;
- (v) приложение UNPRO-1 [ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ [член UNPRO.2.1.11]] представлява неразделна част от раздел 2 [Правила за финансиране на участието в програми и дейности на Съюза] от глава първа от пета част [Участие в програми на Съюза, добро финансово управление и финансови разпоредби];
- (w) приложение INST-X [ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК ЗА УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ] и приложение INST-X [КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА АРБИТРИТЕ] представляват неразделна част от дял I [Уреждане на спорове] от шеста част;
- (x) ПРИЛОЖЕНИЕТО КЪМ ПРОТОКОЛА ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОБЛАСТТА НА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ И ЗА ВЗАИМОПОМОЩТА ПРИ СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЦИ И МИТА представлява неразделна част от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с данъци и мита;
- (y) приложения SSC-1 [НЯКОИ ПАРИЧНИ ОБЕЗЩЕТИЯ, ЗА КОИТО ПРОТОКОЛЪТ НЕ СЕ ПРИЛАГА], SSC-2 [ОГРАНИЧЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ОБЕЗЩЕТИЯ В НАТУРА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЕМЕЙСТВОТО НА ПОГРАНИЧЕН РАБОТНИК], SSC-3 [ПОВЕЧЕ ПРАВА ЗА ПЕНСИОНЕРИ, ЗАВЪРНАЛИ СЕ В КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА], SSC-4 [СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ПРОПОРЦИОНАЛНОТО ИЗЧИСЛЯВАНЕ СЕ ОТМЕНЯ ИЛИ НЕ СЕ ПРИЛАГА], SSC-5 [ОБЕЗЩЕТИЯ И СПОРАЗУМЕНИЯ, КОИТО ПОЗВОЛЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид]], SSC-6 [СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО], SSC-7 [ЧАСТ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО] и SSC-8 [ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.11 [КОМАНДИРОВАНИ РАБОТНИЦИ]] и допълненията към тях представляват неразделна част от Протокола за координация социалната сигурност.

Член FINPROV.8: Прекратяване

Всяка от страните може да прекрати действието на настоящото споразумение чрез писмено уведомление по дипломатически път. Настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение престават да бъдат в сила на първия ден от дванадесетия месец след датата на уведомлението.

Член FINPROV.9: Автентични текстове

Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски,

унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език. До 30 април 2021 г. всички езикови версии на споразумението се подлагат на процес на окончателна правна редакция. Независимо от предходното изречение, процесът на окончателна правна редакция на текста на споразумението на английски език завършва най-късно в деня, посочен в член FINPROV.11, параграф 1 [Влизане в сила и временно прилагане], ако този ден е преди 30 април 2021 г.

Текстовете на езиците, получени в резултат на горепосочения процес на окончателна правна редакция, заменят *ab initio* подписаните версии на споразумението и се установяват като автентични и окончателни чрез размяна на дипломатически ноти между страните.

Член FINPROV.10: Бъдещи присъединявания към Съюза

1. Съюзът уведомява Обединеното кралство за всяко ново искане за присъединяване на трета държава към Съюза.

2. В хода на преговорите между Съюза и третата държава относно присъединяването на тази държава към Съюза⁸⁶ Съюзът се стреми:

а) по искане на Обединеното кралство и, доколкото е възможно, да предоставя всякаква информация относно всеки въпрос, обхванат от настоящото споразумение и от всяко допълващо споразумение; и

б) да вземе предвид всички опасения, изразени от Обединеното кралство.

3. Съветът за партньорство проучва всички последици от присъединяването на трета държава към Съюза върху настоящото споразумение и всяко допълващо споразумение достатъчно време преди датата на такова присъединяване.

4. Доколкото е необходимо, преди влизането в сила на споразумението за присъединяване на трета държава към Съюза Обединеното кралство и Съюзът:

а) изменят настоящото споразумение или всяко допълващо споразумение,

б) въвеждат с решение на Съвета за партньорство всякакви други необходими корекции или преходни договорености по отношение на настоящото споразумение или на всяко допълващо споразумение;

в) решават в рамките на Съвета за партньорство дали:

(i) да прилагат член VSTV.1 [Визи за краткосрочни посещения] по отношение на гражданите на тази трета държава; или

(ii) да установят преходни разпоредби по отношение на член VSTV.1 [Визи за краткосрочни посещения] по отношение на тази трета държава и нейните граждани, след като тя се присъедини към Съюза.

---

⁸⁶ В интерес на правната сигурност се уточнява, че параграфи 2—9 се прилагат по отношение на преговори между Съюза и трета държава за присъединяване към Съюза, провеждани след влизането в сила на настоящото споразумение, независимо от факта, че искането за присъединяване се е състояло преди влизането в сила на настоящото споразумение.

5. При липса на решение по параграф 4, буква в), подточка i) или ii) до влизането в сила на споразумението за присъединяване на съответната трета държава към Съюза, член VSTV.1 [Визи за краткосрочни посещения] не се прилага за гражданите на тази трета държава.
6. В случай че Съветът за партньорство установи преходни разпоредби, както е посочено в параграф 4, буква в), подточка ii), той посочва тяхната продължителност. Съветът за партньорство може да удължи срока на действие на тези преходни разпоредби.
7. Преди изтичането на срока на действие на преходните разпоредби, посочени в параграф 4, буква в), подточка ii), Съветът за партньорство решава дали след края на преходните разпоредби по отношение на гражданите на тази трета държава да се прилага член VSTV.1 [Визи за краткосрочни посещения]. При липса на такова решение член VSTV.1 [Визи за краткосрочни посещения] не се прилага по отношение на гражданите на тази трета държава след края на преходните разпоредби.
8. Параграф 4, буква в) и параграфи 5—7 не засягат прерогативите на Съюза по вътрешното му законодателство.
9. От съображения за правна сигурност се уточнява, че без да се засягат параграф 4, буква в) и параграфи 5—7 настоящото споразумение се прилага по отношение на нова държава — членка на Европейския съюз, от датата на присъединяване на тази нова държава членка към Европейския съюз.

Член FINPROV.10A: Временна разпоредба за предаване на Обединеното кралство на лични данни

1. За срока на посочения период предаването на лични данни от Съюза към Обединеното кралство не се счита за предаване на трета държава съгласно правото на Съюза, при условие че законодателството на Обединеното кралство за защита на данните към 31 декември 2020 г., както е запазено и включено в правото на Обединеното кралство от 2018 г. със Закона за (оттегляне) от Европейския съюз и изменено с регламентите от 2019 г. за защита на данните, неприкосновеността на личния живот и за електронните съобщения (изменения и т.н.) (Напускане на ЕС)⁸⁷ („приложимия режим за защита на данните“), се прилага и при условие че в рамките на определеното от Обединеното кралство споразумение за партньорство не се прилагат правомощията на Обединеното кралство.
2. При спазване на параграфи 3—11 параграф 1 се прилага и по отношение на предаването на лични данни от Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия към Обединеното кралство през определения период, определен съгласно правото на Съюза, прилагано в тези държави по силата на Споразумението за Европейското икономическо пространство, съставено в Порто на 2 май 1992 г., докато параграф 1 се прилага за предаването на лични данни от Съюза към Обединеното кралство, при условие че тези държави уведомят писмено и двете страни за изричното си съгласие да прилагат тази разпоредба.
3. В настоящия член „определени правомощия“ означава правомощията:

---

⁸⁷ Изменен с регламентите от 2020 г. за защита на данните, неприкосновеността на личния живот и за електронните съобщения (изменения и т.н.) (Напускане на ЕС).

- (a) приемане на регламенти съгласно членове 17A, 17C и 74A от Закона за защита на данните на Обединеното кралство от 2018 г.;
- (b) издаване на нов документ, в който се посочват стандартни клаузи за защита на данните съгласно член 119A от Закона на Обединеното кралство за защита на данните от 2018 г.;
- (c) одобряване на нов проект на кодекс за поведение съгласно член 40, параграф 5 от ОРЗД на Обединеното кралство, различен от кодекс за поведение, на който не може да се разчита, за да се осигурят подходящи гаранции за предаването на лични данни на трета държава съгласно член 46, параграф 2, буква д) от ОРЗД на Обединеното кралство;
- (d) одобряване на нов сертификационен механизъм съгласно член 42, параграф 5 от ОРЗД на Обединеното кралство, различен от сертификационните механизми, на които не може да се разчита, за да се осигурят подходящи гаранции за предаването на лични данни на трета държава съгласно член 46, параграф 2, буква е) от ОРЗД на Обединеното кралство;
- (e) одобряване на нови задължителни корпоративни правила съгласно член 47 от ОРЗД на Обединеното кралство;
- (f) разрешаване на нови договорни клаузи, посочени в член 46, параграф 3, буква а) от ОРЗД на Обединеното кралство; или
- (g) разрешаване на нови административни договорености, посочени в член 46, параграф 3, буква б) от ОРЗД на Обединеното кралство.

4. „Посоченият срок“ започва от датата на влизане в сила на настоящото споразумение и приключва при спазване на параграф 5 на:

- (a) датата, на която Европейската комисия е приела решения относно адекватността на нивото на защита по отношение на Обединеното кралство съгласно член 36, параграф 3 от Директива (ЕС) 216/680 и съгласно член 45, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/679, или
- (b) датата, която е четири месеца след началото на определения срок, като срокът се удължава с два допълнителни месеца, освен ако една от страните възрази;

в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

5. При спазване на параграфи 6 и 7, ако по време на определения срок Обединеното кралство измени приложимия режим за защита на данните или упражни определените правомощия без съгласието на Съюза в рамките на Съвета за партньорство, посоченият срок изтича на датата, на която правомощията са упражнени или изменението влиза в сила.

6. Позоваванията на упражняването на определените правомощия в параграфи 1 и 5 не включват упражняването на такива правомощия, чийто ефект е ограничен до привеждане в съответствие със съответното право на Съюза в областта на защитата на данните.

7. Всичко, което иначе би представлявало изменение на приложимия режим за защита на данните и което:

- (a) е направено със съгласието на Съюза в рамките на Съвета за партньорство; или
- (b) е ограничено до привеждане в съответствие със съответното законодателство на Съюза за защита на данните;

не се разглежда като изменение на приложимия режим за защита на данните за целите на параграф 5, а вместо това следва да се разглежда като част от приложимия режим за защита на данните за целите на параграф 1.

8. За целите на параграфи 1, 5 и 7 „съгласието на Съюза в рамките на Съвета за партньорство“ означава:

- (a) решение на Съвета за партньорство, както е описано в параграф 11; или
- (b) счита се, че е постигнато съгласие, както е описано в параграф 10.

9. Когато Обединеното кралство уведоми Съюза, че възнамерява да упражни определените правомощия или предлага изменение на приложимия режим за защита на данните, всяка от страните може да поиска, в срок от пет работни дни, заседание на Съвета за партньорство, което трябва да се проведе в срок от две седмици от искането.

10. Ако не е поискано такова заседание, се счита, че Съюзът е дал съгласието си за такова упражняване или изменение в определения период.

11. Ако е поискано такова заседание, на това заседание Съветът за партньорство разглежда предложеното упражняване или изменение и може да приеме решение, в което заявява, че е съгласен с упражняването или изменението в определения период.

12. Обединеното кралство уведомява Съюза, доколкото това е разумно възможно, когато по време на определения период въведе нов инструмент, на който може да се разчита за предаване на лични данни на трета държава съгласно член 46, параграф 2, буква а) от ОРЗД на Обединеното кралство или раздел 75, параграф 1, буква а) от Закона на Обединеното кралство за защита на данните от 2018 г. в определения период. След уведомление от страна на Обединеното кралство съгласно настоящия параграф Съюзът може да поиска свикване на заседание на Съвета за партньорство за обсъждане на съответния инструмент.

13. Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част не се прилага за спорове, свързани с тълкуването и прилагането на настоящия член.

Член FINPROV.11: Влизане в сила и временно прилагане

1. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от месеца, следващ месеца, през който двете страни са се уведомили взаимно, че са изпълнили съответните си вътрешни изисквания и процедури за установяване на съгласието си да бъдат обвързани.

2. Страните се споразумяват да прилагат временно настоящото споразумение от 1 януари 2021 г., при условие че преди тази дата са се уведомили взаимно, че съответните им вътрешни изисквания и процедури, необходими за временното прилагане, са изпълнени. Временното прилагане се прекратява на една от следните дати, в зависимост от това коя от двете настъпи по-рано:

- (a) 28 февруари 2021 г. или друга дата, определена от Съвета за партньорство; или
- (b) мерките, посочени в параграф 1.

3. Считано от датата, от която настоящото споразумение се прилага временно, страните приемат позоваванията в настоящото споразумение на „датата на влизане в сила на настоящото споразумение“ или на „влизането в сила на настоящото споразумение“ като позовавания на датата, от която настоящото споразумение се прилага временно.

Съставено в Брюксел и Лондон на тридесети декември две хиляди и двадесета година.

Hecho en Bruselas y Londres, el treinta de diciembre de dos mil veinte.

V Bruselu a v Londýně dne třicátého prosince dva tisíce dvacet.

Udfærdiget i Bruxelles og London, den tredivte december to tusind og tyve.

Geschehen zu Brüssel und London am dreißigsten Dezember zweitausendzwanzig.

Kahe tuhande kahekümnenda aasta detsembrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis ja Londonis.

Έγινε στις Βρυξέλλες και στο Λονδίνο, στις τριάντα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι.

Done at Brussels and London on the thirtieth day of December in the year two thousand and twenty.

Fait à Bruxelles et à Londres, le trente décembre deux mille vingt.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil agus i Londain, an tríochadú lá de mhí na Nollag an bhliain dhá mhíle fiche.

Sastavljeno u Bruxellesu i Londonu tridesetog prosinca godine dvije tisuće dvadesete.

Fatto a Bruxelles e Londra, addì trenta dicembre duemilaventi.

Briselē un Londonā, divi tūkstoši divdesmitā gada trīsdesmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimtų metų gruodžio trisdešimtą dieną Briuselyje ir Londone.

Kelt Brüsszelben és Londonban, a kétezer-husznadik év december havának harmincadik napján.

Magħmul fi Brussell u Londra, fit-tletin jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel en Londen, dertig december tweeduizend twintig.

Sporządzono w Brukseli i Londynie dnia trzydziestego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego.

Feito em Bruxelas e em Londres, em trinta de dezembro de dois mil e vinte.

Întocmit la Bruxelles și la Londra la treizeci decembrie două mii douăzeci.

V Bruseli a Londýne tridsiateho decembra dvetisícdvadsať.

V Bruslju in Londonu, tridesetega decembra dva tisoč dvajset.

Tehty Brysselissä ja Lontoossa kolmantenakymmenentenä päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentä.

Som skedde i Bryssel och i London den trettionde december år tjugohundratjugo.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Ursole u. d. f. -

За Европейската общност за атомна енергия
Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
Za Evropské společenství pro atomovou energii
For Det Europæiske Atomenergifællesskab
Für die Europäische Atomgemeinschaft
Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
For the European Atomic Energy Community
Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach
Za Evropsku zajednicu za atomsku energiju
Per la Comunità europea dell'energia atomica
Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
Europos atominės energijos bendrijos vardu
Az Európai Atomenergia-közösség részéről
F'isem il-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika
Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
För Europeiska atomenergigemenskapen

Handwritten signature

За Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия
Por el Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte
Za Spojené království Velké Británie a Severního Írska
For Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland
Für das Vereinigte Königreich Großbritannien und Nordirland
Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi nimel
Για το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
Thar ceann Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann
Za Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske
Per il Regno Unito di Gran Bretagna e Irlanda del Nord
Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes vārdā –
Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės vardu
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága részéről
Għar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq
Voor het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland
W imieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
Pelo Reino Unido da Grã-Bretanha e da Irlanda do Norte
Pentru Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
Za Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
Za Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Írska
Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolesta
För Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'B' followed by a series of loops and a final flourish.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ INST: ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК НА СЪВЕТА ЗА ПАРТНЬОРСТВО И НА КОМИТЕТИТЕ

Правило 1

Председател

1. Европейският съюз и Обединеното кралство се уведомяват взаимно за имената, длъжностите и данните за контакт на назначените от тях съпредседатели. Счита се, че всеки съпредседател е упълномощен да представлява, съответно, Европейския съюз или Обединеното кралство до датата, на която другата страна е уведомена за нов съпредседател.
2. Решенията на съпредседателите, предвидени в настоящия процедурен правилник, се вземат по взаимно съгласие.
3. Съпредседателят може да бъде заменен за определено заседание от назначено за негов представител лице. Съпредседателят или назначеното за негов представител лице уведомява възможно най-рано другия съпредседател и секретариата на Съвета за партньорство за назначаването на представителя. Всяко позоваване в настоящия правилник на съпредседателите се разбира като включващо и назначеното за представител лице.

Правило 2

Секретариат

Секретариатът на Съвета за партньорство („секретариатът“) е съставен от длъжностно лице на Европейския съюз и длъжностно лице на правителството на Обединеното кралство. Секретариатът изпълнява задачите, които са му възложени с настоящия процедурен правилник.

Европейският съюз и Обединеното кралство се уведомяват взаимно за имената, длъжностите и данните за контакт на длъжностното лице, което е член на секретариата на Съвета за партньорство съответно от Съюза и от Обединеното кралство. Счита се, че това длъжностно лице продължава да изпълнява ролята на член на секретариата за Европейския съюз или за Обединеното кралство до датата, на която Съюзът или Обединеното кралство изпратят уведомление за нов член.

Правило 3

Заседания

1. Всяко заседание на Съвета за партньорство се свиква от секретариата на дата и място, договорени от съпредседателите. Когато Европейският съюз или Обединеното кралство са изпратили искане за заседание чрез секретариата, Съветът за партньорство се стреми да заседава в рамките на 30 дни след такова искане или по-рано в случаите, предвидени в настоящото споразумение.

2. Заседанията на Съвета за партньорство се провеждат с редуване в Брюксел и Лондон, освен ако съпредседателите не решат друго.

3. Чрез дерогация от параграфи 2 съпредседателите могат да договорят заседание на Съвета за партньорство да се проведе чрез видеоконферентна или телеконферентна връзка.

Правило 4

Участие в заседания

1. В разумен срок преди всяко заседание Европейският съюз и Обединеното кралство взаимно се уведомяват чрез секретариата за предвидения състав на делегациите си и уточняват името и функцията на всеки член на делегацията.

2. Когато е целесъобразно, съпредседателите на Съвета за партньорство могат, по взаимно съгласие, да поканят експерти (без държавни служители) да присъстват на заседанията на съвета, за да представят информация относно специфични теми и само по време на частите от заседанието, които изискват обсъждането на тези специфични теми.

Правило 5

Документи

Писмените документи, на които се основават разискванията в рамките на Съвета за партньорство, се номерират и разпространяват в Съюза и в Обединеното кралство от секретариата.

Правило 6

Кореспонденция

1. Съюзът и Обединеното кралство изпращат своята кореспонденция, адресирана до Съвета за партньорство, чрез секретариата. Тази кореспонденция може да бъде изпратена под каквато и да е форма на писмена комуникация, включително по електронна поща.

2. Секретариатът осигурява препращането на адресираната до Съвета за партньорство кореспонденция до съпредседателите, а когато е целесъобразно — и разпращането ѝ, в съответствие с правило 5.

3. Цялата кореспонденция, изпращана от съпредседателите или адресирана пряко до тях, се праща на секретариата и се разпраща, когато е целесъобразно, в съответствие с правило 5.

Правило 7

Дневен ред на заседанията

1. За всяко заседание секретариатът изготвя предварителен дневен ред. Той се изпраща, заедно със съпътстващите документи, на съпредседателите не по-късно от 10 дни преди датата на заседанието.

2. Предварителният дневен ред включва точките, поискани от Съюза или от Обединеното кралство. Всяко такова искане, заедно с всички съпътстващи документи, се изпраща на секретариата не по-късно от 15 дни преди началото на заседанието.
3. Не по-късно от 5 дни преди датата на заседанието съпредседателите вземат решение относно предварителния дневен ред на заседанието.
4. Дневният ред се приема от Съвета за партньорство в началото на всяко заседание. По искане на Съюза или на Обединеното кралство и с консенсус в дневния ред може да бъде включена точка, различна от вече включените в предварителния дневен ред точки.
5. По взаимно съгласие съпредседателите могат да съкратят или удължат сроковете, посочени в параграфи 1 —3, за да се вземат предвид изискванията, свързани с конкретен случай.

Правило 8

Протокол

1. Проектът на протокол за всяко заседание се изготвя от служителя, изпълняващ функциите на член на секретариата на страната домакин на заседанието, в рамките на 15 дни от края на заседанието, освен ако съпредседателите решат друго. Проектът на протокола се предава за коментари на члена на секретариата на другата страна. Последният може да представи коментари в рамките на 7 дни от датата на получаване на проекта на протокола.
2. По правило в протокола се обобщава всяка точка от дневния ред, като, когато е приложимо, се посочва следното:
  - (а) документацията, предадена на Съвета за партньорство;
  - (б) всяко изявление, чието вписване в протокола е било поискано от единия от съпредседателите; и
  - (в) взетите решения, направените препоръки, декларациите, по които е постигнато съгласие, и приетите заключения по конкретни въпроси.
3. В приложение към протокола се включва списък на участниците, в който за всяка от делегациите са посочени имената и функциите на всички физически лица, присъствали на заседанието.
4. Секретариатът коригира проекта на протокола въз основа на получените коментари и коригираният проект на протокола се одобрява от съпредседателите в рамките на 28 дни от датата на заседанието, или в друг срок, определен от съпредседателите. След като бъде одобрен, два екземпляра на протокола се заверяват с подпис от членовете на секретариата. Европейският съюз и Обединеното кралство получават по един от тези автентични екземпляри. Съпредседателите могат да се споразумеят, че горното изискване се удовлетворява с подписването и обмена на електронни екземпляри.

Правило 9

Решения и препоръки

1. В периода между заседанията Съветът за партньорство може да приема решения или препоръки чрез писмена процедура. Текстът на проекта на решение или препоръка се представя в писмена форма от единия от съпредседателите на другия съпредседател на работния език на Съвета за партньорство. Другата страна разполага с един месец, или по-дълъг период от време, посочен от предлагащата страна, за да изрази съгласието си с проекта на решение или препоръка. Ако другата страна не изрази съгласие, предложеното решение или препоръка се подлага на обсъждане и може да бъде прието на следващото заседание на Съвета за партньорство. Проектите на решения или препоръки се считат за приети, след като другата страна изрази съгласието си, и се вписват в протокола на следващото заседание на Съвета за партньорство на основание правило 8.
2. Когато Съветът за партньорство приема решения или препоръки, думата „Решение“ или „Препоръка“ се слага в заглавието на тези актове. Секретариатът регистрира всяко решение или препоръка с пореден номер и указване на датата на приемане на акта.
3. В приетите от Съвета за партньорство решения се посочва датата, на която те влизат в сила.
4. Приетите от Съвета за партньорство решения и препоръки се изготвят в два екземпляра на автентичните езици и се подписват от съпредседателите, и се изпращат от секретариата на Съюза и на Обединеното кралство веднага след подписването им. Съпредседателите могат да се споразумеят, че изискването за подпис се удовлетворява с подписването и обmena на електронни екземпляри.

Правило 10

Прозрачност

1. Съпредседателите могат да се договорят Съветът за партньорство да заседава в открито заседание.
2. Всяка от страните може да реши дали да публикува решенията и препоръките на Съвета за партньорство в съответния си официален вестник или онлайн.
3. Ако Съюзът или Обединеното кралство предостави на Съвета за партньорство информация, която е поверителна или защитена от разгласяване съгласно неговите законови и подзаконови актове, другата страна третира тази информация като поверителна.
4. Предварителният дневен ред на заседанията се оповестява публично преди провеждането на заседанието на Съвета за партньорство. Протоколите от заседанията се оповестяват публично след тяхното одобрение в съответствие с правило 8.
5. Публикуването на документите, посочени в параграфи 2—4, се извършва при спазване на приложимите правила за защита на данните на двете страни.

Правило 11

Езици

1. Официалните езици на Съвета за партньорство са официалните езици на Съюза и на Обединеното кралство.

2. Работният език на Съвета за партньорство е английски език. Освен ако съпредседателите не решат друго, Съветът за партньорство провежда разискванията си въз основа на документи, изготвени на английски език.

3. Съветът за партньорство приема решения относно изменението или тълкуването на споразумението на езиците на автентичните текстове на споразумението. Всички останали решения на Съвета за партньорство, включително тези, чрез които се изменя настоящия процедурен правилник, се приемат на работния език, посочен в параграф 2.

Правило 12

Разноски

1. Съюзът и Обединеното кралство поемат поотделно направените от тях разходи в резултат на участието в заседанията на Съвета за партньорство.

2. Разходите по организирането на заседанията и размножаването на документите се поемат от страната, която е домакин на заседанието.

3. Разходите по осигуряването по време на заседанията на устен превод към и от работния език на Съвета за партньорство се поемат от страната, която е поискала устния превод.

4. Всяка страна отговаря за превода на решенията и други документи на собствените си официални езици, ако това се изисква съгласно правило 11, и покрива разходите, свързани с тези преводи.

Правило 13

Комитети

1. Без да се засяга параграф 2 от настоящото правило, правила 1—12 се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на комитетите.

2. Комитетите уведомяват Съвета за партньорство достатъчно рано за графика и дневния ред на заседанията си и му докладват относно резултатите и заключенията от всяко едно от тях.

*ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-1: УВОДНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ
ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД*

Бележка 1

Общи принципи

1. Настоящото приложение определя общите правила за приложимите изисквания от приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], както е предвидено в член ORIG 3 [Общи изисквания], параграф 1, буква в) от настоящето споразумение.
2. За целите на настоящото приложение и на приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], изискванията за това даден продукт да бъде с произход в съответствие с член ORIG .3 [Общи изисквания], параграф 1, буква в) от настоящето споразумение представляват промяна в тарифното класиране, производствения процес, максималната стойност или теглото на материалите без произход или всяко друго изискване, посочено в настоящото приложение и в приложение и приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].
3. Позоваването на теглото в специфичното за отделните продукти правило за произход означава нетното тегло, което представлява теглото на даден материал или продукт, без да се включва теглото на опаковката.
4. Настоящото приложение и приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] се основават на Хармонизираната система, както е изменена на 1 януари 2017 г.

Бележка 2

Структура на списъка на специфичните за отделните продукти правила за произход

1. Бележките по раздели или глави, където е приложимо, се четат във връзка със специфичните за отделните продукти правила за произход за съответния раздел, глава, позиция или подпозиция.
2. Всяко специфично за отделните продукти правило, посочено в колона 2 на приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], се прилага към съответстващия продукт, посочен в колона 1 на приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].
3. Ако даден продукт е предмет на алтернативни специфични за отделните продукти правила за произход, той е с произход в страна, ако изпълнява едно от алтернативните правила.
4. Ако даден продукт е предмет на специфично за отделните продукти правило за произход, което включва множество изисквания, продуктът е с произход от една от страните само ако изпълнява всички изисквания.
5. За целите на настоящото приложение и на приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] се прилагат следните определения:

- (a) „раздел“ означава раздел от Хармонизираната система;
- (b) „глава“ означава първите две цифри в номера на тарифното класиране по Хармонизираната система;
- (c) „позиция“ означава първите четири цифри в номера на тарифното класиране по Хармонизираната система; и
- (d) „подпозиция“ означава първите шест цифри в номера на тарифното класиране по Хармонизираната система.

2. За целите на специфичните за отделните продукти правила за произход се използват следните съкращения:

„СС“ означава производство от материали без произход по която и да било глава, с изключение на материали по същата глава, от която е продуктът; това означава, че всички материали без произход, използвани в производството на продукта, трябва да бъдат класирани в глава (2-цифреното ниво от Хармонизираната система), различна от главата на продукта (т.е. промяна на главата);

„СТН“ означава производство от материали без произход по която и да било позиция, с изключение на материали по същата позиция, от която е продуктът; това означава, че всички материали без произход, използвани в производството на продукта, трябва да бъдат класирани в позиция (4-цифреното ниво от Хармонизираната система), различна от позицията на продукта (т.е. промяна на позицията);

„СТSH“ означава производство от материали без произход по която и да било подпозиция, с изключение на материали по същата подпозиция, от която е продуктът; това означава, че всички материали без произход, използвани в производството на продукта, трябва да бъдат класирани в подпозиция (6-цифреното ниво от Хармонизираната система), различна от подпозицията на продукта (т.е. промяна на подпозицията).

Бележка 3

Прилагане на специфичните за отделните продукти правила за произход

1. Член ORIG.3 [Общи изисквания], параграф 2 от настоящото споразумение относно продуктите, придобили статут на продукт с произход, които се използват при производството на други продукти, се прилага независимо дали този статут е бил придобит в същия производствен обект в някоя от страните, в която се използват тези продукти.

2. Ако специфично за отделните продукти правило за произход предвижда, че не може да се използва определен материал без произход или че стойността или теглото на определен материал без произход не може да надвишава определен праг, тези изисквания не се прилагат по отношение на материали без произход, класирани на друго място в Хармонизираната система.

3. Пример 1: когато правилото за булдозери (HS подпозиция 8429.11) изисква: „СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 84.31 части, подходящи единствено за машини от позиции 84.25—84.30“, използването на материали без произход, класирани на място, различно от 84.29 и 84.31, като винтове (HS позиция 73.18), изолирани проводници и

електрически проводници (HS позиция 85.44) и различна електроника (HS глава 85), не е ограничено.

Пример 2: Когато правилото за глава 35.05 (декстрин и други модифицирани скорбяла и нишесте; лепила на базата на скорбяла или нишесте и т.н.) изисква „СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 11.08“, използването на материали без произход, класирани на място, различно от 11,08 (скорбяла и нишесте, инулин), като материалите от глава 10 (житни растения), не е ограничено.

4. Ако специфично за отделните продукти правило за произход предвижда, че даден продукт трябва да бъде произведен от конкретен материал, това условие не ограничава използването на други материали, които не отговарят на изискването поради самото си естество.

Бележка 4

Изчисляване на максималната стойност на материалите без произход

За целите на специфичните за отделните продукти правила за произход се използват следните определения:

- (a) „митническа стойност“ означава стойността, определена в съответствие със Споразумението за прилагане на член VII от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г.;
- (b) EXW или „цена франко завод“ означава:
  - (i) цената на продукта, платена или дължима на производителя, в чието предприятие е извършена последната обработка или преработка, при условие че в цената е включена стойността на всички използвани материали и всички други разходи, направени във връзка с производството на продукта, без всякакви вътрешни данъци, които са или могат да бъдат възстановени след износа на получения продукт; или
  - (ii) ако няма платена или дължима цена или ако действително платената цена не отразява всички разходи, действително направени във връзка с производството на продукта, стойността на всички използвани материали и всички други разходи, направени във връзка с производството на продукта в страната износител, които
    - (A) включват разходите за продажба, общите и административните разходи, както и печалбата, които могат обосновано да бъдат отнесени към продукта, и
    - (B) изключват разходите за навло, застраховка, всички други разходи за транспортирането на продукта и всички вътрешни данъци в страната износител, които са или могат да бъдат възстановени след износа на получения продукт.
  - (iii) За целите на подточка i), когато последното производство е било възложено на подизпълнител, терминът „производител“ в буква и) се отнася до лицето, което е наело подизпълнителя;

- (c) „MaxNOM“ означава максималната стойност на материалите без произход, изразена като процент, и се изчислява според следната формула:

$$\text{MaxNOM (\%)} = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

- (d) „VNM“ означава стойността на материалите без произход, използвани в производството на продукт, която е тяхната митническа стойност в момента на вноса, включително разходи за навло, застраховки, където това е целесъобразно, опаковане и всички други разходи, свързани с транспортирането на материалите до пристанището на вноса в страната, в която се намира производителят на стоката. Когато стойността на материалите без произход е неизвестна и не може да бъде установена, се използва първата установима цена, заплатена за материалите без произход в Съюза или в Обединеното кралство; стойността на материалите без произход, използвани в производството на продукта, може да бъде изчислена въз основа на формулата за среднопретеглената стойност или друг метод за оценяване на материалните запаси съгласно общоприетите в страната счетоводни принципи.

Бележка 5

Определения за процесите, посочени в раздели V—VII от приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход]

За целите на специфичните за отделните продукти правила за произход се използват следните определения:

- (a) „биотехнологична преработка“ означава:
- (i) отглеждане на биологични или биотехнологични култури (включително клетъчни култури), хибридизация или генетична модификация на микроорганизми (бактерии, вируси (включително фаги) и др.) или човешки, животински или растителни клетки; и
  - (ii) производство, изолиране или пречистване на клетъчни или междуклетъчни структури (като изолирани гени, генни фрагменти и плазмиди) или ферментация;
- (b) „промяна в размера на частиците“ означава целенасочената и контролирана промяна в размера на частиците на продукт, различна от просто раздробяване или пресоване, в резултат на което се получава продукт с определен размер на частиците, определен гранулометричен състав или определена площ, които са от значение за целите на получения продукт, и с физични или химични свойства, различни от тези на суровините;
- (c) „химична реакция“ означава процес (включително биохимичен процес), в резултат на който се получава молекула с нов строеж чрез разкъсване на вътрешномолекулните връзки и образуване на нови вътрешномолекулни връзки или чрез промяна на пространственото разположение на атомите в молекулата, с изключение на следните процеси, които не се считат за химични реакции за целите на настоящото определение:

- (i) разтваряне във вода или в други разтворители;
  - (ii) отстраняване на разтворители, включително на вода в качеството ѝ на разтворител; или
  - (iii) добавяне или отстраняване на кристализационна вода;
- (d) „дестилация“ означава:
- (i) атмосферна дестилация: процес на сепарация, при който нефтените масла се преобразуват в дестилационна кула във фракции в съответствие с точката на кипене, след което парата се кондензира в различни втечнени фракции; продуктите, получени от дестилацията на нефт, може да включват втечен нефтен газ, нафта, бензин, керосин, дизелово гориво или мазут, леки газьоли и смазочни масла; и
  - (ii) вакуумна дестилация: дестилация при по-ниско от атмосферното налягане, но не толкова ниско, че да бъде класифицирана като молекулярна дестилация; вакуумната дестилация се използва за дестилация на материали с висока точка на кипене и материали, чувствителни на нагряване, като например тежки дестилати в нефтени масла за производството на леки до тежки вакуумни газьоли и вакуумни остатъци;
- (e) „разделяне на изомери“ означава изолация или отделяне на изомери от смес от изомери;
- (f) „смесване и купажиране“ означава целенасоченото и пропорционално контролирано смесване или купажиране (включително разпръскване) на материали, различно от добавянето на разтворител, само за спазване на предварително определените спецификации, което води до получаването на продукт с физични или химични характеристики, които са от значение за целите или употребите на продукта и са различни от тези на вложените материали;
- (g) „производство на стандартни материали“ (включително стандартни разтвори) означава производството на препарат, подходящ за аналитични, калибрационни или сравнителни цели, с точно определени степени на чистота или пропорции, сертифицирани от производителя; и
- (h) „пречистване“ означава процес, който води до отстраняване на поне 80 % от съдържанието на съществуващите примеси или до намаляване или отстраняване на онечиствания, в резултат на което се получава стока, подходяща за едно или повече от следните приложения:
- (i) фармацевтични, медицински, козметични субстанции и субстанции за ветеринарни или хранителни цели;
  - (ii) химични продукти и реактиви за аналитични, диагностични или лабораторни цели;
  - (iii) елементи и компоненти за употреба в микроелектрониката;
  - (iv) специализирани употреби в оптичната промишленост;

- (v) биотехнически цели, например за създаване на клетъчни култури, в генното инженерство или като катализатор;
- (vi) носители, използвани в процес на отделяне; или
- (vii) употреби, при които е необходимо ядрено качество.

Бележка 6

Определения на термините, използвани в раздел XI от приложение ORIG-2 [Специфични за продукта правила за произход].

За целите на специфичните за отделните продукти правила за произход се използват следните определения:

- (a) „синтетични или изкуствени щапелни влакна“ означава кабели от синтетични или изкуствени нишки, щапелни влакна или отпадъци от щапелни влакна от позиции 55.01 — 55.07;
- (b) „естествени влакна“ означава влакна, различни от синтетични или изкуствени влакна, чието използване се отнася единствено до етапите преди преденето, като включва и отпадъците, и освен ако не е предвидено друго, включва влакна, които са кардирани, пенирани или обработени по друг начин, но непредени; „естествени влакна“ включва конските косми от позиция 05.11, коприната от позиции 50.02 и 50.03, както и влакната от вълна, фините или грубите животински косми от позиции 51.01 — 51.05, памучните влакна от позиции 52.01 — 52.03 и другите растителни влакна от позиции 53.01 — 53.05;
- (c) „печат“ означава техника, чрез която обективно оценена функция като например цвят, дизайн или технически характеристики, се предава на текстилен субстрат с постоянен характер, като се използва екран, валик, цифрова или трансферна техника; и
- (d) „печат (като отделна операция)“ означава техника, чрез която обективно оценена функция като например цвят, дизайн или технически характеристики, се предава на текстилен субстрат с постоянен характер, като се използва екран, валик, цифрова или трансферна техника, придружено от поне две подготвителни или довършителни операции (като измиване, избелване, мерсеризиране, термофиксиране, кардиране, изглаждане, преработка за придаване на устойчивост на свиване, дълготрайно апретиране, декатиране, импрегниране, поправяне и почистване от възли и грапабини, рязане, пърлене, процес на въздушно центрофугиране, обработка със сушилно-ширилни машини, смилане, обработка с пара и свиване, както и влажно декатиране), при условие че стойността на всички използвани материали без произход не надвишава 50 % от EXW на продукта.

Бележка 7

Допустими отклонения, приложими към продукти, съдържащи два или повече основни текстилни материала

1. За целите на настоящата бележка основни текстилни материали са следните:
  - (a) коприна;

- (b) вълна;
- (c) груби животински косми;
- (d) фини животински косми;
- (e) конски косми;
- (f) памук;
- (g) материали за производство на хартия и хартия;
- (h) лен;
- (i) коноп;
- (j) юта и други текстилни ликови влакна;
- (k) сизал и други текстилни влакна от рода Agave;
- (l) кокосово влакно, абака, рами и други растителни текстилни влакна;
- (m) синтетични нишки;
- (n) изкуствени нишки;
- (o) електропроводими нишки; uth
- (p) синтетични щапелни влакна от полипропилен;
- (q) синтетични щапелни влакна от полиестер;
- (r) синтетични щапелни влакна от полиамид;
- (s) синтетични щапелни влакна от полиакрилонитрил;
- (t) синтетични щапелни влакна от полиимид;
- (u) синтетични щапелни влакна от политетрафлуороетилен;
- (v) синтетични щапелни влакна от поли(фенилен сулфид);
- (w) синтетични щапелни влакна от поли(винил хлорид);
- (x) други синтетични щапелни влакна;
- (y) изкуствени щапелни влакна от вискоза;
- (z) други изкуствени щапелни влакна;
- (aa) преди от полиуретан, с полиетерни гъвкави сегменти, дори обвити;
- (bb) преди от полиуретан с полиестерни гъвкави сегменти, дори обвити;

- (cc) продукти от позиция 56.05 (метални и метализирани прежди), съдържащи лента, състояща се от сърцевина от алуминиево фолио или от сърцевина от пластмасов филм, независимо дали е покрита с алуминиев прах, с ширина, непревишаваща 5 mm, слепена чрез прозрачно или цветно лепило между два слоя пластмасов филм;
- (dd) други продукти от позиция 56.05;
- (ee) стъклени влакна; и
- (ff) метални влакна.

2. Когато в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] има препратка към настоящата бележка, изискванията от колона 2 не се прилагат, като допустимо отклонение, по отношение на основните текстилни материали без произход, които се използват в производството на даден продукт, при условие че:

- (a) продуктът съдържа два или повече основни текстилни материала; и
- (b) общото тегло на основните текстилни материали без произход не надвишава 10 % от общото тегло на всички използвани основни текстилни материали.

Пример: За вълнена тъкан от позиция 51.12, получена от вълнена прежда от позиция 51.07, от синтетична прежда от щапелни влакна от позиция 55.09 и от материали, различни от основни текстилни материали, вълнена прежда без произход, която не изпълнява изискването, посочено в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], или синтетична прежда, която не изпълнява изискването, посочено в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], или съчетание от двете, могат да бъдат използвани, при условие че общото им тегло не надхвърля 10 % от теглото на всички основни текстилни материали.

3. Независимо от разпоредбите на бележка 7.2, буква б), за продукти, съдържащи „прежди от полиуретан, разделени от гъвкави сегменти от полиетер, със или без ширит“, допустимото максимално отклонение е 20 %. Делът на другите основни текстилни материали без произход обаче не трябва да надвишава 10 %.

4. Независимо от разпоредбите на бележка 7.2, буква б), за продукти, включващи „лента, състояща се от сърцевина от алуминиево фолио или от сърцевина от пластмасов филм, независимо дали е покрита с алуминиев прах, с ширина, непревишаваща 5 mm, слепена чрез прозрачно или цветно лепило между два слоя пластмасов филм“, допустимото максимално отклонение е 30 %. Делът на другите основни текстилни материали без произход обаче не трябва да надвишава 10 %.

Бележка 8

Други допустими отклонения, приложими към някои текстилни продукти

1 Когато в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] има препратка към настоящата бележка, могат да се използват текстилни материали без произход (с изключение на подплатите и междинните подплати), които не отговарят на правилата за готов текстилен продукт, посочени в колона 2, при условие че са класирани в

позиция, различна от тази на продукта, и тяхната стойност не надвишава 8 % от EXW на продукта.

2. Материалите без произход, които не са класирани в глави 50—63, могат да се използват без ограничения в производството на текстилни продукти, класирани в глави 50—63, независимо дали съдържат текстилни материали.

Пример: Ако дадено изискване в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] предвижда, че за определено текстилно изделие (например панталон) трябва да се използва прежда, това условие не ограничава използването на метални изделия без произход (като копчета), тъй като металните изделия не са класирани в глави 50—63. По същата причина то не ограничава използването на ципове без произход, въпреки че обикновено в циповете са вложени текстилни материали.

3. Ако изискване по приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход] предвижда максимална стойност на материали без произход, стойността на материалите без произход, които не са класирани в глави 50—63, се взема предвид при изчисляването на стойността на материалите без произход.

Бележка 9

Селскостопански продукти

Селскостопанските продукти, класирани в раздел II от Хармонизираната система и позиция 24.01, които са отгледани или прибрани на територията на някоя от страните, се третират като стоки с произход от тази страна дори ако са отгледани от семена, луковици, вкоренени подложки, изрезки, присадки, филизи, пъпки или други живи части от растения, внесени от трета държава.

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2: СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД

Колона 1 Класиране по Хармонизираната система (2017 г.), включително специално описание	Колона 2 Специфични за отделните продукти правила за произход
РАЗДЕЛ I	ЖИВИ ЖИВОТНИ; ЖИВОТИНСКИ ПРОДУКТИ
Глава 1	Живи животни
01.01—01.06	Всички животни от глава 1 са изцяло получени.
Глава 2	Меса и карантии, годни за консумация
02.01—02.10	Производство, при което всички използвани материали от глави 1 и 2 са изцяло получени.
Глава 3	Риба и ракообразни, мекотели и други водни безгръбначни
03.01—03.08	Производство, при което всички използвани материали от глава 3 са изцяло получени.
Глава 4	Мляко и млечни продукти; птичи яйца; естествен мед; продукти от животински произход, годни за консумация, неупоменати, нито включени другаде
04.01-04.10	Производство, при което: - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на материалите без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
Глава 5	Други продукти от животински произход, неупоменати, нито включени другаде
05.01-05.11	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
РАЗДЕЛ II	ПРОДУКТИ ОТ РАСТИТЕЛЕН ПРОИЗХОД
Глава 6	Живи растения и цветарски продукти; грудки, корени и подобни; рязан цвят и декоративна зеленина
06.01-06.04	Производство, при което всички използвани материали от глава 6 са изцяло получени.

Глава 7	Зеленчуци, растения, корени и грудки, годни за консумация
07.01-07.14	Производство, при което всички използвани материали от глава 7 са изцяло получени.
Глава 8	Плодове, годни за консумация; цитрусови или пъпешови кори
08.01-08.14	Производство, при което: - всички използвани материали от глава 8 са изцяло получени; и - общото тегло на материалите без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
Глава 9	Кафе, чай, мате и подправки
09.01-09.10	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
Глава 10	Житни растения
10.01-10.08	Производство, при което всички използвани материали от глава 10 са изцяло получени.
Глава 11	Мелничарски продукти; малц; скорбяла и нишесте; инулин; пшеничен глутен
11.01-11.09	Производство, при което всички използвани материали от глава 10 и глава 11, позиции 07.01, 07.14, 23.02—23.03 или подпозиция 0710.10 са изцяло получени.
Глава 12	Маслодайни семена и плодове; различни видове зърнени храни, семена и плодове; индустриални или медицински растения; слама и фуражи
12.01-12.14	СТН
Глава 13	Естествени лакове; клейове, смоли и други растителни сокове и екстракти
13.01-13.02	Производство от материали без произход от която и да е позиция, при които общото тегло на материалите без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
Глава 14	Растителни материали за сплитане; продукти от растителен произход, неупоменати, нито включени другаде
14.01-14.04	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
РАЗДЕЛ III	МАЗНИНИ И МАСЛА ОТ ЖИВОТИНСКИ ИЛИ РАСТИТЕЛЕН ПРОИЗХОД; ПРОДУКТИ ОТ ТЯХНОТО РАЗПАДАНЕ; ОБРАБОТЕНИ МАЗНИНИ ЗА ХРАНИТЕЛНИ ЦЕЛИ; ВОСЪЦИ ОТ ЖИВОТИНСКИ ИЛИ РАСТИТЕЛЕН ПРОИЗХОД

Глава 15	Мазнини и масла от животински или растителен произход; продукти от тяхното разпадане; обработени мазнини за хранителни цели; восъци от животински или растителен произход
15.01-15.04	СТН
15.05-15.06	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
15.07-15.08	CTSH
15.09-15.10	Производство, при което всички използвани растителни материали са изцяло получени.
15.11-15.15	CTSH
15.16-15.17	СТН
15.18-15.19	CTSH
15.20	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
15.21-15.22	CTSH
РАЗДЕЛ IV	ПРОДУКТИ НА ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ; БЕЗАЛКОХОЛНИ И АЛКОХОЛНИ НАПИТКИ И ВИДОВЕ ОЦЕТ; ТЮТЮН И ОБРАБОТЕНИ ЗАМЕСТИТЕЛИ НА ТЮТЮНА
Глава 16	Продукти от месо, риби или ракообразни, мекотели или други водни безгръбначни
1601.00-1604.18	Производство, при което всички използвани материали от глави 1, 2, 3 и 16 са изцяло получени ⁸⁸ .
1604.19	СС
1604.20	
- Готови храни от сурими:	СС
- Други:	Производство, при което всички използвани материали от глави 3 и 16 са изцяло получени ⁸⁹ .

88 Пригответни храни и консерви от тон, скокливи риби и паламуд (*Sarda spp.*), цели или на парчета (с изключение на смлените риби), класирани в подпозиция 1604.14, могат да отговарят на условията за придобиване на произход при алтернативни, специфични за отделните продукти правила за произход в рамките на годишни квоти, както е посочено в приложение ORIG-2A [Квоти въз основа на произхода и алтернативи на специфичните за отделните продукти правила за произход от приложение ORIG-2].

89 Пригответни храни и консерви от тон, скокливи риби или други риби от рода *Euthynnus* (с изключение на цели или на парчета), класирани в подпозиция 1604.20, могат да отговарят на условията за

1604.31-1605.69	Производство, при което всички използвани материали от глави 3 и 16 са изцяло получени.
Глава 17	Захар и захарни изделия
17.01	СТН
17.02	СТН, при условие че общото тегло на използваните материали без произход от позиции 11.01—11.08, 17.01 и 17.03 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
17.03	СТН
17.04	
- Бял шоколад:	СТН, при условие че: а) всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и б) i) общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта, или ii) стойността на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 30 % от цената франко на продукта.
- Други:	СТН, при условие че: - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта.
Глава 18	Какао и продукти от какао
18.01-18.05	СТН
1806.10	СТН, при условие че: - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта.
1806.20-1806.90	СТН, при условие че: а) всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и

придобиване на произход при алтернативни, специфични за отделните продукти правила за произход в рамките на годишни квоти, както е посочено в приложение ORIG-2A [Квоти въз основа на произхода и алтернативи на специфичните за отделните продукти правила за произход от приложение ORIG-2].

	<p>б) i) общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта, или</p> <p>ii) стойността на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 30 % от цената франко на продукта.</p>
Глава 19	Хранителни продукти, приготвени на базата на житни растения, брашна, скорбяла, нишесте или мляко; тестени сладкарски изделия
19.01-19.05	<p>СТН, при условие че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; - общото тегло на използваните материали без произход от глави 2, 3 и 16 не надвишава 20 % от теглото на продукта; - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 10.06 и 11.08 не надвишава 20 % от теглото на продукта; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта.
Глава 20	Хранителни продукти от зеленчуци, плодове или други части от растения
20.01	СТН
20.02-20.03	Производство, при което всички използвани материали от глава 7 са изцяло получени.
20.04-20.09	СТН, при условие че общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 40 % от теглото на продукта.
Глава 21	Разни видове хранителни продукти
21.01-21.02	<p>СТН, при условие че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
2103.10 2103.20 2103.90	СТН; може обаче да се използва синапено брашно без произход или готова горчица.
2103.30	Производство от материали без произход от която и да е позиция.

21.04-21.06	СТН, при условие че: - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
Глава 22	Безалкохолни и алкохолни напитки и видове оцет
22.01-22.06	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 22.07 и 22.08, при условие че: - всички използвани материали от подпозиции 0806.10, 2009.61 и 2009.69 са изцяло получени; - всички използвани материали от глава 4 са изцяло получени; и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
22.07	СТН с изключение на материалите без произход от позиция 22.08, при условие че всички материали от позиция глава 10, подпозиции 0806.10, 2009.61 и 2009.69 са изцяло получени.
22.08-22.09	СТН с изключение на материалите без произход от позиции 22.07 и 22.08, при условие че всички материали от подпозиции 0806.10, 2009.61 и 2009.69 са изцяло получени.
Глава 23	Остатъци и отпадъци от хранителната промишленост; приготвени храни за животни
23.01	СТН
2302.10-2303.10	СТН, при условие че общото тегло на използваните материали без произход от глава 10 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
2303.20-2308.00	СТН
23.09	СТН, при условие че: - всички използвани материали от глави 2 и 4 са изцяло получени; - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 10.01-10.04, 10.07-10.08, глава 11 и позиции 23.02 и 23.03 не надвишава 20 % от теглото на продукта, и - общото тегло на използваните материали без произход от позиции 17.01 и 17.02 не надвишава 20 % от теглото на продукта.
Глава 24	Тютюн и обработени заместители на тютюна

24.01	Производство, при което всички материали от глава 24.01 са изцяло получени.
2402.10	Производство от материали без произход от която и да е позиция, при условие че общото тегло на използваните материали без произход от позиция 24.01 не надвишава 30 % от теглото на използваните материали от глава 24.
2402.20	Производство от материали без произход от която и да е позиция, с изключение на тази на продукта и на тютюна за пушене от подпозиция 2403.19, и при което най-малко 10 тегловни % от всички използвани материали от позиция 24.01 са изцяло получени.
2402.90	Производство от материали без произход от която и да е позиция, при условие че общото тегло на използваните материали без произход от позиция 24.01 не надвишава 30 % от теглото на използваните материали от глава 24.
24.03	СТН, при което най-малко 10 % от теглото на всички използвани материали от позиция 24.01 са изцяло получени.
РАЗДЕЛ V	МИНЕРАЛНИ ПРОДУКТИ Раздел бележка: Относно определенията на хоризонталните правила за обработка в рамките на настоящия раздел, вж. бележка 5 от приложение ORIG-1.
Глава 25	Сол; сяр; пръст и камъни; гипс, вар и цимент
25.01-25.30	СТН; или MaxNOM 70 % (EXW).
Глава 26	Руди, шлаки и пепели
26.01-26.21	СТН
Глава 27	Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация; битуминозни материали; минерални восъци
27.01-27.09	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
27.10	СТН, с изключение на биодизел без произход от подпозиция 3824.99 или 3826.00; или са извършени дестилация или химична реакция, при условие че използваният биодизел (включително хидротретирано растително масло) от позиция 27.10 и подпозиции 3824.99 и 3826.00 е получен чрез

	естерификация, трансестерификация или хидрообработка.
27.11-27.15	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
РАЗДЕЛ VI	ПРОДУКТИ НА ХИМИЧЕСКАТА ПРОМИШЛЕНОСТ И НА ДРУГИ СВЪРЗАНИ С НЕЯ ПРОМИШЛЕНОСТИ Раздел бележка: Относно определенията на хоризонталните правила за обработка в рамките на настоящия раздел, вж. бележка 5 от приложение ORIG-1.
Глава 28	Неорганични химични продукти; органични или неорганични съединения на благородни метали, на редкоземни метали, на радиоактивни елементи или на изотопи
28.01-28.53	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 29	Органични химични продукти
2901.10-2905.42	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
2905.43-2905.44	CTH, с изключение на материалите без произход от позиция 17.02 и подпозиция 3824.60.
2905.45	CTSH, могат обаче да се използват материали без произход от същата подпозиция като тази на продукта, при условие че общата им стойност не надвишава 20 % от цената на продукта франко завода; или MaxNOM 50 % (EXW).
2905.49-2942	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците,

	<p>разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
Глава 30	Фармацевтични продукти
30.01-30.06	<p>CTSH;</p> <p>Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
Глава 31	Торове
31.01-31.04	<p>СТН, могат обаче да се използват материали без произход от същата позиция като тази на продукта, при условие че общата им стойност не надвишава 20 % от EXW на продукта;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 40 % (EXW).</p>
31.05	
-Натриев нитрат -Калциев цианамид -Калиев сулфат -Магнезиево-калиев сулфат	<p>СТН, могат обаче да се използват материали без произход от същата позиция като тази на продукта, при условие че общата им стойност не надвишава 20 % от EXW на продукта;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 40 % (EXW).</p>
-Други	<p>СТН, могат обаче да се използват все пак материалите, класирани в позицията на продукта, при условие че тяхната обща стойност не превишава 20 % от EXW на продукта и при което стойността на всички използвани материали без произход не превишава 50 % от EXW на продукта;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 40 % (EXW).</p>
Глава 32	Дъбилни или багрилни екстракти; танини и техните производни; пигменти и други багрилни вещества; бои и лакове; китове; мастила

32.01-32.15	<p>CTSH;</p> <p>Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
Глава 33	Етерични масла и резиноиди; готови парфюмерийни или тоалетни продукти и козметични препарати
33.01	<p>CTSH;</p> <p>Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
3302.10	СТН, могат обаче да се използват материали без произход от подпозиция 3302.10, при условие че общата им стойност не надвишава 20 % от EXW на продукта.
3302.90	<p>CTSH;</p> <p>Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
33.03	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
33.04 -33.07	<p>CTSH;</p> <p>Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка;</p> <p>или</p> <p>MaxNOM 50 % (EXW).</p>
Глава 34	Сапуни, повърхностноактивни органични продукти, препарати за пране, смазочни препарати, изкуствени восъци, восъчни препарати, препарати за лъскане или почистване, свещи и подобни артикули, пасти за моделиране,

	„зъболекарски восъци“ и състави за зъболекарството на базата на гипс
34.01-34.07	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 35	Белтъчни вещества; продукти на базата на модифицирани скорбяла или нишесте; лепила; ензими
35.01-35.04	CTH, с изключение на материалите без произход от позиция глава 4.
35.05	CTH, с изключение на материалите без произход от позиция 11.08.
35.06-35.07	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 36	Барути и взривни вещества; пиротехнически артикули; кибрити; пирофорни сплави; възпламенителни материали
36.01-36.06	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 37	Фотографски или кинематографски продукти
37.01-37.07	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или

	MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 38	Различни видове продукти на химическата промишленост
38.01-38.08	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
3809.10	CTH, с изключение на материалите без произход от позиции 11.08 и 35.05.
3809.91-3822.00	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
38.23	Производство от материал без произход от която и да е позиция.
3824.10-3824.50	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
3824.60	CTH, с изключение на материалите без произход от подпозиции 2905.43 и 2905.44.
3824.71-3825.90	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
38.26	Производство, при което биодизелът е получен чрез трансестерификация,

	естерификация или хидрообработка.
РАЗДЕЛ VII	ПЛАСТМАСИ И ПЛАСТМАСОВИ ИЗДЕЛИЯ; КАУЧУК И КАУЧУКОВИ ИЗДЕЛИЯ Раздел бележка: Относно определенията на хоризонталните правила за обработка в рамките на настоящия раздел, вж. бележка 5 от приложение ORIG-1.
Глава 39	Пластмаси и пластмасови изделия
39.01-39.15	CTSH; Извършени са химична реакция, пречистване, смесване и купажиране, изготвяне на стандартни материали, промяна на размера на частиците, разделяне на изомери или биотехнологична преработка; или MaxNOM 50 % (EXW).
39.16-39.19	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
39.20	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
39.21-39.22	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
3923.10-3923.50	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
3923.90-3925.90	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
39.26	CTSH;

	или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 40	Каучук и каучукови изделия
40.01 - 40.11	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
4012.11-4012.19	CTSH; или Регенериране на употребявани гуми.
4012.20-4017.00	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ VIII	КОЖИ, КОЖУХАРСКИ КОЖИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЕЗИ МАТЕРИАЛИ; СЕДЛАРСКИ ИЛИ САРАШКИ АРТИКУЛИ; ПЪТНИЧЕСКИ АРТИКУЛИ, РЪЧНИ ЧАНТИ И ДРУГИ ПОДОБНИ; ИЗДЕЛИЯ ОТ ЧЕРВА
Глава 41	Кожи (различни от кожухарските)
41.01-4104.19	CTH
4104.41-4104.49	CTSH, с изключение на материалите без произход от подпозиции 4104.41-4104.49.
4105.10	CTH
4105.30	CTSH
4106.21	CTH
4106.22	CTSH
4106.31	CTH
4106.32-4106.40	CTSH
4106.91	CTH
4106.92	CTSH
41.07-41.13	CTH, с изключение на материалите без произход от подпозиции 4104.41,

	4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 и 4106.92. Могат обаче да бъдат използвани материали без произход от подпозиции 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 или 4106.92 , при условие че претърпяват операция по повторно дъбене.
4114.10	СТН
4114.20	СТН, с изключение на материалите без произход от подпозиции 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 и 4107. Могат обаче да бъдат използвани материали без произход от подпозиции 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 и позиция 41.07, при условие че претърпяват операция по повторно дъбене.
41.15	СТН
Глава 42	Кожени изделия; седларски или сарашки артикули; пътнически артикули, ръчни чанти и други подобни; изделия от черва
42.01-42.06	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 43	Кожухарски кожи и облекла от тях; изкуствени кожухарски кожи
4301.10-4302.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
4302.30	CTSH
43.03-43.04	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ IX	ДЪРВЕН МАТЕРИАЛ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ДЪРВЕН МАТЕРИАЛ; ДЪРВЕНИ ВЪГЛИЩА; КОРК И КОРКОВИ ИЗДЕЛИЯ; ИЗДЕЛИЯ ОТ СЛАМА ИЛИ ОТ ДРУГИ МАТЕРИАЛИ ЗА ПЛЕТЕНЕ; КОШНИЧАРСКИ ИЗДЕЛИЯ
Глава 44	Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища
44.01-44.21	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).

Глава 45	Корк и коркови изделия
45.01-45.04	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 46	Изделия от слама или от други материали за плетене; кошничарски изделия
46.01-46.02	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ X	ДЪРВЕСНА МАСА ИЛИ МАСА ОТ ДРУГИ ВЛАКНЕСТИ ЦЕЛУЛОЗНИ МАТЕРИАЛИ; ХАРТИЯ ИЛИ КАРТОН ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ (ОТПАДЪЦИ И ОСТАТЪЦИ); ХАРТИЯ КАРТОН И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ
Глава 47	Дървесна маса или маса от други влакнести целулозни материали; хартия или картон за рециклиране (отпадъци и остатъци)
47.01-47.07	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 48	Хартии и картони; изделия от целулозна маса, от хартия или от картон
48.01-48.23	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 49	Печатни книги, вестници, картини и други печатни произведения на издателства, на пресата или на останалата графическа промишленост; ръкописни или машинописни текстове и чертежи
49.01-49.11	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XI	ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЯХ Раздел бележка: Относно определенията на използваните термини за допустимите отклонения, приложими към някои продукти, изработени от

	текстилни материали, вж. бележки 6, 7 и 8 към приложение ORIG-1.
Глава 50	Естествена коприна
50.01-50.02	СТН
50.03	
- Кардирани или пенирани:	Кардиране или пениране на отпадъци от естествена коприна.
- Други:	СТН
50.04-50.05	Изпридане на естествени влакна; Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна с непрекъсната нишка, придружено от изпридане; Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна с непрекъсната нишка, придружено от пресукване; или Пресукване, придружено от механична операция.
50.06	
- Преди от естествена коприна или от отпадъци от естествена коприна:	Изпридане на естествени влакна; Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна с непрекъсната нишка, придружено от изпридане; Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна с непрекъсната нишка, придружено от пресукване; или Пресукване, придружено от механична операция.
- Нишки от месина:	СТН

50.07	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане;</p> <p>Пресукване или механична операция, придружена от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от боядисване;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 51	Вълна, фини и груби животински косми; прежди и тъкани от конски косми
51.01-51.05	СТН
51.06-51.10	<p>Изпридане на естествени влакна;</p> <p>Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p> <p>или</p> <p>Пресукване, придружено от механична операция.</p>
51.11-51.13	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от боядисване;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 52	Памук
52.01-52.03	СТН

52.04-52.07	Изпридане на естествени влакна; Екструдиране на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане; или Пресукване, придружено от механична операция.
52.08-52.12	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане; Екструдиране на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане; Пресукване или механична операция, придружена от тъкане; Тъкане, съчетани с боядисване, промазване или ламиниране; Боядисване на прежди, придружено от тъкане; Тъкане, придружено от печат; или Печат (като отделна операция).
Глава 53	Други растителни текстилни влакна; хартиена прежда и тъкани от хартиена прежда
53.01-53.05	СТН
53.06-53.08	Изпридане на естествени влакна; Екструдиране на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане; или Пресукване, придружено от механична операция.
53.09-53.11	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане; Екструдиране на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане; Тъкане, съчетани с боядисване, промазване или ламиниране;

	<p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 54	Синтетични или изкуствени нишки; ленти и подобни форми от синтетични или изкуствени текстилни материали
54.01-54.06	<p>Изпридане на естествени влакна;</p> <p>Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p> <p>или</p> <p>Пресукване, придружено от механична операция.</p>
54.07-54.08	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, съчетани с боядисване, промазване или ламиниране;</p> <p>Пресукване или механична операция, придружена от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 55	Щапелни синтетични или изкуствени влакна
55.01-55.07	Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна.
55.08-55.11	<p>Изпридане на естествени влакна;</p> <p>Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p> <p>или</p> <p>Пресукване, придружено от механична операция.</p>

55.12-55.16	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане;</p> <p>Екструдирани на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане;</p> <p>Пресукване или механична операция, придружена от тъкане;</p> <p>Тъкане, съчетани с боядисване, промазване или ламиниране;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 56	Вати, филцове и нетъкани текстилни материали; специални прежди; канапи, въжета и дебели въжета; артикули на въжарството
56.01	<p>Изпридане на естествени влакна;</p> <p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>или</p> <p>Промазване, флокиране, ламиниране или метализиране, придружени от поне две други основни подготвителни или довършителни операции (като изглаждане, преработка за придаване на устойчивост на свиване, термофиксиране, дълготрайно апретиране), при условие че стойността на използваните материали без произход не надвишава 50 % от EXW на продукта.</p>
56.02	
- Иглонабити филцове:	<p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от образуване на тъкани; въпреки това:</p> <ul style="list-style-type: none"> - полипропиленови нишки без произход от позиция 54.02; - полипропиленови влакна без произход от позиция 55.03 или 55.06; или - кабели от полипропиленови нишки без произход от позиция 55.01; <p>чиято линейна плътност във всички случаи на единична нишка или влакно е по-малка от 9 dtex, могат да се използват, при условие че общата им</p>

	<p>стойност не надвишава 40 % от EXW на продукта;</p> <p>или</p> <p>единствено за образуване на тъкани в случай на филц, изработен от естествени влакна.</p>
- Други:	<p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от образуване на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Единствено за образуване на нетъкан текстил в случай на друг филц, изработен от естествени влакна.</p>
5603.11-5603.14	<p>Производство от</p> <ul style="list-style-type: none"> - насочено или произволно ориентирани нишки; или - вещества или полимери от естествен или от синтетичен или изкуствен произход; <p>в двата случая последвано от свързване в нетъкан текстил.</p>
5603.91-5603.94	<p>Производство от</p> <ul style="list-style-type: none"> - насочено или произволно ориентирани щапелни влакна; или - нарязани преди от естествен или от синтетичен или изкуствен произход, <p>в двата случая последвано от свързване в нетъкан текстил.</p>
5604.10	<p>Производство от нишки или въжета от каучук, непокрити с текстил.</p>
5604.90	<p>Изпридане на естествени влакна;</p> <p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p> <p>или</p> <p>Пресукване, придружено от механична операция.</p>
56.05	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна;</p> <p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане;</p>

	или Пресукване, придружено от механична операция.
56.06	Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане; Пресукване, придружено от обвиване; Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна; или Флокиране, придружено от боядисване.
56.07-56.09	Изпридане на естествени влакна; или Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от изпридане.
Глава 57	Килими и други подови настилки от текстилни материали Забележка към главата: Като основа могат да бъдат използвани тъкани от юта за продуктите без произход от тази глава.
57.01-57.05	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане или тъфтинг; Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане или тъфтинг; Производство от прежди от кокосови влакна или сизал, или юта или класическа ring spun вискозна прежда; Тъфтинг, придружен от боядисване или печат; Тъфтинг или тъкане на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от промазване или ламиниране; Флокиране, придружено от боядисване или от печат; или Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от техники за обработка без тъкане, включително пробиване с игли.
Глава 58	Специални тъкани; тъфтинг изделия; дантели; гоблени; пасмантерия; бродерии

58.01-58.04	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Тъкане, придружено от боядисване, флокиране, промазване, ламиниране или метализиране;</p> <p>Тъфтинг, придружен от боядисване или печат;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
58.05	СТН
58.06-58.09	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Тъкане, придружено от боядисване, флокиране, промазване, ламиниране или метализиране;</p> <p>Тъфтинг, придружен от боядисване или печат;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
58.10	Бродирание, при което стойността на използваните материали без произход от която и да е позиция, с изключение на тази на продукта, не надвишава 50 % от EXW на продукта.

58.11	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане или тъфтинг;</p> <p>Тъкане, придружено от боядисване, флокиране, промазване, ламиниране или метализиране;</p> <p>Тъфтинг, придружен от боядисване или печат;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>Боядисване на прежди, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, придружено от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
Глава 59	Импрегнирани, промазани, покрити или ламинирани тъкани; технически артикули от текстилни материали
59.01	<p>Тъкане, придружено от боядисване, флокиране, промазване, ламиниране или метализиране;</p> <p>или</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат.</p>
59.02	
- Съдържащи тегловно не повече от 90 % текстилни материали:	Тъкане.
- Други:	Екструдирание на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане.
59.03	<p>Тъкане, плетене или плетене с куки, придружено от боядисване, импрегниране, промазване, ламиниране или метализиране;</p> <p>Тъкане, придружено от печат; или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>

59.04	Изглаждане, придружено от боядисване, промазване, ламиниране или метализиране. Като основа могат да бъдат използвани тъкани от юта; или Тъкане, придружено от боядисване, промазване, ламиниране или метализиране. Като основа могат да бъдат използвани тъкани от юта.
59.05	
- Импрегнирани, промазани, покрити или ламинирани с каучук, пластмаси или с други материали:	Тъкане, плетене или образуване на нетъкан текстил, придружено от импрегниране, промазване, покриване, ламиниране или метализиране.
- Други:	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане; Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от тъкане; Тъкане, плетене или образуване на нетъкан текстил, придружено от боядисване, промазване или ламиниране; Тъкане, придружено от печат; или Печат (като отделна операция).
59.06	
- Плетени или трикотажни тъкани:	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от плетене с игли или с куки; Екструдирание на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от плетене с игли или с куки; Плетене с игли или куки, придружено от гумиране; или Гумиране, придружено от поне две други основни подготвителни или довършителни операции (като изглаждане, преработка за придаване на устойчивост на свиване, термофиксиране, дълготрайно апретиране), при

	условие че стойността на използваните материали без произход не надвишава 50 % от EXW на продукта.
- Други тъкани от прежди от синтетични нишки, съдържащи тегловно повече от 90 % текстилни материали:	Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане.
- Други:	<p>Тъкане, плетене или преработка без тъкане, придружено от боядисване, промазване или гумиране;</p> <p>Боядисване на преждата, придружено от тъкане, плетене или преработка без тъкане;</p> <p>или</p> <p>Гумиране, придружено от поне две други основни подготвителни или довършителни операции (като изглаждане, преработка за придаване на устойчивост на свиване, термофиксиране, дълготрайно апретиране), при условие че стойността на използваните материали без произход не надвишава 50 % от EXW на продукта.</p>
59.07	<p>Тъкане, плетене или образуване на нетъкан текстил, придружено от боядисване, печат, промазване, импрегниране или покриване;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>или</p> <p>Печат (като отделна операция).</p>
59.08	
- Нажежаваци се чорапчета, импрегнирани:	Производство от тръбовидни плетени или трикотажни платове.
- Други:	СТН

59.09-59.11	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружен от тъкане;</p> <p>Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна, придружено от тъкане;</p> <p>Тъкане, съчетани с боядисване, промазване или ламиниране;</p> <p>или</p> <p>Промазване, флокиране, ламиниране или метализиране, придружени от поне две други основни подготвителни или довършителни операции (като изглаждане, преработка за придаване на устойчивост на свиване, термофиксиране, дълготрайно апретиране), при условие че стойността на използваните материали без произход не надвишава 50 % от EXW на продукта.</p>
Глава 60	Трикотажни платове
60.01-60.06	<p>Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от плетене с игли или с куки;</p> <p>Екструдирани на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от плетене с игли или с куки;</p> <p>Плетене с игли или с куки, придружено от боядисване, флокиране, промазване, ламиниране или печат;</p> <p>Флокиране, придружено от боядисване или от печат;</p> <p>Боядисване на преждата, придружено от плетене с игли или с куки; или</p> <p>Пресукване или текстуриране, придружени от плетене с игли или с куки, при условие че стойността на използваните непресукани или нетекстурирани прежди не надвишава 50 % от EXW на продукта.</p>
Глава 61	Облекла и допълнения за облеклото, трикотажни или плетени
61.01-61.17	
- Конфекционирани чрез съшиване или събиране по друг начин на две или повече парчета от плетен или трикотажен плат, които са	Плетене с игли или куки, придружено от конфекционирание, включително рязане на тъкани.

изрязани по шаблон или са конфекционирани директно в шаблон:	
- Други:	Изпридане на естествени влакна или на синтетични или изкуствени влакна, придружено от плетене с игли или с куки; Екструдиране на прежди от синтетични или изкуствени нишки, придружено от плетене с игли или с куки; или Плетене с игли и конфекциониране в една операция.
Глава 62	Облекла и допълнения за облеклата, различни от трикотаажните или плетените
62.01	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.02	
- Бродирани:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Други:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.03	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).

62.04	
- Бродирани:	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.</p>
- Други:	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).</p>
62.05	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).</p>
62.06	
- Бродирани:	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.</p>
- Други:	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).</p>
62.07-62.08	<p>Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;</p> <p>или</p> <p>Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).</p>

62.09	
- Бродирани:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Други:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.10	
- Пожароустойчива екипировка от тъкани, покрити с фолио от алуминизиран полиестер:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Промазване или ламиниране, придружени от конфекциониране, включително рязане на тъкани, при условие че стойността на използваните непромазани или неламинирани тъкани без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Други:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.11	
- Облекла за жени или момичета, бродирани:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW

	на продукта.
- Други:	Тъкани, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.12	
- Трикотажни или плетени, получени чрез съшиване или съединяване по друг начин на две или повече парчета от трикотажна или плетена тъкан, които са били изрязани във форма или получени направо във форма:	Плетене с игли, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
- Други:	Тъкани, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.13-62.14	
- Бродирани:	Тъкани, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).

- Други:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.15	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.16	
- Пожароустойчива екипировка от тъкани, покрити с фолио от алуминизиран полиестер:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Промазване или ламиниране, придружени от конфекциониране, включително рязане на тъкани, при условие че стойността на използваните непромазани или неламинирани тъкани без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Други:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
62.17	
- Бродирани:	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; Производство от небродирани тъкани, при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта; или Конфекциониране, включително рязане на тъкани, предшествано от печат (като отделна операция).
-	Тъкane, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани;

Пожароустойчива екипировка от тъкани, покрити с фолио от алуминизиран полиестер:	или Промазване или ламиниране, придружени от конфекциониране, включително рязане на тъкани, при условие че стойността на използваните непромазани или неламинирани тъкани без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Помощни текстилни материали за яки и ръкавели, изрязани:	СТН, при условие че стойността на всички използвани материали без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
- Други:	Тъкане, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани.
Глава 63	Други конфекционирани текстилни артикули; асортименти; употребявани облекла и текстилни артикули; парцали
63.01-63.04	
- От филц или от нетъкани текстилни материали:	Образуване на нетъкани текстилни материали, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани.
- Други:	
-- Бродирани:	Тъкане или плетене с игли или куки, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани; или Производство от небродирани тъкани (различни от трикотажните или плетените), при условие че стойността на използваната небродирана тъкан без произход не надвишава 40 % от EXW на продукта.
--Други:	Тъкане, плетене с игли или куки, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани.
63.05	Екструдирани на синтетични или изкуствени влакна или изпридане на естествени или щапелни синтетични или изкуствени влакна, придружено от

	тъкане или плетене с игли и конфекциониране, включително рязане.
63.06	
-От нетъкан текстилен материал:	Образуване на нетъкани текстилни материали, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани.
- Други:	Тъкане, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани.
63.07	MaxNOM 40 % (EXW).
63.08	Всяко изделие от комплекта трябва да отговаря на правилото, което би се прилагало към него, ако не беше включено в комплекта; могат обаче да бъдат включени изделия без произход, при условие че общата им стойност не надвишава 15 % от EXW на комплекта.
63.09-63.10	СТН
РАЗДЕЛ XII	ОБУВКИ, ШАПКИ, ЧАДЪРИ ЗА ДЪЖД И СЛЪНЦЕ, БАСТУНИ, КАМШИЦИ, БИЧОВЕ И ТЕХНИТЕ ЧАСТИ; АПРЕТИРАНИ ПЕРА И АРТИКУЛИ ОТ ПЕРА; ИЗКУСТВЕНИ ЦВЕТА; ИЗДЕЛИЯ ОТ ЧОВЕШКИ КОСИ
Глава 64	Обувки, гети и подобни артикули; части за тях
64.01-64.05	Производство от материали без произход от която и да е позиция, с изключение на комплекти, състоящи се от горни части на обувки, фиксирани върху вътрешните ходила или върху други части на ходилата от позиция 64.06.
64.06	СТН
Глава 65	Шапки и части за шапки
65.01-65.07	СТН
Глава 66	Чадъри, слънчобрани, бастуни, бастуни столове, камшици, бичове и техните части

66.01-66.03	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 67	Апретирани пера и пух и артикули от пера и пух; изкуствени цветя; изделия от човешки коси
67.01-67.04	СТН
РАЗДЕЛ XIII	ИЗДЕЛИЯ ОТ КАМЪНИ, ГИПС, ЦИМЕНТ, АЗБЕСТ, СЛЮДА ИЛИ АНАЛОГИЧНИ МАТЕРИАЛИ; КЕРАМИЧНИ ПРОДУКТИ; СЪГКЛО И ИЗДЕЛИЯ ОТ СЪГКЛО
Глава 68	Изделия от камъни, гипс, цемент, азбест, слюда или аналогични материали
68.01-68.15	СТН; или MaxNOM 70 % (EXW).
Глава 69	Керамични продукти
69.01-69.14	СТН
Глава 70	Съгкло и изделия от съгкло
70.01-70.09	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
70.10	СТН
70.11	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
70.13	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 70,10.
70.14-70.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XIV	ЕСТЕСТВЕНИ ИЛИ КУЛТИВИРАНИ ПЕРЛИ, СЪГПОЦЕННИ ИЛИ ПОЛУСЪГПОЦЕННИ КАМЪНИ, БЛАГОРОДНИ МЕТАЛИ, ПЛАКЕТА ИЛИ

	ДУБЛЕТА ОТ БЛАГОРОДНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЕЗИ МАТЕРИАЛИ; БИЖУТЕРИЙНА ИМИТАЦИЯ; МОНЕТИ
Глава 71	Естествени или култивирани перли, скъпоценни или полускъпоценни камъни, благородни метали, плакета или дублета от благородни метали и изделия от тези материали; бижутерийна имитация; монети
71.01-71.05	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
71.06	
- В необработени форми:	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 71.06, 71.08 и 71.10. Електролитно, термично или химично разделяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10; или Топене или сплавяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10 един с друг или с неблагородни метали или пречистване.
- В полуобработени форми или на прах:	Производство от необработени благородни метали без произход.
71.07	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
71.08	
- В необработени форми:	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 71.06, 71.08 и 71.10. Електролитно, термично или химично разделяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10; или Топене или сплавяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10 един с друг или с неблагородни метали или пречистване.
- В полуобработени форми или на прах:	Производство от необработени благородни метали без произход.
71.09	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
71.10	
- В необработени форми:	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 71.06, 71.08 и

форми:	71.10. Электролитно, термично или химично разделяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10; или Топене или сплавяне на благородни метали без произход от позиции 71.06, 71.08 или 71.10 един с друг или с неблагородни метали или пречистване.
- В полуобработени форми или на прах:	Производство от необработени благородни метали без произход.
71.11	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
71.12-71.18	СТН
РАЗДЕЛ XV	НЕБЛАГОРОДНИ МЕТАЛИ И ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЕЗИ МЕТАЛИ
Глава 72	Желязо и стомана
72.01-72.06	СТН
72.07	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 72,06.
72.08-72.17	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 72.08-72.17.
72.18	СТН
72.19-72.23	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 72.19-72.23.
72.24	СТН
72.25-72.29	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 72.25-72.29.
Глава 73	Изделия от желязо или стомана

7301.10	СС, с изключение на материалите без произход от позиции 72.08-72.17.
7301.20	СТН
73.02	СС, с изключение на материалите без произход от позиции 72.08-72.17.
73.03	СТН
73.04-73.06	СС, с изключение на материалите без произход от позиции 72.13-72.17, 72.21-72.23 и 72.25-72.29.
73.07	
- Принадлежности за тръбопроводи от неръждаеми стомани:	СТН, с изключение на ковани заготовки без произход; могат обаче да се използват ковани заготовки без произход, при условие че стойността им не надвишава 50 % от EXW на продукта.
- Други:	СТН
73.08	СТН, с изключение на материалите без произход от подпозиция 7301.20.
7309.00-7315.19	СТН
7315.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
7315.81-7326.90	СТН
Глава 74	Мед и изделия от мед
74.01-74.02	СТН
74.03	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
74.04-74.07	СТН
74.08	СТН и MaxNOM 50 % (EXW).
74.09-74.19	СТН
Глава 75	Никел и изделия от никел
75.01	СТН
75.02	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
75.03-75.08	СТН

Глава 76	Алуминий и изделия от алуминий
76.01	СТН и MaxNOM 50 % (EXW). или Термична или електролитна обработка от несплавен алуминий или от отпадъци и отломки от алуминий.
76.02	СТН
76.03-76.16	СТН и MaxNOM 50 % (EXW) ⁹⁰ .
Глава 78	Олово и изделия от олово
7801.10	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
7801.91-7806.00	СТН
Глава 79	Цинк и изделия от цинк
79.01-79.07	СТН
Глава 80	Калай и изделия от калай
80.01-80.07	СТН
Глава 81	Други неблагородни метали; металокерамики; изделия от тези материали
81.01-81.13	Производство от материали без произход от която и да е позиция.
Глава 82	Инструменти и сечива, ножарски артикули и прибори за хранене от неблагородни метали; части за тези артикули от неблагородни метали
8201.10-8205.70	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8205.90	СТН, в комплекта обаче могат да бъдат включени материали без произход от позиция 82.05, при условие че общата им стойност не надвишава 15 % от EXW на комплекта.
82.06	СТН, с изключение на материалите без произход от позиции 82.02-82.05; в комплекта обаче могат да бъдат включени материали без произход от позиции 82.02-82.05, при условие че общата им стойност не надвишава 15 %

⁹⁰ Някои алуминиеви продукти да отговарят на условията за придобиване на произход при алтернативни, специфични за отделните продукти правила за произход в рамките на годишни квоти, както е посочено в приложение ORIG-2A [Квоти въз основа на произхода и алтернативи на специфичните за отделните продукти правила за произход от приложение ORIG-2].

	от EXW на комплекта.
82.07-82.15	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 83	Различни изделия от благородни метали
83.01-83.11	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XVI	МАШИНИ И АПАРАТИ; ЕЛЕКТРООБОРУДВАНЕ; ЧАСТИ ОТ ТЯХ; АПАРАТИ ЗА ЗАПИСВАНЕ ИЛИ ВЪЗПРОИЗВЕЖДАНЕ НА ЗВУК, АПАРАТИ ЗА ЗАПИСВАНЕ ИЛИ ВЪЗПРОИЗВЕЖДАНЕ НА ТЕЛЕВИЗИОНЕН ОБРАЗ И ЗВУК И ЧАСТИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ ЗА ТЕЗИ АПАРАТИ
Глава 84	Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тези машини или апарати
84.01-84.06	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.07-84.08	MaxNOM 50 % (EXW).
84.09-84.12	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8413.11-8415.10	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
8415.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8415.81-8415.90	CTSH;

	или MaxNOM 50 % (EXW).
84.16-84.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.21	СТШ; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.22-84.24	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.25-84.30	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 84.31. или MaxNOM 50 % (EXW).
84.31-84.43	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.44-84.47	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 84.48. или MaxNOM 50 % (EXW).
84.48-84.55	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.56-84.65	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 84.66; или MaxNOM 50 % (EXW).

84.66-84.68	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.70-84.72	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 84.73; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.73-84.78	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8479.10-8479.40	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
8479.50	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8479.60-8479.82	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
8479.89	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8479.90	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.80	СТН; или

	MaxNOM 50 % (EXW).
84.81	CTSH; или MaxNOM 50 % (EXW).
84.82-84.87	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 85	Електрически машини и апарати, електроматериали и техните части; апарати за записване или възпроизвеждане на звук, апарати за записване или възпроизвеждане на телевизионен образ и звук и части и принадлежности за тези апарати
85.01-85.02	CTH, с изключение на материалите без произход от позиция 85.03; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.03-85.06	CTH; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.07	
- Акумулатори, съдържащи един или повече акумулаторни клетки или акумулаторни модули и връзките за свързване помежду им, често наричани „акумулаторни	CTH, с изключение на материали от активен катод без произход; или MaxNOM 30 % (EXW) ⁹¹ .

⁹¹ В периода от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2026 г. специфични за отделните продукти правила за произход, както са посочени в ORIG-2B [Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили].

блокове“, от вида, използван като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и 87.04	
- Акумулаторни клетки, акумулаторни модули и части за тях, предназначени да влязат в електрически акумулатор от вида, използван като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и 87.04	СТН, с изключение на материали от активен катод без произход; или MaxNOM 35 % (EXW) ⁹² .
- други:	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.08-85.18	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.19-85.21	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 85.22; или

⁹² В периода от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2026 г. специфични за отделните продукти правила за произход, както са посочени в ORIG-2B [Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили].

	MaxNOM 50 % (EXW).
85.22-85.23	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.25-85.27	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 85.29; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.28-85.34	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.35-85.37	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 85.38; или MaxNOM 50 % (EXW).
8538.10-8541.90	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
8542.31-8542.39	СТН; Материали без произход, претърпели дифузия; или MaxNOM 50 % (EXW).
8542.90-8543.90	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
85.44-85.48	MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XVII	ТРАНСПОРТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ
Глава 86	Превозни средства и оборудване за железопътни или подобни линии и техните части; неподвижни съоръжения за железопътни или подобни линии и техните части; механични сигнализационни устройства

	(включително електромеханичните) за комуникационни пътища
86.01-86.09	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 86.07; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 87	Автомобилни превозни средства, трактори, мотоциклети и велосипеди и други сухопътни превозни средства и техните части
87.01	MaxNOM 45 % (EXW).
87.02-87.04	
- превозни средства, както с бутален двигател с вътрешно горене, така и с електродвигател като двигатели за задвижване, които могат да бъдат зареждани чрез включване към външен източник на електроенергия („хибридни електрически превозни средства със зареждане от мрежата“)	MaxNOM 45 % (EXW) и акумулаторните блокове от позиция 85.07 от вида, използван като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства, трябва да са с произход ⁹³ .
- превозни средства, само с електродвигател за задвижване	
- други:	MaxNOM 45 % (EXW) ⁹⁴ .

⁹³ В периода от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2026 г. специфични за отделните продукти правила за произход, както са посочени в ORIG-2B [Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили].

⁹⁴ За хибридните превозни средства, които за задвижване разполагат едновременно с двигател с вътрешно горене и с електродвигател и които са различни от превозните средства, способни да бъдат зареждани чрез свързване към външен източник на електроенергия, в периода от влизането в сила на

87.05-87.07	MaxNOM 45 % (EXW).
87.08-87.11	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
87.12	MaxNOM 45 % (EXW).
87.13-87.16	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 88	Въздухоплаване и космонавтика
88.01-88.05	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 89	Кораби и други плаващи съоръжения
89.01-89.08	СС; или MaxNOM 40 % (EXW).
РАЗДЕЛ XVIII	ОПТИЧНИ, ФОТОГРАФСКИ ИЛИ КИНЕМАТОГРАФСКИ, ИЗМЕРИТЕЛНИ, КОНТРОЛИРАЩИ ИЛИ ПРЕЦИЗИРАЩИ ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ; МЕДИКО-ХИРУРГИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ; ЧАСОВНИКАРСКИ ИЗДЕЛИЯ; МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ; ТЕХНИТЕ ЧАСТИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ
Глава 90	Оптични, фотографски или кинематографски, измерителни, контролиращи или прецизиращи инструменти и апарати; медико-хирургически инструменти и апарати; техните части и принадлежности
9001.10-9001.40	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).

настоящото споразумение до 31 декември 2026 г. се прилагат алтернативни специфични за отделните продукти правила за произход, както са посочени в ORIG-2B [Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили].

9001.50	СТН; Повърхностна обработка на полуобработено стъкло до напълно обработено офталмологично стъкло с оптични коригиращи свойства, предназначено за монтиране в очила; Полагане на подходящо покритие върху лещата с цел подобряване на зрението и осигуряване на защита за ползвателя; или MaxNOM 50 % (EXW).
9001.90-9033.00	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 91	Часовникарски изделия
91.01-91.14	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 92	Музикални инструменти; части и принадлежности за тези инструменти
92.01-92.09	MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XIX	ОРЪЖИЯ И МУНИЦИИ; ТЕХНИТЕ ЧАСТИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ
Глава 93	Оръжия и мунции; техните части и принадлежности
93.01-93.07	MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XX	РАЗНИ ВИДОВЕ ИЗДЕЛИЯ
Глава 94	Мебели; медицинска и хирургическа мебелировка; спални артикули и други подобни; осветителни тела, неупоменати, нито включени другаде; рекламни лампи, светлинни надписи, светлинни указателни табели и подобни артикули; сглобяеми конструкции
94.01-94.06	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 95	Играчки, игри, артикули за забавление или за спорт; техните части и принадлежности

95.03-95.08	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
Глава 96	Разни видове изделия
96.01-96.04	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
96.05	Всеки един артикул от комплекта трябва да отговаря на правилото, което би се прилагало за него, ако не беше включен в комплекта, при условие че тяхната обща стойност не надхвърля 15 % от EXW на комплекта.
96.06-9608.40	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
9608.50	Всеки един артикул от комплекта трябва да отговаря на правилото, което би се прилагало за него, ако не беше включен в комплекта, при условие че тяхната обща стойност не надхвърля 15 % от EXW на комплекта.
9608.60-96.20	СТН; или MaxNOM 50 % (EXW).
РАЗДЕЛ XXI	ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ИЗКУСТВОТО, ПРЕДМЕТИ ЗА КОЛЕКЦИИ ИЛИ АНТИЧНИ ПРЕДМЕТИ
Глава 97	Произведения на изкуството, предмети за колекции или антични предмети
97.01-97.06	СТН

**ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2A: КВОТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОИЗХОДА И АЛТЕРНАТИВИ НА
СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД В ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2
[СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД]**

Общи разпоредби

1. По отношение на продуктите, изброени в таблиците по-долу съответстващите правила за произход представляват алтернативи на правилата, посочени в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход], в рамките на приложимата годишна квота.

2. Изявлението за произход, изготвено в съответствие с настоящото приложение, съдържа следното изявление: „Квоти въз основа на произхода — Продукт с произход в съответствие с приложение ORIG-2A“.

3. В Съюза всички количества, посочени в настоящото приложение, се управляват от Европейската комисия, която предприема всички административни действия, считани от нея за целесъобразни, за ефективното управление на тези количества в съответствие с приложимото законодателство на Съюза.

4. В Обединеното кралство всички количества, посочени в настоящото приложение, се управляват от митническия орган, който предприема всички административни действия, считани от него за целесъобразни, за ефективното управление на тези количества в съответствие с приложимото законодателство в Обединеното кралство.

5. Страната вносител управлява квотите въз основа на произхода на основата на хронологичния ред на постъпване на съответните заявления и изчислява количеството на продуктите, съставляващи тези квоти въз основа на произхода, на основата на вноса на посочената страна.

Раздел 1 — Предоставяне на годишна квота за консервирана риба тон

Класиране в Хармонизираната система (2017 г.)	Описание на продукта	Алтернативно правило, специфично за продукта	Годишна квота за износ от Съюза за Обединеното кралство (нетно тегло)	Годишна квота за износ от Обединеното кралство за Съюза (нетно тегло)
1604.14	Приготвени храни и консерви от тон, скокливи риби и паламуд (<i>Sarda spp.</i>), цели или на парчета (с изключение на смлените риби)	СС	3 000 тона	3 000 тона
1604.20	Други приготвени храни и консерви от риба			
	От тон, скокливи риби или други риби от рода	СС	4 000 тона	4 000 тона

	Euthynnus (с изключение на цели или на парчета)			
	От други риби	-	-	-

Раздел 2 — Предоставяне на годишна квота за алуминиеви продукти⁹⁵

Таблица 1 — Квоти, приложими от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2023 г.

Класиране в Хармонизираната система (2017 г.)	Описание на продукта	Алтернативно правило, специфично за продукта	Годишна квота за износ от Съюза за Обединеното кралство (нетно тегло)	Годишна квота за износ от Обединеното кралство за Съюза (нетно тегло)
76.03, 76.04, 76.06, 76.08-76.16	Алуминиеви продукти и изделия от алуминий (без телове от алуминий и алуминиево фолио)	СТН	95 000 тона	95 000 тона
76.05	Телове от алуминий	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 76.04.		
76.07	Алуминиево фолио	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 76.06.		

Таблица 2 — Квоти, приложими от 01 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.

Класиране в Хармонизираната система (2017 г.)	Описание на продукта	Алтернативно правило, специфично за продукта	Годишна квота за износ от Съюза за Обединеното кралство (нетно тегло)	Годишна квота за износ от Обединеното кралство за Съюза (нетно тегло)
76.03, 76.04,	Алуминиеви	СТН	72 000 тона	72 000 тона

⁹⁵ Количествата, изброени във всяка таблица в настоящия раздел 2, са всички налични количества по квотата (съответно за износ от Съюза за Обединеното кралство и за износ от Обединеното кралство за Съюза) за всички продукти, изброени в таблицата.

76.06, 76.08-76.16	продукти и изделия от алуминий (без телове от алуминий и алуминиево фолио)			
76.05	Телове от алуминий	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 76.04.		
76.07	Алуминиево фолио	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 76.06.		

Таблица 3 — Квоти, приложими от 1 януари 2027 г. нататък

Класиране в Хармонизираната система (2017 г.)	Описание на продукта	Алтернативно правило, специфично за продукта	Годишна квота за износ от Съюза за Обединеното кралство (нетно тегло)	Годишна квота за износ от Обединеното кралство за Съюза (нетно тегло)
76.04	Пръти и профили от алуминий	СТН	57 500 тона	57 500 тона
76.06	Ламарини, листове и ленти от алуминий, с дебелина, превишаваща 0,2 mm	СТН		
76.07	Алуминиево фолио	СТН, с изключение на материалите без произход от позиция 76.06.		

Преразглеждане на квотите за алуминиеви продукти в таблица 3 в раздел 2

1. Не по-рано от 5 години от влизането в сила на настоящото споразумение и не по-рано от 5 години след приключване на преразглеждането, посочено в настоящия параграф, Комитетът за търговско партньорство, по искане на една от страните и подпомаган от Специализирания търговски комитет по митническо сътрудничество и правилата за произход, преразглежда квотите за алуминий, съдържащи се в таблица 3 в раздел 2.
2. Преразглеждането, посочено в параграф 1, се извършва въз основа на наличната информация за пазарните условия в двете страни и на информация за техния внос и износ на съответните продукти.
3. Въз основа на резултата от преразглеждането, извършено съгласно параграф 1, Съветът за партньорство може да приеме решение за увеличаване или запазване на

количеството, за промяна на обхвата или за разпределяне или промяна на разпределението между продуктите на квотите за алуминий, съдържащи се в таблица 3 в раздел 2.

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-2B: Преходни специфични за отделните продукти правила за електрически акумулатори и електрически автомобили

Раздел 1 — Временни специфични за отделните продукти правила, приложими от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2023 г.

1. За продуктите, включени в колона 1 по-долу, специфичното правило за продуктите, включено в колона 2, се прилага за периода от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2023 г.

Колона 1 Класиране по Хармонизираната система (2017 г.), включително специално описание	Колона 2 Специфично за отделните продукта правило за произход, приложимо от влизането в сила на настоящото споразумение до 31 декември 2023 г.
85.07	
- Акумулатори, съдържащи една или повече акумулаторни клетки или акумулаторни модули и връзките за свързване помежду им, често наричани „акумулаторни блокове“, от видовете, използвани като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и 87.04;	CTSH; Пакети от акумулаторни блокове от акумулаторни клетки или акумулаторни модули без произход; или MaxNOM 70 % (EXW)
- Акумулаторни клетки, акумулаторни модули и части за тях, предназначени да влязат в електрически акумулатор от вида, използван като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и	СТН; или MaxNOM 70 % (EXW)

87.04	
87.02-87.04	
<p>- превозни средства, както с двигател с вътрешно горене, така и с електродвигател като двигатели за задвижване, но различни от превозните средства, които могат да бъдат зареждани чрез включване към външен източник на електроенергия („хибридни електрически превозни средства“);</p> <p>- превозни средства, както с бутален двигател с вътрешно горене, така и с електродвигател като двигатели за задвижване, които могат да бъдат зареждани чрез включване към външен източник на електроенергия („хибридни електрически превозни средства със зареждане от мрежата“)</p> <p>- превозни средства, само с електродвигател за задвижване</p>	MaxNOM 60 % (EXW)

Раздел 2 — Временни специфични за отделните продукти правила, приложими от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.

1. За продуктите, включени в колона 1 по-долу, специфичното правило за продуктите, включено в колона 2, се прилага за периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.

Колона 1	Колона 2
-----------------	-----------------

<p>Класиране по Хармонизираната система (2017 г.), включително специално описание</p>	<p>Специфично за отделните продукти правило за произход, приложимо от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.</p>
<p>85.07</p>	
<p>- Акумулатори, съдържащи една или повече акумулаторни клетки или акумулаторни модули и връзките за свързване помежду им, често наричани „акумулаторни блокове“, от видовете, използвани като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и 87.04;</p>	<p>СТН, с изключение на материали от активен катод без произход; или MaxNOM 40 % (EXW)</p>
<p>- Акумулаторни клетки, акумулаторни модули и части за тях, предназначени да влязат в електрически акумулатор от вида, използван като основен източник на електроенергия за задвижване на превозните средства от позиции 87.02, 87.03 и 87.04</p>	<p>СТН, с изключение на материали от активен катод без произход; или MaxNOM 50 % (EXW)</p>
<p>87.02-87.04</p>	
<p>- превозни средства, както с двигател с вътрешно горене, така и с електродвигател като двигатели за задвижване, но различни от превозните средства, които могат да бъдат зареждани чрез</p>	<p>MaxNOM 55 % (EXW)</p>

<p>включване към външен източник на електроенергия („хибридни електрически превозни средства“);</p> <p>- превозни средства, както с бутален двигател с вътрешно горене, така и с електродвигател като двигатели за задвижване, които могат да бъдат зареждани чрез включване към външен източник на електроенергия („хибридни електрически превозни средства със зареждане от мрежата“)</p> <p>- превозни средства, само с електродвигател за задвижване</p>	
--	--

Раздел 3 — Преглед на специфичните за отделните продукти правила за позиция 8507

1. Не по-рано от 4 години след влизането в сила на настоящото споразумение Комитетът за търговско партньорство, по искане на една от страните и подпомаган от Специализирания търговски комитет по въпросите на митническото сътрудничество и правилата за произход, преразглежда специфичните за отделните продукти правила за позиция 8507, приложими от 1 януари 2027 г., които се съдържат в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

2. Преразглеждането, посочено в параграф 1, се извършва въз основа на наличната информация за пазарите в страните, като например относно наличието на достатъчно и подходящи материали с произход, баланса между предлагането и търсенето и друга имаща отношение информация.

3. Въз основа на резултатите от прегледа, извършен съгласно параграф 1, Съветът за партньорство може да приеме решение за изменение на специфичните за отделните продукти правила за позиция 8507, приложими от 1 януари 2027 г., които се съдържат в приложение ORIG-2 [Специфични за отделните продукти правила за произход].

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-3: ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИКА

1. Съдържанието на декларацията на доставчика се съдържа в настоящото приложение.
2. Освен в случаите, посочени в точка 3, доставчикът изготвя декларация на доставчика за всяка пратка продукти във формата, предвидена в допълнение 1, и я прилага към фактурата, или към всеки друг документ, описващ въпросните продукти достатъчно подробно, за да могат да бъдат идентифицирани.
3. Когато даден доставчик редовно доставя на определен клиент продукти, за които се очаква производството, извършвано в договаряща страна, да остане постоянно за определен период от време, доставчикът може да представи само една декларация на доставчика (наричана по-нататък „дългосрочна декларация на доставчика“), която да покрива следващите пратки от тези продукти. Дългосрочната декларация на доставчика обичайно е валидна за срок от максимум две години, считано от датата на изготвяне на декларацията. Митническите власти на страната, в която е изготвена декларацията, могат да определят условията, при които се приемат и по-дълги срокове на валидност. Дългосрочната декларация на доставчика се изготвя от доставчика в предвидената в допълнение 2 форма и описва упоменатите продукти достатъчно подробно, за да могат те да бъдат идентифицирани. Доставчикът незабавно уведомява клиента, ако дългосрочната декларация на доставчика престане да се прилага по отношение на доставяните продукти.
4. Доставчикът, който изготвя декларация, трябва да може при поискване от митническите органи на страната, в която се изготвя декларацията, незабавно да представи необходимите документи, доказващи, че представената в тази декларация информация е вярна.

Допълнение 1

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИКА

Декларацията на доставчика, чийто текст е представен по-долу, трябва да бъде изготвена в съответствие с бележките под линия. Независимо от това не е необходимо бележките под линия да бъдат възпроизведени.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИКА

Аз, долуподписаният, доставчик на продуктите, обхванати от приложения документ, декларирам че:

1. следните материали, които не са с произход от [посочва се наименованието на съответната страна], са използвани в [посочете наименованието на съответната страна] за производството на тези продукти:

описание на доставените продукти ⁽¹⁾	описание на използваните материали без произход-	позиция в ХС на използваните материали без произход ⁽²⁾ -	стойност на използваните материали без произход ⁽²⁾⁽³⁾ -
Обща стойност			

2. Всички други материали, използвани в [посочете наименованието на съответната страна] за производството на тези продукти, са с произход от [посочете наименованието на съответната страна]

Задължавам се да предоставя всички необходими подкрепящи документи.

..... (място и дата)

.....(име и длъжност на подписалия, наименование и адрес на предприятието)

..... (подпис)(б)

_____

Допълнение 2

ДЪЛГОСРОЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИК

Декларацията на доставчик, чийто текст е даден по-долу, трябва да се състави в съответствие с бележките под линия. Независимо от това не е необходимо бележките под линия да бъдат възпроизвеждани.

ДЪЛГОСРОЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДОСТАВЧИК

Аз, долуподписаният/долуподписаната, доставчик на обхванатите от приложения документ продукти, които се доставят редовно на⁽⁴⁾ ....., декларирам, че:

1. следните материали, които не са с произход от [посочва се наименованието на съответната страна], са използвани в [посочете наименованието на съответната страна] за производството на тези продукти:

описание на доставените продукти ⁽¹⁾	описание на използваните материали без произход-	позиция в ХС на използваните материали без произход ⁽²⁾ -	стойност на използваните материали без произход ⁽²⁾⁽³⁾ -
Обща стойност			

2. Всички други материали, използвани в [посочете наименованието на съответната страна] за производството на тези продукти, са с произход от [посочете наименованието на съответната страна];

Настоящата декларация е валидна за всички последващи пратки на тези продукти, изпращани

от: ..... до:
..... (5)

Задължавам ..... се ..... да информирам..... (4) незабавно, ако настоящата декларация престане да бъде валидна.

..... (място и дата)
.....(име и длъжност на подписалия, наименование и адрес ..... на ..... предприятието)
..... (подпис)(6)

Бележки под линия

(1) Когато фактурата или друг документ, към който е приложена настоящата декларация, се отнася до различни видове продукти или до продукти, които не включват материали без произход в същата степен, доставчикът трябва да направи ясно разграничение между тях.

(2) Исканата информация не трябва да се предоставя, освен ако това е необходимо.

Примери:

Едно от правилата за облеклата от глава 62 предвижда „Тъкани, придружено от конфекциониране, включително рязане на тъкани“. Ако производител на такива облекла в една от страните използва тъкани, внесени от другата страна, които са били получени там чрез тъкани на прежда без произход, е достатъчно доставчикът от втората страна да опише в своята декларация използвания като прежда материал без произход, без да е необходимо да посочва позицията по ХС и стойността на тази прежда.

Производител на телове от желязо от позиция по ХС 7217, който ги е произвел от железни пръти без произход, следва да посочи във втората колона „пръти от желязо“. Когато тези телове са предназначени за използване при производството на машина, за която правилото предвижда ограничение за всички използвани материали без произход до определена процентна стойност, е необходимо в третата колона да се посочи стойността на прътите без произход.

(3) „Стойност на използваните материали без произход“ означава стойността на материалите без произход, използвани в производството на продукт, която е тяхната митническа стойност в момента на вноса, включително разходи за навло, застраховки, когато това е целесъобразно, опаковане и всички други разходи, свързани с транспортирането на материалите до пристанището на вноса в страната, в която се намира производителят на стоката. Когато стойността на материалите без произход е неизвестна и не може да бъде установена, се използва първата установима цена, заплатена за материалите без произход в Съюза или в Обединеното кралство.

(4) Име и адрес на клиента

(5) Попълват се дати

(6) Това поле може да съдържа електронен подпис, сканирано изображение или друго визуално изображение на саморъчния подпис на подписващото лице вместо оригинални подписи, когато е целесъобразно.

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-4: ТЕКСТ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ПРОИЗХОД

Изявлението за произход, посочено в член ORIG.19 [Изявление за произход] от настоящото споразумение, се изготвя, като се използва текстът, изложен по-долу, в една от следните езикови версии и в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната износител. Ако изявлението за произход се изготвя на ръка, то се изписва с мастило и с печатни букви. Изявлението за произход се съставя в съответствие с бележките под линия. Не е необходимо обаче бележките под линия да бъдат възпроизвеждани.

Версия на български език
Версия на хърватски език
Версия на чешки език
Версия на датски език
Версия на нидерландски език
Версия на английски език
Версия на естонски език
Версия на фински език
Версия на френски език
Версия на немски език
Версия на гръцки език
Версия на унгарски език
Версия на италиански език
Версия на латвийски език
Версия на литовски език
Версия на малтийски език
Версия на полски език
Версия на португалски език
Версия на румънски език
Версия на словашки език
Версия на словенски език
Версия на испански език
Версия на шведски език

(Период: от _____ до _____ ⁽¹⁾)

Износителят на продуктите, обхванати от настоящия документ (митническо разрешение № ... ⁽²⁾), декларира, че, освен когато не е ясно отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽³⁾ преференциален произход.

.....⁽⁴⁾

(Място и дата)

.....

(Наименование на износителя)

---

¹ Ако изявлението за произход се прави за няколко пратки с идентични продукти с произход по смисъла на буква б) от член ORIG.19, параграф 4 [Изявление за произход] от настоящото

споразумение, се посочва срокът, за който изявлението за произход ще се прилага. Срокът не може да надхвърля 12 месеца. Всички операции по вноса на продукта трябва да се извършат в рамките на посочения период. Когато не се прилага определен срок, полето може да се остави празно.

² Посочва се номерът за идентифициране на износителя. За износител от Съюза това е номерът, определен в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Съюза. За износител от Обединеното кралство това е номерът, определен в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби, приложими в [Обединено кралство: Когато износителят няма такъв номер, полето може да се остави празно.

³ Посочва се произходът на продукта: Обединеното кралство или Съюза.

⁴ Мястото и датата могат да бъдат пропуснати, ако информацията се съдържа в самия документ.

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-5: СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО КНЯЖЕСТВО АНДОРА

1. Продуктите с произход от Княжество Андора, които попадат в обхвата на глави 25 — 97 от Хармонизираната система, се приемат от [Обединеното кралство] като продукти с произход от Съюза по смисъла на настоящото споразумение.
2. Параграф 1 се прилага само при условие че по силата на митническия съюз, създаден с Решение 90/680/ЕИО на Съвета от 26 ноември 1990 г. за сключване на Споразумение под формата на размяна на писма между Европейската икономическа общност и Княжество Андора, Княжество Андора прилага по отношение на продукти с произход от Обединеното кралство същото преференциално тарифно третиране, каквото Съюза прилага за такива продукти.
3. Част втора, позиция едно [Търговия], дял I, глава втора от настоящото споразумение се прилага *mutatis mutandis* за целите на определянето на произхода на продуктите, посочени в параграф 1 от настоящата съвместна декларация.

ПРИЛОЖЕНИЕ ORIG-6: СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ ОТНОСНО РЕПУБЛИКА САН МАРИНО

1. Продуктите с произход от Република Сан Марино се приемат от Обединеното кралство като продукти с произход от Съюза по смисъла на настоящото споразумение.
2. Параграф 1 се прилага само при условие че по силата на Споразумението за сътрудничество и митнически съюз между Европейската общност и Република Сан Марино, съставено в Брюксел на 16 декември 1991 г., Република Сан Марино прилага по отношение на продукти с произход от Обединеното кралство същото преференциално тарифно третиране, каквото Съюза прилага за такива продукти.
3. Част втора, позиция едно [Търговия], дял I, глава втора от настоящото споразумение се прилага *mutatis mutandis* за целите на определянето на произхода на продуктите, посочени в параграф 1 от настоящата съвместна декларация.

ПРИЛОЖЕНИЕ SPS-1: КРИТЕРИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН SPS.19, БУКВА б)

Критериите, посочени в член SPS.19, буква б) са:

- a) информацията, предоставена от страната износител за целите на получаване на разрешение за внос за даден продукт в страната вносител съгласно SPS.7, параграф 3 [Условия и процедури за внос] от настоящото споразумение;
- b) резултатите от одитите и проверките, извършени от страната вносител в съответствие с член SPS.11 [Одита и проверки] от настоящото споразумение;
- c) честотата и сериозността на несъответствията, открити от страната вносител в продукти от страната износител;
- d) минали данни за операторите износители по отношение на съответствието с изискванията на страната вносител; и
- e) наличните научни оценки и всяка друга имаща отношение информация относно риска, свързан с продуктите.

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-1: МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ОБОРУДВАНЕ И ТЕХНИТЕ ЧАСТИ

Член 1: Определения

1. За целите на настоящото приложение:
  - а) „Работна група 29“ означава Световен форум за хармонизация на правилата за превозните средства (Работна група 29) към Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (UNECE)
  - б) „Спогодбата от 1958 г.“ означава Спогодбата за приемане на хармонизирани технически правила на Организацията на обединените нации за колесни превозни средства, оборудване и части, които могат да бъдат монтирани и/или използвани на колесни превозни средства, и на условия за взаимно признаване на одобрения, издавани на основата на тези правила на Организацията на обединените нации, сключена в Женева на 20 март 1958 г. и администрирана от Работна група 29, както и всички последващи нейни изменения и преработки;
  - в) „Споразумението от 1998 г.“ означава Споразумението относно създаването на глобални технически регламенти за колесните пътни превозни средства, оборудването и частите, които могат да бъдат монтирани и/или използвани на колесните пътни превозни средства, сключено в Женева на 25 юни 1998 г., администрирано от Работна група 29, както и всички последващи негови изменения и преработки;
  - г) „правила на ООН“ означава правила, приети в съответствие със Спогодбата от 1958 г.;
  - д) „ГТП“ означава глобално техническо правило, изготвено и включено в Общия регистър в съответствие със Споразумението от 1998 г.;
  - е) „Хармонизирана система 2017“ означава номенклатурата на Хармонизираната система от 2017 г., разработена от Световната митническа организация;
  - ж) „одобряване на типа“ означава процедурата, с която орган по одобряването удостоверява, че тип превозно средство, система, компонент или отделен технически възел отговаря на съответните административни разпоредби и технически изисквания;
  - з) „сертификат за одобрение на типа“ означава документът, чрез който даден орган по одобряването официално удостоверява, че даден тип превозно средство, система, компонент или отделен технически възел е одобрен.

2. Термините, посочени в настоящото приложение, имат същото значение, каквото имат в Споразумението от 1958 г. или в приложение 1 от Споразумението за ТПТ.

Член 2: Продуктов обхват

Настоящото приложение се прилага по отношение на търговията между страните с всички категории моторни превозни средства, оборудване и части за тях, както са определени в параграф 1.1 от Консолидираната резолюция за конструкцията на превозните средства

(R.E.3.)⁹⁶ на ИКЕ на ООН, които *inter alia* попадат в обхвата на глави 40, 84, 85, 87 и 94 от Хармонизираната система 2017 (наричани по-нататък „обхванати продукти“).

Член 3: Цели

По отношение на обхванатите продукти, целите на настоящото приложение са:

- а) премахване и предотвратяване на всички ненужни технически пречки пред двустранната търговия;
- б) насърчаване на съвместимостта и сближаването на нормативните уредби въз основа на международни стандарти;
- в) насърчаване на признаването на одобрения въз основа на схеми за одобрение, прилагани в рамките на споразуменията, чието прилагане се ръководи от Работна група 29 (WP.29);
- г) засилване на условията за конкуренция на пазарите въз основа на принципите на откритост, недискриминация и прозрачност;
- д) насърчаване на високи равнища на защита на човешкото здраве, безопасността и околната среда; както и
- е) поддържане на сътрудничество по въпроси от взаимен интерес с цел насърчаване на непрекъснатото взаимноизгодно развитие на търговията.

Член 4: Съответни международни стандарти

Страните приемат, че WP.29 е компетентният международен орган по стандартизация и че правилата и ГТП на ООН в рамките на Споразумението от 1958 г. и Споразумението от 1998 г. са съответните международни стандарти по отношение на обхванатите в това приложение продукти.

Член 5: Сближаване на нормативните уредби въз основа на съответните международни стандарти

1. Страните се въздържат от въвеждането или запазването на национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието, които се отклоняват от правилата или ГТП на ООН в области, обхванати от такива правила или ГТП, включително когато съответните правила или ГТП на ООН не са завършени, но завършването им предстои, освен ако има основателни причини да се смята, че дадено правило или ГТП на ООН е неефективно или неподходящо средство за постигане на преследваните цели, например в областта на пътната безопасност или защитата на околната среда или човешкото здраве.

2. Страна, която въвежда отклоняващ се национален технически регламент, маркировка или процедура за оценяване на съответствието, както е посочено в параграф 1, посочва при поискване от другата страна частите от националния технически регламент, маркировка или

---

⁹⁶ ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6 от 11 юли 2017 г.

процедура за оценяване на съответствието, които съществено се отклоняват от съответното правило или ГТП на ООН, и предоставя надлежна обосновка за причините за това отклонение.

3. Всяка страна разглежда систематично прилагането на правилата на ООН, приети след влизането в сила на настоящото споразумение. Двете страни ще се информират взаимно за всички промени във връзка с прилагането на тези правила на ООН в съответния вътрешен правен ред съгласно протокола, установен в съответствие със Споразумението от 1958 г. и в съответствие с членове 8 и 9.

4. Доколкото една страна е въвела или запазила национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието, които се отклоняват от правилата или ГТП на ООН, както се допуска в параграф 1, тази страна преразглежда тези национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието редовно, за предпочитане на интервали, непревишаващи 5 години, с оглед на повишаването на тяхното сближаване със съответните правила или ГТП на ООН. При прегледа на своите национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието, всяка от страните преценява дали основанието за отклонението все още е налице. Резултатите от тези прегледи, включително използваната научна и техническа информация, се съобщават на другата страна при поискване.

5. Всяка страна се въздържа от въвеждане или запазване на национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието, които водят до възпрепятстване, ограничаване или увеличаване на тежестта при вноса и пускането в експлоатация на нейния вътрешен пазар на продукти, за които са издадени одобрения на типа съгласно правилата на ООН за областите, обхванати от тези правила на ООН, освен ако такива национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието са изрично предвидени в посочените правила на ООН.

Член 6: Одобрение на типа и надзор на пазара

1. Всяка страна приема на своя пазар продуктите, за които има валидно съобщение за одобряване на типа по правила на ООН, като съответстващи на нейните национални технически регламенти, маркировки или процедури за оценяване на съответствието, без да изисква допълнителни изпитвания или маркировки за проверка или удостоверяване на съответствието с което и да е изискване, обхванато от съответното съобщение за одобряване на типа по правила на ООН. В случай на одобрения на превозни средства международното одобрение на типа на цяло превозно средство на ООН (U-IWVTA) се смята за валидно по отношение на изискванията, обхванати от U-IWVTA. Съобщение за одобряване на типа по правила на ООН, издадено от една страна, може да се смята за валидно само ако тази страна се е присъединила към съответните правила на ООН.

2. Всяка страна е длъжна да приема валидни съобщения за одобряване на типа по правила на ООН само ако са издадени в съответствие с последната версия на правилата на ООН, към които се е присъединила.

3. За целите на параграф 1 за достатъчно доказателство за наличието на валидно съобщение за одобряване на типа по правила на ООН се счита следното:

- a) за цели превозни средства — валидна декларация за съответствие с IWVTA;

- б) за оборудване и части — валидна маркировка на ООН за одобряване на типа, поставена върху продукта; или
- в) за оборудване и части, на които не може да се постави маркировка на ООН за одобряване на типа — валидно съобщение за одобряване на типа по правила на ООН.

4. За целите на осъществяването на надзор на пазара, когато е целесъобразно, компетентните органи на дадена страна могат да проверят дали обхванатите продукти съответстват на

- а) всички национални технически регламенти на тази страна; или
- б) правилата на ООН, съответствието с които е удостоверено, в съответствие с този член, чрез валидна декларация на ООН за съответствие с IWVTA — когато става въпрос за цели превозни средства, или чрез валидна маркировка на ООН за одобряване на типа, поставена върху продукта, или чрез валидно съобщение за одобряване на типа по правила на ООН — когато става въпрос за оборудване и части.

Такива проверки се извършват чрез проверки на случаен принцип на пазара и в съответствие с техническите регламенти, посочени в буква а) или б) от настоящия параграф, в зависимост от случая.

5. Страните се стремят да си сътрудничат в областта на надзора на пазара, за да се подпомогне установяването и вземането на мерки във връзка с несъответствия на превозни средства, системи, компоненти или отделни технически възли.

6. Дадена страна може да предприеме всички подходящи мерки по отношение на превозни средства, системи, компоненти или отделни технически възли, които представляват сериозен риск за здравето или безопасността на хората, или по отношение на други аспекти на защитата на обществените интереси, или които в друго отношение не съответстват на приложимите изисквания. Такива мерки могат да включват забрана или ограничаване на предоставянето на пазара, регистрацията или пускането в употреба на съответните превозни средства, системи, компоненти или отделни технически възли, или тяхното изтегляне от пазара или изземването им. Една от страните, която приема или запазва в сила такива мерки, незабавно информира за това другата страна и, по искане на другата страна, представя основанията за приемането на тези мерки.

Член 7: Продукти с нови технологии или нови характеристики

1. Никоя от страните не може да откаже или ограничи достъпа до пазара на продукт, попадащ в обхвата на настоящото приложение и одобрен от страната износител, на основание на факта, че този продукт включва нова технология или нова характеристика, които още не са регулирани от страната вносител, освен ако може да докаже, че има разумни основания да смята, че тази нова технология или нова характеристика създава риск за здравето или безопасността на хората или за околната среда.

2. Ако някоя от страните реши да откаже достъпа до своя пазар или поиска изтеглянето от своя пазар на продукт на другата страна, попадащ в обхвата на настоящото приложение, на основание на факта, че той включва нова технология или нова характеристика, създаваща риск

за здравето или безопасността на хората или за околната среда, тя незабавно изпраща уведомление за това решение на другата страна и на засегнатите икономически оператори. Уведомлението включва цялата съответна научна или техническа информация, която е взета предвид в решението на страната.

Член 8: Сътрудничество

1. За да бъде допълнително улеснена търговията с моторни превозни средства, техните части и оборудване, и за да бъдат предотвратени проблеми с достъпа до пазара, като същевременно се гарантира запазването на здравето и безопасността на хората и опазването на околната среда, страните се стремят да си сътрудничат и да обменят информация, когато е целесъобразно.
2. Областите на сътрудничество по настоящия член могат да включват по-специално:
  - а) разработване и изготвяне на технически правила или свързани стандарти;
  - б) обмен, доколкото е възможно, на научни изследвания, информация и резултати, свързани с разработването на нови правила в областта на безопасността на превозните средства или свързани с това стандарти, с напредъка във връзка с намаляването на емисиите, както и с новосъздадени технологии за превозни средства;
  - в) обмен на налична информация във връзка с установяването на свързани с безопасността или емисиите дефекти, както и с неспазване на техническите регламенти; както и
  - г) насърчаване на по-голяма международна хармонизация на техническите изисквания в рамките на многостранни форуми, като например Споразумението от 1958 г. и Споразумението от 1998 г., включително чрез сътрудничество при планирането на инициативи в подкрепа на такава хармонизация.

Член 9: Работна група по моторните превозни средства и частите

1. Работна група по моторните превозни средства и частите ще помага на Специализирания търговски комитет по техническите пречки пред търговията в мониторинга и прегледа на изпълнението и гарантирането на правилното функциониране на настоящото приложение.
2. Функциите на Работната група по моторните превозни средства и частите са следните:
  - а) да обсъжда всякакви въпроси, произтичащи от настоящото приложение, по искане на една от страните;
  - б) да улеснява сътрудничеството и обмена на информация в съответствие с член 8;
  - в) да провежда технически обсъждания в съответствие с член ТВТ.10 [Технически обсъждания] от настоящото споразумение по въпроси, попадащи в обхвата на настоящото приложение; както и

г) да поддържа списък на звената за контакти, които отговарят по въпросите, произтичащи от настоящото приложение.

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-2: ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ

Член 1: Определения

1. За целите на настоящото приложение:
  - а) „орган“ означава орган на една от страните, както е посочен в допълнение А;
  - б) „добра производствена практика“ (ДПП) означава тази част от осигуряването на качеството, която гарантира, че продуктите се произвеждат и контролират последователно в съответствие със стандартите за качество, подходящи за предвидената им употреба, и съгласно изискванията на приложимото разрешение за търговия или спецификациите на продукта, изброени в допълнение Б;
  - в) „инспекция“ означава оценяване на дадено производствено съоръжение, за да се определи дали това производствено съоръжение работи в съответствие с ДПП и/или с ангажиментите, поети като част от одобрението за пускане на даден продукт на пазара, като тази инспекция се извършва в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби на съответната държава и включва инспекция преди пускане на пазара и инспекция след комерсиализация;
  - г) „официален документ за ДПП“ означава документ, издаден от орган на една от страните след инспекция на производствено съоръжение, включително например доклади от инспекции, удостоверения, потвърждаващи съответствието на дадено производствено съоръжение с ДПП, или заявления за несъответствие с ДПП.

Член 2: Обхват

Разпоредбите на настоящото приложение се прилагат за лекарствените продукти, както са посочени в допълнение В.

Член 3: Цели

По отношение на обхванатите продукти, целите на настоящото приложение са:

- а) да се улесни наличието на лекарства на територията на всяка от страните;
- б) да се определят условията за признаване на инспекциите и за обмен и приемане на официални документи за ДПП между страните;
- в) да се насърчава общественото здраве чрез гарантиране на безопасността на пациентите и здравето на животните и хуманното отношение към тях, както и да се запазят високите равнища на защита на потребителите и на околната среда, когато е уместно, чрез насърчаване на регулаторни подходи, отговарящи на съответните международни стандарти.

Член 4: Международни стандарти

Съответните стандарти за продуктите, обхванати от настоящото приложение, гарантират високо равнище на защита на общественото здраве в съответствие със стандартите, практиките и насоките, разработени от Световната здравна организация (СЗО), Организацията

за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), Международната конференция по хармонизация на техническите изисквания при регистриране на лекарствени продукти за хуманна употреба (ICH) и Международното сътрудничество за хармонизация на техническите изисквания при регистриране на ветеринарни лекарствени продукти (VICH).

Член 5: Признаване на инспекциите и приемане на официални документи за ДПП

1. Една от страните признава инспекциите, извършени от другата страна, и приема официални документи за ДПП, издадени от другата страна в съответствие със законите и подзаконовите актове и техническите насоки, изброени в допълнение Б.

2. При определени обстоятелства орган на една от страните може да реши да не приема официален документ за ДПП, издаден от орган на другата страна, за производствени съоръжения, разположени на територията на издаващия орган. Примери за такива обстоятелства включват посочване на съществени несъответствия или неточности в доклад от инспекция, недостатъци в качеството, установени при надзора след пускане на пазара, или други конкретни доказателства, пораждащи сериозна загриженост във връзка с качеството на продукта или безопасността на пациентите. Всяка от страните гарантира, че когато орган на една от страните реши да не приеме официален документ за ДПП, издаден от орган на другата страна, този орган уведомява съответния орган на другата страна за причините да не приеме документа и може да поиска пояснения от органа на другата страна. Съответната страна гарантира, че нейният орган се стреми да отговори своевременно на искането за пояснения.

3. Една от страните може да приема официални документи за ДПП, издадени от орган на другата страна, за производствени съоръжения, разположени извън територията на издаващия орган.

4. Всяка от страните може да определи реда и условията, при които приема официални документи за ДПП, издадени съгласно параграф 3.

Член 6: Обмен на официални документи за ДПП

1. Всяка от страните гарантира, че ако орган на една от страните поиска официален документ за ДПП от органа на другата страна, органът на другата страна полага усилия да предаде документа в срок от 30 календарни дни от датата на искането.

2. Всяка от страните третира информацията в документ, получен по силата на параграф 1, като поверителна.

Член 7: Гаранции

1. Всяка от страните има право да извършва собствени инспекции на производствени съоръжения, които са сертифицирани като съответстващи на изискванията от другата страна.

2. Всяка от страните гарантира, че преди провеждането на инспекция съгласно параграф 1 органът на страната, която възнамерява да проведе инспекцията, уведомява писмено съответния орган на другата страна за инспекцията, като посочва причините за провеждането на своя собствена инспекция. Органът на страната, която възнамерява да проведе инспекцията, полага усилия да уведоми писмено органа на другата страна най-малко 30 дни

преди предложената инспекция, но може да даде по-кратко предизвестие при извънредни ситуации. Органът на другата страна може да се присъедини към инспекцията.

Член 8 — Промени в приложимите закони и подзаконови актове

1. Всяка от страните уведомява другата страна най-малко 60 дни преди приемането на каквито и да било нови мерки или промени, свързани с добрата производствена практика, отнасящи се до съответните закони и подзаконови актове и технически насоки, изброени в допълнение Б.
2. Страните обменят цялата необходима информация, включително промените в своите съответни закони и подзаконови актове, технически насоки или процедури за инспекция, свързани с добрата производствена практика, така че всяка от страните да може да прецени дали продължават да съществуват условията за признаване на инспекции и приемане на официални документи за ДПП съгласно член 5, параграф 1.
3. Ако в резултат на някоя от новите мерки или промени, посочени в параграф 1 от настоящия член, една от страните счита, че не може повече да признава инспекциите или да приема официални документи за ДПП, издадени от другата страна, тя уведомява другата страна за намерението си да прилага член 9 и страните започват консултации в рамките на Работната група по лекарствените продукти.
4. Всяко уведомление по настоящия член се извършва чрез определените звена за контакт в Работната група по лекарствените продукти.

Член 9: Временно спиране

1. Без да се засяга член 5, параграф 2, всяка от страните има право да спре изцяло или частично признаването на инспекциите и приемането на официални документи за ДПП на другата страна съгласно член 5, параграф 1 за всички или за някои от продуктите, изброени в допълнение В. Това право се упражнява по обективен и обоснован начин. Страната, която упражнява това право, уведомява другата страна и представя писмена обосновка. Дадена страна продължава да приема официални документи за ДПП на другата страна, издадени преди това спиране, освен ако страната не реши друго въз основа на съображения, свързани със здравето или безопасността.
2. Когато след консултациите, посочени в член 8, параграф 3, дадена страна въпреки това спре признаването на инспекциите и приемането на официални документи за ДПП съгласно член 5, параграф 1, тя може да направи това в съответствие с параграф 1 от настоящия член не по-рано от 60 дни след започването на консултациите. През този 60-дневен период двете страни продължават да признават инспекциите и да приемат официални документи за ДПП, издадени от орган на другата страна.
3. Когато признаването на инспекциите и приемането на официални документи за ДПП съгласно член 5, параграф 1 е спряно по искане на някоя от страните, страните обсъждат въпроса в рамките на Работната група по лекарствените продукти и полагат всички усилия да обмислят възможни мерки, които биха позволили възстановяване на признаването на инспекциите и приемането на официални документи за ДПП.

Член 10: Регулаторно сътрудничество

1. Страните се стремят да се консултират взаимно, в съответствие с тяхното съответно законодателство, по предложения за въвеждане на значителни промени в техническите регламенти или процедурите за инспекция, включително такива, които засягат начина, по който документите на другата страна се признават в съответствие с член 5, и, когато е целесъобразно, да предоставят възможност за коментари по такива предложения, без да се засяга член 8.

2. Страните се стремят да си сътрудничат с цел укрепване, развитие и насърчаване на приемането и прилагането на международно признати научни или технически насоки, включително, когато е възможно, чрез представяне на съвместни инициативи, предложения и подходи в съответните международни организации и органи, посочени в член 4.

Член 11: Изменения на допълненията

Съветът за партньорство има правомощието да изменя допълнение А с цел актуализиране на списъка на органите, допълнение Б с цел актуализиране на списъка на приложимите законови и подзаконовни актове и технически насоки, и допълнение В с цел актуализиране на списъка на обхванатите продукти.

Член 12: Работна група по лекарствените продукти

1. Работната група по лекарствените продукти ще помага на Специализирания търговски комитет по техническите пречки пред търговията при мониторинга и прегледа на изпълнението и гарантирането на правилното функциониране на настоящото приложение.

2. Тази работна група има следните функции:

- (a) да обсъжда всеки въпрос, произтичащ от настоящото приложение, по искане на някоя от страните;
- (b) да улеснява сътрудничеството и обмена на информация за целите на членове 8 и 10;
- (c) да функционира като форум за консултации и дискусии за целите на член 8, параграф 3, и член 9, параграф 3
- г) да провежда технически обсъждания в съответствие с член ТВТ.10 [Технически обсъждания] от настоящото споразумение по въпроси, попадащи в обхвата на настоящото приложение; както и
- д) да поддържа списък на звената за контакти, които отговарят по въпросите, произтичащи от настоящото приложение.

Член 13: Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Дял I [Уреждане на спорове] от шеста част не се прилага за спорове относно тълкуването и прилагането на настоящото приложение.

ДОПЪЛНЕНИЕ А — ОРГАНИ на страните

1) Европейски съюз:

Държава	За лекарствени продукти за хуманна употреба	За лекарствени продукти за ветеринарна употреба
Белгия	Белгийска федерална агенция за лекарства и здравни продукти / Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten/ Agence fédérale des médicaments et produits de santé	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба
България	Изпълнителна агенция по лекарствата ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА	Bulgarian Food Safety Agency/ Българска агенция по безопасност на храните
Чехия	Държавен институт за контрол на лекарствата / Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)	Институт за държавен контрол на ветеринарните биологични продукти и лекарства / Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)
Дания	Датска агенция по лекарствата / Laegemiddelstyrelsen	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба

Германия	<p>Федерален институт за лекарства и медицински изделия / Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM)</p> <p>Институт „Paul-Ehrlich“ (PEI), Федерален институт за ваксините и биологичните лекарствени продукти / Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel</p> <p>Федерално министерство на здравеопазването / Bundesministerium für Gesundheit (BMG)/Zentralstelle der Länder für Gesundheitsschutz bei Arzneimitteln und Medizinprodukten (ZLG)⁹⁷</p>	<p>Федерална агенция за защита на потребителите и безопасност на храните / Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL)</p> <p>Федерално министерство на земеделието и храните / Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft</p>
Естония	<p>Държавна агенция по лекарствата/ Ravimiamet</p>	<p>Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба</p>
Ирландия	<p>Регулаторен орган за здравни продукти (HPRA)</p>	<p>Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба</p>
Гърция	<p>Национална организация по лекарствата / Ethnikos Organismos Farmakon (EOF) - (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ))</p>	<p>Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба</p>
Испания	<p>Испанска агенция по лекарствата и медицинските изделия / Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios⁹⁸</p>	<p>Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба</p>

⁹⁷ За целите на настоящото приложение__ и без да се засяга вътрешното разпределение на компетенциите в Германия по въпросите, попадащи в обхвата на настоящото приложение, ZLG следва да се разбира като обхващащо всички компетентни органи на федералните провинции, издаващи документи за ДПП и провеждащи фармацевтични инспекции.

⁹⁸ За целите на настоящото приложение и без да се засяга вътрешното разпределение на компетенциите в Испания по въпросите, попадащи в обхвата на настоящото приложение, Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios следва да се разбира като обхващаща всички

Франция	<p>Френска национална агенция по безопасност на лекарствата и здравните продукти / Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM)</p>	<p>Френска агенция за безопасност на храните, околната среда и здравето на работното място - <i>Национална агенция за ветеринарномедицински продукти</i> /</p> <p>Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail-Agence Nationale du Médicament Vétérinaire (Anses-ANMV)</p>
Хърватия	<p>Агенция за лекарствените продукти и медицинските изделия /</p> <p>Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)</p>	<p>Министерство на селското стопанство, Дирекция по ветеринарно дело и безопасност на храните</p> <p>Ministarstvo Poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane</p>
Италия	<p><i>Италианска агенция по лекарствата / Agenzia Italiana del Farmaco</i></p>	<p><i>Главна дирекция „Здраве на животните и ветеринарномедицински продукти“</i></p> <p>Ministero della Salute, Direzione Generale della Sanità Animale e dei Farmaci Veterinari</p>
Кипър	<p>Министерство на здравеопазването — Фармацевтични услуги</p> <p>Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Министерство на земеделието, развитието на селските райони и околната среда —</p> <p>Ветеринарни услуги /</p> <p>Κτηνιατρικές Υπηρεσίες- Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος</p>

компетентни регионални органи, издаващи официални документи за ДПП и провеждащи фармацевтични инспекции.

Латвия	Държавна агенция по лекарствата / Zāļu valsts aģentūra	Отдел „Оценяване и регистрация“ към Службата по храните и ветеринарните въпроси / Pārtikas un veterinārā dienesta Novērtēšanas un reģistrācijas departaments
Литва	Държавна агенция за контрол върху лекарствата / Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	Държавна служба по храните и ветеринарните въпроси / Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba
Люксембург	Ministere de la Santé, Division de la Pharmacie et des Médicaments (Министерство на здравеопазването, отдел „Фармацевтични продукти и лекарства“)	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба
Унгария	Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet / Национален институт по фармация и хранене	Национална служба за безопасност на хранителната верига, Дирекция по ветеринарни лекарствени продукти / Nemzeti Élelmiszerlánc- biztonsági Hivatal, Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága (ÁTI)
Малта	Регулаторен орган по лекарствата	Отдел „Ветеринарномедицински продукти“ на Националната ветеринарна лаборатория (НВЛ) в рамките на дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните“ (АНВД)
Нидерландия	Инспекторат по въпросите на здравеопазването и младежта / Inspectie Gezondheidszorg en Youth (IGJ)	Комисия за оценка на лекарствените продукти / Bureau Diergeneesmiddelen, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)
Австрия	Австрийска агенция за здраве и безопасност на храните / Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба

	Главна фармацевтична инспекция /	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба
Полша	Główny Inspektorat Farmaceutyczny (GIF) /	
Португалия	Национален орган по лекарствата и здравните продукти / INFARMED, I.P. Autoridade Nacional do Medicamento e Produtos de Saúde, I.P.	Генерална дирекция по храните и ветеринарните въпроси / DGAV - Direção Geral de Alimentação e Veterinária (PT)
Румъния	Национална агенция по лекарствата и медицинските изделия / Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale	Национален орган по санитарно-ветеринарни въпроси и безопасност на храните / Autoritatea Națională Sanitară Veterinară pentru Siguranța Alimentelor
Словения	Агенция за лекарствените продукти и медицинските изделия на Република Словения / Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба
Словакия	Държавен институт за контрол на лекарствата / Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)	Институт за държавен контрол на биологичните продукти с ветеринарна употреба и лекарствата / Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (USKVBL)
Финландия	Финландска агенция по лекарствата / Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (FIMEA)	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба
Швеция	Агенция за лекарствените продукти	Вж. органа за лекарствените продукти за хуманна употреба

/ Läkemedelsverket

2) Обединено кралство

Агенция за контрол на лекарствата и здравните продукти

Дирекция „Ветеринарна медицина“

ДОПЪЛНЕНИЕ Б — Списък на приложимите закони и подзаконовни актове и технически насоки, свързани с добрата производствена практика

1) За Европейския съюз:

Директива № 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба⁹⁹;

Директива № 2001/82/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. относно кодекса на Общността за ветеринарните лекарствени продукти¹⁰⁰;

Директива 2001/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. относно сближаване на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно прилагането на добрата клинична практика при провеждането на клинични изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба¹⁰¹;

Регламент (ЕС) № 536/2014 от 16 април 2014 г. относно клиничните изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба, и за отмяна на Директива 2001/20/ЕО¹⁰²;

Регламент (ЕО) № 726/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. за установяване на процедури на Общността за разрешаване и контрол на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба и за създаване на Европейска агенция по лекарствата¹⁰³;

Регламент (ЕО) № 1394/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно лекарствените продукти за модерна терапия и за изменение на Директива 2001/83/ЕО и на Регламент (ЕО) № 726/2004¹⁰⁴;

Директива 2003/94/ЕО на Комисията от 8 октомври 2003 г. относно установяване на принципи и насоки за добра производствена практика по отношение на лекарствените продукти за хуманна употреба и изпитваните лекарствени продукти за хуманна употреба¹⁰⁵;

Директива 91/412/ЕИО на Комисията от 23 юли 1991 г. за определяне на принципите и насоките за добра производствена практика при ветеринарномедицинските продукти¹⁰⁶;

Директива (ЕС) 2017/1572 на Комисията от 15 септември 2017 г. за допълване на Директива № 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на принципите и насоките за добра производствена практика при лекарствените продукти за хуманна употреба¹⁰⁷;

Делегиран регламент (ЕС) № 1252/2014 на Комисията от 28 май 2014 г. на Европейския парламент и на Съвета по отношение на принципите и насоките за добра производствена практика за активни вещества за лекарствени продукти за хуманна употреба¹⁰⁸;

---

⁹⁹ ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67.

¹⁰⁰ ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 1.

¹⁰¹ ОВ L 121, 1.5.2001 г., стр. 34.

¹⁰² ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 1.

¹⁰³ ОВ L 136, 30.4.2004 г., стр. 1.

¹⁰⁴ ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 121.

¹⁰⁵ ОВ L 262, 14.10.2003 г., стр. 22.

¹⁰⁶ ОВ L 228, 17.8.1991 г., стр. 70.

¹⁰⁷ ОВ L 238, 16.9.2017 г., стр. 44.

Делегиран регламент (ЕС) 2017/1569 на Комисията от 23 май 2017 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 536/2014 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на принципи и насоки за добра производствена практика при изпитвани лекарствени продукти за хуманна употреба и на разпоредби за провеждане на инспекции¹⁰⁹;

Настоящата версия на Ръководството за добра производствена практика, съдържаща се в том IV от Правилата относно лекарствените продукти в Европейския съюз, и сборникът с общностните процедури за инспекции и обмен на информация.

2) За Обединеното кралство:

Правилник за лекарствените продукти за хуманна употреба от 2012 г. (SI 2012/1916)

Правилник за лекарствените продукти за хуманна употреба (клинични изпитвания) от 2004 г. (SI 2004/1031)

Наредба за ветеринарномедицинските продукти от 2013 г. (SI 2013/2033)

Регламенти за добра производствена практика, изготвени съгласно Регламент Б17, и насоки за добра производствена практика, публикувани съгласно Регламент С17 от Правилника относно лекарствените продукти за хуманна употреба от 2012 г.

Принципите и насоките за добра производствена практика, приложими за целите на списък 2 към Наредбата за ветеринарномедицинските продукти от 2013 г.

---

¹⁰⁸ ОВ L 337, 25.11.2014 г., стр. 1.

¹⁰⁹ ОВ L 238, 16.9.2017 г., стр. 12.

ДОПЪЛНЕНИЕ В — ОБХВАНАТИ ПРОДУКТИ

Лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба:

- предлагани на пазара лекарствени продукти за хуманна или ветеринарна употреба, включително предлагани на пазара биологични и имунологични продукти за хуманна и ветеринарна употреба,
- лекарствени продукти за модерна терапия,
- активни фармацевтични съставки за хуманна или ветеринарна употреба,
- изпитвани лекарствени продукти.

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-3: ХИМИКАЛИ

Член 1: Определения

За целите на настоящото приложение:

- (a) „компетентни органи“ означава:
  - (i) в случая на Съюза: Европейската комисия;
  - (ii) За Обединеното кралство: правителството на Обединеното кралство.
- (b) „UN GHS“ означава Глобална хармонизирана система на ООН за класифициране и етикетирание на химикали.

Член 2: Обхват

Настоящото приложение се прилага по отношение на търговията, регулирането, вноса и износа на химикали между Съюза и Обединеното кралство по отношение на тяхната регистрация, оценка, разрешаване, ограничаване, одобрение, класифициране, етикетирание и опаковане.

Член 3: Цели

1. Целите на настоящата глава са, както следва:
  - а) да се улесни търговията с химикали и сродни на тях продукти между страните;
  - б) да се гарантират високи равнища на защита на околната среда и здравето на хората и животните; както и
  - в) да се предвиди сътрудничество между отговорните органи на Съюза и Обединеното кралство.
2. Страните признават, че ангажиментите, поети съгласно настоящото приложение, не възпрепятстват никоя от тях да определя свои собствени приоритети по отношение на нормативната уредба за химикалите, включително да определя свои собствени нива на защита по отношение на околната среда, здравето на хората и животните.

Член 4: Съответни международни организации и органи

Страните признават, че международните организации и органи, по-специално ОИСР и Експертният подкомитет на ООН за Глобалната хармонизирана система за класифициране и етикетирание на химикали (SCEGHS) на Икономическия и социален съвет на ООН (ECOSOC), са от значение за разработването на научни и технически насоки по отношение на химикалите.

Член 5: Участие в съответните международни организации и органи и развитие на нормативната уредба

1. Страните активно допринасят за разработването на научните или техническите насоки, посочени в член 4, по отношение на оценката на опасностите и рисковете от химикали и форматите за документиране на резултатите от тези оценки.

2. Всяка страна прилага всички насоки, издадени от международните организации и органи, посочени в член 4, освен ако тези насоки биха били неефективни или неподходящи за постигането на легитимните цели на тази страна.

Член 6: Класифициране и етикетиране на химикали

1. Всяка страна прилага GHS на ООН толкова всеобхватно, колкото счита за осъществимо в рамките на своята съответна система, включително за химикали, които не попадат в обхвата на настоящото приложение, освен когато има конкретни причини за прилагане на различна система за етикетиране на определени химични продукти в тяхното крайно състояние, предназначени за крайния потребител. Всяка от страните периодично актуализира прилагането си въз основа на редовно издаваните преразглеждания на GHS на ООН.

2. Когато отговорният орган на една от страните възнамерява да класифицира отделни вещества в съответствие със своите съответни правила и процедури, той предоставя на отговорния орган на другата страна възможността да изрази становището си в съответствие с тези правила и процедури в рамките на приложимите срокове.

3. Всяка страна публикува информация за своите процедури, свързани с класификацията на публично достъпните вещества, в съответствие със съответните си правила и процедури. Всяка от страните полага усилия да отговори на коментарите, получени от другата страна съгласно параграф 2.

4. Никоя от разпоредбите на настоящия член не задължава която и да е от страните да постигне какъвто и да е конкретен резултат по отношение на прилагането на GHS на ООН на своята територия или по отношение на класифицирането на дадено вещество, или да ускори, спре или забави съответните си процедури и процеси на вземане на решения.

Член 7: Сътрудничество

1. Страните признават, че доброволното сътрудничество в областта на нормативната уредба за химикалите може да улесни търговията по начини, които са от полза за потребителите, предприятията и околната среда и които допринасят за повишаване на защитата на здравето на хората и животните.

2. Страните се ангажират да улеснят обмена на неуповенителна информация между своите компетентни органи, включително чрез сътрудничество в областта на електронните формати и инструментите, използвани за съхраняване на данни.

3. Страните си сътрудничат, когато е целесъобразно, за укрепване, развитие и насърчаване на приемането и прилагането на международно признати научни или технически насоки, включително, когато е възможно, чрез представяне на съвместни инициативи, предложения и подходи в съответните международни организации и органи, по-специално посочените в член 4.

4. Страните си сътрудничат, ако и двете страни сметат това за полезно, по отношение на разпространението на данни, свързани с безопасността на химикалите, и предоставят тази информация на обществеността с цел да се гарантира лесен достъп и разбираемост на тази информация за различните целеви групи. По искане на една от страните другата страна

предоставя наличната неупровержима информация относно безопасността на химикалите на отпращаващата страна.

5. Ако една от страните поиска това и другата страна даде съгласието си, страните започват консултации по научна информация и данни в контекста на нови и нововъзникващи въпроси, свързани с опасностите или рисковете, свързани с химикалите, за човешкото здраве или околната среда, с цел да се създаде общ набор от знания и, ако е възможно, и доколкото е възможно, да се насърчи общото разбиране на научните данни, свързани с тези въпроси.

Член 8: Обмен на информация

– Страните си сътрудничат и обменят информация по всички въпроси, свързани с прилагането на настоящото приложение, в рамките на Специализирания търговски комитет по техническите пречки пред търговията.

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-4: БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ

Член 1: Цел и обхват

1. Целта на настоящото приложение е да се определят разпоредбите и процедурите за насърчаване на търговията с биологични продукти в съответствие с принципите на недискриминация и реципрочност, чрез признаване от страните на еквивалентността на съответното им законодателство.
2. Настоящото приложение се прилага за биологичните продукти, изброени в допълнения А и Б, които съответстват на законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г. Съветът за партньорство има правомощието да изменя допълнения А, Б, В и Г.

Член 2: Определения

За целите на настоящото приложение:

„компетентен орган“ означава официална агенция, която е компетентна по отношение на законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г, и отговаря за прилагането на настоящото приложение;

„надзорен орган“ означава орган, на който компетентният орган е предоставил изцяло или частично своята компетентност за инспекции и сертификация в областта на биологичното производство в съответствие със законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г;

„контролен орган“ означава субект, признат от компетентния орган да извършва инспекции и сертификация в областта на биологичното производство в съответствие със законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г; както и

„еквивалентност“ означава способността на различните законови и подзаконови актове и изисквания, както и на системите за инспекция и сертификация, да постигат едни и същи цели.

Член 3: Признаване на еквивалентност

1. По отношение на продуктите, изброени в допълнение А, Съюзът признава законовите и подзаконовите разпоредби на Обединеното кралство, изброени в допълнение В, за еквивалентни на законовите и подзаконовите актове на Съюза, изброени в допълнение Г.
2. По отношение на продуктите, изброени в допълнение Б, Обединеното кралство признава законовите и подзаконовите актове на Съюза, изброени в допълнение Г, за еквивалентни на законовите и подзаконовите разпоредби на Обединеното кралство, изброени в допълнение В.
3. С оглед на датата на прилагане 1 януари 2022 г. на Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета, признаването на еквивалентността, посочено в параграфи 1 и 2, се преразглежда от всяка от страните до 31 декември 2023 г. Ако в резултат на тази повторна оценка еквивалентността не бъде потвърдена от някоя от страните, признаването на еквивалентността се спира.

4. Без да се засяга параграф 3, в случай на изменение, отмяна или замяна на законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г, новите правила се считат за еквивалентни на правилата на другата страна, освен ако някоя от страните възрази в съответствие с процедурата, определена в параграфи 5 и 6.

5. Ако след получаване на допълнителна информация от другата страна, която е поискала, някоя от страните прецени, че законовите, подзаконовите или административните процедури или практики на другата страна вече не отговарят на изискванията за еквивалентност, тази страна отправя мотивирано искане до другата страна за изменение на съответните закони, подзаконови или административни процедури или практики и предоставя на другата страна подходящ срок, който не може да бъде по-кратък от три месеца, за да осигури еквивалентност.

6. Ако след изтичането на срока по параграф 5 съответната страна продължава да счита, че изискванията за еквивалентност не са изпълнени, тя може да вземе решение едностранно да спре признаването на еквивалентността на съответните закони и подзаконови актове, изброени в допълнение В или Г, по отношение на съответните биологични продукти, изброени в допълнение А или Б.

7. Решение за едностранно спиране на признаването на еквивалентността на законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнение В или Г, по отношение на съответните биологични продукти, изброени в допълнение А или Б, също може да бъде взето след изтичане на тримесечен срок на предизвестие, когато някоя от страните не е предоставила информацията, изисквана съгласно член 6, или не е съгласна с партньорска проверка съгласно член 7.

8. Когато признаването на еквивалентността е спряно в съответствие с настоящия член, по искане на една от тях страните обсъждат въпроса в рамките на работната група по продуктите на биологичното земеделие и полагат всички усилия да обмислят възможни мерки, които биха позволили възстановяване на признаването на еквивалентността.

9. По отношение на продуктите, които не са изброени в допълнение А или Б, еквивалентността се обсъжда от работната група по продуктите на биологичното земеделие по искане на някоя от страните.

Член 4: Внос и пускане на пазара

1. Съюзът приема вноса на своя територия на продуктите, изброени в допълнение А, и пускането на пазара на тези продукти като биологични продукти, при условие че тези продукти отговарят на законовите и подзаконовите разпоредби на Обединеното кралство, изброени в допълнение В, и са придружени от сертификат за инспекция, издаден от контролен орган, признат от Обединеното кралство и посочен на Съюза, както е указано в параграф 3.

2. Обединеното кралство приема вноса на своя територия на продуктите, изброени в допълнение Б, и пускането на пазара на тези продукти като биологични продукти, при условие че тези продукти отговарят на законовите и подзаконовите актове на Съюза, изброени в допълнение Г, и са придружени от сертификат за инспекция, издаден от контролен орган, признат от Съюза и посочен на Обединеното кралство, както е указано в параграф 3.

3. Всяка от страните признава контролните или надзорните органи, посочени от другата страна като отговорни за извършването на съответните проверки по отношение на биологичните продукти, обхванати от признаването на еквивалентност, както е посочено в член 3, и за издаването на сертификата за инспекция, посочен в параграфи 1 и 2 от настоящия член, с оглед на техния внос и пускане на пазара на територията на другата страна.

4. Страната вносител, в сътрудничество с другата страна, определя кодови номера на всеки съответен надзорен и контролен орган, посочен от другата страна.

Член 5: Етикетиране

1. Продуктите, внасяни на територията на една от страните в съответствие с настоящото приложение, отговарят на изискванията за етикетиране, определени в законовите и подзаконовите актове на страната вносител, изброени в допълнения В и Г. Тези продукти могат да носят логото на Съюза за биологични продукти, всяко лого на Обединеното кралство за биологични продукти или и двата логотипа, както е посочено в съответните закони и подзаконови актове, при условие че тези продукти отговарят на изискванията за етикетиране за съответното лого или за двата логотипа.

2. Страните се задължават да избягват всякаква злоупотреба с термините, отнасящи се до биологичното производство, във връзка с биологични продукти, които са обхванати от признаването на еквивалентност съгласно настоящото приложение.

3. Страните се задължават да защитават логото на Съюза за биологични продукти и всяко лого на Обединеното кралство за биологични продукти, определени в съответните закони и подзаконови актове, срещу злоупотреби или имитации. Страните гарантират, че логото на Съюза за биологични продукти и всяко лого на Обединеното кралство за биологични продукти се използват само за етикетиране, реклама или търговски документи на биологични продукти, които са в съответствие със законовите и подзаконовите актове, изброени в допълнения В и Г.

Член 6: Обмен на информация

1. Страните обменят цялата необходима информация по отношение на изпълнението и прилагането на настоящото приложение. По-специално, до 31 март на втората година след влизането в сила на настоящото споразумение и до 31 март на всяка следваща година всяка страна изпраща на другата:

- а) доклад, който съдържа информация относно видовете и количествата биологични продукти, изнасяни съгласно настоящото приложение, обхващащ периода от януари до декември на предходната година;
- б) доклад за дейностите по наблюдение и надзор, извършени от нейните компетентни органи, получените резултати и предприетите корективни мерки, обхващащ периода от януари до декември на предходната година; както и
- в) подробности за констатирани нередности и нарушения на законовите и подзаконовите разпоредби, изброени в допълнение В или Г, според случая.

2. Всяка страна своевременно уведомява другата страна за:

- а) всяка актуализация на списъка на своите компетентни, контролни и надзорни органи, включително съответните данни за връзка (по-специално адреса и интернет адреса);
- б) всяка промяна или отмяна, която възнамерява да направи по отношение на законовите или подзаконовите актове, изброени в допълнение В или допълнение Г, всички предложения за нови закони или подзаконови актове или всякакви предложени промени в административните процедури и практики, свързани с биологичните продукти, обхванати от настоящото приложение; както и
- в) всяка промяна или отмяна, която е приела по отношение на законовите или подзаконовите актове, изброени в допълнение В или допълнение Г, всяко ново законодателство или съответни промени в административните процедури и практики, свързани с биологичните продукти, обхванати от настоящото приложение.

Член 7: Партньорски проверки

1. След предизвестие от най-малко шест месеца всяка страна разрешава на длъжностни лица или експерти, определени от другата страна, да извършват партньорски проверки на нейна територия, за да се уверят, че съответните контролни и надзорни органи извършват проверките, необходими за прилагането на настоящото приложение.
2. Всяка страна си сътрудничи с другата страна и я подпомага, доколкото това е позволено от приложимото законодателство, при извършването на партньорските проверки, посочени в параграф 1, които могат да включват посещения в офисите на съответните контролни и надзорни органи, преработвателни съоръжения и сертифицирани оператори.

Член 8: Работна група по продуктите на биологичното земеделие

1. Работната група по продуктите на биологичното земеделие ще помага на Специализирания търговски комитет по техническите пречки пред търговията в мониторинга и прегледа на изпълнението и гарантирането на правилното функциониране на настоящото приложение.
2. Функциите на Работната група по биологични продукти са следните:
  - а) обсъждане на всеки въпрос, произтичащ от настоящото приложение, по искане на някоя от страните, включително евентуалната необходимост от изменения на настоящото приложение или на някое от неговите допълнения;
  - б) улесняване на сътрудничеството по отношение на законовите, подзаконовите актове, стандартите и процедурите, отнасящи се до биологичните продукти, обхванати от настоящото приложение, включително дискусии по всякакви технически или регулаторни въпроси, свързани с правилата и системите за контрол; и

- в) провеждане на технически обсъждания в съответствие с член ТВТ.10 [Технически обсъждания] от настоящото споразумение по въпроси, попадащи в обхвата на настоящото приложение.

ДОПЪЛНЕНИЕ А

БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ ОТ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО, ЗА КОИТО СЪЮЗЪТ ПРИЗНАВА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ

Описание	Коментари
Непреработени растителни продукти	
Живи животни или непреработени животински продукти	Включва мед
Продукти от аквакултури и водорасли	
Преработени селскостопански продукти, предназначени за храна	
Преработени селскостопански продукти, предназначени за фураж	
Семена и посадъчен материал	

Биологичните продукти, изброени в настоящото допълнение, са непреработени селскостопански продукти или продукти от аквакултури, произведени в Обединеното кралство, или преработени селскостопански продукти, предназначени за храна или фураж, които са преработени в Обединеното кралство със съставки, които са отгледани в Обединеното кралство или са внесени в Обединеното кралство в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Обединеното кралство.

ДОПЪЛНЕНИЕ Б

БИОЛОГИЧНИ ПРОДУКТИ ОТ СЪЮЗА, ЗА КОИТО ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ПРИЗНАВА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ

Описание	Коментари
Непреработени растителни продукти	
Живи животни или непреработени животински продукти	Включва мед
Продукти от аквакултури и водорасли	
Преработени селскостопански продукти, предназначени за храна	
Преработени селскостопански продукти, предназначени за фураж	
Семена и посадъчен материал	

Биологичните продукти, изброени в настоящото допълнение, са непреработени селскостопански продукти или продукти от аквакултури, произведени в Съюза, или преработени селскостопански продукти, предназначени за храна или фураж, които са преработени в Съюза със съставки, които са отгледани в Съюза или са внесени в Съюза в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на Съюза.

ДОПЪЛНЕНИЕ В

ЗАКОНОВИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ ОТНОСНО БИОЛОГИЧНИТЕ ПРОДУКТИ, ПРИЛОЖИМИ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО¹¹⁰

Следните закони и подзаконови актове, приложими в Обединеното кралство:

1. Запазен РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 834/2007
2. Запазен РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 889/2008
3. Запазен РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1235/2008
4. Регламенти относно биологичните продукти от 2009 г.

---

¹¹⁰ Позоваванията в настоящия списък на запазеното право на Съюза се приемат за позовавания на законодателството, изменено от Обединеното кралство, за да се прилага към Обединеното кралство.

ДОПЪЛНЕНИЕ Г

ЗАКОНОВИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ ОТНОСНО БИОЛОГИЧНИТЕ ПРОДУКТИ, ПРИЛОЖИМИ В СЪЮЗА

Следните закони и подзаконови актове, приложими в Съюза:

1. Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91¹¹¹
2. Регламент (ЕО) № 889/2008 на Комисията от 5 септември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти по отношение на биологичното производство, етикетирането и контрола¹¹²
3. Регламент (ЕО) № 1235/2008 на Комисията от 8 декември 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета по отношение на режима за внос на биологични продукти от трети държави¹¹³

---

¹¹¹ ОВ L 189, 20.7.2007 г., стр. 1.

¹¹² ОВ L 250, 18.9.2008 г., стр. 1.

¹¹³ ОВ L 334, 12.12.2008 г., стр. 25.

ПРИЛОЖЕНИЕ-ТВТ-5: ТЪРГОВИЯ С ВИНО

Член 1: Приложно поле и определения

1. Настоящото приложение се прилага за вина, класирани в позиция 22.04 от Хармонизираната система.
2. За целите на настоящото приложение „вино, произведено в“ означава прясно грозде, гроздова мъст и частично ферментирала гроздова мъст, които са били преработени във вино или добавени към вино на територията на страната износител.

Член 2: Определения на продуктите, енологични практики и процеси

1. Енологичните практики за вино, препоръчани и публикувани от Международната организация по лозата и виното (OIV), се считат за съответни международни стандарти за целите на настоящото приложение.
2. Всяка от страните разрешава вноса и продажбата за консумация на вино, произведено в другата страна, ако това вино е произведено в съответствие с:
  - (а) определения на продукти, разрешени във всяка от страните съгласно законовите и подзаконовите актове, посочени в допълнение А;
  - (б) енологичните практики, установени във всяка от страните съгласно законовите и подзаконовите актове, посочени в допълнение А, които са в съответствие със съответните стандарти на OIV; и
  - (в) енологичните практики и ограничения, установени във всяка от страните, които не са в съответствие със съответните стандарти на OIV, изброени в допълнение Б.
3. Съветът за партньорство има правомощието да изменя допълненията, посочени в параграф 2.

Член 3: Изисквания за сертифициране при внос на съответните територии на страните

1. За вино, произведено в една от страните и пуснато на пазара в другата страна, документацията и сертифицирането, които могат да се изискват от всяка от страните, се ограничават до сертификат, както е посочено в допълнение В, удостоверен в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната износител.
2. Сертификатът, изискван съгласно параграф 1, може да бъде под формата на електронен документ. Всяка от страните предоставя достъп до електронния документ или до данните, необходими за неговото установяване, при поискване от компетентните органи на другата страна, където стоките ще бъдат допуснати за свободно обращение. Ако няма достъп до съответните електронни системи, необходимите данни могат да бъдат поискани и под формата на документ на хартиен носител.
3. Съветът за партньорство има правомощието да изменя допълнение В.
4. Методите за анализ, признати като референтни от OIV и публикувани от OIV, са референтните методи за определяне на аналитичния състав на виното в контекста на операциите по контрол.

Член 4: Хранителна информация и кодове на партидите

1. Освен ако в настоящия член не е посочено друго, етикетирането на вино, внесено и предлагано на пазара съгласно настоящото споразумение, се извършва в съответствие със законовите и подзаконовите актове, които се прилагат на територията на страната вносител.
2. Никоя от страните не може да изисква върху съда, етикета или опаковката на виното да фигурира която и да е от следните дати или техен еквивалент:
  - (a) дата на пакетиране;
  - (b) дата на бутилиране;
  - (c) дата на производство или изработване;
  - (d) срок на годност (date of expiration), срок на употреба (use by date), срок на употреба или консумация (use or consume by date), срок на изтичане на годността (expire by date);
  - (e) срок на минимална трайност, срок „най-добър до“, срок „най-добро качество до“; или
  - (f) срок „за продажба до“.

Чрез дерогация от буква д), първа алинея, всяка от страните може да изиска посочването на дата на минимална трайност върху продукти, които поради добавянето на нетрайни съставки биха могли да имат по-кратък срок на минимална трайност, отколкото обикновено се очаква от потребителя.

3. Всяка от страните гарантира, че на етикета на опакованите продукти е посочен код, който позволява идентифицирането на партидата, към която принадлежи продуктът, в съответствие със законодателството на страната износител на опакования продукт. Кодът на партидата трябва да бъде лесно видим, ясно четлив и незаличим. Никоя от страните не разрешава пускането на пазара на опаковани продукти, които не отговарят на изискванията, определени в настоящия параграф.

4. Всяка от страните позволява задължителната информация — включително превод или посочване на броя стандартни напитки или алкохолни единици, когато това се изисква, да се поставя на допълнителен етикет, прикрепен към съда за вино. Допълнителни етикети могат да се поставят върху съда за вино след вноса, но преди продуктът да бъде пуснат на пазара на територията на страната, при условие че задължителната информация е показана изцяло и точно.

5. Страната вносител не изисква на етикета да се поставят алергени, които са били използвани при производството на вино, но не присъстват в крайния продукт.

Член 5: Преходни мерки

Вино, което към датата на влизане в сила на настоящото споразумение е било произведено, описано и етикетирано в съответствие със законовите и подзаконовите актове на една от страните, но по начин, който не съответства на настоящото приложение, може да продължи да бъде етикетирано и пускано на пазара, както следва:

- а) от търговци на едро или производители за период от две години от влизането в сила на настоящото споразумение; и
- б) от търговци на дребно до изчерпване на запасите.

Член 6: Обмен на информация

Страните си сътрудничат и обменят информация по всички въпроси, свързани с прилагането на настоящото приложение, в рамките на Специализирания комитет по техническите пречки пред търговията.

Член 7: Преглед

Не по-късно от три години след влизането в сила на настоящото споразумение страните обмислят по-нататъшни стъпки за улесняване на търговията с вино между страните.

ДОПЪЛНЕНИЕ А — ЗАКОНОВИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ НА СТРАНИТЕ

Законови и подзаконови актове на Обединеното кралство¹¹⁴

Законови и подзаконови актове, посочени в член 2, параграф 2, относно:

а) определения на продуктите:

- (i) Запазен Регламент (ЕС) № 1308/2013, по-специално правилата за производство в лозаро-винарския сектор, в съответствие с членове 75, 81 и 91, част IV от приложение II и част II от приложение VII към посочения регламент и правилата за неговото прилагане, включително последващите изменения;
- (ii) Запазен Делегиран регламент (ЕС) 2019/33 на Комисията, по-специално членове 47, 52—54 и приложения III, V и VI към посочения регламент, включително последващите изменения;
- (iii) Запазен Регламент (ЕС) № 1169/2011 и правилата за неговото прилагане, включително последващите изменения;

б) енологични практики и ограничения:

- (i) Запазен Регламент (ЕС) № 1308/2013, по-специално енологичните практики и ограничения в съответствие с членове 80 и 83 и приложение VIII към посочения регламент и правилата за неговото прилагане, включително последващите изменения;
- (ii) Запазен Делегиран регламент (ЕС) 2019/934 на Комисията, включително последващите изменения.

Законови и подзаконови актове на Съюза:

Законови и подзаконови актове, посочени в член 2, параграф 2, относно:

а) определения на продуктите:

- (i) Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹¹⁵, по-специално правилата за производство в лозаро-винарския сектор, в съответствие с членове 75, 81 и 91, част IV от приложение II и част II от приложение VII към посочения регламент и правилата за неговото прилагане, включително последващите изменения;
- (ii) Делегиран регламент (ЕС) 2019/33 на Комисията¹¹⁶, по-специално членове 47, 52—54 и приложения III, V и VI към посочения регламент, включително последващите изменения;

---

¹¹⁴ Позоваванията в настоящия списък на запазеното право на Съюза се приемат за позовавания на законодателството, изменено от Обединеното кралство, за да се прилага към Обединеното кралство.

¹¹⁵ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

¹¹⁶ Делегиран регламент (ЕС) 2019/33 на Комисията от 17 октомври 2018 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на заявленията за

(iii) Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹¹⁷, включително последващите изменения.

а) енологични практики и ограничения:

- (i) Регламент (ЕС) № 1308/2013, по-специално енологичните практики и ограничения в съответствие с членове 80 и 83 и приложение VIII към посочения регламент и правилата за неговото прилагане, включително последващите изменения;
- (ii) Делегиран регламент (ЕС) 2019/934 на Комисията¹¹⁸, включително последващите изменения.

предоставяне на закрита на наименования за произход, географски указания и традиционни наименования в лозаро-винарския сектор, процедурата за предявяване на възражения, ограниченията на употребата, измененията на спецификациите на продуктите, отмяната на закрилата и етикетиранието и представянето (ОВ L 9, 11.1.2019 г., стр. 2).

¹¹⁷ Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18).

¹¹⁸ Делегиран регламент (ЕС) 2019/934 на Комисията от 12 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на лозарските райони, където алкохолното съдържание може да бъде увеличено, разрешените енологични практики и ограниченията, приложими към производството и съхраняването на лозаро-винарските продукти, минималния съдържим процент алкохол във вторичните продукти и тяхното отстраняване, както и публикуването на досиетата на OIV (ОВ L 149, 7.6.2019 г., стр. 1).

ДОПЪЛНЕНИЕ Б — ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЕНОЛОГИЧНИ ПРАКТИКИ И ОГРАНИЧЕНИЯ, ПРИЕТИ СЪВМЕСТНО ОТ СТРАНИТЕ

- 1) Концентрирана гроздова мъст, ректифицирана концентрирана гроздова мъст и захароза могат да се използват за обогатяване и подсладяване при специфичните и ограничени условия, определени в част I от приложение VIII към Регламент (ЕС) № 1308/2013 и в част I от приложение VIII към Регламент (ЕС) № 1308/2013, при условие че се изключи употребата на тези продукти във възстановена форма във вина, обхванати от настоящото споразумение.
- 2) Добавянето на вода при винопроизводството не се допуска, освен когато това се налага поради специфична техническа необходимост.
- 3) Прясна утайка може да се използва при специфичните и ограничени условия, посочени в част А, таблица 2, ред 11.2 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2019/934 на Комисията и в ред 11.2 от таблица 2 в част А от приложение I към запазеня Делегиран регламент (ЕС) 2019/934 на Комисията.

ДОПЪЛНЕНИЕ В — ОБРАЗЕЦ НА СЕРТИФИКАТ ЗА ВИНА, ВНЕСЕНИ ОТ [ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ/ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО] В [ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО/ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ] (1)

1. Износител (име и адрес)	2. Сериен № (2)
3. Вносител (име и адрес)	4. Компетентен орган на мястото на изпращане в [Европейския съюз/Обединеното кралство] (3)
5. Митнически печат (само за официални лица от [Европейския съюз/Обединеното кралство])	
6. Начин на превоз и данни за превоза (4)	7. Място на разтоварване (ако е различно от 3)
8. Описание на внасяния продукт (5)	9. Количество в l/hl/kg
	10. Брой съдове (6)
<p>11. Сертификат</p> <p>„Описаният по-горе продукт е предназначен за пряка консумация от човека и отговаря на определенията и енологичните практики, разрешени съгласно приложение ТВТ-5: Търговия с вино към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна. Той е бил произведен от производител, който подлежи на инспекция и надзор от страна на следния компетентен орган (7):</p> <p>Изпращач, удостоверяващ горепосочената информация (8)</p> <p>Идентификация на изпращача (9)</p> <p>Място, дата и подпис на изпращача</p>	

- (1) В съответствие с член 3, параграф 1 от приложение ТВТ-5: Търговия с вино към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.
- (2) Посочете номера на пратката за проследяване, т.е. сериен номер, който идентифицира пратката в регистрите на износителя.
- (3) Посочете пълното име, адреса и данните за контакт на компетентния орган в една от държавите — членки на Европейския съюз, или в Обединеното кралство, от който се изнася пратката, който отговаря за проверката на информацията, посочена в настоящия сертификат.
- (4) Посочете транспорта, използван за доставка до входния пункт в Европейския съюз или в Обединеното кралство; посочете вида транспорт (кораб, самолет и др.), посочете името на транспортното средство (име на кораба, номер на полета и т.н.)
- (5) Посочете следната информация:
  - търговско описание, както е посочено на етикета,
  - наименование на производителя,
  - лозарски район,
  - име на държавата производител (една от държавите — членки на Европейския съюз, или Обединеното кралство),
  - наименование на географското означение, ако е приложимо,
  - общо алкохолно съдържание в обемни проценти,
  - цвят на продукта (посочва се само „червено“, „розе“, „розово“, или „бяло“),
  - код по Комбинираната номенклатура (код по КН).
- (6) Съд означава съд за вино с вместимост, по-малка от 60 литра. Броят на съдовете може да бъде броят на бутилките.
- (7) Посочете пълното име, адреса и данните за контакт на съответния компетентен орган в една от държавите — членки на Европейския съюз, или в Обединеното кралство.
- (8) Посочете пълното име, адреса и данните за контакт на изпращача.
- (9) Посочете:
  - За Европейския съюз: акцизен номер в системата за обмен на акцизни данни (SEED) или номер по ДДС, в случай че изпращачът няма SEED номер, или препратка към номера в списъка или регистъра, предвиден в член 8, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/273 на Комисията¹¹⁹;
  - За Обединеното кралство: акцизният номер в системата за обмен на акцизни данни (SEED) или номерът по ДДС, в случай че изпращачът няма SEED номер, или препратка към WSB номера.

---

¹¹⁹ Делегиран регламент (ЕС) 2018/273 на Комисията от 11 декември 2017 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на схемата за разрешаване на лозови насаждения, лозарския регистър, придружаващите документи и сертифицирането, входящия и изходящ регистър, задължителните декларации, уведомленията и публикуването на подадената в тях информация, както и за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на съответните проверки и санкции, за изменение на регламенти (ЕО) № 555/2008, (ЕО) № 606/2009 и (ЕО) № 607/2009 на Комисията и за отмяна на Регламент (ЕО) № 436/2009 на Комисията и на Делегиран регламент (ЕС) 2015/560 на Комисията (ОВ L 58, 28.2.2018 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-ХХ — ДОГОВОРЕНОСТ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 4, ЗА РЕДОВЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С БЕЗОПАСНОСТТА НА НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И СВЪРЗАНИТЕ С ТОВА ПРЕВАНТИВНИ, ОГРАНИЧИТЕЛНИ И КОРИГИРАЩИ МЕРКИ

[Настоящото приложение установява договореност за редовен обмен на информация между Системата на Съюза за бърз обмен на информация за нехранителни продукти (RAPEX) или нейния правопреемник, и базата данни на Обединеното кралство, свързана с надзора на пазара и безопасността на продуктите, създадена съгласно регламентите относно общата безопасност на продуктите от 2005 г., или нейния правопреемник.

В съответствие с член ТВТ.9, параграф 8 в договореността се посочват видът на информацията, която ще се обменя, условията за обмена и прилагането на правилата за поверителност и защита на личните данни.]

ПРИЛОЖЕНИЕ ТВТ-ZZ — ДОГОВОРЕНОСТ ПО ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 5 ЗА РЕДОВЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО МЕРКИ, ПРЕДПРИЕТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВАЩИ НЕХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ОБХВАНАТИТЕ ОТ ЧЛЕН ТВТ.9, ПАРАГРАФ 4

[Настоящото приложение установява договореност за редовен обмен на информация, включително обмен на информация по електронен път, относно мерките, предприети по отношение на нехранителни продукти, които не отговарят на изискванията, различни от обхванатите от член ТВТ.9, параграф 4).

В съответствие с член ТВТ.9, параграф 8 в договореността се посочват видът на информацията, която ще се обменя, условията за обмена и прилагането на правилата за поверителност и защита на личните данни.]

ПРИЛОЖЕНИЕ CUSTMS-1: ОДОБРЕНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОПЕРАТОРИ

Член 1 Критерии за и третиране на одобрени икономически оператори

1. Посочените критерии за квалифициране като одобрен икономически оператор (ОИО), указани в член CUSTMS.9 [Одобрени икономически оператори] от настоящото споразумение, са установени в законовите и подзаконовите нормативни актове или процедурите на страните. Посочените критерии, които следва да бъдат публикувани, включват:

а) липсата на сериозно нарушение или повторни нарушения на митническото законодателство и на правилата за данъчно облагане, включително липсата на сериозни престъпления, свързани с икономическата дейност на заявителя;

б) доказателство от заявителя за високото равнище на контрол върху неговите операции и стокови потоци посредством система за управление на търговската и, в съответните случаи, на транспортната отчетност, позволяваща подходящ митнически контрол;

в) платежоспособност, която се счита за доказана, когато заявителят има добро финансово състояние, което е достатъчно, за да може да изпълнява ангажиментите си, при надлежно отчитане на характерните особености на съответния вид стопанска дейност; и

г) подходящи стандарти за сигурност и безопасност, които се считат за изпълнени, когато заявителят докаже, че поддържа подходящи мерки за гарантиране на сигурността и безопасността на международната верига на доставките, включително що се отнася до физическата цялост и контрола на достъпа, логистичните процеси и обработката на специфични видове стоки, персонала и търговските партньори.

2. Посочените критерии за квалифициране като ОИО не са предназначени или не се прилагат така, че да позволяват или да създават произволна или неоправдана дискриминация между операторите при преобладаващо еднакви условия. Тези критерии позволяват на малките и средните предприятия да бъдат квалифицирани като ОИО.

3. Програмата за партньорство, посочена в член CUSTMS.9 [Одобрени икономически оператори] от настоящото споразумение, включва следното третиране:

а) благоприятно отчитане на предоставения от другата страна статус на ОИО при оценяването на риска с цел да се извършват по-малко инспекции и проверки, както и отчитане на този статут при други мерки, свързани със сигурността и безопасността;

б) даване на приоритет на проверката на пратките, обхванати от обобщена декларация за напускане или за въвеждане, подадени от ОИО, ако митническият орган реши да пристъпи към проверка;

в) отчитане на предоставения от другата страна статус на ОИО, така че съответният ОИО да се разглежда като сигурен и безопасен партньор при оценяването на изискванията по отношение на стопанските партньори, кандидатстващи по собствената ѝ програма; и

г) усилията за създаване на съвместен механизъм за непрекъснатост на бизнес процесите в случай на смущения в търговските потоци, предизвикани от повишените степени на тревога във връзка със сигурността, затварянето на граници и/или природни бедствия, опасни извънредни ситуации или други мащабни инциденти, когато транспортирането на

приоритетните товари на ОИО би могло да бъде улеснено и ускорено от митническите власти на страните в рамките на допустимото.

Член 2 Взаимно признаване и отговорност за прилагане

1. Статусът на ОИО в рамките на програмите за търговско партньорство на Съюза и Обединеното кралство се признава за съвместим и притежателите на статус на ОИО, предоставен по всяка програма, се третират по начин, съответстващ на член 4.

2. Съответните програми за търговско партньорство са:

а) Одобрен икономически оператор на Европейския съюз (сигурност и безопасност). (член 38, параграф 2, буква б) от МКС); и

б) Програма за одобрени икономически оператори на Обединеното кралство (безопасност и сигурност) (член 38, параграф 2, буква б) от МКС, както е запазено във вътрешното право на Обединеното кралство).

3. Митническите органи съгласно определението в член ОТН.1 [Определения], буква б) („митническите органи“) са отговорни за прилагането на разпоредбите на настоящото приложение.

Член 3 Съвместимост

1. Страните си сътрудничат, за да поддържат съвместимостта на стандартите, прилагани спрямо всяка програма за търговско партньорство, по отношение на следните въпроси:

а) процедурата, чрез която операторите кандидатстват за получаване на статус на ОИО;

б) оценяването на заявленията за статус на ОИО;

в) предоставянето на статус на ОИО; и

г) управлението, наблюдението, спирането и повторното оценяване и отнемането на статус на ОИО.

Страните гарантират, че техните митнически органи извършват наблюдение върху изпълнението на ОИО на съответните условия и критерии.

2. Страните изготвят съвместна работна програма, в която се определя минимален брой на съвместните одобрения на притежаващите статус на ОИО по всяка програма за търговско партньорство, които трябва да бъдат завършени най-късно до края на 2021 г.

3. Страните гарантират, че програмите им за търговско партньорство се прилагат в рамките на съответните стандарти от Рамката SAFE.

Член 4 Третиране на притежаващите статус

1. Всяка от страните предоставя третиране, сравнимо с това, което се предоставя на ОИО в рамките на програмата за търговско партньорство на другата страна. Това третиране включва по-специално третирането, посочено в член 1, параграф 3.

2. Всяка страна може да спре третирането, посочено в параграф член 1, параграф 3, по отношение на ОИО по програмата за търговско партньорство на другата страна съгласно настоящото споразумение, в случай че този ОИО спре да спазва законовите изисквания. Другият митнически орган се уведомява незабавно за всяко такова спиране, като според случая получава и всякаква допълнителна информация за основанието за спирането.

3. Всяка страна незабавно уведомява другата страна, в случай че установи нередност, извършена от ОИО, получил одобрение от другия митнически орган, за да ѝ/му даде възможност да вземе информирано решение относно евентуална отмяна или спиране на членството на въпросния оператор.

Член 5 Обмен на информация и комуникация

1. Страните се стремят да общуват ефективно помежду си при прилагането на настоящото споразумение. Те обменят информация и засилват комуникацията относно своите програми за търговско партньорство, по-специално посредством:

а) своевременно осигуряване на актуална информация относно функционирането и развитието на своите програми за търговско партньорство;

б) участие във взаимноизгоден обмен на информация във връзка със сигурността на веригата на доставките;

в) определяне на звената за контакт за съответните им програми за търговско партньорство и предоставяне на данните за контакт с тях на другата страна; и

г) осигуряване на ефективна междуведомствена комуникация между генерална дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ на Европейската комисия и Британската кралска данъчна и митническа служба с цел подобряване на практиките за управление на риска, прилагани от ОИО в рамките на програмите за търговско партньорство, във връзка със сигурността на веригата за доставки.

2. Информацията и съответните данни се обменят систематично по електронен път.

3. Данните, които трябва да се обменят относно ОИО, включват:

а) наименование;

б) адрес;

в) статут на членство;

г) дата на валидиране или на получаване на одобрение;

д) преустановяване или отмяна на статута;

е) уникален номер на разрешителното или на идентификационния документ (във форма, установена от митническите органи по взаимно съгласие); и

ж) други данни по взаимна договореност между митническите органи при спазване на необходимите защитни мерки, ако е приложимо.

Обменът на данни започва от момента на влизане в сила на настоящото споразумение.

4. Страните полагат всички усилия, за да установят в срок от шест месеца от влизането в сила на настоящото споразумение договореност за напълно автоматизиран обмен на данните, посочени в параграф 3, и във всеки случай прилагат такава договореност не по-късно от една година след влизането в сила на настоящото споразумение.

Член 6 Третиране на данни

Всеки обмен на информация между страните съгласно настоящото приложение се извършва *mutatis mutandis* при спазване на изискванията за поверителност и защита на информацията, посочени в член 12 [Обмен на информация и поверителност] от Протокола относно административната взаимопомощ по митнически въпроси.

Член 7 Консултации и преглед

Специализираният търговски комитет по митническо сътрудничество и правила за произход извършва редовен преглед на прилагането на разпоредбите на настоящото приложение. Този преглед включва:

а) съвместно валидиране на предоставяния от всяка страна статус на ОИО с цел установяване на силните и слабите страни при изпълнението на настоящото приложение;

б) обмен на мнения относно данните, които ще се споделят, и относно третирането на операторите.

Член 8 Спиране и прекратяване

1. Дадена страна може да приложи процедурата, посочена в параграф 2, в случай че възникне някое от следните обстоятелства:

а) Преди влизането в сила на настоящото споразумение или до три месеца след това другата страна е внесла съществени промени в правните разпоредби, посочени в член 2, параграф 2, които са били оценени, за да се установи, че програмите за търговско партньорство са съвместими, така, че съвместимостта, изисквана за признаване съгласно член 2, параграф 1, е престанала да съществува;

б) Разпоредбите по член 5 [Обмен на информация и комуникация], параграф 2 не са в сила.

2. В случай че възникне някое от обстоятелствата, посочени в параграф 1, букви а) или б), дадена страна може да спре признаването, предвидено в член 2 [Взаимно признаване и отговорност за прилагане], параграф 1, 60 дни след като уведоми другата страна за намерението си.

3. Когато една от страните уведоми за намерението си да спре признаването, предвидено в член 2 [Взаимно признаване и отговорност за прилагане], параграф 1, в съответствие с параграф 2 от настоящия член, другата страна може да поиска консултации в Специализирания търговски комитет по митническо сътрудничество и правила за произход. Тези консултации се провеждат в рамките на 60 дни от молбата.

4. Дадена страна може да приложи процедурата, посочена в параграф 5, в случай че възникне някое от следните обстоятелства:
  - а) Другата страна променя своята програма за ОИО или нейното изпълнение така, че съвместимостта, изисквана за признаване съгласно член 2 [Взаимно признаване и отговорност за прилагане], параграф 1, е престанала да съществува;
  - б) Съвместното валидиране, предвидено в член 3 [Съвместимост], параграф 2, не потвърждава съвместимостта на съответните програми за ОИО на страните.
5. В случай че възникне някое от обстоятелствата, посочени в параграф 4, букви а) или б), всяка от страните може да поиска консултации с другата страна в рамките на Специализирания търговски комитет по митническо сътрудничество и правила за произход. Тези консултации се провеждат в рамките на 60 дни от молбата. Ако 90 дни след искането някоя от страните все още счита, че съвместимостта, изисквана за признаване съгласно член 2, параграф 1 [Взаимно признаване и отговорност за изпълнение], е престанала да съществува, тя може да уведоми другата страна за намерението си да спре признаването на своята програма. Спирането влиза в сила 30 дни след уведомлението.

ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-1: СЪЩЕСТВУВАЩИ МЕРКИ

Уводни бележки

1. В списъците на Обединеното кралство и на Съюза се определят по силата на член SERVIN 2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки — либерализиране на инвестициите], член SERVIN.3.6 [Несъответстващи на изискванията мерки — трансгранична търговия с услуги] и член SERVIN.5.50 [Несъответстващи на изискванията мерки — правни услуги] резервите, изразени от Обединеното кралство и Съюза по отношение на съществуващите мерки, които не съответстват на задълженията, наложени от:

- (a) Член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите] или член SERVIN.3.2 [Достъп до пазара — трансгранична търговия с услуги];
- (b) Член SERVIN.3.3 [Местно присъствие — трансгранична търговия с услуги];
- (c) Член SERVIN.2.3 [Национално третиране — либерализиране на инвестициите] или SERVIN.3.4 [Национално третиране — трансгранична търговия с услуги];
- (d) Член SERVIN.2.4 [Третиране като най-облагодетелствана нация — либерализиране на инвестициите] или член SERVIN.3.5 [Третиране като най-облагодетелствана нация — трансгранична търговия с услуги];
- (e) Член SERVIN.2.5 [Висше ръководство и управителни съвети];
- (f) Член SERVIN.2.6 [Изисквания за ефективност]; или
- (g) Член SERVIN.5.49 [Задължения — правни услуги].

2. Резервите на дадена страна не засягат правата и задълженията на страните по ГАТС.

3. Всяка резерва съдържа следните елементи:

- (a) „сектор“ се отнася за общия сектор, в който е формулирана резервата;
- (b) „подсектор“ се отнася за конкретния сектор, в който е формулирана резервата;
- (c) „отраслова класификация“ се отнася, когато е приложимо, до дейността, попадаща в обхвата на резервата съгласно CPC, ISIC Rev 3.1, или друга дейност, изрично посочена в същата резерва;
- (d) „вид резерва“ служи за уточняване на посоченото в параграф 1 задължение, за което е формулирана резерва;
- (e) „равнище на управление“ се отнася до равнището на управление, което запазва в сила мярката, за която е формулирана резерва;
- (f) под „мерки“ се посочват законите или другите мерки, както са обусловени, ако е посочено, в елемента „описание“, за които е формулирана резервата. Мярка, посочена в елемента „мерки“:
  - (i) означава мярката във вида, в който е изменена, продължена или подновена, считано към датата на влизане в сила на настоящото споразумение;

- (ii) включва всяка вторична мярка, приета или оставена в сила съгласно мярката и в съответствие с нея; и
  - (iii) по отношение на списъка на Европейския съюз, включва всякакви закони или други мерки за прилагане на дадена директива на равнището на държавите членки; и
- (g) „описание“ определя несъответстващите аспекти на съществуващата мярка, за която е формулирана резервата.

4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че ако дадена страна приеме нова мярка на правителствено равнище, различно от това, на което първоначално е била приета резервата, и тази нова мярка ефективно заменя — на територията, за която се прилага — несъответстващия аспект на първоначалната мярка, цитирана в елемента „мерки“, се счита, че новата мярка представлява „изменение“ на първоначалната мярка по смисъла на член SERVIN.2.7 [Несъответстващи на изискванията мерки — либерализиране на инвестициите], параграф 1, буква в); Член SERVIN.3.6 [Несъответстващи на изискванията мерки — трансгранична търговия с услуги], параграф 1, буква в); Член 4.5, буква в) [Несъответстващи на изискванията мерки — влизане и временен престой на физически лица със стопанска цел] и член SERVIN.5.50 [Несъответстващи на изискванията мерки — правни услуги].

5. При тълкуването на дадена резерва се вземат предвид всички елементи на резервата. Дадена резерва следва да се тълкува в светлината на съответните задължения, посочени в главите или разделите, по отношение на които е формулирана резервата. Елементът „мерки“ има предимство пред всички други елементи.

6. За целите на списъците на Обединеното кралство и на Съюза:

- (a) „ISIC rev 3.1“ означава Международната стандартна отраслова класификация на икономическите дейности, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, *Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1, 2002*;
- (b) „CPC“ означава Временната централна класификация на продуктите (*Statistical Papers Series M No. 77, Отдел „Международни икономически и социални въпроси“*, Статистическа служба на Организацията на обединените нации, Ню Йорк, 1991 г.).

7. За целите на списъците на Обединеното кралство и на Съюза резервата относно изискването за местно присъствие на територията на Съюза или на Обединеното кралство се формулира спрямо член SERVIN 3.3 [Местно присъствие], а не спрямо член SERVIN 3.2 [Достъп до пазара], нито спрямо член SERVIN 3.4 [Национално третиране]. Освен това подобно изискване не се възприема като резерва спрямо член SERVIN.2.3 [Национално третиране].

8. Резерви, формулирани на равнище Съюз, се прилагат по отношение на мярка на Съюза, на мярка на държава членка, на централно равнище, или по отношение на мярка, взета на някое равнище на управление в държава членка, освен ако резервите не изключват съответната държава членка. Резерви, формулирани от държава членка, се прилагат по отношение на мярка, взета на централно, регионално или местно равнище на управление в рамките на тази държава членка. За целите на резервите на Белгия централното равнище на управление обхваща федералното правителство и правителствата на регионите и общностите, като те притежават равностойни законодателни правомощия. За целите на резервите на Съюза и неговите държави членки регионално равнище на управление във Финландия означава

островите Оланд. Резерва, формулирана на равнището на Обединеното кралство, се прилага по отношение на мярка, взета на централно, регионално или местно равнище на управление.

9. Списъкът с резерви по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за лицензиране, когато те не представляват ограничение по смисъла на член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите], член SERVIN.2.3 [Национално третиране — либерализиране на инвестициите], член SERVIN.3.2 [Достъп до пазара — трансгранична търговия с услуги], член SERVIN.3.3 [Местно присъствие — трансгранична търговия с услуги], член SERVIN.3.4 [Национално третиране — трансгранична търговия с услуги] или член SERVIN 5.49 [Задължения — правни услуги]. Тези мерки могат да включват по-специално необходимостта от получаване на лиценз, за изпълнение на задълженията за предоставяне на универсална услуга, от притежаване на признати квалификации в регулираните сектори, от полагане на специални изпити, включително езикови, за изпълнение на изискване за членство в определена професия, като например членство в професионална организация, от местен агент по служба или от поддържане на местен адрес, или всякакви други недискриминационни изисквания, за това някои дейности да не могат да се извършват в защитени зони или области. Въпреки че не са включени в списъка, тези мерки продължават да се прилагат.

10. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Съюза задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от Обединеното кралство в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка съгласно Договора за функционирането на Европейския Съюз или съгласно мярка, приета съгласно посочения договор, включително прилагането им в държавите членки, по отношение на:

- (i) физически лица или пребиваващи лица от друга държава членка; или
- (ii) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно правото на друга държава членка или на Съюза и които са със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Съюза.

11. Третирането, предоставено на юридически лица, учредени от инвеститори от една от страните в съответствие със законодателството на другата страна (включително когато това е Съюзът, правото на дадена държава членка), които имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност на територията на тази друга страна, не засяга евентуално наложените им при тяхното установяване на територията на тази друга страна условия или задължения в съответствие с глава 2 [Либерализиране на инвестициите] от дял II [Услуги и инвестиции] от Позиция едно [Търговия] на втора част [Търговия, транспорт и рибарство], които продължават да се прилагат.

12. Списъците се прилагат само по отношение на териториите на Обединеното кралство и на Съюза в съответствие с член FINPROV.1 [Териториален обхват] и член OTH.9 [Географски обхват], параграф 2, и са от значение само в контекста на търговските отношения между Съюза и неговите държави членки и Обединеното кралство. Те не засягат правата и задълженията на държавите членки съгласно правото на Съюза.

13. От съображения за правна сигурност се уточнява, че недискриминационните мерки не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара по смисъла на членовете SERVIN. 2.2 [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите], SERVIN.3.2 [Достъп до

пазара — трансгранична търговия с услуги], или член SERVIN.5.49 [Задължения — правни услуги] за всяка мярка:

- (a) изискваща отделянето на собствеността върху инфраструктурата от собствеността върху стоките или услугите, предоставяни чрез тази инфраструктура, за да се гарантира лоялна конкуренция, например в областта на енергетиката, транспорта и далекосъобщенията;
- (b) служеща за ограничаване на концентрацията на собственост с цел гарантиране на лоялна конкуренция;
- (c) чиято цел е да се гарантира опазването и защитата на природните ресурси и на околната среда, включително ограничение върху предлагането, броя и обхвата на предоставените концесии, както и налагане на мораториум или забрана;
- (d) за ограничаване на броя на предоставените разрешения поради технически или физически ограничения, например честоти и спектър за далекосъобщителните услуги; или
- (e) изискваща известен процент от акционерите, собствениците, съдружниците или директорите в дадено предприятие да имат определена квалификация или да практикуват определена професия, например да са юристи или счетоводители.

14. По отношение на финансовите услуги: За разлика от чуждестранните дъщерни дружества клоновете, установени директно в държава членка от неевропейска финансова институция, не се подчиняват, освен при някои изрично посочени изключения, на пруденциалните правила, хармонизирани на ниво Съюза което позволява на тези дъщерни дружества да се възползват от по-добри възможности за създаване на нови предприятия и при предлагането на трансгранични услуги в целия Съюз. По тази причина такива дъщерни дружества получават разрешение да осъществяват дейност на територията на дадена държава членка при условия, еквивалентни на условията, които се прилагат към националните финансови институции на тази държава членка, и могат да бъдат задължени да спазват редица специфични пруденциални правила, като например, във връзка с банките и ценните книжа — за отделна капитализация и други изисквания във връзка с платежоспособността, както и за представяне и публикуване на счетоводните отчети, или по отношение на застрахователната дейност — особени изисквания във връзка с гаранциите и депозитите, отделна капитализация и определяне на местоположението в съответната държава членка на активите, представляващи технически резерв, и спазване на най-малко една трета от границата на платежоспособност.

В списъка с резерви по-долу са използвани следните съкращения:

UK Обединено кралство

ЕС Европейски съюз, включително всички негови държави членки

AT Австрия

IE Ирландия

BE Белгия

IT Италия

BG България

LT Литва

CY Кипър

LU Люксембург

CZ Чешка република

DE Германия

DK Дания

EE Естония

EL Гърция

ES Испания

FI Финландия

FR Франция

HR Хърватия

HU Унгария

LV Латвия

MT Малта

NL Нидерландия

PL Полша

PT Португалия

RO Румъния

SE Швеция

SI Словения

SK Словашка република

Списък на Съюза

Резерва № 1 — Всички сектори

Резерва № 2 — Професионални услуги (с изключение на свързаните със здравето професии)

Резерва № 3 — Професионални услуги (свързани със здравето услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти)

Резерва № 4 — Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Резерва № 5 — Услуги, свързани с недвижими имоти

Резерва № 6 — Бизнес услуги

Резерва № 7 — Комуникационни услуги

Резерва № 8 — Строителни услуги

Резерва № 9 — Дистрибуторски услуги

Резерва № 10 — Образователни услуги

Резерва № 11 — Услуги в областта на околната среда

Резерва № 12 — Финансови услуги

Резерва № 13 — Здравни и социални услуги

Резерва № 14 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

Резерва № 15 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Резерва № 16 — Транспортни услуги и спомагателни услуги в областта на транспорта

Резерва № 17 — Дейности, свързани с енергетиката

Резерва № 18 — Селско стопанство, риболов и производство

Резерва № 1 — Всички сектори

Сектор:	<i>Всички сектори</i>
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Изисквания за ефективност Висше ръководство и управителни съвети Задължения за правни услуги
Глава/раздел:	Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги и нормативна уредба за правните услуги
Равнище на управление:	ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) Вид образувание

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и нормативна уредба за правните услуги — задължения:

ЕС: Третиране по Договора за функционирането на Европейския съюз спрямо юридически лица, учредени в съответствие с правото на Съюза или на държава членка, със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в рамките на Съюза, включително тези, установени в Съюза от инвеститори от Обединеното кралство, не се предоставя на юридически лица, установени извън Съюза, нито на клонове или представителства на такива юридически лица, включително на клонове или представителства на юридически лица от Обединеното кралство.

По-неблагоприятно третиране може да се предостави на юридически лица, учредени в съответствие с правото на Съюза или на държава членка, които имат само седалище в Съюза, освен ако може да се докаже, че те имат действителна и непрекъсната връзка с икономиката на една от държавите членки.

Мерки:

ЕС: *Договор за функционирането на Европейския съюз.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

Тази резерва се прилага само за здравни, социални или образователни услуги:

ЕС (прилага се и на регионалното равнище на управление): всяка държава членка може — при продажбата или разпореждането със свои дялове в собствения капитал или активи в съществуващо държавно предприятие или съществуващ субект на държавното управление, предоставящ здравни, социални или образователни услуги (СРС 93, 92) — да забрани или да наложи ограничения по отношение на притежаването на такова дялово участие или активи от

предприемачи от Обединеното кралство или техни предприятия, и/или да ограничи възможността собственици на такова дялово участие и активи да упражняват контрол над така формираното предприятие. По отношение на такава продажба или друг вид разпореждане всяка държава членка, може да приема или да запазва в сила всякакви мерки, свързани с националната принадлежност на висшето ръководство или на членове на съветите на директорите, както и всякакви мерки, които налагат ограничения по отношение на броя на доставчиците.

За целите на настоящата резерва:

(i) всяка мярка, приета или запазена в сила след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, която към момента на продажбата или друг вид разпореждане забранява или налага ограничения по отношение на притежаването на дялове в собствения капитал или активи или налага изискване за национална принадлежност или ограничения по отношение на броя на доставчиците съгласно описаното в настоящата резерва, се счита за съществуваща мярка; и

(ii) „държавно предприятие“ означава предприятие, притежавано или контролирано чрез дялово участие в собствеността от която и да е държава членка, и включва предприятие, установено след датата на влизане в сила на настоящото споразумение единствено с цел продажба или разпореждане с дялове в собствения капитал или активи от съществуващо държавно предприятие или съществуващ субект на държавното управление.

Мерки:

ЕС: както е посочено под елемент „описание“ по-горе.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и нормативна уредба за правните услуги — задължения

В **АТ:** за целите на функционирането на клон дружествата от държави извън Европейското икономическо пространство (извън ЕИП) трябва да назначат поне едно пребиваващо в Австрия лице, което да ги представлява.

Ръководните кадри (изпълнителни директори, физически лица), отговорни за спазването на австрийския Закон за търговията (Gewerbeordnung), трябва да са с местожителство в Австрия.

В **BG:** чуждестранните юридически лица, освен ако са учредени съгласно законодателството на държава — членка на Европейско икономическо пространство (ЕИП), могат да извършват търговска дейност само ако са установени в Република България под формата на дружество, регистрирано в търговския регистър. За установяването на клон се изисква разрешение.

Представителствата на чуждестранни предприятия следва да са регистрирани в Българската търговско-промишлена палата и не могат да извършват стопанска дейност; те имат само правото да рекламират своя собственик и да действат в качеството си на представители или агенти.

В **ЕЕ:** Ако местопребиваването на поне половината от членовете на управителния съвет на дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или клон не е в Естония, в друга държава — членка на ЕИП, или в Конфедерация Швейцария, дружеството с ограничена отговорност, акционерното дружество или чуждестранното дружество определя точка за

контакт, чийто естонски адрес може да се използва за предаване на процедурните документи на предприятието и декларациите за намерение, адресирани до предприятието (т.е. клон на чуждестранно дружество).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране: Трансгранична търговия с услуги — достъп до пазара и нормативна уредба за правните услуги — задължения :

Във **FI**: поне един от съдружниците в събирателно дружество или от неограничено отговорните съдружници в командитно дружество трябва да е с местожителство в ЕИП или, ако съдружникът е юридическо лице, да е със седалище (без клонове) в ЕИП. Освобождаване може да бъде предоставено от регистрационния орган.

За извършването на търговска дейност в качеството на частен предприемач се изисква пребиваване в ЕИП.

Ако дадена чуждестранна организация от държава, която не е страна по Споразумението за ЕИП, възнамерява да извършва стопанска или търговска дейност чрез учредяване на клон във Финландия, се изисква разрешение за осъществяване на търговска дейност.

За поне един от редовните и един от заместник-членовете на съвета на директорите, както и за изпълнителния директор се изисква пребиваване в ЕИП. Регистрационният орган може да освобождава дружествата от това изискване.

В **SE**: чуждестранно дружество, което не е учредило юридическо лице в Швеция или извършва своята стопанска дейност чрез търговски представител, осъществява своите търговски дейности посредством клон, който е регистриран в Швеция и има независимо управление и отделно счетоводство. Изпълнителният директор на клон и заместник изпълнителният директор, ако такъв бъде назначен, трябва да пребивават в ЕИП. Физическо лице, което не пребивава в ЕИП и осъществява търговски дейности в Швеция, определя и регистрира свой представител, отговарящ за дейностите в Швеция, който пребивава в страната. За дейностите в Швеция се води отделно счетоводство. Компетентният орган може в отделни случаи да предвиди изключения от изискването за осъществяване на дейност чрез клон и от изискването за пребиваване. Строителните проекти с продължителност по-малко от една година, извършвани от дружество, намиращо се извън ЕИП, или от физическо лице, пребиваващо извън ЕИП, са освободени от изискванията за откриване на клон или за назначаване на представител, пребиваващ в държавата.

За дружества с ограничена отговорност и сдружения за икономическо сътрудничество най-малко 50 % от членовете на съвета на директорите, поне 50 % от заместник членовете на съвета на директорите, изпълнителният директор, заместник изпълнителният директор, както и поне едно от лицата, упълномощени да подписват документи от името на дружеството, ако има такива, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да предвиди изключения от това изискване. Ако нито един от представителите на дружеството или сдружението не пребивава в Швеция, съветът трябва да определи и да регистрира лице, пребиваващо в Швеция, което е упълномощено да получава документи от името на дружеството или сдружението.

Прилагат се подобни условия за учредяването на юридически лица от всеки друг вид.

В **SK**: чуждестранно физическо лице, което трябва да се впише в съответния регистър (Търговския регистър, Регистъра за предприемачи или друг професионален регистър) като

лице, упълномощено да представлява предприемача, е длъжно да представи разрешение за пребиваване в Словакия.

Мерки:

АТ: *Aktiengesetz, BGBl. Nr. 98/1965, § 254 (2);*

GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, § 107 (2); and Gewerbeordnung, BGBl. Nr. 194/1994, § 39 (2a).

ВГ: *Търговски закон, член 17а; и*

Закон за насърчаване на инвестициите, член 24.

ЕЕ: *Ärisedustik (Commercial Code) § 63¹ (1, 2 и 4).*

FI: *Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Закон за правото на извършване на търговска дейност) (122/1919), s. 1;*

Osuuskuntalaki (Закон за кооперативите) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (Закон за дружествата с ограничена отговорност) (624/2006); и

Laki luottolaitostoiminnasta (Закон за кредитните институции) (121/2007).

SE: *Lag om utländska filialer m.m (Закон за чуждестранните клонове) (1992:160);*

Aktiebolagslagen (Закон за дружествата) (2005:551);

Закон за кооперативните стопански сдружения (2018:672); и Закон за европейските обединения по икономически интереси (1994:1927).

SK: *Закон 513/1991 за търговския кодекс (член 21); Закон 455/1991 за търговското лицензиране; и*

Закон 404/2011 относно пребиваването на чужденци (членове 22 и 32).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност и нормативна уредба за правните услуги — задължения:

В **ВГ:** Установените предприятия могат да наемат на работа граждани на трети държави само за длъжности, за които няма изискване за българско гражданство. Общият брой на гражданите на трети държави, наети от установено предприятие за период от предходните 12 месеца, не трябва да надвишава 20 процента (35 процента за малки и средни предприятия) от средния брой български граждани, граждани на други държави членки, на държави — страни по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария, наети на трудов договор. Освен това, преди да наеме гражданин на трета държава, работодателят трябва да докаже, че за съответната длъжност няма подходящ работник от България, ЕС, ЕИП или Швейцария като проведе проучване на пазара на труда.

За висококвалифицираните, сезонните и командированите работници, както и за лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, научните работници и студентите няма ограничение за броя на гражданите на трети държави, работещи за едно и също предприятие.

За наемането на работа на граждани на трети държави в тези категории не се изисква проучване на пазара на труда.

Мерки:

BG: Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **PL**: обхватът на дейностите, осъществявани от представителство на чуждестранно дружество, може да включва само реклама и популяризиране на дружеството майка, което представлява. За всички сектори, с изключение на правните услуги, инвеститорите от държави извън Европейския съюз могат да предприемат и да осъществяват стопанска дейност само под формата на командитно дружество, командитно дружество с акции, дружество с ограничена отговорност и акционерно дружество, докато местните дружества имат достъп и до дружествените форми на нетърговско съдружие (събирателно дружество и съдружие с неограничена отговорност).

Мерки:

PL: Закон от 6 март 2018 г. относно правилата за икономическа дейност на чуждестранни предприемачи и други чуждестранни лица на територията на Република Полша.

б) Придобиване на недвижими имоти

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране:

В **AT** (прилага се на регионалното равнище на управление): за придобиването, закупуването, наемането или отдаването под наем на недвижими имоти от физически лица и предприятия от държави извън Европейския съюз се изисква разрешение от компетентните регионални власти (федерални провинции). Разрешение се издава само ако се счита, че придобиването е от обществен интерес (от икономическа, социална и културна гледна точка).

В **CY**: с неограничено право на придобиване на собственост в Кипър се ползват гражданите на Кипър, лицата от кипърски произход и гражданите на държави членки. Чужденци не могат да придобиват недвижими имоти без разрешение от Съвета на министрите, освен в случай на смърт. Когато чужденец придобива недвижим имот, чиято площ надхвърля площта, необходима за изграждането на частен дом или работни помещения, или надвишава размера на два донума (2 676 кв. м.), издаваните от Съвета на министрите разрешения се предоставят по реда и в съответствие с ограниченията, условията и критериите, установени в правилниците, съставени от Съвета на министрите и одобрени от Камарата на представителите. Чужденец е всяко лице, което не е гражданин на Република Кипър, включително дружествата с чуждестранен контрол. В обхвата на понятието не попадат чужденците от кипърски произход и съпрузите без кипърско гражданство на кипърски граждани.

В **CZ**: към земеделските земи, които са държавна собственост, се прилагат специални правила. Държавна земеделска земя може да бъде придобита само от чешки граждани, граждани на друга държава членка, на държави — страни по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария. Юридическите лица могат да придобиват държавна земеделска земя от държавата само ако са селскостопански предприемачи в Чешката република или лица с

подобен статут в друга държава — членка на Европейския съюз, или в държава — страна по Споразумението за ЕИП, или в Конфедерация Швейцария.

В **DK**: физически лица, които не пребивават в Дания и които преди това не са пребивавали в Дания за общ период от пет години, трябва в съответствие с датския Закон за придобиванията да получат разрешително от Министерството на правосъдието за придобиване на право на собственост върху недвижимо имущество в Дания. Това се прилага и за юридическите лица, които не са регистрирани в Дания. Придобиването на недвижимо имущество от физически лица се разрешава, при условие че заявителят възнамерява да използва имота като свое основно жилище.

Придобиването на недвижимо имущество от юридически лица, които не са регистрирани в Дания, се разрешава като цяло, ако придобиването е предпоставка за осъществяването на стопанската дейност на купувача. Разрешение се изисква и ако заявителят възнамерява да използва имота като второ жилище. Такова разрешение се предоставя само ако след цялостна и конкретна оценка бъде счетено, че заявителят има особено силна връзка с Дания.

Разрешение съгласно Закона за придобиването се предоставя само за придобиване на конкретно недвижимо имущество. Придобиването на земеделски земи от физически или юридически лица се урежда и от датския Закон за земеделските стопанства, който налага ограничения по отношение за придобиването на земеделски имоти за всички лица, независимо дали са местни или чуждестранни. Съответно всяко физическо или юридическо лице, което желае да придобие земеделско недвижимо имущество, трябва да отговаря и на изискванията на посочения закон. Това обикновено означава, че се прилага ограничено изискване за пребиваване в земеделското стопанство. Изискването за пребиваване не е лично. Юридическите лица трябва да бъдат от видовете, изброени в § 20 и § 21 от закона, и трябва да бъдат регистрирани в Съюза (или ЕИП).

В **EE**: юридическо лице от държава — членка на ОИСР, има право да придобие недвижимо имущество, което представлява:

- i. общо по-малко от десет хектара земеделска земя, горска земя или земеделска и горска земя без ограничения.
- ii. десет хектара или повече земеделска земя, ако в продължение на три години непосредствено преди годината на придобиване на недвижимото имущество юридическото лице се е занимавало с производството на селскостопанските продукти, изброени в приложение I към Договора за функционирането на Европейския съюз, с изключение на рибни продукти и памук (наричан по-долу „селскостопански продукт“).
- iii. десет или повече хектара горска земя, ако в продължение на три години непосредствено преди годината на придобиване на недвижимото имущество юридическото лице е участвало в управлението на горите по смисъла на Закона за горите (наричан по-долу „управление на горите“) или в производството на селскостопански продукти.
- iv. по-малко от десет хектара земеделска земя и по-малко от десет хектара горска земя, но общо десет хектара или повече земеделска и горска земя, ако в продължение на три години непосредствено преди годината на придобиване на недвижимото имущество юридическото лице е извършвало дейност по производство на селскостопански продукти или в управлението на горите.

Ако юридическо лице не отговаря на изискванията, предвидени в подточки ii) — iv), юридическото лице може да придобие недвижимо имущество, което съдържа десет или повече хектара земеделска земя, горска земя или общо земеделска и горска земя, само с разрешение на съвета на местното самоуправление по местонахождението на недвижимото имущество, което ще бъде придобито.

Ограниченията за придобиване на недвижимо имущество се прилагат в някои географски райони за граждани на държави извън ЕИП.

В **EL**: Придобиването или наемането на недвижимо имущество в граничните региони е забранено за физически или юридически лица, чието гражданство или местопребиваване е извън държавите членки, и Европейската асоциация за свободна търговия. Забраната може да бъде отменена с решение, взето при упражняване на оперативна самостоятелност, от комисия на съответната децентрализирана администрация (или от министъра на националната отбрана, в случай че имотите, които ще бъдат експлоатирани, принадлежат на Фонда за експлоатация на частна публична собственост).

В **HR**: чуждестранни дружества могат да придобиват недвижими имоти за целите на предоставянето на услуги само ако са установени и учредени като юридически лица в Хърватия. За придобиването от клонове на недвижимо имущество, необходимо за предоставянето на услуги, се изисква одобрението на Министерството на правосъдието. Земеделски земи не могат да се придобиват от чужденци.

В **MT**: лица, които не са граждани на държава членка, не могат да придобиват недвижимо имущество за търговски цели. Дружествата с 25 (или повече) процента дялово участие на акционери от държави извън Европейския съюз трябва да получат разрешение от компетентния орган (министъра на финансите), за да закупят недвижимо имущество за търговски или стопански цели. Компетентният орган определя дали предложеното придобиване представлява нетна полза за икономиката на Малта.

В **PL**: за прякото или непрякото придобиване на недвижими имоти от чужденци се изисква разрешение. То се издава по силата на административно решение на министъра на вътрешните работи със съгласието на министъра на националната отбрана, а при земеделски недвижими имоти — и със съгласието на министъра на земеделието и развитието на селските райони.

Мерки:

AT: *Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 25/2007;*

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004;

NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996; Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004; u

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998;

CY: *Закон за придобиването на недвижими имоти (чужденци) (глава 109), с измененията.*

CZ: *Закон № 503/2012 Coll. за държавната поземлена служба, с измененията.*

DK: *датски Закон за придобиването на недвижимо имущество (Консолидиран закон № 265 от 21 март 2014 г. относно придобиването на недвижимо имущество);*

Указ за придобиването (Указ № 764 от 18 септември 1995 г.); Закон за земеделските стопанства (Консолидиран закон № 27 от 4 януари 2017 г.).

EE: *Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Закон относно ограниченията при придобиване на поземлени имоти), глава 2§ 4, глава 3§ 10, 2017 г.*

EL: *Закон 1892/1990 в сегашния му вид, в съчетание, що се отнася до заявлението, с министерско решение F.110/3/330340/S.120/7-4-14 на министъра на националната отбрана и министъра на защитата на гражданите.*

HR: *Закон за собствеността и други материални права (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), членове 354 — 358.b; Закон за земеделските земи (OG 20/18, 115/18, 98/19), член 2. Закон за общото административно производство.*

MT: *Закон за недвижимото имущество (Придобиване от чуждестранни лица) (Сар. 246); и Протокол № 6 към Договора за присъединяване към ЕС относно придобиването на второ жилище в Малта.*

PL: *Закон от 24 март 1920 г. за придобиването на недвижими имоти от чужденци (Сборник закони от 2016 г., точка 1061, с измененията).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU:** закупуването на недвижими имоти от непробиваващи лица е обвързано с получаването на разрешение от съответния административен орган, отговорен за географското местонахождение на имота.

Мерки:

HU: *Правителствен указ № 251/2014 (X. 2.) относно придобиването от чужди граждани на недвижими имоти, различни от земята, използвана за селскостопански или горски цели; и Закон LXXVIII от 1993 (параграф 1/A).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **LV:** позволено е придобиването на земя в градските зони от граждани на Обединеното кралство посредством юридически лица, регистрирани в Латвия или в други държави членки:

- (i) ако повече от 50 на сто от техния собствен капитал е притежание на граждани на държави членки, на латвийското правителство или на дадена община, поотделно или съвкупно;
- (ii) ако повече от 50 на сто от техния собствен капитал е притежание на физически лица и дружества от трета държава, с която Латвия е сключила двустранно споразумение за насърчаване и взаимна защита на инвестициите, прието от латвийския парламент преди 31 декември 1996 г.;
- (iii) ако повече от 50 на сто от техния собствен капитал е притежание на физически лица и дружества от трета държава, с която Латвия е сключила двустранно споразумение за насърчаване и взаимна защита на инвестициите след 31 декември 1996 г., ако в тези споразумения са определени правата на латвийските физически лица и дружества във връзка с придобиването на земя в съответната трета държава;
- (iv) ако повече от 50 на сто от техния собствен капитал се притежава съвместно от лицата, посочени в точки i)–iii); или
- (v) които са публични акционерни дружества, ако акциите им се котират на фондовата борса.

Ако Обединеното кралство позволява латвийски граждани и предприятия да закупуват недвижими имоти в градските зони на своя територия, Латвия ще позволи граждани и предприятия от Обединеното кралство да закупуват недвижими имоти в градските зони на територията на Латвия при същите условия като лицата с национална принадлежност към Латвия.

Мерки:

LV: *Закон за поземлената реформа в градовете на Република Латвия, раздели 20 и 21.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В DE: за придобиването на недвижими имоти може да се приложими определени условия на реципрочност.

В ES: за чуждестранните инвестиции в дейности, които са пряко свързани с инвестиции в недвижими имоти за дипломатически мисии на държави, които не са държави членки, се изисква административно разрешение от испанския Министерски съвет, освен ако е налице споразумение за реципрочно либерализиране.

В RO: чуждестранни граждани, лица без гражданство и юридически лица (различни от граждани и юридически лица на държави — страни по Споразумението за ЕИП) могат да придобиват право на собственост върху земя при условията, уредени в международните договори, въз основа на реципрочност. Чужденците, лицата без гражданство и юридическите лица не могат да придобиват право на собственост върху земя при по-благоприятни условия от приложимите за физическите или юридическите лица от Европейския съюз.

Мерки:

DE: *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB; Встъпителен закон към Гражданския кодекс).*

ES: *Кралски указ 664/1999 от 23 април 1999 г. относно чуждестранните инвестиции.*

RO: *Закон № 17/2014 относно някои мерки за регулиране на покупко-продажбата на земеделска земя, разположена извън градовете, и неговите изменения; и*

Закон № 268/2001 относно приватизацията на дружества, на които е възложено управлението на земя — публична и частна държавна собственост, със селскостопанско предназначение и за създаване на Държавна агенция за областите, с последващите изменения.

Резерва № 2 — Професионални услуги (с изключение на свързаните със здравето професии)

Сектор — подсектор: Професионални услуги — правни услуги; представители по патентноправни въпроси, представители по индустриална собственост, адвокати по интелектуална собственост; счетоводство и водене на счетоводни книги; одиторски услуги, консултантски услуги в областта на данъчното облагане; архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране, инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги

Отраслова класификация: CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, част от 879

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие
Задължения за правни услуги

Глава/раздел: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги и нормативна уредба за правните услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) Правни услуги (част от CPC 861)¹²⁰

¹²⁰За целите на настоящата резерва:

а) „право на приемащата юрисдикция“ означава правото на конкретната държава членка, и правото на Съюза;

„право на юрисдикцията на установяване“ означава правото на Обединеното кралство;

б) „международно право“ означава международно публично право, с изключение на правото на Европейския съюз, и включва правото, установено с международни договори и конвенции, както и международното обичайно право;

в) „услуги по предоставяне на правни консултации“ включва предоставянето на съвети и консултации с клиенти по въпроси, включително сделки, отношения и спорове, свързани с прилагането или тълкуването на правото; участие с клиенти или от името на клиенти в преговори и други отношения с трети страни по такива въпроси; и изготвяне на документи, които се уреждат изцяло или частично от законодателството, както и проверка на документи от всякакъв вид за целите и в съответствие с изискванията на законодателството;

г) „услуги по процесуално представителство“ включва изготвянето на документи, предназначени да бъдат представени на административни агенции, съдилища или други надлежно учредени официални трибунали; и явяване пред административни агенции, съдилища или други надлежно учредени официални трибунали;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на нормативната уредба за правните услуги — задължения:

В ЕС: Във всяка държава членка се прилагат специфични недискриминационни изисквания за правна форма.

(i) *Определени правни услуги, предоставяни под професионалното наименование на юрисдикцията на установяване (част от СРС 861 — правни услуги по арбитраж, помирение и медиация във връзка с юрисдикцията на установяване и международното право, уредени в раздел 7 [Правни услуги] от глава 5 [Нормативна уредба] от дял II на Позиция едно [Търговия] на втора част [Търговия, транспорт и рибарство]*

От съображения за правна сигурност се уточнява, че в съответствие с уводните бележки, и по-специално параграф 9, изискванията за регистрация към адвокатска колегия могат да включват изискване да е преминато обучение под надзора на правоспособен юрист, или изискване за офис или пощенски адрес в рамките на юрисдикцията на адвокатската колегия с цел придобиване на членство. Някои държави членки могат да наложат на физическите лица, заемащи определени длъжности в адвокатска кантора/дружество/предприятие, или на акционери изискването да имат право да упражняват правото на приемащата юрисдикция.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; трансграничната търговия с услуги — национално третиране, достъп до пазара; нормативната уредба за правните услуги — задължения:

В АТ:

за предоставянето на правни услуги в областта на правото на юрисдикцията на произход (на Съюза и на държавите членки), включително представителство пред съд, се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие). Само юристи — граждани на държава от ЕИП или на Швейцария, имат право да предоставят правни услуги посредством търговско присъствие. Предоставянето на правни услуги в областта на международното публично право и в областта на правото на юрисдикцията на установяване е разрешено само на трансгранична основа.

Дяловото и акционерното участие на чуждестранни адвокати (които трябва да бъдат напълно правоспособни в своята юрисдикция на установяване) в собствения капитал и в резултатите от дейността на което и да е адвокатско дружество е позволено в размер до 25 на сто; останалата част трябва да принадлежи на напълно правоспособни юристи от държава от ЕИП или от Швейцария и само те могат да упражняват решаващо влияние в процеса на вземане на решения на адвокатското дружество.

д) „правни услуги по арбитраж, помирение и медиация“ означава изготвянето на документи, които трябва да бъдат представени, както и подготовката и явяването пред арбитър, помирител или медиатор по всеки спор, свързан с прилагането и тълкуването на правото. Това не включва услуги по арбитраж, помирение и медиация при спорове, които не включват прилагането и тълкуването на правото, които попадат в обхвата на услугите, свързани с консултациите в сферата на мениджмънта. Това не включва и дейността като арбитър, помирител или медиатор. Като подкатегория услугите по международен правен арбитраж, помирение или медиация се отнасят до едни и същи услуги, когато спорът включва страни от две или повече държави.

В **BE**: (по отношение и на третирането като най-облагодетелствана нация) Чуждестранните адвокати могат да практикуват като правни консултанти. Адвокати, които са членове на чуждестранни адвокатски колегии (извън ЕС) и желаят да се установят в Белгия, но не отговарят на условията за вписване в Tableau на напълно квалифицирани адвокати, в списъка на ЕС или в списъка на стажантите юристи, могат да поискат вписване в т.нар. „B-List“. Само в Брюкселската адвокатска колегия съществува такъв „B-List“. Адвокат от „B-list“ има право да предоставя определени правни услуги.

В **BG**: (по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация): За услуги, свързани с правна медиация, се изисква постоянно пребиваване. Медиатор може да бъде само лице, което е вписано в Единния регистър на медиаторите към министъра на правосъдието.

В България пълното национално третиране по отношение на установяването и функционирането на дружества, както и предоставянето на услуги, може да бъде разширено по обхват единствено и до дружества, установени в държавите, с които са сключени или ще бъдат сключени двустранни споразумения за правна взаимопомощ, и на техни граждани.

В **CY**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие). Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър.

В **CZ**: За чуждестранните адвокати се изисква пребиваване (търговско присъствие).

В **DE**: За чуждестранни адвокати (с квалификация, различна от тази от ЕИП и Швейцария) може да има ограничения за притежаването на дялове от адвокатско дружество, което предоставя правни услуги по правото на приемащата юрисдикция.

В **DK**: Без да се засяга горната резерва на ЕС, дялове на адвокатско дружество могат да бъдат притежавани само от адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, други служители в дружеството или друго адвокатско дружество, регистрирано в Дания. Други служители в дружеството могат колективно да притежават само по-малко от 10 процента от дяловете и от правата на глас, а за да бъдат акционери, те трябва да положат изпит по правилата, които са от особено значение за практикуването на правото.

Само адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, други акционери и представители на служителите, могат да бъдат членове на управителния съвет. Мнозинството от членовете на управителния съвет трябва да бъдат адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или дъщерното му дружество. Само адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, както и други акционери, издържали горепосочения изпит, могат да бъдат директори в адвокатското дружество.

В **ES**: За предоставянето на определени правни услуги се изисква служебен адрес.

Във **FR** се изисква пребиваване или установяване в държава от ЕИП, за да може да практикуват постоянно. Без да се засяга посочената по-горе резерва на ЕС: За всички адвокати дружеството трябва да възприеме една от следните правни форми, разрешени съгласно френското право на недискриминационна основа: SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral), SEP (société en participation), SARL (société à responsabilité limitée), SAS (société par

actions simplifiée), SA (société anonyme), SPE (société multipliprofessionnelle d'exercice) и „асоциация“, при определени условия. Акционерите, директорите и съдружниците могат да бъдат обект на специфични ограничения, свързани с тяхната професионална дейност.

В HR: Само адвокат, който има хърватско звание адвокат, може да учреди адвокатска кантора (дружествата от Обединеното кралство могат да създават клонове, които не могат да наемат хърватски адвокати).

В HU: Изисква се договор за сътрудничество, сключен с унгарски адвокат (ügyvéd) или адвокатска кантора (ügyvédi iroda). Чуждестранен юридически съветник не може да бъде член на унгарска адвокатска кантора. Чуждестранен адвокат няма право да изготвя документи, които трябва да бъдат представени, нито да действа като законен представител на клиента пред арбитър, помирител или медиатор по какъвто и да е спор.

В PT (и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация): Чужденци, които притежават диплома, издадена от някой от факултетите по право в Португалия, могат да се регистрират в Португалската адвокатска колегия (Ordem dos Advogados), при същите условия като португалските граждани, ако съответната им държава предоставя реципрочно третиране на португалските граждани.

Други чужденци, които притежават диплома по право, призната от факултет по право в Португалия, могат да се регистрират като членове на адвокатската колегия, при условие че са преминали изискваното обучение, заключителното оценяване и са положили успешно приеман изпит.

Правни консултации се допускат от юристи, при условие че професионалното им пребиваване („domiciliação“) е в Португалия, издържат изпит за допускане и са регистрирани в адвокатската колегия.

В RO: Чуждестранен адвокат не може да представя устни или писмени заключения пред съдилища и други съдебни органи, с изключение на международен арбитраж.

В SE: (по отношение и на третирането като най-облагодетелствана нация) Без да се засяга посочената по-горе резерва на ЕС: Член на Шведската адвокатска колегия може да бъде наеман като служител единствено от лице, което е член на адвокатската колегия, или от дружество, което извършва дейност на член на колегията. Възможно е обаче член на адвокатската колегия да бъде нает от чуждестранно дружество, извършващо адвокатска дейност, при условие че дружеството е със седалище в държава от Съюза, ЕИП или Конфедерация Швейцария. Член на Шведската адвокатска колегия може да бъде нает от адвокатско дружество от държава извън Европейския съюз, при условие че съветът на Шведската адвокатска колегия предостави освобождаване.

Членовете на колегията, които извършват дейността си под формата на дружество или съдружие, не могат да работят с друга цел и не могат да извършват друга дейност освен упражняването на адвокатската професия. Сътрудничеството с други адвокатски дружества е разрешено, но за сътрудничество с чуждестранни дружества се изисква разрешение от съвета на Шведската адвокатска колегия. Само член на колегията може пряко или косвено, или посредством дружество да упражнява професията на адвокат, да притежава дялове в дружеството или да бъде съдружник. Само член на колегията може да бъде член или заместник член на съвета, заместник изпълнителен директор, лице, упълномощено да подписва от името на дружеството или съдружието, или негов секретар.

В SI: (по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) Чуждестранен адвокат, който има право на адвокатска практика в чужда държава, може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е налице фактическа реципрочност. Без да се засяга резервата на ЕС за недискриминационни изисквания за правна форма, търговското присъствие на вписаните в Словенската адвокатска колегия адвокати може да бъде учредявано само под формата на еднолично предприятие, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до предоставянето на правни услуги. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество.

В SK: За адвокатите, които не са граждани на ЕС, се изисква действителна реципрочност.

(ii) Други правни услуги (право на приемащата юрисдикция, включително правни услуги по арбитраж, помирение и медиация и услуги по процесуално представителство).

От съображения за правна сигурност се уточнява, че в съответствие с уводните бележки, и по-специално параграф 9, изискванията за регистрация към адвокатска колегия могат да включват изискване за придобита диплома по право или неин еквивалент в юрисдикцията на произход или да е преминато обучение под надзора на правоспособен юрист, или изискване за офис или пощенски адрес в рамките на юрисдикцията на адвокатската колегия с цел придобиване на членство.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В ЕС: Представителство на физически или юридически лица пред Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) може да бъде осъществено само от практикуващ юрист, квалифициран в една от държавите членки на ЕИП и чието място на стопанска дейност се намира в ЕИП, доколкото той има право в рамките на посочената държава членка да действа като представител по въпросите на марките или индустриалната собственост и от професионални представители, чиито имена фигурират в списъка, поддържан за тази цел от EUIPO. (част от CPC 861)

В АТ: за предоставянето на правни услуги в областта на правото на юрисдикцията на произход (на Съюза и на държавите членки), включително представителство пред съд, се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие). Само юристи — граждани на държава от ЕИП или на Швейцария, имат право да предоставят правни услуги посредством търговско присъствие. Предоставянето на правни услуги в областта на международното публично право и в областта на правото на юрисдикцията на установяване е разрешено само на трансгранична основа.

Дяловото и акционерното участие на чуждестранни адвокати (които трябва да бъдат напълно правоспособни в своята юрисдикция на установяване) в собствения капитал и в резултатите от дейността на което и да е адвокатско дружество е позволено в размер до 25 на сто; останалата част трябва да принадлежи на напълно правоспособни юристи от държава от ЕИП или от Швейцария и само те могат да упражняват решаващо влияние в процеса на вземане на решения на адвокатското дружество.

В **BE**: (по отношение и на третирането като най-облагодетелствана нация) За пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване, включително за представителство пред съд. Изискваната продължителност на пребиваване на чуждестранен адвокат, кандидатстващ за пълноправно членство в адвокатската колегия, е минимум шест години от датата на подаване на заявлението за регистрация или, при определени условия — три години. Изисква се удостоверение, издадено от министъра на външните работи на Белгия, съгласно което националният закон или международната конвенция допуска реципрочност (условие за реципрочност).

Чуждестранните адвокати могат да практикуват като правни консултанти. Адвокати, които са членове на чуждестранни адвокатски колегии (извън ЕС) и желаят да се установят в Белгия, но не отговарят на условията за вписване в Tableau на напълно квалифицирани адвокати, в списъка на ЕС или в списъка на стажантите юристи, могат да поискат вписване в т.нар. „B-List“. Само в Брюкселската адвокатска колегия съществува такъв „B-List“. Адвокат от „B-list“ има право да предоставя консултации. Представителството пред „Cour de cassation“ е предмет на номинация в специален списък.

В **BG**: (по отношение и на третирането като най-облагодетелствана нация) Запазено за граждани на държава членка, на друга държава, която е страна по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария, получили разрешение да упражняват адвокатската професия в съответствие със законодателството на някоя от посочените по-горе държави. Гражданин на чужда държава (с изключение на гореспоменатите), който е получил разрешение да упражнява адвокатската професия в съответствие със законодателството на собствената си държава, може, когато действа по конкретно дело, да обжалва пред съдебните органи на Република България като защитник или законен представител на гражданин на собствената си държава заедно с български адвокат, когато това е предвидено в споразумение между българската и съответната чужда държава, или въз основа на взаимност, като се отправя предварително искане до председателя на Висшия адвокатски съвет. Държавите, за които съществува взаимност, се посочват от министъра на правосъдието по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет. За да може да предоставя услуги правна медиация, гражданинът на чужда държава трябва да има разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България и да е вписан в Единния регистър на медиаторите към министъра на правосъдието.

В **CY**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие). Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър.

В **CZ**: За чуждестранни адвокати се изисква пълноправно членство в чешката адвокатска колегия и пребиваване (търговско присъствие).

В **DE**: Само юристи с правоспособност, придобита в ЕИП или в Швейцария, могат да бъдат вписани в адвокатската колегия, придобивайки по този начин правоспособност да предоставят правни услуги. За получаването на пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква търговско присъствие. Освобождаване от това изискване може да предостави компетентната адвокатска колегия. За чуждестранни адвокати (с квалификация, различна от тази от ЕИП и Швейцария) може да има ограничения за притежаването на дялове от адвокатско дружество, което предоставя правни услуги по вътрешното право.

В **DK**: Правните услуги, предоставяни под наименованието „advokat“ (адвокат) или друго подобно наименование, както и представителството пред съдилищата, са запазени за адвокати с датски лиценз за упражняване на професията. Адвокатите от ЕС, ЕИП и Швейцария могат да практикуват под наименованието на своята държава на произход.

Без да се засяга горната резерва на ЕС за недискриминационни изисквания за правна форма, дялове на адвокатско дружество могат да бъдат притежавани само от адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, други служители в дружеството или друго адвокатско дружество, регистрирано в Дания. Други служители в дружеството могат колективно да притежават само по-малко от 10 процента от дяловете и от правата на глас, а за да бъдат акционери, те трябва да положат изпит по правилата, които са от особено значение за практикуването на правото.

Само адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, други акционери и представители на служителите, могат да бъдат членове на управителния съвет. Мнозинството от членовете на управителния съвет трябва да бъдат адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или дъщерното му дружество. Само адвокати, които активно практикуват право в дружеството, неговото дружество майка или негово дъщерно дружество, както и други акционери, издържали горепосочения изпит, могат да бъдат директори в адвокатското дружество.

В **EE**: Изисква се пребиваване (търговско присъствие).

В **EL**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване (търговско присъствие).

В **ES**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария. Компетентните органи могат да отменят изискването за гражданство.

Във **FI**: за използването на професионалното наименование „адвокат“ (на фински език „asianajaja“ или на шведски език „advokat“) се изисква пребиваване в ЕИП или в Швейцария и членство в адвокатската колегия. Правни услуги могат да бъдат предоставяни и от лица, които не членуват в адвокатската колегия.

Във **FR**: Без да се засяга резервата на ЕС за недискриминационни изисквания за правна форма, за пълноправно членство в адвокатската колегия се изисква пребиваване или установяване в ЕИП, което е необходимо за предоставянето на правни услуги. В адвокатска кантора акционерното или дяловото участие и правото на глас може да подлежат на количествени ограничения, свързани с професионалната дейност на съдружниците. За представителството пред Конституционния съд (Cour de cassation) и Държавния съвет (Conseil d'Etat) се прилагат ограничения под формата на квоти и е запазено за граждани на Франция и на ЕС.

За всички адвокати дружеството трябва да възприеме една от следните правни форми, разрешени съгласно френското право на недискриминационна основа: SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral), SEP (société en participation), SARL (société à responsabilité limitée), SAS (société par actions simplifiée), SA (société anonyme), SPE (société multipliprofessionnelle d'exercice) и „асоциация“, при определени условия. Изисква се пребиваване или установяване в държава от ЕИП, за да може да практикуват постоянно.

В **HR**: Изисква се гражданство на Европейския съюз.

В **HU**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване (търговско присъствие).

В **LT**: (по отношение и на третирането като най-облагодетелствана нация) Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване (търговско присъствие).

Юристи от чужди държави имат право да практикуват в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с международни споразумения, включващи специални разпоредби за представителство пред съдилищата. Изисква се пълноправно членство в адвокатската колегия.

В **LU** (*и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация*): Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария и пребиваване (търговско присъствие). Съветът на колегията може, въз основа на принципа на реципрочност, да отмени изискването за национална принадлежност за лицата с национална принадлежност към други държави.

В **LV** (*и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация*): Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария. Юристи от чужди държави имат право да практикуват в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с двустранни споразумения за правна взаимопомощ.

За адвокати от Европейския съюз или чуждестранни адвокати се прилагат специални изисквания. Например участието в съдебни производства по наказателни дела е разрешено само в съдружие с адвокат от Латвийската колегия на положилите клетва адвокати.

В **MT**: Изисква се гражданство на държава от ЕИП или Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие).

В **NL**: само адвокати, притежатели на местен лиценз, вписани в нидерландския регистър, могат да се ползват със званието „advocate“. За целите на дейността си в Нидерландия, вместо да използват пълното звание „advocate“, чуждестранните адвокати (без регистрация) са длъжни да посочат професионалната организация от юрисдикцията им на установяване.

В **PT** (*и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация*): изисква се пребиваване (търговско присъствие). За представителство пред съд се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. Чужденци, които притежават диплома, издадена от някой от факултетите по право в Португалия, могат да се регистрират в Португалската адвокатска колегия (Ordem dos Advogados), при същите условия като португалските граждани, ако съответната им държава предоставя реципрочно третиране на португалските граждани.

Други чужденци, които притежават диплома по право, призната от факултет по право в Португалия, могат да се регистрират като членове на адвокатската колегия, при условие че са преминали изискваното обучение, заключителното оценяване и са положили успешно приеман изпит. Само адвокатски дружества, чиито акции или дялове принадлежат изключително на адвокати, вписани в Португалската адвокатска колегия, могат да упражняват професията в Португалия.

В **RO**: Чуждестранен адвокат не може да представя устни или писмени заключения пред съдилища и други съдебни органи, с изключение на международен арбитраж.

В **SE**: (*и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация*) за приемане в адвокатската колегия и използване на званието „advokat“ се прилага изискване за

пребиваване в ЕИП или в Швейцария. Освобождаване може да предостави съветът на Шведската адвокатска колегия. За предоставянето на услуги в областта на правото на Швеция не е необходимо вписване в адвокатската колегия.

Без да се засяга резервата на ЕС за недискриминационни изисквания за правна форма, член на Шведската адвокатска колегия може да бъде наеман като служител единствено от лице, което е член на адвокатската колегия, или от дружество, което извършва дейност на член на колегията. Възможно е обаче член на адвокатската колегия да бъде нает от чуждестранно дружество, извършващо адвокатска дейност, при условие че дружеството е със седалище в държава от ЕИП или Конфедерация Швейцария. Член на Шведската адвокатска колегия може да бъде нает от адвокатско дружество от държава извън Европейския съюз, при условие че съветът на Шведската адвокатска колегия предостави освобождаване.

Членовете на колегията, които извършват дейността си под формата на дружество или съдружие, не могат да работят с друга цел и не могат да извършват друга дейност освен упражняването на адвокатската професия. Сътрудничеството с други адвокатски дружества е разрешено, но за сътрудничество с чуждестранни дружества се изисква разрешение от съвета на Шведската адвокатска колегия. Само член на колегията може пряко или косвено, или посредством дружество да упражнява професията на адвокат, да притежава дялове в дружеството или да бъде съдружник. Само член на колегията може да бъде член или заместник член на съвета, заместник изпълнителен директор, лице, упълномощено да подписва от името на дружеството или съдружието, или негов секретар.

В SI: (по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) За представяване на клиенти пред съда срещу заплащане се прилага условие за търговско присъствие в Република Словения. Чуждестранен адвокат, който има право да практикува правото на юрисдикцията на установяване, може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е налице фактическа реципрочност.

Без да се засяга резервата на ЕС за недискриминационни изисквания за правна форма, търговското присъствие на вписаните в Словенската адвокатска колегия адвокати може да бъде учредявано само под формата на еднолично предприятие, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до предоставянето на правни услуги. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество.

В SK: (и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) За предоставянето на правни услуги в областта на правото на приемащата юрисдикция, включително представителство пред съд, се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП, както и пребиваване (търговско присъствие). За адвокатите, които не са граждани на ЕС, се изисква действителна реципрочност.

Мерки:

ЕС: Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно марката на ЕС, член 120; РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. относно промишления дизайн на Общността, член 78.

АТ: *Rechtsanwaltsordnung* (Закон за адвокатурата) — RAO, RGBl. № 96/1868, членове 1 и 21с.

BE: Белгийски процесуален кодекс (членове 428—508); Кралски указ от 24 август 1970 г.

BG: Закон за адвокатурата; Закон за медиацията; и Закон за нотариусите и нотариалната дейност.

CY: Закон на адвокатите (глава 2), с измененията.

CZ: Закон № 85/1996 Coll., Закон за юридическата професия.

DE: § 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; Федерален закон за адвокатурата);

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG); и § 10 Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

DK: Retsplejeloven (Закон за правораздаването), глави 12 и 13 (Консолидиран закон № 1284 от 14 ноември 2018 г.).

EE: Advokatuuriseadus (Закон за адвокатската колегия); Tsiviilkohtumenetluse seadustik (Граждански процесуален кодекс); halduskohtumenetluse seadustik (Кодекс за административното съдебно производство); kriminaalmenetluse seadustik (Наказателно-процесуален кодекс); Väärteomenetluse seadustik (Кодекс за наказуеми простъпки).

EL: Нов кодекс на юридическите професии № 4194/2013.

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, член 13.1ª.

FI: Laki asianajajista (Закон за адвокатурата) (496/1958), членове 1 и 3; и Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (Съдебен процесуален кодекс)

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990, décret 91-1197 du 27 novembre 1991, and Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: Закон за юридическите професии (OG 9/94, 117/08, 75/09, 18/11).

HU: Закон LXXVIII от 2017 г. относно професионалните дейности на юристите.

LT: Закон за адвокатската колегия на Република Литва от 18 март 2004 г., № IX-2066, последно изменен на 12 декември 2017 г. със Закон № XIII-571.

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

LV: Наказателно-процесуален кодекс, член 79; и Закон за адвокатурата на Република Латвия, член 4.

MT: Кодекс за организацията на гражданското производство (глава 12).

NL: Advocatenwet (Закон за адвокатурата).

PT: Law 145/2015, 9 set., alterada p/ Lei 23/2020, 6 jul. (art.º 194 substituído p/ art.º 201.º; e art.º 203.º substituído p/ art.º 213.º).

Устав на португалската адвокатска колегия (Estatuto da Ordem dos Advogados) и Декрет-закон 229/2004, членове 5, 7—9;

Декрет-закон 88/2003, членове 77 и 102;

Устав на публичната професионална асоциация на прокурорите (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), изменен със Закон № 49/2004, Закон № 14/2006, mas alterada p/ Lei 154/2015, 14 set; със Закон 14/2006 и с Декрет-закон № 226/2008 alterado p/Lei 41/2013, 26 юни;

Закон 78/2001, членове 31, 4 от Alterada p/Lei 54/2013, 31 юли;

Регулиране на семейната и трудовата медиация (Наредба 282/2010), alterada p/Portaria 283/2018, 19 out;

Закон 21/2007 относно медиацията по наказателноправни въпроси, член 12;

Закон 22/2013, 26 FeV., alterada p/Lei 17/2017, 16 maio, alterada pelo Decreto-Lei 52/2019, 17 abril.

RO: Закон за адвокатурата;

Закон за медиацията; и

Закон за нотариусите и нотариалната дейност.

SE: Rättegångsbalken (Шведски процесуален кодекс) (1942:740); и Кодекс на поведение на Шведската адвокатска колегия, приет на 29 август 2008 г.

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009 (Закон за адвокатурата — неофициална консолидирана версия, приета на заседанието на словенския парламент от 21.5.2009 г.).

SK: Закон 586/2003 за адвокатурата, членове 2 и 12.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **PL:** чуждестранни адвокати могат да се установяват само като учредяват регистрирано съдружие, командитно дружество или командитно дружество с акции.

Мерки:

PL: Закон от 5 юли 2002 г. за предоставянето на правна помощ в Република Полша от чуждестранни адвокати, член 19.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара

В **IE, IT:** за предоставянето на правни услуги в областта на правото на приемащата юрисдикция, включително представителство пред съд, има изискване за пребиваване (търговско присъствие).

Мерки:

IE: Solicitors Acts (Законови за адвокатурата) 1954—2011.

IT: Кралски указ 1578/1933, член 17 от Закона за юридическите професии.

б) Представители по патентноправни въпроси, представители по индустриална собственост, адвокати по интелектуална собственост (част от СРС 879, 861, 8613)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BG** и **CY**: за предоставянето на услуги като представител по патентноправни въпроси се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП или Швейцария. В **CY** се изисква пребиваване.

В **DE**: само адвокати по патентно право, с правоспособност, придобита в Германия, могат да бъдат вписани в адвокатската колегия, придобивайки по този начин правоспособност да предоставят услуги като представители по патентноправни въпроси в областта на вътрешното право на Германия. Чуждестранни адвокати по патентно право могат да предоставят правни услуги в областта на чуждестранното право, ако докажат експертни знания; изисква се регистрация за предоставяне на правни услуги в Германия. Чуждестранни адвокати по патентно право (с правоспособност, придобита извън ЕИП или Швейцария) не могат да учредяват дружества заедно с местни адвокати по патентно право.

Чуждестранни адвокати по патентно право (от държави извън ЕИП или Швейцария) могат да учредяват търговско присъствие само под формата на Patentanwalts-GmbH или Patentanwalt-AG и могат да придобиват само миноритарен дял.

В **EE**: за предоставянето на услуги като представител по патентноправни въпроси се изисква национална принадлежност към Естония или ЕС.

В **ES** и **PT**: за предоставянето на услуги като представители по индустриална собственост се изисква гражданство на държава от ЕИП.

Във **FR**: За да бъдат регистрирани в списъка на услуги, предоставяни от представители по индустриална собственост, тези лица трябва да са установени или да пребивават в ЕИП. За физическите лица се прилага изискване за пребиваване в ЕИП. За да представлява клиент пред националната служба за интелектуална собственост, се изисква установяване в ЕИП. Предоставяне само чрез SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral) или друга правна форма при определени условия. Независимо от правната форма, повече от половината от акциите и правата на глас трябва да бъдат притежавани от специалисти от ЕИП. Правните дружества могат да имат право да предоставят услуги от представители по индустриална собственост (вж. резервата за правни услуги).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **FI** и **HU**: за предоставянето на услуги като представител по патентноправни въпроси се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП.

В **SI**: За носител/кандидатстващ за придобиване на регистрирани права (патенти, търговски марки, закрила на промишлен дизайн) се изисква пребиваване в Словения. Като алтернатива, е необходим патентен представител или представител за търговските марки и промишления дизайн, който е регистриран в Словения, за целите на връчване на документи, уведомяване и т. н.

Мерки:

BG: Член 4 от Наредбата за представителите по отношение на интелектуалната собственост.

CY: Закон на адвокатите (глава 2), с измененията.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO).

EE: Patendivolniku seadus (Закон за патентните агенти) § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, членове 155—157.

FI: Tavaramerkkilaki (Закон за търговските марки) (7/1964);

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (Закон за лицензираните представители по индустриална собственост) (22/2014); и

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (Закон за правата на селекционерите на растения) 1279/2009; и Mallioikeuslaki (Закон за регистрираните промишлени дизайни) 221/1971.

FR: Кодекс на интелектуалната собственост (Code de la propriété intellectuelle)

HU: Закон № XXXII от 1995 г. за адвокатите по патентно право.

PT: Декрет-закон 15/95, изменен със Закон 17/2010, с Portaria № 1200/2010, член 5 и с Portaria № 239/2013; и Закон 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (Закон за индустриалната собственост), Uradni list RS, št. 51/06 — uradno prečiščeno besedilo in 100/13 (Официален вестник на Република Словения, № 51/06 — официален консолидиран текст и 100/13).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **IE:** За установяването поне един от директорите, съдружниците, управителите или служителите на дружеството трябва да е регистриран в Ирландия като адвокат по патентно право или адвокат по интелектуална собственост. Трансграничният принцип изисква гражданство на държава от ЕИП и търговско присъствие в държава от ЕИП, основно място на стопанска дейност в държава — страна по Споразумението за ЕИП, и правоспособност съгласно правото на държава — страна по Споразумението за ЕИП.

Мерки:

IE: членове 85 и 86 от Trade Marks Act 1996, с измененията;

член 51, 51A и 51B от Trade Marks Rules 1996, с измененията; членове 106 и 107 от Patent Act 1992, с измененията; и Register of Patent Agent Rules (Регистър на правилата за патентни агенти) S.I. 580 от 2015 г.

в)   Счетоводни услуги и водене на счетоводни книги (СРС 8621 различни от одиторски услуги, 86213, 86219 и 86220)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **АТ**: дяловото участие и правата на глас на чуждестранни счетоводители, външни експерт-счетоводители, разполагащи с правоспособност съгласно законодателството на своята държава на произход, в австрийско предприятие не могат да надвишават 25 на сто. Доставчикът на услуги трябва да разполага с офис или професионално седалище в ЕИП (CPC 862).

Във **FR**: Изисква се установяване или пребиваване. Предоставяне посредством всеки вид дружество, с изключение на SNC (Société en nom collectif) и SCS (Société en commandite simple). За SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) и SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice) важат специфични условия. (CPC 86213, 86219, 86220)

В **IT**: за вписването в професионалния регистър, което е необходимо условие за предоставянето на счетоводни услуги и водене на счетоводни книги, се изисква пребиваване или професионален адрес (CPC 86213, 86219, 86220).

В **PT**: (по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация): За вписване в професионалния регистър от Камарата на дипломираните счетоводители (Ordem dos Contabilistas Certificados) се изисква пребиваване или професионален адрес, което е необходимо за предоставянето на счетоводни услуги, при условие че е налице реципрочно третиране на португалските граждани.

Мерки:

АТ: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Закон за счетоводителската и одиторската професия), BGBl.*

I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4; и

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I Nr. 191/2013, §§ 7, 11, 28.

FR: *Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.*

IT: *Законодателен декрет 139/2005; и Закон 248/2006.*

PT: *Декрет-закон п. °452/99, изменен със Закон № 139/2015, 7 септември.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **СУ**: достъпът е ограничен и е само за физически лица. Изисква се разрешение, което е предмет на тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. Разрешени са професионалните сдружения (съдружия) на физически лица.

Мерки:

СУ: *Закон за одиторите от 2017 г. (Закон 53 (I)/2017).*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **SI**: за предоставянето на счетоводни услуги и водене на счетоводни книги се изисква установяване в Европейския съюз (CPC 86213, 86219, 86220).

Мерки:

SI: Закон за услугите на вътрешния пазар, Държавен вестник на Република Словения № 21/10.

г) Одиторски услуги (CPC — 86211, 86212, различни от счетоводни услуги и водене на счетоводни книги)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В ЕС: За предоставянето на услуги по задължителен одит се изисква одобрение от компетентните органи на държава членка, която може да признае еквивалентността на квалификациите на одитор, който е гражданин на Обединеното кралство или на трета държава при условията на реципрочност (CPC 8621).

Мерки:

ЕС: Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета. и Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В BG: може да се прилагат недискриминационни изисквания за правна форма.

Мерки:

BG: Закон за независимия финансов одит.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В АТ: дяловото участие и правата на глас на чуждестранни одитори, разполагащи с правоспособност съгласно законодателството на своята държава на произход, в австрийско предприятие не могат да надвишават 25 на сто. Доставчикът на услуги трябва да разполага с офис или професионално седалище в държава от ЕИП.

Мерки:

АТ: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Закон за счетоводителската и одиторската професия), BGBl.

I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DK**: за да предоставя услуги по задължителен одит, даден одитор трябва да е получил одобрение в Дания. За получаване на одобрение се изисква пребиваване в държава — членка на ЕИП. Одобрените одиторски дружества и одиторските дружества, които не са одобрени в съответствие със законодателството за транспониране на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, не могат да притежават повече от 10 процента от правата на глас.

Във **FR**: (и по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) За задължителния одит: изисква се установяване или пребиваване. Британските граждани могат да предоставят услуги по задължителен одит във Франция при условията на реципрочност. Предоставяне чрез всякаква форма на дружество, с изключение на тези, в които съдружниците се считат за търговци („commerçants“), като SNC (Société en nom collectif) и SCS (Société en commandite simple).

В **PL**: за предоставянето на одиторски услуги се изисква установяване в рамките на Европейския съюз.

Прилагат се изисквания за правна форма.

Мерки:

DK: *Revisorloven (Датски закон за правоспособните одитори и одиторски дружества), Закон № 1287 от 20.11.2018 г.*

FR: *Code de commerce*

PL: *Закон от 11 май 2017 г. за регистрираните одитори, одиторските дружества и публичния надзор — Сборник закони от 2017 г., точка 1089.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **CY**: достъпът е ограничен и е само за физически лица. Изисква се разрешение, което е предмет на тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. Разрешени са професионалните сдружения (съдружия) на физически лица.

В **SK**: само предприятие, в което поне 60 на сто от дяловото участие или от правата на глас са запазени за лица с национална принадлежност към Словакия или към държава членка, може да бъде оправомощено да извършва одити в Словашката република.

Мерки:

CY: *Закон за одиторите от 2017 г. (Закон 53 (I)/2017).*

SK: *Закон № 423/2015 относно задължителния одит.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **DE**: одитни дружества („Wirtschaftsprüfungsgesellschaften“) могат да бъдат учредявани само под определени правни форми, които са допустими в рамките на ЕИП. Събирателните дружества и търговските съдружия с ограничена отговорност могат да бъдат признавани като „Wirtschaftsprüfungsgesellschaften“, ако са вписани като търговски съдружия в търговския регистър въз основа на техните фидуциарни дейности, член 27 от WPO. Въпреки това одиторите от трети държави, регистрирани в съответствие с член 134 от WPO, могат да извършват задължителен одит на годишните финансови отчети или да изготвят консолидирани финансови отчети на дружество, чието седалище се намира извън Съюз и чиито прехвърлими ценни книжа се предлагат за търгуване в рамките на регулиран пазар.

Мерки:

DE: *Handelsgesetzbuch (HGB; Кодекс на търговското право);*

Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung - WPO; Закон за счетоводителите в публичния сектор).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **ES**: регистрираните одитори трябва да са граждани на държава членка. Тази резерва не се прилага за извършването на одит на дружества от държави извън Европейския съюз, допуснати да търгуват в рамките на регулиран пазар в Испания.

Мерки:

ES: *Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (нов закон за одиторската дейност: Закон 22/2015 за одиторските услуги).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **EE**: Прилагат се изисквания за правна форма. Мнозинството от гласовете, представлявани от акциите на одиторско дружество, принадлежат на заклетите одитори под надзора на компетентен орган на държава — членка на ЕИП, които са придобили квалификацията си в държава — членка на ЕИП, или на одиторски дружества. Най-малко три четвърти от лицата, представляващи одиторско дружество по закон, трябва да са придобили квалификацията си в държава — членка на ЕИП.

Мерки:

EE: *Закон за одиторската дейност (Audiitortegevuse seadus), § 76—77*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; третиране като най-облагодетелствана нация и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **SI**: изисква се търговско присъствие. Одиторско дружество от трета държава може да притежава дялове или да се сдружава в словенско одиторско дружество, при условие че словенски одиторски дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в одиторско дружество съгласно правото на държавата, в която е учредено одиторското дружество от третата държава, във въпросната държава (изискване за реципрочност).

Мерки:

SI: Закон за одита (ZRev-2), Държавен вестник на Република Словения № 65/2008 (последно изменен с № 84/18); и Закон за дружествата (ZGD-1), Държавен вестник на Република Словения № 42/2006 (с последните му изменения № 22/19 — ZPosS).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BE:** изисква се установяване в Белгия, където ще се извършва професионалната дейност и ще бъдат водени свързаните с нея актове, документи и кореспонденция, както и поне един администратор или управител на установеното дружество да е одобрен като одитор.

Във **FI:** изисква се пребиваване в ЕИП на поне един от одиторите във финландско дружество с ограничена отговорност и в дружествата, които се намират под задължението за извършване на одит. Одиторът трябва да притежава местен лиценз или да бъде одиторско дружество с местен лиценз.

В **HR:** одиторски услуги могат да предоставят само юридически лица, установени в Хърватия, или физически лица, които пребивават в Хърватия.

В **IT:** за предоставянето на одиторски услуги от физически лица има изискване за пребиваване.

В **LT:** за предоставянето на одиторски услуги се изисква установяване в ЕИП.

В **SE:** само одитори, одобрени в Швеция, и одиторски дружества, регистрирани в Швеция, могат да извършват услуги по задължителен одит. Изисква се пребиваване в ЕИП. Званията „одобрен одитор“ и „правоспособен одитор“ могат да бъдат използвани единствено от одитори, одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите от сдружения за икономическо сътрудничество и някои други предприятия, които не са сертифицирани или одобрени счетоводители, трябва да пребивават в рамките на ЕИП, освен ако правителството или правителствен орган, назначен от правителството, се произнесе другояче по конкретен случай.

Мерки:

BE: Закон от 22 юли 1953 г. за създаване на Институт на одиторите на предприятия и за организиране на публичния надзор върху професията „одитор на предприятия“, съгласуван на 30 април 2007 г.

(Закон за счетоводителите в публичния сектор).

FI: Tilintarkastuslaki (Закон за одиторската дейност) (459/2007), секторни закони, изискващи използването на одитори с местен лиценз.

HR: Закон за одита (OG 146/05, 139/08, 144/12), член 3.

IT: Законодателен декрет 58/1998, членове 155, 158 и 161;

Указ 99/1998 на президента на републиката; Законодателен декрет 39/2010, член 2.

LT: Закон за одита от 15 юни 1999 г. № VIII -1227 (нова версия от 3 юли 2008 г. № X1676).

SE: Revisorslagen (Закон за одиторите) (2001:883);

Revisionslag (Закон за одиторската дейност) (1999:1079);

Aktiebolagslagen (Закон за дружествата) (2005:551);

Lag om ekonomiska föreningar (Закон за кооперативните стопански сдружения (2018:672); и

други нормативни актове, уреждащи изискванията за използване на услугите на правоспособни одитори.

д) Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (СРС 863, с изключение на правните консултации и правното представителство по данъчноправни въпроси, които фигурират при правните услуги)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **АТ**: дяловото участие и правата на глас на чуждестранни данъчни консултанти, разполагащи с правоспособност съгласно законодателството на своята държава на произход, в австрийско предприятие не могат да надвишават 25 на сто. Доставчикът на услуги трябва да разполага с офис или професионално седалище в държава от ЕИП.

Мерки:

АТ: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Закон за счетоводителската и одиторската професия), BGBl.*

I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

Във **FR**: Изисква се установяване или пребиваване. Предоставяне посредством всеки вид дружество, с изключение на SNC (Société en nom collectif) и SCS (Société en commandite simple). За SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) и SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice) важат специфични условия.

Мерки:

FR: *Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **BG**: по отношение на данъчните консултанти се изисква гражданство на държава членка.

Мерки:

BG: *Закон за счетоводството;*

Закон за независимия финансов одит; Закон за данъците върху доходите на физическите лица; и Закон за корпоративното подоходно облагане.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **СУ**: достъпът е ограничен и е само за физически лица. Изисква се разрешение, което е предмет на тест за икономическа необходимост. Основни критерии: състоянието на заетостта в този подсектор. Разрешени са професионалните сдружения (съдружия) на физически лица.

Мерки:

СУ: Закон за одиторите от 2017 г. (Закон 53 (I)/2017).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **HU**: за предоставянето на консултантски услуги в областта на данъчното облагане, доколкото те се предоставят от физическо лице, намиращо се на територията на Унгария, се прилага изискване за пребиваване в държава от ЕИП.

В **IT**: изисква се пребиваване.

Мерки:

HU: Закон XCII от 2003 г. относно правилата за данъчното облагане; и

Постановление на Министерството на финансите № 26/2008 относно лицензирането и регистрацията на консултантските дейности в областта на данъчното облагане.

IT: Законодателен декрет 139/2005; и Закон 248/2006.

е) Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране, инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги (CPC 8671, 8672, 8673 и 8674)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Във **FR**: архитекти могат да се установяват във Франция само с оглед на предоставянето на архитектурни услуги под някоя от следните правни форми (на недискриминационна основа): SA и SARL (société anonyme, société à responsabilité limitée), EURL (entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCP (société en commandite par actions), SCOP (société coopérative et participative), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral par actions simplifiée) или SAS (société par action simplifiée), или като физическо лице, или като съдружник в архитектурно дружество (CPC 8671).

Мерки:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation;

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme

anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA; Loi 77-2 du 3 janvier 1977.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: За архитектурни, градоустройствени и инженерни услуги, предоставяни от физически лица, се изисква пребиваване в ЕИП или в Конфедерация Швейцария.

Мерки:

BG: *Закон за устройство на територията;*

Закон за Камарата на строителите; и

Закон за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране (ЗКАИИП).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **HR**: създадените от чуждестранни архитекти, инженери или специалисти по градоустройство дизайни или проекти трябва да бъдат признати (валидирани) от оправомощени физически или юридически лица в Хърватия с оглед на съответствието им с хърватското право (СРС 8671, 8672, 8673 и 8674).

Мерки:

HR: *Закон за физическото планиране и строителните дейности (OG 118/18, 110/19)*

Закон за физическото планиране (OG 153/13, 39/19).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **CY**: за предоставянето на архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране, инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги се прилага условие за гражданство и пребиваване (СРС 8671, 8672, 8673 и 8674).

Мерки:

CY: *Закон № 41/1962, с измененията; Закон № 224/1990, с измененията; и Закон 29 (I) 2001, с измененията.*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **CZ**: изисква се пребиваване в държава от ЕИП.

В **HU**: за предоставянето на следните услуги, доколкото те се предоставят от физическо лице, намиращо се на територията на Унгария, се изисква пребиваване в държава от ЕИП: архитектурни услуги, инженерни услуги (прилага се само за дипломирани стажанти),

интегрирани инженерни услуги и услуги по ландшафтна архитектура (СРС 8671, 8672, 8673 и 8674).

В IT: изисква се пребиваване или служебен адрес в Италия за вписването в професионалния регистър, което е необходимо условие за упражняването на архитектурни и инженерни услуги (СРС 8671, 8672, 8673 и 8674).

В SK: изисква се пребиваване в държава от ЕИП за регистриране в професионалната камара, което е необходимо условие за упражняването на архитектурни и инженерни услуги (СРС 8671, 8672, 8673 и 8674).

Мерки:

CZ: Закон № 360/1992 Coll. за практикуване на професията на правоспособни архитекти и правоспособни инженери и техници, работещи в областта на строителството на сгради.

HU: Закон LVIII от 1996 г. относно професионалните камари на архитектите и инженерите.

IT: Кралски указ 2537/1925, Правилник за професията на архитект или инженер; Закон

№ 1395/1923; и

Указ на президента на републиката (УПР) № 328/2001.

SK: Закон 138/1992 за архитектите и инженерите, членове 3, 15, 15а, 17а и 18а.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В BE: предоставянето на архитектурни услуги включва контрол над провеждането на дейностите (СРС 8671, 8674). Правоспособните в съответните приемни държави чуждестранни архитекти, които желаят да упражняват професията си инцидентно в Белгия, трябва да получат предварително разрешение от съвета на Съюза на архитектите в географската зона, в която възнамеряват да упражняват своята дейност.

Мерки:

BE: Закон от 20 февруари 1939 г. за закрила на професионалната квалификация и професията на архитекта; и

Закон от 26 юни 1963 г., с който се създава Правилника за Камарата на архитектите от 16 декември

1983 г. относно етичния кодекс, съставен от Националния съвет на Камарата на архитектите (одобрен с член 1 на А.Р. от 18 април 1985 г., М.В., 8 май 1985 г.).

Резерва № 3 — Професионални услуги (свързани със здравето услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти)

Сектор — подсектор: Професионални услуги — медицински (включително психологически) и дентални услуги; услуги, предоставяни от

акушерки, медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал; ветеринарни услуги; продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти

Отраслова класификация: СРС 9312, 93191, 932, 63211

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

а) Медицински, дентални услуги и услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти и парамедици (СРС 852, 9312, 93191)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **IT**: за услугите, предоставяни от психолози, се изисква гражданство на държава — членка на Европейския съюз; на чуждестранните специалисти може да бъде разрешено да практикуват въз основа на реципрочност (част от СРС 9312).

Мерки:

IT: Закон 56/1989 относно професията на психолог.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **СУ**: за предоставянето на медицински услуги, дентални услуги и услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти и парамедици, се прилага условие за кипърско гражданство и пребиваване в Кипър.

Мерки:

СУ: Закон за регистрация на лекарите (глава 250), с измененията;

Закон за регистрация на лекарите по дентална медицина (глава 249), с измененията;

Закон 75(I)/2013 — Подолози;

Закон 33 (I)/2008, с измененията — Специалисти по медицинска физика;

Закон 34 (I)/2006, с измененията — Ерготерапевти;

Закон 9 (I)/1996, с измененията — Зъботехници;

Закон 68(I)/1995, с измененията — Психолози;

Закон 16 (I)/1992, с измененията — Оптици;

Закон 23 (I)/2011, с измененията — Рентгенолози/радиотерапевти;

Закон 31 (I)/1996, с измененията — Диетолози/Специалисти по хранене;

Закон № 140/1989, с измененията — Физиотерапевти; и

Закон 214 (I)/1988, с измененията — Медицински сестри;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие:

В **DE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): могат да бъдат налагани географски ограничения по отношение на професионалната регистрация, които се прилагат както за гражданите на държавата, така и за чуждестранните лица.

Лекарите (включително психолози, психотерапевти и лекари по дентална медицина) трябва да се регистрират в съответните регионални сдружения на лекари и лекари по дентална медицина в системата за задължителното здравно осигуряване (kassenärztliche или kassenzahnärztliche Vereinigungen), ако желаят да лекуват пациенти, осигурени от задължителните здравноосигурителни фондове. По отношение на регистрацията могат да бъдат налагани количествени ограничения в зависимост от регионалното разпределение на лекарите. За лекарите по дентална медицина това ограничение не се прилага. Регистрацията е необходима само за лекари, включени в системата за обществено здравеопазване. Могат да бъдат налагани недискриминационни ограничения по отношение на правната форма на учредяване, изисквана за предоставянето на тези услуги (§ 95 SGB V).

За акушерските услуги достъпът е запазен само за физически лица. Достъпът до медицински и дентални услуги е възможен за физически лица, лицензирани медицински центрове и упълномощени органи. Могат да се прилагат изисквания за установяване.

По отношение на телемедицината, броят на доставчиците на услуги в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) може да бъде ограничаван с оглед на гарантирането на оперативната и общата съвместимост и прилагането на съответните стандарти за безопасност. Това изискване се прилага по недискриминационен начин (CPC 9312, 93191).

Мерки:

Bundesärzteordnung (BÄO; Федерален кодекс на медицинската професия);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; Закон за предоставяне на психотерапевтични услуги);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen(HebG);

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; Социален кодекс, книга пета) — задължително здравно осигуряване.

Регионално равнище:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg ;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG) in Bayern;

Berliner Heilberufekammergesetz (BlHKaG);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG);

Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz - SHKG);

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG)and Thüringer Heilberufegesetz.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие:

Във **FR**: докато инвеститорите от Съюза могат да ползват и други правни форми, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми на „société d'exercice liberal“(SEL) и „société civile professionnelle“ (SCP). За медицински и дентални услуги и услуги, предоставяни от акушерки, се изисква френско гражданство. Въпреки това достъпът за чужденци е възможен в рамките на годишни квоти. За медицински, дентални и акушерски

услуги и услуги от медицински сестри, предоставяне чрез SEL à forme anonyme, à responsabilité limitée par actions simplifiée ou en commandite par actions SCP, société coopérative (само за независими общопрактикуващи лекари и лекари специалисти) или société interprofessionnelle de soins ambulatoires (SISA) само за мултидисциплинарен здравен дом (MSP).

Мерки:

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; u Code de la santé publique.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В **АТ:** сътрудничеството на лекари за целите на амбулаторното обществено здравеопазване, т.нар. групови практики, може да се осъществява само под правната форма на Offene Gesellschaft/OG или Gesellschaft mit beschränkter Haftung/GmbH. Само лекари могат да бъдат съдружници в такива групови практики. Те трябва да имат право да практикуват самостоятелно, да са регистрирани в медицинската камара на Австрия и активно да упражняват медицинската професия. Други физически или юридически лица не могат да бъдат съдружници в групови практики и не могат да имат дял в приходите или печалбите (част от CPC 9312).

Мерки:

АТ: *Закон за медицинската дейност, BGBl. I Nr. 169/1998, §§ 52a—52c;*

Федерален закон, уреждащ свързаните с медицината висококвалифицирани професии, BGBl. Nr. 460/1992; Федерален закон, уреждащ професията медицински масажист с по-ниска и по-висока квалификационна степен, BGBl. Nr. 169/2002.

б) Ветеринарни услуги(CPC 932)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **АТ:** само граждани на държава от ЕИП могат да предоставят ветеринарни услуги. Изискването за национална принадлежност се отменя за лица с национална принадлежност към държави, които не са страни по Споразумението за ЕИП, но с които Съюзът е подписал споразумение, предвиждащо национално третиране по отношение на инвестициите и трансграничната търговия с ветеринарни услуги.

В **ЕС:** за упражняването на професията се изисква членство в професионално сдружение и национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз, което може да бъде отменено с двустранно професионално споразумение. Само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги.

Във **FR:** за предоставяне на ветеринарни услуги се изисква гражданство на държава от ЕИП, но изискването за гражданство може да бъде отменено при условия на реципрочност. Правните форми, които може да приема дружество, предоставящо ветеринарни услуги, са ограничени до SEP (société en participation) и SEL (société d'exercice liberal).

При определени условия могат да бъдат разрешени други правни форми на дружества, предвидени във френското национално право или в правото на друга държава членка или на друга държава — страна по Споразумението за ЕИП, със седалище, централно управление или основно място на дейност в нея.

Мерки:

AT: *Tierärztegesetz (Закон за ветеринарномедицинската дейност), BGBl. Nr. 16/1975, §3 (2) (3).*

ES: *Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española; членове 62 и 64.*

FR: *Code rural et de la pêche maritime.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **CY:** за предоставянето на ветеринарни услуги се прилага условие за национална принадлежност и пребиваване.

В **EL:** за предоставянето на ветеринарни услуги се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП или Швейцария.

В **HR:** само юридически и физически лица, установени за целите на осъществяването на ветеринарномедицинска дейност в държава членка, могат да предоставят трансгранични ветеринарни услуги в Република Хърватия. Само лица с национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз, могат да откриват ветеринарни кабинети в Република Хърватия.

В **HU:** за членство във Ветеринарната камара на Унгария, необходимо за предоставянето на ветеринарни услуги, се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП. Разрешение за установяване се дава след тест за икономическа необходимост. Основни критерии: условия на пазара на труда в този сектор.

Мерки:

CY: *Закон № 169/1990, с измененията;*

EL: *Президентски указ 38/2010, Министерско решение 165261/IA/2010 (Държавен вестник 2157/B).*

HR: *Закон за ветеринарната медицина (ДВ 83/13, 148/13, 115/18), член 3 (67), членове 105 и 121.*

HU: *Закон CXXVII от 2012 г. за Ветеринарната камара на Унгария и относно условията за предоставяне на ветеринарномедицински услуги.*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **CZ:** за предоставянето на ветеринарни услуги се изисква физическо присъствие на територията.

В **IT** и **PT**: за предоставянето на ветеринарни услуги се прилага изискване за пребиваване.

В **PL**: за предоставянето на ветеринарни услуги се изисква физическо присъствие на територията. За упражняване на професията на ветеринарен лекар, намиращ се на територията на Полша, гражданите на държави извън Европейския съюз трябва да преминат изпит на полски език, организиран от полската камара на ветеринарните лекари.

В **SI**: само юридически и физически лица, установени за целите на осъществяването на ветеринарномедицинска дейност в държава членка, могат да предоставят трансгранични ветеринарни услуги в Република Словения.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **SK**: за регистриране в професионалната камара, необходимо за упражняване на професията, се изисква пребиваване в ЕИП. Само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги.

Мерки:

CZ: Закон № 166/1999 Coll. (Закон за ветеринарномедицинската дейност), §58—63, 39; и

Закон № 381/1991 Coll. (за камарата на ветеринарните лекари на Чешката република), параграф 4.

IT: Законодателен декрет С.Р.С. 233/1946, членове 7—9; и

Указ на президента на републиката (УПР) 221/1950, параграф 7.

PL: Закон от 21 декември 1990 г. за професията на ветеринарен лекар и за професионалните камари на ветеринарните лекари.

PT: Декрет-закон 368/91 (Устав на ветеринарната професионална асоциация) a lterado p/Lei 125/2015, 3 set.

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (Правила за признаване на професионалната квалификация на ветеринарните лекари), Uradni list RS, št. (Държавен вестник №) 71/2008, 7/2011, 59/2014 и 21/2016, Закон за услугите на вътрешния пазар, Държавен вестник RS № 21/2010.

SK: Закон 442/2004 за частните ветеринарни лекари и за Камарата на ветеринарните лекари, член 2.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **DE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги. Услуги по телемедицина могат да бъдат предоставяни единствено в контекста на основен курс на лечение, включващ предходно физическо присъствие на ветеринарен лекар.

В **DK** и **NL**: само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги.

В **IE**: само физически лица или съдружия имат право да предоставят ветеринарни услуги.

В **LV**: само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги.

Мерки:

DE: *Bundes-Tierärzteordnung (BTÄO; Федерален кодекс за ветеринарномедицинската професия).*

Регионално равнище:

Закони за Съветите за медицинска професия на федералните провинции (Heilberufs- und Kammergesetze der Länder) и (въз основа на тях)

Baden-Württemberg, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HBKG);

Bayern, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz - HKaG);

Berliner Heilberufekammergesetz (BlHKG);

Brandenburg, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Bremen, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz - HeilBerG);

Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH);

Hessen, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz);

Mecklenburg-Vorpommern, Heilberufsgesetz (HeilBerG);

Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe (HKG);

Nordrhein-Westfalen, Heilberufsgesetz NRW (HeilBerg);

Rheinland-Pfalz, Heilberufsgesetz (HeilBG);

Saarland, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz - SHKG);

Sachsen, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und

Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG);

Sachsen-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA);

Schleswig-Holstein, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz - HBKG);

Thüringen, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG); u

Berufsordnungen der Kammern (Кодекси за професионално поведение на обединенията на ветеринарните лекари).

DK: *Lovbekendtgørelse nr. 40 af lov om dyrlæger af 15. januar 2020 (Консолидиран акт № 40 от 15 януари 2020 г. относно ветеринарните хирурзи).*

IE: *Закон за ветеринарномедицинската дейност от 2005 г.*

LV: *Закон за ветеринарната медицина.*

NL: *Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (WUD).*

в) Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти (СРС 63211)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

В **АТ:** продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки за обществеността може да се осъществява единствено чрез аптека. С правото да стопанисват аптека се ползват само лица с национална принадлежност към държава от ЕИП или Конфедерация Швейцария. Национална принадлежност към държава от ЕИП или Конфедерация Швейцария се изисква и за наематели и лица, натоварени с управлението на аптека.

Мерки:

АТ: *Apothekengesetz (Закон за фармацевтичната дейност), RGBl. Nr. 5/1907, с измененията, §§ 3, 4, 12; Arzneimittelgesetz (Закон за лекарствените средства), BGBl. Nr. 185/1983, с измененията, §§ 57, 59, 59a; u Medizinproduktegesetz (Закон за медицинските изделия), BGBl. Nr. 657/1996, с измененията, § 99.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE:** Само физически лица (фармацевти) имат право да управляват аптека. Граждани на други държави или лица, които не са преминали германския изпит по фармация, могат да получат лиценз единствено, за да поемат аптека, която вече е съществувала в продължение на предходните три години. Общият брой на аптеките за едно лице е ограничен до една аптека и най-много три клона.

Във **FR**: за управляването на аптека се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП или Швейцария.

Чуждестранните фармацевти могат да получават разрешение за установяване в рамките на годишни квоти. Изисква се разрешение за отваряне на аптека, а търговското присъствие, включително при продажба от разстояние на лекарствени продукти на обществеността чрез услугите на информационното общество, трябва да е учредено на недискриминационна основа под една от правните форми, които са позволени съгласно националното законодателство: Société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle или multiipersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC) или société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle или multiipersonnelle.

Мерки:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Германски закон за фармацевцията);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV)

FR: Code de la santé publique. и

Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales and Loi 2015-990 du 6 août 2015.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране:

В **EL**: за управляването на аптека се изисква национална принадлежност на държава — членка на Европейския съюз.

В **HU**: за управляването на аптека се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП.

В **LV**: за да започне самостоятелна практика в аптека, даден чуждестранен фармацевт или фармацевт — сътрудник, придобил образователно-квалификационна степен в държава, която не е членка на Европейския съюз или на ЕИП, трябва да работи в продължение на най-малко една година в аптека в държава членка на ЕИП под надзора на фармацевт.

Мерки:

EL: Закон 5607/1932, изменен със закони 1963/1991 и 3918/2011.

HU: Закон ХCVIII от 2006 г. относно общите разпоредби във връзка с доставката на надеждни и икономическо осъществими доставки на лекарствени продукти и медицинска помощ и относно разпространението на лекарствени продукти.

LV: Закон за фармацевтичните продукти, член 38.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В **BG**: Управителите на аптеките трябва да бъдат квалифицирани фармацевти и могат да управляват само една аптека, в която самите те работят. Съществува квота (не повече от 4) за броя на аптеките, които могат да бъдат собственост на едно и също лице.

В **DK**: единствено физически лица, които са получили лиценз за фармацевти от датския орган по здравеопазване и лекарства, имат право да предоставят услуги по продажба на дребно на фармацевтични продукти и определени медицински стоки на обществеността.

В **ES, HR, HU, и PT**: Разрешение за установяване се дава след тест за икономическа необходимост.

Основни критерии: население и гъстота на населението в района.

В **IE**: Поръчките по пощата на фармацевтични продукти са забранени, с изключение на лекарствата, за които не се изисква рецепта.

В **MT**: издаване на лицензи за аптеки при специфични ограничения. Никое лице не може да получи повече от един лиценз на свое име в което и да е населено място (Правило 5(1) от Правилник за издаването на лицензи на аптеки (LN279/07)), освен в случаите, в които за съответното населено място не са подадени други заявления (Правило 5(2) от Правилник за издаването на лицензи на аптеки (LN279/07)).

В **PT**: в търговските дружества, при които капиталът е под формата на акции, тези акции трябва да бъдат поименни. Никой не може да притежава или да упражнява едновременно, пряко или косвено, собственост, стопанисване или управление на повече от четири аптеки.

В **SI**: аптечната мрежа в Словения се състои от публични аптеки, собственост на общините, и от аптеки на частни фармацевти съгласно концесия, при която мажоритарният собственик трябва да бъде фармацевт по професия. Поръчването по пощата на фармацевтични продукти, за които е необходима рецепта, е забранено.

Мерки:

BG: *Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина, членове 222, 224, и 228.*

DK: *Apotekerloven (Датски закон за аптеките) LBK № 801 от 12.6.2018 г.*

ES: *Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia*

(Закон 16/1997 от 25 април, уреждащ обслужването в аптеките), членове 2, 3.1; и

Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

HR: *Закон за здравеопазването (OG 100/18, 125/19).*

HU: *Закон ХCVIII от 2006 г. относно общите разпоредби във връзка с доставката на надеждни и икономическо осъществими доставки на лекарствени продукти и медицинска помощ и относно разпространението на лекарствени продукти.*

IE: *Закони 1995 и 2006 на ирландските съвети по лекарствата (№ 29 от 1995 г. и № 3 от 2006 г.); Наредба за лекарствените продукти (рецепти и контрол на доставките) от*

2003 г., изменена (S.I. 540 от 2003 г.); Наредба за лекарствените продукти (контрол на пускането на пазара) от 2007 г., изменена (S.I. 540 от 2007 г.); Закон за фармацевцията от 2007 г. (№ 20 от 2007 г.); Наредба за предприятията във фармацевтичния сектор за търговия на дребно от 2008 г., с измененията (S.I. № 488 от 2008 г.)

MT: Правилник за лицензирането на аптеките (LN279/07), издаден по силата на Закона за лекарствените продукти (глава 458).

PT: Декрет-закон 307/2007, членове 9, 14 и 15 Alterado p/ Lei 26/2011, 16 jun., alterada:

- p/ Acórdão TC 612/2011, 24/01/2012,

- p/ Decreto-Lei 171/2012, 1 ago.,

- p/ Lei 16/2013, 8 fev.,

- p/ Decreto-Lei 128/2013, 5 set.,

- p/ Decreto-Lei 109/2014, 10 jul.,

- p/ Lei 51/2014, 25 ago.,

- p/ Decreto-Lei 75/2016, 8 nov.; и Наредба 1430/2007 revogada p/ Portaria 352/2012, 30 out.

SI: Закон за аптеките (Официален вестник на Република Словения, № 85/2016); Закон за лекарствените продукти (Официален вестник на Република Словения, № 17/2014).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **IT:** упражняването на професията е възможно само за физически лица, вписани в регистъра, както и за юридически лица, учредени под формата на съдружия, в които всеки съдружник трябва да е регистриран фармацевт. За вписване в професионалния регистър на фармацевтите се изисква национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз или пребиваване и упражняване на професията в Италия. Чуждестранните граждани, които притежават необходимата квалификация, могат да бъдат вписвани въз основа на принципа на реципрочност, ако са граждани на държава, с която Италия е сключила специално споразумение, което дава право на упражняване на професията (D. Lgs. CPS 233/1946 членове 7—9 и УПР 221/1950, параграфи 3 и 7). Новите или незаетите аптеки получават разрешение след провеждане на открит конкурс. Само лица с национална принадлежност към държавите членки на Европейския съюз, вписани в регистъра на фармацевтите („albo“), могат да участват в открит конкурс.

Разрешение за установяване се дава след тест за икономическа необходимост. Основни критерии: население и гъстота на населението в района.

Мерки:

IT: Закон 362/1991, членове 1, 4, 7 и 9;

Законодателен декрет CPS 233/1946, членове 7—9; и

Указ на президента на републиката (УПР 221/1950, параграфи 3 и 7).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **СУ**: за продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти, се прилага изискване за гражданство (СРС 63211).

Мерки:

СУ: *Закон за фармацията и токсичните вещества* (глава 254), с измененията;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничните услуги — достъп до пазара:

В **BG**: продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки за обществеността може да се осъществява единствено чрез аптека. Поръчките по пощата на фармацевтични продукти са забранени, с изключение на лекарствата, за които не се изисква рецепта.

В **EE**: продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки за обществеността може да се осъществява единствено чрез аптека. Поръчването на лекарствени продукти по пощата и доставянето по пощата или с експресна услуга на лекарствени продукти, поръчани по интернет, са забранени. Разрешение за установяване се дава след тест за икономическа необходимост. Основни критерии: гъстота на населението в района.

В **EL**: единствено физически лица, които са лицензирани фармацевти, и дружества, учредени от лицензирани фармацевти, имат право да предоставят услуги по продажба на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки на обществеността.

В **ES**: единствено физически лица, които са лицензирани фармацевти, имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с фармацевтични продукти и определени медицински стоки на обществеността. Никой фармацевт не може да получи повече от един лиценз.

В **LU**: единствено физически лица имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с фармацевтични продукти и определени медицински стоки на обществеността.

В **NL**: Поръчките по пощата на лекарства подлежат на определени изисквания.

Мерки:

BG: *Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина, членове 219, 222, 228, и 234, алинея 5.*

EE: *Ravimiseadus (Закон за лекарствените продукти), RT I 2005, 2, 4; § 29 (2) и § 41 (3); и Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (Закон за организацията на здравните служби, RT I 2001, 50, 284).*

EL: *Закон 5607/1932, изменен със закони 1963/1991 и 3918/2011.*

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia

(Закон 16/1997 от 25 април, уреждащ обслужването в аптеките), членове 2, 3.1; и

Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006).

LU: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (приложение а043);

Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (приложение а041); и

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (приложение а017).

NL: Geneesmiddelenwet, член 67.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничните услуги — местно присъствие:

В **BG:** За фармацевтите се прилага изискване за постоянно пребиваване.

Мерки:

BG: Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина, членове 146, 161, 195, 222 и 228.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DE, SK:** за получаване на лиценз за фармацевт или за откриване на аптека за продажба на дребно на фармацевтични продукти и определени медицински стоки за обществеността се прилага изискване за пребиваване.

Мерки:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; Германски закон за фармацевцията);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV)

SK: Закон № 362/2011 за лекарствените средства и медицинските изделия, член 6; и

Закон № 578/2004 за доставчиците на здравно обслужване, медицинските служители и професионалната организация в здравеопазването.

Резерва № 4 — Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Сектор — подсектор: услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)

Отраслова класификация: CPC 851, 853

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

ЕС: за публично финансираните услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД), които се ползват от финансиране, предоставяно от Европейския съюз на равнище Европейски съюз, изключителни права или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз и на юридически лица от Европейския съюз със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Европейския съюз (CPC 851, 853).

За публично финансираните услуги в областта на НИРД, които се ползват от финансиране, предоставяно от държава членка, изключителни права или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на съответната държава — членка на Европейския съюз, и на нейни юридически лица със седалище в същата държава членка (CPC 851, 853).

Настоящата резерва не засяга пета част [Участие в програми на Съюза, добро финансово управление и финансови разпоредби] и не изключва възлагането на обществени поръчки от някоя от страните или субсидиите в член SERVIN.1.1 [Цел и приложно поле], параграфи 6 и 7.

Мерки:

ЕС: всички съществуващи понастоящем и всички бъдещи рамкови програми на Съюза в областта на изследванията или иновациите, включително правилата за участие в „Хоризонт 2020“ и нормативните разпоредби, отнасящи се до съвместните технологични инициативи (СТИ), решенията по член 185, Европейския институт за иновации и технологии (ЕИИТ), както и съществуващите и бъдещите национални, регионални или местни програми за научни изследвания.

Резерва № 5 — Услуги, свързани с недвижими имоти

Сектор — подсектор: Услуги, свързани с недвижими имоти

Отраслова класификация: CPC 821, 822

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **CY**: за предоставянето на услуги, свързани с недвижими имоти, се прилага условие за национална принадлежност и пребиваване.

Мерки:

CY: Закон за брокерите на недвижими имоти 71(1)/2010, с измененията.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **CZ**: за получаване на лиценз, необходим за предоставянето на услуги, свързани с недвижими имоти, се прилага изискване за пребиваване за физическите лица и за установяване за юридическите лица в Чешката република.

В **HR**: за предоставянето на услуги, свързани с недвижими имоти, се изисква търговско присъствие в ЕИП.

В **PT**: за физическите лица се прилага изискване за пребиваване в ЕИП. За юридическите лица се прилага изискване за учредяване в ЕИП.

Мерки:

CZ: Закон за търговското лицензиране.

HR: Закон за брокерството на недвижими имоти (OG 107/07 и 144/12), член 2.

PT: Декрет-закон 211/2004 (членове 3 и 25), изменен и повторно публикуван с Декрет-закон 69/2011.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DK**: За предоставяне на услуги, свързани с недвижими имоти, от физическо лице, намиращо се на територията на

територията на Дания, само оправомощени брокери на недвижими имоти, които са физически лица, вписани в регистъра на брокерите по недвижими имоти на датския бизнес орган, могат да използват званието „брокер на недвижими имоти“. В закона се изисква заявителят да пребивава в Дания или в Съюза, ЕИП или Конфедерация Швейцария.

Законът за продажбите на недвижими имоти се прилага единствено при предоставянето на услуги в областта на недвижимите имоти на датските потребители. Законът за продажбите на недвижими имоти обаче не се прилага при отдаването под наем на недвижими имоти (CPC 822).

Мерки:

DK: *Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014 (Закон за продажбите на недвижими имоти).*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **SI**: доколкото Обединеното кралство позволява словенски граждани и предприятия да предоставят услуги на брокер по недвижими имоти, Словения ще позволи граждани и предприятия от Обединеното кралство да предоставят услуги на брокер по недвижими имоти при същите условия, в допълнение към изпълнението на следните изисквания: право да действат като брокер на недвижими имоти в държавата на произход, представяне на свидетелство за съдимост и вписване в регистъра на брокерите на недвижими имоти в компетентното министерство (на Словения).

Мерки:

SI: *Закон за дейността на агенциите за недвижими имоти.*

Резерва № 6 — Бизнес услуги

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг, без оператори; услуги, сродни на консултантските услуги в сферата на мениджмънта технически изпитвания и анализи; свързани научни и технически консултантски услуги; услуги, свързани със селското стопанство; услуги в областта на сигурността; посреднически услуги по осигуряване на персонал; услуги по писмени и устни преводи и други бизнес услуги

Отраслова класификация: ISIC Rev. 37, част от CPC 612, част от 621, част от 625, 831, част от 85990, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, част от 893

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) Услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори (CPC 83103, CPC 831)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В SE: за да може да се плава под шведско знаме, в случай на чуждестранно участие в собствеността на корабите трябва да се представи доказателство за преобладаващо шведско влияние в операторската дейност. „Преобладаващо шведско влияние“ означава, че експлоатацията на кораба се осъществява от територията на Швеция и също така че повече от половината от дяловете от кораба принадлежат на шведски собственици или на лица от друга държава от ЕИП. На други чуждестранни кораби може при определени условия да бъде предоставено освобождаване от това правило, ако те са наети или взети на лизинг от шведски юридически лица посредством беърбоут чартърни договори (CPC 83103).

Мерки:

SE: *Sjölagen (Морски закон) (1994:1009), глава 1, § 1.*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В SE: доставчиците на услуги по отдаване под наем или оперативен лизинг на автомобили и на определени превозни средства с повишена проходимост (terrängmotorfordon) без водач, отдадени под наем или на оперативен лизинг за период, който не надвишава една година, са

длъжни да определят лице, натоварено, наред с другото, да гарантира, че дейността се извършва при съблюдаване на приложимите норми и разпоредби и че се спазват правилата за пътна безопасност. Това лице трябва да пребивава в ЕИП (СРС 831).

Мерки:

SE: *Lag (1998: 424) om biluthyrning (Закон за наемането и оперативния лизинг на автомобили).*

б) Услуги по отдаване под наем или на лизинг и други бизнес услуги, свързани с въздухоплаването

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

ЕС: за отдаването под наем или на лизинг без екипаж (сух лизинг) на въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи от Европейския съюз, се прилагат изискванията за регистрация на въздухоплавателните средства. Споразуменията за сух лизинг, по които е страна въздушен превозвач от Съюза, са предмет на изискванията на правото на Съюза или на националното законодателство относно авиационната безопасност, като например предварително одобрение и други условия, приложими за използването на въздухоплавателни средства, регистрирани в трети държави. За да бъде регистрирано въздухоплавателното средство, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол (СРС 83104).

По отношение на услугите за компютризирани системи за резервация (КСР), когато доставчиците на КСР услуги извън Съюза не предоставят на въздушните превозвачи от Съюза третиране, равностойно на предлаганото от доставчиците на КСР услуги от Съюза на въздушните превозвачи от трети държави в Съюза (т. е. недискриминационно), или когато въздушните превозвачи извън Съюза не предоставят на доставчиците на КСР услуги от Съюза третиране, равностойно на предоставяното от въздушните превозвачи от Съюза на доставчиците на КСР услуги от трети държави в Съюза, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно дискриминационно третиране съответно на въздушните превозвачи извън Съюза от страна на доставчиците на КСР услуги, упражняващи дейност в Съюза, или на доставчиците на КСР услуги извън Съюза от страна на въздушните превозвачи от Съюза.

Мерки:

ЕС: *Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (преработен); и Регламент (ЕО) № 80/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. относно кодекс за поведение при компютризирани системи за резервация и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2299/89.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране

В **BE**: частните (граждански) въздухоплавателни средства, принадлежащи на физически лица, които не са граждани на държава членка или на държава от ЕИП, могат да бъдат регистрирани само ако лицата са имали непрекъснато местожителство или местопребиваване в Белгия в продължение на поне една година. Частните (граждански) въздухоплавателни средства, принадлежащи на чуждестранни правни субекти, които не са учредени в съответствие със законодателството на държава членка или на държава от ЕИП, могат да бъдат регистрирани само ако правните субекти са имали основно място на дейност, представителство или бюро в Белгия в продължение на поне една година без прекъсване (CPC 83104).

Процедури по разрешаване на въздушно гасене на пожари, летателно обучение, пръскане, земемерство, картографиране, фотография и други въздушни селскостопански, промишлени и инспекционни услуги.

Мерки:

BE: *Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.*

в) Услуги, свързани сродни на консултантските услуги в сферата на мениджмънта – арбитраж и помирителни услуги (CPC 86602)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **BG**: за услугите по медиация се изисква постоянно или дългосрочно пребиваване в Република България за граждани на държави, различни от държава членка на ЕИП или Конфедерация Швейцария.

В **HU**: за осъществяването на дейности по медиация (напр. в рамките на арбитражно или помирително производство) се изисква разрешение от министъра на правосъдието под формата на вписване в регистъра, което може да бъде предоставено само на юридически или физически лица, установени или пребиваващи в Унгария.

Мерки:

BG: *Закон за медиацията, член 8.*“

HU: *Закон LV от 2002 г. за медиацията.*

г) Услуги по извършване на технически изпитвания и анализи (CPC 8676)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **CY**: за предоставянето на услуги от химици и биолози се изисква гражданство на държава членка.

Във **FR**: професията биолог е запазена за физически лица; изисква се гражданство на държава от ЕИП.

Мерки:

CY: Закон за регистрацията на химиците от 1988 г. (Закон 157(I)/1988 и измененията към него).

FR: Code de la santé publique.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BG**: за предоставяне на услуги по технически изпитвания и анализи съгласно българския Търговски закон се изисква установяване в България и регистрация в Търговския регистър.

Периодичните прегледи на пътни превозни средства се извършват от лице, регистрирано по Търговския закон или по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, или от лице, регистрирано съгласно законодателството на друга държава от ЕИП.

Изпитванията и анализът на състава и чистотата на въздуха и водите могат да се извършват само от Министерството на околната среда и водите на България или от негови агенции, в сътрудничество с Българската академия на науките.

Мерки:

BG: Закон за техническите изисквания към продуктите;

Закон за измерванията;

Закон за чистотата на атмосферния въздух; и

Закон за водите, Наредба № 32 за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

В **IT**: за биолози, химици аналитици, агрономи и „periti agrari“ се изисква пребиваване и вписване в професионален регистър. Гражданите на трети държави могат да бъдат вписвани въз основа на принципа на реципрочност.

Мерки:

IT: Биолози, химици аналитици: Закон 396/1967 относно професията на биолог; и Кралски указ 842/1928 относно професията на химици аналитици.

д) Свързани научни и технически консултантски услуги (СРС 8675)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

В **IT**: за вписване в регистъра на геолозите, което е необходимо условие за упражняването на професиите на геодезист и геолог с оглед на предоставянето на услуги по проучване и експлоатация на мини и др., се изисква пребиваване или професионален адрес в Италия.

Изисква се гражданство на държава членка; при все това чужденци могат да бъдат вписвани въз основа на принципа на реципрочност.

Мерки:

IT: Геолози: Закон 112/1963, членове 2 и 5; УПР 1403/1965, член 1.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **BG**: За да изпълняват функции, свързани с геодезия, картография и кадастрално заснемане, от физическите лица се изисква гражданство и пребиваване в държава членка, държава — членка на ЕИП, или Конфедерация Швейцария. За юридическите лица се изисква търговска регистрация съгласно законодателството на държава членка, на държава — членка на ЕИП, или на Конфедерация Швейцария.

Мерки:

BG: Закон за кадастъра и имотния регистър; и Закон за геодезията и картографията.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **CY**: за предоставянето на съответните услуги се прилага изискване за национална принадлежност.

Мерки:

CY: Закон № 224/1990, с измененията;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Във **FR**: за услуги в областта на земемерството достъпът е възможен само посредством SEL (société d'exercice libéral: anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (société civile professionnelle), SA и SARL (société anonyme, société à responsabilité limitée). За услугите по изследване и проучване се изисква установяване. Това изискване може да бъде отменено за научни работници с решение на министъра на научните изследвания, със съгласието на министъра на външните работи.

Мерки:

FR: Loi 46-942 du 7 mai 1946 and décret n°71-360 du 6 mai 1971.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **HR**: консултантските услуги по основни въпроси в областта на геологията, геодезията и минното дело, както и свързаните консултантски услуги по опазване на околната среда на

територията на Хърватия могат да се предоставят само съвместно със или чрез местни юридически лица.

Мерки:

HR: Наредба относно изискванията за издаването на разрешение на юридически лица за упражняването на професионални дейности по опазване на околната среда (OG № 57/10), членове 32—35.

е) Услуги, свързани със селското стопанство (част от CPC 88)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

В **IT:** за биолози, химици аналитици, агрономи и „periti agrari“ се изисква пребиваване и вписване в професионален регистър. Гражданите на трети държави могат да бъдат вписвани въз основа на принципа на реципрочност.

Мерки:

IT: Биолози, химици аналитици: Закон 396/1967 относно професията на биолог; и Кралски указ 842/1928 относно професията на химици аналитици.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **PT:** професиите биолог, химик аналитик и агроном са запазени за физически лица. За граждани на трети държави се прилага режим на реципрочност по отношение на инженерите и техническите инженери (а не изискване за гражданство). За биолозите няма изискване за гражданство, нито изискване за реципрочност.

Мерки:

PT: Декрет-закон 119/92 alterado p/Lei 123/2015, 2 set. (Ordem Engenheiros);

Закон 47/2011 alterado p/ Lei 157/2015, 17 set. (Ordem dos Engenheiros Técnicos); и

Декрет-закон 183/98 alterado p/Lei 159/2015, 18 set. (Ordem dos Biólogos).

ж) Услуги в областта на сигурността (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 и 87309)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **IT:** за получаване на необходимото разрешение за предоставяне на услуги по охранителна дейност и превоз на ценности се изисква гражданство и пребиваване в държава — членка на Европейския съюз.

В **PT**: трансграничното предоставяне на услуги в областта на сигурността от чуждестранен доставчик не е позволено.

За специализирания персонал се прилага изискване за гражданство.

Мерки:

IT: Закон за обществената сигурност (TULPS) 773/1931, членове 133—141; Кралски указ 635/1940, член 257.

PT: Закон 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio; И Наредба 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; третиране като най-облагодетелствана нация и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DK**: Изискване за пребиваване за лицата, кандидатстващи за разрешение за предоставяне на услуги в областта на сигурността.

Изискване за пребиваване съществува и за управителите и мнозинството от ръководния състав на юридическо лице, кандидатстващо за разрешение за предоставянето на услуги в областта на сигурността. Не се изисква пребиваване обаче за управленческата структура и управителните съвети, доколкото това произтича от международни споразумения или разпоредения, издадени от министъра на правосъдието.

Мерки:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr. 112 om vagtvirksomhed.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **EE**: За охранителна дейност се изисква пребиваване.

Мерки:

EE: Turvaseadus (Закон за сигурността) § 21, § 22.

з) *Посреднически услуги по осигуряване на персонал (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране (прилага се на регионалното равнище на управление):

В **BE**: Във всички белгийски региони, дружество, чието седалище не е в държава — страна по Споразумението за ЕИП, трябва да докаже, че то предоставя посреднически услуги в своята държава на произход. Във Валонския регион: за предоставянето на посреднически услуги по осигуряване на персонал се изисква учредяването на специфичен вид правен субект (régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique). Дружество, чието седалище не е в държава — страна по Споразумението за

ЕИП, трябва да докаже, че отговаря на условията, посочени в постановлението (например по отношение на вида правен субект). В немскоезичната общност: дружество, чието седалище не е в държава — страна по Споразумението за ЕИП, трябва да докаже, че изпълнява критериите за допускане съгласно посоченото постановление (CPS 87202).

Мерки:

BE: *Фламандски регион: Article 8, § 3, Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling.*

Валонски регион: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Постановление от 3 април 2009 г. относно регистрацията на агенциите за осигуряване на персонал), член 7; u Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril

2009 relatif à l'Enregistrement ou à l'agrément des Agences de Placement (Решение на валонското правителство от 10 декември 2009 г. за прилагане на Постановление от 3 април 2009 г. относно регистрацията на агенциите за осигуряване на персонал), член 4.

Немскоезична общност: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, член 6.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **DE:** за получаването на лиценз за извършване на дейност като агенция за временна заетост се изисква национална принадлежност към държава — членка на Европейския съюз или търговско присъствие в Европейския съюз (в съответствие с раздел 3, параграфи 3—5 от посочения Закон за дейността на агенциите за временна заетост.

(Arbeitnehmerüberlassungsgesetz). Федералното министерство на труда и социалните въпроси може да издава наредби относно устройването и наемането на работа на персонал от държави извън ЕИП за определени професии, например в сферата на здравеопазването и полагането на грижи. Лицензът или неговото удължаване се отказва, ако обектите, части от обектите или спомагателни обекти, които не са установени в ЕИП, възнамеряват да прилагат временна заетост (в съответствие с член 3, параграф 2 от Закон за дейността на агенциите за временна заетост (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz).

Мерки:

DE: *Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);*

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; Социален кодекс, книга трета) — насърчаване на заетостта;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Наредба за заетостта на чужденците).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В **ES**: от агенциите за осигуряване на персонал се изисква, преди да започнат своята дейност, да представят клетвена декларация, удостоверяваща изпълнението на изискванията, посочени в действащото законодателство (CPC 87201, 87202).

Мерки:

ES: *Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).*

и) Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG**: За извършването на официални преводачески дейности чуждестранните физически лица са длъжни да притежават разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България.

Мерки:

BG: *Правилник за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: услуги по изготвяне на официални преводи, официални заверки на преводи и заверени копия на официални документи на чужд език могат да бъдат предоставяни само от Унгарската служба по превод и легализация (OFFI).

В **PL**: единствено физически лица могат да бъдат заклет писмени преводачи.

Мерки:

HU: *Постановление на Министерски съвет № 24/1986 относно официалните писмени и устни преводи.*

PL: *Закон от 25 ноември 2004 г. относно професията на заклет писмен или устен преводач (Сборник закони от 2019, точка 1326).*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Във **FI**: за заклетите писмени преводачи се изисква пребиваване в ЕИП.

Мерки:

FI: *Laki auktorisoiduista kääntäjistä (Закон за лицензираните преводачи) (1231/2007), s. 2(1).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **SU**: за извършването на официални преводи и услуги по заверяване е необходимо вписване в регистъра на преводачите. Прилага се изискване за национална принадлежност.

В **HR**: за заклетите писмени преводачи се изисква гражданство на държава от ЕИП.

Мерки:

CY: Закон за установяване, регистрация и регулиране на официалните преводачески услуги в Република Кипър.

HR: Наредба за щатните съдебни устни преводачи (OG 88/2008), член 2.

й) Други бизнес услуги (част от CPC 612, част от 621, част от 625, 87901, 87902, 88493, част от 893, част от 85990, 87909, ISIC 37)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **SE**: заложените къщи трябва да бъдат учредени като дружество с ограничена отговорност или като клон (част от CPC 87909).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **CZ**: Само оторизирани опаковъчни предприятия могат да предоставят услуги по събиране и възстановяване на опаковъчни материали и трябва да са юридически лица, учредени като акционерни дружества (CPC 88493, ISIC 37).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **NL**: за предоставянето на услуги по маркиране на изделия с държавен печат се изисква търговско присъствие в Нидерландия. Маркирането на изделия от благородни метали понастоящем е изключително право на две нидерландски държавни предприятия, ползващи се с монополно положение (част от CPC 893).

Мерки:

CZ: Act. 477/2001 Coll. (Закон за опаковането), параграф 16.

SE: Закон за заложените къщи (1995:1000).

NL: Waarborgwet 1986.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **PT**: за предоставянето на услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността се изисква национална принадлежност към държава членка (CPC 87901, 87902).

Мерки:

PT: Закон 49/2004.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **CZ**: за тръжни услуги се изисква лиценз. За да получи лиценз (за предоставяне на услуги по доброволни публични търгове), дадено дружество трябва да е учредено в Чешката република, а физическото лице трябва да получи разрешително за пребиваване, като и дружеството, и физическото лице трябва да са регистрирани в търговския регистър на Чешката република (част от СРС 612, част от 621, част от 625, част от 85990).

Мерки:

CZ: Act no.455/1991 Coll.;

Закон за търговското лицензиране; и

Закон № 26/2000 Coll. за публичните търгове.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **SE**: стопанският план на дадено строително дружество трябва да бъде заверен от две лица. Тези лица трябва да бъдат публично одобрени от органите в ЕИП (СРС 87909).

Мерки:

SE: Закон за кооперативните строителни дружества (1991:614).

Резерва № 7 — Комуникационни услуги

Сектор — подсектор: Комуникационни услуги — пощенски и куриерски услуги

Отраслова класификация: Част от CPC 71235, част от CPC 73210 и част от CPC 751

Вид резерва: Достъп до пазара

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

ЕС: организацията на поставянето на пощенски кутии на обществени пътища, издаването на пощенски марки и предоставянето на услуги по доставяне на препоръчани пратки в хода на съдебни или административни процедури могат да бъдат ограничени съгласно националното законодателство. Могат да се създават лицензионни режими за услугите, за които съществуват задължения за универсална услуга. Към тези лицензии могат да се прилагат специфични задължения за предоставяне на универсална услуга или финансово участие в компенсационен фонд.

Мерки:

ЕС: Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 г. относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата.

Резерва № 8 — Строителни услуги

Сектор — подсектор: Строителство и свързани с него инженерни услуги

Отраслова класификация: CPC 51

Вид резерва: Национално третиране

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

В СУ: Изискване за гражданство.

Мярка:

Закон за регистрацията и контрола на изпълнителите на строителни и технически работи от 2001 г. (29 (I)/2001), членове 15 и 52.

Резерва № 9 — Дистрибуторски услуги

Сектор — подсектор: Дистрибуторски услуги — общи, дистрибуция на тютюн

Отраслова класификация: С СРС 3546, част от 621, 6222, 631, част от 632

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) Дистрибуторски услуги (СРС 3546, 631, 632 с изключение на 63211, 63297, 62276, част от 621)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **РТ**: съществува специална схема за разрешаване на установяването на определени видове обекти за търговия на дребно и търговски центрове. Това се отнася до търговски центрове, които имат обща отдавана под наем площ, равна на 8 000 m² или по-голяма, и до обекти за търговия на дребно с търговска площ, равна на 2 000 m² или по-голяма, когато те са разположени извън търговските центрове. Основни критерии: принос за нарастването на броя на търговските оферти; оценка на услугите за потребителите; качество на заетостта и корпоративна социална отговорност; интегриране в градската среда; принос за екологичната ефективност (СРС 631, 632 с изключение на 63211, 63297).

Мерки:

РТ: Декрет-закон № 10/2015, 16 януари.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **СУ**: има изискване за гражданство на фармацевтичните представители, предоставящи дистрибуторски услуги (СРС 62117).

Мерки:

СУ: Закон № 74(1)/2020, с измененията;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **LT**: дистрибуцията на пиротехнически средства подлежи на лицензионен режим. Само юридически лица, установени в Съюза, могат да получат лиценз (CPC 3546).

Мерки:

LT: Закон за надзора върху движението на пиротехнически средства (23 март 2004 г., № IX-2074).

б) Дистрибуция на тютюн (част от CPC 6222, 62228, част от 6310, 63108)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **ES**: има държавен монопол върху търговията на дребно с тютюн и тютюневи изделия. За установяването се изисква гражданство на държава членка. Единствено физически лица могат да извършват дейност като търговец на тютюн и тютюневи изделия. Никой търговец на тютюн и тютюневи изделия не може да получи повече от един лиценз (CPC 63108).

Във **FR**: държавен монопол върху търговията на едро и дребно с тютюн. Изискване за национална принадлежност на търговците на тютюн и тютюневи изделия (т. нар. *buraliste*) (част от CPC 6222, част от 6310).

Мерки:

ES: Закон 14/2013 от 27 септември 2014 г.

FR: *Code général des impôts*.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **AT**: само физически лица могат да кандидатстват за разрешение за осъществяване на дейност като търговец на тютюн и тютюневи изделия.

Приоритет се дава на гражданите на държави — страни по Споразумението за ЕИП (CPC 63108).

Мерки:

AT: Закон за монопола върху тютюна и тютюневите изделия от 1996 г., § 5 и § 27.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара и по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **IT**: за разпространението и продажбата на тютюн и тютюневи изделия е необходим лиценз. Лицензът се предоставя чрез публични процедури. За издаването на лиценз се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: население и географска гъстота на съществуващите пунктове за продажба (част от CPC 6222, част от 6310).

Мерки:

IT: Законодателен декрет 184/2003;

Закон 165/1962;

Закон 3/2003;

Закон 1293/1957;

Закон 907/1942; и

Указ на президента на републиката (УПР) № 1074/1958.

Резерва № 10 — Образователни услуги

Сектор — подсектор: Образователни услуги (частно финансирани)

Отраслова класификация: CPC 921, 922, 923, 924

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **CY**: за собствениците и мажоритарните акционери в частно финансирано училище се изисква гражданство на държава членка. Граждани на Обединеното кралство могат да получат разрешение от министъра (на образованието) в съответствие с определената форма и условия.

Мерки:

CY: Закон за частните училища от 2019 г. (№ 147(I)/2019)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: частно финансирани услуги в областта на началното, прогимназиалното и средното образование могат да се предоставят само от оправомощени български предприятия (изисква се търговско присъствие). Български детски градини и училища с чуждестранно участие могат да бъдат създавани или преобразувани по искане на сдружения, дружества или предприятия на български и чуждестранни физически или юридически лица, надлежно регистрирани в България, с решение на Министерския съвет, по предложение на министъра на образованието и науката. Детски градини и училища, собственост на чуждестранни юридически лица, могат да бъдат създавани или преобразувани по искане на чуждестранни юридически лица в съответствие с международните споразумения и конвенции, както и съгласно горните разпоредби. Чуждестранни висши учебни заведения не могат да откриват филиали на територията на България. Чуждестранни висши учебни заведения могат да откриват факултети, катедри, институти и колежи в България само в рамките на структурата на български висши учебни заведения и в сътрудничество с тях (CPC 921, 922).

Мерки:

BG: Закон за предучилищното и училищното образование; и

Закон за висшето образование, параграф 4 от допълнителните разпоредби.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **SI**: само физически и юридически лица от Словения могат да откриват частно финансирани начални училища. Доставчикът на услуги трябва да създаде седалище или клон (CPC 921).

Мерки:

SI: Закон за организацията и финансирането на образованието (Държавен вестник на Република Словения, №

12/1996) и неговите изменения, член 40.

По отношение на трансграничните услуги — местно присъствие:

В **CZ** и **SK**: за да може да кандидатства за одобрение от държавата с оглед на упражняването на дейност като частно финансирано висше учебно заведение, дадено заведение трябва да бъде установено в държава членка. Тази резерва не се прилага по отношение на услугите в областта на прогимназиалното и средното техническо и професионално образование (CPC 92310).

Мерки:

CZ: Закон № 111/1998 Coll. (Закон за висшето образование), § 39; и

Закон № 561/2004 Coll. за предучилищното, началното, основното, прогимназиалното, средното, висшето професионално и друго образование (Закон за образованието).

SK: Закон № 131 от 21 февруари 2002 г. за университетите.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничните услуги: Достъп до пазара:

В **ES** и **IT**: изисква се разрешение за откриването на частно финансиран университет, който да издава признати дипломи или документи за завършена образователна степен. Прилага се тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на населението и гъстота на вече съществуващите институции за висше образование.

В **ES**: процедурата включва консултиране на парламента.

В **IT**: основава се на тригодишна програма и само италиански юридически лица могат да бъдат оправомощени да издават признати от държавата дипломи (CPC 923).

Мерки:

ES: Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades (Закон 6/2001 от 21 декември, за университетите), член 4.

IT: Кралски указ 1592/1933 (Закон за прогимназиалното и средното образование);

Закон 243/1991 (за извънредните случаи на публично финансиране на частните университети);

Резолюция 20/2003 на CNVSU (Comitato nazionale per la Valutazione del sistema universitario); и

Указ на президента на републиката (УПР) 25/1998.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **EL**: гражданство на държава членка се изисква за собствениците и за мнозинството от членовете на съвета на директорите в частно финансирани начални и средни училища, както и за учителите в частно финансирани начални и средни училища (СРС 921, 922). Образователни услуги на университетско равнище се предоставят изключително от институции, които са субекти на публичното право, ползващи се с пълно самоуправление. Закон 3696/2008 обаче позволява установяването от пребиваващи в Съюза лица (физически и юридически) на частни висши учебни заведения, които издават сертификати, които не са признати за равностойни на университетските дипломи (СРС 923).

Мерки:

EL: Закони 682/1977, 284/1968, 2545/1940, Президентски указ 211/1994, изменен с

Президентски указ 394/1997, Конституция на Гърция, член 16, параграф 5 и Закон 3549/2007.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **AT**: за предоставянето на частно финансирани образователни услуги на университетско ниво в областта на приложните науки се изисква разрешение от компетентния орган — АQ Австрия (Агенция за осигуряване на качеството и за акредитация на Австрия). Основната дейност на инвеститорите, които желаят да предложат програма за обучение в областта на приложните науки, трябва да бъде предлагането на такива програми и те трябва да представят оценка на нуждите и проучване на пазара с оглед на приемането на предложената програма за обучение. Компетентното министерство може да откаже да издаде разрешение, ако програмата бъде оценена като несъвместима с националните образователни интереси. При подаването на заявление за частен университет се изисква разрешение от компетентния орган (АQ Австрия — Агенция за осигуряване на качеството и за акредитация на Австрия). Компетентното министерство може да оттегли одобрението, ако решението на акредитационния орган не съответства на националните интереси в областта на образованието (СРС 923).

Мерки:

AT: Закон за университета за приложни науки, BGBl I Nr. 340/1993 с измененията, § 2; Закон за

частните университети, BGBl I Nr. 74/2011 с измененията, § 2; и

Закон за осигуряване на качеството във висшето образование, BGBl. Nr. 74/2011 с измененията, § 25 (3).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: за преподаване в частно финансирана образователна институция се изисква гражданство на държава членка (CPC 921, 922, 923). Независимо от това гражданите на Обединеното кралство могат да получат разрешение от съответните компетентни органи да преподават в институции за начално, прогимназиално, средно и висше образование. Гражданите на Обединеното кралство могат също да получат разрешение от съответните компетентни органи за създаване и стопанисване или управление на институции за начално, прогимназиално, средно или висше образование. Разрешението се предоставя въз основа на лична преценка.

Мерки:

FR: Code de l'éducation.

По отношение на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **MT**: доставчиците на услуги, които желаят да предоставят частно финансирани услуги в областта на висшето образование или образованието за възрастни, трябва да получат лиценз от Министерството на образованието и заетостта. Решението за издаване на лиценз може да бъде взето въз основа на лична преценка на министерството (CPC 923, 924).

Мерки:

MT: Законово известие № 296 от 2012 г.

Резерва № 11 — Услуги в областта на околната среда

Сектор — подсектор: Услуги в областта на околната среда — преработката и рециклирането на използвани батерии и акумулатори, стари автомобили и отпадъци от електрическо и електронно оборудване; опазване на атмосферния въздух и климата, услуги по пречистване на отработени газове.

Отраслова класификация: част от CPC 9402, 9404

Вид резерва: Местно присъствие

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

В **SE**: само субекти, установени в Швеция или с основно седалище в Швеция, могат да бъдат акредитирани да извършват услуги за контрол на отработени газове (CPC 9404).

В **SK**: за преработката и рециклирането на употребявани батерии и акумулатори, отпадъчни масла, стари автомобили и отпадъци от електрическо и електронно оборудване се изисква учредяване като юридическо лице в ЕИП (изискване за пребиваване) (част от CPC 9402).

Мерки:

SE: Закон за превозните средства (2002:574).

SK: Закон 79/2015 относно отпадъците.

Резерва № 12 — Финансови услуги

Сектор — подсектор: Финансови услуги — застрахователни и банкови услуги

Отраслова класификация: не е приложимо

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) Застрахователни и свързани със застраховането услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **IT**: достъпът до актюерската професия е запазен за физически лица. Разрешени са професионални (без търговска правосубектност) сдружения между физически лица. За упражняване на актюерската професия е необходимо гражданство на Европейския съюз, с изключение на чуждестранните специалисти, на които може да бъде разрешено да практикуват въз основа на реципрочност.

Мерки:

IT: Член 29 от Кодекса за частното застраховане (Законодателен декрет № 209 от 7 септември 2005 г.); и Закон 194/1942, член 4, Закон 4/1999 относно регистъра.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BG**: Пенсионноосигурителната дейност следва да се извършва под формата на акционерни дружества, лицензирани по реда на Кодекса за социално осигуряване и регистрирани по Търговския закон или по законодателството на друга държава — членка на ЕС (без клонове).

В **BG, ES, PL** и **PT**: не се разрешава създаване на преки клонове за застрахователно посредничество, което се осъществява от дружества, създадени в съответствие със законодателството на държава членка (изисква се учредяване като местно юридическо лице). За **PL** има изискване за пребиваване за застрахователните посредници.

Мерки:

BG: Кодекс за застраховането, членове 12, 56—63, 65, 66 и 80, параграф 4, Кодекса за социално осигуряване, членове 120а-162, членове 209—253, членове 260—310

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), член 36.

PL: Закон за застрахователната и презастрахователната дейност, 11 септември 2015 г. (Сборник закони от 2020 г., точки 895 и 1180); Закон за разпространение на застрахователни продукти, 15 декември 2017 г. (Сборник закони от 2019 г., точка 1881); Закон за организацията и функционирането на пенсионните фондове от 28 август 1997 г. (Сборник закони от 2020 г., точка 105); Закон от 6 март 2018 г. относно правилата за икономическа дейност на чуждестранни предприемачи и други чуждестранни лица на територията на Република Полша.

PT: Член 7 от Декрет-закон № 94-V/98, отменен с Декрет-закон № 2/2009 от 5 януари; и глава I, раздел VI от Декрет-закон 94-V/98, член 34, № 6, 7 и член 7 от Декрет-закон 144/2006, отменен от Закон 7/2019 от 16 януари. Член 8 от правния режим, уреждащ дейността по разпространение на застрахователни и презастрахователни продукти, одобрен със Закон 7/2019 от 16 януари.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране:

В **АТ:** Клоновете трябва да бъдат ръководени от най-малко две физически лица, които пребивават в Австрия.

В **BG:** Изискване за пребиваване на членовете на управителни и надзорни органи на (пре)застрахователните дружества и на всички лица, оправомощени да управляват или представляват (пре)застрахователното дружество.

Председателят на управителния съвет, председателят на съвета на директорите, изпълнителният директор и управителят на пенсионноосигурителни дружества трябва да имат постоянен адрес или разрешение за трайно пребиваване в България.

Мерки:

АТ: Закон за застрахователния надзор от 2016 г., член 14, параграфи 1 и 3, Вестник за федералните закони I № 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015)

BG: Кодекс за застраховането, член 12, членове 56—63, членове 65 и 66 и член 80, алинея 4.

Кодекс за социално осигуряване, членове 120а-162, членове 209—253, членове 260—310

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG:** преди да регистрира клон или представителство за предоставяне на застрахователни услуги, чуждестранният застраховател или презастраховател трябва да е имал разрешение да предоставя в държавата си на произход същите класове застраховки като тези, които желае да предоставя в България.

Приходите от фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, както и аналогични приходи, пряко свързани с доброволно пенсионно осигуряване, извършвано от лица, регистрирани по законодателството на друга държава членка, които могат, в съответствие с приложимото законодателство, да извършват дейности по доброволно пенсионно осигуряване, не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

В **ES**: преди да регистрира клон или представителство в Испания за целите на предоставянето на определени класове застраховки, даден чуждестранен застраховател трябва да е имал разрешение да предоставя в държавата си на произход същите класове застраховки в продължение на поне пет години.

В **PT**: За да установят клон или представителство, на чуждестранните застрахователни предприятия трябва да им е било разрешено да извършват застрахователна или презастрахователна дейност съгласно съответното национално законодателство в продължение на най-малко пет години.

Мерки:

BG: Кодекс за застраховането, член 12, членове 56—63, членове 65 и 66 и член 80, алинея 4.

Кодекс за социално осигуряване, членове 120а-162, членове 209—253, членове 260—310

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), член 36.*

PT: *Член 7 от Декрет-закон 94-V/98 и глава I, раздел VI от Декрет-закон 94-V/98, член 34, № 6, 7 и член 7 от Декрет-закон 144/2006; Член 215 от правния режим, уреждащ започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност, одобрен със Закон 147/2005 от 9 септември.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В **AT**: за да получат лиценз за откриване на клон, чуждестранните застрахователи трябва да са учредени в правна форма, съответстваща или сравнима с акционерно дружество или взаимозастрахователно сдружение в държавата си на произход.

В **EL**: Застрахователните и презастрахователните дружества със седалища в трети държави могат да извършват дейност в Гърция чрез създаване на дъщерно дружество или клон, когато в този случай клонът не е под определена правна форма, тъй като това означава постоянно присъствие на територията на държава членка (т.е. Гърция) на предприятие със седалище извън ЕС, което получава лиценз в тази държава членка (Гърция) и което извършва застрахователна дейност.

Мерки:

AT: *Закон за застрахователния надзор от 2016 г., член 14, параграф 1, номер 1, Вестник за федералните закони I № 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 1, BGBl. I Nr. 34/2015)*

EL: *чл. 130 от Закон 4364/ 2016 (Държавен вестник 13/ А/ 05.02.2016)*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **АТ**: рекламна дейност и посредничество от името на дъщерна фирма, установена извън Съюза, или от клон, установен извън Австрия (с изключение на дейността по презастраховане и ретроцесия), са забранени.

В **ДК**: никое лице, нито дружество (включително застрахователни дружества) не може да извършва в Дания дейности по пряко застраховане на лица, пребиваващи в Дания, на датски кораби или на собственост в Дания, с изключение на застрахователните дружества, лицензирани съгласно датското законодателство или от датските компетентни органи.

В **СЕ**: Предоставянето на услуги на пряко застраховане от чужд застраховател е разрешено само чрез лицензиран в Швеция доставчик на застрахователни услуги, при условие че чуждестранният застраховател и шведското застрахователно дружество принадлежат на една и съща група от дружества или са сключили споразумение за сътрудничество.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DE, HU** и **LT**: за предоставянето на услуги по пряко застраховане от застрахователни дружества, които не са установени в Европейския съюз, се изисква учредяването и предоставянето на разрешение на клон.

В **СЕ**: Предоставянето на застрахователни посреднически услуги от предприятия, които не са учредени в ЕИП, изисква установяването на търговско присъствие (изискване за местно присъствие).

В **СК**: Застраховките за въздушен и морски транспорт, покриващи въздухоплавателното средство/плавателния съд и отговорността, могат да бъдат сключвани само от застрахователни дружества, установени в Съюза, или от клон на застрахователните дружества, които не са установени в Съюза и имат разрешение за осъществяване на дейност в Словашката република.

Мерки

АТ: Закон за застрахователния надзор от 2016 г., член 13, параграфи 1 и 2, Вестник за федералните закони I № 34/2015 (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015*) **DE**: §§67–69 *Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG)* за всички застрахователни услуги — прилага „Платежоспособност II“; във връзка с § 105 от *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO)* само за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, свързана с притежаването и използването на летателни апарати.

DE: *Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG)* за всички застрахователни услуги; във връзка с *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO)* само за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, свързана с притежаването и използването на летателни апарати.

DK: *Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.*

HU: Закон LX от 2003 г. **LT**: Закон за застраховането, 18 септември 2003 г., № IX-1737, последно изменение от 13 юни 2019 г., № XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsförmedling (Закон за застрахователното разпространение) (глава 3, член 3, 2018:12192005:405); и Закона за чуждестранните застрахователи в Швеция (глава 4, членове 1 и 10, 1998:293).

SK: Закон 39/2015 за застраховането

б) Банкови и други финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BG:** За осъществяване на дейностите по отпускане на заеми със средства, които не се набират чрез приемане на депозити или други възстановими средства, придобиване на дялови участия в кредитна институция или друга финансова институция, финансов лизинг, операции по гарантиране, придобиване на вземания по заеми и други форми на финансиране (факторинг, форфетиране и др.), небанковите финансови институции подлежат на регистрационен режим в Българската народна банка. Основното място на стопанска дейност на финансовата институция трябва да се намира на територията на България.

В **BG:** Банките, установени извън ЕИП, могат да извършват банкова дейност в България след получаване на лиценз от БНБ за започване и упражняване на стопанска дейност в Република България чрез клон.

В **IT:** за да получи разрешение да управлява система за сетълмънт на ценни книжа или да предоставя услуги на централен депозитар на ценни книжа чрез установено в Италия дружество, дадено дружество трябва да бъде учредено като юридическо лице в Италия (без клонове).

В случай на колективни инвестиционни схеми, различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа („ПКИПЦК“), хармонизирани съгласно законодателството на ЕС, доверителят или депозитарят трябва да е установено в Италия или в друга държава членка, и да разполага с клон в Италия.

Управляващите дружества на инвестиционни фондове, които не са хармонизирани съгласно законодателството на Съюза, също трябва да бъдат учредени в Италия (без клонове).

Единствено банките, застрахователните дружества, инвестиционните предприятия и дружества, управляващи хармонизирани съгласно законодателството на ЕС ПКИПЦК, със законоустановено главно управление в Съюза, както и ПКИПЦК, учредени като юридически лица в Италия, могат да управляват ресурсите на пенсионни фондове.

При извършване на продажби по домовете посредниците трябва да използват одобрени финансови агенти, с местопребиване на територията на държава членка.

Представителствата на посредници от държави, които не са членки на Европейския съюз, не могат да извършват дейности, насочени към предоставянето на инвестиционни услуги, в това число търгуване за собствена сметка и за сметка на клиенти, поемане и пласиране на финансови инструменти (изисква се клон).

В **PT:** управлението на пенсионните фондове може да се извършва само от специализирани дружества, учредени за тази цел в Португалия, от установени в Португалия застрахователни дружества, които са получили разрешение да извършват дейност по животозастраховане, или

от субекти с право да управляват пенсионни фондове в други държави членки. Не се разрешава прякото откриване на клонове от държави, които не са членки на Европейския съюз.

Мерки:

BG: Закон за кредитните институции, член 2, параграф 5, член 3а и член 17

Кодекс за социално осигуряване, членове 121, 121б и 121д; и

Валутен закон, член 3.

IT: Законодателен декрет 58/1998, членове 1, 19, 28, 30—33, 38, 69 и 80;

Съвместен правилник на Италианската централна банка и Consob, 22.2.1998 г., членове 3 и 41;

Правилник на Италианската централна банка, 25.1.2005 г.;

Дял V, глава VII, раздел II от правилника на Consob 16190 от 29.10.2007 г., членове 17—21, 78—81, 91—111. и при спазване на:

Регламент (ЕС) 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа

PT: Декрет-закон 12/2006, изменен с Декрет-закон 180/2007, Декрет-закон 357-A/2007, Наредба 7/2007-R, изменена с Наредба 2/2008-R, Наредба 19/2008-R, Наредба 8/2009. Член 3 от правния режим, уреждащ дейността по създаването и функционирането на пенсионните фондове и на управляващите ги органи, одобрен със Закон 27/2020 от 23 юли.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU:** Клоновете на дружества за управление на инвестиционни фондове от държави, които не са страни по Споразумението за ЕИП, не могат да участват в управлението на европейски инвестиционни фондове и не могат да предоставят услуги по управление на активи за частни пенсионни фондове.

Мерки:

HU: Закон ССXXXVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия;

Закон ССXXXVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия; и

Закон СХХ от 2001 г. за капиталовия пазар.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG:** Банката се управлява и представлява съвместно от най-малко две лица. Лицата, които управляват и представляват банката, трябва лично да присъстват на нейния адрес на

управление. Юридически лица не могат да бъдат избирани за членове на управителния съвет или на съвета на директорите на банка.

В SE: Учредителят на спестовна каса е физическо лице.

Мерки:

BG: Закон за кредитните институции, член 10;

Кодекс за социално осигуряване, член 121d; и

Валутен закон, член 3.

SE: Sparbankslagen (Закон за спестовната каса) (1987:619), глава 2, § 1.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране:

В HU: в съвета на директорите на кредитна институция трябва да има поне двама членове, които да са признати за пребиваващи в съответствие с разпоредбите за валутния обмен и да са имали предходно постоянно пребиваване в Унгария в продължение на най-малко една година.

Мерки:

HU: Закон CCXXXVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия;

Закон CCXXXVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия; и

Закон CXX от 2001 г. за капиталовия пазар.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В RO: пазарните участници са юридически лица, учредени като акционерни дружества съгласно разпоредбите на дружественото право. Алтернативните системи за търговия (многостранна система за търговия (МСТ) съгласно ДПФИ II) могат да бъдат управлявани от системен оператор, създаден при условията, описани по-горе, или от инвестиционен посредник, лицензиран от ASF (Autoritatea de Supraveghere Financiară — Орган за финансов надзор).

В SI: пенсионни схеми могат да бъдат предлагани от взаимни пенсионни фондове (които не са юридически лица и поради това се управляват от застрахователно дружество, банка или пенсионно дружество), от пенсионни или застрахователни дружества. Освен това една пенсионна схема може да се предлага и от пенсионноосигурителни институции, учредени в съответствие с разпоредбите, приложими в държава — членка на ЕС.

Мерки:

RO: Закон № 126 от 11 юни 2018 г. относно финансовите инструменти и Регламент № 1/2017 за изменение и допълнение на Регламент № 2/2006 относно регулираните пазари и алтернативните системи за търговия, одобрен със Заповед на NSC № 15/2006 — ASF — Autoritatea de Supraveghere Financiară — Орган за финансов надзор. **SI :** Закон за пенсиите и

осигуровките за инвалидност (Държавен вестник № 102/2015 (последно изменен с № 28/19).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **НУ**: дружествата от държави, които не са страни по Споразумението за ЕИП, могат да предоставят финансови услуги или да упражняват спомагателни на тях дейности единствено посредством клон в Унгария.

Мерки:

НУ: Закон ССХХХVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия;

Закон ССХХХVII от 2013 г. за кредитните институции и финансовите предприятия; и

Закон СХХ от 2001 г. за капиталовия пазар.

Резерва № 13 — Здравни и социални услуги

Сектор — подсектор: Здравни и социални услуги

Отраслова класификация: CPC 931, 933

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

В **DE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): услугите по търсене и спасяване и „квалифицираните“ услуги на спешния медицински транспорт се организират и регламентират от федералните провинции. Повечето федерални провинции делегират правомощията в областта на услугите по търсене и спасяване на общините. Позволява се на общините да отдават приоритет на операторите с нестопанска цел. Това важи в еднаква степен както за чуждестранните, така и за местните доставчици на услуги (CPC 931, 933). Услугите на спешния медицински транспорт са предмет на планиране, разрешаване и акредитация. По отношение на телемедицината, броят на доставчиците на услуги в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) може да бъде ограничаван с оглед на гарантирането на оперативната и общата съвместимост и прилагането на съответните стандарти за безопасност. Това изискване се прилага по недискриминационен начин.

В **HR**: в определени географски области установяването на някои видове частно финансирани заведения за социални грижи може да бъде предмет на ограничения в зависимост от потребностите (CPC 9311, 93192, 93193, 933).

В **SI**: предоставянето на следните услуги е предмет на държавен монопол: осигуряване на кръв и кръвни продукти, събиране и съхраняване на човешки органи за трансплантация, социомедицински, хигиенни, епидемиологични и здравно-екологични услуги, услуги на патоанатоми и асистирано биомедицинско възпроизводство (CPC 931).

Мерки:

DE: *Bundesärzteordnung (BÄO; Федерален кодекс на медицинската професия);*

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; Закон за предоставяне на психотерапевтични услуги);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung (Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen(HebG);

Gesetz über den Beruf der Notfallsanitäterin und des Notfallsanitäters (NotSanG);

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie (MPhG);

Gesetz über den Beruf des Logopäden (LogopG);

Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin (OrthoptG);

Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen (PodG);

Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten (DiätAssG);

Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten (ErgThg);
Bundesapothekerordnung (BapO);

Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten (PTAG);

Gesetz über technische Assistenten in der Medizin (MTAG);

Gesetz zur wirtschaftlichen Sicherung der Krankenhäuser und zur Regelung der Krankenhauspflegesätze (Krankenhausfinanzierungsgesetz - KHG);

Gewerbeordnung (Германски закон за регулирането на търговията и промишлеността);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; Социален кодекс, книга пета) — задължително здравно осигуряване.

Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI; Социален кодекс, книга шеста) -задължително пенсионно осигуряване;

Sozialgesetzbuch Siebtes Buch (SGB VII; Социален кодекс, книга седма) — задължително осигуряване за злополуки.

Sozialgesetzbuch Neuntes Buch (SGB IX; Социален кодекс, книга девета) — Рехабилитация и участие на хората с увреждания;

Sozialgesetzbuch Elftes Buch (SGB XI; Социален кодекс, книга единадесета) — Социално подпомагане.

Personenbeförderungsgesetz (PBefG; Закон за обществения транспорт);

Регионално равнище:

Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz — RDG) в Баден-Вюртемберг;

Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG);

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz);

Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG);

Bremisches Hilfeleistungsgesetz (BremHilfeG);

Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG);

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V);

Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG);

Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW);

Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG);

Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG);

Sächsisches Gesetz über den Brandschutz, Rettungsdienst und Katastrophenschutz (SächsBRKG);

Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA);

Schleswig-Holsteinisches Rettungsdienstgesetz (SHRDG);

Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG).

Landespflegegesetze:

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz - LPfIG);

Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG);

Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz-LPflegEG);

Gesetz über die pflegerische Versorgung im Land Brandenburg (Landespflegegesetz - LPflegeG);

Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG);

Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG);

Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz;

Landespflegegesetz (LPflegeG M-V);

Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz - NPflegeG);

Gesetz zur Weiterentwicklung des Landespflegerechts und Sicherung einer unterstützenden Infrastruktur für ältere Menschen, pflegebedürftige Menschen und deren Angehörige (Alten- und Pflegegesetz Nordrhein-Westfalen – APG NRW);

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur

(LPflegeASG) (Rheinland-Pfalz);

Gesetz Nr. 1694 zur Planung und Förderung von Angeboten für hilfe-, betreuungs- oder pflegebedürftige Menschen im Saarland (Saarländisches Pflegegesetz);

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG);

Schleswig-Holstein: Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landespflegegesetz - LPflegeG);

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG).

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg;

Bayerisches Krankenhausgesetz (BayKrG);

Berliner Gesetz zur Neuordnung des Krankenhausrechts;

Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG);

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG);

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG);

Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011);

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V);

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG);

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW);

Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf);

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG);

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz - SächsKHG);

Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA);

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) в Шлезвиг-Холштайн;

Thüringisches Krankenhausgesetz (Thür KHG).

HR: Закон за здравеопазването (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

SI: Закон за здравните услуги, Държавен вестник на Република Словения, № 23/2005, членове 1, 3 и 62—64; Закон за лечението на стерилитета и за процедурите за асистирано биомедицинско възпроизводство, Държавен вестник на Република Словения, № 70/00, членове 15 и 16. и

Закон за доставката на кръв (ZPKrv-1), Държавен вестник на Република Словения, № 104/06, членове 5 и 8.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR:** За упражняването на ръководни функции в областта на болничните услуги и услугите на спешния медицински транспорт, услугите, предоставяни в здравни заведения за настаняване (различни от болнични услуги) и социалните услуги е необходимо разрешение. В процеса на издаване на разрешение се взема предвид наличието на местни ръководни кадри. Дружествата могат да приемат всякакви правни форми, с изключение на тези, които са запазени за свободните професии.

Мерки:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; и Code de la santé publique.

Резерва № 14 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

Сектор — подсектор: Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания — хотели, ресторанти и кетъринг; услуги на туристически агенции и туроператори (включително водачи на туристическа група); екскурзоводски услуги

Отраслова класификация: СРС 641, 642, 643, 7471, 7472

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: изисква се учредяване като юридическо лице (без клонове). Лице, установено в ЕИП, може да предоставя услуги като туроператор или туристическа агенция, ако при установяването си на територията на Република България представи копие от документ, който удостоверява правото му да извършва такава дейност, и удостоверение или друг документ, издаден от кредитна институция или от застраховател, съдържащ данни за наличието на застраховка, покриваща отговорността на това лице за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на професионалните задължения по негова вина. Броят на чуждестранните управители не може да надхвърля броя на управителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 на сто. За екскурзоводите се изисква гражданство на държава от ЕИП (СРС 641, 642, 643, 7471, 7472).

Мерки:

BG: Закон за туризма, членове 61, 113, 146.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **CY**: единствено физически и юридически лица от Европейския съюз могат да получат лиценз за установяване и извършване на дейност като туристическо и пътническо дружество или агенция, както и да подновят лиценз за извършване на дейност за съществуващо дружество или агенция. Никое чуждестранно дружество, освен установените в друга държава членка, не може да предоставя в Република Кипър, организирано или постоянно, дейностите, посочени в

член 3 от гореупоменатия закон, ако не е представявано от местно дружество. За предоставянето на екскурзоводски услуги, туристически агенции и туроператорски услуги се изисква гражданство на държава членка (CPC 7471, 7472).

Мерки:

CY: Закон за туризма, туристическите агенции и екскурзоводите, 1995 г. (Закон № 41(I)/1995, с измененията).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **EL**: гражданите на трети държави трябва да получат диплома от училищата за екскурзоводи към Министерството на туризма на Гърция, за да получат право да упражняват професията. Чрез дерогация от горепосочените разпоредби, правото на упражняване на професията може временно (до една година) да се предостави на граждани от трети държави при спазването на изрично определени условия, при потвърдена липса на екскурзовод за конкретен език.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **ES** (за Испания се прилага и на регионалното равнище на управление): за предоставянето на екскурзоводски услуги се изисква гражданство на държава членка (CPC 7472).

В **HR**: за услуги по настаняване и кетъринг в домашна обстановка и селски домове се изисква национална принадлежност към държава от ЕИП (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Мерки:

EL: Президентски указ 38/2010, Министерско решение 165261/IA/2010 (Държавен вестник 2157/B), член 50 от Закон 4403/2016, член 47 от Закон 4582/2018 (Държавен вестник 208/A).

ES: Andalucía: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Cantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, Article 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas;

Castilla y León Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Cataluña: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, Article 88;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell.

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Illes Balears: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares; Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, Article 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra.

Principado de Asturias Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; u

Región de Murcia: Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: *Закон за услугите по настаняване и кетъринг (OG 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 и 50/12); и Закон за предоставянето на туристически услуги (OG № 68/07 и 88/10).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU**: за трансграничното предоставяне на услуги на туристически агенти и туроператори и екскурзоводски услуги се изисква лиценз от унгарската служба за търговско лицензиране. Лицензите са запазени за граждани на държави от ЕИП и юридически лица със седалище в ЕИП (CPC 7471, 7472).

В **IT** (прилага се и на регионалното равнище на управление): екскурзоводите от държави, които не са членки на Европейския съюз, трябва да получат специален лиценз от регионалните власти, за да могат да извършват дейност като професионални екскурзоводи. Екскурзоводите от държави членки могат да работят свободно, без изискване за такъв лиценз. Лиценз се издава на екскурзоводите, които засвидетелстват адекватно ниво на компетентност и познания (CPC 7472).

Мерки:

НУ: Закон CLXIV от 2005 г. за търговията, Правителствен указ № 213/1996 (XII.23.) за дейностите по организиране на пътувания и услуги на туристически агенции.

ИТ: Закон 135/2001, членове 7.5 и 6; и Закон 40/2007 (DL 7/2007).

Резерва № 15 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Сектор — подсектор: Услуги в областта на отдиха; други услуги в областта на спорта

Отраслова класификация: CPC 962, част от 96419

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

Други услуги в областта на спорта (CPC 96419)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **АТ** (прилага се на регионалното равнище на управление): експлоатацията на ски училища и услугите на планински водачи се уреждат от законите на отделните федерални провинции. За предоставянето на такива услуги може да се изисква национална принадлежност към държава — страна по Споразумението за ЕИП. От предприятията може да се изисква да назначат изпълнителен директор, който е гражданин на държава — страна по Споразумението за ЕИП.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **СУ**: изискване за гражданство за създаване на училища по танци и изискване за гражданство за спортните инструктори.

Мерки:

АТ: *Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr. 53/97;*

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 5710;

OÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr.58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02 §4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02; u

Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr. 37/02;

СУ: Закон № 65(І)/1997, с измененията; и

Закон № 17(І)/1995, с измененията;

Резерва № 16 — Транспортни услуги и спомагателни услуги в областта на транспорта

Сектор — подсектор: Транспортни услуги — риболов и воден транспорт — всякакви други търговски дейности, извършвани от кораб; воден транспорт и спомагателни услуги в областта на водния транспорт; железопътен транспорт и спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт; автомобилен транспорт и спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт; спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт

Отраслова класификация: ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730, 882

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

а) *Морски транспорт и спомагателни услуги в областта на морския транспорт. Всякакви търговски дейности, извършвани от кораб (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, част от 742, 745, 74540, 74520, 74590, 882)*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В ЕС: По отношение на пристанищните услуги управителният орган на дадено пристанище или компетентният орган може да ограничи броя на доставчиците на пристанищни услуги за дадена пристанищна услуга.

Мерки:

ЕС: Регламент (ЕС) 2017/352 от 15 февруари 2017 г. за създаване на рамка за предоставянето на пристанищни услуги и общи правила за финансовата прозрачност на пристанищата, чл. 6.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: превозите и всякакви дейности, свързани с хидротехнически и подводнотехнически работи, проучване и добив на минерални и други неживи ресурси, пилотаж, бункероване, приемане на отпадъци, нефтоводни смеси и други дейности, извършвани с плавателни съдове

във вътрешните води и териториалното море на Република България, се извършват само с плавателни съдове, плаващи под българско знаме или под знамето на друга държава членка.

Броят на доставчиците на услуги в пристанищата може да се ограничава в зависимост от обективния капацитет на пристанището, който се преценява от експертна комисия, създадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Изисква се национална принадлежност с оглед на предоставянето на помощни услуги. Капитанът и главният механик на плавателния съд задължително са граждани на държава — членка на Европейския съюз, на държава — страна по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария. (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Мерки:

BG: *Кодекс на търговското корабоплаване; Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България; Наредба за условията и реда за определяне на български превозвачи за осъществяване на дейности по превоз на пътници и товари по силата на международен договор; и Наредба № 3 за обслужване на безекипажните кораби.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG:** по отношение на помощните услуги за обществения транспорт, извършвани в български пристанища: в пристанища от национално значение правото за извършване на помощни дейности се предоставя чрез договор за концесия. В пристанища от регионално значение това право се предоставя чрез договор със собственика на пристанището (CPC 74520, 74540, 74590).

Мерки:

BG: *Кодекс на търговското корабоплаване; Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DK:** доставчиците на услуги по пилотаж могат да извършват такива услуги в Дания единствено ако са с местожителство или седалище в ЕИП и са регистрирани и одобрени от датските органи в съответствие с датския закон за услугите по пилотаж (CPC 74520).

Мерки:

DK: *Датски закон за пилотажа, § 18.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **DE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): плавателен съд, който не принадлежи на лице с национална принадлежност към държава членка, може да се използва за дейности, различни от транспорт и спомагателни услуги, във водните пътища на Германия

само след специално разрешение. Дерогации за плавателни съдове от държави, които не са членки на Европейския съюз, могат да бъдат предоставяни само когато не са на разположение плавателни съдове на държави — членки на Европейския съюз, или когато същите са на разположение при много неблагоприятни условия, или въз основа на принципа на реципрочност. Дерогации за плавателни съдове, плаващи под знамето на Обединеното кралство, могат да бъдат предоставяни въз основа на принципа на реципрочност (§ 2, параграф 3 KüSchVO). Всички дейности, попадащи в обхвата на законодателството относно пилотажа, се регулират, а акредитация се дава само на лица с национална принадлежност към държави от ЕИП или Конфедерация Швейцария. Предоставянето и експлоатацията на съоръжения за пилотаж е ограничено до публични органи или дружества, които са определени от тях.

В случай на отдаване под наем или на лизинг на морски плавателни съдове със или без оператори, както и на отдаване под наем или на лизинг без оператори на неморски плавателни съдове сключването на договори за превоз на товари от кораби, плаващи под чуждо знаме, или чартирането на подобни плавателни съдове може да бъде ограничено, в зависимост от това дали са на разположение кораби, плаващи под германско знаме или под знамето на друга държава членка.

По отношение на трансакциите между пребиваващи и непребиваващи лица във връзка с:

- (i) отдаването под наем на плавателни съдове, плаващи по вътрешни водни пътища, но нерегистрирани в икономическото пространство;
- (ii) превоза на товари с такива плавателни съдове, плаващи по вътрешни водни пътища; или
- (iii) предоставянето на услуги по влачене от такива плавателни съдове, плаващи по вътрешни водни пътища,

в рамките на икономическото пространство могат да бъдат налагани ограничения (воден транспорт, помощни услуги в областта на водния транспорт, отдаване под наем на кораби, отдаване на лизинг на кораби, без оператори (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730).

Мерки:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz; Закон за защита на знамето);

Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschifffahrt (Binnenschifffahrtsgesetz - BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferpatentverordnung — BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz — SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschifffahrt (Seeaufgabengesetz - SeeAufgG); u

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung - SeeEigensichV). r

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: когато се предоставят във финландски морски води, помощните услуги в областта на морския транспорт могат да бъдат предоставяни само от флотове, извършващи дейност под националното знаме, под знамето на Съюза или на Норвегия (CPC 745).

Мерки:

FI: Merilaki (Морски закон) (674/1994); и

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Закон за правото на извършване на търговска дейност) (122/1919), член 4.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **EL**: в пристанищните райони е наложен държавен монопол по отношение на предоставянето на услуги по обработка на товари (CPC 741).

В **IT**: за услугите по обработка на товари за морски превоз се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение и разкриване на нови работни места (CPC 741).

Мерки:

EL: Кодекс на морското публично право (Законодателен декрет 187/1973).

IT: Кодекс на корабоплаването;

Закон 84/1994; и

Министерски указ 585/1995.

б) Железопътен транспорт и спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт (CPC 711, 743)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: железопътни транспортни услуги или помощни услуги в областта на железопътния транспорт в България могат да предоставят само лица с национална принадлежност към държава членка. Лиценз за извършване на железопътни превози на пътници или товари се издава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията на железопътни оператори, регистрирани като търговци (CPC 711, 743).

Мерки:

BG: Закон за железопътния транспорт, членове 37 и 48.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **LT**: изключителните права за предлагане на транзитни услуги се предоставят на железопътни предприятия, които са собственост на държавата или чиито дялове са 100 процента нейно притежание (CPC 711).

Мерки:

LT: Кодекс на Република Литва за железопътния транспорт от 22 април 2004 г., № IX-2152, с изменение № X-653 от 8 юни 2006 г.

в) Автомобилен транспорт и спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

За автомобилни транспортни услуги, които не са обхванати от дял I [Автомобилен превоз на стоки] и дял II [Автомобилен превоз на пътници] от функция трета [Автомобилен транспорт] от част втора [Търговия, транспорт и рибарство] и приложение ROAD-1 [Автомобилен превоз на стоки].

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **AT**: (по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) Що се отнася до превоза на пътници и товари, изключителни права или разрешения могат да се предоставят единствено на лица с национална принадлежност към договарящите се страни от ЕИП, и на юридически лица от Съюза, чието седалище се намира в Австрия. Лицензите се издават при недискриминационни условия и въз основа на принципа на реципрочност (CPC 712).

Мерки:

AT: Güterbeförderungsgesetz (Закон за превоза на товари), BGBl. Nr. 593/1995; § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (Закон за случайния превоз), BGBl. Nr. 112/1996; § 6; и

Kraftfahrliniengesetz (Закон за редовните превози), BGBl. I Nr. 203/1999, с измененията, §§ 7 и 8.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **EL**: за оператори на услуги по автомобилни превози на товари. За да се упражнява професията на автомобилен превозвач на товари, е необходим гръцки лиценз. Лицензите се издават при недискриминационни условия и въз основа на принципа на реципрочност (CPC 7123).

Мерки:

EL: Лицензиране на оператори на автомобилни превози на товари: Гръцки закон 3887/2010 (Държавен вестник

A 174), изменен с член 5 от Закон 4038/2012 (Държавен вестник А 14)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В ІЕ: За междуградски автобусни услуги се извършва анализ на икономическите нужди. Основни критерии: брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места (CPC 7121, CPC 7122).

В МТ: таксиметрови услуги — прилагат се числени ограничения за броя на лицензите.

Карозини (превозни средства, теглени от коне): прилагат се числени ограничения за броя на лицензите (CPC 712).

В РТ: За предлагането на услуги за ползване на лимузини се извършва анализ на икономическите нужди. Основни критерии: брой на съществуващите обекти и въздействие върху тях, гъстота на населението, географско разпределение, въздействие върху условията на пътното движение и разкриване на нови работни места (CPC 71222).

Мерки:

ІЕ: *Public Transport Regulation Act 2009 (Закон за регулиране на обществения транспорт, 2009 г.).*

МТ: *Правилник за таксиметровите услуги (SL499.59).*

РТ: *Декрет-закон 41/80 от 21 август.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В CZ: изисква се учредяване в Чешката република (без клонове).

Мерки:

CZ: *Закон № 111/1994. Сборник за автомобилния транспорт.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В SE: необходим е шведски лиценз, за да се упражнява професията на автомобилен превозвач. Критериите за получаване на лиценз за извършване на таксиметрови услуги включва определянето от дружеството на физическо лице, което да действа като ръководител на транспортната дейност (фактическо изискване за пребиваване — вж. шведската резерва относно видовете установяване).

Мерки:

SE: *Yrkestrafiklag (2012:210) (Закон за професионалния превоз);*

Yrkestrafikförfordning (2012:237) (Правителствена наредба за професионалния превоз);

Taxitrafiklag (2012:211) (Закон за таксиметровите услуги); и

Taxitrafikförordning (2012:238) (Правителствена наредба за таксиметровите услуги).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **SK**: Концесия за таксиметрови услуги и разрешение за работа като таксиметров диспечер могат да бъдат предоставени на лице, което пребивава или е установено на територията на Словашката република или в друга държава — членка на ЕИП.

Мерки:

Закон № 56/2012 Сборник за автомобилния транспорт.

г) Спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **ЕС**: за предоставянето на услуги по наземно обслужване може да се изисква установяване на територията на Европейския съюз. Степента на отвореност по отношение на предоставянето на услуги по наземно обслужване зависи от размера на летището. Броят на доставчиците на всяко летище може да бъде ограничен. За „големите летища“ ограничението не може да бъде по-малко от двама доставчици.

Мерки:

ЕС: Директива 96/67/ЕО на Съвета от 15 октомври 1996 г. относно достъп до пазара на наземни услуги в летищата на Общността.

В **BE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): за услуги в областта на наземното обслужване се изисква реципрочност.

Мерки:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (член 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (член 14); и

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (член 14).

д) Помощни услуги за всички видове транспорт (част от CPC 748)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

ЕС (прилага се и на регионалното равнище на управление): услуги по митническо оформяне в Съюза могат да бъдат предоставяни само от местни юридически лица, установени в Съюза.

Мерки:

ЕС: Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

Резерва № 17 — Дейности, свързани с енергетиката

Сектор — подсектор: Дейности, свързани с енергетиката — минно дело и добивна промишленост; производство, пренос и разпределение на електроенергия, газ, топлинна енергия и топла вода за собствена сметка; тръбопроводен транспорт на горива; услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод; и услуги, свързани с енергоразпределението

Отраслова класификация: ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, част от 742, 8675, 883, 887

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

a) Минно дело и добивна промишленост (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675, 883)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **NL**: проучването и експлоатацията на въглеводороди в Нидерландия винаги се извършват съвместно от частно дружество и от публично дружество (с ограничена отговорност), определени от министъра на икономиката. В членове 81 и 82 от Закона за минното дело се предвижда, че всички акции в това определено дружество трябва да са пряко или косвено притежание на нидерландската държава (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).

В **BE**: проучването и експлоатацията на минерални ресурси и други неживи ресурси в териториалните води и в континенталния шелф могат да бъдат възлагани на концесия. Концесионерът трябва да има адрес за уведомяване в Белгия (ISIC Rev. 3.1:14).

В **IT** (прилага се и на регионалното равнище на управление по отношение на проучването): за мините, които са собственост на държавата, се прилагат специфични правила за експлоатация и добив. Преди извършването на всяка дейност по експлоатация е необходимо разрешение за проучване („permesso di ricerca“, член 4 от Кралски указ 1447/1927). Това разрешение има срок на действие, определя точно границите на проучваната земна повърхност и за едно и също пространство на различни лица или дружества може да се издава повече от едно разрешение за проучване (този вид лиценз не е непременно изключителен). За култивирането и експлоатацията на минерали се изисква разрешение („concessione“, член 14) от регионалния орган (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14, CPC 8675, 883).

Мерки

BE: *Arrêté Royal du 1er septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental.*

IT: *Услуги по експлоатация: Кралски указ 1447/1927; Законодателен декрет 112/1998, член 34.*

NL: *Mijnbouwwet (Закон за минното дело).*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **BG:** Дейностите по търсене или проучване на подземни богатства на територията на Република България, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Черно море подлежат на разрешителен режим, а дейностите по добив и експлоатация са предмет на концесия, която се предоставя съгласно Закона за подземните богатства.

Забранено е участието, било то пряко или непряко, на дружества, регистрирани в рамките на юрисдикции с преференциален данъчен режим (т. нар. офшорни зони) или подобни, в открити тръжни процедури за издаване на разрешения или предоставяне на концесия за търсене, проучване или добив на подземни богатства, включително на уранови и ториеви руди, както и за експлоатация на съществуващо вече издадено разрешение или концесия, като този вид дейности се изключват, в това число и възможността за регистрация на геоложко или търговско откритие по отношение на залежи, открити в резултат на проучване.

Добивът на уранова руда е прекратен с Постановление на Министерски съвет № 163 от 20.8.1992 г.

По отношение на проучването и добива на ториева руда се прилага общият режим на разрешения и концесии. Решенията за позволяване на експлоатацията или добива на ториева руда се вземат въз основа на недискриминационен индивидуализиран подход за всеки конкретен случай.

Съгласно разпоредбите на Решение на Народното събрание на Република България от 18 януари 2012 г. (14 юни 2012 г.), се забранява прилагането на технологията на хидравлично разбиване (фракинг) с цел търсене, проучване или добив на нефт и природен газ.

Проучването и добивът на шистов газ са забранени (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.112, 3.1 13, 3.1 14).

Мерки:

BG: *Закон за подземните богатства;*

Закон за концесиите;

Закон за приватизация и следприватизационен контрол;

Закон за безопасно използване на ядрената енергия; Решение на Народното събрание на Република България от 18 януари 2012 г.; Закон за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици; Закон за подземните богатства.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

В **СУ**: Министерският съвет може да откаже да разреши дейностите по търсене, проучване и добив на въглеродороди да се извършват от всеки правен субект, който е ефективно контролиран от Обединеното кралство или от граждани на Обединеното кралство. След предоставянето на разрешение никой правен субект не може да попадне под прекия или непряк контрол на Обединеното кралство или на гражданин на Обединеното кралство без предварителното одобрение на Съвета на министрите. Съветът на министрите може да откаже да предостави разрешение на правен субект, който е ефективно контролиран от Обединеното кралство или от гражданин на Обединеното кралство, ако Обединеното кралство не предоставя на правни субекти от Републиката или на правни субекти от държави членки, по отношение на достъпа до и упражняването на дейностите по търсене, проучване и експлоатация на въглеродороди, третиране, сравнимо с това, което Републиката или държавата членка предоставя на правни субекти от Обединеното кралство (ISIC Rev. 3.1 1110).

Мерки:

СУ: Закон за въглеродородите (Закон за търсенето, проучването и експлоатацията) от 2007 г. (Закон 4(1)/2007), с измененията.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **СК**: за минно дело, дейности, свързани с минното дело, и геоложки дейности се изисква учредяване като юридическо лице в ЕИП (без клонове). Минното дело и дейностите по търсене, обхванати от Закон № 44/1988 на Словашката република относно защитата и експлоатацията на природните ресурси, са регулирани по недискриминационен начин, включително чрез мерки на обществения ред, чиято цел е да се гарантира опазването и защитата на природните ресурси и на околната среда, като например разрешение или забрана на някои добивни технологии. От съображения за правна сигурност се уточнява, че тези мерки включват забрана на използването на цианидно излужване при обработката или пречистването на минерали, изискване за специално разрешение в случай на хидравлично разбиване (фракинг) за дейностите по търсене, проучване или добив на нефт и газ, както и предварително одобрение чрез местен референдум в случай на ядрени/радиоактивни минерални ресурси. Това не увеличава несъответстващите аспекти на съществуващата мярка, за която е формулирана резервата. (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14, CPC 5115, 7131, 8675 и 883).

Мерки

СК: Закон 51/1988 за минното дело, взривните вещества и държавната администрация за минното дело; и Закон 569/2007 за геоложката дейност, Закон № 44/1988 за опазване и експлоатация на природните ресурси.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

Във **FI**: проучването и експлоатацията на минерални ресурси подлежат на лицензионен режим, като лицензите за добив на ядрени материали се предоставят от правителството. За обратното изкупуване на миннодобивен обект се изисква разрешение от правителството. Разрешение може да бъде предоставено на физическо лице, пребиваващо в ЕИП, или на юридическо лице,

установено в ЕИП. Може да се приложи тест за икономическа необходимост (ISIC Rev. 3.1 120, CPC 5115, 883, 8675).

В **IE**: от проучвателните и миннодобивните дружества, извършващи дейност в Ирландия, се изисква да имат присъствие в държавата. В случай на проучване за находища на минерали се изисква при започването на работа дружествата (ирландски и чуждестранни) да прибегнат до услугите на агент или на местен управител на проучване в Ирландия. В случай на добив се изисква възложеният от държавата лизинг или лиценз да е притежание на дружество, учредено като юридическо лице в Ирландия. Не съществуват ограничения по отношение на притежаването на такова дружество (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 13, 3.1 14, CPC 883).

Мерки

FI: Kaivoslaki (Закон за минното дело) (621/2011); и

Ydinenergialaki (Закон за ядрената енергетика) (990/1987).

IE: Minerals Development Acts 1940—2017 (Законови за развитието на добива на минерали 1940—2017 г.); и Planning Acts and Environmental Regulations (Законови за планиране и Нормативна уредба в областта на околната среда).

По отношение само на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **SI**: За проучването и експлоатацията на минерални ресурси, включително регулираните услуги, свързани с минното дело, се изисква установяване във или гражданство на ЕИП, Конфедерация Швейцария или член на ОИСП (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC Rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC Rev., ISIC Rev. 3.1 14, CPC 883, CPC 8675).

Мерки

SI: Закон за минното дело от 2014 г.

б) Производство, пренос и разпределение на електроенергия, газ, топлинна енергия и топла вода за собствена сметка; тръбопроводен транспорт на горива; услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод; услуги, свързани с енергоразпределението (ISIC Rev. 3.1 40, 3.1 401, CPC 63297, 713, част от 742, 74220, 887)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **DK**: преди да започне работа собственикът или ползвателят, който възнамерява да създаде газова инфраструктура или тръбопровод за пренос на суров или рафиниран нефт и на нефтени продукти и природен газ, трябва да получи разрешение от местните власти. Броят на издаваните разрешения може да бъде ограничен (CPC 7131).

В **MT**: EneMalta plc разполага с монопол върху електроснабдяването (ISIC Rev. 3.1 401; CPC 887).

В **NL**: електроразпределителната мрежа и газопроводната мрежа са изключителна собственост на нидерландското правителство (преносни системи) и други публични органи (разпределителни системи) (ISIC Rev. 3.1 040, CPC 71310).

Мерки:

DK: Lov om naturgasforsyning, LBK 1127 05/09/2018, lov om varmforsyning, LBK 64 21/01/2019, lov om Energinet, LBK 997 27/06/2018. Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Закон № 1257 от 27 ноември 2019 г. за договарянето, установяването и експлоатацията на петролни танкери, системи за разпределение на нефт и природен газ и тръбопроводи).

MT: Закон EneMalta Cap. 272 и Закон EneMalta (Прехвърляне на активи, права, пасиви и задължения) Cap. 536.

NL: Elektriciteitswet 1998; Gaswet.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **АТ:** по отношение на преноса на газ разрешение се предоставя само на лица с национална принадлежност към държава — страна по Споразумението за ЕИП, с местожителство или седалище в ЕИП. Предприятията и съдружията трябва да имат седалище в ЕИП. Операторът на мрежата трябва да назначи изпълнителен директор и технически директор, отговорен за техническия контрол на работата на мрежата, като и двамата трябва да са граждани на държава — страна по Споразумението за ЕИП.

Компетентният орган може да отмени изискванията за национална принадлежност и местожителство/седалище, ако се счита, че експлоатацията на мрежата е от обществен интерес.

За превоза на стоки, различни от газ и вода, се прилага следното:

- (i) по отношение на физическите лица разрешение се дава само на граждани на държави — страни по Споразумението за ЕИП, които трябва да имат местожителство в Австрия; и
- (ii) предприятията и съдружията трябва да имат седалище в Австрия. Прилага се тест за икономическа необходимост или интерес. Трансграничните тръбопроводи не бива да застрашават интересите на Австрия от гледна точка на сигурността, нито нейния статут на неутрална държава. Предприятията и съдружията трябва да назначат изпълнителен директор, който трябва да е гражданин на държава — страна по Споразумението за ЕИП. Компетентният орган може да отмени изискванията за гражданство и местожителство, ако се счита, че експлоатацията на тръбопровода е от икономически интерес за държавата (CPC 713).

Мерки:

АТ: Rohrleitungsgesetz (Закон за тръбопроводния транспорт), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) и (2), §§ 5 (1) и (3), 15, 16; и

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (Закон за газа), BGBl. I Nr. 107/2011, членове 43 и 44, членове 90 и 93.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и съвети на директорите; по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара (прилага се само на регионалното равнище на управление), местно присъствие:

В **АТ**: по отношение на преноса и разпределението на електроенергия, разрешение се предоставя само на лица с национална принадлежност към държава — страна по Споразумението за ЕИП, с местожителство или седалище в ЕИП. Ако операторът назначи изпълнителен директор или арендатор, изискването за местожителство се отменя.

Юридическите лица (предприятията) и съдружията трябва да имат седалище в държава — страна по Споразумението за ЕИП. Те трябва да назначат изпълнителен директор или арендатор, който трябва да е гражданин на държава — страна по Споразумението за ЕИП, с местожителство в ЕИП.

Компетентният орган може да отмени изискванията за местожителство и национална принадлежност, ако се счита, че експлоатацията на мрежата е от обществен интерес (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 887).

Мерки:

АТ: *Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. № 59/2006, с измененията;*

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. № 7800/2005, с измененията; Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -

organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006), LGBl. № 1/2006, с измененията; Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. № 75/1999, с измененията;

Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler

Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012), LGBl. Nr. 134/2011;

Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie

(Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz), LGBl. № 59/2003, с измененията;

Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz

2005 – WEIWG 2005), LGBl. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. №

70/2005; u

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBl. Nr. 24/2006;

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **СЗ**: за производството, преноса, разпределението и търговията с електроенергия и други дейности на участниците на пазара на електроенергия, за производството, преноса, разпределението, съхранението и търговията с газ, както и за производството и разпределението на топлинна енергия се изисква разрешение. То може да бъде предоставено само на физическо лице с разрешение за пребиваване или на юридическо лице, установено в Европейския съюз. Съществуват изключителни права по отношение на електропреносните и

газопреносните лицензи и лицензите за пазарен участник (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).

В **LT**: лицензи за пренос, разпределение, снабдяване и организиране на търговията с електроенергия могат да бъдат издавани само на юридически лица, установени в Република Литва или на клонове на чуждестранни юридически лица или други организации от друга държава членка, установени в Република Литва. Разрешенията за производство на електроенергия, разработване на мощности за производство на електроенергия и изграждане на директна електропроводна линия могат да се издават на физически лица, пребиваващи в Република Литва, или на юридически лица, установени в Република Литва, или на клонове на юридически лица или други организации от други държави членки, установени в Република Литва. Тази резерва не се прилага за консултантските услуги, свързани с преноса и разпределението на електроенергия срещу възнаграждение или по договор (ISIC Rev. 3.1 401, CPC 887).

В случая на горива се изисква установяване. лицензи за пренос и разпределение, съхранение на горива и втечняване на природен газ могат да бъдат издавани само на юридически лица, установени в Република Литва или на клонове на чуждестранни юридически лица или други организации (дъщерни дружества) от друга държава членка, установени в Република Литва.

Тази резерва не се прилага за консултантските услуги, свързани с преноса и разпределението на горива срещу възнаграждение или по договор (CPC 713, CPC 887).

В **PL**: съгласно Закона за енергетиката следните дейности подлежат на лицензиране:

(i) производството на горива или енергия, с изключение на: производство на твърди или газообразни горива; производството на електроенергия посредством използването на източници на електроенергия с общ капацитет не повече от 50 MW, различни от възобновяеми енергийни източници; комбинираното производство на електрическа и топлинна енергия посредством използването на източници с общ капацитет не повече от 5 MW, различни от възобновяеми енергийни източници; производството на топлинна енергия посредством използването на източници с общ капацитет не повече от 5 MW;

(ii) съхранението на газообразни горива в инсталации за съхранение, втечняването на природен газ и регазификацията на втечен природен газ в инсталации за ВПГ, както и съхранението на течни горива, с изключение на: локалното съхранение на втечен газ при инсталации с капацитет, по-малък от 1 MJ/s, и съхранението на течни горива в търговията на дребно;

(iii) преносът и разпределението на горива или енергия, с изключение на: разпределението на газообразни горива в мрежи с капацитет под 1 MJ/s и преносът или разпределението на топлинна енергия, ако общият капацитет, поръчан от клиентите, не надвишава 5 MW;

(iv) търговията с горива или енергия, с изключение на: търговията с твърди горива; търговията с електроенергия посредством инсталации с напрежение, по-ниско от 1 kV, притежавани от клиента; търговията с газообразни горива, ако годишният им оборот не надхвърля равностойността на 100 000 EUR; търговията с втечен газ, ако годишният оборот не надхвърля 10 000 EUR; и търговията с газообразни горива и електроенергия, извършвана на стоковите борси от брокерски къщи, които

извършват брокерска дейност на стоковата борса въз основа на закона от 26 октомври 2000 г. за стоковите борси, както и търговията с топлинна енергия, ако капацитетът, поръчан от клиентите, не надвишава 5 MW. Ограниченията върху оборота не се прилагат за услуги по търговия на едро с газообразни горива или втечен газ или за услуги по търговия на дребно с бутилиран газ.

Компетентният орган може да предостави лиценз само на заявител, който е регистрирал основното си място на стопанска дейност или пребиваване на територията на държава — членка на ЕС, на държава — страна по Споразумението за ЕИП, или на Конфедерация Швейцария (ISIC Rev. 3.1 040, CPC 63297, 74220, CPC 887).

Мерки:

CZ: Закон № 458/2000 Coll за стопанските условия и публичната администрация в енергийните сектори (Законът за енергетиката).

LT: Закон на Република Литва за природния газ от 10 октомври 2000 г., № VIII-1973; и Закон на Република Литва за електроенергията от 20 юли 2000 г., № VIII-1881.

PL: Закон за енергетиката от 10 април 1997 г., членове 32 и 33.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **SI:** За производството, търговията, доставката до крайните клиенти, преноса и разпределението на електроенергия и природен газ се изисква установяване в Европейския съюз (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, CPC 7131, CPC 887).

Мерки:

SI: Energetski zakon (Закон за енергетиката) 2014 г., Държавен вестник на Република Словения, № 17/2014. и Закон за минното дело от 2014 г.

Резерва № 18 — Селско стопанство, риболов и производство

Сектор — подсектор: Селско стопанство, лов, горско стопанство; животновъдство и отглеждане на северни елени, риболов и аквакултура; издателска и полиграфическа дейност и възпроизвеждане на записани носители

Отраслова класификация: ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 881, 882, 88442

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Изисквания за ефективност
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: ЕС/държава членка (освен ако е посочено друго)

Описание:

a) Селско стопанство, лов и горско стопанство (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране:

В **IE**: За установяването на обекти от страна на чуждестранни граждани за упражняване на дейност в областта на мелничарството се изисква получаване на разрешение (ISIC Rev. 3.1 1531).

Мерки:

IE: Закон за земеделската продукция (зърнени култури), 1933 г.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: само лица с национална принадлежност към държава — страна по Споразумението за ЕИП, с пребиваване в район, обитаван от северни елени, могат да притежават стопанство за северни елени и да се занимават с отглеждането им. Могат да бъдат предоставени изключителни права.

Във **FR**: изисква се предварително разрешение, за да бъде прието дадено лице за член на земеделска кооперация или за да действа в качеството на директор на земеделска кооперация (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015).

В **SE**: само народът Саами може да притежава стопанство за отглеждане на северни елени и да упражнява дейност по отглеждането им.

Мерки:

FI: *Poronhoitolaki (Закон за отглеждането на северни елени) (848/1990), глава 1, с. 4, протокол 3 към Договора за присъединяване на Финландия.*

FR: *Code rural et de la pêche maritime.*

SE: Закон за отглеждането на северни елени (1971:437), член 1.

б) Риболов и аквакултура (ISIC Rev. 3.1 050, 0501, 0502, CPC 882)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране и трансгранични услуги: Достъп до пазара:

Във **FR**: на френски плавателен съд, плаващ под френско знаме, може да се издава разрешение за риболов или да се разрешава риболов въз основата на национални квоти само когато съществува действителна икономическа връзка на територията на Франция и плавателният съд се направлява и контролира от постоянен обект, намиращ се на територията на Франция (ISIC Rev. 3.1 050, CPC 882).

Мерки:

FR: *Code rural et de la pêche maritime.*

в) Производство — издателска и полиграфическа дейност, възпроизвеждане на записани носители (ISIC Rev. 3.1 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране и трансгранични услуги: достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **LV**: само юридически лица, учредени като такива в Латвия, и физически лица от Латвия имат правото да създават и да публикуват средства за масово осведомяване. Не са разрешени клонове (CPC 88442).

Мерки:

LV: *Закон за печата и другите средства за масово осведомяване, член 8.*

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **DE** (прилага се и на регионалното равнище на управление): всеки публично разпространяван или отпечатван вестник, списание или подобно периодично издание трябва ясно да посочва „отговорен редактор“ (собствено и фамилно име и адрес на физическо лице). Може да се изисква отговорният редактор да бъде постоянно пребиваващ в Германия, в Европейския съюз или в държава от ЕИП. Федералният министър на вътрешните работи може да разреши изключения (ISIC Rev. 3.1 223, 224).

Мерки:

DE:

Регионално равнище:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW);

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG);

Berliner Pressegesetz (BlPrG);

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG);

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG);

Hamburgisches Pressegesetz;

Hessisches Pressegesetz (HPresseG);

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V);

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG);

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW);

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz;

Saarländisches Mediengesetz (SMG);

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG);

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (Landespressegesetz);

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH);

Thüringer Pressegesetz (TPG).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В ИТ: Доколкото Обединеното кралство позволява на италиански инвеститори да притежават повече от 49 процента от капитала и правата на глас в издателски дружества в Обединеното кралство, Италия ще позволи на инвеститори от Обединеното кралство да притежават повече от 49 процента от капитала и правата на глас в италиански издателски дружества при същите условия (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Мерки:

ИТ: Закон 416/1981, член 1 (и последващите му изменения).

По отношение на либерализирането на инвестициите — висше ръководство и съвети на директорите:

В **PL**: има изискване за гражданство на главните редактори на вестници и списания (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Мерки:

PL: Закон от 26 януари 1984 г. за печатните средства за масово осведомяване, Сборник закони, № 5, точка 24, с последващите изменения.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **SE**: физическите лица, собственици на периодични издания, отпечатвани и публикувани в Швеция, трябва да пребивават в Швеция или да са граждани на държава — страна по Споразумението за ЕИП. Собствениците на такива периодични издания, които са юридически лица, трябва да са установени в държава от ЕИП. Отговорният редактор за периодичните издания, отпечатани и публикувани в Швеция, и за техническите записи трябва да има местожителство в Швеция (ISIC Rev. 3.1 22, CPC 88442).

Мерки:

SE: Закон за свободата на печата (1949:105);

Закон за правото на свободно изразяване (1991:1469); и

Наредби във връзка със закона за свободата на печата и закона за правото на свободно изразяване (1991:1559).

Списък на Обединеното кралство

Резерва № 1 — Всички сектори

Резерва № 2 — Професионални услуги (всички професии, с изключение на свързаните със здравето)

Резерва № 3 — Професионални услуги (ветеринарни услуги)

Резерва № 4 — Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Резерва № 5 — Бизнес услуги

Резерва № 6 — Комуникационни услуги

Резерва № 7 — Транспортни услуги и спомагателни услуги в областта на транспорта

Резерва № 8 — Дейности, свързани с енергетиката

Резерва № 1 — Всички сектори

Сектор:	<i>Всички сектори</i>
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност
Глава:	Либерализиране на инвестициите
Равнище на управление:	Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

По отношение на либерализирането на инвестициите — изисквания за ефективност:

Обединеното кралство може да наложи изпълнението на задължение или ангажимент, поети в съответствие с разпоредбите, уреждащи ангажиментите след отправянето на предложение, в Кодекса за поглъщанията и сливанията на дружествата, регистрирани на фондовата борса, или съгласно актовете за поемане на ангажименти във връзка с поглъщания или сливания, когато задължението или ангажиментът не е наложен, нито се изисква като условие за одобрение на поглъщането или сливането.

Мерки:

Кодекс за поглъщанията и сливанията на дружествата, регистрирани на фондовата борса

Закон за търговските дружества от 2006 г.

Закон за собствеността (Други разпоредби) от 1989 г. по отношение на изпълнението на актовете за поемане на ангажименти във връзка с поглъщания или сливания

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране и висше ръководство и управителни съвети

Тази резерва се прилага само за здравни, социални или образователни услуги:

Обединеното кралство може — при продажбата или разпореждането със свои дялове в собствения капитал или активи в съществуващо държавно предприятие или съществуващ субект на държавното управление, предоставящ здравни, социални или образователни услуги (СРС 93, 92) — да забрани или да наложи ограничения по отношение на притежаването на такова дялово участие или активи от предприемачи от Съюза или техни предприятия, както и по отношение на възможността собственици на такова дялово участие или активи да упражняват контрол над така формираното предприятие. По отношение на такава продажба или друг вид разпореждане Обединеното кралство може да приема или да запазва в сила всякакви мерки, свързани с гражданството на висшите ръководни кадри или членове на управителните съвети, както и всякакви мерки, които налагат ограничения по отношение на броя на доставчиците.

За целите на настоящата резерва:

- (i) всяка мярка, приета или запазена в сила след на влизането в сила на споразумението, която към момента на продажбата или друг вид разпореждане забранява или налага ограничения по отношение на притежаването на дялове в собствения капитал или активи или налага изискване за национална принадлежност или ограничения по отношение на броя на доставчиците съгласно описаното в настоящата резерва, се счита за съществуваща мярка; и
- (ii) „държавно предприятие“ означава предприятие, притежавано или контролирано чрез дялово участие в собствеността от Обединеното кралство, и включва предприятие, установено след датата на влизане в сила на споразумението единствено с цел продажба или разпореждане с дялове в собствения капитал или активи от съществуващо държавно предприятие или съществуващ субект на държавното управление.

Мерки:

Както е посочено под елемент „описание“ по-горе.

Резерва № 2 — Професионални услуги (всички професии, с изключение на свързаните със здравето)

Сектор — подсектор: Професионални услуги — правни услуги; Одиторски услуги

Отраслова класификация: Част от CPC 861, CPC 862

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

(а) Правни услуги (част от CPC 861)

За да се предоставят определени правни услуги, може да е необходимо да се получи разрешение или лиценз от компетентен орган или да се спазят изискванията за регистрация. Доколкото изискванията за получаване на разрешение или лиценз или за регистрация са недискриминационни и съответстват на задълженията, наложени от член SERVIN 5.49, те не са включени в списъка. Те могат да се състоят например в изискване за това да са получени определени квалификации, да е завършен признат период на обучение или при членство да има седалище или пощенски адрес в рамките на юрисдикцията на компетентния орган.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

За предоставянето на някои правни услуги в областта на вътрешното право на Обединеното кралство съответният професионален или регулаторен орган може да приложи изискване за пребиваване (търговско присъствие). Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма.

За предоставянето на някои правни услуги в областта на вътрешното право на Обединеното кралство във връзка с имиграцията съответният професионален или регулаторен орган може да приложи изискване за пребиваване.

Мерки:

За Англия и Уелс — Закон за адвокатурата от 1974 г., Закон за правораздаването от 1985 г. и Закон за правните услуги от 2007 г. За Шотландия — Закон за адвокатурата (в Шотландия) от 1980 г. и Закон за правните услуги (в Шотландия) от 2010 г. За Северна Ирландия — Наредба за адвокатурата (в Северна Ирландия) от 1976 г. За всички юрисдикции — Закона за имиграцията и убежището от 1999 г. Освен това мерките, приложими във всяка юрисдикция, включват всички изисквания, установени от професионалните и регулаторните органи.

(b) Одиторски услуги (СРС 86211, 86212, различни от счетоводство и счетоводни услуги)

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

Компетентните органи на Обединеното кралство могат да признаят като еквивалентна правоспособността на даден одитор, гражданин на Съюза или на трета държава, с цел той да бъде оправомощен да действа като регистриран одитор в Обединеното кралство при условия на реципрочност (СРС 8621).

Мерки:

Закон за търговските дружества от 2006 г.

Резерва № 3 — Професионални услуги (ветеринарни услуги)

Сектор — подсектор: Професионални услуги — ветеринарни услуги

Отраслова класификация: CPC 932

Вид резерва: Достъп до пазара
  Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

За дейности в сферата на ветеринарната медицина се изисква физическо присъствие. Практикуването на ветеринарна медицина е запазено за квалифицирани ветеринарни лекари, които са членове на Кралската колегия на ветеринарните лекари (RCVS).

Мерки:

Закон за ветеринарните лекари от 1966 г.

Резерва № 4 — Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Сектор — подсектор: услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)

Отраслова класификация: CPC 851, 853

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

За публично финансираните услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД), които се ползват от финансиране, предоставяно от Обединеното кралство, изключителни права или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на Обединеното кралство и на юридически лица от Обединеното кралство със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Обединеното кралство (CPC 851, 853).

Настоящата резерва не засяга [част пет] [Участие в програми на Съюза, добро финансово управление и финансови разпоредби] и не изключва възлагането на обществени поръчки от някоя от страните, нито субсидиите или безвъзмездните средства в параграфи 6 и 7 от член SERVIN 1.1 [Цел и обхват].

Мерки:

Всички съществуващи понастоящем и всички бъдещи програми за научни изследвания или иновации.

Резерва № 5 — Бизнес услуги

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори и други бизнес услуги

Отраслова класификация: Част от CPC 831

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

За отдаването под наем или на лизинг без екипаж (сух лизинг) на въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи от Обединеното кралство, се прилагат изискванията за регистрация на въздухоплавателните средства. Споразуменията за сух лизинг, по които е страна въздушен превозвач от Обединеното кралство, са предмет на изискванията на националното право в областта на безопасността на въздухоплаването, като например предварително одобрение и други условия, приложими за използването на въздухоплавателни средства, регистрирани в трети държави. За да бъде регистрирано въздухоплавателното средство, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол (CPC 83104).

По отношение на услугите за компютърни системи за резервация (КСР), когато доставчиците на КСР услуги, упражняващи дейност извън Обединеното кралство, не предоставят на въздушните превозвачи от Обединеното кралство третиране, равностойно на предлаганото в Обединеното кралство (т.е. недискриминационно), или когато въздушните превозвачи извън Обединеното кралство не предоставят на доставчиците на КСР услуги от Обединеното кралство третиране, равностойно на предоставяното в Обединеното кралство, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно дискриминационно третиране съответно на въздушните превозвачи извън Обединеното кралство от страна на доставчиците на КСР услуги, упражняващи дейност в Обединеното кралство, или на доставчиците на КСР услуги извън Обединеното кралство от страна на въздушните превозвачи от Обединеното кралство.

Мерки: Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (преработен), запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите за извършване на въздухоплавателни услуги (изменение и т.н.) (напускане на ЕС) (S.I. 2018/1392).

Регламент (ЕО) № 80/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. относно кодекс за поведение при компютризираните системи за резервация и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2299/89 на Съвета, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за

Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите от 2018 г. относно компютърните системи за резервация (изменение) (напускане на ЕС) (S.I. 2018/1080).

Резерва № 6 — Комуникационни услуги

Сектор — подсектор: Комуникационни услуги — пощенски и куриерски услуги

Отраслова класификация: Част от CPC 71235, част от CPC 73210 и част от CPC 751

Вид резерва: Достъп до пазара

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

Организацията на поставянето на пощенски кутии на обществени пътища, издаването на пощенски марки и предоставянето на услуги по доставяне на препоръчани пратки в хода на съдебни или административни процедури могат да бъдат ограничени съгласно националното законодателство. От съображения за правна сигурност се уточнява, че към пощенските оператори могат да се прилагат специфични задължения за предоставяне на универсална услуга или финансово участие в компенсационен фонд.

Мерки:

Закон за пощенските услуги от 2011 г.

Резерва № 7 — Транспортни услуги и спомагателни услуги в областта на транспорта

Сектор — подсектор: Транспортни услуги — спомагателни услуги в областта на водния транспорт, спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт, спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт, спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт

Отраслова класификация: CPC 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 748, 749

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

(a) Спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт (CPC 746)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Степента на отвореност по отношение на предоставянето на услуги по наземно обслужване зависи от размера на летището. Броят на доставчиците на всяко летище може да бъде ограничен. За „големите летища“ ограничението не може да бъде по-малко от двама доставчици.

Мерки:

Разпоредби за летищата (наземно обслужване) от 1997 г. (S.I. 1997/2389)

(b) Помощни услуги за всички видове транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги- достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Митническите услуги, включително услугите по митническо оформяне и услугите, свързани с използването на съоръжения за временно складиране или митнически складове, могат да се предоставят само от лица, установени в Обединеното кралство. За да се избегнат съмнения, това включва лица, пребиваващи в Обединеното кралство, лица с постоянно място на стопанска дейност в Обединеното кралство или със седалище в Обединеното кралство.

Мерки:

Данъчно облагане (Закон за трансграничната търговия) от 2018 г.; Закон за митата и акцизите от 1979 г. Разпоредби за митниците (износ) (напускане на ЕС) от 2019 г.; Разпоредби за митниците (вносни мита) (напускане на ЕС) от 2018 г.; Разпоредби за митниците (специални режими и пасивно усъвършенстване) (напускане на ЕС) от 2018 г.; Разпоредби 2019/1215 за митниците и акцизите (Други разпоредби и изменения) (напускане на ЕС).

(с) Спомагателни услуги в областта на водния транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

По отношение на пристанищните услуги управителният орган на дадено пристанище или компетентният орган може да ограничи броя на доставчиците на пристанищни услуги за дадена пристанищна услуга.

Мерки:

Регламент (ЕС) 2017/352 от 15 февруари 2017 г. за създаване на рамка за предоставянето на пристанищни услуги и общи правила за финансовата прозрачност на пристанищата, член 6, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите от 2020 г. за услугите за пилотаж и пристанищните услуги (изменение) (напускане на ЕС) (S.I. 2020/671)

Правилник за пристанищните услуги от 2019 г.

Резерва № 8 — Дейности, свързани с енергетиката

Сектор — подсектор: Дейности, свързани с енергетиката — минно дело и добивна промишленост

Отраслова класификация: ISIC Rev. 3.1 11, 8675, 883

Вид резерва: Достъп до пазара

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Равнище на управление: Централно и регионално (освен ако не е посочено друго)

Описание:

Необходим е лиценз за предприемането на дейности по проучване и добив в континенталния шелф на Обединеното кралство (UKCS), както и за предоставянето на услуги, които изискват пряк достъп до природни ресурси или тяхната експлоатация.

Тази резерва се прилага за производствените лицензи, издавани по отношение на континенталния шелф на Обединеното кралство. За да бъде притежател на лиценз, дружеството трябва да има място на стопанска дейност в Обединеното кралство. Това означава едно от следните:

- (i) присъствие на персонал в Обединеното кралство;
- (ii) регистрация на дружество от Обединеното кралство в Камарата на дружествата; или
- (iii) регистрация на клон на чуждестранно дружество в Обединеното кралство в Камарата на дружествата.

Това изискване се прилага за всяко дружество, което подава заявление за нов лиценз, както и за всяко дружество, което иска да се присъедини към съществуващ лиценз чрез разпределяне. То се прилага за всички лицензи и за всички предприятия, независимо от това дали те са оператори или не. За да може да бъде страна по лиценз в дадена производствена сфера, дадено дружество трябва: а) да е регистрирано в Камарата на дружествата като дружество от Обединеното кралство; или б) да осъществява своята дейност чрез постоянен обект в Обединеното кралство, както е определено в раздел 148 от Закона за финансите от 2003 г. (за което обикновено се изисква присъствие на персонал) (ISIC Rev. 3.1 11, CPC 883, 8675).

Мерки:

Закон за петрола и петролните продукти от 1998 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ *SERVIN-2*: БЪДЕЩИ МЕРКИ

Уводни бележки

1. В списъците на Обединеното кралство и на Съюза се определят по силата на член *SERVIN 2.7* [Несъответстващи на изискванията мерки — либерализиране на инвестициите], член *SERVIN.3.6* [Несъответстващи на изискванията мерки — трансгранична търговия с услуги] и член *SERVIN.5.50* [Несъответстващи на изискванията мерки — правни услуги] резервите, изразени от Обединеното кралство и Европейския съюз по отношение на съществуващите мерки, които не съответстват на задълженията, наложени от:
  - (a) Член *SERVIN.2.2* [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите] или член *SERVIN.3.2* [Достъп до пазара — трансгранична търговия с услуги];
  - (b) Член *SERVIN.3.3* [Местно присъствие — трансгранична търговия с услуги];
  - (c) Член *SERVIN.2.3* [Национално третиране — либерализиране на инвестициите] или *SERVIN.3.4* [Национално третиране — трансгранична търговия с услуги];
  - (d) Член *SERVIN.2.4* [Третиране като най-облагодетелствана нация — либерализиране на инвестициите] или член *SERVIN.3.5* [Третиране като най-облагодетелствана нация — трансгранична търговия с услуги];
  - (e) Член *SERVIN.2.5* [Висше ръководство и управителни съвети];
  - (f) Член *SERVIN.2.6* [Изисквания за ефективност]; или
  - (g) Член *SERVIN.5.49* [Задължения — правни услуги].
2. Резервите на дадена страна не засягат правата и задълженията на страните по ГАТС.
3. Всяка резерва съдържа следните елементи:
  - (a) „сектор“ се отнася до общия сектор, в който е формулирана резервата;
  - (b) „подсектор“ се отнася до конкретния сектор, в който е формулирана резервата;
  - (c) „отраслова класификация“ се отнася, когато е приложимо, до дейността, попадаща в обхвата на резервата съгласно CPC, ISIC rev 3.1, или друга дейност, посочена изрично в резервата на дадена страна;
  - (d) „вид резерва“ служи за уточняване на посоченото в параграф 1 задължение, за което е формулирана резервата;
  - (e) „описание“ определя обхвата на сектора, подсектора или дейностите, попадащи в обхвата на резервата; и
  - (f) под „съществуващи мерки“ се посочват, за целите на прозрачността, съществуващите мерки, приложими за сектора, подсектора или дейностите, попадащи в обхвата на резервата.
4. При тълкуването на дадена резерва се вземат предвид всички елементи на резервата. Елементът „описание“ има предимство пред всички други елементи.
5. За целите на списъците на Обединеното кралство и на Европейския съюз:

а) ISIC rev 3.1 означава Международната стандартна отраслова класификация на икономическите дейности, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, № 4, ISIC REV 3.1, 2002;

б) „CPC“ означава Централната класификация на продуктите (Statistical Papers Series M No. 77, Отдел „Международни икономически и социални въпроси“, Статистическа служба на Организацията на обединените нации, Ню Йорк, 1991 г.);

6. За целите на списъците на Обединеното кралство и на Европейския съюз резервата относно изискването за местно присъствие на територията на Съюза или на Обединеното кралство се формулира спрямо член SERVIN 3.3 [Местно присъствие], а не спрямо член SERVIN 3.2 [Достъп до пазара], нито спрямо член SERVIN 3.4 [Национално третиране]. Освен това подобно изискване не се възприема като резерва спрямо член SERVIN.2.3 [Национално третиране].

7. Резерви, формулирани на равнище Съюза, се прилагат по отношение на мярка на Съюза, на мярка на държава членка, на централно равнище, или по отношение на мярка, взета на някое равнище на управление в държава членка, освен ако резервите не изключват държава членка. Резерви, формулирани от държава членка, се прилагат по отношение на мярка, взета на централно, регионално или местно равнище на управление в рамките на тази държава членка. За целите на резервите на Белгия централното равнище на управление обхваща федералното правителство и правителствата на регионите и общностите, като те притежават равностойни законодателни правомощия. За целите на резервите на Съюза и неговите държави членки регионално равнище на управление във Финландия означава островите Оланд. Резерва, формулирана на равнището на Обединеното кралство, се прилага по отношение на мярка, взета на централно, регионално или местно равнище на управление.

8. Списъкът с резерви по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за лицензиране, когато те не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара или националното третиране по смисъла на член SERVIN.2.2 [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите], член SERVIN.2.3 [Национално третиране — либерализиране на инвестициите], член SERVIN.3.2 [Достъп до пазара — трансгранична търговия с услуги], член SERVIN.3.3 [Местно присъствие — трансгранична търговия с услуги], член SERVIN.3.4 [Национално третиране — трансгранична търговия с услуги] или член SERVIN 5.49 [Задължения — правни услуги]. Тези мерки могат да включват по-специално необходимостта да се получи лиценз, да се изпълнят задължения за универсална услуга, да се притежават признати квалификации в регулираните сектори, да се положат специални изпити, включително езикови, да се изпълни изискване за членство във връзка с конкретна професия, като например членство в професионална организация, да има местен агент за обслужване или да се поддържа местен адрес, или всякакви други недискриминационни изисквания, според които определени дейности не могат да се извършват в защитени зони или райони. Въпреки че не са включени в списъка, тези мерки продължават да се прилагат.

9. От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от Обединеното кралство в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка съгласно Договора за функционирането на Европейския Съюз или съгласно мярка, приета съгласно посочения договор, включително прилагането им в държавите членки, по отношение на:

(i) физически лица от друга държава членка или пребиваващи в друга държава членка лица; или

(ii) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно законодателството на друга държава членка или на Европейския съюз и които са със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Европейския съюз.

10. Третирането, предоставено на юридически лица, учредени от инвеститори от една от страните в съответствие със законодателството на другата страна (включително когато това е Съюзът, правото на дадена държава членка), които имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност на територията на тази друга страна, не засяга условия или задължения в съответствие с глава 2 [Либерализиране на инвестициите] от дял II [Услуги и инвестиции] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство], първа позиция [Търговия], които продължават да се прилагат.

11. Списъците се прилагат само по отношение на териториите на Обединеното кралство и на Европейския съюз в съответствие с член FINPROV.1 [Териториален обхват] и член OTH.9.2 [Географски обхват] и са от значение само в контекста на търговските отношения между Съюза и неговите държави членки и Обединеното кралство. Това не засяга правата и задълженията на държавите членки съгласно правото на Европейския съюз.

12. От съображения за правна сигурност се уточнява, че недискриминационните мерки не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара по смисъла на членовете SERVIN. 2.2 [Достъп до пазара — либерализиране на инвестициите] или SERVIN.3.2 [Достъп до пазара — трансгранична търговия с услуги], или член SERVIN.5.49 [Задължения — правни услуги] за всяка мярка:

- (a) изискваща отделянето на собствеността върху инфраструктурата от собствеността върху стоките или услугите, предоставяни чрез тази инфраструктура, за да се гарантира лоялна конкуренция, например в областта на енергетиката, транспорта и далекосъобщенията;
- (b) служеща за ограничаване на концентрацията на собственост с цел гарантиране на лоялна конкуренция;
- (c) чиято цел е да се гарантира опазването и защитата на природните ресурси и на околната среда, включително ограничение върху предлагането, броя и обхвата на предоставените концесии, както и налагане на мораториум или забрана;
- (d) за ограничаване на броя на предоставените разрешения поради технически или физически ограничения, например честоти и спектър за далекосъобщителните услуги; или
- (e) изискваща известен процент от акционерите, собствениците, съдружниците или директорите в дадено предприятие да имат определена квалификация или да практикуват определена професия, например да са юристи или счетоводители.

13. По отношение на финансовите услуги: За разлика от чуждестранните дъщерни дружества, по отношение на клоновете, установени директно в държава членка от неевропейска финансова институция, не се прилагат, освен при някои ограничени случаи на изключение, пруденциалните правила, хармонизирани на ниво Европейски съюз, което позволява на тези дъщерни дружества да се възползват от по-добри възможности за

създаване на нови предприятия и за предлагане на трансгранични услуги в целия Европейски съюз. По тази причина такива дъщерни дружества получават разрешение да осъществяват дейност на територията на дадена държава членка при условия, равностойни на условията, които се прилагат към вътрешните финансови институции на тази държава членка, и могат да бъдат задължени да спазват редица специфични пруденциални правила, като например, във връзка с банките и ценните книжа — за отделна капитализация и други изисквания във връзка с платежоспособността, както и за представяне и публикуване на счетоводните отчети, или по отношение на застрахователната дейност — специални изисквания във връзка с гаранциите и депозитите, отделна капитализация и местоположението в съответната държава членка на активите, представляващи технически резерв, и спазване на най-малко една трета от границата на платежоспособност.

В списъка с резерви по-долу са използвани следните съкращения:

UK Обединено кралство

ЕС Европейски съюз, включително всички негови държави членки

AT Австрия

IE Ирландия

BE Белгия

IT Италия

BG България

LT Литва

CY Кипър

LU Люксембург

CZ Чешка република

LV Латвия

DE Германия

MT Малта

DK Дания

NL Нидерландия

EE Естония

PL Полша

EL Гърция

PT Португалия

ES Испания

RO Румъния

FI Финландия

SE Швеция

FR Франция

SI Словения

HR Хърватия

SK Словашка република

HU Унгария

Списък на Съюза

Резерва № 1 — Всички сектори

Резерва № 2 — Професионални услуги — различни от свързани със здравето услуги

Резерва № 3 — Професионални услуги — свързани със здравето услуги и продажба на дребно на фармацевтични продукти

Резерва № 4 — Бизнес услуги — услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Резерва № 5 — Бизнес услуги — услуги, свързани с недвижими имоти

Резерва № 6 — Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг

Резерва № 7 — Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Резерва № 8 — Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Резерва № 9 — Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Резерва № 10 — Бизнес услуги — други бизнес услуги

Резерва № 11 — Далекосъобщителни услуги

Резерва № 12 — Строителство

Резерва № 13 — Дистрибуторски услуги

Резерва № 14 — Образователни услуги

Резерва № 15 — Услуги в областта на околната среда

Резерва № 16 — Финансови услуги

Резерва № 17 — Здравни и социални услуги

Резерва № 18 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

Резерва № 19 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Резерва № 20 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги

Резерва № 21 — Селско стопанство, риболов и води

Резерва № 22 — Дейности, свързани с енергетиката

Резерва № 23 — Други услуги, които не са включени другаде

Резерва № 1 — Всички сектори

Сектор: *Всички сектори*

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие
Задължения за правни услуги

Глава / раздел: Либерализиране на инвестициите; Трансгранична търговия с услуги и нормативна уредба за правните услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

a) Установяване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

ЕС: Услугите, считани за обществени услуги на национално или местно равнище, могат да подлежат на публичен монопол или на изключителни права, предоставени на частни оператори.

Съществуват обществени услуги в различни сектори, като например свързани научни и технически консултантски услуги, услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) — обществени и хуманитарни науки, услуги по извършване на технически изпитвания и анализи, услуги в областта на околната среда, здравни услуги, транспортни услуги и спомагателни услуги за всички видове транспорт. Изключителните права за предоставяне на тези услуги често се дават на частни оператори, например ползвателите на концесии, предоставяни от публичните власти, при условие че се поемат някои задължения относно осигуряването на услуги. Тъй като често съществуват обществени услуги, които се осъществяват и на равнище под централното, е практически невъзможно да се изготви подробен и изчерпателен списък за всеки сектор. Тази резерва не се отнася до далекосъобщителните и до компютърните и свързаните с тях услуги.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране: Трансгранична търговия с услуги — достъп до пазара и нормативна уредба за правните услуги — задължения :

Във FI: Ограничения на правото на физическите лица, които не притежават местно гражданство на островите Оланд, и на юридическите лица, да придобиват и притежават недвижими имоти на островите Оланд без разрешение от компетентните органи на тези острови. Ограничения на правото на установяване и на правото на извършване на икономическа дейност от физически лица, които не притежават местно гражданство на островите Оланд, или от предприятия, без разрешение от компетентните органи на тези острови.

Съществуващи мерки:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Закон за придобиването на земя на островите Оланд) (3/1975), s. 2; и Ahvenanmaan itsehallintolaki (Закон за автономия на Оланд) (1144/1991), s. 11.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети; нормативната уредба за правните услуги — задължения:

Във **FR:** Съгласно членове L151-1 и 151-1 и сл. от Паричния и финансов кодекс чуждестранните инвестиции във Франция в секторите, изброени в член R.151-3 от този кодекс, са предмет на предварително одобрение от страна на министъра на икономиката.

Съществуващи мерки:

FR: Както е посочено под елемент „описание“ по-горе.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

Във **FR:** Ограничаване на чуждестранното участие в наскоро приватизирани дружества до променлива част от публично предложения дружествен капитал, която се определя за всеки отделен случай от френското правителство. За установяването на определени търговски, промишлени или занаятчийски дейности се изисква специално разрешение, ако изпълнителният директор не притежава разрешително за постоянно пребиваване.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на нормативната уредба за правните услуги — задължения:

В **HU:** Установяването трябва да е под формата на дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или представителство. Не се разрешава първоначалното търговско присъствие да бъде под формата на клон, освен за финансовите услуги.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG:** Някои икономически дейности, свързани с експлоатацията или използването на държавна или публична собственост, са предмет на концесии, предоставяни съгласно разпоредбите на Закона за концесиите.

На търговски дружества с повече от 50 % държавно или общинско участие в капитала се забранява извършването на разпоредителни сделки с дълготрайни активи на дружеството, сключването на договори за придобиване на дялово участие, за наем, за съвместна дейност, за кредит, за обезпечаване на вземания, както и поемането на менителнични задължения, освен с разрешение на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол или на друг държавен или регионален орган, в зависимост от това кой е компетентният орган. Тази резерва не се прилага за минно дело и добивната промишленост, които са обвързани с отделна резерва в списъка на Европейския съюз в ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-1.

В **IT:** Правителството може да упражнява някои специални правомощия в предприятия, които извършват дейност в областта на отбраната и националната сигурност, и в определени дейности от стратегическо значение в областта на енергетиката, транспорта и комуникацията.

Това се отнася за всички юридически лица, извършващи дейности от стратегическо значение в областта на отбраната и националната сигурност, а не само за приватизирани дружества.

Ако съществува заплаха от сериозна вреда на основните интереси в областта на отбраната и националната сигурност, правителството разполага със следните специални правомощия:

- а) да налага специфични условия за закупуването на акции;
- б) да налага вето върху приемането на резолюции във връзка със специални операции като трансфери, сливания, разделяния и промени на дейността; или
- в) да отхвърля придобиването на акции, когато купувачът се стреми да придобие такова ниво на участие в капитала, което е вероятно да накърни интересите на отбраната и националната сигурност.

Министър-председателят се уведомява от съответното дружество за всяко решение, действие и сделка (прехвърляния, сливания, разделяния, промени на дейността, прекратяване), отнасящи се до стратегически активи в областта на енергетиката, транспорта и комуникациите. По-специално трябва да бъде извършвано уведомяване относно придобивания, осъществени от всяко физическо или юридическо лице извън Европейския съюз, които дават на това лице контрол върху дружеството.

Министър-председателят може да упражнява следните специални правомощия:

- а) да налага вето върху всяко решение, действие и сделка, които представляват изключителна заплаха от сериозно увреждане на обществения интерес в областта на сигурността и експлоатацията на мрежите и доставките;
- б) да налага специфични условия, за да гарантира обществения интерес; или
- в) да отхвърля придобиване в изключителни случаи на риск за основните интереси на държавата.

Критериите, въз основа на които се прави оценка на действителната или изключителната заплаха, и условията и редът за упражняване на специалните правомощия са определени в закона.

Съществуващи мерки:

IT: Закон 56/2012 относно специалните правомощия в дружества, извършващи дейност в областта на отбраната и националната сигурност, енергетиката, транспорта и съобщенията; и

Указ на министър-председателя DPCM 253 от 30.11.2012 г. за определяне на дейностите от стратегическо значение в областта на отбраната и националната сигурност.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети:

В **LT:** Предприятия, сектори и съоръжения от стратегическо значение за националната сигурност.

Съществуващи мерки:

LT: Закон за защита на обекти от значение за гарантиране на националната сигурност на Република Литва от 10 октомври 2002 г. № IX-1132 (последно изменен на 12 януари 2018 г. № XIII-992).

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране и висше ръководство и управителни съвети:

В **SE:** Дискриминационни изисквания по отношение на учредителите, висшето ръководство и управителните съвети, когато в шведското право се включат нови правноорганизационни форми.

б) Придобиване на недвижими имоти

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

В **HU:** Придобиването на държавна собственост.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HU:** Придобиването на обработваема земя от чуждестранни юридически лица и чуждестранни физически лица.

Съществуващи мерки:

HU: Закон СХХII от 2013 г. относно търговията със земеделска земя и гори (глава II)

(параграфи 6—36) и глава IV (параграфи 38—59); и

Закон СХХII от 2013 г. относно преходните мерки и някои разпоредби във връзка със Закон СХХII от 2013 г. относно търговията със земеделска земя и гори (глава IV (параграфи 8—20)).

В **LV:** Придобиването на земеделска земя от граждани на Обединеното кралство или на трета държава.

Съществуващи мерки:

LV: Закон за приватизирането на земя в селските райони, раздели 28, 29, 30.

В **SK:** Чуждестранни дружества или физически лица не могат да придобиват земеделска и горска земя извън границите на застроената зона на дадена община, както и някои други видове земя (например природни ресурси, езера, реки, обществени пътища и др.).

Съществуващи мерки:

SK: Закон № 44/1988 относно защитата и експлоатацията на природните ресурси;

Закон № 229/1991 относно регулирането на собствеността върху земята и другите видове селскостопански имоти;

Закон № 460/1992, Конституция на Словашката република;

Закон № 180/1995 относно някои мерки във връзка с режимите на поземлена собственост;

Закон № 202/1995 за чуждестранната валута;

Закон № 503/2003 за реституиране на собствеността върху земя;

Закон № 326/2005 за горите; и

Закон № 140/2014 за придобиването на собственост върху земеделска земя.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **BG**: Чуждестранни физически и юридически лица не могат да придобиват земя. Юридически лица от България с чуждестранно участие не могат да придобиват земеделска земя. Чуждестранни юридически лица и чуждестранни физически лица с постоянно пребиваване в чужбина могат да придобиват сгради и права на собственост върху недвижими имоти (право на ползване, право на строеж, право на надстрояване и сервитути). Чуждестранни физически лица с постоянно пребиваване в чужбина, чуждестранни юридически лица, в които чуждестранното участие осигурява мнозинство при вземането на решения или блокира вземането на решения, могат с разрешение да придобиват права на собственост върху недвижими имоти в специфични географски райони, определени от Министерския съвет.

BG: Конституция на Република България, член 22; Закон за собствеността и ползването на земеделските земи, член 3; и Закон за горите, член 10.

В **EE**: Чуждестранни физически или юридически лица, които не са от Европейското икономическо пространство (ЕИП) или от членове на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, могат да придобиват недвижим имот, който съдържа земеделска земя и/или гори, само с разрешението на областния управител и на общинския съвет и трябва да докажат, както е предвидено в закона, че недвижимият имот ще бъде използван ефективно, устойчиво и целенасочено според предназначението си.

Съществуващи мерки:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Закон относно ограниченията при придобиване на недвижимо имущество), глави 2 и 3.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **LT**: всяка мярка, която е в съответствие с поетите от Европейския съюз ангажименти, приложими в Литва в рамките на ГАТС по отношение на придобиването на земя. Процедурата, изискванията и условията, както и ограниченията, свързани с придобиването на поземлени парцели, се определят от конституционноправните разпоредби, Закона за земята и Закона за придобиването на земеделска земя.

Местните органи на управление (общините) и други национални структури на държави — членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, и на Организацията на Северноатлантическия договор, извършващи стопански дейности в Литва, определени от

конституционното право в съответствие с критериите за интеграция в Европейския съюз и за друга интеграция, предприета от Литва, обаче имат право да придобиват право на собственост върху поземлени парцели с неземеделско предназначение с цел строителство и експлоатация на сгради и съоръжения, необходими за пряката им дейност.

Съществуващи мерки:

LT: Конституция на Република Литва;

Конституционноправна разпоредба на Република Литва относно прилагането на член 47, параграф 3 от Конституцията на Република Литва от 20 юни 1996 г., № I-1392, последно изменена на 20 март 2003 г., № IX-1381;

Закон за земята от 27 януари 2004 г., № IX-1983; и

Закон за придобиването на земеделска земя от 24 април 2014 г., № XII-854.

в) Признание

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В ЕС: Директивите на Европейския съюз за взаимно признаване на дипломите и на други документи за професионална квалификация се прилагат само по отношение на гражданите на Европейския съюз. Правото да се извършва регулирана професионална услуга в определена държава — членка на Европейския съюз, не означава и право тя да бъде извършвана в друга държава членка.

г) Третиране като най-облагодетелствана нация

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация, и на нормативната уредба за правните услуги — задължения:

ЕС: Предоставяне на различно третиране на трета държава по силата на международни инвестиционни договори или други търговски споразумения, влезли в сила или подписани преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ЕС: Предоставяне на различно третиране на трета държава по силата на съществуващо или бъдещо двустранно или многостранно споразумение, което:

- (i) създава вътрешен пазар на услуги и инвестиции;
- (ii) предоставя право на установяване; или
- (iii) изисква сближаване на законодателството в един или повече икономически сектори.

Вътрешен пазар на услуги и инвестиции означава територия без вътрешни граници, в която е гарантирано свободното движение на услуги, капитали и хора.

Право на установяване означава задължение за забрана по същество на всички пречки пред установяването между страните по двустранното или многостранното споразумение до

влизането в сила на това споразумение. Правото на установяване включва правото на гражданите на страните по двустранното или многостранното споразумение да учредяват и управляват предприятия при същите условия като предвидените по отношение на гражданите съгласно законодателството на страната по споразумението, в която се извършва установяването.

Сближаване на законодателството означава:

- (i) хармонизиране на законодателството на една или повече страни по двустранното или многостранното споразумение със законодателството на другата страна или страни по това споразумение; или
- (ii) включване на общо законодателство в правния ред на страните по двустранното или многостранното споразумение.

Такова хармонизиране или включване се проявява или се приема, че се проявява, единствено от момента, в който е въведено в правния ред на страната или страните по двустранното или многостранното споразумение.

Съществуващи мерки:

ЕС: Споразумение за Европейското икономическо пространство;

споразумения за стабилизиране;

двустранни споразумения между ЕС и Конфедерация Швейцария; и

задълбочени и всеобхватни споразумения за свободна търговия.

ЕС: Предоставя различно третиране във връзка с правото на установяване на лица с национална принадлежност или предприятия съгласно съществуващи или бъдещи двустранни споразумения между следните държави — членки на Европейския съюз: **BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT** и всяка от следните държави или княжества: Андора, Монако, Сан Марино и града държава Ватикан.

В DK, FI, SE: Мерки, предприети от Дания, Швеция и Финландия, предназначени за насърчаване на скандинавското сътрудничество, като:

а) финансово подпомагане на проекти в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) (Скандинавски индустриален фонд);

б) финансиране на проучвания за осъществимост на международни проекти (Скандинавски фонд за износ на проекти); и

в) финансово подпомагане на дружества, използващи екологични технологии (Скандинавска финансова корпорация за околната среда). Целта на Скандинавската финансова корпорация за околната среда (NEFCO) е да насърчава инвестициите от значение за околната среда в скандинавските страни с акцент върху Източна Европа.

Тази резерва не засяга изключването на възлагането на обществени поръчки от някоя от страните или субсидиите в параграфи 6 и 7 от член **SERVIN.1.1** [Цел и обхват].

В **PL**: Преференциалните условия за установяване или трансгранично предоставяне на услуги, които могат да включват премахване или изменение на някои ограничения, съдържащи се в списъка с резерви, приложими в Полша, могат да бъдат разширявани чрез договори в областта на търговията и корабоплаването.

В **PT**: Не се прилагат изискванията за гражданство при упражняването на определени дейности и професии от физически лица, предоставящи услуги за държави, в които португалският е официален език (Ангола, Бразилия, Гвинея Бисау, Кабо Верде, Мозамбик и Сао Томе и Принсипи, и Източен Тимор).

д) *Оръжия, боеприпаси и военно оборудване*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

В **ЕС**: Производството или разпространението на оръжия, боеприпаси и военно оборудване или търговията с тях. Военното оборудване е ограничено до всеки продукт, чието единствено предназначение и направа е за военна употреба, във връзка с провеждането на военни или отбранителни действия.

Резерва № 2 — Професионални услуги — различни от свързани със здравето услуги

Сектор:	Професионални услуги — правни услуги: услуги на нотариуси и съдебни изпълнители; счетоводство и счетоводни услуги; одиторски услуги, консултантски услуги в областта на данъчното облагане; архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране, инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги
Отраслова класификация:	Част от CPC 861, част от 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, част от 879
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и управителни съвети
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Правни услуги:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕС, с изключение на SE: Запазва си правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на правни консултации и на услуги по оправомощаване, изготвяне на юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, „huissiers de justice“ или други „officiers publics et ministériels“, и по отношение на услуги, предоставяни от съдебни изпълнители, които са назначени с официален правителствен акт (част от CPC 861, част от 87902).

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

В BG: Пълното национално третиране по отношение на установяването и функционирането на дружества, както и предоставянето на услуги, може да бъде разширено единствено така, че да се обхващат дружества, установени в държавите, с които са сключени или ще бъдат сключени преференциални договорености, и гражданите на тези държави (част от CPC 861)

В LT: Юристи от чужди държави имат право да действат в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с международни споразумения (част от CPC 861), включително специфични разпоредби относно представителството пред съдилищата.

б) Счетоводство и счетоводни услуги (СРС 8621, различни от одиторски услуги, 86213, 86219 и 86220)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: Трансграничните дейности по предоставяне на счетоводство и счетоводни услуги.

Съществуващи мерки:

HU: Закон С от 2000 г.; и Закон LXXV от 2007 г.

в) Одиторски услуги (СРС — 86211, 86212, различни от счетоводство и счетоводни услуги)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **BG**: Независим финансов одит се извършва от регистрирани одитори, членове на Института на дипломираните експерт-счетоводители. При условие че е налице реципрочност, Институтът на дипломираните експерт-счетоводители регистрира одиторско дружество от Обединеното кралство или от трета държава, когато представи доказателства, че:

а) три четвърти от членовете на управителните органи и регистрираните одитори, извършващи одит от името на дружеството, отговарят на изисквания, равностойни на тези за български одитори, и са положили успешно изпитите за това;

б) одиторското дружество извършва независим финансов одит в съответствие с изискванията за независимост и обективност; и

в) одиторското дружество публикува на уебсайта си годишен доклад за прозрачността или отговаря на други равностойни изисквания за разгласяване, в случай че одитира предприятия от обществен интерес.

Съществуващи мерки:

BG: Закон за независимия финансов одит.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

В **CZ**: Одити в Чешката република може да извършва само юридическо лице, в което най-малко 60 процента от дяловото участие или правата на глас са запазени за лица с национална принадлежност към Чешката република или към държавите — членки на Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

CZ: Закон от 14 април 2009 г. № 93/2009 (Сб.) относно одиторите.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: Трансгранично предоставяне на одиторски услуги.

Съществуващи мерки:

Закон С от 2000 г.; и Закон LXXV от 2007 г.

В **PT**: Трансгранично предоставяне на одиторски услуги.

г) **Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране (CPC 8674)**

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: Трансграничното предоставяне на услуги по градоустройствено планиране.

Резерва № 3 — Професионални услуги — свързани със здравето услуги и продажба на дребно на фармацевтични продукти

Сектор: Свързани със здравето професионални услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки; други услуги, предоставяни от фармацевти

Отраслова класификация: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Медицински и стоматологични услуги; услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, психолози и парамедицински персонал (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара и национално третиране:

Във **FI**: Предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, независимо от това дали са публично или частно финансирани, включително медицинските и денталните услуги, услугите, предоставяни от акушерки, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и услугите, предоставяни от психолози, с изключение на услугите, предоставяни от медицински сестри (CPC 9312, 93191).

Съществуващи мерки:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Закон за частното здравеопазване) (152/1990).

В **BG**: Предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, било то с публично или с частно финансиране, включително медицинските и стоматологичните услуги, услугите, предоставяни от медицински сестри, акушерки, физиотерапевти и парамедицински персонал, както и услугите, предоставяни от психолози (CPC 9312, част от 9319).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за лечебните заведения, Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара и национално третиране:

В CZ, MT: Предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, било то с публично или с частно финансиране, включително на услугите, предоставяни от специалисти, като например лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, както и на други свързани услуги (CPC 9312, част от 9319).

Съществуващи мерки:

CZ: Закон № 296/2008 (Сб.) за гарантиране на качеството и безопасността на човешките тъкани и

клетки, предназначени за хуманна употреба („Закон за човешките тъкани и клетки“);

Закон № 378/2007 (Сб.) относно фармацевтичните продукти и за изменение на някои свързани закони (Закон за фармацевтичните продукти);

Закон № 268/2014 (Сб.) относно медицинските изделия и за изменение на Закон № 634/2004 (Сб.) относно административните такси, според последващите изменения;

Закон № 285/2002 (Сб.) относно донорството, вземането и трансплантирането на тъкани и органи и за изменение на някои закони (Закон за трансплантирането).

Закон № 372/2011 (Сб.) относно здравните услуги и условията за тяхното предоставяне

Закон № 373/2011 (Сб.) относно определени здравни услуги

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС, с изключение на **NL** и **SE:** За предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, било то с публично или с частно финансиране, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, се изисква пребиваване. Тези услуги могат да бъдат предоставяни единствено от физически лица, намиращи се физически на територията на Европейския съюз (CPC 9312, част от 93191).

В BE: Трансграничното предоставяне, било то с публично или с частно финансиране, на всички свързани със здравето професионални услуги, включително медицински, стоматологични и акушерки, и услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти, психолози и парамедицински персонал. (част от CPC 85201, 9312, част от 93191)

В PT: (също така по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) По отношение на професиите физиотерапевт, парамедик и подолог на чуждестранните специалисти може да бъде разрешено да практикуват, при условие че е налице реципрочност.

б) Ветеринарни услуги (CPC 932)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **BG**: Ветеринарно лечебно заведение може да бъде учредено от физическо или юридическо лице.

Практикуването на ветеринарна медицина е разрешена само за граждани на ЕИП и за постоянно пребиваващи лица (за постоянно пребиваващите лица се изисква физическо присъствие).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE, LV**: Трансграничното предоставяне на ветеринарни услуги.

в) Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти (CPC 63211)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

ЕС, с изключение на **EL, IE, LU, LT** и **NL**: За ограничаване на броя на доставчиците, които имат право да предоставят определена услуга в конкретна местна зона или район на недискриминационна основа. Във връзка с това може да се приложи тест за икономическа необходимост, като се вземат предвид фактори като броят на съществуващите структури и въздействието върху тях, транспортната инфраструктура, гъстотата на населението или географското разпределение.

ЕС, с изключение на **BE, BG, EE, ES, IE** и **IT**: Поръчването по пощата е възможно единствено от държави — членки на ЕИП, така че за продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки на населението в Европейския съюз се изисква установяване в някоя от тези държави. В **CZ**: Продажба на дребно е възможна единствено от държави членки.

В **BE**: Продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на специфични медицински стоки е възможна само от аптека, установена в Белгия.

В **BG, EE, ES, IT** и **LT**: Трансгранични продажби на дребно на фармацевтични продукти.

В **IE** и **LT**: Трансгранична търговия на дребно с фармацевтични продукти, за които се изисква рецепта.

В **PL**: Посредниците в търговията с лекарствени продукти трябва да са регистрирани и да имат на пребиваване или седалище на територията на Република Полша.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **SE**: Продажби на дребно на фармацевтични стоки и доставяне на фармацевтични стоки на населението.

Съществуващи мерки:

AT: Arzneimittelgesetz (Закон за лекарствените средства), BGBl. № 185/1983, с измененията, §§ 57, 59, 59a; и

Medizinproduktegesetz (Закон за медицинските продукти), BGBl. № 657/1996, с измененията, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; и Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: Закон № 378/2007 (Сб.) относно фармацевтичните продукти, според измененията; и Закон № 372/2011 (Сб.) относно здравните услуги, според измененията.

FI: Lääkelaki (Закон за лекарствата) (395/1987).

PL: Закон за фармацевтичните продукти, член 73a (Държавен вестник от 2020 г., позиция 944, 1493).

SE: Закон за търговията с фармацевтични продукти (2009:336);

Разпоредба за търговията с фармацевтични продукти (2009:659); и

Приетите от шведската Агенция за лекарствените продукти допълнителни разпоредби, за които може да се намери подробна информация в посочения документ (LVFS 2009:9).

Резерва № 4 — Бизнес услуги — услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Сектор: Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност

Отраслова класификация: CPC 851, 852, 853

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В **RO**: Трансгранично предоставяне на услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Съществуващи мерки:

RO: Правителствена наредба № 6/2011;

Заповед на министъра на образованието и науката № 3548/2006; Правителствено решение № 134/2011.

Резерва № 5 — Бизнес услуги — услуги, свързани с недвижими имоти

Сектор: Услуги, свързани с недвижими имоти

Отраслова класификация: CPC 821, 822

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В CZ и HU: Трансгранично предоставяне на услуги, свързани с недвижими имоти.

Резерва № 6 — Бизнес услуги — услуги по отдаване под наем или на лизинг

Сектор: Услуги по отдаване под наем или на лизинг без оператори

Отраслова класификация: CPC 832

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В **BE** и **FR**: Трансгранично предоставяне на услуги за отдаване под наем или на лизинг без оператор на лични вещи и стоки за бита.

Резерва № 7 — Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Сектор: Услуги по събиране на парични вземания, услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус

Отраслова класификация: CPC 87901, 87902

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

ЕС, с изключение на **ES**, **LV** и **SE**, по отношение на предоставянето на услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус.

Резерва № 8 — Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал

Отраслова класификация: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **ЕС**, с изключение на **HU** и **SE**: Услуги по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

В **BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI** и **SK**: Услуги за търсене на ръководни кадри (87201).

В **AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI** и **SK**: Установяването на посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис и други работници (PC 87202).

В **AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI** и **SK**: Услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис (CPC 87203).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **ЕС**, с изключение на **BE, HU** и **SE**: Трансграничното предоставяне на посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис и други работници (PC 87202).

В **IE**: Трансграничното предоставяне на услуги по търсене на ръководни кадри (87201).

Във **FR, IE, IT** и **NL**: Трансграничното предоставяне на посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис (PC 87203).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара

В **DE**: В DE: Ограничаване на броя на доставчиците на посреднически услуги по осигуряване на персонал.

В **ES**: Ограничаване на броя на доставчиците на услуги по търсене на ръководни кадри и посреднически услуги по осигуряване на персонал (CPC 87201, 87202).

Във **FR**: По отношение на тези услуги може да има държавен монопол (CPC 87202).

В **IT**: Ограничаване на броя на доставчиците на услуги по осигуряване на персонал за работа в офис (87203).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: Федералното министерство на труда и социалните въпроси може да издава наредби относно устройването и наемането на работа на персонал от държави извън Европейския съюз и ЕИП за определени професии (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Съществуващи мерки:

AT: §§ 97 и 135 от австрийския Закон за търговията (Gewerbeordnung), Федерален държавен вестник № 194/1994, с измененията; и

Закон за временната заетост (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Федерален държавен вестник №

196/1988 с измененията.

BG: Закон за насърчаване на заетостта, членове 26, 27, 27а и 28.

CY: Закон за частните агенции за заетост № 126(I)/2012 с измененията.

CZ: Закон за заетостта (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; Социален кодекс, книга трета) — насърчаване на заетостта;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Наредба за заетостта на чужденците).

DK: §§ 8a—8f от Законодателен указ № 73 от 17 януари 2014 г., както е уточнено в Указ № 228 от 7 март 2013 г. (трудова заетост на морските лица); и Закон за разрешителните за наемане на работа от 2006 г. S1(2) и (3).

EL: Закон 4052/2012 (Официален държавен вестник 41 А), с измененията на някои от неговите разпоредби със Закон № 4093/2012 (Официален държавен вестник 222 А).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: Laki julkisesta työvoima-ja yrityspalvelusta (Закон за публичната служба по заетостта и предприятията) (916/2012).

HR: Закон за пазара на труда (ДВ 118/18, 32/20)

Закон за труда (ДВ 93/14, 127/17, 98/19)

Закон за чужденците (ДВ 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20)

IE: Закон за разрешителните за наемане на работа от 2006 г. S1(2) и (3).

IT: Законодателен декрет 276/2003, членове 4, 5.

LT: Кодекс на труда на Република Литва, одобрен със Закон № XII-2603 от 14 септември 2016 г. на Република Литва,

Закон за правния статут на чужденците на Република Литва от 29 април 2004 г. № IX-2206, последно изменен на 3.12.2019 г., № [XIII-2582](#)

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (Закон от 18 януари 2012 г. относно създаването на агенция за развитие на заетостта — ADEM).

MT: Закон за услугите за заетост и обучение (глава 343) (членове 23—25); Разпоредби относно агенциите за заетост (S.L. 343.24).

PL: Член 18 от Закона от 20 април 2004 г. относно насърчаването на заетостта и институциите на пазара на труда (Dz. U. от 2015, позиция 149, с измененията).

PT: Декрет-закон № 260/2009 от 25 септември, изменен със Закон № 5/2014 от 12 февруари (достъп и предоставяне на услуги от агенции за посредническа дейност по наемане на работа).

RO: Закон № 156/2000 относно защитата на румънските граждани, работещи в чужбина, повторно публикуван, и Правителствено решение № 384/2001 за одобряване на методологичните норми за прилагане на Закон № 156/2000, с последващите изменения;

Правителствена наредба № 277/2002, изменена с Правителствена наредба № 790/2004 и Правителствена наредба № 1122/2010; и

Закон № 53/2003 — Кодекс на труда, повторно публикуван, с последващите изменения и допълнения, и Правителствено решение № 1256/2011 относно условията за осъществяване на дейност и процедурата за предоставяне на разрешение на агенции за временна заетост.

SI: Закон за регулиране на пазара на труда (Официален вестник на Република Словения, № 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); и Закон за заетостта, самостоятелната заетост и работата на чужденците — ZZSDT (Държавен вестник на Република Словения, №

47/2015), ZZSDT-UPB2 (Държавен вестник на Република Словения, № 1 /2018).

SK: Закон № 5/2004 за службите по заетостта; и Закон № 455/1991 за търговското лицензиране.

Резерва № 9 — Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — услуги в областта на сигурността и разследването

Отраслова класификация: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Услуги в областта на сигурността (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 и 87309)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI** и **SK**: Предоставянето на услуги в областта на сигурността.

В **DK, HR** и **HU**: Предоставянето на услуги от следните подсектори: услуги на охранители (87305) в **HR** и **HU**, консултантски услуги в областта на сигурността (87302) в **HR**, услуги, свързани с осигуряването на летищна охрана (част от 87305) в **DK** и услуги за транспортиране с бронирани автомобили (87304) в **HU**.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **BE**: Изискване за гражданство на държава — членка на ЕС за управителните съвети на предприятията, които са юридически лица, предоставящи услуги в областта на охраната и сигурността (87305), както и консултации и обучение, свързани с услугите в областта на сигурността (87302). Изискването висшето ръководство на дружества, предоставящи консултантски услуги в областта на охраната и сигурността, да е съставено от граждани, пребиваващи в държава — членка на ЕС.

Във **FI**: Лицензи за предоставяне на услуги в областта на сигурността може да се предоставят само на физически лица, които пребивават в ЕИП, или на юридически лица, установени в ЕИП.

В **ES**: Трансграничното предоставяне на услуги в областта на сигурността. Съществуват изисквания за гражданство за частните охранители.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE, FI, FR** и **PT**: Не е разрешено предоставянето на услуги в областта на сигурността от чуждестранен доставчик на трансгранична основа. Съществуват изисквания за гражданство за специализирания персонал в **PT** и за изпълнителните директори и директорите във **FR**.

Съществуващи мерки:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particière, 2 октомври 2017 г.

BG: Закон за частната охранителна дейност.

CZ: Закон за търговското лицензиране.

DK: Регламент относно сигурността на въздухоплаването.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 282/2002 (Закон за частните услуги в областта на сигурността).

LT: Закон за сигурността на лицата и имуществото, 8 юли 2004 г., № IX-2327.

LV: Закон за дейностите по охрана (раздели 6, 7, 14).

PL: Закон от 22 август 1997 г. относно защитата на лицата и собствеността (Сборник закони от 2016 г., позиция 1432, с измененията).

PT: Закон 34/2013 alterada p/Lei 46/2019, 16 май; и Наредба 273/2013 alterada p/Portaria 106/2015, 13 април.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (Закон за частната охрана).

б) Услуги в областта на разследването (CPC 87301)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС, с изключение на **AT** и **SE**: Предоставянето на услуги в областта на разследването.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **LT** и **PT**: Услугите в областта на разследването са монопол, запазен за държавата.

Резерва № 10 — Бизнес услуги — други бизнес услуги

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — други бизнес услуги (услуги по писмен и устен превод, копирни услуги, услуги, свързани с енергоразпределението, и услуги, свързани с производството)

Отраслова класификация: CPC 87905, 87904, 884, 887

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: Трансгранично предоставяне на услуги по писмен и устен превод на официални документи.

б) Копирни услуги (CPC 87904)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **HU**: Трансгранично предоставяне на копирни услуги.

в) Услуги, свързани с енергоразпределението, и услуги, свързани с производството (част от CPC 884, 887, различни от съветнически и консултантски услуги)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **HU**: Услуги, свързани с енергоразпределението трансграничното предоставяне на услуги, свързани с производството, с изключение на съветническите и консултантските услуги, свързани с тези сектори.

г) Поддръжка и ремонт на плавателни съдове, на оборудване за железопътен транспорт и на въздухоплавателни средства и техни части (част от СРС 86764, СРС 86769, СРС 8868)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В ЕС, с изключение на **DE, EE** и **HU**: Трансграничното предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт.

В ЕС, с изключение на **CZ, EE, HU, LU** и **SK**: Трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на плавателни съдове за вътрешен воден транспорт.

В ЕС, с изключение на **EE, HU** и **LV**: Трансграничното предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на морски плавателни съдове.

В ЕС, с изключение на **AT, EE, HU, LV** и **PL**: Трансграничното предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части (част от СРС 86764, СРС 86769, СРС 8868).

В ЕС: Трансграничното предоставяне на услуги по законоустановени прегледи и сертифициране на кораби.

Съществуващи мерки:

ЕС: Регламент (ЕО) № 391/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общи правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби.

д) Други бизнес услуги, свързани с въздухоплаването

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

ЕС: Предоставяне на различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно следните услуги:

- а) продажба и маркетинг на услуги за въздушен транспорт;
- б) услуги, свързани с компютризираните системи за резервация (CRS);
- в) поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части;
- г) отдаване под наем или на лизинг на въздухоплавателни средства, без екипаж

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **DE, FR**: Гасене на пожари от въздуха, летателно обучение, пръскане, наблюдение, картографиране, фотографиране и други въздушни селскостопански и промишлени услуги и услуги по инспектиране.

Във **FI, SE**: Гасене на пожари от въздуха

Резерва № 11 — Далекосъобщителни услуги

Сектор: Услуги за спътниково телевизионно и радиоразпръскване

Отраслова класификация: Част от CPC 861, част от 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, част от 879

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В **ВЕ**: Услуги за спътниково телевизионно и радиоразпръскване.

Резерва № 12 — Строителство

Сектор: Строителни услуги

Отраслова класификация: CPC 51

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В **LT**: Правото за изготвяне на проектна документация за строителни работи от изключителна важност се предоставя само на проектантско предприятие, регистрирано в Литва, или на чуждестранно проектантско предприятие, което е одобрено от институция, упълномощена от правителството да извършва тези дейности. Правото за извършване на технически дейности в основните области на строителството може да бъде предоставено на лице с нелитовски произход, което е одобрено от институция, упълномощена от правителството на Литва.

Резерва № 13 — Дистрибуторски услуги

Сектор: Дистрибуторски услуги

Отраслова класификация: CPC 62117, 62251, 8929, част от 62112, 62226, част от 631

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Дистрибуция на фармацевтични продукти

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: Трансгранична дистрибуция на едро на фармацевтични продукти (CPC 62251).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: Дистрибуция на едро на фармацевтични продукти (CPC 62117, 62251, 8929).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина; Закон за медицинските изделия.

FI: Lääkelaki (Закон за лекарствата) (395/1987).

б) Дистрибуция на алкохолни напитки

Във **FI**: дистрибуция на алкохолни напитки (част от CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Съществуващи мерки:

FI: Alkoholilaki (Закон за алкохолните напитки) (1102/2017).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **SE**: Налагане на монопол върху търговията на дребно с твърд алкохол, вино и бира (с изключение на безалкохолна бира). Понастоящем Systembolaget AB разполага с правителствен монопол върху търговията на дребно с твърд алкохол, вино и бира (с изключение на

безалкохолна бира). Алкохолни напитки са напитките с алкохолно съдържание над 2,25 обемни процента. За бирата границата се определя от алкохолното съдържание: над 3,5 обемни процента (част от CPC 631).

Съществуващи мерки:

SE: Закон за алкохолните напитки (2010:1622).

в) Други видове дистрибуция (част от CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, част от CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, част от CPC 6329)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: Дистрибуция на едро на химически продукти, благородни метали и скъпоценни камъни, медицински вещества и продукти и стоки с медицинско предназначение; тютюн и тютюневи изделия и алкохолни напитки.

България си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на услугите, предоставяни от стокови брокери.

Съществуващи мерки:

В **BG**: Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина;

Закон за медицинските изделия;

Закон за ветеринарномедицинската дейност;

Закон за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и техните прекурсори;

Закон за тютюна и тютюневите изделия; Закон за акцизите и данъчните складове и Закон за виното и спиртните напитки.

Резерва № 14 — Образователни услуги

Сектор: Образователни услуги

Отраслова класификация: CPC 92

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: Образователни услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма. Когато предоставянето на частно финансирани образователни услуги от чуждестранен доставчик е разрешено, участието на частните оператори в образователната система може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа.

ЕС, с изключение на CZ, NL, SE и SK: По отношение на предоставянето на частно финансирани други образователни услуги, тоест различни от класифицираните като услуги в областта на началното, прогимназиалното, средното, висшето образование и образованието за възрастни (CPC 929).

В CY, FI, MT и RO: Предоставянето на частно финансирани услуги в областта на началното, прогимназиалното и средното образование и образованието за възрастни (CPC 921, 922, 924).

В AT, BG, CY, FI, MT и RO: Предоставянето на частно финансирани услуги в областта на висшето образование (CPC 923).

В CZ и SK: По-голямата част от членовете на управителния съвет на учебно заведение, предоставящо частно финансирани услуги в областта на образованието, трябва да бъдат лица с национална принадлежност към съответната държава (CPC 921, 922, 923 за SK — различни от 92310, 924).

В SI: само физически и юридически лица от Словения могат да откриват частно финансирани начални училища. Доставчикът на услуги трябва да създаде седалище или клон. По-голямата част от членовете на управителния съвет на учебно заведение, предоставящо частно

финансирани услуги в областта на прогимназиалното, средното или висшето образование, трябва да бъдат лица с национална принадлежност към Словения (CPC 922, 923).

В **SE**: Доставчици на образователни услуги, които са получили одобрение от публичните органи за предоставяне на образователни услуги. Настоящата резерва се прилага за доставчиците на частно финансирани образователни услуги, ползващи някаква форма на държавна подкрепа, *inter alia*, за доставчиците на образователни услуги, признати от държавата, под контрола на държавата или предоставящи образование, което дава право да се ползва подкрепа (CPC 92).

В **SK**: Изисква се пребиваване в ЕИП за доставчиците на всички частно финансирани образователни услуги, различни от услуги, свързани с техническото и професионалното образование след завършване на средно образование. Може да бъде приложен тест за икономическа необходимост и броят на учредяваните училища може да бъде ограничен от местните органи (CPC 921, 922, 923, различни от 92310, 924).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **BG, IT и SI**: Ограничаване на трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на началното образование (CPC 921).

В **BG и IT**: Ограничаване на трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на прогимназиалното и средното образование (CPC 922).

В **AT**: Ограничаване на трансграничното предоставяне на частно финансирани услуги в областта на образованието за възрастни чрез радио- или телевизионно разпръскване (CPC 924).

Съществуващи мерки:

BG: Закон за народната просвета, член 12;

Закон за висшето образование, параграф 4 от допълнителните разпоредби; и Закон за професионалното образование и обучение, член 22.

FI: Perusopetuslaki (Закон за основното образование) (628/1998);

Lukiolaki (Закон за средните общообразователни училища) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (Закон за професионалното образование и обучение) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Закон за професионалното образование за възрастни) (631/1998);

Ammattikorkeakoululaki (Закон за политехническите училища) (351/2003); и Yliopistolaki (Закон за университетите) (558/2009).

IT: Кралски указ 1592/1933 (Закон за прогимназиалното и средното образование);

Закон 243/1991 (за извънредните случаи на публично финансиране на частните университети);

Резолюция 20/2003 на CNVSU (Comitato nazionale per la Valutazione del sistema universitario); и

Указ на президента на републиката (УПР) 25/1998.

SK: Закон 245/2008 за образованието;

Закон 131/2002 за университетите; и

Закон 596/2003 за държавната администрация в областта на образованието и училищното самоуправление.

Резерва № 15 — Услуги в областта на околната среда

Сектор — подсектор: Услуги в областта на околната среда — управление на отпадъците и почвите

Отраслова класификация: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Вид резерва: Достъп до пазара

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

В DE: Предоставянето на услуги по управление на отпадъците, различни от консултантските услуги, и по отношение на услугите по опазване на почвите и по управление на замърсените почви, различни от консултантските услуги.

Резерва № 16 — Финансови услуги

Сектор: Финансови услуги

Отраслова класификация: не е приложимо

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Всички финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

ЕС: Предоставяне на различно третиране на инвеститор или доставчик на финансови услуги на трета държава по силата на двустранен или многостранен договор за международни инвестиции или друго търговско споразумение.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара

ЕС: Изискване доставчик на финансови услуги, различен от клон, да приема определен вид правна форма на недискриминационна основа, когато се установява в държава членка.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие

ЕС: ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на трансграничното предоставяне на всички финансови услуги, различни от:

В EU (с изключение на BE, CY, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI):

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - а. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и

- b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iii) Спомагателни на застраховането услуги;
- (iv) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- (v) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В ВЕ:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iii) Спомагателни на застраховането услуги;
- (iv) За предоставянето на банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (с изключение на застраховане) в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на предоставянето и предаването на финансова информация, както и обработката на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги;

В СУ:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Застрахователно посредничество;

- (iii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iv) Спомагателни на застраховането услуги;
- (v) Търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсовия пазар или по друг начин с прехвърлими ценни книжа;
- (vi) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- (vii) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В ЕЕ:

- (i) Пряко застраховане (включително съзастраховане);
- (ii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iii) Застрахователно посредничество;
- (iv) Спомагателни на застраховането услуги
- (v) Услуги, свързани с депозити;
- (vi) Предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- (vii) Финансов лизинг;
- (viii) Всякакви услуги по плащания и прехвърляне на парични средства; Гаранции и задължения;
- (ix) Търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсовия пазар;
- (x) Участие в емитирането на всички видове ценни книжа, включително подписване и назначаване като агенти (независимо дали държавно или частно) и предоставяне на услугите, свързани с такива емисии.
- (xi) Парично брокерство;
- (xii) Управление на активи, като управление на пари в брой или на портфейл от ценни книжа, управление на всички форми на колективно инвестиране, попечителски, депозитарни и доверителни услуги;
- (xiii) Услуги по сетълмент и клирингови услуги за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми инструменти;
- (xiv) Предоставяне и предаване на финансова информация, обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване; и

- (xv) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В LT:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
- a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iii) Спомагателни на застраховането услуги;
- (iv) Приемане на депозити;
- (v) Предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- (vi) финансов лизинг;
- (vii) Всякакви услуги по плащания и парични преводи; Гаранции и задължения;
- (viii) Търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсовия пазар;
- (ix) Участие в емитирането на всички видове ценни книжа, включително гарантиране и действие като посредник (независимо дали държавно или частно) и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
- (x) Парично брокерство;
- (xi) Управление на активи, като управление на пари в брой или на портфейли, управление на всички форми на колективно инвестиране, попечителски, депозитарни и доверителни услуги;
- (xii) услуги по сетълмент и клирингови услуги за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми инструменти;
- (xiii) предоставяне и предаване на финансова информация, обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване; и
- (xiv) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови

услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В LV:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия; и
- (iii) Спомагателни на застраховането услуги
- (iv) Участие в емитирането на всички видове ценни книжа, включително гарантиране и действие като посредник (независимо дали държавно или частно) и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
- (v) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- (vi) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В MT:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия;
- (iii) Спомагателни на застраховането услуги;
- (iv) Приемане на депозити;

- (v) Предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- (vi) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- (vii) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В PL:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) за застраховане срещу рисковете, свързани със стоки при международната търговия;
- (ii) Презастраховане и ретроцесия срещу рисковете във връзка със стоки при международната търговия;
- (iii) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане и ретроцесия) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рисковете, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;
- (iv) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- (v) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В RO:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рисковете, свързани с:
  - a. морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - b. стоки, превозвани в режим международен транзит;

- (ii) Презастраховане и ретроцесия; и
- (iii) спомагателни на застраховането услуги
- (iv) Приемане на депозити;
- (v) Предоставяне на заеми от всякакъв вид;
- (vi) Гаранции и задължения;
- (vii) Парично брокерство;
- (viii) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване; и
- (ix) Консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

В SI:

- (i) Услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рискове, свързани с:
  - (ii) морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
  - (iii) стоки, превозвани в режим международен транзит;
  - (iv) Презастраховане и ретроцесия;
  - (v) Спомагателни на застраховането услуги;
  - (vi) Предоставяне на заеми от всякакъв вид;
  - (vii) Приемане на гаранции и задължения от чуждестранни кредитни институции от страна на местни юридически лица и еднолични търговци;
  - (viii) Предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
  - (ix) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните), дадено в член SERVIN.5.38 [Определения], буква Л), подточка ii), буква а), с изключение на посредничеството, описано в посочената буква.

б) *Застрахователни и свързани със застраховането услуги*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: Транспортните застраховки, покриващи стоките, застраховките на превозни средства като такива и застраховките за отговорност по отношение на рискове в България не могат да бъдат сключвани пряко от чуждестранни застрахователни дружества.

В **DE**: Ако чуждестранно застрахователно дружество създаде клон в Германия, то може да сключва в Германия договори за застраховка при международен транспорт само с посредничеството на клона, установен в Германия.

Съществуващи мерки:

DE: *Luftverkehrsgesetz (LuftVG); и*

Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **ES**: За упражняване на актьорската професия се изисква пребиваване в държавата или, като алтернатива, две години професионален опит.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

Във **FI**: За предоставянето на услуги като застрахователен брокер се изисква постоянното място на стопанска дейност да е в ЕС.

Единствено застрахователните дружества, чието главно управление се намира в Европейския съюз или които имат клон във Финландия, могат да предлагат услуги по пряко застраховане, включително съзастраховане.

Съществуващи мерки:

FI: *Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (Закон за чуждестранните застрахователни дружества) (398/1995);*

Vakuutusyhtiölaki (Закон за застрахователните дружества) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (Закон за разпространението на застрахователни продукти) (234/2018).

Във **FR**: Застраховката срещу рискове, свързани с наземния транспорт, може да бъде предоставяна само от застрахователни дружества, установени в Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

FR: *Code des assurances.*

В **HU**: Единствено юридически лица от ЕС и клонове, регистрирани в Унгария, могат да предоставят преки застрахователни услуги.

Съществуващи мерки:

НУ: Закон LX от 2003 г.

В **ИТ:** Транспортни застраховки на стоки, застраховки на превозни средства и застраховка за гражданска отговорност относно рискове в Италия могат да бъдат сключвани само от застрахователни дружества, установени в Европейски съюз, с изключение на международни превози, които включват внос в Италия.

Трансгранично предоставяне на актюерски услуги.

Съществуващи мерки:

ИТ: Член 29 от Кодекса за частното застраховане (Законодателен декрет № 209 от 7 септември 2005 г.), Закон 194/1942 за актюерската професия.

В **РТ:** Застраховките за въздушен и морски транспорт, които покриват стоките, въздухоплавателните средства и плавателните съдове, и гражданската отговорност, могат да бъдат сключвани само от предприятия, които са юридически лица в Европейския съюз. Единствено физически лица или предприятия, установени в Европейския съюз, могат да извършват дейност като посредници при сключването на такива застраховки в Португалия.

Съществуващи мерки:

РТ: Член 3 от Закон 147/2015, член 8 от Закон 7/2019.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **СК:** Чужденци могат да учредят застрахователно дружество под формата на акционерно дружество или да осъществяват застрахователна дейност чрез клоновете си със седалище в Словашката република. И в двата случая разрешението се издава след извършване на преценка от страна на надзорните органи.

Съществуващи мерки:

СК: Закон 39/2015 за застраховането.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара

Във **FI:** Поне половината от членовете на управителния съвет и на надзорния съвет и изпълнителният директор на застрахователно дружество, което предлага задължително пенсионно осигуряване, трябва да пребивават в ЕИП, освен ако компетентните органи не са позволили дерогация. Чуждестранни застрахователи не могат да получат лиценз за клон във Финландия за извършване на задължително пенсионно осигуряване. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП.

За останалите застрахователни дружества се изисква поне един член на управителния съвет и на надзорния съвет и изпълнителният директор да пребивават в ЕИП. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП. Генералният представител на застрахователно дружество от Обединеното кралство трябва да пребивава във Финландия, освен когато седалището на дружеството е в Европейския съюз.

Съществуващи мерки:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (Закон за чуждестранните застрахователни дружества) (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (Закон за застрахователните дружества) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (Закон за застрахователното посредничество) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (Закон за разпространението на застрахователни продукти) (234/2018) и

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (Закон за дружествата, извършващи задължително пенсионно осигуряване) (354/1997).

в) Банкови и други финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

ЕС: Само юридически лица със седалище в Европейския съюз могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. За управлението на общи фондове, в това число доверителни фондове, и когато е разрешено съгласно националното законодателство, инвестиционни дружества, се изисква установяването на специализирано управляващо дружество с главно управление и седалище в същата държава членка.

Съществуващи мерки:

ЕС: Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), изменена с и

Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове.

В ЕЕ: За приемане на депозити съществува изискване за получаване на разрешение от естонския орган за финансов надзор и за регистриране като акционерно дружество, дъщерно дружество или клон в съответствие с естонското законодателство.

Съществуващи мерки:

ЕЕ: Krediiasutuste seadus (Закон за кредитните институции) § 206 и §21.

В SK: Инвестиционни услуги могат да се предоставят само от управляващи дружества, които имат правна форма на акционерно дружество със собствен капитал съгласно закона.

Съществуващи мерки:

SK: Закон 566/2001 за ценните книжа и инвестиционните услуги; и Закон 483/2001 за банките.

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, висше ръководство и управителни съвети

Във **FI**: Поне един от учредителите, от членовете на управителния съвет и на надзорния съвет, изпълнителният директор на доставчиците на банкови услуги, както и лицето, упълномощено да се подписва от името на кредитната институция, трябва да пребивават постоянно в ЕИП. Поне един одитор трябва да пребивава постоянно в ЕИП.

Съществуващи мерки:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (Закон за търговските банки и други кредитни институции, които са акционерни дружества) (1501/2001);

Säästöpankkilaki (1502/2001) (Закон за спестовната каса);

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001) (Закон за кооперативните банки и други кредитни институции, които са кооперативни банки);

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (Закон за институциите за ипотечни кредити);

Maksulaitoslaki (297/2010) (Закон за платежните институции)

laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (Закон за функционирането на чуждестранните платежни институции във Финландия); и

Laki luottolaitostoiminnasta (Закон за кредитните институции) (121/2007).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **IT**: Услугите на „consulenti finanziari“ (финансовите консултанти). При извършване на продажби по домовете посредниците трябва да използват одобрени финансови агенти, с местопребиваване на територията на държава — членка на ЕС.

Съществуващи мерки:

IT: Членове 91—111 от Наредбата за посредниците на Националната комисия за ценни книжа и фондови борси (CONSOB) (№ 16190 от 29 октомври 2007 г.).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

В **LT**: Само банки със седалище или клон в Литва, на които е разрешено да предоставят инвестиционни услуги в ЕИП, могат да извършват дейност като депозитари на активите на пенсионни фондове. Поне един от ръководителите на банката трябва да говори литовски език.

Съществуващи мерки:

LT: Закон за банките на Република Литва от 30 март 2004 г., № IX-2085, , изменен със закон № XIII-729 от 16 ноември 2017 г.

Закон за предприятията за колективно инвестиране на Република Литва от 4 юли 2003 г. № IX-1709, изменен със Закон № XIII-1872 от 20 декември 2018 г.;

Закон за допълнителното доброволно пенсионно натрупване на Република Литва от 3 юни 1999 г. № VIII-1212 (изменен със Закон № XII-70 от 20 декември 2012 г.);

Закон за плащанията на Република Литва от 5 юни 2003 г. № IX-1596, последно изменен на 17 октомври 2019 г. със Закон № XIII-2488

Закон за платежните институции на Република Литва от 10 декември 2009 г. № XI-549 (нова версия на закона: № XIII-1093 от 17 април 2018 г.)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Във **FI**: За платежните услуги може да се изисква пребиваване или местожителство във Финландия.

Резерва № 17 — Здравни и социални услуги

Сектор: Здравни и социални услуги

Отраслова класификация: CPC 93, 931, различни от 9312, част от 93191, 9311, 93192, 93193, 93199

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Здравни услуги – болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване (CPC 93, 931, различни от 9312, част от 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети:

ЕС: За предоставянето на здравни услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма.

ЕС: За всички частно финансирани здравни услуги, различни от частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт, както и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги. Участието на частни оператори в частно финансираната здравна мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да бъде приложен тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите заведения и въздействие върху тях, транспортна инфраструктура, гъстота на населението, географско разпределение и откриване на нови работни места.

Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (CPC 931, различни от 9312, част от 93191).

В AT, PL и SI: Предоставянето на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт (CPC 93192).

В **BE**: Създаването на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 93192, 93193).

В **BG, CY, CZ, FI, MT** и **SK**: Предоставянето на частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 9311, 93192, 93193).

Във **FI**: Предоставянето на други услуги по хуманно здравеопазване (CPC 93199).

Съществуващи мерки:

CZ: Закон № 372/2011 Sb. за здравните услуги и условията за предоставянето им.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Закон за частното здравеопазване) (152/1990).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност:

В **DE**: Предоставянето на услуги от системата за социална сигурност на Германия, където услугите може да се предоставят от различни дружества или субекти в условия на конкуренция и следователно не са „услуги, извършвани изключително в процеса на упражняване на държавна власт“. Да се предоставя по-добро третиране в рамките на двустранно търговско споразумение по отношение на предоставянето на здравни и социални услуги (CPC 93).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **DE**: Собствеността на частно финансирани болници, управлявани от германските въоръжени сили.

Национализиране на други ключови частно финансирани болници (CPC 93110).

Във **FR**: Предоставянето на частно финансирани услуги за лабораторни анализи и изпитване.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: Предоставянето на частно финансирани услуги за лабораторни анализи и изпитване (част от CPC 9311).

Съществуващи мерки:

FR: Code de la santé publique

б) Здравни и социални услуги, включително пенсионно осигуряване

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС, с изключение на **HU**: Трансграничното предоставяне на здравни услуги, социални услуги и дейности или услуги, които са част от обществена пенсионна схема или законоустановена

система за социална сигурност. Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (СРС 931, различни от 9312, част от 93191).

В **HU**: Трансграничното предоставяне на публично финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (СРС 9311, 93192, 93193).

в) Социални услуги, включително пенсионно осигуряване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност:

ЕС: Предоставянето на всички социални услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма, както и дейности или услуги, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. Участието на частни оператори в частно финансираната социална мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да бъде приложен тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите заведения и въздействие върху тях, транспортна инфраструктура, гъстота на населението, географско разпределение и откриване на нови работни места.

В **BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT** и **UK**: Предоставянето на частно финансирани социални услуги, различни от услуги, свързани с санаториуми, почивни домове и домове за стари хора.

В **CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK** и **SI**: Предоставянето на частно финансирани социални услуги.

В **DE**: Системата за социална сигурност на Германия, където услугите може да се предоставят от различни дружества или субекти в условия на конкуренция и следователно не са „услуги, извършвани изключително в процеса на упражняване на държавна власт“.

Съществуващи мерки:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (Закон за частните социални услуги) (922/2011).

IE: Закон за здравето от 2004 г. (S. 39); и

Закон за здравето от 1970 г. (с измененията – S.61A).

IT: Закон 833/1978 за създаването на системата за обществено здравеопазване;

Законодателен декрет 502/1992 за организацията и правилата в областта на здравеопазването; и Закон 328/2000 за реформата на социалните услуги.

Резерва № 18 — Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

Сектор: Екскурзоводски услуги, здравни и социални услуги

Отраслова класификация: CPC 7472

Вид резерва: Национално третиране
Третиране като най-облагодетелствана нация

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

По отношение на либерализирането на инвестициите — национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

Във **FR**: Изискване за гражданство на държава — членка на Европейския съюз, за предоставянето на екскурзоводски услуги.

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

В **LT**: Ако Обединеното кралство позволява на литовски граждани да предоставят екскурзоводски услуги, Литва ще позволи граждани на Обединеното кралство да предоставят екскурзоводски услуги при същите условия.

Резерва № 19 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Сектор: Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Отраслова класификация: CPC 962, 963, 9619, 964

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата (CPC 963)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС, с изключение на **АТ** и за либерализирането на инвестициите, в **ЛТ**: Предоставянето на услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата.

В **АТ** и **ЛТ**: За установяване може да се изисква лиценз или концесия.

б) Развлекателни услуги, услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо и циркове (CPC 9619, 964, различни от 96492)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕС, с изключение на **АТ** и **SE**: Трансграничното предоставяне на развлекателни услуги, включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI** и **SK**: По отношение на предоставянето на развлекателни услуги, включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки.

В **BG**: Предоставянето на следните развлекателни услуги: услуги, предлагани от циркове, увеселителни паркове и подобни развлекателни услуги, услуги, предоставяни от зали за танци и дискотеки и от инструктори по танци, и други развлекателни услуги.

В **EE**: Предоставянето на други развлекателни услуги, с изключение на услуги, предоставяни от кинозалони.

В **LT** и **LV**: Предоставянето на всички развлекателни услуги, различни от услуги, предоставяни от кинозалони.

В **CY, CZ, LV, PL, RO** и **SK**: Трансграничното предоставяне на услуги в областта на спорта и на други услуги в областта на отбиха.

в) Услуги, предоставяни от новинарски и информационни агенции (CPC 962)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: Чуждестранното участие в съществуващи дружества, публикуващи издания на френски език, не може да надвишава 20 % от капитала или правата на глас в дружеството. Учредяването на информационни агенции на Обединеното кралство подлежи на условията, определени във вътрешната нормативна уредба. Учредяването на информационни агенции от чуждестранни инвеститори е подчинено на принципа на реципрочност.

Съществуващи мерки:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; и Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: За предоставянето на услуги от новинарски и информационни агенции.

г) Услуги в областта на хазарта и залаганията (CPC 96492)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ES: Предлагането на хазартни дейности, които включват залагане на суми посредством парично участие в игри на късмета, по-специално лотарии, билети за изтриване, услуги в областта на хазарта, предлагани в казина, игрални зали или лицензирани обекти, услуги в областта на залаганията, „Бинго“ игри и услуги в областта на хазарта, управлявани от или в полза на благотворителни фондации или организации с нестопанска цел.

Резерва № 20 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги

Сектор:	Транспортни услуги
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Морски транспорт — други търговски дейности, извършвани от кораб

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

ЕС: Националната принадлежност на екипажа на морски или неморски плавателен съд.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети:

ЕС, с изключение на **LV** и **MT**: Само физически или юридически лица от ЕС могат да регистрират плавателен съд и да експлоатират флот, плаващ под националното знаме на държавата на установяване (прилага се за всички търговски морски дейности, извършвани от морски кораб, в това число риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова; международен превоз на пътници и товари (CPC 721); и спомагателни услуги в областта на морския транспорт).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **MT**: За морската връзка на Малта с континенталната част на Европа през Италия съществуват изключителни права (CPC 7213, 7214, част от 742, 745, част от 749).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **SK**: За да могат чуждестранните инвеститори да кандидатстват за лиценз, позволяващ им да предоставят услуги, основното им място на стопанска дейност трябва да бъде на територията на Словашката република (CPC 722).

б) Спомагателни услуги в областта на морския транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: Предоставянето на услуги по пилотаж и акостиране. От съображения за правна сигурност се уточнява, че независимо от критериите, които може да се прилагат по отношение на регистрацията на кораби в държава — членка на Европейския съюз, Европейският съюз си запазва правото да изисква само кораби, вписани в националните регистри на държавите — членки на Европейския съюз, да могат да предоставят услуги по пилотаж и акостиране (CPC 7452).

ЕС, с изключение на **LT** и **LV:** Само плавателни съдове, плаващи под знамето на държава — членка на Европейския съюз, могат да предоставят услуги по влачене и тласкане (CPC 7214).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В LT: Само юридически лица от Литва или юридически лица от държава — членка на

Европейския съюз, с клонове в Литва, които притежават свидетелство, издадено от литовската администрация за морска безопасност, може да предоставя услуги по пилотаж и акостиране, тласкане и влачене (CPC 7214, 7452).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В BE: Услуги по обработване на товари могат да бъдат извършвани само от акредитирани работници, които отговарят на изискванията за работа в пристанищни зони, определени с кралски указ (CPC 741).

Съществуващи мерки:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire;

Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence;

Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers);

Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand);

Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge);
Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); и

Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

в) Спомагателни услуги в областта на превозите по вътрешни водни пътища

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие, третиране като най-облагодетелствана нация:

ЕС: Спомагателни услуги в областта на превозите по вътрешни водни пътища

г) Железопътен транспорт и спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В ЕС: Железопътен превоз на пътници (CPC 7111).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, , и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие:

В ЕС: Железопътен превоз на товари (CPC 7112).

В LT: Услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт са обект на държавен монопол (CPC 86764, 86769, част от 8868).

В SE (само по отношение на достъпа до пазара): По отношение на услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътен транспорт се извършва тест за икономическа необходимост, когато даден инвеститор възнамерява да инсталира собствени терминални инфраструктурни съоръжения. Основни критерии: ограничения, налагани от пространството и капацитета (CPC 86764, 86769, част от 8868).

Съществуващи мерки:

ЕС: Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство.

SE: Закон за планирането и строителството (2010:900).

д) Автомобилен транспорт (услуги по превоз на пътници, услуги по превоз на товари и услуги по международен превоз с камиони) и спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: За услугите по автомобилен транспорт, обхванати от дял I [Автомобилен превоз на стоки] и дял II [Автомобилен превоз на пътници] от трета позиция [Автомобилен транспорт] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство] и приложение ROAD-1[Автомобилен превоз на стоки].

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

ЕС: За услугите по автомобилен транспорт, обхванати от дял I [Автомобилен превоз на стоки] и дял II [Автомобилен превоз на пътници] от трета позиция [Автомобилен транспорт] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство] и приложение ROAD-1[Автомобилен превоз на стоки:]

Ограничаване на предоставянето на каботаж в дадена държава — членка на Европейския съюз, от чуждестранни инвеститори, установени в друга държава — членка на Европейския съюз (CPC 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: За услугите по автомобилен транспорт, необхванати от дял I [Автомобилен превоз на стоки] и дял II [Автомобилен превоз на пътници] от трета позиция [Автомобилен транспорт] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство] и приложение ROAD-1[Автомобилен превоз на стоки:]

- i) Изискване за установяване и ограничаване на трансграничното предоставяне на услуги по автомобилен транспорт (CPC 712).
- ii) Ограничаване на предоставянето на каботаж в дадена държава — членка на Европейския съюз, от чуждестранни инвеститори, установени в друга държава — членка на Европейския съюз (CPC 712);
- iii) за таксиметровите услуги в Европейския съюз може да бъде приложен тест за икономическа необходимост, за да се ограничи броят на доставчиците на услуги. Основни критерии: местното търсене, както е предвидено в приложимото законодателство (CPC 71221).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В BE: Максималният брой лицензи може да бъде определен със закон (CPC 71221).

В IT: За услугите за ползване на лимузини се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

За междуградските автобусни услуги се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

За предоставянето на услуги за превоз на товари се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местното търсене (CPC 712).

В BG, DE: За превоз на пътници и товари изключителни права и/или разрешения могат да се предоставят единствено на физически лица от Съюза и на юридически лица от Съюза, чието седалище се намира в Съюза. (CPC 712).

В **MT**: За услугите за обществен автобусен транспорт: цялата мрежа подлежи на концесия, която включва споразумение по отношение на задължение за предоставяне на обществена услуга за определени социални групи (като например студенти и възрастни хора)(СРС 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: За предоставяне на услуги по автомобилен транспорт се изисква разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства (СРС 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: Предоставянето на междуградски автобусни услуги (СРС 712).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

В **ES**: За превоз на пътници се прилага тест за икономическа необходимост по отношение на услугите, предвидени в СРС 7122. Основни критерии: местно търсене. За междуградските автобусни услуги се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: Броят на съществуващите обекти и въздействието върху тях, гъстотата на населението, географското разпределение, въздействието върху условията на пътното движение и разкриването на нови работни места.

В **SE**: По отношение на услугите по поддръжка и ремонт на оборудване за автомобилен транспорт се извършва тест за икономическа необходимост, когато даден доставчик възнамерява да инсталира собствени терминални инфраструктурни съоръжения. Основни критерии: ограничения, налагани от пространството и капацитета (СРС 6112, 6122, 86764, 86769, част от 8867).

В **SK**: За превоза на товари се прилага тест за икономическа необходимост. Основни критерии: местното търсене (СРС 712).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **BG**: Изискване за установяване на помощни услуги за автомобилния транспорт (СРС 744).

Съществуващи мерки:

ЕС: Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета; Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври

2009 г. относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари; и

Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (Закон за търговския автомобилен транспорт)

693/2006; Laki liikenteen palveluista (Закон за транспортните услуги) 320/2017;

Ajoneuvolaki (Закон за превозните средства) 1090/2002

IT: Законодателен декрет 285/1992 (Правилник за движение по пътищата и последващите изменения), член 85;

Законодателен декрет 395/2000, член 8 (автомобилен транспорт на пътници);

Закон 21/1992 (Рамков закон за обществен автомобилен транспорт на пътници без разписание);

Закон 218/2003, член 1 (транспорт на пътници чрез наемане на автобуси с водач); и Закон 151/1981 (Рамков закон за местния обществен транспорт).

SE: Закон за планирането и строителството (2010:900).

e) Космически транспорт и отдаване под наем на космически летателни апарати

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: Доставка на услуги за космически транспорт и предоставянето на услуги за отдаване под наем на космически летателни апарати (СРС 733, част от 734).

ж) Най-облагодетелствана нация

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

- *Транспорт (каботаж), различен от морски транспорт*

Във FI: Предоставяне на различно третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения за освобождаване на плавателни съдове, регистрирани под чуждо знаме на определена друга държава, или регистрирани в чужбина превозни средства от общата забрана за предоставяне на каботажен транспорт (включително комбинирания транспорт — автомобилен и железопътен) във Финландия на основата на реципрочност (част от СРС 711, част от 712, част от 722).

- *Помощни услуги в областта на морския транспорт*

В BG: Ако Обединеното кралство позволява на доставчици на услуги от България да предоставят услуги по обработка на товари и услуги по съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери, България ще позволи на доставчиците на услуги от Обединеното кралство да предоставят услуги по обработка на товари и услуги по съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери при същите условия (част от СРС 741, част от 742).

- *Отдаване под наем или на лизинг на плавателни съдове*

В **DE**: Може да се прилага условие за реципрочност по отношение на наемането на чуждестранни плавателни съдове с екипаж от потребители, пребиваващи в Германия (CPC 7213, 7223, 83103).

- *Автомобилен и железопътен транспорт*

ЕС: Предоставяне на различно третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международни автомобилни превози на товари (включително комбинирания транспорт — автомобилен или железопътен) и превоз на пътници, сключени между Съюза или неговите държави членки и трета държава (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Това третиране може да:

а) запазва или ограничава предоставянето на съответните транспортни услуги между договарящите се страни или на територията на договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна¹²¹; или

б) предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства.

- *Автомобилен транспорт*

В **BG**: Мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на тези видове транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци на територията на България или при преминаване през границите на България (CPC 7121, 7122, 7123).

В **CZ**: Мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Чешката република, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

В **ES**: Може да бъде отказано разрешение за установяване на търговско присъствие в Испания за доставчици на услуги, чиято държава на произход не предоставя ефективен достъп до своите пазари за испанските доставчици на услуги (CPC 7123).

Съществуващи мерки:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

---

¹²¹ Що се отнася до Австрия, частта за освобождаването от третиране като най-облагодетелствана нация относно правата за движение обхваща всички държави, с които има сключени или в бъдеще може да бъде разгледано сключването на двустранни споразумения за автомобилен транспорт или други споразумения, свързани с този вид транспорт.

В **HR**: Мерки, прилагани по силата на съществуващи или бъдещи споразумения във връзка с международния автомобилен транспорт, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Хърватия, както и на нейната територия, за съответните страни (CPC 7121, 7122, 7123).

В **LT**: Мерки, предприети съгласно двустранни споразумения, които определят разпоредбите, отнасящи се за транспортните услуги, и определят условията за експлоатация, включително двустранния транзит и други разрешения за извършване на транспортни услуги при влизане на територията на Литва или излизане от нея, както и при преминаване през нея, издавани на съответните договарящи се страни, както и пътните данъци и такси (CPC 7121, 7122, 7123).

В **SK**: Мерки, предприети съгласно съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Словашката република, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

- *Железопътен транспорт*

В **BG, CZ** и **SK**: За съществуващи или бъдещи споразумения, които регулират правата за превози и условията за експлоатация, както и предоставянето на транспортни услуги на територията на България, Чешката република и Словакия и между съответните държави. (CPC 7111, 7112).

- *Въздушен транспорт — спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт*

ЕС: Предоставяне на различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно услуги по наземно обслужване.

- *Автомобилен и железопътен транспорт*

В **EE**: Когато се предоставя различно третиране на държава съгласно съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международния автомобилен транспорт (включително комбинирания транспорт — автомобилен или железопътен), с което се запазва или ограничава предоставянето на транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Естония, както и на нейната територия, до договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна, и се предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства (част от CPC 711, част от 712, част от 721).

- *Всички транспортни услуги за превоз на пътници и товари, различни от морски и въздушен транспорт*

В **PL**: Ако Обединеното кралство позволява предоставянето на транспортни услуги на и през територията на Обединеното кралство от доставчици на пътнически и товарни превози от Полша, Полша ще позволи предоставянето на транспортни услуги от доставчици на пътнически и товарни превози от Обединеното кралство на и през територията на Полша при същите условия.

Резерва № 21 — Селско стопанство, риболов и води

Сектор:	Селско стопанство, лов, горско стопанство; риболов, аквакултура, услуги, свързани с риболова; каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 012, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 различни от съветнически и консултантски услуги; ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Селско стопанство, лов и горско стопанство

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **HR**: Селскостопански и ловни дейности.

В **HU**: Селскостопански дейности (ISIC Rev. 3.1 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813, различни от съветнически и консултантски услуги).

Съществуващи мерки:

HR: Закон за земеделските земи (ДВ 20/18, 115/18, 98/19)

б) Риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

ЕС:

1. По-специално в рамките на общата политика в областта на рибарството, както и на споразумения в областта на рибарството с трета държава, по отношение на достъпа до и използването на биологичните ресурси и риболовните зони, намиращи се в морските води под

суверенитета или юрисдикцията на държавите членки, или права за риболов по лицензия за риболов на държава членка, включително:

а) регламентиране на разтоварването на улова на плавателни съдове под флага на Обединено кралство или трета държава по отношение на квотите, които са им разпределени, или — само по отношение на плавателни съдове под флага на държава членка — изискване част от общия улов да бъде разтоварена в пристанища на Съюза;

б) определяне на минималния размер на дружествата с цел запазване на плавателните съдове за непромишлен и крайбрежен риболов;

в) предоставяне на различно третиране в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно рибарството; и

г) изискване екипажът на плавателен съд под флага на държава членка да бъде съставен от граждани на държавите членки.

2. Право на плавателния съд да плава под флага на държава членка само ако:

а) той е изцяло собственост на:

(i) дружества, учредени в Съюза; или

(ii) граждани на държава членка;

б) оперативната му дейност се ръководи и контролира от територията на Съюза; и

в) всеки чартър, управител или оператор на плавателния съд е дружество, учредено в Съюза, или гражданин на държава членка.

3. Разрешително за стопански риболов, което дава право на риболов в териториалните води на държава членка, може да се издава само на плавателни съдове, плаващи под знамето на държава членка.

4. Изграждането на съоръжения за аквакултура в морето или на сушата.

5. Точка 1, букви а), б) и в) (с изключение по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) и буква г); точка 2, буква а), подточка i), букви б) и в) и точка 3 се прилагат само за мерките, които са приложими по отношение на плавателни съдове или предприятия, независимо от гражданството на техните действителни собственици.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Във **FR**: Граждани на държави, които не са членки на Европейския съюз, не могат да имат участие в морска държавна собственост на Франция с оглед осъществяване на дейности, свързани с риболов, развъждане на черупкови организми или отглеждане на водорасли.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: Ползването на морски и речни живи ресурси от страна на плавателни съдове във вътрешните морски води и териториалното море на България се извършва от плавателни съдове, плаващи под знамето на България. Чуждестранен кораб не може да извършва стопански риболов в изключителната икономическа зона, освен въз основа на споразумение между България и държавата на знамето. При преминаване през изключителната икономическа зона чуждестранните риболовни кораби не могат да поддържат риболовните си уреди в режим на експлоатация.

в) Каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: За дейностите, в това число услугите, свързани с каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване на домакинствата, промишлеността, търговците или други потребители, включително осигуряването на питейна вода, и управлението на водите.

Резерва № 22 — Дейности, свързани с енергетиката

Сектор:	Производство на енергия и свързаните с това услуги
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, част от 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, част от 88, 887.
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Енергийни услуги — общо (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, part of 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги))

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: Когато държава членка позволява електропреносна или газопреносна система или нефтопроводна или газопроводна транспортна система да бъде чуждестранна собственост, по отношение на предприятия на Обединеното кралство, контролирани от физически или юридически лица от трета държава, от която се осъществява повече от 5 % от вноса на нефт, природен газ или електроенергия в Съюза, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки за Съюза като цяло или на отделна държава членка. Настоящата резерва не се прилага по отношение на съветнически и консултантски услуги, предоставяни като услуги, свързани с енергоразпределението.

Настоящата резерва не се отнася до **HR, HU и LT** (за **LT** — само CPC 7131) по отношение на тръбопроводния транспорт на горива, нито до **LV** по отношение на услуги, свързани с енергоразпределението, нито до **SI** по отношение на услуги, свързани с газоразпределението (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887, различни от съветнически и консултантски услуги).

В **СУ:** За производството на рафинирани нефтопродукти, ако инвеститорът се контролира от физическо или юридическо лице от трета държава, която представлява повече от 5 процента от вноса на нефт или природен газ в Съюза, както и по отношение на производството на газ, разпределението на газообразни горива по газопровод за собствена сметка, производството, преноса и разпределението на електроенергия, тръбопроводния транспорт на горива, услуги, свързани с разпределението на електроенергия и природен газ, различни от съветнически и консултантски услуги, услуги по търговия на едро с електроенергия, услуги по търговия на дребно с двигателно гориво, електроенергия и небутилиран газ. За предоставянето на

свързани с електроенергия услуги се прилага условие за гражданство и пребиваване. (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 и 887, различни от съветнически и консултантски услуги)

Във **FI**: Преносните и разпределителните мрежи и системи за електроенергия, топлинна енергия и топла вода.

Във **FI**: Количествените ограничения под формата на монопол или изключителни права за внос на природен газ, както и за производството и разпределението на топлинна енергия и топла вода. Понастоящем съществуват естествени монополи и изключителни права (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, различни от съветнически и консултантски услуги).

Във **FR**: Електропреносните и газопреносните системи и нефтопроводните и газопроводните транспортни системи (CPC 7131).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **BE**: Енергоразпределителните услуги и услугите, свързани с енергоразпределението (CPC 887, различни от консултантски услуги).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — национално третиране, местно присъствие:

В **BE**: За услугите по пренос на енергия — по отношение на видовете правни субекти и на третирането на публични или частни оператори, на които **BE** е предоставила изключителни права. Изисква се установяване в рамките на Съюза (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

В **BG**: За услугите, свързани с енергоразпределението (част от CPC 88).

В **PT**: За производството, преноса и разпределението на електроенергия, производството на газ, тръбопроводния транспорт на горива, търговията на едро с електроенергия, търговията на дребно с електроенергия и с небутилиран газ и услугите, свързани с разпределението на електроенергия и природен газ. Концесиите в секторите на електроенергията и природния газ се отдават само на дружества с ограничена отговорност със седалище и действително управление в **PT** (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887, различни от съветнически и консултантски услуги).

В **SK**: Изисква се разрешение за производството, преноса и разпределението на електроенергия, за производството на газ и разпределението на газообразни горива, за производството и разпределението на топлинна енергия и топла вода, за тръбопроводния транспорт на горива, за търговията на едро и дребно с електроенергия, топлинна енергия и топла вода и за услугите, свързани с енергоразпределението, включително за услугите в областта на енергийната ефективност, енергоспестяването и енергийния одит. Прилага се тест за икономическа необходимост и заявлението може да бъде отхвърлено само ако пазарът е наситен. За всички тези дейности разрешение може да бъде издадено само на физическо лице с постоянно пребиваване в ЕИП или на юридическо лице от ЕИП.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В ВЕ: С изключение на добива на метални руди и на други дейности от минното дело и добивната промишленост, на предприятията, контролирани от физически или юридически лица от трета държава, от която се осъществява повече от 5 % от вноса на нефт, природен газ или електроенергия в Европейския съюз, може да бъде забранено да придобиват контрол над дейността. Изисква се учредяване като юридическо лице (без клонове) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, част от 4010, част от 4020, част от 4030).

Съществуващи мерки:

ЕС: Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива

2003/54/ЕО; и

Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО.

BG: Закон за енергетиката.

СУ: Законодателство за регулиране на пазара на електроенергия от 2003 г. (Закон 122(І)/2003, с измененията);

Законодателство за регулиране на пазара на газ от 2004 г. (Закон 183(І)/2004, с измененията);

Закон за нефта (тръбопроводи), глава 273;

Закон за нефта (глава 272), с измененията. и

Законодателство за регулиране на пазара на газ от 2003 г. (Закон 148(І)/2003, с измененията); .

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000); и Sähkömarkkinalaki (Закон за пазара на електроенергия) (386/1995); Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

PT: Декрет-закон 230/2012 и Декрет-закон 231/2012 от 26 октомври — природен газ; Декрет-закон 215-A/2012 и Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия; и Декрет-закон 31/2006 от 15 февруари — суров нефт/нефтепродукти.

SK: Закон 51/1988 за минното дело, взривните вещества и държавната администрация за минното дело;

Закон 569/2007 за геоложките дейности.

Закон 251/2012 за енергетиката; и Закон 657/2004 за топлинната енергия.

б) Електроенергия (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги))

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: Внос на електроенергия. По отношение на трансграничната търговия — продажбата на едро и на дребно на електроенергия.

Във **FR**: Само дружества, при които 100 % от капитала е собственост на френската държава, на друга организация от публичния сектор или на френското дружество Electricité de France (EDF), могат да притежават и експлоатират системи за пренос или разпределение на електроенергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BG**: За производството на електроенергия и на топлинна енергия.

В **PT**: Дейностите по пренос и разпределение на електроенергия се извършват въз основа на изключителни концесии за обществена услуга.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: За получаване на индивидуално разрешение за производство на електроенергия с мощност 25 MW или повече се изисква установяване в Съюза или в друга държава, която е въвела режим, сходен с наложения с Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, и в която дружеството има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката.

Производството на електроенергия в офшорната територия на **BE** е предмет на концесия и на задължение за създаване на съвместно предприятие с юридическо лице от Съюза или с юридическо лице от държава с режим, сходен с наложения с Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО, по-специално по отношение на условията, свързани с разрешаването и подбора.

Освен това централното или главното управление на юридическото лице следва да е в държава — членка на Европейския съюз, или в държава, отговаряща на горните критерии, в която дружеството има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката.

За изграждането на електропроводи, които свързват офшорното производство с преносната мрежа на Elia, се изисква разрешение и дружеството трябва да отговаря на предварително определени условия, с изключение на изискванията за съвместно предприятие.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — национално третиране:

В **BE**: За доставката на електроенергия от посредник, който има установени в **BE** клиенти, които са свързани с националната мрежа или с директна линия с номинално напрежение, надвишаващо 70 000 волта, се изисква разрешение. Това разрешение може да бъде дадено само на физическо или юридическо лице от ЕИП.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Във **FR**: За производството на електроенергия.

Съществуващи мерки:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; и Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.

Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci.

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000); и Sähkömarkkinalak (Закон за пазара на електроенергия) (588/2013); Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

PT: Декрет-закон 215-A/2012; и

Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия.

в) Горива, газ, суров нефт или нефтопродукти (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, част от 88, 887 (различни от съветнически и консултантски услуги)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI:** Забранява се — поради съображения, свързани с енергийната сигурност — контролирането или притежаването на терминал за втечен природен газ (ВПГ) (включително частите от терминала за ВПГ, които се използват за съхранение и регазификация на ВПГ) от чуждестранни физически или юридически лица.

Във **FR:** Поради съображения, свързани с националната енергийна сигурност, само дружества, при които 100 % от капитала е собственост на френската държава, на друга организация от публичния сектор или на френското дружество ENGIE, могат да притежават и експлоатират системи за пренос или разпределение на газ.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE:** За услугите по складиране на газ в резервоари — по отношение на видовете правни субекти и на третирането на публични или частни оператори, на които Белгия е предоставила

изключителни права. За предоставяне на услуги по складиране на газ в резервоари се изисква установяване в рамките на Съюза (част от СРС 742).

В **BG**: За тръбопроводния транспорт, съхранението и складирането на нефт и природен газ, включително транзитния пренос (СРС 71310, част от СРС 742).

В **PT**: За трансграничното предоставяне на услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод (природен газ). Също така концесиите, свързани с преноса, разпределението и подземното съхранение на природен газ, както и с терминала за приемане, съхранение и регазификация на ВПГ, се възлагат чрез договори за концесия, след публични покани за представяне на оферти (СРС 7131, СРС 7422).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **BE**: За тръбопроводния транспорт на природен газ и други горива се изисква разрешение. Разрешение може да бъде издадено само на физическо или юридическо лице, установено в държава членка (в съответствие с член 3 от Кралския указ от 14 май 2002 г.).

Когато разрешението е поискано от дружество:

- а) дружеството трябва да е установено в съответствие с белгийското законодателство или със законодателството на друга държава членка или със законодателството на трета държава, която е поела ангажимент за поддържане на нормативна уредба, сходна с общите изисквания, посочени в Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ; и
- б) административното седалище, основното място на установяване или главното управление на дружеството трябва да са в държава членка или в трета държава, която е поела ангажимент за поддържане на нормативна уредба, сходна с общите изисквания, посочени в Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, при условие че дейността на основното място на установяване или главното управление има ефективна и непрекъсната връзка с икономиката на съответната държава (СРС 7131).

В **BE**: По принцип доставката на природен газ на клиенти (клиенти са както разпределителните дружества, така и потребителите, чието общо комбинирано потребление на газ от всички места на доставка достига минимално ниво от един милион кубични метра годишно), установени в Белгия, се извършва след получаване на индивидуално разрешение, издавано от министъра, с изключение на случаите, когато доставчикът е разпределително дружество, използващо собствена разпределителна мрежа. Такова разрешение може да бъде дадено само на физически или юридически лица от Европейския съюз.

В **CY**: За трансграничното предоставяне на услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопровод, както и за продажбите на дребно на тежки горива и бутилиран газ, различни от осъществяваните чрез поръчки по пощата (СРС 613, СРС 62271, СРС 63297, СРС 7131, СРС 742).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **HU**: За предоставянето на услуги по тръбопроводен транспорт се изисква установяване. Тези услуги могат да бъдат предоставяни съгласно договор за концесия, сключен с държавата или с местните органи. Предоставянето на тези услуги се регулира от унгарския Закон за концесиите (CPC 7131).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

В **LT**: За тръбопроводния транспорт на горива и спомагателните услуги в тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива.

Съществуващи мерки:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; и

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: Закон за енергетиката.

CY: Законодателство за регулиране на пазара на електроенергия от 2003 г. (Закон 122(I)/2003, с измененията);

Законодателство за регулиране на пазара на газ от 2004 г. (Закон 183(I)/2004, с измененията);

Закон за нефта (тръбопроводи), глава 273;

Закон за нефта (глава 272), с измененията. и

Законодателство за регулиране на пазара на газ от 2003 г. (Закон 148(I)/2003, с измененията);

FI: Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (508/2000); и Maakaasumarkkinalaki (Закон за пазара на природен газ) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: Закон XVI от 1991 г. за концесиите.

LT: Закон за природния газ на Република Литва от 10 октомври 2000 г. № VIII-1973.

PT: Декрет-закон 230/2012 и Декрет-закон 231/2012 от 26 октомври — природен газ; Декрет-закон 215-A/2012 и Декрет-закон 215-B/2012 от 8 октомври — електроенергия; и Декрет-закон 31/2006 от 15 февруари — суров нефт/нефтепродукти.

г) Ядрена енергетика (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, част от 4010, CPC 887)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **DE**: За производството, обработката или транспортирането на ядрени материали и за производството или разпределението на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране:

В **АТ** и **FI**: За производството, обработката, разпределението или транспортирането на ядрени материали и за производството или разпределението на ядрена енергия.

В **BE**: За производството, обработката или транспортирането на ядрени материали и за производството или разпределението на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност:

В **HU** и **SE**: За обработката на ядрено гориво и за производството на ядрена енергия.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети:

В **BG**: За обработката на материали за ядрено делене и за ядрен синтез или на материалите, от които те се получават, както и за търговията с тях, за поддържането и ремонта на оборудване и системи в съоръженията за производство на ядрена енергия, за транспортирането на такива материали и отпадъците от тяхното обработване, за използването на йонизиращо лъчение и за всякакви други услуги, свързани с използването на ядрена енергия за мирни цели (включително инженерингови и консултантски услуги и услуги, свързани със софтуер и т.н.).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FR**: При тези дейности трябва да се спазват задълженията, поети в споразумението по линия на Евратом.

Съществуващи мерки:

АТ: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Конституционен закон относно „Австрия без ядрена енергетика“) BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Закон за безопасно използване на ядрената енергия.

FI: Ydinenergi laki (Закон за ядрената енергетика) (990/1987).

HU: Закон CXVI от 1996 г. за ядрената енергия; и

Правителствен указ № 72/2000 за ядрената енергия.

SE: Шведски кодекс за опазване на околната среда (1998:808); и Закон за дейностите във връзка с ядрените технологии (1984:3).

Резерва № 23 — Други услуги, които не са включени другаде

Сектор:	Други услуги, които не са включени другаде
Отраслова класификация:	CPC 9703, част от CPC 612, част от CPC 621, част от CPC 625, част от 85990
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

а) Погребални и траурно-обредни услуги, кремация (CPC 9703)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране:

Във **FI**: Услуги по кремация и експлоатация/поддръжка на гробища и гробищни паркове могат да предоставят само държавата, общините, енориите, религиозните общности или фондациите и сдруженията с нестопанска цел.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

В **DE**: Само юридически лица, установени съгласно публичното право, могат да осигуряват функционирането на гробище. Създаване и експлоатация на гробища и услуги, свързани с погребения.

В **PT**: За предоставянето на погребални и траурно-обредни услуги се изисква търговско присъствие. За заемането на длъжността технически ръководител в субекти, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги, се изисква лицата да са граждани на държава от ЕИП.

В **SE**: Монопол върху погребалните услуги и кремацията има шведската църква или местната власт.

В **CY, SI**: Погребалните и траурно-обредните услуги, кремацията.

Съществуващи мерки:

FI: Nautastoimilaki (Закон за погребалните услуги) (457/2003).

PT: Декрет-закон 10/ 2015 от 16 януари alterado p/Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (Закон за погребалните услуги); Begravningsförrordningen (1990:1147) (Наредба за погребалните услуги).

б) Други бизнес услуги

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара:

Във **FI:** изисква се установяване във Финландия или другаде в ЕИП за предоставяне на услуги за електронна идентификация.

Съществуващи мерки:

FI: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009 (Закон за сигурната електронна идентификация и електронните удостоверителни услуги 617/2009).

в) Нови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

ЕС: За предоставянето на нови услуги, различни от услугите, класифицирани във Временната централна класификация на продуктите на Обединените нации (CPC), 1991 г.

Списък на Обединеното кралство

Резерва № 1 — Всички сектори

Резерва № 2 — Професионални услуги (всички професии, с изключение на свързаните със здравето)

Резерва № 3 — Професионални услуги (свързани със здравето услуги и продажба на дребно на фармацевтични продукти)

Резерва № 4 — Бизнес услуги (услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността)

Резерва № 5 — Бизнес услуги (посреднически услуги по осигуряване на персонал)

Резерва № 6 — Бизнес услуги (услуги в областта на разследването)

Резерва № 7 — Бизнес услуги (други бизнес услуги)

Резерва № 8 — Образователни услуги

Резерва № 9 — Финансови услуги

Резерва № 10 — Здравни и социални услуги

Резерва № 11 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Резерва № 12 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги

Резерва № 13 — Риболов и води

Резерва № 14 — Дейности, свързани с енергетиката

Резерва № 15 — Други услуги, които не са включени другаде

Резерва № 1 — Всички сектори

Сектор:	<i>Всички сектори</i>
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие Задължения за правни услуги
Глава:	Либерализиране на инвестициите, трансгранична търговия с услуги и нормативни уредби

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) *Търговско присъствие*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Услугите, считани за обществени услуги на национално или местно равнище, могат да подлежат на публичен монопол или на изключителни права, предоставени на частни оператори.

Съществуват обществени услуги в различни сектори, като например свързани научни и технически консултантски услуги, услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) — обществени и хуманитарни науки, услуги по извършване на технически изпитвания и анализи, услуги в областта на околната среда, здравни услуги, транспортни услуги и спомагателни услуги за всички видове транспорт. Изключителните права за предоставяне на тези услуги често се дават на частни оператори, например ползвателите на концесии, предоставяни от публичните власти, при условие че се поемат някои задължения относно осигуряваните услуги. Тъй като често съществуват обществени услуги, които се осъществяват и на равнище под централното, е практически невъзможно да се изготви подробен и изчерпателен списък за всеки сектор. Тази резерва не се отнася до далекосъобщителните и до компютърните и свързаните с тях услуги.

(b) *Третиране като най-облагодетелствана нация*

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация, и на нормативната уредба за правните услуги — задължения:

Предоставяне на различно третиране по силата на международни инвестиционни договори или други търговски споразумения, влезли в сила или подписани преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

Предоставяне на различно третиране на държава по силата на съществуващо или бъдещо двустранно или многостранно споразумение, което:

- (i) създава вътрешен пазар на услуги и инвестиции;
- (ii) предоставя право на установяване; или
- (iii) изисква сближаване на законодателството в един или повече икономически сектори.

Вътрешен пазар на услуги и установяване означава територия без вътрешни граници, в която е гарантирано свободното движение на услуги, капитали и хора.

Правото на установяване означава задължение за забрана по същество на всички пречки пред установяването между страните по споразумението за регионална икономическа интеграция при влизането в сила на това споразумение. Правото на установяване включва правото на гражданите на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция да учредяват и управляват предприятия при същите условия като предвидените по отношение на гражданите съгласно законодателството на държавата, в която се извършва установяването.

Сближаване на законодателството означава:

- (i) хармонизиране на законодателството на една или повече страни по споразумението за регионална икономическа интеграция със законодателството на другата страна или страни по това споразумение; или
- (ii) включване на общо законодателство в правния ред на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Такова хармонизиране или включване се проявява или се приема, че се проявява, единствено от момента, в който е въведено в правния ред на страната или страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Предоставяне на различно третиране във връзка с правото на установяване на лица с национална принадлежност или предприятия съгласно съществуващи или бъдещи двустранни споразумения между Обединеното кралство и всяка от следните държави или княжества: Андора, Монако, Сан Марино и града държава Ватикан.

(с) *Оръжия, боеприпаси и военно оборудване*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

Производството или разпространението на оръжия, боеприпаси и военно оборудване или търговията с тях. Военното оборудване е ограничено до всеки продукт, чието единствено предназначение и напрана е за военна употреба, във връзка с провеждането на военни или отбранителни действия.

Резерва № 2 — Професионални услуги (всички професии, с изключение на свързаните със здравето)

Сектор — подсектор: Професионални услуги — правни услуги, одиторски услуги

Отраслова класификация: Част от CPC 861, част от 87902, част от 862

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Местно присъствие
Задължения за правни услуги

Глава: Либерализиране на инвестициите, трансгранична търговия с услуги и нормативни уредби

Описание:

(а) Правни услуги:

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, висше ръководство и управителни съвети, национално третиране, на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране, и на нормативните уредби — ангажименти за правни услуги:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на правни консултации и на услуги по оправомощаване, изготвяне на юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, и по отношение на услуги, предоставяни от съдебни изпълнители (част от CPC 861, част от 87902).

(b) Одиторски услуги (CPC 86211, 86212, различни от счетоводство и счетоводни услуги)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на трансграничното предоставяне на одиторски услуги.

Съществуващи мерки:

Закон за търговските дружества от 2006 г.

Резерва № 3 — Професионални услуги (свързани със здравето услуги и продажба на дребно на фармацевтични продукти)

Сектор:	Свързани със здравето професионални услуги и продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки; други услуги, предоставяни от фармацевти
Отраслова класификация:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) *Медицински и стоматологични услуги; услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, психолози и парамедицински персонал (CPC 63211, 85201, 9312, 9319)*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Установяването на лекари в рамките на Националната здравна служба зависи от планирането във връзка с медицинския персонал (CPC 93121, 93122).

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

За предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, се изисква пребиваване. Тези услуги могат да бъдат предоставяни единствено от физически лица, намиращи се физически на територията на Обединеното кралство (CPC 9312, част от 93191).

Трансграничното предоставяне на медицински, стоматологични и акушерски услуги и услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти, психолози и парамедицински персонал (част от CPC 85201, 9312, част от 93191).

За доставчици на услуги, които не се намират физически на територията на Обединеното кралство (част от CPC 85201, 9312, част от 93191).

(б) *Продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти (CPC 63211)*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, , и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие:

Поръчването по пощата е възможно единствено от Обединеното кралство, така че за продажбата на дребно на фармацевтични продукти и на определени медицински стоки на населението в Обединеното кралство се изисква установяване в Обединеното кралство.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Трансграничните продажби на дребно на фармацевтични продукти, медицински и ортопедични стоки и други услуги, предоставяни от фармацевти.

Резерва № 4 — Бизнес услуги (услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността)

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — услуги по събиране на парични вземания, услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността

Отраслова класификация: CPC 87901, 87902

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Местно присъствие

Глава: Трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността.

Резерва № 5 — Бизнес услуги (посреднически услуги по осигуряване на персонал)

Сектор — подсектор:	Бизнес услуги — посреднически услуги по осигуряване на персонал
Отраслова класификация:	CPC 87202, 87204, 87205, 87206, 87209
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

предоставянето на услуги по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Изискване за установяване и забрана за трансгранично предоставяне на посреднически услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офис и други работници.

Резерва № 6 — Бизнес услуги (услуги в областта на разследването)

Сектор — подсектор: Бизнес услуги — услуги в областта на разследването

Отраслова класификация: CPC 87301

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на услуги в областта на разследването (CPC 87301).

Резерва № 7 — Бизнес услуги (други бизнес услуги)

Сектор — подсектор:	Бизнес услуги — други бизнес услуги
Отраслова класификация:	CPC 86764, 86769, 8868, част от 8790
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) Поддръжка и ремонт на плавателни съдове, на оборудване за железопътен транспорт и на въздухоплавателни средства и техни части (част от CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Изискване за установяване или физическо присъствие на негова територия и забрана за трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на оборудване за железопътния транспорт от лица, намиращи се извън неговата територия.

Изискване за установяване или физическо присъствие на негова територия и забрана за трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на плавателни съдове по вътрешни водни пътища от лица, намиращи се извън неговата територия.

Изискване за установяване или физическо присъствие на негова територия и забрана за трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на морски плавателни съдове от лица, намиращи се извън неговата територия.

Изискване за установяване или физическо присъствие на негова територия и забрана за трансгранично предоставяне на услуги по поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части от лица, намиращи се извън неговата територия (част от CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

Само признати организации, упълномощени от Обединеното кралство, могат да извършват задължителни прегледи и сертифициране на кораби от името на Обединеното кралство. Може да се изисква установяване.

Съществуващи мерки:

Регламент (ЕО) № 391/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общи правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите за търговското корабоплаване (изменение) (напускане на ЕС) от 2019 г.

(b) Други бизнес услуги, свързани с въздухоплаването

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

Предоставяне на различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно следните услуги:

- (i) услуги по ремонт и поддръжка на въздухоплавателни средства;
- (ii) отдаване под наем или на лизинг на въздухоплавателни средства, без екипаж;
- (iii) услуги, свързани с компютризирани системи за резервация (CRS);
- (iv) следните услуги, предоставяни с пилотирани въздухоплавателни средства, при спазване на съответните закони и подзаконови разпоредби на страните, уреждащи допускането, излитането и експлоатацията на въздухоплавателни средства в рамките на тяхната територия: въздушно гасене на пожари, летателно обучение, пръскане, земемерство, картографиране, фотография и други въздушни селскостопански, промишлени и инспекционни услуги; и
- (v) продажба и маркетинг на услуги за въздушен транспорт.

Резерва № 8 — Образователни услуги

Сектор:	Образователни услуги
Отраслова класификация:	CPC 92
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

всички образователни услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път. Когато предоставянето на частно финансирани образователни услуги от чуждестранен доставчик е разрешено, участието на частните оператори в образователната система може да се извършва след предоставяне на концесия на недискриминационна основа.

Предоставянето на частно финансирани други образователни услуги, тоест различни от класифицираните като услуги в областта на началното, прогимназиалното, средното, висшето образование и образованието за възрастни (CPC 929).

Резерва № 9 — Финансови услуги

Сектор:	Финансови услуги
Отраслова класификация:	
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) Всички финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара:

Изискване доставчик на финансови услуги, различен от клон, да приема определен вид правна форма на недискриминационна основа, когато се установява в Обединеното кралство.

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и по отношение на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

Предоставяне на различно третиране на инвеститор или на доставчик на финансови услуги от трета държава по силата на двустранен или многостранен договор за международни инвестиции или друго търговско споразумение.

(b) Застрахователни и свързани със застраховането услуги

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

За предоставянето на застрахователни и свързани със застраховането услуги, с изключение на:

i) услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане) и посредничество при пряко застраховане за застраховане срещу рискове, свързани с:

- морския транспорт, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка отговорност, произтичаща във връзка с тях; и
- стоки, превозвани в режим международен транзит;

ii) презастраховане и ретроцесия; и

iii) спомагателни на застраховането услуги.

(с) Банкови и други финансови услуги

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, и на трансграничната търговия с услуги — местно присъствие:

Само дружества със седалище в Обединеното кралство могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. За управлението на общи фондове, в това число доверителни фондове, и когато е разрешено съгласно националното законодателство, инвестиционни дружества, се изисква установяването на специализирано управляващо дружество с главно управление и седалище в Обединеното кралство.

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

За предоставянето на банкови и други финансови услуги, с изключение на:

- i) предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване от доставчици на други финансови услуги; и
- ii) консултантски и други спомагателни финансови услуги, свързани с банкови и други финансови услуги, описани в определението за банкови и други финансови услуги, дадено в буква L) от определението за банкови и други финансови услуги (без застрахователните) в буква а), подточка ii) от член SERVIN 5.38 [Финансови услуги – определения], с изключение на посредничеството, описано в буква L) от посоченото определение.

Резерва № 10 — Здравни и социални услуги

Сектор:	Здравни и социални услуги
Отраслова класификация:	СРС 931, различни от 9312, част от 93191
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) *Здравни услуги — болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване (СРС 931, различни от 9312, част от 93191)*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

За предоставянето на всички здравни услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път.

Всички частно финансирани здравни услуги, различни от болничните услуги. Участието на частни оператори в частно финансираната здравна мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да бъде приложен тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите заведения и въздействие върху тях, транспортна инфраструктура, гъстота на населението, географско разпределение и откриване на нови работни места.

Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (СРС 931, различни от 9312, част от 93191).

(b) *Здравни и социални услуги, включително пенсионно осигуряване*

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Изискване за установяване или физическо присъствие на доставчиците на неговата територия и ограничаване на трансграничното предоставяне на здравни услуги от лица, намиращи се

извън неговата територия, трансграничното предоставяне на социални услуги от лица, намиращи се извън неговата територия, както и дейностите или услугите, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. Настоящата резерва не се отнася до предоставянето на всички свързани със здравето професионални услуги, включително услугите, предоставяни от специалисти, като напр. лекари, стоматолози, акушерки, медицински сестри, физиотерапевти, парамедици и психолози, които са обхванати от други резерви (СРС 931, различни от 9312, част от 93191).

(с) *Здравни и социални услуги, включително пенсионно осигуряване*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност:

Предоставянето на всички социални услуги, които получават публично финансиране или държавна подкрепа под каквато и да е форма, и следователно не се считат за финансирани по частен път, както и дейности или услуги, представляващи част от публична пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност. Участието на частни оператори в частно финансираната социална мрежа може да се извършва след получаване на концесия на недискриминационна основа. Може да бъде приложен тест за икономическа необходимост. Основни критерии: брой на съществуващите заведения и въздействие върху тях, транспортна инфраструктура, гъстота на населението, географско разпределение и откриване на нови работни места.

Предоставянето на частно финансирани социални услуги, различни от услуги, свързани с санаториуми, почивни домове и домове за стари хора.

Резерва № 11 — Услуги в областта на отдиха, културата и спорта

Сектор:	Услуги в областта на отдиха, културата и спорта
Отраслова класификация:	CPC 963, 9619, 964
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(a) *Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата (CPC 963)*

Предоставянето на услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата.

(b) *Развлекателни услуги, услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо и циркове (CPC 9619, 964, различни от 96492)*

Трансграничното предоставяне на развлекателни услуги, включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки.

(c) *Услуги в областта на хазарта и залаганията (CPC 96492)*

Предлагането на хазартни дейности, които включват залагане на суми посредством парично участие в игри на късмета, по-специално лотарии, билети за изтриване, услуги в областта на хазарта, предлагани в казина, игрални зали или лицензирани обекти, услуги в областта на залаганията, „Бинго“ игри и услуги в областта на хазарта, управлявани от или в полза на благотворителни фондации или организации с нестопанска цел.

Резерва № 12 — Транспортни услуги и спомагателни транспортни услуги

Сектор:	Транспортни услуги
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) Морски транспорт — други търговски дейности, извършвани от кораб

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, Местно присъствие, национално третиране:

Националната принадлежност на екипажа на морски или неморски плавателен съд.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети:

За целите на регистрирането на плавателен съд и експлоатирането на флот, плаващ под знаме на Обединеното кралство (всички търговски морски дейности, извършвани от морски кораб, в това число риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова; международен превоз на пътници и товари (СРС 721); и спомагателни услуги в областта на морския транспорт). Тази резерва не се прилага за юридически лица, учредени в Обединеното кралство и имащи ефективна и непрекъсната връзка с неговата икономика.

(b) Спомагателни услуги в областта на морския транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Предоставянето на услуги по пилотаж и акостиране. От съображения за повече правна сигурност се уточнява, че независимо от критериите, които може да се прилагат по отношение на регистрацията на кораби в Обединеното кралство, Обединеното кралство си запазва правото да изисква само кораби, вписани в националните регистри на Обединеното кралство, да могат да предоставят услуги по пилотаж и акостиране (СРС 7452).

Само плавателни съдове, плаващи под знамето на Обединеното кралство, могат да предоставят услуги по влачене и тласкане (СРС 7214).

(c) Спомагателни услуги в областта на превозите по вътрешни водни пътища

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация:

Спомагателни услуги в областта на превозите по вътрешни водни пътища

(d) Железопътен транспорт и спомагателни услуги в областта на железопътния транспорт

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Железопътен превоз на пътници (CPC 7111).

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, , и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие:

Железопътен превоз на товари (CPC 7112).

(e) Автомобилен транспорт (услуги по превоз на пътници, услуги по превоз на товари и услуги по международен превоз с камиони) и спомагателни услуги в областта на автомобилния транспорт

По отношение на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, местно присъствие:

За услугите по автомобилен транспорт, обхванати от част 2 (Икономика и търговия), дял XII (Транспорт), глави 3 и 4 от и приложение ROAD-1 към глава 3.

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

За услугите по автомобилен транспорт, които не са обхванати от част 2 (Икономика и търговия), дял XII (Транспорт), глави 3 и 4 от и приложение ROAD-1 към глава 3:

- (i) изискване за установяване и ограничаване на трансграничното предоставяне на услуги по автомобилен транспорт (CPC 712);
- (ii) за таксиметровите услуги в Обединеното кралство може да бъде приложен тест за икономическа необходимост, за да се ограничи броят на доставчиците на услуги. Основни критерии: местното търсене, както е предвидено в приложимото законодателство (CPC 71221).

Съществуващи мерки:

Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите за лицензиране на превозвачите и за

извършване на международни автомобилни превози на товари (изменение и т.н.) (напускане на ЕС) от 2019 г.;

Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите за лицензиране на превозвачите и за извършване на международни автомобилни превози на товари (изменение и т.н.) (напускане на ЕС) от 2019 г.; и

Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006, запазен в правото на Обединеното кралство със Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите за общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози (изменение и т.н.) (напускане на ЕС) от 2019 г.

(f) Космически транспорт и отдаване под наем на космически летателни апарати

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, изисквания за ефективност, висше ръководство и управителни съвети, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

Услугите по превоз в космоса и отдаването под наем на космически летателни апарати (СРС 733, част от СРС 734).

(g) Освобождение от третиране като най-облагодетелствана нация

По отношение на либерализирането на инвестициите — третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — третиране като най-облагодетелствана нация:

(i) Автомобилен и железопътен транспорт

Предоставяне на различно третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международни автомобилни превози на товари (включително комбинирания транспорт — автомобилен или железопътен) и превоз на пътници, сключени между Обединеното кралство и трета държава (СРС 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Това третиране може да:

— запазва или ограничава предоставянето на съответните транспортни услуги между договарящите се страни или на територията на договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна; или

— предвижда освобождение от данъци за такива превозни средства.

(ii) Въздушен транспорт — спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт

Предоставяне на различно третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно услуги по наземно обслужване.

Резерва № 13 — Риболов и води

Сектор:	Риболов, аквакултура, услуги, свързани с риболова; каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882, ISIC Rev. 3.1 41
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Третиране като най-облагодетелствана нация Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на следното:

(а) Риболов, аквакултура и услуги, свързани с риболова (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, висше ръководство и управителни съвети, изисквания за ефективност, третиране като най-облагодетелствана нация, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, национално третиране, третиране като най-облагодетелствана нация, местно присъствие:

1. По-специално в рамките на политиката на Обединено кралство в областта на рибарството, както и на споразуменията в областта на рибарството с трета държава, по отношение на достъпа до и използването на биологичните ресурси и риболовните зони, намиращи се в морските води под суверенитета или юрисдикцията на Обединено кралство, или права за риболов по лицензия за риболов на Обединено кралство, включително:

- а) регламентиране на разтоварването на улова на плавателни съдове под флага на държава членка или трета държава по отношение на квотите, които са им разпределени, или — само по отношение на плавателни съдове под флага на Обединено кралство — изискване част от общия улов да бъде разтоварена в пристанища на Обединеното кралство;
- б) определяне на минималния размер на дружествата с цел запазване на плавателните съдове за непромишлен и крайбрежен риболов;
- в) предоставяне на различно третиране в съответствие със съществуващи или бъдещи международни споразумения относно рибарството; и
- г) изискване екипажът на плавателен съд под флага на Обединеното кралство да бъде съставен от граждани на Обединеното кралство.

2. Право на плавателния съд да плава под флага на Обединено кралство само ако:
- (a) той е изцяло собственост на:
    - (i) дружества, учредени в Обединеното кралство; или
    - (ii) граждани на Обединеното кралство;
  - (b) оперативната му дейност се ръководи и контролира от територията на Обединеното кралство; и
  - (c) всеки чартър, управител или оператор на плавателния съд е дружество, учредено в Обединеното кралство, или гражданин на Обединеното кралство.
3. Разрешително за стопански риболов, което дава право на риболов в териториалните води на Обединеното кралство, може да се издава само на плавателни съдове, плаващи под флага на Обединеното кралство.
4. Изграждането на съоръжения за аквакултура в морето или на сушата.
5. Точка 1, букви а), б), в) (с изключение по отношение на третирането като най-облагодетелствана нация) и буква г), точка 2, буква а), подточка i), букви б) и в) се прилагат само за мерките, които са приложими по отношение на плавателни съдове или предприятия, независимо от гражданството на техните действителни собственици.

(b) *Каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване*

По отношение на либерализирането на инвестициите — достъп до пазара, национално третиране, и на трансграничната търговия с услуги — достъп до пазара, местно присъствие, национално третиране:

За дейностите, в това число услугите, свързани с каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване на домакинствата, промишлеността, търговците или други потребители, включително осигуряването на питейна вода, и управлението на водите.

Резерва № 14 — Дейности, свързани с енергетиката

Сектор:	Производство на енергия и свързаните с това услуги
Отраслова класификация:	ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (различни от съветнически и консултантски услуги).
Вид резерва:	Достъп до пазара Национално третиране Висше ръководство и управителни съвети Изисквания за ефективност Местно присъствие
Глава:	Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, когато разрешава чуждестранна собственост върху газопреносна или електропреносна система или система за пренос на нефт и газ по отношение на предприятия от Съюза, контролирани от физически лица или предприятия от трета държава, която съставлява повече от 5 % от вноса на Обединеното кралство на нефт, природен газ или електроенергия, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки на Обединеното кралство. Настоящата резерва не се прилага по отношение на съветнически и консултантски услуги, предоставяни като услуги, свързани с енергоразпределението.

Резерва № 15 — Други услуги, които не са включени другаде

Сектор: Други услуги, които не са включени другаде

Вид резерва: Достъп до пазара
Национално третиране
Висше ръководство и управителни съвети
Изисквания за ефективност
Местно присъствие

Глава: Либерализиране на инвестициите и трансгранична търговия с услуги

Описание:

Обединеното кралство си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на предоставянето на нови услуги, различни от услугите, класифицирани във Временната централна класификация на продуктите на Обединените нации (СРС), 1991 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-3: ЛИЦА НА ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА УСТАНОВЯВАНЕТО, ЛИЦА, ПРЕМЕСТЕНИ ПРИ ВЪТРЕШНОКОРПОРАТИВЕН ТРАНСФЕР, И ЛИЦА НА КРАТКОСРОЧНО ДЕЛОВО ПОСЕЩЕНИЕ

1. Дадена мярка, посочена в настоящото приложение, може да бъде запазена, продължена, своевременно подновена или изменена, при условие че изменението не намалява съответствието на мярката с членове SERVIN.4.2 [Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването] и SERVIN.4.3 [Лица на краткосрочно делово посещение], както е съществувала непосредствено преди изменението.

2. Членове SERVIN.4.2 [Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и лица на делово посещение за целите на установяването] и SERVIN.4.3 [Лица на краткосрочно делово посещение] не се прилагат по отношение на съществуващи несъответстващи на изискванията мерки, посочени в настоящото приложение, доколкото това несъответствие е налице.

3. Списъците в параграфи 6, 7 и 8 се прилагат само по отношение на териториите на Обединеното кралство и на Европейския съюз в съответствие с член FINPROV.1 [Териториален обхват] и член OTH.9.2 [Географски обхват] и са от значение само в контекста на търговските отношения между Европейския съюз и неговите държави членки и Обединеното кралство. Те не засягат правата и задълженията на държавите членки съгласно правото на Съюза.

4. От съображения за повече правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от Обединеното кралство в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка в приложение на Договора за функционирането на Европейския съюз или на мярка, приета съгласно посочения договор, включително прилагането им в държавите членки, по отношение на:

- (i) физически лица или лица, пребиваващи в друга държава членка; или
- (ii) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно законодателството на друга държава членка или на Европейския съюз и които са със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Европейския съюз.

5. В списъка по-долу са използвани следните съкращения:

AT	Австрия
BE	Белгия
BG	България
CY	Кипър
CZ	Чешка република
DE	Германия
DK	Дания

EE	Естония
EL	Гърция
ES	Испания
EC	Европейски съюз, включително всичките му държави членки
FI	Финландия
FR	Франция
HR	Хърватия
HU	Унгария
IE	Ирландия
IT	Италия
LT	Литва
LU	Люксембург
LV	Латвия
MT	Малта
NL	Нидерландия
PL	Полша
PT	Португалия
RO	Румъния
SE	Швеция
SI	Словения
SK	Словашка република

6. Несъответстващите мерки на Европейския съюз са:

Лица на делово посещение за целите на установяването

Всички сектори	<p>AT, CZ: Лицето на делово посещение за целите на установяването трябва да работи за предприятие, различно от организация с нестопанска цел; в противен случай: Няма задължения.</p> <p>SK: Лицето на делово посещение за целите на установяването трябва да работи за предприятие, различно от организация с нестопанска цел;</p>
-----------------------	---

	<p>в противен случай: Няма задължения. Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост.</p> <p>CY: Допустима продължителност на престоя: до 90 дни за всеки дванадесетмесечен период. Лицето на делово посещение за целите на установяването трябва да работи за предприятие, различно от организация с нестопанска цел; в противен случай: Няма задължения.</p>
--	---

Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер

Всички сектори	<p>ЕС: До 31 декември 2022 г. всички тежести, такси или данъци, наложени от някоя от страните (различни от таксите, свързани с обработването на заявление за издаване или подновяване на виза, разрешение за работа или разрешение за пребиваване) на основание на факта, че им е разрешено да извършват дейност или да наемат лице, което може да извършва такава дейност на територията на една от страните, освен ако това не е изискване в съответствие с член SERVIN 4.1 [Обхват и определения], параграф 3, или здравна такса съгласно националното законодателство във връзка със заявление за разрешение за влизане, престой, работа или пребиваване на територията на някоя от страните.</p> <p>AT, CZ, SK: Лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, трябва да бъдат наети от предприятие, различно от организация с нестопанска цел; в противен случай: Няма задължения.</p> <p>FI: Висшият ръководен персонал трябва да бъде нает от предприятие, различно от организация с нестопанска цел.</p> <p>HU: Физическите лица, които са били съдружници в дадено предприятие, не отговарят на условията да бъдат преместени при вътрешнокорпоративен трансфер.</p>
-----------------------	---

Лица на краткосрочно делово посещение

Всички дейности, посочени в параграф 8:	<p>CY, DK, HR: Изисква се разрешение за работа, включително тест за икономическа необходимост, в случай че лицето на краткосрочно делово посещение предоставя услуга.</p> <p>LV: Изисква се разрешение за работа за операции/дейности, които трябва да бъдат извършени въз основа на договор.</p> <p>MT: Изисква се разрешение за работа. Не се извършват тестове за икономическа необходимост.</p> <p>SI: Изисква се едно разрешение за пребиваване и за работа за предоставянето на услуги, надвишаващи 14 дни едновременно, както и за определени дейности (научноизследователска дейност и проектиране; семинари за обучение; покупка; търговски сделки; писмен и устен превод). Не се изисква тест за икономическа необходимост.</p> <p>SK: В случай на предоставяне на услуга на територията на Словакия се изисква разрешение за работа, в това число тест за икономическа</p>
--	--

	необходимост, когато престоят надхвърля седем дни в месеца или 30 дни в календарната година.
Научноизследователска дейност и проектиране	AT: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост, освен за изследователските дейности на научните и статистическите изследователи.
Маркетингови проучвания	AT: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост. Не се изисква тест за икономическа необходимост за проучвания и анализи, когато престоят не надхвърля седем дни в месеца или 30 дни в календарната година. Изисква се степен на завършено висше образование. CY: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост.
Търговски панаири и изложения	AT, CY: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост, за дейности, които надхвърлят седем дни в месеца или 30 дни в календарната година.
Следпродажбено обслужване и обслужване след отдаване на лизинг:	AT: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост. Не се изисква тест за икономическа необходимост за физически лица, които обучават работници да извършват услуги и притежават специализирани познания. CY, CZ: Изисква се разрешение за работа за престой, който надхвърля седем дни в месеца или 30 дни в календарната година. ES: Монтажниците и лицата, извършващи ремонт и поддръжка, следва да бъдат наети като такива от юридическото лице, предоставящо стоката или услугата, или от предприятие, което е член на същата група като първоначалното юридическо лице, в продължение на най-малко три месеца, предхождащи непосредствено датата на подаване на заявлението за влизане, и следва да имат поне 3 години съответен професионален опит, когато е приложимо, придобит след навършване на пълнолетие. FI: В зависимост от дейността може да се изисква разрешение за пребиваване. SE: Изисква се разрешение за работа, освен за i) физически лица, които участват в обучения, проверки, подготовка или приключване на доставки или подобни дейности в рамките на търговска сделка, или ii) монтьори или технически инструктори във връзка със спешен монтаж или поправка на машини за период до два месеца в контекста на извънредна ситуация. Не се изисква тест за икономическа необходимост.
Търговски сделки	AT, CY: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост, за дейности, които надхвърлят седем дни в месеца или 30 дни в календарната година. FI: Физическите лица трябва да предоставят услуги като служители на юридическо лице от другата страна.
Туристически персонал	CY, ES, PL: Няма задължения. FI: Физическите лица трябва да предоставят услуги като служители на юридическо лице от другата страна.

	SE: Изисква се разрешително за работа освен за водачите и персонала на туристическите автобуси. Не се изисква тест за икономическа необходимост.
Писмен и устен превод	AT: Изисква се разрешение за работа, в това число тест за икономическа необходимост. CY, PL: Няма задължения.

7. Несъответстващите мерки на Обединеното кралство са:

Лица на делово посещение за целите на установяването

Всички сектори	Лицето на делово посещение за целите на установяването трябва да работи за предприятие, различно от организация с нестопанска цел; в противен случай: Няма задължения.
-----------------------	--

Лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер

Всички сектори	Лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, трябва да бъдат наети от предприятие, различно от организация с нестопанска цел; в противен случай: Няма задължения. До 31 декември 2022 г. всички тежести, такси или данъци, наложени от някоя от страните (различни от таксите, свързани с обработването на заявление за издаване или подновяване на виза, разрешение за работа или разрешение за пребиваване) на основание на факта, че им е разрешено да извършват дейност или да наемат лице, което може да извършва такава дейност на територията на една от страните, освен ако това не е изискване в съответствие с член SERVIN 4.1 [Обхват и определения], параграф 3, или здравна такса съгласно националното законодателство във връзка със заявление за разрешение за влизане, престой, работа или пребиваване на територията на някоя от страните.
-----------------------	--

Лица на краткосрочно делово посещение

Всички дейности, посочени в параграф 8:	Няма
--	------

8. Дейностите, в които се допуска участието на лица на краткосрочно делово посещение, са:

- а) заседания и консултации: физически лица, които присъстват на заседания или конференции или участват в консултации с бизнес съдружници;

б) научноизследователска дейност и проектиране: технически, научни и статистически изследователи, които провеждат независими изследвания или изследвания за юридическо лице от страната, чието лице на краткосрочно делово посещение е физическо лице;

в) маркетингови проучвания: маркетингови изследователи и анализатори, които провеждат изследвания или анализи за юридическо лице от страната, чието лице на краткосрочно делово посещение е физическо лице;

г) семинари за обучение: персонал на предприятие, влизаш на територията на другата страна, която се посещава от лицето на краткосрочно делово посещение, за да премине обучение по технически практики и методи на работа, които се прилагат от дружества или организации на територията, която се посещава от лицето на краткосрочно делово посещение, при условие че обучението се ограничава само до наблюдение, запознаване и обучение в класна стая;

д) търговски панаири и изложения: персонал, посещаващ търговски панаир с цел реклама на дружеството, за което работят, или на негови продукти и услуги;

е) продажби: представители на доставчик на услуги или стоки, които приемат поръчки или договарят продажбата на услуги или на стоки или сключват споразумения за продажба на услуги или на стоки за този доставчик, които обаче не доставят или предоставят лично стоките или услугите. Лицата на краткосрочно посещение със стопанска цел не се ангажират с осъществяването на преки продажби на широката общественост;

ж) покупки: купувачи, които закупуват стоки или услуги за предприятие, или служители с ръководни и надзорни функции, които извършват търговски сделки, осъществявани на територията на страната, в която лицето на краткосрочно делово посещение е физическо лице;

з) следпродажбено обслужване и обслужване след отдаване на лизинг: специалисти по инсталиране, ремонт и поддръжка и надзорен персонал, които притежават специализирани знания от основно значение за изпълнението на договорните задължения на продавача, които предоставят услуги или обучават работници да предоставят услуги по силата на гаранционен или друг договор за услуги, свързан с продажбата или отдаването на лизинг на търговски или промишлени съоръжения или машини, включително компютърни програмни продукти, закупени или наети от юридическо лице от страната, в която лицето на краткосрочно делово посещение е физическо лице, по време на срока на действие на гаранцията или договора за услуги;

и) търговски сделки: служители с ръководни и надзорни функции и служители в областта на финансовите услуги (в това число застрахователи, банкери и инвестиционни посредници), които извършват търговска сделка за юридическо лице от страната, чието лице на краткосрочно делово посещение е физическо лице;

й) туристически персонал: служители на туроператорски и туристически агенции или туроператори, които посещават или участват във форуми или придружават екскурзия, която е започнала на територията на страната, чийто краткосрочен бизнес посетител е физическо лице; и

к) писмен и устен превод: писмени или устни преводачи, които предоставят услуги като служители на юридическо лице от страната, на която лицето на краткосрочно делово посещение е физическо лице.

ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-4: ДОСТАВЧИЦИ НА УСЛУГИ ПО ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИ СПЕЦИАЛИСТИ

1. Всяка от страните позволява на нейната територия да се предоставят услуги от доставчици на услуги по договор или независими специалисти от другата страна чрез присъствие на физически лица в съответствие с член SERVIN.4.4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти] за секторите, изброени в настоящото приложение и при спазване на съответните ограничения.

2. Списъкът по-долу съдържа следните елементи:

(a) първа колона, в която е посочен секторът или подсекторът, за който категориите „доставчици на услуги по договор“ и „независими специалисти“ са либерализирани; и

(b) втора колона с описание на приложимите ограничения.

3. Освен списъка с резерви в настоящото приложение всяка от страните може да приема или да запазва в сила мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за лицензиране, които не представляват ограничение по смисъла на член SERVIN.4.4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти]. Дори и да не са включени в списъка в настоящото приложение, тези мерки, които включват изискванията за получаване на лиценз, за признаване на квалификациите в регулираните сектори или за полагане на специални изпити, като например езикови изпити, при всички положения се прилагат за доставчиците на услуги по договор и за независимите специалисти от страните.

4. Страните не поемат никакво задължение относно доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти за икономическите дейности, които не са посочени в списъка.

5. За определянето на отделните сектори и подсектори: CPC означава Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov., 1991.

6. В секторите, в които се прилагат тестове за икономическа необходимост, основният критерий за тях ще бъде оценката на:

а) за Обединеното кралство — състоянието на съответния пазар в Обединеното кралство; и

б) за Съюза — състоянието на съответния пазар в държавата — членка на Европейския съюз, или региона, в който ще се предоставя услугата, включително по отношение на броя и въздействието върху доставчиците на услуги, които вече предоставят услуга към момента на извършване на оценката.

7. Списъците в параграфи 10—13 се прилагат само по отношение на териториите на Обединеното кралство и на Европейския съюз в съответствие с член FINPROV.1 [Териториален обхват] и член OTH.9.2 [Географски обхват] и са от значение само в контекста на търговските отношения между Европейския съюз и неговите държави членки и Обединеното кралство. Те не засягат правата и задълженията на държавите членки съгласно правото на Съюза.

8. От съображения за повече правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване на физически или юридически лица от Обединеното кралство в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка в приложение на Договора за

функционирането на Европейския съюз или на мярка, приета съгласно посочения договор, включително прилагането им в държавите членки, по отношение на:

(i) физически лица или лица, пребиваващи в друга държава членка; или

(ii) юридически лица, които са учредени или организирани съгласно законодателството на друга държава членка или на Европейския съюз и които са със седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в Европейския съюз.

9. В списъка по-долу са използвани следните съкращения:

AT	Австрия
BE	Белгия
BG	България
CY	Кипър
CZ	Чешка република
DE	Германия
DK	Дания
EE	Естония
EL	Гърция
ES	Испания
ЕС	Европейски съюз, включително всичките му държави членки
FI	Финландия
FR	Франция
HR	Хърватия
HU	Унгария
IE	Ирландия
IT	Италия
LT	Литва
LU	Люксембург
LV	Латвия
MT	Малта

NL	Нидерландия
PL	Полша
PT	Португалия
RO	Румъния
SE	Швеция
SI	Словения
SK	Словашка република

ДУД   Доставчици на услуги по договор

НС   Независими специалисти

Доставчици на услуги по договор

10.   В зависимост от списъка с резерви в параграфи 12 и 13 страните поемат ангажименти в съответствие с член SERVIN.4.4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти] по отношение на категорията доставчици на услуги по договор по режим 4 в следните сектори или подсектори:

- а)   Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване;
- б)   Счетоводство и счетоводни услуги;
- в)   Консултантски услуги в областта на данъчното облагане;
- г)   Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура;
- д)   Инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги;
- е)   Медицински и стоматологични услуги;
- ж)   Ветеринарни услуги;
- з)   Акушерски услуги;
- и)   Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал;
- й)   Компютърни и свързани с тях услуги;
- к)   Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност;
- л)   Рекламни услуги;

- м) Маркетингови проучвания и проучвания на общественото мнение;
- н) Консултантски услуги в областта на управлението;
- о) Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението;
- п) Услуги по технически изпитвания и анализи;
- р) Свързани научни и технически консултантски услуги;
- с) Минно дело;
- т) Поддръжка и ремонт на плавателни съдове;
- у) Поддръжка и ремонт на железопътно оборудване;
- ф) Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване;
- х) Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части;
- ч) Поддръжка и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита;
- ц) Услуги по писмени и устни преводи;
- ш) Далекосъобщителни услуги;
- щ) Пощенски и куриерски услуги;
- аа) Строителство и свързани с него инженерни услуги;
- бб) Дейности по проучване на терени;
- вв) Услуги в областта на висшето образование;
- гг) Услуги, свързани със селското стопанство, лова и горското стопанство;
- дд) Услуги, свързани с околната среда;
- ее) Застрахователни и свързани със застраховането услуги; съветнически и консултантски услуги;
- жж) Други финансови услуги; съветнически и консултантски услуги;
- зз) Съветнически и консултантски услуги в областта на транспорта;
- ии) Услуги на туристически агенции и туроператори;
- йй) Екскурзоводски услуги;
- кк) Съветнически и консултантски услуги в областта на производството.

Независими специалисти

11. В зависимост от списъка с резерви в параграфи 12 и 13 страните поемат ангажименти в съответствие с член SERVIN.4.4 [Доставчици на услуги по договор и независими специалисти] по отношение на категорията независими специалисти по режим 4 в следните сектори или подсектори:

- а) Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване;
- б) Архитектурни услуги и услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура;
- в) Инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги;
- г) Компютърни и свързани с тях услуги;
- д) Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност;
- е) Маркетингови проучвания и проучвания на общественото мнение;
- ж) Консултантски услуги в областта на управлението;
- з) Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението;
- и) Минно дело;
- й) Услуги по писмени и устни преводи;
- к) Далекосъобщителни услуги;
- л) Пощенски и куриерски услуги;
- м) Услуги в областта на висшето образование;
- н) Застрахователни и свързани със застраховането услуги; съветнически и консултантски услуги;
- о) Други финансови услуги; съветнически и консултантски услуги;
- п) Съветнически и консултантски услуги в областта на транспорта;
- р) Съветнически и консултантски услуги в областта на производството.

12. Резервите на Европейския съюз са:

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Всички сектори</p>	<p><u>ДУД</u> и <u>НС</u>:</p> <p>В АТ: максималната продължителност на престой е общо не повече от шест месеца за всеки период от 12 месеца или за срока на договора, което от двете е по-кратко.</p> <p>В СЗ: максималната продължителност на престой е за период от не повече от 12 последователни месеца или за срока на договора, което от двете е по-кратко.</p>
<p>Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване (част от CPC 861)</p>	<p><u>ДУД</u>:</p> <p>В АТ, ВЕ, СУ, ДЕ, ЕЕ, ЕЛ, ЕС, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: няма.</p> <p>В BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС</u>:</p> <p>В АТ, СУ, ДЕ, ЕЕ, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: няма.</p> <p>В ВЕ, ВГ, СЗ, ДК, ЕЛ, ЕС, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: тестове за икономическа необходимост.</p>
<p>Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, 86213, 86219 и 86220)</p>	<p><u>ДУД</u>:</p> <p>В АТ, ВЕ, ДЕ, ЕЕ, ЕС, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: няма.</p> <p>В BG, CZ, СУ, ДК, ЕЛ, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС</u>:</p> <p>ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863)¹²²</p>	<p><u>ДУД</u>:</p> <p>В АТ, ВЕ, ДЕ, ЕЕ, ЕС, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: няма.</p> <p>В BG, CZ, СУ, ДК, ЕЛ, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p>В РТ: Няма задължения.</p> <p><u>НС</u>:</p> <p>ЕС: Няма задължения.</p>

¹²² Не включва правни консултации и правно представителство по данъчноправни въпроси, които фигурират в „Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Архитектурни услуги и Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и 8674)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В AT: единствено за услуги по планиране, за които се изисква: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В AT: единствено за услуги по планиране, за които се изисква: тест за икономическа необходимост.</p>
<p>Инженерни услуги и Интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и 8673)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В AT: единствено за услуги по планиране, за които се изисква: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В AT: единствено за услуги по планиране, за които се изисква: тест за икономическа необходимост.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги (CPC 9312 и част от 85201)</p>	<p><u>ДУД:</u> В SE: няма. В CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: тест за икономическа необходимост. Във FR: тест за икономическа необходимост, освен за психолози, за които: Няма задължения. В AT: няма задължения, освен за услуги, предоставяни от психолози, и за стоматологични услуги, за които се изисква: тест за икономическа необходимост. В BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Ветеринарни услуги (CPC 932)</p>	<p><u>ДУД:</u> В SE: няма. В CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: тест за икономическа необходимост. В AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Акушерски услуги (част от CPC 93191)</p>	<p><u>ДУД:</u> В IE, SE: няма. В AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: тест за икономическа необходимост. В BE, BG, FI, HR, HU, SK: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал (част от CPC 93191)</p>	<p><u>ДУД:</u> В IE, SE: няма. В AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: тест за икономическа необходимост. В BE, BG, FI, HR, HU, SK: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Компютърни и свързани с тях услуги (CPC 84)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. Във FI: няма, с изключение на следното: физическото лице трябва да демонстрира, че владее специални познания във връзка с предоставяната услуга. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В HR: Няма задължения.</p>
<p>Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (CPC 851, 852, с изключение на услуги, предоставяни от психолози¹²³, и 853)</p>	<p><u>ДУД:</u> ЕС, с изключение на NL, SE: изисква се споразумение за прием с одобрена научноизследователска организация¹²⁴. ЕС, с изключение на CZ, DK, SK: Няма В CZ, DK, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС, с изключение на NL, SE: изисква се споразумение за прием с одобрена научноизследователска организация¹²⁵. ЕС, с изключение на BE, CZ, DK, IT, SK: Няма В BE, CZ, DK, IT, SK: тест за икономическа необходимост.</p>

¹²³ Част от CPC 85201, която е посочена в „Медицински и стоматологични услуги“.

¹²⁴ За всички държави членки, с изключение на DK, одобрението на научноизследователската организация и споразумението за прием трябва да отговарят на условията, посочени в Директива 2005/71/ЕО от 12 октомври 2005 г.

¹²⁵ За всички държави членки, с изключение на DK, одобрението на научноизследователската организация и споразумението за прием трябва да отговарят на условията, посочени в Директива 2005/71/ЕО от 12 октомври 2005 г.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Рекламни услуги (CPC 871)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Маркетингови проучвания и проучвания на общественото мнение (CPC 864)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: тест за икономическа необходимост. В PT: няма, освен за услугите за проучване на общественото мнение (CPC 86402), за които: Няма задължения. В HU, LT: тест за икономическа необходимост, освен за услугите за проучване на общественото мнение (CPC 86402), за които: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: тест за икономическа необходимост. В PT: няма, освен за услугите за проучване на общественото мнение (CPC 86402), за които: Няма задължения. В HU, LT: тест за икономическа необходимост, освен за услугите за проучване на общественото мнение (CPC 86402), за които: Няма задължения.</p>
<p>Консултантски услуги в областта на управлението (CPC 865)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (CPC 866)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В HU: тест за икономическа необходимост, освен за арбитражни и помирителни услуги (CPC 86602), за които: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост В HU: тест за икономическа необходимост, освен за арбитражни и помирителни услуги (CPC 86602), за които: Няма задължения.</p>
<p>Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> EC: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: няма. В AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DE: няма, освен за геодезисти, назначени от държавата, за които: Няма задължения. Във FR: няма, освен за геодезически дейности, свързани с установяването на права на собственост и с поземленото право, за които: Няма задължения. В BG: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> EC: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Минно дело (CPC 883, единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p>
<p>Поддръжка и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Няма В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Поддръжка и ремонт на железопътно оборудване (част от CPC 8868)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване (CPC 6112, 6122, част от 8867 и част от 8868)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части (част от CPC 8868)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Поддръжка и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита¹²⁶ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 и 8866)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. Във FI: няма задължения, освен в рамките на договор за следпродажбено обслужване и обслужване след отдаване на лизинг; за поддръжка и ремонт на лични вещи и стоки за бита (CPC 633): тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905, с изключение на официални или сертифицирани дейности)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В HR: Няма задължения.</p>
<p>Далекосъобщителни услуги (CPC 7544, единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p>

¹²⁶ Услугите по поддръжката и ремонта на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845), фигурират в „Компютърни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Пощенски и куриерски услуги (CPC 751, единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p>
<p>Строителство и свързани с него инженерни услуги (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 и 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 и 517)</p>	<p><u>ДУД:</u> ЕС: Няма задължения, освен в BE, CZ, DK, ES, NL и SE. В BE, DK, ES, NL, SE: няма. В CZ: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения, освен в NL. В NL: няма.</p>
<p>Дейности по проучване на терени (CPC 5111)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)</p>	<p><u>ДУД:</u> ЕС, с изключение на LU, SE: Няма задължения. В LU: няма задължения, освен за университетски преподаватели, за които: няма. В SE: няма задължения, освен за доставчиците на публично финансирани и частно финансирани образователни услуги, ползващи някаква форма на държавна подкрепа, за които: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС, с изключение на SE: Няма задължения. В SE: няма задължения, освен за доставчиците на публично финансирани и частно финансирани образователни услуги, ползващи някаква форма на държавна подкрепа, за които: Няма задължения.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Селско стопанство, лов и горско стопанство (СРС 881, единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> ЕС, с изключение на BE, DE, DK, ES, FI, HR и SE: няма задължения. В BE, DE, ES, HR, SE: Няма В DK: тест за икономическа необходимост. Във FI: няма задължения, освен за съветнически и консултантски услуги, свързани с горското стопанство, за които: няма.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Услуги в областта на околната среда (СРС 9401, 9402, 9403, 9404, част от 94060, 9405, част от 9406 и 9409)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Застрахователни и свързани със застраховането услуги (единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В HU: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В HU: Няма задължения.</p>
<p>Други финансови услуги (единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В HU: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В HU: Няма задължения.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Транспорт (CPC 71, 72, 73 и 74, единствено съветнически и консултантски услуги)</p>	<p><u>ДУД:</u> В DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В BE: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> В CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В PL: тест за икономическа необходимост, освен за въздушния транспорт, за който: няма. В BE: Няма задължения.</p>
<p>Услуги на туристически агенции и туроператори (включително водачи на туристическа група¹²⁷) (CPC 7471)</p>	<p><u>ДУД:</u> В AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: няма. В BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца. В BE, IE: няма задължения, освен за водачите на туристическа група, за които: няма.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>
<p>Екскурзоводски услуги (CPC 7472)</p>	<p><u>ДУД:</u> В NL, PT, SE: няма. В AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: тест за икономическа необходимост. В ES, HR, LT, PL: Няма задължения.</p> <p><u>НС:</u> ЕС: Няма задължения.</p>

¹²⁷ Доставчици на услуги, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 физически лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Производство (СРС 884 и 885, единствено съветнически и консултантски услуги)	<p><u>ДУД:</u> В BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма. В AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. В DK: тест за икономическа необходимост, освен за престой на ДУД до три месеца.</p> <p><u>НС:</u> В DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: няма. В AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: тест за икономическа необходимост.</p>

13. Резервите на Обединеното кралство са:

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Всички сектори	Няма
Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване (част от СРС 861)	<p><u>ДУД:</u> няма.</p> <p><u>НС:</u> няма.</p>
Счетоводство и счетоводни услуги (СРС 86212, различни от „одиторски услуги“, 86213, 86219 и 86220)	<p><u>ДУД:</u> няма.</p> <p><u>НС:</u> Няма задължения.</p>
Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (СРС 863) ¹²⁸	<p><u>ДУД:</u> няма.</p> <p><u>НС:</u> Няма задължения.</p>

¹²⁸ Не включва правни консултации и правно представителство по данъчноправни въпроси, които фигурират в „Правни консултации по международно публично право и по правото на юрисдикцията на установяване“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
<p>Архитектурни услуги и</p> <p>Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (СРС 8671 и 8674)</p>	<p><u>ДУД</u>: няма.</p> <p><u>НС</u>: няма.</p>
<p>Инженерни услуги и</p> <p>Интегрирани инженерни услуги (СРС 8672 и 8673)</p>	<p><u>ДУД</u>: няма.</p> <p><u>НС</u>: няма.</p>
<p>Медицински (включително услуги, предоставяни от психолози) и стоматологични услуги (СРС 9312 и част от 85201)</p>	<p><u>ДУД</u>: Няма задължения.</p> <p><u>НС</u>: Няма задължения.</p>
<p>Ветеринарни услуги (СРС 932)</p>	<p><u>ДУД</u>: Няма задължения.</p> <p><u>НС</u>: Няма задължения.</p>
<p>Акушерски услуги (част от СРС 93191)</p>	<p><u>ДУД</u>: Няма задължения.</p> <p><u>НС</u>: Няма задължения.</p>
<p>Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал (част от СРС 93191)</p>	<p><u>ДУД</u>: Няма задължения.</p> <p><u>НС</u>: Няма задължения.</p>
<p>Компютърни и свързани с тях услуги (СРС 84)</p>	<p><u>ДУД</u>: Обединено кралство: няма.</p> <p><u>НС</u>: няма.</p>

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (СРС 851, 852, с изключение на услуги, предоставяни от психолози ¹²⁹ , и 853)	<u>ДУД:</u> Няма <u>НС:</u> Няма
Рекламни услуги (СРС 871)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Маркетингови проучвания и проучвания на общественото мнение (СРС 864)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Консултантски услуги в областта на управлението (СРС 865)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (СРС 866)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Услуги по технически изпитвания и анализи (СРС 8676)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Свързани научни и технически консултантски услуги (СРС 8675)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.

129

Част от СРС 85201, която е посочена в „Медицински и стоматологични услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Минно дело (СРС 883, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Поддръжка и ремонт на плавателни съдове (част от СРС 8868)	<u>ДУД:</u> Няма <u>НС:</u> Няма задължения.
Поддръжка и ремонт на железопътно оборудване (част от СРС 8868)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Поддръжка и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване (СРС 6112, 6122, част от 8867 и част от 8868)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Поддръжка и ремонт на въздухоплавателни средства и техни части (част от СРС 8868)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Поддръжка и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични вещи и стоки за бита¹³⁰ (СРС 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 и 8866)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.

¹³⁰ Услугите по поддръжката и ремонта на офис техника и оборудване, включително компютри (СРС 845), фигурират в „Компютърни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги по писмени и устни преводи (СРС 87905, с изключение на официални или сертифицирани дейности)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Далекосъобщителни услуги (СРС 7544, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Пощенски и куриерски услуги (СРС 751, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Строителство и свързани с него инженерни услуги (СРС 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 и 518. BG: СРС 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 и 517)	<u>ДУД:</u> Няма задължения. <u>НС:</u> Няма задължения.
Дейности по проучване на терени (СРС 5111)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Услуги в областта на висшето образование (СРС 923)	<u>ДУД:</u> Няма задължения. <u>НС:</u> Няма задължения.
Селско стопанство, лов и горско стопанство (СРС 881, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма задължения. <u>НС:</u> Няма задължения.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги в областта на околната среда (СРС 9401, 9402, 9403, 9404, част от 94060, 9405, част от 9406 и 9409)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Застрахователни и свързани със застраховането услуги (единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Други финансови услуги (единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Транспорт (СРС 71, 72, 73 и 74, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.
Услуги на туристически агенции и туроператори (включително водачи на туристическа група ¹³¹) (СРС 7471)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Екскурзоводски услуги (СРС 7472)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> Няма задължения.
Производство (СРС 884 и 885, единствено съветнически и консултантски услуги)	<u>ДУД:</u> няма. <u>НС:</u> няма.

¹³¹ Доставчици на услуги, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 физически лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места.

ПРИЛОЖЕНИЕ *SERVIN-5*: ДВИЖЕНИЕ НА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

Член 1: Процедурни ангажименти, свързани с влизането и временния престой

Страните се стремят да гарантират, че когато се разглеждат заявления за влизане и временен престой по силата на техните съответни ангажименти съгласно споразумението, се следват добрите административни практики:

- (a) всяка страна гарантира, че таксите, начислявани от компетентните органи за обработката на заявления за влизане и временен престой, не нарушават неправомерно или не забавят търговията с услуги съгласно настоящото споразумение;
- (b) при спазване на правото на преценка на компетентните органи на всяка от страните документите, изисквани от заявителя във връзка със заявлението за предоставяне на право на влизане и временен престой на лица на краткосрочно посещение със стопанска цел, следва да бъдат съизмерими с целта, за която се събират;
- (c) пълните заявления за предоставяне на право на влизане и временен престой се обработват от компетентните органи на всяка от страните възможно най-бързо;
- (d) компетентните органи на всяка от страните се стремят своевременно да предоставят информация в отговор на всяко разумно запитване на заявител относно статуса на заявлението;
- (e) ако компетентните органи на дадена страна се нуждаят от допълнителна информация от заявителя, за да обработят заявлението, те се стремят да уведомят този заявител своевременно;
- (f) компетентните органи на всяка от страните уведомяват заявителя за резултата от разглеждането на заявлението незабавно след вземането на решение;
- (g) ако дадено заявление е одобрено, компетентните органи на всяка от страните уведомяват заявителя за продължителността на престоя и за другите относими условия;
- (h) ако дадено заявление е отхвърлено, компетентните органи на съответната страна предоставят на заявителя, по негово искане или по своя собствена инициатива, информация за наличните процедури за преразглеждане и обжалване; и
- (i) всяка от страните се стреми да приема и да разглежда заявленията в електронен формат.

Член 2: Допълнителни процедурни ангажименти, приложими към лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, и техните партньори, деца и членове на семейството¹³²

1. Компетентните органи на всяка от страните приемат решение по заявлението за предоставяне на право на влизане и временен престой на лице, преместено при

---

¹³² Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат по отношение на държави членки, които не са обвързани от прилагането на Директива 2014/66/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави в рамките на вътрешнокорпоративен трансфер („Директивата относно вътрешнокорпоративния трансфер“).

вътрешнокорпоративен трансфер, или за неговото подновяване и уведомяват заявителя в писмена форма за това решение, в съответствие с процедурите за уведомяване съгласно националното право, във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 90 дни от датата на подаване на пълното заявление.

2. Ако информацията или документите, предоставени в подкрепа на заявлението, са непълни, съответните компетентни органи се стремят да уведомят заявителя в разумен срок за изискваната допълнителна информация и определят разумен срок за предоставянето ѝ. Срокът, посочен в параграф 1, се спира, докато компетентните органи получат изискваната допълнителна информация.

3. Съюзът предоставя на членовете на семейството на физически лица от Обединеното кралство, които са лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер в Съюза, правото на влизане и временен престой, което се предоставя на членове на семейството на лице, преместено при вътрешнокорпоративен трансфер, съгласно член 19 от Директива 2014/66/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави в рамките на вътрешнокорпоративен трансфер.

4. Обединеното кралство позволява влизането и временния престой на партньори и деца на издръжка на лица, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, според позволеното в Правилата на Обединеното кралство за имиграцията.

5. Обединеното кралство позволява на партньорите и децата на издръжка на лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер, посочени в параграф 4, да работят за срока на валидност на тяхната виза като заети или самостоятелно заети лица и не изисква от тях да получат разрешение за работа.

*ПРИЛОЖЕНИЕ SERVIN-6: НАСОКИ ОТНОСНО МЕХАНИЗМИТЕ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА
ПРОФЕСИОНАЛНИ КВАЛИФИКАЦИИ*

РАЗДЕЛ А: Общи разпоредби

Въведение

1. Настоящото приложение съдържа насоки относно механизмите за признаване на професионални квалификации („механизмите“), както е предвидено в член SERVIN.5.13 [Професионални квалификации].
2. Съгласно този член тези насоки се вземат предвид при разработването на съвместни препоръки от професионални организации или органи на страните („съвместни препоръки“).
3. Тези насоки не са задължителни, не са изчерпателни и не изменят, нито засягат правата и задълженията на страните по силата на настоящото споразумение. В тях се излага типичното съдържание на механизмите и се предоставят общи указания за икономическата стойност на механизма и съвместимостта на съответните режими на професионална квалификация.
4. Не всички елементи на тези насоки могат да бъдат от значение във всички случаи и професионалните организации и органи са свободни да включват в своите съвместни препоръки всеки друг елемент, който считат за уместен за механизмите за професията и съответните професионални дейности и който е в съответствие с настоящото споразумение.
5. Съветът за партньорство следва да вземе насоките предвид когато решава дали да се разработят и приемат механизми. Те не засягат извършвания от него преглед на съответствието на съвместните препоръки с дял II [Услуги и инвестиции] от първа позиция [Търговия] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство] и свободата му на преценка да вземе предвид елементите, които счита за важни, включително съдържащите се в съвместните препоръки.

РАЗДЕЛ Б: Форма и съдържание на механизмите

6. В настоящия раздел е изложено типичното съдържание на механизъм, като част от това съдържание не е в компетенциите на професионалните организации или органи, подготвящи съвместни препоръки. Тези аспекти обаче представляват полезна информация, която следва да се вземе предвид при изготвянето на съвместни препоръки, така че те да бъдат по-добре приспособени към възможния обхват на механизма.
7. Конкретно разгледаните в настоящото споразумение въпроси, които се прилагат по отношение на механизмите (като географският обхват на механизма, неговото взаимодействие с планирани несъответстващи на изискванията мерки, системата за уреждане на спорове, механизмите за обжалване, механизмите за наблюдение и преразглеждане на механизма), не следва да се разглеждат чрез съвместни препоръки.
8. В даден механизъм може да се определят различни начини за признаване на професионалните квалификации в рамките на една от страните. Също така той може да бъде ограничен, макар и това да не е задължително, до определянето на неговия обхват, процедурните разпоредби, последиците от признаването и допълнителните изисквания, както и административните договорености.

9. Във всеки механизъм, приет от Съвета за партньорство, следва да е отразена степента на свобода на преценка, която се предвижда да бъде запазена за компетентните органи, вземащи решение за признаване.

Обхват на механизмите

10. В механизма следва да се посочи следното:

- (a) конкретната(ите) регулирана(и) професия(и), съответното(ите) професионално(и) звание(я) и дейността или съвкупността от дейности, които попадат в обхвата на упражняване на регулираната професия и в двете страни („обхват на упражняване“); и
- (b) дали в него е обхванато признаването на професионални квалификации с цел достъп до професионални дейности за определен период или за неопределен период.

Условия за признаване

11. В механизма може да бъде посочено по-конкретно следното:

- (a) професионалните квалификации, необходими за признаване по механизма (например удостоверения за формална квалификация, професионален опит или друго свидетелство за компетентност);
- (b) степента на свобода на преценка, която признаващите органите си запазват при оценката на молбите за признаване на тези квалификации; и
- (c) процедурите за разглеждане на различията в професионалните квалификации и разминаванията между тях и средствата за преодоляване на тези различия, включително възможността за налагане на компенсаторни мерки или на други съответни условия и ограничения.

Процедурни разпоредби

12. В механизмите може да се определи следното:

- (a) изискваните документи и формата, в която те следва да бъдат представени (например по електронен или друг начин, дали трябва да бъдат подкрепени с преводи или удостоверения за автентичност и т.н.);
- (b) стъпките и процедурите на процеса на признаване, включително тези, свързани с възможни компенсаторни мерки, съответстващите задължения и сроковете; и
- (c) наличието на информация, свързана с всички аспекти на процедурите и изискванията за признаване.

Последици от признаването и допълнителни изисквания

13. В механизма може да бъдат включени разпоредби относно последиците от признаването (ако е уместно, както и по отношение на различните начини на предоставяне);

14. В механизма може да бъдат описани всякакви допълнителни изисквания за ефективно упражняване на регулираната професия в приемащата страна. Тези изисквания може да включват:

- (a) изисквания за регистриране при местните органи;
- (b) подходящи езикови умения;
- (c) доказателство за почтеност;
- (d) спазване на изискванията на приемащата страна за използване на търговски или фирмени наименования;
- (e) спазване на етичните правила, на изискванията за независимост и за професионално поведение на приемащата страна;
- (f) необходимост от сключване на застраховка за професионална отговорност;
- (g) правила относно дисциплинарните мерки, финансовата отговорност и професионалната отговорност; и
- (h) изисквания за непрекъснато професионално развитие.

Администриране на механизма

15. В механизма следва да бъдат посочени условията, при които той може да бъде преразглеждан или отменен, както и последиците от всяко преразглеждане или отмяна. Може да се обмисли и включването на разпоредби относно последиците от всяко признаване в миналото.

РАЗДЕЛ В: Икономическа стойност на предвиден механизъм

16. Съгласно член SERVIN 5.13 [Професионални квалификации], параграф 2 съвместните препоръки се подкрепят с оценка на база на доказателства за икономическата стойност на предвидения механизъм. Това може да включва оценка на очакваните икономически ползи от даден механизъм за икономиките на двете страни. Такива оценка може да помогне на Съвета за партньорство при разработването и приемането на механизъм.

17. Полезни елементи биха били аспекти като съществуващото равнище на отвореност на пазара, нуждите на отрасъла, пазарните тенденции и развития, очакванията и изискванията на клиентите и възможностите за развиване на дейност.

18. Не се изисква оценката да представлява пълен и подробен икономически анализ, но следва да бъдат обяснени интереса на професията и очакваните ползи за страните от приемането на механизма.

РАЗДЕЛ Г: Съвместимост на съответните режими на професионална квалификация

19. Съгласно член SERVIN 5.13 [Професионални квалификации], параграф 2 съвместните препоръки се подкрепят с оценка на база на доказателства за съвместимостта на съответните режими на професионална квалификация. Тази оценка може да помогне на Съвета за партньорство при разработването и приемането на механизъм.

20. Целта на процеса по-долу е да насочва професионалните организации и органи при оценката на съвместимостта на съответните професионални квалификации и дейности с оглед опростяване и улесняване на признаването на професионалните квалификации.

Първа стъпка: Оценка на обхвата на упражняване на регулираната професия и на професионалните квалификации, необходими за упражняването на регулираната професия във всяка от страните.

21. Оценката на обхвата на упражняване на регулираната професия и на професионалните квалификации, необходими за упражняването на регулираната професия във всяка от страните, следва да се основава на цялата информация от значение.

22. Следва да бъдат определени следните елементи:

- (a) дейностите или съвкупностите от дейности, които влизат в обхвата на упражняване на регулираната професия; и
- (b) професионалните квалификации, необходими във всяка от страните за упражняването на регулираната професия; те може да включват всеки от следните елементи:
  - (i) минималното изисквано образование, например изисквания за прием, завършена образователна степен, продължителност на образованието и съдържание на обучението;
  - (ii) минималния изискван професионален стаж, например местоположение, продължителност и условия на практическото обучение или на контролирания професионален стаж преди регистрация, лицензиране или равностойна процедура;
  - (iii) положените изпити, особено тези, свързани с професионалната компетентност; и
  - (iv) получаването на лиценз или равностоеен документ, с който се удостоверява, *inter alia*, изпълнението на необходимите за упражняване на професията изисквания за професионална квалификация.

Втора стъпка: Оценка на различията в обхвата на упражняване на регулираната професия или в професионалните квалификации, необходими за упражняването на регулираната професия, във всяка от страните.

23. При оценката на различията в обхвата на упражняване на регулираната професия или в професионалните квалификации, необходими за упражняването на регулираната професия, във всяка от страните следва по-конкретно да бъдат установени съществените различия.

24. Съществени различия в обхвата на упражняване могат да съществуват, ако са изпълнени всички от следните условия:

- (a) една или повече дейности, които са включени в дадена регулирана професия в приемащата страна, не са включени в съответната професия в страната по произход;
- (b) за тези дейности се изисква специфично обучение в приемащата страна;
- (c) в обучението за тези дейности в приемащата страна са включени въпроси, които значително се различават от обхванатите от квалификацията на заявителя.

25. Съществени различия в професионалните квалификации, които се изискват за упражняване на регулирана професия, могат да съществуват, ако има различия в изискванията на страните по отношение на завършената образователна степен, продължителността на образованието и съдържанието на обучението, които се изискват за упражняване на дейности, попадащи в обхвата на регулираната професия.

Трета стъпка: Механизми за признаване

26. В зависимост от обстоятелствата може да има различни механизми за признаване на професионални квалификации. В рамките на една от страните могат да съществуват различни механизми.

27. Ако няма съществени различия в обхвата на упражняване и в професионалните квалификации, които се изискват за упражняване на регулирана професия, в механизма може да бъде предвиден по-опростен и по-рационализиран процес на признаване, отколкото би бил случаят, когато съществуват съществени различия.

28. Ако има съществени различия, в механизма може да бъдат предвидени компенсаторни мерки, които са достатъчни за отстраняване на такива различия.

29. Когато за намаляване на съществените различия се използват компенсаторни мерки, те следва да бъдат пропорционални на различията, които имат за цел да преодолеят. За да се оцени степента на необходимите компенсаторни мерки, може да бъде взет предвид всеки практически професионален стаж или всяко официално утвърдено обучение.

30. Независимо дали различията са съществени или не, в механизма може да бъде взета предвид степента на свобода на преценка, която се предвижда да бъде запазена за компетентните органи, вземащи решение по заявления за признаване.

31. Компенсаторните мерки могат да приемат различни форми, в това число:

- (a) период на упражняване на регулирана професия, което се осъществява в приемащата страна под контрола на квалифициран професионалист, евентуално придружен от допълнително обучение и подлежащ на регламентирана оценка;
- (b) изпит, организиран или признат от съответните органи на приемащата страна с цел оценяване на способността на заявителя да упражнява регулирана професия в тази страна; или
- (c) временно ограничаване на обхвата на упражняване; или комбинация от изброените.

32. В механизма може да е предвидено заявителите да могат да избират измежду различни компенсаторни мерки, когато това би могло да намали административната тежест за заявителите и подобни мерки са равностойни.

ПРИЛОЖЕНИЕ PPROC-1: ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

РАЗДЕЛ А: Съответни разпоредби на СДП

Членове I до III, IV.1.а, IV.2 до IV.7, VI до XV, XVI.1 до XVI.3, XVII и XVIII.

РАЗДЕЛ Б: Ангажименти относно достъпа до пазара

За целите на настоящия раздел „СРС“ означава Временната централна класификация на продуктите (Statistical Papers , Series M No. 77, Отдел „Международни икономически и социални въпроси“, Статистическа служба на Организацията на обединените нации, Ню Йорк, 1991 г.).

Подраздел Б1: Европейски съюз

В съответствие с членове PPROC 2.2 и PPROC 2.3, освен към обществените поръчки, попадащи в обхвата на приложенията на Европейския съюз към допълнение I към СДП, към обществените поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел, се прилага дял VI [ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ] от първа позиция от втора част.

Бележките в приложения 1—7 на Европейския съюз към допълнение I към СДП също се прилагат за обществените поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел, освен ако в настоящия раздел е предвидено друго.

Обществени поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел

1. Допълнителни възложители

Възлагането на обществени поръчки за стоките и услугите, посочени в приложение 4—6 на Европейския съюз към допълнение I към СДП, както и в параграф 2 от настоящия подраздел, от следните възложители от държавите членки:

- (а) всички възложители, чиито обществени поръчки попадат в обхвата на Директивата на ЕС за комуналните услуги, които са възлагащи органи (например попадащите в обхвата на приложение 1 и приложение 2 към допълнение I към СДП) или публични предприятия¹³³, и които извършват една от следните дейности:

---

¹³³ Съгласно Директивата на ЕС за комуналните услуги „публично предприятие“ означава всяко предприятие, върху което възлагащите органи могат да упражняват пряко или непряко доминиращо влияние поради собствеността си върху него, финансовото си участие в него или правилата, които го уреждат.

Доминиращото влияние от страна на възлагащите органи се предполага, когато тези органи пряко или косвено по отношение на дадено предприятие:

- i. притежават мажоритарния дял от записания капитал на това предприятие, или
- ii. контролират мнозинството от гласовете, свързани с дяловете на предприятието, или
- iii. могат да назначат повече от половината от членовете на административния, управителния или надзорния орган на предприятието.

- (i) предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи, предназначени за обслужване на обществеността, във връзка с производството, преноса или разпределението на газ или топлинна енергия или снабдяването на такива мрежи с газ или топлинна енергия; или
  - (ii) всяка комбинация на подобна дейност с дейностите, посочени в приложение 3 към допълнение I към СДП;
- б) частни възложители, които извършват една от дейностите, посочени в буква а) от настоящия параграф, в точка 1 от приложение 3 към допълнение I към СДП, или комбинация от тях и които действат въз основа на специални или изключителни права, предоставени от компетентен орган на държава членка;

по отношение на обществени поръчки на стойност равна или по-висока от следните прагове:

- 400 000 СПТ (специални права на тираж) за обществени поръчки за стоки и услуги;
- 5 000 000 СПТ за обществени поръчки за строителни услуги (CPC 51).

2. Допълнителни услуги

Възлагане на обществени поръчки за следните услуги, в допълнение към услугите, изброени в приложение 5 на Европейския съюз към допълнение I към СДП, за субекти, попадащи в обхвата на приложения 1—3 на Европейския съюз към допълнение I към СДП, или съгласно параграф 1 от настоящия подраздел:

- Хотелиерски и ресторантьорски услуги (CPC 641);
- Услуги за сервиране на храна (CPC 642);
- Услуги за сервиране на напитки (CPC 643);
- Услуги, свързани с далекосъобщенията (CPC 754);
- Услуги, свързани с недвижими имоти, срещу възнаграждение или по договор (CPC 8220);
- Други бизнес услуги (CPC 87901, 87903, 87905-87907);
- Образователни услуги (CPC 92).

Забележки

1. Договорите за хотелиерски и ресторантьорски услуги (CPC 641), услуги за сервиране на храна (CPC 642), услуги за сервиране на напитки (CPC 643) и образователни услуги (CPC 92) са включени в режима за национално третиране за доставчиците, в т.ч. доставчиците на услуги, на Обединеното кралство, при условие че стойността им е равна на 750 000 EUR или надвишава тази сума, когато се възлагат от възложители, попадащи в обхвата на приложения 1 и 2 на Европейския съюз към допълнение I към СДП, и стойността им е равна на 1 000 000 EUR или надвишава тази сума, когато се възлагат от възложители, попадащи в обхвата на приложение 3 на Европейския съюз към допълнение I към СДП, или от възложители, попадащи в обхвата на параграф 1 от настоящия подраздел.

2. Снабдяването с газ или топлинна енергия на мрежи, които обслужват обществеността, от страна на възложител, различен от възлагащ орган, не се счита за дейност по смисъла на настоящия подраздел, когато:

- а) производството на газ или на топлинна енергия от съответния субект се осъществява, тъй като потреблението на тази енергия му е необходимо за извършването на дейност, различна от посочената в настоящия подраздел или в букви а)–е) от приложение 3 на Европейския съюз към допълнение I към СДП; и
- б) снабдяването на обществената мрежа цели само икономическата експлоатация на такова производство и не възлиза на повече от 20 % от оборота на субекта, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.

3. Дял VI [ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ] от първа позиция от втора част и настоящото приложение не обхващат възлагането на обществени поръчки за следните услуги:

- а) Услуги по хуманно здравеопазване (СРС 931);
- б) Административни услуги, свързани със здравеопазването (СРС 91122); и
- в) Услуги по осигуряване на медицински сестри и услуги по осигуряване на медицински персонал (СРС 87206 и СРС 87209).

Подраздел Б2: Обединено кралство

В съответствие с членове PPROC 2.2 и PPROC 2.3, освен към обществените поръчки, попадащи в обхвата на член II към СДП, към обществените поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел, се прилага дял VI [ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ] от първа позиция от втора част.

Бележките в приложения 1—7 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП също се прилагат за обществените поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел, освен ако в настоящия подраздел е предвидено друго.

Обществени поръчки, попадащи в обхвата на настоящия подраздел

1. Допълнителни възложители

Възлагането на обществени поръчки за стоките и услугите, посочени в приложения 4—6 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП, както и в параграф 2 от настоящия подраздел, от следните възложители от Обединеното кралство:

а) всички възложители, чиито обществени поръчки попадат в обхвата на Разпоредбата за договорите за комунални услуги от 2016 г. и на разпоредбите за договорите за комунални услуги (в Шотландия) от 2016 г. , които са възлагащи органи (например попадащите в обхвата на приложения 1 и 2 към допълнение I към СДП) или публични предприятия (вж. забележка 1), и които извършват една от следните дейности:

- (i) предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи, предназначени за обслужване на обществеността, във връзка с производството, преноса или разпределението на газ или топлинна енергия или снабдяването на такива мрежи с газ или топлинна енергия; или

- (ii) всяка комбинация на подобна дейност с дейностите, посочени в приложение 3 към допълнение I към СДП;

б) частни възложители, които извършват една от дейностите, посочени в буква а) от настоящия параграф, в точка 1 от приложение 3 към допълнение I към СДП, или комбинация от тях и които действат въз основа на специални или изключителни права, предоставени от компетентен орган на Обединеното кралство;

по отношение на обществени поръчки на стойност равна или по-висока от следните прагове:

- 400 000 СПТ (специални права на тираж) за обществени поръчки за стоки и услуги;
- 5 000 000 СПТ за обществени поръчки за строителни услуги (CPC 51).

Забележки към параграф 1:

1. Съгласно разпоредбите за обществените поръчки за комунални услуги от 2016 г. „публично предприятие“ означава всяко предприятие, върху което възлагащите органи могат да упражняват пряко или косвено доминиращо влияние по силата на:
    - а) собствеността им върху това предприятие;
    - б) финансовото им участие в това предприятие; или
    - в) правилата, които уреждат това предприятие.
  2. Съгласно разпоредбите за обществените поръчки за комунални услуги (в Шотландия) от 2016 г. „публично предприятие“ означава лице, върху което един или повече възлагащи органи могат да упражняват пряко или косвено доминиращо влияние по силата на една или повече от следните характеристики:
    - а) собствеността им върху това лице;
    - б) финансовото им участие в това лице;
    - в) правата, които са им предоставени по правилата, които уреждат това лице.
  3. Съгласно Разпоредбата за договорите за комунални услуги от 2016 г. и разпоредбите за договорите за комунални услуги (в Шотландия) от 2016 г. се предполага, че е налице доминиращо влияние от страна на възлагащите органи във всеки от следните случаи, в които тези органи пряко или косвено:
    - а) притежават мажоритарния дял от записания капитал на предприятието;
    - б) контролират мнозинството от гласовете, свързани с дяловете на предприятието;
    - в) могат да назначат повече от половината от членовете на административния, управителния или надзорния орган на предприятието.
2. Допълнителни услуги

Възлагане на обществени поръчки за следните услуги, в допълнение към услугите, изброени в приложение 5 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП, за субекти, попадащи в

обхвата на приложения 1—3 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП, или съгласно параграф 1 от настоящия подраздел:

- Хотелиерски и ресторантьорски услуги (СРС 641);
- Услуги за сервиране на храна (СРС 642);
- Услуги за сервиране на напитки (СРС 643);
- Услуги, свързани с далекосъобщенията (СРС 754);
- Услуги, свързани с недвижими имоти, срещу възнаграждение или по договор (СРС 8220);
- Други бизнес услуги (СРС 87901, 87903, 87905-87907);
- Образователни услуги (СРС 92).

Забележки

1. Договорите за хотелиерски и ресторантьорски услуги (СРС 641), услуги за сервиране на храна (СРС 642), услуги за сервиране на напитки (СРС 643) и образователни услуги (СРС 92) са включени в режима за национално третиране за доставчиците, в т.ч. доставчиците на услуги, на Европейския съюз, при условие че стойността им е равна на 663 540 GBP или надвишава тази сума, когато се възлагат от възложители, попадащи в обхвата на приложения 1 и 2 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП, и стойността им е равна на 884 720 GBP или надвишава тази сума, когато се възлагат от възложители, попадащи в обхвата на приложение 3 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП, или от възложители, попадащи в обхвата на параграф 1 от настоящия раздел.
2. Снабдяването с газ или топлинна енергия на мрежи, които обслужват обществеността, от страна на възложител, различен от възлагащ орган, не се счита за дейност по смисъла на настоящия раздел, когато:
  - а) производството на газ или топлинна енергия от съответния субект се осъществява, тъй като потреблението на тази енергия му е необходимо за извършването на дейност, различна от посочената в настоящия раздел или в букви а)–е) от приложение 3 на Обединеното кралство към допълнение I към СДП; и
  - б) снабдяването на обществената мрежа цели само икономическата експлоатация на такова производство и не възлиза на повече от 20 % от оборота на субекта, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.
3. Дял VI [ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ] от първа позиция от втора част и настоящото приложение не обхващат възлагането на обществени поръчки за следните услуги:
  - а) Услуги по хуманно здравеопазване (СРС 931);
  - б) Административни услуги, свързани със здравеопазването (СРС 91122); и
  - в) Услуги по осигуряване на медицински сестри и услуги по осигуряване на медицински персонал (СРС 87206 и СРС 87209).

ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-1: СПИСЪЦИ НА ЕНЕРГИЙНИ СТОКИ, ВЪГЛЕВОДОРОДИ И СУРОВИНИ

СПИСЪК НА ЕНЕРГИЙНИТЕ ПРОДУКТИ ПО КОД ПО ХС

- Природен газ, включително втечен природен газ, втечен нефтен газ (LPG) (код по ХС 27.11)
- Електроенергия (код по ХС 27.16)
- Суров нефт и нефтопродукти (кодове по ХС 27.09—27.10, 27.13—27.15)
- Твърди горива (код по ХС 27.01, код по ХС 27.02, код по ХС 27.04)
- Дърва за горене и дървени въглища (код по ХС 44.01 и код по ХС 44.02 стоки, използвани за енергия)
- Биогаз (код по ХС 38.25)

СПИСЪК НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ ПО КОД ПО ХС

- Суров нефт (код по ХС 27.09)
- Природен газ (код по ХС 27.11)

СПИСЪК НА СУРОВИНИТЕ ПО ГЛАВА ОТ ХС

Глава	Позиция
25	Сол; сяра; пръст и камъни; гипс, вар и цимент
26	Руди, шлаки и пепели, , с изключение на уранови и ториеви руди или концентрати (код по ХС 26.12)
27	Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация; битуминозни материали; минерални восъци
28	Неорганични химични продукти; органични или неорганични съединения на благородни метали, на редкоземни метали; на радиоактивни елементи или на изотопи, с изключение на радиоактивни химични елементи и радиоактивни изотопи (включително разпадните или възпроизвеждащите се химични елементи и изотопи) и техните съединения; смеси и отпадъци, съдържащи тези продукти (код по ХС 28.44); и изотопи, различни от тези по позиция 28.44; техните неорганични или органични съединения с определен или неопределен химичен състав (код по ХС 28.45)
29	Органични химични продукти
31	Торове
71	Естествени или култивирани перли, скъпоценни или полускъпоценни камъни, благородни метали, плакета или дублета от благородни метали и изделия от тези материали, с изключение на естествени или култивирани перли, дори обработени или подбрани, но ненанизани, нито монтирани, нито обковани; естествени или култивирани перли, временно нанизани за улесняване на транспортирането им (код по ХС 7101)
72	Желязо и стомана
74	Мед и изделия от мед
75	Никел и изделия от никел

76	Алуминий и изделия от алуминий
78	Олово и изделия от олово
79	Цинк и изделия от цинк
80	Калай и изделия от калай
81	Други неблагородни метали; металокерамики; изделия от тези материали

ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-2: ЕНЕРГИЙНИ СУБСИДИИ И СУБСИДИИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Като част от принципите, определени в член 3.5 (14) [Забранени субсидии и субсидии, обвързани с условия (Енергетика и околна среда)] от трета глава [Контрол на субсидиите] от дял XI [Еднакви условия за открита и лоялна конкуренция и устойчиво развитие] от първа позиция [Търговия] от втора част на настоящото споразумение:

- 1) Субсидиите за адекватност на производството на електроенергия, възобновяеми енергийни източници и комбинирано производство на енергия не трябва да пречат на всяка една от страните да изпълни задълженията си по член ENER.6 [Разпоредби относно пазарите на едро на електроенергия и газ] от настоящото споразумение, не трябва ненужно да засягат ефикасното използване на междусистемните връзки, предвидени в член ENER.13 [Ефикасно използване на междусистемните електропроводи], не трябва да засягат член ENER 6, параграф 3 [Разпоредби относно пазарите на едро на електроенергия и газ] от настоящото споразумение и се определят чрез прозрачна, недискриминационна и ефективна конкурентна процедура; и
  - (a) Субсидиите за адекватността на производството на електроенергия осигуряват стимули за доставчиците на капацитет да бъдат на разположение в периоди на очаквано натоварване на системата и могат да бъдат ограничени до инсталации, които не превишават определените пределни стойности на емисиите на CO₂; и
  - (b) Субсидиите за възобновяемите енергийни източници и комбинираното производство на енергия не трябва да засягат задълженията или възможностите на бенефициерите да участват на пазарите на електроенергия.
- 2) Независимо от точка 1, при условие че са въведени подходящи мерки за предотвратяване на свръхкомпенсацията, за предоставянето на субсидии за енергия от възобновяеми източници и комбинирано производство на енергия могат да се използват неконкурентни процедури, ако потенциалното снабдяване е недостатъчно, за да се гарантира конкурентна процедура, няма вероятност допустимият капацитет да има значителни отрицателни последици за търговията или инвестициите между страните или субсидиите се предоставят за демонстрационни проекти.
- 3) Ако се въведе частично освобождаване от данъци и налози, свързани с енергопотреблението¹³⁴, в полза на енергоемки потребители, то не може да превишава общия размер на данъка или налога.
- 4) Ако се предоставя компенсация за енергоемки потребители в случай на увеличение на разходите за електроенергия, произтичащо от инструментите на политиката в областта на климата, тя се ограничава до секторите, изложени на значителен риск от изместване на въглеродните емисии поради увеличението на разходите.
- 5) Субсидиите за декарбонизация на емисиите, свързани със собствени промишлени дейности, трябва да постигнат цялостно намаляване на емисиите на парникови газове. Субсидиите трябва да намаляват емисиите, които произтичат пряко от промишлената дейност. Субсидиите за подобряване на енергийната ефективност на собствените

---

¹³⁴ От съображения за повече правна сигурност, налозите не включват такси, нито тарифи за мрежата.

промишлени дейности трябва да подобряват енергийната ефективност чрез намаляване на прякото потребление на енергия, било то пряко или на единица продукция.

*ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-3: НЕПРИЛАГАНЕ НА ДОСТЪП НА ТРЕТИ ЛИЦА И ОТДЕЛЯНЕ НА
СОБСТВЕНОСТТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА*

Всяка една от страните може да реши да не прилага член ENER.8 [Достъп на трети страни до преносните и разпределителните мрежи] и член ENER.9 [Експлоатация на системата и отделяне на операторите на преносни системи] по отношение на нова инфраструктура или значително разширяване на съществуваща инфраструктура, когато:

- (a) рискът, свързан с инвестицията в инфраструктура, е такъв, че инвестицията няма да бъде осъществена, ако не бъде предоставено такова освобождаване;
- (b) инвестицията засилва конкуренцията или сигурността на доставките;
- (c) инфраструктурата е собственост на отделно физическо или юридическо лице, поне по отношение на правната си форма, от системните оператори, в чиито системи е била или ще бъде изградена тази инфраструктура;
- (d) преди да предостави освобождаване, страната е взела решение относно правилата и механизмите за управлението и разпределението на капацитет.

ПРИЛОЖЕНИЕ ENER-4: РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРЕНОСНАТА СПОСОБНОСТ НА МЕЖДУСИСТЕМНИТЕ ЕЛЕКТРОПРОВОДИ В РАМКИТЕ НА ПАЗАРНИЯ ВРЕМЕВИ ИНТЕРВАЛ „ДЕН НАПРЕД“

Част 1

1. Новата процедура за разпределяне на преносната способност на междусистемните електропроводи в рамките на пазарния времеви интервал „ден напред“ се основава на концепцията за „свързване на свободните обеми в няколко региона“.

Общата цел на новата процедура е да се увеличат максимално ползите от търговията.

Като първа стъпка в разработването на новата процедура, страните гарантират, че операторите на преносни системи изготвят общи предложения и анализ на разходите и ползите.

2. Свързването на свободните обеми в няколко региона включва разработването на функция за свързване на пазарите с цел определяне на нетните енергийни позиции (имплицитно разпределение) между:

- (a) тържни зони, установени в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/943, които са пряко свързани с Обединеното кралство чрез междусистемен електропровод; и

- (b) Обединеното кралство

3. Нетните енергийни позиции по междусистемните електропроводи се изчисляват чрез имплицитен процес на разпределение, като се прилага специфичен алгоритъм за:

- (a) търговските оферти и офертите за пазарния времеви интервал „ден напред“ от тържните зони, установени в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/943, които са пряко свързани с Обединеното кралство чрез междусистемен електропровод;

- (b) търговските оферти и офертите за пазарния времеви интервал „ден напред“ от съответните пазари за ден напред в Обединеното кралство;

- (c) данните за мрежовия капацитет и възможностите на системата, определени в съответствие с процедурите, договорени между операторите на преносни системи; и

- (d) данните за очакваните търговски потоци на електроенергийните междусистемни връзки между тържните зони, свързани с Обединеното кралство, и други тържни зони в Съюза, определени от операторите на преносни системи в Съюза чрез надеждни методики.

Този процес е съпоставим със специфичните характеристики на междусистемните електропроводи за постоянен ток, включително с изискванията за загуби и линейно изменение

4. Функцията за свързване на пазарите:

- (a) дава резултати достатъчно рано преди функционирането на съответните пазари за ден напред на страните (за Съюза това е единното свързване на пазарите за ден напред,

установено в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията¹³⁵), така че тези резултати да могат да се използват като входни данни за процесите, определящи резултатите на тези пазари;

- (b) дава резултати, които са надеждни и възпроизводими;
  - (c) да бъде специфичен процес за свързване на различни и отделни пазари за ден напред в Съюза и в Обединеното кралство; по-специално това означава, че специфичният алгоритъм трябва да бъде различен и отделен от използвания при единното свързване на пазарите за ден напред, установено в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията, и по отношение на търговските оферти и офертите на Съюза да има достъп само до тези от тръжните зони, които са пряко свързани с Обединеното кралство чрез междусистемен електропровод.
5. Изчислените нетни енергийни позиции се публикуват след валидиране и проверка. Ако функцията за свързване на пазарите не е в състояние да функционира или да доведе до резултат, капацитетът на електроенергийните междусистемни връзки се разпределя чрез алтернативен процес и участниците на пазара се уведомяват, че ще се прилага алтернативния процес.
6. Разходите за разработване и прилагане на техническите процедури се поделят поравно между съответните оператори на преносни системи или други субекти от Обединеното кралство, от една страна, и съответните оператори на преносни системи или други субекти от Съюза, от друга страна, освен ако Специализираният комитет по енергетика не реши друго.

Част 2

Графикът за прилагането на настоящото приложение е от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, както следва:

- (a) в срок от 3 месеца — анализ на разходите и ползите и представяне на предложения за техническите процедури;
- (b) в срок от 10 месеца — предложение за техническите процедури;
- (c) в срок от 15 месеца — въвеждане в действие на техническите процедури.

---

¹³⁵Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (ОВ L 197, 25.7.2015 г., стр. 24).

ПРИЛОЖЕНИЕ AVSAF-1: ЛЕТАТЕЛНА ГОДНОСТ И ЕКОЛОГИЧНО СЕРТИФИЦИРАНЕ

РАЗДЕЛ А: Общи разпоредби

Член 1: Цел и обхват

1. Настоящото приложение има за цел осъществяване на сътрудничество в посочените по-долу области в съответствие с член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 2 от настоящото споразумение, като в него са описани редът, условията и методите за взаимно приемане на констатации за съответствие и удостоверения:

- (a) удостоверенията за летателна годност и мониторинга на гражданските въздухоплавателни продукти, посочени в член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 1, буква а) от настоящото споразумение;
- (b) екологичните сертификати и изпитвания на гражданските въздухоплавателни продукти, посочени в член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 1, буква б) от настоящото споразумение; и
- (c) сертификатите за проект и производство и мониторинга на проектантски и производствени организации, посочени в член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 1, буква в) от настоящото споразумение.

2. Независимо от параграф 1, използваните граждански въздухоплавателни продукти, различни от използвани въздухоплавателни средства, са изключени от обхвата на настоящото приложение.

Член 2: Определения

За целите на настоящото приложение се прилагат следните определения:

- (a) „приемане“ означава признаване на сертификати, одобрения, промени, ремонти, документи и данни на едната от страните от другата страна без дейности по заверка и без издаване на съответен сертификат от тази друга страна;
- (b) „удостоверение за допускане до експлоатация“ означава удостоверение, издадено от одобрена организация или от компетентен орган на страната износител като форма на признаване, че нов граждански въздухоплавателен продукт, различен от въздухоплавателно средство, съответства на проект, одобрен от страната износител, и е в състояние за безопасна експлоатация;
- (c) „категория граждански въздухоплавателни продукти“ означава набор от продукти с общи характеристики, групирани в техническите процедури за изпълнение, въз основа на спецификациите за сертифициране на ЕААБ и на Органа за гражданско въздухоплаване на Обединеното кралство;
- (d) „сертифициращ орган“ означава техническият агент на страната износител, който издава сертификат за проект за граждански въздухоплавателен продукт в качеството си на орган, изпълняващ задълженията по проверка на проектите, предвидени в приложение 8 към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване; Когато сертификат за проект се издава от одобрена организация на страната износител, за сертифициращ орган се счита техническият агент на страната износител;

- (e) „сертификат за проект“ означава форма на признаване от техническия агент или от одобрена организация на някоя от страните, че проектът или промяната в проекта на граждански въздухоплавателен продукт отговаря на стандартите за летателна годност, според случая, и на изискванията за опазване на околната среда, особено по отношение на екологичните характеристики, предвидени в закони, подзаконови и административни разпоредби на същата страна;
- (f) „експлоатационни изисквания, свързани с проекта“ означава експлоатационните изисквания, включително изискванията за опазване на околната среда, които засягат или проектните характеристики на гражданския въздухоплавателен продукт, или проектните данни, свързани с експлоатацията, или техническото обслужване на продукта, които го правят подходящ за конкретен вид експлоатация;
- (g) „износ“ означава процесът, по който даден граждански въздухоплавателен продукт се прехвърля от регулаторната система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване на едната страна в тази на другата страна;
- (h) „експортно удостоверение за летателна годност“ означава удостоверение, издадено от компетентния орган на страната износител, или когато става въпрос за използвани въздухоплавателни средства — компетентния орган на държавата на регистрация, от която се изнася продуктът, като форма на признаване, че въздухоплавателното средство отговаря на приложимите изисквания за летателна годност и опазване на околната среда, обявени от страната вносител;
- (i) „страна износител“ означава страната, от чиято регулаторна система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване се прехвърля даден граждански въздухоплавателен продукт;
- (j) „внос“ означава процесът, по който даден граждански въздухоплавателен продукт, предмет на износ, се въвежда от регулаторната система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване на едната страна в тази на другата страна;
- (k) „страна вносител“ означава страната, в чиято регулаторна система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване се въвежда даден граждански въздухоплавателен продукт;
- (l) „значителна промяна“ означава всички промени в типов проект, различни от „малка промяна“;
- (m) „малка промяна“ означава промяна в типов проект, която няма забележим ефект върху масата, баланса, здравината на структурата, надеждността, експлоатационните характеристики, екологичните характеристики или други характеристики, влияещи върху летателната годност на гражданския въздухоплавателен продукт;
- (n) „данни за експлоатационна годност“ означава необходимият набор от данни за подпомагане и допускане на специфични за даден тип аспекти на експлоатацията на определени типове въздухоплавателни средства, които са регламентирани съгласно регулаторната система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване на Съюза или на Обединеното кралство. Те се определят от заявителя или притежателя на типов сертификат за въздухоплавателното средство и са част от типовия сертификат. Съгласно регулаторната система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване на Съюза или на Обединеното кралство първоначалното заявление за

типов сертификат или за ограничен типове сертификат включва или впоследствие се допълва от заявление за одобрение на данните за експлоатационна годност за съответния тип въздухоплавателно средство, според случая;

- (o) „одобрение за производство“ означава сертификат, издаден от компетентния орган на една от страните на производител, който произвежда граждански въздухоплавателни продукти, като форма на признаване, че производителят отговаря на приложимите изисквания, предвидени в закони, подзакони и административни разпоредби на съответната страна, за производството на конкретните граждански въздухоплавателни продукти;
- (p) „технически процедури за изпълнение“ означава процедурите за изпълнение на настоящото приложение, разработени от техническите агенти на страните в съответствие с член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 5 от настоящото споразумение;
- (q) „заверяващ орган“ означава техническият агент на страната вносител, който приема или заверява, както е посочено в настоящото приложение, сертификат за проект, издаден от сертифициращия орган;

РАЗДЕЛ Б: Надзорен съвет по сертифицирането

Член 3: Създаване и състав

1. С настоящото се създава надзорен съвет по сертифицирането, който се отчита пред Специализирания комитет по авиационна безопасност и се съпредседателства от техническите агенти на страните, като технически координационен орган, който отговаря за ефективното изпълнение на настоящото приложение. Съветът се състои от представители на техническите агенти на всяка от страните и може да покани допълнителни участници, за да улесни изпълнението на своя мандат.
2. Надзорният съвет по сертифицирането се свиква редовно по искане на който и да е от техническите агенти и взема решения и дава препоръки с консенсус. Той разработва и приема свой процедурен правилник.

Член 4: Мандат

Мандатът на надзорния съвет по сертифицирането включва по-конкретно следното:

- (a) разработване, приемане и преразглеждане на техническите процедури за изпълнение, посочени в член 6 [Технически процедури за изпълнение];
- (b) споделяне на информация за значителни опасения във връзка с безопасността, а когато е целесъобразно — разработване на планове за действие за тяхното преодоляване;
- (c) решаване на технически въпроси, които попадат в задълженията на компетентните органи и засягат изпълнението на настоящото приложение;
- (d) когато е целесъобразно, разработване на ефективни средства за сътрудничество, техническа помощ и обмен на информация относно изискванията за безопасност и опазване на околната среда, системите за сертифициране, както и системите за управление на качеството и стандартизация;

- (e) извършване на периодични прегледи на условията за заверяване или приемане на сертификатите за проекти, посочени в членове 10 [Условия за заверяване на сертификати за проекти] и 13 [Приемане];
- (f) предлагане на изменения на настоящото приложение на Специализирания комитет по авиационната безопасност;
- (g) определяне на процедури за осигуряване на трайното доверие на всяка страна в надеждността на процедурите за констатиране на съответствие на другата страна съгласно член 29 [Поддържане на квалификацията на компетентните органи];
- (h) анализиране и предприемане на действия във връзка с изпълнението на процедурите, посочени в буква ж); и
- (i) докладване на нерешени въпроси на Специализирания комитет по авиационна безопасност и осигуряване изпълнението на решенията, взети от Специализирания комитет по авиационна безопасност по отношение на настоящото приложение.

РАЗДЕЛ В: Изпълнение

Член 5: Компетентни органи за сертифициране на проекти, за сертифициране на производството и за експортни удостоверения

1. Компетентните органи за сертифициране на проекти са:
  - (a) в случая на Съюза: Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз; и
  - (b) в случая на Обединеното кралство: Органа за гражданско въздухоплаване на Обединеното кралство
2. Компетентните органи за сертифициране на производството и за експортни удостоверения са:
  - (a) в случая на Съюза: Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз и компетентните органи на държавите членки. Що се отнася до експортните удостоверения за използвани въздухоплавателни средства, компетентен орган е този на държавата на регистрация на въздухоплавателното средство, от която то се изнася; и
  - (b) в случая на Обединеното кралство: Органът за гражданско въздухоплаване на Обединеното кралство

Член 6: Технически процедури за изпълнение

1. Техническите процедури за изпълнение се разработват от техническите агенти на страните чрез надзорния съвет по сертифицирането, за да се предоставят конкретни процедури, с които се улеснява изпълнението на настоящото приложение чрез определяне на процедури за комуникация между компетентните органи на страните.
2. Техническите процедури за изпълнение отразяват също така различията в стандартите, правилата, практиките, процедурите и системите в областта на гражданското въздухоплаване на страните, свързани с изпълнението на настоящото приложение, както е предвидено в член AVSAF.3 [Обхват и изпълнение], параграф 5 от настоящото споразумение.

Член 7: Обмен и защита на поверителни и частни данни и информация

1. По отношение на данните и информацията, обменяни при прилагането на настоящото приложение, се прилага член AVSAF.11 [Поверителност и защита на данни и информация] от настоящото споразумение.
2. Данните и информацията, обменяни в процеса на заверяване, са ограничени по характер и съдържание до това, което е необходимо за целта на демонстриране на съответствие с приложимите технически изисквания, както е описано в техническите процедури за изпълнение.
3. Всеки спор във връзка с обмена на данни или информация между компетентните органи се разглежда, както е описано в техническите процедури за изпълнение. Всяка от страните си запазва правото да отнесе спора за решение до надзорния съвет по сертифицирането.

РАЗДЕЛ Г: Сертифициране на проекти

Член 8: Общи принципи

1. Настоящият раздел се отнася за всички сертификати за проекти и промените в тях, когато е приложимо, които попадат в обхвата на настоящото приложение, и по-конкретно:
  - (a) типови сертификати, в т.ч. ограничени типови сертификати;
  - (b) допълнителни типови сертификати;
  - (c) одобрения на проекти за ремонт; и
  - (d) разрешения според техническите стандарти;
2. Заверяващият орган или заверява, като отчита степента на участие, посочена в член 12 [Степен на участие на заверяващия орган], или приема даден сертификат за проект или промяна, който е издаден или одобрен или е в процес на издаване или одобрение от сертифициращия орган, в съответствие с реда и условията, предвидени в настоящото приложение, и съгласно техническите процедури за изпълнение, в т.ч. условията за приемане и заверяване на сертификати.
3. С оглед на изпълнението на настоящото приложение всяка от страните гарантира, че , в нейната регулаторна система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване способността на дадена проектантска организация да изпълнява своите задължения се контролира в достатъчна степен чрез система за сертифициране на проектантските организации.

Член 9: Процедура за заверяване

1. Заявлението за заверяване на сертификат за проект за граждански въздухоплавателен продукт се внася пред заверяващия орган чрез сертифициращия орган, както е описано в техническите процедури за изпълнение.

2. Сертифициращият орган гарантира, че заверяващият орган получава всички относими данни и информация, необходими за заверяване на сертификата за проект, както е описано в техническите процедури за изпълнение.

3. След получаване на заявление за заверяване на сертификат за проект, заверяващият орган определя основанието за сертифициране за целите на заверяването в съответствие с член 11 [Основание за сертифициране за целите на заверяването], както и степента на участие на заверяващия орган в процеса на заверяване в съответствие с член 12 [Степен на участие на заверяващия орган].

4. Както е описано в техническите процедури за изпълнение, заверяващият орган базира заверката във възможно най-голяма степен на техническите оценки, изпитвания, инспекции и констатации за съответствие, извършени от сертифициращия орган.

5. След разглеждане на относимите данни и информация, предоставени от сертифициращия орган, заверяващият орган издава сертификат за проект на заверен граждански въздухоплавателен продукт („заверен сертификат на проект“), когато:

- (a) се потвърди, че сертифициращият орган е издал собствен сертификат за проект на гражданския въздухоплавателен продукт;
- (b) сертифициращият орган е декларирал, че гражданският въздухоплавателен продукт отговаря на основанието за сертифициране, посочено в член 11 [Основание за сертифициране за целите на заверяването];
- (c) всички въпроси, повдигнати в процеса на заверяване, проведен от заверяващия орган, са били разрешени; и
- (d) заявителят е удовлетворил всички допълнителни административни изисквания, както са описани в техническите процедури за изпълнение.

6. Всяка от страните гарантира, че за да получи и поддържа заверен сертификат за проект, заявителят притежава и предоставя на разположение на сертифициращия орган цялата относима информация, скици и протоколи от изпитвания, свързани с проекта, включително записи от инспекциите на сертифицирания граждански въздухоплавателен продукт, за да предостави информацията, необходима за осигуряване на поддържането на летателната годност и на съответствието с приложимите към гражданския въздухоплавателен продукт изисквания за опазване на околната среда.

Член 10: Условия за заверяване на сертификати за проект

1. Типовите сертификати, издадени от техническия агент на Съюза в качеството му на сертифициращ орган, се заверяват от техническия агент на Обединеното кралство като заверяващ орган. Обект на приемане са следните данни:

- (a) ръководство за монтаж на двигателя (за сертификати за тип двигател);
- (b) ръководство за структурен ремонт;
- (c) указания за поддържане на летателната годност на електрическите инсталации на големи самолети; и

(d) ръководство за балансиране на теглото.

Чрез технически процедури за изпълнение могат да се установят процедурни подробности по отношение на приемането на съответните данни. Тези процедурни подробности не трябва да засягат изискването за приемане, установено в първата алинея.

2. Съществените допълнителни типови сертификати и одобренията за съществени значителни промени, издадени от техническия агент на Съюза в качеството му на сертифициращ орган, се заверяват от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на заверяващ орган. Освен ако между техническите агенти не е договорено друго за конкретен случай, по правило се прилага оптимизиран процес на заверяване, ограничен до запознаване с техническите аспекти, без да се ангажира заверяващият орган с дейностите по доказване на съответствието от заявителя.

3. Типовите сертификати, издадени от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на сертифициращ орган, се заверяват от техническия агент на Съюза в качеството му на заверяващ орган.

4. Допълнителните типови сертификати, одобренията за значителни промени, основните ремонти и разрешенията според техническите стандарти, одобрени от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на сертифициращ орган или от одобрена организация съгласно законовата и подзаконовата уредба на Обединеното кралство, се заверяват от техническия агент на Съюза в качеството му на заверяващ орган. Когато за конкретен случай е постигната договореност между техническите агенти, може да се приложи оптимизиран процес на заверяване, ограничен до запознаване с техническите аспекти, без да се ангажира заверяващият орган с дейностите по доказване на съответствието от заявителя.

Член 11: Основание за сертифициране за целите на заверяването

1. За целите на заверяването на сертификат за проект за граждански въздухоплавателен продукт, когато определя основанието за сертифициране, заверяващият орган се позовава на следните изисквания, предвидени в закони, подзаконови и административни разпоредби на неговата страна:

(a) изискванията за летателна годност на сходен граждански въздухоплавателен продукт, които са били в сила на датата на действителното подаване на заявлението за сертифициране, установени от сертифициращия орган, допълнени по целесъобразност с допълнителни технически условия, както е описано в техническите процедури за изпълнение; и

(b) изискванията за опазване на околната среда за гражданския въздухоплавателен продукт, които са били в сила на датата на подаване на заявлението за заверка до заверяващия орган.

2. Когато е приложимо, заверяващият орган определя:

(a) изключения от приложимите изисквания;

(b) отклонения от приложимите изисквания; или

(c) компенсиращи фактори, които осигуряват еквивалентно равнище на безопасност, когато не са спазени приложимите изисквания.

3. В допълнение към изискванията, посочени в параграфи 1 и 2, заверяващият орган определя всички специални условия, които да се прилагат, ако съответните кодекси и закони, подзаконови и административни разпоредби за летателна годност не съдържат адекватни или подходящи изисквания за безопасност по отношение на гражданския въздухоплавателен продукт, защото:

- (a) гражданският въздухоплавателен продукт притежава новаторски или необичайни проектни характеристики по отношение на проектантските практики, върху които са основани приложимите кодекси и закони, подзаконови и административни разпоредби за летателна годност;
- (b) предвижданото използване на гражданския въздухоплавателен продукт е необичайно; или
- (c) опитът с други подобни използвани граждански въздухоплавателни продукти или граждански въздухоплавателни продукти с подобни проектни характеристики е показал, че могат да възникнат условия, които не са безопасни.

4. При определянето на изключения, отклонения, компенсиращи фактори или специални условия заверяващият орган надлежно взема предвид прилаганите от сертифициращия орган и не предявява по-високи изисквания към подлежащите на заверяване граждански въздухоплавателни продукти, отколкото към сходни свои продукти. Заверяващият орган уведомява сертифициращия орган за всички изключения, отклонения, компенсиращи фактори или специални условия.

Член 12: Степен на участие на заверяващия орган

1. Степента на участие на заверяващия орган на дадена страна в процедурата за заверяване, посочена в член 9 [Процедура за заверяване] и описана в техническите процедури за изпълнение, се определя главно от:

- (a) опита и документацията на компетентния орган на другата страна като сертифициращ орган;
- (b) вече натрупания опит на заверяващия орган по време на предишни заверки с компетентния орган на другата страна;
- (c) естеството на проекта, който трябва да бъде заверен;
- (d) работата и опита на заявителя със заверяващия орган; и
- (e) резултатите от оценките на изискванията към квалификацията, посочени в членове 28 [Изисквания към квалификацията за целите на приемането на констатации за съответствие и сертификати] и член 29 [Поддържане на квалификацията на компетентните органи].

2. В хода на първото заверяване на всеки сертификат заверяващият орган прилага специални процедури и упражнява специален контрол, по-конкретно по отношение на процедурите и методите на сертифициращия орган, когато сертифициращият орган не е издавал сертификат за съответната категория граждански въздухоплавателни продукти след 30 септември 2004 г. Процедурите и критериите, които се прилагат, се описват в техническите процедури за изпълнение.

3. Ефективното прилагане на принципите, посочени в параграфи 1 и 2, редовно се измерва, наблюдава и преразглежда от надзорния съвет по сертифицирането, като се използват параметри, описани в техническите процедури за изпълнение.

Член 13: Приемане

1 По отношение на сертификат за проект, който е предмет на приемане, заверяващият орган приема сертификата за проект, издаден от сертифициращия орган, без да извършва никакви дейности по заверяване. В този случай заверяващият орган признава сертификата за проект като еквивалентен на сертификат, издаден в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби на неговата страна, и не издава съответстващ свой сертификат.

2. Несъществените допълнителни типови сертификати, несъществените значителни промени и разрешенията според техническите стандарти, издадени от техническия агент на Съюза в качеството му на сертифициращ орган или от одобрена организация съгласно правото на Съюза, се приемат от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на заверяващ орган.

3. Малките промени и ремонти, одобрени от техническия агент на Съюза като сертифициращ орган или от одобрена организация съгласно правото на Съюза, се приемат от техническия агент на Обединеното кралство като заверяващ орган.

4. Малките промени и ремонти, одобрени от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на сертифициращ орган или от одобрена организация съгласно законата и подзаконата уредба на Обединеното кралство, се приемат от техническия агент на Съюза в качеството му на заверяващ орган.

Член 14: Разпоредби за прилагането на член 10 [Условия за заверяване на сертификати за проекти] и член 13 [Приемане]

1. Класификацията в категории „малка“ или „значителна“ промяна се извършва от сертифициращия орган съгласно определенията от настоящото приложение и тези категории се тълкуват според приложимите правила и процедури на сертифициращия орган.

2. Когато определя дали допълнителен типов сертификат или значителна промяна е съществена или несъществена, сертифициращият орган разглежда промяната в контекста на всички предходни съответни промени в проекта и всички свързани с тях преразглеждания на приложимите спецификации за сертифициране, включени в типовия сертификат на гражданския въздухоплавателен продукт. Промени, които отговарят на някой от следните критерии, автоматично се считат за съществени:

(a) не се запазват общата конфигурация или принципите на конструкцията; или

(b) предположенията, използвани за сертифициране на продукта, който се променя, вече не са валидни.

Член 15: Съществуващи сертификати за проекти

За целите на настоящото приложение се прилага следното:

- (a) типове сертификати, допълнителните типови сертификати, одобренията за промени и ремонти, както и разрешенията според техническите стандарти и промените в тях, издадени от техническия агент на Съюза на заявители от Обединеното кралство или от одобрена проектантска организация, намираща се в Обединеното кралство, въз основа на правото на Съюза и валидни към 31 декември 2020 г., се считат за издадени от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на сертифициращ орган или от одобрена организация съгласно законата и подзаконата уредба на Обединеното кралство, както и за приети от техническия агент на Съюза в качеството му на заверяващ орган в съответствие с член 13 [Приемане], параграф 1;
- (b) типове сертификати, допълнителните типови сертификати, одобренията за промени и ремонти, както и разрешенията според техническите стандарти и промените в тях, издадени от техническия агент на съюз на заявители от Съюза или от одобрена проектантска организация, намираща се в Съюза, въз основа на правото на Съюза и валидни към 31 декември 2020 г., се считат за приети от техническия агент на Обединеното кралство в качеството му на сертифициращ орган в съответствие с член 13 [Приемане], параграф 1;

Член 16: Прехвърляне на сертификати за проект

Ако сертификат за проект бъде прехвърлен на друг субект, сертифициращият орган, отговарящ за сертификата за проект, незабавно уведомява заверяващия орган за прехвърлянето и прилага процедурата, свързана с прехвърлянето на сертификати за проекти, както е описано в техническите процедури за изпълнение.

Член 17: Експлоатационни изисквания във връзка с проекта

1. Техническите агенти гарантират, че когато е необходимо, данните и информацията, свързани с експлоатационните изисквания във връзка с проекта, се обменят в хода на заверяването.
2. По решение на техническите агенти, по време на процеса на заверяване заверяващият орган може да приеме изявлението за съответствие на сертифициращия орган за някои експлоатационни изисквания във връзка с проекта.

Член 18: Оперативни документи и данни, свързани с типа

- 1 Някои специфични за даден тип оперативни документи и данни, включително данните за експлоатационна годност в системата на Съюза и еквивалентните данни в системата на Обединеното кралство, предоставени от притежателя на типовия сертификат, се одобряват или приемат от сертифициращия орган и, когато е необходимо, се обменят по време на процеса на заверяване.
2. Оперативните документи и данни, посочени в параграф 1, могат да бъдат или приемани, или заверявани от заверяващия орган, както е посочено в техническите процедури за изпълнение.

Член 19: Паралелно заверяване

По решение на заявителя и на техническите агенти може да се използва процедура на паралелно сертифициране и заверяване, както е целесъобразно и според описаното в техническите процедури за изпълнение.

Член 20: Поддържане на летателната годност

1. Компетентните органи предприемат действия за справяне с опасни условия, произтичащи от граждански въздухоплавателни продукти, за които те са сертифициращ орган.
2. По отношение на гражданските въздухоплавателни продукти, проектирани или произведени в неговата регулаторна система, при поискване компетентният орган на всяка от страните съдейства на компетентния орган на другата страна да определи всяко необходимо действие за поддържане на летателната годност на гражданските въздухоплавателни продукти.
3. Когато трудности при експлоатацията или други потенциални проблеми на безопасността, засягащи граждански въздухоплавателен продукт в обхвата на настоящото приложение, водят до разследване, провеждано от техническия агент на една от страните, който е сертифициращият орган за гражданския въздухоплавателен продукт, техническият агент на другата страна при поискване подпомага разследването, в т.ч. чрез предоставяне на съответната информация, докладвана от съответните субекти във връзка с технически откази, неправилно функциониране, дефекти или други събития, засягащи гражданския въздухоплавателен продукт.
4. Задълженията за докладване от притежатели на сертификати за проект до сертифициращия орган и механизмът за обмен на информация, установен по настоящото приложение, се смятат за достатъчни за изпълнение на задължението на всеки притежател на сертификат за проект да докладва на заверяващия орган за технически откази, неправилно функциониране, дефекти или други събития, които засягат гражданския въздухоплавателен продукт.
5. Действията за справяне с опасните условия и за обмен на информация за безопасността, посочени в параграфи 1—4, се определят в техническите процедури за изпълнение.
6. Техническият агент на всяка от страните съобщава редовно на техническия агент на другата страна цялата задължителна информация за поддържането на летателната годност във връзка с граждански въздухоплавателни продукти, проектирани или произведени под надзора на неговата система за надзор, които попадат в обхвата на настоящото приложение.
7. Всички промени в статуса на летателна годност, касаещи сертификат, издаден от технически агент на някоя от страните, се съобщават своевременно на техническия агент на другата страна.

РАЗДЕЛ Д: Сертифициране на производството

Член 21: Признаване на системите за сертифициране и надзор на производството

1. Страната вносител признава системата за сертифициране и надзор на производството на страната износител, тъй като се счита, че тя е еквивалентна в достатъчна степен на тази на страната вносител в обхвата на настоящото приложение, като се спазват разпоредбите на настоящия член.
2. Признаването от страна на Съюза на системата на Обединеното кралство за сертифициране и надзор на производството се ограничава до признаването на производството

на категории граждански въздухоплавателни продукти, които вече са били предмет на тази система към 31 декември 2020 г., както е описано в техническите процедури за изпълнение.

3. В случай че към системата на страната износител за сертифициране и надзор на производството бъде добавена нова категория граждански въздухоплавателни продукти, компетентният орган на страната износител уведомява техническия агент на страната вносител. Преди да включи новата категория граждански въздухоплавателни продукти в обхвата на системата за сертифициране и надзор на производството, техническият агент на страната вносител може да реши да извърши оценка, за да потвърди, че системата за сертифициране и надзор на производството на страната износител за тази категория граждански въздухоплавателни продукти е еквивалентна в достатъчна степен на системата за сертифициране и надзор на производството на страната вносител. Тази оценка се извършва, както е описано в техническите процедури за изпълнение, и може да включва оценка на притежателя на одобрение за производство под надзора на компетентния орган на страната износител. Процесът на включване от страната вносител на новата категория граждански въздухоплавателни продукти в признаването на системата за сертифициране и надзор на производството на страната износител се описва в техническите процедури за изпълнение.

4. Признаването на системата за сертифициране и надзор на производството на страната износител от страната вносител зависи от степента на безопасност, осигурявана от системата за сертифициране и надзор на производството на страната износител, която е все така еквивалентна в достатъчна степен на осигуряваната от системата на страната вносител. Еквивалентността на системата за сертифициране и надзор на производството се наблюдава непрекъснато чрез процедурите, посочени в член 29 [Поддържане на квалификацията на компетентните органи].

5. Параграфи 1—3 се прилагат по отношение на производството на граждански въздухоплавателен продукт, за който задълженията по проверка на проектите се упражняват от държава, различна от страната износител на гражданския въздухоплавателен продукт, при условие че компетентният орган на страната износител е определил и въвел необходимите процедури със съответния орган на държавата на проектиране за контрол на взаимодействието между притежателя на сертификата за проект и притежателя на одобрение за производство за същия граждански въздухоплавателен продукт.

Член 22: Разширяване на обхвата на одобрението за производство

1. Одобрение за производство, издадено от компетентния орган на страната износител на производител, разположен основно на територията на тази страна износител и признат съгласно член 21 [Признаване на системите за сертифициране и надзор на производството], параграф 1, може да бъде разширено, така че да включва производствени обекти и съоръжения на производителя, разположени на територията на другата страна или на трета държава, независимо от правния статус на тези производствени обекти и съоръжения и независимо от типа граждански въздухоплавателен продукт, произвеждан в тях. В този случай компетентният орган на страната износител запазва отговорността си за надзора на тези производствени обекти и съоръжения, а компетентният орган на страната вносител не издава собствено одобрение за производство на тези производствени обекти и съоръжения за същия граждански въздухоплавателен продукт.

2. Ако съоръженията и производствените обекти за даден производител, разположен основно на територията на страната износител, се намират на територията на другата страна, компетентните органи на двете страни си сътрудничат в рамките на член 32 [Подпомагане за

дейностите по сертифициране и надзорните дейности по поддържане на летателната годност] с цел страната вносител да участва в надзорните дейности на страната износител във връзка с тези съоръжения.

Член 23: Взаимодействие между притежателя на одобрението за производство и притежателя на сертификата за проект

1. Когато притежателят на одобрението за производство на граждански въздухоплавателен продукт е поднадзорен на компетентния орган на една от страните, а притежателят на сертификата за проект за същия граждански въздухоплавателен продукт е поднадзорен на компетентния орган на другата страна, компетентните органи на страните установяват процедури, за да определят задълженията на всяка от страните за контрол на взаимодействието между притежателя на одобрението за производство и притежателя на сертификата за проект.

2. За целите на износа на граждански въздухоплавателни продукти в обхвата на настоящото приложение, когато притежателят на сертификата за проект и притежателят на одобрението за производство са различни правни субекти, компетентните органи на страните гарантират, че притежателят на сертификата за проект установява приемливи договорености с притежателя на одобрението за производство, за да гарантира удовлетворителна координация между производството и проекта и подходяща подкрепа за поддържането на летателната годност на гражданския въздухоплавателен продукт.

РАЗДЕЛ Е: Експортни удостоверения

Член 24: Формуляри

Формулярите на страната износител са:

- (а) когато страната износител е Обединеното кралство, формуляр 52 на Органа за гражданско въздухоплаване за нови въздухоплавателни средства, експортно удостоверение за летателна годност за употребявани въздухоплавателни средства и формуляр 1 на Органа за гражданско въздухоплаване за други нови продукти; и
- (б) когато страната износител е Съюзът, формуляр 52 на ЕААБ за нови въздухоплавателни средства, експортно удостоверение за летателна годност за употребявани въздухоплавателни средства и формуляр 1 на ЕААБ за други нови продукти.

Член 25: Издаване на експортни удостоверения

1. При издаване на експортно удостоверение, компетентният орган или притежателят на одобрение за производство на страната износител гарантира, че гражданският въздухоплавателен продукт:

- (а) съответства на проекта, автоматично приет или заверен, или сертифициран от страната вносител в съответствие с настоящото приложение и както е описано в техническите процедури за изпълнение;
- (б) е в състояние за безопасна експлоатация;
- (с) отговаря на всички допълнителни изисквания, обявени от страната вносител; и

(d) що се отнася до граждански въздухоплавателни средства, двигатели или витла на въздухоплавателни средства — съответства на приложимата задължителна информация за поддържане на летателната годност, в т.ч. указанията за летателна годност на страната вносител, както са обявени от въпросната страна.

2. При издаване на експортно удостоверение за летателна годност за използвано въздухоплавателно средство, регистрирано в страната износител, в допълнение към изискванията, посочени в параграф 1, букви а)–г), компетентният орган на страната износител гарантира, че по време на експлоатацията същото въздухоплавателно средство е получавало подходящо техническо обслужване с прилагане на одобрени процедури и методи на страната износител, както се доказва от дневниците и документацията за техническо обслужване.

Член 26: Приемане на експортни удостоверения за нов граждански въздухоплавателен продукт

Компетентният орган на страната вносител приема експортно удостоверение, издадено от компетентния орган или от притежателя на одобрението на страната износител за граждански въздухоплавателен продукт, в съответствие с реда и условията, определени в настоящото приложение, и както е описано в техническите процедури за изпълнение.

Член 27: Приемане на експортно удостоверение за летателна годност на използвано въздухоплавателно средство

1. Компетентният орган на страната вносител приема експортно удостоверение за летателна годност, издадено от компетентния орган на страната износител за използвано въздухоплавателно средство, в съответствие с реда и условията, определени в настоящото приложение, и както е описано в техническите процедури за изпълнение, само ако за използваното въздухоплавателно средство има притежател на типов сертификат или на ограничен типов сертификат, който да осигурява поддържането на летателната годност на този тип въздухоплавателно средство.

2. За да бъде прието в съответствие с параграф 1 дадено експортно удостоверение за летателна годност на използвано въздухоплавателно средство, произведено под надзора на страната износител, компетентният орган на страната износител при поискване съдейства на страната вносител да получи данни и информация относно следното:

(a) конфигурацията на въздухоплавателното средство към момента на излизане от производство; и

(b) последващи изменения и ремонти на въздухоплавателното средство, които той е одобрил.

3. Страната вносител може да поиска документацията относно инспекциите и техническото обслужване, както е описано в техническите процедури за изпълнение.

4. Ако в процеса на оценка на летателната годност на използвано въздухоплавателно средство, предназначено за износ, компетентният орган на страната износител не може да изпълни всички изисквания, посочени в член 25 [Издаване на експортни удостоверения], параграф 2, както и в параграфи 1 и 2 от настоящия член, той:

(a) уведомява компетентния орган на страната вносител;

- (b) координира заедно с компетентния орган на страната вносител, както е описано в техническите процедури за изпълнение, приемането или отхвърлянето на изключенията от приложимите изисквания; и
- (c) документира всички приети изключения при износа.

РАЗДЕЛ Ж: Квалификация на компетентните органи

Член 28: Изисквания към квалификацията за целите на приемането на констатации за съответствие и сертификати

1. Всяка от страните поддържа структурирана и ефективна система за сертифициране и надзор за изпълнението на настоящото приложение, включително:
  - (a) правна и регулаторна рамка, която гарантира по-специално нормативни правомощия върху поднадзорните субекти съгласно регулаторната система в областта на безопасността на гражданското въздухоплаване на страната;
  - (b) организационна структура, включително ясно описание на отговорностите;
  - (c) достатъчни ресурси, включително квалифициран персонал с достатъчно познания, опит и обучение;
  - (d) подходящи процеси, документираны в политиките и процедурите;
  - (e) документи и отчетност; и
  - (f) установена програма за инспекции, която гарантира единно равнище на изпълнение на правната и регулаторната рамка от различните компоненти от системата за надзор.

Член 29: Поддържане на квалификацията на компетентните органи

1. За да поддържат взаимното доверие в регулаторните системи на всяка от страните във връзка с изпълнението на настоящото приложение, така че да осигурят достатъчна еквивалентност по отношение на степента на безопасност, техническите агенти на всяка от страните редовно оценяват съответствието на компетентните органи на другата страна с изискванията към квалификацията, посочени в член 28 [Изисквания към квалификацията за целите на приемането на констатации за съответствие и сертификати]. Условието за тези периодични взаимни оценки се описват в техническите процедури за изпълнение.
2. Когато се изискват такива оценки, компетентният орган на едната страна си сътрудничи с компетентния орган на другата страна и гарантира, че регулираните субекти, намиращи се под негов надзор, предоставят достъп на техническите агенти на страните.
3. Ако техническият агент на една от страните смята, че техническата компетентност на компетентния орган на другата страна вече не е адекватна или че следва да се спре временно приемането на констатации за съответствие или сертификати, издадени от този компетентен орган, тъй като системата на другата страна по отношение на изпълнението на настоящото приложение вече не осигурява достатъчна еквивалентност по отношение на равнището на безопасност, която да позволява такова приемане, техническите агенти на страните провеждат консултации, за да определят коригиращи действия.

4. Ако взаимното доверие не е възстановено посредством използването на взаимноприемливи средства, техническият агент на всяка от страните може да отнесе въпроса, посочен в параграф 3, до надзорния съвет по сертифицирането.

5. Ако въпросът не бъде разрешен от надзорния съвет по сертифицирането, всяка от страните може да отнесе въпроса, посочен в параграф 3, до Специализирания комитет по авиационна безопасност.

РАЗДЕЛ 3: Комуникация, консултации и подпомагане

Член 30: Комуникации

При спазване на изключенията, договорени между техническите агенти на страните за всеки отделен случай, цялата комуникация между компетентните органи на страните, в т.ч. документацията, както е описано в техническите процедури за изпълнение, се осъществява на английски език.

Член 31: Технически консултации

1. Техническите агенти на страните разглеждат въпросите, възникващи при изпълнението на настоящото приложение, чрез консултации.

2. Ако чрез консултации, проведени в съответствие с параграф 1, не бъде постигнато взаимноприемливо решение, техническият агент на всяка от страните може да отнесе въпроса, посочен в параграф 1, до надзорния съвет по сертифицирането.

3. Ако въпросът не бъде разрешен от надзорния съвет по сертифицирането, всяка от страните може да отнесе въпроса, посочен в параграф 1, до Специализирания комитет по авиационната безопасност.

Член 32: Подпомагане за дейностите по сертифициране и надзорните дейности по поддържане на летателната годност

При поискване и при взаимно съгласие, ако ресурсите го позволяват, компетентният орган на една от страните може да предостави техническа помощ, данни и информация на компетентния орган на другата страна при дейностите по сертифициране и надзорните дейности по поддържане на летателната годност, свързани със сертифицирането на проекта, производството и опазването на околната среда. Предоставяното подпомагане и процесът по осигуряване на такова подпомагане се описват в техническите процедури за изпълнение.

ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-1: АВТОМОБИЛЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ

- Част А — Изисквания към автомобилните превозвачи на товари съгласно член ROAD.5 от настоящото споразумение

Раздел 1. Допускане до и упражняване на професията автомобилен превозвач на товари

Член 1 — Обхват

В настоящия раздел е уредено допускането до и упражняването на професията автомобилен превозвач на товари и той се прилага по отношение на всички автомобилни превозвачи на товари от всяка от страните, които извършват превоза на стоки в обхвата на член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните]от настоящото споразумение.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел:

а) „разрешение за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари“ означава административен акт, с който се разрешава на физическо или юридическо лице, отговарящо на условията, предвидени в настоящия раздел, да упражнява професията автомобилен превозвач на товари;

б) „компетентен орган“ означава орган във всяка от страните на национално, регионално или местно равнище, който, за целите на даването на разрешение за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари, проверява дали дадено физическо или юридическо лице отговаря на условията, предвидени в настоящия раздел, и който е упълномощен да даде, да спре действието на или да оттегли разрешението за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари; и

в) „място на обичайно пребиваване“ означава мястото, където лицето обичайно живее в продължение на не по-малко от 185 дни за всяка календарна година поради лични връзки, които показват близка връзка между това лице и мястото, където то живее.

Член 3 — Изисквания за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари

Физическите и юридическите лица, които упражняват професията автомобилен превозвач на товари, следва да:

- (a) да са действително и трайно установени в една от страните, както е предвидено в член 5 от настоящия раздел;
- (b) да се ползва с добра репутация, както е предвидено в член 6 от настоящия раздел;
- (c) да имат подходяща финансова стабилност, както е предвидено в член 7 от настоящия раздел; и
- (d) да притежават необходимата професионална компетентност, както е предвидено в член 8 от настоящия раздел.

Член 4 — Ръководител на транспортната дейност

1. Автомобилният превозвач на товари определя най-малко едно физическо лице за ръководител на транспортната дейност, което ефективно и непрекъснато управлява транспортните му дейности и отговаря на изискванията, посочени в член 3, букви б) и г), и което:

- (а) има реална връзка с автомобилния превозвач на товари, например в качеството си на служител, директор, собственик, съдружник или акционер, или ръководи предприятието, или е същото това лице; и
- (б) пребивава в страната, на чиято територия е установен автомобилният превозвач на товари.

2. Когато дадено физическо или юридическо лице не отговаря на изискването за професионална компетентност, компетентният орган може да му разреши да упражнява професията автомобилен превозвач на товари, без да определя ръководител на транспортната дейност в съответствие с параграф 1, при условие че:

- (а) физическото или юридическото лице определи физическо лице, пребиваващо в страната на установяване на автомобилния превозвач на товари, което отговаря на изискванията, предвидени в член 3, букви б) и г), и което е оправомощено с договор да изпълнява функциите на ръководител на транспортната дейност от името на предприятието;
- (б) в договора, обвързващ физическото или юридическото лице с лицето, посочено в буква а), са уточнени задачите, които това лице трябва да изпълнява действително и постоянно, и са определени отговорностите му като ръководител на транспортната дейност. Задачите, които трябва да се уточнят, включват по-специално такива, които са свързани с поддръжка на превозните средства, проверка на договори и документи за превоз, водене на основно счетоводство, разпределяне на товарите или превозите на водачите и превозните средства и проверка на процедурите в областта на безопасността;
- (с) в качеството си на ръководител на транспортната дейност лицето, посочено в буква а), може да ръководи транспортната дейност на не повече от четири различни автомобилни превозвача на товари с общ автомобилен парк от максимум 50 превозни средства; и
- (д) указаното в буква а) лице изпълнява посочените задачи единствено в интерес на физическото или юридическото лице и упражнява отговорностите си независимо от другите физически или юридически лица, за които извършва превози.

3. Всяка от страните може да реши, че ръководител на транспортната дейност, определен съгласно параграф 1, не може да бъде определен и в съответствие с параграф 2, или че може да бъде определен единствено по отношение на ограничен брой физически или юридически лица или по отношение на автомобилен парк, който е по-малък от посочения в параграф 2, буква в).

4. Физическото или юридическото лице уведомява компетентния орган за определения ръководител на транспортната дейност или определените ръководители на транспортната дейност.

Член 5 — Условия, свързани с изискването за установяване

За да изпълни изискването за действително и трайно установяване в страната на установяване, физическото или юридическото лице следва:

- (a) да разполага с помещения, в които да може да има достъп до оригиналите на основните си търговски документи, независимо дали са в електронен формат или в друга форма, по-специално своите договори за превоз, документи за превозните средства, с които разполага физическото или юридическото лице, счетоводни документи, документи, свързани с управлението на персонала, трудови договори, документи за социално осигуряване, документи, съдържащи данни за разпределението и командироването на водачите, документи за пътуванията, периодите на управление на превозното средство и на почивка, както и всякакви други документи, до които трябва да се предостави достъп на компетентния орган при проверки за спазване на условията, предвидени в настоящия раздел;
- (b) да бъде вписано в регистъра на търговските дружества на тази страна или в друг подобен регистър, винаги когато това се изисква от националното право;
- (c) да подлежи на данъчно облагане върху приходите и, когато това се изисква от националното право, да разполага с регистрационен номер по ДДС;
- (d) след получаване на разрешението, да разполага с едно или повече превозни средства, които са регистрирани или са пуснати в движение и чието използване е разрешено в съответствие със законодателството на съответната страна, независимо дали тези превозни средства са изцяло негова собственост или се ползват например съгласно договор за покупко-продажба на изплащане, наем или лизинг;
- (e) да извършва действително и постоянно своите административни и търговски дейности със съответното оборудване и съоръжения в помещения, както е посочено в буква а), разположени в съответната страна, и да управлява ефективно и постоянно превозите си с помощта на превозните средства, посочени в буква е), с подходящо техническо оборудване, разположено във въпросната страна; и
- (f) постоянно да има на разположение такъв брой превозни средства, който да съответства на условията по буква г), и водачи, които обичайно са разположени в оперативната централа в тази страна, пропорционални по брой на обема на извършваните от предприятието превози.

Член 6 — Условия, свързани с изискването за добра репутация

1. При спазване на параграф 2 страните определят условията, които трябва да бъдат изпълнени от физическите и юридическите лица и от ръководителите на транспортната дейност, за да изпълнят изискването за добра репутация.

При определяне дали физическо или юридическо лице е изпълнило това изискване, страните вземат предвид поведението на физическото или юридическото лице, на неговите

ръководители на транспортна дейност, на изпълнителните директори и на всяко друго имащо отношение лице, определено от съответната страната. Всяко позоваване в настоящия член на присъди, санкции или нарушения включва присъдите, санкциите или нарушенията на самото физическо или юридическо, неговите ръководители на транспортната дейност, изпълнителните директори и всички други имащи отношение лица, определени от съответната страна.

Условията, посочени в първата част на настоящия параграф, включват най-малко следните изисквания:

- (a) да няма сериозни основания за съмнение в добрата репутация на ръководителя на транспортната дейност или на автомобилния превозвач на товари, като например присъди или санкции за тежко нарушение на действащите разпоредби на националното право в областта на:
  - (i) търговското право;
  - (ii) несъстоятелността;
  - (iii) условията на заплащане и труд в професията;
  - (iv) движението по пътищата;
  - (v) професионалната отговорност;
  - (vi) трафика на хора или наркотици;
  - (vii) данъчното право; и
- (b) ръководителят на транспортната дейност или автомобилният превозвач на товари да не е бил осъждан в едната или в двете страни за тежки престъпления и да не са му налагани санкции за сериозно нарушение на правилата по част две, позиция три, дял I [Автомобилен превоз на стоки] от настоящото споразумение или на националните правила, свързани по-специално с:
  - (i) периодите на управление на превозното средство и почивка на водачите, работното време, както и монтирането и използването на уреди за регистриране на данни;
  - (ii) максималната маса и размери на търговските превозни средства, използвани в международния трафик;
  - (iii) първоначалната квалификация и продължаващото обучение на водачите;
  - (iv) техническата изправност на търговските превозни средства и задължителните годишни технически прегледи на моторните превозни средства;
  - (v) достъпа до пазара на международни автомобилни превози на товари;
  - (vi) безопасността при автомобилен превоз на опасни товари;
  - (vii) инсталирането и използването на устройства за ограничаване на скоростта за някои категории превозни средства;

- (viii) свидетелствата за управление;
- (ix) допускането до професията;
- (x) транспортирането на животни;
- (xi) командироването на работници в сектора на автомобилния транспорт;
- (xii) приложимото право към договорните задължения; и
- (xiii) пътуванията, при които мястото на натоварване и мястото на разтоварване се намират в другата страна.

2. За целите на параграф 1, трета алинея, буква б) от настоящия член, когато ръководителят на транспортната дейност или автомобилният превозвач на товари е бил осъден за тежко престъпление или му е било наложено наказание в едната или в двете страни за някое от най-тежките нарушения, изложени в допълнение ROAD.A.1.1, компетентният орган на страната на установяване осъществява и приключва своевременно и надлежно проведена административна процедура, която включва, ако е целесъобразно, проверка на място в помещенията на съответното физическо или юридическо лице.

По време на административната процедура компетентният орган оценява дали поради конкретни обстоятелства загубата на добра репутация би представлявала непропорционална мярка в дадения случай. При тази оценка компетентният орган взема предвид броя на тежките нарушения на правилата, посочени в параграф 1, трета алинея от настоящия член, както и броя на най-тежките нарушения на правилата, изложени в допълнение ROAD.A.1.1, за които ръководителят на транспортната дейност или автомобилният превозвач на товари е бил осъден или са му били наложени санкции. Всяка подобна констатация трябва да е надлежно мотивирана и обоснована.

Ако компетентният орган констатира, че загубата на добра репутация би била непропорционална мярка, той взема решение съответното физическо или юридическо лице да запази добра репутация. Ако компетентният орган не констатира, че загубата на добра репутация би била непропорционална на нарушението, присъдата или санкцията води до загуба на добра репутация.

3. Специализираният комитет по автомобилния превоз изготвя списък с категории, видове и степени на тежест на сериозните нарушения, които наред с предвидените в допълнение ROAD.A.1.1 могат да доведат до загуба на добра репутация.

4. Изискването за добра репутация продължава да не е спазено, докато не бъде предприета мярка за възстановяване на правата или друга мярка с еквивалентен ефект съгласно съответните разпоредби на националното право на страните.

Член 7 — Условия, свързани с изискването за финансова стабилност

1. За да бъде изпълнено изискването за финансова стабилност, дадено физическо или юридическо лице трябва неизменно да може по всяко време на счетоводната година да посреща своите финансови задължения. Физическото или юридическото лице доказва чрез годишните си счетоводни отчети, заверени от одитор или надлежно акредитирано лице, че всяка година разполага с капитал и резерви:

- (a) на обща стойност най-малко 9 000 EUR/8 000 GBP, когато се използва само едно моторно превозно средство, 5 000 EUR/4 500 GBP за всяко допълнително моторно превозно средство или състав от превозни средства с допустима максимална маса в натоварено състояние над 3,5 тона и 900 EUR/800 GBP за всяко допълнително моторно превозно средство или състав от превозни средства с допустима максимална маса в натоварено състояние от над 2,5 тона и под 3,5 тона;
- (b) физическите или юридическите лица, които упражняват професията автомобилен превозвач на товари единствено с моторни превозни средства или състави от превозни средства с допустима максимална маса в натоварено състояние от над 2,5 тона и под 3,5 тона, доказват чрез годишните си счетоводни отчети, заверени от одитор или надлежно акредитирано лице, че всяка година разполагат с капитал и резерви, възлизащи най-малко на 1 800 EUR/1 600 GBP, когато използват само едно превозно средство, и на 900 EUR/800 GBP за всяко следващо използвано превозно средство.

2. Чрез дерогация от параграф 1 компетентният орган може да се съгласи или да изиска предприятието да докаже финансовата си стабилност чрез удостоверение, определено от компетентния орган, като например банкова гаранция или застраховка, включително застраховка за професионална отговорност от една или повече банки или други финансови институции, в това число застрахователни дружества, или друг обвързващ документ, който предоставя солидарно гаранция за предприятието по отношение на сумите, посочени в параграф 1, буква а).

3. Чрез дерогация от параграф 1, при липса на заверени годишни счетоводни отчети за годината на регистриране на предприятието, компетентният орган се съгласява с предприятието да докаже финансовата си стабилност чрез удостоверение, като например банкова гаранция, документ, издаден от финансова институция, учредяващ достъп до кредит на името на предприятието, или друг обвързващ документ, определен от компетентния орган, който да доказва, че предприятието разполага със сумите, посочени в параграф 1, буква а).

4. Годишните счетоводни отчети, посочени в параграф 1, и гаранцията, посочена в параграф 2, които подлежат на проверка, са тези на икономическата структура, установена на територията на страната, където е подадено заявлението за разрешение, а не на която и да е друга структура, установена в другата страна.

Член 8 — Условия, свързани с изискването за професионална компетентност

- 1. За да бъде изпълнено изискването за професионална компетентност, съответното лице или лица трябва да притежават познания, които съответстват на нивото, предвидено в част I на допълнение ROAD.A.1.2, по изброените в него дисциплини. Тези познания се доказват посредством задължителен писмен изпит, който при решение на страната може да бъде допълнен от устен изпит. Тези изпити се организират в съответствие с част II на допълнение ROAD.A.1.2. За тази цел всяка от страните може да реши да въведе задължително обучение преди изпита.
- 2. Заинтересованите лица държат изпита в страната, в която обичайно пребивават.
- 3. Единствено органите или структурите, оправомощени надлежно за тази цел от дадена страна, в съответствие с критерии, които тя определя, могат да организират писмените и усните изпити, посочени в параграф 1 от настоящия член, и да издават съответните

удостоверения. Страните проверяват редовно дали условията, при които тези органи или структури организират изпитите, са в съответствие с допълнение ROAD.A.1.2.

4. Дадена страна може да освобождава лицата, притежаващи някои квалификации, придобити след висше или техническо образование в същата страна, които са предназначени именно за тази цел и включват познания по всички дисциплини, изброени в допълнение ROAD.A.1.2, от изпити по дисциплините, обхванати от въпросните квалификации. Освобождаването се прилага единствено за разделите на част I на допълнение ROAD.A.1.2, за които квалификацията обхваща всички дисциплини, изброени след заглавието на всеки раздел.

Дадена страна може да освободи притежателите на удостоверения за професионална компетентност, валидни за национални превози в тази страна, от определени части от изпита.

Член 9 — Освобождаване от изпит

За целите на предоставянето на лиценз на автомобилен превозвач на товари, който използва само моторни превозни средства или състави от превозни средства с допустима максимална маса в натоварено състояние до 3,5 тона, дадена страна може да реши да освободи от изпитите, посочени в член 8, параграф 1, лицата, които представят доказателство, че са ръководили физическо или юридическо лице от същия вид без прекъсване за период от 10 години преди 20 август 2020 г.

Член 10 — Процедура за спиране на действието или отнемане на разрешения

1. Ако компетентният орган установи, че съществува опасност дадено физическо или юридическо лице да престане да изпълнява изискванията, предвидени в член 3, той уведомява лицето за това. Ако компетентният орган установи, че едно или повече от тези изисквания вече не се спазват, той определя срок, в който физическото или юридическото лице да отстрани нарушенията си, в следните граници:

- (a) срок до шест месеца, който може да бъде удължен с три месеца, в случай на смърт или физическа неспособност на ръководителя на транспортната дейност, за наемане на заместник на ръководителя на транспортната дейност, когато ръководителят на транспортната дейност вече не отговаря на изискванията за добра репутация или професионална компетентност;
- (b) срок до шест месеца, когато физическото или юридическото лице трябва да отстрани нарушенията си, като докаже, че има действително и трайно установяване; или
- (c) срок до шест месеца, когато не е спазено изискването за финансова стабилност, за да се докаже, че това изискване отново е трайно спазено.

2. Преди предприемането на мярка за възстановяване на правата компетентният орган може да наложи на физическите или юридическите лица, чиито разрешения са спрени или отнети, да гарантират, че техните ръководители на транспортната дейност са преминали изпита, посочен в член 8, параграф 1.

3. Ако компетентният орган установи, че физическото или юридическото лице вече не отговаря на едно или повече от изискванията, предвидени в член 3, той спира или отнема разрешението за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари в рамките на сроковете, посочени в параграф 1 от настоящия член.

Член 11 — Обявяване в неспособност на ръководител на транспортната дейност

1. Когато ръководител на транспортната дейност изгуби своята добра репутация в съответствие с член 6, компетентният орган обявява този ръководител на транспортната дейност за неспособен да ръководи транспортната дейност на автомобилния превозвач на товари.

Компетентният орган не възстановява правата на ръководителя на транспортната дейност по-рано от една година след датата на загубата на добра репутация и преди ръководителят на транспортната дейност да е показал, че е преминал подходящо обучение за период от най-малко 3 месеца или е издържал изпит по дисциплините, изброени в част I на допълнение ROAD.A.1.2.

2. Когато ръководител на транспортната дейност изгуби своята добра репутация в съответствие с член 6, заявление за възстановяване на права може да бъде подадено след не по-малко от една година от датата на загубата на добра репутация.

Член 12 - Разглеждане и вписване на заявленията

1. Компетентният орган на всяка от страните вписва в националния електронен регистър, посочен в член 13, параграф 1, данните за предприятията, на които дава разрешения.

2. Когато оценяват добрата репутация на дадено предприятие, компетентните органи проверяват дали към момента на подаване на заявлението определеният(те) ръководител(и) на транспортната дейност не е(са) обявен(и) в някоя от страните за неспособен(и) да ръководи(ят) транспортната дейност на предприятие съгласно член 11.

3. Компетентните органи редовно следят дали предприятията, на които са дали разрешения за упражняване на професията автомобилен превозвач на товари, продължават да отговарят на изискванията, посочени в член 3. За тази цел компетентните органи извършват проверки, включително когато е подходящо проверки на място в помещенията на съответното предприятие, насочени към онези предприятия, които са класифицирани като представляващи повишен риск.

Член 13 - Национални електронни регистри

1. Компетентните органи водят национален електронен регистър на предприятията за автомобилни превози, които са получили разрешение във връзка с упражняване на професията на автомобилен превозвач на товари.

2. Специализираният комитет по автомобилния превоз установява данните, съдържащи се в националните регистри на предприятията за автомобилни превози, и условията за достъп до тези данни.

Член 14 — Административно сътрудничество между компетентните органи

1. Компетентните органи на всяка от страните посочват национални звена за контакт, които отговарят за обмена на информация с компетентните органи на другата страна по отношение на прилагането на настоящия раздел.

2. Компетентните органи на всяка от страните си сътрудничат тясно и си предоставят своевременно взаимопомощ и всякаква друга полезна информация, за да се улесни прилагането и осигуряването на изпълнението на настоящия раздел.
3. Компетентният орган на всяка от страните извършва необходимите индивидуални проверки, за да установи дали дадено предприятие отговаря на условията за допускане до професията автомобилен превозвач на товари, когато компетентният орган на другата страна отправи искане за това в надлежно обосновани случаи. Той уведомява компетентния орган в другата страна за резултатите от такива проверки и за предприетите мерки, ако се установи, че предприятието вече не отговаря на изискванията, определени в настоящия раздел.
4. Компетентните органи на страните обменят информация относно присъди и санкции за всяко тежко нарушение, посочено в член 6, параграф 2.
5. Специализираният комитет установява подробни правила относно условията за обмен на информация, посочени в параграфи 3 и 4.

2. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.A.1.1: Най-тежки нарушения за целите на член 6, параграф 2 от част А, раздел 1 от приложение ROAD.1
1. Превишаване на сроковете, както следва:
    - (a) превишаване с 25 % или повече на ограниченията, наложени за шест- или четиринадесетдневните периоди на управление;
    - (b) превишаване по време на дневен период на управление — превишаване с 50 % или повече на максималното време за управление.
  2. Липса на тахограф и/или устройство за ограничаване на скоростта или наличие в превозното средство и/или използване на устройство за манипулиране, което може да променя данните от уредите за регистриране на данните за движението и/или устройството за ограничаване на скоростта, или подправяне на тахографските листове или данните, извлечени от тахографа и/или картата на водача.
  3. Управление без валидно удостоверение за техническа изправност и/или управление при много тежка неизправност, *inter alia*, на спирачната система, кормилната уредба, колелата/гумите, окачването или шасито, която би могла да доведе до такъв непосредствен риск за пътната безопасност, който води до решение за спиране от движение на превозното средство.
  4. Превоз на опасни товари, забранени за превозване, или превоз на такива товари в забранени или неодобриени контейнери или без да бъдат обозначени върху превозното средство като опасни товари, което застрашава човешки живот или околната среда до степен, която води до решение за спиране от движение на превозното средство.
  5. Превоз на товари без валидно свидетелство за управление или превоз, осъществен от предприятие без валиден лиценз за превозвач¹ както е посочено в член ROAD.5 от настоящото споразумение.
  6. Управление с подправена или чужда карта на водач или с карта, която е била получена въз основа на неверни твърдения и/или подправени документи.
  7. Превоз на товари при превишаване на максималната допустима маса в натоварено състояние с 20 % или повече за моторни превозни средства с допустима маса в натоварено състояние, която превишава 12 тона, и с 25 % или повече за моторни превозни средства с допустима маса в натоварено състояние, която не превишава 12 тона.

3. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.A.1.2: Част I. СПИСЪК НА ДИСЦИПЛИНИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 8 от част A, раздел 1 от приложение ROAD.1

Знанията, които се вземат под внимание при официалното признаване на професионална компетентност от страните, трябва да покриват най-малко изброените по-долу учебни дисциплини. По тези дисциплини кандидатите за автомобилни превозвачи на товари трябва да достигнат такова ниво на знания и практически умения, каквото е необходимо за управлението на предприятие за превози.

Минималното ниво на знания, посочено по-долу, трябва да съответства най-малко на нивото на знания, придобити посредством задължително образование, което е допълнено или чрез професионално обучение и допълнително техническо обучение, или чрез средно образование или друго техническо обучение.

A. Гражданско право

Кандидатът следва по-специално:

- (a) да познава основните видове договори, използвани в сектора на автомобилния транспорт, както и произтичащите от тях права и задължения;
- (b) да бъде в състояние да договаря юридически действителни договори за превоз, по-конкретно по отношение на условията за превоз;
- (c) да е в състояние да разгледа искане от страна на неговия възложител относно обезщетения за загуба или повреждане на стоки по време на превоз или при забавяне на доставката, както и да разбира отражението на такова искане върху договорната му отговорност; и
- (d) да познава правилата и задълженията, произтичащи от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки (CMR), съставена в Женева на 19 май 1956 г.

B. Търговско право

Кандидатът следва по-специално:

- (a) да познава условията и формалностите, предвидени за упражняване на търговска дейност, общите задължения на превозвачите (регистрация, търговски книги и т.н.), както и последиците от обявяване в несъстоятелност; и
- (b) да има необходимите знания за различните видове търговски дружества, както и за правилата, които уреждат тяхното образуване и дейност.

B. Социално право

Кандидатът трябва по-специално да познава:

- (a) ролята и дейността на различните социални институции, които действат в сектора на автомобилните превози (синдикати, съвети на работниците, представители на работниците, инспектори по труда и т.н.);
- (b) задълженията на работодателите по отношение на социалната сигурност;

- (c) правилата, които уреждат договорите за работа на различните категории работници, заети в предприятия за автомобилни превози (форма на договорите, задължения на страните, условия на труд и работно време, платен отпуск, възнаграждение, неизпълнение на договора и т.н.);
- (d) приложимите правила по отношение на периодите за управление на превозното средство, периодите за почивка и работното време, както и практическите мерки за прилагането на тези разпоредби; и
- (e) приложимите правила относно началната квалификация и продължаващото обучение на водачите, изложени в част Б, раздел 1 от настоящото приложение.

Г. Данъчно право

Кандидатът следва да познава по-специално правилата, които уреждат:

- (a) данъка върху добавената стойност (ДДС) за транспортни услуги;
- (b) данъка върху моторните превозни средства;
- (c) данъците върху определени товарни превозни средства, пътните такси и потребителските такси за ползване на инфраструктура; и
- (d) подоходното облагане.

Д. Търговско и финансово управление

Кандидатът следва по-специално:

- (a) да познава законодателството и практиките по отношение използването на чекове, менителници, записи на заповед, кредитни карти и други средства или методи на плащане;
- (b) да познава различните форми на кредитиране (банков кредит, документарен акредитив, гаранционен депозит, ипотека, лизинг, отдаване под наем, факторинг и т.н.), както и произтичащите от тях отговорности и задължения;
- (c) да знае какво е счетоводен баланс, как се изготвя и как се тълкува;
- (d) да може да чете и тълкува отчети за приходите и разходите;
- (e) да е в състояние да прави оценка на финансовото състояние и рентабилността на предприятието по-специално въз основа на финансовите показатели;
- (f) да е в състояние да изготвя бюджет;
- (g) да познава елементите на разходите на предприятието (постоянни разходи, променливи разходи, оборотен капитал, амортизация и т.н.) и да е в състояние да изчислява разходите на превозно средство, на километър, на пътуване или на тон;
- (h) да е в състояние да изготвя организационна структура за персонала на предприятието като цяло, да организира работни планове и т.н.;

- (i) да познава принципите на маркетинга, рекламата и връзките с обществеността, включително в областта на транспортните услуги, търговските промоции, изготвянето на досиета за клиентите и т.н.;
- (j) да познава различните видове застраховки, свързани с автомобилния транспорт (застраховка за отговорност, застраховка „Злополука“) застраховка „Живот“, застраховка, различна от застраховката „Живот“ и застраховка на багаж), както и произтичащите от тях гаранции и задължения;
- (k) да познава приложенията за електронен пренос на данни в сектора на автомобилния транспорт;
- (l) да е в състояние да прилага правилата, които уреждат фактурирането на услугите за автомобилен превоз на товари, както и да познава значението и последиците от правилата Инкотермс; и
- (m) да познава различните категории дружества, извършващи спомагателни дейности при превоз, тяхната роля, функции и по целесъобразност, правно положение.

Е. Достъп до пазара

Кандидатът трябва по-специално да познава:

- (a) приетите в рамките на сектора нормативни документи, които уреждат автомобилните превози, отдаването под наем на промишлени превозни средства, подизпълнението, и по-специално правилата, които уреждат официалната организация на професията, допускането до нея, разрешенията за автомобилни превози, проверките и санкциите;
- (b) правилата за създаване на предприятие за автомобилни превози;
- (c) различните документи, необходими за предоставяне на автомобилни транспортни услуги, и да е в състояние да въвежда процедури за проверка, които да гарантират, че одобрените документи за всеки отделен превоз, и по-специално тези, които се отнасят до превозното средство, водача, товарите и багажа, се съхраняват както в превозното средство, така и в служебните помещения на предприятието;
- (d) правилата, свързани с организацията на пазара на автомобилни превози на товари, както и правилата за обработката на товари и логистиката; и
- (e) формалностите при преминаване на граници, ролята и обхвата на Т-документите и карнетите ТИР, както и произтичащите от използването им задължения и отговорности.

Ж. Технически стандарти и технически аспекти на дейността

Кандидатът следва по-специално:

- (a) да познава правилата относно масата и размерите на превозните средства в страните, както и процедурите, които следва да се спазват в случай на извънгабаритни товари, които представляват изключение от тези норми;

- (b) да е в състояние да избира превозните средства и техните компоненти (шаси, двигател, предавателна система, спирачна система и т.н.) според нуждите на предприятието;
- (c) да познава формалностите, свързани с одобрението на типа, регистрацията и техническите прегледи на тези превозни средства;
- (d) да знае какви мерки трябва да бъдат предприети за намаляване на шума и за борба със замърсяването на въздуха от емисии на отработени газове от моторни превозни средства;
- (e) да е в състояние да съставя планове за периодична поддръжка на превозните средства и тяхното оборудване;
- (f) да познава различните видове съоръжения за товарене и обработка на товари (заден капак, контейнери, палети и т.н.) и да е в състояние да въвежда процедури и да дава инструкции за товарно-разтоварни операции (разпределение, стифиране, подреждане, укрепване, закрепване на товари и т.н.);
- (g) да познава различните техники на комбиниран автомобилен и железопътен превоз и комбиниран „ро-ро“ превоз;
- (h) да е в състояние да прилага процедури за спазване на правилата за превоз на опасни товари и отпадъци;
- (i) да е в състояние да прилага процедури за спазване на правилата за превоз на развалящи се хранителни продукти, по-конкретно произтичащите от Спогодбата за международните превози на развалящи се хранителни продукти и за специалните транспортни средства, които трябва да се ползват при тези превози (АТР); и
- (j) да е в състояние да прилага процедури за спазване на правилата за превоз на живи животни.

3. Пътна безопасност

Кандидатът следва по-специално:

- (a) да познава изискванията за квалификация на водачите (свидетелство за управление, медицински свидетелства, свидетелства за годност и т.н.);
- (b) да е в състояние да предприема необходимите мерки, които да гарантират, че водачите спазват действащите правила, забрани и ограничения за движение в страните (ограничения на скоростта, предимство, ограничения за спиране и паркиране, използване на светлини, пътна сигнализация и т.н.);
- (c) да е в състояние да разработва инструкции за водачите как да проверяват дали спазват изискванията за безопасност, свързани със състоянието на превозните средства, тяхното оборудване и товари, както и относно превантивните мерки, които трябва да се предприемат;
- (d) да е в състояние да установява процедури, които да се спазват в случай на произшествие, и да прилага подходящи процедури за предотвратяване на повторни произшествия или тежки нарушения на правилата за движение; и

- (e) да е в състояние да прилага процедури за правилното укрепване на товарите и да познава съответните техники за това.

• Част II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПИТА

1. Страните организират задължителен писмен изпит, който могат да допълнят с незадължителен устен изпит, за да установят дали кандидатите за автомобилни превозвачи на товари притежават необходимото ниво на знания по учебните дисциплини, изброени в част I, и по-специално дали са в състояние да използват инструменти и техники, свързани с тези дисциплини, и да изпълняват предвидените задължения по ръководство и координация.

- (a) Задължителният писмен изпит се състои от две части:

(i) писмени въпроси, съдържащи или въпроси с няколко посочени отговора (четири възможни отговора), или отворени въпроси, или съчетание от двете системи, и

(ii) писмени упражнения/ситуационни задачи.

Минималната продължителност на всяка част е два часа.

- (b) Когато се организира устен изпит, страните могат да предвидят участието в него да става след успешно положен писмен изпит.

2. Когато страните организират и устен изпит, те трябва да определят относителната тежест на точките за всяка една от трите части, която не може да бъде по-малко от 25 % и повече от 40 % от общия брой възможни точки.

Когато страните организират само писмен изпит, те трябва да определят относителната тежест на точките за всяка част, която не може да бъде по-малко от 40 % и повече от 60 % от общия брой възможни точки.

3. За всички изпити кандидатите трябва да получат средно най-малко 60 % от общия брой възможни точки, като за всяка една част трябва да са получили най-малко 50 % от възможните точки. Страната може да намали процента от 50 % на 40 % само за една от частите на изпита.

4. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.A.1.3

- Част А
- Образец на лиценз за Съюза

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

а)

(целулозна хартия със светлосин цвят 290 от палитрата Pantone или възможно най-близо до този цвят, формат DIN A4, 100 g/m² или повече)

(първа страница на лиценза)

(текст на официалния език (един от официалните езици) на държавата членка, която издава лиценза)

Отличителен знак на държавата членка ⁽¹⁾ , която издава лиценза

Наименование на компетентния орган или структура

ЛИЦЕНЗ № ...

или

ЗАВЕРЕНО КОПИЕ № ...

за международен автомобилен превоз на стоки за чужда сметка или срещу възнаграждение

Настоящият лиценз дава право .....

на ⁽²⁾

.....
.....

да извършва международен автомобилен превоз на товари за чужда сметка или срещу възнаграждение по всеки маршрут, за пътувания или част от пътувания, които се извършват за чужда сметка или срещу възнаграждение на територията на Общността, така както е предвидено в Регламент (ЕО) № 1072/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 72) относно общите правила за достъп до пазара на международни автомобилни превози на товари и в съответствие с общите условия на настоящия лиценз.

Специални забележки:	
.....	
Настоящият лиценз е валиден от	до .....
Издаден в	на .....
..... ⁽³⁾	

- 1) Отличителните знаци на държавите членка са следните: (B) Белгия, (BG) България, (CZ) Чешка република, (DK) Дания, (D) Германия, (EST) Естония, (IRL) Ирландия, (GR) Гърция, (E) Испания, (F) Франция,(HR) Хърватия, (I) Италия, (CY) Кипър, (LV) Латвия, (LT) Литва, (L) Люксембург, (H) Унгария, (MT) Малта, (NL) Нидерландия, (A) Австрия, (PL) Полша, (P) Португалия, (RO) Румъния, (SLO) Словения, (SK) Словакия, (FIN) Финландия, (S) Швеция.
- 2) Име или наименование на дружеството и пълен адрес на превозвача.
- 3) Подпис и печат на издаващия компетентен орган или структура.

б)

(Втора страница на лиценза)

(текст на официалния език (един от официалните езици) на държавата членка, която издава лиценза)

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият лиценз се издава съгласно Регламент (ЕО) № 1072/2009.

Той дава право на притежателя да участва в международния автомобилен превоз на товари за чужда сметка или срещу възнаграждение по всеки маршрут за пътувания или части от пътувания, които се извършват на територията на Общността, и когато е целесъобразно, при спазване на посочените по-долу условия:

- когато мястото на отпътуване и мястото на пристигане са в две различни държави членки, със или без транзитно преминаване през една или повече държави членки или трети държави,
- от държава членка до трета държава или обратно, със или без транзитно преминаване през една или повече държави членки или трети държави,
- между трети държави, с транзитно преминаване през територията на една или повече държави членки,

и за празни курсове, направени във връзка с такъв превоз.

При превоз от държава членка до трета държава или обратно настоящият лиценз важи за онази част от пътуването, която се извършва на територията на Общността. Той е валиден в държавата членка, където е извършено натоварването или разтоварването, само след като бъде сключено необходимото споразумение между Общността и съответната трета държава в съответствие с Регламент (ЕО) № 1072/2009.

Лицензът се издава лично на притежателя и не може да бъде прехвърлян.

Той може да бъде отнет от компетентния орган на държавата членка, която го е издала, по-специално в случай че притежателят:

- не е спазил всички условия за използване на лиценза,
- е представил невярна информация във връзка с необходимите за издаване или удължаване на срока на лиценза данни.

Оригиналът на лиценза се съхранява от предприятието превозвач.

Заверено копие на лиценза се съхранява в превозното средство ⁽¹⁾. При състави от превозни средства то трябва да придружава моторното превозно средство. То покрива състав от превозни средства, дори ако ремаркетото или полуремаркетото няма регистрация или разрешително за ползване на пътищата на името на притежателя на лиценза или има регистрация или разрешително за ползване на пътищата в друга държава.

Лицензът се представя при поискване от оправомощен инспектор.

На територията на всяка държава членка притежателят трябва да спазва действащите закони, подзакони и административни разпоредби на тази държава, по специално по отношение на транспорта и движението по пътищата.

-
- ⁽¹⁾„Превозно средство“ означава моторно превозно средство, регистрирано в държава членка, или състав от превозни средства, като най-малко моторното превозно от състава е регистрирано в държава членка, и които се използват изключително за превоз на товари.

- Част Б
- Образец на лиценз за Обединеното кралство

Лиценз на Обединеното кралство за Общността

а)

(целулозна хартия със светлосин цвят по палитрата Pantone, формат DIN A4, с плътност 100 g/m² или повече)

(първа страница на лиценза)

(текст на английски или уелски език)

НАИМЕНОВАНИЕ НА КОМПЕТЕНТНИЯ ОРГАН НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

¹⁾

ЛИЦЕНЗ №:

или

ЗАВЕРЕНО КОПИЕ №:

за международен автомобилен превоз на стоки за чужда сметка или срещу възнаграждение

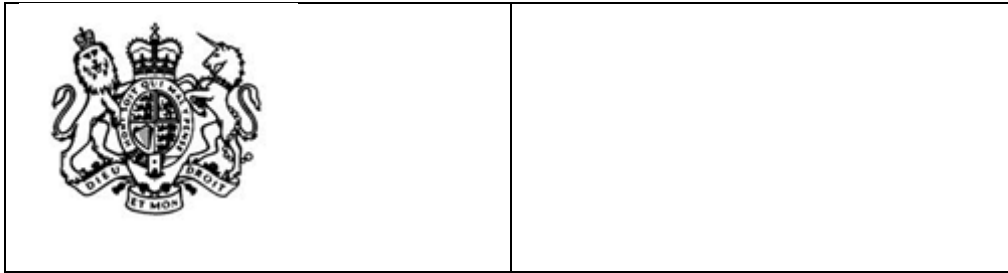
Настоящият лиценз
дава право на ⁽²⁾

_____

_____

да извършва международен автомобилен превоз на стоки за чужда сметка или срещу възнаграждение по всеки маршрут, за пътувания или част от пътувания, които се извършват за чужда сметка или срещу възнаграждение на територията на държава членка така, както е предвидено в Регламент (ЕО) № 1072/2009⁽³⁾.

Специални забележки:	
.....	
Настоящият лиценз е валиден от.....	до .....
Издаден в.....	на.....

⁽¹⁾ Компетентен орган за съответния регион, за който е издаден сертификатът.

⁽²⁾ Име или наименование на дружеството и пълен адрес на превозвача.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1072/2009, както е запазен в правото на Обединеното кралство в раздел 3 от Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите, приети съгласно раздел 8 от този закон.

б)

(Втора страница на лиценза)

(текст на английски или уелски език)

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият лиценз се издава съгласно Регламент (ЕО) № 1072/ 2009⁽¹⁾.

Той дава право на притежателя да участва в международния автомобилен превоз на стоки за чужда сметка или срещу възнаграждение по всеки маршрут за пътувания или части от пътувания, които се извършват на територията на държава членка, позволен от международно споразумение между Обединеното кралство и Европейския съюз или държава членка.

При превоз от Обединеното кралство до трета държава или обратно настоящият лиценз важи за онази част от пътуването, която се извършва на територията на която и да е държава членка.

Лицензът се издава лично на притежателя и не може да бъде прехвърлян.

Той може да бъде отнет например от служител по автомобилното движение или от службата по инфраструктурата (Северна Ирландия), когато неговият притежател:

- не е спазил всички условия за използване на лиценза,
- е представил невярна информация във връзка с необходимите за издаване или удължаване на срока на лиценза данни.

Оригиналът на лиценза се съхранява от предприятието превозвач.

Заверено копие на лиценза се съхранява в превозното средство⁽²⁾. При състави от превозни средства то трябва да придружава моторното превозно средство. То покрива състав от превозни средства, дори ако ремаркетото или полуремаркетото няма регистрация или разрешително за ползване на пътищата на името на притежателя на лиценза или има регистрация или разрешително за ползване на пътищата в друга държава.

Лицензът се представя при поискване от оправомощен инспектор.

На територията на Обединеното кралство и на всяка държава членка притежателят трябва да спазва действащите закони, подзакони и административни разпоредби на тази държава, по специално по отношение на транспорта и движението по пътищата.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1072/2009, както е запазен в правото на Обединеното кралство в раздел 3 от Закона за Европейския съюз (оттегляне) от 2018 г. и изменен с разпоредбите, приети съгласно раздел 8 от този закон.

⁽²⁾ „Превозно средство“ означава моторно превозно средство, което е регистрирано в Обединеното кралство или в държава членка, или състав от превозни средства, от които най-малко моторното превозно средство е регистрирано в Обединеното кралство или в държава членка, и които се използват изключително за автомобилен превоз на стоки.

5. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.A.1.4: Защитни елементи на лиценза

Лицензът трябва да притежава най-малко два от следните защитни елементи:

- холограма,
- специални нишки в хартията, които стават видими на ултравиолетова (UV) светлина,
- най-малко един ред с микротекст (печатът е видим само под лупа и не може да бъде възпроизведен на фотокопирни машини);
- осезаеми при допир букви, символи или мотиви;
- двойно номериране: сериен номер на лиценза, на неговото заверено копие, както и, във всички случаи — номер на издаване;
- фон със защитни характеристики, включващ мотиви с плетеници (гийоши) от тънки линии и ирисов печат.

Раздел 2. Командиране на водачи

Член 1 - Предмет

В настоящия раздел са изложени изискванията за автомобилните превозвачи на товари, установени в една от страните, които в рамките на превоза на стоки командирова водачи до територията на другата страна в съответствие с член 3 от настоящия раздел.

Никоя от разпоредбите на настоящия раздел не възпрепятства дадена страна да прилага мерки за регулиране на влизането или временния престой на физически лица на нейната територия, в т.ч. мерки, необходими за опазване на неприкосновеността на нейните граници и за гарантиране на нормалното придвижване през тях на физически лица, при условие че подобни мерки не се прилагат по такъв начин, че да заличават или накърняват ползите за другата страна съгласно условията на настоящия раздел. Самият факт, че се изисква виза за физически лица от някои държави, но не и за физически лица от други държави, не се разглежда като заличаване или накърняване на ползите по настоящия раздел.

Никоя от разпоредбите на настоящия раздел не засяга прилагането на територията на Съюза на правилата на Съюза за командироване на водачи в автомобилния транспорт по отношение на автомобилни превозвачи на товари от Съюза.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел „командиран водач“ означава водач, който за ограничен период извършва своята работа на територията на страна, която е различна от страната, в която обичайно работи.

Член 3 — Принципи

1. Разпоредбите на настоящия раздел се прилагат, доколкото автомобилният превозвач на товари командирова водачи на територията на другата страна за собствена сметка и под свое ръководство по договор, сключен между командироващия автомобилен превозвач на товари и страната, за която са предназначени транспортните услуги, и тези водачи действат на територията на тази страна, при условие че съществува трудово правоотношение между командироващия автомобилен превозвач на товари и водача за периода на командироване.

2. За целите на параграф 1 се счита, че командироването започва, когато водачът влезе на територията на другата страна за товарене и/или разтоварване на стоки, и свършва, когато водачът напусне територията на тази страна.

В случай на командироване в Съюза, за целите на параграф 1 се счита, че командироването започва, когато водачът влезе на територията на държава членка за товарене и/или разтоварване на стоки в тази държава членка, и свършва, когато водачът напусне територията на тази държава членка.

3. Независимо от параграфи 1 и 2, водачът не се счита за командирован при извършване на транспортни операции въз основа на договор за превоз, както е определено в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] споразумение, параграф 1, буква а) от настоящото споразумение.

4. Водач не се счита за командирован в Обединеното кралство, когато преминава транзитно през територията на Обединеното кралство, без да товари или разтоварва стоки. По

отношение на Съюза, водач не се счита за командирован в държава членка, когато преминава транзитно през територията на тази държава членка, без да товари или разтоварва стоки.

Член 4 - Условия за работа

1. Всяка от страните гарантира, независимо от приложимото право по отношение на трудовото правоотношение, че автомобилните превозвачи на товари осигуряват на водачите, командировани на тяхната територия, в условията на равно третиране, условия за наемане на работа, обхващащи следните въпроси, които са определени в страната или, в случая на Съюза, в държавата членка, в която се извършва работата:

— от закони, подзакони или административни разпоредби; и/или

— от колективни трудови договори или арбитражни решения, които са били обявени за общоприложими или се прилагат в съответствие с параграф 4:

- (a) максимална продължителност на работата и минимална продължителност на почивката;
- (b) минимален платен годишен отпуск;
- (c) възнаграждение, включително ставки за извънреден труд; настоящата точка не се отнася за допълнителни професионални пенсионни схеми;
- (d) здраве, безопасност и хигиена на работното място;
- (e) защитни мерки по отношение на условията за наемане на работа на бременни жени или родилки, деца и младежи; и
- (f) равно третиране на мъжете и жените и други разпоредби за недискриминация.

2. За целите на настоящия раздел понятието за възнаграждение се определя от националното право и/или практика на страната, а в случая на Съюза — от националното право и/или практиката на държавата членка, на чиято територия се командирова водачът, и означава всички съставни елементи на възнаграждението, които са задължителни съгласно националните закони, подзакони или административни разпоредби или по силата на колективни трудови договори или арбитражни решения, които са били обявени за общоприложими или се прилагат в съответствие с параграф 4 в тази страна или в тази държава членка.

3. Специалните надбавки, свързани с командироването, се смятат за част от възнаграждението, освен ако са изплатени като възстановяване на разходи, които фактически са били направени във връзка с командироването, като пътни разходи, разходи за храна и квартирни разходи. Автомобилният превозвач възстановява такива разходи на командированите водачи в съответствие с правото и/или практиката, приложими към трудовото правоотношение.

Когато в условията за наемане на работа, приложими за трудовото правоотношение, не се посочва кои елементи на специалната надбавка, свързана с командироването, трябва да се изплатят като възстановяване на разходи, които фактически са били направени във връзка с командироването, и кои са част от възнаграждението, цялата добавка се счита за платена като възстановяване на разходи.

4. За целите на настоящия раздел „колективни трудови договори или арбитражни решения, които са били обявени за общоприложими“ означава колективни трудови договори или арбитражни решения, които трябва да се спазват от всички предприятия в географския район и в рамките на съответната професия или отрасъл.

При отсъствие на система за обявяване, че дадени колективни договори или арбитражни решения са общоприложими по смисъла на първата част от настоящия параграф, или в допълнение към такава система, всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка може, ако реши, да се основава на:

— колективни договори или арбитражни решения, които се прилагат общо по отношение на всички подобни предприятия в географския район и в съответната професия или промишлен отрасъл; и/или

— колективни договори, които са били сключени от най-представителните организации на социалните партньори на национално равнище и които се прилагат на цялата територия на държавата.

Счита се, че съществува равно третиране по смисъла на параграф 1, когато националните предприятия в подобно положение:

- (i) на въпросното място или в съответния отрасъл имат същите задължения като командированите предприятия по отношение на въпросите, изброени в първата алинея на параграф 1; и
- (ii) от тях се изисква да изпълняват такива задължения със същия резултат.

Член 5 - Подобен достъп до информация

1. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка публикува без ненужно забавяне и по прозрачен начин на един официален национален уебсайт информацията за условията за наемане на работа в съответствие с националното право и/или практика, включително за съставните елементи на възнаграждението, както е посочено член 4, параграф 2 и всички условия за наемане на работа в съответствие с член 4, параграф 1.

Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка гарантира точността и актуалността на информацията, предоставена на единния официален национален уебсайт.

2. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка предприема подходящите мерки, за да гарантира, че информацията, посочена параграф 1 от настоящия член, е общодостъпна безплатно по ясен, прозрачен, изчерпателен и лесно достъпен начин от разстояние и с електронни средства, във формати и в съответствие със стандарти за достъпност до уебсайтове, които осигуряват достъп на хора с увреждания, както и за да гарантира, че компетентните национални органи са в състояние да изпълняват ефективно своите задачи.

3. Когато в съответствие с националното право, традиции и практика, включително по отношение на зачитането на автономията на социалните партньори, условията за наемане на работа, посочени в член 4, са определени в колективни трудови договори в съответствие с член 4, параграф 1, всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка гарантира, че тези условия се предоставят по достъпен и прозрачен начин на доставчиците на услуги от другата страна и на командированите водачи, и се стреми да включи социалните партньори в това отношение. Съответната информация следва да включва по-специално различните минимални ставки на заплащане и техните съставни елементи, метода, използван за

изчисляване на дължимото възнаграждение, и по целесъобразност квалификационните критерии за класифициране в различните категории на заплащане.

4. Когато в противоречие с параграф 1 в информацията на единния официален национален уебсайт не се посочва кои условия за наемане на работа трябва да се прилагат, това обстоятелство се взема предвид в съответствие с националното право и/или практика при определянето на санкциите в случай на нарушение на настоящия раздел, доколкото е необходимо да се гарантира тяхната пропорционалност.

5. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка посочва структурите и органите, към които водачите и автомобилните превозвачи на товари могат да се обърнат за обща информация относно приложимото към тях национално законодателство и практика във връзка с техните права и задължения на нейната територия.

Член 6 — Административни изисквания, контрол и принудително изпълнение

1. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка може да наложи само следните административни изисквания и мерки за контрол по отношение на командироването на водачи:

- (a) задължение за превозвача, установен в другата страна, да подаде декларация за командироване до националните компетентни органи на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, в която водачът е командирован, най-късно в началото на командироването, като използва от 2 февруари 2022 г. многоезичен стандартен формуляр на публичния интерфейс, свързан с Информационната система за вътрешния пазар на ЕС¹³⁶ за административно сътрудничество (ИСВП); декларацията за командироване съдържа следната информация:
  - (i) самоличността на превозвача, най-малкото под формата на номера на валиден лиценз, когато такъв номер е налице;
  - (ii) данните за контакт с ръководител на транспортната дейност или друго лице за контакт в страната на установяване или, в случая на Съюза, в държавата членка на установяване, за връзка с компетентните органи на приемащата страна или, в случая на Съюза, на държавата членка, в която се предоставят услугите, и за изпращане и получаване на документи или известия;
  - (iii) самоличността, адреса на местопребиваване и номера на шофьорската книжка на водача;
  - (iv) началната дата на трудовия договор на водача и приложимото за него право;
  - (v) планираната начална и крайна дата на командироването; и
  - (vi) регистрационните номера на моторните превозни средства;
- (b) задължение за превозвача да гарантира, че водачът има на хартиен носител или в електронна форма на свое разположение, и задължение за водача да съхранява и предоставя при поискване по време на проверка на пътя:

---

¹³⁶ Създадена с Регламент (ЕС) № 1024/2012.

- (i) копие от декларацията за командироване, подадена от 2 февруари 2022 г. чрез ИСВП;
  - (ii) доказателства за превозите, извършвани в приемащата страната, напр. електронна товарителница (e-CMR); и
  - (iii) тахографските записи, и по-специално обозначенията на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, в която водачът се е намирал при извършване на превоз, в съответствие с изискванията за регистрация и водене на отчет съгласно част Б, раздел 2 и част Б, раздел 4;
- (с) задължение превозвачът да изпраща, считано от 2 февруари 2022 г., чрез публичния интерфейс, свързан с ИСВП, след изтичане на срока на командироването, по пряко искане на компетентните органи на другата страна или, в случая на Съюза, на държавите членки, в които е извършено командироването, копия от документите, посочени в буква б), подточки ii) и iii) от настоящия параграф, както и документацията за възнаграждението на водача, отнасяща се за периода на командироването, трудовия договор или еквивалентен документ, отчетите за отработените часове на водача и документите, удостоверяващи плащането.

Превозвачът изпраща документацията, считано от 2 февруари 2022 г., чрез публичния интерфейс, свързан с ИСВП, не по-късно от осем седмици от датата на искането. Ако превозвачът не представи исканата документация в този срок, компетентните органи на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, в която е извършено командироването, могат да поискат от 2 февруари 2022 г. чрез ИСВП помощта на компетентните органи на страната на установяване или в случая на Съюза — на държавата членка на установяване. Когато е отправено такова искане за взаимопомощ, компетентните органи на страната на установяване или, в случая на Съюза, на държавата членка на установяване на превозвача получават достъп до декларацията за командироване и до друга относима информация, предоставена от превозвача от 2 февруари 2022 г. чрез публичния интерфейс, свързан с ИСВП.

Компетентните органи на страната на установяване или, в случая на Съюза, на държавата членка на установяване, осигуряват предоставянето на исканата документация на компетентните органи на страната или в случая на Съюза — на компетентните органи на държавата членка, в която е извършено командироването, от 2 февруари 2022 г. чрез ИСВП, в рамките на 25 работни дни от деня на искането за взаимопомощ.

Всяка от страните гарантира, че информацията, обменена от компетентните национални органи, или изпратена до тях, се използва единствено във връзка с въпросите, за които е била поискана.

Взаимното административно сътрудничество и помощ се оказват безплатно.

Искането за информация не пречи на компетентните органи да предприемат мерки за разследване и предотвратяване на предполагаеми нарушения на настоящия раздел.

3. За да установи дали даден водач не трябва да се счита за командирован съгласно член 1, всяка от страните може да наложи като мярка за контрол единствено задължение на водача да съхранява и предоставя при поискване по време на проверка на пътя, на хартия или в електронна форма, доказателства за съответните превози, напр. електронна товарителница (e-CMR) и тахографски записи, както е посочено в параграф 2, буква б), подточка iii) от настоящия член.

4. За целите на контрола превозвачът актуализира, считано от 2 февруари 2022 г., в публичния интерфейс, свързан с ИСВП, декларациите за командироване, посочени в параграф 2, буква а).

5. Информацията от декларациите за командироване се съхранява, от 2 февруари 2022 г., в архива на ИСВП за целите на проверките за срок от 24 месеца.

6. Страната или, в случая на Съюза, държавата членка, на чиято територия е командирован водачът, и страната или, в случая на Съюза, държавата членка, от която е командирован водачът, отговаря за наблюдението, контрола и изпълнението на задълженията, определени в настоящия раздел, и предприема подходящи мерки в случай на неспазване на изискванията на настоящия раздел.

7. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки гарантира, че техническите прегледи и контролът за съответствие съгласно настоящия член не са дискриминационни и/или непропорционални, като същевременно се вземат предвид съответните разпоредби на настоящия раздел.

8. С оглед осигуряване на изпълнението на задълженията по настоящия раздел всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки гарантира, че и в страната, на чиято територия водачите са командировани или са били командировани, когато водачите смятат, че са претърпели загуба или вреда поради неспазване на приложимите правила, дори след приключване на правоотношението, при което е настъпило предполагаемото неспазване на правилата, са налице ефективни механизми, чрез които командированите водачи могат да подават жалби директно срещу своя работодател и да упражняват правото си за започване на съдебни или административни производства.

9. Параграф 8 се прилага, без да се засяга компетентността на съдилищата във всяка от страните или, в случая на Съюза, на всяка от държавите членки, както е определено по-специално в съответните инструменти на правото на Съюза и/или в международни конвенции.

10. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки установява правилата за санкции, приложими при нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящия раздел, и взема всички необходими мерки, за да гарантира тяхното прилагане и спазване. Предвидените наказания трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Всяка от страните уведомява другата страна за тези разпоредби до 30 юни 2021 г. Те уведомяват незабавно за всички последващи техни изменения.

Член 7 — Използване на ИСВП

1. Считано от 2 февруари 2022 г., информацията, включително личните данни, посочени в член 6, се обменят и обработват в ИСВП, ако са изпълнени следните условия:

(а) страните осигуряват гаранции, че данните, обработвани в ИСВП, се използват само за целта, за която първоначално са били обменени;

- (b) всяко предаване на лични данни на Обединеното кралство съгласно настоящия член може да се извършва единствено в съответствие с член 23, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1024/2012¹³⁷; и
  - (c) всяко предаване на лични данни на Съюза съгласно настоящия член може да се извършва единствено в съответствие с правилата за защита на данните относно международното предаване на данни на Обединеното кралство.
2. Компетентните органи във всяка от страните предоставят и отнемат подходящи права за достъп на ползвателите на ИСВП.
3. На ползвателите на ИСВП се разрешава достъп до лични данни, обработвани в ИСВП, само когато това е необходимо във връзка с работата им и изключително с цел прилагане и изпълнение на настоящия раздел.
4. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка държава членка може да разреши на компетентния орган да предоставя на националните социални партньори по друг начин, различен от ИСВП, съответната информация, налична в ИСВП, доколкото това е необходимо за проверка на спазването на правилата за командироване и в съответствие с националното законодателство и практики, при условие че:
- (a) информацията е свързана с командироване на територията на съответната страна или, в случая на Съюза, на съответната държава членка; и
  - (b) информацията се използва изключително за целите на прилагането на правилата относно командироването.
5. Специализираният комитет по автомобилния превоз определя техническите и процедурните спецификации за използването на ИСВП от Обединеното кралство.
6. Всяка от страните участва в оперативните разходи на ИСВП. Специализираният комитет по автомобилния превоз определя разходите, които всяка от страните трябва да поеме.

---

¹³⁷Регламент (ЕС) № 1024/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар и за отмяна на Решение 2008/49/ЕО на Комисията („Регламент за ИСВП“) ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 1.

- ЧАСТ Б — Изисквания към водачите, участващи в превоза на стоки в съответствие с член ROAD.7 от настоящото споразумение

Раздел 1. Удостоверение за професионална компетентност

Член 1 — Обхват

Настоящият раздел се прилага по отношение на извършването на дейността управление на превозно средство от всяко лице, наето или използвано от автомобилен превозвач на товари на дадена страна, предприемащо пътуванията, посочени в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] от настоящото споразумение, и използващо превозни средства, за които се изисква свидетелство за управление на превозно средство от категория C1, C1+E, C или C+E или свидетелство за управление на превозно средство, признато за еквивалентно от Специализирания комитет по автомобилен превоз.

Член 2 - Освобождавания

Удостоверение за професионална компетентност (CPC) не се изисква за водачи на превозни средства:

- (a) с максимална разрешена скорост, непревишаваща 45 km/h;
- (b) използвани от или под контрола на въоръжените сили, гражданската защита, противопожарната служба, силите, които отговарят за поддържането на обществения ред, и службите за спешна медицинска помощ, когато превозът се извършва в изпълнение на задачи, възложени на тези служби;
- (c) преминаващи през пътни изпитвания за целите на технически разработки, ремонт или поддръжка, или водачите на нови или реконструирани превозни средства, които още не са пуснати в експлоатация;
- (d) използвани при бедствени положения или включени в спасителни мисии;
- (e) превозващи материали, оборудване или машини, които се използват от водача на превозно средство по време на неговата работа, при условие че управлението на превозното средство не е основната дейност на водача на превозно средство; или
- (f) използвани или наети без водач от земеделски, градинарски, горски или рибарски предприятия за превоз на стоки като част от собствената им предприемаческа дейност, освен ако управлението на превозно средство е част от основната дейност на водача или е на разстояние, по-голямо от определеното в националното законодателство, от базата на предприятието, което притежава или наема превозното средство или го взема на лизинг.

Член 3 - Квалификация и обучение на персонала

1. Дейността управление на превозно средство, както е определена в член 1, подлежи на задължителна начална квалификация и задължително продължаващо обучение. За тази цел страните осигуряват:

(а) система за начална квалификация, съответстваща на една от следните две възможности:

(i) възможност, комбинираща посещаване на курс и изпит

В съответствие с раздел 2, точка 2.1. на допълнение ROAD.B.1.1 този тип начална квалификация включва задължително посещаване на курс за даден период от време. Той завършва с изпит. При успешно завършване на изпита квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 1, буква а).

(ii) възможност, включваща само изпити

В съответствие с раздел 2, точка 2.2. на допълнение ROAD.B.1.1 този тип начална квалификация не включва задължително посещаване на курс, а само теоретичен и практически изпит. При успешно завършване на изпитите квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 1, буква б).

Въпреки това дадена страна може да разреши на водач да управлява превозно средство в рамките на нейната територия преди получаването на УПК, когато водачът посещава курс за професионално обучение не по-кратък от шест месеца, за максимален период от три години. В контекста на този курс за професионално обучение изпитите, посочени в подточки i) и ii) от настоящата точка, могат да бъдат взети поетапно;

(b) система на продължаващо обучение

В съответствие с раздел 4 на допълнение ROAD.B.1.1 продължаващото обучение включва посещаване на задължителен курс. То се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 8, параграф 1.

2. Дадена страна може също така да предвиди система за ускорена начална квалификация, така че водач да може да управлява превозно средство в случаите, посочени в член 5, параграф 2, буква а), подточка ii) и буква б).

В съответствие с раздел 3 на допълнение ROAD.B.1.1 ускорената начална квалификация включва посещаване на задължителен курс. Той завършва с изпит. При успешно завършване на изпита квалификацията се удостоверява с УПК, както е предвидено в член 6, параграф 2.

3. Дадена страна може да освободи водачи на превозно средство, които са получили удостоверението за професионална компетентност, предвидено в част А, раздел 1, член 8, от изпитите, посочени в параграф 1, буква а), подточки i) и ii) и в параграф 2 от настоящия член, по дисциплините, обхванати от изпита, предвиден в тази част от настоящото приложение, и, когато е целесъобразно, от присъствие на част от курса, съответстващ на тях.

Член 4 - Придобити права

Водачи на превозно средство, които притежават свидетелство за управление на превозно средство от категория С1, С1+Е, С или С+Е, или свидетелство за управление на превозно средство, признато за еквивалентно от Специализирания комитет по автомобилния превоз, издадено не по-късно от 10 септември 2009 г., се освобождават от изискването за получаване на начална квалификация.

Член 5 - Начална квалификация

1. Достъпът до начална квалификация не изисква съответното свидетелство за управление на превозно средство да е било получено преди това.
2. Водачите на превозно средство, предназначено за превоз на товари, могат да управляват:
  - (a) от 18-годишна възраст:
    - (i) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории С и С + Е, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 1; и
    - (ii) превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории С1 и С1 + Е, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2;
  - (b) от 21-годишна възраст: превозно средство, за чието управление е необходимо свидетелство за управление на превозни средства от категории С и С + Е, при условие че притежават УПК, както е посочено в член 6, параграф 2.
3. Без да се засягат възрастовите граници, определени в параграф 2, водачи на превозно средство, осъществяващи превоз на товари, които притежават УПК, както е предвидено в член 6, за една от категориите, предвидени в параграф 2 от настоящия член, се освобождават от получаване на такова УПК за другите категории превозни средства, посочени в този параграф.
4. От водачи на превозно средство, осъществяващи превоз на стоки, които разширяват или модифицират своите дейности, за да превозват пътници или обратно, и които притежават УПК, както е предвидено в член 6, няма да се изисква да повтарят общите части на началната квалификация, а само частите, които са специфични за новата квалификация.

Член 6 - УПК, удостоверяващо началната квалификация

1. УПК, удостоверяващо начална квалификация
  - (a) УПК, издадено на основание посещаване на курс и полагане на изпит
В съответствие с член 3, параграф 1, буква а), подточка i) страните изискват обучаващите се водачи на превозно средство да посещават курсове в център за обучение, одобрен от компетентните органи в съответствие с раздел 5 на допълнение ROAD.B.1.1, наричан по-нататък „одобрен център за обучение“. Тези курсове трябва да обхващат всички дисциплини, посочени в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1. Това обучение завършва с успешно полагане на изпита, предвиден в раздел 2, точка 2.1. на допълнение ROAD.B.1.1. Този изпит се организира от компетентните органи на страните или от институция, определена от тях, и служи да провери дали за посочените по-горе дисциплини обучаващият се водач на превозно средство притежава нивото на знания, което се изисква в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1. Споменатите органи или институции контролират изпита и при успешно полагане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо началната квалификация.
  - (b) УПК, издадено на основание на изпит
В съответствие с член 3, параграф 1, буква а), подточка ii) страните изискват обучаващите се водачи на превозно средство да полагат теоретичен и практически изпит, които са предвидени в раздел 2, точка 2.2 на допълнение ROAD.B.1.1. Тези изпити се организират от компетентните органи на страните или от институция, определена от тях, и служат да проверят дали за

посочените по-горе дисциплини обучаващият се водач на превозно средство притежава нивото на знания, което се изисква в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1. Споменатите органи или институции контролират изпитите и при успешно издържане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо началната квалификация.

2 УПК, удостоверяващо ускорена начална квалификация

В съответствие с член 3, параграф 2, страните изискват обучаващите се водачи на превозно средство да посещават курсове в одобрен център за обучение. Тези курсове трябва да обхващат всички дисциплини, посочени в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1.

Това обучение завършва с изпита, предвиден в раздел 3 на допълнение ROAD.B.1.1. Този изпит се организира от компетентните органи на страните или от институция, определена от тях, и служи да провери дали за посочените по-горе дисциплини обучаващият се водач на превозно средство притежава нивото на знания, което се изисква в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1. Споменатите органи или институции контролират изпита и при успешно издържане издават на водачите на превозно средство УПК, удостоверяващо ускорена начална квалификация.

Член 7 - Продължаващо обучение

Продължаващото обучение се състои от обучение на правоспособни притежатели на УПК за актуализиране на знанията, които са особено важни за тяхната работа, като специално се набляга на пътната безопасност, на здравословните и безопасни условия на труд и на намаляването на въздействието на управлението на превозни средства върху околната среда.

Това обучение се организира от одобрен учебен център в съответствие с раздел 5 на допълнение ROAD.B.1.1. Обучението се състои от преподаване в класна стая, практическо обучение и — ако такива са на разположение — от обучение чрез средства на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) или висококачествени симулатори. Ако водачът на превозно средство се премести в друго предприятие, преминалото вече продължаващо обучение трябва да се вземе предвид.

Продължаващото обучение е предназначено за по-задълбочено изучаване и преговор на някои от дисциплините, посочени в раздел 1 на допълнение ROAD.B.1.1. То обхваща различни дисциплини, като винаги включва най-малко една, която е свързана с пътната безопасност. В учебните дисциплини се вземат предвид новите елементи на съответното законодателство и технологии и доколкото е възможно, се отчитат специфичните учебни потребности на водача на превозно средство.

Член 8 - УПК, удостоверяващо продължаващо обучение

1. Когато водач завърши продължаващото обучение, посочено в член 7, компетентните органи на страните или одобреният център за обучение му издават УПК, удостоверяващо продължаващото обучение.

2. Следните водачи на превозно средство трябва да преминат първи курс на продължаващо обучение:

(а) притежателите на УПК, посочено в член 6, в срок от пет години от издаване на това УПК; и

- (b) водачите на превозно средство, посочени в член 4, в срок от пет години, считано от 10 септември 2009 г.

Дадена страна може да съкращава или освобождава сроковете, посочени в букви а) и б), с най-много две години.

3. Водач на превозно средство, завършил първи курс на продължаващо обучение, както е посочено в параграф 2 от настоящия член, преминава продължаващо обучение на всеки пет години, преди края на валидност на УПК, удостоверяващо продължаващо обучение.

4. Притежатели на УПК, както са посочени в член 6, или на УПК, както е посочено в параграф 1 от настоящия член, и водачите на превозно средство, посочени в член 4, които са престанали да упражняват професията и не отговарят на изискванията на параграфи 1, 2 и 3, преминават курс на продължаващо обучение, преди отново да започнат да упражняват професията.

5. Водачи на превозно средство, които извършват автомобилен превоз на стоки, завършили курсове за продължаващо обучение за една от категориите, предвидени в член 5, параграф 2, се освобождават от задължението да преминават продължаващо обучение за друга от категориите, предвидени в този параграф.

Член 9 — Прилагане

Компетентните органи на дадена страна или прикрепят директно в разрешителното (свидетелството) за управление на водача, освен съответните категории на свидетелството, отличителен знак, който удостоверява притежаването на УПК и посочва датата на изтичане, или въвеждат специална карта за квалификация на водача, която трябва да бъде съставена в съответствие с образеца, възпроизведен в допълнение ROAD.V.1.2. Всеки друг образец може да бъде приемлив, при условие че е признат за еквивалентен от Специализирания комитет по автомобилния превоз. Картата за квалификация на водача или всеки еквивалентен документ, както е посочено по-горе, издаден от компетентните органи в една от страните, се признава от другата страна за целите на настоящия раздел.

Водачите трябва да могат да представят, по искане на който и да е упълномощен инспектор, разрешително (свидетелство) за управление или специфична карта за квалификация на водача или еквивалентен документ, върху който е поставен отличителния знак, потвърждаващ притежаването на УПК.

6. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.V.1.1: ИЗИСКВАНИЯ ЗА МИНИМАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ И ОБУЧЕНИЕ

За да се гарантира, че правилата, регулиращи автомобилния превоз на стоки, обхванат от част две, позиция три, дял I [Автомобилен превоз на стоки], са възможно най-хармонизирани, минималните изисквания за квалификация и обучение на водачите, както и за одобряване на центровете за обучение са определени в раздели 1—5 от настоящото допълнение. Всяко друго съдържание на квалификацията или обучението може да бъде приемливо, при условие че е сметено за еквивалентно от Специализирания комитет по автомобилния превоз.

Раздел 1: Списък на дисциплините

Знанията, които трябва да се вземат предвид от страните при създаването на началната квалификация и продължаващото обучение на водачите на превозно средство, трябва да включват най-малко темите в настоящия списък. Обучаващите се водачи на превозни средства

трябва да постигнат равнището на знания и практическа компетентност, необходими за безопасно управление на всички превозни средства от съответната категория. Минималното равнище на знания не може да бъде по-малко от равнището, достигнато при задължителното обучение, допълнено с професионално обучение.

1. Обучение за напреднали по рационално управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност

1.1. Цел: да знае характеристиките на предавателната система, за да я използва по възможно най-добър начин:

криви, свързани с въртящия момент, мощност и специфична консумация на двигателя, област на оптимално използване на оборотомера, обвивни диаграми на отношението на предавателната кутия.

1.2. Цел: да познава техническите характеристики и работата на регулаторите за безопасност, за да контролира превозното средство, да минимизира износването и да предотвратява неправилното функциониране:

граница на използване на спирачки и забавители, комбинирано използване на спирачки и забавители, по-добро използване на отношението скорост/предавка, използване на инерцията на превозното средство, използване на начини за забавяне и спиране по наклонени надолу участъци, действие в случай на отказ, използване на електронни и механични устройства като електронна стабилизираща програма (ESP), усъвършенствани системи за аварийно спиране (AEBS), антиблокираща спирачна система (ABS), системи за контрол на теглителната сила (TCS) и бордови системи за наблюдение (IVMS), както и други устройства за подпомагане или автоматизиране на дейността на водача, които са одобрени за употреба.

1.3. Цел: способност за оптимизиране на консумацията на гориво:

оптимизация на разхода на гориво чрез прилагане на ноу-хау по отношение на точки 1.1. и 1.2, значение на предвиждането на транспортния поток, подходяща дистанция спрямо други превозни средства и използване на инерцията на превозното средство, стабилна скорост, плавен стил на управление и подходящо налягане на гумите, както и запознатост с интелигентните транспортни системи, които подобряват ефикасното управление и подпомагат планирането на маршрута.

1.4. Цел: способност да предвижда и оценява рисковете в пътното движение и да се съобразява с тях:

да е наясно с различните пътни условия, пътното движение и атмосферните условия и да се съобразява с тях, да предвижда предстоящи събития; да разбира как да подготвя и да планира пътуването по време на необичайни атмосферни условия; да е запознат с използването на свързаното спасително оборудване и да разбира кога пътуването трябва да бъде отложено или отменено поради извънредни атмосферни условия; да се съобразява с рисковете на пътното движение, включително опасно поведение при участие в пътното движение или разсейване при управление на превозно средство (поради използването на електронни устройства, хранене, пиене и т.н.); да разпознава опасните ситуации и да се съобразява с тях и да бъде в състояние да се справя с произтичащия от тях стрес, по-специално по отношение на размерите и масата на превозните средства и уязвимите участници в пътното движение, като пешеходци, велосипедисти и водачи на двуколесни МПС;

да разпознава евентуалните опасни ситуации и правилно да тълкува как те може да се превърнат в ситуации, в които сблъсъкът е неизбежен, и да подбира и изпълнява действия, които способстват за повишаване на безопасността в такава степен, че все пак сблъсъкът да може да се предотврати, в случай че евентуалните опасности настъпят.

1.5. Цел: способност за натоварване на превозното средство при надлежно отчитане на правилата за безопасност и правилно използване на превозното средство:

сили, които оказват въздействие на превозно средство в движение, използване на предавателното отношение в съответствие с товара на превозното средство и профила на пътя, използване на автоматични предавателни системи, изчисляване на полезния товар на превозното средство или на състава от превозни средства, изчисляване на общ обем, разпределение на товар, последствия от претоварване на оста, стабилност и център на тежестта на превозното средство, видове опаковки и палети;

основни категории товари, които се нуждаят от прикрепване, техники за затягане и прикрепване, използване на закрепващи ленти, проверка на устройства за прикрепване, използване на оборудване за манипулиране, поставяне и махане на покривало.

2. Прилагане на правната уредба

2.1. Цел: да познава социалната среда на автомобилния транспорт и уреждащата го правна уредба:

максимални работни периоди, специфични за транспортната промишленост; принципи, прилагане и последствия на правилата, свързани с времето на управление и периодите на почивка, и на правилата, свързани с тахографите; санкции за неизползване, неправилно използване или манипулиране на тахографа; познаване на социалната среда на автомобилния транспорт: права и задължение на водачите на превозно средство по отношение на началната квалификация и продължаващото обучение.

2.2. Цел: да познава правната уредба относно превоза на товари:

разрешителни за извършване на превоз, документи, които трябва да се носят в превозното средство, забрана за ползване на определени пътища, пътни такси, задължения по типови договори за превоз на товари, изготвяне на документи, които съставляват договора за транспорт, международни транспортни разрешения, задължения по Конвенцията CMR за договора за международен автомобилен превоз на товари¹³⁸, изготвяне на международна товарителница, преминаване през граница, спедитори, специални документи, които придружават товарите.

3. Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика

3.1. Цел: да осведоми водачите на превозно средство за рисковете на пътя и за произшествия при работа:

---

¹³⁸ Съставена в Женева на 19 май 1956 г.

типове произшествия при работа в транспортния сектор, статистика на пътнотранспортни произшествия, участие на товарни автомобили/междуградски автобуси, човешки, материални и финансови последици.

3.2. Цел: способност за предотвратяване на криминални престъпления и трафик на нелегални имигранти:

обща информация, последствия за водачи на превозно средство, превантивни мерки, списък за проверка, законодателство за отговорността на превозвача.

3.3. Цел: способност за предотвратяване на физически рискове:

ергономични принципи; движения и пози, които представляват опасност, физическа годност, упражняване на манипулиране, лична защита.

3.4. Цел: осведоменост за важноста на физическите и умствени способности:

принципи на здравословно балансирано хранене, въздействие на алкохол, наркотици и други вещества, които могат да повлияят върху поведението, симптоми, причини, ефекти на умора и стрес, основната роля на основния цикъл работа/почивка.

3.5. Цел: способност на оценка на аварийни ситуации:

поведение при аварийна ситуация: оценка на ситуацията, избягване на усложнения на произшествието, повикване на помощ, помагане на пострадалите и даване на първа помощ, реакция в случай на пожар, евакуиране на намиращите се в товарния автомобил, реакция в случай на агресия; основни принципи на изготвяне на отчет за произшествие.

3.6. Цел: способност за възприемане на поведение, което подпомага подобряването на имиджа на компанията:

поведение на водача на превозно средство и имидж на компанията: важност за компанията на стандарта на обслужването, предоставено от водача на превозно средство, ролята на водача на превозно средство, хората, с които водачът на превозно средство ще се занимава, поддръжка на превозно средство, организация на работата, търговски и финансови ефекти на спор.

3.7. Цел: да познава икономическата среда на автомобилния превоз и организацията на пазара:

автомобилен транспорт във връзка с другите начини на транспорт (конкуренция, товароизпращачи), различни автомобилни транспортни дейности (превоз за сметка на насрещната страна, за собствена сметка, спомагателни транспортни дейности), организация на основните типове транспортни дружества и спомагателни транспортни дейности, различни транспортни специализации (камиони-цистерни, контролирана температура, опасни товари, превоз на животни и т.н.), развитие на отрасъла (диверсификация на предоставяните услуги, автомобилен транспорт — железопътен транспорт, подизпълнение и т.н.).

Раздел 2: Задължителна начална квалификация, предвидена в част Б, раздел 1, член 3, параграф 1, буква а)

Дадена страна може да включи друго специфично обучение, свързано с автомобилен превоз на стоки, което се изисква съгласно нейното законодателство, като част от обучението по настоящия раздел и по раздел 3 от настоящото допълнение.

2.1. Възможност за комбиниране на посещаване на курс и изпит

Началната квалификация трябва да включва преподаването на всички дисциплини в списъка, поместен в раздел 1 от настоящото допълнение. Продължителността на тази начална квалификация трябва да бъде 280 часа.

Всеки обучаващ се водач на превозно средство трябва да управлява индивидуално най-малко 20 часа превозно средство от съответната категория, което отговаря най-малко на изискванията за изпитните превозни средства.

Когато управлява превозно средство индивидуално, обучаващият се водач на превозно средство трябва да се придружава от инструктор, нает от одобрен център за обучение. Всеки обучаващ се водач на превозно средство може да управлява превозно средство в продължение на максимум осем часа от 20-те часа индивидуално управление на превозно средство на специален терен или на висококачествен симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на нормите за безопасност, по-специално по отношение на управлението на превозното средство при различни пътни условия и начина, по който те се променят при различните атмосферни условия и през деня и нощта, както и способността за оптимизиране на разхода на гориво.

Някоя от страните и, в случая на Съюза, някоя държава членка може да разреши част от обучението да бъде предоставено от одобрен център за обучение посредством инструменти, свързани с ИКТ, например електронно обучение, като в същото време се гарантира, че се поддържат високото качество и ефективността на обучението, и като се избират дисциплините, при които инструментите, свързани с ИКТ, могат да се използват най-ефективно. В такива случаи се изискват надеждна идентификация на потребителя и подходящи средства за контрол.

За водачите на превозни средства, посочени в част Б, раздел 1, член 5, параграф 4, продължителността на началната квалификация трябва да бъде 70 часа, включително пет часа индивидуално управление на превозно средство.

В края на обучението компетентните органи на страните или институцията, определена от тях, подлагат водача на превозно средство на писмен или устен изпит. Изпитът трябва да включва поне по един въпрос по всяка от целите в списъка на дисциплините, поместен в раздел 1 от настоящото допълнение.

2.2. Възможност, включваща изпит

Компетентните органи на страните или институцията, определена от тях, организират посочените по-горе теоретични и практически изпити, за да се провери дали обучаващият се водач на превозно средство притежава нивото на знания, изисквано в раздел 1 от настоящото допълнение, по изброените в него дисциплини и за посочените в него цели.

(а) Теоретичният изпит се състои от най-малко две части:

- (i) въпроси, включително въпроси с избор от няколко отговора, въпроси, които изискват пряк отговор, или комбинация от двете; и

- (ii) ситуационни задачи.

Минималната продължителност на теоретичния изпит трябва да бъде четири часа.

- (b) Практическият изпит се състои от две части:

- (i) изпит по управление на превозно средство, насочен към оценяване на обучението по рационално управление на превозно средство на базата на правилата за безопасност. Изпитът трябва да се проведе, когато това е възможно, по пътища извън застроени зони, по бързи пътища или магистрали (или подобни пътища) и на всички видове градски главни пътища, представящи различни типове трудности, които водачът на превозно средство може да срещне. Желателно е този изпит да се проведе при различни условия на натовареност на движението. Времето за управление на превозно средство по пътя трябва да се използва оптимално, за да се оцени кандидатът във всички ситуации на движението, които вероятно ще срещне. Минималната продължителност на изпита трябва да бъде 90 минути;
- (ii) практически изпит, обхващащ най-малко раздел 1, точки 1.5, 3.2, 3.3 и 3.5 от настоящото допълнение.

Минималната продължителност на този изпит трябва да бъде 30 минути.

Превозното средство, използвано за практическия изпит, трябва да отговаря най-малко на изискванията за изпитни превозни средства.

Практическият изпит може да бъде допълнен с трети изпит, който се провежда на специален терен или на възможно най-добър симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасността, в частност по отношение на манипулиране на превозно средство при различни пътни условия и начина, по който те се променят при различните атмосферни условия и през деня и нощта.

Продължителността на този изпит по избор не е фиксирана. Ако водач на превозно средство държи такъв изпит, неговата продължителност може да се извади от деветдесетте минути на изпита по управление на превозно средство, посочен в подточка i), но изважданото време не може да превишава 30 минути.

За водачите на превозно средство, посочени в част Б, раздел 1, член 5, параграф 4, теоретичният изпит трябва да бъде ограничен до дисциплините, посочени в раздел 1 от настоящото допълнение, които засягат превозно средство, за които се прилага новата начална квалификация. Въпреки това, тези водачи на превозно средство трябва да преминат целия практически изпит.

Раздел 3: Ускорена начална квалификация, предвидена в част Б, раздел 1, член 3, параграф 2 от приложение ROAD.1

Ускорената начална квалификация трябва да включва преподаването на всички дисциплини в списъка, поместен в раздел 1 от настоящото допълнение. Нейната продължителност трябва да бъде 140 часа.

Всеки обучаващ се водач на превозно средство трябва да управлява индивидуално най-малко 10 часа превозно средство от съответната категория, което отговаря най-малко на изискванията за изпитните превозни средства.

Когато управлява превозно средство индивидуално, обучаващият се водач на превозно средство трябва да се придружава от инструктор, нает от одобрен център за обучение. Всеки обучаващ се водач на превозно средство може да управлява в продължение на максимум четири часа от 10-те часа индивидуално управление на превозно средство на специален терен или на висококачествен симулатор, така че да се оцени обучението по рационално управление на превозно средство на базата на нормите за безопасност, по-специално по отношение на управлението на превозното средство при различни пътни условия и начина, по който пътните условия се променят при различни атмосферни условия и през деня и нощта, както и способността за оптимизиране на разхода на гориво.

Разпоредбите на раздел 2, тока 2.1., четвъртата алинея от настоящото допълнение се прилагат също така за ускорената начална квалификация.

За водачите на превозни средства, посочени в част Б, раздел 1, член 5, параграф 4, продължителността на ускорената начална квалификация трябва да бъде 35 часа, включително два часа и половина индивидуално управление на превозно средство.

В края на обучението компетентните органи на страните или институцията, определена от тях, подлагат водача на превозно средство на писмен или устен изпит. Изпитът трябва да включва поне по един въпрос по всяка от целите в списъка на дисциплините, поместен в раздел 1 от настоящото допълнение.

Дадена страна може да включи друго специфично обучение, свързано с автомобилен превоз на стоки, изисквано съгласно нейното законодателство, като част от обучението по настоящия раздел.

Раздел 4: Задължителна продължаваща квалификация, предвидена в част Б, раздел 1, член 3, параграф 1, буква б) от приложение ROAD.1

Курсовете за задължително продължаващо обучение трябва да се организират от одобрен център за обучение. Тяхната продължителност трябва да бъде 35 часа на всеки пет години, разпределени на периоди с продължителност най-малко седем часа, които може да бъдат разделени в два последователни дни. Когато се използва електронно обучение, одобреният център за обучение гарантира, че се поддържа надлежно качество на обучението, включително като се избират темите, при които инструментите, свързани с ИКТ, могат да се използват най-ефективно. По-специално, страните изискват надеждна идентификация на потребителя и подходящи средства за контрол. Максималната продължителност на електронното обучение не може да надвишава 12 часа. Поне един от периодите на курса за обучение трябва да обхваща тема, свързана с пътната безопасност. В съдържанието на обучението трябва да се отчитат нуждите от обучение, които са характерни за транспортните дейности, осъществявани от водача на превозното средство, както и съответните правни и технологични промени и, доколкото е възможно, специфичните потребности от обучение на водача на превозно средство. През 35-те часа обучение следва да бъде покрит набор от различни теми, включително повторно обучение, ако се докаже, че водачът се нуждае от специално обучение за коригиране.

Дадена страна и, в случая на Съюза, дадена държава членка може да включи друго специфично обучение, свързано с автомобилен превоз на стоки, изисквано съгласно нейното законодателство, като част от обучението по настоящия раздел.

Раздел 5: Одобряване на началната квалификация и продължаващото обучение

5.1. Центровете за обучение, които участват в началната квалификация и продължаващото обучение, трябва да бъдат одобрени от компетентните органи на страните. Одобрение може да се даде само в отговор на писмена молба. Молбата трябва да се придружава от документи, включително:

5.1.1. подходяща програма за квалификация и обучение, уточняваща преподаваните дисциплини и определяща предлагания план за прилагане и методи на преподаване;

5.1.2. квалификации и сфера на дейност на инструкторите;

5.1.3. информация за помещенията, където се водят курсовете, учебните материали, ресурсите на разположение за практическа работа и използвания автомобилен парк;

5.1.4. условията относно участието в курсовете (брой участници).

5.2. Компетентният орган трябва да одобри писмено следните условия:

5.2.1. обучението да се извършва в съответствие с документацията, придружаваща молбата;

5.2.2. компетентният орган да има право да изпраща упълномощени лица да подпомагат курсовете за обучение на одобрените центрове и трябва да имат право да извършва проверка на тези центрове по отношение на използваните ресурси и правилното провеждане на курсовете за обучение и изпитите;

5.2.3. да може да се отнеме одобрението или временно да се прекрати, ако не се спазват условията за одобряване.

Одобреният център трябва да гарантира, че инструкторите имат стабилни познания за последно приетата правна уредба и изисквания за обучение. Като част от специфична подборна процедура, инструкторите трябва да удостоверят познаването на материала и методите на обучение. По отношение на практическата част на обучението, инструкторите трябва да удостоверят опит като професионални водачи на превозно средство или подобен опит на водач на МПС, като този на инструктори по управление на тежко превозно средство.

Програмата за обучение трябва да се изготви съгласно одобрението и трябва да обхване дисциплините съгласно раздел 1.

7. Допълнение ROAD.Б.1.2: Образец на карта за квалификация на водача, посочена в част Б, раздел 1, член 9 от настоящото приложение.

Страна 1

КАРТА ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ НА ВОДАЧА (ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА/ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО)

6. СНИМКА	1.				
	2				
	3				
	4 а.	4b.			
	4с.	(4d.)			
	5 а.	5b.			
	7				
	(8.)				
9.					

Страна 2

11.																			
1. Фамилно име 2. Собствено име 3. Дата и място на раждане 4а. Дата на издаване 4б. Дата на изтичане на срока на административната валидност 4в. Издадена от 5а. Свидетелство за управление № 5б. Сериен № 10. Код на Съюза ¹³⁹	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">9.</th> <th style="width: 80%;">10.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>C1</td><td></td></tr> <tr><td>C</td><td></td></tr> <tr><td>D1</td><td></td></tr> <tr><td>D</td><td></td></tr> <tr><td>C1E</td><td></td></tr> <tr><td>CE</td><td></td></tr> <tr><td>D1E</td><td></td></tr> <tr><td>DE</td><td></td></tr> </tbody> </table>	9.	10.	C1		C		D1		D		C1E		CE		D1E		DE	
9.	10.																		
C1																			
C																			
D1																			
D																			
C1E																			
CE																			
D1E																			
DE																			

¹³⁹ Ако е приложимо

Раздел 2. Време на управление, почивки по време на работа и периоди на почивка

Член 1 — Обхват

1. В настоящия раздел се определят правилата относно времето за управление, почивките в работно и извънработно време по отношение на водачите, посочени в член ROAD 7, параграф 1, буква б), които извършват пътувания, посочени в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните].
2. Когато водачът извършва пътуване, посочено в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните], правилата в настоящия раздел се прилагат за всички автомобилни превози, извършвани от този водач между териториите на страните и между държавите членки.
3. Настоящият раздел се прилага:
  - (a) когато максимално допустимата маса на превозното средство, включително всяко ремарке или полуремарке, надхвърля 3,5 тона; или
  - (b) от 1 юли 2026 г., когато максимално допустимата маса на превозното средство, включително всяко ремарке или полуремарке, надхвърля 2,5 тона.
4. Настоящият раздел не се прилага за транспорт с:
  - (a) превозни средства или състави от превозни средства с максимално допустима маса, непревишаваща 7,5 тона, които се използват за:
    - (i) превоз на материали, оборудване или машини за ползване от водача в хода на неговата работа или
    - (ii) за доставка на стоки, които са произведени по занаятчийски начин, само в радиус от 100 километра от базата на предприятието и при условие че управлението на превозното средство не представлява основната дейност на водача, и превозът не се извършва за чужда сметка или срещу възнаграждение;
  - (b) превозни средства с максимална разрешена скорост, непревишаваща 40 km/h;
  - (c) превозни средства, притежавани или наети от въоръжените сили, службите за гражданска защита, противопожарните служби и силите, отговарящи за поддържането на обществения ред, когато транспортът се извършва в изпълнение на задачи, възложени на тези служби, и е под техен контрол;
  - (d) превозни средства, предназначени за спешни случаи или спасителни операции;
  - (e) специализирани превозни средства, използвани за медицински цели;
  - (f) специализирани ремонтни превозни средства, извършващи дейност в радиус от 100 km от тяхната база;
  - (g) превозни средства, преминаващи пътни изпитания за целите на техническо разработване, ремонт или поддържане, и нови или възстановени превозни средства, които не са въведени в експлоатация;

- (h) превозни средства с максимално допустима маса, включително всяко ремарке или полуремарке, превишаваща 2,5 и непревишаваща 3,5 тона, които се използват за превоз на стоки, когато превозът не се извършва за чужда сметка или срещу възнаграждение, а за сметка на дружеството или на водача, и когато управлението не представлява основната дейност на лицето, управляващо превозното средство;
- (i) търговски превозни средства, които имат исторически статус съгласно законодателството на държавата членка, в която те се управляват, и които се използват за превоз на стоки с нетърговска цел.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел се прилагат следните определения:

- (a) „автомобилен превоз“ означава всяко пътуване, осъществено изцяло или отчасти по пътища, отворени за обществено ползване, с превозно средство, без значение дали е натоварено или не;
- (b) „почивка по време на работа“ означава всеки период от време, през който водачът не може да управлява превозното средство или да извършва друга работа и който се използва изключително за възстановяване;
- (c) „друга работа“ означава всички дейности, които са определени като работно време в част Б, раздел 3, член 2, параграф 1, буква а), с изключение на „управление“, включително всяка работа за същия или друг работодател в транспортния сектор или извън него;
- (d) „почивка“ означава всеки непрекъснат период, през който водачът може свободно да разполага със своето време;
- (e) „дневна почивка“ означава дневен период от време, през което водачът може свободно да разполага със своето време и който включва 'нормална дневна почивка' и 'намалена дневна почивка':
  - (i) „нормална дневна почивка“ означава всеки период на почивка от поне 11 часа, който може да бъде използван на два пъти — първия път за непрекъснат период от поне 3 часа, а втория — за непрекъснат период от поне девет часа; и
  - (ii) „намалена дневна почивка“ означава всеки период с продължителност от поне девет часа, но по-къс от 11 часа;
- (f) „седмична почивка“ означава седмичен период от време, през който водачът може свободно да разполага със своето време и който включва „нормална седмична почивка“ и „намалена седмична почивка“:
  - (i) „нормална седмична почивка“ означава всеки период с продължителност от поне 45 часа; и
  - (ii) „намалена седмична почивка“ означава всеки период, който е по-къс от 45 часа, който може, при спазване на условията, предвидени в член 6, параграф 6

и параграф 7 от настоящия раздел, да бъде съкратен до минимум 24 последователни часа;

- (g) „седмица“ означава периодът, включващ времето от 00:00 часа в понеделник до 24:00 часа в неделя;
- (h) „време на управление“ означава продължителността на записаната дейност на управление:
  - (i) автоматично или полуавтоматично от тахографа, както е определено в част Б, раздел 4, член 2, букви д), е), ж) и з) от настоящото приложение; или
  - (ii) ръчно съгласно изискванията на част Б, раздел 4, член 9, параграф 2 и член 11 от настоящото приложение;
- (i) „дневно време на управление“ означава общата продължителност на времето на управление между края на една дневна почивка и началото на следващата дневна почивка или между дневна почивка и седмична почивка;
- (j) „седмично време на управление“ означава общата продължителност на времето на управление през седмицата;
- (k) „максимално допустима маса“ означава максимално разрешената маса на превозното средство в работно напълно натоварено положение;
- (l) „екипно управление“ означава положението, при което през всеки период на управление между две последователни дневни почивки или между дневна почивка и седмична почивка има поне двама водачи в превозното средство за извършване на управлението, като за първия час присъствието на другия(ите) водач(и) не е задължително, но за останалата част от времето то е задължително;
- (m) „период на управление“ означава общата продължителност на времето на управление от момента, в който водачът започва да управлява след период на почивка извън работно време или в работно време, до момента, в който той вземе почивка или почивка по време на работа; периодът на управление може да бъде непрекъснат или прекъснат.

Член 3 - Изисквания към придружителите на водачите

Минималната възраст за придружителите на водачите е 18 години. Всяка от страните и, в случая на Съюза, всяка държава членка може обаче да намали минималната възраст за придружителите на водачите до 16 години, при условие че намаляването е с цел професионално обучение и са спазени границите, наложени от националните правила по трудовите въпроси на Обединеното кралство и по отношение на Съюза — на държавата членка.

Член 4 - Време на управление

1. Дневното време за управление не следва да надхвърля девет часа.

Независимо от това дневното време за управление може да бъде удължено до максимум 10 часа не повече от два пъти седмично.

2. Седмичното време на управление не трябва да надвишава 56 часа и не трябва да води до надвишаване на максималната продължителност на работната седмица от 60 часа.
3. Общото време на управление през всеки две последователни седмици не трябва да надвишава 90 часа.
4. Дневното и седмичното време на управление включват цялото време на управление на територията на страните.
5. Водачът регистрира като друга работа всяко време, прекарано съгласно описаното в член 2, буква в) от настоящия раздел, както и всяко време, прекарано в управление на превозно средство, използвано за търговски превози, когато от него не се изисква да регистрира период за управление, и регистрира всички периоди на разположение, както е определено в част Б, раздел 3, член 2, точка 2, в съответствие с част Б, раздел 4, член 6, параграф 5, буква б), подточка iii). Тези записи се вписват ръчно на регистрационен лист, на разпечатка или като се използват устройства за ръчно въвеждане на данни на записващото оборудване.

Член 5 — Почивки по време на работа

След период на управление от четири часа и половина водачът ползва непрекъсната почивка по време на работа от поне 45 минути, освен ако не ползва почивка.

Тази почивка по време на работа може да бъде заменена с почивка по време на работа от поне 15 минути, последвана от почивка по време на работа от поне 30 минути, като двете почивки са разпределени през периода по такъв начин, че разпоредбите на първи параграф да бъдат спазени.

Водач, който участва в екипно управление, може да ползва прекъсване от 45 минути в превозно средство, управлявано от друг водач, при условие че водачът, който ползва прекъсването, не помага на водача, който управлява превозното средство.

Член 6 — Почивки извън работно време

1. Водачът ползва дневни и седмични почивки.
2. За всеки период от 24 часа след края на предходната дневна почивка или седмична почивка водачът трябва да е ползвал следващата дневна почивка.

Ако частта от дневната почивка, която попада в този 24-часов период, е поне девет часа, но е по-къса от 11 часа, въпросната дневна почивка се разглежда като намалена дневна почивка.
3. Дневната почивка може да бъде удължена до нормална седмична почивка или намалена седмична почивка.
4. Водачът може да има най-много три намалени дневни почивки между всеки две седмични почивки.
5. Чрез дерогация от параграф 2 в рамките на 30 часа след края на дневната или седмичната почивка водач, извършващ екипно управление, трябва да ползва нова дневна почивка от поне девет часа.

6. На всеки две последователни седмици водачът ползва поне:
- (a) две нормални седмични почивки; или
  - (b) една нормална седмична почивка и една намалена седмична почивка от най-малко 24 часа.

Седмичната почивка започва не по-късно от края на шест 24-часови периода след края на предишната седмична почивка.

7. Чрез дерогация от параграф 6 водач, който извършва международни превози на стоки, може да ползва две последователни намалени седмични почивки извън територията на страната на автомобилния превозвач на товари или за водачи на автомобилни превозвачи на товари от ЕС — извън територията на държавата членка на автомобилния превозвач на товари, при условие че на всеки четири последователни седмици ползва поне четири седмични почивки, от които поне две са нормални седмични почивки.

За целите на настоящия параграф се счита, че водачът извършва международен превоз, когато започва двете последователни намалени седмични почивки извън територията на страната на автомобилния превозвач на товари и извън страната на мястото на пребиваване на водача или, в случая на Съюза, извън територията на държавата членка на автомобилния превозвач на товари и извън държавата на мястото на пребиваване на водача.

Всяко намаляване на седмичните почивки се компенсира с равностойна почивка, която се ползва *без прекъсване* преди края на третата седмица след въпросната седмица.

Когато две намалени седмични почивки се ползват последователно в съответствие с трета алинея, следващата седмична почивка се предшества от почивка, ползвана като компенсация за тези две намалени седмични почивки.

8. Всяка почивка, ползвана като компенсация за намалена седмична почивка, се включва към друга почивка от поне девет часа.

9. Нормалните седмични почивки и всяка седмична почивка от повече от 45 часа, ползвана като компенсация за предишни намалени седмични почивки, не се ползва в превозно средство. Тя се ползва при подходящо, съобразено с особеностите на пола настаняване в подходящи условия за спане и санитарни съоръжения.

Всички разходи за настаняване извън кабината на превозното средство се покриват от работодателя.

10. Транспортните предприятия организират работата на водачите по такъв начин, че те да могат да се върнат в експлоатационния център на работодателя, където са нормално базирани и където започва седмичната им почивка, в Обединеното кралство и, в случая на Съюза, в държавата членка на установяване на работодателя, или да се върнат на мястото си на пребиваване в рамките на всеки период от четири последователни седмици, за да ползват поне една нормална седмична почивка или една седмична почивка от повече от 45 часа като компенсация за намалена седмична почивка.

Когато обаче водачът е ползвал две последователни намалени седмични почивки в съответствие с параграф 7, транспортното предприятие организира работата на водача по

такъв начин, че той да може да се върне още преди началото на нормалната седмична почивка от повече от 45 часа, ползвана като компенсация.

Предприятието документира начина, по който изпълнява това задължение, и съхранява документацията в своите помещения, за да я предостави при поискване от контролните органи.

11. Седмична почивка, която попада в две седмици, може да бъде отчетена през всяка една от седмиците, но не и в двете.

12. Чрез дерогация, когато водач придружава превозно средство, което се транспортира с ферибот или влак, и ползва нормална дневна почивка или намалена седмична почивка, тази почивка може да бъде прекъсвана не повече от два пъти за други дейности с обща продължителност не повече от един час. По време на посочената нормална дневна почивка или намалена седмична почивка водачът трябва да има достъп до спална кабина, койка или кушетка.

По отношение на нормалните седмични почивки тази дерогация се прилага само за пътувания с ферибот или влак, когато:

- (a) пътуването е с планирана продължителност 8 часа или повече; и
- (b) водачът има достъп до спална кабина във ферибота или във влака.

13. Всяко време, прекарано в пътуване до мястото на поемане на управлението на превозното средство, попадащо в обхвата на настоящия раздел, или при завръщане от такова място, когато превозното средство не се намира в дома на водача, нито в експлоатационния център на работодателя, където водачът нормално е базиран, не се отчита за почивка или прекъсване, освен ако водачът не е на ферибот или влак и има достъп до спална кабина, койка или кушетка.

14. Всяко време, прекарано от водача в управление на превозното средство, което попада извън обхвата на настоящия раздел, до или от превозно средство, което попада в обхвата на настоящия раздел и което не се намира нито в дома на водача, нито в оперативната централа на работодателя, където водачът нормално е базиран, се счита за друга работа.

Член 7 — Отговорност на автомобилните превозвачи на товари

1. Автомобилен превозвач на товари на страна не плаща на водачите, които са наети от него или са предоставени на негово разположение, никакви възнаграждения, дори под формата на премии или добавки към заплатата, свързани с пропътуваните разстояния, скоростта на доставката и/или количеството превозени стоки, ако такова възнаграждение е от естество да застраши безопасността на движението по пътищата и/или насърчава нарушение на настоящия раздел.

2. Автомобилен превозвач на товари на всяка от страните организира автомобилните превози и надлежно инструктира членовете на екипажи по такъв начин, че те да са в състояние да спазват разпоредбите на настоящия раздел.

3. Автомобилен превозвач на товари на всяка от страните отговаря за нарушения, извършени от водачи на превозвача, дори ако нарушението е било извършено на територията на другата страна.

Без да се засяга правото на страните да търсят пълна отговорност от автомобилните превозвачи на товари, страните могат да определят тази отговорност като условна при нарушаване на параграфи 1 и 2 от страна на превозвача. Страните могат да вземат предвид всяко доказателство, че автомобилният превозвач на товари не може основателно да бъде държан отговорен за извършеното нарушение.

4. Автомобилните превозвачи на товари, изпращачите, спедиторите, основните изпълнители, подизпълнителите и агенциите за наемане на водачи гарантират, че постигнатото споразумение по договор по отношение на транспортния график е съобразено с настоящия раздел.

5. Автомобилен превозвач на товари, който използва превозни средства, които са снабдени със записващо оборудване, отговарящо на изискванията на част Б, раздел 4, член 2, букви е), ж) или з) и което попада в обхвата на настоящия раздел:

- (i) осигурява записването на всички данни от оборудването на превозното средство и от картата на водача на предвидените от страната интервали и почестото извличане на съответните данни, с цел осигуряване на извличането на всички данни относно дейностите, извършени от или за този автомобилен превозвач на товари; и
- (ii) осигурява съхранението на всички извлечени данни от оборудването на превозното средство и от картата на водача в продължение на най-малко 12 месеца след записването им и при поискване от страна на инспектор осигурява достъп до тези данни пряко или дистанционно от помещенията на автомобилния превозвач на товари.

За целите на настоящия параграф „извличане“ се тълкува в съответствие с определението в част В, раздел 2, член 2, параграф 2, буква з).

Максималният период, в рамките на който съответните данни се извличат съгласно подточка i) от настоящия параграф, е 90 дни за данните от оборудването на превозното средство и 28 дни за данните от картата на водача.

Член 8 — Изключения

1. При условие че пътната безопасност не е застрашена и за да се позволи превозното средство да достигне подходящо място за престой, водачът може да се отклони от разпоредбите на членове 4—6, доколкото това е необходимо, за да се осигури безопасността на лицата, на превозното средство или на неговия товар. Водачът посочва причината за такова отклонение в регистрационния лист на уредите за регистриране на данните за движението или на разпечатката от записващото устройство или в графика на своите дежурства най-късно при пристигането в подходящото място за престой.

2. При условие че безопасността на движението по пътищата не е застрашена, при извънредни обстоятелства водачът може да се отклони от разпоредбите на член 4, параграфи 1 и 2 и член 6, параграф 2, като превиши дневното и седмичното време на управление с до един час, за да стигне до експлоатационния център на работодателя или до мястото на пребиваване на водача за ползване на седмична почивка.

При същите условия водачът може да превиши дневното и седмичното време на управление с до два часа, за да стигне до експлоатационния център на работодателя или до мястото на пребиваване на водача за ползване на нормална седмична почивка, при условие че непосредствено преди допълнителното управление е ползвано непрекъснато прекъсване от 30 минути.

Водачът ръчно посочва причината за това отклонение в регистрационния лист на записващото оборудване или на разпечатка от записващото оборудване, или в графика на своите дежурства най-късно при пристигането на желаното място или в подходящото място за престой.

Всеки период на удължаване се компенсира с равностойна почивка, ползвана наведнъж с друга почивка преди края на третата седмица след въпросната седмица.

3. При условие че безопасността на движението по пътищата не е застрашена, всяка от страните и, в случая на Съюза, всяка държава членка може да предостави изключения от членове 3—6 и да подложи такива изключения на своята територия или, със съгласието на другата страна, на територията на другата страна, на индивидуални условия, приложими за превоз със следните видове превозни средства:

- (a) превозни средства, които са собственост на или са наети без водач от публични органи за автомобилен превоз, който не конкурира частни автомобилни превозвачи на товари;
- (b) превозни средства, използвани или наети без водач от земеделски, градинарски, горски или рибарски предприятия за превоз на стоки в радиус от 100 километра от базата на предприятието;
- (c) земеделски трактори или горски трактори, използвани за земеделски или горски дейности в радиус от 100 километра от базата на предприятието, което притежава, е наело или е взело на лизинг превозното средство;
- (d) превозни средства или състави от превозни средства с максимално допустима маса, непревишаваща 7,5 тона, използвани от доставчици на универсални услуги за доставка на пратки като част от универсална услуга. Тези превозни средства се използват само в радиус от 100 километра от базата на предприятието и при условие че управлението на превозните средства не представлява основна дейност за водача;
- (e) превозни средства, използвани изключително на острови с площ, ненадвишаваща 2 300 кв. км, която не е свързана с останалата част от националната територия чрез мост, брод или тунел, отворен за ползване от моторни превозни средства;
- (f) превозни средства, използвани за превоз на стоки в радиус от 100 километра от базата на предприятието и задвижвани с природен или втечен газ или електричество, с максимално допустима маса, включително масата на ремаркетото или полуремаркетото, ненадвишаваща 7,5 тона;
- (g) превозни средства, използвани във връзка с канализация, защита от наводнения, услуги по поддръжка на водоснабдяването, снабдяването с газ и електроснабдяването, поддръжка на пътищата и контрол по пътищата, събиране на битови отпадъци от врата до врата, телеграфни и телефонни услуги, радио- и

телевизионно излъчване и откриване на радио- и телевизионни предавателни или приемници;

- (h) специализирани превозни средства, превозващи цирково и панаирно оборудване;
- (i) специално оборудвани превозни средства по транспортен проект, които служат основно като образователно средство в неподвижно състояние;
- (j) превозни средства, използвани за събиране на мляко от фермите и/или за връщане във фермите на млечни контейнери или млечни продукти, предназначени за храна за животни;
- (k) специализирани превозни средства за превоз на пари и/или скъпоценности;
- (l) превозни средства, използвани за превоз на животински отпадъци и животински трупове, които не са предназначени за консумация от човека;
- (m) превозни средства, използвани изключително на пътища вътре в транспортни възли, като пристанища, интермодални и железопътни терминали;
- (n) превозни средства, използвани за превоз на живи животни от фермите до местните пазари и обратно или от пазарите до местните кланици в радиус от 100 километра;
- (o) превозни средства или състави от превозни средства, превозващи строителни машини за нуждите на строително предприятие в радиус до 100 километра от базата на предприятието, при условие че управлението на превозните средства не представлява основна дейност за водача; и
- (p) превозни средства, използвани за доставяне на готова бетонна смес.

4. При условие че условията на труд на водачите и безопасността на движението по пътищата не са застрашени и че са спазени ограниченията, посочени в част Б, раздел 3, член 3, дадена страна и, в случая на Съюза, държава членка може да предостави временни изключения за прилагането на членове 4—6 от настоящия раздел по отношение на превозите, извършвани при изключителни обстоятелства, в съответствие с приложимата в страната процедура.

Временните изключения надлежно се обосновават и незабавно се съобщават на другата страна. Специализираният комитет по автомобилния превоз уточнява условията за това съобщаване. Всяка от страните незабавно публикува тази информация на публичен уебсайт и осигурява дейностите по нейното прилагане, за да се вземе предвид изключението, предоставено от другата страна.

Раздел 3. Работно време на мобилните работници

Член 1 — Обхват

1. Настоящият раздел се прилага за мобилни работници, наети от автомобилни превозвачи на товари от страните, които извършват пътуванията, посочени в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] от настоящото споразумение.

Настоящият раздел се прилага и за самостоятелно заети водачи на превозни средства.

2. Доколкото настоящият раздел съдържа по-специфични разпоредби по отношение на мобилните работници, извършващи дейности в автомобилния транспорт, той има предимство пред съответните разпоредби на член LPF.2.27.

3. Настоящият раздел допълва разпоредбите на част Б, раздел 2, които имат предимство пред разпоредбите на настоящия раздел.

4. Всяка от страните може да не прилага настоящия раздел по отношение на мобилните работници и самостоятелно заетите водачи, които извършват не повече от две двупосочни пътувания в съответствие с член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] от настоящото споразумение в рамките на един календарен месец.

5. Когато някоя от страните не прилага настоящия раздел съгласно параграф 4, тази страна уведомява другата страна.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел се прилагат следните определения:

(1) „работно време“ означава:

(a) по отношение на мобилните работници: времето от началото до края на работата, през което мобилният работник е на индивидуалното си работно място и на разположение на работодателя и упражнява своите функции или дейности, т.е.:

времето, предназначено за всички дейности в областта на автомобилния транспорт, и по-специално:

- (i) управление на превозното средство;
- (ii) товарене и разтоварване;
- (iii) помагане на пътниците да се качат на превозното средство и да слезат от него;
- (iv) почистване и техническа поддръжка; и
- (v) всяка друга работа, предназначена за осигуряване безопасността на превозното средство и неговия товар или за изпълнение на законови или подзаконови задължения, пряко свързани с извършвания конкретен превоз, включително наблюдение на товаренето и разтоварването, административни формалности с полиция, митници, имиграционни служби и др.,

- периодите, през които водачът не разполага свободно с времето си и е задължен да бъде на работното си място и да е в готовност да започне нормална работа, с някои задачи, свързани с изпълнение на дежурство, и по-специално през периодите на очакване на товарене или разтоварване, когато продължителността им не може да се предвиди предварително, т.е. преди отпътуване или точно преди действителното начало на въпросния период или съгласно общите условия, договорени между социалните партньори и/или съгласно законодателните условия в страните;

- (b) по отношение на самостоятелно заетите водачи се използва същото определение по отношение на времето от началото до края на работата, през което самостоятелно заетият водач е на работното си място и на разположение на клиента и упражнява своите функции или дейности, различни от общата административна работа, която не е пряко свързана с извършвания конкретен превоз.

Периодите на почивка по време на работа, посочени в член 4, периодите на почивка, посочени в член 5, и, без да накърнява законодателството на страните или споразуменията между социалните партньори при условие, че тези периоди следва да бъдат компенсирани или ограничени, периодите, в които е на разположение, посочени в точка 2 от настоящия член, се изключват от работното време;

- (2) „периоди на разположение“ означава:

- периодите, различни от свързаните с периодите на почивка по време на работа и периодите на почивка, през които мобилният работник не е задължен да бъде на работното си място, но трябва да бъде в състояние да отговаря на всички обаждания, за да започне да управлява или да възобнови управлението на превозното средство или да извърши друга работа. В частност такива периоди на разположение включват периодите, през които транспортният работник придружава превозното средство докато то е пренасяно с ферибот или влак, както и периодите на изчакване на границата или поради забрани за пътното движение.

- тези периоди и тяхната предполагаема продължителност трябва да се знаят предварително от мобилните работници, т.е. преди заминаване или точно преди самото начало на въпросния период, или съгласно общите условия, договорени между социалните партньори и/или съгласно законодателните условия в страните,

- по отношение на мобилните работници, които управляват превозното средство в екип: времето, което прекарват седнали до водача или върху кушетка, докато превозното средство е в движение;

- (3) „работно място“ означава:

- местоположението на основното място на дейност на автомобилен превозвач на товари, за който изпълнява задължения лицето, осъществяващо транспортни дейности в автомобилния транспорт, заедно с различните спомагателни места на дейност, без значение дали те се намират на същото място, където е централата или основното място на дейност;

- превозното средство, което се използва от лицето, осъществяващо транспортни дейности в автомобилния транспорт, когато изпълнява задълженията си; и

- всяко друго място, на което се извършват дейности, свързани с транспортиране;

(4) за целите на настоящия раздел „мобилен работник“ означава всеки работник, представляващ част от пътуващия персонал, в това число стажантите и чираците, чиито услуги се използват от предприятие, което извършва автомобилни транспортни услуги на пътници или стоки на територията на другата страна;

(5) „самостоятелно зает водач“ означава всяко лице, чието основно занимание е автомобилен превоз на стоки за чужда сметка или срещу възнаграждение, което има право да работи за себе си и което не е обвързано с работодател чрез трудов договор или чрез какъвто и да е друг вид йерархично трудово правоотношение, което свободно може да организира съответните трудови дейности, чийто доход зависи пряко от печалбата и което разполага със свободата да поддържа, самостоятелно или в сътрудничество с други самостоятелно заети водачи, търговски отношения с няколко клиенти.

По смисъла на настоящия раздел водачите, които не отговарят на тези изисквания, подлежат на същите задължения и се ползват със същите права като тези, предвидени за мобилните работници в настоящия раздел;

(6) „лице, осъществяващо мобилни транспортни дейности“ означава всеки мобилен работник или самостоятелно зает водач, който извършва такива дейности;

(7) „седмица“ означава периодът, включващ времето от 00:00 часа в понеделник до 24:00 часа в неделя;

(8) „нощно време“ означава период не по-малък от четири часа, определен от националното законодателство, между 00.00 часа и 07.00 часа; и

(9) „нощен труд“ означава всяка работа, извършвана нощно време.

Член 3 — Максимална продължителност на седмичното работно време

1. Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да гарантира, че средната продължителност на седмичното работно време не надвишава 48 часа. Максималната средна продължителност на седмичното работно време може да бъде удължена до 60 часа само ако в рамките на четиримесечен период не се надвишава средната продължителност на работно време от 48 часа на седмица.

2. Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да гарантира, че работното време за различните работодатели е сборът от работните часове. Работодателят в писмена форма изисква от съответния транспортен работник отчет за времето, през което е работил за друг работодател. Транспортният работник предоставя тази информация в писмена форма.

Член 4 — Почивки по време на работа

Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да гарантира, че, без да засягат разпоредбите на част Б, раздел 2 от настоящото приложение, лицата, осъществяващи транспортни дейности в автомобилния транспорт, при никакви обстоятелства не могат да работят в продължение на повече от шест последователни часа без почивка. Работното време следва да се прекъсва за почивка по време на работа от най-малко 30 минути, ако общият брой изработени часове е между 6 и 9 часа, и най-малко от 45 минути, ако общият брой изработени часове е повече от 9 часа.

Почивките по време на работа могат да се разделят на периоди, всеки от които е с продължителност най-малко 15 минути.

Член 5 — Почивки

За целите на настоящия раздел по отношение на чираците и стажантите, чиито услуги се използват от предприятие, което извършва автомобилни транспортни услуги на пътници или стоки на територията на другата страна, се прилагат същите разпоредби относно времето за почивка като за другите мобилни работници съгласно част Б, раздел 2 от настоящото приложение.

Член 6 — Нощен труд

Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да гарантира, че:

- (a) ако се полага нощен труд, дневното работно време не надвишава десет часа за всеки период от 24 часа; и
- (b) компенсацията за нощен труд се предоставя в съответствие с националните законодателни мерки, колективните трудови договори, споразуменията между социалните партньори и/или националната практика при условие, че тази компенсация няма да застраши пътната безопасност.

Член 7 — Дерогации

1. Поради обективни или технически причини, или причини, свързани с организацията на работата, могат да бъдат приети дерогации от членове 3 и 6 чрез колективни трудови договори, споразумения между социалните партньори или, когато това не е възможно, чрез закони, подзаконови и административни разпоредби, при условие че са проведени консултации със съответните представители на работодателите и на работниците и са положени усилия за насърчаване на всички подходящи форми на социалния диалог.

2. Възможността за дерогация от член 3 не може да води до определянето на референтен период, по-голям от шест месеца, за изчисляване на средната максимална продължителност на седмичното работно време от четиридесет и осем часа.

3. Специализираният комитет по автомобилния превоз уведомява за дерогациите, прилагани от дадена страна съгласно параграф 1.

Член 8 — Информирание и регистри

Всяка от страните гарантира, че:

- (a) мобилните работници са информирани относно съответните национални изисквания, вътрешните правила на автомобилния превозвач на товари и споразуменията между социалните партньори, в частност относно колективните трудови договори и всички фирмени споразумения, сключени въз основа на настоящия раздел; и
- (b) работното време на лицата, извършващи мобилни транспортни дейности, се регистрира. Регистрите се съхраняват за срок не по-малко от две години след края на разглеждания период. Отговорността за регистриране на работното време на

транспортните работници носят работодателите. При поискване те предоставят на транспортните работници копия от записите на изработените часове.

Член 9 — По-благоприятни разпоредби

Настоящият раздел не засяга правото на всяка от страните да прилага или въвежда закони, подзаконови и административни разпоредби, по-благоприятни за защитата на здравето и безопасността на лицата, извършващи транспортни дейности в автомобилния транспорт, или правото ѝ да улеснява или разрешава приложението на колективни трудови договори или други споразумения, сключени между социалните партньори, които са по-благоприятни за защитата на здравето и безопасността на транспортните работници. Тези правила се прилагат по недопускащ дискриминация начин.

Раздел 4. Използване на тахографи от водачите

Член 1 - Предмет и принципи

В настоящия раздел се определят изискванията към водачите, които попадат в обхвата на част Б, раздел 2 във връзка с използването на тахографите, предвидено в член ROAD 7, параграф 1, буква б) от настоящото споразумение.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел се прилагат определенията, установени в част Б, раздел 2, член 2.

В допълнение към определенията, посочени в параграф 1, за целите на настоящия раздел се прилагат следните определения:

- (a) „тахограф“ или „контролни уреди за регистриране на данните за движението“ означава уреди, предназначени да бъдат монтирани в пътни превозни средства, за да показват, регистрират, разпечатват, съхраняват и извеждат автоматично или полуавтоматично данни за движението, включително за скоростта, на тези превозни средства и за определени периоди на дейност на техните водачи;
- (b) „тахографски лист“ означава лист, който се поставя в аналогов тахограф и служи за запис и съхраняване на данни, върху който регистриращите устройства на аналоговия тахограф нанасят по непрекъснат начин информацията, която подлежи на регистрация;
- (c) „карта за тахограф“ означава карта с чип, предназначена за употреба с тахографа, която позволява идентифицирането от тахографа на титуляря на картата, както и прехвърлянето и съхраняването на данни;
- (d) „карта на водача“ означава карта за тахограф, издадена от компетентните органи на страна на конкретен водач, която идентифицира водача и служи за съхраняване на данни за дейността на водача;
- (e) „аналогов тахограф“ означава тахограф, отговарящ на спецификациите в приложение I към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета¹⁴⁰, както са приспособени в допълнение ROAD.B.4.1;
- (f) „дигитален тахограф“ означава тахограф, отговарящ на една от следните спецификации, както е адаптирано в допълнение ROAD.B.4.2:

---

¹⁴⁰Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета от 20 декември 1985 г. относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт

- приложение IB към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета, приложимо до 30 септември 2011 г.;
  - приложение IB към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета, приложимо от 1 октомври 2011 г.; или
  - приложение IB към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета, приложимо от 1 октомври 2012 г.;
- (g) „интелигентен тахограф 1“ означава тахограф, отговарящ на приложение IB към Регламент за изпълнение (ЕС) № 2016/799 на Комисията, приложимо от 15 юни 2019 г., както е приспособено в допълнение ROAD.B.4.3;
- (h) „интелигентен тахограф 2“ означава тахограф, отговарящ на следните изисквания:
- автоматично записване на преминаването на граница;
  - записване на дейностите по товарене и разтоварване;
  - записване на това дали превозното средство се използва за превоз на стоки или на пътници; и
  - както на спецификациите, които се определят в актовете за изпълнение, посочени в член 11, първа алинея от Регламент (ЕС) № 165/2014, както е адаптирано в решение на Специализирания комитет по автомобилния превоз;
- (i) „събитие“ означава необичайна операция, отчетена от дигиталния тахограф, която може да е резултат от опит за измама;
- (j) „невалидна карта“ означава карта, за която е установено, че е дефектна, при която първоначалното удостоверяване е неуспешно, за която началната датата на срока на валидност все още не е настъпила или чийто срок на валидност е изтекъл.

Член 3 — Използване на карти на водача

1. Картата на водача е лична.
2. Даден водач може да е титуляр на не повече от една валидна карта на водача и има право да използва само своята собствена персонализирана карта на водача. Водачът не може да използва карта на водача, която е повредена или е с изтекъл срок.

Член 4 — Издаване на карти на водача

1. Заявления за издаване на карти на водача се подават до компетентния орган в страната, в която е мястото на обичайното пребиваване на водача.
2. За целите на настоящия член „място на обичайно пребиваване“ означава мястото, в което дадено лице живее обичайно, т.е. през не по-малко от 185 дни всяка календарна година, поради лични или професионални връзки или, при лица без професионални връзки, поради личните му връзки, които са белег за тясна връзка между това лице и мястото, на което то живее.

Въпреки това за място на обичайно пребиваване на лице, чиито професионални връзки са с място, различно от това на личните му връзки, и което в резултат на това живее последователно на различни места, намиращи се в двете страни, се счита мястото на личните

му връзки, при условие че лицето се връща редовно на това място. Не е необходимо последното условие да е спазено, когато лицето живее в определена страна с цел изпълнение на работа с определена продължителност.

3. Водачите предоставят доказателство за мястото на обичайно си пребиваване по подходящ начин, като например карта за самоличност или друг валиден документ.

Член 5 — Подновяване на карти на водача

Когато водачът желае да поднови своята карта на водача, той подава заявление до компетентните органи на страната, в която е мястото на обичайното му пребиваване, не по-късно от 15 работни дни преди изтичането на срока на валидност на картата.

Член 6 — Използване на карти на водача и тахографски листове

1. Водачите използват тахографски листове или карти на водача всеки ден, през който управляват превозно средство, считано от момента на поемането му. Тахографският лист или картата на водача не могат да бъдат изваждани преди края на дневния работен период, освен ако има специално разрешение за това или това е необходимо за въвеждането на символа на държавата след преминаване на граница. Тахографският лист или картата на водача не могат да бъдат използвани за по-дълъг период от време от този, за който са предназначени.

2. Водачите пазят по подходящ начин тахографските листове и картите на водача и не могат да използват замърсени или повредени тахографски листове или карти на водача. Водачът осигурява в случай на проверка правилното изготвяне на разпечатка на данните от тахографа при поискване от служител на контролните органи, като се има предвид експлоатационният срок на уреда.

3. Когато в резултат на отсъствие от превозното средство водачът не е в състояние да използва тахографа, с който превозното средство е оборудвано, периодите, посочени в параграф 5, буква б), подточки ii), iii) и iv):

- (a) се вписват в тахографския лист ръчно, чрез автоматично регистриране или по друг начин, четливо и без зацапване на тахографския лист, ако превозното средство е оборудвано с аналогов тахограф; или
- (b) се вписват в картата на водача, като се използва приспособлението за ръчно въвеждане на данни, осигурено за тахографа, ако превозното средство е оборудвано с дигитален тахограф, интелигентен тахограф 1 или интелигентен тахограф 2.

Никоя от страните не налага на водачите изискване да представят формуляри, свидетелстващи за действията им във времето, когато не са били в превозното средство.

4. Когато на борда на превозното средство, оборудвано с дигитален тахограф, интелигентен тахограф 1 или интелигентен тахограф 2, има повече от един водач, всеки водач осигурява поставянето на своята карта на водача в правилния вход на тахографа.

Когато на борда на превозното средство, оборудвано с аналогов тахограф, има повече от един водач, водачите нанасят необходимите изменения в тахографските листове, така че съответната информация да бъде регистрирана в тахографския лист на водача, който действително управлява превозното средство.

5. Водачите:
- (a) осигуряват съответствието на часовото време, регистрирано върху тахографския лист, с официалното време в държавата на регистрацията на превозното средство;
  - (b) задействат превключвателните механизми, които позволяват да се регистрират отделно и различимо следните периоди от време:
    - (i) под символа : време на управление на превозното средство,
    - (ii) под символа: „друга работа“, което означава всяка дейност, различна от управление на превозното средство по смисъла на част Б, раздел 3, член 2, както и всяка работа за същия или друг работодател в транспортния сектор или извън него,
    - (iii) под символа: „период на разположение“ по смисъла на част Б, раздел 3, член 2, буква б),
    - (iv) под символа : почивка по време на работа, почивка, годишен отпуск или отпуск по болест, и
    - (v) под символа за „ферибот/влак“: В допълнение към символа : период на почивка, прекаран на ферибот или влак, съгласно изискванията на част Б, раздел 2, член 6, параграф 12.
6. Всеки водач на превозно средство, оборудвано с аналогов тахограф, въвежда следните данни върху своя тахографски лист:
- (a) в началото на използването на тахографския лист — фамилното и собственото си име;
  - (b) датата и мястото, където започва използването на тахографския лист, и датата и мястото, където приключва използването;
  - (c) регистрационния номер на всяко превозно средство, което е определено за водача, както в началото на първото пътуване, регистрирано върху тахографския лист, така и впоследствие в случай на смяна на превозното средство по време на използването на тахографския лист;
  - (d) показанието на сумирация брояч за изминатото разстояние:
    - (i) в началото на първото пътуване, регистрирано върху тахографския лист,
    - (ii) в края на последното пътуване, регистрирано върху тахографския лист,
    - (iii) в случай на смяна на превозното средство по време на работния ден — показанието на брояча на първото определено за водача превозно средство и показанието на следващото превозно средство;
  - (e) часът на всяка смяна на превозно средство; и
  - (f) символите на държавите, в които започва и приключва дневното работно време. Водачът също така въвежда символа на държавата, в която влиза след преминаване на граница на държава — членка на ЕС и на Обединеното кралство, в началото на първото си спиране в тази държава членка или в Обединеното кралство. Това първо спиране се извършва на най-близкото възможно място за спиране на или след границата. Когато преминаването на границата се осъществява с ферибот или влак, водачът въвежда символа на държавата в пристанището или гарата на пристигане.

7. Водачът въвежда в дигиталния тахограф символите на държавите, в които започва и приключва дневният работен период.

От 2 февруари 2022 г. водачът също така въвежда символа на държавата, в която влиза след преминаване на граница на държава членка, и на Обединеното кралство, в началото на първото си спиране в тази държава членка или в Обединеното кралство. Това първо спиране се извършва на най-близкото възможно място за спиране на или след границата. Когато преминаването на границата се осъществява с ферибот или влак, водачът въвежда символа на държавата в пристанището или гарата на пристигане.

Държава членка или Обединеното кралство може да изиска от водачите на превозни средства, осъществяващи превози на нейна/негова територия, да добавят по-подробни географски данни към символа на държавата, при условие че всяка от страните е уведомила предварително другата страна за тези подробни географски данни.

Не е необходимо водачите да въвеждат информацията, посочена в първото изречение на първата алинея, ако тахографът автоматично регистрира тези данни за местоположението.

Член 7 — Правилно използване на тахографите

1. Транспортните предприятия и водачите осигуряват правилното функциониране и използване на дигиталните тахографи и на картите на водача. Когато транспортните предприятия и водачите използват аналогови тахографи, те осигуряват правилното им функциониране и правилното използване на тахографските листове.

2. Забранява се подправянето, прикриването, укриването или унищожаването на данни, регистрирани върху тахографския лист или съхранени в тахографа или върху картата на водача, или на разпечатки от тахографа. Забранява се и всякакво манипулиране на тахографа, тахографския лист или картата на водача, което може да доведе до подправяне, укриване или унищожаване на данни и/или разпечатана информация. Забранява се в превозното средство да се намира каквото и да е устройство, което може да се използва за тази цел.

Член 8 — Откраднати, изгубени или повредени карти на водача

1. Издаващите органи на страните съхраняват данни за издадените, откраднатите, изгубените и повредените карти на водача за срок, не по-кратък от срока на тяхната валидност.

2. Ако картата на водача е повредена или неисправна, водачът я връща на компетентния орган в държавата, в която е мястото на обичайното му пребиваване. В случай на кражба на картата на водача той трябва да я декларира официално пред компетентните органи на държавата, в която е станала кражбата.

3. Всеки случай на изгубена карта на водача се докладва чрез подаване на официална декларация до компетентните органи в страната, която е издала картата, и до компетентните органи в страната, в която е мястото на обичайното пребиваване на водача, когато тя е различна.

4. Когато карта на водача е повредена, неисправна, изгубена или открадната, водачът подава в срок от седем дни заявление за нейната замяна до компетентните органи в страната, в която е мястото на обичайното му пребиваване.

5. При обстоятелствата, изложени в параграф 4, водачът може да продължи да управлява превозното средство без карта на водача за максимален период от 15 дни или за по-дълъг период, ако това се налага за връщането на превозното средство в неговия гараж, при условие че водачът може да докаже, че е невъзможно да представи или използва картата през този период.

Член 9 — Повредени карти на водача и тахографски листове

1. При повреждане на тахографски лист с регистрирани данни или на карта на водача съответният водач прикрепва повредения тахографски лист или повредената карта на водача към всеки резервен тахографски лист, използван за замяна.

2. Когато картата на водача е повредена, неизправна, изгубена или открадната, водачът:

(a) в началото на пътуването си разпечатва характеристиките на превозното средство, което управлява, и въвежда в тази разпечатка:

(i) данни, които позволяват идентифицирането на водача (име, номер на картата на водача или на свидетелството за управление на МПС), включително подпис на водача; и

(ii) периодите, посочени в член 6, параграф 5, буква б), подточки ii), iii) и iv);

(b) в края на пътуването разпечатва информацията, свързана с периодите, регистрирани от тахографа, регистрира всички периоди на друга работа, периоди на разположение или почивка след момента на разпечатването в началото на пътуването, ако това не е регистрирано от тахографа, и отбелязва на този документ данните, които позволяват идентифицирането на водача (име, номер на картата на водача или на неговото свидетелство за управление на МПС), включително подписа му.

Член 10 — Записи, извършвани от водача

1. Когато водачът управлява превозно средство, на което е монтиран аналогов тахограф, той трябва да е в състояние да представи по искане на оправомощен служител на контролен орган:

(i) тахографските листове за текущия ден и за предходните 28 дни;

(ii) картата на водача, ако има такава; и

(iii) всички ръчни записи и разпечатки, направени през текущия ден и предходните 28 дни.

2. Когато водачът управлява превозно средство, оборудвано с дигитален тахограф, интелигентен тахограф 1 или интелигентен тахограф 2, той трябва да е в състояние да представи по искане на оправомощен служител на контролен орган:

(i) картата на водача;

(ii) всички ръчни записи и разпечатки, направени през текущия ден и предходните 28 дни; и

- (iii) тахографските листове за същия период като посочения в подточка ii), през който той е управлявал превозно средство, оборудвано с аналогов тахограф.

От 31 декември 2024 г. периодът от 28 дни, посочен в параграф 1, подточки i) и ii) и в параграф 2, подточка ii), се заменя с 56 дни.

3. Оправомощените служители на контролен орган могат да проверяват спазването на част Б, раздел 2 чрез анализ на тахографските листове, на показваните, разпечатаните или извлечените данни, които са регистрирани от тахографа или от картата на водача, или ако това е невъзможно, чрез анализ на всеки друг съпътстващ документ, с който се оправдава неспазването на дадена разпоредба от същия раздел.

Член 11 — Процедури за водачите при неизправни уреди

Докато тахографът не е годен за експлоатация или е неизправен, водачът отбелязва данните, позволяващи той да бъде идентифициран (име, номер на картата на водача или номер на свидетелството за управление на МПС), включително подпис, както и информация за различните периоди от време, които не се регистрират от тахографа или за които от тахографа не са правени разпечатки по правилен начин:

- (a) върху тахографския лист или листове; или
- (b) върху временен лист, който се прикрепва към тахографския лист или се съхранява заедно с картата на водача.

Член 12 - Мерки за изпълнение

1. Всяка от страните приема всички подходящи мерки, за да осигури спазването на разпоредбите на част Б, раздели 2—4, по-специално като осигурява ежегодно подходящо равнище на пътни проверки и проверки, извършвани в помещенията на предприятията, обхващащи голяма и представителна извадка от мобилни работници, водачи на превозни средства, предприятия и превозни средства от всички транспортни категории, попадащи в обхвата на тези раздели.

Компетентните органи във всяка от страните организират проверките така, че:

- (i) през всяка календарна година да се проверяват минимум 3 % от отработените дни от водачите на превозни средства, попадащи в обхвата на част Б, раздел 2; и
- (ii) най-малко 30 % от общия брой проверени работни дни да се проверяват на пътя и най-малко 50 % — в помещенията на предприятията.

Пътните проверки обхващат:

- (i) дневните и седмичните периоди на управление, прекъсванията и дневните и седмичните почивки;
- (ii) тахографските листове от предходните дни, които трябва да бъдат на борда на превозното средство, и/или данните, съхранявани за същия период върху картата на водача и/или в паметта на тахографа и/или върху разпечатките, когато това се изисква; и

- (iii) правилното функциониране на тахографа.

Тези проверки се извършват без дискриминация между превозните средства, предприятията и водачите, независимо дали те пребивават в страната или не и независимо от произхода или местоназначението на пътуването или от вида на тахографа.

Проверките в помещенията на предприятията включват, в допълнение към обхванатото при пътните проверки:

- (i) седмични периоди на почивка и периоди на управление между периодите на почивка;
- (ii) ограниченията, наложени за четиринадесетдневните периоди на управление;
- (iii) компенсацията за намалени седмични почивки в съответствие с част Б, раздел 2, член 6, параграфи 6 и 7; и
- (iv) използването на тахографски листове и/или на данни от оборудването на превозното средство и от картата на водача и на разпечатки, и/или организацията на работното време на водачите.

2. Ако при пътна проверка на водача на превозното средство, регистрирано на територията на другата страна, са налице основания да се счита, че са извършени нарушения, които не могат да се установят по време на проверката поради липса на достатъчно данни, компетентните органи във всяка от страните си оказват взаимна помощ за изясняване на ситуацията. В случаите, в които за тази цел компетентните органи в дадена страна извършват проверка в помещенията на предприятието, резултатите от тази проверка се съобщават на компетентните органи на другата страна.

3. Компетентните органи в страните работят в сътрудничество помежду си при организирането на съгласувани проверки на пътя.

4. Всяка страна въвежда система за оценка на риска за предприятията въз основа на относителния брой и тежестта на нарушенията, посочени в допълнение ROAD.A.1, и на всички нарушения, включени в списъка, съставен от Специализирания комитет по автомобилния превоз съгласно част А, раздел 1, член 6, параграф 3, които отделно предприятие е извършило.

5. Предприятията с висока степен на риск се проверяват по-щателно и по-често.

6. Всяка страна и, в случая на Съюза, всяка държава членка дава възможност на своите компетентни органи да налагат санкция на автомобилен превозвач на товари и/или на водач за нарушение на приложимите разпоредби относно времето на управление, почивките по време на работа и периодите на почивка, установени на нейна територия и за които все още не е наложена санкция, дори когато това нарушение е било извършено на територията на другата страна или, в случая на Съюза, на територията на държава членка или на трета държава.

Приложение I към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

- (a) В раздел III (Изисквания относно конструкцията на контролния уред за регистриране на данните за движението на автомобилите), в точка 4.1 от подраздел в) (Записващи устройства) „член 15, параграф 3, второ тире, букви б), в) и г) от регламента“ се замества с „подточки ii), iii) и iv) от член 6, параграф 5, буква б) от част Б, раздел 4 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.“
- (b) В раздел III (Изисквания относно конструкцията на контролния уред за регистриране на данните за движението на автомобилите), в точка 4.2 от подраздел в) (Записващи устройства) „член 15 от регламента“ се замества с „член 6, параграф 5 от част Б, раздел 4 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.“
- (c) В раздел IV (Тахографски листове), в третата алинея на параграф 1 в подраздел а) (Общи положения) „член 15, параграф 5 от регламента“ се замества с „част Б, раздел 4, член 6, параграф 6 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.
- (d) В раздел V (Инсталиране на записващо оборудване), в параграф 5, първа алинея „настоящият регламент“ се замества с „част Б, раздел 4 и част В, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.
- (e) В раздел V (Инсталиране на записващо оборудване), в параграф 5, трета алинея „част А от приложение II към Директива 70/156/ЕИО на Съвета“ се замества с „Консолидираната резолюция за конструкцията на превозните средства (R.E.3)“ и „Регламента“ се замества с „част В, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.
- (f) В раздел VI (Проверки и прегледи), в текста преди параграф 1 след „държавите членки“ се вмъква „и Обединеното кралство“.
- (g) В раздел VI (Проверки и прегледи), във втората алинея на параграф 1 (Сертифициране на нови или поправени устройства), след „държавите членки“ се вмъква „и Обединеното кралство“, а „регламента и приложенията“ се замества с „част Б, раздел 4 и част В, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.

- (h) В раздел VI (Проверки и прегледи), параграф 3 (Периодични прегледи), буква б) след „държавите членки“ се вмъква „и Обединеното кралство“.

Допълнение ROAD.B.4.2: Приспособяване на техническите спецификации на дигитален тахограф

Приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета, в това число допълненията към него, въведено с Регламент (ЕО) № 2135/98 на Съвета, се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

1. В случая на Обединеното кралство позоваванията на „държава членка“ се заместват със „страна“, с изключение на препратките в подраздел IV (Конструктивни и функционални изисквания относно тахографските карти), точка 174 и подраздел VII (Издаване на картите), точка 268а;

2. „Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета“ и „Регламент (ЕО) № 561/2006“ се заместват с „част Б, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“;

Раздел І (Определения) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

3. Буква ф) се заменя със следното:

„ф) „действителна обиколка на колелата“ означава средната стойност от разстоянията, изминати от всяко от колелата, задвижващи превозното средство (двигателните колела) за времето на едно пълно завъртане. Измерването на тези разстояния се извършва при стандартни условия на изпитване, както е определено съгласно изискване 414, и се изразява във вида „l = ... mm“. Производителите на превозни средства могат да заменят измерването на тези разстояния с теоретично изчисление, което взема предвид разпределянето на теглото на превозното средство върху осите в състояние без товар и в движение, а именно с охлаждаща течност, смазочни материали, гориво, инструменти, резервно колело и водач. Методите на това теоретично изчисление подлежат на одобряване от компетентен орган в страна и могат да бъдат приложени само преди пускането на тахографа;“

4. В буква бб) позоваването на „Директива 92/6/ЕИО на Съвета“ се заменя с „приложимите закони на всяка от страните“.

5. Буква ии) се заменя със следното:

„сертифициране за сигурност“ означава: процесът, чрез който организация за сертифициране по единни критерии удостоверява, че уредите за регистриране на данните за движението (или компонент от тях) или изследваната тахографска карта отговарят на изискванията за сигурност, формулирани в съответните профили за защита;

6. В буква мм) позоваването на „Директива 92/23/ЕИО“ се заменя с „правило № 54 на ИКЕ на ООН“.

7. В буква нн) бележка под линия 17 се заменя със следното:

„идентификационен номер на превозното средство“ означава фиксирана комбинация от знаци, приписана на всяко превозно средство от производителя, която се състои от два раздела: първия, състоящ се от не повече от шест знака (букви или цифри), показващи общите характеристики на превозното средство, и по-специално типа и модела; втория, състоящ се от

осем знака, от които първите четири могат да бъдат букви или цифри, а останалите четири само цифри, предоставящ, заедно с първия раздел, ясна идентификация на определено превозно средство.“

8. В буква сс), първото тире се заменя със следното:

„- инсталиран и използван единствено в превозни средства от тип М1 и N1, както са определени в Консолидираната резолюция за конструкцията на превозните средства (R.E.3);“;

Раздел II (Общи характеристики и функции на уредите за регистриране на данните за движението) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

9. Последната алинея от точка 004 се заличава.

Раздел III (Конструктивни и функционални изисквания относно уредите за регистриране на данните за движението) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

10. В точка 065 позоваването на „Директива 2007/46/ЕО“ се заменя с „Консолидираната резолюция за конструкцията на превозните средства (R.E.3)“.

11. В точка 162 позоваването на „Директива 95/54/ЕО от 31 октомври 1995 г., извършваща привеждане в съответствие с техническия прогрес на Директива 72/245/ЕИО на Съвета“ се заменя с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

Раздел IV (Конструктивни и функционални изисквания относно тахографските карти) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

12. В параграф 174, позоваването на „УК: Обединеното кралство“ се заменя с „За Обединеното кралство отличителният знак е УК.“

13. В точка 185 позоваването на „територията на Общността“ се заменя с „територията на Съюза и на Обединеното кралство“.

14. В точка 188 позоваването на „Директива 95/54/ЕО на Комисията от 31 октомври 1995 г.“ се заменя с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

15. Последната алинея от точка 189 се заличава.

Раздел V (Инсталиране на записващо оборудване) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

16. В параграф 250а позоваването на „Регламент (ЕО) № 68/2009“ се заменя с „Допълнение 12 в настоящото приложение“.

Раздел VI (Контрол, инспектиране и ремонти) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

17. Уводното изречение се заменя със следното:

„Изискванията относно обстоятелствата, при които пломбите могат да бъдат свалени, както е посочено в част В, раздел 2, член 5, параграф 5 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна, са определени в глава V, параграф 3 от настоящото приложение“.

18. В подраздел 1 (Одобрение на монтьорите или цеховете) позоваването на „член 12, параграф 1 от настоящия регламент“ се заменя с „част В, раздел 2, член 8 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.

Раздел VII (Издаване на картите) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

19. В точка 268а след „държавите членки“, където и да се среща, се вмъква „и Обединеното кралство“.

Раздел VIII (Типово одобрение на уредите за регистриране на данните за движението и на тахографските карти) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

20. В точка 271 се пропуска „ съгласно член 5 на настоящия регламент“.

Допълнение 1 (Речник на данните) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

21. В точка 2.111 позоваването на „Директива 92/23/ЕИО от 31.3.1992 г., ОВ L 129, стр. 95“ се заменя с „правило № 54 на ИКЕ на ООН“.

Допълнение 9 (Типово одобрение — Списък на минимално изискваните изпитания) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

22. В подточка 5.1 от раздел 2 (Изпитания за функциониране на блока, монтиран на превозното средство) позоваването на „Директива 95/54/ЕО“ се заменя с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

23. В подточка 5.1 от раздел 3 (Изпитания за функциониране на датчика за движение) позоваването на „Директива 95/54/ЕО“ се заменя с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

Допълнение 12 (Адаптор за превозни средства от категории M1 и N1) от приложение ІБ към Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

24. В раздел 4 (Конструктивни и функционални изисквания към адаптора), точка 4.5 (Експлоатационни характеристики), ADA_023 „Директива 2006/28/ЕО на Комисията за адаптиране към техническия прогрес на Директива 72/245/ЕИО на Съвета“ се замества с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

25. В точка 5.1 от таблицата в подраздел 7.2 (Функционален сертификат) „Директива 2006/28/ЕО“ се замества с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

Допълнение ROAD.B.4.3: Приспособяване на техническите спецификации на интелигентен тахограф

Регламент за изпълнение (ЕС) № 2016/799 на Комисията, включително приложенията и допълненията към него, се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

1. В случая на Обединеното кралство позоваванията на „държава членка“ се заместват със „страна“, с изключение на позоваванията в подраздел 4.1, точка 229 и в раздел 7, точка 424;
2. „Регламент (ЕИО) № 3820/85“ и „Регламент (ЕО) № 561/2006“ се заместват с „част Б, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“;
3. „Регламент (ЕС) № 165/2014“ се замества с „част Б, раздел 4 и част В, раздел 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна, с изключение на позоваванията в подраздел 5.3, точка 402 и в раздел 7, точка 424“;
4. „Директива (ЕС) 2015/719“ и „Директива 96/53/ЕО на Съвета“ се заместват с „част В, раздел 1 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.

Раздел 1 (Определения) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

5. Буква ф) се заменя със следното:

„ф) „действителна обиколка на колелата“ означава:

средната стойност от разстоянията, изминати от всяко от колелата, задвижващи превозното средство (двигателните колела) за времето на едно пълно завъртане. Измерването на тези разстояния се извършва при стандартни условия на изпитване, както е определено съгласно изискване 414, и се изразява във вида „l = ... mm“. Производителите на превозни средства могат да заменят измерването на тези разстояния с теоретично изчисление, което взема предвид разпределянето на теглото на превозното средство върху осите в състояние без товар и в движение, а именно с охлаждаща течност, смазочни материали, гориво, инструменти, резервно колело и водач. Методите на това теоретично изчисление подлежат на одобряване от компетентен орган в страна и могат да бъдат приложени само преди пускането на тахографа;“;

6. В буква зз) позоваването на „Директива 92/6/ЕИО на Съвета“ се заменя с „приложимите закони на всяка от страните“;

7. В буква фф) позоваването на „Директива 92/23/ЕИО“ се заменя с „правило № 54 на ИКЕ на ООН“.

8. В буква тт) бележка под линия 9 се заменя със следното:

„идентификационен номер на превозното средство“ означава фиксирана комбинация от знаци, приписана на всяко превозно средство от производителя, която се състои от два раздела: първия, състоящ се от не повече от шест знака (букви или цифри), показващи общите характеристики на превозното средство, и по-специално типа и модела; втория, състоящ се от осем знака, от които първите четири могат да бъдат букви или цифри, а останалите четири само цифри, предоставящ, заедно с първия раздел, ясна идентификация на определено превозно средство.“;

9. В буква хх) първото тире се заменя със следното:

„- инсталиран и използван единствено в превозни средства от тип М1 и N1; както са определени в Консолидираната резолюция за конструкцията на превозните средства (R.E.3);“;

10. Буква ааа) се заличава;

11. В точка ввв) първата алинея се заменя с „15 юни 2019 г.“.

Раздел 2 (Общи характеристики и функции на уредите за регистриране на данните за движението) от приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

12. Последната алинея на параграф 7 от подраздел 2.1 се заличава.

Раздел 3 (Конструктивни и функционални изисквания за уредите за регистриране на данните за движението) от приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

13. В точка 200 от подраздел 3.20 второто изречение от третата алинея се заличава.

14. Точка 201 от подраздел 3.20 се заменя със следното:

„Блокът, монтиран на превозното средство, може също така да позволява прехвърлянето на следните данни посредством независима серийна връзка, използвана специално за тази цел, от опционална шина за връзка CAN (ISO 11898 Пътни превозни средства — обмен на цифрова информация — Управление на високоскоростна комуникационна мрежа (CAN)), така че тези данни да могат да бъдат обработени от други електронни устройства, монтирани на превозното средство:

— дата и час по координираното универсално време,

— скорост на превозното средство,

— общо разстояние, изминато от превозното средство (брояч на километрите),

— активната в момента дейност на водача и на помощник-водача,

— евентуално указание, че определена тахографска карта е въведена в четящото устройство „Водач“ и в четящото устройство „Помощник-водач“ и (при необходимост) информация относно идентифицирането на тези карти (номер и държава, която ги е издала).

Освен този минимален списък, могат да бъдат прехвърлени и други данни.

Когато контактният ключ на превозното средство е в положение ВКЛЮЧЕН ДВИГАТЕЛ, тези данни се излъчват постоянно. Когато контактният ключ е в положение СПРЯН ДВИГАТЕЛ, прехвърлянето продължава най-малко за данните, отнасящи се до промените на дейността на водача и на помощник-водача и/или поставянето или изваждането на определена тахографска карта. Ако тези данни не са били прехвърлени, когато контактният ключ на превозното средство е бил в положение СПРЯН ДВИГАТЕЛ, те се прехвърлят, когато контактният ключ се постави отново в положение ВКЛЮЧЕН ДВИГАТЕЛ.

Независимо от това, в случай че се предават лични данни е необходимо съгласието на водача.“

Раздел 4 (Конструктивни и функционални изисквания за тахографските карти) от приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

15. В точка 229 от подраздел 4.1 се добавя следната алинея:

„За Обединеното кралство отличителният знак е UK.“

16. В точка 237 „член 26.4 от Регламент (ЕС) №165/2014“ се замества с „част В, раздел 2, член 9, параграф 2 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“;

17. В точка 241 от глава 4, подраздел 4.4 от настоящото приложение позоваването на „територията на Общността“ се заменя с „територията на Съюза и на Обединеното кралство“;

18. Точка 246 от подраздел 4.5 се заличава.

Раздел 5 (Монтиране на уреди за регистриране на данните за движението) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

19. Точка 397 от подраздел 5.2 се заменя със следното:

397) Само за превозни средства от категория M1 и N1, които са оборудвани с адаптор в съответствие с допълнение 16 към настоящото приложение, и когато не е възможно да се включи цялата необходима информация, както е описано в изискване 396, може да се използва втора, допълнителна табелка. В такива случаи тази допълнителна табелка трябва да съдържа поне информацията съгласно последните четири тирета от изискване 396.“

20. В точка 402 от подраздел 5.3 „член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 165/2014“ се замества с „част В, раздел 2, член 5, параграф 3 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.“

Раздел 6 (Проверки, инспектиране и поправки) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

21. Уводното изречение се заменя със следното:

„Изискванията относно обстоятелствата, при които пломбите могат да бъдат свалени, са определени в глава 5.3 от настоящото приложение.“;

Раздел 7 (Издаване на карти) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

22. В точка 424 след позоваването на „държави членки“ се вмъква „и Обединеното кралство“, а позоваването на „член 31 от Регламент (ЕС) №165/2014“ се замества с „част В, раздел 2, член 13 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна“.

Допълнение 1 (Речник на данните) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

23. В точка 2.163 „Директива 92/23 (ЕИО)“ се заменя с „правило № 54 на ИКЕ на ООН“.

Допълнение 11 (Общи механизми за сигурност) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

24. В точка 9.1.4 (Равнище на съответното оборудване: бордови устройства) в бележката под CSM_78 „Регламент (ЕС) № 581/2010“ се замества с „част В раздел 2, член 7, параграф 5 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.“

25. В точка 9.1.5 (Равнище на вид оборудване: Тахографски карти) в бележката под CSM_89 „Регламент (ЕС) № 581/2010“ се замества с „част В раздел 2, член 7, параграф 5 от приложение ROAD-1 към Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна.“

Допълнение 12 (Определяне на местоположението въз основа на глобална навигационна спътникова система (GNSS) в Приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

26. Втората алинея от раздел 1 (Въведение) се заличава.

27. В раздел 2 (Спецификация на приемника на сигнали от GNSS) позоваването на „съвместимост с услугите, предоставяни по програмата „Галилео“ и програмата за Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS), определени в Регламент (ЕС) № 1285/2013 на Европейския парламент и на Съвета“ се заменя със „съвместимост със спътниковите системи за повишаване на точността (SBAS)“.

Допълнение 16 (Адаптор за превозни средства от категории M1 и N1) от приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/799 на Комисията се адаптира за целите на настоящия раздел, както следва:

28. В точка 5.1 в таблицата под раздел 7 (Одобрение на типа на уредите за регистриране на данните за движението в случаите, при които се използва адаптор) позоваването на „Директива 2006/28/ЕО“ се заменя с „правило № 10 на ИКЕ на ООН“.

- ЧАСТ В — Изисквания към превозните средства, които се използват за превоза на стоки в съответствие с член ROAD.8 от настоящото споразумение

Раздел 1. Тегло и размери

Член 1 - Предмет и принципи

Максималното тегло и размери на превозните средства, които могат да се използват за пътуванията, посочени в член ROAD.4 [Превоз на стоки между, през и в рамките на териториите на страните] от настоящото споразумение, са определените в допълнение ROAD.C.1.1.

Член 2 — Определения

За целите на настоящия раздел се прилагат следните определения:

- (a) „моторно превозно средство“ означава всяко превозно средство със собствен двигател, което се придвижва по шосе на собствен ход;
- (b) „ремарке“ означава всяко превозно средство, което е предназначено да бъде скачвано с моторно превозно средство, с изключение на полуремаркета, и което въз основа на своята конструкция и оборудване се използва за превоз на стоки;
- (c) „полуремарке“ означава всяко превозно средство, което е предназначено да бъде скачвано с моторно превозно средство по такъв начин, че част от него лежи върху моторното превозно средство и голяма част от неговото собствено тегло и от теглото на товара се поема от моторното превозно средство, и което въз основа на своята конструкция и оборудване се използва за превоз на стоки;
- (d) „комбинация от превозни средства“ означава:
  - автоvlak — моторно превозно средство и закачено към него ремарке, или
  - съчленено превозно средство — моторно превозно средство с прикачено към него;
- (e) „хладилно превозно средство“ означава всяко превозно средство, чиято фиксирана или сменяема надстройка е специално оборудвана за превоз на стоки при контролирана температура и с дебелина на всяка странична стена, включително изолацията, най-малко 45 mm;
- (f) „максимално допустими размери“ означава максималните размери на използваното превозно средство;
- (g) „максимално допустимо тегло“ означава максималното тегло на използваното натоварено превозно средство;
- (h) „максимално допустимо натоварване на ос“ означава максималното натоварване на ос или група оси на използваното натоварено превозно средство;
- (i) „тон“ означава теглото, упражнявано от маса един тон, отговаряща на 9,8 килонютона (kN);
- (j) „неделим товар“ означава товар, който не може да се дели на две и повече части с оглед да бъде превозен по шосе, тъй като това деление би довело до излишни

разходи или би породило риск от нанасяне на вреди, и който, поради своите размери или маса, не може да бъде превозван от моторно превозно средство, ремарке, автовлак или съчленено превозно средство, което да отговаря изцяло на изискванията на настоящия раздел;

- (k) „алтернативни горива“ означава горива или източници на захранване, които поне отчасти служат за заместител на изкопаемите нефтени източници при снабдяването с енергия на транспорта и имат потенциал да допринесат за неговата декарбонизация и да повишат екологичните показатели на транспортния сектор, състоящи се от:
  - (i) електроенергия, консумирана във всички видове електрически превозни средства;
  - (ii) водород;
  - (iii) природен газ, включително биометан, в газообразна форма (сгъстен природен газ — CNG) и втечнена форма (втечнен природен газ — LNG);
  - (iv) втечнен нефтен газ (LPG);
  - (v) механична енергия от бордови системи за съхранение/бордови източници, включително отпадна топлина;
- (l) „превозно средство на алтернативно гориво“ означава моторно превозно средство, задвижвано изцяло или частично от алтернативно гориво;
- (m) „превозно средство с нулеви емисии“ означава тежкотоварно превозно средство без двигател с вътрешно горене или с двигател с вътрешно горене, който отделя по-малко от 1 g CO²/kWh; и
- (n) „интермодален превоз“ означава превоз на един или повече контейнери или сменяеми каросерии с дължина от не повече от 45 фута, при който камионът, ремаркетото, полуремаркетото (със или без влекач), сменяемата каросерия или контейнерът се движи по път в началния и/или крайния етап от пътуването, а в останалите етапи използва железопътни, вътрешноводни или морски услуги.

Член 3 - Специални разрешителни

Превозни средства или комбинации от превозни средства, които надвишават максималните тегла и размери, посочени в допълнение Road.C.1.1, могат да бъдат допуснати за движение единствено на базата на специални разрешителни, които се издават без дискриминация от страна на компетентните органи, или на базата на подобни недискриминационни договорености, съгласувани за всеки отделен случай с органите на тези държави, където превозните средства или комбинациите от превозни средства превозват или възнамеряват да превозват неделими товари.

Член 4 - Местни ограничения

Настоящият раздел не изключва недискриминационното прилагане на разпоредбите за движение по пътищата, действащи във всяка от страните, които позволяват ограничаване на теглото и/или размерите на превозните средства по определени пътища или строителни конструкции.

Това включва възможността за налагане на местни ограничения по отношение на максимално допустимите размери и/или тегло на превозните средства, които могат да бъдат използвани в конкретни области или по конкретни пътища, когато инфраструктурата не е подходяща за дълги и тежкотоварни превозни средства, като например градски центрове, малки села или места, представляващи природна забележителност.

Член 5 - Аеродинамични елементи, прикрепени към задната част на превозни средства или комбинации от превозни средства

1. Превозните средства или комбинациите от превозни средства, оборудвани с аеродинамични елементи, могат да надхвърлят максималните дължини, предвидени в точка 1.1 на допълнение ROAD.C.1.1, за да е допустимо добавянето на такива елементи към задната част на тези превозни средства или комбинации от превозни средства. Превозните средства или комбинациите от превозни средства, оборудвани с такива елементи, са съобразени с точка 1.5 на допълнение ROAD.C.1.1 и надхвърлянето на максималните дължини не води до увеличаване на допустимата дължина в натоварено състояние на тези превозни средства или комбинации от превозни средства.

2. Аеродинамичните елементи, посочени в параграф 1, отговарят на следните условия на експлоатация:

- (a) при условия, в които е застрашена безопасността на други участници в движението или тази на водача, тези елементи се сгъват, прибират или отстраняват от водача;
- (b) когато дължината на аеродинамичните елементи и оборудване надвишава 500 mm в отворено положение, е възможно те да бъдат прибирани или сгъвани;
- (c) при тяхното използване по градските и междуградските пътни инфраструктури се отчитат специалните характеристики на районите, в които скоростта е по-малка или равна на 50 km/h и в които има по-голяма вероятност да се срещат уязвими участници в движението; и
- (d) в прибрано/сгънато положение те не надхвърлят максимално допустимата дължина с повече от 20 cm.

Член 6 - Аеродинамични кабинни

Превозните средства или комбинациите от превозни средства могат да надхвърлят максималните дължини, предвидени в точка 1.1 на допълнение ROAD.C.1.1, при условие че техните кабинни осигуряват подобрени аеродинамични характеристики, енергийна ефективност и безопасност. Превозните средства или комбинациите от превозни средства, оборудвани с такива кабинни, са съобразени с точка 1.5 на допълнение ROAD.C.1.1 и надвишаването на максималните дължини не води до увеличаване на товароносимостта на тези превозни средства.

Член 7 - Интермодален превоз

1. Максималните дължини, посочени в точка 1.1 от допълнение ROAD.C.1.1, при спазване на член 6, когато е приложимо, и максималното разстояние, посочено в точка 1.6 от допълнение ROAD.C.1.1, могат да бъдат надхвърлени с 15 cm за превозни средства или комбинации от превозни средства, които транспортират 45-футови контейнери или 45-футови сменяеми каросерии, празни или натоварени, при условие че автомобилният превоз на

въпросния контейнер или сменяема каросерия е част от интермодален превоз, извършен в съответствие с условията, определени от всяка от страните.

2. За интермодални превози максималното допустимо тегло на превозното средство за съчленени превозни средства с пет или шест оси може да бъде надвишено с два тона в комбинацията, посочена в точка 2.2.2, буква а) от допълнение ROAD.C.1.1, и с четири тона в комбинацията, посочена в точка 2.2.2, буква б) от допълнение ROAD.C.1.1. Максималното допустимо тегло на тези превозни средства не може да надвишава 44 тона.

Член 8 - Доказателство за съответствие

1. Като доказателство за съответствие с настоящия раздел върху обхванатите от него превозни средства трябва да е поставено едно от следните доказателства:

(а) комбинация от следните две табели:

- задължителна табела на производителя, т.е. пластина или етикет, поставен(а) от производителя върху превозното средство, съдържащ(а) основните технически характеристики, необходими за идентификацията на превозното средство, и предоставящ(а) на компетентните органи съответната информация за максимално допустимите маси в натоварено състояние; и
- табела, отнасяща се до размерите, доколкото е възможно поставена до задължителната табела на производителя и съдържаща следната информация:

(1) наименованието на производителя;

(2) идентификационен номер на превозното средство;

(3) дължина (L) на моторното превозно средство, на ремаркетото или на полуремаркетото;

(4) широчина (W) на моторното превозно средство, на ремаркетото или на полуремаркетото; и

(5) данни относно измерването на дължината на съчленените превозни средства:

— разстоянието (а) между предната част на моторното превозно средство и центъра на неговото устройство за скачване (теглич или седло); при седлови устройства с няколко точки за скачване трябва да се укажат минималните и максималните стойности ($a_{\min}$ и $a_{\max}$);

— разстоянието (b) между центъра на устройството за скачване на ремаркетото (пръстен на седловото устройство) или на полуремаркетото (централен болт) и задната част на ремаркетото или полуремаркетото; при наличие на няколко точки за скачване трябва да се укажат минималните и максималните стойности ($b_{\min}$ и $b_{\max}$).

Дължината на комбинацията от превозни средства е онази дължина, която е измерена, когато моторното превозно средство и ремаркетото или полуремаркетото са поставени в права линия.

(b) една табела, съдържаща информацията от двете табели, посочени в буква а);
или

(c) единен документ, издаден от компетентните органи на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, в която превозното средство е регистрирано или пуснато в движение, съдържащ същата информация като табелите, посочени в буква а). Той трябва да се съхранява на леснодостъпно за контрол и добре защитено място.

2. Ако характеристиките на превозното средство са престанали да съответстват на посочените в доказателството за съответствие, страната или, в случая на Съюза, държавата членка, в която превозното средство е регистрирано или пуснато в обращение, предприема необходимите стъпки, за да осигури промяната на доказателството за съответствие.

3. Табелите и документите, посочени в параграф 1, се признават от страните като доказателство за това, че превозното средство отговаря на изискванията на настоящия раздел.

Член 9 — Прилагане

1. Всяка от страните извършва специални измервания, за да определи превозните средства или комбинациите от превозни средства в движение, които има вероятност да са надхвърлили максималното допустимо тегло и които поради това следва да бъдат проверени от компетентните органи на страните, за да се осигури спазването на изискванията от настоящия раздел. Тези измервания могат да бъдат извършвани чрез автоматични системи, монтирани в пътните инфраструктури, или чрез бордово оборудване за претегляне, инсталирано на превозните средства. Инсталираното на борда оборудване за претегляне следва да е точно и надеждно, напълно оперативно съвместимо и съвместимо с всички видове превозни средства.

2. Страна не изисква инсталирането на бордово оборудване за претегляне на превозни средства или комбинации от превозни средства, които са регистрирани в другата страна.

3. Когато за установяване на нарушения на настоящия раздел и за налагане на санкции се използват автоматични системи, те подлежат на сертифициране. Когато тези автоматични системи се използват само за целите на разпознаването, не се изисква сертифициране.

4. В съответствие с част А, раздел 1, член 14 от настоящото приложение страните правят необходимото техните компетентни органи да обменят информацията относно нарушенията и санкциите, свързани с настоящия член.

8. ДОПЪЛНЕНИЕ ROAD.C.1.1: МАКСИМАЛНО ДОПУСТИМО ТЕГЛО И РАЗМЕРИ И ДРУГИ СВЪРЗАНИ С ТЯХ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕВОЗНИТЕ СРЕДСТВА

1. Максимално допустими размери на превозните средства (в метри; „m“)

1.1 Максимална дължина:

— моторно превозно средство	12,00 m
— ремарке	12,00 m
— съчленено превозно средство	16,50 m
— автовлак	18,75 m

1.2 Максимална ширина:

а) всички превозни средства, с изключение на превозните средства, посочени в буква б)	2,55 m
б) надстройки на хладилни превозни средства или контейнери, или сменяеми каросерии, транспортирани с превозни средства	2,60 m

<i>1.3 Максимална височина (за всички превозни средства)</i>	4,00 m
--	--------

1.4 Сменяеми надстройки и стандартизирани товарни единици, като например контейнери, са включени в размерите, определени в точки 1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7, 1.8 и 4.4

1.5 Всяко движещо се моторно превозно средство или комбинация от превозни средства трябва да може да завие в обсега на кръгов пръстен с външен радиус 12,50 m и вътрешен радиус 5,30 m

1.6 Максимално разстояние между оста на централния болт на седловото устройство и задната част на полуремаркетото

12,00 m

1.7 Максимално разстояние, измерено успоредно на надлъжната ос на автовлака, между предна крайна външна точка на товарното пространство зад кабината на водача и задна крайна външна точка на ремаркетото от комбинация от превозни средства, минус разстоянието между задната част на теглещото превозно средство и предната част на ремаркетото

15,65 m

1.8 Максимално разстояние, измерено успоредно на надлъжната ос на автовлака, между предна крайна външна точка на товарното пространство зад кабината на водача и задна крайна външна точка на ремаркетото от комбинация от превозни средства

16,40 m

2. Максимално допустима маса на превозното средство (в тонове)

2.1 Превозни средства, които са част от комбинация от превозни средства

2.1.1 Двусно ремарке 18 тона

2.1.2 Триосно ремарке 24 тона

2.2 Комбинация от превозни средства

За комбинациите от превозни средства, включително превозни средства на алтернативно гориво или с нулеви емисии, максималното допустимо тегло, предвидено в настоящия раздел, се увеличава с допълнително тегло, свързано с технологията на алтернативно гориво или технологията с нулеви емисии, съответно с максимум 1 тон и 2 тона.

2.2.1 Автовагонове с пет или шест оси

- а) двусно моторно превозно средство с триосно ремарке 40 тона
- б) триосно моторно превозно средство с двусно или триосно ремарке 40 тона

2.2.2 Съчленени превозни средства с пет или шест оси

- а) двусно моторно превозно средство с триосно полуремарке 40 тона
- б) триосно моторно превозно средство с двусно или триосно полуремарке 40 тона

2.2.3 Автовагонове с четири оси, съставени от двусно моторно превозно средство и двусно ремарке

36 тона

2.2.4 Съчленени превозни средства с четири оси, съставени от двусно моторно превозно средство и двусно полуремарке, при условие че разстоянието между осите на полуремаркетото е:

1,3 m или по-голямо, но не повече от 1,8 m

36 тона

е повече от 1,8 m 36 тона (+ 2 тона толеранс, когато максималното допустимо тегло на моторното превозно средство (18 тона) и максималното допустимо тегло на двойната ос на полуремаркетото (20 тона) са спазени и задвижващата ос е оборудвана със сдвоени гуми и пневматично или еквивалентно окачване)

2.3 Моторни превозни средства

За превозни средства на алтернативно гориво или с нулеви емисии, максимално допустимите маси, предвидени в подраздели 2.3.1 и 2.3.2, се увеличават с допълнителната маса, свързана с технологията на алтернативно гориво или технологията с нулеви емисии, съответно с максимум 1 тон и 2 тона.

2.3.1 Двусни моторни превозни средства

18 тона

2.3.2 Триосни моторни превозни средства

25 тона (26 тона когато задвижващата ос е оборудвана със сдвоени гуми и пневматично окачване или равностойно окачване, или когато всяка задвижваща ос е оборудвана със сдвоени гуми и максималното натоварване на всяка ос не надвишава 9,5 тона)

2.3.3 Четириосни моторни превозни средства с две задвижващи оси 32 тона, когато задвижващата ос е оборудвана със сдвоени гуми и пневматично или еквивалентно окачване или когато всяка задвижваща ос е оборудвана със сдвоени гуми и максималното натоварване на всяка ос не надвишава 9,5 тона

3. Максимално допустимо натоварване на ос на превозните средства (в тонове)

3.1 Единични оси

Единична незадвижваща ос 10 тона

3.2 Двойни оси на ремаркета и полуремаркета

Сумата от осевите натоварвания на двойна ос не трябва да надвишава долупосочените размери при разстояния между осите (d), както следва:

- по-малко от 1 m ($d < 1,0$)	11 тона
- между 1,0 m и под 1,3 m ($1,0 \leq d < 1,3$)	16 тона
- между 1,3 m и под 1,8 m ($1,3 \leq d < 1,8$)	18 тона
- 1,8 m или повече ($1,8 \leq d$)	20 тона

3.3 Тройни оси на ремаркета и полуремаркета

Сумата от натоварването на трите оси не трябва да надвишава долупосочените размери при разстояния между осите (d), както следва:

- 1,3 m или по-малко ($d \leq 1,3$)	21 тона
над 1,3 m и до 1,4 m ($1,3 < d \leq 1,4$)	24 тона

3.4 Задвижваща ос

Задвижваща ос на превозните средства, посочени в точки 2.2 и 2.3 11,5 тона

3.5 Двойна ос на моторни превозни средства

Сумата от осевите натоварвания на двойна ос не трябва да надвишава долупосочените размери при разстояния между осите (d), както следва:

- по-малко от 1 m ($d < 1,0$)	11,5 тона
- от или над 1,0 m, но под 1,3 m ($1,0 \leq d < 1,3$)	16 тона

- от или над 1,3 m, но под 1,8 m ($1,3 \leq d < 1,8$)

18 тона (19 тона, когато задвижващата ос е оборудвана със сдвоени гуми и пневматично или еквивалентно окачване, или

когато всяка задвижваща ос е оборудвана със сдвоени гуми

и когато максималното натоварване на всяка ос не надвишава 9,5 тона)

4. Други технически характеристики на превозните средства

4.1 Всички превозни средства

Теглото върху задвижващата ос или задвижващите оси на превозно средство или комбинация от превозни средства не трябва да бъде по-малко от 25 % от общото тегло в натоварено състояние на превозното средство или комбинацията от превозни средства.

4.2 Автовлакове

Разстоянието между задната ос на моторното превозно средство и предната ос на ремаркетото не трябва да бъде по-малко от 3,00 м

4.3 Максимално допустими маси в зависимост от разстоянието между колелата

Максимално допустимата маса в тонове на четириосно моторно превозно средство не може да надвишава повече от пет пъти разстоянието в метри между предната и задната ос на превозното средство.

4.4 Полуремаркета

Хоризонтално измереното разстояние между оста на централния болт и която и да е точка от предната част на полуремаркетото не може да надвишава 2,04 м.

Раздел 2. Изисквания към тахографи, карти на водачи и карти за монтаж и настройки

Член 1 — Предмет и принципи

В настоящия раздел се установяват изисквания към превозните средства, които попадат в обхвата на част Б, раздел 2 от настоящото приложение, във връзка с монтирането, изпитването и контрола на тахографи, предвидено в член ROAD 8, параграф 2 от настоящото споразумение.

Член 2 — Определения

1. За целите на настоящия раздел се прилагат определенията, установени в част Б, раздел 2, член 2 и раздел 4, член 2 от настоящото приложение.
2. В допълнение към определенията, посочени в параграф 1, за целите на настоящия раздел се прилагат следните определения:
  - (a) „бордово устройство“ означава тахографа с изключение на датчика за движение и кабелите за връзка с този датчик. Бордовото устройство може да се състои само от един блок или от няколко блока, които са разположени на различни места в превозното средство, при условие че това отговаря на изискванията на настоящия раздел относно сигурността; бордовото устройство включва, наред с другото, блок за обработване на данните, електронна памет, функция за измерване на времето, две устройства за интерфейс с карти с памет за водач и помощник-водач, принтер, екран, конектори и устройства, позволяващи въвеждането на данни от потребителя;
  - (b) „датчик за движение“ означава частта от тахографа, излъчваща сигнал, който е показателен за скоростта и/или изминатото разстояние от превозното средство;
  - (c) „контролна карта“ означава карта за тахограф, издадена от органите на една от страните на национален компетентен контролен орган, която идентифицира контролния орган и евентуално, конкретния негов служител, и която осигурява достъп до данните, съхранени в паметта на тахографа или в картата на водача и евентуално, в картите за монтаж и настройки, с цел тяхното прочитане, разпечатване и/или извличане;
  - (d) „карта за монтаж и настройки“ означава карта за тахограф, която се издава от органите на една от страните на определен за целта персонал на производител на тахографи, монтьор, производител на превозни средства или сервиз, одобрени от тази страна, чрез която се идентифицира титулярят на картата и която служи за изпитване, еталониране и активиране на тахографите и/или за извличане на данни от тях;
  - (e) „активиране“ означава фазата, по време на която тахографът става напълно функционален и може да извършва всички функции, включително и свързаните със сигурността, чрез използването на карта за монтаж и настройки;
  - (f) що се отнася до дигиталния тахограф, „еталониране“ означава актуализирането или потвърждаването на параметрите на превозното средство, които трябва да се запазят

в паметта чрез използването на карта за монтаж и настройки, включително данните за неговото идентифициране и неговите характеристики;

- (g) „извличане“ от дигитален или интелигентен тахограф означава копиране, заедно с електронния подпис, на част или на пълен набор от файловете с данни, записани в електронната памет на бордовото устройство или в паметта на картата за тахограф, при условие че при този процес не се изменят или изтриват записани данни;
- (h) „неизправност“ означава необичайна операция, отчетена от дигиталния тахограф, която може да е резултат от неправилно функциониране или повреда на уреда;
- (i) „монтиране“ означава инсталиране на тахограф в превозно средство;
- (j) „периодичен технически преглед“ означава поредица от операции, предназначени да се провери дали тахографът функционира правилно, дали неговите настройки отговарят на параметрите на превозното средство, както и дали към тахографа няма прикачени устройства за манипулиране;
- (k) „ремонт“ означава всеки ремонт на датчик за движение или на бордово устройство, който налага прекъсване на неговото електрическо захранване, прекъсване на връзката с други компоненти на тахографа или отваряне на тахографа или бордовото устройство;
- (l) „оперативна съвместимост“ означава капацитетът на системите и на стоящите в основата им стопански процеси за обмен на данни и споделяне на информация;
- (m) „интерфейс“ означава междусистемно устройство, осигуряващо средствата, чрез които системите могат да се свържат и да си взаимодействат;
- (n) „измерване на времето“ означава непрекъснат цифров запис на координираното универсално време и дата (UTC); и
- (o) „съобщителна система TACHOnet“ означава съобщителната система, която отговаря на техническите спецификации, определени в приложения от I до VII към Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/68 на Комисията от 21 януари 2016 г. относно общите процедури и спецификации, необходими за взаимното свързване на електронните регистри на картите на водачи¹⁴¹.

Член 3 - Монтиране

1. Тахографите, посочени в параграф 2, се монтират в превозните средства:
  - (a) когато максимално допустимата маса на превозното средство, включително всяко ремарке или полуремарке, надхвърля 3,5 тона; или
  - (b) от 1 юли 2026 г., когато максимално допустимата маса на превозното средство, включително всяко ремарке или полуремарке, надхвърля 2,5 тона.
2. Тахографите са:

---

¹⁴¹ ОВ L 15, 22.1.2016 г., стр. 51

(a) за превозни средства, въведени в експлоатация за първи път преди 1 май 2006 г. — аналогов тахограф;

(b) за превозни средства, въведени за първи път в експлоатация между 1 май 2006 г. и 30 септември 2011 г. — първата версия на цифровия тахограф;

(c) за превозни средства, въведени за първи път в експлоатация между 1 октомври 2011 г. и 30 септември 2012 г. — втората версия на цифровия тахограф;

(d) за превозни средства, въведени за първи път в експлоатация между 1 октомври 2012 г. и 14 юни 2019 г. — третата версия на цифровия тахограф;

(e) за превозни средства, регистрирани за първи път от 15 юни 2019 г. и до 2 години след влизането в сила на подробните спецификации, посочени в член 2, параграф 2, буква г от част Б, раздел 4 от настоящото приложение — интелигентен тахограф 1; и

(f) за превозни средства, регистрирани за първи път повече от 2 години след влизането в сила на подробните спецификации, посочени в член 2, параграф 2, буква з) от част Б, раздел 4 от настоящото приложение — интелигентен тахограф 2.

3. Всяка от страните може да освободи от прилагането на настоящия раздел превозните средства, посочени в част Б, раздел 2, член 8, параграф 3 от настоящото приложение.

4. Всяка от страните може да освободи от прилагането на настоящия раздел превозните средства, които се използват за превози, за които е предоставено изключение в съответствие с част Б, раздел 2, член 8, параграф 4 от настоящото приложение. Всяка от страните незабавно уведомява другата страна, когато използва настоящия параграф.

5. Не по-късно от три години от края на годината на влизане в сила на подробните технически спецификации на интелигентния тахограф 2, превозните средства, посочени в параграф 1, буква а), които са оборудвани с аналогов тахограф или с дигитален тахограф, трябва да бъдат оборудвани с интелигентен тахограф 2, когато с тях се осъществява дейност на територията на страна, различна от тази, в която са регистрирани.

6. Не по-късно от четири години след влизането в сила на подробните технически спецификации на интелигентния тахограф 2, превозните средства, посочени в параграф 1, буква а), които са оборудвани с интелигентен тахограф 1, трябва да бъдат оборудвани с интелигентен тахограф 2, когато с тях се осъществява дейност на територията на страна, различна от тази, в която са регистрирани.

7. Считано от 1 юли 2026 г. превозните средства, посочени в параграф 1, буква б), трябва да бъдат оборудвани с интелигентен тахограф 2, когато с тях се осъществява дейност на територията на страна, различна от тази, в която са регистрирани.

8. Някоя от разпоредбите на настоящия раздел не засяга прилагането на територията на Съюза на правилата на Съюза относно контролните уреди за регистриране на данните за движението в автомобилния транспорт при автомобилни превозвачи на товари от Съюза.

Член 4 — Защита на данните

1. Всяка от страните гарантира, че обработването на лични данни в рамките на настоящия раздел се извършва единствено с цел проверка на съответствието с настоящия раздел.
2. По-специално всяка от страните гарантира, че личните данни са защитени срещу употреба, която не е строго свързана с посочената в параграф 1, по отношение на:
  - (a) използването на глобалната навигационна спътникова система (ГНСС) за регистрирането на данни за местоположението, както е посочено в техническите спецификации за интелигентен тахограф 1 и интелигентен тахограф 2;
  - (b) електронния обмен на информацията относно картите на водача съгласно член 13, и по-специално всякакъв трансграничен обмен на такива данни с трети държави; и
  - (c) съхраняването на записи от страна на автомобилните превозвачи на товари съгласно член 15.
3. Дигиталните тахографи се проектират така, че да се гарантира неприкосновеността на личния живот. Обработват се само данни, които са необходими за целите, посочени в параграф 1.
4. Собствениците на превозни средства, автомобилните превозвачи на товари и/или всеки друг заинтересован субект се съобразяват със съответните разпоредби за защита на личните данни.

Член 5 — Монтиране и ремонт

1. Тахографите могат да бъдат монтирани или ремонтирани само от монтьори, сервиси или производители на превозни средства, одобрени за целта от компетентните органи в дадена страна в съответствие с член 7.
2. Одобрените монтьори, сервиси или производители на превозни средства пломбират тахографа след като установят, че той функционира правилно, и по-специално по начин, който да гарантира, че не е възможно подправяне или изменение на регистрираните данни чрез устройство за тяхното манипулиране.
3. Одобреният монтьор, сервиз или производител на превозни средства нанася специален знак върху пломбите, които поставя, а при дигиталните тахографи, интелигентните тахографи 1 и интелигентните тахографи 2 — въвежда данните за електронна защита, служещи за удостоверяване на автентичността. Всяка от страните поддържа и публикува регистър на използваните знаци и данни за електронна защита, както и необходимата информация за използваните данни за електронна защита.
4. С цел да се удостовери, че монтирането на тахографа е извършено в съответствие с изискванията на настоящия раздел, се закрепва монтажна табела така, че да е ясно видима и лесно достъпна.

5. Компонентите на тахографа се пломбират. Всички връзки с тахографа, които са потенциално уязвими към манипулация, включително връзката между датчика за движение и скоростната кутия, както и в съответните случаи — монтажната табела, се пломбират.

Пломбата се сваля или чупи само:

- от монтьори или сервизи, одобрени от компетентните органи съгласно член 7 с цел ремонт, поддръжка и ново еталониране на тахографи, или от служители на контролните органи, преминали необходимото обучение и когато това е необходимо — оправомощени за целите на контрола, или
- за целите на ремонт или модификация на превозното средство, които засягат пломбата. В тези случаи в превозното средство се съхранява писмено заявление, в което се посочват датата и часът, в който пломбата е счупена, както и причините за нейното сваляне.

Свалените или счупени пломби се заменят от одобрен монтьор или сервиз без необосновано забавяне и най-късно в срок от седем дни след свалянето или счупването им. Когато пломбите са свалени или счупени за целите на контрола, те могат да бъдат заменени от служител на контролен орган, снабден с оборудване за пломбиране и уникална специална маркировка, без ненужно забавяне.

Когато служител на контролен орган свали пломба, контролната карта се слага в тахографа от момента на свалянето на пломбата до приключването на проверката, включително в случай на поставяне на нова пломба. Служителят на контролен орган прави писмено заявление, съдържащо най-малко следната информация:

- идентификационен номер на превозното средство;
- име на служителя на контролния орган;
- контролен орган и държава;
- номер на контролната карта;
- номер на свалената пломба;
- дата и час на сваляне на пломбата; и
- номер на новата пломба, когато служителят на контролния орган е поставил нова пломба.

Преди замяната на пломбите се извършва проверка и калибриране на тахографа в одобрен сервиз, освен когато пломбата е свалена или счупена за целите на контрола и заменена от служител на контролен орган.

Член 6 — Технически прегледи на тахографите

1. Тахографите се подлагат на редовни технически прегледи от одобрени сервизи. Редовните технически прегледи се извършват най-малко веднъж на всеки две години.

2. При техническите прегледи по параграф 1 се проверяват най-малко следните обстоятелства:

- дали тахографът е правилно монтиран и подходящ за превозното средство;
- дали тахографът работи правилно;
- дали върху тахографа е нанесен знакът за одобрение на типа;
- дали е прикрепена монтажната табела;
- дали всички пломби са цели и действително изпълняват предназначението си;
- дали няма устройства за манипулиране, прикрепени към тахографа, или следи от използването на такива устройства; и
- размера на гумите и действителната обиколка на гумите.

3. Сервизите изготвят протокол за прегледа, в случай че се е наложило да бъдат отстранени нередности във функционирането на тахографа, независимо дали в резултат от периодичен технически преглед или от технически преглед по конкретно искане на националния компетентен орган. Те съхраняват списък на всички изготвени протоколи за технически преглед.

4. Протоколите за технически преглед се съхраняват за срок от най-малко две години от датата на тяхното изготвяне. Всяка от страните решава дали протоколите за технически преглед да се съхраняват или да бъдат изпратени на компетентния орган в рамките на този срок. Когато протоколите за технически преглед се съхраняват от сервиза, по искане на компетентния орган сервизът предоставя протоколите за техническите прегледи и еталонирането, извършени в рамките на посочения срок.

Член 7 — Одобряване на монтьори, сервизи и производители на превозни средства

1. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки одобрява, редовно контролира и сертифицира монтьорите, сервизите и производителите на превозни средства, които могат да извършват монтиране, проверка, технически преглед и ремонт на тахографи.

2. Всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки гарантира, че монтьорите, сервизите и производителите на превозни средства са компетентни и надеждни. За тази цел тя установява и публикува набор от ясни национални процедури и гарантира спазването на следните минимални изисквания:

- (a) персоналът е надлежно обучен;
- (b) налице е необходимото оборудване за извършване на съответните изпитвания и задачи; и
- (c) монтьорите, сервизите и производителите на превозни средства са с добра репутация.

3. Одитът на одобрените монтьори или сервизи се извършва, както следва:

(а) най-малко на всеки две години одобрените монтьори или сервизи се подлагат на одит, при който се проверяват процедурите, прилагани от тях по отношение на тахографите. При одита се обръща особено внимание на взетите мерки за сигурност и на боравенето с карти за монтаж и настройки. Страните или, в случая на Съюза, държавите членки могат да извършват тези одити, без да извършват посещение на място; и

(b) извършват се и технически одити без предупреждение на одобрените монтьори или сервизи с цел контрол на извършваното еталониране, технически прегледи и монтиране. Тези одити обхващат годишно поне 10 % от одобрените монтьори и сервизи.

4. Всяка от страните и нейните компетентни органи предприемат целесъобразни мерки за предотвратяването на конфликти на интереси между монтьорите или сервизите и автомобилните превозвачи на товари. По-специално, при сериозен риск от конфликт на интереси се вземат допълнителни конкретни мерки с цел да се гарантира, че монтьорът или сервизът спазва разпоредбите на настоящия раздел.

5. Компетентните органи на всяка от страните отнемат, временно или постоянно, одобрението на монтьори, сервизи и производители на превозни средства, които не изпълняват задълженията си по настоящия раздел.

Член 8 — Карти за монтаж и настройки

1. Срокът на валидност на картите за монтаж и настройки не надвишава една година. При подновяването на картите за монтаж и настройки компетентният орган гарантира, че монтьорът, сервизът или производителят на превозни средства отговаря на критериите, изброени в член 7, параграф 2.
2. Компетентният орган подновява карта за монтаж и настройки в срок от петнадесет работни дни, считано от датата на получаване на валидно заявление за подновяване и цялата необходима документация. Когато дадена карта за монтаж и настройки е повредена, неизправна, изгубена или открадната, компетентният орган осигурява карта за замяна в срок от пет работни дни, считано от датата на получаване на подробно заявление за тази цел. Компетентните органи поддържат регистър на изгубените, откраднатите и повредените карти.
3. Когато страна или, в случая на Съюза, държава членка отнеме одобрението на даден монтьор, сервиз или производител на превозни средства съгласно посоченото в член 7, тя отнема и издадените му карти за монтаж и настройки.
4. Всяка от страните взема всички необходими мерки, за да предотврати подправянето на картите за монтаж и настройки, предоставени на одобрените монтьори, сервизи и производители на превозни средства.

Член 9 — Издаване на карти на водача

1. Карти на водача се издават по заявление на съответния водач от компетентния орган в страната, в която е мястото на обичайното му пребиваване. Когато компетентните органи в страната, издаваща карта на водача, имат съмнения относно валидността на твърдението за

мястото на обичайно пребиваване или за целите на някои конкретни форми на контрол, те могат да изискват от водача допълнителна информация или доказателства.

За целите на настоящия член „място на обичайно пребиваване“ означава мястото, в което дадено лице живее обичайно, т.е. през не по-малко от 185 дни всяка календарна година, поради лични или професионални връзки или, при лица без професионални връзки, поради личните му връзки, които са белег за тясна връзка между това лице и мястото, на което то живее.

Въпреки това за място на обичайно пребиваване на лице, чиито професионални връзки са с място, различно от това на личните му връзки, и което в резултат на това живее последователно на различни места, намиращи се в двете страни, се счита мястото на личните му връзки, при условие че лицето се връща редовно на това място. Не е необходимо последното условие да е спазено, когато лицето живее в определена държава членка с цел изпълнение на работа с определена продължителност.

2. В надлежно обосновани и изключителни случаи всяка от страните или, в случая на Съюза, всяка от държавите членки може да издава временни карти, без възможност за подновяване и със срок на валидност максимум 185 дни, на водач, чието място на обичайно пребиваване не е в съответната страна, при условие че този водач е в трудово правоотношение с предприятие, установено в издаващата страна, и представи атестацията за водач, когато е необходимо.

3. Компетентните органи на издаващата страна вземат подходящи мерки, за да гарантират, че заявителят вече не е титуляр на валидна карта на водача, и персонализират картата на водача, като правят необходимото данните да са видими и защитени.

4. Картата на водача е валидна за не повече от пет години.

5. Валидна карта на водача не се отнема и валидността ѝ и не се спира, освен ако компетентният орган на страната не установи, че картата е подправена, че водачът използва карта, на която не е титуляр, или че притежаваната карта е получена въз основа на неверни декларации и/или подправени документи. Ако страна или, в случая на Съюза, държава членка, различна страната, издала картата, е предприела мерки за отнемане или спиране на валидността, първата страна или държава членка връща картата възможно най-скоро на органите на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, издала картата, и посочва основанията за отнемането или спирането на валидността. Ако се очаква връщането на картата да отнеме повече от две седмици, страната или, в случая на Съюза, държавата членка, която я отнема или спира валидността ѝ, в рамките на тези две седмици информира страната или, в случая на Съюза, държавата членка, издала картата, за основанията за отнемането или спирането на валидността.

6. Компетентният орган на страната по издаване може да изиска водачът да замени картата на водача с нова, ако това е необходимо, за да се спазят съответните технически спецификации.

7. Всяка от страните взема всички необходими мерки, за да предотврати подправянето на карти на водача.

8. Настоящият член не възпрепятства никоя от страните или, в случая на Съюза, държава членка да издаде карта на водача на водач, чието място на обичайно пребиваване е на такава част от територията на тази страна, за която не се прилага настоящото приложение, при условие че в тези случаи се прилагат съответните разпоредби на настоящия раздел.

Член 10 — Подновяване на карти на водача

1. Когато при подновяване страната, в която е мястото на обичайно пребиваване на водача, е различна от тази, издала текущата му карта, и когато органите на първата страна са получили заявление за подновяване на картата на водача, те информират органа, издал предишната карта, относно основанията за подновяване.
2. Когато е подадено заявление за подновяване на карта, чийто срок на валидност предстои да изтече, компетентният орган издава нова карта преди датата на изтичане на срока на валидност, при условие че заявлението е изпратено в срока, определен в част Б, раздел 4, член 5 от настоящото приложение.

Член 11 — Откраднати, изгубени или повредени карти на водача

1. Издаващите органи съхраняват данни за издадените, откраднатите, изгубените и повредените карти на водача за срок, не по-кратък от срока на тяхната валидност.
2. Ако картата на водача е повредена, неисправна, изгубена или открадната компетентните органи в страната, в която е мястото на обичайното му пребиваване осигуряват карта за замяна в срок от осем работни дни, считано от датата на получаване на подробно заявление за тази цел.

Член 12 — Взаимно признаване на карти на водачи

1. Страните взаимно признават издадените от тях карти на водачи.
2. Когато титулярят на валидна карта на водач, издадена от една от страните, е установил своето обичайно местопребиваване в другата страна и е поискал картата му да бъде сменена с еквивалентна карта на водач, задължение на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, която извършва смяната, е да провери дали представената карта все още е валидна.
3. Страните или, в случая на Съюза, държавите членки, извършващи смяната, връщат старата карта на органите на страната или, в случая на Съюза, на държавата членка, издала картата, и посочват основанията за това свое действие.
4. Когато страна или, в случая на Съюза, държава членка, заменя или сменя карта на водач, замяната или смяната, както и всяка последваща замяна или смяна се регистрират в тази страна или, в случая на Съюза, в тази държава членка.

Член 13 — Електронен обмен на информация относно карти на водача

1. С оглед да се гарантира, че даден заявител не е вече титуляр на валидна карта на водач, страните или, в случая на Съюза, държавите членки, поддържат национални

електронни регистри, съдържащи следната информация относно карти на водачи, за период, който е поне равен на периода на тяхната валидност:

- фамилно и собствено име на водача;
- дата на раждане и ако е известно, място на раждане на водача;
- номер на валидно свидетелство за управление на МПС и държава на издаване на свидетелството за управление на МПС (ако е приложимо);
- статус на картата на водача; и
- номер на картата на водача.

2. Електронните регистри на страните или, в случая на Съюза, на държавите членки са свързани помежду си и са достъпни навсякъде на територията на страните, като се използва съобщителната система TACHOnet или друга съвместима система. При използване на съвместима система обменът на електронни данни с другата страна е възможен по съобщителната система TACHOnet.

3. При издаване, замяна и когато е необходимо, подновяване на карта на водача, страните или, в случая на Съюза, държавите членки проверяват чрез електронен обмен на данни дали въпросният водач вече не е титуляр на друга валидна карта на водача. Обменените данни се ограничават до необходимите за целите на проверката.

4. Служителите на контролните органи могат да получат достъп до електронния регистър, за да проверят статуса на дадена карта на водача.

Член 14 — Настройване на тахографите

1. Дигиталните тахографи не се настройват така, че автоматично да превключват на определена категория дейност, когато двигателят е изключен или запалването на двигателя на превозното средство е изключено, освен в случаите, когато водачът продължава да е в състояние ръчно да избере подходящата категория дейност.

2. Превозното средство не може да е оборудвано с повече от един тахограф освен за целите на изпитванията при експлоатационни условия.

3. Всяка от страните забранява производството, дистрибуцията, рекламирането и/или продажбата на устройства, които са конструирани и/или предназначени за манипулиране на тахографите.

Член 15 — Отговорност на автомобилните превозвачи на товари

1. Автомобилните превозвачи на товари са длъжни да осигурят на своите водачи подходящо обучение и инструктаж относно правилното функциониране както на дигиталните, така и на интелигентните и аналоговите тахографи; те провеждат редовни проверки, за да се уверят, че техните водачи използват правилно тахографите и не предоставят на своите водачи никакви преки или непреки стимули, които биха могли да насърчат злоупотребата с тахографи.

Автомобилните превозвачи на товари издават достатъчно на брой тахографски листове на водачите на превозните средства, оборудвани с аналогов тахограф, като вземат предвид както

факта, че тахографските листове са лични по своя характер, така и продължителността на експлоатационния срок на уредите и евентуалното задължение за заменяне на тахографските листове, които са повредени или са били иззети от оправомощен служител на контролен орган. Автомобилните превозвачи на товари издават на водачите само листове по одобрен образец, подходящ за използване в уреда, монтиран в превозното средство.

Автомобилният превозвач на товари осигурява в случай на проверка правилното изготвяне на разпечатка на данните от тахографа при поискване от служител на контролните органи, като се има предвид експлоатационният срок на уреда.

2. Автомобилните превозвачи на товари съхраняват тахографските листове и разпечатките, когато разпечатките са направени с цел спазване на част Б, раздел 4, член 9 от настоящото приложение, в хронологичен ред и в четлива форма най-малко една година след тяхното използване и издават копия на съответните водачи при искане от тяхна страна. Автомобилните превозвачи на товари също така издават копия на данните, извлечени от картите на водача, на съответните водачи при искане от тяхна страна, както и разпечатки на хартиен носител на тези копия. Тахографските листове, разпечатките и извлечените данни се представят или предават при поискване от страна на оправомощен служител на контролен орган.
3. Автомобилните превозвачи на товари носят отговорност за нарушения на настоящия раздел и на част Б, раздел 4 от настоящото приложение, извършени от техни водачи или от водачи, намиращи се на тяхно разположение. Всяка от страните обаче може да обуслови тази отговорност от наличието на нарушение от страна на автомобилния превозвач на товари на параграф 1, алинея първа от настоящия член и на част Б, раздел 2, член 7, параграфи 1 и 2 от настоящото приложение.

Член 16 — Процедури за автомобилните превозвачи на товари при неизправни уреди

1. В случай на повреда или неправилно функциониране на тахографа автомобилният превозвач на товари го дава за ремонт от одобрен монтьор или сервиз веднага щом обстоятелствата позволят това.
2. Ако превозното средство не може да бъде върнато в помещенията на автомобилния превозвач на товари в срок от една седмица, считано от деня на повредата или откриването на неизправността, ремонтът се извършва по пътя.
3. Всяка от страните или, в случая на Съюза, от държавите членки оправомощава компетентните органи да забраняват използването на превозното средство, ако повредата или неизправността не е отстранена по начина, предвиден в параграфи 1 и 2, доколкото това съответства на националното законодателство на съответната страна.

Член 17 — Процедура за издаване на карти за тахограф

Европейската комисия предоставя на компетентните органи на Обединеното кралство криптографския материал за издаване на тахографски карти за водачи, сервизи и контролни органи, в съответствие с политиката за сертифициране на Европейския базов удостоверителен орган (ERCA) и с политиката за сертифициране на Обединеното кралство.

ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-2: ОБРАЗЕЦ НА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДНИ РЕДОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ РЕДОВНИ ПРЕВОЗИ

(Страница първа на разрешителното)

(Хартия с оранжев цвят — DIN A4)

(Изготвя се на официалния език/официалните езици или на един от официалните езици на страната, в която се подава заявлението)

Разрешително

В съответствие с част втора, позиция трета, дял I [Автомобилен превоз на товари] от Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна

ИЗДАВАЩА ДЪРЖАВА:

.....

Разрешаващ орган: .....

Отличителен знак на издаващата държава: ..... ⁽¹⁴²⁾

РАЗРЕШИТЕЛНО №: .....

за редовен превоз ⁽²⁾ за специализиран редовен превоз ⁽²⁾

с автобус между страните по Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна

До: .....

.....

Име и фамилия или търговско название на превозвача или, в случая на група предприятия или партньорство — на ръководещия превозвач:

Адрес:

.....

.....

...

¹⁴² Австрия (A), Белгия (B), България (BG), Хърватия (HR), Кипър (CY), Чешка република (CZ), Дания (DK), Естония (EST), Финландия (FIN), Франция (F), Германия (D), Гърция (GR), Унгария (H), Ирландия (IRL), Италия (I), Латвия (LV), Литва (LT), Люксембург (L), Малта (M), Нидерландия (NL), Полша (PL), Португалия (P), Румъния (RO), Словакия (SK), Словения (SLO), Испания (E), Швеция (S), Обединеното кралство (UK) са компетентни.

² Да се отбележи или попълни, според необходимото.

Телефон и факс или ел. поща:

.....
.....

(Страница втора на разрешителното)

Название, адрес, телефон и факс или ел. поща на превозвача, или, в случай на група превозвачи или партньорство — названията на всички превозвачи от групата или от партньорството; посочват се също и названията на евентуалните подизпълнители, определени като такива:

- (1) .....
- (2) .....
- (3) .....
- (4) .....
- (5) .....

Приложете списък, ако е уместно

Валидност на разрешителното: От: ..... До: .....

Място и дата на издаване: .....

Подпис и печат на издаващия орган или издаващата агенция:
.....

1. Маршрут: .....

.....

(a) Отправен пункт на превоза: .....

.....

(b) Крайна точка на превоза: .....

.....

Основен маршрут, с посочени пунктове за качване и слизане на пътници: .....

.....

2. График: .....

(прилага се към настоящото
разрешително)

3. Специализиран редовен
превоз:

a) Категория пътници: .....

.....

4. Други условия или специални моменти .....

разрешителното **Важна бележка:**

- 1) Настоящото разрешително е валидно за цялото пътуване.
- 2) Разрешителното или негово копие, заверено от издалия го разрешаващ орган, се съхранява на борда на превозното средство през цялото времетраене на пътуването и се представя при поискване на длъжностните лица по изпълнението.
- 3) Отправният пункт или крайният пункт трябва да бъде на територията на страната, в която превозвачът е установен и където са регистрирани автобусите.

(Страница трета на разрешителното)

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- (1) Автомобилният превозвач на пътници започва да извършва транспортната услуга в срока, посочен в решението на разрешаващия орган, издал разрешителното.
- (2) Освен в случаите на *непреодолима сила*, превозвачът, извършващ международен редовен или специализиран редовен превоз, взема всички необходими мерки, за да осигури транспортна услуга, която съответства на посочените в разрешителното условия.
- (3) Превозвачът следва да направи обществено достъпна информацията относно маршрута, местата за спиране, разписанието, цените на билетите и условията на превода.
- (4) В допълнение към документите, свързани с превозното средство и водача (например удостоверение за регистрация на превозното средство, свидетелство за управление на МПС) следните документи служат за контролни документи съгласно част втора, позиция трета, дял II, член X +4 [Автомобилен превоз на пътници] от Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна, съхраняват се на борда на превозното средство и се представят при поискване на всеки служител, оправомощен да извършва проверки:
  - разрешителното за извършване на международен редовен или специализиран редовен превоз, или негово заверено копие;
  - лицензът на превозвача за извършване на международни автомобилни превози на пътници, издаден съгласно законодателството на Обединеното кралство или на Съюза, или заверено копие на този лиценз;

- когато се извършва международен специализиран редовен превоз: договорът между организатора и превозвача, или заверено копие от него, както и документ, удостоверяващ, че пътниците са специфична категория, изключвайки други пътници, за целите на специализиран редовен превоз;
- когато превозвачът, извършващ редовен или специализиран редовен превоз, използва допълнителни превозни средства, за да се справи с временни или извънредни ситуации, в допълнение към посочените по-горе документи — копие от договора, сключен между превозвача, извършващ международния редовен или специализиран редовен превоз, и предприятието, което предоставя допълнителните превозни средства, или равностоен документ.
(Страница четвърта на разрешителното)

ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ (продължение)

- (5) Превозвачите, извършващи международен редовен превоз, с изключение на специализиран редовен превоз, издават билети за пътуване, които потвърждават правото на пътника да бъде превозен и служат като контролен документ, който е доказателство, че между пътника и превозвача е сключен договор за превозване, индивидуален или колективен. Билетите могат да са също и електронни и в тях трябва да е посочено:
- (a) названието на оператора;
  - (b) отправният и крайният пункт, и — ако е приложимо — обратното пътуване;
  - (c) срокът на валидност на билета и ако е приложимо — дата и час на тръгване;
  - (d) цената на пътуването.

Пътникът представя билета за пътуване при поискване на всеки служител, упълномощен да извършва проверки.

- (6) Превозвачите, извършващи международни редовни или специализирани редовни превози на пътници, позволяват извършването на проверки, които имат за цел да гарантират, че дейността се извършва правилно, по-специално по отношение на периодите на управление на превозното средство и на почивка на водачите, пътната безопасност и емисиите.

ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-3: ОБРАЗЕЦ НА ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА МЕЖДУНАРОДЕН
РЕДОВЕН И СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕДОВЕН ПРЕВОЗ

(Бяла хартия — DIN A4)

(Изготвя се на официалния език/официалните езици или на един от официалните
езици на страната, в която се подава заявлението)

**ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШИТЕЛНО ИЛИ ЗА ПОДНОВЯВАНЕ
НА
РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДЕН РЕДОВЕН
ПРЕВОЗ ИЛИ МЕЖДУНАРОДЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН РЕДОВЕН ПРЕВОЗ ⁽¹⁴³⁾**

- За започване на редовен превоз
- За започване на специализиран редовен превоз
- За подновяване на разрешително за превоз
- За промяна на условията на разрешително за превоз

извършван с автобус между страните в съответствие със Споразумението за търговия и сътрудничество
между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното
кралство Великобритания и Северна Ирландия, от друга страна

.....
(Разрешаващ орган)

1. Име и фамилия или търговско название на превозвача заявител; в случай, че заявлението се
подава от група превозвачи или от партньорство — название на превозвача, който е получил
правомошния от останалите превозвачи да подаде заявлението:

- .....
.....
2. Превозите ще се извършват ⁽¹⁾

от превозвач от група превозвачи от партньорство от подизпълнител

3. Названия и адреси на превозвача, или, в случай на група превозвачи или партньорство —
названия на всички превозвачи от групата или от партньорството; посочват се и названията на
евентуалните подизпълнители ⁽²⁾

3.1 ..... тел. ....

3.2 ..... тел. ....

3.3 ..... тел. ....

3.4 ..... тел. ....

---

¹⁴³ Да се отбележи или
попълни, според необходимото

² Приложете списък, ако е
необходимо.

(Страница втора на заявлението за издаване или подновяване на разрешително)

4 В случай на специализиран редовен превоз:

4.1 Категория пътници: ⁽¹⁴⁴⁾ работници ученици/студенти други

5 Продължителност на исканото разрешително или дата, на която превозът завършва:

.....

6 Основен маршрут на превоза (посочете местата на качване и слизане на пътници, с пълни адреси):
⁽¹⁴⁵⁾

.....

.....

.....

7 Период на извършване на превозите:

.....

.....

.....

8 Честота (дневно, седмично и т.н.): .....

9 Цени на билетите ..... Приложени в приложение.

10 Приложете разписание за управлението, за да може да се провери спазването на международните правила по отношение на периодите на управление на превозното средство и почивка.

11 Брой искани разрешителни или заверени копия на разрешителните: (³)

.....

12 Допълнителна информация:

.....

(място и дата) (подпис на заявителя)

.....

Насочваме вниманието на заявителя към факта, че тъй като разрешителното или негово заверено копие трябва да се съхранява на борда на превозното средство, броят на разрешителните или техни заверени копия, издадени от разрешаващия орган, които заявителят трябва да има, следва да отговаря на броя превозни средства, необходими в едно и също време за извършване на искания превоз.

Важна забележка

Към заявлението трябва да бъдат приложени по-конкретно следните документи:

- (а) разписанието, включително времевите интервали за контрол при пресичане на съответните граници;
- (б) заверено копие на лиценза на превозвача (лицензите на превозвачите) за извършване на международни автомобилни превози на пътници, издаден(и) съгласно националното законодателство или законодателството на ЕС;

---

¹⁴⁴ Да се отбележи или попълни, според необходимото.

¹⁴⁵ Разрешаващият орган може да изиска към това заявление да бъде приложен отделен пълен списък на пунктовете, където се качват и слизат пътници, съдържащ пълните им адреси. ³ Да се попълни, според необходимото.

- (c) карта в подходящ мащаб, на която са отбелязани маршрутът и местата за спиране, където се качват или слизат пътници;
- (d) разписание за управлението, позволяващо да се провери спазването на международните правила по отношение на периодите на управление на превозното средство и на почивка;
- (e) всякаква уместна информация относно автогарите.

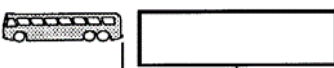

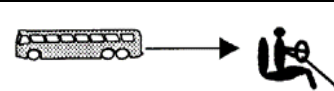

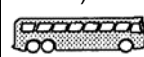
ПРИЛОЖЕНИЕ ROAD-4: ОБРАЗЕЦ НА ПЪТЕН ФОРМУЛЯР ЗА СЛУЧАЙНИ ПРЕВОЗИ

Пътен формуляр №..... от Книжка №.....

(Светлозелена хартия в цвят Pantone 358 или най-близък до този цвят, формат DIN A4, непокрита хартия)

СЛУЧАЙНИ ПРЕВОЗИ С КАБОТАЖ И СЛУЧАЙНИ ПРЕВОЗИ С ТРАНЗИТ

(Ако е необходимо, всяко поле може да бъде допълнено на отделен лист)

1	 Регистрационен номер на автобуса		..... Място, дата и подпис на превозвача			
2	 Превозвач и, по целесъобразност, подизпълнител или група от превозвачи		1. .... 2. .... 3.			
3	Име	 на водача (водачите)	1. .... 2. .... 3.			
4	Организация или лице, отговарящи за извършването на случайния превоз		1. .... 2. .... 3. .... 4.			
5	Вид услуга		☐ Случаен превоз с каботаж ☐ Случаен превоз с транзитно преминаване			
6	Отправен пункт на превоза: ..... Държава: ..... Крайна точка на превоза: ..... Държава:					
7	Пътуване	Маршрут/Дневен преход и/или места за качване и слизане	Брой пътници	Празно (поставете X)	Планиран пробег в km	
	Дати	от → до				
						
8	Точки на прекачване, ако има такива, при друг превозвач от същата група		Брой на слезлите пътници	Крайна цел на слезлите пътници	Превозвач, качващ пътниците	

9	Непредвидени промени		
	.....		
	.....		

ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.1

#	Код	Обичайно наименование	Зони на ICES	Дялове											
				2021		2022		2023		2024		2025		След 2026	
				ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК
1	ALF/3X14-	Берикси (3,4,5,6,7,8,9,10,12,14)	Води на Обединеното кралство, води на Съюза и международни води в зони 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 и 14	96.95	3.05	96.95	3.05	96.95	3.05	96.95	3.05	96.95	3.05	96.95	3.05
2	ANF/07.	Морски дявол (7)	7	78.78	21.22	78.24	21.76	77.70	22.30	77.05	22.95	76.62	23.38	76.62	23.38
3	ANF/2AC4-C	Морски дявол (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	13.74	86.26	12.92	87.08	12.11	87.89	11.13	88.87	10.48	89.52	10.48	89.52
4	ANF/56-14	Морски дявол (на запад от Шотландия)	б; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	60.99	39.01	59.62	40.38	58.25	41.75	56.60	43.40	55.50	44.50	55.50	44.50
5	ARU/1/2.	Атлантическа аргентина (1,2)	Води на Обединеното кралство и международни води в 1 и 2	56.90	43.10	56.90	43.10	56.90	43.10	56.90	43.10	56.90	43.10	56.90	43.10
6	ARU/3A4-C	Атлантическа аргентина (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4; води на Съюза в 3а	98.40	1.60	98.40	1.60	98.40	1.60	98.40	1.60	98.40	1.60	98.40	1.60
7	ARU/567.	Атлантическа аргентина (Запад)	6 и 7; води на Обединеното кралство и международни води в 5	94.41	5.59	94.41	5.59	94.41	5.59	94.41	5.59	94.41	5.59	94.41	5.59
8	BLI/12INT-	Синя молва (международни води в 12)	Международни води в 12	99.14	0.86	99.14	0.86	99.14	0.86	99.14	0.86	99.14	0.86	99.14	0.86
9	BLI/24-	Синя молва (Северно море)	Води на Обединеното кралство и международни води в 2; води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4	73.19	26.81	73.19	26.81	73.19	26.81	73.19	26.81	73.19	26.81	73.19	26.81
10	BLI/5B67-	Синя молва (Запад)	6 и 7; води на Обединеното кралство и международни води в 5	77.31	22.69	76.73	23.27	76.16	23.84	75.46	24.54	75.00	25.00	75.00	25.00

11	BOR/678-	Капрови риби (Запад)	6, 7 и 8	93.65	6.36	93.65	6.36	93.65	6.36	93.65	6.36	93.65	6.36	93.65	6.36
12	BSF/56712-	Афанопус (Запад)	6 и 7; Води на Обединеното кралство и международни води в 5; международни води в 12	94.31	5.69	94.31	5.69	94.31	5.69	94.31	5.69	94.31	5.69	94.31	5.69
13	COD/07A.	Треска (Ирландско море)	7a	56.05	43.95	55.84	44.16	55.63	44.37	55.37	44.63	55.20	44.80	55.20	44.80
14	COD/07D.	Треска (източната част на Ламанша)	7d	90.75	9.25	90.75	9.25	90.75	9.25	90.75	9.25	90.75	9.25	90.75	9.25
15	COD/5BE6A	Треска (на запад от Шотландия)	6a; води на Обединеното кралство и международни води в 5b на изток от 12°00' з.д.	30.23	69.77	27.37	72.63	24.51	75.49	21.08	78.92	18.79	81.21	18.79	81.21
16	COD/5W6-14	Треска (Рокол (Rockall))	6b; води на Обединеното кралство и международни води в 5b на запад от 12°00' з.д. и в 12 и 14	33.95	66.05	31.71	68.29	29.47	70.53	26.78	73.22	24.99	75.01	24.99	75.01
17	COD/7XAD34	Треска (Келтско море)	7b, 7c, 7e-k, 8, 9 и 10; води на Съюза в зона 34.1.1 на CEECAF	90.70	9.30	90.47	9.53	90.23	9.77	89.95	10.05	89.76	10.24	89.76	10.24
18	DGS/15X14	Бодлива акула (Запад)	6, 7 и 8; Води на Обединеното кралство и международни води в 5; международни води в 1, 12 и 14	57.53	42.47	56.61	43.39	55.69	44.31	54.58	45.42	53.84	46.16	53.84	46.16
19	DWS/56789-	Дълбоководни акули (Запад)	6, 7, 8 и 9; води на Обединеното кралство и международни води в 5	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00	100.00	0.00
20	HAD/07A.	Пикша (Ирландско море)	7a	47.24	52.76	46.42	53.58	45.61	54.39	44.63	55.37	43.98	56.02	43.98	56.02
21	HAD/5BC6A.	Пикша (на запад от Шотландия)	6a; води на Обединеното кралство и международни води в 5b	19.39	80.61	19.39	80.61	19.39	80.61	19.39	80.61	19.39	80.61	19.39	80.61
22	HAD/6B1214	Пикша (Рокол (Rockall))	Води на Обединеното кралство, води на Съюза и международни води в 6b; международни води в 12 и 14	16.76	83.24	16.32	83.68	15.88	84.12	15.35	84.65	15.00	85.00	15.00	85.00
23	HAD/7X7A34	Пикша (Келтско море)	7b – k, 8, 9 и 10; води на Съюза в зона 34.1.1 на CEECAF	84.00	16.00	83.00	17.00	82.00	18.00	80.80	19.20	80.00	20.00	80.00	20.00
24	HER/07A/MM	Херинга (Ирландско море)	7a северно от 52° 30' с.ш.	11.01	88.99	8.50	91.50	6.00	94.00	2.99	97.01	0.99	99.01	0.99	99.01
25	HER/5B6ANB	Херинга (на запад от Шотландия)	6b и 6aN; води на Обединеното кралство и международни води в	35.95	64.05	35.34	64.66	34.74	65.26	34.01	65.99	33.53	66.47	33.53	66.47

			5b													
26	HER/7EF.	Херинга (западната част на Ламанша и Бристолски Ламанш)	7e и 7f	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00
27	HER/7G-K.	Херинга (Келтско море)	7a южно от 52° 30' с.ш., 7g, 7h, 7j и 7k	99.88	0.12	99.88	0.12	99.88	0.12	99.88	0.12	99.88	0.12	99.88	0.12	99.88
28	HKE/2AC4	Мерлуза (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4; води на Обединеното кралство в 2a	60.67	39.33	57.11	42.89	53.56	46.44	49.29	50.71	46.45	53.55	46.45	53.55	
29	HKE/571214	Мерлуза (Запад)	6 и 7; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	80.33	19.67	80.05	19.95	79.77	20.23	79.43	20.57	79.20	20.80	79.20	20.80	
30	JAX/2A-14	Сафрид (Запад)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4a; 6, 7a-c, e-k; 8a-b, d-e; води на Обединеното кралство и международни води в 2a и 5b; международни води в 12 и 14	90.61	9.39	90.61	9.39	90.61	9.39	90.61	9.39	90.61	9.39	90.61	9.39	
31	JAX/4BC7D	Сафрид (южната част на Северно море и източната част на Ламанша)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4b, 4c и 7d	71.46	28.54	68.60	31.40	65.73	34.27	62.29	37.71	60.00	40.00	60.00	40.00	
32	L/W/2AC4-C	Малоуста писия и червена писия (Северно море)*	Води на Съюза в 2a и 4	35.97	64.03	35.48	64.52	34.98	65.02	34.39	65.61	34.00	66.00	34.00	66.00	
33	LEZ/07.	Мегрим, видове (7)	7	81.37	18.63	80.65	19.35	79.93	20.07	79.07	20.93	78.50	21.50	78.50	21.50	
34	LEZ/2AC4-C	Мегрим, видове (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4; води на Обединеното кралство в 2a	3.74	96.26	3.74	96.26	3.74	96.26	3.74	96.26	3.74	96.26	3.74	96.26	
35	LEZ/56-14	Мегрим, видове (на запад от Шотландия)	6; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	60.84	39.16	59.55	40.45	58.25	41.75	56.69	43.31	55.65	44.35	55.65	44.35	
36	LIN/03A-C.	Молва (3a)	води на Съюза в 3a	92.65	7.35	92.65	7.35	92.65	7.35	92.65	7.35	92.65	7.35	92.65	7.35	
37	LIN/04-C.	Молва (Северно море)	води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4	21.22	78.78	20.92	79.08	20.61	79.39	20.24	79.76	20.00	80.00	20.00	80.00	

38	LIN/6X14.	Молва (Запад)	6, 7, 8, 9 и 10; международни води в 12 и 14	63.67	36.33	63.25	36.75	62.83	37.17	62.33	37.67	62.00	38.00	62.00	38.00
39	NEP/*07U16	Норвежки омар (Porcupine Bank)	Функционална единица 16 от подзона 7 на ICES	85.32	14.68	85.32	14.68	85.32	14.68	85.32	14.68	85.32	14.68	85.32	14.68
40	NEP/07.	Норвежки омар (7)	7	61.68	38.32	60.76	39.24	59.84	40.16	58.74	41.26	58.00	42.00	58.00	42.00
41	NEP/2AC4-C	Норвежки омар (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	13.38	86.62	13.38	86.62	13.38	86.62	13.38	86.62	13.38	86.62	13.38	86.62
42	NOP/2A3A4.	Норвежки паут (Северно море)	3 а; води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4; води на Обединеното кралство в 2а	85.00	15.00	82.50	17.50	80.00	20.00	77.00	23.00	75.00	25.00	75.00	25.00
43	PLE/07A	Морска писия (Ирландско море)	7а	48.89	51.11	48.89	51.11	48.89	51.11	48.89	51.11	48.89	51.11	48.89	51.11
44	PLE/56-14	Морска писия (на запад от Шотландия)	б; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	39.23	60.77	39.23	60.77	39.23	60.77	39.23	60.77	39.23	60.77	39.23	60.77
45	PLE/7DE.	Морска писия (Ламанш)*	7d и 7e	70.36	29.64	70.27	29.73	70.18	29.82	70.07	29.93	70.00	30.00	70.00	30.00
46	PLE/7FG.	Морска писия (7fg)	7f и 7g	74.86	25.14	74.58	25.42	74.30	25.70	73.96	26.04	73.74	26.26	73.74	26.26
47	PLE/7HJK.	Морска писия (7hjk)	7h, 7j и 7k	84.25	15.75	83.71	16.29	83.17	16.83	82.52	17.48	82.09	17.91	82.09	17.91
48	POK/56-14	Сайда (на запад от Шотландия)	б; води на Обединеното кралство и международни води в 5b, 12 и 14	62.32	37.68	58.99	41.01	55.66	44.34	51.66	48.34	49.00	51.00	49.00	51.00
49	POK/7/3411	Сайда (Келтско море)	7, 8, 9 и 10; води на Съюза в зона 34.1.1 на CECAF	84.86	15.14	84.90	15.10	84.93	15.07	84.97	15.03	85.00	15.00	85.00	15.00
50	POL/07.	Сребриста сайда (7)	7	78.03	21.97	77.27	22.73	76.51	23.49	75.61	24.39	75.00	25.00	75.00	25.00
51	POL/56-14	Сребриста сайда (на запад от Шотландия)	б; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	63.38	36.62	63.38	36.62	63.38	36.62	63.38	36.62	63.38	36.62	63.38	36.62
52	PRA/2AC4-C	Северна скарида (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	77.99	22.01	77.99	22.01	77.99	22.01	77.99	22.01	77.99	22.01	77.99	22.01

53	RJE/7FG	Дребноок скат (7fg)	7f и 7g	56.36	43.64	53.39	46.61	50.42	49.58	46.86	53.14	44.49	55.51	44.49	55.51
54	RJU/7DE	Вълнист скат (Ламанш)	7d и 7e	69.12	30.88	68.09	31.91	67.06	32.94	65.82	34.18	65.00	35.00	65.00	35.00
55	RNG/5B67-	Гренадир (Запад)	6 и 7; води на Обединеното кралство и международни води в 5b	95.16	4.84	95.16	4.84	95.16	4.84	95.16	4.84	95.16	4.84	95.16	4.84
56	RNG/8X14-	Гренадир (8,9,10,12,14)	Води на Съюза и международни води в 8, 9, 10, 12 и 14	99.71	0.29	99.71	0.29	99.71	0.29	99.71	0.29	99.71	0.29	99.71	0.29
57	SAN/2A3A4.	Пясъчница (Северно море, всички банки)	Води на Съюза от 2а, 3а и 4	97.26	2.74	97.14	2.86	97.03	2.97	96.89	3.11	96.80	3.20	96.80	3.20
58	SBR/678-	Червенопер пагел (Запад)	6, 7 и 8	90.00	10.00	90.00	10.00	90.00	10.00	90.00	10.00	90.00	10.00	90.00	10.00
59	SOL/07A.	Морски език (Ирландско море)	7а	77.15	22.86	77.03	22.97	76.92	23.08	76.79	23.21	76.70	23.30	76.70	23.30
60	SOL/07D.	Морски език (източната част на Ламанша)	7d	80.31	19.69	80.23	19.77	80.15	19.85	80.06	19.94	80.00	20.00	80.00	20.00
61	SOL/07E.	Морски език (западната част на Ламанша)	7e	38.97	61.03	38.60	61.40	38.24	61.76	37.79	62.21	37.50	62.50	37.50	62.50
62	SOL/24-C.	Морски език (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	88.09	11.91	86.81	13.19	85.54	14.46	84.02	15.98	83.00	17.00	83.00	17.00
63	SOL/56-14	Морски език (на запад от Шотландия)	6; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	80.00	20.00	80.00	20.00	80.00	20.00	80.00	20.00	80.00	20.00	80.00	20.00
64	SOL/7FG.	Морски език (7fg)	7f и 7g	69.35	30.65	68.93	31.07	68.51	31.49	68.01	31.99	67.67	32.33	67.67	32.33
65	SOL/7HJK.	Морски език (7hjk)	7h, 7j и 7k	83.33	16.67	83.33	16.67	83.33	16.67	83.33	16.67	83.33	16.67	83.33	16.67
66	SPR/2AC4-C	Цаца (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	96.18	3.82	96.18	3.82	96.18	3.82	96.18	3.82	96.18	3.82	96.18	3.82
67	SPR/7DE.	Цаца (Ламанш)	7d и 7e	28.60	71.40	25.45	74.55	22.30	77.70	18.52	81.48	16.00	84.00	16.00	84.00
68	SRX/07D.	Скатоподобни (източната част на	7d	84.51	15.49	84.44	15.56	84.36	15.64	84.27	15.73	84.21	15.79	84.21	15.79

		Ламанша)													
69	SRX/2AC4-C	Скатоподобни (Северно море)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза 4; води на Обединеното кралство в 2а	32.73	67.27	32.29	67.71	31.86	68.14	31.35	68.65	31.00	69.00	31.00	69.00
70	SRX/67AKXD	Скатоподобни (Запад)	Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 6а, 6b, 7а-с и 7е-к	71.06	28.94	70.54	29.46	70.02	29.98	69.40	30.60	68.99	31.01	68.99	31.01
71	T/B/2AC4-C	Калкан и средиземноморски калкан (Северно море)*	Води на Съюза в 2а и 4	81.82	18.18	81.37	18.63	80.91	19.09	80.36	19.64	80.00	20.00	80.00	20.00
72	USK/04-C.	Менек (Северно море)	води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4	59.46	40.54	59.46	40.54	59.46	40.54	59.46	40.54	59.46	40.54	59.46	40.54
73	USK/567E1.	Менек (Запад)	6 и 7; води на Обединеното кралство и международни води в 5	70.73	29.27	70.55	29.45	70.37	29.63	70.15	29.85	70.00	30.00	70.00	30.00
74	WHG/07A.	Меджид (Ирландско море)	7а	42.27	57.73	41.45	58.55	40.63	59.37	39.65	60.35	39.00	61.00	39.00	61.00
75	WHG/56-14	Меджид (на запад от Шотландия)	6; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 12 и 14	37.53	62.47	36.67	63.33	35.81	64.19	34.78	65.22	34.09	65.91	34.09	65.91
76	WHG/7X7A-C	Меджид (Келтско море)*	7b, 7c, 7d, 7e, 7f, 7g, 7h, 7j и 7k	88.95	11.05	88.89	11.11	88.84	11.16	88.77	11.23	88.73	11.27	88.73	11.27

ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.2

2А. Тристранни запаси ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО– ЕС–НОРВЕГИЯ

#	Код	Обичайно наименование	Зони на ICES	Дялове											
				2021		2022		2023		2024		2025		След 2026	
				ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК
77	COD/2A3AX4	Треска (Северно море)	4; води на Обединеното кралство в 2а; частта от 3а, която не попада в Скагерак и Категат	47.03	52.97	46.02	53.98	45.02	54.99	43.81	56.19	43.00	57.00	43.00	57.00
78	HAD/2AC4.	Пикша (Северно море)	4; води на Обединеното кралство в 2а	18.45	81.55	17.80	82.20	17.14	82.86	16.35	83.65	15.83	84.17	15.83	84.17
79	HER/2A47DX	Херинга (прилов в Северно море)	4, 7d и води на Съюза в 2а	98.18	1.82	98.18	1.82	98.18	1.82	98.18	1.82	98.18	1.82	98.18	1.82
80	HER/4AB.	Херинга (Северно море)	Води на Обединеното кралство, води на Съюза и норвежки води в 4 на север от 53° 30' с. ш.	71.33	28.67	70.42	29.58	69.50	30.50	68.41	31.59	67.68	32.32	67.68	32.32
81	HER/4CXB7D	Херинга (южната част на Северно море и източната част на Ламанша)	4с, 7d с изключение на Blackwater	88.76	11.24	88.48	11.52	88.21	11.79	87.87	12.13	87.65	12.35	87.65	12.35
82	PLE/2A3AX4	Морска писия (Северно море)	4; води на Обединеното кралство в 2а; частта от 3а, която не попада в Скагерак и Категат	71.54	28.46	71.54	28.46	71.54	28.46	71.54	28.46	71.54	28.46	71.54	28.46
83	POK/2C3A4	Сайда (Северно море)	3а и 4; води на Обединеното кралство в 2а	77.71	22.29	76.78	23.22	75.85	24.15	74.74	25.26	74.00	26.00	74.00	26.00
84	WHG/2AC4	Меджид (Северно море)	4; води на Съюза в 2 а	34.78	65.22	32.71	67.29	30.63	69.37	28.13	71.87	26.47	73.53	26.47	73.53

2B. Запаси на крайбрежните държави

#	Код	Обичайно наименование	Зони на ICES	Дялове											
				2021		2022		2023		2024		2025		След 2026	
				ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК	ЕС	УК
85	MAC/2A34.	Скумрия (Северно море)	3а и 4; води на Обединеното кралство в 2а; води на Съюза в 3b и 3c и подучастъци 22 – 32	93.91	6.09	93.78	6.22	93.65	6.35	93.50	6.50	93.40	6.60	93.40	6.60
86	MAC/2CX14-	Скумрия (Запад)	6, 7, 8а, 8b, 8d и 8e; води на Обединеното кралство и международни води в 5b; международни води в 2а, 12 и 14	35.15	64.85	34.06	65.94	32.98	67.02	31.67	68.33	30.80	69.20	30.80	69.20
87	WNB/1X14	Син межидид (Север)	Води на Обединеното кралство, води на Съюза и международни води в зони 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8а, 8b, 8d, 8e, 12 и 14	79.47	20.53	79.35	20.65	79.24	20.76	79.09	20.91	79.00	21.00	79.00	21.00

2C. Запаси на ICCAT

#	Код	Обичайно наименование	Зона	Дялове	
				ЕС	УК
88	ALB/AN05N	Бял тон (северната част на Атлантическия океан)	Атлантически океан на север от 5° с.ш.	98.48	1.52
89	BFT/AE45WM	Червен тон (северноизточната част на Атлантическия океан)	Атлантически океан на изток от 45° з.д. и Средиземно море	99.75	0.25
90	BSH/AN05N	Синя акула (северната част на Атлантическия океан)	Атлантически океан на север от 5° с.ш.	99.90	0.10
91	SWO/AN05N	Риба меч (северната част на Атлантическия океан)	Атлантически океан на север от 5° с.ш.	99.99	0.01

2D. Запаси на NAFO

#	Код	Обичайно наименование	Зона	Дялове	
				ЕС	УК
92	COD/N3M.	Треска (зона 3M на NAFO)	Зона 3M на NAFO	83.66	16.34

2E. Специални случаи

#	Код	Обичайно наименование	Зони на ICES	Дялове	
				ЕС	УК
93	COD/1/2B.	Треска (Свалбард)	1 и 2b	75.00	25.00

2F. Запаси, които присъстват само във водите на едната от страните

#	Код	Обичайно наименование	Зони на ICES	Дялове	
				ЕС	УК
94	GHL/1/2INT	Черна писия (международни води 1,2)	Международни води в 1 и 2	100.00	0.00
95	GHL/2A-C46	Черна писия (Северно море и на запад от Шотландия)	6; Води на Обединеното кралство и води на Съюза в 4; води на Обединеното кралство в 2a; води на Обединеното кралство и международни води в 5b	27.35	72.65
96	HER/06ACL.	Херинга (Клайд)	6 Клайд	0.00	100.00
97	HER/1/2-	Херинга (ASH)	Води на Съюза, фарьорски, норвежки и международни води в 1 и 2	70.00	30.00
98	LIN/05EI.	Молва (5)	води на Обединеното кралство и международни води в 5	81.48	18.52

99	LIN/1/2.	Молва (1,2)	Води на Обединеното кралство и международни води в 1 и 2	77.78	22.22
100	NEP/5BC6.	Норвежки омар (на запад от Шотландия)	6; води на Обединеното кралство и международни води в 5b	2.36	97.64
101	RED/51214D	Морски костур, видове [дълбоководен пелагичен] (5,12,14)	Води на Обединеното кралство и международни води в 5; международни води в 12 и 14	98.00	2.00
102	RED/51214S	Морски костур, видове [плитководен пелагичен] (5,12,14)	Води на Обединеното кралство и международни води в 5; международни води в 12 и 14	98.00	2.00
103	SBR/10-	Червенопер пагел (Азорски острови)	Води на Съюза и международни води в 10	99.12	0.88
104	SRX/89-C.	Скатоподобни (8,9)	Води на Съюза в 8 и 9	99.78	0.22
105	USK/1214EI	Менек (1,2,14)	Води на Обединеното кралство и международни води в 1, 2 и 14	71.43	28.57

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.3

#	Код на запаса	Обичайно наименование	Зони на ICES
106	ANF/8ABDE.	Морски дявол (8)	8a, 8b, 8d и 8e
107	BLI/03A-	Синя молва (3a)	води на Съюза в 3a
108	BSF/8910-	Афанопус (8,9,10)	8, 9 и 10
109	COD/03AN.	Треска (Скагерак)	Скагерак
110	HAD/03A.	Пикша (3a)	3a
111	HER/03A.	Херинга (3a)	3a
112	HER/03A-BC	Херинга (3a прилов)	3a
113	HER/6AS7BC	Херинга (на запад от Ирландия)	6aS, 7b и 7c
114	HKE/03A	Мерлуза (3a)	3a
115	HKE/8ABDE.	Мерлуза (8)	8a, 8b, 8d и 8e
116	JAX/08C.	Сафрид (8c)	8c
117	LEZ/8ABDE.	Мегрим, видове (8)	8a, 8b, 8d и 8e
118	MAC/2A4A-N	Скумрия (частта, разпределена на Дания, в норвежки води)	Норвежки води в 2a и 4a
119	MAC/8C3411	Скумрия (южен компонент)	8c, 9 и 10; води на Съюза в зона 34.1.1 на CECAF
120	PLE/03AN.	Морска писия (Скагерак)	Скагерак

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

12 1	SPR/03A.	Цаца (3а)	3а
12 2	SRX/03A-C	Скатоподобни (3а)	води на Съюза в 3а
12 3	USK/03A.	Менек (3а)	3а
12 4	WHB/8C341 1	Син меджид (южен компонент)	8с, 9 и 10; води на Съюза в зона 34.1.1 на CEEAF

ПРИЛОЖЕНИЕ FISH.4: ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ВОДИТЕ

Обединеното кралство и Съюзът

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ суверенните права и задължения на независимите крайбрежни държави, които имат страните;

КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, че правото на всяка от страните да предоставя на плавателни съдове на другата страна достъп до риболов в свои води обичайно се упражнява в рамките на годишни консултации след определянето на ОДУ за дадена година по време на годишни консултации;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ социалните и икономическите ползи от един допълнителен период на стабилност, по време на който на рибарите ще бъде позволено до 30 юни 2026 г. да продължат да имат достъп до водите на другата страна както преди влизането в сила на настоящото споразумение;

СЕ СПОРАЗУМЯХА за следното:

Член 1

Определя се период на приспособяване. Периодът на приспособяване е от 1 януари 2021 г. до 30 юни 2026 г.

Член 2

1. Чрез дерогация от член FISH.8, параграфи 1, 3, 4, 5, 6 и 7 [Достъп до водите] от позиция V [Рибарство] по време на периода на приспособяване всяка от страните предоставя на плавателните съдове на другата страна пълен достъп до своите води за риболов на:

- (a) запасите, изброени в приложение FISH.1 и приложение FISH.2A, B и F, на равнище, което е разумно съизмеримо със съответните дялове на страните във възможностите за риболов;
- (b) запаси извън квотите, на равнище, което се равнява на средния тонаж, уловен от тази страна във водите на другата страна през периода 2012—2016 г.;
- (c) за отговарящи на условията плавателни съдове, до зоната във водите на страните между шест и дванадесет морски мили от изходните линии на участъци 4c и 7d-g на ICES, доколкото отговарящите на условията плавателни съдове на всяка страна са имали достъп до посочената зона на 31 декември 2020 г.

За целите на настоящата точка „отговарящ на условията плавателен съд“ означава плавателен съд на страна, който е извършвал риболов в зоната, посочена в предходното изречение, през поне четири години между 2012 и 2016 г., или пряко заменилия го плавателен съд.

2. Страните се уведомяват взаимно за всяка промяна в равнището и условията за достъп до водите, която ще се прилага от 1 юли 2026 г.

3. Член 9 [Компенсаторни мерки при отнемане или ограничаване на достъпа] се прилага *mutatis mutandis* по отношение на всяка промяна съгласно параграф 2 от настоящия член по отношение на периода от 1 юли 2026 г. до 31 декември 2026 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-1: ОБМЕН НА ДАННИ ЗА ДНК, ЗА ПРЪСЛОВИ ОТПЕЧАТЪЦИ И ЗА РЕГИСТРАЦИЯТА НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

ГЛАВА 0: Общи разпоредби

Член 1 Цел

Целта на настоящото приложение е да бъдат създадени необходимите разпоредби за защита на данните, административни и технически разпоредби за прилагането на дял II [Обмен на данни за ДНК, за пръстови отпечатащи и за регистрацията на превозни средства], от трета част.

Член 2: Технически спецификации

Държавите членки спазват общите технически спецификации във връзка с всички искания и отговори, свързани с търсене и сравняване на ДНК профили, дактилоскопични данни и данни за регистрацията на превозни средства. Тези технически спецификации са посочени в глави 1—3.

Член 3 Комуникационна мрежа

Електронният обмен на ДНК данни, дактилоскопични данни и данни за регистрацията на превозни средства между държавите се осъществява чрез използване на комуникационната мрежа за трансевропейски телематични услуги между администрациите (TESTA II) и нейните бъдещи версии.

Член 4 Достъпност на автоматизирания обмен на данни

Държавите вземат всички необходими мерки, за да гарантират, че автоматизираното търсене или сравняване на ДНК данни, дактилоскопични данни и данни за регистрацията на превозни средства е възможно 24 часа в денонощието и седем дни в седмицата. В случай на техническа неизправност националните точки за контакт на държавите незабавно се информират помежду си и се договарят за временни алтернативни механизми за информационен обмен в съответствие с приложимите законови разпоредби. Автоматизираният обмен на данни се възстановява възможно най-бързо.

Член 5 Референтни номера за ДНК данни и дактилоскопични данни

Референтните номера, посочени в членове LAW.PRUM.7 [Създаване на национални файлове с ДНК анализи] и LAW.PRUM.11 [Дактилоскопични данни], се състоят от комбинация от следното:

- (а) код, позволяващ на държавите, в случай на попадение, да извличат лични данни и друга информация от техните бази данни за да ги предоставят на една, няколко или всички държави в съответствие с член LAW.PRUM.14 [Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация];

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (b) код за обозначаване на националния произход на ДНК профила или дактилоскопичните данни; и
- (c) по отношение на ДНК данните, код за обозначаване на типа на ДНК профила.

Член 6 Принципи на обмен на ДНК данни

1. Държавите използват съществуващите стандарти за обмен на ДНК данни, като европейския стандартен набор (ESS) или стандартния набор на Интерпол за справка по локуси (ISSOL).
2. Процедурата за предаване в случай на автоматизирано търсене и сравняване на ДНК профили се извършва в рамките на децентрализирана структура.
3. За да се гарантират поверителността и целостта на изпратените в други държави данни, се вземат подходящи мерки, включително тяхното криптиране.
4. Държавите вземат необходимите мерки, за да гарантират целостта на ДНК профилите, до които е даден достъп или които са изпратени на другите държави за сравняване, а също и да гарантират, че тези мерки съответстват на международните стандарти, като ISO 17025.
5. Държавите използват кодове за държава в съответствие със стандарта ISO 3166-1 alpha-2.

Член 7 Правила за искания и отговори във връзка с ДНК данни

1. Искането за автоматизирано търсене или сравняване съгласно член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили] или LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] включва само следната информация:
  - (a) кода на отправилата искането държава;
  - (b) датата, часа и индикационния номер на искането;
  - (c) ДНК профилите и техните референтни номера;
  - (d) типа на предаваните ДНК профили (неидентифицирани ДНК профили или референтни ДНК профили); и
  - (e) информацията, необходима за контролиране на системите от бази данни и за качествения контрол на процесите на автоматизирано търсене.
2. Отговорът (съобщение за съвпадение) на искането, посочено в параграф 1, съдържа само следната информация:
  - (a) означение дали има едно или повече съвпадения (попадения) или няма съвпадения (няма попадение);

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (b) датата, часа и индикационния номер на искането;
- (c) датата, часа и индикационния номер на отговора;
- (d) кодовете на отправилата искането държава и на получилата искането държава;
- (e) референтните номера на отправилата искането държава и на получилата искането държава;
- (f) типа на предаваните ДНК профили (неидентифицирани ДНК профили или референтни ДНК профили);
- (g) поисканите и съвпадащите ДНК профили; и
- (h) информацията, необходима за контролиране на системите от бази данни и за качествения контрол на процесите на автоматизирано търсене.

3. Автоматизирано уведомление за съвпадение се предоставя само ако при автоматизираното търсене или сравняване е установено съвпадение на определен минимален брой локуси. Този минимален брой е определен в глава 1.

4. Държавите гарантират, че исканията са в съответствие с декларациите, издавани съгласно член LAW.PRUM 7, параграф 3 [Създаване на национални файлове с ДНК анализи].

Член 8: Процедура за предаване при автоматизирано търсене на неидентифицирани ДНК профили в съответствие с член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили]

1. Ако при търсене с неидентифициран ДНК профил в националната база данни не се установи съвпадение или се установи съвпадение с неидентифициран ДНК профил, неидентифицираният ДНК профил може впоследствие да бъде изпратен до базите данни на всички други държави и ако при търсене с този неидентифициран ДНК профил се установят съвпадения с референтни ДНК профили и/или неидентифицирани ДНК профили в базите данни на други държави, тези съвпадения се съобщават автоматично, а референтните ДНК данни се изпращат на отправилата искането държава; в случай че в базите данни на други държави не могат да се установят съвпадения, това се съобщава автоматично на отправилата искането държава.

2. Ако при търсене с неидентифициран ДНК профил в базите данни на други държави се установи съвпадение, всяка заинтересована държава може да отбележи това със забележка в националната си база данни.

Член 9 Процедура за предаване при автоматизирано търсене на референтни ДНК профили в съответствие с член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили]

Ако при търсене с референтен ДНК профил в националната база данни не се установи съвпадение с референтен ДНК профил или се установи съвпадение с неидентифициран ДНК профил, този референтен ДНК профил може впоследствие да бъде изпратен до базите данни

на всички други държави и ако при търсене с този референтен ДНК профил се установят съвпадения с референтни ДНК профили и/или неидентифицирани ДНК профили в базите данни на други държави, тези съвпадения се съобщават автоматично, а референтните ДНК данни се изпращат на отправилата искането държава; в случай че в базите данни на други държави не могат да се установят съвпадения, това се съобщава автоматично на отправилата искането държава.

Член 10 Процедура за предаване при автоматизирано сравняване на неидентифицирани ДНК профили в съответствие с член LAW.PRUM.9 [Автоматизирано търсене на ДНК профили]

1. Ако при сравняване с неидентифицирани ДНК профили в базите данни на други държави се установят съвпадения с референтни ДНК профили и/или неидентифицирани ДНК профили, тези съвпадения се съобщават автоматично, а референтните ДНК данни се изпращат на отправилата искането държава.
2. Ако при сравняване с неидентифицирани ДНК профили в базите данни на други държави се установят съвпадения с неидентифицирани ДНК профили или с референтни ДНК профили, всяка заинтересована държава може да отбележи това със забележка в националната си база данни.

Член 11 Принципи при обмена на дактилоскопични данни

1. Дигитализацията на дактилоскопични данни и тяхното предаване на другите държави се осъществяват в съответствие с единния формат за данни, определен в глава 2.
2. Всяка държава гарантира, че предаваните от нея дактилоскопични данни са с достатъчно добро качество за сравняване чрез автоматизираните системи за дактилоскопична идентификация (AFIS).
3. Процедурата за предаване при обмен на дактилоскопични данни се извършва в рамките на децентрализирана структура.
4. За да се гарантират поверителността и целостта на изпращаните към други държави дактилоскопични данни, се вземат подходящи мерки, включително криптирането им.
5. Държавите използват кодове за държава в съответствие със стандарта ISO 3166-1 alpha-2.

Член 12 Капацитет за търсене на дактилоскопични данни

1. Всяка държава гарантира, че нейните искания за търсене не превишават капацитета за търсене, посочен от получилата искането държава. Обединеното кралство съобщава максималния си дневен капацитет за търсене на дактилоскопични данни на идентифицирани лица и на дактилоскопични данни на лица, които все още не са идентифицирани.
2. Максималният брой кандидати, приемани за проверка при едно предаване, е установен в глава 2.

Член 13 Правила за искания и отговори във връзка с дактилоскопични данни

1. Получилата искането държава незабавно проверява качеството на предадените дактилоскопични данни по напълно автоматизирана процедура. Ако данните не са подходящи за автоматизирано сравняване, получилата искането държава информира незабавно отправилата искането държава.
2. Получилата искането държава извършва търсенията по реда на постъпване на исканията. Исканията се обработват в рамките на 24 часа чрез напълно автоматизирана процедура. Отправилата искането държава може, ако националното ѝ законодателство предвижда това, да помоли за ускорена обработка на нейното искане, а получилата искането държава извършва незабавно търсенето. Ако поради *непреодолима сила* срокът не може да бъде спазен, сравняването се извършва незабавно след отстраняване на пречките.

Член 14 Принципи при автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства

1. При автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства, държавите използват версия на софтуерното приложение към Европейската информационна система за превозни средства и свидетелства за управление (EUCARIS), специално разработено за целите на член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозните средства], както и изменените версии на същия софтуер.
2. Автоматизираното търсене на данни за регистрацията на превозни средства се извършва в рамките на децентрализирана структура.
3. Обменената посредством системата EUCARIS информация се изпраща в криптирана форма.
4. Елементите на данните за регистрацията на превозни средства, които подлежат на обмен, са посочени в глава 3.
5. При прилагането на член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозните средства] държавите могат да дадат приоритет на търсенията, свързани с борбата срещу тежките престъпления.

Член 15 Разходи

Всяка държава поема разходите, произтичащи от администрирането, използването и поддръжката на софтуерното приложение на EUCARIS, посочено в член 14, параграф 1.

Член 16: Цел

1. Обработването на лични данни от получаващата държава се разрешава единствено за целите, за които данните са били предоставени в съответствие с част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства (PRUM)]. Обработката за други цели се разрешава единствено с предварителното разрешение

на държавата, администрираща файла, и се подчинява само на националното законодателство на получаващата държава. Такова разрешение може да бъде дадено, при условие че в националното законодателство на държавата, администрираща файла, е разрешена обработката за такива други цели.

2. Обработването на данни, предоставени съгласно членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни] от страна на търсещата или сравняващата държава, се разрешава единствено с цел:

- (a) установи дали има попадение между сравняваните ДНК профили или дактилоскопични данни;
- (b) изготви и подаде полицейско или съдебно искане за правна помощ в съответствие с националното законодателство, когато тези данни съвпадат;
- (c) направи запис по смисъла на член 19 от настоящата глава.

3. Държавата, която администрира файла, може да обработи предоставените ѝ в съответствие с членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни] данни само когато това е необходимо с цел сравнение, като предоставя автоматизирани отговори на търсения или записи, извършени в съответствие с член 19 от настоящата глава. Предоставените данни се заличават непосредствено след сравняването на данните след получаването на автоматизирани отговори на търсене, освен когато се налага по-нататъшна обработка за целите, посочени в параграф 2, първа алинея, букви б) и в) от настоящия член.

4. Данните, предоставени в съответствие с член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозните средства], могат да се използват от държавата, администрираща файла, само когато това е необходимо с цел предоставяне на автоматизирани отговори на процедури по търсене или запис съгласно член 19 от настоящата глава. Предоставените данни се заличават непосредствено след получаването на автоматизираните отговори на търсенето, освен ако не е необходима допълнителна обработка на запис съгласно член 19 от настоящата глава. Държавата членка може да използва получените данни в отговор само за процедурата, за която е извършила търсенето.

Член 17: Точност, актуалност и срок за съхранение на данните

1. Държавите осигуряват точността и актуалността на личните данни. Получаващата държава се уведомява незабавно, ако стане известно ех officio или от уведомление от субекта на данните, че са предоставени погрешни данни или данни, които не е трябвало да бъдат предоставени. Въпросната(ите) държава(и) е(са) длъжна(и) да коригира(т) или заличи(ат) данните. Освен това предоставените лични данни се коригират, ако се установи, че са погрешни. Ако получаващият информацията орган има основания да счита, че предоставените

данни са погрешни или че трябва да се заличат, предоставящият ги орган следва да бъде уведомен за това.

2. Данни, чиято точност се оспорва от субекта на данните и чиято точност или неточност не може да бъде установена, се маркират с флагче по искане на субекта на данните в съответствие с националното законодателство на държавите. Ако е налице флагче, то може да бъде отстранено в съответствие с националното законодателство на държавите и само с разрешението на субекта на данните въз основа или на решение на компетентен съд, или на независим орган за защита на данните.

3. Предоставени лични данни, които не е трябвало да бъдат предоставени или получени, се заличават. Законно предоставени и получени данни се заличават:

- (a) ако не са или вече не са необходими за целта, за която са предоставени; ако са били предоставени лични данни, които не са били поискани, получаващият орган незабавно проверява дали те са необходими за целите, за които са били предоставени;
- (b) след изтичане на максималния срок за съхранение на данни, предвиден в националното законодателство на предоставящата ги държава, ако предоставящият орган е информирал получаващия орган за тези максимални срокове към момента на предоставяне на данните.

4. Когато има основание да се счита, че заличаването ще увреди интересите на субекта на данните, вместо да бъдат заличени, данните се блокират в съответствие с националното законодателство. Блокираните данни могат да се предоставят или използват единствено за целта, поради която е предотвратено тяхното заличаване.

Член 18: Технически и организационни мерки за осигуряване на защитата и сигурността на данните

1. Предоставящите и получаващите органи предприемат стъпки, за да осигурят ефективната защита на личните данни от случайно или неразрешено унищожаване, случайна загуба, неразрешен достъп, неразрешено или случайно изменение и неразрешено разкриване.

2. Особеностите на техническата спецификация на процедурата за автоматизирано търсене се уреждат в мерките за изпълнение, посочени в член LAW.PRUM.17 [Мерки за изпълнение], които гарантират, че:

- (a) се предприемат модерни технически мерки, за да се осигури защитата и сигурността на данните, по-специално тяхната поверителност и неприкосновеност;
- (b) се използват признати от компетентните органи процедури за криптиране и разрешаване, когато се използват общодостъпни мрежи; и
- (c) допустимостта на търсене в съответствие с член 19, параграфи 2, 5, и 6 от настоящата глава, може да бъде проверена.

Член 19: Протоколиране и записване: специални правила, уреждащи автоматизираното и неавтоматизираното предоставяне

1. Всяка държава гарантира, че всяко неавтоматизирано предоставяне и всяко неавтоматизирано получаване на лични данни от администрацията на файла орган и от търсещия орган се протоколира, за да се удостовери допустимостта на предоставянето. Протоколът включва следната информация:

- (a) основанието за предоставяне;
- (b) предоставените данни;
- (c) датата на предоставяне; и
- (d) наименованието или референтния номер на търсещия орган и на органа, администриращ файла.

2. Следното се прилага за автоматизираното търсене на данни въз основа на членове LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили], LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни] и LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства], както и за автоматизирано сравняване съгласно член LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили]:

- (a) само специално оправомощени служители на националните звена за контакт могат да извършват автоматизирано търсене или сравняване; списъкът на служителите, оправомощени да извършват автоматизирано търсене или сравняване, се предоставя при поискване на надзорните органи, посочени в параграф 6, и на другите държави;
- (b) всяка държава гарантира, че всяко предоставяне и получаване на лични данни от органа, администриращ файла, и от търсещия орган се записва, като включително се отбелязва дали има или няма попадение; записът включва следната информация:
  - (i) предоставените данни;
  - (ii) датата и точното време на предоставяне; и
  - (iii) наименованието или референтния номер на търсещия орган и на органа, администриращ файла.

3. Освен това търсещият орган записва основанието за търсене или предоставяне, идентификатора на служителя, провел търсенето, и този на служителя, поръчал търсенето или предоставянето.

4. При поискване органът, който прави записа, незабавно съобщава записаните данни на компетентните органи по защита на данните на съответната държава, най-късно до четири седмици след получаване на искането; записаните данни могат да се използват само за следните цели:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (a) наблюдение на защитата на данните;
- (b) гарантиране на сигурността на данните.

5. Записаните данни се защитават с подходящи мерки срещу неуместна употреба и други форми на неправилна употреба и се съхраняват в продължение на две години. След изтичането на срока на съхранение записаните данни се заличават незабавно.

6. Отговорността за проверка на законността на предоставянето или получаването на лични данни се носи от независимите органи за защита на данните или, когато е уместно, от съдебните органи на съответните държави. Всеки може да поиска от тези органи да проверят законността на обработката на данни по отношение на неговата личност в съответствие с националното законодателство. Независимо от подобни искания тези органи и органите, отговарящи за записването, провеждат случайни проверки на законността на предоставянето въз основа на използваните файлове.

7. Резултатите от подобни проверки се съхраняват с цел инспекция от независимите органи за защита на данните в продължение на 18 месеца. След изтичането на този срок те се заличават незабавно. От всеки независим орган за защита на данните може да бъде поискано от независим орган за защита на данните на друга държава да упражни правомощията си в съответствие с националното законодателство. Независимите органи за защита на данните на държавите извършват инспекционните задачи, необходими за взаимно сътрудничество, по-специално чрез обмяна на информация от значение.

Член 20: Права на субектите на данни на обезщетения

Когато орган на една държава е предоставил лични данни по силата на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатьци и данни за регистрацията на превозни средства (PRUM)], получаващият орган на другата държава не може да използва неточността на предоставените данни като основание да избегне отговорността спрямо ощетената страна съгласно националното законодателство. Ако срещу получаващия орган бъдат присъдени щети поради използвани от него неточни предоставени данни, органът, който е предоставил данните, възстановява на получаващия орган пълния размер на изплатеното от него обезщетение.

Член 21: Информация, поискана от държавите

Получаващата държава по искане на предоставящата държава я информира за обработката на предоставените данни и за получения резултат.

Член 22: Декларации и определяне на компетентните органи

1. Обединеното кралство съобщава своите декларации по член LAW.PRUM 7, параграф 3 [Създаване на национални файлове с ДНК анализи] и член 12, параграф 1 от настоящата глава, както и своите определения на компетентните органи по член LAW.PRUM 13, параграф 1 [Национални звена за контакт] и член LAW.PRUM 15, параграф 3 [Автоматизирано търсене на

данни за регистрацията на превозни средства] на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество.

2. Фактическата информация, предоставена от Обединеното кралство чрез тези декларации и определяния и от държавите членки в съответствие с член LAW.PRUM 17, параграф 3 [Мерки за изпълнение], се включва в наръчника, установен в член 18, параграф 2 от Решение 2008/616/ПВР.

3. Държавите могат по всяко време да изменят декларациите и определянията, подадени в съответствие с параграф 1, чрез уведомление, подаден до Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество изпраща всички получени декларации на Генералния секретариат на Съвета.

4. Генералният секретариат на Съвета съобщава всички промени в наръчника, посочен в параграф 2, на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество.

Член 23 Подготовка на решенията съгласно посоченото в член LAW.PRUM.18 [предварителна оценка]

1. Съветът взема решение съгласно посоченото в *член LAW.PRUM.18 [предварителна оценка]* въз основа на доклад за оценка, който се изготвя на основата на въпросник.

2. По отношение на автоматизирания обмен на данни в съответствие с част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства], докладът за оценка се основава също така на посещение за оценка и пилотно изпитване, което се извършва, ако е необходимо, когато Обединеното кралство е информирало Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество, че са изпълнили задълженията, наложени им съгласно част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства], и подават декларациите, предвидени в член 22 от същата глава. Допълнителните подробности по процедурата са установени в глава 4 от приложението.

Член 24 Статистика и докладване

1. Редовно се извършва оценка на административното, техническото и финансовото прилагане на обмена на данни съгласно част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства]. Оценката се извършва по отношение на категориите данни, за които е започнал обмен на данни между съответните държави. Оценката се основава на доклади от съответните държави.

2. Всяка държава ще съставя статистика относно резултатите от автоматизирания обмен на данни. За да се осигури съпоставимост, моделът за съставяне на статистиката ще се определи от съответната работна група на Съвета. Тези статистически данни ще се изпращат ежегодно на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

3. Освен това, от държавите ще се изисква редовно, но не по-често от веднъж годишно, да подават информация за административните, техническите и финансовите аспекти на осъществявания автоматизиран обмен на данни, която е необходима за анализиране и усъвършенстване на процеса.

4. Статистическите данни и докладването, изготвяни от държавите членки в съответствие с решения 2008/615/ПВР и 2008/616/ПВР, се прилагат във връзка с настоящия член.

ГЛАВА 1: Обмен на ДНК данни

1. Свързани с ДНК криминалистични въпроси, правила и алгоритми за сравняване

1.1. Свойства на ДНК профилите

ДНК профилът може да съдържа 24 двойки числа, представляващи алелите на 24-те локуса, които също се използват в ДНК процедурите на Интерпол. Наименованията на тези локуси се съдържат в следната таблица:

VWA	TH01	D21S11	FGA	D8S1179	D3S1358	D18S51	Amelogenin
TPOX	CSF1P0	D13S317	D7S820	D5S818	D16S539	D2S1338	D19S433
Penta D	Penta E	FES	F13A1	F13B	SE33	CD4	GABA

Седемте отбелязани в сиво локуса на най-горния ред представляват както настоящия (ESS), така и ISSOL.

Правила за включване:

ДНК профилите, до които държавите предоставят достъп с цел търсене и сравняване, както и ДНК профилите, изпращани с цел търсене и сравняване, съдържат поне 6 изцяло обозначени¹⁴⁶ локуса, като могат да съдържат допълнителни локуси или непопълнени такива в зависимост от наличността им. Референтните ДНК профили съдържат поне 6 от седемте локуса на ESS. За да се повиши точността на съвпаденията, всички налични алели се съхраняват в индексирания база данни с ДНК профили и се използват за търсене и сравняване. Всяка държава следва да приложи в най-краткия практически възможен срок всеки нов вариант на ESS от локуси, приет от ЕС.

Не се допускат смесени профили, така че алелните стойности на всеки локус ще се състоят само от 2 цифри, които могат да бъдат еднакви при наличие на хомозиготност в даден локус.

При заявка за търсене с неизвестна стойност „жокер“ („wild-cards“) или с микроварианти се спазват следните правила:

¹⁴⁶ „Изцяло обозначени“ означава, че е включено обработването на редки алелни стойности.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- всички нецифрови стойности, с изключение на амелогенина, съдържащи се в профила (напр. „o“, „f“, „r“, „na“, „nr“ или „un“), се превръщат автоматично при експортирането в „жокер“ (*) и се извършва пълно търсене,
- цифровите стойности „0“, „1“ или „99“, съдържащи се в профила, се превръщат автоматично при експортирането в „жокер“ (*) и се извършва пълно търсене,
- ако за един локус са подадени 3 алела, приема се първият алел, а останалите 2 алела се превръщат автоматично при експортирането в „жокер“ (*) и се извършва пълно търсене,
- когато за алел 1 или 2 е подадена стойност „жокер“ (*), се търсят и двете пермутации на цифровата стойност за локуса (напр. 12, * може да съответства на 12,14 или на 9,12),
- микровариантите на пентануклеотид (Penta D, Penta E и CD4) се сравняват по следния начин:

x.1 = x, x.1, x.2

x.2 = x.1, x.2, x.3

x.3 = x.2, x.3, x.4

x.4 = x.3, x.4, x + 1,

- микровариантите на тетрануклеотид (останалите локуси са тетрануклеотиди) се сравняват по следния начин:

x.1 = x, x.1, x.2

x.2 = x.1, x.2, x.3

x.3 = x.2, x.3, x + 1.

1.2. Правила за сравняване

Сравняването на 2 ДНК профила се извършва въз основа на локусите, за които и в двата ДНК профила е налице една и съща алелна двойка. В двата ДНК профила трябва да има попадение на поне 6 изцяло обозначени локуса (без амелогенин), преди да се изпрати отговор за наличие на попадение.

Пълно попадение (качество 1) се определя като попадение, когато са еднакви всички алелни стойности на сравняваните локуси, обикновено съдържащи се в искането и отговора на справка за ДНК профили. Близко попадение се определя като попадение, при което е налице различна стойност само за една от всичките сравнявани алели в двата ДНК профила (качества 2, 3 и 4). Приема се, че има близко попадение, само ако в двата сравнявани ДНК профила е налице попадение на поне 6 изцяло обозначени локуса.

Причините за близко попадение могат да бъдат следните:

- печатна грешка, допусната при ръчно въвеждане на данните за един от ДНК профилите в искането за справка или в ДНК базата данни,
- грешка при определянето или "извикването" на алели в хода на процедурата за генериране на ДНК профила.

1.3. Правила за съобщаване на резултатите

Съобщават всички пълни, близки съвпадения и липсата на попадение.

Съобщението за резултатите се изпраща на националната точка за контакт, отпраща искането, като се предоставя на разположение и на националната точка за контакт, до която е отправено искането (за да може тя да прецени естеството и броя на евентуалните следващи искания за допълнителни налични лични данни и друга информация, която е свързана с ДНК профила, съответстващ на попадението в съответствие с член LAW.PRUM.14 [Предоставяне на допълнителни лични данни и друга информация].

2. Таблица на кодовите номера на държавите

В съответствие част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатьци и данни за регистрацията на превозни средства] за определянето на наименованията на домейни, както и за другите конфигуративни параметри, които се изискват от приложенията за обмен на ДНК данни по защитени мрежи съгласно договореностите от Прюм се използва кодиране по стандарта ISO 3166-1 alpha-2.

Кодовете по ISO 3166-1 alpha-2 са следните двубуквени кодове за държавите:

Имена на държавите	Код	Имена на държавите	Код
Белгия	BE	Литва	LT
България	BG	Люксембург	LU
Чешка република	CZ	Унгария	HU
Дания	DK	Малта	MT
Германия	DE	Нидерландия	NL
Естония	EE	Австрия	AT
Ирландия	IE	Полша	PL
Гърция	EL	Португалия	PT
Испания	ES	Румъния	RO

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Франция	FR	Словакия	SK
Хърватия	HR	Словения	SI
Италия	IT	Финландия	FI
Кипър	CY	Швеция	SE
Латвия	LV	Обединено кралство	UK

3. Функционален анализ

3.1. Наличност на системата

Исканията по член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили] следва да пристигат в съответната база данни по хронологичен ред съгласно реда им на изпращане, а отговорите следва да се изпращат така че да пристигат в поискалата ги държава в 15-минутен срок от пристигането на искането.

3.2. Втори етап

Когато държава получи съобщение за съвпадение, нейната национална точка за контакт отговаря за сравняването на стойностите на профила, предаден като запитване, и стойностите на профила(ите), получени като отговор, за да валидира и провери доказателствената стойност на профила. Националните точки за контакт могат да осъществяват пряк контакт помежду си с цел валидиране.

Процедурите за правна помощ започват след валидирането на съществуващо съвпадение между два профила, въз основа на получените по време на фазата за автоматизирано консултиране съобщения за „пълно съвпадение“ и „близко съвпадение“.

4. Документ за контрол на интерфейса при обмен на ДНК данни

4.1. Въведение

4.1.1. Цели

В тази глава се определят изискванията за обмена на информация за ДНК профили между системите от ДНК бази данни на всички държави. Полетата в заглавната част са дефинирани специално за целите на обмена на ДНК данни по линия на Прюм, а съдържащата данните част е разработена на базата на частта за данните за ДНК профили в XML-схемата, дефинирана за електронния портал на Интерпол за обмен на ДНК данни.

Данните се обменят чрез Simple Mail Transfer Protocol (SMTP) и други модерни технологии, като се използва сървър за централизирано предаване на съобщенията, предоставен от доставчика на мрежови услуги. XML-файлът се транспортира в съдържащелната част на съобщението.

4.1.2. Обхват

Този ICD определя само съдържанието на съобщението. Всички специфични за мрежата и съобщението въпроси, се дефинират еднообразно, за да се осигури обща техническа база за обмен на ДНК данни.

Това включва:

- формата на полето "предмет" на съобщението, за да може да се осъществи автоматизираната обработка на съобщенията,
- дали е необходимо да се криптира съдържанието и ако е така, кои методи следва да се изберат,
- максималната дължина на съобщението.

4.1.3. XML-структура и принципи

Съобщението във XML-формат е структурирано в:

- заглавна част, в която се съдържа информацията относно параметрите на предаване и
- част за данните, в която се съдържа специфична информация за профила, както и самият профил.

За исканията и за отговорите се използва една и съща XML-схема.

За да могат да се правят изчерпателни проверки на неидентифицирани ДНК профили, предвидени в член LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили] е възможно да се изпращат по няколко профила в едно съобщение. Максималният брой на профилите в едно съобщение трябва да бъде определен. Броят им зависи от максималния допустим размер на съобщенията и се определя след избора на пощенски сървър.

XML пример:

```
<?version="1.0" standalone="yes"?>
<PRUEMDNAx xmlns:msxsl="urn:schemas-microsoft-com:xslt"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">
<header>
(...)
</header>
<datas>
(...)
```

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

</datas>

[<datas> структурата на данните се повтаря, когато се изпращат повече профили (...) в едно SMTP-съобщение, разрешено само за случаите по член LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили]

</datas>]

</PRUEMDNA>

4.2. Дефиниране на XML-структурата

Следните дефиниции са само за целите на документирането и по-добрата четивност, а информацията със задължителен характер се дава във файла с XML-схема (PRUEM DNA.xsd).

4.2.1. Схема PRUEMDNAx

Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
header	PRUEM_header	Occurs: 1
datas	PRUEM_datas	Occurs: 1 ... 500

4.2.2. Съдържание на заглавната структура

4.2.2.1. Заглавна част PRUEM (PRUEM header)

Тази структура описва заглавната част на XML-файла. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
direction	PRUEM_header_dir	Direction of message flow
ref	String	Reference of the XML file
generator	String	Generator of XML file
schema_version	String	Version number of schema to use
requesting	PRUEM_header_info	Requesting State info
requested	PRUEM_header_info	Requesting State info

4.2.2.2. PRUEM_header dir

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Тип данни, съдържащи се в съобщението — възможни стойности:

Стойност	Описание
R	Request
A	Answer

4.2.2.3. PRUEM header info

Структура, описваща държавата и датата/часа на съобщението. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
source_isocode	String	ISO 3166-2 code of the requesting State
destination_isocode	String	ISO 3166-2 code of the requested State
request_id	String	unique Identifier for a request
date	Date	Date of creation of message
time	Time	Time of creation of message

4.2.3. Съдържание на данните за профили по линия на Прюм (Content of PRUEM Profile data)

4.2.3.1. Данни по линия на Прюм (PRUEM_datas)

Тази структура описва частта за данни за профила на XML-файла. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
reqtype	PRUEM request type	Вид искане (член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили] или LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили])
date	Date	Date profile stored
type	PRUEM_datas_type	Type of profile
result	PRUEM_datas_result	Result of request
agency	String	Name of corresponding unit responsible for the profile

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

profile_ident	String	Unique State profile ID
message	String	Error Message, if result = E
profile	IPSG_DNA_profile	If direction = A (Answer) AND result ≠ H (Hit) empty
match_id	String	In case of a HIT PROFILE_ID of the requesting profile
quality	PRUEM_hitquality_type	Quality of HIT
hitcount	Integer	Count of matched Alleles
rescount	Integer	Count of matched profiles. If direction = R (Request), then empty. If quality!=0 (the original requested profile), then empty.

4.2.3.2. Тип искане по линия на Прюм (PRUEM_request_type)

Тип данни, съдържащи се в съобщението — възможни стойности:

Стойност	Описание
3	Искания по член LAW.PRUM.8 [Автоматизирано търсене на ДНК профили]
4	Искания по член LAW.PRUM.9 [Автоматизирано сравняване на ДНК профили]

4.2.3.3. Тип качество на съвпадения по линия на Прюм (PRUEM_hitquality_type)

Стойност	Описание
0	Referring original requesting profile: Case 'No-HIT': original requesting profile sent back only; Case 'HIT': original requesting profile and matched profiles sent back.
1	Equal in all available alleles without wildcards
2	Equal in all available alleles with wildcards
3	HIT with Deviation (Microvariant)

4	HIT with mismatch
---	-------------------

4.2.3.4. Тип данни по линия на Прюм (PRUEM_data_type)

Тип данни, съдържащи се в съобщението — възможни стойности:

Стойност	Описание
P	Person profile
S	Stain

4.2.3.5. PRUEM_data_result

Тип данни, съдържащи се в съобщението — възможни стойности:

Стойност	Описание
U	Undefined, If direction = R (request)
H	HIT
N	No-HIT
E	Error

4.2.3.6. IPSTG_DNA_profile

Структура, описваща ДНК профил. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
ess_issol	IPSTG_DNA_ISSOL	Group of loci corresponding to the ISSOL (standard group of Loci of Interpol)
additional_loci	IPSTG_DNA_additional_loci	Other loci
marker	String	Method used to generate of DNA
profile_id	String	Unique identifier for DNA profile

4.2.3.7. IPSTG_DNA_ISSOL

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Структура, съдържаща локусите на ISSOL (стандартния набор на Интерпол от локуси). Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
vwa	IPSG_DNA_locus	Locus vwa
th01	IPSG_DNA_locus	Locus th01
d21s11	IPSG_DNA_locus	Locus d21s11
fga	IPSG_DNA_locus	Locus fga
d8s1179	IPSG_DNA_locus	Locus d8s1179
d3s1358	IPSG_DNA_locus	Locus d3s1358
d18s51	IPSG_DNA_locus	Locus d18s51
amelogenin	IPSG_DNA_locus	Locus amelogenin

4.2.3.8. IPSG_DNA_additional_loci

Структура, съдържаща другите локуси. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
tpox	IPSG_DNA_locus	Locus tpox
csf1po	IPSG_DNA_locus	Locus csf1po
d13s317	IPSG_DNA_locus	Locus d13s317
d7s820	IPSG_DNA_locus	Locus d7s820
d5s818	IPSG_DNA_locus	Locus d5s818
d16s539	IPSG_DNA_locus	Locus d16s539
d2s1338	IPSG_DNA_locus	Locus d2s1338
d19s433	IPSG_DNA_locus	Locus d19s433
penta_d	IPSG_DNA_locus	Locus penta_d
penta_e	IPSG_DNA_locus	Locus penta_e

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

fes	IPSG_DNA_locus	Locus fes
f13a1	IPSG_DNA_locus	Locus f13a1
f13b	IPSG_DNA_locus	Locus f13b
se33	IPSG_DNA_locus	Locus se33
cd4	IPSG_DNA_locus	Locus cd4
gaba	IPSG_DNA_locus	Locus gaba

4.2.3.9. IPSG_DNA_locus

Структура, описваща локус. Съдържа следните полета:

Полета	Вид	Описание
low_allele	String	Lowest value of an allele
high_allele	String	Highest value of an allele

5. Архитектура на приложението, сигурността и комуникациите

5.1. Обзорен преглед

При внедряването на приложенията за обмен на ДНК данни в рамките част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатъци и данни за регистрацията на превозни средства] се използва обща комуникационна мрежа, която е логически затворена между държавите. С цел експлоатиране по по-ефективен начин на тази обща комуникационна инфраструктура за изпращане на искания и получаване на отговори се възприема асинхронен механизъм за предаване на исканията за ДНК данни и дактилоскопични данни в капсулирани SMTP електронни съобщения. С цел да се удовлетворят изискванията за сигурност, като разширение на SMTP функционалността ще се използва механизъм s/MIME, за да се установи действително затворен сигурен „тунел“ за работата в мрежата.

Оперативните трансевропейски телематични услуги между администрациите (TESTA) се използват за комуникационна мрежа за обмена на данни между държавите. TESTA се управлява от Европейската комисия. С оглед на факта, че националните ДНК бази данни и действащите национални точки за достъп до TESTA могат да бъдат разположени на различни места в държавите, достъпът до TESTA може да се осигури, като:

1. се използват съществуващите национални точки за достъп или се създаде нова национална точка за достъп до TESTA; или

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

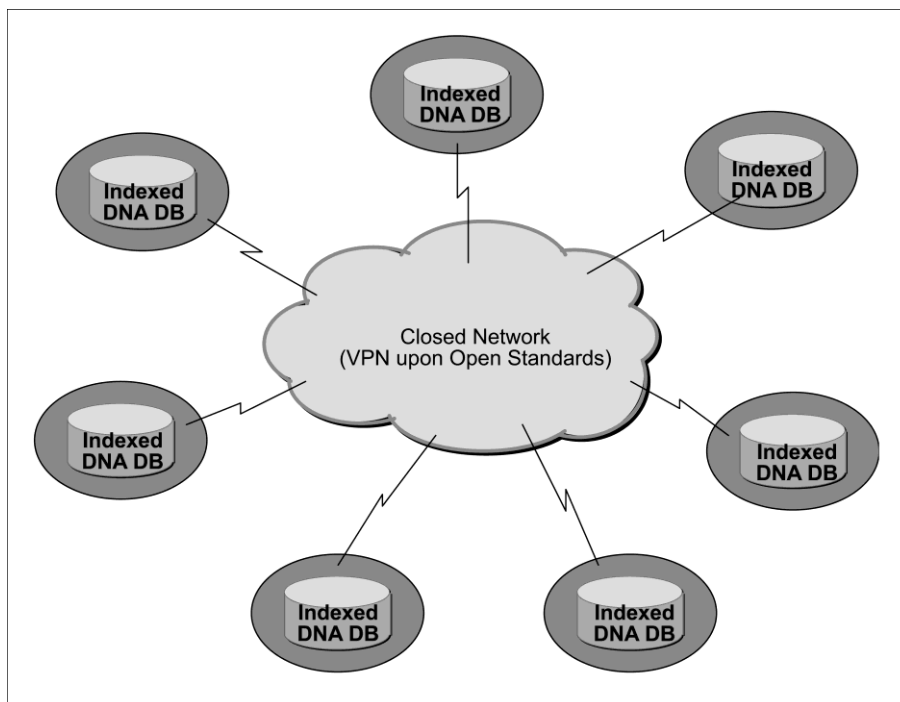
2. се създаде защитена местна връзка от обекта, където е разположена ДНК базата данни, управлявана от компетентната национална служба, до съществуващата национална точка за достъп до TESTA.

Протоколите и стандартите, внедрени в приложенията, използвани за изпълнението на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства], съответстват на отворените стандарти и отговарят на изискванията, наложени от органите, определящи националната политика по отношение на сигурността в държавите.

5.2. Архитектура на горното ниво

В обхвата на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства] всяка държава ще прави налични своите ДНК данни за целите на обмена на такива данни и/или търсения в тях от други държави в съответствие със стандартизирания общ формат на данните. Архитектурата е основана на комуникационен модел, при който се осъществява връзка „от всеки до всеки“. Не съществува централен компютърен сървър, нито централизирана база данни за съхранение на ДНК профили.

Фигура 1: Топология на обмена на ДНК данни

Освен спазването на вътрешните правни ограничения, касаещи съответните обекти в държавите, всяка държава може да реши какъв вид хардуер и софтуер следва да се внедри за конфигуриране в съответния обект, така че да са спазени изискванията на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства].

5.3. Стандарти за сигурност и защита на данните

Три са нивата на сигурност, които са взети под внимание и са въведени.

5.3.1. *На ниво данни*

Предоставяните от всяка държава данни за ДНК профили трябва да се изготвят в съответствие с общите стандарти за защита на данните, така че отправилите искането държави да получат отговор, в който основно се посочва наличие на съответствие или липса на съответствие (НІТ/No-НІТ) заедно с идентификационен номер в случай на съответствие, но в него не се съдържа никаква лична информация. По-нататъшното разследване след уведомяване за наличие на съвпадение се води на двустранно равнище съгласно съществуващите вътрешни правни и организационни разпоредби, уреждащи съответните обекти в държавите.

5.3.2. *На ниво комуникация*

Съобщенията, съдържащи информация за ДНК профили (искания и отговори), се криптират посредством най-модерен механизъм в съответствие с отворените стандарти, като s/MIME, преди да се изпратят в съответните обекти в другите държави.

5.3.3. *На ниво предаване*

Всички криптирани съобщения, съдържащи информация за ДНК профили, се изпращат в обектите на другите държави посредством виртуална частна тунелираща система, администрирана от надежден доставчик на мрежови услуги на международно равнище и връзките за сигурност към тази тунелираща система са под национално управление. Виртуалната частна тунелираща система няма никаква точка на контакт с откритата интернет мрежа.

5.4. Протоколи и стандарти, които да се използват за механизма за криптиране: s/MIME и свързани пакети

Отвореният стандарт s/MIME, като разширение на действащия de facto стандарт за електронна поща SMTP, ще се внедри за криптиране на съобщения, съдържащи информация за ДНК профили. Протоколът s/MIME (V3) позволява електронно подписани разписки, етикети за сигурност и защитени списъци с електронни адреси (mailing lists), като е базиран върху „пласта“ на Cryptographic Message Syntax (CMS), (Internet Engineering Task Force (IETF) спецификация за защитени чрез криптиране съобщения. Той може да се използва за електронно подписване, резюмиране, автентификация или криптиране на всякакви форма цифрови данни.

Сертификатът, на базата на който се прилага механизмът s/MIME, трябва да съответства на стандарта X.509. С цел да се осигурят стандарти и процедури, които са общи с тези за други приложения, използвани по линия на Прюм, правилата за обработване за операциите по криптиране на базата на s/MIME или за прилагане в различни видове среда на базата на готови търговски продукти Commercial Product of the Shelves (COTS), са следните:

- последователността на операциите е: първо криптиране и след това подписване,
- за симетрично и асиметрично криптиране се прилагат съответно алгоритмите за криптиране AES (Advanced Encryption Standard) с 256-битов ключ и RSA с 1024-битов ключ,

- прилага се hash алгоритъм SHA-1.

Функционалността s/MIME е вградена в повечето съвременни софтуерни пакети за електронна поща, в т.ч. Outlook, Mozilla Mail и Netscape Communicator 4.x, като позволява оперативна съвместимост между повечето основни софтуерни пакети за електронна поща.

Поради лесното интегриране на s/MIME в националната ИТ инфраструктура във всички държави този механизъм е избран като подходящ с цел осигуряване на сигурността на ниво комуникации. С цел по-ефикасен „тест на концепцията“ (Proof of Concept) и намаляване на разходите обаче е избран стандартът JavaMail API, с който да се извърши прототипирането на обмена на ДНК данни. JavaMail API предоставя елементарно криптиране и декриптиране на електронни съобщения посредством s/MIME и/или OpenPGP. Целта е да се осигури прост и лесен за употреба програмно-приложен интерфейс (API) за клиентите за електронна поща, които желаят да изпращат и получават криптирани електронни съобщения в един от двата най-популярни формата за криптиране на електронни съобщения. Следователно, за да са изпълнени изискванията на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатъци и данни за регистрацията на превозни средства], ще е достатъчно високотехнологично внедряване на базата на JavaMail API, като например продуктът на Bouncy Castle JCE (Java Cryptographic Extension), който ще се използва за въвеждането на s/MIME за прототипирането на обмена на ДНК данни между всички държави.

5.5. Архитектура на приложението

Всяка държава ще предостави на другите държави набор от стандартизирани данни за ДНК профили, които съответстват на използвания в момента общ документ за контрол на интерфейса (ICD). Това може да стане или чрез предоставяне на логически поглед върху индивидуалната национална база данни, или чрез установяване на физически експортирана база данни (индексирана база данни).

Четири основни компонента: сървърът за електронна поща/s/MIME, сървърът за приложението, зоната на структурирани данни (Data Structure Area) за извличане/подаване на данни и регистрация на входящите/изходящите съобщения, както и търсачката за сравняване, внедряват цялостната логика на приложението по начин, който не зависи от конкретните продукти.

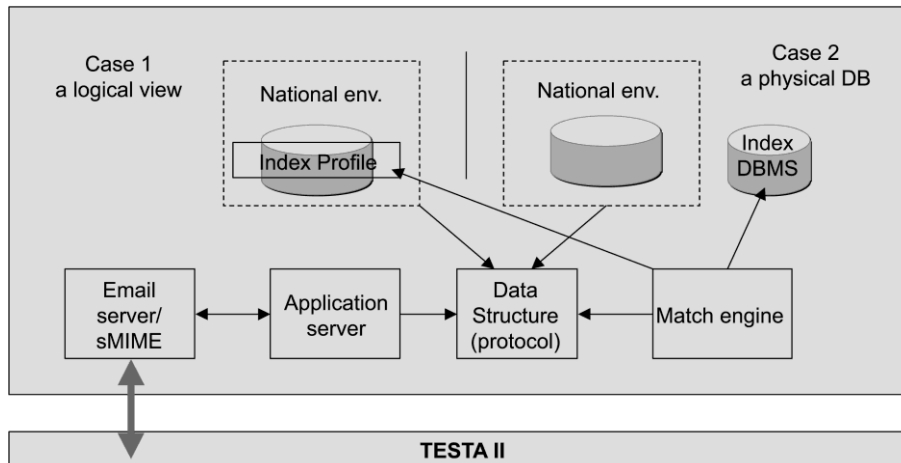
За да се осигури на всички държави възможност да интегрират лесно тези компоненти в съответните си национални обекти, конкретно определената обща функционалност е внедрена посредством компоненти с отворен код, които могат да се избират от всяка държава в зависимост от нейната национална политика и уредба в областта на ИТ. Поради независимите характеристики на внедряваната система за получаване на достъп до индексирани бази данни с ДНК профили, обхванати от част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатъци и данни за регистрацията на превозни средства], всяка държава може свободно да избира собствената си хардуерна и софтуерна платформа, включително системите за бази данни и операционните системи.

Прототипът за обмена на ДНК данни е разработен и успешно изпитан в съществуващата обща мрежа. Версия 1.0 е внедрена в работната среда и се използва за ежедневната дейност. Държавите могат да използват разработения съвместно продукт, но също така могат да разработят свои продукти. Компонентите на общия продукт ще се поддържат, приспособяват и

доразвиват в съответствие с изменящите се изисквания за функционалност по отношение на ИТ, криминалистиката и/или полицейската работа.

Фигура 2: Обща топология на приложението

5.6. Протоколи и стандарти, които да се използват за архитектурата на приложението

5.6.1. XML

Обменът на ДНК данни ще използва изцяло XML схемата, като ги прикачва към SMTP електронни съобщения. Езикът XML (eXtensible Markup Language) се препоръчва от консорциума World Wide Web (W3C) като общофункционален маркиращ език за създаване на специализирани маркиращи езици, способни да описват множество различни видове данни. Описанието на ДНК профила, който е подходящ за обмен между всички държави, е изготвено посредством XML и XML схема в ICD.

5.6.2. ODBC

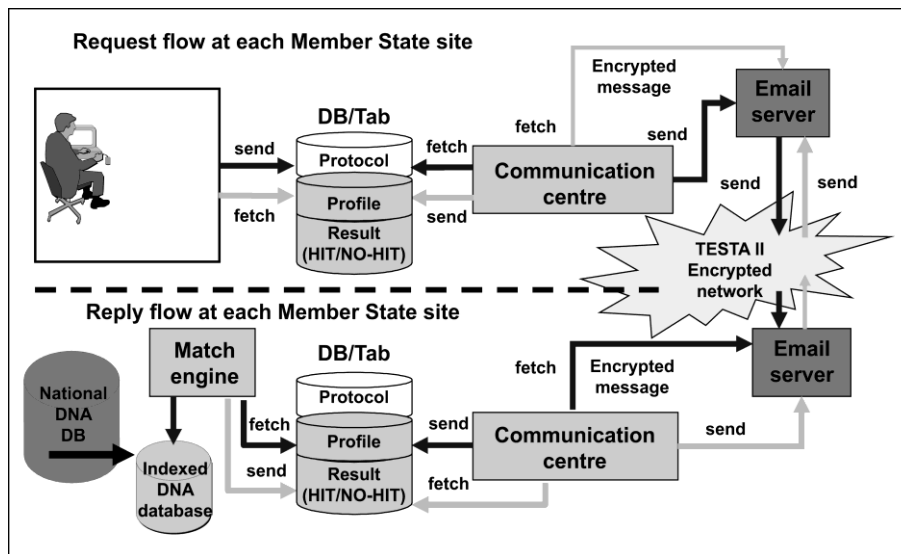
ODBC (Open DataBase Connectivity) предоставя стандартен софтуерен API метод за достъп до системи за управление на бази данни, който е независим от езиците за програмиране, от системите за базите данни и операционните системи. ODBC обаче си има своите недостатъци. Администрирането на голям брой клиентски машини може да е свързано с разнообразие на драйверите и DLL файловете. Това усложнение може да повиши разходите за администриране на системата.

5.6.3. JDBC

JDBC (Java DataBase Connectivity) представлява API за програмния език Java, който определя какъв достъп има клиентът до базата данни. За разлика от работата с ODBC, при JDBC не се изисква да се използва даден набор от местни DLL файлове на десктопа.

Работната логика на обработката на искания и отговори за ДНК профили в съответния обект на всяка държава е описана в дадената по-долу диаграма. Потоците на исканията и на отговорите взаимодействат с неутрална зона за данни, която обхваща различни масиви с еднакво структурирани данни.

Фигура 3: Обща картина на работните потоци в приложенията в съответния обект на всяка държава

5.7. Комуникационна среда

5.7.1. Обща комуникационна мрежа: TESTA и нейната последваща инфраструктура

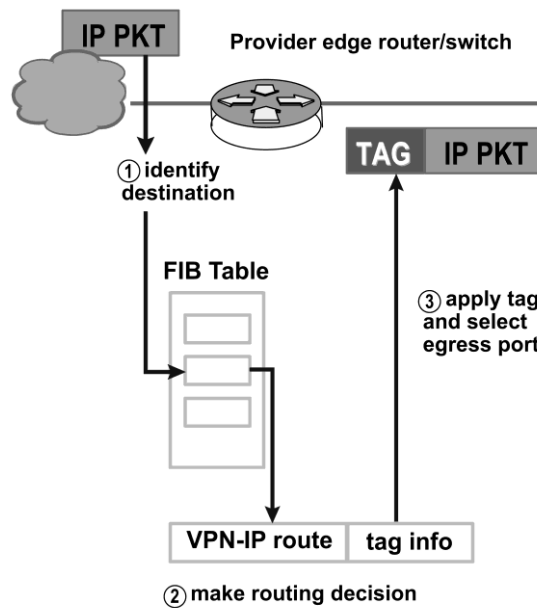
Приложението за обмен на ДНК данни ще използва електронната поща, асинхронен механизъм, за изпращане на искания и получаване на отговори между държавите. Тъй като всички държави разполагат с поне една точка за достъп до мрежата TESTA, обменът на ДНК данни ще се осъществява по мрежата TESTA. TESTA осигурява редица услуги с добавена стойност посредством своята система за предаване на електронна поща. Освен хостването на специално предназначени за TESTA електронни пощенски кутии, инфраструктурата може да работи със списъци за разпределяне на съобщения и политики за маршрутизиране. Това позволява TESTA да се използва като разпределителен център за съобщенията, адресирани до администрациите, свързани с домейните в рамките на ЕС. Възможно е също така да се включат и механизми за проверка за вируси.

Системата на TESTA за предаване на електронна поща е изградена на базата на хардуерна платформа с висока степен на наличност, която е разположена в централното приложение на TESTA и е защитена с firewall. Чрез DNS (Domain Name Systems) на TESTA ще се определят ресурсните локатори за IP адресите и ще се скрива информацията по адресирането от потребителя и от приложението.

5.7.2. Обезпечаване на сигурността

В рамките на TESTA е приложена концепцията за Virtual Private Network (VPN). Технологията за Tag Switching, която е използвана за изграждане на тази VPN, ще бъде доразвита, така че да поддържа стандарта MPLS (Multi-Protocol Label Switching), разработен от IETF.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

MPLS представлява стандартна технология на IETF, която ускорява мрежовия трафик, като избягва пакетния анализ посредством междинни рутери („hops“). Това се прави на базата на т.нар. „етикети“, които се прикрепват към пакета от edge рутерите в backbone въз основа на информацията, съхранена в информационната база за препращане (FIB). Етикети се използват и за внедряване на VPN.

В MPLS се съчетават ползите от маршрутизирането в пласт 3 с предимствата на суичинга в пласт 2. Тъй като на IP адресите не се прави оценка при преминаването им през т.нар. „backbone“, MPLS не налага никакви ограничения на IP адресирането.

Освен това електронните съобщения, предавани по TESTA, ще бъдат защитени с механизъм за криптиране на базата на s/MIME. Никой не може да декриптира съобщенията по мрежата, ако не знае ключа и не разполага със съответния сертификат.

5.7.3. Протоколи и стандарти, които да се използват в комуникационната мрежа

5.7.3.1. SMTP

SMTP е действащият стандарт за пренос на електронна поща по Интернет. SMTP е относително прост текстови протокол, при който се определя един или повече получатели на съобщението, след което то се изпраща. SMTP използва TCP порт 25 по спецификациите на IETF. За да се определи SMTP сървърът за дадено име на домейн, се използва записване по MX (Mail eXchange) DNS (Domain Name Systems).

Тъй като този протокол отначало беше изцяло и само текстови на базата на ASCII, той не работеше добре с бинарни файлове. Стандарти като MIME бяха разработени, за да се кодират бинарни файлове за изпращане чрез SMTP. Днес повечето SMTP сървъри поддържат 8BITMIME и s/MIME разширения, позволявайки изпращането на бинарни файлове да става почти толкова лесно, колкото и на обикновен текст. Правилата за работа при операции с sMIME са описани в раздела "sMIME" (вж. раздел 5.4).

SMTP представлява push протокол, който не позволява изтегляне на съобщения от физически отдалечен сървър по заявка. За да изтегли съобщение, клиентът за електронна поща трябва да използва POP3 или IMAP. За осъществяването на обмен на ДНК данни е решено да се използва POP3 протокол.

5.7.3.2. POP

Местните клиенти за електронна поща използват POP3 (Post Office Protocol version 3), протокол за интернет стандарт за пласта на приложението (application-layer Internet standard protocol), за да извлекат електронното съобщение от физически отдалечен сървър по TCP/IP връзка. Като използва профила SMTP Submit на SMTP протокола, клиентът за електронна поща изпраща съобщения по интернет или по корпоративна мрежа. MIME служи за стандарт за прикрепени файлове и текст, който не е ASCII, в електронното съобщение. Въпреки че нито POP3, нито SMTP изискват електронното съобщение да е в MIME формат, предаваните по интернет електронни съобщения са основно в MIME формат, така че POP клиентите трябва също така да разбират и да използват MIME. Следователно цялата комуникационна среда на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства] ще включва компонентите на POP.

5.7.4. *Определяне на интернет адреси*

Операционна среда

Към момента Европейският орган за регистрация на IP адреси (RIPE) е определил за TESTA половин специализиран блок от подмрежа клас „B“. Определянето на IP адреси за държавите се основава на географска схема в Европа. Обменът на данни между държавите в рамките на част трета, дял II [Обмен на ДНК данни, дактилоскопични отпечатащи и данни за регистрацията на превозни средства] се осъществява по логически затворената европейска IP мрежа.

Изпитателна среда

С цел да се осигури среда за безпрепятствено осъществяване на ежедневната работа между всички свързани държави, е необходимо да се установи изпитателна среда в защитената мрежа за новите държави, които се готвят да се присъединят към тези операции. Изготвен е документ с параметрите, включително IP адреси, мрежови настройки, домейни за електронна поща, както и потребителски акаунти за приложенията, които следва да се конкретизират и установят в съответните обекти на държавите. Освен това за целите на изпитванията е конструиран масив от псевдо-ДНК профили.

5.7.5. *Параметри на конфигурацията*

Създадена е защитена мрежа за електронна поща, за което е използван домейнът eu-admin.net. Този домейн с асоциираните му адреси няма да бъде достъпен от места извън домейна на TESTA за ЕС, тъй като имената са известни само на централния DNS сървър на TESTA, който е отделен от интернет със специална защита.

Превръщането на тези адреси на сайтове (host names) в TESTA в съответните им IP адреси се осъществява от DNS услугите на TESTA. В този централен DNS сървър на TESTA се добавя вписване за пощата, като всички електронни съобщения, изпратени до местните домейни на TESTA, се предават на центъра за предаване на поща на TESTA. Този център за предаване на

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

поща на TESTA след това ги препраща към конкретния сървър за електронна поща на местния домейн, като се използват адресите за електронна поща на местния домейн. Чрез предаването на електронната поща по този начин, критична информация, която се съдържа в електронните съобщения, ще преминава само по европейската защитената мрежова инфраструктура, а не по незащитен интернет.

Необходимо е в обектите на всички държави да се установят поддомейни (*получер курсив*), следвайки следния синтаксис:

„application-type.State-code.pruem.testa.eu“, където:

„State-code“ приема стойността на един от двубуквените кодове на държавите (напр. AT, BE и т.н.);

„application-type“ приема една от стойностите: DNA, -FP или CAR.

Като се приложи горепосоченият синтаксис, поддомейните на държавите са посочени в таблицата по-долу:

Синтаксис на поддомейните на държавите

Държава	Поддомейн	Забележки
BE	dna.be.pruem.testa.eu	
	fp.be.pruem.testa.eu	
	car.be.pruem.testa.eu	
	test.dna.be.pruem.testa.eu	
	test.fp.be.pruem.testa.eu	
	test.car.be.pruem.testa.eu	
BG	dna.bg.pruem.testa.eu	
	fp.bg.pruem.testa.eu	
	car.bg.pruem.testa.eu	
	test.dna.bg.pruem.testa.eu	
	test.fp.bg.pruem.testa.eu	
	test.car.bg.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

CZ	dna.cz.pruem.testa.eu	
	fp.cz.pruem.testa.eu	
	car.cz.pruem.testa.eu	
	test.dna.cz.pruem.testa.eu	
	test.fp.cz.pruem.testa.eu	
	test.car.cz.pruem.testa.eu	
DK	dna.dk.pruem.testa.eu	
	fp.dk.pruem.testa.eu	
	car.dk.pruem.testa.eu	
	test.dna.dk.pruem.testa.eu	
	test.fp.dk.pruem.testa.eu	
	test.car.dk.pruem.testa.eu	
DE	dna.de.pruem.testa.eu	
	fp.de.pruem.testa.eu	
	car.de.pruem.testa.eu	
	test.dna.de.pruem.testa.eu	
	test.fp.de.pruem.testa.eu	
	test.car.de.pruem.testa.eu	
EE	dna.ee.pruem.testa.eu	
	fp.ee.pruem.testa.eu	
	car.ee.pruem.testa.eu	
	test.dna.ee.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	test.fp.ee.pruem.testa.eu	
	test.car.ee.pruem.testa.eu	
IE	dna.ie.pruem.testa.eu	
	fp.ie.pruem.testa.eu	
	car.ie.pruem.testa.eu	
	test.dna.ie.pruem.testa.eu	
	test.fp.ie.pruem.testa.eu	
	test.car.ie.pruem.testa.eu	
EL	dna.el.pruem.testa.eu	
	fp.el.pruem.testa.eu	
	car.el.pruem.testa.eu	
	test.dna.el.pruem.testa.eu	
	test.fp.el.pruem.testa.eu	
	test.car.el.pruem.testa.eu	
ES	dna.es.pruem.testa.eu	
	fp.es.pruem.testa.eu	
	car.es.pruem.testa.eu	
	test.dna.es.pruem.testa.eu	
	test.fp.es.pruem.testa.eu	
	test.car.es.pruem.testa.eu	
FR	dna.fr.pruem.testa.eu	
	fp.fr.pruem.testa.eu	
	car.fr.pruem.testa.eu	
	test.dna.fr.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	test.fp.fr.pruem.testa.eu	
	test.car.fr.pruem.testa.eu	
HR	dna.hr.pruem.testa.eu	
	fp.hr.pruem.testa.eu	
	car.hr.pruem.testa.eu	
	test.dna.hr.pruem.testa.eu	
	test.fp.hr.pruem.testa.eu	
	test.car.hr.pruem.testa.eu	
IT	dna.it.pruem.testa.eu	
	fp.it.pruem.testa.eu	
	car.it.pruem.testa.eu	
	test.dna.it.pruem.testa.eu	
	test.fp.it.pruem.testa.eu	
	test.car.it.pruem.testa.eu	
CY	dna.cy.pruem.testa.eu	
	fp.cy.pruem.testa.eu	
	car.cy.pruem.testa.eu	
	test.dna.cy.pruem.testa.eu	
	test.fp.cy.pruem.testa.eu	
	test.car.cy.pruem.testa.eu	
LV	dna.lv.pruem.testa.eu	
	fp.lv.pruem.testa.eu	
	car.lv.pruem.testa.eu	
	test.dna.lv.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	test.fp.lv.pruem.testa.eu	
	test.car.lv.pruem.testa.eu	
LT	dna.lt.pruem.testa.eu	
	fp.lt.pruem.testa.eu	
	car.lt.pruem.testa.eu	
	test.dna.lt.pruem.testa.eu	
	test.fp.lt.pruem.testa.eu	
	test.car.lt.pruem.testa.eu	
LU	dna.lu.pruem.testa.eu	
	fp.lu.pruem.testa.eu	
	car.lu.pruem.testa.eu	
	test.dna.lu.pruem.testa.eu	
	test.fp.lu.pruem.testa.eu	
	test.car.lu.pruem.testa.eu	
HU	dna.hu.pruem.testa.eu	
	fp.hu.pruem.testa.eu	
	car.hu.pruem.testa.eu	
	test.dna.hu.pruem.testa.eu	
	test.fp.hu.pruem.testa.eu	
	test.car.hu.pruem.testa.eu	
MT	dna.mt.pruem.testa.eu	
	fp.mt.pruem.testa.eu	
	car.mt.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	test.dna.mt.pruem.testa.eu	
	test.fp.mt.pruem.testa.eu	
	test.car.mt.pruem.testa.eu	
NL	dna.nl.pruem.nl.testa.eu	
	fp.nl.pruem.testa.eu	
	car.nl.pruem.testa.eu	
	test.dna.nl.pruem.testa.eu	
	test.fp.nl.pruem.testa.eu	
	test.car.nl.pruem.testa.eu	
AT	dna.at.pruem.testa.eu	
	fp.at.pruem.testa.eu	
	car.at.pruem.testa.eu	
	test.dna.at.pruem.testa.eu	
	test.fp.at.pruem.testa.eu	
	test.car.at.pruem.testa.eu	
PL	dna.pl.pruem.testa.eu	
	fp.pl.pruem.testa.eu	
	car.pl.pruem.testa.eu	
	test.dna.pl.pruem.testa.eu	
	test.fp.pl.pruem.testa.eu	
	test.car.pl.pruem.testa.eu	
PT	dna.pt.pruem.testa.eu	
	fp.pt.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	car.pt.pruem.testa.eu	
	test.dna.pt.pruem.testa.eu	
	test.fp.pt.pruem.testa.eu	
	test.car.pt.pruem.testa.eu	
RO	dna.ro.pruem.testa.eu	
	fp.ro.pruem.testa.eu	
	car.ro.pruem.testa.eu	
	test.dna.ro.pruem.testa.eu	
	test.fp.ro.pruem.testa.eu	
	test.car.ro.pruem.testa.eu	
SI	dna.si.pruem.testa.eu	
	fp.si.pruem.testa.eu	
	car.si.pruem.testa.eu	
	test.dna.si.pruem.testa.eu	
	test.fp.si.pruem.testa.eu	
	test.car.si.pruem.testa.eu	
SK	dna.sk.pruem.testa.eu	
	fp.sk.pruem.testa.eu	
	car.sk.pruem.testa.eu	
	test.dna.sk.pruem.testa.eu	
	test.fp.sk.pruem.testa.eu	
	test.car.sk.pruem.testa.eu	
FI	dna.fi.pruem.testa.eu	
	fp.fi.pruem.testa.eu	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	car.fi.pruem.testa.eu	
	test.dna.fi.pruem.testa.eu	
	test.fp.fi.pruem.testa.eu	
	test.car.fi.pruem.testa.eu	
SE	dna.se.pruem.testa.eu	
	fp.se.pruem.testa.eu	
	car.se.pruem.testa.eu	
	test.dna.se.pruem.testa.eu	
	test.fp.se.pruem.testa.eu	
	test.car.se.pruem.testa.eu	
UK	dna.uk.pruem.testa.eu	
	fp.uk.pruem.testa.eu	
	car.uk.pruem.testa.eu	
	test.dna.uk.pruem.testa.eu	
	test.fp.uk.pruem.testa.eu	
	test.car.uk.pruem.testa.eu	

ГЛАВА 2: Обмен на дактилоскопични данни (документ за контрол на интерфейса)

Целта на следния документ за контрол на интерфейса е да определи изискванията за обмена на дактилоскопична информация между системите на държавите за автоматизирана идентификация на пръстови отпечатащи (AFIS). Документът се основава на прилагания от Интерпол ANSI/NIST-ITL 1-2000 (INT-I, Version 4.22b).

Настоящата версия обхваща всички основни дефиниции за логически записи тип-1, тип-2, тип-4, тип-9, тип-13 и тип-15, които са необходими за обработката на дактилоскопични данни на базата на изображения и признаци (minutiae).

1. Обзор на съдържанието на файловете

Дактилоскопичният файл се състои от няколко логически записа. В оригиналния стандарт ANSI/NIST-ITL 1-2000 са определени шестнадесет типа записи. За разделяне на записите и на техните полета и подполета се използват подходящи разделителни ASCII символи.

За обмен на информация между службата по произход и службата по местоназначението се използват само 6 типа записи:

Тип-1	→	информация за трансакция
Тип-2	→	буквено-цифрови данни за лица/случай
Тип-4	→	дактилоскопични изображения с висока резолюция в сивата скала
Тип-9	→	запис на признаци (minutiae)
Тип-13	→	запис на изображение на следи с променлива резолюция
Тип-15	→	запис на изображение на отпечатък от длан с променлива резолюция

1.1. Тип-1 — заглавна част на файла

Този запис съдържа маршрутизираща информация и информация, описваща структурата на останалата част от файла. В този тип записи също така се описват типовете трансакции, които попадат в следните по-широки категории:

1.2. Тип-2 — описателен текст

Този запис съдържа текстова информация, която е от интерес за изпращащата и получаващата служба.

1.3. Тип-4 — изображение с висока резолюция в сивата скала

Този запис се използва за обмен на дактилоскопични изображения с висока резолюция в сивата скала (осем бита), снети при резолюция 500 пиксела/инч. Дактилоскопичните изображения се компресират, като се използва WSQ алгоритъм при съотношение не повече от 15:1. Не трябва да се използват други алгоритми за компресия или некомпресирани изображения.

1.4. Тип-9 — запис на признаци (minutiae)

Записите тип-9 се използват за обмен на характеристики на папиларните линии и данни за признаците. Тяхната цел е от една страна да се избегне ненужното дублиране на процесите за кодиране в AFIS, от друга — да се позволи изпращането на AFIS кодове, които съдържат малко информация отколкото съответните изображения.

1.5. Туре-13 — запис на изображение на следи с променлива резолюция

Този запис се използва за обмен на изображения на следи от пръстови отпечатьци и на следи от длан с променлива резолюция, придружавани от буквено-цифрова текстурна информация. Резолюцията на сканиране на изображенията е 500 пиксела/инч с 256 нива на сивото. Ако качеството на изображението на следа е задоволително, то се компресира по WSQ алгоритъм. Ако е необходимо, по взаимно съгласие, резолюцията на изображенията може да се увеличи на повече от 500 пиксела/инч и повече от 256 нива на сивото. В този случай е препоръчително да се използва JPEG 2000 (вж. допълнение 7).

1.6. Запис на изображение на отпечатък от длан с променлива резолюция

Записи тип-15 на изображения с маркировка на полетата се използват за обмен на изображения на отпечатък от длан с променлива резолюция, придружавани от буквено-цифрова текстурна информация. Резолюцията на сканиране на изображенията е 500 пиксела/инч с 256 нива на сивото. За да се намали максимално обемът на данните, всички изображения на отпечатък от длан се компресират, като се използва WSQ алгоритъм. Ако е необходимо, по взаимно съгласие, резолюцията на изображенията може да се увеличи на повече от 500 пиксела/инч и повече от 256 нива на сивото. В този случай е препоръчително да се използва JPEG 2000 (вж. допълнение 7).

2. Формат на записите

Файлът за трансакция се състои от един или повече логически записи. За всеки логически запис, който се съдържа във файла, има по няколко информационни полета, подходящи за типа запис. Всяко информационно поле може да съдържа една или повече на брой информационни единици с единична стойност. Тези единици, взети заедно, се използват за предаване на различни аспекти на данните, които се съдържат в съответното поле. Информационното поле може да се състои също така от една или повече информационни единици, които са групирани и повторени неколккратно в рамките на полето. Групирани по този начин информационни единици са познати като подполе. Следователно информационното поле може да се състои от едно или повече подполета от информационни единици.

2.1. Информационни разделители

В логическите записи с тагови полета се прилагат механизми за отграничаване на информацията посредством използването на четири ASCII разделителя. По този начин могат да се отграничават отделни единици в рамките на полето или подполето, полетата в рамките на логическия запис или многократно появяващи се подполета. Разделителите на информацията са дефинирани в стандарта ANSI X3.4. Тези символи се използват за логическо разделяне и категоризиране на информацията. Представени йерархично, символът за разделяне на файлове (FS) има най-широк обхват, следван от символа за разделяне на групи (GS), символа за разделяне на записи (RS) и накрая — символа за разделяне на единици (US). В таблица 1 са изброени тези ASCII разделители и е дадено описание на употребата им в настоящия стандарт.

Във функционално отношение информационните разделители следва да се разглеждат като указание за типа на данните, които следват. Със символ US се разделят отделни информационни единици в рамките на полето или подполето. Това е сигнал, че следващата информационна единица е част от данните за това поле или подполе. Множество подполета в

рамките на същото поле, отделено със символ RS, сигнализира за започването на следваща група от повтаряща(и) се информационна(и) единица(и). Разделителният символ GS, използван между информационните полета, сигнализира за началото на ново поле, предшестващо идентификационния номер на полето, което се появява. По същия начин началото на нов логически запис се сигнализира от появата на символа FS.

Четирите символа имат смисъл само когато са използвани като разделители на информационни единици в полетата на ASCII текстови записи. Когато тези символи се срещат в бинарни записи на изображения и бинарни полета, не им се придава конкретен смисъл — те представляват част от обменните данни.

Обикновено не следва да има празни полета или информационни единици, поради което между две единици данни следва да се появява само един разделител. Изключение от това правило възниква в тези случаи, когато данните в полетата или информационните единици на трансакцията не са налични, липсват или не са задължителни и обработката на трансакцията не зависи от присъствието на точно тези данни. В тези случаи се появяват няколко и съседни разделителни символа заедно, вместо да се изисква вмъкване на заместители на данни между разделителните символи.

За дефиниране на поле, което се състои от три информационни единици, се прилага следното: ако липсва информацията за втората информационна единица, тогава се появяват два съседни разделителя US между първата и третата информационна единица; ако липсват и втората и третата информационна единица, тогава се използват три разделителни символа — два символа US в допълнение към символа за край на полето или към разделителния символ на подполето. По принцип, ако не са налични една или повече задължителни или незадължителни информационни единици в рамките на едно поле или подполе, следва да се постави съответният брой разделителни символи.

Възможно е да се получат съседни комбинации от два или повече от четирите вида разделителни символи. Когато отсъстват или не са налични данни за информационните единици, подполета или полета, трябва да има един разделителен символ по-малко, отколкото са задължителните информационни единици, подполета или полета.

Код	Тип	Описание	Хексадецимална стойност	Децимална стойност
US	Unit Separator	Separates information items	1F	31
RS	Record Separator	Separates subfields	1E	30
GS	Group Separator	Separates fields	1D	29
FS	File Separator	Separates logical records	1C	28

2.2. Изглед на записите

При логическите записи с тагови полета всяко използвано информационно поле се номерира в съответствие с настоящия стандарт. Форматът за всяко поле се състои от номера на типа логически запис, следван от точка „.“, номер на полето, следван от двоеточие „:“, след което подходяща информация за това поле. Таговото поле може да се номерира с всяка цифра от едно до девет, като номерът се появява между точката „.“ и двоеточието „:“. Интерпретира се като номер на поле с непълно изписване. Това означава, че номерът на поле „2.123:“ е равностоеен на номера на поле „2.000000123:“ и се интерпретира по същия начин.

С цел илюстрация в настоящия документ се използват трицифрени номера за номериране на полетата, които се съдържат във всеки от описаните тук логически записи с тагови полета. Номерата на полетата са в следния формат: „ТТ.ххх:“ където „ТТ“ представлява едносимволен или двусимволен тип запис, следван от точка. Следващите три символа съставят съответния номер на полето, следван от двоеточие. След двоеточието се намира описателната ASCII информация или данните на изображението.

Логическите записи тип-1 и тип-2 съдържат само полета с ASCII текст. Цялата дължина на записа (включително номерата на полета, двоеточията и разделителните символи) се записва като първо ASCII поле във всеки от посочените типове записи. Контролният ASCII символ за разделяне на файлове FS (който означава край на логическия запис или трансакция) се поставя след последния байт ASCII информация и се включва в дължината на записа.

За разлика от концепцията за таговите полета, запис тип-4 съдържа само бинарни данни, записани като поредица от бинарни полета с фиксирана дължина. Цялата дължина на записа се отразява в първото четирибайтово бинарно поле на съответния запис. За този бинарен запис не се отразява нито номер на записа със съответната точка в края, нито идентификационен номер на полето със съответното двоеточие. Освен това, тъй като всички дължини на полета на този тип запис са или фиксирани, или конкретно определени, никой от четирите разделителни символа (US, RS, GS или FS) не се интерпретира по друг начин освен като бинарни данни. За бинарния запис символът FS не се използва за разделяне на записите или като символ, завършващ трансакцията.

3. Логически запис тип-1: заглавна част на файла

Този запис описва структурата на файла, типа на файла и друга важна информация. Наборът от символи, използвани за полета на тип-1 се състои единствено от 7-битов ANSI код за информационен обмен.

3.1. Полета на логически запис тип-1

3.1.1. *Поле 1.001: Дължина на логическия запис (Logical Record Length — LEN)*

В това поле се съдържа общият брой байтове в целия логически запис тип-1. Полето започва с „1.001:“, следвано от дължината на целия запис, в т.ч. всички символи на всички полета заедно с информационните разделители.

3.1.2. *Поле 1.002: Номер на версията (Version Number — VER)*

За да е сигурно, че потребителите знаят коя е използваната версия на стандарта ANSI/NIST, в това четирибайтово поле се посочва номерът на версията на стандарта, който е приложен от софтуера или системата, генерирала този файл. Първите два байта посочват номера на

основната версия, а вторите два — номера на подверсията. Например оригиналният стандарт от 1986 г. се счита за първа версия и се означава с „0100“, докато сегашният стандарт ANSI/NIST-ITL 1-2000 е „0300“.

3.1.3. *Поле 1.003: Съдържание на файла (File Content — CNT)*

Това поле изброява всеки от записите във файла според типа и реда, в който записите се появяват в логическия файл. Състои се от едно или повече подполета, всяко от които на свой ред съдържа две информационни единици, описващи един от логическите записи в текущия файл. Подполетата се вписват по реда на записването и изпращането на записите.

Първата информационна единица в първото подполе е „1“, с което се отбелязва, че въпросният запис е тип-1. Той се следва от втора информационна единица, която съдържа числото на броя на останалите записи, съдържащи се във файла. Това число е равно на броя на останалите подполета на поле 1.003.

Всяко от останалите подполета се асоциира с един от записите във файла, а редът на изброяване на подполетата съответства на последователността на записите. Всяко подполе съдържа две информационни единици. Първата показва какъв тип е записът. Втората е символът за означаване на изображението (IDC) в записа. За разделяне на двете информационни единици се използва символът US.

3.1.4. *Поле 1.004: Тип транзакция (Type of Transaction — TOT)*

Това поле съдържа трибуквено мнемонично съчетание, с което се означава типът транзакция. Тези кодове могат да се различават от кодовете, които се използват в други случаи на прилагане на стандарта ANSI/NIST.

CPS (Criminal Print-to-Print Search): търсене на отпечатъци на правонарушител. Тази транзакция представлява искане за търсене на запис, свързан с престъпление, чрез сравняване на отпечатъци в база данни. Отпечатъците на лицето трябва да се включат във файла като WSQ компресирани изображения.

Ако не се установи съвпадение (No-HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record.

Ако се установи съвпадение (HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record,
- 1-14 Type-4 Record.

В таблица А.6.1 (допълнение 6) е представен накратко TOT CPS.

PMS (Print-to-Latent Search): търсене чрез сравняване на отпечатъци със следи. Тази транзакция се използва, когато в база данни с неидентифицирани следи се извършва търсене за

определен набор отпечатъци. В отговора се съдържа решението за наличие или липса на съвпадение HIT/No-HIT при търсенето в AFIS по местоназначение. Ако има повече неидентифицирани следи, се отговаря с няколко SRE трансакции — по една отделна трансакция за всяка следа. Отпечатъците на лицето трябва да се включат във файла като WSQ компресирани изображения.

Ако не се установи съвпадение (No-HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record.

Ако се установи съвпадение (HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record,
- 1 Type-13 Record.

В таблица A.6.1 (допълнение 6) е представен накратко TOT PMS.

MPS (Latent-to-Print Search): търсене чрез сравняване на следи с отпечатъци. Тази трансакция се използва, когато трябва да се търсят съответствия на следи в база данни с отпечатъци. Във файла трябва да се включи информацията за признаците (minutiae) на следите и изображението (WSQ компресия).

Ако не се установи съвпадение (No-HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record.

Ако се установи съвпадение (HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record,
- 1 Type-4 или Type-15 Record.

В таблица A.6.4 (допълнение 6) е представен накратко TOT MPS.

MMS (Latent-to-Latent Search): търсене чрез сравняване на следи със следи. При тази трансакция файлът съдържа следа, за която се прави търсене в база данни с неидентифицирани следи, за да се установи връзка между различни местопрестъпления. Във файла трябва да се включи информацията за признаците (minutiae) на следите и изображението (WSQ компресия).

Ако не се установи съвпадение (No-HIT), се изпраща следният логически запис:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record.

Ако се установи съвпадение (HIT), се изпраща следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record,
- 1 Type-13 Record.

В таблица А.6.4 (допълнение 6) е представен накратко TOT MMS.

SRE: Тази трансакция се изпраща от службата по местоназначение в отговор на заявка с дактилоскопични данни. В отговора се съдържа решението за наличие или липса на съвпадение HIT/No-HIT при търсенето в AFIS по местоназначение. Ако са налице няколко кандидати, се отговаря с няколко SRE трансакции — отделна трансакция за всеки кандидат.

В таблица А.6.2 (допълнение 6) е представен накратко TOT SRE.

ERR: тази трансакция се изпраща от AFIS по местоназначение, за да се посочи, че има грешка. В нея се включва поле за съобщение (ERM), в което се посочва установената грешка. Изпраща се следният логически запис:

- 1 Type-1 Record,
- 1 Type-2 Record.

В таблица А.6.3 (допълнение 6) е представен накратко TOT ERR.

Таблица 2: Допустими кодове в трансакциите						
Тип трансакция	Тип логически запис					
	1	2	4	9	13	15
CPS	M	M	M	—	—	—
SRE	M	M	C	— (C при наличие на съвпадение на следи)	C	C
MPS	M	M	—	M (1*)	M	—
MMS	M	M	—	M (1*)	M	—
PMS	M	M	M*	—	—	M*

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

ERR	M	M	—	—	—	—
-----	---	---	---	---	---	---

Легенда:

M	=	задължително
M*	=	може да се включи само един от двата типа записи
O	=	незадължително
C	=	в зависимост от това дали има налични данни
—	=	недопустимо
1*	=	в зависимост от това какви са „наследените“ системи

3.1.5. Поле 1.005: Дата на трансакцията (Date of Transaction — DAT)

В това поле се посочва датата, на която е започнала трансакцията, като се използва стандартният формат на ISO: YYYYMMDD

където YYYY е годината, MM е месецът, а DD е денят от месеца. Единичните цифри се предшестват от нула. Например „19931004“ означава 4 октомври 1993 г.

3.1.6. Поле 1.006: Приоритет (Priority — PRY)

Това незадължително поле описва приоритета на искането по скала от 1 до 9, като „1“ е най-високият приоритет, а „9“ е най-ниският. Трансакциите с приоритет „1“ се обработват незабавно.

3.1.7. Поле 1.007: Идентификатор на службата по местоназначение (Destination Agency Identifier — DAI)

В това поле се посочва службата по местоназначение на трансакцията.

Състои се от две информационни единици в следния формат: СС/служба.

Първата информационна единица съдържа кода на държавата, определен по ISO 3166, с дължина два буквено-цифрови символа. Втората единица, *службата*, представлява свободен текст за идентификация на службата — не повече от 32 буквено-цифрови символа.

3.1.8. Поле 1.008: Идентификатор на службата на произход (Originating Agency Identifier — ORI)

В това поле се посочва службата на произход и се използва същият формат като този за DAI (поле 1.007).

3.1.9. Поле 1.009: Контролен номер на трансакцията (Transaction Control Number — TCN)

Това е контролен номер за справочни цели. Той следва да се генерира от компютъра и е в следния формат: YYSSSSSSSA,

където YY е годината на трансакцията, SSSSSSSS е 8-цифров сериен номер, а A е контролен символ, генериран по процедурата, описана в допълнение 2.

Когато няма TCN, полето YYSSSSSSSS се запълва с нули и се генерира контролен символ по начина, описан по-горе.

3.1.10. Поле 1.010: Контролен номер на отговора на трансакцията (Transaction Control Response — TCR)

Когато има изпратено искане, на което настоящото се явява отговор, в това незадължително поле се дава контролният номер на трансакцията, с която е изпратено искането. Следователно, то има същия формат като TCN (поле 1.009).

3.1.11. Поле 1.011: Резолюция на сканирането на мястото на произход (Native Scanning Resolution — NSR)

В това поле се посочва нормалната резолюция на сканиране на системата, с която работи службата-подател на трансакцията. Резолюцията се посочва във формат на две числа, следвани от десетична точка и след това още две цифри.

Всички трансакции, осъществявани по силата на членове LAW.PRUM.11 [Дактилоскопични данни] и LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни], се подават във формат 500 пиксела/инч или 19,68 пиксела/мм.

3.1.12. Поле 1.012: Номинална резолюция на предаване (Nominal Transmitting Resolution — NTR)

В това 5-байтово поле се посочва номиналната резолюция на предаване на изпращаните изображения. Резолюцията се изразява в пиксели/мм в същия формат като NSR (поле 1.011).

3.1.13. Поле 1.013: Наименование на домейн (Domain name — DOM)

В това незадължително поле се посочва наименованието на домейна за изпълнението на определения от потребителя логически запис тип-2. Състои се от две информационни единици и е „INT-1{{US}}4.22{{GS}}“.

3.1.14. Поле 1.014: Средно време по Гринуич (Greenwich mean time — GMT)

Това задължително поле предоставя механизъм за отразяване на датата и часа чрез универсалните единици в съответствие със средното време по Гринуич (GMT). Когато се използва полето GMT, в него се отразява тази универсална дата като допълнение към местната дата, дадена в поле 1.005 (DAT). С използването на полето GMT се премахват несъответствията

в местното време, които се появяват, когато трансакцията и отговорът се предават между места, разделени от няколко часови зони. В полето GMT се посочва универсална дата и час в 24-часов формат, независимо от часовите зони. Изразява се във формат „CCYYMMDDHHMMSSZ“ — поредица от 15 символа, представляваща съчетанието от датата заедно с GMT и завършва със „Z“. Символите в поредицата „CCYY“ представляват годината на трансакцията, символите в поредицата „MM“ са стойностите на десетицата и единицата на месеца, а символите в поредицата „DD“ са стойностите на десетицата и единицата на деня от месеца, като символите в поредицата „HH“ представляват часа, „MM“ — минутата, а „SS“ — секундата. Пълната дата не може да има стойност по-висока от стойността на настоящата дата.

4. Логически запис тип-2: описателен текст

Структурата на по-голямата част от този запис не е дефинирана в първоначалния стандарт ANSI/NIST. Записът съдържа информация, която представлява специален интерес за службите, които изпращат или получават файла. За да е сигурно, че съответните дактилоскопични системи, между които се осъществява комуникацията, са съвместими, в записва е необходимо да се включат само изброените по-долу полета. В документа се посочва кои полета са задължителни и кои не са задължителни, като се дефинира и структурата на отделните полета.

4.1. Полета на логически запис тип-2

4.1.1. *Поле 2.001: Дължина на логическия запис (Logical Record Length — LEN)*

В това задължително поле се дава дължината на настоящия запис тип-2 и се посочва общият брой на байтовете, като се включват всички символи във всички полета на записа плюс разделителите.

4.1.2. *Поле 2.002: Символ за означение на изображението (Image Designation Character — IDC)*

Това задължително поле съдържа символа за обозначение на изображението (IDC), представен в ASCII-формат за съответния IDC, определен в съдържанието на файла (CNT) на записа тип-1 (поле 1.003).

4.1.3. *Поле 2.003: Информация за системата (System Information — SYS)*

Това поле е задължително и съдържа четири байта, с които се посочва на коя версия на INT-I съответства точно този запис тип-2.

Първите два байта посочват номера на основната версия, а вторите два — номера на подверсията. Например, в настоящия случай се работи по INT-I версия 4, редакция 22, което се изразява като „0422“.

4.1.4. *Поле 2.007: Номер на случая (Case Number — CNO)*

Този номер се задава от местната дактилоскопична служба за множеството следи, снети от едно местопрестъпление. Възприет е следният формат: CC/номер

където „СС“ представлява кода на държавата по Интерпол, с дължина два буквено-цифрови символа, като номерът е съобразен с действащите на място указания и може да има дължина до 32 буквено-цифрови символа.

Това поле позволява на системата да идентифицира следи, които се свързват с определено местопрестъпление.

4.1.5. *Поле 2.008: Номер на поредица (Sequence Number — SQN)*

Посочва се всяка поредица от следи в рамките на същия случай. Дължината му е до четири цифрови символа. Поредицата представлява следа или поредица от следи, които са обединени за целите на документирането и/или търсенето. Съгласно тази дефиниция, на отделните единични следи също ще трябва да се даде номер на поредица.

Това поле може да се включи заедно с MID (поле 2.009), за да се идентифицира конкретна следа в поредицата.

4.1.6. *Поле 2.009: Идентификатор на следа (Latent Identifier — MID)*

Тук се посочва отделната следа в рамките на поредицата. Стойността представлява единична буква или две букви, като с „А“ се обозначава първата следа, с „В“ — втората и т.н. до „ZZ“. Това поле се използва аналогично на номера на поредицата следи, разгледан в описанието за SQN (поле 2.008).

4.1.7. *Поле 2.010: Референтен номер на правонарушител (Criminal Reference Number — CRN)*

Това е уникален референтен номер, който се задава от национален орган за лице, срещу което за пръв път е повдигнато обвинение за извършено престъпление. В рамките на една страна едно лице не може никога да има повече от един референтен номер на правонарушител (CRN), нито да го поделя с друго лице. За едно и също лице обаче е възможно да има референтни номера на правонарушител в различни държави, които се разпознават по кода на съответната държава.

За полето CRN е възприет следният формат: СС/номер

където „СС“ представлява кода на държавата по ISO 3166, с дължина два буквено-цифрови символа, като номерът е съобразен с действащите национални указания на издаващия орган и може да има дължина до 32 буквено-цифрови символа.

За трансакциите по силата на член LAW.PRUM.11 [Автоматизирано търсене на ДНК профили] и член LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни това поле ще се използва за националния референтен номер на правонарушителя, зададен от службата по произход, който е свързан с изображенията в записите тип-4 и тип-15.

4.1.8. *Поле 2.012: Идентификационен номер — разни (Miscellaneous Identification Number — MN1)*

В това поле се съдържа CRN (поле 2.010), изпратен чрез трансакция CPS или PMS без въвеждащия код за държавата.

4.1.9. Поле 2.013: Идентификационен номер — разни (Miscellaneous Identification Number — MN2)

В това поле се съдържа CNO (поле 2.007), изпратен чрез трансакция MPS или MMS без въвеждащия код за държавата.

4.1.10. Поле 2.014: Идентификационен номер — разни (Miscellaneous Identification Number — MN3)

В това поле се съдържа SQN (поле 2.008), изпратен чрез трансакция MPS или MMS.

4.1.11. Поле 2.015: Идентификационен номер — разни (Miscellaneous Identification Number — MN4)

В това поле се съдържа MID (поле 2.009), изпратен чрез трансакция MPS или MMS.

4.1.12. Поле 2.063: Допълнителна информация (Additional Information — INF)

В случай на трансакция SRE във връзка с искане PMS, в това поле се дава информация за пръста, за който се отнася евентуалното съвпадение (HIT). Полето се попълва във формат:

NN, където „*NN*“ е кодът на позицията на пръста, определен в таблица 5, с дължина две цифри.

Във всички останали случаи това поле не е задължително. Състои се от най-много 32 буквено-цифрови символа и в него може да се даде допълнителна информация относно искането.

4.1.13. Поле 2.064: Списък на респондентите (Respondents List — RLS)

Това поле съдържа поне две подполе. В първото подполе се описва видът на извършеното търсене, като се използват трибуквени мнемонични съчетания, с които се определя типа трансакция в TOT (поле 1.004). Второто подполе съдържа само един символ. С „I“ се отбелязва наличие на съвпадение (HIT), а отсъствие на съвпадение (No-HIT) за търсения случай се отбелязва с „N“. В третото поле се съдържа идентификаторът на поредицата за кандидата за резултат и общият брой кандидати, разделени с наклонена черта. Ако кандидатите са повече от един, се отговаря с няколко съобщения.

В случай на евентуално съвпадение (HIT) в четвъртото подполе се съдържа резултатът с дължина до шест символа. Ако съвпадението (HIT) се потвърди, стойността на това подполе става „999999“.

Пример: ‘CPS{{RS}}I{{RS}}001/001{{RS}}999999{{GS}}’

Ако няма подаден резултат от отдалечената система AFIS, на съответното място се отбелязва нулев резултат.

4.1.14. Поле 2.074: Статус/поле за съобщение за грешка (Status/Error Message Field — ERM)

В това поле се съдържат съобщения за грешка в резултат на осъществена трансакция, които се изпращат на отправилата искането служба като част от трансакция за грешка.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Таблица 3: Съобщения за грешка	
Цифров код (1-3)	Значение (5-128)
003	ERROR: UNAUTHORISED ACCESS
101	Mandatory field missing
102	Invalid record type
103	Undefined field
104	Exceed the maximum occurrence
105	Invalid number of subfields
106	Field length too short
107	Field length too long
108	Field is not a number as expected
109	Field number value too small
110	Field number value too big
111	Invalid character
112	Invalid date
115	Invalid item value
116	Invalid type of transaction
117	Invalid record data
201	ERROR: INVALID TCN
501	ERROR: INSUFFICIENT FINGERPRINT QUALITY
502	ERROR: MISSING FINGERPRINTS
503	ERROR: FINGERPRINT SEQUENCE CHECK FAILED
999	ERROR: ANY OTHER ERROR. FOR FURTHER DETAILS CALL DESTINATION AGENCY.

Съобщения за грешка с номер между 100 и 199:

Тези съобщения за грешка са свързани с валидирането на ANSI/NIST записите и се определят като:

<error_code 1>: IDC <idc_number 1> FIELD <field_id 1> <dynamic text 1> LF

<error_code 2>: IDC <idc_number 2> FIELD <field_id 2> <dynamic text 2>...

където:

- error_code е код, зададен само за една определена причина (вж. таблица 3),
- field_id е ANSI/NIST номерът на сгрешеното поле (напр. 1.001, 2.001,...) в следния формат <record_type>.<field_id>.<sub_field_id>,
- dynamic text е по-подробното описание на грешката,
- LF означава „въвеждане на ред“ (Line Feed) и служи за разделяне на отделните грешки, когато има повече от една такава,
- за запис тип-1 се определя ICD „-1“.

Пример:

201: IDC - 1 FIELD 1.009 WRONG CONTROL CHARACTER {{LF}} 115: IDC 0 FIELD 2.003 INVALID SYSTEM INFORMATION

Това поле е задължително за трансакции за грешка.

4.1.15. Поле 2.320: Очакван брой кандидати (*Expected Number of Candidates — ENC*)

В това поле се съдържа максималният брой кандидати за верификация според отправилата искането служба. Стойността на ENC не може да надвишава стойностите, определени в таблица 11.

5. Логически запис тип-4: изображение с висока резолюция в сивата скала

Следва да се отбележи, че записите тип-4 са по-скоро бинарни, отколкото ASCII по характер. Поради това на всяко поле в записа се задава определено място, от което се подразбира, че всички полета са задължителни.

Стандартът позволява в записа да се опишат както размерът на изображението, така и резолюцията. Изискването за логическите записи тип-4 е да съдържат данни на дактилоскопично изображение, което се предава с номинална наситеност 500—520 пиксела на инч. За по-новата техника предпочитаната резолюция е 500 пиксела на инч или 19,68 пиксела на милиметър. В INT-I е посочена наситеност от 500 пиксела на инч, освен когато сходни системи могат да си общуват с друга резолюция в рамките на зададените предпочитани стойности от 500—520 пиксела на инч.

5.1. Полета в логически запис тип-4:

5.1.1. Поле 4.001: Дължина на логическия запис (*Logical Record Length — LEN*)

В това четирибайтово поле се дава дължината на настоящия запис тип-4 и се посочва общият брой на байтовете, като се включват всички байтове във всички полета на записа.

5.1.2. Поле 4.002: Символ за означение на изображението (*Image Designation Character — IDC*)

Това е еднобайтовият бинарен израз на номера на IDC, който е даден в заглавния файл.

5.1.3. Поле 4.003: Вид отпечатък (*Impression Type — IMP*)

Видът на отпечатъка е еднобайтово поле, което заема шестият байт на записа.

Таблица 4: Вид пръстов отпечатък	
Код	Описание
0	Live-scan of plain fingerprint
1	Live-scan of rolled fingerprint
2	Non-live scan impression of plain fingerprint captured from paper
3	Non-live scan impression of rolled fingerprint captured from paper
4	Latent impression captured directly
5	Latent tracing
6	Latent photo
7	Latent lift
8	Swipe
9	Unknown

5.1.4. Поле 4.004: Позиция на пръста (*Finger Position — FGP*)

Това поле с фиксирана дължина от 6 байта заема позициите 7—12 на запис тип-4. В него се съдържат възможните пръстови позиции, като се започва от най-левия байт (7-ия байт на записа). Известната или най-вероятна пръстова позиция се взема от таблица 5. Възможно е да се посочат до пет допълнителни пръста, като пръстовите позиции се впишат в съответния порядък в оставащите пет байта, за което се използва същият формат. Ако се посочват по-

малко от пет пръстови позиции, неизползваните байтове се запълват с бинарно 255. За рефериране на всички пръстови позиции се използва код „0“ със значение „неизвестно“.

Таблица 5: Код на пръстовите позиции и максимален размер			
Finger position	Finger code	Width (mm)	Length (mm)
Unknown	0	40,0	40,0
Right thumb	1	45,0	40,0
Right index finger	2	40,0	40,0
Right middle finger	3	40,0	40,0
Right ring finger	4	40,0	40,0
Right little finger	5	33,0	40,0
Left thumb	6	45,0	40,0
Left index finger	7	40,0	40,0
Left middle finger	8	40,0	40,0
Left ring finger	9	40,0	40,0
Left little finger	10	33,0	40,0
Plain right thumb	11	30,0	55,0
Plain left thumb	12	30,0	55,0
Plain right four fingers	13	70,0	65,0
Plain left four fingers	14	70,0	65,0

За следи, снети от местопрестъпление, се използват само кодовете от 0 до 10.

5.1.5. Поле 4.005: Резолуция на сканираното изображение (Image Scanning Resolution — ISR)

Това еднобайтово поле заема 13-ия байт на запис тип-4. Ако съдържа „0“, това означава, че изображението е направено с препоръчителната резолуция от 19,68 пиксела/mm (500 пиксела/инч). Ако съдържа „1“, това означава, че изображението е направено с алтернативната резолуция за сканиране, посочена в запис тип-1.

5.1.6. Поле 4.006: Дължина на хоризонталния ред (Horizontal Line Length — HLL)

Това поле се намира на мястото на байтове 14—15 в запис тип-4. В него се посочва броят на пикселите, които се съдържат във всеки ред на сканираното изображение. Най-съществен е първият байт.

5.1.7. Поле 4.007: Дължина на вертикалния ред (Vertical Line Length — VLL)

В 16-17 байт на това поле е записан броят на редовете на сканираното изображение. Най-съществен е първият байт.

5.1.8. Поле 4.008: Алгоритъм за компресиране в сивата скала (Greyscale Compression Algorithm — GCA)

В това еднобайтово поле се посочва алгоритъмът за компресиране в сивата скала, използван за кодиране на данните на изображението. За целите на прилагането, с бинарен код „1“ се посочва, че е използвана WSQ-компресия (допълнение 7).

5.1.9. Поле 4.009: Изображение

Това поле съдържа поредица от байтове, която представлява самото изображение. Структурата му очевидно зависи от използвания алгоритъм за компресиране.

6. Логически запис тип-9: запис на признаци (minutiae)

Записите тип-9 съдържат ASCII-текст, описващ признаците (minutiae) и свързана кодирана информация от следи. При трансакция за търсене на следи няма ограничение за тези записи тип-9 в рамките на един файл, но всеки от тях следва да се отнася за различен изглед или следа.

6.1. Извличане на признаци (minutiae)

6.1.1. Идентификация на типа признак

С този стандарт се определят три идентификационни номера, които се използват за описване на типа признак. Изброени са в таблица 6. Край на папиларна линия се означава като тип 1. Бифуркация се означава като тип 2. Ако даден признак не може да се определи ясно като един от горепосочените типове, той се означава като „друг“ („other“) — тип „0“.

Тип	Описание
0	Other
1	Ridge ending
2	Bifurcation

6.1.2. Разположение и тип на признака

За да отговарят образците на раздел 5 от стандарта ANSI INCITS 378-2004, разположението (място и ъгъл на въртене) на отделния признак се описва по следния метод, който е усъвършенстван вариант на действащия стандарт INCITS 378-2004.

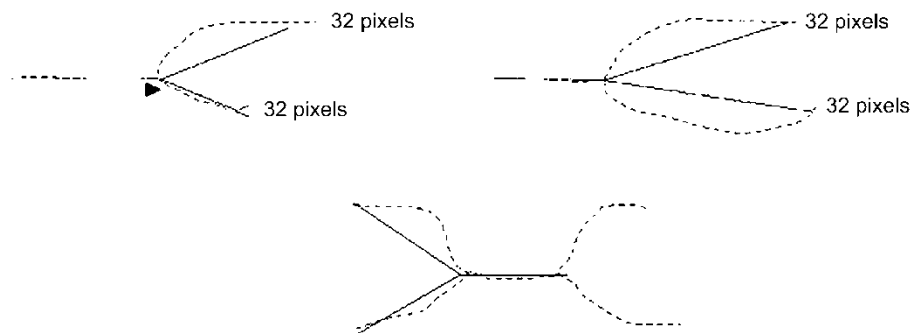
Позицията или местоположението на признака, който представлява край на папиларна линия, е точката на раздвояване на срединния скелет на междупапиларната бразда, разположена непосредствено пред края на папиларната линия. Ако трите отсечки на междупапиларната бразда се изтънят до скелет с ширина 1 пиксел, точката на пресичането им е местоположението на признака. Аналогично, местоположението на признака при бифуркация е точката на раздвояване на срединния скелет на папиларната линия. Ако всяка от трите отсечки на папиларната линия се изтъни до скелет с ширина 1 пиксел, точката на пресичане на трите отсечки е местоположението на признака.

След като всички краища на папиларни линии са преобразявани в бифуркации, всички признаци на дактилоскопичното изображение се представят под формата на бифуркации. Пикселовите координати X и Y на пресечната точка на трите отсечки на всеки признак могат да се формират директно. Определянето на вектора на признака може да се извлече от всяка скелетна бифуркация. Трите отсечки на всяка скелетна бифуркация трябва да се разгледат и да се определи крайната точка на всяка отсечка. На фигура 6.1.2 са илюстрирани трите метода, които се използват за определяне на край на отсечка, което се прави на базата на сканираща резолюция 500 ppi.

Краят се установява според това кое събитие се прояви първо. Броят на пикселите се определя на базата на образ, сканиран с резолюция 500 ppi. Подразбира се, че при друга резолюция ще се използва различен брой пиксели.

- Разстояние от 0,064" (32-ри пиксел)
- Краят на скелетната отсечка, която се появява в разстоянието между 0,02" и 0,064" (от 10-и до 32-ри пиксел); не се използват по-къси отсечки;
- Втора бифуркация е открита на разстояние 0,064" (преди 32-рия пиксел)

Фигура 4

Ъгълът на признаците се определя, като се построят три виртуални лъча от точката на бифуркация до края на всяка отсечка. Ъглополовящата на най-малкия от трите ъгъла, образувани от лъчите, се използва за означаване на посоката на признака.

6.1.3. *Координатна система*

За изразяване на признаците на пръстов отпечатък се използва Декартова координатна система. Местоположението на признаците се представя от техните x и y координати. Началото на координатната система е горният ляв ъгъл на оригиналното изображение, като x нараства надясно, а y нараства надолу. И двете координати (x и y) на признаците се изразяват в пиксел единици, отстоящи от началото. Следва да се отбележи, че началната точка и мерните единици не съответстват на общоприетата система, използвана за дефинициите на тип-9 в ANSI/NIST-ITL 1-2000.

6.1.4. *Ориентация на признаците*

Ъглите се изразяват в стандартен математически формат, като нула градуса е вдясно и ъгълът расте обратно на часовниковата стрелка. Ъглите в записите са ориентирани по посоката на папиларната линия за край на папиларна линия и от центъра на междупапиларната бразда при бифуркация. Тази практика се разминава на 180 градуса със системата за определяне на ъглите, описана в дефинициите на тип-9 в ANSI/NIST-ITL 1-2000.

6.2. Полета в логически запис тип-9, формат INCITS-378

Всички полета от записите тип-9 се записват като ASCII текст. В този запис с тагови полета не се допускат бинарни полета.

6.2.1. *Поле 9.001: Дължина на логическия запис (Logical record length — LEN)*

В това задължително ASCII поле се съдържа дължината на логическия запис — посочва се общият брой на байтовете, като се включват всички байтове във всички полета на записа.

6.2.2. *Поле 9.002: Символ за означение на изображението (Image designation character — IDC)*

Това задължително двубайтово поле се използва за идентификация и описване на местоположението на данните за признаци. Записаният в това поле символ за IDC съответства на символа за IDC, който се намира в полето за съдържание на файла на записа тип-1.

6.2.3. *Поле 9.003: Вид отпечатък (Impression type — IMP)*

В това задължително еднобайтово поле се описва начинът, по който е получена информацията за дактилоскопичното изображение. ASCII стойността на самия код, която се взема от таблица 4, се вписва в това поле, за да се означи типът отпечатък.

6.2.4. *Поле 9.004: Формат на признака (Minutiae format — FMT)*

В това поле се съдържа „U“, за да се означи, че признаците са форматираны с M1-378. Въпреки че информацията може да е кодирана в съответствие със стандарта M1-378, всички полета за данни в записа тип-9 трябва да останат във формат ASCII-текст.

6.2.5. Поле 9.126: Информация CBEFF

В това поле се съдържат три информационни единици. Първата информационна единица има стойност „27“ (0x1B). Това е идентификацията на „притежателя“ на формата CBEFF, определена от Международната асоциация на биометричната индустрия (IBIA) за Техническият комитет INCITS M1. Символът <US> се отделя с разделителен символ от типа формат CBEFF, на който се задава стойност „513“ (0x0201), за да се означава, че в този запис се съдържат само данни за местоположението и ъгловия вектор без информация за Extended Data Block. Символът <US> се отделя с разделителен символ от продуктивния идентификатор по CBEFF (CBEFF Product Identifier — PID), с който се идентифицира „притежателя“ на кодиращото оборудване. Тази стойност се задава от фирмата производител. Стойността може да се вземе от уебсайта на IBIA (www.ibia.org), ако е публикувана там.

6.2.6. Поле 9.127: Идентификация на оборудването за "улавяне на образ"

В това поле има две информационни единици, разделени със символа <US>. Първата единица съдържа APPF, ако оборудването, използвано за добиване на първоначалния образ, има сертификат за съответствие с допълнение F (IAFIS Image Quality Specification, 29 януари 1999 г.) по CJIS-RS-0010, спецификацията на Федералното бюро за разследване за изпращане на пръстови отпечатъци. Ако оборудването не отговаря на това изискване, се вписва стойност NONE. Втората информационна единица съдържа идентификацията на оборудването за "улавяне на образ", която е продуктивният номер, зададен от фирмата-производител, за съответното оборудване. Стойност 0 показва, че идентификацията на оборудването за „улавяне на образ“ е неизвестна.

6.2.7. Поле 9.128: Дължина на хоризонталния ред (Horizontal line length — HLL)

В това задължително ASCII поле се задава броят на пикселите, които се съдържат в един хоризонтален ред на изпращаното изображение. Максималният размер на хоризонтален ред достига до 65534 пиксела.

6.2.8. Поле 9.129: Дължина на вертикалната линия (Vertical line length -VLL)

В това задължително ASCII поле се задава броят на хоризонталните редове, които се съдържат в изпращаното изображение. Максималният размер на вертикален ред достига до 65534 пиксела.

6.2.9. Поле 9.130: Мащабни единици (Scale units — SLC)

В задължително ASCII-поле се посочват единиците, използвани за описание на честотата на дискретизация на изображението (плътност на пикселите). В това поле стойност 1 показва броя на пикселите на 1 инч, а 2 показва пикселите на 1 сантиметър. Стойност 0 в това поле показва, че не е даден мащаб. В този случай съотношението на страните на пикселите се определя като коефициент HPS/VPS.

6.2.10. Поле 9.131: Хоризонтален мащаб в пиксели (HPS)

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по хоризонталата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва хоризонталния компонент на съотношението на страните на пикселите.

6.2.11. Поле 9.132: Вертикален мащаб в пиксели (Horizontal pixel scale — VPS)

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по вертикалата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва вертикалния компонент на съотношението на страните на пикселите.

6.2.12. Поле 9.133: Пръстов изглед

В това задължително поле е даден номерът на изгледа на пръста, за който се отнасят данните в записа. Номерата на изгледите започват от 0 и нарастват с единица до 15.

6.2.13. Поле 9.134: Позиция на пръста (Finger position — FGP)

В това задължително поле се дава кодът, с който се означава позицията на пръста, от който е получена информацията в този запис тип-9. Позицията на пръста се посочва с код със стойности от 1 до 10, който се взема от таблица 5, а съответният код за позицията на длан се взема от таблица 10.

6.2.14. Поле 9.135: Качество на пръстовия отпечатък

Полето показва качеството на данните за признаците на пръстовия отпечатък като цяло и има стойност между 0 и 100. Това число е отражение на цялостното качество на записа за пръстовия отпечатък и представя качеството на оригиналното изображение, на извлечените признаци и всякакви допълнителни операции, които биха могли да повлияят на записа за признаците.

6.2.15. Поле 9.136: Брой признаци

В това задължително поле се съдържа броят на признаците, записани в този логически запис.

6.2.16. Поле 9.137: Данни за пръстовите признаци

В това задължително поле има шест информационни единици, разделени със символа <US>. Състои се от няколко подполета, във всяко от които има подробни данни за един отделен признак. Общият брой на подполетата за признаци трябва да съответства на броя, посочен в поле 136. Първата информационна единица е индексният номер на признака, който започва от 1 и нараства с единица за всеки допълнителен признак на пръстовия отпечатък. Втората и третата информационна единица представляват „x“ и „y“ координатите на признаците, изразени в пиксели. Четвъртата информационна единица представлява ъгъла на признака, изразен в единици от по два градуса. Тази стойност е положително число между 0 и 179. Петата информационна единица изразява типа на признака. Със стойност 0 се представя тип „ДРУГО“ (OTHER), със стойност 1 се представя край на папиларна линия, а със стойност 2 — бифуркация на папиларната линия. Шестата информационна единица представлява качеството на съответния признак. Стойността ѝ варира между 1 за минималната стойност и 100 за максималната. Стойност 0 показва, че няма налична стойност за качеството. Всяко подполе се разделя от следващото с разделителния символ <RS>.

6.2.17. Поле 9.138: Информация за броя на папиларните линии

Това поле се състои от поредица подповета, във всяко от които има по три информационни единици. Първата информационна единица на първото подполе показва начина на получаване на броя на папиларните линии. Стойност 0 показва, че не могат да се правят никакви заключения относно начина на получаване на броя на папиларните линии, нито относно реда, в който са дадени в записа. Стойност 1 показва, че за всеки център на признак са получени данни за броя на папиларните линии до най-близките съседни признаци в четири квадранта, като броят на папиларните линии за всеки център на признак са изброени заедно. Стойност 2 показва, че за всеки център на признак са получени данни за броя на папиларните линии до най-близките съседни признаци в осем октанта, като броят на папиларните линии за всеки център на признак са изброени заедно. И двете останали информационни единици от първото подполе са със стойност 0. Информационните единици се разделят с разделителния символ <US>. В следващите подповета се съдържа индексният номер на центъра на признака като първа информационна единица, индексният номер на съседния признак като втора информационна единица и броят на пресечените папиларни линии като трета информационна единица. Подполетата се разделят с разделителния символ <RS>.

6.2.18. Поле 9.139: Информация за център на папиларен образ

Това поле се състои от по едно подполе за всеки наличен център на папиларен образ в оригиналното изображение. Всяко подполе съдържа три информационни единици. Първите две единици съдържат позиционните „x“ и „y“ координати, изразени в пиксели. Третата информационна единица съдържа ъгловата стойност на центъра на папиларния образ, изразена в единици от по 2 градуса. Стойността е положително число между 0 и 179. При повече центрове на папиларни образи, същите се разделят с разделителния символ <RS>.

6.2.19. Поле 9.140: Информация за делта

Това поле се състои от по едно подполе за всяка налична делта в оригиналното изображение. Всяко подполе съдържа три информационни единици. Първите две единици съдържат позиционните „x“ и „y“ координати, изразени в пиксели. Третата информационна единица съдържа ъгловата стойност на делтата, изразена в единици от по 2 градуса. Стойността е положително число между 0 и 179. При повече центрове на папиларни образи, същите се разделят с разделителния символ <RS>.

7. Запис тип-13 на изображение на следи с променлива резолюция

Логическият запис тип-13 с тагови полета съдържа данни на изображение, получено от изображение на следи. Тези изображения са предназначени за изпращане на службите, които автоматично ще извлекат или ще осигурят интервенция на служители и обработка с цел получаване на желаната характеризираща информация от изображенията.

Под формата на тагови полета в записа се дава информация относно използваната резолюция на сканиране, размера на изображението и други параметри, необходими за обработката на изображението.

Таблица 7: Запис тип-13: изображение на следи с променлива резолюция								
Ident	Cond. code	Field Numbe	Field name	Char type	Field size per occurrence	Occur count	Max byte	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

		r			min.	max.	min	max	count
LEN	M	13,001	LOGICAL RECORD LENGTH	N	4	8	1	1	15
IDC	M	13,002	IMAGE DESIGNATION CHARACTER	N	2	5	1	1	12
IMP	M	13,003	IMPRESSION TYPE	A	2	2	1	1	9
SRC	M	13,004	SOURCE AGENCY/ORI	AN	6	35	1	1	42
LCD	M	13,005	LATENT CAPTURE DATE	N	9	9	1	1	16
HLL	M	13,006	HORIZONTAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
VLL	M	13,007	VERTICAL LINE LENGTH	N	4	5	1	1	12
SLC	M	13,008	SCALE UNITS	N	2	2	1	1	9
HPS	M	13,009	HORIZONTAL	N	2	5	1	1	12

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

			PIXEL SCALE						
VPS	M	13,010	VERTICAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12
CGA	M	13,011	COMPRESSION ALGORITHM	A	5	7	1	1	14
BPX	M	13,012	BITS PER PIXEL	N	2	3	1	1	10
FGP	M	13,013	FINGER POSITION	N	2	3	1	6	25
RSV		13,014 13,019	RESERVED FOR FUTURE DEFINITION	—	—	—	—	—	—
COM	O	13,020	COMMENT	A	2	128	0	1	135
RSV		13,021 13,199	RESERVED FOR FUTURE DEFINITION	—	—	—	—	—	—
UDF	O	13,200 13,998	USER-DEFINED FIELDS	—	—	—	—	—	—
DAT	M	13,999	IMAGE	Б	2	—	1	1	—

			DATA						
--	--	--	------	--	--	--	--	--	--

Легенда за вида символ: N = цифров; A = буквен; AN = буквено-цифров; B = бинарен

7.1. Полета в логически запис тип-13:

В следващите няколко параграфа са описани данните, които се съдържат във всяко от полетата в логически запис тип-13.

В логически запис тип-13 данните се въвеждат в номерирани полета. Изискването е първите две полета на записа да са подредени в установен ред, а полето с данните на изображението е последното физическо поле в записа. В таблица 7 за всяко поле в запис тип-13 е посочен код за задължителност — задължително „M“ или незадължително „O“, номер на полето, наименование на полето, вид символ, размер на полето и колко пъти може да се използва. Използва се трицифрен номер на полето, като максималният брой на байтовете е даден в последната колонка. С увеличаване броя на цифрите в номера на полето се увеличава и максималният брой на байтовете. Двете стойности, които се вписват в „размер на полето за всяко използване“, включват всички разделителни символи, използвани в полето. В „максималния брой байтове“ се включва номерът на полето, информацията и всички разделителни символи, в т.ч. и символът GS.

7.1.1. Поле 13.001: Дължина на логическия запис (Logical record length — LEN)

В това задължително ASCII поле е записано числото на общия брой байтове в целия логически запис тип-13. В поле 13.001 се посочва дължината на записа, като се включват всички символи във всички полета на записа плюс разделителите.

7.1.2. Поле 13.002: Символ за означение на изображението (Image designation character — IDC)

В това задължително ASCII поле се посочват данните за изображения на следи, които се съдържат в записа. Този IDC съответства на IDC, който се намира в полето за съдържание на файла (CNT) на записа тип-1.

7.1.3. Поле 13.003: Вид отпечатък (Impression type — IMP)

В това задължително еднобайтово или двубайтово ASCII поле се описва начинът, по който е получена информацията за изображението на следа. В това поле се вписва съответният код за следа, който се взема от таблица 4 (пръст) или от таблица 9 (длан).

7.1.4. Поле 13.004: Служба на произход/ORI (Source agency/ORI — SRC)

В това задължително ASCII поле се вписва идентификацията на службата или организацията, която първоначално е изготвила изображението на лице, което се съдържа в записа. В това поле обикновено се вписва идентификаторът на службата на произход (ORI) за съответната служба, която е изготвила изображението посредством „capture“ технология. Състои се от две информационни единици в следния формат: СС/служба.

Първата информационна единица съдържа кода на държавата по Интерпол — два буквено-цифрови символа. Втората единица, службата, представлява свободен текст за идентификация на службата — не повече от 32 буквено-цифрови символа.

7.1.5. Поле 13.005: Дата на изготвяне на изображението на следи (Latent capture date — LCD)

В това задължително ASCII поле се посочва датата, на която е изготвено изображението на следи, които се съдържат в записа. Датата се изписва с осем цифри във формат CCYYMMDD. Символите за CCYY представляват годината, в която е изготвено изображението; символите за MM представляват стойностите за десетицата и единицата на месеца; а символите за DD представляват стойностите за десетицата и единицата на деня от месеца; Например „20000229“ означава 29 февруари 2000 г. Пълната дата трябва да е действителна дата.

7.1.6. Поле 13.006: Дължина на хоризонталния ред (Horizontal line length — HLL)

В това задължително ASCII поле се задава броят на пикселите, които се съдържат в един хоризонтален ред на изпращаното изображение.

7.1.7. Поле 13.007: Дължина на вертикалната линия (Vertical line length -VLL)

В това задължително ASCII поле се задава броят на хоризонталните редове, които се съдържат в изпращаното изображение.

7.1.8. Поле 13.008: Мащабни единици (Scale units — SLC)

В това задължително ASCII-поле се посочват единиците, използвани за описание на честотата на дискретизация на изображението (плътност на пикселите). В това поле стойност 1 показва броя на пикселите на 1 инч, а 2 показва пикселите на 1 сантиметър. Стойност 0 в това поле показва, че не е даден мащаб. В този случай съотношението на страните на пикселите се определя като коефициент HPS/VPS.

7.1.9. Поле 13.009: Хоризонтален мащаб в пиксели (HPS)

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по хоризонталата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва хоризонталния компонент на съотношението на страните на пикселите.

7.1.10. Поле 13.010: Вертикален мащаб в пиксели (Horizontal pixel scale — VPS)

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по вертикалата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва вертикалния компонент на съотношението на страните на пикселите.

7.1.11. Поле 13.011: Алгоритъм за компресиране (Compression algorithm — CGA)

В това задължително ASCII поле се посочва алгоритъмът, използван за компресиране на изображения в сивата скала. Вж. в допълнение 7 кодовете за компресия.

7.1.12. Поле 13.012: Битове на пиксел (Bits per pixel — BPX)

В това задължително ASCII поле се посочва броят на битовете, използвани за представяне на един пиксел. В това поле се вписва 8 за нормалните стойности на сивата скала от 0 до 255. Когато в това поле е въведена стойност, по-голяма от 8, това означава по-висока степен на пикселиране в сивата скала.

7.1.13. Поле 13.013: Позиция на пръста/дланта (Finger/palm position — FGP)

В това задължително тагово поле се вписва позицията или позициите на пръста или дланта, които е възможно да съвпадат с изображението на следата. Десетичното кодово число, което съответства на известната или най-вероятна пръстова позиция, се взема от таблица 5, а за най-вероятна позиция на дланта — от таблица 10, и се вписва като едносимволно или двусимволно ASCII подполе. Допълнителни позиции за пръст и/или длан могат да се посочат като се впишат алтернативните позиционни кодове под формата на подполета, отделени с разделителен символ RS. Кодът 0 — за „неизвестен пръст“, се използва за рефериране на всяка пръстова позиция от едно до десет. Кодът 20 — за „неизвестна длан“, се използва за рефериране на всяка вписана позиция на длан.

7.1.14. Полета 13.014-019: Резервирано за по-нататъшно дефиниране (Reserved for future definition — RSV)

Тези полета са резервирани за включване в по-нататъшни редакции на настоящия стандарт. Никое от тези полета не се използва на този етап на редактиране. Ако някое от тези полета е запълнено, то не се взема под внимание.

7.1.15. Поле 13.020: Бележки (Comment — COM)

Това незадължително поле може да се използва за вписване на бележки или на друга информация с ASCII-текст към данните за изображение на следи.

7.1.16. Полета 13.021-199: Резервирано за по-нататъшно дефиниране (Reserved for future definition — RSV)

Тези полета са резервирани за включване в по-нататъшни редакции на настоящия стандарт. Никое от тези полета не се използва на този етап на редактиране. Ако някое от тези полета е запълнено, то не се взема под внимание.

7.1.17. Полета 13.200-998: Полета, дефинирани от потребителя (User-defined fields — UDF)

Тези полета могат да се дефинират от потребителя и се използват за бъдещи изисквания. Размерът и съдържанието им се определят от потребителя и са съгласувани със службата получател. Когато са попълнени, в тях се съдържа информация под формата на ASCII-текст.

7.1.18. Поле 13.999: Данни на изображението (Image data — DAT)

В това поле се намират всички данни на изображението на следа, направено посредством „capture“ технология. Полето винаги има стойност 999 и е последното физически разположено поле в записа. Например след „13.999:“ има бинарно представени данни на изображение.

Всеки пиксел от некомпресирани данни в сивата скала обикновено се изразяват количествено в осем бита (256 нива на сивото), които се съдържат в един байт. Ако в ВРХ поле 13.012 е вписана стойност, по-голяма или по-малка от 8, броят на байтовете, в които се съдържа един пиксел, е различен. Ако се използва компресия, пиксел-данните трябва да се компресират по начина, определен в полето GSA начин.

7.2. Край на запис тип-13: изображение на следи с променлива резолюция

За по-голяма прегледност, непосредствено след последния байт данни на поле 13.999 се поставя разделител FS, за да се раздели този от следващия логически запис. Този разделител трябва да се включи в полето за дължината на запис тип-13.

8. Запис тип-15: изображение на отпечатък от длан с променлива резолюция

Логически запис тип-15 с тагови полета съдържа и се използва за обмен на данни за изображение на отпечатък от длан, като в него има полета за фиксирана информация и за определена от потребителя информация, свързана с цифровизираното изображение. Под формата на тагови полета в записа се дава информацията относно използваната резолюция на сканиране, размера на изображението и други параметри или бележки, необходими за обработката на изображението. Изпращаните на други служби изображения на длан се обработват от службите-получатели за извличане на желаната характеризираща информация, необходима за целите на сравняването.

Данните на изображението се получават пряко от субект, който използва уред за сканиране на живо или карта, на която е снет отпечатък на длан, или други носители, на които има отпечатък на длан.

Какъвто и да е методът за добиване на изображението на отпечатъка на длан, той трябва да има възможност за снемане на определен набор от изображения за всяка ръка. Този набор включва хипотенарната част на дланта, под формата на единично сканирано изображение, и пълната зона на изпънатата цяла длан от китката до върха на пръстите под формата на едно или две сканирани изображения. Ако са използвани две изображения за представяне на цялата длан, долното изображение показва дланта от китката до върха на междупръстието (ставата на третия пръст) и включва тенарната и хипотенарната област на дланта. Горното изображение обхваща зоната от долния край на междупръстието до върха на пръстите. По този начин се осигуряват достатъчно голяма зона на припокриване на двете изображения, и двете от които включват междупръстието на дланта. Чрез сравняване на папиларните линии и детайлите, които се съдържат в тази обща част, провеждащият изследването може да твърди с увереност, че двете изображения са на една и съща длан.

Тъй като трансакцията за отпечатък на длан може да се използва за различни цели, тя може да съдържа изображения на една или повече уникални зони на дланта или цялата ръка. Пълният набор от отпечатъци на дланта на едно лице обикновено включва хипотенарната част на дланта и изображение(я) на цялата длан от всяка ръка. Тъй като логическият запис с тагови полета, който се използва за изображение, може да съдържа само едно бинарно поле, за всяка хипотенарна част на длан ще е необходим отделен запис тип-15, както и едни или два записа тип-15 за всяка цяла длан. Поради това ще са необходими 4 — 6 записа тип-15 за представяне на отпечатъците от длан на даден субект в една нормална трансакция за отпечатъци на длан.

8.1. Полета в логически запис тип-15:

В следващите няколко абзаца са описани данните, които се съдържат във всяко от полетата в логически запис тип-15.

В логически запис тип-15 данните се въвеждат в номерирани полета. Изискването е първите две полета на записа да са подредени в установен ред, а полето с данните на изображението е последното физическо поле в записа. В таблица 8 за всяко поле в запис тип-15 е посочен код за задължителност — задължително „М“ или незадължително „О“, номер на полето, наименование на полето, вид символ, размер на полето и колко пъти може да се използва. Използва се трицифрен номер на полето, като максималният брой на байтовете е даден в последната колонка. С увеличаване броя на цифрите в номера на полето се увеличава и максималният брой на байтовете. Двете стойности, които се вписват в „размер на полето за всяко използване“, включват всички разделителни символи, използвани в полето. В „максималния брой байтове“ се включва номерът на полето, информацията и всички разделителни символи, в т.ч. и символът GS.

8.1.1. *Поле 15.001: Дължина на логическия запис (Logical record length — LEN)*

В това задължително ASCII поле е записано числото на общия брой байтове в целия логически запис тип-15. В поле 15.001 се посочва дължината на записа, като се включват всички символи във всички полета на записа плюс разделителите.

8.1.2. *Поле 15.002: Символ за означение на изображението (Image designation character — IDC)*

Това задължително ASCII поле се използва за идентифициране на изображението на отпечатък от длан, което се съдържа в записа. Този IDC съответства на IDC, който се намира в полето за съдържание на файла (CNT) на записа тип-1.

8.1.3. *Поле 15.003: Вид отпечатък (Impression type — IMP)*

В това задължително еднобайтово ASCII поле се посочва начинът, по който е получена информацията за изображението на отпечатъка на длан. В това поле се вписва съответният код, който се взема от таблица 9.

8.1.4. *Поле 15.004: Служба на произход/ORI (Source agency/ORI — SRC)*

В това задължително ASCII поле се вписва идентификацията на службата или организацията, която първоначално е изготвила изображението на лице, което се съдържа в записа. В това поле обикновено се вписва идентификаторът на службата на произход (ORI) за съответната служба, която е изготвила изображението посредством "capture" технология. Състои се от две информационни единици в следния формат: СС/служба.

Първата информационна единица съдържа кода на държавата по Интерпол — два буквено-цифрови символа. Втората единица, службата, представлява свободен текст за идентификация на службата — не повече от 32 буквено-цифрови символа.

8.1.5. *Поле 15.005: Дата на изготвяне на изображението на отпечатък от длан посредством „capture“ технология (Palmprint capture date — PCD)*

В това задължително ASCII поле се вписва датата, на която е изготвено изображението на отпечатък от длан посредством capture-технология. Датата се изписва с осем цифри във формат CCYYMMDD. Символите за CCYY представляват годината, в която е изготвено изображението; символите за MM представляват стойностите за десетицата и единицата на месеца; а символите за DD представляват стойностите за десетицата и единиците на деня от месеца; Например вписаната стойност „20000229“ означава 29 февруари 2000 г. Пълната дата трябва да е действителна дата.

8.1.6. *Поле 15.006: Дължина на хоризонталния ред (Horizontal line length — HLL)*

В това задължително ASCII поле се задава броят на пикселите, които се съдържат в един хоризонтален ред на изпращаното изображение.

8.1.7. *Поле 15.007: Дължина на вертикалната линия (Vertical line length -VLL)*

В това задължително ASCII поле се задава броят на хоризонталните редове, които се съдържат в изпращаното изображение.

8.1.8. *Поле 15.008: Мащабни единици (Scale units — SLC)*

В задължително ASCII-поле се посочват единиците, използвани за описание на честотата на дискретизация на изображението (плътност на пикселите). В това поле стойност 1 показва броя на пикселите на 1 инч, а 2 показва пикселите на 1 сантиметър. Стойност 0 в това поле показва, че не е даден мащаб. В този случай съотношението на страните на пикселите се определя като коефициент HPS/VPS.

8.1.9. *Поле 15.009: Хоризонтален мащаб в пиксели (HPS)*

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по хоризонталата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва хоризонталния компонент на съотношението на страните на пикселите.

8.1.10. *Поле 15.010: Вертикален мащаб в пиксели (Horizontal pixel scale — VPS)*

В това задължително ASCII поле се задава числото на наситеност с пиксели по вертикалата, при условие че в полето SLC има вписана стойност 1 или 2. В останалите случаи тя показва вертикалния компонент на съотношението на страните на пикселите.

Таблица 8: Схема на запис тип-15 на изображение на отпечатък от длан с променлива резолюция

Ident	Cond. code	Field number	Field name	Char type	Field size per occurrence		Occur count		Max byte count
					min.	max.	min	max	
LEN	M	15,001	LOGICAL RECOR	N	4	8	1	1	15

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

			D LENGT H						
IDC	M	15,002	IMAGE DESIGN ATION CHARA CTER	N	2	5	1	1	12
IMP	M	15,003	IMPRES SION TYPE	N	2	2	1	1	9
SRC	M	15,004	SOURC E AGENC Y/ORI	AN	6	35	1	1	42
PCD	M	15,005	PALMP RINT CAPTU RE DATE	N	9	9	1	1	16
HLL	M	15,006	HORIZO NTAL LINE LENGT H	N	4	5	1	1	12
VLL	M	15,007	VERTIC AL LINE LENGT H	N	4	5	1	1	12
SLC	M	15,008	SCALE UNITS	N	2	2	1	1	9
HPS	M	15,009	HORIZO NTAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

VPS	M	15,010	VERTICAL PIXEL SCALE	N	2	5	1	1	12
CGA	M	15,011	COMPRESSION ALGORITHM	AN	5	7	1	1	14
BPX	M	15,012	BITS PER PIXEL	N	2	3	1	1	10
PLP	M	15,013	PALMP RINT POSITION	N	2	3	1	1	10
RSV		15,014 15,019	RESERVED FOR FUTURE INCLUSION	—	—	—	—	—	—
COM	O	15,020	COMMENT	AN	2	128	0	1	128
RSV		15,021 15,199	RESERVED FOR FUTURE INCLUSION	—	—	—	—	—	—
UDF	O	15,200 15,998	USER- DEFINED FIELDS	—	—	—	—	—	—
DAT	M	15,999	IMAGE DATA	B	2	—	1	1	—

Таблица 9: Вид изображение на длан	
Описание	Код
Live-scan palm	10
Nonlive-scan palm	11
Latent palm impression	12
Latent palm tracing	13
Latent palm photo	14
Latent palm lift	15

8.1.11. Поле 15.011: Алгоритъм за компресиране (*Compression algorithm — CGA*)

В това задължително ASCII поле се посочва алгоритъмът, използван за компресиране на изображения в сивата скала. Ако в полето е вписано „NONE“, това показва, че данните в този запис не са компресирани. За изображенията, които следва да се компресират, в това поле се вписва предпочитаният метод на компресиране за изображения с десет пръстови отпечатъка. Валидните кодове за компресията са дефинирани в допълнение 7.

8.1.12. Поле 15.012: Битове на пиксел (*Bits per pixel — BPX*)

В това задължително ASCII поле се посочва броят на битовете, използвани за представяне на един пиксел. В това поле се вписва 8 за нормалните стойности на сивата скала от 0 до 255. Когато в това поле е въведена стойност, по-голяма или по-малка от 8, това означава съответно по-висока или по-ниска степен на пикселиране в сивата скала.

Таблица 10: Кодове, зони и размери на длан				
Положение на дланта	Код на дланта	Площ на изображението (mm ²)	Широчина (mm)	Височина (mm)
Неизвестна длан	20	28387	139,7	203,2
Цяла дясна длан	21	28387	139,7	203,2
Длан на десничар	22	5645	44,5	127,0

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Цяла лява длан	23	28387	139,7	203,2
Длан на левичар	24	5645	44,5	127,0
Долна част на дясна длан	25	19516	139,7	139,7
Горна част на дясна длан	26	19516	139,7	139,7
Долна част на лява длан	27	19516	139,7	139,7
Горна част на лява длан	28	19516	139,7	139,7
Друго, дясна ръка	29	28387	139,7	203,2
Друго, лява ръка	30	28387	139,7	203,2

8.1.13. Поле 15.013: Позиция на отпечатъка на длан (*Palmprint position — PLP*)

В това задължително тагово поле се описва позицията на отпечатъка от длан, съответстваща на изображението на отпечатъка от длан. Десетичният код, съответстващ на известната или най-вероятна позиция на отпечатъка от длан, се взема от таблица 10 и се вписва като двусимволно ASCII подполе. В таблица 10 също така са изброени максималните стойности за площта и размерите на изображението за всяка от възможните позиции на отпечатъка от длан.

8.1.14. Полета 15.014-019: Резервирано за по-нататъшно дефиниране (*Reserved for future definition — RSV*)

Тези полета са резервирани за включване в по-нататъшни редакции на настоящия стандарт. Никое от тези полета не се използва на този етап на редактиране. Ако някое от тези полета е запълнено, то не се взема под внимание.

8.1.15. Поле 15.020: Бележки (*Comment — COM*)

Това незадължително поле може да се използва за вписване на бележки или на друга информация с ASCII-текст към данните за изображение на отпечатък от длан.

8.1.16. Полета 15.021-199: Резервирано за по-нататъшно дефиниране (*Reserved for future definition (RSV)*)

Тези полета са резервирани за включване в по-нататъшни редакции на настоящия стандарт. Никое от тези полета не се използва на този етап на редактиране. Ако някое от тези полета е запълнено, то не се взема под внимание.

8.1.17. Полета 15.200-998: Полета, дефинирани от потребителя (User-defined fields — UDF)

Тези полета могат да се дефинират от потребителя и се използват за бъдещи изисквания. Размерът и съдържанието им се определят от потребителя и са съгласувани със службата-получател. Когато са попълнени, в тях се съдържа информация под формата на ASCII-текст.

8.1.18. Поле 15.999: Данни на изображението (Image data — DAT)

В това поле се намират всички данни на изображението на отпечатък от длан, направено посредством „capture“ технология. Полето винаги има стойност 999 и е последното физически разположено поле в запис. Например: след "15.999:" има бинарно представени данни на изображение. Всеки пиксел от некомпресирани данни в сивата скала обикновено се изразява количествено в осем бита (256 нива на сивото), които се съдържат в един байт. Ако в VPX поле 15.012 е вписана стойност по-голяма или по-малка от 8, броят на байтовете, в които се съдържа един пиксел, е различен. Ако се използва компресия, пиксел-данните трябва да се компресират по начина, определен в полето CGA начин.

8.2. Край на запис тип-15 на изображение на отпечатък на длан с променлива резолюция

За по-голяма прегледност, непосредствено след последния байт данни на поле 15.999 се поставя разделител FS, за да се раздели този от следващия логически запис. Този разделител трябва да се включи в полето за дължината на запис тип-15.

8.3. Допълнителни записи тип-15: изображение на длан с променлива резолюция

Във файла могат да се включат допълнителни записи тип-15. За всяко допълнително изображение на отпечатък от длан е необходим цял логически запис тип-15 заедно със съответния FS разделител.

Таблица 11: Максимален допустим брой на кандидатите, които се подават за сверяване в едно съобщение

Type of AFIS Search	TP/TP	LT/TP	LP/PP	TP/UL	LT/UL	PP/ULP	LP/ULP
Максимален брой кандидати	1	10	5	5	5	5	5

Видове търсения:

TP/TP: десет пръстови отпечатъка спрямо десет пръстови отпечатъка (ten-print against ten-print)

LT/TP: отпечатък от пръстови следи спрямо десет пръстови отпечатъка (fingerprint latent against ten-print)

LP/PP: следи от отпечатък от длан спрямо отпечатък от длан (palmprint latent against palmprint)

TP/UL: десет пръстови отпечатъка спрямо отпечатък от неопределена пръстова следа (ten-print against unsolved fingerprint latent)

LT/UL: отпечатък от пръстова следа спрямо отпечатък от неопределена пръстова следа (fingerprint latent against unsolved fingerprint latent)

PP/ULP: отпечатък от длан спрямо неопределен отпечатък от длан (palmprint against unsolved palmprint latent)

LP/ULP: следа от отпечатък от длан спрямо неопределен отпечатък от длан (palmprint latent against unsolved palmprint latent)

9. Допълнения към глава 2 (обмен на дактилоскопични данни)

9.1. Допълнение 1: ASCII разделителни кодове

ASCII	Позиция ¹⁴⁷	Описание
LF	1/10	Separates error codes in Field 2.074
FS	1/12	Separates logical records of a file
GS	1/13	Separates fields of a logical record
RS	1/14	Separates the subfields of a record field
US	1/15	Separates individual information items of the field or subfield

9.2. Допълнение 2: Изчисляване на буквено-цифровия контролен символ

За TCN и TCR (полета 1.09 и 1.10):

Числото, съответстващо на контролния символ, се генерира по следната формула:

$$(YY * 10^8 + SSSSSSS) \text{ Modulo } 23$$

където YY и SSSSSSS са числовите стойности, съответстващи на последните две цифри от годината и на серийния номер.

Контролният символ се генерира по дадената по-долу справочна таблица.

За CRO (поле 2.010)

---

¹⁴⁷ Това е позицията съгласно определеното в ASCII-стандарта.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Числото, съответстващо на контролния символ, се генерира по следната формула:

$$(YY * 10^6 + NNNNNN) \text{ Modulo } 23$$

където YY и NNNNNN са числовите стойности, съответстващи на последните две цифри от годината и на серийния номер.

Контролният символ се генерира по дадената по-долу справочна таблица.

Справочна таблица за контролните символи		
1-A	9-J	17-T
2-B	10-K	18-U
3-C	11-L	19-V
4-D	12-M	20-W
5-E	13-N	21-X
6-F	14-P	22-Y
7-G	15-Q	0-Z
8-H	16-R	

9.3. Допълнение 3: Символни кодове

7-битов ANSI код за информационен обмен										
ASCII Character Set										
+	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
30				!	'	#	\$	%	&	'
40	(	)	*	+	,	-	.	/	0	1
50	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;
60	<	=	>	?	@	A	B	C	D	E
70	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

80	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
90	Z	[	\	]	^	_	`	a	b	c
100	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
110	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w
120	x	y	z	{		}	~			

9.4. Допълнение 4: Кратко описание на трансакция

Запис тип-1 (задължителен)					
Идентификатор	Номер на полето	Име на полето	CPS/PMS	SRE	ERR
LEN	1.001	Logical Record Length	M	M	M
VER	1.002	Version Number	M	M	M
CNT	1.003	File Content	M	M	M
TOT	1.004	Type of Transaction	M	M	M
DAT	1.005	Date	M	M	M
PRY	1.006	Priority	M	M	M
DAI	1.007	Destination Agency	M	M	M
ORI	1.008	Originating Agency	M	M	M
TCN	1.009	Transaction Control Number	M	M	M
TCR	1.010	Transaction Control Reference	C	M	M
NSR	1.011	Native Scanning Resolution	M	M	M
NTR	1.012	Nominal Transmitting Resolution	M	M	M
DOM	1.013	Domain name	M	M	M
GMT	1.014	Greenwich mean time	M	M	M

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

В колонката за задължителност:

O.= незадължително; M = задължително; C = в зависимост от това дали трансакцията представлява отговор, изпратен до службата на произход

Запис тип-2 (задължителен)						
Идентификатор	Номер на полето	Име на полето	CPS/PMS	MPS/MMS	SRE	ERR
LEN	2.001	Logical Record Length	M	M	M	M
IDC	2.002	Image Designation Character	M	M	M	M
SYS	2.003	System Information	M	M	M	M
CNO	2.007	Case Number	–	M	C	–
SQN	2.008	Sequence Number	–	C	C	–
MID	2.009	Latent Identifier	–	C	C	–
CRN	2.010	Criminal Reference Number	M	–	C	–
MN1	2.012	Miscellaneous Identification Number	–	–	C	C
MN2	2.013	Miscellaneous Identification Number	–	–	C	C
MN3	2.014	Miscellaneous Identification Number	–	–	C	C
MN4	2.015	Miscellaneous Identification Number	–	–	C	C
INF	2.063	Additional	O	O	O	O

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

		Information				
RLS	2.064	Respondents List	–	–	M	–
ERM	2.074	Status/Error Message Field	–	–	–	M
ENC	2.320	Expected Number of Candidates	M	M	–	–

В колонката за задължителност:

O.= незадължително; M = задължително; C = в зависимост от това дали има налични данни

*	=	ако предаването на данните е в съответствие с вътрешното законодателство (не попада в обхвата на член LAW.PRUM.11 [Автоматизирано търсене на ДНК профили] и член LAW.PRUM.12 [Автоматизирано търсене на дактилоскопични данни])
---	---	---

9.5. Допълнение 5: Дефиниции на запис тип-1

Идентификатор	Условие	Номер на полето	Име на полето	Вид на символа	Примерни данни
LEN	M	1.001	Logical Record Length	N	1.001:230{{GS}}
VER	M	1.002	Version Number	N	1.002:0300{{GS}}
CNT	M	1.003	File Content	N	1.003:1{{US}}15{{RS}}2{{US}}00{{RS}}4{{US}}01{{RS}}4{{US}}02{{RS}}4{{US}}03{{RS}}4{{US}}04{{RS}}4{{US}}05{{RS}}4{{US}}06{{RS}}4{{US}}07{{RS}}4{{US}}08{{RS}}4{{US}}09{{RS}}4{{US}}10{{RS}}4{{US}}11{{

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

					RS}}4{{US}}12{{ RS}}4{{US}}13{{ RS}}4{{US}}14{{ GS}}
TOT	M	1.004	Type of Transaction	A	1.004:CPS{{GS}}
DAT	M	1.005	Date	N	1.005:20050101{{GS}}
PRY	M	1.006	Priority	N	1.006:4{{GS}}
DAI	M	1.007	Destination Agency	1*	1.007:DE/BKA{{GS}}
ORI	M	1.008	Originating Agency	1*	1.008:NL/NAFIS{{GS}}
TCN	M	1.009	Transaction Control Number	AN	1.009:0200000004F{{GS}}
TCR	C	1.010	Transaction Control Reference	AN	1.010:0200000004F{{GS}}
NSR	M	1.011	Native Scanning Resolution	AN	1.011:19.68{{GS}}
NTR	M	1.012	Nominal Transmitting Resolution	AN	1.012:19,68{{GS}}
DOM	M	1.013	Domain Name	AN	1.013: INT- I{{US}}4,22{{GS}}
GMT	M	1.014	Greenwich Mean Time	AN	1.014:20050101125959Z

В колонката за задължителност: O = незадължително, M = задължително, C = под условие

В колонката за вид символ: A = буквен, N = числов, B = бинарен

1* допустими символи за наименованието на службата ['0..9', 'A..Z', 'a..z', '_', ':', ',', '-']

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

9.6. Допълнение б: Дефиниции на запис тип-2

Таблица А.6.1: Трансакции CPS и PMS					
Идентификатор	Условие	Номер на полето	Име на полето	Вид на символа	Примерни данни
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{{GS}}
CRN	M	2.010	Criminal Reference Number	AN	2.010:DE/E999999999{{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{{GS}}
ENC	M	2.320	Expected Number of Candidates	N	2.320:1{{GS}}

Таблица А.6.2: Трансакция SRE					
Идентификатор	Условие	Номер на полето	Име на полето	Вид на символа	Примерни данни
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation	N	2.002:00{{GS}}

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

			Character		
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{{GS}}
CRN	C	2.010	Criminal Reference Number	AN	2.010:NL/222222222{{GS}}
MN1	C	2.012	Miscellaneous Identification Number	AN	2.012:E999999999{{GS}}
MN2	C	2.013	Miscellaneous Identification Number	AN	2.013:E999999999{{GS}}
MN3	C	2.014	Miscellaneous Identification Number	N	2.014:0001{{GS}}
MN4	C	2.015	Miscellaneous Identification Number	A	2.015:A{{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{{GS}}
RLS	M	2.064	Respondents List	AN	2.064:CPS{{RS}}001/001{{RS}}999999{{GS}}

Таблица А.6.3: Трансакция ERR

Идентификатор	Условие	Номер на полето	Име на полето	Вид на символа	Примерни данни
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{{GS}}

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

IDC	M	2.002	Image Designation Character	N	2.002:00{{GS}}
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{{GS}}
MN1	M	2.012	Miscellaneous Identification Number	AN	2.012:E999999999{{GS}}
MN2	C	2.013	Miscellaneous Identification Number	AN	2.013:E999999999{{GS}}
MN3	C	2.014	Miscellaneous Identification Number	N	2.014:0001{{GS}}
MN4	C	2.015	Miscellaneous Identification Number	A	2.015:A{{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{{GS}}
ERM	M	2.074	Status/Error Message Field	AN	2.074: 201: IDC - 1 FIELD 1.009 WRONG CONTROL CHARACTER {{LF}} 115: IDC 0 FIELD 2.003 INVALID SYSTEM INFORMATION {{GS}}

Таблица А.6.4: Трансакции MPS и MMS

Идентификатор	Условие	Номер на полето	Име на полето	Вид на символа	Примерни данни
LEN	M	2.001	Logical Record Length	N	2.001:909{{GS}}
IDC	M	2.002	Image Designation	N	2.002:00{{GS}}

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

			Character		
SYS	M	2.003	System Information	N	2.003:0422{{GS}}
CNO	M	2.007	Case Number	AN	2.007:E999999999{{GS}}
SQN	C	2.008	Sequence Number	N	2.008:0001{{GS}}
MID	C	2.009	Latent Identifier	A	2.009:A{{GS}}
INF	O	2.063	Additional Information	1*	2.063:Additional Information 123{{GS}}
ENC	M	2.320	Expected Number of Candidates	N	2.320:1{{GS}}

В колонката за задължителност: O = незадължително, M = задължително, C = под условие

В колонката за вид символ: A = буквен, N = числов, B = бинарен

1* допустими символи ['0..9', 'A..Z', 'a..z', '_', ':', ',', '-', ';']

9.7. Допълнение 7: Кодове за компресия в сивата скала

Кодове за компресия

Компресия	Стойност	Забележки
Wavelet Scalar Quantisation Greyscale Fingerprint Image Compression Specification IAFIS-IC-0010(V3), dated 19 December 1997	WSQ	Algorithm to be used for the compression of greyscale images in Type-4, Type-7 and Type-13 to Type-15 records. Shall not be used for resolutions > 500dpi.
JPEG 2000 [ISO 15444/ITU T.800]	J2K	To be used for lossy and losslessly compression of greyscale images in Type-13 to Type-15 records. Strongly recommended for resolutions > 500 dpi

9.8. Допълнение 8: Спецификация на съобщенията

За подобряване на вътрешните работни процеси, в полето „Предмет“ на трансакциите, осъществявани по линия на Прюм, трябва да се попълнят кодът (СС) на държавата, която изпраща съобщението, и типът на трансакцията (ТОТ поле 1.004)

Формат: СС/тип трансакция

Пример: „DE/CPS“

Съдържателната част на съобщението може да бъде празна.

ГЛАВА 3: Обмен на данни за регистрацията на превозни средства

1. Общ набор от данни за автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозни средства

1.1. Определения

Определенията за задължителните и незадължителните елементи на данните, посочени в член 14, параграф 4 от глава 0 са следните:

Задължително (М):

Този елемент трябва да бъде съобщен, когато има налична информация в националния регистър на държавата. Следователно информацията се обменя задължително, когато е налична.

Незадължително (О):

Този елемент може да бъде съобщен, когато има налична информация в националния регистър на държавата. Следователно не е задължително да се обменя информация, дори когато тя е налична.

Всеки елемент от набора данни се обозначава с (Y), когато този елемент се определя като особено важен във връзка с член LAW.PRUM.15 [Автоматизирано търсене на данни за регистрацията на превозните средства].

1.2. Търсене на превозно средство/собственик/ползвател

1.2.1. Повод за търсене

Съществуват два различни начина за търсене на информацията, които са определени по-долу:

- по номер на шасито (VIN), референтна дата и час (незадължително);
- по табела с регистрационния номер, по номер на шасито (VIN) (незадължително), референтна дата и час (незадължително).

Посредством тези критерии за търсене се получава информация, свързана с едно, а понякога и повече превозни средства. Ако се получи информация само за едно превозно средство, всички

единици информация се поместват в един отговор. Ако са намерени повече превозни средства, държавата, към която е отправено искането, може да определи кои информационни единици да изпрати в отговора; всички единици или само единиците, с които да се усъвършенства търсенето (напр. поради съображения, свързани с неприкосновеността на личния живот, или съображения за качество на работата).

Информационните единици, необходими за усъвършенстване на търсенето, са дадени в точка 1.2.2.1. В точка 1.2.2.2 е описана изчерпателно цялата информация.

Когато се прави търсене по номер на шаси, референтна дата и час, то може да се направи в една от участващите държави или във всичките.

Когато се прави търсене по номер на свидетелство за управление, референтна дата и час, то трябва да се направи в една конкретна държава.

Обикновено за търсене се използват датата и часът към момента, но е възможно да се извърши търсене с референтна дата и час в миналото. Когато се извършва търсене по референтна дата и час в миналото, а историческа информация не е налична в регистъра на съответната държава, понеже такава регистрирана информация отсъства, информацията може да се изпрати, като се посочи, че тази информация е информация към момента.

1.2.2. Набор от данни

1.2.2.1. Данни, които се дават в отговора с цел прецизиране на търсенето

Позиция	З/Н ¹⁴⁸	Забележки	Prüm Y/N ¹⁴⁹
Data relating to vehicles			
Licence number	M		Y
Chassis number/VIN	M		Y
Country of registration	M		Y
Make	M	(D.1 ¹⁵⁰) e.g. Ford, Opel, Renault, etc.	Y
Commercial type of the vehicle	M	(D.3) e.g. Focus, Astra, Megane	Y

¹⁴⁸ З = задължително, когато са налице данни в националния регистър, Н = незадължително.

¹⁴⁹ Всички атрибути, специално придадени от държавите, се обозначават с Y.

¹⁵⁰ Хармонизирани съкращения за документите, вж. Директива 1999/37/ЕО на Съвета от 29 април 1999 г.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

EU Category Code	M	(J) mopeds, motorbikes, cars, etc.	Y
------------------	---	------------------------------------	---

1. Пълен набор от данни

Позиция	M/O ¹⁵¹	Бележки	Prüm Y/N
Данни, отнасящи се до държателя на превозното средство		(C.1 ¹⁵²) Данни относно държателя на конкретното свидетелство за регистрация	
Име (или търговско наименование) на държателя на регистрацията	M	(C.1.1.) Използват се отделни полета за фамилията, частици, титли и т.н., и името се предава във формат, подходящ за отпечатване.	Y
Собствено име	M	(C.1.2) Използват се отделни полета за собственото име (имена) и за инициали, и името се предава във формат, подходящ за отпечатване.	Y
Адрес	M	(C.1.3) Използват се отделни полета за улицата, номера, пощенския код, селището, държавата на пребиваване и т.н., и адресът се предава във формат, подходящ за отпечатване.	Y
Пол	M	Мъжки/женски	Y
Дата на раждане	M		Y
Правен субект	M	Физическо лице, сдружение, дружество, предприятие и т.н.	Y
Място на раждане:	O		Y
Идентификационен номер	O	Идентификатор, който идентифицира еднозначно лицето или дружеството.	N
Вид идентификационен номер	O	Вид на идентификационния номер (напр. номер на паспорта).	N

¹⁵¹ Z = задължително, когато са налице данни в националния регистър, N = незадължително.

¹⁵² Хармонизирани съкращения за документите, вж. Директива 1999/37/ЕО на Съвета от 29 април 1999 г.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Начална дата на държане	O	Начална дата на държане на автомобила. Тази дата често е същата като датата, отпечатана под (I) на свидетелството за регистрация на превозното средство.	N
Крайна дата на държане	O	Крайна дата на държане на автомобила.	N
Вид титуляр	O	Ако няма собственик на превозното средство (B.2), се посочва фактът, че титулярят на свидетелството за регистрация: – е собственикът на превозното средство – не е собственикът на превозното средство – не е посочен в свидетелството за регистрация като собственик на превозното средство.	N
Данни, отнасящи се до собствениците на превозното средство		(C.2)	
Име (или търговско наименование) на собственика	M	(C.2.1)	Y
Собствено име	M	(C.2.2)	Y
Адрес	M	(C.2.3)	Y
Пол	M	Мъжки, женски	Y
Дата на раждане	M		Y
Правен субект	M	Физическо лице, сдружение, дружество, предприятие и т.н.	Y
Място на раждане:	O		Y
Идентификационен номер	O	Идентификатор, който идентифицира еднозначно лицето или дружеството.	N
Вид идентификационен номер	O	Вид на идентификационния номер (напр. номер на паспорта).	N
Начална дата на притежаване	O	Начална дата на притежаване на автомобила.	N
Крайна дата на притежаване	O	Крайна дата на притежаване на автомобила.	N
Данни за			

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

превозните средства			
Номер на свидетелството	M		Y
Номер на шасито/VIN	M		Y
Държава на регистрация	M		Y
Марка	M	(D.1) напр. Ford, Opel, Renault, т.н.	Y
Търговски модел на превозното средство	M	(D.3) напр. Focus, Astra, Megane.	Y
Естество на превозното средство/ЕС код на категорията	M	(J) мотопеди, мотори, леки автомобили, т.н.	Y
Дата на първата регистрация	M	(B) Дата на първата регистрация на превозното средство в цял свят.	Y
Начална дата на (действителната) регистрация	M	(I) Дата на регистрацията, към която се отнася конкретният сертификат на превозното средство.	Y
Крайна дата на регистрацията	M	Крайна дата на регистрацията, към която се отнася конкретният сертификат на превозното средство. Възможно е тази дата да покзва срока на валидност, отпечатан върху документа, ако същият не е неограничен (съкращение на документа = H).	Y
Статус	M	Унищожен, откраднат, изнесен, т.н.	Y
Начална дата за статуса	M		Y
Крайна дата за статуса	O		N
kW	O	(P.2)	Y
Капацитет	O	(P.1)	Y
Вид регистрационен номер	O	Обикновен, временен, т.н.	Y
Документ на превозното средство id 1	O	Идентификационен номер на първия уникален докумен, отпечатан в документа на превозното средство.	Y

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Документ на превозното средство id2 ¹⁵³	O	Втори идентификационен документ, във вида отпечатан върху документа на превозното средство	Y
Данни, свързани със застраховките			
Име (или търговско наименование) на собственика	O		Y
Начална дата на застраховката	O		Y
Крайна дата на застраховката	O		Y
Адрес	O		Y
Номер на застраховка	O		Y
Идентификационен номер	O	Уникален идентификатор на дружеството.	N
Вид идентификационен номер	O	Вид идентификационен номер (напр. номер на Търговска палата)	N

2. Сигурност на данните

2.1. Обзорен преглед

Софтуерното приложение EUCARIS се използва за защитена комуникация с другите държави и за съобщения, подавани в XML-формат обратно към „наследените“ системи на държавите. Държавите обменят съобщения, като ги изпращат директно на получателя. Центърът за електронни данни на държавата е свързан с мрежата TESTA.

По мрежата се изпращат криптирани съобщения в XML-формат. За криптиране на съобщенията се използва методът SSL. Съобщенията, които се връщат обратно, са в обикновен текстови XML-формат, тъй като връзката между приложението и т.нар. „back-end“ става в защитена среда.

Осигурено е клиентско програмно приложение, което се използва в държавата за търсене в собствения ѝ регистър или в регистрите на другите държави. Клиентите се идентифицират посредством потребителско име за идентификация/парола или клиентски сертификат. Връзката с потребителя може да е криптирана, но това е задължение на всяка отделна държава.

---

¹⁵³В Люксембург се използват два различни вида документи за регистрация на превозно средство.

2.2. Характеристики на сигурността, свързани с обмена на съобщения

Сигурността е проектирана на основата на съчетание от HTTPS и XML-подпис. При този вариант се използва XML-подпис за подписване на всички съобщения, които се изпращат до сървър, като чрез проверка на подписа се удостоверява кой е подателят на съобщението. Едностраничен SSL (само сертификат на сървър) се използва за защита на поверителността и целостта на съобщението по време на изпращане и се осигурява защита от атаки с цел изтриване/„прослушване“ или вмъкване. Вместо първоначално предвидената разработка на софтуер за внедряване на двустранен SSL, беше внедрен XML-подпис. Използването на XML-подпис се доближава повече до пътната карта на уебслужбите отколкото двустранният SSL и следователно е по-стратегическо решение.

XML-подписът може да се внедри по няколко начина, но избраният подход е да се използва XML-подпис като част от сигурността на услугите в глобалната мрежа (WSS). В WSS се уточнява как да се използва XML-подписът. Тъй като WSS е разработен на основата на стандарта SOAP, логично е да спазваме възможно най-точно стандарта SOAP.

2.3. Характеристики на сигурността, несвързани с обмена на съобщения

2.3.1. Автентикация на потребителите

Автентикацията на потребителите на уебприложението Eucaris се осъществява посредством потребителско име и парола. Тъй като се използва стандартната автентикация на Windows, държавите могат при необходимост да увеличат степента на автентикация на потребителите, като използват клиентски сертификати.

2.3.2. Функции на потребителя

Софтуерното приложение на Eucaris поддържа различни потребителски функции. За всяка категория услуги се получава отделно разрешение. Напр. потребители (с изключителни права) на функционалността „Договор за Eucaris“ нямат право да използват функционалността „Прюм“. Услугите по администрирането са отделени от обичайните функции на крайния потребител.

2.3.3. Регистриране и проследяване на обмен на съобщения

Регистрирането на всички видове съобщения е улеснено от софтуерното приложение Eucaris. Посредством една от функциите за администриране националният администратор може да установи кои съобщения са регистрирани: искания от крайни потребители, входящи искания от други държави, информация, предоставяна от национални регистри и т.н.

Приложението може да се конфигурира при това регистриране да използва вътрешна база данни или външна база данни (Oracle). Ясно е, че решението за това какви съобщения да се регистрират зависи от съоръженията за тази цел на други места — в „наследените“ системи, и от това с какви клиентски приложения има връзка.

В заглавната част на всяко съобщение се съдържа информация за отправилата искането държава, съответната организация в държавата и крайния потребител. Посочва се и поводът за отправяне на искането.

Посредством комбинираното регистриране в двете държави — отпавилата и получилата искането — е възможно да се проследи напълно всеки обмен на съобщения (напр. по искане на замесено лице).

Регистрирането се потвърждава чрез уебклиента на Eucaris (меню Administration, Logging configuration). Функционалността за регистрирането се изпълнява от централната система. Когато е активирана функцията за регистриране, цялото съобщение (заглавна и съдържателна част) се съхранява в един регистърен запис. Възможно е да се зададе ниво на регистриране за определена услуга и за вид съобщения.

Нива на регистриране

Възможни са следните нива на регистриране:

Private — регистриране на съобщение: Регистрирането НЕ е достъпно за регистърната услуга за извличане, но е достъпно само на национално равнище, за одитиране и решаване на проблеми.

None — съобщението не се регистрира.

Видове съобщения

В информационния обмен между държавите се включват различни видове съобщения, които са представени схематично във фигура 5 по-долу.

Възможните видове съобщения (в показаната на фигура 5 централна система Eucaris за държавата X) са:

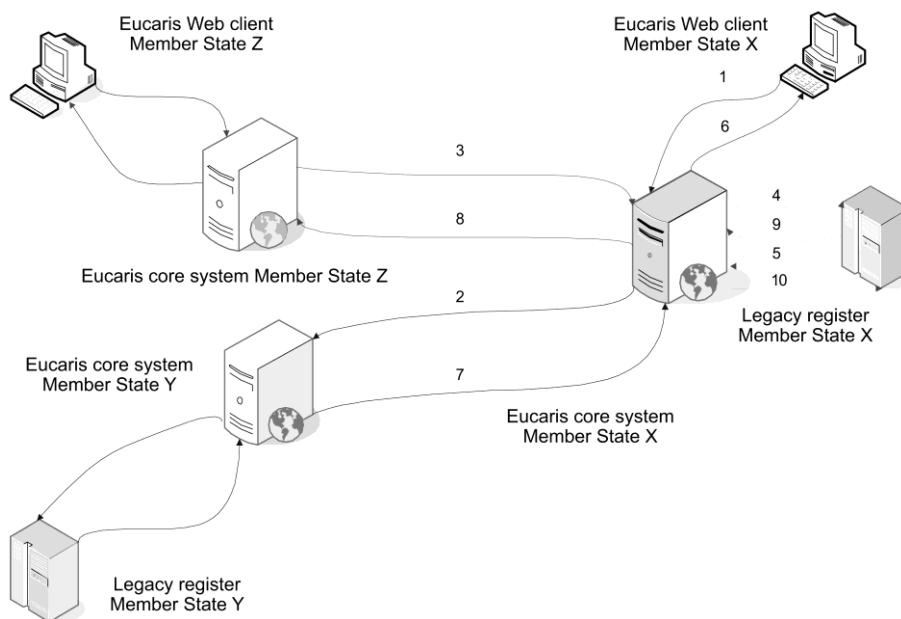
1. Request to Core System_Request message by Client;
2. Request to Other State_Request message by Core System of this State;
3. Request to Core System of this State_Request message by Core System of other State;
4. Request to Legacy Register_Request message by Core System;
5. Request to Core System_Request message by Legacy Register;
6. Response from Core System_Request message by Client;
7. Response from Other State_Request message by Core System of this State;
8. Response from Core System of this State_Request message by other State;
9. Response from Legacy Register_Request message by Core System;
10. Response from Core System_Request message by Legacy Register.

Следните видове информационен обмен са показани на фигура 5:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- * Искане за информация от държава X до държава Y — сини стрелки. Това искане и отговор се състоят съответно от съобщения вид 1, 2, 7 и 6.
- * Искане за информация от държава Z до държава X — червени стрелки. Това искане и отговор се състоят съответно от съобщения вид 3, 4, 9 и 8.
- * Искане за информация от „наследен“ местен регистър към съответната централна система (този маршрут включва и искане от custom клиент, разположен зад „наследения“ регистър) — зелени стрелки. Този вид искане се състои от съобщения вид 5 и 10.

Фигура 5: Видове съобщения за регистриране

2.3.4. Хардуерен модул за сигурност

Не се използва хардуерен модул за сигурност.

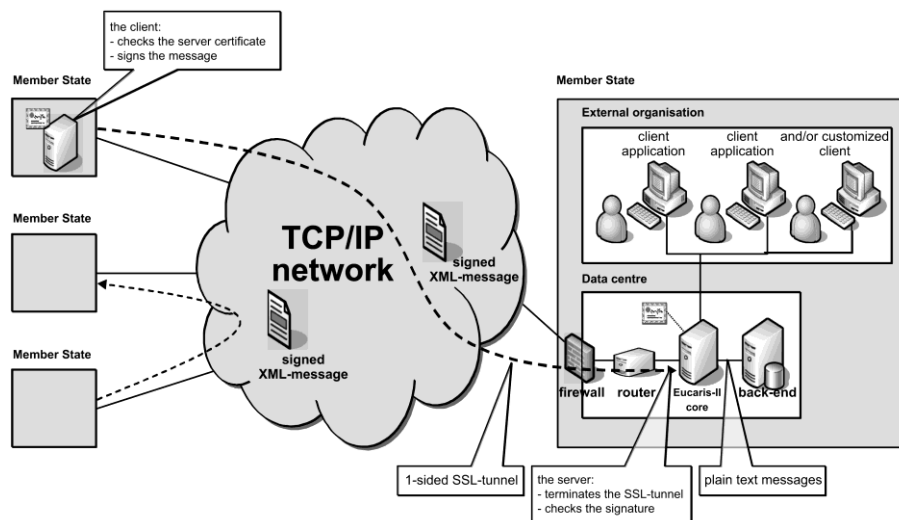
Хардуерният модул за сигурност (HSM) осигурява добра защита на ключа, който се използва за подписване на съобщенията и идентифициране на сървърите. С това се допълва цялостното ниво на сигурност, на HSM представлява висок разход за покупка/поддръжка и няма изискване за това какво решение да се вземе — за FIPS 140-2 ниво 2 или ниво 3 HSM. Тъй като се използва затворена мрежа, при която заплахите се овладяват ефективно, решението е първоначално да не се използва хардуерен модул за сигурност (HSM). Ако се появи необходимост от хардуерен модул за сигурност (HSM), напр. с цел акредитация, той може да се добави към архитектурата.

3. Технически условия на обмена на данните

3.1. Общо описание на приложението EUCARIS

3.1.1. Обзорен преглед

Софтуерното приложение EUCARIS свързва всички участващи държави в мрежа, в която всяка държава комуникира директно с друга държава. За установяване на комуникацията не е необходим централен компонент. Приложението EUCARIS се използва за защитена комуникация с другите държави и за съобщения, подавани в XML-формат обратно към „наследените“ системи на държавите. Тази архитектура е показана на схемата по-долу.

Държавите обменят съобщения, като ги изпращат директно на получателя. Центърът за електронни данни на държавата е свързан с мрежата, която се използва за обмен на съобщенията (TESTA). Държавите получават достъп до мрежата TESTA посредством националния си портал за достъп до мрежата TESTA. За връзката с мрежата е необходимо да се използва firewall, а приложението Eucaris да е свързано чрез рутер с този firewall. В зависимост от избрания вариант за защита на съобщенията, се използва сертификат или от рутера, или от приложението Eucaris.

Осигурено е клиентско програмно приложение, което се използва в държавата за търсене в собствения ѝ регистър или в регистрите на другите държави. Клиентското приложение се свързва с Eucaris. Клиентите се идентифицират посредством потребителско име за идентификация/парола или клиентски сертификат. Връзката с потребител във външна организация (напр. полицейска служба) може да е криптирана, но това е задължение на всяка отделна държава.

3.1.2. Обхват на системата

Обхватът на системата Eucaris се ограничава до процесите, които участват в обмена на информация между органите, отговарящи за регистрацията в държавите, и основните правила за представянето на тази информация. Процедурите и автоматизираните процеси, в които се използва тази информация, са извън обхвата на системата.

Държавите могат да изберат да използват функционалността „Eucaris клиент“ или да си направят собствено клиентско приложение. В таблицата по-долу е описано кои аспекти на системата Eucaris се използват задължително и/или се препоръчват и кои не е задължително да се използват и/или се определят по преценка на държавата.

Eucaris	M/O	Remark

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

aspects	154	
Network concept	M	The concept is an 'any-to-any' communication.
Physical network	M	TESTA
Core application	M	<p>The core application of Eucaris has to be used to connect to the other States. The following functionality is offered by the core:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Encrypting and signing of the messages; * Checking of the identity of the sender; * Authorisation of States and local users; * Routing of messages; * Queuing of asynchronous messages if the recipient service is temporally unavailable; * Multiple country inquiry functionality; * Logging of the exchange of messages; * Storage of incoming messages
Client application	O	In addition to the core application the Eucaris II client application can be used by a State. When applicable, the core and client application are modified under auspices of the Eucaris organisation.
Security concept	M	The concept is based on XML-signing by means of client certificates and SSL-encryption by means of service certificates.
Message specifications	M	Every State has to comply with the message specifications as set by the Eucaris organisation и настоящата глава. The specifications can only be changed by the Eucaris organisation in consultation with the States.
Operation and Support	M	The acceptance of new States or a new functionality is under auspices of the Eucaris organisation. Monitoring and help desk functions are managed centrally by an appointed State.

¹⁵⁴ M = задължително за използване или спазване, O = незадължително за използване или спазване

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

3.2. Функционални и нефункционални изисквания

3.2.1. Обща функционалност

В този раздел се прави общо описание на общите функции.

№	Описание
1.	Системата позволява на регистрационните органи в държавите да обменят съобщения с искания и отговори по интерактивен начин.
2.	Системата съдържа клиентско приложение, което позволява на крайните потребители да изпращат исканията си и да предоставят в отговор информация за ръчна обработка.
3.	Системата способства „оповестяването“, което позволява на една държава да изпрати искане до всички останали държави. Входящите отговори са консолидирани от централното приложение в едно съобщение-отговор до клиентското приложение (тази функционалност се нарича „запитване до множество страни“).
4.	Системата е способна да работи с различни видове съобщения. Потребителските функции, разрешенията, маршрутизацията, подписването и регистрирането са определени поотделно за всяка категория услуги.
5.	Системата позволява на държавите да обменят съобщения на партии или съобщения, които се състоят от голям брой искания или отговори. Тези съобщения се обработват асинхронно.
6.	Системата подрежда хронологично асинхронните съобщения с цел изчакване, ако получаващата държава е временно неспособна да ги приеме, и гарантира доставянето им веднага след като получателят е отново на линия.
7.	Системата съхранява входящите асинхронни съобщения до момента, в който стане възможно да бъдат обработени.
8.	Системата дава достъп единствено до приложенията Eucaris на останалите държави, а не на отделни организации в рамките на тези държави, т.е. всеки регистрационен орган действа като единствен портал между крайните потребители в своята държава и съответните органи в другите държави.
9.	Възможно е за един Eucaris сървър да се определят потребители от различни държави, на които да се дават разрешения съгласно правата, определени в тази държава.
10.	В съобщенията се дава информация за отправилата искането държава и организация, както и за крайния потребител.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

11.	Системата способства регистрирането на обмена на съобщения между различните държави и между централното приложение и националните регистрационни системи.
12.	Системата позволява назначеният секретар —специално определена за целта организация или държава — да събира регистрираната информация за съобщенията, изпратени/получени от всички участващи държави с цел изготвяне на статистически отчети.
13.	Всяка държава посочва самостоятелно каква регистрирана информация е предоставена на разположение на секретаря и коя информация е „само за вътрешно ползване“.
14.	Системата позволява на националните администратори на всяка държава да извличат полезна статистика.
15.	Системата позволява да се добавят нови държави посредством изпълнение на елементарни административни задачи.

3.2.2. Използваемост

№	Описание
16.	Системата предоставя интерфейс за автоматизирана обработка на съобщения от „back-end“/„наследени“ системи и позволява интегрирането на потребителския интерфейс в тези системи (customised user-interface)
17.	Системата се разбира и се усвоява лесно, като има и включени инструкции за работа в текстови формат (help-text).
18.	Системата разполага с достатъчно документация, с която подпомага държавите при интегрирането, експлоатацията и поддръжката ѝ (напр. справочници, документация за функционалностите и техническите характеристики, ръководство за работа и т.н.).
19.	Интерфейсът за потребителите е многоезичен и предлага възможност на крайния потребител да избере предпочитания от него език.
20.	Интерфейсът за потребителите включва компонент, чрез който местният администратор може да преведе на съответния национален език както информацията на екрана, така и кодираната информация.

3.2.3. Надеждност

№	Описание
---	----------

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

21.	Системата е предназначена да работи като сигурна и надеждна операционна система, която е толерантна към грешките на работещите с нея и която се възстановява напълно след прекъсване на електроенергията и други аварии. Системата трябва да може да се рестартира с минимални или нулеви загуби на данни.
22.	Системата трябва да дава стабилни и възпроизводими резултати.
23.	Системата е предназначена да работи надеждно. Възможно е системата да се внедри в конфигурация, която гарантира степен на наличност 98 % (чрез повторемост, използване на резервни (back-up) сървъри и т.н.) при всяка двустранна комуникация.
24.	Системата може да се използва частично дори при неизправност на някои компоненти (ако има авария в държавата С, то комуникацията между държавите А и В не се прекъсва). Броят на единичните точки, в които повредата може да доведе до прекъсване на информационната верига, следва да се сведе до минимум.
25.	Времето за възстановяване след сериозна повреда следва да е по-малко от един ден. Времето, в което системата не работи, би трябвало да може да се намали максимално чрез дистанционно обслужване, напр. от център за обслужване.

3.2.4. *Работни показатели*

№	Описание
26.	Системата може да се използва денонощно и без прекъсване. Същият времеви диапазон (24x7) следователно се изисква и за „наследените“ системи на държавите.
27.	Системата реагира бързо на потребителските искания независимо от извършваните „на заден план“ дейности. Същото изискване се отнася и за „наследените“ системи на страните, за да се осигури срок за реагиране в допустимите граници. Допустимият срок за реагиране на единично искане е максимум 10 секунди.
28.	Системата е проектирана за работа с множество потребители по начин, който позволява на извършваните „на заден план“ дейности да продължават докато потребителят работи „на преден план“.
29.	Системата е проектирана за мащабируемост, за да може да поддържа потенциалното увеличение на броя съобщения, когато се добавят нови функционалности или нови организации или държави.

3.2.5. Сигурност

№	Описание
30.	Системата е пригодена (напр. като мерки за сигурност) за обмен на съобщения, в които се съдържат чувствителни лични данни, свързани с неприкосновеността на личния живот (напр. собственици/ползватели на коли), класифицирана като информация за ограничено ползване в ЕС.
31.	Системата се поддържа по начин, при който не се допуска неразрешен достъп до данните.
32.	Системата включва услуга за управлението на правата и разрешенията на националните крайни потребители.
33.	На държавите е осигурена възможност да проверяват самоличността на подателя (на равнище държава) посредством XML-подпис.
34.	Държавите изрично разрешават на други държави да искат конкретна информация.
35.	Системата предоставя на ниво приложение политика за пълна сигурност и криптиране, които са съвместими с нивото на сигурност, изисквано в подобни ситуации. В такива случаи неприкосновеността и целостта на информацията се гарантират чрез използването на XML-подписи и криптиране чрез SSL-тунелиране.
36.	Всеки обмен на съобщения може да се проследи посредством регистрирането.
37.	Предоставена е защита срещу атаки за изтриване (изтриване на съобщение от трето лице) и „прослушване“ или вмъкване („прослушване“ или изтриване на съобщение от трето лице).
38.	Системата използва сертификати на „доверени трети лица“ (ТТР).
39.	Системата е способна да работи с различните сертификати на съответните държави, в зависимост от вида на съобщението или услугата.
40.	Мерките за сигурност на ниво приложение са достатъчни, за да се осигури възможност за работа с неакредитирани мрежи.
41.	Системата е в състояние да използва основни техники за сигурност — напр. XML-firewall.

3.2.6. Приспособимост

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

№	Описание
42.	Системата може да се разширява, като се добавят нови видове съобщения и нова функционалност. Разходите за адаптиране са минимални поради централизираната разработка на компонентите на приложението.
43.	Държавите са в състояние да дефинират нови видове съобщения за двустранно използване. Не се налага всички държави да поддържат всички видове съобщения.

3.2.7. Обслужване и поддръжка

№	Описание
44.	Системата предоставя механизми за мониторинг от страна на централна служба и/или оператори по отношение на мрежата и сървърите в различните държави.
45.	Системата предоставя механизми за дистанционно обслужване от централно бюро за обслужване.
46.	Системата предоставя механизми за анализ на проблемите.
47.	Системата може да се разширява, за да обхваща нови държави.
48.	Приложението може лесно да се инсталира от служители с минимална квалификация и опит в областта на ИТ. Процедурата за инсталиране е автоматизирана във възможно най-голяма степен.
49.	Системата предоставя постоянна среда за провеждане на изпитвания и приемане на нови схеми.
50.	Годишните разходи за обслужване и поддръжка са намалени максимално чрез съобразяване с пазарните стандарти, като приложението е разработено по начин, който изисква възможно най-малко централно обслужване.

3.2.8. Проектни изисквания

№	Описание
51.	Системата е предназначена за продължителен експлоатационен срок и разполага със съответната документация.
52.	Системата е проектирана да работи независимо от доставчика на мрежови услуги.

53.	Системата е съвместима с действащите в държавите хардуерни системи и софтуер, като взаимодейства с тези регистрационни системи посредством технология с отворен стандарт за уеб-услуги (XML, XSD, SOAP, WSDL, HTTP(s), Web services, WSS, X.509 и т.н.).
-----	--

3.2.9. Приложими стандарти

№	Описание
54.	Системата съответства на изискванията за защита на данните, изложени в Регламент (ЕО) 45/2001 (членове 21, 22 и 23) и Директива 95/46/ЕО.
55.	Системата отговаря на стандартите на IDA.
56.	Системата поддържа UTF8.

ГЛАВА 4: Процедура за оценяване съгласно член LAW.PRUM.18 [предварителна оценка]

Член 1: Въпросник

1. Съответната работна група на Съвета на Европейския съюз („работната група на Съвета“) съставя въпросник във връзка с всеки автоматизиран обмен на данни, както е посочено в членове LAW.PRUM.5 [Цел] — LAW.PRUM.17 [Мерки за прилагане].
2. Обединеното кралство попълва съответния въпросник веднага щом счете, че е изпълнила необходимите условия за дадена категория данни.

Член 2: Пилотно изпитване

1. При поискване и с цел оценяване на резултатите от въпросника Обединеното кралство провежда изпитване заедно с една или повече държави членки, които вече обменят данни съгласно Решение 2008/615/ПВР. Пилотното изпитване се провежда преди или скоро след посещението за оценка.
2. Условието и редът за пилотното изпитване се установяват от съответната работна група на Съвета и се основават на предварителни, отделно сключени споразумения с Обединеното кралство. Държавите, които участват в пилотното изпитване, вземат решение по отношение на практическите подробности.

Член 3: Посещение за оценка

1. С цел оценяване на резултатите от въпросника се провежда посещение за оценка.
2. Условието и редът за провеждане на посещението се установяват от съответната работна група на Съвета и се основават на предварителни индивидуални споразумения с

Обединеното кралство и оценяващия екип. Обединеното кралство създава условия на оценяващия екип да провери автоматизирания обмен на данни от категорията или категориите, които са предмет на оценката, по-специално като организира програмата за посещението съобразно изискванията на оценяващия екип.

3. В срок от един месец след посещението оценяващият екип изготвя доклад за посещението за оценка и го изпраща на Обединеното кралство за коментар. Ако е уместно, оценяващият екип може да преработи този доклад въз основа на направените от Обединеното кралство коментари.

4. Оценяващият екип се състои от най-много трима експерти, определени от държавите членки, участващи в автоматизирания обмен на данни за оценяваните категории данни, като тези експерти имат опит по отношение на въпросната категория данни, оправомощени са на национално равнище за работа с този вид данни и са проявили желание да участват в поне едно посещение за оценка в друга държава. Оценяващият екип включва и представител на Комисията.

5. Членовете на оценяващия екип се съобразят с поверителния характер на информацията, която им става известна по време на изпълнение на тази задача.

Член 4: Оценки, извършвани съгласно решения 2008/615/ПВР и 2008/616/ПВР на Съвета

При провеждането на процедурата за оценка, посочена в член LAW.PRUM.18 [Предварителна оценка] и в настоящата глава, Съветът, чрез съответната работна група на Съвета, ще вземе предвид резултатите от процедурите за оценка, проведени в контекста на приемането на решения за изпълнение (ЕС) 2019/968¹⁵⁵ и (ЕС) 2020/1188¹⁵⁶ на Съвета. Съответната работна група на Съвета ще вземе решение относно необходимостта от провеждане на пилотното изпитване, посочено в член LAW.PRUM.18 [Предварителна оценка], параграф 1, в член 23, параграф 2 от глава 0 от настоящото приложение и в член 2 от настоящата глава.

Член 5: Докладване на Съвета

Съгласно член LAW.PRUM.18 [Предварителна оценка] на Съвета се предоставя за решение пълен доклад за оценката, в който са представени обобщено резултатите от въпросниците, от посещението за оценка и, когато е приложимо, от пилотното изпитване.

---

¹⁵⁵ Решение за изпълнение (ЕС) 2019/968 на Съвета от 6 юни 2019 г. относно започването на автоматизиран обмен на данни по отношение на ДНК данни в Обединеното кралство (ОВ L 156, 13.6.2019 г., стр. 8).

¹⁵⁶ Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1188 на Съвета от 6 август 2020 г. относно започването на автоматизиран обмен на дактилоскопични данни в Обединеното кралство (ОВ L 265, 12.8.2020 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-2: РЕЗЕРВАЦИОННИ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ (PNR)

Елементи от резервационни данни на пътниците, събирани от въздушните превозвачи:

1. Локатор на запис с PNR данни;
2. Дата на резервацията/издаване на билета;
3. Дата или дати на възнамерявано пътуване;
4. Име или имена;
5. Адрес, телефонен номер и електронна информация за контакт с пътника, лицата, направили резервацията за полета на пътника, лицата, чрез които може да се осъществи връзка с пътника, използващ въздушен транспорт, и лицата, които трябва да бъдат уведомени в случай на извънредна ситуация;
6. Цялата налична информация за плащането/фактурирането (включваща информация, отнасяща се единствено до начините на плащане и фактуриране на самолетния билет, без други данни, които нямат пряка връзка с полета);
7. Пълен маршрут на пътуването за конкретни резервационни данни на пътниците;
8. Информация за редовни пътувания (обозначение на авиокомпанията или продавача, който администрира програмата, номер на редовно пътуващия пътник, ниво на членството, описание на категорията и код на алианса);
9. Пътническа агенция/пътнически агент;
10. Пътнически статус на пътника, включително потвърждения, регистрационен статус, информация за неявяване на пътник за полет или за пътник без резервация, купуващ си билет в последния момент;
11. Разделена PNR информация;
12. Друга допълнителна информация (OSI), специална служебна информация (SSI) и информация за специално служебно запитване (SSR);
13. Информация от полето за издаване на билета, включително номер на билета, дата на издаване и едностранни билети и информация от полето Automated Ticket Fare Quote (цена на билета);
14. Информация за мястото, включително номер на мястото;
15. Информация за споделянето на кодовете;
16. пълна информация за багажа;
17. Имената на други пътници, фигуриращи в резервационните данни на пътниците, и броят на пътниците, пътуващи заедно, фигуриращи в резервационните данни на пътниците;

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

18. Всички събрани предварителни данни за пътниците (вид, номер, държава на издаване и срок на валидност на всеки документ за самоличност, гражданство, фамилно име, собствено име, пол, дата на раждане, въздушен превозвач, номер на полета, дата на излитане, дата на кацане, място на излитане, място на кацане, време на излитане и време на кацане);
19. Всички хронологически промени в резервационните данни на пътниците по точки 1—18.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-3: ФОРМИ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗА КОИТО Е КОМПЕТЕНТЕН ЕВРОПОЛ

- Тероризъм,
- Организирана престъпност,
- Трафик на наркотици,
- Дейности по изпиране на пари,
- Престъпления, свързани с ядрени или радиоактивни вещества,
- Контрабанда на имигранти,
- Трафик на хора,
- Престъпления, свързани с моторни превозни средства,
- Убийство и тежка телесна повреда,
- Незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- Отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложенници,
- Расизъм и ксенофобия,
- Грабеж и квалифицирана кражба,
- Незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството,
- Мошеничество и измама,
- Престъпления против финансовите интереси на Съюза,
- Злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара на финансови инструменти,
- Рекет и изнудване,
- Фалшифициране и пиратство на изделия,
- Подправяне на административни документи и търговия с тях,
- Подправяне на пари и средства за разплащане,
- Компютърни престъпления,
- Корупция,

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- Незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества,
- Незаконен трафик на застрашени животински видове,
- Незаконен трафик на застрашени растителни видове и разновидности,
- Престъпления против околната среда, включително замърсяване от кораби,
- Незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа,
- Сексуално насилие и сексуална експлоатация, включително материали с малтретиране на деца и установяване на контакт с деца за сексуални цели,
- Геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-4: ФОРМИ НА ТЕЖКО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ, ЗА КОИТО ЕВРОЮСТ Е КОМПЕТЕНТНА

- Тероризъм,
- Организирана престъпност,
- Трафик на наркотици,
- Дейности по изпиране на пари,
- Престъпления, свързани с ядрени или радиоактивни вещества,
- Контрабанда на имигранти,
- Трафик на хора,
- Престъпления, свързани с моторни превозни средства,
- Убийство и тежка телесна повреда,
- Незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- Отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложници,
- Расизъм и ксенофобия,
- Грабеж и квалифицирана кражба,
- Незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството,
- Мошеничество и измама,
- Престъпления против финансовите интереси на Съюза,
- Злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара на финансови инструменти,
- Рекет и изнудване,
- Фалшифициране и пиратство на изделия,
- Подправяне на административни документи и търговия с тях,
- Подправяне на пари и средства за разплащане,
- Компютърни престъпления,
- Корупция,

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- Незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества,
- Незаконен трафик на застрашени животински видове,
- Незаконен трафик на застрашени растителни видове и разновидности,
- Престъпления против околната среда, включително замърсяване от кораби,
- Незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа,
- Сексуално насилие и сексуална експлоатация, включително материали с малтретиране на деца и установяване на контакт с деца за сексуални цели,
- Геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-5: ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ

Настоящата заповед е издадена от компетентен съдебен орган. Моля посоченото по-долу лице да бъде задържано и предадено с оглед провеждане на наказателно производство или изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане¹⁵⁷.

а) Информация относно самоличността на издирваното лице:	
Име:	
Собствено(и) име(на):	
Моминско име, където е приложимо:	
Псевдоними, където е приложимо:	
Пол:	
Гражданство:	
Дата на раждане:	
Място на раждане:	
Местопребиваване и/или известен адрес:	
Език (езици), които издирваното лице разбира (ако са известни):	
Отличителни белези/описание на издирваното лице:	
Снимка и пръстови отпечатащи на издирваното лице, ако има такива и могат да бъдат предадени, или данни за връзка с лице, с което да се осъществи контакт, за да се получи такава информация или ДНК профил (в случай че предоставянето на тези данни е възможно, но не са били включени)	

¹⁵⁷ Настоящата заповед трябва да бъде изготвена или преведена на един от официалните езици на изпълняващата държава, когато същата е известна, или на друг приет от нея език.

б) Решение, въз основа на което е издадена заповедта:

1. Заповед за арест или съдебно решение със същата сила:

Тип:

2. Влязла в сила присъда:

Позоваване:

в) Информация за срока на присъдата:

1. Максимален срок на присъдата лишаване от свобода или на мярката, изискваща задържане, които се предвиждат за престъплението(ята):

2. Срок на наложената присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане:

Остатък за изтърпяване:

г) Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:

1. Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.

2. Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.

3. Ако сте поставили отметка в клетка по точка 2, моля, потвърдете наличието на едно от следните, ако е приложимо:

3.1а. лицето е било призовано лично на ... (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако

не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- 3.1б. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- 3.2. след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;

ИЛИ

- 3.3. решението е било връчено лично на лицето на ... (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, и

- лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;

ИЛИ

- лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

ИЛИ

- 3.4. решението не е било връчено лично на лицето, но
- лицето ще получи лично решението незабавно след предаването; и
  - при връчване на решението лицето ще бъде изрично уведомено за правото му на повторно разглеждане или обжалване, в което има правото да участва и което позволява делото да се

преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение; и

- лицето ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване и който е ... дни.

4. Ако сте поставили отметка в клетка по точка 3.1б, 3.2 или 3.3 по-горе, дайте информация как е изпълнено съответното условие:

.....
.....

д) Престъпления:

Тази заповед се издава във [ ] престъпления.
връзка с общо:

Описание на обстоятелствата, при които престъплението(ята) е (са) извършено(и), включително време, място и степен на участие на издирваното лице в престъплението(ята):

[ ]
Вид и правна квалификация на престъплението(ята) и приложимата законова разпоредба/Наказателен кодекс:

[ ]
I. Следното се прилага само в случай че както издаващата, така и изпълняващата държава са направили уведомление по член LAW.SURR 79 [Обхват], параграф 4 от споразумението: ако е приложимо, отбележете едно или повече от следните престъпления, както са определени в законодателството на издаващата държава, наказуеми в издаващата държава с лишаване от свобода или мярка за задържане за максимален срок от най-малко три години.

- участие в престъпна организация,
- тероризъм съгласно определението в приложение LAW-7 от споразумението,
- трафик на хора,
- сексуална експлоатация на деца и детска порнография,

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества,
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества,
- корупция, включително подкуп,
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Обединеното кралство, на държава членка или на Съюза,
- изпиране на имущество, придобито от престъпление,
- подправяне на парични знаци,
- престъпления, свързани с компютри,
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и на застрашени растителни видове и разновидности,
- помощ за незаконно влизане и пребиваване,
- убийство, тежка телесна повреда,
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- отвличане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложници,
- расизъм и ксенофобия,
- организиран или въоръжен грабеж,
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството,
- мошеничество,
- рекет и изнудване,
- подправяне и пиратство на изделия,
- подправяне на административни документи и търговия с тях,
- подправяне на платежни инструменти,
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа,

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали,
- трафик на противозаконно отнети превозни средства,
- изнасилване,
- палеж,
- престъпления под юрисдикцията на Международния наказателен съд,
- незаконно отвлечане на въздухоплавателни средства, кораби или космически летателни апарати
- саботаж.

II. Пълно описание на престъплението(ята), които не попадат в раздел I по-горе:

[Redacted area]

е) Други свързани с делото обстоятелства (информацията се предоставя по избор):
(NB: Включват се бележки относно екстериториалността, прекъсването на давностните срокове и други последици от престъплението)

[Redacted area]

ж) Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на вещи, които могат да бъдат изискани като доказателства:

Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на вещи, придобити от издирваното лице в резултат от престъплението:

Описание на вещите (и местонахождение) (когато е известно):

[Redacted area]

з) Престъплението(ята), въз основа на което(които) е издадена настоящата заповед, е(са) наказуемо(и)

от/е(са) довело(и) до доживотна присъда или доживотен затвор:

[Redacted area]

при поискване от държавата – изпълнител на заповедта, издаващата заповедта държава дава уверение, че:

[Redacted area]

ще преразгледа наложеното наказание или мярка при поискване или най-късно в срок до 20 години,

и/или

ще насърчава прилагането на помилване, което лицето може да поиска съгласно правото или практиката на издаващата държава членка с цел непривеждането в изпълнение на това наказание или мярка.

и) Съдебен орган, издал заповедта:

Официално наименование:

[Redacted area]

Име на неговия представител¹:

[Redacted area]

Заемана длъжност
(звание/ранг):

[Redacted area]

Номер на преписката/делото:

[Redacted area]

Адрес:

[Redacted area]

Тел.: (код на държавата) (код на областта/града)

[Redacted area]

Факс (код на държавата) (код на

¹ На различните езици следва да се използва формулировка, обозначаваща „носителя“ на съдебна власт.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

областта/града):	
Имейл:	
Данни за контакт с лицето, отговарящо за практическото уреждане на предаването:	
Когато отговорността за предаването и административното получаване на заповедите за арест е възложена на централен орган:	
Наименование на централния орган:	
Лице за контакт, ако има такова (звание/ранг и име):	
Адрес:	
Тел.: (код на държавата) (код на областта/града)	
Факс (код на държавата) (код на областта/града):	
Имейл:	
Подпис на издаващия съдебен орган и/или на негов представител:	
Име:	
Заемана длъжност (звание/ранг):	
Дата:	
Официален печат (ако има такъв):	

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-6: ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ РЕГИСТРИТЕ ЗА СЪДИМОСТ — ТЕХНИЧЕСКИ И ПРОЦЕДУРНИ СПЕЦИФИКАЦИИ

ГЛАВА 1 — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1 Цел

Целта на настоящото приложение е да бъдат създадени необходимите процедурни и технически разпоредби за прилагането на част трета, дял IX [Обмен на информация от регистрите за съдимост].

Член 2 Комуникационна мрежа

1. Електронният обмен на информация, получена от регистрите за съдимост, между държава членка, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, се осъществява чрез обща комуникационна инфраструктура, която осигурява криптирани комуникации.
2. Общата комуникационна инфраструктура е комуникационната мрежа за трансевропейски телематични услуги между администрациите (TESTA). Всяко по-нататъшно развитие на тази инфраструктура или всяка алтернативна защитена мрежа гарантира, че общата комуникационна инфраструктура продължава да отговаря на изискванията за сигурност, подходящи за обмена на информация от регистрите за съдимост.

Член 3 Софтуер за взаимно свързване

1. Държавите използват стандартизиран софтуер за взаимно свързване, който позволява на техните централни органи да се свързват с общата комуникационна инфраструктура с цел обмен на информацията, получена от регистрите за съдимост, с другите държави по електронен път в съответствие с разпоредбите на част трета, дял IX [Обмен на информация, получена от регистрите за съдимост] и на настоящото приложение.
2. За държавите членки софтуерът за взаимно свързване е образецът на софтуерно приложение за свързване на ECRIS или техният национален софтуер за свързване на ECRIS, ако е необходимо приспособен за целите на обмена на информация с Обединеното кралство, както е посочено в настоящото споразумение.
3. Обединеното кралство отговаря за разработването и функционирането на собствения си софтуер за взаимно свързване. За тази цел, най-късно преди влизането в сила на настоящото споразумение, Обединеното кралство гарантира, че неговият национален софтуер за взаимно свързване функционира в съответствие с протоколите и техническите спецификации, установени за образца на софтуерно приложение за свързване на ECRIS, и с всички допълнителни технически изисквания, установени от eu-LISA.
4. Обединеното кралство също така осигурява извършването без ненужно забавяне на всякакви последващи технически промени в своя национален софтуер за взаимно свързване, които са необходими в резултат на всякакви промени в техническите спецификации, установени за образца на софтуерно приложение за свързване на ECRIS, или поради промени във всички допълнителни технически изисквания, установени от eu-LISA. За тази цел Съюзът гарантира, че Обединеното кралство бива информирано без ненужно забавяне за всички планирани промени в техническите спецификации или изисквания и му се предоставя цялата информация, необходима на Обединеното кралство, за да изпълни задълженията си по настоящото приложение.

Член 4 Информация, която се предава в уведомления, искания и отговори

1. Всички уведомления, посочени в член LAW.EXINF.123 [Уведомления], включват следната задължителна информация:

- (a) информация за осъденото лице (пълно име, дата и място на раждане (град и държава), пол, националност и, ако е приложимо, предишно(и) име(на);
- (b) информация за естеството на присъдата (дата на присъдата, име на съда, дата, на която съдебното решение става окончателно);
- (c) информация за престъплението, даващо основание за присъдата (дата на престъплението, за което е осъдено лицето, и наименование или правна квалификация на престъплението, както и позоваване на приложимите законови разпоредби); и
- (d) информация за съдържанието на присъдата (по-специално съдебното решение, както и всякакви съпътстващи наказания, мерки за сигурност и последващи решения, изменящи изпълнението на съдебното решение).

2. Следната незадължителна информация се предава в уведомления, ако е включена в регистрите за съдимост (букви а) до г)) или е на разположение на централния орган (букви д) до з)):

- (a) за имената на родителите на осъденото лице;
- (b) за номера на присъдата;
- (c) за мястото на престъплението;
- (d) за наказанията лишаване от право да се упражнява професия в резултат на присъдата;
- (e) за идентификационния номер на осъденото лице или вид и номер на идентификационния документ на лицето;
- (f) пръстови отпечатащи, взети от това лице;
- (g) ако е приложимо, псевдоним и/или друго(и) използвано(и) име(на);
- (h) портретна снимка.

Освен това може да бъде подавана всякаква друга информация относно присъди, вписани в регистрите за съдимост.

3. Всички искания за информация, посочени в член LAW.EXINF.125 [Искания за информация], се подават в стандартизиран електронен формат съгласно образеца, включен в глава 2 [ФОРМУЛЯРИ] от настоящото приложение, на един от официалните езици на запитаната държава.

4. Всички отговори на искания, посочени в член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания], се подават в стандартизиран електронен формат съгласно образеца, включен в глава 2 [ФОРМУЛЯРИ] от настоящото приложение, и се придружават от справка за съдимост, както е предвидено в националното законодателство. Запитаната държава отговаря на един от официалните си езици или на друг език, приемлив и за двете държави. Обединеното кралство, от една страна и Съюзът, от името на свои държави членки, от друга страна, може да уведоми Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество кои са езиците, които се приемат в допълнение към официалните езици на тази държава.

5. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество приема всички необходими изменения на формулярите в глава 2 [ФОРМУЛЯРИ] от настоящото приложение, упоменати в параграфи 3 и 4.

Член 5 Формат на предаването на информация

1. При предаването в съответствие с член LAW.EXINF.123 [Уведомления] и член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания] на информация, свързана с наименованието или правната класификация на престъпленията и с приложимите правни разпоредби, държавите посочват съответния код на всяко престъпление, посочено в предаването, в съответствие с таблицата на престъпленията в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение. По изключение, когато дадено престъпление не съответства на никаква конкретна подкатегория, се използва кодът „отворена категория“ на съответната или на най-близката категория престъпления или при липса на такава — кодът „други престъпления“.

2. Държавите могат също да предоставят налична информация за степента на осъществяване и степента на участие в престъплението и ако е приложимо, за съществуването на пълно или частично освобождаване от наказателна отговорност или за рецидив/повторност.

3. При предаването на информация в съответствие с член LAW.EXINF.123 [Уведомления] и член LAW.EXINF.126 [Отговори на искания], свързана със съдържанието на присъдата, по-специално наказанието, както и всякакви съпътстващи наказания, мерки за сигурност и последващи решения, променящи изпълнението на наказанието, държавите се позовават на съответния код на всяко от наказанията и мерките, посочени при предаването, в съответствие с таблицата на наказанията и мерките в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение. По изключение, когато дадено наказание или мярка не съответства на никоя конкретна подкатегория, се посочва кодът „отворена категория“ на съответната или на най-близката категория наказания и мерки или при липса на такава — кодът „други наказания и мерки“.

4. Държавите предоставят също така, когато е приложимо, наличната информация относно естеството и/или условията за изпълнение на наложеното наказание или мярка в съответствие с таблицата на параметрите в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение. Параметърът „акт, който няма наказателноправен характер“ се посочва само тогава, когато информацията по такъв акт е предоставена на доброволна основа от държавата, чийто гражданин е съответното лице, в отговор на искане за информация за присъди.

5. Държавите предоставят на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество следната информация с оглед, по-специално, на разпространяването на тази информация до други държави:

- (a) списъка на престъпленията по националното право във всяка от категориите, посочени в таблицата на престъпленията в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение. Списъкът съдържа наименованието или правната класификация на престъплението и посочване на приложимите правни разпоредби. Той може също да съдържа кратко описание на съставните елементи на престъплението;
- (b) списъка на видовете наказания, възможните съпътстващи наказания, мерките за сигурност и възможните последващи решения, променящи изпълнението на наказанието, определени в националното законодателство, които попадат във всяка от

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

категориите, посочени в таблицата на наказанията и мерките в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение. Той може също да съдържа кратко описание на конкретното наказание или мярка.

6. Списъците и описанията, посочени в параграф 5, се актуализират редовно от държавите. Актуализираната информация се изпраща на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество.

7. Специализираният комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество приема всички необходими изменения на формулярите в глава 3 [СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ] от настоящото приложение, упоменати в параграфи 1 и 4.

Член 6 Непрекъснатост на предаването

Ако предаването на информация по електронен път е временно невъзможно, държавите предават информация по всякакъв начин, при който се създава писмен запис при условия, позволяващи на централния орган на запитаната държава да установи неговата автентичност, за целия период, в който липсва такава възможност.

Член 7 Статистика и докладване

1. Извършват се редовни оценки на електронния обмен на информация, получена от регистрите за съдимост съгласно част трета, дял IX [Обмен на информация, получена от регистрите за съдимост]. Оценката се основава на статистически данни и на докладите на съответните държави.

2. Всяка държава събира статистически данни за обмена, генерирани от софтуера за взаимно свързване, и ги изпраща всеки месец на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество и на eu-LISA. Държавите също така предоставят на Специализирания комитет по правоприлагане и съдебно сътрудничество и на eu-LISA статистически данни за броя на гражданите на други държави, осъдени на тяхна територия, и за броя на присъдите на такива лица.

Член 8: Технически спецификации

Държавите спазват общите технически спецификации за електронния обмен на информация, получена от регистрите за съдимост, предоставени от eu-LISA при изпълнението на настоящото споразумение, и приспособяват своите системи, ако е необходимо, без ненужно забавяне.

ГЛАВА 2 — ФОРМУЛЯРИ

Искане на информация от регистрите за съдимост

а) Информация, отнасяща се до запитващата държава:

Държава:

Централен(лни) орган(и):

Лице за контакт:

Телефон (с код за страната и града):

Факс (с код за страната и града):

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Електронна поща:

Пощенски адрес:

Референция на преписката, когато има такава:

б) Информация за самоличността на лицето, свързано с искането ⁽¹⁾:

Пълно име (лични имена и всички фамилни имена):

Предишни имена:

Псевдоним и/или друго използвано име, ако има такива:

Пол: М Ж

Гражданство:

Дата на раждане (с цифри: дд/мм/гггг):

Място на раждане (град и държава):

Име на бащата:

Име на майката:

Местоживеене или известен адрес:

Идентификационен номер на лицето или вид и номер на документа за самоличност на лицето:

Пръстови отпечатащи:

Портретна снимка:

Друга налична информация за установяване на самоличност:

в) Цел на искането:

Моля, отбележете подходящата клетка

1) наказателно производство (моля, отбележете от кой орган ще се извършва производството и номера на делото, ако има такъв) ...

...

2) искане извън контекста на наказателно производство (моля, отбележете от кой орган ще се извършва производството и номера на делото, ако има такъв):

i) от съдебен орган ...

...

ii) от компетентен административен орган ...

...

iii) от заинтересованото лице за собственото досие за съдимост ...

...

За каква цел се иска информацията:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Запитващ орган:

- Заинтересованото лице не дава съгласието си за разкриване на тази информация (ако от заинтересованото лице е било поискано неговото съгласие в съответствие със законодателството на запитващата държава).

Лице за контакти при нужда от допълнителна информация:

Фамилно име:

Телефон:

Електронна поща:

Друга информация (например спешност на искането):

Отговор на искането

Информация за засегнатото лице

Моля, отбележете подходящата клетка

Долуподписаният орган потвърждава, че:

- не разполага с информация относно присъди в досието за съдимост на въпросното лице
- разполага с информация относно присъди, вписани в досието за съдимост на въпросното лице; прилага се справка за съдимост
- има друга информация, вписана в досието за съдимост на въпросното лице; информацията се прилага (по избор)
- има информация относно присъди, вписани в досието за съдимост на въпросното лице, но осъждащата държава е съобщила, че информацията относно тези присъди може да бъде препредавана единствено и само за целите на наказателното производство. Искането за повече информация може да бъде изпратено директно до ... (моля, посочете осъждащата държава)
- в съответствие с националното законодателство на запитаната държава искания за цели, различни от тези на наказателното производство, не могат да бъдат удовлетворени.

Лице за контакти при нужда от допълнителна информация:

Фамилно име:

Телефон:

Електронна поща:

Друга информация (ограничения върху използването на данни, отнасящи се до искания извън контекста на наказателното производство):

Моля, отбележете броя страници, приложени към формуляра за отговор:

Съставено в

на

Подпис и официален печат (ако има такъв):

Име и длъжност/организация:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Ако е уместно, моля приложете справка за съдимост и изпратете пълния комплект документи на запитващата държава. Не е необходимо формулярът или справката да се преведат на езика на запитващата държава.

(¹) За да се улесни установяването на самоличността на лицето се въвежда възможно най-много информация.

ГЛАВА 3 — СТАНДАРТИЗИРАН ФОРМАТ НА ПРЕДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Обща таблица на категориите престъпления, придружена от таблица на параметрите, посочени в глава 1 [Формат на предаването на информация], член 5, параграфи 1 и 2

Код	Категории и подкатегории престъпления
0100 00 отворена категория	Престъпления под юрисдикцията на международния наказателен съд
0101 00	Геноцид
0102 00	Престъпления срещу човечеството
0103 00	Военни престъпления
0200 00 отворена категория	Участие в престъпна организация
0201 00	Ръководене на престъпна организация
0202 00	Съзнателно участие в престъпната дейност на престъпна организация
0203 00	Съзнателно участие в непрестъпната дейност на престъпна организация
0300 00 отворена категория	Тероризъм
0301 00	Ръководене на терористична група
0302 00	Съзнателно участие в дейността на терористична група

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

0303 00	Финансиране на тероризма
0304 00	Публично подстрекаване към извършване на терористично престъпление
0305 00	Набиране или обучаване за извършване на терористични действия
0400 00 отворена категория	Трафик на хора
0401 00	Трафик на хора с цел експлоатация на труд или услуги
0402 00	Трафик на хора с цел експлоатацията им чрез проституция или други форми на сексуална експлоатация
0403 00	Трафик на хора с цел отнемане на телесни органи или тъкани
0404 00	Трафик на хора с цел робство, практики, сходни на робството, или принудително подчинение
0405 00	Трафик на хора с цел експлоатация на труд или услуги на малолетни и/или непълнолетни
0406 00	Трафик на хора с цел експлоатация на малолетни и/или непълнолетни чрез проституция или други форми на тяхната сексуална експлоатация
0407 00	Трафик на хора с цел отнемане на телесни органи или тъкани от малолетни и/или непълнолетни
0408 00	Трафик на хора с цел робство, практики, сходни на робството, или принудително подчинение на малолетни и/или непълнолетни
0500 00 отворена категория	Незаконен трафик (1) и други престъпления във връзка с оръжия, огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, боеприпаси и взривни вещества
0501 00	Незаконно производство на оръжия, огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, боеприпаси и взривни вещества
0502 00	Незаконен трафик на оръжия, огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, боеприпаси и взривни вещества на национално равнище (2)

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

0503 00	Незаконен износ или внос на оръжия, огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, боеприпаси и взривни вещества
0504 00	Незаконно притежаване или използване на оръжия, огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, боеприпаси и взривни вещества
0600 00 отворена категория	Престъпления против околната среда
0601 00	Унищожаване или увреждане на защитени животински и растителни видове
0602 00	Неправомерно изпускане на замърсяващи вещества или йонизираща радиация във въздуха, почвата или водата
0603 00	Наказуеми деяния, свързани с отпадъци, включително опасни отпадъци
0604 00	Престъпления, свързани с незаконен трафик (1) на защитени животински и растителни видове или части от тях
0605 00	Неумишлени наказуеми деяния, свързани с околната среда
0700 00 отворена категория	Престъпления, свързани с наркотици или прекурсори, и други престъпления срещу общественото здраве
0701 00	Престъпления, свързани с незаконен трафик (3) на наркотични вещества, психотропни вещества и прекурсори, които не са изключително за лична употреба
0702 00	Незаконна употреба на наркотици и тяхното придобиване, притежание, производство, включително за лична употреба
0703 00	Помагане или подбуждане на други да използват незаконно наркотични вещества или психотропни вещества
0704 00	Преработване или производство на наркотични вещества, които не са предназначени изключително за лична употреба
0800 00 отворена категория	Престъпления против личността

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

0801 00	Умишлено убийство
0802 00	Квалифицирани случаи на умишлено убийство (4)
0803 00	Неумишлено убийство
0804 00	Умишлено убийство на новородено от майка му
0805 00	Незаконен аборт
0806 00	Незаконна евтаназия
0807 00	Престъпления, свързани с извършване на самоубийство
0808 00	Насилие, предизвикало смърт
0809 00	Причиняване на тежка телесна повреда, обезобразяване, осакатяване или постоянно общо разстройване на здравето
0810 00	Неумишлено причиняване на тежка телесна повреда, обезобразяване, осакатяване или постоянно общо разстройване на здравето
0811 00	Причиняване на лека телесна повреда
0812 00	Неумишлено причиняване на лека телесна повреда
0813 00	Излагане на опасност от смърт или тежка телесна повреда
0814 00	Изтезания
0815 00	Неоказване на помощ или грижи
0816 00	Престъпления, свързани с вземане на орган или тъкан без разрешение или осъзнаване
0817 00	Престъпления, свързани с незаконен трафик (3) на човешки органи и тъкани
0818 00	Домашно насилие или заплашване
0900 00 отворена	Престъпления против личната свобода, достойнството и други защитени интереси, включително расизъм и ксенофобия

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

категория	
0901 00	Отвлечане, отвлечане с цел откуп, противозаконно лишаване от свобода
0902 00	Незаконно задържане под стража или лишаване от свобода от орган на властта
0903 00	Вземане на заложник
0904 00	Незаконно отвлечане на въздухоплавателно средство или кораб
0905 00	Обида, уронване на доброто име, клевета, неуважение
0906 00	Заплахи
0907 00	Принуда, натиск, преследване, тормоз или посегателство от психологическо или емоционално естество
0908 00	Изнудване
0909 00	По-тежко изнудване
0910 00	Незаконно навлизане в частна собственост
0911 00	Посегателство срещу личния живот, различно от незаконно навлизане в частна собственост
0912 00	Престъпления срещу защитата на личните данни
0913 00	Незаконно прехващане на данни или съобщения
0914 00	Дискриминация въз основа на пол, раса, сексуална ориентация, религия или етнически произход
0915 00	Публично подбуждане към расова дискриминация
0916 00	Публично подбуждане към расова омраза
0917 00	Изнудване чрез заплашване за разкриване на позорящи обстоятелства
1000 00 отворена	Престъпления срещу половата неприкосновеност

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

категория	
1001 00	Изнасилване
1002 00	Квалифицирани случаи на изнасилване (5), различни от изнасилване на малолетни и/или непълнолетни
1003 00	Сексуално посегателство
1004 00	Сводничество
1005 00	Неприлично излагане
1006 00	Сексуален тормоз
1007 00	Предлагане на сексуални услуги от проституиращо лице
1008 00	Сексуална експлоатация на деца
1009 00	Престъпления, свързани с детска порнография или неприлични изображения на малолетни и/или непълнолетни
1010 00	Изнасилване на малолетно или непълнолетно лице
1011 00	Сексуално насилие над малолетно или непълнолетно лице
1100 00 отворена категория	Престъпления против семейството
1101 00	Незаконни сексуални отношения между близки членове на семейството
1102 00	Многобрачие
1103 00	Неизпълнение на задължение за издръжка
1104 00	Неполагане на грижи или изоставяне на малолетно или непълнолетно лице или на лице в безпомощно състояние
1105 00	Неизпълнение на разпореждане за предаване на малолетно или непълнолетно лице или отнемане на малолетно или непълнолетно лице

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

1200 00 отворена категория	Престъпления против държавата, обществения ред, правосъдието или лица на публична длъжност
1201 00	Шпионаж
1202 00	Измяна
1203 00	Престъпления, свързани с избори и референдум
1204 00	Опит за покушение срещу живота или здравето на държавния глава
1205 00	Опетняване на държавата, нацията или държавни символи
1206 00	Обида или оказване на съпротива на представител на органите на властта
1207 00	Изнудване, упражняване на принуда, натиск върху представител на органите на властта
1208 00	Насилие или заплаха на представител на органите на властта
1209 00	Престъпления против реда и общественото спокойствие
1210 00	Насилие по време на спортни събития
1211 00	Кражба на публични или административни документи
1212 00	Възпрепятстване или отклоняване на работата на правосъдието, неверни твърдения в хода на наказателно или съдебно производство, лъжесвидетелстване
1213 00	Незаконно представяне като друго лице или представител на властта
1214 00	Бягство от задържане въз основа на законно разпореждане
1300 00 отворена категория	Престъпления против публична собственост или обществени интереси
1301 00	Измама, свързана с обществената и социалната сигурност или семейните добавки

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

1302 00	Измама, свързана с европейски обезщетения или надбавки
1303 00	Престъпления, свързани с незаконна хазартна игра
1304 00	Възпрепятстване на процедури за възлагане на обществени поръчки
1305 00	Активна или пасивна корупция на държавен служител, лице на публична длъжност или орган на властта
1306 00	Незаконно присвояване, злоупотреба или друго отклоняване на собственост от лице на публична длъжност
1307 00	Злоупотреба със служебно положение от лице на публична длъжност
1400 00 отворена категория	Данъчни и митнически престъпления
1401 00	Данъчни престъпления
1402 00	Митнически престъпления
1500 00 отворена категория	Икономически престъпления
1501 00	Банкрут или умишлен банкрут
1502 00	Нарушаване на счетоводни разпоредби, незаконно присвояване, укриване на активи или незаконно увеличаване на задълженията на дружество
1503 00	Нарушаване на правилата за конкуренция
1504 00	Изпиране на пари, придобити чрез престъпление
1505 00	Активна и пасивна корупция в частния сектор
1506 00	Разкриване на тайна или нарушаване на задължение за пазене на тайна
1507 00	Неправомерно предоставяне на вътрешна информация с търговска цел

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

1600 00 отворена категория	Престъпления против собствеността или свързани с унищожаване или повреждане на вещи
1601 00	Незаконно присвояване
1602 00	Незаконно присвояване или отклоняване на енергия
1603 00	Измама, включително мошеничество
1604 00	Търговия с откраднати вещи
1605 00	Незаконен трафик (б) на предмети на културата, включително антики и произведения на изкуството
1606 00	Умишлено повреждане или унищожаване на имущество
1607 00	Неумишлено повреждане или унищожаване на имущество
1608 00	Саботаж
1609 00	Престъпления против индустриалната или интелектуалната собственост
1610 00	Палеж
1611 00	Причиняване на смърт или телесна повреда вследствие на палеж
1612 00	Предизвикване на горски пожар
1700 00 отворена категория	Кражби
1701 00	Кражба
1702 00	Кражба с незаконно проникване в чужда собственост
1703 00	Кражба с използване на насилие или оръжие, или заплаха за използване на насилие или оръжие срещу лица
1704 00	Квалифицирани случаи на кражба, които не включват използването на насилие

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	или оръжие, или заплаха за използване на насилие или оръжие срещу лица
1800 00 отворена категория	Престъпления срещу информационни системи и други компютърни престъпления
1801 00	Неправомерен достъп до информационни системи
1802 00	Неправомерна намеса в система
1803 00	Неправомерна намеса в данни
1804 00	Производство, притежание, разпространение или трафик на компютърни устройства или данни, даващи възможност за извършване на компютърни престъпления
1900 00 отворена категория	Подправяне на платежни инструменти
1901 00	Изготвяне на неистински или подправяне на парични знаци
1902 00	Изготвяне на неистински непарични платежни инструменти
1903 00	Изготвяне на неистински или подправяне на публични ценни книжа
1904 00	Пускане в обращение/използване на неистински или подправени парични знаци, непарични платежни инструменти или публични ценни книжа
1905 00	Притежаване на устройства за изготвяне на неистински или за подправяне на парични знаци или публични ценни книжа
2000 00 отворена категория	Подправяне на документи
2001 00	Подправяне на публичен или административен документ от частно лице
2002 00	Подправяне на документ от длъжностно лице или орган на властта
2003 00	Предоставяне или придобиване на подправен публичен или административен документ; предоставяне или придобиване на подправен документ от

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	длъжностно лице или орган на властта
2004 00	Използване на подправени публични или административни документи
2005 00	Притежаване на устройства за подправяне на публични или административни документи
2006 00	Подправяне на частен документ от частно лице
2100 00 отворена категория	Престъпления против правилата за движение
2101 00	Опасно управление на превозно средство
2102 00	Управление на превозно средство под влиянието на алкохол или наркотични вещества
2103 00	Управление на превозно средство без свидетелство за управление или след лишаване от право за управление на превозно средство
2104 00	Неспиране след пътнотранспортно произшествие
2105 00	Избягване на пътна проверка
2106 00	Престъпления, свързани с движението по пътищата
2200 00 отворена категория	Престъпления срещу трудовото законодателство
2201 00	Незаконно наемане на работа
2202 00	Престъпления, свързани със заплащането на възнаграждение, включително с осигурителните вноски
2203 00	Престъпления, свързани с безопасните и здравословни условия на труд
2204 00	Престъпления, свързани с достъп до или упражняване на професия
2205 00	Престъпления, свързани с работното време и времето за почивка

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

2300 00 отворена категория	Престъпления срещу миграционното право
2301 00	Неразрешено влизане или пребиваване
2302 00	Улесняване на неразрешено влизане и пребиваване
2400 00 отворена категория	Престъпления против военни задължения
2500 00 отворена категория	Престъпления, свързани с хормонални вещества и други стимулатори на растежа
2501 00	Неразрешен внос, износ или доставяне на хормонални вещества и други стимулатори на растежа
2600 00 отворена категория	Престъпления, свързани с ядрени материали или други опасни радиоактивни вещества
2601 00	Неразрешен внос, износ, доставка или придобиване на ядрени или радиоактивни материали
2700 00 отворена категория	Други престъпления
2701 00	Други умишлени престъпления
2702 00	Други неумишлени престъпления

(1) Освен ако в настоящата категория не е посочено друго, „трафик“ означава внос, износ, придобиване, продажба, доставка, пренасяне или превозване.

(2) За целите на настоящата подкатегория трафикът включва придобиване, продажба, доставка, пренасяне или превозване.

(3) За целите на настоящата подкатегория трафикът включва внос, износ, придобиване, продажба, доставка, пренасяне или превозване.

(4) Например: особено тежки обстоятелства.

(5) Например изнасилване с особена жестокост.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

(б) Трафикът включва внос, износ, придобиване, продажба, доставка, пренасяне или превозване.

Параметри		
Степен на довършване:	Довършено престъпление	C
	Опит или приготвяне	A
	Непрехвърлен елемент	∅
Степен на участие:	Извършител	M
	Помагач и подбудител/организатор, член на престъпна група	H
	Непрехвърлен елемент	∅
Освобождаване от наказателна отговорност:	Невменяемост или ограничена отговорност	S
Рецидив/повторност		R

Обща таблица на категориите наказания и мерки, придружена от таблица на параметрите, посочени в глава 1 [Формат на предаването на информация], член 5, параграфи 3 и 4

Код	Категории и подкатегории наказания и мерки
1000 отворена категория	Лишаване от свобода
1001	Лишаване от свобода
1002	Доживотен затвор
2000 отворена категория	Ограничаване на личната свобода

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

2001	Забрана за посещаване на определени места
2002	Забрана за пътуване в чужбина
2003	Забрана за престой на определени места
2004	Забрана за участие в масови събирания
2005	Забрана за установяване на контакт с определени лица по какъвто и да е начин
2006	Поставяне под електронно наблюдение (1)
2007	Задължение за отчитане в определени часове пред определен орган
2008	Задължение за пребиваване на определено място
2009	Задължение за присъствие в мястото, в което се пребивава, в определено време
2010	Задължение за спазване на наложените от съда пробационни мерки, включително задължението за оставане под надзор
3000 отворена категория	Лишаване от определено право, длъжност или професия
3001	Лишаване от правото да се упражнява определена функция
3002	Лишаване от право/временно отнемане на възможността за заемане или назначаване на обществена длъжност
3003	Лишаване/временно отнемане на правото да гласува или да бъде избирано
3004	Забрана за сключване на договори с публична администрация
3005	Невъзможност за получаване на публични субсидии
3006	Отнемане на свидетелството за управление на превозно средство (2)
3007	Временно отнемане на свидетелството за управление на превозно средство
3008	Забрана за управление на определени превозни средства

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

3009	Лишаване/временно отнемане на родителски права
3010	Лишаване/временно отнемане на правото да бъде съдебен експерт/свидетел/съдебен заседател
3011	Лишаване/временно отнемане на правото да бъде попечител/настойник (3)
3012	Лишаване/временно отнемане на ордени или звания
3013	Забрана за упражняване на професионална, търговска или социална дейност
3014	Забрана за работа или дейност с непълнолетни или малолетни лица
3015	Задължение за затваряне на предприятие
3016	Забрана за притежаване или носене на оръжия
3017	Отнемане на разрешително за лов/риболов
3018	Забрана за използване на чекове или на разплащателни/кредитни карти
3019	Забрана за държане на животни
3020	Забрана за притежаване или използване на определени предмети, различни от оръжия
3021	Забрана за участие в някои игри/спортове
4000 отворена категория	Забрана за влизане или експулсиране от територията
4001	Забрана за влизане на национална територия
4002	Експулсиране от национална територия
5000 отворена категория	Лични задължения
5001	Подлагане на медицинско лечение или други форми на терапия

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

5002	Задължение за участие в социално-образователна програма
5003	Задължение за поставяне под грижите/надзора на семейството
5004	Образователни мерки
5005	Социално-правна пробация
5006	Задължение за обучение/работа
5007	Задължение за предоставяне на съдебните органи на определена информация
5008	Задължение за публикуване на съдебното решение
5009	Задължение за поправяне на вредите, причинени от престъплението
6000 отворена категория	Наказания, свързани с личното имущество
6001	Конфискация
6002	Събаряне
6003	Възстановяване
7000 отворена категория	Настаняване в заведение
7001	Поставяне в психиатрично заведение
7002	Настаняване в заведение за лечение на зависими от алкохол и наркотични вещества
7003	Настаняване във възпитателна институция
8000 отворена категория	Финансови наказания

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

8001	Глоба
8002	Глоба с определен дневен размер (4)
8003	Глоба в полза на конкретен получател (5)
9000 отворена категория	Трудови наказания
9001	Общественополезен труд или услуги
9002	Общественополезен труд или услуги, придружени от други ограничителни мерки
10000 отворена категория	Военни наказания
10001	Лишаване от военно звание (6)
10002	Уволнение от професионална военна служба
10003	Лишаване от свобода във военен затвор
11000 отворена категория	Освобождаване от наказание/отлагане на изпълнението на наказание, предупреждение
12000 отворена категория	Други наказания и мерки

Параметри (да се уточнят, където е приложимо)	
∅	Наказание
m	Мярка
a	Отлагане на изпълнението на наказание/мярка

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

б	Частично отлагане на изпълнението на наказание/мярка
в	Отлагане на изпълнението на наказание/мярка с налагане на пробационни мерки/мерки за надзор
г	Частично отлагане на изпълнението на наказание/мярка с налагане на пробационни мерки/мерки за надзор
д	Замяна на наказание/мярка
е	Алтернативно наказание/мярка, наложено/а като основно наказание
ж	Алтернативно наказание/мярка, наложено/а първоначално в случай на неизпълнение на основното наказание
з	Отмяна на наказание/мярка с отложено изпълнение
и	Последващо определяне на едно общо наказание
й	Прекъсване или отлагане на изпълнението на наказанието/мярката (7)
к	Опрощаване на наказанието
л	Опрощаване на отложеното/условното наказание
м	Край на изтърпяването на наказанието
н	Помилване
о	Амнистия
п	Условно освобождаване (освобождаване на лицето при определени условия преди окончателно изтърпяване на наказанието)
р	Реабилитация (със или без заличаване на наказанието от регистрите за съдимост)
с	Специално наказание или мярка за малолетни и/или непълнолетни
т	Акт, който няма наказателноправен характер (8)

---

(1) Чрез фиксирани или подвижни средства за наблюдение.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (2) Необходимо е повторно кандидатстване за получаване на ново свидетелство за управление на превозно средство.
- (3) Попечител/настойник на лице, което е недееспособно, или на малолетно или непълнолетно лице.
- (4) Глоба, изразена дневно.
- (5) Напр.: за институция, асоциация, фондация или пострададал.
- (6) Понижаване във военен чин.
- (7) Изпълнението на наказанието не може да се избегне.
- (8) Тази характеристика ще се посочва само тогава, когато такава информация се предоставя в отговор на искането, получено от държавата-членка, чийто гражданин е съответното лице.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-7: ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЕРОРИЗЪМ

1. Обхват

За целите на дял IX [Обмен на информация от регистрите за съдимост], част трета, член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 3, буква б), член LAW.SURR.79 [Обхват], параграф 4, буква в), член LAW.SURR.82 [Изключение за политическо престъпление], параграф 2, буква а), член LAW.CONFISC 15 [Основания за отказ], параграф 2, ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-5 [ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ] и ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-8 [Обезпечаване и конфискация] „тероризъм“ означава престъпленията, определени в параграфи 3—14 от настоящото приложение.

2. Определения на терористична група и структурирана група

2.1. „Терористична група“ означава структурирана трайна група на повече от две лица, които действат съгласувано за извършване на терористични престъпления.

2.2. „Структурирана група“ означава група, която не е възникнала случайно за незабавното извършване на дадено престъпление и в която не е необходимо да има формално разпределение на функциите между участниците, продължителност на участието или развита структура.

3. Терористични престъпления

3.1. Умишлени деяния, определени като престъпления съгласно националното законодателство, които, предвид своето естество или контекст, могат сериозно да навредят на държава или международна организация, когато са извършени с една от целите, изброени в параграф 3.2:

- (a) посегателства върху човешкия живот, които могат да предизвикат смърт;
- (b) посегателства върху телесната неприкосновеност;
- (c) отвлечане или вземане на заложници;
- (d) причиняване на съществени разрушения на правителствени или обществени обекти, транспортни системи, инфраструктура, включително информационни системи, неподвижни платформи на континенталния шелф, обществени места или частна собственост, които могат да застрашат човешки живот или да причинят значителни икономически вреди;
- (e) отвлечане на самолети, кораби или други транспортни средства за превоз на пътници или стоки;
- (f) производство, притежаване, придобиване, превоз, доставяне или използване на взривни вещества или огнестрелни оръжия, включително химични, биологични, радиологични или ядрени оръжия, както и изследвания и разработване на химични, биологични, радиологични или ядрени оръжия;

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (g) замърсяване с опасни вещества, предизвикване на пожари, наводнения или експлозии, които застрашават човешкия живот;
- (h) смущения или прекъсване на снабдяването с вода, електроенергия или други основни природни ресурси, вследствие от които може да възникне опасност за живота на хората;
- (i) сериозно възпрепятстване или спиране на функционирането на информационна система чрез въвеждане на компютърни данни, пренасяне, увреждане, изтриване, влошаване, променяне или скриване на такива данни, или чрез премахване на достъпа до тях, умишлено и неправомерно, в случаите, в които :
  - i. значителен брой информационни системи са били засегнати посредством използването на инструмент, проектиран или адаптиран главно за тази цел;
  - ii. престъплението причинява сериозни вреди;
  - iii. престъплението е извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура;
- (j) изтриване, увреждане, влошаване, промяна или скриване на компютърни данни в информационна система, или премахване на достъпа до такива данни, умишлено и неправомерно, в случаите, в които престъплението е извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура;
- (k) заплаха за извършване на някое от деянията, изброени в букви а)–й).

3.2. Целите по смисъла на параграф 3.1 са:

- (a) сериозно сплашване на населението;
- (b) неправомерно принуждаване на правителство или международна организация да извърши или да се въздържа от извършването на някакво действие;
- (c) сериозно дестабилизиране или разрушаване на основните политически, конституционни, икономически или социални структури на дадена държава или международна организация.

4. Престъпления, свързани с терористични групи

Следните умишлени деяния:

- (a) ръководене на терористична група;
- (b) участие в действията на терористична група, включително и чрез предоставяне на информация и/или набавяне на материални средства, или чрез финансиране под всякаква форма на тези действия, при съзнаване на обстоятелството, че такова участие допринася за осъществяване на престъпната дейност на терористичната група.

5. Публично подстрекаване към извършване на терористично престъпление

Разпространението или предоставянето по друг начин на обществеността чрез всякакви средства, независимо дали са онлайн или офлайн, на послание с цел подбуждане към извършването на някое от престъпленията, изброени в букви а)–й) от параграф 3.1, когато това поведение, пряко или непряко, например чрез възхваляване на терористични актове, призовава към извършване на терористични престъпления, като по този начин създава опасност от извършване на едно или повече такива престъпления, когато е извършено умишлено.

6. Набиране с цел тероризъм

Склоняването на друго лице да извърши или да допринесе за извършването на някое от престъпленията, изброени в букви а)–й) от параграф 3.1 или в параграф 4, когато е извършено умишлено.

7. Предоставяне на обучение с цел тероризъм

Предоставянето на указания за направата или използването на взривни вещества, огнестрелни или други оръжия, вредни или опасни вещества или за други специални методи или способности с цел извършване или допринасяне за извършването на някое от престъпленията, изброени в букви а)–й) от параграф 3.1, със съзнанието, че предоставените познания са предназначени да бъдат използвани за тази цел, когато са извършени умишлено.

8. Получаване на обучение с цел тероризъм

Получаването на указания за направата или използването на взривни вещества, огнестрелни или други оръжия, вредни или опасни вещества или за други специални методи или способности с цел извършване или допринасяне за извършването на някое от престъпленията, изброени в букви а)–й) от параграф 3.1, когато е извършено умишлено.

9. Пътуване с цел тероризъм

9.1. Пътуване до държава, различна от тази държава, с цел извършване или допринасяне за извършването на терористично престъпление, както е посочено в параграф 3, с цел участие в действията на терористична група при съзнаване на факта, че такова участие ще допринесе за осъществяване на престъпната дейност на терористичната група, както е посочено в параграф 4, или с цел предоставяне или получаване на обучение с цел тероризъм, както е посочено в параграфи 7 и 8, когато е извършено умишлено.

9.2. Освен това следните деяния, когато са извършени умишлено:

(а) пътуване до тази държава с цел извършване или допринасяне за извършването на терористично престъпление, както е посочено в параграф 3, с цел участие в действията на терористична група при съзнаване на факта, че такова участие ще допринесе за осъществяване на престъпната дейност на терористичната група, както е посочено в параграф 4, или с цел предоставяне или получаване на обучение с цел тероризъм, както е посочено в параграфи 7 и 8; или

- (b) подготвителни действия, предприети от лице, влизащо в тази държава с намерението да извърши или да допринесе за извършването на терористично престъпление, както е посочено в параграф 3.1.

10. Организиране или подпомагане по друг начин на пътуване с цел тероризъм

Всяко действие, свързано с организиране или подпомагане на нечие пътуване с цел тероризъм, както е посочено в параграф 9.1 и буква а) от параграф 9.2, със съзнанието, че така предоставената помощ е за тази цел, когато това е извършено умишлено.

11. Финансиране на тероризма

11.1. Предоставянето или набирането на финансови средства по какъвто и да било начин, пряко или косвено, с намерението те да бъдат използвани или със съзнанието, че те ще бъдат използвани, изцяло или частично, за да бъде извършено или да се допринесе за извършването на някое от престъпленията, посочени в параграфи 3—10, когато са извършени умишлено.

11.2. Когато финансирането на тероризма, посочено в параграф 11.1, се отнася до някое от престъпленията, посочени в параграфи 3, 4 и 9, не е необходимо финансовите средства да бъдат действително използвани, изцяло или частично, за да бъде извършено или да се допринесе за извършването на някое от тези престъпления, нито е необходимо извършителят да знае за кое конкретно престъпление или престъпления ще се използват финансовите средства.

12. Други престъпления, свързани с терористични дейности

Следните умишлени деяния:

- (a) квалифицирана кражба с цел да се извърши някое от престъпленията, изброени в параграф 3;
- (b) изнудване с цел да се извърши някое от престъпленията, изброени в параграф 3;
- (c) Изготвянето или използването на фалшиви административни документи с цел да се извърши някое от престъпленията, изброени в букви а)—й) от параграф 3.1, буква б) от параграф 4 и параграф 9.

13. Връзка с терористични престъпления

За да се счита престъпление, посочено в параграфи 4—12, за тероризъм съгласно определението в параграф 1, не е необходимо действителното извършване на тероричен акт, нито, до степента, до която са засегнати престъпленията, посочени в параграфи 5—10 и 12, установяването на връзка с друго конкретно престъпление, изброено в настоящото приложение.

14. Помагачество, подбудителство и опит

Следните деяния:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (a) помагачество при престъпление, посочено в параграфи 3—8, 11 и 12;
- (b) подбудителство към престъпление, посочено в параграфи 3—12; и
- (c) опит за извършване на престъпление, посочено в параграфи 3, 6, 7, 9.1., буква а) от параграф 9.2, и параграфи 11 и 12, с изключение на притежаването, посочено в буква е) от параграф 3.1, и престъплението, посочено в буква к) от параграф 3.1.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

ПРИЛОЖЕНИЕ LAW-8: ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ

Формуляр за искане за обезпечаване/временни мерки

РАЗДЕЛ А

Запитваща държава: .....

Запитана държава: .....

РАЗДЕЛ Б: Спешност

Основания за спешност и/или искана дата на изпълнение:

Сроковете за изпълнение на искането за обезпечаване са посочени в член LAW.CONFISC.8 [Задължение за предприемане на временни мерки] от Споразумението. Независимо от това, ако е необходим по-кратък или специален срок, посочете датата и обяснете причините за този срок:

РАЗДЕЛ В: Имащи отношение лица

Посочете цялата известна информация относно самоличността на 1) физическите или 2) юридическите лица, засегнати от искането за обезпечаване, или лицата, които притежават имуществото, обхванато от искането за обезпечаване (ако е засегнато повече от едно лице, дайте информация за всяко от лицата):

1. Физическо лице

Фамилно име:

Собствено име:

Други имена, ако е приложимо:

Псевдоними, ако е приложимо:

Пол:

Гражданство:

Личен номер или номер на социално осигуряване:

Вид и номер на документите за самоличност (лична карта, паспорт), ако е приложимо:

Дата на раждане:

Място на раждане:

Местопребиваване и/или известен адрес; ако не са известни, посочете последния известен адрес:

Езици, които лицето разбира:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Моля, посочете дали това лице е обект на искането за обезпечаване или притежава имуществото, обхванато от искането за обезпечаване:

2. Юридическо лице:

Наименование:

Правна форма:

Съкратено наименование, често използвано наименование или търговска фирма, ако е приложимо:

Седалище по регистрация:

Регистрационен номер:

Адрес на юридическото лице:

Име на представителя на юридическото лице:

Моля, посочете дали това юридическо лице е обект на искането за обезпечаване или притежава имуществото, обхванато от искането за обезпечаване:

Ако е различен от горепосочения адрес, моля, посочете адреса, на който следва да се проведе мярката за обезпечаване:

3. Трети страни:

(i) Трети лица, чиито права във връзка с имуществото, обхванато от искането за обезпечаване, са пряко засегнати от искането (самоличност и основания), ако е приложимо:

(ii) В случай, че трети страни са имали възможност да предявят права, приложете документи, доказващи това.

4. Посочете всяка друга информация, която би подпомогнала изпълнението на искането за обезпечаване:

РАЗДЕЛ Г: Имущество

Посочете цялата известна информация по отношение на имуществото, което е предмет на искането за обезпечаване. Моля, представете подробности за всички имоти и отделни вещи, когато е приложимо:

1. Ако става въпрос за парична сума:

(i) Основания да се смята, че лицето притежава имущество/доходи в запитаната държава

(ii) Описание и местонахождение на имуществото/източника на доходи на това лице

(iii) Точно местонахождение на имуществото/източника на доходи на това лице

(iv) Данни за банковата сметка на това лице (ако са известни)

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

2. Ако обезпечаването се отнася до конкретно имущество (или до имущество с еквивалентна стойност на съответното имущество):
  - (i) Основания да смята, че конкретното имущество се намира в запитаната държава
  - (ii) Описание и местонахождение на конкретното имущество
  - (iii) Друга имаща отношение информация
3. Общ размер на сумата, чието обезпечаване или изпълнение се иска в запитаната държава (с цифри и думи, посочете валутата):

РАЗДЕЛ Д: Основания за искането или за издаването на решение за обезпечаване (ако е приложимо)

Кратко изложение на фактите:

1. Посочете причините за искането за обезпечаване или защо е издадено решението, включително обобщение на основните факти и основанията за обезпечаването, описание на престъпленията, срещу които е повдигнато обвинение, които се разследват или предмет на производство, етап, до който е достигнало разследването или производството, причините за всички рискови фактори и всяка друга информация от значение.
2. Вид и правна квалификация на престъпленията, с които е свързано искането или решението за обезпечаване и приложимите законови разпоредби.

3. Следното важи само в случаите, в които както запитващата, така и запитаната държава са направили нотификация по член LAW.CONFISC.15 [Основания за отказ] (2) от Споразумението: ако е приложимо, поставете отметка до едно или повече от следните престъпления, както са определени в законодателството на запитващата държава, наказуеми в запитващата държава с лишаване от свобода или мярка за задържане за максимален срок от поне три години. Когато искането или решението за обезпечаване са свързани с няколко престъпления, моля, посочете номерата на престъпленията в списъка на престъпленията по-долу (съответстващи на престъпленията, както са описани в точки 1 и 2 по-горе):

участие в престъпна организация
тероризъм съгласно определението в приложение LAW-7 [Определение на тероризъм]
трафик на хора
сексуална експлоатация на деца и детска порнография
незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества
незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества
корупция, включително подкуп
измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Обединеното кралство, на държава членка или на Съюза
изпирание на имущество, придобито от престъпление
подправяне на парични знаци
престъпления, свързани с компютри
престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински и растителни видове и разновидности
улесняване на незаконно влизане и пребиваване
убийство
тежка телесна повреда
незаконна търговия с човешки органи и тъкани
отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложенници
расизъм и ксенофобия
организиран или въоръжен грабеж
незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството
мошеничество
рекети и изнудване
подправяне и пиратство на изделия
подправяне на административни документи и търговия с тях
подправяне на платежни средства
незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа
незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали
трафик на противозаконно отнети превозни средства
изнасилване
палеж
престъпления от компетентността на Международния наказателен съд
незаконно отвлечане на въздухоплавателни средства, кораби или космически летателни апарати
саботаж

4. Всякаква друга информация от значение (напр. връзка между собствеността и престъплението):

РАЗДЕЛ Е: Поверителност

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Необходимост от запазване на поверителността на информацията в искането след неговото изпълнение:

Необходимост от специални формални изисквания по време на изпълнението:

РАЗДЕЛ Ж: Искания към повече от една държава

Когато дадено искане за обезпечаване е било предадено на повече от една държава, представете следната информация:

1. Искане за обезпечаване е предадено на следните други държави (държава и орган):
2. Моля, посочете причините за предаване на искане за обезпечаване до няколко държави:
3. Стойност на имуществото, ако е известна, във всяка запитана държава:
4. Моля, посочете всички специфични нужди:

РАЗДЕЛ З: Връзка с предишни искания или решения за обезпечаване

Ако е приложимо, представете информация, която е от значение за идентифициране на предишни или свързани искания за обезпечаване:

1. Дата на искането или на издаване и предаване на решението:
2. Орган, на който е било изпратено:
3. Референтен номер, даден от издаващия и изпълняващия орган:

РАЗДЕЛ И: Конфискация

Настоящото искане за обезпечаване се придружава от решение за конфискация, издадено от запитващата държава (референтен номер на решението за конфискация):

Да, референтен номер:
№

Имуществото остава обезпечено в запитаната държава до предаването и изпълнението на решението за конфискация (очаквана дата за предаване на решението за конфискация, ако е възможно):

РАЗДЕЛ Й: Правни средства за защита (ако е приложимо)

Моля, посочете дали в запитващата държава има способи за обжалване на искането/решението за обезпечаване, и при наличие на такива представете повече информация (описание на правното средство за защита, включително необходимите стъпки, които следва да се предприемат, и сроковете):

РАЗДЕЛ К: Издаващ орган

Ако в запитващата държава има решение за обезпечаване, на което се основава настоящото искане за обезпечаване, моля, представете следните подробности:

1. Вид на издаващия орган:

съдия, съд, прокурор

друг компетентен орган, посочен от запитващата държава

2. Координати за връзка:

Официално наименование на издаващия орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с издаващия орган:

Подпис на издаващия орган и/или неговия представител, с който съдържанието на формуляра за искане за обезпечаване/временни мерки се заверява като вярно и точно:

Фамилно име:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Дата:

Официален печат (ако има такъв):

РАЗДЕЛ Л: Заверяващ орган

Моля, посочете вида на органа, който е заверил формуляра за искане за обезпечаване/временни мерки, ако е приложимо:

съдия, съд, прокурор

друг компетентен орган, посочен от запитващата държава

Официално наименование на заверяващия орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с компетентния орган:

РАЗДЕЛ М: Централен орган

Моля, посочете централния орган, отговорен за административното предаване и получаване на искания за обезпечаване в запитващата държава:

Официално наименование на централния орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с компетентния орган:

РАЗДЕЛ Н: За повече информация

1. Моля, посочете дали основното звено за контакт в запитващата държава следва да бъде:

издаващият орган
компетентният орган
централният орган

2. Ако са различни от горепосочените, моля, посочете координатите за връзка на лицата за контакт за допълнителна информация във връзка с настоящото искане за обезпечаване:

Име/Длъжност/Организация:

Адрес:

Адрес на електронна поща/Телефон:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

РАЗДЕЛ О: Приложения

Оригиналът или надлежно завереното копие на решението за обезпечаване трябва да се предостави заедно с формуляра за искане за обезпечаване/временни мерки, ако в запитващата държава е издадено решение за обезпечаване.

**Формуляр за искане за
конфискация**

РАЗДЕЛ А

Запитваща държава: .....

Запитана държава: .....

РАЗДЕЛ Б: Решение за конфискация

Дата на издаване: .....

Дата, на която решението е станало окончателно:
.....

Референтен номер: .....

Общ размер на конфискуваната сума с цифри и думи, посочете паричната единица

Сума, поискана за изпълнение в запитаната държава или, ако става въпрос за конкретни видове имущество, описани и местонахождение на имуществото

Моля, посочете подробности за констатациите на съда във връзка с решение за конфискация:

Имуществото представлява облага от престъпление или е равностойно на пълната стойност или на част от стойността на такава облага
имуществото съставлява средство на такова престъпление
имуществото подлежи на разширена конфискация
имуществото подлежи на конфискация по силата на някоя от разпоредбите относно правомощията за конфискация, включително конфискация без окончателна присъда, съгласно правото на запитващата държава вследствие на производство за извършено престъпление

РАЗДЕЛ В: Засегнати лица

Посочете цялата известна информация относно самоличността на 1) физическите или 2) юридическите лица, засегнати от искането за конфискация (ако е засегнато повече от едно лице, моля, дайте информация за всяко от тях):

1. Физическо лице

Фамилно име:

Собствено име:

Други имена, ако е приложимо:

Псевдоними, ако е приложимо:

Пол:

Гражданство:

Личен номер или номер на социално осигуряване:

Вид и номер на документите за самоличност (лична карта, паспорт), ако е приложимо:

Дата на раждане:

Място на раждане:

Местопребиваване и/или известен адрес; ако не са известни, посочете последния известен адрес:

Езици, които лицето разбира:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Моля, посочете дали това лице е обект на искането за конфискация или притежава имуществото, обхванато от искането за конфискация:

2. Юридическо лице:

Наименование:

Правна форма:

Съкратено наименование, често използвано наименование или търговска фирма, ако е приложимо:

Седалище по регистрация:

Регистрационен номер:

Адрес на юридическото лице:

Име на представителя на юридическото лице:

Ако е различен от горепосочения адрес, моля, посочете адреса, на който следва да се проведе искането за конфискация:

3. Трети лица:

(i) Трети лица, чиито права във връзка с имуществото, обхванато от искането за конфискация, са пряко засегнати от искането (самоличност и основания), ако е приложимо:

(ii) В случай, че трети лица са имали възможност да предявят права, приложете документи, доказващи това.

4. Посочете всяка друга информация, която би подпомогнала изпълнението на искането за конфискация:

РАЗДЕЛ Г: Засегнато имущество

Посочете цялата известна информация по отношение на имуществото, което е предмет на искането за конфискация. Моля, представете подробности за всички имоти и отделни вещи, когато е приложимо:

1. Ако става въпрос за парична сума:

(i) Основания да се смята, че лицето притежава имущество/доходи в запитаната държава:

(ii) Описание и местонахождение на имуществото/източника на доходи:

2. Ако искането се отнася до конкретно имущество:

(i) Основания да се смята, че конкретното имущество се намира в запитаната държава:

(ii) Описание и местонахождение на конкретното имущество:

3. Стойност на имуществото:

(i) Обща сума на искането (приблизителна сума):

(ii) Обща сума, поискана за изпълнение в запитаната държава (приблизителна сума):

(iii) Ако става въпрос за конкретни видове имущество, описание и местонахождение на имуществото:

РАЗДЕЛ Д: Основания за конфискация

Кратко изложение на фактите:

1. Посочете причините за издаване на решение за конфискация, включително обобщение на основните факти и основанията за конфискация, описание на престъпленията, причините за всички рискови фактори и всяка друга информация от значение (като например дата, място и обстоятелства, свързани с престъплението):

2. Вид и правна квалификация на престъпленията, във връзка с които е издадено решението за конфискация, и приложимите законови разпоредби:

3. Следното важи само в случаите, в които както запитващата, така и запитаната държава са направили нотификация по член LAW.CONFISC.15 [Основания за отказ] (2) от Споразумението: ако е приложимо, поставете отметка до едно или повече от следните престъпления, както са определени в законодателството на запитващата държава, наказуеми в запитващата държава с лишаване от свобода или мярка за задържане за максимален срок от поне три години. Когато актът за конфискация е свързан с няколко престъпления, моля посочете номерата на престъпленията в списъка на престъпленията по-долу (съответстващи на престъпленията, както са описани в точки 1 и 2 по-горе):

участие в престъпна организация
тероризъм съгласно определението в приложение LAW-7 [Определение на тероризъм]
трафик на хора
сексуална експлоатация на деца и детска порнография
незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества
незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества
корупция, включително подкуп
измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Обединеното кралство, на държава членка или на Съюза
изпиране на имущество, придобито от престъпление
подправяне на парични знаци
престъпления, свързани с компютри
престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински и растителни видове и разновидности
улесняване на незаконно влизане и пребиваване
убийство
тежка телесна повреда
незаконна търговия с човешки органи и тъкани
отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и задържане на заложници
расизъм и ксенофобия
организиран или въоръжен грабеж
незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството
мошеничество
рекет и изнудване
подправяне и пиратство на изделия
подправяне на административни документи и търговия с тях
подправяне на платежни средства
незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа
незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали
трафик на противозаконно отнети превозни средства
изнасилване
палеж
престъпления от компетентността на Международния наказателен съд
незаконно отвлечане на въздухоплавателни средства, кораби или космически летателни апарати
саботаж

4. Всякаква друга информация от значение (напр. връзка между собствеността и престъплението):

РАЗДЕЛ Е: Поверителност

Необходимост от запазване на поверителността на информацията в искането или на част от нея

Моля, посочете съответната информация:

е

РАЗДЕЛ Ж: Искания към повече от една държава

Когато дадено искане за конфискация е било предадено на повече от една държава, представете следната информация:

1. Искане за конфискация е предадено на следните други държави (държава и орган):
2. Причини за предаване на искането за конфискация на няколко държави (изберете подходящите причини):

- (i) Ако дадено искане се отнася до конкретно имущество:

Счита се, че различните вещи, предмет на искането, се намират в различни държави

Искането за конфискация се отнася до конкретно имущество и налага действия в повече от една държава

- (ii) Ако решението за конфискация е свързано с парична сума:

Прогнозната стойност на имуществото, което може да бъде конфискувано в запитващата държава и във всяка една от запитаните държави, вероятно няма да бъде достатъчна, за да покрие пълната сума, посочена в решението.

Други конкретни нужди:

3. Стойност на имуществото, ако е известна, във всяка запитана държава:

4. Ако конфискацията на конкретното имущество налага действия в повече от една държава, описание на действията, които следва да бъдат предприети в запитаната държава:

РАЗДЕЛ З: Конвертиране и прехвърляне на имущество

1. Ако искането за конфискация е свързано с конкретно имущество, потвърдете дали запитващата държава допуска конфискацията в запитаната държава да се извърши под формата на задължаване за плащане на парична сума, отговаряща на стойността на имуществото:

Да

Не

2. Ако конфискацията е свързана с парична сума, посочете дали имущество, различно от пари, получено при

<p>изпълнението на искането за конфискация, може да бъде прехвърлено на запитващата държава:</p> <p>☐ Да</p> <p>☐ Не</p>
<p>РАЗДЕЛ И: Лишаване от свобода по подразбиране или други мерки, ограничаващи свободата на дадено лице</p> <p>Моля, посочете дали запитващата държава допуска прилагането от запитаната държава на лишаване от свобода по подразбиране или на други мерки, ограничаващи свободата на дадено лице, когато не е възможно да се изпълни изцяло или частично искането за конфискация:</p> <p>Да Не</p>
<p>РАЗДЕЛ Й: Реституция или обезщетение на пострадалия</p> <p>1. Моля, посочете, ако е целесъобразно:</p> <p>Издаващ орган или друг компетентен орган на запитващата държава е издал решение за обезщетяване на пострадалия от престъпление или за връщане или възстановяване в нейна полза на парична сума в размер на:</p> <p>Издаващ орган или друг компетентен орган на запитващата държава е издал решение за връщане на следното имущество, различно от пари, в полза на пострадалия от престъпление:</p> <p>2. Информация за решението за връщане на имущество на пострадалия от престъпление или за обезщетяване на пострадалия от престъпление:</p> <p>Издаващ орган (официално наименование): Дата на решението: Референтен номер на решението (ако има такава): Описание на имуществото, което подлежи на реституция, или на сумата, присъдена като обезщетение: Име на пострадалия: Адрес на пострадалия:</p>
<p>РАЗДЕЛ К: Средства за правна защита</p> <p>Моля, посочете дали в запитващата държава има способи за обжалване на решение за конфискация, и при наличие на такива представете повече информация (описание на правното средство за защита, включително необходимите стъпки, които следва да се предприемат, и сроковете):</p>

РАЗДЕЛ Л: Издаващ орган

Моля, посочете подробности за органа, който е издал искането за конфискация в запитващата държава:

1. Вид на издаващия орган:

съдия, съд, прокурор

друг компетентен орган, посочен от запитващата държава

2. Координати за връзка:

Официално наименование на издаващия орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с издаващия орган:

Подпис на издаващия орган и/или неговия представител, с който съдържанието на формуляра за искане за конфискация се заверява като вярно и точно:

Фамилно име:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Дата:

Официален печат (ако има такъв):

РАЗДЕЛ М: Заверяващ орган

Моля, посочете вида на органа, който е заверил формуляра за искане за конфискация, ако е приложимо:

съдия, съд, прокурор

друг компетентен орган, посочен от издаващата държава

Официално наименование на заверяващия орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с компетентния орган:

РАЗДЕЛ Н: Централен орган

Моля, посочете централния орган, отговорен за административното предаване и получаване на формуляра за искане за конфискация в запитващата държава:

Официално наименование на централния орган:

Име на неговия представител:

Заемана длъжност (звание/ранг):

Досие №:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Адрес:

Телефонен номер: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Факс: Факс (код на държавата) (код на областта/града)

Електронна поща:

Езици, на които е възможно да се осъществи връзка с компетентния орган:

РАЗДЕЛ О: За повече информация

1. Моля, посочете дали основното звено за контакт в запитващата държава следва да бъде:

издаващият орган
компетентният орган
централният орган

2. Ако са различни от горепосочените, моля, посочете координатите за връзка на лицата за контакт за допълнителна информация във връзка с настоящото искане за конфискация:

Име/Длъжност/Организация:

Адрес:

Адрес на електронна поща/Телефон:

РАЗДЕЛ П Приложения

Оригиналът или надлежно завереното копие на решението за конфискация трябва да бъдат предоставени с формуляр за искане за конфискация.

ПРИЛОЖЕНИЕ UNPRO-1: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

1. Комисията съобщава на Обединеното кралство във възможно най-кратък срок и най-късно на 16 април на финансовата година, следната информация за всяка програма или дейност на Съюза или част от тях, в които Обединеното кралство участва:
  - (а) сумите на бюджетните кредити за поети задължения в бюджета на Съюза, окончателно приети за въпросната година за бюджетните редове, покриващи участието на Обединеното кралство в съответствие с Протокол I [Програми и дейности, в които Обединеното кралство участва] към настоящото споразумение, и, ако е приложимо, размера на външните целеви бюджетни кредити, която не произтича от други донори по тези бюджетни редове;
  - (б) размера на таксата за участие, посочена в член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 4 от настоящото споразумение;
  - (в) от година N+1 от изпълнението на програма, включена в протокола, посочен в член UNPRO.1.3 [Установяване на участието] от настоящото споразумение, изпълнението на бюджетните кредити за поети задължения, съответстващи на бюджетна година N, и нивото на освобождаване;
  - (г) за програми, за които се прилага член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм], за частта от програмите, за която подобна информация е необходима за изчисляване на автоматичната корекция, равнището на поетите задължения в полза на субектите от Обединено кралство, с разбивка според съответната година на бюджетните кредити и съответното общо равнище на поетите задължения.

Въз основа на своя проектобюджет Комисията предоставя прогноза за информацията по букви а) и б) във възможно най-кратък срок и най-късно до 1 септември на финансовата година.

2. Най-късно на 16 април и на 16 юли от всяка финансова година Комисията отправя към Обединеното кралство покана за внасяне на средства, която съответства на вноската на Обединеното кралство по настоящото споразумение за всяка от програмите, дейностите или частите от тях, в които Обединеното кралство участва.
3. Обединеното кралство плаща сумата, посочена в поканата за внасяне на средства, най-късно 60 дни след отправянето на тази покана. Обединеното кралство може да извършва отделни плащания за всяка програма и дейност.
4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3, за 2021 година, в която е сключен протоколът, посочен в член UNPRO.1.3 [Установяване на участието] от настоящото споразумение, Комисията отправя покана за внасяне на средства най-късно на 16 април 2021 г., ако протоколът е подписан на или преди 31 март 2021 г., или най-късно на 16-то число на месеца, следващ месеца, през който е подписан протоколът, ако той е подписан преди 31 март 2021 г. Ако тази покана за плащане на средства е отправена след 16 юли на въпросната година, за тази година се изпраща само една покана за плащане на средства. Обединеното кралство плаща сумата, посочена в поканата за плащане на средства, не по-късно от 60 дни след издаването на поканата. Обединеното кралство може да извършва отделни плащания за всяка програма и дейност.

5. Поканата за внасяне на средства за дадена година има стойността, определена като се раздели годишната сума, изчислена в изпълнение на член UNPRO.2.1 [Финансови условия] от настоящото споразумение, включително евентуалните корекции по член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 8, по член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм] от настоящото споразумение, или по член UNPRO.2.3 [Финансиране по програми, изпълнявани чрез финансови инструменти или бюджетни гаранции] от настоящото споразумение, на броя на поканите за внасяне на средства за тази година съгласно параграфи 2 и 4 от настоящото приложение.

6. Чрез дерогация от параграф 5 във връзка с приноса към „Хоризонт Европа“ за Многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. поканата за внасяне на средства за дадена година N има стойността, определена чрез разделяне на:

(a) изчислената годишна сума

i. като се прилага следният график за плащания, ако година N е:

-2021: 50 % се изплащат през 2021 г., 50 % се изплащат през 2026 г.

-2022: 50 % се изплащат през 2022 г., 50 % се изплащат през 2027 г.

ii. въз основа на сумата, получена в резултат на прилагането на член UNPRO.2.1 [Финансови условия] и член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм] от настоящото споразумение, включително евентуалните корекции по член UNPRO.2.1 [Финансови условия], параграф 8, или по член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм] от настоящото споразумение, за дадената година N

(b) на броя на поканите за внасяне на средства за тази година N съгласно параграфи 2 и 4:

Прилагането на този параграф няма отношение към установяването на изчисляването на автоматичната корекция по член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм] и член UNPRO.3.4 [Преглед на изпълнението].

Прилагането на този параграф няма отношение към установяването на изчисляването на автоматичната корекция по член UNPRO.2.2 [Програми, за които се прилага автоматичен корекционен механизъм] и член UNPRO.3.4 [Преглед на изпълнението].

7. Когато участието на Обединеното кралство бъде прекратено съгласно член UNPRO.3.2 [Прекратяване на участието на Обединеното кралство в програма на Съюза от страна на Европейския съюз] или член UNPRO.3.3. [Прекратяване на участието в програма в случай на съществено изменение на програма на Съюза] от настоящото споразумение, всички плащания във връзка с периода преди прекратяването да влезе в сила, които са били отложени в съответствие с параграф 6 от настоящото приложение, стават дължими. Комисията отправя покана за внасяне на средства във връзка с дължимата сума най-късно един месец след влизане в сила на прекратяването. Обединеното кралство плаща тази дължима сума в срок от 60 дни от отправянето на поканата за внасяне на средства.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

8. Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета („Финансовият регламент“)¹⁵⁸, приложим за общия бюджет на Европейския съюз, се прилага за управлението на бюджетните кредити.

9. При липса на плащане от страна на Обединеното кралство до крайната дата, Комисията изпраща официално напомняне.

Всяко забавяне на плащането на вноската води до плащане от страна на Обединеното кралство на лихва за забава върху неизплатената сума, считано от датата на падежа до деня, в който неизплатената сума е изплатена изцяло.

Лихвеният процент за дължими суми, неплатени до падежа, е процентът, прилаган от Европейската централна банка за нейните основни операции по рефинансиране, публикуван в серия С на Официален вестник на Европейския съюз, в сила на първия ден от месеца, в който се пада падежът, или 0 процента — която от двете стойности е по-висока — плюс три и половина процентни пункта.

---

¹⁵⁸ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ INST:ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК ЗА УРЕЖДАНЕТО НА СПОРОВЕ

I. Определения

1. За целите на част шеста, дял I [Уреждане на спорове] от настоящото споразумение и на настоящия процедурен правилник, важат следните определения:
  - (a) „административен персонал“ — по отношение на арбитър — означава лица, които са под ръководството и контрола на съответния арбитър, с изключение на помощниците;
  - (b) „съветник“ означава лице, ангажирано от една от страните да предоставя консултации или да подпомага тази страна във връзка с арбитражното производство;
  - (c) „арбитражен съд“ означава съд, създаден съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 [Създаване на арбитражен съд] от настоящото споразумение;
  - (d) „арбитър“ означава член на арбитражния съд;
  - (e) „помощник“ означава лице, което в рамките на мандата на определен арбитър и под ръководството и контрола на арбитър извършва проучвания или оказва съдействие на този арбитър;
  - (f) „Страна ищец“ означава всяка страна, която иска създаването на арбитражен съд съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.14 [Арбитражна процедура] от настоящото споразумение;
  - (g) „регистър“ означава външен орган със съответния експертен опит, назначен от страните за предоставяне на административна подкрепа за производството;
  - (h) „страна ответник“ означава страната, за която се твърди, че е в нарушение на обхванатите разпоредби; и
  - (i) „представител на една от страните“ означава служител или всяко друго лице, назначено от правителствен или държавен орган или от друг публичноправен субект на една от страните, който или което представлява тази страна за целите на спор по настоящото споразумение или всяко допълващо споразумение.

II. Уведомления

2. Всяко искане, известие, писмено становище или друг документ на:
  - (a) арбитражния съд се изпраща на двете страни едновременно;
  - (b) една от страните, което или който е адресиран или адресирано до арбитражния съд, се изпраща едновременно като копие до другата страна; и
  - (c) една от страните, което или който е адресиран или адресирано до другата страна, се изпраща едновременно като копие до арбитражния съд, по целесъобразност.
3. Всяко уведомление по точка 2 се изпраща по електронна поща или, ако е уместно, чрез друго далекосъобщително средство, което документира изпращането му. Освен ако се докаже обратното, това уведомление се счита за предадено в деня на изпращането му.

4. Всички уведомления се адресират съответно до Правната служба на Европейската комисия и до юридическия съветник към Министерството на външните работи, въпросите на Британската общност и развитието на Обединеното кралство.

5. Несъществените технически грешки, допуснати в искане, известие, писмено становище или друг документ, свързан с производството пред арбитражния съд, могат да бъдат поправени с изпращането на нов документ, в който ясно се посочват промените.

6. Ако последният ден, определен за представянето на документ, е неработен ден за институциите на Съюза или за правителството на Обединеното кралство, срокът за представяне на документа изтича на първия следващ работен ден.

III. Назначаване на арбитри

7. Ако съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 (Сформиране на арбитражен съд) от настоящото споразумение арбитър се избира чрез жребий, съпредседателят на Съвета за партньорство за страна ищец незабавно уведомява съпредседателя за страната ответник за датата, часа и мястото на тегленето на жребия. Ответникът може, ако реши, да присъства на тегленето на жребия. Във всеки случай жребият се тегли пред присъстващата страна или страни.

8. Съпредседателят на страната ищец уведомява писмено всяко лице, което е избрано да изпълнява функцията на арбитър, за неговото назначение. В рамките на следващите пет дни, считано от датата, на която е било уведомено за своето назначение, това лице потвърждава и на двете страни готовността си да изпълнява тези функции.

9. Съпредседателят на Съвета за партньорство на страната ищец избира чрез жребий арбитъра или председателя в рамките на пет дни от изтичането на срока, посочен в част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 [Създаване на арбитражен съд], параграф 2 от настоящото споразумение, ако някой от подписъците, посочени в част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.27 (Списък на арбитрите), параграф 1 от настоящото споразумение:

- (a) не бъде съставен, измежду лицата, които са били официално предложени от едната или от двете страни за съставянето на този конкретен подписък; или
- (b) вече не съдържа поне пет лица, измежду лицата, които остават в този конкретен подписък.

9a. Страните могат да назначат регистър, който да подпомага организацията и провеждането на конкретни процедури за уреждане на спорове въз основа на ad hoc договорености или въз основа на договорености, приети от Съвета за партньорство съгласно част шеста, дял II [Уреждане на спорове], член INST.34A [Приложения] от настоящото споразумение. За тази цел Съветът за партньорство разглежда не по-късно от 180 дни след влизането в сила на настоящото споразумение дали има необходимост от изменения на настоящия процедурен правилник.

IV. Организационна среща

10. Освен ако страните не уговорят друго, в рамките на седем дни след сформирането на арбитражния съд страните провеждат съвместна среща с него за определяне на въпросите, които страните или арбитражният съд считат за уместни, включително:

- (a) ако не са били определени по-рано, възнаграждението и разноските, платими на арбитрите, които във всеки случай са съобразени със стандартите на СТО;

- (b) възнагражденията, които се изплащат на сътрудниците; общият размер на възнаграждението на помощника или помощниците на всеки арбитър не надвишава 50 % от възнаграждението на този арбитър;
- (c) графика на производството и
- (d) ad hoc процедурите за защита на поверителната информация.

Арбитрите и представителите на страните могат да участват в тази среща чрез телефонна или видеоконференцна връзка.

V. Писмени становища

11. Страната ищец изпраща своето писмено становище не по-късно от 20 дни след датата на сформирание на арбитражния съд. Страната ответник представя своето писмено становище не по-късно от 20 дни след датата на предаване на писменото становище на страната ищец.

VI. Функциониране на арбитражния съд

12. Председателят на арбитражния съд ръководи всички негови заседания. Арбитражният съд може да оправомощи своя председател да взема административни и процедурни решения.

13. Освен ако в част шеста, дял I [Уреждане на спорове] от настоящото споразумение или в настоящия процедурен правилник е предвидено друго, арбитражният съд може да осъществява дейността си по всякакъв начин, включително по телефон, факс или с компютърна връзка.

14. В разискванията на арбитражния съд могат да участват единствено арбитрите, но техните помощници могат да присъстват на разискванията, ако получат разрешение от арбитражния съд за това.

15. Изготвянето на всяко решение или доклад е от изключителната компетентност на арбитражния съд и не може да бъде делегирано.

16. Когато възникне процедурен въпрос, който не е уреден в част шеста, дял I [Уреждане на спорове] от настоящото споразумение и приложенията към него, арбитражният съд може, след като се консултира със страните, да приеме подходяща процедура, съвместима с посочените разпоредби.

17. Когато арбитражният съд прецени, че е необходимо да се променят сроковете за производството, предвидени в част шеста, дял I [Уреждане на спорове] от настоящото споразумение, или да се внесат корекции от процедурен или административен характер, след като се консултира със страните, той ги информира писмено за мотивите, налагащи промяната или корекцията, като посочва съответния срок или необходимата корекция.

VII. Замяна

18. Когато една от страните счита, че даден арбитър не изпълнява изискванията по приложение INST-X (Кодекс за поведение на арбитрите) и по тази причина следва да бъде заменен, страната уведомява другата страна в срок до 15 дни след получаването на достатъчни доказателства за предполагаемото неизпълнение от страна на арбитъра на изискванията по настоящото приложение.

19. Страните провеждат консултации в 15 дневен срок от уведомлението, посочено в правило 18. Те уведомяват арбитъра за твърдението си относно неговия/нейния пропуск и могат да поискат от арбитъра да предприеме стъпки за отстраняване на пропуската. Те могат също така, ако се споразумеят за това, да отстранят арбитъра и да изберат нов арбитър в съответствие с част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 (Създаване на арбитражен съд) от настоящото споразумение.

20. Ако страните не постигнат съгласие относно необходимостта от замяна на арбитър, различен от председателя на арбитражния съд, всяка от страните може да поиска въпросът да бъде отнесен до председателя на арбитражния съд, който взема окончателното решение.

Ако председателят на арбитражния съд реши, че арбитърът не изпълнява изискванията по Приложение INST-X (Кодекс за поведение на арбитрите), новият арбитър се избира съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 (Създаване на арбитражен съд) от настоящото споразумение.

21. Ако страните не постигнат споразумение за необходимостта от смяна на председателя, всяка от страните може да поиска въпросът да бъде отнесен до едно от останалите лица от подписъка с председатели, създаден по част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.27 (Списъци на арбитрите) от настоящото споразумение. Името на този член се изтегля чрез жребий от съпредседателя на Съвета за партньорство за страната ищец или от представителя на председателя. Решението на избраното лице относно необходимостта от замяна на председателя е окончателно.

Ако това лице реши, че председателят не изпълнява изискванията на Приложение INST-X (Кодекс за поведение на арбитрите), новият председател се избира съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 (Създаване на арбитражен съд) от настоящото споразумение.

VIII. Заседания на арбитражния съд

22. Въз основа на графика, определен в съответствие с правило 10, и след като се консултира със страните и с другите арбитри, председателят на арбитражния съд уведомява страните за датата, часа и мястото на изслушването. Тази информация се предоставя също така и на обществеността от страната, на чиято територия се провежда изслушването, освен ако заседанието е при закрити врата.

23. Освен ако страните не уговорят друго, изслушването се провежда в Лондон, когато страната жалбоподател е Съюза, и в Брюксел, когато страната ищец е Обединеното кралство. Страната ответник поема разходите, произтичащи от логистичното администриране на изслушването.

24. Арбитражният съд може да насрочи допълнителни изслушвания, ако страните се договорят за това.

25. Всички арбитри присъстват от началото до края на изслушването.

26. Освен ако страните не уговорят друго, на изслушването, независимо дали то се провежда при открити или закрити врата, могат да присъстват следните лица:

- (a) представители на страните;
- (b) съветниците;
- (c) помощниците и административният персонал;

- (d) устни преводачи, писмени преводачи и протоколисти на арбитражния съд; и
- (e) експерти в съответствие с решението на арбитражния съд съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.26 [Получаване на информация], параграф 2 от настоящото споразумение.

27. Най-късно пет дни преди датата на изслушването всяка от страните представя на арбитражния съд и на другата страна списък с имената на лицата, които ще пледират от нейно име по време на изслушването, както и на другите представители или съветници, които ще присъстват на изслушването.

28. Арбитражният съд провежда изслушването по посочения по-долу начин, като осигурява на страната ищец и на страната ответник еднакво процесуално време за доводи и за възражения срещу доводите:

Доводи

- (a) доводи на страната ищец;
- (b) доводи на страната ответник.

Възражения

- (a) отговор на страната ищец;
- (b) насрещен отговор на страната ответник.

29. Арбитражният съд може да отправя въпроси към всяка от страните във всеки един момент от изслушването.

30. Арбитражният съд осигурява изготвянето на протокол от всяко заседание и изпращането му на страните в разумен срок след заседанието. Страните могат да представят коментари по протокола, а арбитражният съд може да вземе под внимание тези коментари.

31. Всяка една от страните може да представи допълнително писмено становище по всеки един от въпросите, повдигнати по време на изслушването, в срок от 10 дни след датата на изслушването.

IX. Писмени въпроси

32. Арбитражният съд има право във всеки момент на производството да отправя писмено въпроси към едната или към двете страни. Всички въпроси, отправени до една от страните, се изпращат като копие до другата страна.

33. Всяка страна предоставя на другата страна копие от своите отговори на въпросите, отправени от арбитражния съд. Другата страна има възможност да представи писмени бележки по отговорите на тази страна до пет дни след връчването на копието на тези отговори.

X. Поверителност

34. Всяка от страните и арбитражният съд третира като поверителна всяка информация, предоставена от другата страна на арбитражния съд и определена като такава от тази страна. Когато страна представи на арбитражния съд писмено становище, което съдържа поверителна

информация, в срок от 15 дни тази страна представя също така становище, което не съдържа поверителната информация и може да бъде оповестено публично.

35. Разпоредбите на настоящия процедурен правилник не възпрепятстват страните да огласяват публично своите собствени позиции, ако при позоваването на информация, предоставена от другата страна, не разкриват информация, определена от другата страна като поверителна.

36. Когато становището и доводите на една от страните съдържат поверителна информация, арбитражният съд провежда съответните части от заседанието при закрити врата. Страните са длъжни да опазват поверителния характер на заседанията на арбитражния съд, когато същите се провеждат при закрити врата.

XI. Контакти *ex parte*

37. Арбитражният съд няма право да провежда срещи или да осъществява контакти с една от страните в отсъствие на другата страна.

38. Никой арбитър няма право да обсъжда каквито и да било аспекти на предмета на процедурата с едната или с двете страни в отсъствието на другите арбитри.

XII. Изявления *Amicus curiae*

39. Освен ако страните не уговорят друго, до пет дни след датата на съставянето на арбитражния съд, същият може да приема непоискани писмени становища от физически лица, граждани на едната или другата страна, или от юридически лица, установени на територията на едната или другата страна, които са независими от правителствата на страните, при условие че тези становища:

- (a) постъпят в арбитражния съд до 10 дни след датата на сформирането на арбитражния съд;
- (b) са кратки и в никакъв случай по-дълги от 15 страници, включително приложенията, с двойна разредка между редовете;
- (c) са пряко свързани с фактически или юридически въпрос, разглеждан от арбитражния съд;
- (d) съдържат описание на лицето, което внася становището, включително националност на физическото лице и съответно седалище, предмет на дейност, правен статут, общи цели и източник на финансиране на юридическото лице;
- (e) посочват характера на интереса на лицето в производството пред арбитражния съд; и
- (f) са съставени на английски език.

40. Становищата се предават на страните, за да могат те да представят своите коментари. Страните могат да представят своите коментари на арбитражния съд в срок от 10 дни от подаването на становищата.

41. Арбитражният съд изброява в доклада си всички становища, които е получил съгласно правило 39. Арбитражният съд не е длъжен да разгледа в своя доклад доводите, приведени в

тези становища, но ако ги разгледа, е длъжен да вземе предвид и всички коментари, представени от страните съгласно правило 40.

XIII. Спешни случаи

42. В спешни случаи, посочени в част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.19 [Производства при спешни случаи] от настоящото споразумение, арбитражният съд, след като се консултира със страните, адаптира по целесъобразност сроковете, посочени в настоящия процедурен правилник. Арбитражният съд уведомява страните за тези изменения.

XIV. Писмен и устен превод

43. Езикът на производствата пред арбитражния съд е английският. Докладите и решенията на арбитражния съд се постановяват на английски език.

44. Всяка от страните поема собствените си разходи за превод на всички представени на арбитражния съд документи, които не са изготвени на английски език, както и всички разходи, свързани с устен превод по време на заседанията, необходим на нейните представители или съветници.

XV. Други процедури

48. Сроковете, предвидени в настоящия процедурен правилник, се адаптират в съответствие със специалните срокове, предвидени за приемането на доклад или решение от арбитражния съд в производството, предвидено в част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.22 (Разумен срок), член INST.23 (Контрол на изпълнението на решението), член INST.24 (Временни средства за правна защита) и член INST.25 (Контрол на всяка мярка, предприета за изпълнение след приемането на временни средства за правна защита) от настоящото споразумение.

ПРИЛОЖЕНИЕ INST: КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА АРБИТРИТЕ

I. Определения

1. За целите на настоящия кодекс за поведение се прилагат следните определения:
  - (a) „административен персонал“, по отношение на арбитър, означава лицата, които са под ръководството и контрола на съответния арбитър, с изключение на помощниците;
  - (b) „арбитър“ означава член на арбитражния съд.
  - (c) „помощник“ означава лице, което в рамките на мандата на определен арбитър извършва проучвания или оказва съдействие на този арбитър при изпълнение на неговите функции; и
  - (d) „кандидат“ означава лице, чието име фигурира в списъка на арбитражите, посочен в част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.27 [Списъци на арбитражите] от настоящото споразумение, или чието избиране за арбитър се разглежда съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 [Създаване на арбитражен съд] от настоящото споразумение.

II. Ръководни принципи

2. За да бъдат гарантирани почтеността и безпристрастността в рамките на механизма за уреждане на спорове, всеки кандидат и всеки арбитър е длъжен:
  - (a) да се запознае с настоящия кодекс за поведение;
  - (b) да бъде независим и безпристрастен;
  - (c) да не допуска преки или косвени конфликти на интереси;
  - (d) да не допуска нарушения на деонтологичните норми и да не създава впечатления за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност;
  - (e) да съблюдава строги норми на поведение и
  - (f) да не се влияе от личен интерес, от оказван външен натиск, от съображения от политически характер, от обществени недоволства, от лоялност по отношение на една от страните или от страх от критики.
3. Арбитърът няма право пряко или косвено да поема задължения или да приема облаги под каквато и да било форма, които по някакъв начин биха възпрепятствали или биха създали впечатление за възпрепятстване на надлежното изпълнение на неговите задължения.
4. Арбитърът няма право да използва своето положение в арбитражния съд, за да обслужва лични или частни интереси. Арбитърът се въздържа от действия, които могат да създадат впечатление, че други лица са в състояние да му окажат влияние.

5. Арбитърът не позволява поведението или преценката му да бъдат повлияни от настоящи или предишни връзки или отговорности от финансов, търговски, професионален, личен или обществен характер.

6. Арбитърът се въздържа от установяването на каквито и да било връзки или от придобиването на всякакви финансови облаги, които биха могли да повлияят на неговата безпристрастност или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност.

III. Задължения относно разгласяване

7. Преди да приеме своето назначение като арбитър съгласно част шеста, дял I [Уреждане на спорове], член INST.15 [Създаване на арбитражен съд] от настоящото споразумение, всеки кандидат, от когото е поискано да изпълнява функцията на арбитър, разгласява наличието на интереси, връзки или други обстоятелства, които биха могли да повлияят на неговата независимост или безпристрастност, или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност в производството. За тази цел кандидатът е длъжен да полага всички разумни усилия, за да се информира за съществуването на такива интереси, връзки и обстоятелства, включително финансови, професионални, трудови или семейни интереси.

8. Задължението за оповестяване по параграф 7 е постоянно и изисква от арбитъра да оповестява всички подобни интереси, връзки или обстоятелства, които могат да възникнат на един или друг етап от производството.

9. Възможно най-скоро след като кандидатът или арбитърът узнае обстоятелства, отнасящи се до реални или възможни нарушения на настоящия кодекс за поведение, той съобщава тези обстоятелства на Съвета за партньорство с цел последващото им разглеждане от страните.

IV. Задължения на арбитрите

10. След като приеме назначението си, арбитърът трябва да е на разположение да изпълнява задълженията си и да изпълнява тези задължения съвестно и своевременно по време на цялото производство по справедлив и прилежен начин.

11. Арбитърът разглежда единствено въпросите, които са повдигнати по време на производството и са необходими за вземането на решение, и не може да делегира това задължение на друго лице.

12. Арбитърът предприема всички подходящи мерки, за да гарантира, че неговите помощници и административният му персонал познават и изпълняват задълженията, поети от арбитрите по силата на части II, III, IV и VI от настоящия кодекс за поведение.

V. Задължения на бившите арбитри

13. Бившият арбитър се въздържа от действия, които могат да създадат впечатление за проявена пристрастност при изпълнение на задълженията му или за извлечена изгода от решението на арбитражния съд.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

14. Бившият арбитър изпълнява задълженията, посочени в част VI от настоящия кодекс за поведение.

VI. Поверителност

15. Арбитърът никога не разкрива информация за производството, която не е публична, или информация, придобита по време на производството, за което е назначен. Арбитърът не може при никакви обстоятелства да използва или разкрива тази информация, за да набави лична облага за себе си или за други лица, или за да увреди интересите на други лица.

16. Арбитърът не оповестява решение на арбитражния съд или части от него преди неговото публикуване в съответствие с част шеста, дял I [Уреждане на спорове] от настоящото споразумение.

17. Арбитърът никога не разкрива разискванията, провеждани в арбитражния съд, или становищата на други арбитри, и не прави изявления относно производството, за което е назначен, или относно предмета на спора в производството.

VII. Разноски

18. Арбитърът води документация и представя окончателен отчет за времето, отделено на производството, и за своите разходи, както и за времето и разходите на своите помощници и административен персонал.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОБЛАСТТА НА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ И ЗА ВЗАИМНАТА ПОМОЩ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЦИ И МИТА

ДЯЛ I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1: Цел

Целта на настоящия протокол е да се създаде уредба за административното сътрудничество между държавите членки и Обединеното кралство, така че техните органи да си оказват взаимна помощ за осигуряване на спазването на законодателството в областта на ДДС и за защита на приходите от ДДС, както и при събирането на вземания, свързани с данъци и мита.

Член 2: Обхват

1. С настоящия протокол се установяват правила и процедури за сътрудничество:
  - (a) за обмен на всякаква информация, която може да бъде от полза за правилното определяне на ДДС, за следене за правилното прилагане на ДДС и за борба с измамите с ДДС; и
  - (b) за събирането на:
    - i) вземания, свързани с **ДДС, мита и акцизи**], събирани от дадена държава или за нейна сметка. или от нейните териториални или административни подразделения, включително местните органи, или за сметка на Съюза;
    - ii) административните наказания, глоби, такси и допълнителни такси във връзка с вземанията по подточка i), наложени от административните органи, които са компетентни за събирането на съответните данъци или мита или за провеждането на административни разследвания във връзка с тях, или потвърдени от административните или съдебните органи по искане на посочените административни органи; и
    - iii) лихвите и разходите във връзка с вземанията по подточки i) и ii).
2. Настоящият протокол не засяга прилагането на правилата за административно сътрудничество и борба с измамите в областта на ДДС и помощта за събиране на вземания между държавите членки.
3. Настоящият протокол не засяга прилагането на разпоредбите за взаимната помощ по наказателноправни въпроси.

Член 3: Определения

За целите на настоящия протокол се прилагат следните определения:

- (a) „административно разследване“ са всички видове контролни действия, проверки и други действия, предприети от държавите при изпълнение на техните задължения с оглед осигуряването на правилното прилагане на законодателството в областта на ДДС;

- (b) „запитващ орган“ е централно звено за връзка или отдел за връзка на държава, който/което отправя искане по реда на дял III [Помощ при събирането на вземания];
- (c) „автоматичен обмен“ е системно предоставяне на предварително определена информация на друга държава без предварително искане;
- (d) „по електронен път“ е използването на електронно оборудване за обработка, включително цифрова компресия, и за съхраняване на данни, както и използването на проводници, радиопредаване, оптични технологии или други електромагнитни средства;
- (e) „мрежата CCN/CSI“ е общата платформа, която се основава на общата комуникационна мрежа (наричана по-нататък CCN) и общия системен интерфейс (наричан по-нататък CSI), разработени от Съюза с цел да се осигури предаването на всякакви данни по електронен път между компетентните органи в областта на данъчното облагане.
- (f) „централно звено за връзка“ е службата, определена съгласно член 4 [Организация], параграф 2, която носи основната отговорност за контактите за прилагането на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] или дял III [Помощ при събирането на вземания];
- (g) „компетентен орган“ е органът, определен съгласно член 4 [Организация], параграф 1;
- (h) „компетентно длъжностно лице“ е всяко длъжностно лице, определено съгласно член 4 [Организация], параграф 4, което може да осъществява пряк обмен на информация по реда на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност];
- (i) „мита“ означава митата, дължими за стоки, които влизат или напускат митническата територия на всяка от страните в съответствие с правилата, установени в митническото законодателство на съответните страни;
- (j) „акцизи“ означава тези мита и такси, които са определени като такива съгласно националното законодателство на държавата, в която се намира запитващият орган;
- (k) „отдел за връзка“ е всяка служба, различна от централното звено за връзка, определена съгласно член 4 [Организация], параграф 3, за да иска или да предоставя взаимна помощ по реда на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] или дял III [Помощ при събирането на вземания];
- (l) „лице“ означава всяко лице по смисъла на част втора, дял XVII [ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ], член ОТН.1, буква м) от настоящото споразумение¹⁵⁹.

---

159 От съображения за правна сигурност и по-специално за целите на настоящия протокол се уточнява, че терминът „лице“ включва всички сдружения на лица, които нямат статут на юридически лица, но чието право да извършват правни действия е признато по силата на действащото законодателство. Той включва също така всяко друго правно сдружение, независимо от неговото естество и форма и без значение дали има правосубектност, което извършва трансакции, подлежащи на облагане с ДДС, или има задължение за плащането на вземанията, посочени в член 2 [Обхват], параграф 1, буква б) от настоящия протокол.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (m) „запитан орган“ е централното звено за връзка, отделът за връзка или – по отношение на сътрудничеството по реда на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] – компетентното длъжностно лице, който/което получава искане от запитващ орган;
- (n) и) „запитващ орган“ е централно звено за връзка, отдел за връзка или компетентно длъжностно лице, който/което отправя искане за помощ по реда на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от името на компетентен орган;
- (o) „паралелни проверки“ са съгласувани проверки и/или ревизии на данъчните задължения на данъчно задължено лице или на две или повече свързани данъчно задължени лица, организирани от две или повече държави, които имат общи или допълващи се интереси;
- (p) „специализиран комитет“ означава Специализираният търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита;
- (q) „спонтанен обмен “ е несистемно предоставяне на информация на друга държава, по което и да е време и без предварително искане;
- (r) „държава“ означава държава членка или Обединеното кралство, в зависимост от контекста;
- (s) „трета страна“ е държава, която не е нито държава членка, нито Обединеното кралство;
- (t) „ДДС“ означава данък върху добавената стойност съгласно Директива 2006/112/ЕО на Съвета относно общата система на данъка върху добавената стойност за Съюза и означава данък добавена стойност съгласно **Закона за данъка върху добавената стойност от 1994 г.** за Обединеното кралство.

Член 4: Организация

- 1 Всяка държава определя един компетентен орган, който отговаря за прилагането на настоящия протокол.
2. Всяка държава определя:
  - (a) едно централно звено за връзка, което носи основната отговорност за прилагането на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от настоящия протокол; и
  - (b) едно централно звено за връзка, което носи основната отговорност за прилагането на дял III [Помощ при събирането на вземания] от настоящия протокол.
3. Всеки компетентен орган може да определи пряко или чрез делегиране:
  - (a) отдели за връзка, които да обменят пряко информация по реда на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от настоящия протокол;

- (b) отдели за връзка, които да искат или да предоставят взаимна помощ по реда на дял III [Помощ при събирането на вземания] от настоящия протокол във връзка със специфичната си териториална или оперативна компетентност.
4. Всеки компетентен орган може да определи пряко или чрез делегиране компетентни длъжностни лица, които могат пряко да обменят информация въз основа на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от настоящия протокол.
5. Всяко централно звено за връзка редовно обновява списъците с отделите за връзка и компетентните длъжностни лица и ги предоставя на другите централни звена за връзка.
6. Когато отдел за връзка или компетентно длъжностно лице изпрати или получи искане за помощ по реда на настоящия протокол, той/то уведомява за това своето централно звено за връзка.
7. Когато централно звено за връзка, отдел за връзка или компетентно длъжностно лице получи искане за взаимна помощ, налагаща действия извън неговата компетентност, той/то незабавно препраща искането на компетентното централно звено за връзка или компетентния отдел за връзка и уведомява за това запитвания орган. В този случай срокът по член 8 [Срок за предоставяне на информация] започва да тече от деня след препращането на искането за помощ до компетентното централно звено за връзка или компетентния отдел за връзка.
8. В срок от един месец от подписването на настоящото споразумение всяка страна уведомява **специализирания комитет** кой е компетентният ѝ орган за целите на настоящия протокол и впоследствие уведомява незабавно за всяка промяна по отношение на този орган. **специализираният комитет** поддържа списъка на компетентните органи актуален.

Член 5: Споразумение за нивото на услугите

По процедура, установена от специализирания комитет, се сключва споразумение за нивото на услугите, с което се осигурява техническото качество и количество на услугите за работата на системите за комуникация и обмен на информация.

Член 6: Поверителност

1. Всяка информация, получена от държава съгласно настоящия протокол, се третира като поверителна и се защитава по същия начин, както информацията, получена съгласно нейното национално законодателство.
2. Тази информация може да бъде разкрита на лица или органи (включително съдилища и административни или надзорни органи), които имат отношение към прилагането на законодателството в областта на ДДС и за целите на правилното определяне на ДДС, както и за целите на прилагането на принудителни мерки, включително мерки за събиране или обезпечителни мерки по отношение на вземанията, посочени в член 2 [Обхват], параграф 1, буква б).
3. Информацията, посочена в параграф 1, може да се използва и за определяне на други данъци и за определяне и изпълнение, включително мерки за събиране или обезпечителни мерки, по отношение на вземания, свързани със задължителни вноски за социално осигуряване. Ако обменяната информация съдържа данни за извършени нарушения на

данъчното законодателство или спомага за доказването им, тя може да се използва и за налагане на административни наказания или наказания за извършени престъпления. Само лицата или органите, посочени в параграф 2, могат да използват тази информация, и то само за посочените в предходните изречения от настоящия параграф цели. Те могат да разкриват информацията в публични съдебни производства или в съдебни решения.

4. Независимо от параграфи 1 и 2 държавата, предоставяща информацията, въз основа на мотивирано искане, разрешава използването ѝ за цели, различни от посочените в член 2 [Обхват], параграф 1, от държавата, получаваща информацията, ако съгласно законодателството на държавата, предоставяща информацията, тя може да се ползва за подобни цели. Запитаният орган приема или отхвърля искането в срок от един месец.

5. Доклади или отчети, декларации и всякакви други документи или заверени копия или извлечения от тях, които дадена държава е получила в рамките на помощта, предоставяна по настоящия протокол, може да бъдат използвани като доказателство в тази държава на същата основа, като сходните документи, предоставени от друг неин орган.

6. Информацията, предоставена от една държава на друга държава, може да бъде предадена от получаващата държава на друга държава, при условие че компетентният орган – източник на информацията, е дал предварително разрешение. Държавата – източник на информацията, може да се противопостави на това споделяне в срок от десет работни дни от датата, на която е получила съобщение за това от държавата, която желае да сподели информацията.

7. Държавите могат да предават на трети страни информация, получена съгласно настоящия протокол, при следните условия:

- (a) компетентният орган – източник на информацията, е дал съгласието си за предаването ѝ; и
- (b) предаването е позволено съгласно договореностите за помощ между предаващата информацията държава и конкретната трета страна.

8. Когато държава получи информация от трета страна, държавите могат да я обменят, доколкото това е позволено съгласно договореностите за помощ с конкретната трета страна.

9. Всяка държава незабавно уведомява останалите заинтересовани държави за всяко нарушение на изискванията за поверителност и за всякакви наказания и корективни действия, наложени впоследствие.

10. Лицата, надлежно оправомощени от органа по акредитиране на сигурността към Европейската комисия, могат да имат достъп до тази информация само доколкото това е необходимо за обезпечаването, поддръжката и развитието на електронните системи, поддържани от Комисията и използвани от държавите за целите на настоящия протокол.

ДЯЛ II: АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБА С ИЗМАМИТЕ С ДДС

Първа глава: Обмен на информация при поискване

Член 7: Обмен на информация и административни разследвания

1. По молба от страна на запитващия орган запитаният орган предоставя информацията, посочена в член 2 [Обхват], параграф 1, буква а), включително и тази, свързана със специфичен случай или случаи.
2. С цел предаване на информацията по параграф 1 запитаният орган организира провеждането на административно разследване с цел получаване на исканата информация.
3. Молбата по параграф 1 може да съдържа мотивирано искане за специфично административно разследване. Запитаният орган предприема административно разследване в консултация със запитващия орган, когато това е необходимо. Ако запитаният орган прецени, че не е необходимо административно разследване, той незабавно уведомява запитващия орган за причините.
4. Когато запитаният орган откаже да предприеме административно разследване на декларирани суми или суми, които е трябвало да бъдат декларирани от данъчно задължено лице, установено в държавата на запитания орган във връзка с доставки на стоки или услуги и внос на стоки, които са извършени от това данъчно задължено лице и които са облагаеми в държавата на запитващия орган, запитаният орган най-малко предоставя на запитващия орган датите и стойността на всички съответни доставки и внос, извършени от данъчно задълженото лице в държавата на запитващия орган през предходните две години, освен ако запитаният орган не разполага и не е длъжен да разполага с тази информация съгласно националното законодателство.
5. За получаване на исканата информация или при провеждане на исканото административно разследване запитаният орган или органът към когото той се обръща за съдействие, действа, както би действал за своя сметка или по искане на друг орган в неговата държава.
6. По молба на запитващия орган запитаният орган му предава необходимата информация, която получава или с която разполага, както и резултатите от административните разследвания във формата на доклади, отчети или други документи, или заверени копия или извадки от тях.
7. Оригинали на документи се предоставят само ако това не противоречи на действащите разпоредби в държавата на запитания орган.

Член 8: Срок за предоставяне на информация

1. Запитаният орган предоставя информацията по член 7 във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 90 дни след датата на получаване на искането. В случаите, когато обаче запитаният орган вече разполага с необходимата информация, срокът се намалява до не повече от 30 дни.
2. В определени специални категории случаи запитващият и запитаният орган могат да се споразумеят за прилагането на срокове, различни от предвидените в параграф 1.
3. Когато запитаният орган не е в състояние да отговори на искането в сроковете по параграфи 1 и 2, той незабавно уведомява писмено запитващия орган за причините за това и посочва срок, в който счита, че ще бъде в състояние да отговори.

Втора глава: Обмен на информация без предварително искане

Член 9: Видове обмен на информация

Обменът на информация без предварително искане е или спонтанен обмен – по реда на член 10, или автоматичен обмен – по реда на член 11.

Член 10: Спонтанен обмен на информация

Компетентният орган на дадена държава изпраща – без предварително искане – до компетентния орган на друга държава информацията по член 2 [Обхват], параграф 1, буква а), която не е била изпратена в рамките на автоматичния обмен по член 11 [Автоматичен обмен на информация] и за която е осведомен, в следните случаи:

- (а) когато се счита, че данъчното облагане се извършва в друга държава и информацията е необходима за ефективността на системата за контрол на тази държава;
- (б) когато държава има основания да счита, че законодателството в областта на ДДС е било нарушено или има вероятност да е било нарушено в другата държава;
- (в) когато съществува риск от загуба на приходи от данък в другата държава.

Член 11: Автоматичен обмен на информация

1. Категориите информация, които подлежат на автоматичен обмен, се определят от специализирания комитет по реда на член 39 [Специализиран търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита].

2. Дадена държава може да се въздържа от участие в автоматичния обмен на информация по отношение на една или повече от категориите информация по параграф 1, когато събирането на информация за този обмен би изисквало налагането на нови задължения на платците на ДДС или би наложило несъразмерна административна тежест на тази държава.

3. Всяка държава уведомява писмено специализирания комитет за решението си, което е взела по силата на предходния параграф.

Трета глава: Други форми на сътрудничество

Член 12: Административно уведомяване

1. По искане на запитващия орган и в съответствие с разпоредбите за уведомяване за подобни актове и решения в държавата на запитания орган, запитаният орган уведомява адресата за всички актове и решения, изпратени от запитващите органи и свързани с прилагането на законодателството в областта на ДДС в държавата на запитващия орган.

2. Молбите за уведомяване, в които се посочва предметът на акта или решението, които да бъдат съобщени, съдържат името, адреса и всяка друга необходима информация за идентифициране на адресата.

3. Запитаният орган съобщава незабавно на запитващия орган отговора си на искането за уведомяване, и по-специално му съобщава датата на уведомяване на адресата за решението или акта.

Член 13: Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания

1. По споразумение между запитващия и запитания орган и по определения от запитания орган ред, запитаният орган може да позволи на длъжностни лица, упълномощени от запитващия орган, да присъстват в службите на запитания орган или на всяко друго място, където тези органи изпълняват задълженията си, с цел обмен на информацията по член 2 [Обхват], параграф 1, буква а). Когато исканата информация се съдържа в документи, до които длъжностните лица на запитания орган имат достъп, на длъжностните лица на запитващия орган се предоставят копия на тези документи при поискване.

2. По споразумение между запитващия и запитания орган и по определения от запитания орган ред, запитаният орган може да позволи на длъжностни лица, упълномощени от запитващия орган, да присъстват по време на административните разследвания, провеждани на територията на държавата на запитания орган, с цел обмен на информацията по член 2 [Обхват], параграф 1, буква а). Тези административни разследвания се провеждат изключително от длъжностните лица на запитания орган. Длъжностните лица на запитващия орган не могат да упражняват правомощията по извършване на проверки, които притежават длъжностните лица на запитания орган. Те могат обаче да получат достъп до същите обекти и документи, както длъжностните лица на запитания орган, с посредничеството на длъжностните лица на запитания орган и единствено за целите на провеждането на административното разследване.

3. По споразумение между запитващите органи и запитания орган и в съответствие с реда и условията, определени от последния, длъжностни лица, упълномощени от запитващия орган, могат да участват в административните разследвания, провеждани на територията на запитаната държава с цел да събират и обменят информацията, посочена в член 2 [Обхват], параграф 1, буква а). В такъв случай административните разследвания се провеждат съвместно от длъжностните лица на запитващия и запитания орган и под ръководството на запитаната държава и при спазване на нейното законодателство. Длъжностните лица от запитващите органи имат достъп до същите помещения и документи, както длъжностните лица на запитания орган, и, в случай че законодателството на запитаната държава го позволява на нейните длъжностни лица, могат да разпитват данъчно задължени лица.

Когато законодателството на запитаната държава го позволява, длъжностните лица на запитващите държави упражняват същите права на проверка, както тези, с които се ползват длъжностните лица на запитаната държава.

Правомощията на длъжностните лица на запитващите органи да извършват проверки се упражняват единствено с цел провеждане на административното разследване.

По взаимно съгласие между запитващите органи и запитания орган и съгласно правилата, определени от запитания орган, участващите органи могат да изготвят общ доклад от проверката.

4. Длъжностните лица на запитващия орган, които се намират в друга държава в съответствие с параграфи 1, 2 и 3, трябва да могат по всяко време да представят упълномощаващ ги писмен документ, в който се посочват самоличността и длъжността им.

Член 14: Паралелни проверки

1. Държавите могат да се споразумеят да извършват паралелни проверки, когато считат тези проверки за по-ефективни от действията, извършвани само от една държава.
2. Всяка държава самостоятелно определя данъчно задължените лица, които възнамерява да предложи като обект на паралелни проверки. Компетентният орган на тази държава уведомява компетентния орган на другата заинтересована държава за случаите, предложени за паралелни проверки. Той посочва причините за направения избор, доколкото това е възможно, като предоставя информацията, довела до това решение. Той посочва и периода, през който следва да се извършат тези проверки.
3. Компетентният орган, който получи предложението за паралелни проверки, потвърждава съгласието си или представя мотивиран отказ пред насрещния орган, по принцип в срок от две седмици от получаване на предложението, но най-късно един месец след получаването му.
4. Всеки съответен компетентен орган определя свой представител, който да отговаря за надзора и координацията на проверките.

Четвърта глава: Общи разпоредби

Член 15: Условия за обмяна на информация

1. Запитаният орган предоставя на запитващия орган информацията по член 2 [Обхват], параграф 1, буква а) или извършва административно уведомяване по член 12 [Административно уведомяване] при следните условия:
  - (а) броят и естеството на подадените искания за информация или за административно уведомяване от страна на запитващия орган не налагат несъразмерна административна тежест за запитания орган; и
  - (б) запитващият орган е изчерпал обичайните източници на информация, които би могъл да използва при тези обстоятелства, за да получи исканата информация, или мерките, които разумно би могъл да предприеме, за да извърши исканото административно уведомяване, без да излага на риск постигането на желания краен резултат.
2. С настоящия протокол не се налага задължение за провеждане на разследвания и предоставяне на информация по конкретен случай, ако съгласно законодателството или административната практика на държавата, която би трябвало да предостави информацията, не ѝ е разрешено да провежда такива разследвания или да събира или използва тази информация за **собствени** цели.
3. Запитаният орган може да откаже да предостави информация, когато запитващият орган не е в състояние да предостави подобна информация по причини от правен характер. Запитаният орган уведомява специализирания комитет за основанията за отказа.
4. Отказ за предоставяне на информация се допуска, ако това би довело до разкриването на търговска, промишлена или служебна тайна, или на търговски процес, или ако разкриването ѝ би противоречало на обществения ред.

5. Параграфи 2, 3 и 4 следва в никакъв случай да не бъдат тълкувани като позволяващи на запитания орган да откаже да предостави информация само на основание, че информацията се държи от банка, друга финансова институция или лице, определено за или действащо в качеството си на представител или довереник, или че се отнася до дяловото участие в капитала на юридическо лице.

6. Запитаният орган уведомява запитващия орган за основанията за отказа в отговор на молбата за съдействие.

Член 16: Обратна информация

Когато компетентен орган предоставя информация по членове 7 [Обмен на информация и административни разследвания] или 10 [Спонтанен обмен на информация], той може да поиска от получаващия информацията компетентен орган да предостави обратна информация в тази връзка. Ако бъде отправено такова искане, получаващият информацията компетентен орган, без да нарушава разпоредбите за данъчната тайна и защитата на данните, приложими в неговата държава, във възможно най-кратък срок изпраща обратна информация, при условие че това не представлява несъразмерна административна тежест за него.

Член 17: Език

Исканията за помощ, включително исканията за уведомяване, и приложенията към тях документи се съставят на език, уговорен между запитания и запитващия орган.

Член 18: Статистически данни

1. До 30 юни всяка година страните по Споразумението предават по електронен път на специализирания комитет статистически данни за прилагането на настоящия дял.

2. Съдържанието и форматът на статистическите данни, които се съобщават съгласно параграф 1, се определят от специализирания комитет.

Член 19: Стандартни формуляри и средства за комуникация

1. Всяка информация, съобщена съгласно членове 7 [Обмен на информация и административни разследвания], 10 [Спонтанен обмен на информация], 11 [Автоматичен обмен на информация], 12 [Административно уведомяване] и 16 [Обратна информация], и статистическите данни съгласно член 18 [Статистически данни] се предоставят, като се използва стандартният формуляр, посочен в член 39 [Специализиран търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита], параграф 2, буква г), освен в случаите, посочени в член 6 [Поверителност], параграфи 7 и 8, или в конкретни случаи, когато съответните компетентни органи сметнат за по-подходящи други сигурни средства и са съгласни да използват тези средства.

2. Стандартните формуляри се предават по електронен път, доколкото е възможно.

3. Когато искането не е подадено изцяло чрез електронните системи, запитаният орган потвърждава по електронен път получаването на искането своевременно и при всички случаи в срок от пет работни дни от получаването.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

4. Когато даден орган е получил искане или информация, които не са предназначени за него, той изпраща съобщение на изпращача по електронен път своевременно и при всички случаи в срок от пет работни дни от получаването.

5. До приемането от Специализирания комитет на решенията, посочени в член 39 [Специализиран търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита], параграф 2, компетентните органи използват правилата, установени в приложението към настоящия протокол, включително стандартните формуляри.

ДЯЛ III: ПОМОЩ ПРИ СЪБИРАНЕТО НА ВЗЕМАНИЯ

Първа глава: Обмен на информация

Член 20: Искане за информация

1. По искане на запитващия орган запитаният орган предоставя всяка информация, за която се предполага, че е от значение за запитващия орган при събиране на неговите вземания по член 2 [Обхват], параграф 1, буква б). Искането за информация включва, когато са налични, имената и всички други данни, които са от значение за установяването на самоличността на засегнатите лица.

С цел предоставяне на тази информация запитаният орган урежда провеждането на всички административни разследвания, необходими за получаването ѝ.

2. Запитаният орган не е длъжен да предоставя информация:

- (a) която не би могъл да получи за събирането на подобни вземания от свое име;
- (b) която би довела до разкриване на търговска, промишлена или професионална тайна; или
- (c) чието разкриване може да накърни сигурността или е в противоречие с обществения ред на държавата на запитания орган.

3. Параграф 2 при никакви обстоятелства не може да се тълкува като разрешение запитаният орган да откаже да предостави информация само защото информацията се държи от банка, друга финансова институция или лице, определено за или действащо в качеството си на представител или довереник, или защото се отнася до дяловото участие в капитала на дадено юридическо лице.

4. Запитаният орган съобщава на запитващия орган основанията за отказа си в отговор на искането за информация.

Член 21: Обмен на информация без предварително искане

Когато възстановяването на данъци или такси се отнася до лице, установено или пребиващо в друга държава, държавата, от която трябва да се извърши възстановяването, може да уведоми държавата по установяване или пребиване за предстоящото възстановяване.

Член 22: Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания

1. По споразумение между запитващия орган и запитания орган и по определения от запитания орган ред, длъжностните лица, упълномощени от запитващия орган, с оглед насърчаване на взаимната помощ по настоящия дял, могат:

- (a) да присъстват в службите, където длъжностните лица от запитаната държава изпълняват своите задължения;
- (b) да присъстват по време на административните разследвания, провеждани на територията на запитаната държава; и
- (c) да подпомагат компетентните длъжностни лица от запитаната държава по време на съдебни производства в тази държава.

2. При условие че това е позволено съгласно приложимото законодателство в запитаната държава, в споразумението по параграф 1, буква б), може да се предвижда, че длъжностни лица от запитващия орган могат да разпитват физически лица и да разглеждат досиета.

3. Длъжностните лица, упълномощени от запитващия орган, които се възползват от възможността по параграфи 1 и 2, трябва да могат по всяко време да представят упълномощаващ ги писмен документ, в който се посочват самоличността и длъжността им.

Втора глава: Помощ при уведомяването относно документи

Член 23: Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията

1. По искане на запитващия орган запитаният орган уведомява адресата относно всички документи, включително съдебни, които са изпратени от държавата на запитващия орган и които се отнасят до вземане по член 2 [Обхват], параграф 1, буква б) или до неговото събиране.

Искането за уведомяване се придружава от стандартен формуляр, който съдържа най-малко следната информация:

- (a) име/фирма, адрес и други данни, които са от значение за идентифицирането на адресата;
- (b) целта на уведомяването и срока, в който следва да се извърши уведомяването;
- (c) описание на приложения документ, както и естеството и размера на съответното вземане; и
- (d) наименование, адрес и други данни за връзка относно:
  - i) службата, отговорна за приложения документ; и
  - ii) ако е различна, службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно документа, за който е било извършено уведомяване, или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

2. Запитващият орган подава искане за уведомяване по реда на настоящия член само когато не е възможно уведомяването да се извърши в съответствие с разпоредбите, уреждащи уведомяването относно съответния документ в неговата държава, или когато това уведомяване би довело до несъразмерни затруднения.

3. Запитаният орган своевременно информира запитващия орган за всяко действие, предприето във връзка с неговото искане за уведомяване, и по-специално за датата на уведомяване на адресата относно документа.

Член 24: Средства за уведомяване

1. Запитаният орган гарантира, че уведомяването в запитаната държава се извършва в съответствие с приложимите национални закони и подзаконови разпоредби и административни практики.

2. Параграф 1 не засяга другите форми на уведомяване, извършвани от компетентен орган на запитващата държава в съответствие с действащите в тази държава разпоредби.

Компетентен орган, установен в запитващата държава, може да уведоми лице на територията на друга държава относно всеки документ пряко чрез препоръчана поща или по електронен път.

Трета глава: Мерки за събиране на вземания или обезпечителни мерки

Член 25: Искания за събиране на вземания

1. По искане на запитващия орган запитаният орган събира вземания, които са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган.

2. Веднага щом получи информация от значение по въпроса, довел до отправяне на искането за събиране на вземане, запитващият орган я препраща незабавно на запитания орган.

Член 26: Условия за исканията за събиране на вземания

1. Запитващият орган не може да подаде искане за събиране на вземане, ако и докато вземането или инструментът за предприемане на мерки за неговото изпълнение в държавата на запитващия орган се оспорват в нея, с изключение на случаите, когато се прилага член 29 [Оспорвани вземания и мерки за изпълнение], параграф 4, третата алинея.

2. Преди запитващият орган да подаде искане за събиране на вземане, се прилагат подходящите процедури по събиране на вземания, предвидени в законодателството на държавата на запитващия орган, с изключение на следните случаи:

- (a) когато е очевидно, че в тази държава няма активи за събиране или че тези процедури няма да доведат до изплащане на значителна сума, а запитващият орган има конкретна информация, че съответното лице разполага с активи в държавата на запитания орган;
- (b) когато използването на такива процедури в държавата на запитващия орган би довело до несъразмерни затруднения.

Член 27: Инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган и други придружителни документи

1. Всяко искане за събиране на вземания се придружава от единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки отразява основното съдържание на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган и представлява единствено основание за предприемане на мерки за събиране и обезпечителни мерки в държавата на запитания орган. В тази държава не е необходим акт за признаване, допълване или заместване.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки съдържа най-малко следната информация:

- (a) информация от значение за идентифицирането на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки, описание на вземането, в т.ч. неговото естество, периода, за който се отнася вземането, всички дати от значение за изпълнителното производство, размера на вземането и различните му съставни части, като главница, натрупани лихви и др.;
- (b) име/фирма и други данни, които са от значение за идентифицирането на длъжника; и
- (c) наименование, адрес и други данни за връзка относно:
  - i) службата, отговорна за оценката на вземането: и
  - ii) ако е различна, службата, от която може да бъде получена допълнителна информация за вземането или за възможностите за оспорване на задължението за плащане.

2. Към искането за събиране на вземане може да се приложат и други свързани с вземането документи, издадени от държавата на запитващия орган.

Член 28: Изпълнение на искането за събиране на вземане

1. За целите на събирането на вземане в държавата на запитания орган всяко вземане, във връзка с което е подадено искане за събиране, се разглежда като вземане на тази държава, освен ако в настоящия протокол се предвижда друго. Запитаният орган използва правомощията и процедурите, предвидени по силата на законовите, подзаконовите или административните разпоредби в тази държава, приложими към неговите вземания, освен ако в настоящия протокол не е предвидено друго.

Държавата на запитания орган не е задължена да предостави на вземанията, чието събиране е поискано, привилегиите, които предоставя на сходни вземания, възникващи в тази държава, освен ако е договорено друго или в законодателството ѝ е предвидено друго.

Държавата на запитания орган събира вземането в своята валута.

2. Запитаният орган уведомява с дължимата грижа запитващия орган за всяко предприето действие по искането за събиране на вземане.

3. Считано от датата на получаване на искането за събиране на вземане, запитаният орган начислява лихва за забавено плащане в съответствие със законите, подзаконовите и административните разпоредби, които се прилагат спрямо собствените му вземания.
4. Запитаният орган може, в случай че приложимите закони, подзаконови или административни разпоредби позволяват това, да разреши на длъжника отсрочено или разсрочено плащане и може да начисли лихва в тази връзка. Впоследствие той уведомява запитващия орган за всяко такова решение.
5. Без да се засягат разпоредбите на член 35 [Разходи], параграф 1, запитаният орган прехвърля на запитващия орган събраните по вземането суми, както и лихвата по параграфи 3 и 4 от настоящия член.

Член 29: Оспорвани вземания и мерки за изпълнение

1. Споровете относно вземането, първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган или единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган и споровете относно валидността на уведомяване, извършено от запитващ орган, са подведомствени на компетентните органи на държавата на запитващия орган. Ако по време на процедурата по събиране на вземането това вземане, първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган или единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган се оспорват от заинтересована страна, запитаният орган уведомява тази страна, че тя трябва да отнесе спора до компетентния орган на държавата на запитващия орган в съответствие с действащото в нея законодателство.
2. Споровете във връзка с изпълнителни мерки, предприети в държавата на запитания орган, или във връзка с валидността на уведомяване, извършено от компетентен орган на запитаната държава, се отнасят до компетентния орган на тази държава в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби.
3. При отнасянето на спор, упоменат в параграф 1, запитващият орган уведомява запитания орган за това, като посочва елементите на вземането, които не са оспорени.
4. Веднага след получаване на сведенията по параграф 3, изпратени или от запитващия орган, или от заинтересованата страна, запитаният орган спира изпълнителното производство по отношение на оспорваната част от вземането в очакване на решение от страна на органа, който е компетентен по въпроса, освен ако запитващият орган поиска друго в съответствие с третата алинея от настоящия параграф.

По искане на запитващия орган или ако по друга причина това бъде сметено за необходимо от запитания орган, и без да се засягат разпоредбите на член 31 [Искане за обезпечителни мерки], запитаният орган може да предприеме обезпечителни мерки, с които да гарантира събирането на вземането, доколкото приложимите закони или подзаконови разпоредби позволяват подобно действие.

Запитващият орган има право в съответствие със законите и подзаконовите разпоредби и административните практики, действащи в неговата държава, да поиска от запитания орган събирането на оспорено вземане или на оспорената част от вземане, доколкото съответните закони и подзаконови разпоредби и административни практики, действащи в държавата на

запитания орган, позволяват подобно действие. Всяко такова искане трябва да бъде мотивирано. Ако резултатът от оспорването се окаже благоприятен за длъжника, запитващият орган отговаря за възстановяването на всички събрани суми, както и на евентуално дължимото обезщетение, в съответствие с действащото законодателство в държавата на запитания орган.

Ако държавите на запитващия орган и запитания орган са започнали процедура за постигане на взаимно съгласие и резултатът от тази процедура може да окаже влияние върху вземането, по отношение на което е подадено искане за помощ, изпълнението на мерките за събиране на вземането се спира или преустановява до приключването на тази процедура, освен ако случаят е спешен, тъй като е свързан с измама или несъстоятелност. Ако изпълнението на мерките за събиране на вземането е спряно или преустановено, се прилага втората алинея.

Член 30: Изменение или оттегляне на искането за помощ при събирането на вземане

1. Запитващият орган незабавно уведомява запитания орган за всяко последващо изменение на своето искане за събиране на вземане или за оттеглянето на своето искане, посочвайки мотивите за изменението или оттеглянето.

2. Ако искането е изменено в резултат на решение на компетентния орган по член 29 [Оспорвани вземания и мерки за изпълнение], параграф 1, запитващият орган изпраща това решение заедно с изменен единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган. Тогава запитаният орган предприема допълнителни мерки за събиране въз основа на изменения инструмент.

Прилагането на мерките за събиране или обезпечителните мерки, които вече са предприети въз основа на първоначално издадения единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган, може да продължи въз основа на изменения инструмент, освен ако искането е изменено в резултат на недействителност на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган или първоначално издадения единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган.

По отношение на изменения инструмент се прилагат член 27 [Инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган и други придружителни документи] и член 29 [Оспорвани вземания и мерки за изпълнение].

Член 31: Искане за обезпечителни мерки

1. По искане на запитващия орган запитаният орган предприема обезпечителни мерки, ако това е позволено съгласно националното му законодателство и в съответствие с националните му административни практики, за да осигури събирането, когато вземане или инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган се оспорва към момента на подаване на искането или когато вземането все още не е предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган, доколкото съгласно националното законодателство и административните практики на държавата на запитващия орган в подобна ситуация също са позволени обезпечителни мерки.

Документът, позволяващ налагане на обезпечителни мерки в държавата на запитващия орган и отнасящ се до вземането, за чието събиране е подадено искане за взаимна помощ, ако има такъв, се прилага към искането за обезпечителни мерки в държавата на запитания орган.

В държавата на запитания орган не е необходим акт за признаване, допълване или заместване във връзка с този документ.

2. Към искането за обезпечителни мерки може да се приложат и други документи, свързани с вземането.

Член 32: Разпоредби относно искането за обезпечителни мерки

За да влязат в действие разпоредбите член 31 [Искане за обезпечителни мерки], следните разпоредби се прилагат с необходимите изменения: член 25 [Искания за събиране на вземания], параграф 2, член 28 [Изпълнение на искането за събиране на вземане], параграфи 1 и 2, член 29 [Оспорвани вземания и мерки за изпълнение] и 30 [Изменение или оттегляне на искането за помощ при събирането на вземане].

Член 33: Ограничения на задълженията на запитания орган

1. Запитаният орган не е длъжен да предостави помощта по членове 25 [Искания за събиране на вземания]—31 [Искане за обезпечителни мерки], ако поради положението на длъжника събирането на вземането би създадо значителни икономически или социални затруднения в държавата на запитания орган, доколкото действащите закони и подзаконови разпоредби и административни практики в тази държава позволяват подобно изключение по отношение на националните вземания.

2. Запитаният орган не е длъжен да предостави помощта, предвидена в членове членове 25 [Искания за събиране на вземания]—31 [Искане за обезпечителни мерки], когато разходите или административната тежест за запитаната държава биха били явно непропорционални на паричната полза, която ще извлече запитващата държава.

3. Запитаният орган не е длъжен да предостави помощта по член 20 [Искане за информация] и в членове 22 [Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания] — 31 [Искане за обезпечителни мерки], ако първоначалното искане за помощ по член 20 [Искане за информация], 22 [Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания], 23 [Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията], 25 [Искане за събиране на вземания] или 31 [Искане за обезпечителни мерки] се отнася до вземания, по отношение на които е изтекла 5-годишна давност, считано от датата, на която вземането е станало изискуемо в държавата на запитващия орган, до датата на първоначалното искане за помощ.

Независимо от това в случаите, когато вземането или първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитващия орган се оспорва, се счита, че 5-годишният давностен срок започва да тече от момента, в който в държавата на запитващия орган се установи, че вземането или инструментът за предприемане на мерки за изпълнение вече не може да се оспорва.

Освен това, когато държавата на запитващия орган е одобрила отсрочване или разсрочване на плащането, се счита, че 5-годишният давностен срок започва да тече от момента на изтичане на пълния удължен срок за плащане.

В тези случаи обаче запитаният орган не е длъжен да предостави помощ във връзка с вземания, по отношение на които е изтекла 10-годишна давност, считано от датата, на която вземането е станало изискуемо в държавата на запитващия орган.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

4. Държавата не е длъжна да предостави помощ, ако общата сума, за която е подадено искане за помощ, е по-малка от 5000 GBP.
5. Запитаният орган съобщава на запитващия орган основанията за отказа си в отговор на искането за помощ.

Член 34: Въпроси, свързани с погасителната давност

1. По въпросите, свързани с погасителната давност, се прилага само действащото законодателство в държавата на запитващия орган.
2. По отношение на спирането, прекъсването или удължаването на давностните срокове се смята, че всяко действие, което е предприето от запитания орган или от негово име за събирането на вземания по искане за помощ и в резултат на което се спира, прекъсва или удължава давностният срок в съответствие с действащото законодателство в държавата на запитания орган, има същите последици в държавата на запитващия орган, при условие че съответните последици са предвидени в законодателството на държавата на запитващия орган.

Ако спирането, прекъсването или удължаването на давностния срок не е възможно по силата на действащото законодателство в държавата на запитания орган, всяко действие, което е предприето от запитания орган или от негово име за събирането на вземане по искане за помощ и което, ако бе предприето от запитващия орган или от негово име в неговата държава, би довело до спиране, прекъсване или удължаване на давностния срок в съответствие с действащото законодателство в тази държава, се смята за предприето в последната посочена държава, що се отнася до тази последица.

Първата и втората алинея не засягат правото на държавата на запитващия орган да предприема мерки, чиято последица е спиране, прекъсване или удължаване на давностния срок в съответствие с действащото законодателство в тази държава.

3. Запитващият орган и запитаният орган се уведомяват взаимно за всяко действие, което прекъсва, спира или удължава давностния срок на вземането, по отношение на което е подадено искане за събиране или обезпечителни мерки, или което действие може да има такава последица.

Член 35: Разходи

1. Освен сумите по член 28 [Изпълнение на искането за събиране на вземане], параграф 5 запитаният орган трябва да се стреми да събере от съответното лице и да приспадне и направените от него разходи, свързани със събирането, в съответствие със законите и подзаконовите разпоредби в своята държава. Държавите се отказват от всякакви взаимни претенции за възстановяване на разходи, произтичащи от оказването на взаимна помощ в съответствие с настоящия протокол.
2. Все пак в случаите, когато събирането създава особени затруднения, свързано е с разходи в особено големи размери или с борбата с организираната престъпност, запитващият орган и запитаният орган имат право да договорят специални условия и ред за възстановяване на разходите за съответните случаи.

3. Независимо от разпоредбите на параграф 2 държавата на запитващия орган отговаря пред държавата на запитания орган за всички разходи и загуби, възникнали в резултат от действия, които са се оказали неоснователни поради несъществуване на вземането или недействителност на инструмента за предприемане на изпълнителни мерки и/или обезпечителни мерки, издадени от запитващия орган.

Четвърта глава: Общи разпоредби за всички видове искания за помощ при събирането на вземания

Член 36: Използване на езици

1. Всички искания за помощ, стандартни формуляри за уведомяване и единни инструменти за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган се изпращат на официалния език или на един от официалните езици на тази държава или се придружават от превод на такъв език. Фактът, че някои части от тях са написани на език, различен от официалния език или един от официалните езици на посочената държава, не засяга тяхната действителност или действителността на процедурата, при условие че използването на съответния друг език е договорено между съответните държави.

2. Документите, за които се иска уведомяване по член 23 [Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията], може да бъдат изпратени на запитания орган на официален език на държавата на запитващия орган.

3. Ако към дадено искане са приложени документи, различни от посочените в параграфи 1 и 2, запитаният орган може при необходимост да изиска от запитващия орган превод на тези документи на официалния език или един от официалните езици на държавата на запитания орган или на всеки друг език, договорен между съответните държави.

Член 37: Статистически данни

1. До 30 юни всяка година страните по Споразумението предават по електронен път на специализирания комитет статистическите данни за прилагането на настоящия дял.

2. Съдържанието и форматът на статистическите данни, които се съобщават съгласно параграф 1, се определят от специализирания комитет.

Член 38: Стандартни формуляри и средства за комуникация

1. Исканията за информация по член 20 [Искане за информация], параграф 1, исканията за уведомяване по член 23 [Искане за уведомяване относно някои документи, свързани с вземанията], параграф 1, исканията за събиране на вземания по член 25 [Искане за събиране на вземания], параграф 1 или исканията за обезпечителни мерки по член 31 [Искане за обезпечителни мерки], параграф 1, както и статистическите данни, предавани по член 37 [Статистически данни], се изпращат по електронен път, като се използва стандартен формуляр, освен ако това е неприложимо по технически причини. Доколкото е възможно, формулярите се използват и при всяко последващо предаване на информация във връзка с искането.

Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган, документът за налагане на обезпечителни мерки в държавата на запитващия орган и другите документи по членове 27 [Инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата на запитания орган и други придружителни документи] и 31 [Искане за

обезпечителни мерки] също се изпращат по електронен път, освен ако това е неприложимо по технически причини.

Ако това е целесъобразно, към стандартните формуляри може да бъдат приложени доклади или отчети, декларации и всякакви други документи или заверени копия или извлечения от тях, които също се изпращат по електронен път, освен ако това е неприложимо по технически причини.

Стандартните формуляри и комуникацията по електронен път може да се използват и при обмена на информация по член 21 [Обмен на информация без предварително искане].

2. Параграф 1 не се прилага за информацията и документацията, които са получени чрез присъствие на длъжностни лица в административните служби в друга държава или чрез участие в административните разследвания в друга държава в съответствие с член 22 [Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания].

3. Ако комуникацията не е осъществена по електронен път или не са използвани стандартните формуляри, това не засяга действителността на получената информация или на мерките, предприети за изпълнение на искането за помощ.

4. Електронната комуникационна мрежа и стандартните формуляри, приети за изпълнението на настоящия протокол, може да се използват и за помощта при събирането на вземания, различни от вземанията по член 2 [Обхват], параграф 1, буква б), ако тази помощ при събирането е възможна по силата на други двустранни или многостранни правно обвързващи актове за административното сътрудничество между държавите.

5. До приемането от Специализирания комитет на решенията, посочени в член 39 [Специализиран търговски комитет по административното сътрудничество във връзка с облагането с ДДС и с възстановяването на данъци и мита], параграф 2, компетентните органи използват правилата, установени в приложението към настоящия протокол, включително стандартните формуляри.

6. Държавата на запитания орган използва своята официална валута за преводите на събраните суми на държавата на запитващия орган, освен ако между съответните държави е договорено друго.

ДЯЛ IV: ПРИВЕЖДАНЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЛАГАНЕ

Член 39: Търговски специализиран комитет по въпросите на административното сътрудничество в областта на ДДС и събирането на данъци и мита

1. Специализираният комитет:

(а) провежда редовни консултации; и

(б) прави преглед на действието и ефективността на настоящия протокол най-малко веднъж на всеки 5 години.

2. Специализираният комитет приема решения или препоръки:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- (a) за определяне на честотата, практическите ред и условия и точните категории информация, която подлежи на автоматичен обмен по член 11 [Автоматичен обмен на информация];
- (b) за проверка на резултата от автоматичния обмен за всяка категория информация по параграф 2, буква а), за да се гарантира, че този вид обмен се осъществява само когато той е най-ефикасното средство за обменяне на информацията;
- (c) за определяне на нови категории информация за обмен по член 11 [Автоматичен обмен на информация], ако автоматичният обмен е най-ефикасното средство за сътрудничество;
- (d) за определяне на стандартните формуляри за съобщенията съгласно член 19 [Стандартни формуляри и средства за комуникация], параграф 1 и член 38 [Стандартни формуляри и средства за комуникация], параграф 1;
- (e) за извършване на преглед на наличността, събирането и обработката на статистическите данни, посочени в членове 18 [Статистически данни] и 37 [Статистически данни], за да се гарантира, че задълженията, предвидени в тези членове, не водят до несъразмерна административна тежест за страните;
- (f) за определяне какво трябва да се предава чрез мрежата CCN/CSI или други средства;
- (g) за определяне на размера и условията по отношение на финансовата вноска, която Обединеното кралство трябва да направи в общия бюджет на Съюза във връзка с разходите, възникващи поради участието на страната в европейските информационни системи, като се вземат предвид решенията по букви г) и е);
- (h) за определяне на разпоредби за изпълнение, отнасящи се до практическите ред и условия за организацията на връзките между централните звена за връзка и отделите за връзка по член 4 [Организация], параграфи 2 и 3;
- (i) за определяне на практическите ред и условия за централните звена за връзка за изпълнението на член 4 [Организация], параграф 5;
- (j) за определяне на разпоредби за изпълнение на дял III [Помощ при събирането на вземания], включително правила за конвертиране на сумите, подлежащи на събиране, и преводите на събраните суми; и
- (k) за определяне на процедурата за сключване на споразумението за нивото на обслужване, посочено в член 5 [Споразумение за нивото на услугите], и за сключване на това споразумение за нивото на обслужване.

ДЯЛ V: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 40: Изпълнение на текущи искания

1. Когато исканията за информация и за административни разследвания, изпратени в съответствие с Регламент (ЕС) № 904/2010 във връзка със трансакциите, обхванати от член 99, параграф 1 от Споразумението за оттегляне, остават неприключени в срок от четири години

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

след края на преходния период, запитаната държава гарантира, че тези искания се изпълняват в съответствие с правилата на настоящия протокол.

2. Когато исканията за помощ, свързани с данъци и мита, попадащи в обхвата на член 2 от настоящия протокол, изпратени в съответствие с Директива 2010/24/ЕС във връзка с вземанията, посочени в член 100, параграф 1 от Споразумението за оттегляне, не са приключени в срок от пет години след края на преходния период, запитаната държава гарантира, че тези искания за помощ се изпълняват в съответствие с правилата на настоящия протокол. Стандартният единен формуляр за уведомяване или инструментът за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава, установен в съответствие със законодателството, посочено в настоящия параграф, запазва валидността си за целите на това изпълнение. След изтичането на този петгодишен срок може да бъде създаден преработен единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава по отношение на вземания, за които е поискана помощ преди този момент. Подобни преработени единни инструменти се позовават на правното основание, използвано за първоначалното искане за помощ.

Член 41: Връзки с други споразумения или договорености

Настоящият протокол има предимство пред разпоредбите на всички двустранни или многостранни споразумения или договорености за административно сътрудничество в областта на ДДС или за помощ при събиране на вземания, попадащи в обхвата на настоящия протокол, които са сключени между държавите членки, и Обединеното кралство, доколкото техните разпоредби са несъвместими с тези на настоящия протокол.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И БОРБАТА С ИЗМАМИТЕ В ОБЛАСТТА НА ДАНЪКА ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ И ЗА ВЗАИМОПОМОЩТА ПРИ СЪБИРАНЕТО НА ВЗЕМАНИЯ, СВЪРЗАНИ С ДАНЪЦИ И МИТА

До приемането от специализирания комитет на решенията, посочени в член 39 [Търговски специализиран комитет по въпросите на административното сътрудничество в областта на ДДС и събирането на данъци и мита], параграф 2 от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с данъци и мита („Протокола“), се прилагат следните правила и стандартни формуляри.

Раздел 1: Организация на контактите

1.1. До следващо разпореждане централните звена за връзка, които носят основната отговорност за прилагането на дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от Протокола са:

- (a) в случая на Обединеното кралство: Her Majesty's Revenue and Customs (Агенция „Приходи и митници“ на Нейно Величество), UK VAT Central Liaison Office (Централното бюро за връзка по ДДС на Обединеното кралство);
- (b) за държавите членки: централните звена за връзка, определени за административно сътрудничество между държавите членки в областта на ДДС.

1.2. До второ нареждане централните звена за връзка, които носят основната отговорност за прилагането на дял III [Помощ при събирането на вземания] от настоящия протокол, са:

- (a) в случая на Обединеното кралство: Her Majesty's Revenue and Customs (Агенция „Приходи и митници“ на Нейно Величество) Debt Management (Управление на дълговете);
- (b) за държавите членки: централните звена за връзка, определени за помощ при събирането на вземания между държавите членки.

Раздел 2: Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност

2.1. Комуникация

Предаването на информация съгласно дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от настоящия Протокол се извършва, доколкото е възможно, по електронен път и чрез Общата комуникационна мрежа (CCN) между съответните пощенски кутии на държавите за обмен на информация относно административното сътрудничество или пощенските кутии за борба с измамите в областта на ДДС.

2.2. Стандартен формуляр

За обмена на информация съгласно дял II [Административно сътрудничество и борба с измамите в областта на данъка върху добавената стойност] от настоящия Протокол държавите използват следния образец:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Стандартен формуляр за искания за информация, за спонтанен обмен на информация и за обратна връзка между държавите — членки на ЕС, и Обединеното кралство съгласно Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на ДДС

Референтни данни за обмена на информация:

А) ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ	
A1	
Запитваща държава:	Запитана държава:
Запитващ орган:	Запитан орган:
A2	
Длъжностно лице, което се занимава с искането/обмена в запитващия орган:	Длъжностно лице, което се занимава с искането/обмена в запитания орган:
Име:	Име:
Електронна поща:	Електронна поща:
Телефон:	Телефон:
Език:	Език:
A3	
Национален референтен номер на запитващия орган:	Национален референтен номер на запитания орган:
Поле, запазено за запитващия орган:	Поле, запазено за запитания орган:
A4	
Дата на предаване на искането/обмена:	Дата на предаване на отговора:
A5	
Брой на приложенията към искането/обмена:	Брой на приложенията към отговора:
A6	A7
☐ Искане/обмен от общ характер	☐ Аз, в качеството си на запитан орган, няма да съм в състояние да отговоря в следния срок:
☐ Искане на информация	☐ 3 месеца
☐ Спонтанен обмен на информация	☐ 1 месец за информация, с която вече разполагам
☐ Поискана е обратна информация относно спонтанен обмен на информация	Причина за забавянето:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

☐ Искане/обмен във връзка с борбата с измамите		
☐ Искане на информация		
☐ Измама с липсващ търговец — Проверка на регистрацията/Стопанска дейност		
☐ Спонтанно предоставяне на информация		
☐ Поискана е обратна информация относно спонтанна информация		
		☐ Очакван срок за отговор:
		☐ Запитаният орган на държавата разрешава предаването на информацията на друга държава (член 6, параграф 6 от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с данъци и мита)
		☐ Поискана е обратна информация относно отговора
Съгласно член 6, параграф 4 от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита, държавата, предоставяща информацията, разрешава, въз основа на мотивирано искане, използването на получената информация за цели, различни от целите, посочени в член 2, параграф 1 от Протокола.		
Б) ИСКАНЕ ЗА ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ		
Запитващ орган	Запитан орган	Запитан орган¹⁶⁰
Б1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер)	Б1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер)	
	☐ Моля, попълнете	☐ Потвърждавам ☐ Не потвърждавам
	☐ Моля, потвърдете	
Номер за целите на ДДС:	Номер за целите на ДДС:	Номер за целите на ДДС:
☐ Няма наличен номер за целите на ДДС	☐ Няма наличен номер за целите на ДДС	☐ Няма наличен номер за целите на ДДС

160 В третата колона запитаният орган вписва информацията, поискана от запитващия орган (когато във втората колона е поставена отметка в клетка „Моля, попълнете“), или потвърждава верността на информацията, предоставена от запитващия орган (когато във втората колона е поставена отметка в клетка „Моля, потвърдете“ и е предоставена информация).

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Данъчен идентификационен номер	Данъчен идентификационен номер	Данъчен идентификационен номер
Б2 Име/фирма	<p>Б2 Име/фирма</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐</p> <p>☐ Не потвърждавам</p> <p>Име:</p>
Б3 Търговско наименование	<p>Б3 Търговско наименование</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐</p> <p>☐ Не потвърждавам</p> <p>Търговско наименование:</p>
Б4 Адрес	<p>Б4 Адрес</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐</p> <p>☐ Не потвърждавам</p> <p>Адрес:</p>
Б5 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД):	<p>Б5 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД):</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐</p> <p>☐ Не потвърждавам</p>
а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер
б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

		номер
в) Учредяване	в) Учредяване	в) Учредяване
Б6 Дата на започване на дейността	<p>Б6 Дата на започване на дейността</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p> <p>Дата на започване на дейността</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐ Не потвърждавам</p> <p>Дата на започване на дейността</p>
Б7 Дата на прекратяване на дейността	<p>Б7 Дата на прекратяване на дейността</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p> <p>Дата на прекратяване на дейността</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐ Не потвърждавам</p> <p>Дата на прекратяване на дейността</p>
Б8 Имена на управителите/директорите	<p>Б8 Имена на управителите/директорите</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐ Не потвърждавам</p>
Б9 Имена на собствениците, съдружниците, партньорите, представителите, заинтересованите лица или лицата, имащи други права в предприятието	<p>Б9 Имена на собствениците, съдружниците, партньорите, представителите, заинтересованите лица или лицата, имащи други права в предприятието</p> <p>☐ Моля, попълнете</p> <p>☐ Моля, потвърдете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐ Не потвърждавам</p>
Б10 Естество на дейността	<p>Б10 Естество на дейността</p> <p>☐ Моля, попълнете</p>	<p>☐ Потвърждавам ☐</p>

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	О Моля, потвърдете	Не потвърждавам
а) Правна форма на предприятието	а) Правна форма на предприятието	а) <i>Правна форма на предприятието</i>
б) Действителна основна дейност ¹⁶¹	б) Действителна основна дейност	б) <i>Действителна основна дейност</i>
Б11 Естество на сделката	Естество на сделката Б11 Стоки/услуги, предмет на сделката О Моля, попълнете О Моля, потвърдете	<i>Естество на сделката</i> <i>Б11 Стоки/услуги, предмет на сделката</i> О <i>Потвърждавам</i> О <i>Не потвърждавам</i>
Период и стойност, за които се отнася искането/обменът		
Б12 Доставка на стоки от една държава до друга държава		
от	Период	Период
до	Сума	Сума
Източници: ☐ Система за обмен на информация за ДДС (VIES) ☐ Други		
Б13 Доставка на услуги от една държава до друга държава		
от	Период	Период
до	Сума	Сума
Източници: ☐ VIES ☐ Други		

161 „Действителна основна дейност“ означава реалната главна дейност, която извършва предприятието (за разлика от друга евентуално декларирана дейност).

В) ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Регистрация

B1 Данъчно задълженото лице в запитаната държава () / данъчно задълженото лице в запитващата държава () понастоящем не е регистрирано за целите на ДДС.

Според VIES или други източници доставките са извършени след датата на прекратяване на дейността. Моля, обяснете.

B2 Данъчно задълженото лице в запитаната държава () / данъчно задълженото лице в запитващата държава () не е регистрирано за целите на ДДС.

Според VIES или други източници доставките са извършени преди датата на регистрация. Моля, обяснете.

Сделки със стоки/услуги

Стоки

B3 Според VIES или други източници данъчно задълженото лице в запитаната държава е извършило доставка на стоки, но данъчно задълженото лице в запитващата държава:

- не е декларирало придобиването на стоките;
- отрича получаването на стоките;
- е декларирало, че ги е получило на различна стойност, и декларираната стойност е:
Моля, разследвайте и обяснете.

Прилагам копия от документите, с които разполагам.

B4 Придобиванията, декларирани от данъчно задълженото лице в запитващата държава, не съответстват на информацията от VIES или други източници. Моля, разследвайте и обяснете.

B5 Моля, посочете адресите, на които са доставени стоките.

Адреси:

B6 Данъчно задълженото лице в запитващата държава твърди, че е извършило доставка до лице в запитаната държава. Моля, потвърдете дали стоките са получени и дали са:

осчетоводени на стойност:

 Да Не

декларирани/платени от данъчно задължено лице в запитаната държава

 Да Не

Име/фирма и/или идентификационен номер за целите на ДДС на данъчно задълженото лице в запитаната държава.

Предидшно/следващо движение на стоките
☐ B7 От кого са купени стоките? Моля, посочете в клетка B40 имената/фирмите, търговските наименования и номерата за целите на ДДС.
☐ B8 На кого са продадени стоките? Моля, посочете в клетка B40 имената/фирмите, търговските наименования и номерата за целите на ДДС.
Услуги
☐ B9 Според VIES или други източници данъчно задълженото лице в запитаната държава е извършило доставка на услуги, подлежащи на облагане в запитващата държава, но данъчно задълженото лице в запитващата държава: ☐ не е декларирало услугата; ☐ отрича да е получило услугата; ☐ е декларирало, че е получило услугата на различна стойност, и декларираната стойност е: Моля, разследвайте и обяснете.
☐ Прилагам копия от документите, с които разполагам.
☐ B10 Покупката, декларирани от данъчно задълженото лице в запитващата държава, не съответстват на информацията от VIES или други източници. Моля, разследвайте и обяснете.
☐ B11 Моля, посочете адресите, на които са предоставени услугите.
Адреси:
☐ B12 Данъчно задълженото лице в запитващата държава твърди, че е извършило доставка до лице в запитаната държава. Моля, потвърдете дали услугите са предоставени и дали са: ☐ осчетоводени на стойност: ☐ Да ☐ Не ☐ декларирани/платени от данъчно задължено лице в запитаната държава: ☐ Да ☐ Не Име/фирма и/или идентификационен номер за целите на ДДС на данъчно задълженото лице в запитаната държава.
Превоз на стоки
☐ B13 Моля, посочете името/фирмата и/или идентификационния номер за целите на ДДС, както и адреса на превозвача.
Име/фирма и/или идентификационен номер за целите на ДДС, адрес:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

☐ B14 Кой е поръчал и платил превоза на стоките?
<i>Име/фирма и/или идентификационен номер за целите на ДДС, адрес:</i>
☐ B15 Кой е собственик на използваното транспортно средство?
<i>Име/фирма и/или идентификационен номер за целите на ДДС, адрес:</i>
Фактури
☐ B16 Моля, посочете фактурираната сума, датата и валутата.
Плащане
☐ B17 Моля, посочете изплатената сума, датата и валутата.
☐ B18 Моля, посочете името на титуляря на банковата сметка и номера на сметката, от която и/или към която е извършено плащането.
<i>От:</i> <i>Име на титуляря на сметката:</i> <i>IBAN или номер на сметката:</i> <i>Банка:</i> <i>До:</i> <i>Име на титуляря на сметката:</i> <i>IBAN или номер на сметката:</i> <i>Банка:</i>
☐ B19 Ако плащането е извършено в брой, моля, предоставете следните сведения: ☐ Кой е предал парите, на кого, кога и къде? ☐ Какъв до
☐ B20 Има ли доказателство за плащания, извършени от трета страна? Ако отговорът е „да“, моля, предоставете

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

допълнителна информация в клетка В40 Да Не

Правене на поръчка

В21 Моля, предоставете всички налични сведения за лицето, което е направило поръчката, как е направена поръчката и как е установен контактът

между доставчика и клиента.

Стоки, обхванати от специални режими/особени процедури

Моля, поставете отметка в съответната клетка и напишете въпроса си в клетка В40.

В22 Триъгълни сделки.

В23 Режим на облагане на маржа на печалбата.

В24 Дистанционни продажби на стоки

обхванати от режима в Съюза

обхванати от режима при внос

В25 Нови транспортни средства, продадени на данъчно незадължени лица.

В26 Освобождаване съгласно митнически режим 42XX / 63XX.

В27 Газ и електроенергия.

В28 Режим на складиране на стоки до поискване от клиента

В29 Други:

Услуги, обхванати от специални разпоредби

Моля, поставете отметка в съответната клетка и напишете въпроса си в клетка В40.

В30 Доставка на услуги от посредници.

В31 Доставка на услуги, свързани с недвижими имоти.

В32 Доставка на услуги за превоз на пътници.

В33 Доставка на услуги за превоз на стоки.

В34 Доставка на културни, художествени, спортни, научни, образователни, развлекателни и други подобни услуги, спомагателни услуги при транспорт, оценки на и работа върху движими вещи.

В35 Доставка на ресторантьорски и кетъринг услуги, различни от посочените в клетка В37.

В36 Доставка на услуги за наем на превозни средства.

В37 Доставка на ресторантьорски и кетъринг услуги за потребление на борда на плавателни и въздухоплавателни

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

<p>средства и влакове.</p> <p>☐ В38 Доставка на услуги</p> <p>☐ обхванати от режима извън Съюза</p> <p>☐ обхванати от режима в Съюза</p> <p>☐ В39 Услуги, за които се прилагат правилата за фактическото ползване и потребление.</p> <p>В40 Общи сведения и допълнителни въпроси</p>		
<p>В41 Клетка за отговор със свободен текст</p>		
<p>Г) ИСКАНЕ ЗА ДОКУМЕНТИ</p>		
<p>Моля, предоставете копия от следните документи (където е приложимо, вж. стойността и периода в части Б12 и Б13).</p>		
<p>☐ Г1 Фактури</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г2 Договори</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Д3 Поръчки</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г4 Доказателства за плащания</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г5 Транспортна документация</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г6 Главна книга на кредиторите на данъчно задълженото лице в запитващата държава</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г7 Главна книга на длъжниците на данъчно задълженото лице в запитващата държава</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г8 Регистри за складирането на стоки до поискване от клиента</p> <p>От _____ До _____</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>
<p>☐ Г9 Данни от регистри за обслужването на едно гише/за обслужването на едно гише при внос</p> <p>От _____ до _____</p>	<p>☐ Предоставени</p>	<p>☐ Не са налични</p>

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

☐ Г10 Извлечения от банкови сметки	☐ Предоставени	☐ Не са налични
От _____ до _____		
☐ Г11 Други	☐ Предоставени	☐ Не са налични

Д) СПОНТАННО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ (ОБЩО)

- Д1 От отчетността на данъчно задълженото лице в изпращащата държава е видно, че то следва да е регистрирано в получаващата държава.
- Д2 От отчетността на данъчно задълженото лице в изпращащата държава е видно, че са му доставени стоки / услуги от данъчно задължено лице в получаващата държава, но в данните от VIES/митниците или други източници няма налична информация.
- Д3 От отчетността на данъчно задълженото лице в изпращащата държава е видно, че върху стоките, доставени в получаващата държава, трябва да се плати ДДС, но във VIES/митниците или други източници не са въведени данни.
- Д4 От данните от VIES/митниците или други източници е видно, че данъчно задълженото лице в получаващата държава е извършило доставки до данъчно задължено лице в изпращащата държава, което обаче:
- не е декларирало придобиването на стоките / получаването на услугите;
- отрича придобиването на стоките / получаването на услугите.
- Д5 От отчетността на данъчно задълженото лице в изпращащата държава е видно, че върху услугите, предоставени в получаващата държава, трябва да се плати ДДС.
- Д6 Обща и допълнителна информация:
- Д7 Прилагам копия от фактурите, с които разполагам.

Е) ИЗМАМА С ЛИПСВАЩ ТЪРГОВЕЦ: ПРОВЕРКА НА РЕГИСТРАЦИЯТА / СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

А) Идентификационни данни на предприятието

Запитващ орган	Запитан орган	Запитан орган ¹⁶²
Е1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер)	Е1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер) ☐ Моля, попълнете	

162 В третата колона запитаният орган вписва информацията, поискана от запитващия орган (когато във втората колона е поставена отметка в клетка „Моля, попълнете“), или потвърждава верността на информацията, предоставена от запитващия орган (когато във втората колона е поставена отметка в клетка „Моля, потвърдете“ и е предоставена информация).

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Номер за целите на ДДС:	☐ Моля, потвърдете Номер за целите на ДДС:	☐ <i>Потвърждавам</i> ☐ <i>Не потвърждавам</i> Номер за целите на ДДС:
☐ Няма наличен номер за целите на ДДС	☐ Няма наличен номер за целите на ДДС	☐ <i>Няма наличен номер за целите на ДДС</i>
Данъчен идентификационен номер	Данъчен идентификационен номер	Данъчен идентификационен номер
E2 Име/фирма	E2 Име/фирма ☐ Моля, попълнете ☐ Моля, потвърдете	☐ <i>Потвърждавам</i> ☐ <i>Не потвърждавам</i> Име:
E3 Адрес	E3 Адрес ☐ Моля, попълнете ☐ Моля, потвърдете	☐ <i>Потвърждавам</i> ☐ <i>Не потвърждавам</i> Адрес:
E4 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД):	E4 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД): ☐ Моля, попълнете ☐ Моля, потвърдете	☐ <i>Потвърждавам</i> ☐ <i>Не потвърждавам</i>
а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	а) <i>Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер</i>
б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	б) <i>Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер</i>
в) Учредяване	в) Учредяване	в) <i>Учредяване</i>

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Е5 Собственици, съдружници, партньори, представители, заинтересовани лица или лица, имащи други права в предприятието	Е5 Собственици, съдружници, партньори, представители, заинтересовани лица или лица, имащи други права в предприятието ☐ Моля, попълнете ☐ Моля, потвърдете	☐ <i>Потвърждавам</i> <i>потвърждавам</i> ☐ <i>Не</i>
а) Име	а) Име	а) <i>Име</i>
б) Адрес	б) Адрес	б) <i>Адрес</i>
в) Дата на раждане	в) Дата на раждане	в) <i>Дата на раждане</i>
г) Националност	г) Националност	г) <i>Националност</i>
Е6 Управители/директори	Е6 Управители/директори ☐ Моля, попълнете ☐ Моля, потвърдете	☐ <i>Потвърждавам</i> <i>потвърждавам</i> ☐ <i>Не</i>
а) Име	а) Име	а) <i>Име</i>
б) Адрес	б) Адрес	б) <i>Адрес</i>
в) Дата на раждане	в) Дата на раждане	в) <i>Дата на раждане</i>
г) Националност	г) Националност	г) <i>Националност</i>
Б) Искана информация		
☐ Е7 Лицата, посочени в Е5 и Е6 (с датата на раждане, ако е известна), включени ли са в някоя от Вашите бази данни?	☐ <i>Да</i> ☐ <i>Не</i>	
☐ Е8 Лицата, посочени в Е5 и Е6, извършвали ли са финансови престъпления?	☐ <i>Тази информация не може да бъде предоставена поради правни съображения.</i> ☐ <i>Да</i> ☐ <i>Не</i>	
☐ Е9 За лицата, посочени в Е5 и Е6, известно ли е да са	☐ <i>Тази информация не може да бъде предоставена</i>	

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

участвали в измами с липсващ търговец или в друг вид измами?	<i>поради правни съображения.</i> ☐ Да ☐ Не
☐ E10 Лицата, посочени в E5 и E6, живеят ли на/свързани ли са с посочения адрес?	☐ Да ☐ Не
☐ E11 Какъв е посоченият адрес: постоянен адрес/адрес на стопанска дейност/настоящ адрес/адрес на счетоводител/друго?	☐ Да ☐ Не
☐ E12 Каква е стопанската дейност?	
☐ E13 Има ли съмнения относно спазването на данъчното законодателство от страна на предприятието?	☐ Да ☐ Не
☐ E14 Поради каква причина е анулиран номерът за целите на ДДС?	
☐ E15 Моля, предоставете сведения за евентуални свързани предприятия ¹⁶³ (включително техните идентификационни номера за целите на ДДС), както и становища относно тяхната надеждност.	
☐ E16 Моля, предоставете сведения за известните банкови сметки на предприятието в запитаната държава и на евентуалните свързани предприятия.	
☐ E17 Моля, предоставете информация от обобщените декларации или от митническите декларации за доставките/придобиванията на стоки/услуги за следната(ите) година(и):	
☐ E18 Моля, предоставете информация от декларациите за ДДС/относно плащанията за следната година или години:	
☐ E19 Други допълнителни коментари:	

163 Това са предприятия, които имат общи директори или други правни, икономически или финансови връзки с предприятието, посочено в част А.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

--	--

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Ж) СПОНТАННО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ (ИЗМАМА С ЛИПСВАЩ ТЪРГОВЕЦ)	
Изпращащ орган	Получаващ орган
Идентификационни данни на предприятието Ж1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер) Номер за целите на ДДС:	Идентификационни данни на предприятието Ж1 Идентификационен номер за целите на ДДС (ако няма такъв, данъчен идентификационен номер) Номер за целите на ДДС:
☐ Няма наличен номер за целите на ДДС	☐ Няма наличен номер за целите на ДДС
Данъчен идентификационен номер	Данъчен идентификационен номер
Ж2 Име/фирма	Ж2 Име/фирма
Ж3 Адрес	Ж3 Адрес
Ж4 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД):	Ж4 Следните дати във формат (ГГГГ/ММ/ДД):
а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	а) Издаване на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер
б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер	б) Анулиране на идентификационния номер за целите на ДДС/данъчния идентификационен номер
в) Учредяване	в) Учредяване
Ж5 Собственици, съдружници, партньори, представители, заинтересовани лица или лица, имащи други права в предприятието	Ж5 Собственици, съдружници, партньори, представители, заинтересовани лица или лица, имащи други права в предприятието
а) Име	а) Име
б) Адрес	б) Адрес
в) Дата на раждане	в) Дата на раждане
г) Националност	г) Националност

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номериранието на членовете е неокончателно.

Ж6 Управители, директори	Ж6 Управители, директори
а) Име	а) Име
б) Адрес	б) Адрес
в) Дата на раждане	в) Дата на раждане
г) Националност	г) Националност
Допълнителни коментари	

3) ОБРАТНА ИНФОРМАЦИЯ¹⁶⁴

Резултати във връзка с предоставената информация:

1) Предоставената информация:

доведе до допълнително установяване на размера на дължимия ДДС или на други данъци. Моля, предоставете сведения за вида и размера на установения данък:

Вид данък:

Допълнително установяване на размера на дължимия данък:

Санкцията:

- доведе до регистрация за целите на ДДС.
- доведе до deregистрация за целите на ДДС.
- доведе до заличаване на идентификационния номер за целите на ДДС от VIES или от база данни на данъчно задължените лица, регистрирани за целите на ДДС.
- доведе до поправка на декларации за ДДС.
- доведе до разследване по документи.
- доведе до нова ревизия или беше използвана в рамките на текуща ревизия.
- доведе до разследване на измама.
- доведе до искане за информация.

¹⁶⁴ Предоставя се от компетентния орган, който получава информацията.

- доведе до присъствие в административната служба или до участие в административно разследване.
- доведе до многостранна проверка (МП).
- доведе до други действия:

не доведе до никакви съществени действия.

2) Други коментари:

Дата на предаване:

Раздел 3: Помощ при събирането на вземания

Член 3.1: Комуникация

Искане, изпратено по електронен път за прилагането на дял III от Протокола, се изпраща между пощенските кутии на CCN, използвани за вида данък или мито, с който е свързано искането, освен ако централните звена за връзка на запитващата и запитаната държава са съгласни една от пощенските кутии да се използва за искания, отнасящи се до различни видове данъци или мита.

Въпреки това, ако искането за уведомяване за документи се отнася до повече от един вид данък или мито, запитващият орган изпраща това искане до пощенска кутия, създадена за поне един от видовете вземания, посочени в документите, за които предстои уведомяване.

Член 3.2: Правила за прилагане относно единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава

1. Административните санкции, глобите, таксите и допълнителните такси, както и лихвите и разноските, посочени в член 2, параграф 1, буква б) от Протокола, които в съответствие с действащите правила в държавата заявител могат да бъдат дължими от датата на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки до деня преди датата на изпращане на искането за събиране, могат да бъдат добавени в единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава.

2. За няколко вземания или за няколко лица може да бъде издаден само един единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава, съответстващ на първоначалния инструмент или първоначалните инструменти за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава.

3. Доколкото дадени първоначални инструменти за предприемане на изпълнителни мерки относно няколко вземания в запитващата държава вече са били заменени с общ инструмент за предприемане на изпълнителни мерки за всички тези вземания в посочената държава, единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава може да се основава на първоначалните инструменти за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава или на общия инструмент, който обединява първоначалните инструменти в запитващата държава.

4. Когато първоначалният инструмент по параграф 2 или общият инструмент по параграф 3 съдържат няколко вземания, от които едно или повече вече са били събрани, единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава се отнася само за онези вземания, за чието събиране е отправено искане за помощ.

5. Когато първоначалният инструмент по параграф 2 или общият инструмент по параграф 3 съдържат няколко вземания, запитващият орган може да изброи тези вземания в различни единни инструменти за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава в зависимост от компетенциите по вид данъци на съответните служби по събиране на вземания в запитаната държава членка.

6. Ако дадено искане не може да бъде предадено от мрежата CCN и бъде предадено по пощата, единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава се подписва от надлежно упълномощен служител на запитващия орган.

Член 3.3: Конвертиране на сумите за възстановяване

1. Запитващият орган изразява размера на вземането, подлежащо на събиране, във валутата на запитващата държава и във валутата на запитаната държава.

2. За искания, изпратени до Обединеното кралство, обменният курс, който се използва за целите на помощта при събиране на вземания, е обменният курс, публикуван от Европейската централна банка в деня преди датата на изпращане на искането. Когато на посочената дата няма наличен такъв обменен курс, използваният обменен курс е последният обменен курс, публикуван от Европейската централна банка преди датата на изпращане на искането.

За искания, изпратени до държава членка, обменният курс, който се използва за целите на помощта при събиране на вземания, е обменният курс, публикуван от Bank of England в деня преди датата на изпращане на искането. Когато на посочената дата няма наличен такъв обменен курс, използваният обменен курс е последният обменен курс, публикуван от Bank of England преди датата на изпращане на искането.

3. За да конвертира сумата на вземането, произтичащо от корекцията, посочена в член 30, параграф 2 от Протокола, във валутата на държавата на запитания орган, запитващият орган използва обменния курс, използван в първоначалното му искане.

Член 3.4: Превеждане на събраните суми

1. Събраните суми се превеждат в срок от два месеца от датата, на която е събрано вземането, освен ако между държавите е уговорено друго.

2. Ако обаче мерките за събиране на вземането, предприети от запитания орган, са обжалвани по причина, която не попада под отговорността на запитващата държава, запитаният орган може да изчака с превеждането на събраните суми по вземането на запитващата държава до уреждането на спора, ако са изпълнени едновременно следните условия:

(а) получилият искането орган смята за възможно резултатът от обжалването да е благоприятен за съответната страна; и

(b) запитващият орган не е декларирал, че ще възстанови вече преведените суми, ако резултатът от обжалването е благоприятен за съответната страна.

3. Ако запитващият орган е направил декларация за възстановяване в съответствие с втора алинея, буква б), той връща събраните по вземането суми, които са вече преведени от запитания орган, в срок от един месец от получаването на искането за възстановяване. Всяка друга дължима компенсация в този случай остава изцяло за сметка на запитания орган.

Член 3.5: Възстановяване на събраните суми

Запитаният орган уведомява запитващия орган за всяко действие, предприето в запитаната държава за възстановяване на събрани суми или за обезщетение във връзка със събиране на оспорвани вземания, веднага след като запитаният орган бъде уведомен за това действие.

В рамките на възможното, запитаният орган осигурява участието на запитващия орган в процедурите по уреждане на сумата за възстановяване и на дължимата компенсация. При получаване на мотивирана молба от запитания орган запитващият орган превежда възстановените суми и платените компенсации в двумесечен срок от получаването на тази молба.

Член 3.6: Стандартни формуляри

1. За единния формуляр за уведомление, придружаващ искането за уведомяване, посочено в член 23 от Протокола, държавите използват формуляра, установен в съответствие с образец А.

2. За единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава, посочен в член 27 от Протокола, който придружава искането за събиране на вземане или искането за обезпечителни мерки, или преработения единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава, посочен в член 30, параграф 2 от Протокола, държавите използват формуляра, установен в съответствие с образец Б.

3. За искането за уведомяване, посочено в член 20 от Протокола, държавите използват формуляра, установен в съответствие с образец В.

4. За искането за уведомяване, посочено в член 23 от Протокола, държавите използват формуляра, установен в съответствие с образец Г.

5. За искането за събиране на вземания или за обезпечителни мерки, посочено в членове 25 и 31 от Протокола, държавите използват формуляра, установен в съответствие с образец Д.

6. Когато формулярите се предават по електронен път, тяхната структура и оформление могат да се адаптират към изискванията и възможностите на системата за електронна комуникация, при условие че наборът от данни и информацията, съдържащи се в него, не се променят съществено в сравнение с образците, посочени по-долу.

Образец А

Единен формуляр за уведомяване, предоставящ информация относно документа(ите), за който/които се извършва уведомяване

(изпраща се на адресата на уведомяването) ⁽¹⁾

Настоящият документ придружава документите, нотифицирани от компетентния орган на следната държава: [име на запитаната държава].

Настоящото уведомление се отнася до документи на компетентните органи на следната държава: [наименование на запитващата държава], която е поискала съдействие при уведомяване в съответствие с член 23 от Протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита.

А. АДРЕСАТ НА УВЕДОМЛЕНИЕТО

- *Име*

Адрес (известен или предполагаем)

- *Друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата*

Б. ЦЕЛ НА УВЕДОМЛЕНИЕТО

С настоящото уведомяване се цели:

да се информира адресатът за документа(ите), към който/които е приложен настоящият документ.

да се прекъсне давностният срок за вземането(ията), посочено(и) в документа(ите), за който/които се извършва уведомяване.

да се потвърди на адресата задължението му да изплати сумите, посочени в част Г.

Моля, имайте предвид, че при неплащане съответните органи могат да предприемат изпълнителни и/или обезпечителни мерки, за да гарантират събирането на вземането(ията). Това може да доведе до допълнителни разходи за адресата.

Вие сте адресат на настоящото уведомяване, тъй като се смятате за:

основния длъжник.

съдлъжник

лице, различно от длъжника/съдлъжника, отговорно за плащане на данъците, таксите и другите мерки или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, съгласно действащото законодателство в запитващата държава.

лице, различно от длъжника/съдлъжника, което държи активи, собственост на длъжника/съдлъжника или което и да е друго лице — платец, или имащо дългове към длъжника/съдлъжника или което и да е друго лице — платец.

трета страна, която може да бъде засегната от изпълнителни мерки, отнасящи се до други лица.

(Следната информация ще се появи, ако адресатът на уведомяването е лице, различно от длъжника/съдлъжника, което държи активи, собственост на длъжника/съдлъжника или което и да е друго лице — платец, или има дългове към някое от тези лица, или трета

страна, която може да бъде засегната от изпълнителни мерки, отнасящи се до други лица:

документите, за които се извършва уведомяване, се отнасят до вземания във връзка с данъци и такси, за които платец/платци е/са следното(ите) лице(а):

основния длъжник: [име и адрес (известни или предполагаеми)]

съдлъжник: [име и адрес (известни или предполагаеми)]

лице, различно от длъжника/съдлъжника, отговорно за плащане на данъците, таксите и другите мерки или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, съгласно действащото законодателство в запитващата държава: [име и адрес (известни или предполагаеми)].

Запитващият орган на запитващата държава (наименование на запитващата държава) кани компетентните органи на запитаната държава (наименование на запитаната държава) да извършат това уведомяване преди [дата]. Моля, имайте предвид, че посочената дата не е конкретно свързана с даден давностен срок.

В. СЛУЖБА(И), ОТГОВОРНА(И) ЗА ДОКУМЕНТА(ИТЕ), ЗА КОЙТО/КОИТО СЕ ИЗПРАЩА УВЕДОМЛЕНИЕ

Служба, отговорна за приложения(те) документ(и):

- Име:
- Адрес:
- Други координати за връзка:
- Езици за връзка с посочената служба:

По-подробна информация за документа(ите), за който/които се извършва уведомяване,

и/или за възможността за обжалване на задължението може да бъде получена от:

горепосочената служба, отговорна за приложения(те) документ(и), и/или

от следната служба:

- Име:
- Адрес:
- Други координати за връзка
- Езици за връзка с посочената служба:

Г. ОПИСАНИЕ НА ДОКУМЕНТА(ИТЕ), ЗА КОЙТО/КОИТО СЕ ИЗПРАЩА УВЕДОМЛЕНИЕ

Документ [номер]

- Референтен номер:
- Дата на издаване:
- Вид на документа, за който се извършва уведомяване:

- Данъчна оценка
- Разпореждане за плащане
- Решение след обжалване по административен ред
- Друг административен документ:
- Съдебно решение или разпореждане на:
- Друг съдебен документ:

– Наименование на съответното(ите) вземане(ия) (на езика на запитващата държава):

– Вид на съответното(ите) вземане(ия):

– Размер на съответното(ите) вземане(ия):

Главница:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

- Административни наказания и глоби:**
- Лихви до [дата]:**
- Разходи до [дата]:**
- Такси за удостоверения и други подобни документи, издавани във връзка с административни процедури, отнасящи се до вземането, посочено в точка [х]:**
- Общ размер на посоченото(ите) вземане(ия):**
- **Сумата, посочена в точка [х], следва да се изплати:**
  - преди:**
  - в срок от [брой] календарни дни след датата на настоящото уведомяване**
  - незабавно**
- **Посоченото плащане се извършва в полза на:**
  - **Титуляр на банковата сметка:**
  - **Международен номер на банкова сметка (IBAN):**
  - **Банков идентификационен код (BIC):**
  - **Наименование на банката:**
- **Позоваване, което да се използва за плащането:**
- **Адресатът може да отговори на документа(ите), за който/които се извършва уведомяване с настоящото.**
  - Последен ден за отговор:**
  - Срок за отговор:**
  - **Наименование и адрес на органа, на който може да се изпрати отговор:**
- **Възможност за обжалване:**
  - Срокът за обжалване на вземането или на документа(ите), за който/които се извършва уведомяване, вече е изтекъл.**
  - Последен ден за обжалване на вземането:**
  - Срок за оспорване на вземането: [брой дни] след**
    - датата на настоящото уведомяване.**
    - издаването на документа(ите), за който/които се извършва уведомяване**
    - друга дата:**
  - **Наименование и адрес на органа, пред който може да се обжалва:**
- Моля, имайте предвид, че споровете относно вземането, инструмента за предприемане на изпълнителни мерки или който и да е друг документ, издаден от органите на запитващата държава [наименование на запитващата държава], попадат в компетентността на компетентните органи на запитващата държава [наименование на запитващата държава] в съответствие с член 29 от горепосочения протокол между Европейския съюз и Обединеното кралство.**
- Посочените спорове се решават в съответствие с процедурните и езиковите правила, които се прилагат в запитващата държава [наименование на запитващата държава].**
- Моля, имайте предвид, че събирането на вземането може да започне преди изтичането на срока, в който вземането може да бъде обжалвано.**
- **Други сведения:**
,

⁽¹⁾ Елементите в курсив не са задължителни.

Образец Б

Единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки по член 27 от протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита ⁽¹⁾

ЕДИНЕН ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ

- Дата на издаване:
- Референтен номер:

ПРЕРАБОТЕН ЕДИНЕН ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ

- Дата на издаване на първоначалния единен инструмент:
- Дата на преработване:
- Основание за преработването:
  - съдебно решение/разпореждане на [наименование на съдебната инстанция] от [дата]
  - административно решение от [дата]
- Референтен номер:

Държава, в която е издаден документът: [име на запитващата държава].

Мерките за събиране на вземания, предприети от запитаната държава, се основават на:

- единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в съответствие с член 27 от горепосочения протокол.
- преработен единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в съответствие с член 30 от горепосочения протокол (за да се вземе предвид решението на компетентния орган, посочен в член 29, параграф 1 от същия протокол)

Настоящият документ е единният инструмент за приемане на изпълнителни мерки (включително обезпечителни мерки). Той се отнася до посоченото(ите) по-долу вземане(ия), което/които остава(т) несъбрано(и) в запитващата държава [наименование на запитващата държава]. За първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки за събиране на това/тези вземане(ия) е направено уведомяване, доколкото това се изисква от националното законодателство на запитващата държава [наименование на запитващата държава].

Споровете относно вземането(ията) попадат изключително в компетентността на компетентните органи на запитващата държава [наименование на запитващата държава] в съответствие с член 29 от горепосочения протокол. Всяко такова действие се отнася пред тях в съответствие с действащите процедурни и езикови правила в запитващата държава [наименование на запитващата държава].

ОПИСАНИЕ НА ВЗЕМАНЕТО(ИЯТА) И ЗАСЕГНАТОТО(ТИТЕ) ЛИЦЕ(А)

Идентификация на вземането(ията) [номер]

1. Позоваване:
2. Вид на съответното(ите) вземане(ия):
3. Наименование на съответния(ата) данък/такса:
4. Съответен период или съответна дата:

5. Дата на установяване на вземането:
6. Дата, на която става възможно да се пристъпи към изпълнителни мерки:
7. Размер на все още дължимото вземане:
- размер на главницата:
  - административни наказания и глоби:
  - лихви до датата, предхождаща деня, на който е изпратено искането:
  - разходи до датата, предхождаща деня, в който е изпратено искането:
- общ размер на посоченото вземане:
8. Датата на уведомяване на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава: (име на запитващата държава):
- Дата:
  - Няма налична дата
9. Служба, отговорна за оценката на вземането:
- Име:
  - Адрес:
  - Други координати за връзка
  - Езици за връзка с посочената служба:
10. По-подробна информация относно вземането или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане може да бъде получена от:
- службата, посочена по-горе
  - следната служба, отговорна за единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки:
    - Име:
    - Адрес:
    - Други координати за връзка
    - Езици за връзка с посочената служба:

Идентификация на засегнатото(ите) лице(а) в националния(те) инструмент(и) за предприемане на изпълнителни мерки

- а) Следното лице е посочено в националния(те) инструмент(и) за предприемане на изпълнителни мерки
- физическо лице
  - друго
    - Име
    - Адрес (известен или предполагаем)
    - Друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата
  - Законен представител
    - Име
    - Адрес (известен или предполагаем)
    - Друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата
- Основание за задължението:
- основен длъжник
  - съдлъжник
  - лице, различно от длъжника/съдлъжника, отговорно за плащане на данъците, таксите и другите мерки или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, съгласно действащото законодателство в запитващата държава
- б) следното(ите) лице(а) е/са посочено(и) и в националния(те) инструмент(и) за

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

предприемане на изпълнителни мерки:

физическо лице

друго

– Име:

– Адрес (известен или предполагаем):

– Друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата:

Законен представител

– Име:

– Адрес (известен или предполагаем):

– Друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата:

Основание за задължението:

основен длъжник

съдлъжник

лице, различно от длъжника/съдлъжника, отговорно за плащане на данъците, таксите и другите мерки или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, съгласно действащото законодателство в запитващата държава

Друга информация

Общ размер на вземането(ията)

– в паричната единица на запитващата държава:

– в паричната единица на запитаната държава:

(¹) Елементите в курсив не са задължителни.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Образец на формуляр В — искане за информация

ИСКАНЕ	ЗА	ИНФОРМАЦИЯ
Въз основа на член 20 от протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита Позоваване: AA_RA_aaaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20YYMMDD_xxxxxxx_RI		

Вид на вземането (вземанията):

1. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТВАЩИЯ ОРГАН		
А. Запитващ орган <u>Държава:</u> <u>Име:</u> Телефон: <u>Номер на досието:</u> Име на длъжностното лице, разглеждащо искането: Езикови умения		Б. Служба, отправила искането Име: Адрес: Пощенски код: Град: Телефон: Електронна поща: Номер на досието: Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

2. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТАНИЯ ОРГАН	
А. Запитан орган <u>Държава:</u> <u>Име:</u> Телефон: <u>Номер на досието:</u> Име на длъжностното лице, разглеждащо искането: Езикови умения	Б. Служба, разглеждаща искането Име: Адрес: Пощенски код: Град: Телефон: Електронна поща: Номер на досието: Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

3. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ИСКАНЕТО

- Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, моля запитания орган да не информира съответното(ите) лице(а) относно настоящото искане.
- Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, потвърждавам, че информацията, която ще получа, ще бъде обработвана в съответствие с разпоредбите за служебната тайна, определени в правното основание, посочено по-горе.

4. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЗАСЕГНАТОТО ЛИЦЕ

А. Информацията се иска във връзка със:

За физически лица:

Собствено име/имена:

Фамилно име:

Моминско име (име по рождение):

Дата на раждане:

Място на раждане:

Номер за целите на ДДС:

Данъчен идентификационен номер:

Други данни за идентификация:

Адрес на лицето: известен — предполагаем

- Улица и номер:

- Други адресни данни:

- Пощенски код и град:

- Държава:

Или за юридически лица:

Наименование на дружеството:

Правен статут:

Номер за целите на ДДС:

Данъчен идентификационен номер:

Други данни за идентификация:

Адрес на физическото/юридическото лице: известен — предполагаем

- Улица и номер:

- Други адресни данни:

- Пощенски код и град:

- Държава:

Законен представител

Име:

Адрес на законния представител: известен — предполагаем

Улица и номер:

Други адресни данни:

Пощенски код и град:

Държава:

Б. Отговорност: засегнатото лице е:

- основният длъжник
- съдлъжник
- лице, различно от длъжника/съдлъжника, отговорно за плащане на данъците, таксите и другите мерки или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, съгласно действащото законодателство в запитващата държава:
- лице, различно от длъжника/съдлъжника, което държи активи, собственост на длъжника/съдлъжника или което и да е друго лице — платец, или имащо дългове към длъжника/съдлъжника или което и да е друго лице — платец.
- трета страна, която може да бъде засегната от изпълнителни мерки, отнасящи се до други лица.

В. Друга информация, от значение за горепосочените лица:

- Номер на банковата сметка:
 - Номер на банковата сметка (IBAN):
 - Банков идентификационен номер (BIC):
 - Наименование на банката:
- Информация за автомобила на 20YY/MM/DD
 - регистрационен номер на автомобила:
 - марка на автомобила:
 - цвят на автомобила:
- Прогнозен или условен или точен размер на вземането(ията):
- Друго:

5. Искана информация

- Информация за идентичността на засегнатото лице (за физически лица: пълни имена, дата и място на раждане; за юридически лица: наименование на дружеството и правен статут)
- Информация за адреса
- Информация относно доходите и активите във връзка с вземането
- Информация за наследниците и/или правоприемниците
- Друго:

6. Проследяване на искането за информация

Date	№	Съобщение	Запитващ орган	Запитан орган
date	1	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на искането.		
date ☐ Да се комбинира с потвърждаване	2	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, приканвам запитващия орган да допълни искането със следната допълнителна информация:		
date	3	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, все още не съм получил поисканата допълнителна информация и ще закрия искането ви, ако не получа въпросната информация преди 20ГГ/ММ/ДД.		
date	4	☐ а предоставям по искане следната допълнителна информация: ☐ б не съм в състояние да предоставя исканата допълнителна информация (защото:)		

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

date	5 ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на допълнителната информация и вече съм в състояние да дам ход на искането.
date	6 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, не предоставям помощ и закривам случая поради следните причини: a нямам компетентност относно вземанията, за които се отнася искането. b вземането е с по-голяма давност от предвиденото в Протокола. c размерът на вземането е под прага. d Не съм в състояние да получа такава информация за целите на събирането на подобни вземания на национално равнище. e това би представлявало разкриване на търговска, промишлена или професионална тайна. f разкриването на въпросната информация би могло да застраши сигурността или да влезе в разрез с общественения ред в държавата. g запитващият орган не предостави цялата поискана допълнителна информация. h Друга причина:
date	7 ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, моля да бъда информиран за етапа, на който се намира в момента моето искане.
date	8 ☐ ☐ ☐ ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, не мога да предоставя информацията в момента, тъй като: ☐ се обърнах с молба за информация към други публични органи). ☐ обърнах се с молба за информация към трета страна. ☐ организирам лично посещение. ☐ Друга причина:
date	9 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Исканата информация не може да бъде получена, тъй като: ☐ a засегнатото лице е неизвестно. ☐ b данните за идентификация на лицето са недостатъчни. ☐ c засегнатото лице се е преместило, неизвестен нов адрес. ☐ d исканата информация не е налична. ☐ e Друга причина:
date	10 ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, предоставям следната част от исканата информация:
date	11 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, предоставям цялата искана информация (или последната част от нея): ☐ a Потвърдена самоличност ☐ b Потвърден адрес ☐ c Следните сведения относно самоличността на засегнатото лице са променени (или добавени): <i>За физически лица:</i> ☐ Собствено име/имена: ☐ Фамилно име: ☐ Моминско име: ☐ Дата на раждане: ☐ Място на раждане: <i>За юридически лица:</i> ☐ Правен статут: ☐ Наименование на дружеството:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

	☐ d Следните данни във връзка с адреса са променени (или добавени): ☐ Улица и №: ☐ Други адресни данни: ☐ Пощенски код и град: ☐ Държава: ☐ Телефон: ☐ Факс: ☐ Електронна поща:
	☐ e Финансово състояние: ☐ Известна(и) банкова(и) сметка(и) : Номер на банковата сметка (IBAN): ... Банков идентификационен номер (BIC): ... Наименование на банката: ... ☐ Професионален статус: ☐ наето лице — ☐ самонаето лице — ☐ без работа ☐ Изглежда, че засегнатото лице не разполага със средства за покриване на дълга/активи за покриване на вземането ☐ Засегнатото лице е в несъстоятелност/неплатежоспособно: - Дата на нареждането: - Дата на издаването: - Данни във връзка с ликвидацията: Име: ... Улица и №: ... Други адресни данни: Пощенски код и град: Държава: ☐ Изглежда, че засегнатото лице разполага със: ☐ ограничени средства за частично покриване на дълга ☐ достатъчни средства/активи за покриване на вземането ☐ Коментари:
	☐ f Оспорван дълг ☐ засегнатото лице е посъветвано да обжалва вземането в държавата на запитващия орган ☐ данни за спора, ако има такива: ☐ Други приложени сведения
	☐ g Длъжникът е починал на ГГГ/ММ/ДД ☐ h Име и адрес на наследниците/изпълнителя на завещанието: ☐ i Други коментари:
	☐ j Препоръчвам да бъде открита процедура по събиране на вземането
	☐ k Препоръчвам да не бъде откривана процедура по събиране на вземането
<i>date</i>	12 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, оттеглям искането си за информация.
<i>date</i>	13 ☐ Други: коментар от ☐ страна на запитващия орган или ☐ запитания орган:

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

Образец на формуляр Г — искане за уведомление

ИСКАНЕ

ЗА

УВЕДОМЯВАНЕ

Въз основа на член 23 от протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита
Позоваване: AA_RA_aaaaaaaaaa_rrrrrrrrrrr_20YMMDD_xxxxxxx_RN

Вид на вземането (вземанията):

1. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТВАЩИЯ ОРГАН	
А. Запитващ орган <u>Държава:</u> <u>Име:</u> <u>Телефон:</u> <u>Номер на досието:</u> Име на длъжностното лице, разглеждащо искането: Езикови умения:	Б. Служба, отправила искането Име: Адрес: Пощенски код: Град: Телефон: Електронна поща: Номер на досието: Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

2. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТАНИЯ ОРГАН	
А. Запитан орган <u>Държава:</u> <u>Име:</u> <u>Телефон:</u> <u>Номер на досието:</u> Име на длъжностното лице, разглеждащо искането: Езикови умения:	Б. Служба, разглеждаща искането Име: Адрес: Пощенски код: Град: Телефон: Електронна поща: Номер на досието: Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

3. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ИСКАНЕТО
☐ Краен срок за връчване на документите с цел да се избегнат проблеми със срока на давност (ако е необходимо): 20ГГММДД
☐ Други коментари:

4. Идентификация на адресата на уведомяването	
А. Уведомява се:	
☐ <i>За физически лица:</i>	
<u>Собствено име/имена:</u>	
<u>Фамилно име:</u>	
Моминско име (име по рождение):	
Дата на раждане:	
Място на раждане:	
Номер за целите на ДДС:	
Данъчен идентификационен номер:	
Други данни за идентификация:	
<u>Адрес на лицето:</u> ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i>	
Улица и номер:	
Други адресни данни:	
Пощенски код и град:	
Държава:	
☐ <i>Или за юридически лица:</i>	
<u>Наименование на дружеството:</u>	
<u>Правен статут:</u>	
Номер за целите на ДДС:	
Данъчен идентификационен номер:	
Други данни за идентификация:	
<u>Адрес на юридическото лице:</u> ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i>	
Улица и номер:	
Други адресни данни:	
Пощенски код и град:	
Държава:	
☐ <i>Законен представител</i>	
<u>Име:</u>	
Адрес на законния представител: ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i>	
Улица и номер:	
Други адресни данни:	
Пощенски код и град:	
Държава:	
Б. Друга информация, от значение за горепосочените лица:	
5	ЦЕЛ НА УВЕДОМЛЕНИЕТО вж. приложения единен формуляр за уведомление.

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

6	ОПИСАНИЕ НА ДОКУМЕНТА(ИТЕ), ЗА КОЙТО/КОИТО СЕ ИЗВЪРШВА УВЕДОМЯВАНЕ: вж. приложения единен формуляр за уведомление.
----------	---

7. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ИСКАНЕТО ЗА УВЕДОМЯВАНЕ				
Date	№	Съобщение	Запитващ орган	Запитан орган
<i>date</i>	1	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на искането.		
<i>date</i>	2	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, приканвам запитващия орган да допълни искането със следната допълнителна информация:		
<i>date</i>	3	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, все още не съм получил поисканата допълнителна информация и ще закрия искането ви, ако не получа въпросната информация преди 20ГГ/ММ/ДД.		
<i>date</i>	4	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, a предоставям по искане следната допълнителна информация: ☐ b Не съм в състояние да предоставя исканата допълнителна информация (защото:)		
<i>date</i>	5	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на допълнителната информация и вече съм в състояние да дам ход на искането.		
<i>date</i>	6	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, не предоставям помощ и закриям случая поради следните причини: ☐ a нямам компетентност относно данъците, за които се отнася искането. ☐ b вземането(ията) е/са с по-голяма давност от предвиденото в Протокола. ☐ c размерът на вземането(ията) е под прага. ☐ d запитващият орган не предостави цялата поискана допълнителна информация. ☐ e Друга причина:		
<i>date</i>	7	☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, моля да бъда информиран за етапа, на който се намира в момента моето искане.		

Настоящият документ е договорен между Европейския съюз и Обединеното кралство и се предоставя само за информация. От него не могат да произтичат права до датата на прилагането му. Номерирането на членовете е неокончателно.

<i>date</i>	8 ☐ a Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам, че: документът(ите) е/са връчен(и) на адресата, и има(т) правни последици в съответствие с националното законодателство на държавата на запитания орган, на <i>date</i> . Уведомлението бе връчено по следния начин: ☐ лично на лицето ☐ по пощата ☐ по електронна поща ☐ с препоръчано писмо ☐ чрез съдебен изпълнител ☐ по друг начин ☐ b горепосоченият(те) документ(и) не бе/бяха връчен(и) на засегнатото лице, поради следните причини: ☐ неизвестен(ни) адресат(и) ☐ адресатът е починал ☐ адресатът(тите) е/са напуснал(и) държавата. Новият адрес на адресата е: ☐ Друго:
<i>date</i>	9 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, оттеглям искането си за уведомяване.
<i>date</i>	10 ☐ Други: коментар от страна ☐ на запитващия орган или ☐ запитания орган

Образец на формуляр Д— искане за събиране на вземане или за обезпечителни мерки

ИСКАНЕ ЗА МЕРКИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНЕ

Въз основа на член 25 от протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита

И/или ОБЕЗПЕЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Въз основа на член 31 от протокола между Европейския съюз и Обединеното кралство относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита

Позоваване: AA_RA_aaaaaaaaaa_rrrrrrrrrr_20YYMMDD_xxxxxx_RR(RP)

Вид на вземането (вземанията):

1. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТВАЩИЯ ОРГАН

А. Запитващ орган

Държава:

Име:

Телефон:

Номер на досието:

Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

Езикови умения:

Б. Служба, отправила искането

Име:

Адрес:

Пощенски код:

Град:

Телефон:

Електронна поща:

Номер на досието:

Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

2. ДЪРЖАВА НА ЗАПИТАНИЯ ОРГАН

А. Запитан орган

Държава:

Име:

Телефон:

Номер на досието:

Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

Езикови умения:

Б. Служба, разглеждаща искането

Име:

Адрес:

Пощенски код:

Град:

Телефон:

Електронна поща:

Номер на досието:

Име на длъжностното лице, разглеждащо искането:

3. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИСКАНЕТО

- Вземането(ията) е/са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки запитващата държава.
- Вземането(ията) все още не е/са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитващата държава.
- Вземането(ията) не се обжалва(т).
- Вземането(ията) вече не подлежи(ат) на обжалване по административен/по съдебен ред.
- Вземането(ията) е/са обжалвано(и), но действащите законови, подзаконовни административни разпоредби в държавата на запитващия орган позволяват събиране на обжалвано вземане.

- Общият размер на вземанията, за които се иска помощ е не повече от 5000 GBP.
- Искането се отнася до вземения, които отговарят на изискването за възраст, прилагано съгласно Протокола.

- Искането за обезпечителни мерки се основава на причините, описани в приложения(те) документ(и).

- Искането се придружава от инструмент за предприемане на обезпечителни мерки в запитващата държава.

- Не искам да информирам длъжника/друго засегнато лице преди обезпечителните мерки.

- Моля, свържете се с мен, ако възникне следната конкретна ситуация (като използвате полето за свободен текст в края на формуляра за искане:

- Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, ще възстановя вече преведените суми, ако резултатът от обжалването е благоприятен за съответната страна.

- Чувствителен случай:

4. ИНСТРУКЦИИ ОТНОСНО ПЛАЩАНЕТО

A. Моля, внесете сумата, събрана във връзка с вземането на:

- Номер на банковата сметка (IBAN):
- Банков идентификационен номер (BIC):
- Наименование на банката:
- Име на титуляря на сметката:
- Адрес на титуляря на сметката:
- Данни във връзка с плащането, които да бъдат използвани при паричния трансфер:

Б. *Разсроченото плащане е:*

- допустимо без допълнителна консултация
- допустимо само след консултация (моля, използвайте клетка 7, точка 20 за тази консултация)
- неприемливо

5. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЛИЦЕТО, ЗА КОЕТО СЕ ОТНАСЯ ИСКАНЕТО

А	<p>Мерки за принудително събиране/обезпечителни мерки се искат във връзка със:</p> <p>☐ <i>За физически лица:</i> <u>Собствено име/имена:</u> <u>Фамилно име:</u> Моминско име (име по раждане): Дата на раждане: Място на раждане: Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Други данни за идентификация: Адрес на физическото/юридическото лице: ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i> Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>☐ <i>Или за юридически лица:</i> <u>Правен статут:</u> <u>Наименование на дружеството:</u> Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Други данни за идентификация: Адрес на физическото/юридическото лице: ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i> Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>- друга информация за това лице:</p> <p>☐ Законен представител <u>Име:</u> Други адресни данни: ☐ <i>известен</i> — ☐ <i>предполагам</i> Улица и номер: Пощенски код и град: Държава:</p>
В	Друга информация от значение за това искане и/или лице

<p>1 ☐</p>	<p>Следното (ите) лице(а) е/са съдлъжник(ци): <i>[следва да е възможно да се добавят повече от 1 име на такива лица]</i></p> <p>- Самоличност на това лице:</p> <p>☐ <i>За физически лица:</i> <u>Име:</u> Дата на раждане: Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>☐ <i>Или за юридически лица:</i> <u>Правен статут:</u> <u>Наименование на дружеството:</u> Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>- друга информация за този (тези) съдлъжник (съдлъжници):</p>
<p>2 ☐</p>	<p>Следното(ите) лице(а) държи(ат) активи, които принадлежат на лицето, за което се отнася искането: <i>[следва да е възможно да се добавят повече от 1 име на такива лица]</i></p> <p>- Самоличност на това лице:</p> <p>☐ <i>За физически лица:</i> <u>Име:</u> Дата на раждане: Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>☐ <i>Или за юридически лица:</i> <u>Правен статут:</u> <u>Наименование на дружеството:</u> Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>- активи, държани от това друго лице:</p>

<p>3</p> ☐	<p>Следнот (ите) лице(а) има(т) дългове към лицето, за което се отнася искането: <i>[следва да е възможно да се добавят повече от 1 име на такива лица]</i></p> <p>- Самоличност на това лице:</p> <p>☐ <i>За физически лица:</i> <u>Име:</u> Дата на раждане: Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>☐ <i>Или за юридически лица:</i> <u>Правен статут:</u> <u>Наименование на дружеството:</u> Идентификационен номер за целите на ДДС Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>- (бъдещи) дългове на това друго лице:</p>
<p>4</p> ☐	<p>Има друго(и) лице(а) освен лицето, за което(които) се отнася настоящото искане, отговорно(и) за плащане на данъците, таксите и другите мерки, или за други вземания, свързани с тези данъци, такси и други мерки, в съответствие с действащото законодателство в запитващата държава <i>[следва да е възможно да се добавят повече от 1 име на такива лица]</i></p> <p>- Самоличност на това лице:</p> <p>☐ <i>За физически лица:</i> <u>Име:</u> Дата на раждане: Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>☐ <i>Или за юридически лица:</i> <u>Правен статут:</u> <u>Наименование на дружеството:</u> Номер за целите на ДДС: Данъчен идентификационен номер: Улица и номер: Други адресни данни: Пощенски код и град:</p> <p>- Причина или вид на отговорността на това трето лице:</p>

6. ВИД НА ВЗЕМАНЕТО (ВЗЕМАНИЯТА): вж. приложения единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в получената искането държава.

7. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ИСКАНЕТО	Запитващ орган	Запитан орган
<i>date</i>	1 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на искането.	
<i>date</i> ☐ Да се комбинира с потвърждаване	2 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, приканвам запитващия орган да допълни искането със следната допълнителна информация:	
<i>date</i>	3 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, все още не съм получил поисканата допълнителна информация и ще закрия искането ви, ако не получа въпросната информация преди 20ГГ/ММ/ДД.	
<i>date</i>	4 Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, ☐ a предоставям по искане следната допълнителна информация: ☐ b не съм в състояние да предоставя исканата допълнителна информация (защото:)	
<i>date</i>	5 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам получаването на допълнителната информация и вече съм в състояние да дам ход на молбата.	
<i>date</i>	6 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, не предоставям помощ и закривам случая поради следните причини: ☐ a нямам компетентност относно вземанията, за които се отнася вашето искане. ☐ b нямам компетентност относно следните вземания, за които се отнася вашето искане. ☐ c вземането(ията) е/са с по-голяма давност от предвиденото в Протокола. ☐ d общият размер е под прага, предвиден в Протокола. ☐ e запитващият орган не предостави цялата поискана допълнителна информация. ☐ f Друга причина:	
<i>date</i>	7 ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, моля да бъде информиран за етапа, на който се намира в момента моето искане.	
<i>date</i>	8 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, отказвам да предприема исканото(ите) действие(я) по следните причини: ☐ a националното законодателство и практиките в моята страна не позволяват предприемането на мерки за събиране на вземания, които са в процес на обжалване. ☐ b националното законодателство и практиките в моята страна не позволяват предприемането на обезпечителни мерки за вземания, които са в процес на обжалване.	
<i>date</i> <i>date</i> <i>date</i>	9 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, предприех следните процедури за събиране на вземания и/или за обезпечителни мерки: ☐ a Установих контакт с длъжника и изисках плащане на 20ГГММДД. ☐ b Преговарям за разсрочено плащане. ☐ c Започнах производство по принудително събиране на 20ГГММДД. Предприети са следните действия: ☐ d Предприех обезпечителни мерки на 20ГГММДД. Предприети са следните действия:	

	☐ е Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, уведомявам запитващия орган, че предприетите от мен мерки (описани в буква в) и/или г) по-горе) се отразяват на срока на давност, като водят до: <ul style="list-style-type: none"> ☐ временно прекратяване ☐ прекъсване ☐ удължаване ☐ до 20ГГММДД – ☐ с xx години/месеци/седмици/дни Моля запитващата държава да ме информира дали същият резултат не може да бъде постигнат съгласно действащото законодателство на запитващата държава.
	☐ ф Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, уведомявам запитващия орган, че временното прекратяване, прекъсването или удължаването на срока на давност не е възможно съгласно законодателството на запитаната държава. Моля запитващата държава да ме информира дали предприетите от мен мерки (описани в буква в) или в буква г) по-горе) са прекъснали, прекратили временно или удължили срока за събиране на вземането и, ако е така, какъв е новият срок.
date	10 ☐ Процедурата е в ход. Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, ще информирам запитващия орган за настъпили промени.
date	11 ☐ а Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, потвърждавам, че: в резултат на действието, посочено в точка 9, крайният срок бе променен. Новият срок е: ...
	☐ б Националното законодателство на моята страна не предвижда временно прекратяване, прекъсване или удължаване на срока на давност.
date	12 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, информирам запитващия орган, че:
date	☐ а цялото вземане беше събрано на 20ГГММДД като следната сума (посочва се паричната единица на държавата на запитания орган) съответства на вземането по искането: - като следната сума представлява лихвата, начислена съгласно законодателството на държавата на запитания орган:
date	☐ б част от вземането беше събрана на 20ГГММДД, в размер от (посочва се паричната единица на държавата на запитания орган): - следната сума съответства на посоченото в молбата вземане: - като следната сума представлява лихвата, начислена съгласно законодателството на държавата на запитания орган:
	☐ Няма да предприема друго действие. ☐ Ще продължи процедурите по събиране на вземането.
date	☐ с бяха наложени обезпечителни мерки. (Запитаният орган е приканен да посочи вида на тези мерки:)
date	☐ д уговорено бе разсрочено плащане, както следва:
date	13 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, потвърждавам, че вземането в своята цялост или част от него не беше събрано/няма да бъдат наложени обезпечителни мерки и случаят ще бъде приключен, защото:
	☐ а Засегнатото лице е неизвестно.
	☐ б Засегнатото лице е известно, но се е преместило в:
	☐ с Засегнатото лице е известно, но се е преместило на неизвестен адрес.
	☐ д Засегнатото лице е починало на ГГГГ/ММ/ДД.
	☐ е Длъжникът/съдлъжникът е неплатежоспособен.
	☐ ф Длъжникът/съдлъжникът е обявен в несъстоятелност и вземането е предявено. Дата на нареждането: --- Дата на издаването:
	☐ г Длъжникът/съдлъжникът е обявен в несъстоятелност и вземането не може да бъде събрано.
	☐ h Друго:

<i>date</i>	<p>14</p> ☐ Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, потвърждавам, че случаят е приключен.
<i>date</i>	<p>15 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, информирам запитващия орган, че съм уведомен, че е предприето обжалване на вземането или на инструмента за предприемане на изпълнителни мерки, издаден във връзка с него, и ще прекратя процедурата по принудително събиране.</p> <p>Освен това,</p> ☐ a наложих обезпечителни мерки, за да гарантирам събирането на вземането на . ☐ b моля запитващия орган да ме информира дали трябва да събере вземането. ☐ c информирам запитващия орган, че действащите законови и подзаконови разпоредби, както и административните практики в държавата, в която съм установен, не допускат да се извърши (да продължи) събиране на вземане, докато продължава процедурата по обжалване.
<i>date</i>	<p>16 Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, след като бях информиран, че е предприето действие за обжалване на вземането или на инструмента за предприемане на изпълнителни мерки,</p> ☐ a моля запитания орган да прекрати всяко действие, което е предприел. ☐ b моля запитания орган да наложи обезпечителни мерки, за да гарантира събирането на вземането. ☐ c моля запитания орган да събере (да продължи процедурата по събирането на) вземането.
<i>date</i>	<p>17 Долуподписаният, в качеството си на запитан орган, информирам запитващия орган, че действащите законови и подзаконови разпоредби, както и административните практики в държавата, в която се намирам, не позволяват действието, за което е отправено искане:</p> ☐ по точка 16, буква б). ☐ по точка 16, буква в).
<i>date</i>	<p>18 Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган,</p> ☐ a изменям искането за събиране на вземане или за обезпечителни мерки ☐ в съответствие с решението относно обжалваното вземане, [информацията относно решението ще се вписва в клетка 6А] ☐ защото част от вземането беше платено директно на запитващия орган; ☐ по друга причина: . ☐ b моля запитания орган да възобнови производството по принудително събиране, тъй като процедурата по обжалване приключи неблагоприятно за длъжника (решение на компетентния орган по тези въпроси от).
<i>date</i>	<p>19 Долуподписаният, в качеството си на запитващ орган, оттеглям настоящото искане за събиране на вземане/обезпечителни мерки, защото:</p> ☐ a сумата бе платена директно на запитващия орган. ☐ b предвиденият за събирането срок изтече. ☐ c вземането(ията) е/са анулирано(и) от национално съдилище или от административен орган. ☐ d инструментът за предприемане на изпълнителни мерки е анулиран. ☐ e Друга причина:

date

20 Друго: коментар от страна на запитващия орган или запитания орган
 (Моля, всеки коментар да започва с дата)

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ВЗАИМНАТА АДМИНИСТРАТИВНА ВЗАИМОПОМОЩ ПО МИТНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ

Член 1: Определения

1. За целите на настоящия протокол:
  - (a) „запитващ орган“ означава компетентен административен орган, определен от всяка страна за тази цел, който е отправил искане за помощ въз основа на настоящия протокол;
  - (b) „операция в нарушение на митническото законодателство“ означава всяко нарушаване или опит за нарушаване на митническото законодателство;
  - (c) „запитан орган“ означава компетентен административен орган, който е определен за тази цел от една от страните и който получава искане за помощ въз основа на настоящия протокол.
2. Освен ако в настоящия протокол е предвидено друго, определенията от глава 5 [Митници и улесняване на търговията] от дял I [Търговия със стоки] от първа позиция [Търговия] от втора част [Търговия, транспорт и рибарство] от настоящото споразумение се прилагат и към настоящия протокол.

Член 2: Обхват

1. Страните си оказват взаимопомощ в областите от своя компетентност, по начин и при условия, предвидени в настоящия протокол, за да се гарантира правилното прилагане на митническото законодателство, и по-специално с оглед предотвратяване, разследване и преследване на операции в нарушение на митническото законодателство.
2. Разпоредбите относно помощта по митнически въпроси в съответствие с настоящия протокол, се отнасят до всеки административен орган на договарящите страни, компетентен да прилага настоящия протокол. Тази помощ не засяга разпоредбите, които уреждат взаимопомощта по наказателноправни въпроси, нито се прилага по отношение на информация, получена съгласно правомощия, упражнявани по искане на съдебен орган, освен ако съобщаването на тази информация е разрешено от посочения орган.
3. Помощта при събирането на мита, данъци или глоби е обхваната от Протокола относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност и за взаимопомощта при събирането на вземания, свързани с данъци и мита.

Член 3: Помощ при поискване

1. По искане на запитващия орган запитаният орган му предоставя цялата относима информация, която да позволи на органа заявител да следи за правилното прилагане на митническото законодателство, включително информация относно констатирани или планирани дейности, които представляват или могат да представляват операции в нарушение на митническото законодателство.
2. По искане на запитващия орган запитаният орган го информира:

- (a) дали стоките, изнесени от територията на една от страните, са били редовно внесени на територията на другата страна, като уточнява, където е целесъобразно, приложения по отношение на стоките митнически режим;
- (b) дали стоките, внесени на територията на една от страните, са били редовно изнесени от територията на другата страна, като уточнява, където е целесъобразно, приложения по отношение на стоките митнически режим.

3. По искане на запитващия орган запитаният орган предприема необходимите стъпки в съответствие с приложимите законови и подзаконови актове, за да осигури специално наблюдение и да предостави на органа заявител информация относно:

- (a) физическите или юридически лица, за които са налице основателни причини да се счита, че те извършват или са извършили операции в нарушение на митническото законодателство;
- (b) стоки, които са транспортирани или могат да бъдат транспортирани по такъв начин, че са налице основателни причини да се счита, че са били или са предназначени за използване при операции в нарушение на митническото законодателство;
- (c) местата, в които са били или могат да бъдат складиращи запаси от стоките по такъв начин, че има разумни основания да се счита, че тези стоки са били или са предназначени да бъдат използвани при операции в нарушение на митническото законодателство;
- (d) транспортните средства, които са използвани или могат да бъдат използвани по такъв начин, че са налице основателни причини да се счита, че са предназначени да бъдат използвани при операции в нарушение на митническото законодателство; и
- (e) помещения, за които запитващият орган подозира, че са използвани за осъществяване на операции в нарушение на митническото законодателство.

Член 4: Спонтанна помощ

Когато е възможно, страните си оказват взаимна помощ по своя собствена инициатива и в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, чрез предоставяне на информация за приключили, планирани или текущи дейности, които представляват или изглежда представляват операции в нарушение на митническото законодателство и които могат да представляват интерес за другата страна. Информацията е съсредоточена по-конкретно върху:

- (a) стоки, за които се знае, че са предмет на операции в нарушение на митническото законодателство;
- (b) лица, за които има основания за съмнение, че участват или са участвали в действия в нарушение на митническото законодателство;
- (c) транспортни средства, по отношение на които са налице основателни причини да се счита, че са били използвани, са използвани или могат да бъдат използвани за извършване на операции в нарушение на митническото законодателство; и
- (d) нови средства или методи, използвани за извършване на операциите в нарушение на митническото законодателство.

Член 5: Форма и съдържание на исканията за помощ

1. Исканията съгласно настоящия протокол се отправят писмено в печатен или в електронен формат. Те се придружават от документите, необходими за удовлетворяване на искането. При неотложна ситуация запитаният орган може да приеме искания, отправени устно, но тези устни искания трябва незабавно да бъдат потвърдени в писмен вид от запитващия орган.

2. Исканията, отправени съгласно параграф 1, съдържат следната информация:

- (a) запитващия орган и запитващото длъжностно лице;
- (b) каква информация и/или вид помощ се иска;
- (c) предмета и основанието за отправяне на молбата;
- (d) съответните законови и подзаконови актове и други правни елементи;
- (e) колкото е възможно по-точни и изчерпателни сведения за стоките или лицата, които са обект на разследване;
- (f) обобщение на съответните факти и на вече проведените проверки; и
- (g) всякакви допълнителни налични данни, които ще позволят на запитания орган да изпълни искането.

3. Исканията се подават на официален език на запитания орган или на език, приемлив за този орган, като английският винаги е приемлив език. Това изискване не се прилага за документите, които придружават искането по параграф 1.

4. Ако дадено искане не отговаря на формалните условия, посочени в параграфи 1—3, запитаният орган може да поиска искането да бъде поправено или допълнено; междувременно, докато се изчаква това коригиране или допълване, могат да бъдат предприети предпазителни мерки.

Член 6: Изпълнение на исканията за помощ

1. За да изпълни дадено искане за помощ, запитаният орган пристъпва незабавно към действие в рамките на своите правомощия, както би действал за своя сметка или по искане на друг орган на своята страна, като представя вече притежаваната от него информация, провежда или възлага провеждането на подходящи разследвания. Тази разпоредба се прилага също за всеки друг орган, до който искането е било отнесено от запитания орган, когато последният не може да действа самостоятелно. При предоставянето на такава помощ запитаният орган разглежда с дължимото внимание спешността на искането.

2. Исканията за помощ се изпълняват в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на запитаната страна.

Член 7: Форма, в която се предоставя информацията

1. Запитаният орган съобщава в писмен вид на запитващия орган резултатите от разследванията, извършени след искане, отправено по настоящия протокол, заедно с

относимите документи, заверени копия на документи или други елементи. Тази информация може да бъде предоставена в електронен формат.

2. Оригиналните документи се предават в съответствие с правните ограничения на всяка от страните само по искане на запитващия орган в случаите, в които заверените копия биха били недостатъчни. Запитващият орган връща тези оригинали при първа възможност.

3. Съгласно разпоредбите, посочени в параграф 2, запитаният орган предоставя на органа заявител всяка информация, свързана с автентичността на документите, издадени или заверени от официални агенции на негова територия в подкрепа на стоквата декларация.

Член 8: Присъствие на длъжностни лица на едната страна на територията на другата страна

1. Със съгласието на другата страна и при определени от нея условия надлежно оправомощени служители на някоя от страните могат присъстват в помещенията на запитания орган или във всеки друг засегнат орган, посочен в член 6, параграф 1 [Изпълнение на исканията], за да събират информация във връзка с дейности, които са операции в нарушение на митническото законодателство или е възможно да са такива операции, от която информация запитващият орган се нуждае за целите на настоящия протокол.

2. Със съгласието на запитаната страна и при условията, които тя може да определи, надлежно упълномощени служители на другата страна могат да присъстват на разследванията, провеждани на територията на запитаната страна.

Член 9: Предоставяне и уведомяване

1. По искане на запитващия орган запитаният орган предприема всички необходими мерки в съответствие със своите приложими закони или подзаконови разпоредби, за да връчи на адресати, които пребивават или са установени на територията на запитания орган, всякакви документи или уведомления за всякакви решения, които произхождат от органа заявител и попадат в приложното поле на настоящия протокол.

2. Подобни искания за връчване на документи или за уведомяване за решения се изготвят в писмен вид на официален език на запитания орган или на език, приемлив за този орган.

Член 10: Автоматичен обмен на информация

1. Страните могат по взаимно споразумение в съответствие с член 15 от настоящия протокол [Изпълнение]:

- (a) да обменят автоматично всяка информация, попадаща в обхвата на настоящия протокол;
- (b) да обменят конкретна информация преди пристигането на пратките на територията на другата страна.

2. Страните могат да установят договорености относно вида на информацията, която желаят да обменят, формата и честотата на предаване за осъществяване на обмена по параграф 1, букви а) и б).

Член 11: Изключения от задължението за оказване на помощ

1. Помощ по настоящия протокол може да се откаже или може да бъде предмет на удовлетворяването на определени условия или изисквания, в случаите, когато дадена страна е на мнение, че подобна помощ би могла да:

- (a) накърни суверенитета на Обединеното кралство или на държава членка на Съюза, призована да окаже помощ по силата на настоящия протокол;
- (b) засегне обществената политика, сигурността или други съществени интереси; или
- (c) наруши индустриална, търговска или професионална тайна.

2. Запитаният орган може да отложи помощта на основание, че тази помощ ще попречи на текущи разследвания, наказателни преследвания или производства. В такъв случай запитаният орган се свързва със запитващия орган, за да установи дали помощта може да бъде предоставена в съответствие с начините или условията, които запитаният орган може да изисква.

3. Ако запитващият орган изисква помощ, която самият той не би могъл да предостави, ако това се поиска от него, в своето искане той обръща внимание на този факт. В такива случаи се оставя на преценката на запитания орган да вземе решение как да отговори на такова искане.

4. В случаите, посочени в параграфи 1 и 2, запитаният орган уведомява незабавно запитващия орган за решението си и основанията за това решение.

Член 12: Обмен на информация и поверителност

1. Получената по настоящия протокол информация се използва само за посочените в него цели.

2. Използването на информация, получена на основание настоящия протокол, при административни или съдебни производства или административни процедури, образувани по отношение на операции в нарушение на митническото законодателство, се счита за използване за целите на настоящия протокол. Следователно страните могат да използват получената информация и консултираните документи в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол като доказателство в своите протоколи с доказателства, доклади и свидетелски показания, както и в производства и обвинения, повдигнати пред съдилищата или правораздавателните органи. Запитаният орган може да постави като условие за предоставянето на информация или на достъп до документи това да бъде уведомяван за това използване.

3. Когато дадена страна желае да използва тази информация за други цели, тя трябва да получи предварителното писмено съгласие на органа, който я е предоставил. В такъв случай това използване е предмет на ограниченията, наложени от този орган.

4. Всяка информация, съобщена под каквато и да било форма в съответствие с настоящия протокол, се счита за поверителна или с ограничен достъп, в зависимост от законите и подзаконовите разпоредби, приложими във всяка от страните. Тази информация попада в обхвата на задължението за професионална тайна и се ползва от защитата, предоставена на подобна информация съгласно съответните закони и подзаконови актове на получаващата страна, освен ако страната, която е предоставила информацията, даде предварителното си

съгласие за разкриването ѝ. Страните си съобщават взаимно информация относно своите приложими закони и подзаконови актове.

Член 13: Вещи лица и свидетели

Запитаният орган може да оправомощава своите служители, в рамките на предоставените им правомощия, да се явяват като вещи лица или свидетели по съдебни производства или административни процедури по въпросите, обхванати от настоящия протокол, и да представят предмети, документи или техни поверителни или заверени копия, които могат да се окажат необходими при съответните производства или процедури. В искането за явяване трябва по-специално да бъде посочено пред кой съдебен или административен орган трябва да се яви служителят, по какви въпроси и въз основа на каква заемана длъжност или квалификация ще бъде разпитван служителят.

Член 14: Разходи във връзка с помощта

1. При спазване на параграфи 2 и 3 страните се отказват от всякакви взаимни претенции за възстановяване на разходи, направени при изпълнението на настоящия протокол.
2. Разходите и надбавките, изплащани на вещи лица, свидетели, устни и писмени преводачи, различни от служителите в публичната администрация, се поемат по целесъобразност от запитващата страна.
3. Ако за изпълнението на искането са необходими или ще бъдат необходими значителни или извънредни разходи, страните се консултират помежду си с цел определяне на реда и условията, при които ще се изпълнява искането, както и на начина за поемане на разходите.

Член 15: Изпълнение

1. Изпълнението на настоящия протокол се възлага, от една страна, на митническите органи на Обединеното кралство, а от друга страна — на компетентните служби на Европейската комисия и, при необходимост, на митническите органи на държавите — членки на Съюза. Те вземат решение относно всички практически мерки и разпоредби, необходими за изпълнението на настоящия протокол, като вземат предвид съответните действащи закони и подзаконови разпоредби, и по-специално разпоредбите за защита на личните данни.
2. Всяка страна информира другата страна за подробните мерки за изпълнение, които приема в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол, по-специално по отношение на надлежно упълномощените служби и длъжностни лица, определени за компетентни да изпращат и получават съобщенията, предвидени в настоящия протокол.
3. В Европейския съюз разпоредбите на настоящия протокол не засягат обмена между компетентните служби на Европейската комисия и митническите органи на държавите членки на всякаква информация, получена съгласно настоящия протокол.

Член 16: Други споразумения

Разпоредбите на настоящия протокол имат предимство пред разпоредбите на всякакви двустранни споразумения за административна помощ по митнически въпроси, които са били сключени или може да бъдат сключени между отделни държави — членки на Съюза и Обединеното кралство, доколкото разпоредбите на тези двустранни споразумения са несъвместими с разпоредбите на настоящия протокол.

Член 17: Консултации

По отношение на тълкуването и прилагането на настоящия протокол страните провеждат консултации помежду си за разрешаване на въпроса в рамките на [Специализирания търговски комитет по въпросите на митническото сътрудничество и правилата за произход].

Член 18: Бъдещо развитие

С оглед допълване на равнищата на взаимопомощ, предвидени в настоящия протокол, Специализираният търговски комитет по въпросите на митническото сътрудничество и правилата за произход може да приеме решение за разширяване на обхвата на настоящия протокол чрез установяване на договорености относно конкретни сектори или въпроси в съответствие със съответното митническо законодателство на страните.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО КООРДИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА СОЦИАЛНАТА СИГУРНОСТ

ДЯЛ I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член SSC.1: Определения

За целите на настоящия протокол се прилагат следните определения:

- (a) „дейност като заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение;
- (b) „дейност като самостоятелно заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение;
- (c) „услуги по асистирана репродукция“ означава всички медицински, хирургически или акушерски услуги, предоставяни с цел подпомагане на лице да износи дете;
- (d) „обезщетения в натура“ означава:
  - (i) за целите на глава 1 [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] от дял III обезщетенията в натура, предвидени в законодателството на държава, които са предназначени да осигурят, предоставят, изплатят директно или възстановят разходите за медицинско обслужване и свързаните с него продукти и услуги;
  - (ii) за целите на дял III, глава 2 [Трудови злополуки и професионални болести] всички обезщетения в натура за трудови злополуки и професионални болести, както е определено в подточка i) и предвидено в схемите на държавите за трудови злополуки и професионални болести;
- (e) „период за гледане на малко дете“ се отнася до всеки период, който се зачита по силата на пенсионното законодателство на държава или който осигурява добавка към пенсията изрично по причина, че лицето е отглеждало малко дете, независимо от метода, използван за изчисляване на тези периоди, и дали те се натрупват по време на гледането на малко дете или са признати с обратна сила;
- (f) „държавен служител“ означава лице, считано за такова или приравнено на такова от държавата, чийто субект е наелата го на работа администрация;
- (g) „компетентен орган“ е, по отношение на всяка държава, министърът, министрите или друг равностоен орган, който отговаря за схемите за социална сигурност за цялата или за част от съответната държава;
- (h) „компетентна институция“ означава:
  - (i) институцията, в която заинтересованото лице е осигурено към момента на искането за обезщетение; или

- (ii) институцията, от която заинтересованото лице има или би имало право на обезщетения, ако това лице или член или членове на неговото семейство пребиваваха в държавата, в която се намира институцията; или
  - (iii) институцията, определена от компетентния орган на съответната държава; или
  - (iv) в случая на схема, свързана със задълженията на работодателя във връзка с обезщетенията, определени в член SSC.3(1) [Материален обхват], съответният работодател или осигурител, или вместо него, орган или институция, определен от компетентния орган на съответната държава;
- (i) „компетентна държава“ е държавата, в която се намира компетентната институция;
  - (j) „помощ при смърт“ е всяко еднократно плащане в случай на смърт без еднократните обезщетения по буква ц);
  - (k) „семеен обезщетения“ означава всички обезщетения в натура или парични обезщетения, предназначени за покриване на семеен разходи;
  - (l) „пограничен работник“ е всяко лице, упражняващо дейност като заето или като самостоятелно заето лице в една държава и което пребивава в друга държава, в която се завръща по правило всекидневно или поне веднъж седмично;
  - (m) „основна база“ означава мястото, от което членът на екипажа обикновено започва и приключва период на дежурство или поредица от периоди на дежурство и на което при нормални условия превозвачът/авиокомпанията не отговаря за настаняването на съответния член на екипажа;
  - (n) „институция“ означава, по отношение на всяка държава, органът или властта, отговарящи за прилагането на цялото или част от законодателството;
  - (o) „институция по място на пребиваване“ и „институция по място на престой“ е съответно институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където пребивава заинтересованото лице, и институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където съответното лице има престой, съгласно законодателството, прилагано от тази институция, или ако не съществува такава институция — институцията, определена от компетентния орган на съответната държава;
  - (p) „осигурено лице“, във връзка с клоновете на социалната сигурност, обхванати от глава 1 [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] и глава 3 [Помощи при смърт] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения], означава всяко лице, което отговаря на условията, изисквани от законодателството на компетентната държава по дял II [Определяне на приложимото законодателство], за придобиване на право на обезщетения, като се вземат предвид разпоредбите на настоящия протокол;
  - (q) „законодателство“ означава, по отношение на всяка държава, закони, подзаконовни актове и други правни разпоредби и всички други мерки за прилагане, във връзка с клоновете на социалната сигурност, обхванати от член SSC.3 (1) [Материален обхват], с изключение на договорните разпоредби, освен тези, които служат за изпълнение на задължение за осигуряване, произтичащо от законовите или подзаконовите разпоредби, посочени в тази точка, или ако те са били обект на решение на публичните власти, което им придава задължителен характер или разширява приложното им поле, при условие че

съответната държава уведоми с декларация за това Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност. Европейският съюз публикува тази декларация в Официален вестник на Европейския съюз;

- (r) „обезщетение за дългосрочни грижи“ означава обезщетение в натура или парично обезщетение, чиято цел е да се отговори на нуждите от грижи на лице, което поради увреждане се нуждае от значителна помощ, включително, но не само, помощ от друго лице или лица за извършване на основни ежедневни дейности за продължителен период от време, за да се поддържа личната му автономност; това включва обезщетения, предоставяни за същата цел на лице, което предоставя такава помощ;
- (s) „член на семейството“ е:
  - (i) А) всяко лице, определено за член на семейството или признато за член на домакинството от законодателството, съгласно което са предвидени обезщетенията;

Б) относно обезщетенията в натура съгласно глава 1 [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения], всяко лице, определено за член на семейството или признато за член на домакинството от законодателството на държавата членка, където пребивава лицето;
  - (ii) ако в законодателството на държавата, приложимо по алинея 1 не се прави разлика между членовете на семейството и други лица, към които се прилага, съпругът, малолетните и децата на издръжка, които са навършили пълнолетие се считат за членове на семейството;
  - (iii) ако, съгласно приложимото законодателство по алинеи 1 и 2, дадено лице се счита за член на семейството или на домакинството само ако живее в същото домакинство като осигуреното лице или пенсионера, това условие се счита за изпълнено, ако това лице е на издръжка основно от осигуреното лице или от пенсионера;
- (t) „период на заетост“ или „период на самостоятелна заетост“ са периодите, определени или зачитани от законодателството, съгласно което те са придобити, както и всички периоди, зачитани за такива, ако се признават от това законодателство за приравнени на периоди на заетост или на самостоятелна заетост;
- (u) „осигурителен период“ означава периодите на внасяне на осигурителни вноски, или на заетост или самостоятелна заетост, определени или признати за осигурителен период от законодателството, съгласно което е завършен или се смята за завършен, както и всички периоди, разглеждани като такива, ако това законодателство ги признава за равностойни на осигурителен период;
- (v) „период на пребиваване“ са периодите, определени или признати за такива от законодателството, съгласно което те са завършени или се считат за завършени;
- (w) „пенсия“ обхваща не само пенсиите, но и еднократните обезщетения, които могат да бъдат изплащани вместо пенсия и плащанията, направени под формата на възстановяване на осигурителни вноски, както и осъвременените увеличения и

допълнителните помощи съгласно разпоредбите на дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения];

- (x) „предпензионно обезщетение“ означава всички парични обезщетения, различни от обезщетенията за безработица или предсрочно обезщетение за старост, отпускани след определена възраст на работниците, които са намалили, прекратили или спрели да полагат възмезден труд, до навършване на възраст, в която те придобиват право на пенсия за старост или на пенсия при предсрочно пенсиониране, получаването на които не зависи от това заинтересованото лице да е на разположение на службите по заетостта на компетентната държава; „предсрочно обезщетение за старост“ е обезщетение, отпускано преди навършване на определена от закона пенсионна възраст и което или продължава да се отпуска и след навършване на посочената възраст, или бива заместено от друго обезщетение за старост;
- (y) „бежанец“ има значението, установено в член 1 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г.;
- (z) „седалище или място на дейност“ означава седалището или мястото на дейност, където се вземат основните решения на предприятието и където се изпълняват функциите на неговото централно управление;
- (aa) „пребиваване“ означава мястото, където лицето обичайно пребивава;
- (bb) „специални парични обезщетения, независещи от вноски“ означава онези парични обезщетения, независещи от вноски, които:
  - (i) имат за цел предоставяне на:
    - (A) допълнително, заместващо или спомагателно покритие срещу рискове, обхванати от клоновете на социалната сигурност по член SSC.3(1) [Материален обхват], и което гарантира на заинтересованото лице минимална издръжка на живота, в съответствие с икономическото и социалното положение в съответната държава; или
    - (B) само специална защита за лица с увреждания, тясно свързана със социалната среда на посочените лица в съответната държава, и
  - (ii) когато финансирането произтича изключително от задължително данъчно облагане, което има за цел да покрие основни обществени разходи и условията за предоставяне и за изчисляване на обезщетенията не зависят от вноски по отношение на бенефициента. Въпреки това обезщетения, предоставени да допълнят обезщетение, зависещо от вноски, не се смятат за обезщетения, зависещи от вноски, само поради тази причина.
- (cc) „специална схема за държавни служители“ означава всяка схема за социално осигуряване, която се различава от общата система за социално осигуряване, приложима към заетите лица в съответната държава, и която се прилага пряко за всички или за някои категории държавни служители;
- (dd) „лице без гражданство“ има значението, установено в член 1 на Конвенцията за лица без гражданство, подписана в Ню Йорк на 28 септември 1954 г.;
- (ee) „престой“ означава временно пребиваване.

Член SSC.2: Персонален обхват

Настоящият протокол се прилага към лицата, включително лица без гражданство и бежанци, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица.

Член SSC.3: Материален обхват

1. Настоящият протокол се прилага към следните клонове на социална сигурност:
  - (a) обезщетения за болест;
  - (b) обезщетения за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата;
  - (c) обезщетения за инвалидност;
  - (d) обезщетения за старост;
  - (e) обезщетения за преживели лица;
  - (f) обезщетения за трудови злополуки и професионални болести;
  - (g) помощи при смърт;
  - (h) обезщетения за безработица;
  - (i) предпенсионни обезщетения;
2. Освен ако не е предвидено друго в приложение SSC-6 [Специални разпоредби за прилагане на законодателството на държавите членки и на Обединеното кралство], настоящият протокол се прилага за общи и специални схеми за социална сигурност, независимо дали са зависещи от вноски или не са, и към схеми, свързани с отговорността на работодателя или корабособственика.
3. Разпоредбите на дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] обаче не засягат законодателните разпоредби на която и да е държава относно задълженията на корабособственика.
4. Настоящият протокол не се прилага за:
  - (a) специалните парични обезщетения, независещи от вноски, изброени в част 1 [Специални парични обезщетения, независещи от вноски] от приложение SSC-1 [Някои парични обезщетения, за които Протоколът не се прилага];
  - (b) социалното или медицинско подпомагане;
  - (c) обезщетения, по отношение на които държава поема отговорността за нанесени вреди на лица и предвижда компенсация, като например тези за жертви на война и на военни действия или техните последствия; за жертви на престъпления, убийства или терористични актове; за жертви на вреди, нанесени от представители на държавата в хода на служебните им задължения; или за жертви, които са претърпели вреди по политически или религиозни причини или по причина на своето потекло;

- (d) паричните обезщетения за дългосрочна грижа, изброени в част 2 [Парични обезщетения за дългосрочни грижи] от приложение SSC-1 [Някои парични обезщетения, за които настоящият протокол не се прилага];
- (e) услуги за асистирана репродукция;
- (f) плащания, които са свързани с клон на социалната сигурност, посочен в параграф 1, и които са:
  - (i) платени за покриване на разходи за отопление при студено време; и
  - (ii) изброени в част 3 [Плащания, които са свързани с клон на социалната сигурност, посочен в параграф 1 от член SSC.3 [Материален обхват], и които се изплащат за покриване на разходи за отопление при студено време (параграф 4, буква е) от член SSC.3 [Материален обхват]] от приложение SSC-1 [Някои парични обезщетения, за които настоящият протокол не се прилага];
- (g) семейни обезщетения.

Член SSC.4: Недискриминация между държавите членки

1. Договореностите за координация на социалната сигурност, установени в настоящия протокол, се основават на принципа на недискриминация между държавите — членки на Съюза.
2. Настоящият член не засяга договореностите, сключени между Обединеното кралство и Ирландия относно общата зона за пътуване.

Член SSC.5: Равно третиране

1. Освен ако в настоящия протокол не е предвидено друго по отношение на клоновете на социалната сигурност, попадащи в обхвата на параграф 1 от член SSC.3 [Материален обхват], лицата, за които се прилага настоящият регламент получават същите обезщетения и имат същите задължения съгласно законодателството на която и да е държава, както нейните граждани.
2. Тази разпоредба не се прилага по отношение на въпросите, посочени в параграф 4 от член SSC.3 [Материален обхват].

Член SSC.6: Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития

Освен ако в настоящия протокол не е предвидено друго, държавите осигуряват прилагането на принципа на равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития, както следва:

- (a) когато, съгласно законодателството на компетентната държава, получаването на обезщетения от социалното осигуряване и на други доходи има определени правни последици, съответните разпоредби от това законодателство се прилагат също така и към получаването на равностойни обезщетения, придобити съгласно законодателството на друга държава или към доход, придобит в друга държава;
- (b) когато, съгласно законодателството на компетентната държава, правните последици са резултат от настъпването на някои факти или събития, тази държава взема предвид

подобни факти или събития, настъпили във всяка друга държава, като настъпили на нейната територия.

Член SSC.7: Сумиране на периоди

Освен ако в настоящия протокол не е предвидено друго, компетентната институция на държава зачита до необходимия размер периодите на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава, все едно че периодите са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство, ако съгласно нейното законодателство от завършването на периоди на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване зависи:

- (a) придобиването, запазването, времетраенето или възстановяването на правото на обезщетения;
- (b) попадането в обхвата на законодателството, или или
- (c) достъпа до или освобождаването от задължително, доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето.

Член SSC.8: Отпадане на правилата за пребиваване

Държавите гарантират прилагането на принципа на прехвърляемост на парични обезщетения в съответствие с букви а) и б):

- (a) Паричните обезщетения, платими съгласно законодателството на дадена държава по настоящия протокол не подлежат на каквото и да е намаляване, изменение, спиране, прекратяване или конфискация поради факта, че бенефициерът или членовете на неговото семейство пребивават в държава, различна от тази, в която се намира институцията, предоставяща обезщетенията.
- (b) Буква а) не се прилага до парични обезщетения, обхванати от параграф 1, букви в) и з) от член SSC.3 [Материален обхват].

Член SSC.9: Предотвратяване на съвпадането на обезщетения

Освен ако не е предвидено друго, настоящият протокол не може нито да предоставя, нито да запазва правото на няколко обезщетения от един и същи вид за един и същи период на задължително осигуряване.

ДЯЛ II: ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член SSC.10: Общи правила

1. Лицата, за които се прилага настоящият протокол, са подчинени на законодателството само на една държава. Това законодателство се определя в съответствие с настоящия дял.
2. За целите на настоящия дял, лицата, които получават парични обезщетения поради или вследствие на тяхната дейност като наето или самостоятелно заето лице, се считат, че упражняват посочената дейност. Това не се прилага за пенсиите за инвалидност, старост или за преживяло лице или за пенсиите, получавани поради трудови злополуки или професионални болести или за паричните обезщетения за болест, покриващи лечение за неограничен период.

3. В съответствие с член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] и член SSC.13 [Доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето]:

- (a) спрямо лице, осъществяващо дейност като заето или като самостоятелно заето лице в една държава, се прилага законодателството на тази държава;
- (b) държавен служител е подчинен на законодателството на държавата, което се прилага спрямо наелата го на работа администрация;
- (c) всяко друго лице, към което букви а) и б) не се прилагат е подчинено на законодателството на държавата по пребиваване, без да се засягат останалите разпоредби на настоящия протокол, гарантиращи му обезщетения съгласно законодателството на една или повече други държави.

4. За целите на настоящия дял обичайно осъществяваната дейност като заето или самостоятелно заето лице на борда на морски плавателен съд под флага на държава се счита за дейност, упражнявана в посочената държава. Въпреки това, лице, наето на борда на плавателен съд под флага на държава и получаващо възнаграждение за тази дейност от предприятие или лице, чието седалище или място на дейност се намира в друга държава, е подчинено на законодателството на последната държава, ако това лице пребивава в тази държава. Предприятието или лицето, което изплаща възнаграждението се счита за работодател за целите на посоченото законодателство.

5. Дейност като член на полетен или кабинен екипаж, изпълняващ пътнически или товарни въздухоплавателни услуги, се смята за дейност, извършвана в държавата, в която се намира основната база.

Член SSC.11: Командировани работници

1. Чрез дерогация от параграф 3 от член SSC.10 [Общи правила] и като преходна мярка във връзка със ситуацията преди влизането в сила на настоящото споразумение между държавите от категория А в приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11] и Обединеното кралство се прилагат следните правила по отношение на приложимото законодателство:

- (a) лице, което осъществява дейност като наето лице в държава за работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е изпратено от този работодател в друга държава, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава, при условие че:
  - (i) продължителността на тази дейност не надвишава 24 месеца; и
  - (ii) това лице не е изпратено, за да замени друг командирован работник.
- (b) лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в държава и което отива да осъществява подобна дейност в друга държава продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 24 месеца.

2. До датата на влизане в сила на настоящото споразумение Съюзът уведомява Обединеното кралство в която от следните категории попада всяка една държава членка:

- (a) Категория А: Държавата членка е уведомила Съюза, че желае дерогация от член SSC.10 [Общи правила] в съответствие с настоящия член;
- (b) Категория Б: Държавата членка е уведомила Съюза, че не желае дерогация от член SSC.10 [Общи правила]; или
- (c) Категория В: Държавата членка не е посочила дали желае дерогация от член SSC.10 [Общи правила] или не.

3. Документът, посочен в параграф 2, става съдържание на приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11] на датата, на която влиза в сила настоящото споразумение.

4. За държавите членки, които са изброени в категория А на датата на влизане в сила на настоящото споразумение, се прилага параграф 1, букви а) и б).

5. За държавите членки, които са изброени в категория В на датата на влизане в сила на настоящото споразумение, параграф 1, букви а) и б) се прилага така, сякаш тази държава членка е била включена в категория А в продължение на един месец след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност премества държава членка от категория В в категория А, ако Съюзът уведоми този специализиран комитет, че тази държава членка желае да бъде преместена.

6. Един месец след датата на влизане в сила на настоящото споразумение категории Б и В престават да съществуват. Страните публикуват и актуализират приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11] възможно най-скоро след това. За целите на параграф 1 се счита, че приложение [SSC-8] [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11] съдържа само държави членки от категория А, считано от датата на това публикуване.

7. Когато дадено лице е в ситуация, посочена в параграф 1, с участието на държава членка от категория В преди публикуването на актуализирано приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11], в съответствие с параграф 6, параграф 1 продължава да се прилага към това лице, докато трае неговата дейност по параграф 1.

8. Съюзът уведомява Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност, ако държава членка желае да бъде заличена от категория А от приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11], а Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност, по искане на Съюза, заличава тази държава членка от категория А от приложение SSC-8. Страните публикуват актуализирано приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11], което се прилага от първия ден на втория месец след получаването на искането от Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност.

9. Когато дадено лице е в ситуация, посочена в параграф 1, преди публикуването на актуализирано приложение SSC-8 [Преходни разпоредби относно прилагането на член SSC.11] в съответствие с параграф 8, параграф 1 продължава да се прилага към това лице, докато трае неговата дейност по параграф 1.

Член SSC.12: Осъществяване на дейност в две или повече държави

1. Лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице в две или повече държави членки, както и в Обединеното кралство, е подчинено:

- (a) на законодателството на държавата на пребиваване, ако то осъществява значителна част от дейността си в тази държава; или
- (b) ако не осъществява значителна част от дейността си в държавата на пребиваване:
  - (i) на законодателството на държавата, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя, ако лицето е наето от едно предприятие или работодател; или
  - (ii) на законодателството на държавата, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятията или работодателите, ако лицето е наето от две или повече предприятия или работодатели, чиито седалища или места на дейност се намират само в една държава; или
  - (iii) на законодателството на държавата, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя, различна от държавата по пребиваване, ако лицето е наето от две или повече предприятия или работодатели, чиито седалища или места на дейност се намират в държава членка и в Обединеното кралство, една от които е държавата на пребиваване; или
  - (iv) на законодателството на държавата на пребиваване, ако лицето е наето от две или повече предприятия или работодатели, на поне двама от които седалището или мястото на дейност се намира в други държави, различни от държавата на пребиваване.

2. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в две или повече държави членки, както и в Обединеното кралство, е подчинено:

- (a) на законодателството на държавата по пребиваване, ако осъществява значителна част от дейността си в тази държава; или
- (b) законодателството на държавата, в която е съсредоточена дейността му, ако лицето не пребивава в една от държавите, в която осъществява значителна част от дейността си.

3. Лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице и дейност като самостоятелно заето лице в две или повече държави е подчинено на законодателството на държавата, в която то осъществява дейността си като заето лице или, ако то осъществява такава дейност в две или повече държави, на законодателството, определено в съответствие с параграф 1.

4. Лице, което е наето като държавен служител от една държава и което осъществява дейност като наето или като самостоятелно заето лице в една или повече други държави, е подчинено на законодателството на държавата, чийто субект е администрацията, която го е наела.

5. Лице, което обичайно осъществява дейност като наето лице в две или повече държави членки (но не и в Обединеното кралство), е подчинено на законодателството на Обединеното кралство, ако то не осъществява значителна част от тази дейност в държавата на пребиваване и това лице:

- (a) е наето от едно или повече предприятия или работодатели, всички от които имат седалище или място на дейност в Обединеното кралство;
- (b) пребивава в държава членка и е наето от две или повече предприятия или работодатели, всички от които имат седалище или място на дейност в Обединеното кралство и в държавата членка на пребиваване;
- (c) пребивава в Обединеното кралство и е наето от две или повече предприятия или работодатели, на поне две/двама от които седалището или мястото на дейност се намира в различни държави; или
- (d) пребивава в Обединеното кралство и е наето от едно или повече предприятия или работодатели, нито едно/един от които имат седалище или място на дейност в друга държава;

6. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в две или повече държави членки (но не и в Обединеното кралство), без да осъществява значителна част от тази дейност в държавата на пребиваване, е подчинено на законодателството на Обединеното кралство, ако центърът на интересите, свързани с дейността му, се намира в Обединеното кралство.

7. Параграф 6 не се прилага по отношение на лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице и като самостоятелно заето лице в две или повече държави членки.

8. За целите на прилагането на определеното в съответствие с тези разпоредби законодателство, лицата по параграфи 1—6 се приравняват на лица, осъществяващи цялата си дейност като заети лица или като самостоятелно заети лица и които са получавали целия си доход в съответната държава.

Член SSC.13: Доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето

1. Член SSC.10 [Общи правила] и член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] не се прилагат за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето, освен ако в дадена държава не съществува само доброволна схема на осигуряване по отношение на един от клоновете, посочени в член SSC.3 [Материален обхват].

2. Когато, по силата на законодателството на дадена държава, съответното лице подлежи на задължително осигуряване в тази държава, това лице не може да подлежи на схема за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето в друга държава. Във всички други случаи, в които за даден клон има възможност за избор измежду няколко схеми за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето, то се включва само в схемата, която е избрало.

3. Въпреки това, по отношение на обезщетенията за инвалидност, старост и преживяло лице заинтересованото лице може да се включи в схема за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето на държава, дори и ако това лице задължително е подчинено

на законодателството на друга държава, при условие че това лице е било подчинено на някакъв етап от дейността си на законодателството на първата държава поради или вследствие на дейност като заето или като самостоятелно заето лице и ако такова съвпадане се позволява изрично или имплицитно от законодателството на първата държава.

4. Ако в законодателството на дадена държава достъпът до доброволно осигуряване или продължено осигуряване по избор се обуславя от изискването лицето да пребивава в съответната държава или да е упражнявало дейност като заето или самостоятелно заето лице, буква б) от член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития] се прилага само за тези лица, които на по-ранен етап са били подчинени на законодателството на въпросната държава на основание дейност като заето или самостоятелно заето лице.

Член SSC.14: Задължения на работодателя

1. Работодател, чието седалище или място на дейност се намира извън компетентната държава, изпълнява всички задължения, произтичащи от законодателството, приложимо за заетите от него лица, по-специално задължението за плащане на вноските, предвидени в това законодателство, така както ако седалището или място му на дейност се намираха в компетентната държава.

2. Работодател, чието място на дейност не е в държавата, чието законодателство се прилага, и заето от него лице могат да се договорят последното да изпълнява от свое име задълженията на работодателя по плащането на вноски без да се засягат основните задължения на работодателя. Работодателят изпраща известие за тази договореност на компетентната институция на тази държава.

ДЯЛ III: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

ГЛАВА 1: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БОЛЕСТ, ЗА МАЙЧИНСТВО И СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ГЛЕДАНЕ НА МАЛКО ДЕТЕ ОТ БАЩАТА

Раздел 1: Осигурени лица и членове на техните семейства, с изключение на пенсионери и членовете на техните семейства

Член SSC.15: Пребиваване в държава, различна от компетентната държава

Осигуреното лице или членовете на неговото семейство, които пребивават в държава, различна от компетентната държава, получават в държавата, в която пребивават обезщетения в натура, предоставяни, от името на компетентната институция, от институцията по място на пребиваване в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като на осигурени съгласно посоченото законодателство.

Член SSC.16: Престой в компетентната държава, когато пребиваването е в друга държава — специални правила за членовете на семействата на пограничните работници

1. Освен ако в параграф 2 не е предвидено друго, осигуреното лице и членовете на неговото семейство по член SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] също имат право на обезщетения в натура по време на своя престой в компетентната държава. Обезщетенията в натура се предоставят от компетентната институция и за нейна сметка, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като на лица с местожителство в тази държава.

2. Членовете на семейството на пограничен работник имат право на обезщетения в натура по време на престоя си в компетентната държава.

Когато обаче компетентната държава е посочена в списъка в приложение SSC-2 [Ограничение на правата на обезщетения в натура за членовете на семейството на пограничен работник], членовете на семейството на пограничен работник, които пребивават в същата държава като пограничния работник, имат право на обезщетения в натура в компетентната държава само при условията, определени в параграф 1 от член SSC.17 [Престой извън компетентната държава].

Член SSC.17: Престой извън компетентната държава

1. Освен ако в параграф 2 не е предвидено друго, осигуреното лице и членовете на неговото семейство, които престояват в държава, различна от компетентната държава, имат право на обезщетения в натура, предоставяни от името на компетентната институция от институцията по мястото на престой в съответствие с нейното законодателство, както ако лицето е осигурено съгласно това законодателство, когато:

- (a) обезщетенията в натура стават необходими по медицински причини по време на престоя им, по мнението на предоставящия обезщетенията в натура, като се вземат предвид естеството на обезщетенията и очакваната продължителност на престоя;
- (b) лицето не е пътувало до тази държава с цел получаване на обезщетения в натура, освен ако лицето е пътник или член на екипажа на плавателен съд или въздухоплавателно средство, пътуващо до тази държава, и обезщетенията в натура са станали необходими по медицински причини по време на пътуването или полета; и
- (c) е представен валиден документ за права, в съответствие с член SSCI.22, параграф 1 [Престой в държава, различна от компетентната държава] от приложение SSC-7 [Част относно прилагането].

2. Допълнение SSCI-2 [документ за права] съдържа списък на обезщетения в натура, за предоставянето на които през време на престой в друга държава, се изисква, по практически причини, предварително съгласие между заинтересованото лице и институцията, която предоставя грижите.

Член SSC.18: Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура – разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване

1. Освен ако в настоящия протокол не е предвидено друго, осигуреното лице, което се придвижва до друга държава с цел получаване на обезщетение в натура по време на престоя си там, иска разрешение от компетентната институция.

2. Осигурено лице, което е получило разрешително от компетентната институция да замине за друга държава с цел получаване подходящо за състоянието му лечение, получава обезщетенията в натура, предоставени от името на компетентната институция, от институцията по мястото на престоя, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, както ако това лице е осигурено съгласно посоченото законодателство. Разрешителното се дава когато въпросното лечение е сред обезщетенията, предвидени от законодателството в държавата, в която пребивава съответното лице и в която то не може да получи това лечение в срока, който е оправдан от медицинска гледна точка, като се вземе предвид неговото текущо здравословно състояние и вероятното развитие на неговото заболяване.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат *mutatis mutandis* към членовете на семейството на осигуреното лице.

4. Ако членовете на семейството на осигуреното лице пребивават в държава, различна от държавата, в която пребивава осигуреното лице, и тази държава е избрала система за възстановяване на разходи на базата на фиксирани суми, разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграф 2, се поемат от институцията по пребиваване на членовете на семейството. В този случай, за целите на параграф 1, институцията по място на пребиваване на членовете на семейството се счита за компетентна институция.

Член SSC.19: Парични обезщетения

1. Осигуреното лице или членовете на неговото семейство, които пребивават или имат престой в държава, различна от компетентната държава, имат право на парични обезщетения от компетентната институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство. По споразумение между компетентната институция и институцията по място на пребиваване или престой, тези обезщетения могат, въпреки това, да се предоставят от институцията по място на пребиваване или престой, за сметка на компетентната институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от компетентната институция законодателство.

2. Компетентната институция на държавата, чието законодателство предвижда изчисляването на парични обезщетения да става въз основа на среден доход или на средна осигурителна основа, определя такъв среден доход или средна осигурителна основа изключително въз основа на доходи, потвърдени за получени, или на прилаганата осигурителна основа през време на периодите, завършени съгласно посоченото законодателство.

3. Компетентната институция на държавата, чието законодателство предвижда изчисляването на парични обезщетения да става въз основа на стандартен доход, отчита единствено стандартния доход или, когато е необходимо, средните стандартни доходи за периодите, изтекли съгласно посоченото законодателство.

4. Параграфи 2 и 3 се прилагат *mutatis mutandis* към случаите, в които законодателството, прилагано от компетентната институция, предвижда специфичен изискуем осигурителен период, който, в този случай, съответства изцяло или частично на периодите, придобити от съответното лице съгласно законодателството на една или повече други държави.

Член SSC.20: Лица, подали искане за пенсия

1. Осигурено лице, което по време на подаване на искането за пенсия или по време на разглеждане на искането за пенсия загуби право на обезщетения в натура съгласно законодателството на последната компетентна държава, запазва правото да получи обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата, в която това лице пребивава, при условие че отговаря на условията за осигуряване съгласно законодателството на посочената в параграф 2 държава. Правото на обезщетения в натура в държавата по пребиваване се прилага също и за членовете на семейството на лицето, подало искане за пенсия.

2. Обезщетенията в натура са за сметка на институцията на държавата, която в случай на отпускане на пенсията би станала компетентна съгласно членове SSC.21 [Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата на пребиваване] до SSC.23

[Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата на пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава].

Раздел 2: Особени разпоредби за пенсионери и членове на техните семейства

Член SSC.21: Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване

Лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на две или повече държави, от които едната е държавата по пребиваване, и което има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на тази държава, заедно с членовете на своето семейство получава такива обезщетения в натура от и за сметка на институцията по пребиваване, както ако е пенсионер, чиято пенсия е дължима само съгласно законодателството на тази държава.

Член SSC.22: Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване

1. Лице, което:
  - (a) пребивава в държава;
  - (b) получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави; и
  - (c) няма право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване,

въпреки това получава такива обезщетения за себе си и за членовете на своето семейство, доколкото би имало право на това, съгласно законодателството на държавата или на поне една от държавите, компетентни по отношение на неговите пенсии, ако то е пребивавало в тази държава. Обезщетенията в натура се предоставят за сметка на институцията, посочена в параграф 2, от институцията по пребиваване, както ако заинтересованото лице има право на пенсия и обезщетения в натура съгласно законодателството на тази държава.

2. В случаите, предвидени в параграф 1, разходите за обезщетенията в натура се поемат от институцията, определена по следните правила:

- (a) когато пенсионерът е третиран, като имащ право на обезщетения в натура съгласно законодателството на една държава, разходите за тях се поемат от компетентната институция на тази държава;
- (b) когато пенсионерът се третира, както ако има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на две или повече държави, разходите за тези обезщетения се поемат от компетентната институция на държавата, на чието законодателство лицето е било подчинено за най-дълъг период от време;
- (c) ако в резултат на прилагането на правилото в точка б) се окаже, че няколко държави отговарят за разходите за обезщетенията, разходите са за сметка на компетентната институция на държавата, на чието законодателство пенсионерът последно е бил субект.

Член SSC.23: Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата по пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава

Когато лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, пребивава в държава, съгласно чието законодателство правото на получаване на обезщетения в натура не зависи от изисквания за осигуряване или изисквания за извършване на дейност като заето или самостоятелно заето лице, и това лице не получава пенсия от държавата по пребиваване, разходите за обезщетения в натура, предоставяни на него и на членовете на семейството му, се поемат от институцията на една от държавите, компетентни по отношение на неговите пенсии, определени в съответствие с член SSC.22, параграф 2 [Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване], доколкото лицето и членовете на неговото семейство биха имали право на такива обезщетения, ако пребиваваха в тази държава.

Член SSC.24: Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава

Когато дадено лице:

- (a) получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави; и
- (b) пребивава в държава, различна от тази, в която пребивават членовете на неговото семейство,

тези членове на семейството на това лице имат право да получават обезщетения в натура от институцията по мястото на тяхното пребиваване в съответствие с прилаганото от нея законодателство, доколкото пенсионерът има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на дадена държава. Разходите се поемат от компетентната институция, отговорна за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в държавата му по пребиваване.

Член SSC.25: Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване

1. Член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] се прилага *mutatis mutandis* за:

- (a) лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави и което има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на една от държавите, които предоставят пенсията(ите) му;
- (b) членовете на неговото семейство,

които престояват в държава, различна от тази, в която пребивават.

2. Член SSC.16, параграф 1 [Престой в компетентната държава, когато пребиваването е в друга държава — специални правила за членовете на семействата на пограничните работници] се прилага *mutatis mutandis* за лицата, описани в параграф 1, когато те престояват в държавата, в която се намира компетентната институция, която отговаря за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в държавата по неговото пребиваване и тази държава е избрала това и фигурира в списъка в приложение SSC-3 [Повече права за пенсионери, завърнали се в компетентната държава].

3. Член SSC.18 [Пътуване с цел получаване на обезщетения в натура — разрешение за получаване на подходящо лечение извън държавата на пребиваване] се прилага *mutatis mutandis* за пенсионер или членовете на неговото семейство, които имат престой в държава, различна от тази, в която пребивават, с цел получаване на подходящо за състоянието им лечение.

4. Освен ако не е предвидено друго в параграф 5, разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграфи 1—3 се поемат от компетентната институция, която отговаря за разходите за обезщетения в натура, предоставяни на пенсионера в неговата държава по пребиваване.

5. Разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграф 3 се поемат от институцията по място на пребиваване на пенсионера или на членовете на неговото семейство, ако тези лица пребивават в държава, която е избрала система за възстановяване на разходи на базата на фиксирани суми. В тези случаи, за целите на параграф 3, институцията по място на пребиваване на пенсионера или на членовете на семейството му се счита за компетентна институция.

Член SSC.26: Парични обезщетения за пенсионери

1. Паричните обезщетения се изплащат на лице, получаващо пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави от компетентната институция на държавата, в която се намира компетентната институция, която поема разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в неговата държава по пребиваване. Член SSC.19 [Парични обезщетения] се прилага *mutatis mutandis*.

2. Параграф 1 се прилага също така за членовете на семейството на пенсионера.

Член SSC.27: Вноски от пенсионери

1. Институцията на държавата, която съгласно приложимото законодателство, извършва удържки на осигурителни вноски за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата, може да изисква и възстановява такива удържки, изчислени в съответствие със законодателството, което прилага, само доколкото разходите за обезщетенията по членове SSC.21 [Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване] до SSC.24 [Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава] се поемат от институцията на посочената държава.

2. Когато в случаите по член SSC.23 [Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата по пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава] придобиването на право на получаване на обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата е в зависимост от плащането на осигурителни вноски или подобни плащания съгласно законодателството на държавата, в която пребивава съответният пенсионер, тези осигурителни вноски не са дължими по силата на такова пребиваване.

Раздел 3: Общи разпоредби

Член SSC.28: Общи разпоредби

Членове SSC.21 [Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване] до SSC.27 [Вноски от пенсионери] не се прилагат за пенсионер или членове на

неговото семейство, които имат право на обезщетения съгласно законодателството на държава въз основа дейност като заето или самостоятелно заето лице. В такъв случай, за целите на настоящата глава, към съответното лице се прилагат членове SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] до SSC.19 [Парични обезщетения].

Член SSC.29: Предимство на правото на обезщетения в натура — специално правило за правото на обезщетения на членовете на семейството в държавата по пребиваване

1. Освен ако не е предвидено друго в параграф 2, когато член на семейството има самостоятелно право на обезщетения в натура въз основа на законодателството на дадена държава или на настоящата глава, това право има предимство пред производното право на обезщетения в натура за членовете на семейството.
2. Освен ако в параграф 3 не е предвидено друго, когато самостоятелното право в държавата на пребиваване съществува пряко и единствено въз основа на пребиваването на заинтересованото лице в тази държава, производното право на обезщетения в натура има предимство пред самостоятелното право.
3. Независимо от параграфи 1 и 2 обезщетенията в натура се предоставят на членовете на семейството на осигурено лице за сметка на компетентната институция в държавата, в която те пребивават, когато:
  - (a) тези членове на семейството пребивават в държава, съгласно чието законодателство правото на обезщетения в натура не зависи от условия за осигуряване или дейност като заето или самостоятелно заето лице; и
  - (b) съпругът или лицето, което се грижи за децата на осигуреното лице, осъществява дейност като заето или самостоятелно заето лице в тази държава или получава пенсия от тази държава въз основа на дейност като заето или самостоятелно заето лице.

Член SSC.30: Възстановяване на разходи между институции

1. Обезщетенията в натура, предоставяни от институция на една държава от името на институция на друга държава съгласно настоящата глава се възстановяват напълно.
2. Възстановяването по параграф 1 се определя и извършва в съответствие с разпоредбите, установени в приложение SSC-7 [Част относно прилагането], при представянето на доказателство за действително извършени разходи или на базата на фиксирана сума за държавите, в които правните или административните структури са такива, че възстановяването на базата на действително извършени разходи не е целесъобразно.
3. Държавите и техните компетентни власти, могат да предвидят други начини за възстановяване или за отмяна на всякакво възстановяване между институциите, намиращи се под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 2: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ БОЛЕСТИ

Член SSC.31: Право на обезщетения в натура и на парични обезщетения

1. Без да се засягат някои по-благоприятни разпоредби в параграфи 2 и 3 от настоящия член, член SSC 15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава], параграф 1 от член SSC.16 [Престой в компетентната държава, когато пребиваването е в друга държава — специални правила за членовете на семействата на пограничните работници], параграф 1 от

член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] и параграф 1 от член SSC.18 [Пътуване с цел получаване на обезщетения в натура — разрешение за получаване на подходящо лечение извън държавата на пребиваване] се прилагат също за обезщетения за трудови злополуки и професионални болести.

2. Лице, което е претърпяло трудова злополука или страда от професионална болест и което пребивава или има престой в държава, различна от компетентната държава има право на специалните обезщетения в натура по схемата за трудови злополуки или професионални болести, предоставяни от името на компетентната институция, от институцията по място на пребиваване или престой в съответствие с прилаганото от нея законодателство, както ако това лице е било осигурено съгласно посоченото законодателство.

3. Компетентната институция не може да откаже да предостави разрешението, предвидено в параграф 1 от член SSC.18 [Пътуване с цел получаване на обезщетения в натура — разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], на лице, което е претърпяло трудова злополука или е заболяло от професионална болест и има право на обезщетения за сметка на тази институция, когато подходящото за неговото състояние лечение не може да бъде проведено в държавата, в която лицето пребивава, в рамките на оправдан от медицинска гледна точка период, като се има предвид текущото здравословно състояние на това лице и вероятното протичане на болестта.

4. Член SSC.19 [Парични обезщетения] се прилага също за обезщетенията, попадащи в обхвата на настоящата глава.

Член SSC.32: Разходи по транспортиране

1. Компетентната институция на държава, чието законодателство предвижда поемане на разходите за транспортиране на лице, претърпяло трудова злополука или страдащо от професионална болест, до мястото, където пребивава, или до болница, поема такива разходи до съответното място в държавата, където лицето пребивава, при условие, че тази институция даде предварително разрешително за такова транспортиране, като надлежно прецени причините, които го оправдават. Такова разрешение не се изисква за пограничен работник.

2. Компетентната институция на държава, чието законодателство предвижда поемане на разходите за транспортиране на тялото на лице, загинало при трудова злополука до мястото на погребението, в съответствие с прилаганото от нея законодателство, поема разходите до съответното място в държавата, където лицето е пребивавало по време на злополуката.

Член SSC.33: Обезщетения при професионална болест, когато лицето, страдащо от такава болест, е било изложено на същия риск в няколко държави

Когато страдащо от професионална болест лице е осъществявало съгласно законодателството на две или повече държави дейност, която по своя характер може да причинява посочената болест, обезщетенията, за които това лице или преживелите го лица могат да претендират, се отпускат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави, чиито изисквания са изпълнени.

Член SSC.34: Влошаване на професионална болест

В случай на влошаване на професионална болест, за която страдащото от нея лице е получавало или получава обезщетения съгласно законодателството на дадена държава, се прилагат следните правила:

- (a) ако заинтересованото лице по време на получаване на обезщетенията не е осъществявало съгласно законодателството на друга държава дейност като заето или като самостоятелно заето лице, която би могла да причини или да влоши тази болест, компетентната институция на първата държава поема разходите по обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, като отчита влошаването;
- (b) ако заинтересованото лице, по време на получаване на обезщетенията, е осъществявало такава дейност съгласно законодателството на друга държава, компетентната институция на първата държава е длъжна да поеме разходите по обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, без да отчита влошаването. Компетентната институция на втората държава отпуска на заинтересованото лице добавка, чийто размер е равен на разликата между размера на обезщетенията, дължими след влошаването, и размера, който би бил дължим преди влошаването съгласно прилаганото от нея законодателство, ако болестта е възникнала съгласно законодателството на тази държава;
- (c) правилата за намаляване, спиране или прекратяване, установени в законодателството на държава, не се прилагат срещу лица, получаващи обезщетения, предоставени от институции на две държави, в съответствие с буква б).

Член SSC.35: Правила за отчитане особеностите на някои законодателства

1. Ако в държавата, в която заинтересованото лице пребивава или има престой, не съществува осигуряване срещу трудови злополуки или професионални болести, или такова осигуряване съществува, но няма институция, която да отговаря за отпускане на обезщетения в натура, тези обезщетения се предоставят от институцията по място на пребиваване или престой, която отговаря за предоставянето на обезщетения в натура в случай на болест.

2. Ако в компетентната държава не съществува осигуряване срещу трудови злополуки или професионални болести, разпоредбите на настоящата глава относно обезщетенията в натура се прилагат въпреки това за лице, което има право на такива обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата съгласно законодателството на тази държава, ако това лице претърпи трудова злополука или страда от професионална болест по време на пребиваването или престоя си в друга държава. Разходите се поемат от институцията, компетентна за обезщетенията в натура съгласно законодателството на компетентната държава.

3. Член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития] се прилага за компетентната институция в държава по отношение на равностойността на трудовите злополуки и професионалните болести, които или са настъпили, или са били потвърдени впоследствие съгласно законодателството на друга държава при оценяване степента на неработоспособност, правото на обезщетение или неговия размер, при условие че:

- (a) не се дължи обезщетение във връзка с трудова злополука или професионална болест, настъпила или установена в миналото, съгласно прилаганото от нея законодателство; и
- (b) не се дължи обезщетение във връзка с трудова злополука или професионална болест, настъпила или потвърдена впоследствие съгласно законодателството на другата държава, съгласно което е претърпяна трудовата злополука или е потвърдена професионалната болест.

Член SSC.36: Възстановяване на разходи между институции

1. Член SSC.30 [Възстановяване на разходи между институции] се прилага също към обезщетенията, уредени в настоящата глава и възстановяването се извършва на базата на действително направени разходи.
2. Държавите или техните компетентни власти, могат да предвидят други начини за възстановяване или за отмяна на всякакво възстановяване между институциите под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 3: ПОМОЩИ ПРИ СМЪРТ

Член SSC.37: Право на помощи в случай на смърт във, или когато правоимащият пребивава във, държава, различна от компетентната държава

1. Когато осигурено лице или член на неговото семейство почине в държава, различна от компетентната държава, смъртта се смята за настъпила в компетентната държава.
2. Компетентната институция е длъжна да отпусне помощи при смърт, изплащани съгласно прилаганото от нея законодателство, дори ако правоимащият пребивава на територията на държава, различна от компетентната държава.
3. Параграфи 1 и 2 се прилагат също така и когато смъртта е причинена от трудова злополука или професионална болест.

Член SSC.38: Предоставяне на обезщетения в случай на смърт на пенсионер

1. В случай на смърт на пенсионер, който е имал право на пенсия съгласно законодателството на една държава или на пенсии съгласно законодателството на две или повече държави, когато този пенсионер е пребивавал в държава, различна от тази, където се намира институцията, отговаряща за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни съгласно член SSC.22 [Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване] и член SSC.23 [Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата по пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава], помощите при смърт, изплащани съгласно прилаганото от тази институция законодателство, се предоставят за нейна сметка, както ако пенсионерът е пребивавал към момента на смъртта си в държавата, в която се намира тази институция.
2. Параграф 1 се прилага *mutatis mutandis* към членовете на семейството на пенсионера.

ГЛАВА 4: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ИНВАЛИДНОСТ

Член SSC.39: Изчисляване на обезщетенията за инвалидност

Без да се засяга член SSC.7 [Сумиране на периоди], когато съгласно законодателството на компетентната държава по дял II [Определяне на приложимото законодателство] от настоящия протокол, размерът на обезщетенията за инвалидност зависи от продължителността на периодите на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, компетентната държава не е длъжна да взема предвид такива периоди, завършени съгласно законодателството на друга държава, за целите на изчисляването на размера на дължимото обезщетение за инвалидност.

Член SSC.40: Специални разпоредби за сумиране на периоди

Компетентната институция на държава, чието законодателство поставя придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения в зависимост от завършването на осигурителни периоди или период на пребиваване, прилага *mutatis mutandis* член SSC.46 [Специални разпоредби за сумиране на периоди], когато е целесъобразно.

Член SSC.41: Влошаване на състоянието на инвалидност

В случай на влошаване на състоянието на инвалидност, за която едно лице получава обезщетения съгласно законодателството на държава в съответствие с настоящия протокол, предоставянето на обезщетенията продължава съгласно настоящата глава, като се отчита степента на влошаването.

Член SSC.42: Превръщане на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост

1. Когато е предвидено в законодателството на държавата, която изплаща обезщетение за инвалидност в съответствие с настоящия протокол, обезщетенията за инвалидност се превръщат в обезщетения за старост при условията, определени от законодателството, съгласно което те се предоставят, и в съответствие с глава 5 [Пенсии за старост и пенсии на преживели лица].

2. Когато лице, получаващо обезщетения за инвалидност, може да предяви претенция за обезщетения за старост съгласно законодателството на една или повече държави в съответствие с член SSC.45 [Общи разпоредби], всяка институция, на която е възложено отпускане на обезщетения за инвалидност съгласно законодателството на държавата, продължава да предоставя на такова лице обезщетенията за инвалидност, на които то има право съгласно прилаганото от нея законодателство, докато параграф 1 стане приложим по отношение на тази институция или до момента, когато заинтересованото лице изпълни изискванията за такива обезщетения.

Член SSC.43: Специални разпоредби за държавните служители

Членове SSC.7 [Сумиране на периоди], SSC.39 [Изчисляване на обезщетенията за инвалидност], SSC.41 [Влошаване на състоянието на инвалидност], SSC.42 [Превръщане на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост] и параграфи 2 и 3 от член SSC.55 [Специални разпоредби за държавните служители] се прилагат *mutatis mutandis* към лица, обхванати от специална схема за държавни служители.

ГЛАВА 5: ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И ПЕНСИИ НА ПРЕЖИВЕЛИ ЛИЦА

Член SSC.44: Отчитане на период за гледане на малко дете

1. Когато съгласно законодателството на държавата, която е компетентна съгласно дял II [Определяне на приложимото законодателство], периодът за отглеждане на малко дете не се отчита, институцията на държавата, чието законодателство съгласно дял II [Определяне на приложимото законодателство] е било приложимо към съответното лице, тъй като то е осъществявало дейност като заето или самостоятелно заето лице към датата, на която съгласно това законодателство за съответното дете е започнал да се отчита периодът за отглеждане на малко дете, продължава да отговаря за отчитането на този период като период за отглеждане на малко дете съгласно собственото си законодателство, така както ако отглеждането на детето е било осъществено на собствената ѝ територия.

2. Параграф 1 не се прилага, ако спрямо съответното лице се прилага или започва да се прилага законодателството на друга държава поради осъществяването на дейност като заето или самостоятелно заето лице.

Член SSC.45: Общи разпоредби

1. Всички компетентни институции определят правото на обезщетение, съгласно всички законодателства на държавите, на които заинтересованото лице е подчинено, при подаване на заявление за отпускане на пенсия, освен ако заинтересованото лице изрично поиска отлагане на отпускане на обезщетения за старост съгласно законодателството на една или повече държави.

2. Ако към даден момент заинтересованото лице не отговаря или престане да отговаря на изискванията, установени от всички прилагани спрямо това лице законодателства на държавите, институциите, прилагащи законодателството, на чиито изисквания лицето отговаря няма да зачитат при изчисляването в съответствие с член SSC.47, параграф 1, буква а) или б) [Отпускане на обезщетения] периодите, завършени съгласно законодателството, на чиито изисквания лицето не отговаря или е престанало да отговаря, когато това довежда до по-малък размер на обезщетението.

3. Параграф 2 се прилага *mutatis mutandis*, когато заинтересованото лице изрично е поискало отлагане на отпускането на обезщетения за старост.

4. Ново изчисляване се извършва автоматично, когато изискванията на другите законодателства бъдат изпълнени или когато лицето поиска отпускане на отложеното в съответствие с параграф 1 обезщетение за старост, освен ако завършените по другото законодателство периоди вече са били взети предвид по силата на параграфи 2 или 3.

Член SSC.46: Специални разпоредби за сумиране на периоди

1. Когато законодателството на държава поставя отпускането на определени обезщетения в зависимост от осигурителен период, придобит само от специфична дейност като заето или като самостоятелно заето лице или от дейност, обхваната от специална схема за наети лица или самостоятелно заети лица, компетентната институция на тази държава зачита периодите, завършени съгласно законодателството на други държави, само ако са завършени по съответстваща схема или, ако такава не е налице, по същата професия, или, когато е уместно, по същата дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

Ако, след като се зачетат така завършените периоди, заинтересованото лице не отговаря на условията за получаване на обезщетенията по специална схема, тези периоди се зачитат за целите на отпускане на обезщетенията по общата схема или, ако това не е налице, по схемата, приложима за работници или служители, съгласно случая, при условие, че заинтересованото лице е било включено в някоя от тези схеми.

2. Осигурителните периоди, завършени съгласно специална схема на държава се зачитат за целите на отпускането на обезщетения по общата схема или, ако това не е възможно, по схема, приложима за работници или чиновници на друга държава, при условие, че заинтересованото лице е било включено в някоя от тези схеми, дори ако тези периоди са били вече отчетени в последната държава по специална схема.

3. Когато в законодателството или в конкретна схема на държава придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения се обуславя от изискването съответното лице да е било осигурено по времето на материализиране на риска, това

изискване се смята за изпълнено, ако съответното лице е било осигурено преди това по законодателството или конкретна схема на тази държава и ако към момента на материализиране на риска е осигурено за същия риск по законодателството на друга държава или, в случай че това условие не е изпълнено, ако съгласно законодателството на друга държава се дължи обезщетение за същия риск. Последното изискване обаче се счита за изпълнено в случаите, посочени в член SSC.52 [Осигурителен период или периоди на пребиваване под една година].

Член SSC.47: Отпускане на обезщетения

1. Компетентната институция изчислява размера на дължимото обезщетение:
  - (a) съгласно прилаганото от нея законодателство, само когато изискванията за получаване на обезщетения са били изпълнени изключително съгласно националното право (самостоятелно обезщетение);
  - (b) чрез изчисляване на теоретичен размер и впоследствие на действителен размер (пропорционално обезщетение), както следва:
    - (i) теоретичният размер на обезщетението е равен на обезщетението, за което заинтересованото лице може да претендира, ако всички осигурителни периоди или периоди на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на другите държави, са били завършени съгласно прилаганото от нея законодателство към датата на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство размерът не зависи от продължителността на завършените периоди, този размер се смята за теоретичния размер;
    - (ii) компетентната институция определя след това пропорционалния размер на обезщетението, като отнася към теоретичния размер съотношението между продължителността на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателството, което тя прилага и цялата продължителност на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави по случая.
2. Когато е целесъобразно, компетентната институция прилага към размера, изчислен в съответствие с параграф 1, букви а) и б), всички правила за намаляване, спиране или прекратяване, съгласно прилаганото от нея законодателство, в границите, предвидени от членове SSC.48 [Правила за избягване на съвпадането] до SSC.50 [Съвпадане на обезщетения от различен вид].
3. Заинтересованото лице има право да получи от компетентната институция на всяка държава най-високия от размерите, изчислени в съответствие с параграф 1, букви а) и б).
4. Когато изчислението, направено съгласно параграф 1, буква а) в дадена държава, неизменно води до това, че самостоятелното обезщетение е равно или по-голямо от пропорционалното обезщетение, изчислено в съответствие с параграф 1, буква б), компетентната институция отказва пропорционалното изчисляване, при условие че:
  - (a) подобна ситуация е описана в част 1 от приложение SSC-4 [Случаи, при които пропорционалното изчисляване се отменя или не се прилага].
  - (b) в законодателството няма предвидени правила за избягване на съвпадането, както е посочено в членове SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ

вид] и SSC.50 [Съвпадане на обезщетения от различен вид], освен когато са изпълнени условията, посочени в член SSC.50, параграф 2 [Съвпадане на обезщетения от различен вид]; и

- (с) Член SSC.52 [Осигурителен период или периоди на пребиваване под една година] не се прилага по отношение на периодите, завършени по законодателството на друга държава при конкретните обстоятелства на случая.

5. Независимо от разпоредбите на параграфи 1, 2 и 3, пропорционалното изчисление не се прилага към схемите за отпускане на обезщетения, за които периодът не е от значение за изчислението, при условие че тези схеми са включени в списъка в част 2 от приложение SSC-4 [Случаи, при които пропорционалното изчисление се отказва или не се прилага]. В тези случаи съответното лице има право на обезщетение, изчислено съгласно законодателството на въпросната държава.

Член SSC.48: Правила за избягване на съвпадането

1. Всяко съвпадане на обезщетения за старост и за преживели лица, изчислени или отпуснати въз основа на осигурителни периоди или периоди на пребиваване, завършени от същото лице, се считат за съвпадането на обезщетения от един и същи вид.

2. Съвпадането на обезщетения, които не могат да се смятат за обезщетения от един и същи вид по смисъла на параграф 1, се счита за съвпадане на обезщетения от различен вид.

3. Следните разпоредби се прилагат за целите на правилата за избягване на съвпадането, установени от законодателството на държава в случай на съвпадане на обезщетение за старост или за преживяло лице с обезщетение от същия вид, от различен вид или друг доход:

- (а) компетентната институция взема предвид обезщетенията или доходите, придобити в друга държава, само когато прилаганото от нея законодателство предвижда зачитането на обезщетения или доходи, придобити в чужбина;
- (б) компетентната институция взема предвид размера на обезщетенията, платими от друга държава, преди приспадането на данъци, вноски за социална сигурност и други индивидуални налози или удържки, освен ако прилаганото от нея законодателство предвижда прилагането на правила за избягване съвпадането след такива намалявания, при условията и процедурите, определени в приложение SSC-7 [Част относно прилагането];
- (с) компетентната институция не взема предвид размера на обезщетенията, придобити съгласно законодателството на друга държава на основата на доброволно осигуряване или продължено осигуряване по избор на лицето;
- (д) ако отделна държава прилага правила за избягване на съвпадането, тъй като заинтересованото лице получава обезщетения от същия или от различен вид съгласно законодателството на друга държава или доход, придобит в друга държава, дължимото обезщетение може да бъде намалено само с размера на такива обезщетения или такъв доход.

Член SSC.49: Съвпадане на обезщетения от един и същ вид

1. Когато обезщетения от един и същ вид, дължими съгласно законодателството на две или повече държави, съвпадат, правилата за избягване на съвпадането, установени в

законодателството на дадена държава, няма да се прилагат към пропорционалното обезщетение.

2. Правилата за избягване на съвпадането се прилагат към самостоятелно обезщетение само ако съответното обезщетение е:

- (a) обезщетение, чийто размер не зависи от продължителността на осигурителните периоди или на периодите на пребиваване; или
- (b) обезщетение, чийто размер се определя на основата на начислен период, за който се счита, че е бил завършен между датата на настъпване на риска и по-късна дата, което се прекрива с:
  - (i) обезщетение от същия вид, освен когато има сключено споразумение между две или повече държави за избягване зачитането на един и същи начислен период повече от веднъж, или
  - (ii) обезщетение, посочено в буква а).

Обезщетенията и споразуменията, посочени в букви а) и б), са изброени в приложение SSC-5 [Обезщетения и споразумения, които позволяват прилагането на член SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид]].

Член SSC.50: Съвпадане на обезщетения от различен вид

1. Ако получаването на обезщетения от различен вид или друг доход изисква прилагането на правилата за избягване на съвпадане, установени от законодателството на съответната държава относно:

- (a) две или повече самостоятелни обезщетения, компетентните институции разделят размерите на обезщетението или обезщетенията или другия доход, както те биха били зачетени, на броя на обезщетенията, за които се прилагат посочените правила;

въпреки това, прилагането на тази алинея не може да лиши заинтересованото лице от неговия статус на пенсионер за целите на други глави от този дял при реда и условията, определени с приложение SSC-7 [Част относно прилагането];

- (b) едно или повече пропорционални обезщетения, компетентните институции отчитат обезщетението, обезщетенията или другия доход и всички елементи, определени за прилагане на правилата за избягване на съвпадането като функция на съотношението между осигурителния период или периода на пребиваване, установени за изчислението по член SSC.47, параграф 1, буква б), подточка ii) [Отпускане на обезщетения];
- (c) едно или повече самостоятелни обезщетения и едно или повече пропорционални обезщетения, компетентните институции прилагат *mutatis mutandis* буква а) по отношение самостоятелните обезщетения и буква б) по отношение пропорционалните обезщетения.

2. Компетентната институция не прилага разделянето, установено по отношение на самостоятелните обезщетения, ако прилагането от нея законодателство предвижда зачитането на обезщетения от различен вид или друг доход и всички други елементи за изчисляване на част от техния размер, определен като функция на съотношението между осигурителния

период или периода на пребиваване по член SSC.47, параграф 1, буква б), подточка ii) [Отпускане на обезщетения].

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат *mutatis mutandis*, когато съгласно законодателството на една или повече държави право на обезщетение не може да бъде придобито в случаите, в които съответното лице получава обезщетение от различен вид, изплащано съгласно законодателството на друга държава, или друг доход.

Член SSC.51: Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения

1. При изчисляването на теоретичните и пропорционални размери по член SSC.47, параграф 1, буква б) от [Отпускане на обезщетения] се прилагат следните правила:

- (a) когато общата продължителност на завършените осигурителни периоди или периоди на пребиваване преди материализиране на риска съгласно законодателствата на всички заинтересовани държави е по-голяма от максималния срок, който се изисква от законодателството на една от тези държави за получаването на пълно обезщетение, компетентната институция на тази държава взема предвид този максимален срок, вместо общата продължителност на завършените периоди; този метод на изчисляване не трябва да води до налагане върху тази институция на разходи за обезщетение, по-големи от пълното обезщетение, предвидено от прилаганото от нея законодателство. Разпоредбата не се прилага към обезщетения, чийто размер не зависи от продължителността на осигуряването;
- (b) процедурата за отчитане на съвпадащите периоди е определена в приложение SSC-7 [Част относно прилагането];
- (c) ако законодателството на дадена държава предвижда обезщетенията да се изчисляват на базата на доходи, осигурителни вноски, осигурителни основи, индексации, заплати, други суми или комбинация от някои от тях (средни, пропорционални, фиксирани или начислени), компетентната институция:
  - (i) определя базата за изчисляване на обезщетенията в съответствие само с осигурителен период, завършен съгласно прилаганото от нея законодателство;
  - (ii) за да определи размера за изчисляване в съответствие с осигурителния период или периодите на пребиваване, завършени съгласно законодателството на другите държави, използва същите елементи, определени или отбелязани като осигурителен период съгласно прилаганото от нея законодателство;

Когато е необходимо в съответствие с процедурите, предвидени в приложение SSC-6 [Специални разпоредби за прилагане на законодателството на държавите членки и на Обединеното кралство] за съответната държава;

- (d) в случай че буква в) не е приложима, тъй като законодателството на дадена държава предвижда обезщетенията да не се изчисляват на базата на периоди на осигуряване или пребиваване, а на други елементи, които не са свързани с време, компетентната институция взема предвид, по отношение на всеки осигурителен период или период на пребиваване, завършен по законодателството на друга държава, размерът на натрупания капитал, капитала, който се смята за натрупан, или друг елемент на изчислението съгласно прилаганото от нея законодателство, разделено на съответните времеви единици във въпросната пенсионна схема.

2. Разпоредбите на законодателството на дадена държава относно осъвременяване на елементите, отчитани при изчисляването на обезщетения, се прилагат, ако е необходимо, към елементите, отчитани от компетентната институция на тази държава в съответствие с параграф 1, спрямо осигурителния период или периода на пребиваване, завършен съгласно законодателството на други държави.

Член SSC.52: Осигурителен период или периоди на пребиваване под една година

1. Независимо от член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б), институцията на държава не е длъжна да отпуска обезщетения за периоди, завършени съгласно прилаганото от нея законодателство, които се зачитат при настъпване на риска, ако:

- (а) продължителността на посочените периоди е под една година, и
- (б) само въз основа на тези периоди не се придобива право на обезщетение по силата на разпоредбите на това законодателство.

За целите на настоящия член, „периоди“ означава всички периоди на осигуряване, на заетост, на самостоятелна заетост и пребиваване, които или дават право, или пряко увеличават съответното обезщетение.

2. Компетентната институция на всяка от съответните държави зачита периодите по параграф 1 за целите на член SSC.47, параграф 1, буква б), подточка i) [Отпускане на обезщетения].

3. Ако в резултата на прилагането на параграф 1 всички институции на съответните държави се окажат освободени от задълженията си, обезщетения се отпускат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави, чиито условия са изпълнени, както ако всички осигурителни периоди и периоди на пребиваване, завършени и отчетени в съответствие с член SSC.7 [Сумиране на периоди] и член SSC.46, параграфи 1 и 2 [Специални разпоредби за сумиране на периоди], са завършени съгласно законодателството на тази държава.

4. Настоящият член не се прилага за схемите, изброени в част 2 [Случаи, в които се прилага член SSC.47 параграф 5 [Отпускане на обезщетения] от приложение SSC-4 [Случаи, при които пропорционалното изчисляване се отменя или не се прилага].

Член SSC.53: Отпускане на добавка

1. На получаващ обезщетения, за когото се прилага тази глава, в държавата по пребиваване и съгласно чието законодателство му се дължи обезщетение, не може да бъде отпуснато обезщетение, което е по-малко от минималното обезщетение, определено в това законодателство за осигурителен период или период на пребиваване, равен на всички периоди, зачитани за изплащане в съответствие с тази глава.

2. Компетентната институция на тази държава, ако е необходимо, му изплаща по време на периода на неговото пребиваване на нейна територия добавка, равна на разликата между общия размер на обезщетенията, дължими по настоящата глава и размера на минималното обезщетение.

Член SSC.54: Преизчисляване и осъвременяване на обезщетения

1. Ако начинът за определяне на обезщетенията или правилата за изчисляване се променят съгласно законодателството на държава-членка или личното положение на заинтересованото лице претърпи съответна промяна, която съгласно това законодателство би довела до осъвременяване на размера на обезщетението, преизчисляването се извършва в съответствие с член SSC.47 [Отпускане на обезщетения].
2. Ако, от друга страна, поради повишаване на издръжката на живота или промени в равнището на доход или по други основания за осъвременяване, обезщетенията в съответната държава се променят с процент или фиксирана сума, този процент или фиксирана сума се прилага пряко към обезщетенията, определени в съответствие с член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], без необходимост от преизчисляване.

Член SSC.55: Специални разпоредби за държавните служители

1. Член SSC.7 [Сумиране на периоди], член SSC.45 [Общи разпоредби], член SSC.46, параграф 3 [Специални разпоредби за сумиране на периоди] и членове SSC.47 [Отпускане на обезщетения] до SSC.54 [Преизчисляване и осъвременяване на обезщетения] се прилагат *mutatis mutandis* към лица, обхванати от специална схема за държавни служители.
2. Въпреки това, ако законодателството на компетентна държава поставя придобиването, прекратяването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения по специална схема за държавни служители в зависимост от изискването всички осигурителни периоди да бъдат завършени съгласно една или повече специални схеми за държавни служители в тази държава, или да бъдат признати от законодателството на тази държава за равностойни на такива периоди, компетентната институция на тази държава зачита само периодите, които могат да бъдат признати съгласно прилаганото от нея законодателство.

Ако след зачитането на така завършените периоди, заинтересованото лице не отговаря на изискванията за получаване на тези обезщетения, тези периоди се зачитат за отпускането на обезщетения по общата схема или, ако това не е възможно, по схемата, приложима за работниците или служителите, според случая.

3. Когато съгласно законодателството на държава, обезщетенията по специална система за държавни служители се изчисляват на базата на последната заплата или заплати, получени по време на осигурителен период, компетентната институция на тази държава взема предвид, за целите на изчисляването, само онези заплати, надлежно осъвременени, които са били получени през време на периода или периодите, през които заинтересованото лице е било подчинено на това законодателство.

ГЛАВА 6: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БЕЗРАБОТИЦА

Член SSC.56: Специални разпоредби за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост

1. Компетентната институция на държава, чието законодателство поставя придобиването, запазването, възстановяването или продължаването на правото на обезщетения в зависимост или от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Въпреки това, когато приложимото законодателство поставя правото на обезщетения в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на друга държава, такива периоди не се зачитат, освен ако такива периоди биха били зачетени като осигурителни периоди, ако са били завършени в съответствие с приложимото законодателство.

2. Прилагането на параграф 1 от настоящия член е в зависимост от това, дали заинтересованото лице, в съответствие със законодателството, съгласно което се претендират обезщетенията, е завършило последно:

- (a) осигурителен период, ако това законодателство изисква осигурителен период,
- (b) трудов стаж, ако това законодателство изисква трудов стаж, или
- (c) стаж като самостоятелно заето лице, ако това законодателство изисква стаж като самостоятелно заето лице.

Член SSC.57: Изчисляване на обезщетенията за безработица

1. Когато изчисляването на обезщетенията за безработица се основава на размера на предишната заплата или професионален доход на съответното лице, компетентната държава взема предвид заплата или професионалния доход, получавани от съответното лице, изключително въз основа на последната му дейност като заето или самостоятелно заето лице съгласно законодателството на компетентната държава.

2. Когато прилаганото от компетентната държава законодателство предвижда конкретен референтен период за определяне на заплата или професионалния доход, използвани за изчисляване на размера на обезщетението, и съответното лице е било подчинено на законодателството на друга държава през целия или част от този референтен период, компетентната държава взема предвид само заплата или професионалния доход, получени по време на последната дейност на това лице като заето или самостоятелно заето лице съгласно това законодателство.

ГЛАВА 7: ПРЕДПЕНСИОННИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Член SSC.58: Обезщетения

Когато приложимото законодателство поставя предпенсионните обезщетения в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, член SSC.7 [Сумиране на периоди] не се прилага.

ДЯЛ IV: ДРУГИРАЗПОРЕДБИ

Член SSC.59: Сътрудничество

1. Компетентните органи на държавите уведомяват Специализирания комитет по координация на социалната сигурност за всички промени в своето законодателство по отношение на клоновете на социалната сигурност, обхванати от член SSC.3 [Материален обхват], които са от значение или могат да засегнат прилагането на настоящия протокол.

2. Освен ако настоящият протокол не изисква такава информация да бъде съобщена на Специализирания комитет по координация на социалната сигурност, компетентните органи на държавите взаимно си съобщават за мерките, предприети за прилагането на настоящия

протокол, които не са нотифицирани съгласно параграф 1 и които са от значение за прилагането на Протокола.

3. За целите на настоящия протокол органите и институциите на държавите членки и на Обединеното кралство си предоставят взаимно помощ и действат така, сякаш прилагат своето вътрешно законодателство. Административната помощ, предоставяна от посочените власти и институции по правило е безплатна. Въпреки това, Специализираният комитет по координация на социалната сигурност определя вида на възстановимите разноски и границите, над които се дължи тяхното възстановяване.

4. Властите и институциите на държавите могат, за целите на настоящия протокол, да контактуват пряко помежду си, както и със съответните лица или техни представители.

5. Институциите и лицата, обхванати от настоящия протокол, имат задължението за взаимно информиране и сътрудничество за осигуряване на правилното прилагане на настоящия протокол.

Институциите, в съответствие с принципа за добра администрация, отговарят в разумен срок на всички запитвания и в тази връзка предоставят на заинтересованите лица всякаква информация, необходима за упражняване на предоставените им с настоящия протокол права.

Съответните лица трябва да уведомят институциите на компетентната държава и на държавата по пребиваване, колкото е възможно по-скоро, за всяка промяна в тяхното лично или семейно положение, която засяга техни права на обезщетения по настоящия протокол.

6. Неизпълнението на задължението за информиране по параграф 5, третата алинея може да доведе до прилагане на пропорционални мерки в съответствие с национално право. Въпреки това тези мерки са равностойни на мерките, прилагани към подобни ситуации съгласно националното право, и не правят практически невъзможно или прекалено трудно упражняването от претендиращите на правата, предоставени им с настоящия протокол.

7. В случай на затруднения при тълкуването или прилагането на настоящия протокол, които биха могли да застрашат правата на лице, включено в неговото приложно поле, институцията на компетентната държава или на държавата по пребиваване на въпросното лице се свързва с институцията/ите на съответната/ите държава/и. Ако не може да бъде намерено решение в разумен срок, всяка от страните може да поиска провеждането на консултации в рамките на Специализирания комитет по координация на социалната сигурност.

8. Властите, институциите и съдилищата на дадена държава не могат да отхвърлят заявления или други предоставени им документи на основание, че те са написани на официален език на Съюза, включително на английски.

Член SSC.60: Обработка на данни

1. Държавите постепенно използват нови технологии за обмен, достъп и обработка на данни, необходими за прилагането на настоящия протокол.

2. Всяка държава отговаря за управлението на собствената си част от услугите по обработка на данни.

3. Електронен документ, изпратен или издаден от институция в съответствие с протокола и приложение SSC-7 [Част относно прилагането], не може да бъде отхвърлен от никоя власт или институция на друга държава на основание, че е бил получен по електронен път, щом

получаващата институция е декларирала, че може да получава електронни документи. Копирането и записа на такива документи се презюмира за правилно и точно копие на оригиналния документ или представяне на информацията, с която е свързан, освен ако има доказателство за обратното.

4. Електронният документ се счита за действителен ако компютърната система, в която е записан документа, съдържа необходимите гаранции за предотвратяване на всякакво изменение, разкриване или неразрешен достъп до записа. По всяко време е възможно да се копира записана информация в непосредствено четлива форма.

Член SSC.61: Освобождавания

1. Всяко освобождаване от или намаляване на данъци, таксови марки, нотариални или регистрационни такси, предвидени в законодателството на държава за удостоверения или документи, които трябва да бъдат издадени съгласно законодателството на тази държава, се отнася до подобни удостоверения или документи, които трябва да бъдат издадени съгласно законодателството на друга държава или съгласно настоящия протокол.

2. Всички справки, документи и удостоверения от всякакъв вид, които трябва да бъдат издадени съгласно протокола, се освобождават от легализация от дипломатическите или консулските власти.

Член SSC.62: Молби, декларации, жалби

Всяка молба, декларация или жалба, която, съобразно законодателството на една държава, е трябвало да бъде подадена пред орган, институция или съд на тази държава в определен срок, е допустима, ако е подадена в същия срок пред аналогичен орган, институция или съд на друга държава. В такъв случай органът, институцията или съдът, които получават иска, декларацията или жалбата, незабавно ги изпращат на компетентния орган, институция или съд на първата държава, пряко или чрез компетентните органи на съответните държави. Датата, на която такива молби, декларации или жалби са били подадени до органа, институцията или съда на втората държава, се смята за дата на тяхното подаване до компетентната власт, институция или съд.

Член SSC.63: Медицински прегледи

1. Медицински прегледи, предвидени в законодателството на една от държавите, могат да бъдат извършвани по искане на компетентната институция, на територията на друга държава, от институцията по престой или пребиваване на лицето с право на обезщетения при условията, установени в приложение SSC-7 [Част относно прилагането] или договорени между компетентните органи на съответните държави.

2. Медицинските прегледи, извършени съгласно условията по параграф 1, се считат за извършени на територията на компетентната държава.

Член SSC.64: Събиране на осигурителни вноски и събиране на обезщетения

1. Събирането на осигурителни вноски, дължими на институция на една държава и възстановяването на недължими обезщетения от институцията на една държава, може да бъде извършено в друга държава в съответствие с процедурите, гаранциите и привилегиите, приложими към събирането на осигурителни вноски, дължими на аналогичната институция на последната държава и връщането на недължими обезщетения.

2. Влезлите в сила решения на съдебните и административните органи, свързани със събирането на осигурителни вноски, лихви и всякакви други разходи, или с възстановяването на обезщетения, които са предоставени, но недължими съгласно законодателството на една държава, се признават и прилагат по искане на компетентната институция в друга държава в рамките на и в съответствие с процедурите, установени от законодателството и всички други процедури, приложими към подобни решения на последната държава. Такива решения се обявяват за влезли в сила в тази държава доколкото законодателството и всички други процедури на тази държава предвиждат това.

3. В случай на принудително изпълнение, несъстоятелност или конкордат, вземанията на институция на една държава се ползват в друга държава със същите привилегии които законодателството на последната държава предоставя на вземания от същия вид.

4. Процедурата за прилагане на настоящия член, включително разходите за възстановяване, се уреждат от приложение SSC-7 [Част относно прилагането] или, когато е необходимо и като допълнителна мярка, посредством споразумения между държавите.

Член SSC.65: Права на институциите

1. Ако лице получава обезщетения съгласно законодателството на дадена държава във връзка с вреда, претърпяна в резултат на събития в друга държава, всички права на институцията, дължаща обезщетенията, срещу трето лице, което е длъжно да поправи вредата, се уреждат от следните правила:

- (a) когато институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията по силата на прилаганото от нея законодателство, встъпва в правата на бенефициента спрямо третото лице, това встъпване се признава от всяка държава;
- (b) когато институцията, която отговаря за предоставянето на обезщетенията, има преки права спрямо третото лице, всяка държава признава тези права.

2. Ако лице получава обезщетения съгласно законодателството на една държава във връзка с вреда, претърпяна в резултат на събития в друга държава, разпоредбите на посоченото законодателство, определящи в кои случаи се изключва гражданската отговорност на работодателите или на техните служители, се прилагат спрямо посоченото лице или компетентната институция.

Параграф 1 се прилага и по отношение на всички права на институцията, която отговаря за предоставянето на обезщетения спрямо работодатели или техните служители в случаите, когато тяхната отговорност не се изключва.

3. Когато, в съответствие с член SSC.30, параграф 3 [Възстановяване на разходи между институции] или член SSC.36, параграф 2 [Възстановяване на разходи между институции], две или повече държави или техните компетентни органи са сключили споразумение за отменяне на възстановяването на суми между институции под тяхна юрисдикция или когато възстановяването на суми не зависи от размера на действително предоставените обезщетения, всички права, възникващи по отношение на трето задължено лице се уреждат от следните правила:

- (a) когато институцията на държавата по място на пребиваване или престой предоставя обезщетения на лице във връзка с претърпяна на нейна територия вреда, тази институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство

упражнява правото на встъпване в права или на пряк иск срещу третото лице, което е длъжно да поправи вредата;

(b) за прилагането на буква а):

(i) лицето, което получава обезщетения, се смята осигурено в институцията по място на пребиваване или престой, и

(ii) тази институция се разглежда, като институцията, която отговаря за предоставяне на обезщетенията;

(c) параграфи 1 и 2 остават приложими във връзка с всички обезщетения, които не са включени в споразумението за отказ или възстановяване на суми, които не зависят от размера на действително предоставените обезщетения.

Член SSC.66: Прилагане на законодателство

Специалните разпоредби за прилагане на законодателството на определена държава са посочени в приложение SSC-6 [Специални разпоредби за прилагане на законодателството на държавите членки и на Обединеното кралство].

ДЯЛ V: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член SSC.67: Защита на индивидуалните права

1. Страните гарантират, в съответствие с вътрешния си правен ред, че разпоредбите на Протокола за координация на социалната сигурност имат силата на закон, пряко или чрез вътрешно законодателство, което привежда в действие тези разпоредби, така че юридическите или физическите лица да могат да се позовават на тези разпоредби пред вътрешните съдилища, правораздавателни и административни органи.

2. Страните осигуряват средствата, чрез които юридическите и физическите лица ефективно защитават правата си съгласно настоящия протокол, като например възможността да подават жалби до административни органи или да завеждат дела пред компетентен съд или трибунал по подходяща съдебна процедура, за да потърсят адекватно и своевременно средство за правна защита.

Член SSC.68: Изменения

Специализираният комитет по координация на социалната сигурност може да изменя приложенията и допълненията към настоящия протокол.

Член SSC.69: Прекратяване на настоящия протокол

Без да се засяга член FINPROV.8 [Прекратяване], всяка страна може по всяко време да прекрати настоящия протокол с писмено уведомление по дипломатически път. В този случай настоящият протокол престава да бъде в сила на първия ден от деветия месец след датата на уведомлението.

Член SSC.70: Клауза за автоматично прекратяване

1. Настоящият протокол престава да се прилага 15 години след влизането в сила на настоящото споразумение.

2. Не по-малко от 12 месеца преди настоящият протокол да престане да се прилага в съответствие с параграф 1, всяка от страните уведомява другата за желанието си да започне преговори с оглед на сключването на актуализиран протокол.

Член SSC.71: Договорености за периода след прекратяването

Когато настоящият протокол престане да се прилага съгласно член SSC.69 [Прекратяване на настоящия протокол], член SSC.70 [Клауза за автоматично прекратяване] или член FINPROV.8 [Прекратяване], правата на осигурените лица по отношение на права, които се основават на завършени периоди или факти или събития, настъпили преди настоящият протокол да престане да се прилага, се запазват. Съветът за партньорство може да установи допълнителни договорености, с които се предвиждат подходящи последващи и преходни разпоредби своевременно преди настоящият протокол да престане да се прилага.

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-1: НЯКОИ ПАРИЧНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ, ЗА КОИТО ПРОТОКОЛЪТ НЕ СЕ ПРИЛАГА

Част 1: Специални парични обезщетения, независещи от вноски (член SSC.3, параграф 4, буква а) [Материален обхват])

(i) ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

- (a) Държавен пенсионен кредит (Закон за държавните пенсионни кредити от 2002 г. и Закон за държавните пенсионни кредити (Северна Ирландия) от 2002 г.)
- (b) Подоходни обезщетения за лица, търсещи работа (Закон за лицата, търсещи работа (1995 г.) и Наредба за лицата, търсещи работа (Северна Ирландия, 1995 г.)
- (c) Помощ за издръжка при инвалидност по отношение на компонента на мобилността (Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г. и Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г.)
- (d) Компонент „Мобилност“ на плащането за лична независимост (част 4 от Закона за реформа на социалното подпомагане от 2012 г. и част 5 от Наредбата за реформата на социалното подпомагане (Северна Ирландия) от 2015 г.)
- (e) Помощ за заетост и подкрепа, свързана с дохода (Закон за реформа на социалното подпомагане от 2007 г. и Закон за реформа на социалното подпомагане в Северна Ирландия от 2007 г.)
- (f) Плащане за храна за най-добър старт (Постановления за храните за социално подпомагане (Храни за най-добър старт) (Шотландия) от 2019 г. (SSI 2019/193)
- (g) Безвъзмездни средства за най-добър старт (безвъзмездни средства за бременност и раждане на бебе, безвъзмездни средства за ранно обучение, безвъзмездни средства за училищна възраст) (Постановления за подпомагане на ранните години (Безвъзмездни средства за най-добър старт) (Шотландия) от 2018 г. (SSI 2018/370)
- (h) Погребално подпомагане (Постановления за подпомагането на погребалните разходи (Шотландия) от 2019 г. (SSI 2019/292).

(ii) ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ

АВСТРИЯ

Компенсационна добавка (Федерален закон от 9 септември 1955 г. за общата социална сигурност (ASVG), Федерален закон от 11 октомври 1978 г. за социалната сигурност на лицата, работещи в сферата на търговията (GSVG) и Федерален закон от 11 октомври 1978 г. за социалната сигурност на земеделските стопани (BSVG).

БЕЛГИЯ

- (a) Обезщетение за заместване на доходите (Закон от 27 февруари 1987 г.)
- (b) Гарантиран доход за възрастни хора (Закон от 22 март 2001 г.).

БЪЛГАРИЯ

Социална пенсия за старост (член 89 от Кодекса за социално осигуряване).

КИПЪР

- (a) Социална пенсия (Закон за социалните пенсии от 1995 г. (Закон 25(I)/95 и измененията към него)
- (b) Помощи за инвалидност, произтичаща от тежки двигателни увреждания (Решения на Министерски съвет № 38210 от 16 октомври 1992 г., № 41370 от 1 август 1994 г., № 46183 от 11 юни 1997 г. и № 53675 от 16 май 2001 г.)
- (c) Специални помощи за незрящи (Закон за специалните помощи от 1996 г. (Закон 77(I)/96 и измененията към него).

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Социално обезщетение (Закон за държавното социално подпомагане № 117/1995 Sb.).

ДАНИЯ

Разходи за жилищно настаняване на пенсионери (Закон за индивидуалното жилищно подпомагане, консолидиран със Закон № 204 от 29 март 1995 г.).

ЕСТОНИЯ

- (a) Помощ за пълнолетни лица с увреждания (Закон за социалните помощи за лица с увреждания от 27 януари 1999 г.)
- (b) Държавна помощ за безработни (Закон за услугите в областта на трудовия пазар и помощите от 29 септември 2005 г.).

ФИНЛАНДИЯ

- (a) Помощи за жилищни разходи на пенсионери (Закон за помощите за жилищни разходи на пенсионери, 571/2007).
- (b) Подкрепа на пазара на труда (Закон за помощи при безработица 1290/2002)
- (c) Специализирана помощ за имигранти (Закон за специализираната помощ за имигранти, 1192/2002).

ФРАНЦИЯ

- (a) Допълнителни обезщетения от:
  - (i) Специалния фонд за инвалидност; и
  - (ii) Фонда за солидарност с възрастните хора по отношение на придобитите права (Закон от 30 юни 1956 г., включен в книга VIII от Кодекса за социална сигурност);
- (b) Обезщетение за пълнолетни лица с увреждания (Закон от 30 юни 1975 г., включен в книга VIII от Кодекса за социална сигурност)
- (c) Специални обезщетения (Закон от 10 юли 1952 г., включен в книга VIII от Кодекса за социална сигурност) по отношение на придобити права

- (d) Обезщетение за солидарност с възрастните хора (Наредба от 24 юни 2004 г., включена в книга VIII от Кодекса за социална сигурност), считано от 1 януари 2006 г.

ГЕРМАНИЯ

- (a) Минимален доход за издръжка за възрастни хора и за лица с намалена възможност за приходи съгласно глава 4 от книга XII от Социалния кодекс
- (b) Помощи за покриване на разходите за издръжка съгласно основната разпоредба за търсещите работа, освен ако по отношение на тези помощи не са изпълнени изискванията за получаване на временна добавка след получаване на помощи за безработица (член 24, параграф 1 от книга II от Социалния кодекс).

ГЪРЦИЯ

Специални обезщетения за възрастни хора (Закон 1296/82).

УНГАРИЯ

- (a) Пенсия за инвалидност (Указ № 83/1987 (XII 27) на Министерския съвет за пенсиите за инвалидност)
- (b) Помощи за възрастни лица (независещи от вноски) (Закон III за социалната администрация и социалните помощи от 1993 г.)
- (c) Обезщетение за транспортни разходи (Правителствен декрет № 164/1995 (XII 27) за обезщетения за транспортни разходи на лица с тежки физически увреждания).

ИРЛАНДИЯ

- (a) Помощ за търсещи работа лица (Консолидиран закон за социалното подпомагането 2005 г., част 3, глава 2)
- (b) Държавна пенсия (независеща от вноски) (Консолидиран закон за социалното подпомагане от 2005 г., част 3, глава 4)
- (c) Пенсии за вдовици и вдовци (независещи от вноски) (Консолидиран закон за социалното подпомагане от 2005 г., част 3, глава 6)
- (d) Помощ за инвалидност (Консолидиран закон за социалното подпомагане от 2005 г., част 3, глава 10)
- (e) Помощ за мобилност (Закон за здравеопазването от 1970 г., раздел 61)
- (f) Пенсия за незрящи (Консолидиран закон за социалното подпомагане от 2005 г., част 3, глава 5);

ИТАЛИЯ

- (a) Социални пенсии за лица без средства (Закон № 153 от 30 април 1969 г.)
- (b) Пенсии и обезщетения за граждани с увреждания или инвалиди (Законови № 118 от 30 март 1971 г., № 18 от 11 февруари 1980 г. и № 508 от 23 ноември 1988 г.)

- (c) Пенсии и обезщетения за глухонеми лица (Законови № 381 от 26 май 1970 г. и № 508 от 23 ноември 1988 г.)
- (d) Пенсии и обезщетения за незрящи граждани (Законови № 382 от 27 май 1970 г. и № 508 от 23 ноември 1988 г.)
- (e) Обезщетения под формата на добавка към минималните пенсии (Законови № 218 от 4 април 1952 г., № 638 от 11 ноември 1983 г. и № 407 от 29 декември 1990 г.)
- (f) Обезщетения под формата на добавка към помощите за инвалидност (Закон № 222 от 12 юни 1984 г.)
- (g) Социални помощи (Закон № 335 от 8 август 1995 г.)
- (h) Социално увеличение (член 1, параграфи 1 и 12 от Закон № 544 от 29 декември 1988 г. и последващите изменения).

ЛАТВИЯ

- (a) Държавни социално-осигурителни обезщетения (Закон за държавните социални обезщетения от 1 януари 2003 г.)
- (b) Помощи за компенсиране на транспортни разходи за лица с увреждания с ограничена мобилност (Закон за социално-осигурителните обезщетения от 1 януари 2003 г.).

ЛИТВА

- (a) Пенсия за социално подпомагане (Закон за държавното социално подпомагане от 2005 г., член 5)
- (b) Обезщетение за социално подпомагане (Закон за държавните социални помощи от 2005 г., член 15)
- (c) Възстановяване на транспортни разходи на лица с увреждания, които имат проблеми, свързани с мобилността (Закон за възстановяване на транспортни разходи от 2000 г., член 7).

ЛЮКСЕМБУРГ

Доходи на лица с тежки увреждания (член 1, параграф 2 от Закона от 12 септември 2003 г.), с изключение на лицата, признати за работници с увреждания, които са заети на обикновения пазар на труда или в защитена среда.

МАЛТА

- (a) Допълнително обезщетение (раздел 73 от Закона за социалната сигурност (глава 318) от 1987 г.)
- (b) Пенсия за старост (Закон за социалната сигурност (глава 318) от 1987 г.).

НИДЕРЛАНДИЯ

- (a) Закон за подпомагане за работа и заетост на млади хора с увреждания от 24 април 1997 г. (Wet Wajong)
- (b) Закон за допълнителните помощи от 6 ноември 1986 г. (TW).

ПОЛША

Социална пенсия (Закон от 27 юни 2003 г. за социалните пенсии).

ПОРТУГАЛИЯ

- (a) Държавни пенсии за старост и инвалидност, независещи от вноски (Указ-закон № 464/80 от 13 октомври 1980 г.)
- (b) Пенсии за вдовици и вдовци, независещи от вноски (Разпоредително постановление № 52/81 от 11 ноември 1981 г.)
- (c) Солидарна добавка за възрастни лица (Наредба-закон № 232/2005 от 29 декември 2005 г., изменен с Наредба-закон № 236/2006 от 11 декември 2006 г.).

СЛОВАКИЯ

- (a) Корекция, направена преди 1 януари 2004 г., на пенсии, представляващи единствен източник на доходи
- (b) Социална пенсия, отпусната преди 1 януари 2004 г.

СЛОВЕНИЯ

- (a) Държавна пенсия (Закон за пенсиите и осигуровките за инвалидност от 23 декември 1999 г.)
- (b) Подпомагане на доходите на пенсионерите (Закон за пенсиите и осигуровките за инвалидност от 23 декември 1999 г.)
- (c) Помощ за издръжка (Закон за пенсиите и осигуровките за инвалидност от 23 декември 1999 г.).

ИСПАНИЯ

- (a) Минимален гарантиран доход (Закон № 13/82 от 7 април 1982 г.)
- (b) Парични обезщетения за подпомагане на възрастни хора и неработоспособни инвалиди (Кралски указ № 2620/81 от 24 юли 1981 г.):
  - (i) Пенсии за инвалидност и прослужено време без вноски съгласно член 38, параграф 1 от консолидирания текст на Общия закон за социално осигуряване, одобрен с Кралско законодателно постановление № 1/1994 от 20 юни 1994 г.; и
  - (ii) обезщетения под формата на добавка към горепосочените пенсии, съгласно предвиденото в законодателството на автономните области (Comunidades Autónomas), когато тези добавки гарантират минимален доход за издръжка, като се вземе предвид икономическата и социална ситуация в съответните автономни области;
- (c) Помощи за насърчаване на мобилността и за компенсиране на транспортни разходи (Закон № 13/1982 от 7 април 1982 г.).

ШВЕЦИЯ

- (a) Добавки за жилищните разходи на лица, получаващи пенсия (Закон 2001:761).
- (b) Финансова помощ за възрастни лица (Закон 2001:853).

Част 2: Обезщетения за дългосрочни грижи (член SSC.3, параграф 4, буква г) [Материален обхват] от протокола)

(i) ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

- (a) Помощи за придружител (Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г., Постановления за социалната сигурност (Помощи за придружител) от 1991 г., Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г. и Постановления за социалната сигурност (Помощи за придружител) (Северна Ирландия) от 1992 г.)
- (b) Помощи за лица, полагащи грижи (Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г., Постановления за социалната сигурност (Обезщетения за грижи за инвалиди) от 1976 г., Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г. и Постановления за социалната сигурност (Обезщетения за грижи за инвалиди) от 1976 г. (Северна Ирландия)
- (c) Компонент „Грижи“ от помощите за издръжка на лица с увреждания (Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г., Постановления за социалната сигурност (Помощи за издръжка на лица с увреждания) от 1991 г., Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г. и Постановления за социалната сигурност (Помощи за издръжка на лица с увреждания) (Северна Ирландия) от 1992 г.)
- (d) Компонент „Дневна издръжка“ на плащането за лична независимост (част 4 от Закона за реформа на социалното подпомагане от 2012 г., Постановления за социалната сигурност (Плащане за лична независимост) от 2013 г., Постановления за плащането за лична независимост (Преходни разпоредби) от 2013 г., Постановления за плащането за лична независимост (Преходни разпоредби) (Изменение) от 2019 г., Наредба за реформа на социалните грижи (Северна Ирландия) от 2015 г. (част 5), Постановления за плащането за лична независимост (Северна Ирландия) от 2016 г., Постановления за плащането за лична независимост (Преходни разпоредби) (Северна Ирландия) от 2016 г. и Постановления за плащането за лична независимост (Преходни разпоредби) (Изменение) (Северна Ирландия) от 2019 г.)
- (e) Добавка към помощите за лица, полагащи грижи (Закон за социалната сигурност (Шотландия) от 2018 г.)
- (f) Безвъзмездни средства за млади хора, полагащи грижи (Постановления за подпомагането на лицата, полагащи грижи (Безвъзмездни средства за млади хора, полагащи грижи) (Шотландия) от 2020 г. (както са изменени)).

(ii) ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ

АВСТРИЯ

- (a) Федерален закон за обезщетенията за дългосрочни грижи (Bundespflegegeldgesetz, BPGG), първоначална версия BGBl. № 110/1993, последно изменение BGBl. I № 100/2016
- (b) Наредба за уреждането на федералното обезщетение за дългосрочни грижи (Einstufungsverordnung zum Bundespflegegeldgesetz (EinstV)):
- (c) Наредба на федералния министър на труда, социалните въпроси и защитата на потребителите за оценка на потребностите от грижи за деца и младежи в съответствие с Федералния закон за медицинските сестри. (Bundespflegegeldgesetz , Kinder-EinstV)
- (d) Множество приложими законови основания, като например Споразумение между федералното правителство и провинциите за съвместни мерки за лица, нуждаещи се от грижи. Закони за социално подпомагане и закони за хората с увреждания на федералните провинции
- (e) Закон за фонда за полагане на грижи (Pflegefondsgesetz, PFG), първоначална версия: Официален вестник (BGBl. I) No. 57/2011.
- (f) Статистическа наредба за услугите за полагане на грижи от 2012 г. (Pflagedienstleistungsstatistik-Verordnung 2012)
- (g) Подкрепа за 24-часовите грижи: Федерален закон за обезщетенията за дългосрочни грижи (Bundespflegegeldgesetz, BPGG):
- (h) Насоки за подпомагане на 24-часовите грижи (член 21б от Федералния закон за обезщетенията за дългосрочни грижи (Bundespflegegeldgesetz))
- (i) Насоки за отпускане на обезщетения за подпомагане на членове на семейството, полагащи грижи (параграф 21а от Федералния закон за обезщетенията за дългосрочни грижи (Bundespflegegeldgesetz))
- (j) Забрана за регресен иск за полагане на грижи
- (k) Федерален закон за специална добавка, дължаща се на премахването на достъпа до средства при настаняване на хора в заведения за болнична помощ
- (l) Федерален закон за специална добавка, дължаща се на премахването на достъпа до средства при настаняване на хора в заведения за болнична помощ за 2019 и 2020 г. BGBl. I No 95/2019.

БЕЛГИЯ

- (a) Закон за задължително здравно осигуряване и осигуряване за болест (Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités/Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen), координиран на 14 юли 1994 г.
- (b) Закон от 27 февруари 1987 г. относно помощите за лица с увреждания (Loi relative aux allocations aux personnes inarapées/Wet betreffende de tegemoetkomingen aan geartipten)
- (c) Фламандска социална закрила (Vlaamse sociale bescherming): Указ на фламандския парламент от 18 май 2018 г. относно организацията на фламандската социална закрила (Decreet houdende Vlaamse sociale bescherming/) и постановления на фламандското правителство от 30 ноември 2018 г.

- (d) Кодекс на Валония за социалните действия и здравеопазването (Code wallon de l'Action sociale et de la Santé) (Code wallon de l'Action sociale et de la Santé), указна част. Част 1, книга IIIter, създадена с указ от 8 ноември 2018 г.
- (e) Регулаторен кодекс на Валония за социалните действия и здравеопазването, част I/1, създаден с Постановление на правителството на Валония от 21 декември 2018 г.
- (f) Указ от 13 декември 2018 г. относно предлагането на възрастни или зависими лица, както и относно палиативните грижи (Dekret über die Angebote für Senioren und Personen mit Unterstützungsbedarf sowie über die Palliativpflege)
- (g) Указ от 4 юни 2007 г. относно психиатричните домове за медицински грижи (Dekret über die psychiatrischen Pflgewohnheime)
- (h) Правителствен указ от 20 юни 2017 г. относно помощите за мобилност (Erlass über die Mobilitätshilfen)
- (i) Указ от 13 декември 2016 г. относно създаването на германска общностна служба за самостоятелен живот (Dekret zur Schaffung einer Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für selbstbestimmtes Leben)
- (j) Кралски указ от 5 март 1990 г. относно помощта за подпомагане на възрастните хора (Arrêté royal du 5 mars 1990 relatif à l'allocation pour l'aide aux personnes âgées)
- (k) Правителствен декрет от 19 декември 2019 г. относно преходните разпоредби във връзка с процедурата за получаване на предварително разрешение или одобрение за покриване или поделение на разходите за дългосрочна рехабилитация в чужбина (Erlass der Regierung zur übergangsweisen Regelung des Verfahrens zur Erlangung einer Vorabgeehmigung oder Zustimmung zwins Kostenübernahme oder Kostenbeteiligung für eine Langzeitrehabilitation im Ausland)
- (l) Наредба от 21 декември 2018 г. относно здравноосигурителните каси в Брюксел в областта на здравеопазването и подпомагането на хората (Ordonnance du 21 décembre 2018 relative aux organismes assureurs bruxellois dans le domaine des soins de santé et de l'aide aux personnes)
- (m) Сътрудничество между федерираните субекти:
- (n) Споразумение за сътрудничество от 31 декември 2018 г. между Фламандската общност, Валонския регион, Комисията на Френската общност, Съвместната комисия на Общността и немскоезичната общност относно помощите за мобилност
- (o) Споразумение за сътрудничество от 31 декември 2018 г. между Фламандската общност, Валонския регион, Френската общност, Съвместната комисия на Общността, Френската общност и немскоезичната общност относно финансирането на грижите при използване на лечебни заведения, намиращи се извън пределите на федералната единица.

БЪЛГАРИЯ

- (a) Кодекс за социално осигуряване, 1999 г., изменен през 2003 г.
- (b) Закон за социалното подпомагане, 1998 г.
- (c) Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане, 1998 г.

- (d) Закон за интеграцията на хората с увреждания, 2019 г.
- (e) Закон за личната помощ, 2019 г., влязъл в сила на 1 септември 2019 г.
- (f) Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, 2004 г.
- (g) Наредба за медицинската експертиза, 2010 г.
- (h) Тарифа за таксите за социални услуги, финансирани от държавния бюджет, 2003 г.

ХЪРВАТИЯ

- (a) Закон за социалните грижи (Zakon o socijalnoj skrbi) от 2013 г., ОВ № 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17 и 98/19)
- (b) Закон за приемните семейства (Zakon o udomiteljstvu), ОВ № 90/11 и 78/12, с измененията
- (c) Наредба относно минималните изисквания за предоставяне на социални услуги (Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga) от 2014 г., ОВ № 40/14 и 66/15
- (d) Наредба относно участието и начина на плащане на бенефициерите в разходите за издръжка на настаняване извън семейството (Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji) от 1998 г., ОВ № 112/98 и 05/02, с измененията
- (e) Наредба относно съдържанието и начина на водене на регистри на лицата, които професионално се занимават с предоставяне на социални услуги като професия (Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje profesionalno pružaju socijalne usluge) от 2015 г., ОВ № 66/15

КИПЪР

- (a) Услуги, свързани със социалното подпомагане (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας):
- (b) Регламентите и указите за гарантирания минимален доход и като цяло за социалните обезщетения (спешни нужди и грижи), както са изменени или заменени. Закони за домовете за възрастни хора и хора с увреждания (Οι περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμοι) от 1991—2011 г. [L. 222/91 и L. 65(I)/2011]
- (c) Закони за центровете за възрастни хора (Οι περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμοι) (L. 38(I)/1997 и L.64(I)/2011).
- (d) Схема за държавна помощ съгласно Регламент (ΕΟ) № 360/2012 за предоставяне на услуги от общ икономически интерес (De minimis) [Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, βάση του Κανονισμού 360/2012 για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος]
- (e) Административна служба за социални обезщетения (Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας):
- (f) Закон за гарантирания минимален доход и като цяло за социалните обезщетения от 2014 г., както е изменен или заменен.

- (g) Регламентите и указите за гарантирания минимален доход и като цяло за социалните обезщетения, както са изменени или заменени.

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

- (a) Act. Закон № 108/2006 за социалните услуги (Zákon o sociálních službách)
- (b) Закон № 372/2011 за здравните услуги (Zákon o zdravotních službách)
- (c) Закон № 48/1997 за общественото здравно осигуряване (Zákon o veřejném zdravotním pojištění).

ДАНИЯ

- (a) Консолидиран закон № 988 от 17 август 2017 г. за социалните услуги (om social service)
- (b) Консолидиран закон № 119 от 1 февруари 2019 г. за социалното жилищно настаняване (om almene boliger).

ЕСТОНИЯ

Закон за социалното подпомагане (Sotsiaalhoolekande seadus), 2016 г.

ФИНЛАНДИЯ

- (a) Закон за услугите и помощта за хората с увреждания (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista) от 3 април 1987 г.
- (b) Закон за подпомагане на функционалния капацитет на застаряващото население и за социални и здравни услуги за възрастни хора (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista) от 28 декември 2012 г.
- (c) Закон за социалното подпомагане (Sosiaalihuoltolaki) от 30 декември 2014 г.
- (d) Закон за здравеопазването (Terveystalveluolaki) от 30 декември 2010 г.
- (e) Закон за първичните здравни грижи (Kansanterveyslaki) от 28 януари 1972 г.
- (f) Закон за неформалната подкрепа за полагане на грижи (Laki omaishoidon tuesta) от 2 декември 2005 г.
- (g) Закон за семейните грижи (Perhehoitolaki) от 20 март 2015 г.

ФРАНЦИЯ

- (a) Добавка за трето лице (majoration pour tierce personne, МТР):
- (b) членове L. 341—4 и L. 355—1 от Кодекса за социално осигуряване (Code de la sécurité sociale).
- (c) Допълнително обезщетение за прибягване до трето лице (prestation complémentaire pour recours à tierce personne): член L. 434-2 от Кодекса за социално осигуряване.
- (d) Специална добавка за образование за дете с увреждания (complément d'allocation d'éducation de l'enfant imararé): член L. 541-1 от Кодекса за социално осигуряване.

- (e) Обезщетение за инвалидност (prestation de compensation du inarap, PCH): Членове L. 245-1 до L. 245-14 от Кодекса за социалните действия и семейството (Code de l'action sociale et des familles).
- (f) Обезщетение за загуба на автономност (application personnalisée d'autonomie, APA): Членове L. 232-1 до L. 232-28 от Кодекса за социалните действия и семейството (Code de l'action sociale et des familles).

ГЕРМАНИЯ

- (a) Осигуряване за дългосрочни грижи (Pflegeversicherung):
- (b) Социално осигуряване за дългосрочни грижи за лица, осигурени по задължителното здравно осигуряване, и частно задължително осигуряване за дългосрочни грижи за лица, осигурени по схема за частно здравно осигуряване: Social Code Sozialgesetzbuch, книга XI (SGB XI), последно изменен с член 2 от Закона от 21 декември 2019 г. (BGBl. I стр. 2913).

ГЪРЦИЯ

- (a) Закон № 1140/1981, с измененията
- (b) Законодателен декрет № 162/73 и Съвместно министерско решение № П4β/5814/1997
- (c) Министерско решение № П1γ/АГП/ок.14963 от 9 октомври 2001 г.
- (d) Закон № 4025/2011
- (e) Закон № 4109/2013
- (f) Закон № 4199/2013, чл. 127
- (g) Закон № 4368/2016, чл. 334
- (h) Закон № 4483/2017, чл. 153
- (i) Закон № 498/1-11-2018, членове 28, 30 и 31, за „Регламент за единните здравни обезщетения“ на Националната организация на доставчиците на услуги (ΕΟΡΥΥ).

УНГАРИЯ

- (a) Услуги за дългосрочни грижи, предоставящи персонални социални грижи (социални услуги):
- (b) Закон III от 1993 г. за социалната администрация и социалното подпомагане (törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról), допълнен от правителствени и министерски постановления.

ИРЛАНДИЯ

- (a) Закон за здравето от 1970 г. (№ 1 от 1970 г.)
- (b) Закон за схемата за подпомагане на домовете за възрастни хора от 2009 г. (№ 15 от 2009 г.)
- (c) Консолидиран закон за социалното подпомагане от 2005 г.:
- (d) надбавка за постоянни грижи;

- (e) обезщетения за лице, полагащо грижи;
- (f) помощи за лица, полагащи грижи;
- (g) безвъзмездни средства за подпомагане на лица, полагащи грижи;
- (h) Помощ за полагане на грижи по местоживеене.

ИТАЛИЯ

- (a) Закон № 118 от 30 март 1971 г за гражданските обезщетения за инвалидност (Legge 30 Marzo 1971, n. 118 - Conversione in Legge del D.L. 30 gennaio 1971, n. 5 e nuove norme in favore dei mutilati ed invalidi civili)
- (b) Закон № 18 от 11 февруари 1980 г. относно надбавката за придружител (Legge 11 Febbraio 1980, n. 18 — Indennità di accompagnamento agli Invalidi civili totalmente inabili)
- (c) Закон № 104 от 5 февруари 1992 г., член 33 (Рамков закон за уврежданията) (Legge 5 Febbraio 1992, n. 104 — Legge-quadro per l'assistenza, l'integrazione sociale e i diritti delle persone handicappate)
- (d) Законодателен декрет № 112 от 31 март 1998 г. относно прехвърлянето на законодателни функции и административни правомощия от държавата към регионите и местните органи (Decreto Legislativo 31 Marzo 1998, n. 112 — Conferimento di funzioni e compiti amministrativi dello Stato alle regioni ed agli enti locali, in attuazione del capo I della Legge 15 Marzo 1997, n. 59)
- (e) Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социално осигуряване (Regolamento (CE) 883 del 29 aprile 2004 del Parlamento Europeo e del Consiglio, relativo al coordinamento dei sistemi di sicurezza sociale) — SNCB — член 70 и приложение X)
- (f) Закон № 183 от 4 ноември 2010 г., член 24, с който се изменят правилата относно разрешенията за оказване на помощ на лица с увреждания в затруднено положение (Legge № 183 del 4 Novembre 2010, art. 24 — Modifiche alla disciplina in materia di permessi per l'assistenza a portatori di handicap in situazione di gravità)
- (g) Закон № 147 от 27 декември 2013 г., съдържащ разпоредби за изготвяне на годишния и многогодишния бюджет на държавата — Закон за стабилността от 2014 г. (Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato — Legge di stabilità 2014).

ЛАТВИЯ

- (a) Закон за социалните услуги и социалното подпомагане (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums), 31.10.2002 г.
- (b) Закон за медицинското лечение (Ārstniecības likums), 12.6.1997 г.
- (c) Закон за правата на пациентите (Pacientu tiesību likums) 30.12.2009 г.
- (d) Наредба № 555 на Министерския съвет относно организацията на здравните грижи и процедурата за плащане (Ministru kabineta 2018. gada 28.augusta noteikumi Nr.555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”), 28.8.2018 г.

- (e) Наредба № 275 на Министерския съвет относно процедурите за плащане на социални грижи и услуги за социална рехабилитация и процедурите за покриване на разходите за обслужване от бюджета на местното управление (Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumi Nr.275 „Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta”), 27.5.2003 г.
- (f) Наредба № 138 на Министерския съвет относно получаването на социални услуги и социално подпомагане (Ministru kabineta 2019.gada 2.aprīļa noteikumi Nr 138 “Noteiku mi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanu”), 2.4.2019 г.

ЛИТВА

- (a) Закон за целевите компенсации (Tikslinių kompensacijų įstatymas) от 29 юни 2016 г. (№ XII-2507)
- (b) Закон за социалните услуги (Socialinių paslaugų įstatymas) от 19 януари 2006 г. (№ X-493)
- (c) Закон за здравното осигуряване (Sveikatos draudimo įstatymas) от 21 май 1996 г. (№ I-1343)
- (d) Закон за системата на здравеопазването (Sveikatos sistemų įstatymas) от 19 юли 1994 г. (№ I-552)
- (e) Закон за здравните заведения (Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas) от 6 юни 1996 г. (№ I-1367).

ЛЮКСЕМБУРГ

Закон от 19 юни 1998 г. за въвеждане на осигуровката за издръжка, изменен със Закона от 23 декември 2005 г. и Закона от 29 август 2017 г.

МАЛТА

- (a) Закон за социалната сигурност (Att dwar is-Sigurta' Socjali) (Cap. 318)
- (b) Вторично законодателство 318.19: Наредби за цените на стопанисваните от държавата институции и хостели (Regolamenti dwar it-Trasferiment ta' Fondi għal Hostels Statali Indikati)
- (c) Вторично законодателство 318.17: Регламенти относно прехвърлянето на средства (държавни финансови потоци) (Regolamenti dwar it-Trasferiment ta' Fondi għal Sodod Iffinanzjati mill-Gvern).
- (d) Вторично законодателство 318.13: Наредба за ставките на жилищните услуги, финансирани от държавата (Regolamenti dwar Rati għal Servizzi Residenzjali Finanzjali mill-Istat).

НИДЕРЛАНДИЯ

Закон за дългосрочните грижи (Wet langdurige zorg (WLZ), Закон от 3 декември 2014 г.

ПОЛША

- (a) Закон за здравните услуги, финансирани с публични средства (Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) от 27 август 2004 г.
- (b) Закон за социалното подпомагане (Ustawa o pomocy społecznej) от 12 март 2004 г.
- (c) Закон за семейните обезщетения (Ustawa o świadczeniach rodzinnych) от 28 ноември 2003 г.
- (d) Закон за социалната пенсия (Ustawa o rencie socjalnej) от 27 юни 2003 г.
- (e) Закон за пенсиите от социалноосигурителните фондове (Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) от 17 декември 1998 г.
- (f) Закон за професионалната и социалната рехабилитация и заетостта на хората с увреждания (Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) от 27 август 1997 г.
- (g) Закон „За живот“ за подпомагане на бременните жени и техните семейства (Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”) от 4 ноември 2016 г.
- (h) Закон за допълнителните обезщетения за лица, които не могат да живеят самостоятелно (Ustawa o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji) от 31 юли 2019 г.

ПОРТУГАЛИЯ

- (a) Социално осигуряване и гарантиране на достатъчно средства:
- (b) Законодателен декрет 265/99 от 14 юли 1999 г. относно добавката за дългосрочни грижи (complemento por dependência), изменен многократно
- (c) Закон 90/2009 от 31 август 2009 г. относно специалната система за закрила в случай на увреждане (regime especial de proteção na invalidez), публикуван отново в консолидирана версия с Указ 246/2015 от 20 октомври 2015 г., изменен.
- (d) Система за социална сигурност и национална здравна служба:
- (e) Законодателен декрет 101/06 от 6 юни 2006 г. относно националната мрежа за интегрирани продължителни грижи (rede de cuidados continuados integrados), публикуван отново в консолидирана версия в Законодателен декрет 136/2015 от 28 юли 2015 г.
- (f) Декрет-закон № 8/2010 от 28 януари 2010 г., изменен и повторно публикуван с Декрет-закон № 22/2011 от 10 февруари 2011 г. относно създаването на звена и екипи за интегрирани непрекъснати грижи в областта на психичното здраве (unidades e equipas de cuidados continuados integrados de saúde mental).
- (g) Указ № 343/.2015 от 12 октомври 2015 г. относно стандартите, уреждащи болничните и амбулаторните педиатрични грижи, както и екипите за управление на освобождаването от отговорност и екипите за педиатрична грижа в рамките на националната мрежа за дългосрочни интегрирани грижи (condições de instalação e funcionamento das unidades de internamento de cuidados integrados pediátricos e de ambulatório pediátricos, bem como as condições a que devem obedecer as equipas de gestão de altas e as equipas de cuidados continuados integrados destinadas a cuidados pediátricos da Rede Nacional de Cuidados Continuados Integrados)

- (h) Закон № 6/2009 от 6 септември относно статута на лицата, полагащи неформални грижи (Estatuto do cuidador informal).

РУМЪНИЯ

- (a) Закон № 17 от 6 март 2000 г. за социално подпомагане на възрастни хора (Legea privind asistentă socială a persoanelor varstnice), с последващи изменения.
- (b) Закон № 448 от 6 декември 2006 г. за защита и насърчаване на правата на хората с увреждания (Legea privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap), с последващи изменения
- (c) Закон за социалното подпомагане (Legea asistentei sociale) № 292 от 20 декември 2011 г.

СЛОВАКИЯ

- (a) Закон за социалните служби (Zákon o sociálnych službách) № 448/2008
- (b) Закон за финансовите обезщетения за лицата с увреждания (Zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia) № 447/2008
- (c) Закон за здравеопазването и свързаните с него услуги (Zákon o zdravotnej starostlivosti a službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti) № 576/2004.
- (d) Закон за доставчиците на здравни грижи, медицинските работници и професионалните медицински сдружения (Zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch a stavovských organizáciách v zdravotníctve) № 578/2004
- (e) Закон за жизнения минимум (Zákon o životnom minime) № 601/2003
- (f) Закон за семейството (Zákon o rodine) № 36/2005.
- (g) Закон за социалната и правната закрила на децата и социалното настояничество (Zákon o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele) № 305/2005
- (h) Закон за социалната работа (Zákon o sociálnej práci) № 219/2014.

СЛОВЕНИЯ

Няма специален закон, свързан с дългосрочните грижи.

Обезщетенията за дългосрочни грижи са включени в следните закони:

- (a) Закон за пенсиите и осигуровките за инвалидност (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) (Държавен вестник на Република Словения № 96/2012, и последващите изменения)
- (b) Закон за финансовото социално подпомагане (Zakon o socialno varstvenih prejemkih) (Държавен вестник на Република Словения № 61/2010, и последващите изменения)
- (c) Закон за упражняване на правата върху публичните средства (Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev) (Държавен вестник на Република Словения № 62/2010 и последващите изменения)

- (d) Закон за социалната закрила (Zakon o socialnem varstvu)(Официален вестник на Република Словения, № 3/2004 — официален консолидиран текст и последващите изменения)
- (e) Закон за родителските и семейните обезщетения (Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih) (Държавен вестник на Република Словения № 110/2006 — официален консолидиран текст и последващите изменения)
- (f) Закон за лицата с психически и физически увреждания (Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb) (Държавен вестник на Република Словения № 41/83 и последващите изменения)
- (g) Закон за здравеопазването и здравното осигуряване (Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju) (Официален вестник на Република Словения, № 72/2006 — официален консолидиран текст и последващите изменения)
- (h) Закон за ветераните от войната (Zakon o vojnih veteranih) (Официален вестник на Република Словения, № 59/06 — официален консолидиран текст и последващите изменения).
- (i) Закон за военноинвалидите (Zakon o vojnih invalidih) (Официален вестник на Република Словения, № 63/59, официален консолидиран текст и последващите изменения)
- (j) Закон за фискалния баланс (Zakon za uravnoteženje javnih finance (ZUJF)) (Държавен вестник на Република Словения № 40/2012, и последващите изменения)
- (k) Закон за регулиране на корекциите на прехвърлянията на лица и домакинства в Република Словения (Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji) (Държавен вестник на Република Словения № 114/2006 — официален консолидиран текст и последващите изменения).

ИСПАНИЯ

- (a) Закон № 39/2006 за насърчаване на личната автономия и подпомагане на лицата в положение на зависимост, 14 декември 2006 г., с измененията.
- (b) Общ закон за социалната сигурност (Ley General de la Seguridad Social), одобрен със Законодателен кралски указ № 8/2015 от 30 октомври 2015 г.
- (c) Министерско постановление от 15 април 1969 г.
- (d) Кралски указ № 1300/95 от 21 юли 1995 г., изменен
- (e) Кралски указ № 1647/97 от 31 октомври 1997 г., изменен.

ШВЕЦИЯ

- (a) Закон за социалните услуги (Socialtjänstlagen (2001: 453) от 2001 г.
- (b) Закон за здравеопазването (Hälso- och sjukvårdslag (2017: 30)) от 2017 г.

Част 3: Плащания, които са свързани с клон на социалната сигурност, посочен в член SSC.3, параграф 1 [Материален обхват] от протокола и които се изплащат за покриване на разходи за отопление при студено време (член SSC.3, параграф 4, буква е) [Материален обхват] от протокола)

(i) ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Плащане за гориво през зимата (Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г., Постановления за социалния фонд за плащания за гориво през зимата от 2000 г., Закон за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г. и Постановления за социалния фонд за плащания за гориво през зимата (Северна Ирландия) от 1992 г.);

(iii) ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ

ДАНИЯ

(a) Закон за социалните и държавните пенсии, LBK № 983 от 23.9.2019 г.

(b) Наредба за социалните и държавните пенсии, BEK № 1602 от 27.12.2019 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-2: ОГРАНИЧЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ В НАТУРА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЕМЕЙСТВОТО НА ПОГРАНИЧЕН РАБОТНИК

(посочено в параграф 2 от член SSC.16 [Престой в компетентната държава, когато пребиваването е в друга държава — специални правила за членовете на семействата на погранични работници])

ХЪРВАТИЯ

ДАНИЯ

ИРЛАНДИЯ

ФИНЛАНДИЯ

ШВЕЦИЯ

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-3: ПОВЕЧЕ ПРАВА ЗА ПЕНСИОНЕРИ, ЗАВЪРНАЛИ СЕ В КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА

(Член SSC.25, параграф 2 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване])

АВСТРИЯ

БЕЛГИЯ

БЪЛГАРИЯ

КИПЪР

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

ФРАНЦИЯ

ГЕРМАНИЯ

ГЪРЦИЯ

УНГАРИЯ

ЛЮКСЕМБУРГ

НИДЕРЛАНДИЯ

ПОЛША

СЛОВЕНИЯ

ИСПАНИЯ

ШВЕЦИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-4: СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ПРОПОРЦИОНАЛНОТО ИЗЧИСЛЕНИЕ СЕ ОТКАЗВА
ИЛИ НЕ СЕ ПРИЛАГА

(Параграфи 4 и 5 от член SSC.47 [Отпускане на обезщетения])

ЧАСТ 1: СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО ПРОПОРЦИОНАЛНОТО ИЗЧИСЛЕНИЕ СЕ ОТКАЗВА СЪГЛАСНО ЧЛЕН SSC.47,
ПАРАГРАФ 4 [ОТПУСКАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ]

АВСТРИЯ

- (a) Всички заявления за обезщетения съгласно Федералния закон от 9 септември 1955 г. за общата социална сигурност (ASVG), Федералния закон от 11 октомври 1978 г. за социална сигурност на самостоятелно заети лица в сферата на търговията (GSVG), Федералния закон от 11 октомври 1978 г. за социална сигурност на самостоятелно заетите земеделски стопани (BSVG) и Федералния закон от 30 ноември 1978 г. за социална сигурност на самостоятелно заети лица, упражняващи свободни професии (FSVG).
- (b) Всички заявления за пенсии на преживели лица, основани на пенсионен влог съгласно Общия закон за пенсиите (APG) от 18 ноември 2004 г., с изключение на случаите, предвидени в част 2.
- (c) Всички заявления за пенсии за преживели лица от Австрийските провинциални камари на лекарите [Landesärztekammer], на базата на основни разпоредби (основни и допълнителни обезщетения, или основна пенсия).
- (d) Всички заявления за помощ за преживели лица от пенсионния фонд на Австрийската камара на ветеринарните хирурзи.
- (e) Всички заявления за обезщетения за вдовици и сираци според уставите на институциите за социална сигурност на австрийските адвокатски колегии, част А.
- (f) Всички заявления за обезщетения съгласно Закона за застраховането на нотариусите от 3 февруари 1972 г. – NVG от 1972 г.

КИПЪР

Всички заявления за пенсии за старост, за вдовици и вдовци.

ДАНИЯ

Всички заявления за пенсии, посочени в Закона за социалните пенсии, с изключение на пенсиите, посочени в [приложение SSC-5] [ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И СПОРАЗУМЕНИЯ, КОИТО ПОЗВОЛЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид]]

ИРЛАНДИЯ

Всички заявления за държавна пенсия (преход), държавна пенсия (с вноски), пенсия за вдовици (с вноски) и за вдовци (с вноски).

ЛАТВИЯ

- (а) Всички заявления за пенсии за наследници (Закон за държавните пенсии от 1 януари 1996 г.; Закон за пенсиите, отпускани от държавата, от 1 юли 2001 г.).

ЛИТВА

Всички заявления за пенсии за преживяло лице от държавното социално осигуряване, изчислени на базата на основната сума на пенсията за преживяло лице (Закон за пенсиите от държавното социално осигуряване).

НИДЕРЛАНДИЯ

Всички заявления за пенсии за старост съгласно Закона за общо осигуряване за старост (AOW).

ПОЛША

Всички заявления за пенсии за старост съгласно определените схеми за обезщетения и наследствени пенсии, с изключение на случаите, когато сумираните осигурителни периоди, натрупани съгласно законодателствата на повече от една държава, са равни на или надвишават 20 години за жените и 25 години за мъжете, но осигурителните периоди, предвидени в националното право, са под тези граници (и не по-малко от 15 години за жените и 20 години за мъжете) и изчислението е направено съгласно членове 27 и 28 от Закона от 17 декември 1998 г. (ДВ, 2015 г., позиция 748).

ПОРТУГАЛИЯ

Всички заявления за пенсии за старост и преживели лица, с изключение на случаите, в които сумарните осигурителни периоди, завършени съгласно законодателството на повече от една държава, са равни на или по-дълги от 21 календарни години, а националните осигурителни периоди са равни на или по-къси от 20 години и изчислението е направено по членове 32 и 33 от Наредба-закон № 187/2007 от 10 май 2007 г.

СЛОВАКИЯ

- (а) Всички заявления за пенсии за преживели лица (пенсии за вдовици, за вдовци и за сираци), изчислени съгласно действащото до 1 януари 2004 г. законодателство, сумата на които се получава от пенсията, изплащана преди това на починалото лице.
- (б) Всички заявления за пенсии, изчислявани съгласно Закон № 461/2003 Сб. за социалната сигурност, както е изменен.

ШВЕЦИЯ

- (а) Заявления за пенсия за старост под формата на гарантирана пенсия (глави 66 и 67 от Кодекса за социално осигуряване);
- (б) Заявления за пенсия за старост под формата на допълнителна пенсия (глава 63 от Кодекса за социално осигуряване).

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Всички заявления за пенсии за осигурителен стаж и възраст, държавни пенсии съгласно част 1 от Закона за пенсиите от 2014 г., обезщетения за вдовици и за близки на починалото лице, с

изключение на онези, за които в течение на данъчната година, започваща на 6 април 1975 г. или по-късно:

- (i) заинтересованото лице е придобило осигурителен период, трудов стаж или период на пребиваване съгласно законодателството на Обединеното кралство и на държава членка; и една (или повече) от данъчните години не е зачетена (не са зачетени) като релевантна година (релевантни години) по смисъла на законодателството на Обединеното кралство;
- (ii) осигурителните периоди, придобити съгласно действащото законодателство в Обединеното кралство за периодите преди 5 юли 1948 г., биха били зачетени за целите на член MOBI.SSC.43, параграф 1, буква б) от протокола чрез прилагане на осигурителен период, период на заетост или периоди на пребиваване съгласно законодателството на държава членка.

Всички заявления за допълнителни пенсии съгласно Закона за осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г., раздел 44, и съгласно Закона за осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г., раздел 44.

ЧАСТ 2: СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО СЕ ПРИЛАГА ЧЛЕН SSC.47, ПАРАГРАФ 5 [ОТПУСКАНЕ НА ОБЕЗЩЕТИЯ]

АВСТРИЯ

- (a) Пенсии за старост и пенсии на преживели лица, получени от тях на база пенсионна сметка съгласно Общия закон за пенсиите (APG) от 18 ноември 2004 г.
- (b) Задължителни надбавки съгласно член 41 от Федералния закон от 28 декември 2001 г., BGBl I № 154 относно общия фонд за заплати на австрийските фармацевти [Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich].
- (c) Пенсии за прослужено време или за предсрочно пенсиониране от Австрийските провинциални камари на лекарите на основание на базисната разпоредба (основни и допълнителни обезщетения, или основна пенсия), както и всички пенсионни обезщетения на Австрийските провинциални камари на лекарите на основание на допълнителни разпоредби (допълнителна или индивидуална пенсия).
- (d) Помощ за старост от пенсионния фонд на Австрийската камара на ветеринарните хирурзи.
- (e) Обезщетения съгласно уставите на институциите за социална сигурност на австрийските адвокатски колегии, части А и Б, с изключение на заявленията за обезщетения по линия на пенсии за вдовици и за сираци съгласно уставите на институциите за социална сигурност на австрийските адвокатски колегии, част А.
- (f) Обезщетения от институциите за социална сигурност на Федералната камара на архитектите и инженерите консултанти по силата на Закона за австрийската камара на строителните инженери (Ziviltechnikerkammergesetz) от 1993 г. и уставите на институциите за социална сигурност, с изключение на обезщетенията за преживели лица.
- (g) Обезщетения съгласно устава на Службата за социално подпомагане на Федералната камара на професионалните счетоводители и данъчни съветници по силата на Закона за

австрийските професионални счетоводители и данъчни съветници (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz).

БЪЛГАРИЯ

Пенсии за старост от допълнителното задължително пенсионно осигуряване, съгласно част II, дял II от Кодекса за социално осигуряване.

ХЪРВАТИЯ

Пенсии от задължителната осигурителна схема въз основа на индивидуални капитализирани спестявания съгласно Закона за задължителните и доброволните пенсионни фондове (OG 49/99, изменен) и Закона за пенсионните осигурителни дружества и заплащането на пенсии въз основа на индивидуални капитализирани спестявания (OG 106/99, изменен), освен в случаите, предвидени в членове 47 и 48 от Закона за задължителните и доброволните пенсионни фондове (пенсии за преживели лица).

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Пенсии, изплатени от схемата по втория стълб, създадена със Закон № 426/2011 Coll. за пенсионните спестявания.

ДАНИЯ

- (a) Лични пенсии;
- (b) обезщетения в случай на смърт (начислени въз основа на вноски към Arbejdsmarkedets Tillægspension за периода преди 1 януари 2002 г.);
- (c) обезщетения в случай на смърт (начислени въз основа на вноски към Arbejdsmarkedets Tillægspension за периода след 1 януари 2002 г.), посочени в Консолидирания закон за допълнителната пенсия на пазара на труда (Arbejdsmarkedets Tillægspension) 942:2009.

ЕСТОНИЯ

Схема за задължително пенсионно осигуряване за старост.

ФРАНЦИЯ

Основни или допълнителни схеми, при които обезщетенията за старост се изчисляват въз основа на пенсионни точки.

УНГАРИЯ

Пенсионни обезщетения на основание членство в частни пенсионни фондове.

ЛАТВИЯ

Пенсии за старост (Закон за държавните пенсии от 1 януари 1996 г.) Закон за пенсиите, отпускани от държавата, от 1 юли 2001 г.).

ПОЛША

Пенсии за старост съгласно схемата с определени вноски.

ПОРТУГАЛИЯ

Допълнителни пенсии, предоставяни по силата на Наредба-закон № 26/2008 от 22 февруари 2008 г. (публична схема за капитализиране).

СЛОВАКИЯ

Задължително пенсионно спестяване за старост.

СЛОВЕНИЯ

Пенсии от задължително допълнително пенсионно осигуряване.

ШВЕЦИЯ

Пенсии за старост под формата на основана на дохода пенсия и премийна пенсия (глави 62 и 64 от Кодекса за социално осигуряване).

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Пропорционални пенсионни обезщетения, изплатени съгласно Националния осигурителен закон от 1965 г., раздели 36 и 37, и съгласно Националния осигурителен закон (Северна Ирландия) от 1966 г., раздели 35 и 36.

*ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-5: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И СПОРАЗУМЕНИЯ, КОИТО ПОЗВОЛЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА
ЧЛЕН SSC.49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид]*

I. Обезщетения, посочени в член SSC.49, параграф 2, буква а) [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид], чиито размер не зависи от продължителността на осигурителния период или на пребиваването

ДАНИЯ

Пълната национална пенсия за старост в Дания, придобита след 10-годишен период на пребиваване от лица, които биха получили пенсия най-късно до 1 октомври 1989 г.

ФИНЛАНДИЯ

Национални пенсии и пенсии на съпруга или съпругата, определени в съответствие с преходните правила и отпуснати преди 1 януари 1994 г. (Закон за прилагане на Закона за националните пенсии, 569/2007).

Допълнителният размер на пенсионните помощи за деца при изчисляването на самостоятелното обезщетение в съответствие със Закона за националните пенсии (Закон за националните пенсии, 568/2007).

ФРАНЦИЯ

Пенсии за вдовци или вдовици съгласно общата система за социална сигурност или схемата за селскостопански работници, когато е изчислена на основата на пенсията за инвалидност на починал съпруг, определена в съответствие с член SSC.47, параграф 1, буква а) [Отпускане на обезщетения].

ГЪРЦИЯ

Обезщетения съгласно Закон № 4169/1961, свързан с осигурителната схема в земеделието (OGA).

НИДЕРЛАНДИЯ

Общият закон за преживелите лица на издръжка от 21 декември 1995 г. (ANW)

Законът за работата и възнаграждението според трудовата дееспособност от 10 ноември 2005 г. (WIA)

ИСПАНИЯ

Пенсии за преживяло лице, отпуснати съгласно общата и специалните схеми, с изключение на специалната схема за държавни служители.

ШВЕЦИЯ

Обезщетение при болест, свързано с дохода, и обезщетение за неработоспособност, свързано с дохода (глава 34 от Кодекса за социално осигуряване)

Гарантираната пенсия и гарантираното обезщетение, които замениха пълните държавни пенсии, предвидени съгласно законодателството за държавните пенсии, което се прилагаше преди 1 януари 1993 г., и пълната държавна пенсия, която се отпуска съгласно преходните разпоредби на приложимото от тази дата законодателство.

II. Обезщетения по член SSC.49, параграф 2, буква б) [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид], чиито размер се определя въз основа на релевантния период, зачитан между датата, на която е настъпил рискът и по-късна дата:

ФИНЛАНДИЯ

Пенсии за работа по трудово правоотношение, за които е зачетен бъдещ период съгласно националното законодателство.

ГЕРМАНИЯ

Пенсии за преживели лица, за които е зачетен допълнителен период.

Пенсии за старост, за които е зачетен вече признат допълнителен период.

ИТАЛИЯ

Италиански пенсии за пълна неработоспособност (inabilità).

ЛАТВИЯ

Пенсия за преживели лица, изчислена на базата на предполагаеми осигурителни периоди (член 23, параграф 8 от Закона за държавните пенсии от 1 януари 1996 г.).

ЛИТВА

(a) Пенсии за неработоспособност от държавното социално осигуряване, изплащани според Закона за държавното социално пенсионно осигуряване.

(b) Пенсии за преживели лица и пенсии за сираци от държавното социално осигуряване, изчислени въз основа на пенсията за неработоспособност на починалото лице според Закона за държавното социално пенсионно осигуряване.

ЛЮКСЕМБУРГ

Пенсии за преживели лица

СЛОВАКИЯ

Словашка пенсия за преживели лица, получена от пенсията за инвалидност.

ИСПАНИЯ

Пенсиите за изслужено време и старост съгласно Специалната схема за държавни служители, дължими съгласно дял I на консолидирания текст на Закона за пенсионираните държавни служители, ако към момента на настъпване на риска получателят е бил действащ държавен служител или е приравнен на такъв; пенсии при смърт и преживели лица (за вдовци/вдовици, сираци и родители), дължими съгласно дял I на консолидирания текст на Закона за

пенсионираните държавни служители, ако към момента на настъпване на смъртта държавният служител е бил действащ държавен служител или е приравнен на такъв

ШВЕЦИЯ

Обезщетения при болест и обезщетения за неработоспособност под формата на гарантирани обезщетения (глава 35 от Кодекса за социално осигуряване).

Наследствена пенсия на преживелия съпруг, изчислена въз основа на признатите осигурителни периоди (глави 76—85 от Кодекса за социално осигуряване).

III. Споразумения, посочени в член SSC.49, параграф 2, буква б), подточка i) [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид] от протокола, които целят избягване на зачитането два или повече пъти на един и същ признат период:

Споразумението за социална сигурност от 28 април 1997 г. между Република Финландия и Федерална република Германия.

Споразумението за социална сигурност от 10 ноември 2000 г. между Република Финландия и Великото херцогство Люксембург.

Скандинавска конвенция за социална сигурност от 18 август 2003 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-6: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

(член SSC.3, параграф 2 [Материален обхват], член SSC.51, параграф 1 [Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения] и член SSC.66 [Прилагане на законодателство])

АВСТРИЯ

1. За целите на придобиване на периоди за пенсионно осигуряване, посещаването на училище или аналогично учебно заведение в друга държава се счита за равностойно на посещаване на училище или учебно заведение съгласно член 227, параграф 1, точка 1 и член 228, параграф 1, точка 3 от Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG) (Федерален закон за социалната сигурност), член 116, параграф 7 от Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz (GSVG) (Федерален закон за социалната сигурност на лицата, заети в сферата на търговията) и член 107, параграф 7 от Bauern-Sozialversicherungsgesetz (BSVG) (Федерален закон за социалната сигурност на земеделските стопани), когато съответното лице в някакъв период от време е било подчинено на австрийското законодателство поради това, че е упражнявало дейност като заето или самостоятелно заето лице, и са платени специалните вноски, предвидени в член 227, параграф 3 от ASVG, член 116, параграф 9 от GSVG и член 107, параграф 9 от BSVG за закупуване на такива образователни периоди.

2. За изчисляване размера на пропорционалното обезщетение по член SSC.47, параграф 1, буква б) [Отпускане на обезщетения] не се вземат предвид специалните добавки за осигурителни вноски за допълнително осигуряване и допълнителното обезщетение за миньори съгласно австрийското законодателство. В тези случаи пропорционалното обезщетение, изчислено без тези осигурителни вноски, се увеличава, ако е уместно, с размера на ненамалените специални добавки за осигурителни вноски за допълнително осигуряване и на допълнителното обезщетение за миньори.

3. Когато по силата на член SSC.7 [Сумиране на периоди] от протокола са завършени заместващи периоди съгласно австрийската схема за пенсионно осигуряване, но не могат да служат за база за изчисления по членове 238 и 239 от ASVG, членове 122 и 123 от GSVG и членове 113 и 114 от BSVG, се използва базата за изчисления за периоди на гледане на дете съгласно член 239 от ASVG, член 123 от GSVG и член 114 от BSVG.

БЪЛГАРИЯ

Член 33, алинея 1 от българския Закон за здравното осигуряване се прилага за всички лица, за които България е компетентната държава членка съгласно глава 1 [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от протокола.

КИПЪР

За целите на прилагане на разпоредбите на членове SSC.7 [Сумиране на периоди], SSC.46 [Специални разпоредби за сумиране на периоди] и SSC.56 [Специални разпоредби за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост], за всеки период, започващ на или след 6 октомври 1980 г., осигурителната седмица съгласно законодателството на Република Кипър се определя, като се раздели общият осигурителен доход за съответния период на седмичния размер на основния осигурителен доход за съответната осигурителна година, при условие че така определеният брой седмици не надхвърля броя на календарните седмици за съответния период.

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

За целите на определянето на членовете на семейството в съответствие с член SSC.1, буква г) [Определения] понятието „съпруг/съпруга“ включва и регистрираните партньори, съгласно определението в чешкия Закон № 115/2006 Сб. относно регистрираните партньори.

ДАНИЯ

1.

- (a) За целите на изчисляването на пенсиите съгласно lov om social pension (Закон за социалните пенсии), периоди на дейност като заето или самостоятелно заето лице, завършени в Дания от пограничен работник или работник, извършващ съгласно датското законодателство работа със сезонен характер, се смятат за завършени периоди на пребиваване на преживелия съпруг или съпруга в Дания, при условие че по време на тези периоди преживелият съпруг или съпруга са били свързани с брак с гореспоменатия работник, без да са живели в отделно домакинство и без фактическа раздяла на основание несъвместимост и при условие че през тези периоди съпругът или съпругата са пребивавали на територията на друга държава. По смисъла на тази точка „работа със сезонен характер“ означава работа, която зависи от последователността на сезоните и автоматично се повтаря всяка година.
- (b) За целите на изчисляването на пенсиите съгласно lov om social pension (Закон за социалните пенсии) периоди на дейност като заето или самостоятелно заето лице, завършени съгласно датското законодателство преди 1 януари 1984 г. от лице, за което буква а) не се прилага, се считат за завършени периоди на пребиваване на преживелия съпруг или съпруга в Дания, при условие че по време на тези периоди преживелият съпруг или съпруга са били свързани с брак с гореспоменатия работник, без да са живели в отделно домакинство и без фактическа раздяла на основание несъвместимост, и при условие че през тези периоди съпругът или съпругата са пребивавали на територията на друга държава.
- (c) Периоди, които се вземат предвид съгласно букви а) и б), не се вземат предвид, ако съвпадат с периодите, взети предвид за изчисляване на пенсията, дължима на съответното лице съгласно законодателството за задължително осигуряване в друга държава, или с периодите, по време на които въпросното лице е получавало пенсия съгласно такова законодателство. Тези периоди обаче се вземат предвид, ако годишният размер на въпросната пенсия е по-малък от половината от основния размер на социалната пенсия.

2.

- (a) Независимо от разпоредбите на член SSC.7 [Сумиране на периоди] от протокола лица, които не са били във възмездно правоотношение на заетост в една или повече държави, имат право на датска социална пенсия само ако са или са пребивавали постоянно на територията на Дания за период от най-малко три години, при спазване на възрастовите ограничения, предвидени в датското законодателство. По силата на член SSC.5 [Равно третиране] от протокола член SSC.8 [Отпадане на правилата за пребиваване] от протокола не се прилага за датска социална пенсия, правото за която е било придобито от тези лица.

(b) Разпоредбите по буква а) не се прилагат за правото на датска социална пенсия на членовете на семейството на лица, които получават или са били във възмездно правоотношение на заетост в Дания, или за учащи се или за членовете на техните семейства.

3. Временното обезщетение за безработни лица, допуснати до ledighedsydelse (схема за гъвкава заетост) (Закон № 455 от 10 юни 1997 г.), попада в обхвата на глава 6 [Обезщетения за безработица] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от протокола.

4. Когато бенефициерът на датска социална пенсия има също така право на пенсия за преживяло лице в друга държава, при прилагането на датското законодателство тези пенсии се разглеждат като обезщетения от същия вид по смисъла на член SSC.48, параграф 1 [Правила за избягване на съвпадането], при условие че лицето, чиито осигурителни периоди или периоди на пребиваване служат за основа за изчисляване на пенсията за преживяло лице, е придобило и право на датска социална пенсия.

ЕСТОНИЯ

За целите на изчисляване на родителските обезщетения се счита, че периодите на заетост в държави, различни от Естония, се базират на същия осреднен размер на социалния данък, който се е плащал през периодите на заетост в Естония, с които те се събират. Ако през референтната година лицето е било заето само в други държави, се счита, че изчислението на обезщетенията се основава на осреднения размер на социалния данък, платен в Естония между референтната година и отпуска по майчинство. ФИНЛАНДИЯ

1. За целите на установяване на правото на финландска национална пенсия и изчисляване на нейния размер съгласно членове SSC.47 [Отпускане на обезщетения] — 49 [Съвпадане на обезщетения от един и същ вид], пенсии, придобити съгласно законодателството на друга държава, се третират по същия начин както пенсии, придобити съгласно финландското законодателство.

2. При прилагане на член SSC.47, параграф 1, буква б), подточка i) [Отпускане на обезщетения] за изчисляване на доходите за признатия период съгласно финландското законодателство относно свързаните с дохода пенсии, когато дадено лице има периоди на пенсионно осигуряване във връзка с дейност като заето или самостоятелно заето лице в друга държава за част от изискуемия осигурителен период съобразно финландското законодателство, доходите за признатия период са равни на сумата от доходите, придобити по време на частта от изискуемия осигурителен период във Финландия, разделена на броя на месеците, за които през изискуемия осигурителен период е имало осигурителни периоди във Финландия.

ФРАНЦИЯ

1. За лицата, пребиваващи във френските департаменти Haut-Rhin, Bas-Rhin или Moselle и получаващи обезщетения в натура съгласно членове SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] и SSC.24 [Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава] от протокола, обезщетенията в натура, осигурени от името на институция на друга държава, която е отговорна за поемане на разходите по тях, включват и обезщетенията, осигурени от общата здравно-осигурителна схема и от задължителната допълнителна местна здравно-осигурителна схема на Alsace-Moselle.

2. За прилагането на глава 5 [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от дял III [Пенсии за старост и пенсии на преживели лица] френското законодателство, отнасящо се за лица, които упражняват или са упражнявали дейност като заети или самостоятелно заети лица, включва както основната(ите) схема(и) за осигуряване за старост, така и допълнителната(ите) пенсионна(и) схема(и), по които лицето е било осигурено.

ГЕРМАНИЯ

1. Независимо от член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития], буква а) от протокола и член 5, параграф 4, точка 1 от Sozialgesetzbuch VI (том VI на Социалния кодекс), лице, получаващо пълен размер на пенсия за старост съгласно законодателството на друга държава, може да отправи искане за задължително осигуряване по линия на германската схема за пенсионно осигуряване.

2. Независимо от Article SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития], буква а) от протокола и член 7 от Sozialgesetzbuch VI (том VI на Социалния кодекс), лице, което е задължително осигурено в друга държава или получава пенсия за старост съгласно законодателството на друга държава, може да се включи в германската схема за доброволно осигуряване.

3. За целите на отпускане на парични обезщетения по силата на § 47(1) от SGB V, §47(1), от SGB VII и §200(2) от Reichsversicherungsordnung, на осигурени лица, живеещи в друга държава, по германските осигурителни схеми се изчислява нетно заплащане, което се използва за определяне на обезщетенията така, както ако осигуреното лице живее в Германия, освен ако осигуреното лице не поиска определянето да се извърши на базата на нетното заплащане, което то получава в действителност.

4. Граждани на други държави, чието място на пребиваване или обичайно местожителство е извън Германия и които отговарят на общите условия на германската схема за пенсионно осигуряване, могат да плащат доброволни вноски само ако в даден минал период са били доброволно или задължително осигурени в германската схема за пенсионно осигуряване; това се прилага и за лица без гражданство и за бежанци, чието място на пребиваване или обичайно местожителство е в друга държава.

5. Посоченият в член 253 от Sozialgesetzbuch VI (том VI на Социалния кодекс) rauschale Anrechnungszeit (фиксиран признат период) се определя изключително във връзка с германските периоди.

6. В случаите, в които за преизчисляване на пенсиите се прилага германското пенсионно законодателство в сила от 31 декември 1991 г., за признаване на германските Ersatzzeiten (заместващи периоди) се прилага само германското законодателство.

7. Германското законодателство, касаещо трудовите злополуки и професионалните болести, за които се полага компенсация съгласно закона, уреждащ чуждестранните пенсии и обезщетенията за осигурителни периоди, които се признават по закона, уреждащ чуждестранните пенсии в териториите, изброени в параграф 1, точки 2 и 3 от Закона за разселените лица и бежанците (Bundesvertriebenengesetz), продължава да се прилага в рамките на обхвата на настоящия протокол, независимо от разпоредбите на параграф 2 от Закона за чуждестранните пенсии (Fremdrentengesetz).

8. При изчисляване на теоретичния размер, посочен в член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б), подточка i), в пенсионните схеми на свободните професии

компетентната институция взема за основа — по отношение на всяка от осигурителните години, завършени съгласно законодателството на друга държава — правото на средна годишна пенсия, придобито за периода на членство в компетентната институция чрез плащане на вноски.

ГЪРЦИЯ

1. Закон № 1469/84 относно доброволното присъединяване към схемата за пенсионно осигуряване на гръцки граждани и чуждестранни граждани от гръцки произход е приложим към граждани на други държави, лица без гражданство и бежанци, когато заинтересованите лица, независимо от тяхното място на пребиваване или престой, в даден минал период са били задължително или доброволно включени в гръцката схема за пенсионно осигуряване.

2. Независимо от член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития], буква а) от протокола и член 34 от Закон 1140/1981, лице, което получава пенсия поради трудови злополуки или професионални болести съгласно законодателството на друга държава, може да поиска да бъде задължително осигурено съгласно законодателството, прилагано от осигурителната схема за земеделието (OGA), доколкото лицето упражнява дейност, попадаща в обхвата на това законодателство.

ИРЛАНДИЯ

1. Независимо от член SSC.19 [Парични обезщетения], параграф 2 и член SSC.57 [Изчисляване на обезщетения за безработица], за целите на изчислението на предвидените седмични доходи на осигуреното лице за предоставяне на обезщетение за болест или за безработица съгласно ирландското законодателство, сума, равна на средния седмичен доход на заетите лица в съответната предвидена година, се изплаща на това осигурено лице за всяка седмица дейност като заето лице съгласно законодателството на друга държава по време на същата предвидена година.

МАЛТА

Специални разпоредби за държавните служители

(а) Единствено за целите на прилагането на членове SSC.43 [Специални разпоредби за държавните служители] и SSC.55 [Специални разпоредби за държавните служители] от протокола, лицата, заети в съответствие със Закона за въоръжените сили на Малта (глава 220 от Законите на Малта), Закона за полицията (глава 164 от Законите на Малта) и Закона за затворите (глава 260 от Законите на Малта), се разглеждат като държавни служители.

(б) Пенсии, платими съгласно посочените по-горе закони и съгласно Наредбата за пенсиите (глава 93 от Законите на Малта), се разглеждат като „специална схема за държавни служители“ единствено за целите на член SSC.1, буква вв) [Определения] от протокола.

НИДЕРЛАНДИЯ

1. Здравно осигуряване

(а) По отношение на правото на обезщетения в натура съгласно нидерландското законодателство, за целите на прилагането на глави 1 [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] и 2

[Обезщетения при трудови злополуки и професионални болести] от дял III от протокола, лицата, имащи право на обезщетения в натура, са:

- (i) лицата, които съгласно член 2 от *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване) са задължени да се осигуряват здравно при осигурител; и
  - (ii) доколкото не попадат в обхвата на подточка i), членове на семействата на активен военен персонал, живеещи в друга държава, и лица, пребиваващи на територията на друга държава, които съгласно настоящия протокол имат право на здравно осигуряване в държавата, в която пребивават, като разноските се поемат от Нидерландия.
- (b) В съответствие с разпоредбите на *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване) лицата, посочени в точка 1, буква а), подточка i), се осигуряват при осигурител, а лицата, посочени в точка 1, буква а), подточка ii) се регистрират при *College voor zorgverzekeringen* (Съвет за здравно осигуряване);
- (c) Разпоредбите на *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване) и *Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten* (Общ закон за осигуряване за извънредни медицински разходи) относно отговорността за плащане на осигурителни вноски се прилагат спрямо лицата по буква а) и членовете на техните семейства. По отношение на членовете на семействата, осигурителните вноски се събират от лицето, от което произтича правото на здравни грижи, с изключение на членовете на семействата на военен персонал, живеещи в друга държава, от които осигурителните вноски се събират директно;
- (d) В случай на късна регистрация в *College voor zorgverzekeringen* (Съвета за здравно осигуряване) разпоредбите на *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване), отнасящи се до късното осигуряване, се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на лицата, посочени в буква а), подточка ii).
- (e) Лицата, които по силата на законодателството на държава, различна от Нидерландия, имат право на обезщетения в натура и пребивават или временно се намират в Нидерландия, имат право на обезщетения в натура в съответствие с политиката на институцията по място на пребиваване или престой по отношение на осигурените лица в Нидерландия, като се вземат предвид член 11, параграфи 1, 2 и 3 и член 19, параграф 1 от *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване), както и право на обезщетения в натура съгласно *Algemene wet bijzondere ziektekosten* (Общ закон за осигуряване за извънредни медицински разходи);
- (f) За целите на членове SSC.21 [Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване]—SSC.27 [Вноски от пенсионери] от протокола следните обезщетения (в допълнение към пенсиите, обхванати от глави 4 [Обезщетения за инвалидност] и 5 [Пенсии за старост и пенсии на преживели лица] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от протокола се третираат като пенсии съгласно нидерландското законодателство:
- пенсии, отпуснати съгласно закона от 6 януари 1966 г. относно пенсиите на държавните служители и преживелите ги лица (*Algemene burgerlijke pensioenwet*) (Закон за пенсиите на държавните служители в Нидерландия);

- пенсии, отпуснати съгласно закона от 6 октомври 1966 г. относно пенсиите на военните служители и преживелите ги лица (Algemene militaire pensioenwet) (Закон за пенсиите на военните служители);
- обезщетения за неработоспособност, отпуснати съгласно закона от 7 юни 1972 г. относно обезщетенията за неработоспособност за военни служители (Wetarbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen) (Закон за неработоспособност);
- пенсии, отпуснати съгласно закона от 15 февруари 1967 г. относно пенсиите на служителите на NV Nederlandse Spoorwegen (Нидерландската железопътна компания) и преживелите ги лица (Spoorwegpensioenwet) (Закон за пенсиите на служителите на железниците);
- пенсии, отпуснати съгласно Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen (Наредба относно условията на заетост в Нидерландската железопътна компания);
- обезщетения под формата на пенсия, отпуснати на лица, пенсионирани преди достигането на пенсионната възраст от 65 години, целящи да осигурят доход за бивши заети лица в напреднала възраст, или обезщетения, предоставяни в случай на преждевременно напускане на пазара на труда, съобразно схема, създадена от държавата или въз основа на браншово споразумение относно лицата на възраст 55 години или повече;
- обезщетения, отпуснати на военни и държавни служители по схема, приложима в случай на съкращение, пенсиониране поради достигната възраст или предсрочно пенсиониране.

(g) За целите на прилагането на член SSC.16 [Престой в компетентната държава, когато пребиваването е в друга държава — Специални правила за членовете на семействата на пограничните работници], параграф 1 от протокола лицата, посочени в буква а), подточка ii) от настоящия параграф, които временно имат престой в Нидерландия, имат право на обезщетения в натура в съответствие с политиката на институцията на мястото на престой по отношение на осигурените лица в Нидерландия, като се вземат предвид член 11, параграфи 1, 2 и 3 и член 19, параграф 1 от Zorgverzekeringswet (Закон за здравното осигуряване), както и право на обезщетения в натура съгласно Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Общ закон за осигуряване за извънредни медицински разходи).

2. Прилагане на Algemene Ouderdomswet (AOW) (Общ закон за пенсиите за старост)

(a) Намаляването, посочено в член 13, параграф 1 от AOW (Общ закон за пенсиите за старост), не се прилага за календарните години преди 1 януари 1957 г., през които получател, който не отговоря на изискванията, съгласно които съответните години се считат за осигурителни периоди:

- е пребивавал в Нидерландия в периода между 15 и 65-годишна възраст,
- по време на пребиваването си в друга държава е работило в Нидерландия за установен в Нидерландия работодател, или
- е работило в друга държава през периоди, които се считат за осигурителни съгласно системата за социална сигурност в Нидерландия.

Чрез дерогация от член 7 от AOW всяко лице, което е пребивавало или работило в Нидерландия в съответствие с горепосочените условия само преди 1 януари 1957 г., се счита също за имащо право на пенсия.

- (b) Намаляването, посочено в член 13, параграф 1 от AOW, не се прилага за календарни години преди 2 август 1989 г., през които лице на възраст между 15 и 65 години, което има или е имало сключен брак, не е било осигурено съгласно горепосоченото законодателство, докато е пребивавало на територията на държава, различна от Нидерландия, ако тези календарни години съвпадат със завършени осигурителни периоди на съпруга/съпругата на въпросното лице съгласно посоченото по-горе законодателство, или с календарни години, които се вземат предвид съгласно буква а) от настоящия параграф, при условие че през този период между лицата е имало сключен брак.

Чрез дерогация от член 7 от AOW, такова лице се счита за имащо право на пенсия.

- (c) Намаляването, посочено в член 13, параграф 2 от AOW, не се прилага за календарни години преди 1 януари 1957 г., през които съпругът или съпругата на пенсионирано лице, които не отговарят на изискванията за зачитане на тези години за осигурителни периоди:
- са пребивавали в Нидерландия в периода между 15 и 65-годишна възраст, или
  - по време на пребиваването си в друга държава е работило в Нидерландия за установен в Нидерландия работодател, или
  - е работило в друга държава през периоди, които се считат за осигурителни съгласно системата за социална сигурност в Нидерландия.

- (d) Намаляването, посочено в член 13, параграф 2 от AOW, не се прилага за календарни години преди 2 август 1989 г., през които съпруг/съпруга на пенсионирано лице на възраст между 15 и 65 години, пребиваващи на територията на държава, различна от Нидерландия, не са били осигурени съгласно AOW, ако тези календарни години съвпадат със завършени осигурителни периоди на пенсионираното лице съгласно това законодателство, или с календарни години, които се вземат предвид съгласно буква а) от настоящия параграф, при условие че през това време между лицата е имало брак.

- (e) Точка 2, букви а), б), в) и г) не се прилагат за периоди, които съвпадат с:

- периоди, които могат да се вземат предвид при изчисляване на пенсионни права съгласно осигурителното законодателство за старост на държава, различна от Нидерландия, или
- периоди, през които заинтересованото лице е получавало пенсия за старост по такова законодателство.

Периодите на доброволно осигуряване съгласно системата на друга държава не се вземат предвид за целите на настоящата буква.

- (f) Точка 2, букви а), б), в) и г) се прилагат само ако заинтересованото лице е пребивавало в една или повече държави в продължение на шест години след навършване на 59-годишна възраст и само за периода от време, през който лицето е пребивавало в една от съответните държави.
- (g) Чрез дерогация от глава IV от AOW, всяко лице, пребиваващо в държава, различна от Нидерландия, чийто съпруг(а) е осигурен/а по схема за задължително осигуряване съгласно това законодателство, има право на доброволно осигуряване съгласно това законодателство за периодите, през които съпругът(ата) е задължително осигурен/а.

Това право не се прекратява в случаите, когато задължителното осигуряване на съпруга или съпругата бива прекъснато поради смърт и когато преживелият съпруг(а) получава само пенсия съгласно Algemene nabestaandenwet (Общ закон за преживелите родственици).

Във всеки случай правото на доброволно осигуряване се прекратява на датата, на която лицето навърши 65-годишна възраст.

Размерът на вноската за доброволно осигуряване се определя съгласно разпоредбите, свързани с определянето на размера на вноската за доброволно осигуряване съгласно AOW. Ако обаче доброволното осигуряване следва период на осигуряване по силата на точка 2, буква б), вноската се определя съгласно разпоредбите, свързани с определянето на размера на вноската за задължително осигуряване съгласно AOW, като доходът, който се взема предвид, се счита за получен в Нидерландия.

- (h) Правото, посочено в точка 2, буква ж), не се предоставя на лица, осигурени съгласно законодателството на друга държава за пенсии или обезщетения за преживели лица.
- (i) Всяко лице, което иска да получи право на доброволно осигуряване съгласно точка 2, буква ж), следва да подаде заявление за тази цел до Банката за социална сигурност (Sociale Verzekeringsbank) не по-късно от една година от датата, на която са изпълнени условията за участие в нея.

3. Прилагане на Algemene nabestaandenwet (ANW) (Общ закон за преживелите родственици)

- (a) Когато преживелият съпруг(а) имат право на пенсия за преживяло лице съгласно (ANW) (Общ закон за преживелите наследници), в съответствие с член SSC.46 [Специални разпоредби за сумиране на периоди], параграф 3 от протокола тази пенсия се изчислява съобразно член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола.

За целите на прилагането на тези разпоредби, за завършени съгласно нидерландското законодателство се считат също и осигурителни периоди преди 1 октомври 1959 г., ако по време на тези периоди осигуреното лице, след навършване на 15-годишна възраст:

- е пребивавало в Нидерландия, или
  - по време на пребиваването си в друга държава е работило в Нидерландия за установен в Нидерландия работодател, или
  - е работило в друга държава през периоди, които се считат за осигурителни съгласно системата за социална сигурност в Нидерландия.
- (b) Не се вземат предвид периодите, които се зачитат съгласно точка 3, буква а), които съвпадат с периоди на задължително осигуряване, завършени съгласно пенсионното законодателство на друга държава за преживели лица;
- (c) За целите на член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, като осигурителни периоди се зачитат само осигурителните периоди, завършени съгласно нидерландското законодателство след навършване на 15-годишна възраст.
- (d) Чрез дерогация от член 63а, параграф 1 от ANW, лице, пребиваващо в държава, различна от Нидерландия, чийто съпруг(а) е задължително осигурен/а съгласно ANW, има право на доброволно осигуряване съгласно ANW, при условие че осигуряването вече е започнало преди датата на прилагане на протокола, но само за периодите, през които съпругът(ата) е задължително осигурен/а.

Това право се прекратява, считано от датата на прекратяване на задължителното осигуряване на съпруга (ата) съгласно ANW, освен ако последното не е прекратено поради смърт на съпруга(ата) и когато преживялото лице получава само пенсия по силата на ANW.

Във всеки случай правото на доброволно осигуряване се прекратява на датата, на която лицето навърши 65-годишна възраст.

Вноската за доброволно осигуряване, подлежаща на плащане, се определя съгласно разпоредбите, свързани с определянето на размера на вноски за доброволно осигуряване по ANW. Ако обаче доброволното осигуряване следва период на осигуряване по силата на точка 2, буква б), вноската се определя съгласно разпоредбите, свързани с определянето на вноските за задължително осигуряване съгласно ANW, като доходът, който се взема предвид, се счита за получен в Нидерландия.

4. Прилагане на нидерландското законодателство за неработоспособност

При изчисляване на обезщетенията съгласно WAO, WIA или WAZ, нидерландските институции вземат предвид:

- периодите на платена заетост и периодите, считани за такива, завършени в Нидерландия преди 1 юли 1967 г.;
- осигурителните периоди, завършени съгласно WAO;

- осигурителните периоди, завършени от съответното лице след навършване на 15-годишна възраст, съгласно Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Общ закон за неработоспособността), доколкото те не съвпадат с осигурителни периоди, завършени съгласно WAO;
- осигурителните периоди, завършени съгласно WAZ;
- осигурителните периоди, завършени съгласно WIA.

ИСПАНИЯ

1. За целите на прилагането на член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б), точка 1 от протокола годините, които не достигат на служителя за доброволно или задължително пенсиониране съгласно член 31, параграф 4 от консолидираната версия на Ley de Clases Pasivas del Estado (Закон за пенсионирането на държавните служители), се броят за реални години държавна служба само ако към момента на събитието, във връзка с което се отпускат наследствените пенсии, бенефициерът е бил осигурен по испанската специална схема за държавните служители или е извършвал дейност, включена в обхвата на тази схема, или ако по време на събитието, във връзка с което се отпускат пенсиите, бенефициерът е извършвал дейност, която би наложила неговото включване в испанската специална схема за държавните служители, въоръжените сили или съдебната администрация, ако тази дейност е била извършвана в Испания.

2.

- (а) Съгласно член SSC.51 [Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения], параграф 1, буква в) изчисляването на теоретичното испанско обезщетение се извършва въз основа на реалните осигурителни вноски на лицето за годините, непосредствено предхождащи плащането на последната вноска в испанската система за социална сигурност. Когато при изчислението на основния размер на пенсията трябва да се вземат предвид осигурителни периоди или периоди на пребиваване съгласно законодателството на друга държава, за изчислението на съответните периоди се използва най-близката по време до тези периоди осигурителна основа в Испания, като се вземат под внимание промените в индекса на цените на дребно.
- (б) Размерът на получената пенсия се увеличава с размера на увеличенията и преизчисленията за всяка следваща година на пенсиите от същия вид.

3. Периоди, завършени в други държави, които трябва да се вземат предвид от специалната схема за държавните служители, въоръжените сили и съдебната администрация, за целите на член SSC.51 [Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения] се разглеждат като периоди най-близки във времето, завършени в качеството на държавен служител в Испания.

4. Допълнителните обезщетения за възраст, посочени във втората преходна разпоредба на Общия закон за социална сигурност, се отпускат на всички бенефициери по протокола, на чието име са направени вноски съгласно испанското законодателство преди 1 януари 1967 г.; не се допуска чрез прилагане на член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития] от протокола приравняване на осигурителните периоди, признати в друга държава преди 1 януари 1967 г., с такива, за които са платени вноски в Испания, единствено за целите

на протокола. На датата 1 януари 1967 г. съответстват 1 август 1970 г. за специалната схема за моряци, а 1 април 1969 г. — за специалната схема за социална сигурност за миньорите във въгледобива.

ШВЕЦИЯ

1. Разпоредбите на протокола относно сумирането на осигурителни периоди и периоди на пребиваване не се прилагат към преходните разпоредби на шведското законодателство относно правото на гарантирана пенсия за лица, родени през или преди 1937 г., които са пребивавали в Швеция за определен период от време преди да подадат заявление за пенсия (Закон 2000:798).

2. За изчисляване на дохода при определяне на свързаното с дохода условно обезщетение при болест и свързаното с дохода условно обезщетение при безработица съгласно глава 8 от Lag (1962:381) om allmän försäkring (Закон за националното осигуряване) се прилага следното:

(а) когато осигуреното лице, през изискуемия осигурителен период, е било подчинено и на законодателството на една или повече други държави поради дейност като заето или самостоятелно заето лице, доходът в съответната(ите) държава(и) се приравнява към средния брутен доход на осигуреното лице в Швеция за завършената в Швеция част от изискуемия осигурителен период, изчислен като доходите в Швеция се разделят на броя на годините, през които тези доходи са се натрупали.

3.

(а) За изчисляване на условни пенсионни доходи за свързана с дохода пенсия на преживяло лице (Закон 2000:461), ако не са удовлетворени изискванията за право на пенсия съгласно шведското законодателство по отношение на най-малко три от петте календарни години, непосредствено предхождащи смъртта на осигуреното лице (изискуем осигурителен период), се вземат предвид и осигурителни периоди, завършени в други държави така, както ако са били завършени в Швеция. Осигурителни периоди в други държави се считат за базирани върху средната пенсионна основа в Швеция. Ако съответното лице има само една година с пенсионна основа в Швеция, всеки осигурителен период в друга държава се счита за период със същата основа;

(б) За изчисляване на условни пенсионни точки за пенсии на овдовели лица, когато смъртта е настъпила на или след 1 януари 2003 г., ако изискванията за пенсионни точки в шведското законодателство по отношение на най-малко две от четирите години, непосредствено предхождащи смъртта на осигуреното лице (изискуем осигурителен период), не са изпълнени и осигурителните периоди са завършени в друга държава по време на изискуемия осигурителен период, тези години се считат за основани на същите пенсионни точки, както шведската осигурителна година.

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

1. Когато, в съответствие със законодателството на Обединеното кралство, дадено лице може да има право на пенсия за прослужено време и старост, ако:

(а) осигурителните вноски, направени от бившия съпруг(а) на лицето, се зачитат като осигурителни вноски, направени от самото лице; или

(b) съответните изисквания за осигурителните вноски са изпълнени от съпруга(ата) или бившия съпруг(а) на съответното лице, тогава, при условие че, във всеки от случаите, съпругът(ата) или бившият съпруг(а) упражняват или са упражнявали дейност като заето или самостоятелно заето лице и са били подчинени на законодателството на две или повече държави, се прилагат разпоредбите на глава 5 [Пенсии за старост и пенсии на преживели лица] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от протокола, с цел да се установят правата съгласно законодателството на Обединеното кралство. В този случай съдържатите се в глава 5 [Пенсии за старост и пенсии на преживели лица] от дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения] от протокола позовавания на „осигурителни периоди“ се тълкуват като позовавания на осигурителни периоди, завършени от:

(i) съпруг(а) или бивш съпруг(а), когато искът се подава от:

- омъжена жена; или
- лице, чийто брак е прекратен по друг начин освен поради смъртта на съпруга/ата; или

(ii) бивш(а) съпруг(а), когато искането е предявено от:

- вдовец, който непосредствено преди пенсионна възраст няма право на надбавки за овдовял родител; или
- вдовица, която непосредствено преди пенсионна възраст няма право на надбавки за овдовяла майка, овдовял родител или пенсия за вдовица, или която има право единствено на свързана с възрастта пенсия за вдовица, изчислена съгласно член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, като за целта „свързана с възрастта пенсия за вдовица“ означава пенсия за вдовица, платима в намален размер съгласно раздел 39(4) от Закона за вноските и обезщетенията за социална сигурност от 1992 г.

2. За целите на член SSC.8 [Отпадане на правилата за пребиваване] от протокола в случай на старост или парични обезщетения за преживяло лице, пенсии за трудови злополуки или професионални болести и помощи при смърт, всеки бенефициер, попадащ в обхвата на законодателството на Обединеното кралство, който пребивава на територията на друга държава, се счита за времето на този престой, че е пребивавал на територията на тази друга държава.

3.

(1) За изчисляване на фактора доходи с цел да се установи право на обезщетение съгласно законодателството на Обединеното кралство, за всяка седмица заетост като заето лице съгласно законодателството на държава членка, която е започнала по време на съответната данъчна година по смисъла на законодателството на Обединеното кралство, се счита, че съответното лице е внесло осигурителни вноски като получаващо доходи заето лице, или че има доходи, върху които са направени осигурителни вноски на базата на доходи,

равни на две трети от максималния размер на доходите за съответната година.

- (2) За целите на член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, когато:
- (a) за данъчна година, започваща на или след 6 април 1975 г., лице, упражняващо дейност като заето лице, има завършени осигурителни периоди, периоди на заетост или периоди на пребиваване изключително в държава членка, различна от Обединеното кралство, и прилагането на точка 1 от настоящия параграф води до зачитане на тази година съгласно законодателството на Обединеното кралство за целите на член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б), подточка i) от протокола, лицето се счита за осигурено за 52 седмици през съответната година в тази държава членка;
  - (b) данъчна година, започваща на или след 6 април 1975 г., не се зачита съгласно законодателството на Обединеното кралство за целите на член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б), подточка i) от протокола, осигурителни периоди, периоди на заетост или периоди на пребиваване, завършени през съответната година, не се вземат предвид.
- (3) За превръщане на фактора доходи в осигурителни периоди, факторът доходи, получен през съответната данъчна година по смисъла на законодателството на Обединеното кралство, се разделя на минималния размер на доходите за съответната година. Резултатът се изразява като цяло число, като не се вземат под внимание евентуално оставащите дробни единици. Така полученото число се счита за представляващо броя на осигурителните седмици, завършени съгласно законодателството на Обединеното кралство през съответната година, при условие че не превишава броя седмици за съответната година, през която лицето е било подчинено на това законодателство.

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-7: ЧАСТ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО

ДЯЛ I: ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА 1

Член SSCI.1: Определения

1. За целите на настоящото приложение се прилагат определенията, установени в член SSC.1 [Определения].
2. В допълнение към посочените в параграф 1 определения:
  - (a) „точка за достъп“ означава образуване, което предоставя:
    - (i) електронна точка за контакт;
    - (ii) автоматична маршрутизация въз основа на адреса; и
    - (iii) интелигентна маршрутизация въз основа на софтуер, който позволява автоматична проверка и маршрутизация (например приложение за изкуствен интелект) или човешка намеса;
  - (b) „орган за връзка“ означава всеки орган, определен от компетентния орган на дадена държава за един или повече клонове на социалната сигурност, посочени в член SSC.3 [Материален обхват] от протокола, за да отговаря на искания за информация и помощ за целите на прилагането на настоящия протокол и на настоящото приложение SSC-6 [Част относно прилагането] към протокола, и който трябва да изпълнява задачите, които са му възложени съгласно дял IV [Финансови разпоредби] от настоящото приложение;
  - (c) „документ“ означава съвкупност от данни, независимо от използвания носител, структурирани по начин, който позволява обменянето им по електронен път, които трябва да бъдат съобщени, за да се позволи функционирането на протокола и на настоящото приложение;
  - (d) „структуриран електронен документ“ означава всеки документ, структуриран във формат, предназначен за електронен обмен на информация между държавите;
  - (e) „предаване по електронен път“ означава предаване чрез използване на електронни средства за обработване (включително цифрова компресия) на данни и използване на кабели, радиопредаване, оптични технологии или други електромагнитни средства;
  - (f) „измама“ означава всяко умишлено действие или умишлено бездействие, извършено с намерението:
    - (i) да получават социалноосигурителни обезщетения или да дадат възможност на друго лице да получава социалноосигурителни обезщетения, когато не са изпълнени условията за придобиване на право на такива обезщетения съгласно законодателството на съответната(ите) държава(и) или протокола; или
    - (ii) да избягват плащането на социалноосигурителни вноски или да дадат възможност на друго лице да избегне плащането на социалноосигурителни

вноски, когато такива вноски се изискват съгласно законодателството на съответната(ите) държава(и) или протокола.

ГЛАВА 2: РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО СЪТРУДНИЧЕСТВОТО И ОБМЕНА НА ДАННИ

Член SSCI.2: Приложно поле и правила за обмен между институциите

1. За целите на настоящото приложение, обменът между органите на държавите и институциите и лица, попадащи в приложното поле на протокола, се основава на принципите на обществени услуги, ефективност, активно подпомагане, бързо предоставяне и достъпност, включително електронна достъпност, особено за лицата с увреждания и за възрастните хора.
2. Институциите незабавно предоставят или обменят всички данни, необходими за установяването и определянето на правата и задълженията на лицата, за които е приложим настоящият протокол. Предаването на такива данни между държавите се извършва пряко от самите институции или косвено посредством органите за връзка.
3. В случаите, когато лице погрешно е подало информация, документи или искания до институция на територията на държава, различна от тази, в която се намира институцията, посочена в съответствие с настоящото приложение, информацията, документите или исканията се пренасочват незабавно от първата институция към институцията, определена съгласно настоящото приложение, като се посочва първоначалната дата на подаването им. Тази дата е обвързваща за последната институция. Независимо от това, институциите на държавите не носят отговорност, нито се счита, че са взели решение въз основа на своето бездействие поради късно предоставяне на информация, документи или искове от институции на други държави.
4. Когато данните се предават косвено посредством органа за връзка на държавата по местоназначение, сроковете за отговор на подадените искания започват да текат от датата, на която този орган за връзка е получил искането, така както ако то е било получено от институцията на тази държава.

Член SSCI.3: Приложно поле и правила за обмен между заинтересованите лица и институциите

1. Държавите гарантират, че на заинтересованите лица се предоставя необходимата информация, за да са уведомени за промените, въведени с протокола и с настоящото приложение, с цел да им се даде възможност да отстояват правата си. Те предоставят също така лесни за ползване услуги.
2. От лицата, за които се прилага настоящият протокол, се изисква да препращат на съответната институция информацията, документите и подкрепящите ги доказателства, необходими за установяване на тяхното положение или това на техните семейства, за установяване или запазване на техните права и задължения, и за определяне на приложимото законодателство и на задълженията им съгласно него.
3. Доколкото е необходимо за прилагането на протокола и на настоящото приложение, съответните институции препращат информацията и издават документите на заинтересованите лица без забавяне и във всички случаи в крайните срокове, предвидени от законодателството на съответната държава.

Съответната институция уведомява за своето решение претендиращото за обезщетение лице, което пребивава или е в престой в друга държава, пряко или чрез органа за връзка на държавата на пребиваване или престой. В случай че откаже обезщетения, тя посочва също основанията за отказа, правните средства за обжалване и предвидените за това срокове. Копие от това решение се изпраща на другите заинтересовани институции.

Член SSCI.4: Формуляри, документи и методи за обмен на данни

1. При спазване на член SSCI.75 [Временни разпоредби за формулярите и документите] и допълнение SSCI-2 [Документ за права] структурата, съдържанието и форматът на формулярите и документите, издадени от името на държавите за целите на прилагането на протокола, се одобряват от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност.

2. Предаването на данни между институциите или органите за връзка може, след одобрение от страна на Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност, да се извършва чрез електронния обмен на информация за социалната сигурност. Доколкото формулярите и документите, посочени в параграф 1, се обменят чрез електронния обмен на информация за социалната сигурност, те трябва да отговарят на правилата, приложими за тази система.

3. Когато предаването на данни между институциите или органите за връзка не се извършва чрез електронния обмен на информация за социалната сигурност, съответните институции и органи за връзка използват подходящите за всеки случай методи и доколкото е възможно отдават предпочитание на използването на електронни средства.

4. При комуникацията си със заинтересованите лица съответните институции използват подходящите за всеки случай методи и доколкото е възможно отдават предпочитание на използването на електронни средства.

Член SSCI.5: Правна стойност на документи и подкрепящи доказателства, издадени в друга държава

1. Документи, които са издадени от институция на държава и показват положението на дадено лице за целите на прилагането на протокола и на настоящото приложение, и подкрепящите доказателства, въз основа на които са издадени документите, се приемат от институциите на останалите държави, доколкото не са отнети или обявени за невалидни от държавата, в която са били издадени.

2. При съмнение относно валидността на документ или точността на фактите, на които се основават съдържащите се в него сведения, институцията на държавата, която получава документа, отправя питане до издаващата институция за необходимите разяснения и, когато е уместно, за отнемането на този документ. Издаващата институция преценява отново основанията за издаването на документа и, при необходимост, го отнема.

3. По силата на параграф 2, когато има съмнение относно предоставената от заинтересованите лица информация, валидността на даден документ или подкрепящи доказателства, или относно точността на фактите, на които се основават съдържащите се в съответния документ сведения, институцията по мястото на престой или пребиваване извършва доколкото е възможно, по искане на компетентната институция, необходимата проверка на тази информация или документ.

4. Ако не бъде постигнато споразумение между съответните институции, въпросът може да бъде отнесен до Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност посредством компетентните органи не по-рано от един месец след датата, на която институцията, получила документа, е отправила искането си. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност полага усилия за отстраняване на различията в становищата в срок от шест месеца от датата, на която въпросът е бил отнесен до него.

Член SSCI.6: Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения

1. Освен ако в настоящото приложение не е предвидено друго, при различия в становищата на институциите или органите на две или повече държави относно определянето на приложимото законодателство, спрямо заинтересованото лице временно се прилага законодателството на една от тези държави, като приоритетът се определя както следва:

- (a) законодателството на държавата, където лицето в действителност упражнява дейност като заето или самостоятелно заето лице, при положение че тази дейност се упражнява само в една държава;
- (b) законодателството на държавата на пребиваване, когато заинтересованото лице осъществява дейност като заето или самостоятелно заето лице в две или повече държави и упражнява част от своята дейност или дейности в държавата на пребиваване, или когато лицето не е нито заето, нито самостоятелно заето;
- (c) във всички останали случаи — законодателството на държавата, чието прилагане е било поискано най-напред, когато лицето осъществява дейност или дейности в две или повече държави.

2. Когато има различия в становищата на институциите или органите на две или повече държави относно това коя институция следва да предостави парични обезщетения или обезщетения в натура, заинтересованото лице, което би могло да претендира за обезщетения, ако нямаше спор, има право предварително да получава обезщетенията, предвидени в законодателството, прилагано от институцията по мястото му на пребиваване, или, ако това лице не пребивава на територията на нито една от съответните държави, обезщетенията, предвидени в законодателството, прилагано от институцията, до която първо е било подадено искането.

3. Когато между съответните институции и органи не се постигне споразумение, въпросът може да бъде отнесен от всяка от страните до Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност не по-рано от един месец след датата, на която са възникнали различията в становищата, посочени в параграфи 1 или 2. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност се опитва да отстрани на различията в становищата в срок от шест месеца от датата, на която въпросът е бил отнесен до него.

4. Когато се установи, че или приложимото законодателство не е това на държавата на предварителното членство или че институцията, която предварително е предоставила обезщетенията, не е компетентната институция, определената за компетентна институция се счита да е била такава със задна дата, сякаш не е имало такова различие в становищата, най-късно от датата на предварителното членство или от първото предварително предоставяне на съответните обезщетения.

5. Ако е необходимо, определената за компетентна институция и институцията, която предварително е изплатила паричните обезщетения или която предварително е получила вноските, определят финансовото състояние на заинтересованото лице по отношение на предварително изплатените вноски и парични обезщетения, когато е целесъобразно, в съответствие с дял IV, глава 2 [Събиране на предоставени, но недължими обезщетения, събиране на предварителни плащания и вноски, прихващане и съдействие за събиране] от настоящото приложение.

Обезщетенията в натура, предварително предоставени от институция в съответствие с параграф 2, се възстановяват от компетентната институция в съответствие с разпоредбите на дял IV [Финансови разпоредби] от настоящото приложение.

Член SSCI.7: Предварително изчисляване на обезщетенията и вноските

1. Освен ако в настоящото приложение към протокола не е предвидено друго, когато дадено лице има право на обезщетение или е задължено да плати вноска в съответствие с протокола, но компетентната институция не разполага с цялата информация относно положението в друга държава, която е необходима за окончателното изчисляване на размера на обезщетението или вноската, тази институция по искане на заинтересованото лице предоставя обезщетението или изчислява вноската предварително, ако изчислението е възможно въз основа на информацията, с която разполага.

2. Когато на съответната институция се предоставят всички необходими подкрепящи доказателства или документи, съответното обезщетение или вноска се преизчислява.

ГЛАВА 3: ДРУГИ ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРОТОКОЛА

Член SSCI.8: Други процедури между органите и институциите

1. Две или повече държави или компетентните им органи може да договорят за процедури, различни от предвидените в настоящото приложение, при условие че тези процедури не се отразяват неблагоприятно върху правата и задълженията на засегнатите лица.

2. За всички сключени за тази цел споразумения се уведомява Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност и се изброяват в допълнение SSCI-1 [Разпоредби за прилагане на двустранни споразумения, които продължават да са в сила, и нови двустранни споразумения за прилагане].

3. Разпоредбите, съдържащи се в сключените между една или повече държави споразумения за прилагане, със същата цел като или подобни на посочените в параграф 2, които са в сила в деня, предхождащ влизането в сила на настоящото споразумение, продължават да се прилагат за целите на отношенията между тези държави, при условие че са включени и в допълнение SSCI-1 [Разпоредби за прилагане на двустранни споразумения, които продължават да са в сила, и нови двустранни споразумения за прилагане].

Член SSCI.9: Предотвратяване на съвпадането на обезщетения

Независимо от други разпоредби в настоящия протокол, когато обезщетенията, дължими по силата на законодателството на две или повече държави членки, взаимно се намаляват, спират или прекратяват, сумите, които не биха били изплатени в случай на строго прилагане на правилата за намаляване, спиране или прекратяване, установени в законодателството на съответната държава, се разделят на броя на обезщетенията, които подлежат на намаление, спиране или прекратяване.

Член SSCI.10: Елементи за определяне на пребиваването

1. При различия в становищата на институциите на две или повече държави относно определяне на пребиваването на лице, за което се прилага настоящият протокол, тези институции установяват с взаимно съгласие центъра на интересите на съответното лице въз основа на цялостна оценка на наличната и информацията относно релевантните факти, които може по целесъобразност да включват:

- (a) продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави;
- (b) положението на лицето, включително:
  - (i) естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност, по-специално мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянният характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост;
  - (ii) семейното положение и роднинските връзки на лицето;
  - (iii) упражняването на неплатена дейност;
  - (iv) когато става въпрос за студенти, източникът на техните доходи;
  - (v) жилищното положение на лицето, по-специално доколко е постоянен характерът му;
  - (vi) държавата, в която се счита, че лицето пребивава за целите на данъчното облагане.

2. Когато съобразяването на различните критерии, основаващи се на приложимите факти, посочени в параграф 1, не води до постигане на съгласие между съответните институции, намерението на лицето, което произтича от тези факти и обстоятелства, особено причините за преместването на лицето, се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

3. Центърът на интересите на студент, който отива в друга държава, за да следва редовен курс на обучение, не се счита за намиращ се в държавата на обучение за цялата продължителност на курса на обучение в тази държава, без да се засяга възможността да се обори тази презумпция.

4. Параграф 3 се прилага *mutatis mutandis* към членовете на семейството на студента.

Член SSCI.11: Сумиране на периоди

1. За целите на прилагането на член SSC.7 [Сумиране на периоди] от протокола компетентната институция се свързва с институциите на държавите, чието законодателство също се е прилагало спрямо съответното лице, с цел установяване на всички периоди, завършени съгласно тяхното законодателство.

2. Съответните периоди на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на държава, се прибавят към тези, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава, доколкото това е необходимо за целите

на прилагането на член SSC.7 [Сумиране на периоди] от протокола, при условие че тези периоди не съвпадат.

3. Когато период на осигуряване или на пребиваване, който е завършен в съответствие с осигуряване, което е задължително съгласно законодателството на една държава, съвпадне с период на осигуряване, завършен въз основа на доброволно осигуряване или продължено по избор осигуряване съгласно законодателството на друга държава, се отчита единствено периодът, завършен въз основа на задължителното осигуряване.

4. Когато период на осигуряване или пребиваване, различен от приравнен период, завършен съгласно законодателството на една държава, съвпадне с приравнен период, основаващ се на законодателството на друга държава, се отчита единствено периодът, различен от съответния приравнен период.

5. Всеки период, считан за приравнен съгласно законодателството на две или повече държави, се отчита само от институцията на държавата, чието законодателство последно задължително се е прилагало спрямо заинтересованото лице преди споменатия период. В случай че законодателството на дадена държава не се е прилагало задължително спрямо заинтересованото лице преди споменатия период, този период се отчита от институцията на държавата, чието законодателство задължително се е прилагало спрямо заинтересованото лице за първи път след споменатия период.

6. В случай че не може точно да се определи времето, в което определени периоди на осигуряване или пребиваване, са завършени съгласно законодателството на една държава, се приема, че тези периоди не съвпадат с периоди на осигуряване или пребиваване, завършени съгласно законодателството на друга държава, и те се отчитат, когато това е благоприятно за заинтересованото лице, и доколкото може основателно да се вземат предвид.

Член SSCI.12: Правила за преобразуване на периоди

1. Когато периоди, завършени съгласно законодателството на една държава, са изразени в единици, различни от тези, предвидени в законодателството на друга държава, необходимото преобразуване за целите на сумирането по член SSC.7 [Сумиране на периоди] от протокола се извършва при спазване на следните правила:

- (a) периодът, който трябва да се използва като базисен за преобразуването, е този, който се съобщава от институцията на държавата, съгласно чието законодателство е бил завършен периодът;
- (b) в случай на схеми, където периодите са изразени в дни, преобразуването от дни в други единици и обратно, както и между различни схеми на основата на дни, се изчислява по следната таблица:

Схема на основата на	1 ден отговаря на	1 седмица отговаря на	1 месец отговаря на	1 тримесечие отговаря на	Максимален брой дни в една календарна година
5 дни	9 часа	5 дни	22 дни	66 дни	264 дни
6 дни	8 часа	6 дни	26 дни	78 дни	312 дни

7 дни	6 часа	7 дни	30 дни	90 дни	360 дни
-------	--------	-------	--------	--------	---------

- (с) В случай на схеми, където периодите са изразени в единици, различни от дни,
- (i) три месеца или 13 седмици се равняват на едно тримесечие и обратно;
  - (ii) една година се равнява на четири тримесечия, 12 месеца или 52 седмици и обратно;
  - (iii) за преобразуването на седмици в месеци и обратното, седмиците и месеците се преобразуват в дни в съответствие с правилата за преобразуване за схемите на основата на шест дни съгласно таблицата в буква б);
- (d) В случай на периоди, изразени в дробни числа, тези числа се преобразуват в следващата по-малка цяла единица, като се прилагат правилата, предвидени в букви б) и в). Части от години се преобразуват в месеци, освен ако съответната схема не се основава на тримесечия;
- (e) ако при преобразуването по настоящия параграф се получи част от единица, като резултат на преобразуването по настоящия параграф се отчита следващата по-висока цяла единица.

2. За общия сбор на периодите, завършени в рамките на една календарна година, прилагането на параграф 1 не води до размер, надвишаващ броя на дните, посочени в последната колона на таблицата в параграф 1, буква б), 52 седмици, 12 месеца или четири тримесечия.

Ако периодите, които се преобразуват, отговарят на максималната годишна продължителност на периодите съгласно законодателството на държавата, в която са завършени, прилагането на параграф 1 не води в рамките на една календарна година до периоди, които са по-кратки от максимално възможната годишна продължителност на периодите, предвидена съгласно съответното законодателство.

3. Преобразуването се извършва или чрез една единствена операция, обхващаща всички периоди, представени като сбор, или за всяка година, ако периодите са представени по години.

4. Когато институция предоставя информация за периодите, изразена в дни, едновременно с това тя посочва дали схемата, която използва, се основава на пет, шест или седем дни.

ДЯЛ II: ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член SSCI.13: Подробна информация във връзка с членове SSC.11 [Командировани работници] и SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] от протокола

1. За целите на прилагането на член SSC.11 [Командировани работници], параграф 1, буква а) „лице, което осъществява дейност като заето лице в държава за работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател в друга държава“ включва лице, което е наето с цел да бъде командировано в друга държава, при условие че непосредствено преди да започне работа спрямо съответното лице вече се е прилагало законодателството на държавата, в която е установен неговият работодател.
2. За целите на прилагането на член SSC.11 [Командировани работници], параграф 1, буква а) от протокола, изразът „което обичайно осъществява дейността си в нея“ се отнася до работодател, който обичайно извършва значителни по обхват дейности, различни от чисто вътрешни управленски дейности, на територията на държавата, в която е установен, като се вземат под внимание всички критерии, характерни за дейностите, извършвани от въпросното предприятие. Приложимите критерии трябва да отговарят на специфичните характеристики на всеки работодател и на действителния характер на извършваните дейности.
3. За целите на прилагането на член SSC.11 [Командировани работници], параграф 1, буква б) от протокола, изразът „което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице“ се отнася до лице, което обичайно извършва значителни по обхват дейности на територията на държавата, в която е установено. По-специално, това лице трябва да е упражнявало дейността си определено време преди датата, на която би искало да се възползва от разпоредбите на същия член, като за всеки период, в който упражнява временна дейност в друга държава, трябва да продължи да отговаря на изискванията за упражняване на дейността си в държавата, в която е установено, за да може да я извършва след завръщането си.
4. За целите на прилагането на член SSC.11 [Командировани работници], параграф 1, буква б) критерият за определяне на това дали дейността, която самостоятелно заето лице отива да упражнява в друга държава, е „подобна“ на обичайно упражняваната дейност при самостоятелната заетост, е самото естество на дейността, а не определянето ѝ като дейност на заето или самостоятелно заето лице от другата държава.
5. За целите на прилагането на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграфи 1 и 5 от протокола, лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице в една или повече държави членки, както и в Обединеното кралство, или в две или повече държави членки съответно, се отнася до лице, което едновременно извършва или редува една или повече отделни дейности в такива държави за едно и също предприятие или за един и същ работодател, или за различни предприятия или работодатели.
6. За целите на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграфи 1 и 5 от протокола, нает член на полетния или кабинния екипаж, който обичайно извършва пътнически или товарни въздухоплавателни услуги в две или повече държави, е подчинен на законодателството на държавата, където се намира основната база, съгласно определението в член SSC.1 [Определения] от протокола.
7. Незначителните дейности не се вземат предвид за целите на определянето на приложимото законодателство съгласно член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или

повече държави] от протокола. Член SSC.15 [Процедура за прилагане на член SSC.12] от настоящото приложение се прилага за всички случаи по настоящия член.

8. За целите на прилагането на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграфи 2 и 6 от протокола, лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в една или повече държави членки, както и в Обединеното кралство, или в две или повече държави членки съответно, се отнася по-специално до лице, което едновременно извършва или редува една или повече отделни дейности като самостоятелно заето лице независимо от тяхното естество в такива държави.

9. За целите на разграничаването на дейностите по параграфи 5 и 8 от ситуацияте, описани в член SSC.11 [Командировани работници], параграф 1 протокола, определящ критерий е продължителността на дейността в една или повече държави (независимо дали е от постоянно естество или от еднократно или временно естество). За тази цел се прави цялостна оценка на всички приложими факти, включително и по-специално, когато става въпрос за заето лице — мястото на работа, определено в договора за заетост.

10. За целите на прилагането на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграфи 1, 2, 5 и 6 от протокола, „значителна част от дейността като заето или самостоятелно заето лице“, упражнявана в държава означава, че значителна като количество част от всички дейности на заето или самостоятелно заето лице се извършва там, без непременно да представлява основната част от тези дейности.

11. За да се определи дали значителна част от дейностите се упражняват в дадена държава, се вземат предвид следните примерни критерии:

- (a) в случай на извършване на дейност като заето лице — работното време или възнаграждението; и
- (b) в случай на извършване на дейност като самостоятелно заето лице — оборотът, работното време, броят на предоставените услуги или доходът.

В рамките на цялостната оценка, по-малък от 25 % дял по отношение на посочените по-горе критерии представлява показател за това, че в съответната държава не се извършва значителна част от дейностите.

12. За целите на прилагането на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграф 2, буква б) от протокола, „центърът на интересите“ на дейностите на самостоятелно заето лице, се определя, като се вземат предвид всички аспекти на професионалната дейност на това лице и по-специално местонахождението на постоянното седалище, обичайното естество или продължителността на упражняваната дейност, броя на предоставените услуги и намерението на съответното лице, за което свидетелстват всички обстоятелства.

13. За определяне на приложимото законодателство съгласно параграфи 10, 11 и 12, съответните институции отчитат предполагаемото бъдещо положение през следващите 12 календарни месеца.

14. Ако едно лице извършва дейност като заето лице в две или повече държави от името на работодател, установен извън територията на тези държави, и това лице пребивава в държава без да упражнява значителна дейност в нея, спрямо него се прилага законодателството на държавата на пребиваване.

Член SSCI.14: Процедури за прилагането на член SSC.10, параграф 3, букви б), член SSC.10 [Общи правила], параграф 4 и член SSC.11 [Командировани работници] от протокола (относно предоставянето на информация на съответните институции)

1. Освен ако в член SSCI.15 [Процедура за прилагане на член SSC.12] от настоящото приложение не е предвидено друго, когато дадено лице упражнява дейността си извън компетентната държава, работодателят или, когато става въпрос за лице, което не упражнява дейност като заето лице, съответното лице информира при възможност предварително компетентната институция на държавата, чието законодателство се прилага. Тази институция издава атестацията, посочена в член SSCI.16 [Предоставяне на информация на съответните лица и на работодателите], параграф 2 от настоящото приложение, на съответното лице и незабавно предоставя информацията на институцията, определена от компетентния орган на държавата, в която се упражнява дейността, съгласно член SSC.10, [Общи правила], параграф 3, буква б) или член SSC.11 [Командировани работници] от протокола.

2. Работодател по смисъла на член SSC.10 [Общи правила], параграф 4 от протокола, чието заето лице работи на борда на плавателен съд, плаващ под знамето на друга държава, информира при възможност предварително компетентната институция на държавата, чието законодателство се прилага. Тази институция незабавно предоставя информацията относно законодателството, приложимо спрямо съответното лице съгласно член SSC.10 [Общи правила], параграф 4 от протокола, на институцията, определена от компетентния орган на държавата, под чието знаме плава плавателния съд, на борда на който заетото лице извършва дейността.

Член SSCI.15: Процедура за прилагането на член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] от протокола

1. Лице, което осъществява дейност в две или повече държави, или ако се прилага член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави], параграф 5 или 6, уведомява за това институцията, определена от компетентния орган на държавата по пребиваване.

2. Определената институция по мястото на пребиваване незабавно определя законодателството, приложимо спрямо съответното лице, като взема предвид член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] от протокола и член SSCI.13 [Подробности във връзка с членове SSC.11 [Командировани работници] и SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] от настоящото приложение. Това първоначално определяне е временно. Институцията уведомява определените институции на всяка държава, в която се извършва дейност, за временното определяне.

3. Временното определяне на приложимото законодателство, предвидено в параграф 2, става окончателно в срок от два месеца след информирането на институциите, определени от компетентните власти на заинтересованите държави, в съответствие с параграф 2, освен ако законодателството вече не е окончателно определено въз основа на параграф 4 или поне една от заинтересованите институции не е информирала институцията, определена от компетентния орган на държавата на пребиваване до изтичане на двумесечния срок, че не приема определянето или има различно становище по въпроса.

4. Когато поради съмнения при определяне на приложимото законодателство възникне необходимост от контакт между институции или органи на две или повече държави, по искане на една или повече от институциите, определени от компетентните органи на заинтересованите държави, или на самите компетентни органи, законодателството, приложимо спрямо съответното лице, се определя по взаимно съгласие, като се отчитат

член SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави] от протокола и съответните разпоредби на член SSC.13 [Подробности във връзка с членове SSC.11 [Командировани работници] и SSC.12 [Осъществяване на дейност в две или повече държави]] от настоящото приложение.

При различие в становищата на съответните институции или компетентни органи, те се стремят към постигане на съгласие в съответствие с посочените по-горе условия и се прилага член SSCI.6 [Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения] от настоящото приложение.

5. Компетентната институция на държавата, чието законодателство е определено за приложимо временно или окончателно, незабавно информира съответното лице.

6. Ако съответното лице не предостави информацията, посочена в параграф 1, разпоредбите на настоящия член се прилагат по инициатива на институцията, определена от компетентния орган на държавата на пребиваване, веднага след като се изясни положението на лицето, евентуално чрез друга заинтересована институция.

Член SSCI.16: Предоставяне на информация на съответните лица и на работодателите

1. Компетентната институция на държавата, чието законодателство става приложимо съгласно дял II [Определяне на приложимото законодателство] от протокола, информира съответното лице и, когато е уместно, неговият(ите) работодател(и) относно задълженията, установени от същото законодателство. Тя им осигурява необходимото съдействие при изпълнението на изискваните от това законодателство формалности.

2. По искане на съответното лице или на работодателя компетентната институция на държавата, чието законодателство е приложимо съгласно дял II [Определяне на приложимото законодателство] от протокола, предоставя атестация, че такова законодателство е приложимо и, където е уместно, посочва до коя дата и при какви условия.

Член SSCI.17: Сътрудничество между институциите

1. Съответните институции съобщават на компетентната институция на държавата, чието законодателство се прилага за дадено лице по силата на дял II [Определяне на приложимото законодателство] от протокола, необходимата информация за установяване на датата, на която същото законодателство става приложимо, и вноските, които това лице и неговият(ите) работодател(и) са длъжни да плащат съгласно това законодателство.

2. Компетентната институция на държавата, чието законодателство става приложимо за дадено лице по силата на дял II [Определяне на приложимото законодателство] от протокола, предоставя информацията, като посочва датата, на която прилагането на това законодателство поражда действие, на институцията, определена от компетентния орган на държавата, чието законодателство последно се е прилагало.

Член SSCI.18: Сътрудничество в случай на съмнения относно валидността на издадени документи във връзка с приложимото законодателство

1. При съмнение относно валидността на документ, в който е посочено местонахождението на лицето за целите на приложимото законодателство, или относно точността на фактите, на които се основава този документ, институцията на държавата, която получава документа, отправя искане до издаващата институция за необходимите разяснения,

и ако е необходимо, за отнемането или поправката на този документ. Запитващата институция го мотивира и предоставя съответната подкрепяща документация, която обосновава искането.

2. При получаването на такова искане институцията, издала документа, преценява отново основанията за издаването му и, в случай че бъде открита грешка, го отнема или го поправя в срок от 30 работни дни от датата на получаване на искането. Отнемането или поправката имат обратно действие. В случаите обаче, когато е налице риск от непропорционален резултат, по-специално загуба на статута на осигурено лице за целия или за част от съответния период в съответните държави, държавите разглеждат възможността за прилагането на пропорционални мерки. Когато наличните доказателства позволяват на издаващата институция да констатира, че заявителят на документа е извършил измама, тя незабавно отнема или поправя документа с обратно действие.

ДЯЛ III: СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

ГЛАВА 1: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БОЛЕСТ, ЗА МАЙЧИНСТВО И СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ГЛЕДАНЕ НА МАЛКО ДЕТЕ ОТ БАЩАТА

Член SSCI.19: Общи разпоредби за прилагане

1. Компетентните органи или институции гарантират, че осигурените лица имат достъп до необходимата информация относно процедурите и условията за предоставяне на обезщетения в натура, в случаите когато такива обезщетения се получават на територията на държава, различна от държавата на компетентната институция.
2. Независимо от член SSC.6 [Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития], буква а) от протокола, държава може да носи отговорност за разходите за обезщетения в съответствие с член SSC.20 [Лица, подали искане за пенсия] от протокола само ако осигуреното лице е подало искане за пенсия съгласно законодателството на тази държава или ако то в съответствие с членове SSC.21 [Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване]—SSC.27 [Вноски от пенсионери] от протокола получава пенсия съгласно законодателството на тази държава.

Член SSCI.20: Режим, който се прилага в случаите на повече от един режим в държавата на пребиваване или престой

Ако законодателството на държавата на пребиваване или престой обхваща повече от една схема на осигуряване за болест, майчинство и за гледане на малко дете от бащата за повече от една категории осигурени лица, приложимите разпоредби съгласно член SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава], член SSC.17 [Престой извън компетентната държава], параграф 1, член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], член SSC.20 [Лица, подали искане за пенсия], член SSC.22 [Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване] и член SSC.24 [Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава] от протокола са разпоредбите на законодателството относно общата схема за заети лица.

Член SSCI.21: Пребиваване в държава, различна от компетентната държава

Процедура и обхват на правото

1. За целите на прилагането на член SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] от протокола, осигуреното лице или членовете на неговото семейство са длъжни незабавно да се регистрират в институцията по мястото на пребиваване. Правото им на обезщетения в натура в държавата на пребиваване се удостоверява с документ, издаден от компетентната институция, при поискване от осигуреното лице, или при поискване от институцията по мястото на пребиваване.
2. Документът, посочен в параграф 1, остава валиден, докато компетентната институция уведоми институцията по мястото на пребиваване за отмяната му.

Институцията по мястото на пребиваване информира компетентната институция за всяка регистрация по реда на параграф 1, както и за всяка промяна или отмяна на тази регистрация.

3. Настоящият член се прилага *mutatis mutandis* спрямо лицата по член SSC.20 [Лица, подали искане за пенсия], член SSC.22 [Липса на право на обезщетения в натура съгласно

законодателството на държавата по пребиваване] и член SSC.23 [Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата на пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава], член SSC.24 [Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава] от протокола.

Възстановяване на суми

4. Когато дадено лице или членовете на неговото семейство:

- (a) са получили документа, посочен в параграф 1;
- (b) са регистрирали този документ в институцията по мястото на пребиваване в съответствие с параграф 1; и
- (c) е била платена здравна такса от лицето или членовете на семейството му или от тяхно име на държавата по пребиваване като част от заявление за разрешение за влизане, престой, работа или пребиваване в тази държава,

това лице или членовете на неговото семейство могат да поискат от институцията на държавата на пребиваване възстановяване (изцяло или частично, според случая) на платената здравна такса.

4. Когато е подадено искане в съответствие с параграф 1, институцията на държавата по пребиваване взема решение по това искане в срок от три календарни месеца, считано от деня на получаване на искането, и възстановява сумите в съответствие с настоящия член.

5. Когато срокът на валидност на документа по параграф 1, е по-кратък от периода, за който е платена здравната такса, възстановената сума не надвишава частта от здравната такса, която съответства на периода, за който е издаден документът.

6. Когато здравната такса е платена от друго лице от името на лице, спрямо което се прилага настоящият член, възстановяването може да бъде направено на това друго лице.

Член SSCI.22: Престой в държава, различна от компетентната държава

Процедура и обхват на правото

1. За целите на прилагането на член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] от протокола, осигуреното лице представя пред доставчика на здравно обслужване в държавата на престой документ за права, издаден от компетентната институция, удостоверяващ правото му на обезщетения в натура. Ако осигуреното лице не разполага с подобен документ, институцията по мястото на престой се свързва, при поискване или ако е необходимо, с компетентната институция, за да получи такъв документ.

2. Този документ удостоверява, че осигуреното лице има право на обезщетения в натура съгласно условията, установени в член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] от протокола при същите условия, които са приложими за лицата, осигурени съгласно законодателството на държавата на престой, и отговаря на изискванията на допълнение SSCI-2.

3. Обезщетенията в натура, посочени в член SSC.17 [Престой извън компетентната държава], параграф 1 от протокола, се отнасят за обезщетенията в натура, които са предоставяни в държавата на престой, в съответствие с нейното законодателство,

необходимостта от които е медицински обоснована, с оглед на това да се избегне принудителното връщане на осигуреното лице в компетентната държава преди края на предвидената продължителност на престоя, с цел получаване на необходимото лечение.

Процедура и условия за покриване на разходите и възстановяване на обезщетенията в натура

4. Ако осигуреното лице в действителност е изплатило разходите за пълния или частичен размер на обезщетенията в натура по член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] от протокола, и ако прилаганото законодателство от институцията по мястото на престой позволява възстановяване на тези разходи на осигуреното лице, то може да изпрати искане за възстановяване до институцията по мястото на престой. В такъв случай, тази институция възстановява пряко на това лице сумата на разходите за тези обезщетения при ограниченията и условията на предвидените в законодателството ставки за възстановяване на разходи.

5. В случай че възстановяването на такива разходи не е поискано пряко от институцията по мястото на престой, извършените разходи се възстановяват на съответното лице от компетентната институция съгласно ставките за възстановяване, регулирани от институцията по мястото на престой, или съгласно сумите, които биха подлежали на възстановяване на институцията по мястото на престой, ако в съответния случай е бил приложен член SSCI.47 [Принципи] от настоящото приложение.

При поискване институцията по мястото на престой предоставя на компетентната институция цялата необходима информация за тези ставки или суми.

6. Чрез дерогация от параграф 5, компетентната институция може да извърши възстановяване на направените разходи при ограниченията на и при условията на ставките за възстановяване, предвидени в нейното законодателство, при условие че осигуреното лице се е съгласило тази разпоредба да се прилага спрямо него.

7. В случай че законодателството на държавата на престой не предвижда възстановяване съгласно параграфи 4 и 5 в конкретния случай, компетентната институция може възстанови разходите при ограниченията и условията на ставките за възстановяване, предвидени в нейното законодателство, без съгласието на осигуреното лице.

8. При всички случаи, възстановяването на разходи на осигуреното лице не превишава сумата на реално извършените от него разходи.

9. В случай на съществени разходи, компетентната институция може да изплати на осигуреното лице съответен аванс при подаване на искането от лицето за възстановяване.

Членове на семейството

10. Параграфи 1—9 се прилагат *mutatis mutandis* за членовете на семейството на осигуреното лице.

Възстановяване на суми за студенти

11. Когато дадено лице:

- (a) притежава валиден документ за права по допълнение SSCI-2, издаден от компетентната институция;

- (b) е прието във висше училище в държава, различна от компетентната държава („държава на обучение“) за да следва като основна дейност пълен редовен образователен курс, водещ до получаването на призната от тази държава квалификация за висше образование, включително дипломи, свидетелства или докторски степени от висше училище, като курсът може да обхваща подготвителен курс преди въпросното образование съгласно националното право или задължително обучение;
- (c) не упражнява или не е упражнявал дейност като заето или самостоятелно заето лице в държавата на обучение през периода, за който се отнася здравната такса; и
- (d) е платена здравна такса от това лице или от негово име на държавата на обучение, като част от заявление за разрешение за влизане, престой или пребиваване с цел продължаване на пълен редовен образователен курс в тази държава;

това лице може да поиска от институцията на държавата на обучение възстановяване (изцяло или частично, според случая) на платената здравна такса.

12. Когато е подадено искане в съответствие с параграф 11, институцията на държавата на обучение обработва и взема решение в разумен срок, но не по-късно от шест календарни месеца, считано от деня на получаване на искането, и възстановява сумите в съответствие с настоящия член.
13. Когато срокът на валидност на документа за права по параграф 11, буква а), е по-кратък от периода, за който е платена здравната такса, възстановената сума за здравна такса е платената сума, която съответства на срока на валидност на документа.
14. Когато здравната такса е платена от друго лице от името на лице, спрямо което се прилага настоящият член, възстановяването може да бъде направено на това друго лице.
15. Параграфи 11—14 се прилагат *mutatis mutandis* за членовете на семейството на това лице.
16. Настоящият член влиза в сила 12 месеца след датата на влизане в сила на настоящото споразумение.
17. Лице, което отговаря на условията по параграф 11 в периода между влизането в сила на настоящото споразумение и датата по параграф 16, може при влизането в сила на настоящия член да подаде искане за възстановяване съгласно параграф 11 за този период.
18. Чрез дерогация от член SSC.5 [Равно третиране], параграф 1 държавата на обучение може да налага такси в съответствие с националното си законодателство за обезщетения в натура, които не отговарят на критериите, определени в член SSC.17 [Престой извън компетентната държава], параграф 1, буква а), и които се предоставят на лице, на което е направено възстановяване по време на престоя му за периода, за който се отнася това възстановяване.

Член SSCI.23: Лечение по график

Процедура по издаване на разрешително

1. За целите на прилагането на член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 от протокола, осигуреното лице представя на институцията по

мястото на престой документ, издаден от компетентната институция. За целите на настоящия член, компетентната институция означава институцията, която поема разходите за лечението по график; в случаите, посочени в член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 4 и член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 5 от протокола, в които обезщетенията в натура, предоставени в държавата на пребиваване, се възстановяват въз основа на фиксирани суми, компетентната институция означава мястото на пребиваване.

2. Ако осигуреното лице не пребивава в компетентната държава, то отправя искане за получаване на разрешение от институцията по мястото на пребиваване, която незабавно го препраща на компетентната институция.

В този случай институцията по мястото на пребиваване удостоверява в декларация дали условията, определени във второто изречение от член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 2 от протокола, са изпълнени в държавата на пребиваване.

Компетентната институция може да откаже да даде исканото разрешение само ако в съответствие с оценката, извършена от институцията по мястото на пребиваване, условията, определени във второто изречение от член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 2 от протокола, не са изпълнени в държавата на пребиваване на осигуреното лице, или в случай че същото лечение може да бъде осигурено в самата компетентна държава, в рамките на медицински обоснован срок, като се вземе предвид здравословното състояние на съответното лице към момента и вероятното протичане на болестта му.

Компетентната институция уведомява институцията на държавата на пребиваване за своето решение.

При липса на отговор в сроковете, определени от нейното национално законодателство, разрешението се счита за предоставено от компетентната институция.

3. Ако осигурено лице, което не пребивава в компетентната страна, се нуждае от спешно жизнено необходимо лечение и разрешението не може да бъде отказано в съответствие с второто изречение от член SSC.18 [Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура — Разрешително за получаване на подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 2 от протокола, то разрешението се предоставя от институцията по мястото на пребиваване от името на компетентната институция, която незабавно бива уведомена от институцията по мястото на пребиваване.

Компетентната институция приема констатациите и възможностите за лечение, посочени от лекарите, одобрени от институцията по мястото на пребиваване, която издава разрешението относно нуждата от спешно жизнено необходимо лечение.

4. Във всеки един момент по време на процедурата за издаване на разрешение, компетентната институция запазва правото да изиска осигуреното лице да бъде прегледано от посочен от нея лекар в страната на престой или пребиваване.

5. Без да се засяга решението относно разрешението, институцията по мястото на престой уведомява компетентната институция, ако се окаже медицински целесъобразно да се допълни лечението, обхванато от действащото разрешение.

Покриване на разходите за обезщетенията в натура, извършени от осигуреното лице

6. Без да се засяга параграф 7, член SSCI.22 [Престой в държава, различна от компетентната държава], параграфи 4 и 5 от настоящото приложение се прилага *mutatis mutandis*.

7. Ако осигуреното лице действително е поело пълния размер или част от разходите за разрешеното медицинско лечение и разходите, които компетентната институция е задължена да възстанови на институцията по мястото на престой или на осигуреното лице в съответствие с параграф 6 (действителни разходи), са по-малки от разходите, които би поела за същото лечение в компетентната държава (условни разходи), компетентната институция възстановява, при поискване, разходите за лечението, поети от осигуреното лице до сумата, с която условните разходи надвишават действителните разходи. Възстановената сума обаче не може да надвишава разходите, действително направени от осигуреното лице, и може да отчита сумата, която лицето би трябвало да плати, ако лечението е било предоставено в компетентната държава.

Поемане на пътните разходи и разходите за престой като част от лечението по график

8. В случаите, когато националното законодателство на компетентната институция предвижда възстановяването на пътните разходи и разходите за престой, които са неделима част от лечението на осигуреното лице, такива разходи за съответното лице и, при необходимост, за лице, което се налага да го/я придружава, се поемат от институцията, при издадено разрешение в случай на лечение в друга държава.

Членове на семейството

9. Параграфи 1—8 се прилагат *mutatis mutandis* за членовете на семейството на осигуреното лице.

Член SSCI.24: Парични обезщетения за неработоспособност в случай на престой или пребиваване в държава, различна от компетентната държава

Процедура, която да бъде следвана от осигуреното лице

1. Ако законодателството на компетентната държава изисква осигуреното лице да представи удостоверение, за да има право на парични обезщетения за неработоспособност съгласно член SSC.19 [Парични обезщетения], параграф 1 от протокола, осигуреното лице отправя искане към лекаря от държавата на пребиваване, който е установил здравословното му състояние, да удостовери неговата неработоспособност и вероятната ѝ продължителност.

2. Осигуреното лице изпраща удостоверението на компетентната институция в срока, установен в законодателството на компетентната държава.

3. Когато лекарите, осигуряващи лечение в държавата на пребиваване, не издават удостоверения за неработоспособност, а тези удостоверения се изискват съгласно законодателството на компетентната държава, съответното лице подава искане пряко към институцията по мястото на пребиваване. Тази институция незабавно осигурява извършването на медицинска оценка на неработоспособността на лицето и издаването на удостоверението,

посочено в параграф 1. Удостоверението незабавно се препраща на компетентната институция.

4. Препращането на посочения в параграфи 1, 2 и 3 документ не освобождава осигуреното лице от изпълнение на задълженията, предвидени от приложимото законодателство, и по-специално задълженията към работодателя му. Работодателят или компетентната институция могат да потърсят заетото лице, когато е целесъобразно, за да участва в дейности, предназначени да съдействат и да подпомогнат връщането на лицето към трудова заетост.

Процедура, която да бъде следвана от институцията на държавата на пребиваване

5. По искане на компетентната институция, институцията по мястото на пребиваване извършва необходимите административни проверки или медицински прегледи на съответното лице в съответствие със законодателството, прилагано от последната. Докладът на преглеждащия лекар, засягащ по-специално вероятната продължителност на неработоспособността, се препраща незабавно на компетентната институция от институцията по мястото на пребиваване.

Процедура, която да бъде следвана от компетентната институция

6. Компетентната институция си запазва правото да поиска осигуреното лице да бъде прегледано от посочен от нея лекар.

7. Без да се засяга член SSC.19 [Парични обезщетения], параграф 1, второ изречение от протокола, компетентната институция изплаща паричните обезщетения директно на съответното лице и, при необходимост, уведомява за това институцията по мястото на пребиваване.

8. За целите на прилагането на член SSC.19 [Парични обезщетения], параграф 1 от протокола, сведенията от удостоверението за неработоспособност на осигурено лице, съставено в друга държава на базата на медицинските заключения на преглеждащия лекар или институция, имат същата юридическа стойност като удостоверение, съставено в компетентната държава.

9. Ако компетентната институция откаже паричните обезщетения, тя уведомява за решението си осигуреното лице и едновременно с това уведомява институцията по мястото на пребиваване.

Процедура в случай на престой в държава, различна от компетентната държава

10. Параграфи 1—9 се прилагат *mutatis mutandis*, когато осигуреното лице има престой в държава, различна от компетентната държава.

Член SSCI.25: Вноски от пенсионери

Ако дадено лице получава пенсия от повече от една държава, сумата на вноските, приспадната от всички изплатени пенсии, при никакви обстоятелства не надвишава сумата, приспадната по отношение на лице, което получава пенсия в същия размер от компетентната държава.

Член SSCI.26: Специални мерки за прилагане

1. В случаите, когато дадено лице или група лица са освободени, при поискване, от задължително осигуряване за болест и по този начин такива лица не са обхванати от осигурителната схема за болест, за която се прилага протоколът, институцията на дадена държава не носи отговорност, единствено поради това освобождаване, за поемането на разходите за парични обезщетения или обезщетения в натура, предоставяни на такива лица или на член от тяхното семейство съгласно дял III, глава I [Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата] от протокола.
2. Когато лицата по параграф 1 и членовете на техните семейства пребивават в дадена държава, в която правото за получаване на обезщетения в натура не зависи от условия за осигуряване или за извършване на дейност като заето или самостоятелно заето лице, те са отговорни за изплащането на пълните разходи за обезщетенията в натура, предоставяни в тяхната държава на пребиваване.

ГЛАВА 2: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ БОЛЕСТИ

Член SSCI.27: Право на парични обезщетения и на обезщетения в натура при пребиваване или престой в държава, различна от компетентната държава

1. За целите на прилагането на член SSC.31 [Право на обезщетения в натура и на парични обезщетения] от протокола, процедурите, предвидени в членове от SSCI.21 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] до SSCI.24 [Парични обезщетения за неработоспособност в случай на престой или пребиваване в държава, различна от компетентната държава] от настоящото приложение, се прилагат *mutatis mutandis*.
2. Когато предоставя специални обезщетения в натура във връзка с трудови злополуки или професионални заболявания съгласно националното законодателство на държавата на престой или пребиваване, институцията на тази държава незабавно уведомява компетентната институция.

Член SSCI.28: Процедура при трудова злополука или професионална болест, настъпили в държава, различна от компетентната държава

1. Ако е настъпила трудова злополука или е поставена диагноза за професионално заболяване за първи път в държава, различна от компетентната държава, декларацията или уведомяването за трудова злополука или професионална болест, когато декларацията или уведомяването съществуват съгласно националното законодателство, се прави в съответствие със законодателството на компетентната държава, без да се засягат, когато е целесъобразно, каквито и да е други действащи приложими правни разпоредби в държавата, в която е настъпила трудовата злополука, или съответно в която е поставена първата медицинска диагноза за професионално заболяване, които в тези случаи остават приложими. Декларацията или уведомяването се адресират до компетентната институция.
2. Институцията на държавата, на чиято територия е настъпила трудовата злополука или в която за първи път е поставена диагноза за професионалното заболяване, уведомява компетентната институция за медицинските свидетелства, изготвени на територията на тази държава.
3. Когато в резултат на настъпила по време на пътуване до или от работното място злополука на територията на държава, различна от територията на компетентната държава, е необходимо да се извърши проучване на територията на първата държава, за да се определят

евентуалните права за обезщетения, компетентната институция може да назначи нещо лице за тази цел, което информира органите на тази държава. Институциите си сътрудничат при оценяване на цялата полезна информация и при справка с докладите и всички други документи, свързани със злополуката.

4. След края на лечението по искане на компетентната институция се изпраща подробен доклад, придружен от медицински удостоверения за трайните последици от злополуката или заболяването, и по-специално за текущото състояние на пострадалия и за възстановяването или стабилизирането на уврежданията. Съответните разходи се заплащат според случая от институцията по мястото на пребиваване или на престой по ставката, прилагана от тази институция, за сметка на компетентната институция.

5. По искане на институцията по мястото на пребиваване или на престой, по целесъобразност, компетентната институция уведомява същата за решението, с което се определя датата на възстановяване или на стабилизиране на уврежданията, и при необходимост, за решението за отпускане на пенсия.

Член SSCI.29: Спор относно професионалния характер на злополуката или заболяването

1. Когато компетентната институция оспорва прилагането на законодателството за трудовите злополуки или професионалните болести съгласно член SSC.31 [Право на обезщетения в натура и на парични обезщетения], параграф 2 от протокола, тя незабавно информира институцията по мястото на пребиваване или на престой, предоставила обезщетенията в натура, които в такъв случай ще се считат за обезщетения за болест.

2. След като по този въпрос бъде взето окончателно решение, компетентната институция незабавно информира институцията по мястото на пребиваване или на престой, която е предоставила обезщетенията в натура.

Когато не бъде установена трудова злополука или професионално заболяване, тогава обезщетенията в натура продължават да се предоставят под формата на обезщетения за болест, ако съответното лице има право на тях.

Когато бъде установена трудова злополука или професионално заболяване, предоставените на съответното лице обезщетения в натура се считат за обезщетения за трудова злополука или за професионално заболяване от датата, на която е настъпила трудовата злополука или на която за първи път е била поставена медицинска диагноза за професионално заболяване.

3. Член SSCI.6 [Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения], параграф 5, втора алинея от настоящото приложение се прилага *mutatis mutandis*.

Член SSCI.30: Процедура при излагане на риск от професионално заболяване в повече от една държава

1. В случая по член SSC.33 [Обезщетения при професионална болест, когато лицето, страдащо от такава болест, е било изложено на същия риск в няколко държави] от протокола, декларацията или уведомяването за трудова злополука се изпраща на компетентната институция за професионални болести на последната държава, съгласно чието законодателство съответното лице е упражнявало дейност, която би могла да причини въпросното заболяване.

Когато институцията, до която е изпратена декларацията или уведомяването, установи, че дейността, която би могла да причини въпросното професионално заболяване, е била последно упражнявана съгласно законодателството на друга държава, тя изпраща декларацията или уведомяването и всички придружаващи ги удостоверения на съответната институция в тази държава.

2. Когато институцията на последната държава, съгласно чието законодателство съответното лице е упражнявало дейност, която би могла да причини въпросното професионално заболяване, установи, че съответното лице или преживелите го лица не отговарят на изискванията на това законодателство, *inter alia*, поради факта, че съответното лице никога не е упражнявало в тази държава дейност, която е причинила професионалното заболяване, или че тази държава не признава професионалния характер на заболяването, посочената институция препраща незабавно декларацията или уведомяването и всички придружаващи ги удостоверения, включително констатациите и докладите от медицинските прегледи, извършени от първата институция, на институцията на предишната държава, съгласно чието законодателство съответното лице е упражнявало дейност, която би могла да причини въпросното професионално заболяване.

3. По целесъобразност институциите повтарят процедурата, установена в параграф 2, докато стигнат до съответната институция в държавата, по чието законодателство съответното лице за първи път е упражнявало дейност, която би могла да причини въпросното професионално заболяване.

Член SSCI.31: Обмен на информация между институциите и авансови плащания при обжалване на отказ

1. При обжалване на решение за отказ на обезщетения, взето от институцията на една от държавите, по чието законодателство съответното лице е извършвало дейност, която би могла да причини въпросното професионално заболяване, тази институция информира институцията, до която е изпратена декларацията или уведомяването, при спазване на процедурата, предвидена в член SSCI.30 [Процедура при излагане на риск от професионално заболяване в повече от една държава], параграф 2 от настоящото приложение, а впоследствие я информира за взетото окончателно решение.

2. Когато дадено лице има право на обезщетения съгласно законодателството, прилагано от институцията, до която е изпратена декларацията или уведомяването, тази институция извършва авансовите плащания в размер, който се определя по целесъобразност след провеждане на консултации с институцията, взела обжалваното решение, и по такъв начин, че да се избегнат надплащания. Последната институция възстановява направените авансови плащания, ако в резултат на обжалването бъде задължена да предостави тези обезщетения. След това тази сума се приспада от дължимите на съответното лице обезщетения в съответствие с процедурата, предвидена в членове SSCI.56 [Неоснователно получени обезщетения] и SSCI.57 [Предварително изплатени парични обезщетения или вноски] от настоящото приложение.

3. Член SSCI.6 [Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения], параграф 5, втора алинея от настоящото приложение се прилага *mutatis mutandis*.

Член SSCI.32: Влошаване на професионална болест

В случаите, обхванати от член SSC.34 [Влошаване на професионална болест] от протокола, претендиращото за обезщетение лице трябва да представи на институцията в държавата, пред която претендира за право на обезщетения, всички данни относно обезщетенията, отпуснати му до този момент за съответното професионално заболяване. Тази институция може да се свърже с всяка друга институция, която преди това е била компетентна, за да получи информацията, която счита за необходима.

Член SSCI.33: Оценка на степента на неработоспособност в случай на трудови злополуки или професионални заболявания, настъпили преди или впоследствие

Когато предишна или последваща неработоспособност е причинена от злополука, настъпила в момент, когато спрямо съответното лице се е прилагало законодателството на държава, която не прави разграничение според причините за неработоспособността, компетентната институция или структура, определени от компетентния орган на въпросната държава:

- (a) по искане на компетентната институция на друга държава, предоставя информация за степента на предишната или последваща неработоспособност и по възможност информация, позволяваща да се определи дали неработоспособността е резултат от трудова злополука по смисъла на законодателството, прилагано от институцията в другата държава;
- (b) взема предвид степента на неработоспособност, причинена от тези предишни или последващи случаи, когато определя правото на обезщетения и техния размер в съответствие с приложимото законодателство.

Член SSCI.34: Подаване и проучване на искания за пенсии или допълнителни помощи

За да получи пенсия или допълнителна помощ по законодателството на дадена държава, съответното лице или преживелите го лица, пребиваващи на територията на друга държава, подават искане, когато е целесъобразно, до компетентната институция или съответно до институцията по мястото на пребиваване, която го препраща до компетентната институция.

Искането се придружава от информацията, изисквана съгласно законодателството, прилагано от компетентната институция.

ГЛАВА 3: ПОМОЩИ ПРИ СМЪРТ

Член SSCI.35: Искане за помощи при смърт

За целите на прилагането на членове SSC.37 [Право на помощи в случай на смърт в държава, различна от компетентната държава] и SSC.38 [Предоставяне на обезщетения в случай на смърт на пенсионер] от протокола, искането за помощи при смърт се изпраща до компетентната институция или до институцията по мястото на пребиваване на претендиращото за обезщетение лице, която го изпраща до компетентната институция.

Искането се придружава от информацията, изисквана съгласно законодателството, прилагано от компетентната институция.

ГЛАВА 4: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ИНВАЛИДНОСТ, ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И ПЕНСИИ ЗА ПРЕЖИВЕЛИ ЛИЦА

Член SSCI.36: Допълнителни разпоредби за изчисляване на обезщетението

1. За целите на изчисляването на теоретичния и на действителния размер на обезщетението в съответствие с член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, се прилагат правилата, предвидени в член SSCI.11 [Сумиране на периоди], параграфи 3, 4, 5 и 6 от приложението.
2. Когато периодите на доброволно или продължено осигуряване по избор не са взети предвид съгласно член SSC.11 [Сумиране на периоди], параграф 3 от приложението, институцията на държавата, съгласно чието законодателство са завършени тези периоди, изчислява размера, съответстващ на тези периоди, съобразно прилаганото от нея законодателство. Действителният размер на обезщетението, изчислен в съответствие с член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, се увеличава с размера, съответстващ на периодите на доброволно или продължено осигуряване по избор.
3. Институцията на всяка държава изчислява съгласно прилаганото от нея законодателство дължимата сума, съответстваща на периодите на доброволно или продължено осигуряване по избор, по отношение на която съгласно член SSC.48 [Правила за избягване на съвпадането], параграф 3, буква в) от протокола, не се прилагат разпоредбите за прекратяване, намаляване или спиране на друга държава.

Когато прилаганото от компетентната институция законодателство не позволява размерът да бъде определен пряко, тъй като това законодателство установява различни стойности за периодите на осигуряване, може да бъде определен условен размер. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност установява подробния ред за определянето на този условен размер.

Член SSCI.37: Искания за обезщетение

А. Подаване на искания за пенсии за старост и за преживели лица

1. Претендиращото за обезщетение лице подава искане до институцията по мястото на неговото пребиваване или до институцията на последната държава, чието законодателство е било приложимо. Ако съответното лице никога не се е подчинявало на законодателството, прилагано от институцията по мястото на пребиваване, тази институция препраща искането до институцията на последната държава, чието законодателство е било приложимо.
2. Датата на подаване на искането се зачита във всички съответни институции.
3. Чрез дерогация от параграф 2, ако претендиращото за обезщетение лице не съобщи, въпреки че е било приканено да го направи, факта, че е било заето или е пребивавало в други държави, датата, на която лицето допълва своето първоначално искане или подава ново искане за липсващите периоди на заетост или/и пребиваване в държава, се счита за дата на подаване на искането до институцията, прилагаща въпросното законодателство, при спазване на по-благоприятните разпоредби на това законодателство.

Член SSCI.38: Удостоверения и информация, подавани заедно с искането от претендиращото за обезщетение лице

1. Искането се подава от лицето в съответствие с разпоредбите на законодателството, прилагано от институцията, по член SSCI.37 [Искания за обезщетение], параграф 1 от настоящото приложение, и се придружава от необходимите подкрепящи документи, изисквани съгласно това законодателство. По-специално претендиращото за обезщетение лице предоставя всякаква налична информация по въпроса и подкрепящи документи относно периодите на осигуряване (институции, идентификационни номера), периодите на заетост (работодатели) или периодите на самостоятелна заетост (естество и място на дейността) и периодите на пребиваване (адреси), които могат да бъдат завършени по друго законодателство, както и относно продължителността на тези периоди.

2. Когато в съответствие с член SSC.45 [Общи разпоредби], параграф 1 от протокола, претендиращото за обезщетение лице поиска отлагане на отпускането на обезщетение за старост по силата на законодателството на една или повече държави, то заявява това в искането си и конкретизира съгласно кое законодателство е поискано отлагането. За да се позволи на претендиращото за обезщетение лице да упражни това право, съответните институции, по искане на лицето, му съобщават цялата информация, с която разполагат, така че то да може да прецени последиците от паралелно или последователно отпускане на обезщетения, за които може да претендира.

3. Ако лицето, претендиращо за обезщетение, оттегли искането си за обезщетения, предвидени в законодателството на определена държава, това оттегляне не се счита за паралелно оттегляне на исканията за обезщетения съгласно законодателството на друга държава.

Член SSCI.39: Проучване на искания от съответните институции

Институция за контакт

1. Институцията, до която се подава или препраща искане за обезщетение в съответствие с член SSCI.37 [Искания за обезщетение], параграф 1 от настоящото приложение, се нарича по-нататък „институция за контакт“. Институцията по мястото на пребиваване не се посочва като институция за контакт, ако съответното лице никога не се е подчинявало на законодателството, което тази институция прилага.

Освен че проучва искането за обезщетение съгласно законодателството, което прилага, тази институция, в качеството си на институция за контакт, насърчава обмена на данни, съобщаването на решения и операциите, необходими за проучване на искането от съответните институции, и предоставя на лицето, при поискване, всякаква информация, свързана с аспектите на проучването във връзка с настоящия протокол, както и го информира за хода на проучването.

Проучване на искания за пенсии за старост и за преживели лица

2. Институцията за контакт незабавно изпраща исканията за обезщетения и всички документи, с които разполага, и когато е уместно, съответните документи, предоставени от претендиращото за обезщетение лице до всички въпросни институции, за да могат те да започнат едновременно проучване на искането. Институцията за контакт уведомява останалите институции за периодите на осигуряване или пребиваване, подчинени на нейното

законодателство. Тя също така посочва кои документи се подават на по-късен етап и допълва искането при първа възможност.

3. Всяка от въпросните институции уведомява при първа възможност институцията за контакт и останалите институции за периодите на осигуряване или пребиваване, подчинени на нейното законодателство.

4. Всяка от въпросните институции изчислява размера на обезщетенията в съответствие с член SSC.47 [Отпускане на обезщетения] от протокола и уведомява институцията за контакт и съответните други институции за решението си, за размера на дължимите обезщетения и за всяка друга информация, необходима за целите на членове SSC.48 [Правила за избягване на съвпадането]—SSC.50 [Правила за избягване на съвпадането на обезщетения от различен вид] от протокола.

5. Ако въз основа на информацията, посочена в параграфи 2 и 3 от настоящия член, някоя институция установи, че е приложим член SSC.52 [Осигурителни периоди или периоди на пребиваване под една година], параграф 2 или 3 от протокола, тя информира институцията за контакт и съответните други институции.

Член SSCI.40: Уведомяване на претендиращото за обезщетение лице за решенията

1. Всяка институция уведомява претендиращото за обезщетение лице за своето решение, взето в съответствие с приложимото законодателство. Във всяко решение се посочват правните средства за защита и предвидените срокове за обжалване. След като институцията за контакт бъде уведомена за всички решения, взети от всяка институция, тя изпраща на претендиращото за обезщетение лице и на съответните други институции обобщение на тези решения. Образец на това обобщение се изготвя от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност. Обобщението се изпраща на претендиращото за обезщетение лице на езика на институцията или по негово искане на език по негов избор, включително английски език, който е признат за официален език на Съюза.

2. Ако след получаване на обобщението претендиращото за обезщетение лице сметне, че правата му са засегнати от взаимодействието на решения, взети от две или повече институции, то има право на преразглеждане на решенията от съответните институции в сроковете, установени в съответното национално законодателство. Сроковете започват да текат от датата на получаване на обобщението. Претендиращото за обезщетение лице се уведомява писмено за резултата от преразглеждането.

Член SSCI.41: Определяне на степента на инвалидност

Всяка институция в съответствие със своето законодателство има възможност да поиска претендиращото за обезщетение лице да бъде прегледано от посочен от нея лекар или друг експерт, за да се определи степента на инвалидност. Институцията на една държава, обаче, взема предвид документите, медицинските доклади и административните данни, събрани от институцията на всяка друга държава, така както би направила, ако те са изготвени в нейната собствена територия.

Член SSCI.42: Предварителни вноски и авансово изплащане на обезщетения

1. Независимо от член SSCI.7 [Предварително изчисляване на обезщетенията и вноските] от настоящото приложение, всяка институция, която в процеса на проучване на дадено искане за обезщетение установи, че претендиращото за обезщетение лице има право на независимо обезщетение съгласно приложимото законодателство, в съответствие с член SSC.47 [Отпускане

на обезщетения], параграф 1, буква а), изплаща това обезщетение незабавно. Това плащане се счита за предварително, ако размерът му би могло да бъде променен вследствие на процедурата по проучване на искането.

2. Когато от наличната информация е очевидно, че претендиращото за обезщетение лице има право на плащане от институция по член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола, тази институция извършва авансово плащане в размер, възможно най-близък до този, който вероятно ще бъде изплатен съгласно член SSC.47 [Отпускане на обезщетения], параграф 1, буква б) от протокола.

3. Всяка институция, която има задължение да изплаща предварителните обезщетения или авансовите плащания по параграф 1 или 2, информира незабавно претендиращото за обезщетение лице, като насочва вниманието му върху предварителния характер на мярката и всички права на обжалване съгласно нейното законодателство.

Член SSCI.43: Преизчисляване на обезщетения

1. Когато се извършва преизчисляване на обезщетения в съответствие с член SSC.45 [Общи разпоредби], параграф 4 и член 54 [Преизчисляване и осъвременяване на обезщетения], параграф 1 от протокола, член SSCI.42 [Предварителни вноски и авансово изплащане на обезщетения] от настоящото приложение се прилага *mutatis mutandis*.

2. Когато обезщетението се преизчислява, прекратява или спира, институцията, взела решението, уведомява незабавно съответното лице и информира всяка от институциите, от които съответното лице има право да получава обезщетения.

Член SSCI.44: Мерки за ускоряване на процеса на изчисляване на пенсиите

1. За да се улесни и ускори проучването на исканията и изплащането на обезщетения, институциите, на чието законодателство се подчинява лицето:

- (а) обменят или предоставят на институциите на други държави елементите за идентифициране на лицата, които преминават от едно приложимо национално законодателство към друго, и заедно гарантират, че тези елементи за идентифициране се запазват и са в съответствие, или в противен случай, предоставят на тези лица средства за пряк достъп до елементите за идентифицирането им;
- (б) достатъчно преди минималната възраст за придобиване на пенсионни права или преди навършване на определена от националното законодателство възраст, обменят или осигуряват на съответното лице и на институциите на други държави информация (завършени периоди или други важни елементи) относно пенсионните права на лицата, които са преминали от едно приложимо законодателство към друго, или в противен случай, информират тези лица относно бъдещите им права на обезщетения или им осигуряват възможност за запознаване с тях.

2. За целите на прилагането на параграф 1, Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност определя елементите на информацията, които се обменят или предоставят, и установява подходящи процедури и механизми, отчитайки характеристиките, административната и техническата организация, и технологичните средства, с които разполагат националните пенсионни схеми. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност гарантира изпълнението на тези пенсионни схеми като организира последващ контрол върху предприетите мерки и тяхното прилагане.

3. За целите на прилагането на параграф 1, посочената в настоящия член информация следва да се предоставя на институцията в първата държава, където на лицето е предоставен личен идентификационен номер (PIN) за целите на администрацията за социална сигурност.

Член SSCI.45: Мерки за координация в държавите

1. Без да се засяга член SSC.46 [Специални разпоредби за сумиране на периоди] от протокола, когато националното законодателство предвижда разпоредби за определяне на отговорната институция или на приложимата схема или за определяне на периоди на осигуряване към конкретна схема, тези разпоредби се прилагат, като се вземат предвид само периодите на осигуряване, завършени съгласно законодателството на съответната държава.

2. Когато националното законодателство предвижда разпоредби за координация на специалните схеми за държавни служители и на общата схема за заети лица, тези разпоредби не се засягат от разпоредбите на протокола и на настоящото приложение.

ГЛАВА 5: ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БЕЗРАБОТИЦА

Член SSCI.46: Сумиране на периоди и изчисляване на обезщетения

1. Член SSCI.11 [Сумиране на периоди], параграф 1 от настоящото приложение се прилага *mutatis mutandis* към член SSC.56 [Специални разпоредби за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост] от протокола. Без да се засягат задълженията на ангажираните институции, съответното лице може да представи пред компетентната институция документ, издаден от институцията на държавата, на чието законодателство се е подчинявала дейността му като заето или самостоятелно заето лице, като посочи завършените периоди по силата на това законодателство.

2. За целите на прилагането на член SSC.57 [Изчисляване на обезщетения за безработица] от протокола, компетентната институция на държава, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да варира в зависимост от броя на членовете на семейството, взема предвид също така членовете на семейството на съответното лице, пребиваващи в друга държава, както ако биха пребивавали в компетентната държава. Тази разпоредба не се прилага, когато в държавата на пребиваване на членовете на семейството друго лице има право на обезщетения за безработица, изчислени на базата на броя на членовете на семейството.

ДЯЛ IV: ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА 1: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН SSC.30 [Възстановяване на разходи между институции] И ЧЛЕН SSC.36 [Възстановяване на разходи между институции] ОТ ПРОТОКОЛА

Раздел 1: Възстановяване на базата на действителните разходи

Член SSCI.47: Принципи

1. За целите на прилагането на член SSC.30 [Възстановяване на разходи между институции] и член SSC.36 [Възстановяване на разходи между институции] от протокола, действителният размер на разходите за обезщетения в натура съгласно данните в счетоводните сметки на институцията, която ги е предоставила, се възстановява на същата институция от компетентната институция, освен когато се прилага член SSCI.57 [Предварително изплатени парични обезщетения или вноски] от настоящото приложение.

2. Ако в счетоводните сметки на институцията, която е предоставила обезщетенията по параграф 1, не е посочен действителният размер на разходите за тях или част от него, подлежащата на възстановяване сума се определя като еднократно плащане, което се изчислява въз основа на цялата подходяща справочна информация, получена от наличните данни. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност определя основите, които следва да се използват за изчисляване на еднократното плащане, както и неговия размер.

3. При възстановяване не могат да се вземат под внимание ставки, по-високи от приложимите за обезщетенията в натура, предоставени на осигурени лица, спрямо които се прилага законодателството, прилагано от институцията, предоставяща посочените в параграф 1 обезщетения.

Раздел 2: Възстановяване на базата на фиксирани суми

Член SSCI.48: Определяне на съответните държави

1. Държавите, посочени в SSC.30 [Възстановяване на разходи между институции], параграф 2 от протокола, чиито правни или административни структури са такива, че не е подходящо да се използва възстановяване на базата на действителните разходи, са изброени в допълнение SSCI-3 към настоящото приложение.

2. По отношение на държавите, изброени в допълнение SSCI-3 към настоящото приложение, размерът на обезщетенията в натура, предоставяни на:

- (a) членове на семейството, които не пребивават в една и съща държава с осигуреното лице, съгласно член SSC.15 [Пребиваване в държава, различна от компетентната държава] от протокола; и на
- (b) пенсионери и членове на техните семейства съгласно член SSC.22 [Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата по пребиваване], параграф 1, член SSC.23 [Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави, различни от държавата на пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава] и член SSC.24 [Пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която пенсионерът пребивава] от протокола;

се възстановява от компетентните институции на институциите, предоставящи посочените обезщетения, на базата на фиксирана сума, която се определя за всяка календарна година. Тази фиксирана сума е възможно най-близка до действителните разходи.

Член SSCI.49: Метод за изчисляване на месечните фиксирани суми и на общата фиксирана сума

1. За всяка държава кредитор месечната фиксирана сума за едно лице (F_i) за календарна година се определя, като средните годишни разходи за едно лице (Y_i), с разбивка по възрастови групи (i), се разделят на 12 и полученият резултат се намали с (X) по следната формула:

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1-X)$$

където:

- индексът ($i = 1, 2$ и 3) представлява трите възрастови групи, използвани за изчисляване на фиксираните суми:
- $i = 1$: лица на възраст под 20 години,
- $i = 2$: лица на възраст от 20 до 64 години,
- $i = 3$: лица на 65 години и над тази възраст,
- Y_i представлява средните годишни разходи за лице от възрастова група i , определени в параграф 2.
- коефициентът X (0,20 или 0,15) представлява намалението, посочено в параграф 3.

2. Средните годишни разходи за едно лице (Y_i) във възрастова група i се получават, като годишните разходи за всички обезщетения в натура, предоставяни от институциите на държавата кредитор на всички лица в съответната възрастова група, спрямо които се прилага нейното законодателство и които пребивават на нейна територия, се разделят на средния брой лица в тази възрастова група през съответната календарна година. Изчислението се базира на разходите по схемите, посочени в член SSCI.20 [Режим, който се прилага в случаите на повече от един режим в държавата на пребиваване или престой] от настоящото приложение.

3. Намалението, което се прилага към месечната фиксирана сума, по принцип е равно на 20 % ($X = 0,20$). Когато компетентната държава не е включена в приложение SSC-3 [Повече права за пенсионери, завърнали се в компетентната държава], за пенсионерите и членовете на семействата им то е равно на 15 % ($X = 0,15$).

4. За всяка държава длъжник общата фиксирана сума за календарна година е равна на сумата от резултатите, получени чрез умножаване за всяка възрастова група i на определените месечни фиксирани суми за едно лице по броя на месеците, завършени от съответните лица в държавата кредитор от тази възрастова група.

Броят на месеците, завършени от съответните лица в държавата кредитор, е сумата от календарните месеци в рамките на календарна година, през които лицата, поради пребиваването си на територията на държавата кредитор, са имали право на обезщетения в натура на тази територия за сметка на държавата длъжник. Тези месеци се определят на основата на списък, който се води за тази цел от институцията по мястото на пребиваване, основан на доказателствена документация за правата на бенефициерите, предоставена от компетентната институция.

5. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност може да внесе предложение, съдържащо изменения, които могат да се окажат необходими, за да се гарантира, че изчисляването на фиксираните суми се доближава максимално до действително направените разходи и че намаленията, посочени в параграф 3, не водят до небалансирани плащания или дублиране на плащания за държавите.

6. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност установява методите за определяне на елементите за изчисляване на фиксираните суми, посочени в параграфи 1—5.

Член SSCI.50: Уведомяване за средните годишни разходи

Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност се уведомява за средните годишни разходи за едно лице във всяка възрастова група за конкретна година не по-късно от края на втората година след въпросната година. Ако при изтичане на този срок не е изпратено уведомяване, се приемат средните годишни разходи за лице, които Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност последно е определил за предходна година.

Раздел 3: Общи разпоредби

Член SSCI.51: Процедура за възстановяване на суми между институции

1. Възстановяването на суми между държавите се извършва възможно най-бързо. Всяка съответна институция е задължена да възстанови сумите по искания, веднага щом има възможност преди сроковете, посочени в настоящия раздел. Спор по отношение на определено искане не възпрепятства възстановяването на суми по друго искане или искания.
2. Възстановяването между институциите на държавите членки и на Обединеното кралство на суми, предвидени в членове SSC.30 [Възстановяване на разходи между институции] и SSC.36 [Възстановяване на разходи между институции] от протокола, се извършва чрез органа за връзка. Може да се определи отделен орган за връзка за възстановяванията на суми по реда на член SSC.30 [Възстановявания между институциите] и член SSC.36 [Възстановявания между институции] от протокола.

Член SSCI.52: Срокове за подаване и уреждане на искания

1. Искания, основаващи се на действителни разходи, се подават до органа за връзка на държавата длъжник в рамките на 12 месеца след края на календарното полугодие, по време на което сумите по тези искания са били осчетоводени по сметките на институцията кредитор.
2. Искания за фиксирани суми за календарна година се подават до органа за връзка на държавата длъжник в 12-месечния срок от изтичане на месеца, през който Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност е одобрил средните разходи за съответната година. Списъците, посочени в член SSCI.49 [Метод за изчисляване на месечните фиксирани суми и на общата фиксирана сума], параграф 4 от настоящото приложение, се представят до края на годината, следваща референтната година.
3. В случая по член SSCI.7 [Предварително изчисляване на обезщетенията и вноските], параграф 5, втора алинея от настоящото приложение срокът, установен в параграфи 1 и 2 от настоящия член, не започва да тече преди да се определи компетентната институция.
4. Искания, подадени след изтичане на сроковете, посочени в параграфи 1 и 2, не се разглеждат.
5. Институцията длъжник изплаща сумите по исканията на органа за връзка на държавата кредитор, посочен в член SSCI.51 [Процедура за възстановяване на суми между институции] от настоящото приложение, в срок от 18 месеца, считано от края на месеца, през който са подадени до органа за връзка на държавата длъжник. Това не важи за искания, отхвърлени от институцията длъжник по основателна причина в рамките на този срок.
6. Всеки спор по искане се урежда най-късно в рамките на 36 месеца след месеца, през който е направено искането.

7. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност съдейства за окончателното уреждане на сметките в случаите, когато не може да се постигне споразумение в рамките на посочения в параграф 6 срок, и при мотивирано искане на една от страните дава становище по спора в шестмесечен срок след месеца, през който въпросът е бил отнесен до него.

Член SSCI.53: Лихва за просрочени плащания и авансови плащания

1. От края на 18-месечния срок, предвиден в член SSCI.52 [Срокове за подаване и уреждане на искания], параграф 5 от настоящото приложение, институцията кредитор може да начислява лихва върху неуредените искания, освен ако институцията длъжник не е извършила авансово плащане в размер на най-малко 90 % от общия размер на вземането, подадено съгласно член SSCI.52 [Срокове за подаване и уреждане на искания], параграф 1 или 2 от настоящото приложение, в срок от шест месеца след края на месеца, през който е подадено искането. За тази част от сумата по искането, която не е покрита от авансовото плащане, може да се начислява лихва само след края на срока от 36 месеца, определен в член SSCI.53, параграф 6 от настоящото приложение

2. Лихвата се изчислява въз основа на референтния лихвен процент, прилаган от финансовата институция, определена за тази цел от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност за основните му операции по рефинансиране. Приложимият референтен лихвен процент е този, който е в сила в първия ден от месеца, през който е дължимо плащането.

3. Никой орган за връзка не е задължен да приеме авансово плащане, предвидено в параграф 1. Ако обаче орган за връзка откаже такова предложение, то институцията кредитор няма повече право да начислява друга лихва върху просрочени плащания по въпросните искания, освен посочената в параграф 1, второ изречение.

Член SSCI.54: Годишен счетоводен отчет

1. Съветът за партньорство установява състоянието на подадените искания за всяка календарна година въз основа на доклада на Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност. За тази цел органите за връзка уведомяват Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност в сроковете и съгласно реда, установен от него, за размера на подадените, уредените или оспорваните искания (позиция на кредитора) и размера на приетите, уредените или оспорваните икове (позиция на длъжника).

2. Съветът за партньорство може да извърши всички подходящи проверки на статистическите и счетоводни данни, използвани за основа при изготвяне на годишния счетоводен отчет, посочен в параграф 1, по-специално с цел да се увери, че отговарят на определените в настоящия дял правила.

ГЛАВА 2: СЪБИРАНЕ НА ПРЕДОСТАВЕНИ, НО НЕДЪЛЖИМИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ, СЪБИРАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ И ВНОСКИ, ПРИХВАЩАНЕ И СЪДЕЙСТВИЕ ЗА СЪБИРАНЕ

Раздел 1: Принципи

Член SSCI.55: Общи разпоредби

За целите на прилагане на член SSC.64 [Събиране на осигурителни вноски и възстановяване на обезщетения] от протокола и в рамките, определени в него, събирането на вземания се

извършва, когато е възможно, чрез прихващане или между институциите на съответната държава членка и на Обединеното кралство, или по отношение на съответните физически или юридически лица в съответствие с членове SSCI.56 [Неоснователно получени обезщетения]— SSCI.58 [Разходи, свързани с прихващането] от настоящото приложение. Ако не е възможно да се събере пълният размер на вземането или част от него чрез тази процедура на прихващане, остатъкът от дължимата сума се събира в съответствие с членове SSCI.59 [Определения и общи разпоредби]— SSCI.69 [Разходи, свързани със събирането] от настоящото приложение.

Раздел 2: Прихващане

Член SSCI.56: Неоснователно получени обезщетения

1. Ако институция на държава е платила недължими обезщетения на дадено лице, тази институция може при условията и ограниченията, установени в законодателството, което прилага, да поиска от институцията на всяка друга държава, отговорна за изплащането на обезщетенията на съответното лице, да прихване недължимата сума от просрочени или текущи плащания, дължими на съответното лице, без значение на клоновете на социалното осигуряване, по който се изплаща обезщетението. Институцията на тази държава прихваща съответната сума, като спазва условията и ограниченията, приложими за този вид процедура на прихващане в съответствие с прилаганото от нея законодателство, по същия начин, както ако самата тя беше извършила надплащането, и превежда прихванатата сума на институцията, която е извършила недължимото плащане.

2. Чрез дерогация от параграф 1, ако при отпускането или преразглеждането на обезщетения за инвалидност, старост или пенсии за преживели лица съгласно разпоредбите на дял III [Специални разпоредби относно различните категории обезщетения], глави 3 [Помощи при смърт] и 4 [Обезщетения за инвалидност] от протокола институцията на държава е изплатила на дадено лице като обезщетения недължима сума, тази институция може да поиска от институцията на държавата, която отговаря за изплащането на съответните обезщетения на въпросното лице, да прихване надплатената сума от просрочените суми, платими на същото лице. След като последната институция е информирала, институцията, извършила плащането на недължима сума от своите просрочени плащания, институцията, извършила плащането на недължима сума, съобщава нейния размер в срок от два месеца. Ако институцията, която трябва да изплати просрочените суми, получи това съобщение в рамките на крайния срок, тя превежда прихванатата сума на институцията, която е извършила плащането на недължимата сума. Ако крайният срок изтече, последната институция незабавно изплаща просрочените суми на съответното лице.

3. Ако дадено лице е получавало социални помощи в една държава през период, когато е имало право на обезщетения съгласно законодателството на друга държава, органът, който е предоставял помощта, може, ако има законово право на възстановяване на дължимите на това лице обезщетения, да поиска от институцията на всяка друга държава, която отговаря за изплащането на обезщетения в полза на това лице, да прихване изплатената помощ от сумите, които тази държава изплаща на същото лице.

Тази разпоредба се прилага *mutatis mutandis* за всеки член на семейството на съответното лице, което е получило помощи на територията на държава през период, когато е имало право на обезщетения съгласно законодателството на друга държава във връзка с въпросния член на семейството.

Институцията на държава, която е платила недължима сума от помощите, изпраща справка за дължимата сума на институцията на другата държава, която след това прихваща сумата, като

спазва условията и ограниченията, определени за този вид процедура на прихващане в съответствие с прилаганото от нея законодателство и незабавно превежда сумата на институцията, която е извършила недължимото плащане.

Член SSCI.57: Предварително изплатени парични обезщетения или вноски

1. За целите на прилагането на член SSCI.6 [Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения] от настоящото приложение, не по-късно от три месеца след като приложимото законодателство е било определено или институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията, е била посочена, институцията, която предварително е изплатила паричните обезщетения, съставя справка за предварително изплатената сума и я изпраща на институцията, която е определена за компетентна.

Институцията, определена за компетентна за изплащането на обезщетенията, приспада дължимата за предварителните плащания сума от просрочените суми по съответните обезщетения, които дължи на въпросното лице, и незабавно превежда приспадналата сума на институцията, която предварително е изплатила паричните обезщетения.

Ако сумата на предварително изплатените обезщетения надхвърля просрочените суми или такива не съществуват, определената за компетентна институция приспада тази сума от текущите плащания при спазване на условията и ограниченията, приложими за този вид процедура на прихващане съгласно законодателството, прилагано от нея, и незабавно превежда приспадналата сума на институцията, която предварително е изплатила паричните обезщетения.

2. Институция, която предварително е получила вноски от юридическо или физическо лице, не възстановява въпросните суми на лицето, което ги е платило, докато от институцията, посочена за компетентна, не бъдат потвърдени дължимите ѝ суми съгласно член SSCI.6 [Временно прилагане на законодателството и предварително предоставяне на обезщетения], параграф 4 от настоящото приложение.

По искане на институцията, определена за компетентна, което се отправя най-късно три месеца, след като бъде определено приложимото законодателство, институцията, която предварително е получила вноски, ги превежда на институцията, посочена за компетентна за същия период с цел да бъде уредено положението по отношение на вноските, дължими от юридическото или физическото лице. Преведените вноски със задна дата се считат за платени на институцията, определена за компетентна.

Ако сумата на предварително изплатените вноски надхвърля сумата, която юридическото или физическото лице дължи на институцията, която е определена за компетентна, предварително получената вноските институция възстановява надплатената сума на съответното юридическо или физическо лице.

Член SSCI.58: Разходи, свързани с прихващането

Когато дългът се събира чрез процедурата на прихващане, предвидена в членове SSCI.56 [Неоснователно получени обезщетения] и SSCI.57 [Предварително изплатени парични обезщетения или вноски] от настоящото приложение, не се дължат никакви разходи.

Раздел 3: Събиране

Член SSCI.59: Определения и общи разпоредби

1. За целите на настоящия раздел:

- „вземане“ означава всякакви вземания, свързани с неоснователно платени или предоставени вноски или обезщетения, включително лихви, глоби, административни санкции и всякакви други такси и разходи, свързани с вземането в съответствие със законодателството на държавата, която извършва вземането;
- „запитваща страна“ означава — по отношение на всяка държава — всяка институция, която е отправила искане за информация, уведомяване или събиране във връзка с някакво вземане, съгласно определението по-горе;
- „запитана страна“ означава — по отношение на всяка държава — всяка институция, към която може да бъде отправено искане за информация, уведомяване или събиране.

2. Исканията и всякакви свързани с тях съобщения между държавите по принцип се изпращат чрез определени институции.

3. Практическите мерки за прилагане, в това число и мерките, свързани с член SSCI.4 [Формуляри, документи и методи за обмен на данни] от настоящото приложение и с определянето на минимален праг за сумите, за които може да се отправя искане за събиране, се предприемат от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност.

Член SSCI.60: Искания за информация

1. По искане на запитващата страна запитаната страна предоставя всякаква информация, която може да е от полза на запитващата страна за събирането на нейното вземане.

2. За да получи тази информация, запитаната страна използва правомощията, предоставени по силата на законовите, подзаконовите или административните практики, приложими при събиране на такива вземания в нейната държава. Искането за информация съдържа име, последен известен адрес и всякаква друга информация, свързана с установяването на самоличността на съответното юридическо или физическо лице, за което се отнася информацията, която ще се предостави, както и естеството и размера на вземането, във връзка с което е отправено искането.

3. Запитаната страна не е длъжна да предостави информация:

- (a) която не би могла да получи за целите на събирането на такива вземания, възникващи на собствената ѝ територия;
- (b) която би довела до разкриване на търговска, промишлена или професионална тайна; или
- (c) чието разкриване може да накърни сигурността или да нарушава обществения ред на държавата.

4. Запитаната страна уведомява запитващата страна относно мотивите за отказ на искането за предоставяне на информация.

Член SSCI.61: Уведомяване

1. По искане на запитващата страна запитаната страна уведомява адресата в съответствие с действащите правила относно уведомяването за подобни правни инструменти или решения в своята територия, за всички правни инструменти и решения, включително тези от съдебно естество, произхождащи от държавата на запитващата страна и свързани с вземане или неговото събиране.

2. Искането за уведомяване съдържа името и адреса на съответния адресат, както и всякаква друга свързана с установяването на самоличността му информация, до която органът заявител обикновено има достъп, естеството и предмета на правния инструмент или решението, за което уведомява, и, ако е необходимо име, адрес и всякаква друга информация, свързана с установяването на длъжника и на вземането, до които се отнася правният инструмент или решението, както и всяка друга полезна информация.

3. Запитаната страна своевременно информира запитващата страна относно действията, предприети във връзка с искането за уведомяване, и по-специално относно датата на препращане на решението или правния инструмент до адресата.

Член SSCI.62: Искане за събиране

1. По искане на запитващата страна запитаната страна събира вземания, които са предмет на правен инструмент, позволяващ изпълнението, издаден от запитващата страна, доколкото това е позволено от действащите закони и административни практики в държавата на запитаната страна и в съответствие с тях.

2. Запитващата страна може да отправи искане за събиране само ако:

(a) тя също предоставя на запитаната страна официален препис или заверено копие от правния инструмент, позволяващ изпълнението на вземането в държавата на запитващата страна, освен в случаите, в които се прилага член SSCI.64 [Ред и срокове за плащане], параграф 3 от настоящото приложение;

(b) вземането или инструментът, позволяващ неговото изпълнение, не се оспорват в собствената ѝ държава;

(c) тя е приложила в своята държава подходящи процедури за събиране, налични въз основа на правния инструмент, посочен в параграф 1, но предприетите мерки няма да доведат до пълното изплащане на вземането;

(d) давностният срок не е изтекъл съгласно националното законодателството.

3. В искането за събиране на вземания се посочва:

(a) име, адрес и всякаква друга полезна информация, свързана с установяването на самоличността на съответното физическо или юридическо лице или на трета страна, държаща активите му;

(b) име, адрес и всякаква друга полезна информация, свързана с установяването на запитващата страна;

- (c) посочване на правния инструмент, позволяващ изпълнението, издаден в държавата на запитващата страна;
- (d) естеството и размера на вземането, включително главницата, лихвата, глоби, административни санкции и всякакви други дължими такси и разходи, посочени в паричните единици на държавата(ите) на запитващата и запитваната страна;
- (e) датата на уведомяване на адресата за правния инструмент от запитващата или запитваната страна;
- (f) началната дата и срока, в който е възможно изпълнението по силата на действащото законодателство в държавата на запитващата страна;
- (g) всяка друга полезна информация.

4. Искането за събиране на вземания съдържа също декларация от запитващата страна, с която се потвърждава, че са изпълнени предвидените в параграф 2 условия.

5. Запитващата страна изпраща на запитаната страна всякаква полезна информация, свързана с въпроса, който е довел до искането за събиране, веднага щом му стане известна.

Член SSCI.63: Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране

1. В съответствие с член SSC 64 [Събиране на осигурителни вноски и възстановяване на обезщетения], параграф 2 от протокола, правният инструмент, позволяващ изпълнението на вземането, се признава пряко и автоматично се приема за правен инструмент, позволяващ изпълнението на вземането от държавата на запитаната страна.

2. Независимо от параграф 1 правният инструмент, позволяващ изпълнението на вземането, когато е целесъобразно и в съответствие с действащите разпоредби в държавата на запитаната страна може да бъде приет, признат, допълнен или заменен с правен инструмент, позволяващ изпълнението на територията на тази държава.

В срок от три месеца от датата на получаване на искането за събиране, държавата(ите) полага(т) усилия да извърши(ат) формалностите по приемането, признаването, допълването или замяната на документа, освен в случаите, когато се прилага трета алинея от настоящия параграф. Държавите не могат да откажат да извършат тези действия, когато правният инструмент, позволяващ изпълнението, е съставен правилно. Запитаната страна уведомява запитващата страна относно основанията за неспазването на тримесечния срок.

Ако някое от тези действия предизвика спор относно вземането или правния инструмент, позволяващ изпълнението, издаден от запитващата страна, се прилага член SSCI.65 [Оспорване на вземането или на правния инструмент, позволяващ изпълнението на събирането, и оспорване на мерките за изпълнение] от настоящото приложение.

Член SSCI.64: Ред и срокове за плащане

1. Вземанията се събират в паричната единица на държавата на запитаната страна. Запитаната страна превежда на запитващата страна цялата събрана сума по вземането.

2. Когато действащите закони, подзаконови или административни разпоредби в нейната държава го позволяват и след консултация със запитващата страна запитаната страна може да даде на длъжника допълнителен срок за плащане или да разреши разсрочено

плащане. Лихвите, начислени от запитаната страна за така удължения срок за плащане, също се превеждат на запитващата страна.

3. От датата, на която инструментът, позволяващ изпълнението на събирането на вземането, е пряко признат в съответствие с член SSCI.63 [Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране], параграф 1 от настоящото приложение, или е приет, признат, допълнен или заменен в съответствие с член SSCI.63 [Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране], параграф 2 от настоящото приложение към протокола, се начислява лихва за забава на плащане съгласно действащите закони, подзаконови и административни разпоредби в държавата на запитаната страна и се превежда на запитващата страна.

Член SSCI.65: Оспорване на вземането или на правния инструмент, позволяващ изпълнението на събирането, и оспорване на мерките за изпълнение

1. Ако в хода на процедурата по събиране заинтересована страна оспори вземането или правния инструмент, позволяващ неговото изпълнение и издаден в държавата на запитващата страна, тази страна отнася въпроса до компетентните органи в държавата на запитващата страна в съответствие с действащото в тази държава законодателство. Запитващата страна незабавно уведомява запитаната страна за това действие. Заинтересованата страна също може да уведоми запитаната страна за това действие.

2. Веднага след като запитаната страна получи посочените в параграф 1 уведомяване или информация от запитващата страна или от заинтересованата страна, тя прекратява процедурата по изпълнение до вземане на решение от компетентния по този въпрос орган, освен ако запитващата страна не внесе искане за обратното в съответствие с втора алинея на настоящия параграф. Ако запитаната страна прецени, че е необходимо и без да се засяга член SSCI.68 [Обезпечителни мерки] от настоящото приложение, той може да предприеме обезпечителни мерки, за да осигури събирането, доколкото действащите закони или подзаконови разпоредби на неговата държава разрешават такова действие при подобни вземания.

Независимо от първа алинея запитващата страна, в съответствие с действащите закони, подзаконови и административни практики в нейната държава, може да поиска от запитаната страна да събере оспорено вземане, доколкото съответните закони, подзаконови и административни практики в държавата на запитаната страна го позволяват. Ако спорът бъде уреден в полза на длъжника, запитващата страна е длъжна да възстанови всички събрани суми, както и всяка компенсация, дължима в съответствие с действащото законодателство в държавата на запитаната страна.

3. Когато спорът се отнася до мерки за изпълнение, предприети в държавата на запитаната страна, въпросът се отнася до компетентния орган на тази държава в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби.

4. Когато компетентният орган, до който е отнесен въпросът в съответствие с параграф 1, е съд или административен съд, неговото решение, стига да е благоприятно за запитващата страна и да позволява събиране на вземането в държавата на запитващата страна, представлява „правен инструмент, позволяващ изпълнението“ по смисъла на членове SSCI.62 [Искане за събиране] и SSCI.63 [Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране] от приложението и събирането на вземането се извършва въз основа на това решение.

Член SSCI.66: Ограничения по отношение на съдействието

1. Запитаната страна не е длъжна:
  - (a) да оказва съдействието, предвидено в членове SSCI.62 [Искане за събиране]—SSCI.65 [Оспорване на вземането или на правния инструмент, позволяващ изпълнението на събирането, и оспорване на мерките за изпълнение] от настоящото приложение, ако събирането на вземането може, поради положението на длъжника, да предизвика сериозни икономически или социални затруднения в държавата на запитаната страна, доколкото действащите закони, подзаконови или административни практики в държавата на запитаната страна позволяват такова действие при подобни национални вземания;
  - (b) да оказва съдействието, предвидено в членове SSCI.60 [Искане за информация]—SSCI.65 [Оспорване на вземането или на правния инструмент, позволяващ изпълнението на събирането, и оспорване на мерките за изпълнение] от настоящото приложение, ако първоначалното искане съгласно членове SSCI.60 [Искане за информация]—SSCI.62 [Искане за събиране] от настоящото приложение се отнася до вземания, по-стари от пет години към датата на искането, считано от момента, в който е бил установен правният инструмент, позволяващ събирането, в съответствие с действащите закони, подзаконови или административни практики в държавата на запитващата страна. Ако вземането или правният инструмент бъдат оспорени, обаче, срокът започва да тече от момента, в който държавата на запитващата страна установи, че вземането или заповедта за изпълнение, която позволява събирането, вече не може да бъдат оспорвани.
2. Запитаната страна уведомява запитващата страна за мотивите за отказ на искането за предоставяне на съдействие.

Член SSCI.67: Давностни срокове

1. Въпросите, свързани с давностните срокове, се уреждат, както следва:
  - (a) съгласно действащото законодателство в държавата на запитващата страна, доколкото касаят вземането или правния инструмент, позволяващ неговото изпълнение; и
  - (b) съгласно действащото законодателство в държавата на запитаната страна, доколкото се отнасят до мерките за изпълнение в запитаната държава.

Давностните срокове съгласно действащото законодателство в държавата на запитаната страна започват да текат от датата на прякото признаване или от датата на приемане, признаване, допълване или заменяне в съответствие с член SSCI.63 [Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране] от настоящото приложение.

2. Действията по събиране на вземането, предприети от запитаната страна във връзка с искане за съдействие, които, ако са били извършени от запитващата страна, биха имали като последствие спиране или прекъсване на давностния срок съгласно действащото законодателство в държавата на запитващата страна, се считат за предприети в тази държава по отношение на такова последствие.

Член SSCI.68: Обезпечителни мерки

При обосновано искане от запитващата страна запитаната страна предприема обезпечителни мерки за осигуряване на събирането на вземането, доколкото действащите законови и подзаконовни актове в държавата на запитаната страна го позволяват.

За целите на прилагането на първата алинея, условията и процедурите, установени в членове SSCI.62 [Искане за събиране], SSCI.63 [Правен инструмент, позволяващ изпълнението на събиране], SSCI.65 [Оспорване на вземането или на правния инструмент, позволяващ изпълнението на събирането, и оспорване на мерките за изпълнение] и SSCI.66 [Ограничения по отношение на съдействието] от настоящото приложение, се прилагат *mutatis mutandis*.

Член SSCI.69: Разходи, свързани със събирането

1. Запитаната страна събира от съответното физическо или юридическо лице и удържа всички направени разходи по събирането, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби в държавата на запитаната страна, приложими към такива вземания.

2. Предоставяната съгласно настоящия раздел взаимопомощ по правило е безплатна. Когато обаче възникне конкретен проблем във връзка със събирането или то се отнася до разходи в много голям размер, запитващата страна и запитаната страна може да се споразумеят за специфичен ред на възстановяване за конкретните случаи.

Държавата на запитващата страна остава задължена към държавата на запитаната страна за изплащането на всички разходи и загуби, произтичащи от действия, сметени за необосновани, доколкото засягат същността на вземането или валидността на правния инструмент, издаден от запитващата страна.

ДЯЛ V: ДРУГИ, ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член SSCI.70: Медицински прегледи и административни проверки

1. Без да се засягат други разпоредби, когато лице, което получава обезщетения или претендира за такива, или член на неговото семейство, има престой или пребивава на територията на държава, различна от тази, в която се намира институцията длъжник, медицинският преглед се извършва по искане на последната институция от институцията по мястото на престой или пребиваване на бенефициера в съответствие с процедурите, установени в законодателството, прилагано от тази институция.

Институцията длъжник информира институцията по мястото на престой или пребиваване за всякакви специални изисквания, които трябва да се изпълнят, и при необходимост, за това какво трябва да се включи в медицинския преглед.

2. Институцията по мястото на престой или пребиваване препраща доклад до институцията длъжник, която е поискала медицинския преглед. Институцията длъжник е обвързана от заключенията на институцията по място на престой или пребиваване.

Институцията длъжник си запазва правото да поиска бенефициерът да бъде прегледан от посочен от нея лекар. От бенефициера обаче може да бъде поискано да се завърне в държавата на институцията длъжник само ако е в състояние да извърши това пътуване, без то

да навреди на здравето му, като разходите за пътуване и нощувки се поемат от институцията длъжник.

3. Когато лице, което получава обезщетения или претендира за такива, или член на неговото семейство, има престой или пребивава на територията на държава, различна от тази, в която се намира институцията длъжник, административната проверка се извършва по искане на институцията длъжник от институцията по мястото на престой или пребиваване на бенефициера.

В този случай също се прилага параграф 2.

4. По изключение от принципа за безплатна административна взаимопомощ по член SSC.59 [Сътрудничество], параграф 3 от протокола, действителният размер на разходите за проверките, посочени в параграфи 1—3, се възстановява на институцията, към която е било отправено искане да ги извърши, от институцията длъжник, поискала проверките.

Член SSCI.71: Уведомления

1. Държавите съобщават на Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност данните за органите, определени в член SSC.1 [Определения] от протокола и член SSCI.1 [Определения], параграф 2, букви а) и б) от настоящото приложение, и за институциите, определени в съответствие с настоящото приложение.

2. На посочените в параграф 1 органи се осигурява електронна самоличност под формата на идентификационен код и електронен адрес.

3. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност определя структурата, съдържанието и подробните условия, включително общ формат и образец, за нотификация на данните, посочени в параграф 1.

4. За целите на прилагането на протокола Обединеното кралство може да участва в електронния обмен на данни за социалната сигурност и да поема свързаните с това разходи.

5. Държавите отговарят за актуализирането на посочената в параграф 1 информация.

Член SSCI.72: Информация

Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност изготвя необходимата информация, така че заинтересованите страни да бъдат запознати с правата си и с административните формалности, свързани с предявяването на тези права. Когато е възможно, тази информация се разпространява по електронен път чрез публикуване онлайн на публично достъпни страници. Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност прави необходимото за редовното актуализиране на информацията и наблюдава качеството на предоставяното на клиентите обслужване.

Член SSCI.73: Конвертиране на валути

За целите на прилагането на протокола и на настоящото приложение, за обменен курс между две валути служи референтният курс, публикуван от финансовата институция, определена за тази цел от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност. Датата, която се взема предвид при определяне на обменния курс, се посочва от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност.

Член SSCI.74: Разпоредби за прилагане

Специализираният комитет по координация в областта на социалната сигурност може да приема допълнителни насоки относно прилагането на протокола и на настоящото приложение.

Член SSCI.75: Временни разпоредби за формулярите и документите

1. За временен период, чиято крайна дата се одобрява от Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност, всички формуляри и документи, издадени от компетентните институции във формата, използван точно преди влизането в сила на протокола, са валидни за целите на прилагането на протокола и ако е уместно, продължават да бъдат използвани за обмена на информация между компетентните институции. Всички такива формуляри и документи, издадени преди и по време на този преходен период, са валидни до изтичането им или до тяхното анулиране.
2. Формулярите и документите, валидни в съответствие с параграф 1, включват:
  - (a) европейски здравноосигурителни карти, издадени от името на Обединеното кралство, които са валидни документи за права за целите на член SSC.17 [Престой извън компетентната държава], член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 и член SSCI.22 [Престой в държава, различна от компетентната държава] от настоящото приложение; и
  - (b) преносими документи, които удостоверяват социалното положение на дадено лице, както се изисква за прилагането на протокола.

ДОПЪЛНЕНИЕ SSCI-1: АДМИНИСТРАТИВНИ ДОГОВОРЕНОСТИ МЕЖДУ ДВЕ ИЛИ ПОВЕЧЕ ДЪРЖАВИ (ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН SSCI.8 ОТ НАСТОЯЩОТО ПРИЛОЖЕНИЕ)

БЕЛГИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 4 май и 14 юни 1976 г. във връзка с член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ от възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи).

Размяната на писма от 18 януари и 14 март 1977 г. във връзка с член 36, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 (разпоредба за възстановяване или за отказ от възстановяване на разходите за обезщетения в натура, предвидени съгласно дял III, глава 1 от Регламент (ЕИО) № 1408/71), изменена с размяната на писма от 4 май и 23 юли 1982 г. (споразумение за възстановяване на разходите, направени в съответствие с член 22, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕИО) № 1408/71).

ДАНИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 30 март и 19 април 1977 г., изменена с размяна на писма от 8 ноември 1989 г. и 10 януари 1990 г., относно споразумение за отказ от възстановяване на разходите за обезщетения в натура и за административни проверки и медицински прегледи

ЕСТОНИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Договореност, финализирана на 29 март 2006 г. между компетентните органи на Република Естония и на Обединеното кралство съгласно член 36, параграф 3 и член 63, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 за определяне на други методи за възстановяване на разходите по обезщетения в натура, предвидени съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 в двете държави, в сила от 1 май 2004 г.

ФИНЛАНДИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 1 и 20 юни 1995 г. относно член 36, параграф 3 и член 63, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 (възстановяване или отказ от възстановяване на разходите за обезщетения в натура) и член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ от възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи)

ФРАНЦИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 25 март и 28 април 1997 г. във връзка с член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ от възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи).

Споразумението от 8 декември 1998 г. относно конкретните методи за определяне на сумите за възстановяване за обезщетения в натура съгласно разпоредбите на регламенти (ЕИО) № 1408/71 и (ЕИО) № 574/72.

УНГАРИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Договореността, финализирана на 1 ноември 2005 г. между компетентните органи на

Република Унгария и на Обединеното кралство в съответствие с член 35, параграф 3 и член 41, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 883/2004, за други методи за възстановяване на разходите за обезщетения в натура, които се предоставят съгласно този регламент и от двете държави, считано от 1 май 2004 г.

ИРЛАНДИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 9 юли 1975 г. във връзка с член 36, параграф 3 и член 63, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 (договореност за възстановяване или за отказ от възстановяване на разходите за обезщетения в натура съгласно дял III, глави 1 или 4 от Регламент (ЕИО) № 1408/71) и член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ от възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи).

ИТАЛИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Договореността, подписана на 15 декември 2005 г. между компетентните органи на Италианската република и на Обединеното кралство в съответствие с член 36, параграф 3 и член 63, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 за други методи за възстановяване на разходите за обезщетения в натура, които се предоставят съгласно този Регламент (ЕО) № 883/2004, и от двете държави, считано от 1 януари 2005 г.

ЛЮКСЕМБУРГ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Размяната на писма от 18 декември 1975 г. и 20 януари 1976 г. във връзка с член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ от възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи, посочени в член 105 от Регламент (ЕИО) № 574/72).

МАЛТА — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Договореност, финализирана на 17 януари 2007 г. между компетентните органи на Малта и на Обединеното кралство в съответствие с член 35, параграф 3 и член 41, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 883/2004, за други методи за възстановяване на разходите за обезщетения в натура, които се предоставят съгласно този регламент и от двете държави, считано от 1 май 2004 г.

НИДЕРЛАНДИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Второто изречение на член 3 от Административната договореност от 12 юни 1956 г. за прилагане на Конвенцията от 11 август 1954 г.

ПОРТУГАЛИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Договореността от 8 юни 2004 г. за други методи за възстановяване на разходите за обезщетения в натура, които се предоставят и от двете държави, считано от 1 януари 2003 г.

ИСПАНИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Споразумение от 18 юни 1999 г. за възстановяване на разходите за обезщетения в натура съгласно разпоредбите на Регламенти (ЕИО) № 1408/71 и (ЕИО) № 574/72

ШВЕЦИЯ — ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Споразумението от 15 април 1997 г. във връзка с член 36, параграф 3 и член 63, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 (възстановяване или отказ за възстановяване на разходите за обезщетения в натура) и член 105, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 574/72 (отказ за възстановяване на разходите за административни проверки и медицински прегледи).

ДОПЪЛНЕНИЕ SSCI-2

Документ за права (член SSC.17 [Престой извън компетентната държава], член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 и член SSCI.22 [Престой в държава, различна от компетентната държава])

1. Документи за права, издадени за целите на член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] и член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 от компетентните институции на държавите членки, съответстват на Решение № S2 от 12 юни 2009 г. на Административната комисия относно техническите спецификации на Европейската здравноосигурителна карта.

2. Документите за права, издадени за целите на член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] и член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 от компетентните институции на Обединеното кралство, съдържат следната информация:

- (a) фамилията и собственото име на притежателя на документа;
- (b) личния идентификационен номер на притежателя на документа;
- (c) датата на раждане на притежателя на документа;
- (d) датата на изтичане на срока на валидност на документа;
- (e) кода „УК“ вместо ISO кода на Обединеното кралство;
- (f) идентификационния номер и съкращението на институцията на Обединеното кралство, издаваща документа;
- (g) логическия номер на документа;
- (h) в случай на временен документ — датата на издаване и датата на предаване на документа, както и подписа и печата на институцията на Обединеното кралство.

3. Техническите спецификации на документите за права, издадени от Обединеното кралство, се съобщават незабавно на Специализирания комитет по координация в областта на социалната сигурност, за да се улесни приемането на съответните документи от институциите на държавите членки, които предоставят обезщетенията в натура.

ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ, ИЗИСКВАЩО ПРЕДВАРИТЕЛНО СЪГЛАСИЕ (член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] и член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната

държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1)

1. Обезщетенията в натура, които се предоставят съгласно член SSC.17 [Престой извън компетентната държава] и член SSC.25 [Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава, различна от държавата, в която пребивават — престой в компетентната държава — разрешително за подходящо лечение извън държавата по пребиваване], параграф 1 от протокола, включват обезщетенията, предоставяни във връзка с хронични или съществуващи заболявания, както и във връзка с бременност и раждане.

2. Обезщетенията в натура, включително тези, свързани с хронични или съществуващи заболявания или с раждане, не са обхванати от тези разпоредби, когато целта на престоя в друга държава е получаването на тези лечения.

3. Всяко жизненоважно медицинско лечение, което е достъпно само в специализирано медицинско отделение или от специализиран персонал или оборудване, трябва да бъде предмет на предварително съгласие между осигуреното лице и отделението, предоставящо лечението, за да се гарантира, че лечението е на разположение по време на престоя на осигуреното лице в държава, различна от компетентната държава или държавата на пребиваване.

4. Незизчерпателният списък на леченията, които отговарят на тези критерии, е следният:

- (a) бъбречна диализа;
- (b) кислородна терапия;
- (c) специализирано лечение на астма;
- (d) ехокардиография в случай на хронични автоимунни заболявания;
- (e) химиотерапия.

ДОПЪЛНЕНИЕ SSCI-3

ДЪРЖАВИ, ИЗИСКВАЩИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ В НАТУРА НА
БАЗАТА НА ФИКСИРАНИ СУМИ (ПО ЧЛЕН SSCI.48 [Определяне на съответните държави],
ПАРАГРАФ 1 ОТ НАСТОЯЩОТО ПРИЛОЖЕНИЕ

ИРЛАНДИЯ

ИСПАНИЯ

КИПЪР

ПОРТУГАЛИЯ

ШВЕЦИЯ

ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

ПРИЛОЖЕНИЕ SSC-8: ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН SSC.11
[Командировани работници]

ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ

